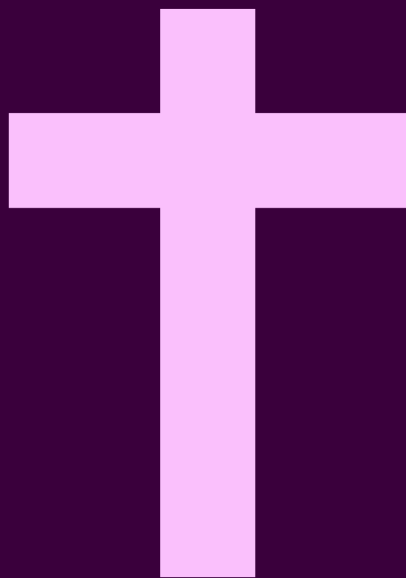

Ñ'oom xco na tqueⁿ ty'qots'om cantxja 'naa'

Jesucristo

New Testament in Amuzgo, Guerrero (MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

Ñ'oom xco na tqueⁿ ty'oots'om cantxja 'naa' Jesucristo
New Testament in Amuzgo, Guerrero (MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guerrero Amuzgo (Amuzgo, Guerrero)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, Guerrero

amu

Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, Guerrero

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
 3a693cf5-26ad-5db1-89e8-29e6d3f52b61

Contents

Mateo	1
Marcos	73
Lucas	117
Juan	187
Hechos	241
Romanos	305
1 Corintios	334
2 Corintios	362
Gálatas	380
Efesios	390
Filipenses	400
Colosenses	407
1 Tesalonicenses	414
2 Tesalonicenses	420
1 Timoteo	424
2 Timoteo	432
Tito	438
Filemón	442
Hebreos	444
Santiago	465
1 Pedro	472
2 Pedro	480
1 Juan	485
2 Juan	492
3 Juan	493
Judas	495
Apocalipsis	498

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljei Mateo

*Nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñe Jesucristo
(Lc. 3:23-38)*

¹ Luaa ñ'oom na matseijndaa'ñena' tsjaaⁿ nn'aⁿ na tuiiñe Jesucristo, na wjaac'oomna' David ñequio Abraham na jndyowicantyjoo' joona na tue'cañoomna' jom.

² Abraham, jom tsotye Isaac, Isaac tsotye Jacob, Jacob tsotye Judá ñequio ntyjee tsaⁿñeeⁿ.

³ Judá ñequio yuscu na jndyu Tamar, ndana Fares ñequio Zara. Fares tsotye Esrom, Esrom tsotye Aram.

⁴ Aram tsotye Aminadab, Aminadab tsotye Naasón, Naasón tsotye Salmón.

⁵ Salmón ñequio yuscu Rahab, ndana Booz, Booz ñequio scoom'm Rut, ndana Obed, Obed tsotye Isaí.

⁶ Isaí tsotye David tsaⁿ na tyoluiiñe rey, David to'ñoom scuu' ts'oo Urías, t'oom ndana Salomón.

⁷ Salomón tsotye Roboam, Roboam tsotye Abías, Abías tsotye Asa.

⁸ Asa tsotye Josafat, Josafat tsotye Joram, Joram tsotye Uzías.

⁹ Uzías tsotye Jotam, Jotam tsotye Acáz, Acáz tsotye Ezequías.

¹⁰ Ezequías tsotye Manasés, Manasés tsotye Amón, Amón tsotye Josías.

¹¹ Josías tsotye Jeconías ñequio ntyjee tsaⁿñeeⁿ. Joona tuiindyena tiempo quia ty'e nn'aⁿ Israel na praso ndyuaa Babilonia nc'e na ticanaⁿndye nn'aⁿ Israel ndia' ñ'eⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ. Ty'echo naⁿñeeⁿ joona na tyondye'ntjomtyeⁿna.

¹² Jnda teinom na ty'echo nn'aⁿ Babilonia nn'aⁿ Israel ndyuaana, tuiiñe jnda Jeconías ndyuaa'ñeeⁿ. Jndyu tsaⁿñeeⁿ Salatiel, Salatiel jom tsotye Zorobabel.

¹³ Zorobabel tsotye Abiud, Abiud tsotye Eliaquim, Eliaquim tsotye Azor.

¹⁴ Azor tsotye Sadoc, Sadoc tsotye Aquim, Aquim tsotye Eliud.

¹⁵ Eliud tsotye Eleazar, Eleazar tsotye Matán, Matán tsotye Jacob.

¹⁶ Jacob tsotye José, José saa' María. Ndo' María'ñeeⁿ na seincueⁿ Jesús na cwiluiiñe Cristo.

¹⁷ Jnda^a canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' Abraham, tue'cañoomna' hasta David. Ndo' cwiicheⁿ canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' David, tue'cañoomna' tiempo quia na ty'e nn'aⁿ Israel na praso ndyuaa Babilonia. Ndo' cwiicheⁿ canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' quia ty'echo nn'aⁿ Babilonia nn'aⁿ Israel, tue'cañoomna' hasta xjeⁿ na tuiiñe nquii na cwiluiiñe Cristo.

*Luaa waa na tuiiñe Jesús
(Lc. 2:1-7)*

¹⁸ Luaa waa na tuiiñe Jesucristo. Quia waacheⁿ ñomcaa' tsoñeeⁿ María ñequio José, ndo' cwii tjocheⁿ na nntjomndyena, teitquioo' na majndeiñe María cantyja najndeiñe Espiritu Santo.

¹⁹ Ndo' José, tsaⁿ na nluiiñe saa' María, jom ts'aⁿ na ñequii'cheⁿ tyocantyjaa' ts'om na nts'aa yuu na maty'iomyana'. Tical'ue ts'oom na nlui'jnaaⁿñeeⁿ tsaⁿñeeⁿ, jo' chii seitoom na cwe' ñemaaⁿ nntyuii' ñomca.

²⁰ Yocheⁿ na luaa' matseitoom, tsoom'm ndaa na teitquioo'ñeeⁿ cwii ángel cwentaa' Ty'oqts'om nnoom. Tso tsaⁿñeeⁿ:

—'U José na cwiluiindy' tsjaaⁿ David na jndyowicanty' tinty'ue' na nnc'o'ñom' María na nluiñê scu'. Ee cantyja najndeii Espíritu Santo jo' na jndeiiñê.

²¹ Nntseincueⁿ cwii yu'ndaa na tsa^s'a. Ndo' 'u nntseicajndy' juu Jesús. Ee na tseixmaaⁿ na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Nntse-icanoom'm jnaⁿ na la'xmaⁿ naⁿ'ñeeⁿ.

²² Cha'tso nmeiⁿ! tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na seineiⁿ Ty'o^ots'om ñequio ñ'oom 'ndyoo profeta.

²³ Tso tsaⁿ'ñeeⁿ:
Queⁿ'yo' cwenta, ndeiiñe cwii yuscundyua.
Nntseincueⁿ cwii tyochjoo ndo' njndy Emanuel.

Ñ'oom Emanuel matsona': Ty'o^ots'om m'aaⁿ ñ'eⁿndy^o jaa.

²⁴ Jnda na lcwii ts'om José na tsoom'm ndaa, quia jo' seicanaaⁿ ñ'oom na saⁿtjom ángel cwentaa' Ty'o^ots'om, to'ñoom María na scoom'm.

²⁵ Saa ticatjomndyena na mandiñoom' hasta quia jnda seincuii scoom'm yu'ndaa'ñeeⁿ. Quia jo' José seicajñoom yu'ndaa'ñeeⁿ Jesús.

2

Nn'aⁿ na jndo' n'om ty'ena Belén

¹ Ncuee na tyom'aaⁿ Herodes rey, tuiñe Jesús tsjoom Belén ts'on^ondaa Judea. Luaa tuii, tquie'cañom nn'aⁿ na jndo' n'om Jerusalén, na jnaⁿ jo ndo' na macalui' ñe'quioom'.

² Tyota'x'leendyena:

—¿Yuu m'aaⁿ nqueⁿ na tuiñê rey cwentaa nn'aⁿ judíos? Ee já jnda nty'iaayâ na teitquioo'ñe caxjuu cwentaaⁿ'aⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿyâ ndyuaayâ jo ndo' yuu na macalui' ñe'quioom'. Jo' na tquiooyâ na nlat'maaⁿndyô jom.

³ Quia na jndii Herodes ñ'oomwaa', jeeⁿ seiñ'eeⁿ'ñena' jom ndo' mati cha'tso nn'aⁿ Jerusalén.

⁴ Jo' chii seitjoom cha'tso ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' tax'eeñê ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ yuu tsona' na nluiñe juu na cwiluiñe Cristo.

⁵ Naⁿ'ñeeⁿ jluena nnoom:

—Ndi, matso ljeii na tsjoom Belén ts'on^ondaa Judea, jo' jo' nluiñê. Ee luaa waa na seiljeii profeta:

⁶ 'O nn'aⁿ tsjoom Belén, ts'on^ondaa Judá, meiⁿchjoo ticju'cjena' tsjom'yo' quii'ntaaⁿ njoom nt'maⁿ cha'waa ts'on^ondaa Judá.

Ee quii'ntaaⁿ'yo' nlui' cwii ts'aⁿ na nluiitquieñe na nnteix'ee nn'aaⁿya Israel.

⁷ Quia jo' cwe' nty'iu tqueeⁿ'ñe Herodes nn'aⁿ na jndo' n'om na jnaⁿ jo ndo' na macalui' ñe'quioom'. Tcuu tcuu tax'eeñê ndaaⁿ 'ñeeⁿ xjeⁿ'ñeeⁿ na tei'tquioo'ñe caxjuu.

⁸ Jnda jo' jñoom joona na c'oona tsjoom Belén. Tsoom ndaaⁿ:

—Catsa'yo', ndo' cata'x'ee'jndaa'ndy' yuu m'aaⁿ tyochjoo'ñeeⁿ. Ndo' quia na jnda jliu'yo' jom, quiola'candii'yo' ja, cha mati ja nncjo, nntseit'maaⁿndy' jom.

⁹ Naⁿ'ñeeⁿ, quia na jnda jndyena ñ'om'ndyoo rey Herodes'ñeeⁿ mana ty'ena. Ndo' juu caxjuu na tei'tquioo'ñe ndaaⁿ na ndicwaⁿ m'aⁿna ndyuaana jo ndo' na macalui' ñe'quioom', tjajndyena' jo ndaaⁿ hasta tue'cañoomna' ndyeyu yuu na m'aaⁿ tyochjoo'ñeeⁿ.

¹⁰ Jeeⁿ tjawee' n'omna quia nty'iaannda'na caxjuu'ñeeⁿ. T'maⁿ tquiaana' na neiiⁿna.

¹¹ Quia ty'equie'na naquii' w'aa, nty'iaana juu tyochjoo ñequio tsoñeeⁿ María. Ty'ecata'na cantyena na tyola't'maaⁿndyena jom. Tjeii'na 'naⁿ na jnda na cwilei'chona. L'ana naya jom s'om cajaan ñ'eⁿ suu ndo' ñ'eⁿ nasei cachi na tuina' ñ'eⁿ ntsuee' ts'oom mirra.

¹² Jnda chii cwiicheⁿ nato ty'elcwee'na ndyuaa tsjoomna ee s'aa Ty'o^oots'om na tsoona ndaa, jo' na seijndo'na' n'omna na tic'oolcwee'na na m'aaⁿ Herodes'ñeeⁿ.

Cwilei'nomna, cwi'oona ndyuaa Egipto

¹³ Jnda na jlui' naⁿñeeⁿ, teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ta Ty'o^oots'om nnom José xjeⁿ na tsoom'm ndaa. Tso ángel'ñeeⁿ nnoom:

–Quicantya', cja'ñ'oom' tyochjoo ñequio tsoñeeⁿ. Calei'nom'yo', catsa'yo' ndyuaa Egipto, ndo' jo' jo' c'om'yo' hasta xjeⁿ na nntseicandiiya. Ee nl'ue Herodes tyochjoo na nntseicueⁿeⁿ juu.

¹⁴ Quia jo' teicantyyaaⁿ, ndo' cwe' natsjom tjañ'oom tyochjoo ñequio tsondyee. Ty'ena Egipto.

¹⁵ Jo' jo' t'omna hasta na tue' Herodes. Na tuii na luaa' seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'o^oots'om na tyoñequiaa profeta. Matsona': “Tjeii'a Jndaaya na m'aaⁿ ndyuaa Egipto.”

Herodes sa'ntjoom na cwje tyocanch'u

¹⁶ Juu Herodes, jnda na ljeiiⁿ na joo nn'aⁿ na jndo' n'om ticala'ñ'oom'ndyena jom, seiw'iiyayaaⁿ. Jñoom sondaro tsjoom Belén ndo' cha'waa ndiocheⁿ yuu na m'aⁿ nn'aⁿ. Sa'ntjoom na cala'cwjee naⁿñeeⁿ cha'tso tyonch'u na we ndyuu ndo' na cjeti m'aⁿ. Ee laa'ti' tjeiiⁿeⁿ cwenta cwanti xuee na teitquioo'ñe jndyee caxjuu'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom ndyuee nn'aⁿ na jndo' n'om.

¹⁷ Ndo' na luaa' s'aaⁿ, seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'o^oots'om na seiljeii profeta Jeremías. Ee seineiiⁿ ñ'oom tjañoom' chiuu seichjoo'na' n'om yolcu judías tsjoom Belén na jla'cwjee sondaro ndana.

¹⁸ Tsoom:

Teic'uaa naquii' tsjoom Ramá na cwityuee londyee yocanch'u.

Jndei cwila'xuaana,

cwityueena cantyja 'naaⁿ ndana

meiⁿ taleiquiaana' na nnjoomna, ee tja ndana.

¹⁹ Jnda na tue' Herodes, quia jo' teitquioo'ñennda' ángel cwentaa' Ty'o^oots'om nnom José xjeⁿ na tsoom'm ndaa. Ndicwaⁿ m'aⁿna ndyuaa Egipto.

²⁰ Tso nnoom:

–Quicantya', cja'ñ'oom' tyochjoo ñequio tsoñeeⁿ. Tsalcwe'yo' ndyuaa nn'aⁿ Israel. Ee jnda tja nn'aⁿ na ñel'uee'ndye na ñe'cala'cuee' jom.

²¹ Quia jo' teicantyyaaⁿ, tjañ'oom tyochjoo ñ'eⁿ tsondyee. Ty'elcwee'na ndyuaana ndyuaa Israel.

²² Joo ncuee'ñeeⁿ m'aaⁿ Arquelao ts'iaaⁿ ts'on^ondaa Judea yuu na tyotsa'ntjom tsotyeeⁿ Herodes. Sa^a quia na jndii José na ljo', t'oom na nquiaⁿaⁿ na nncjaⁿ Judea. Mati s'aannda' Ty'o^oots'om na tsoom'm ndaa na tancjaⁿ jo' jo'. Jo' chii tjaaⁿ cwiicheⁿ ntyja, ts'on^ondaa Galilea.

²³ Tjaaⁿ cwii tsjoom na jndyu Nazaret. Jo' jo' ljoo'ñê. Na tuii na luaa' seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'o^oots'om na tyoñe'quia profetas na nntseicajndyuna' Jesús ts'aⁿ Nazaret.

3

Juan mañequiaaⁿ ñ'oom ndaa nn'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om

(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Tue'ntyjō xuee na teitquioo'ñe Juan, tōō'ōⁿ na tyotseits'oomñê nn'aⁿ. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaana ts'ondaa Judea jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

² Tyotsoom:

—Calcwe' n'om'yo' ee juu na matsa'ntjom Ty'oots'om mandy-ocwje'cañoomna' 'o.

³ Cantya 'naaⁿ Juan'ñeeⁿ na tyotseineiⁿ profeta Isaías, tsoom: M'aaⁿ cwii ts'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'oom na jndei matseineiⁿ ndaana.

Matso tsaⁿñeeⁿ:

“Calajndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' nndy-ocwje'cañoom nquii na cwiluiñe na nntsa'ntjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom na cwilayo'yo' nato na ñoom.”

⁴ Juan'ñeeⁿ tyocweⁿ liaa na tui ñequio soo' camello. Tyochu'tyeⁿ tsiaⁿaⁿ ñequio cwii tjaⁿ. Ndo' nantquie na tyocwaaⁿaⁿ calcaa ntyue' ñequio tsiom' jndaa.

⁵ Ndo' jndye nn'aⁿ tsjoom Jerusalén ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ cantsu 'ndyoo jndaa Jordán, tyo'oona na m'aaⁿ.

⁶ Seits'oomñê joona ts'om jndaa Jordán jnda na lcwe' n'omna jnaaⁿna.

⁷ Saa quia na nty'iaaⁿaⁿ na jndye nn'aⁿ fariseos ñequio saduceos tquiona na m'aaⁿ na ñe'cwits'oomndyena, quia jo' tsoom ndaana:

—'O cwiluiindyoy' cha'na canduu na cwilei'nom'yo' na nquiaayo' na nnt'uiwi'na' jooyo'. Ee 'o cwinquio'yo' na m'aaⁿya na nquia'yo' na nntseiw'ii Ty'oots'om 'o. ¿Ñeeⁿ t'mōⁿ ndaa'yo' na waa na nndaā nluin'maa'ndyo' nawii na quia nndyo?

⁸ Ca'ndye'yo' na tis'a ndo' cal'a'yo' yuu na ya, quia jo' m'mōⁿna' na mayuu'cheⁿ cwilcwe' n'om'yo'.

⁹ Meiⁿ ticalas'andyo' cheⁿcjo'yo' naquii' n'om'yo' na nndu'yo': “Jaa tjaa na teincuu' nacjooya ee Abraham cwiluiñê weloo welooya.” Candye'yo' nntsjōō, meiiⁿ cwe' ljo'meiiⁿ nndaā nntseicwaqueⁿ Ty'oots'om na nluindyena' tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantjoo', quia jo' n'ndiina' 'o.

¹⁰ 'O matseijomna' cha'cwijom n'oom na tis'a tā cwil'a. Ndo' manquiu'yo' n'oom na tical'a tā naya, maxjeⁿ nnt'uana'. Ndo' xeⁿ jnda t'ua n'oom'ñeeⁿ nntioom nn'aⁿ joona' quii' chom. Maluaa' matseijomna' nnts'aa Ty'oots'om ñeⁿndyo' 'o xeⁿ tical'a'yo' yuu na ya.

¹¹ Ja mayuu' matseits'ōō'ndyo' 'o ñequio ndaatoo ee na cwilcwe' n'om'yo'. Saa mandyontyō nqueⁿ na nntseits'oomñê 'o ñequio Espíritu Santo naquii' n'om'yo' ndo' ñequio chom. Nqueⁿ t'maⁿti tseixmaaⁿ, nchiiti ja. Meiⁿ ticatseixmaⁿya na cwe' ja nnt'uiya lcoom'm na ñequiaya joona' na ñjoom.

¹² Jnda jaawindyoo' na nntu'xeⁿndyo' ee laxmaⁿyo' cha'cwijom lqueeⁿ na ndicwaⁿ cwajndii. Luaa ts'iaaⁿ cantya 'naaⁿ lqueeⁿ. Matseicueeñe ts'aⁿ lqueeⁿ hasta na nlu'ñeⁿ. Jnda chii nntseiweeⁿ lqueeⁿ na ya naquii' w'aa. Saa nchuaa'na' ñjoom chom. Maluaa' matseijomna' na nnts'aa Ty'oots'om. Nn'aⁿ na ya cwil'a maco'ñoom joona saa nn'aⁿ na tis'a cwil'a, nntseicoom joona ñequio chom na tijoom canduu'.

Teits'oomñe Jesús

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³ Quia jo' jnaⁿ Jesús ts'ondaa Galilea, tjaaⁿ jndaa Jordán na nntseits'oomñe Juan jom.

¹⁴ Saa tiñe'nquiaañe Juan na caluii na ljo'. Tsoom:

–Cwa jnda tyje'cañoom' ja na catseits'oomndyo 'u meiiⁿ na matsona' na 'u catseits'oomndyu' ja.

¹⁵ T'õ Jesús, matsoom nnom:

–Je' quiaandyu'to' na caluii na ljo'. Ee macaⁿna' na laa'ti' calacanda^andyo cha'tso cantyja na maty'iomyana'.

Ndo' tancuee' Juan.

¹⁶ Jnda na teits'oomñe Jesús, jlueeⁿeⁿ quii' ndaa. Ndo' seicanaaⁿñena' tsjõ'luee. Nty'iaaⁿaⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'õõts'om ndyocue cha'cwijom catu'. Jndyocaljo nacjoom'm.

¹⁷ Ndo' nandye cañoom'luee teic'uaa na seineiⁿ Ty'õõts'om. Tsoom:

–Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'õõⁿ. Cantyja 'naaⁿ jom mañequiaana' na neiⁿya.

4

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

¹ Jnda jo' tjañ'oom Espíritu Santo Jesús jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om. Jo' jo' tyoqueⁿñe tsaⁿjndii na nnts'aa xjeⁿ jom.

² Tyom'aaⁿ wen'aaⁿ xuee ndo' wen'aaⁿ tsjom tícwaaⁿaⁿ, jnda chii jndyo na ñejnoom'm.

³ Ndo' tyje'cañoom tsaⁿjndii na mach'ee xjeⁿ nn'aⁿ. Tso nnoom:

–Xeⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiindy' Jnda Ty'õõts'om, cwa catsaⁿntjom' ljo'meiiⁿ na catseicwaqueⁿna' tyoo' joona' na nlcwa'.

⁴ T'õ Jesús:

–Ja xocats'aa na ljo' ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'õõts'om na matsona': “Nchii cwe' cantyja 'naaⁿ tyoo' na wando' ts'aⁿ, sa^a cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom na mañequiaa Ty'õõts'om.”

⁵ Jnda jo' tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús Jerusalén tsjoom na lju' cwentaa' Ty'õõts'om. Tqueeⁿ juu xqueⁿ tsiu' wats'om t'maⁿ.

⁶ Tsoom nnom Jesús:

–Xeⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiindy' Jnda Ty'õõts'om, cwa cju'ndyu' jo nacje. Ee luaa matso ñ'oom 'naaⁿaⁿ: Nquii Ty'õõts'om ññequiaaⁿ 'u luee ángeles cwentaaⁿaⁿ na cal'ana cwenta 'u. Ndo' nntyjee' lueena 'u cha tincjaacañjom ljo' nc'e'.

⁷ Quia jo' t'õ Jesús nnom, tsoom:

–Ja tijoom cats'aa cha'na matsu' luaa' ee mati waa cwiicheⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'õõts'om na matsona': “Tintsa' xjeⁿ Ta Ty'õõts'om cwenta'.”

⁸ Jnda chii tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús cwii sjõ nandye. Jo' jo' t'mõõⁿ nnom cha'tsoti n'iaaⁿ t'maⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ñequio na t'maⁿ matseit'maaⁿñena' joo.

⁹ Ndo' tsoom nnom:

–Cha'tso nmeiⁿ nntiõõ l'õ' xeⁿ nlco' xtye' na nntseit'maaⁿndyu' ja.

¹⁰ Ndo' t'õ Jesús nnoom, tso:

–Quindyõõ' nacañomya 'u Satanás, ee ñ'oom' Ty'õõts'om na teiljeii matsona': “Catseit'maaⁿndyu' nquii Ta Ty'õõts'om cwenta', ndo' macandaⁿ nnom nqueⁿ candi'ntjom'.”

¹¹ Quia jo' 'ndii tsaⁿjndii jom. Ndo' tquie'cañom ángeles, tyondye'ntjomna nnoom.

Mato' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ts'õndaa Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

12 Quia jndii Jesús na jnda mam'aaⁿ Juan praso, tjalcweeⁿen ts'ondaa Galilea.

13 Tjaaⁿ tsjom'm Nazaret, saa taticaljoo'ñê jo' jo'. Tjaaⁿ na nljoo'ñê tsjoom Capernaum na m'aaⁿna' 'ndyoo ndaaluee. Jo' jo' ndyuaa cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿl Zabulón ñequio Neftalí.

14 Ndo' joo ndyuaa'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cha nntseicandaⁿñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, matsona':

15 Nntseixueeñena' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ ndyuaa cwentaa' Zabulón ndo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ ndyuaa cwentaa' Neftalí.

Nntseixueeñena' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ ndyuaa 'ndyoo ndaaluee, ñequio ndyuaa xndyaa' jndaa Jordán,

ñequio ts'ondaa Galilea yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos.

16 Naⁿñeeⁿ m'aⁿna nacje 'naaⁿl najaaⁿñe, saa je' je' jnda teitquioo' cwii na jeeⁿ caxueeñe jo ndaana.

Ndo' mati m'aⁿna na manchjena' joona na wi' cwitjoomna,

saa je' jnda seicaxueeñena' jo ndaana.

17 Xjeⁿñeeⁿ jnaⁿna' na to' Jesús na tyoñequiaaⁿ ñ'oom. Tsoom:

—Calcwe' n'om'yo', ee juu na matsaⁿntjom Ty'oots'om mandy-ocwje'cañoomna' 'o.

Ma'ma' Jesús ñequiee nn'aⁿ na cwitjeii' calcaa

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

18 Xjeⁿ na mawinom Jesús 'ndyoo ndaaluee Galilea, ljeiiⁿ we nn'aⁿ na ñenquii ts'aⁿ ntseinda, Simón, tsaⁿ na jndyu Pedro ñequio Andrés tyjee tsaⁿñeeⁿ. Cwituee'na tsqui' 'naaⁿna ts'om ndaaluee ee nn'aⁿ cwitjeii' calcaa joona.

19 Tso Jesús ndaana:

—Quiolajomndyo' ñ'eⁿndyoⁿ ndo' ja nnts'aa na nla'tjom'yo' nn'aⁿ tachii cwe' calcaa.

20 Joona mañoom' 'ndyena nlqui' 'naaⁿna, ty'ela'jomndyena ñ'eⁿñê.

21 Ndo' na tja tjatyeen ljeiiⁿ cwicheⁿ we ts'aⁿ, ntseinda Zebedeo naⁿñeeⁿ, Jacobo ñ'eⁿ tyjeeⁿ Juan. Ñjomndyena ts'om w'aandaa. Cwila'yona nlqui' 'naaⁿna ñequio tsotyena Zebedeo. Quia jo' t'maⁿ Jesús joona.

22 Ndo' mañoom' 'ndyena w'aandaa ñ'eⁿ tsotyena, ty'elajomndyena ñ'eⁿñê.

Jesús ma'mooⁿ ndaa jndye nn'aⁿ

(Lc. 6:17-19)

23 Tyomanom Jesús cha'waa ts'ondaa Galilea. Tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ naquiii' lan'om 'naaⁿna. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om. Ndo' tyotsein'maaⁿ nn'aⁿ cha'tso nnom ntycu na wiina.

24 Ndo' t'om ñ'oom cantyja 'naaⁿl'aaⁿ cha'waa ndyuaa Siria. Naⁿñeeⁿ tquiochona cha'tso nn'aⁿwii na m'aaⁿ na cwitjoom jndye nnom ntycu ñequio na maquiina' joo. Mati ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwilei'cho jndyetia joo, ñ'eeⁿ nn'aⁿ na maleiñ'oom tycuwee', ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwitjoom tycutqueeⁿ. Sein'maaⁿ joona.

25 Jo' chii t'maⁿ ntmaaⁿl nn'aⁿ ty'entyjo naxeeⁿen. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ ts'ondaa Galilea, ñ'eⁿ nn'aⁿ ndyuaa njoom Decápolis, ñ'eⁿ tsjoom Jerusalén, ñ'eⁿ ts'ondaa Judea, ndo' xndyaa' jndaa Jordán.

5

Jesús mañequiaaⁿ ñ'oom na wacatyeeⁿ cjoo' ta

1 Quia na nty'iaa' Jesús na jndye nn'aⁿ, tjawaaⁿ cwii ta. Jnda na tjacjom, ty'entyja' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

² T^{oo}n^o na t'm^{oo}n ndaana.

*Nmeiiⁿ mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ
(Lc. 6:20-23)*

³ Tsoom:

—Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwila'noⁿ na nty'iaandye jo nnom Ty'o^ots'om, ee naⁿñeeⁿ cwila'jomndyena cantyja na matsa'ntjoom.

⁴ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na chjoo' n'om cantyja jnaaⁿna, ee quia nñequiaa Ty'o^ots'om na t'maⁿ n'omna.

⁵ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwituee'ndyecje jo nnom Ty'o^ots'om ee nndaana na nnc'omna tsjoomnancue xco.

⁶ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿna cha'cwijom na ñe'jndo'na ndo' ñe'cwena ee na ntyjaa' n'omna na nnda^a n'lana yuu na maty'iomyana'. Ee candaa'ya nñequiaa Ty'o^ots'om na cwicantyyaa' n'omna.

⁷ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ na wi' n'om nc'iaa, ee nnc'oom Ty'o^ots'om na wi' tsoom joona.

⁸ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na lju' naquii' n'om, ee nnty'iaa ndaana nquii Ty'o^ots'om.

⁹ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwita'ya nc'iaa na cwila'ntja'ndye, ee nntseicajndyu Ty'o^ots'om joona ntseinan.

¹⁰ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwintyjo nc'iaana joona nc'e na m'aⁿna cantyja na maty'iomyana', ee la'xmaⁿ naⁿñeeⁿ cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

¹¹ 'Mañequiaana' na neiⁿyo' quia na cwila'jnaaⁿ nn'aⁿ 'o, ndo' quia cwita'wi'na 'o ndo' cwituee'na cha'tso nnom ñ'oomwi' nacjo'yo' na cwe' cantu nc'e na m'aⁿyo' cantyja 'naⁿya.

¹² C'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo' ndo' catseicwaljoo'tina' na neiⁿyo' ee t'maⁿ naya cwenta'yo' cwiwiwe cañoom'luee. Ee malaa'ti' tyolei'ntyjo nn'aⁿ profetas na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'o^ots'om tandyo xuee, cwii tjo^ocheⁿ na nntjom' 'o nawilñeeⁿ.

*Cwiluiindy^o tsjaaⁿchjeⁿ ndo' chom
(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)*

¹³ 'O cwiluiindy^o tsjaaⁿchjeⁿ, saaⁿ xeⁿ na jndaⁿ jlui' na chjeⁿna', ¿ljo' ñ'eⁿ cwii nleichjeⁿnda'na? Meiⁿchjooⁿ tjaaⁿ yuu cwii nleil'uenan', jo' chii cwe' cwityeⁿnquiee' nn'aⁿ ndo' cwicandyuena joona'.

¹⁴ 'O cwiluiindy^o chom na cwiwixuee jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Cwii tsjoom na wacatyeeⁿ xqueⁿ ta, xocanda^a nncwanty'iu juuna'.

¹⁵ Mati xotseicw'aa ts'aⁿ cwii xjocanti ndo' nncwjaa'ñeyom juuna' nacjee' ts'oom castom. Maxjeⁿ nntseintyja ts'aⁿ juuna' cha ya nntseixueena' ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ naquii' w'aa.

¹⁶ Malaa'ti' c'om' 'o na calaxueendyo' ndaaⁿ nn'aⁿ cha nla'noⁿna na cwil'a'yo' cha'tso nnom na maty'iomyana'. Ndo' cantyja 'naⁿyo' nla't'maaⁿndyena Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee.

Ma'moⁿ Jesús cantyja 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna'

¹⁷ Mati tso Jesús:

—Ticala'tiuu'yo' na jndyooⁿ na nntseityuui'a chiuu waa na t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, meiⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na tyoñe'quia profetas. Jndyooⁿ na nntseicandaya joona' cha nlei'tquioo' chiuu waa na mayuu'cheⁿ ñe'cat'mooⁿna'.

¹⁸ Ee mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjooⁿ, yocheⁿ na ndicwaⁿ waa tsjo'luee ñequio tsjoomnancue, xoca'ndiina' meiⁿcwii ljeii cachjoo na ndii'na' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés, hasta xjeⁿ jndaⁿ jlui'ljuu'ñ'eⁿna'.

19 Nc'e na luaa', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na titseicanda cwii ñ'oommeiiⁿ na cachjoona', ndo' ma'mooⁿ ndaa nc'iaaⁿaⁿ ya meiiⁿ tila'candana juuna', tjaa yuu l'ueñê cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om. Saa 'ñeeⁿ juu na matseicanda ñ'oommeiiⁿ ndo' naljo' ma'moⁿ na cal'a nc'iaa', juu matseijndaa'ñena' na t'maⁿ l'ueñê cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om.

20 Jo' chii candye'yo' nntsjo^o, xeⁿ tilacandaa'ndyo'ti'yo' jo nnom Ty'ooots'om, nchiiti na cwil'a nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, quia jo' xonndaa ntsaquiee'ndyo' cantyja na matsa'ntjoom. Macaⁿna' na 'o nncwinom'ti'yo' na ya nl'a'yo' nchiiti cha'na cwil'a naⁿñeeⁿ.

*Ma'moⁿ Jesús na tila'wjaaya nc'iaaya
(Lc. 12:57-59)*

21 'O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ ndaa welooya na matsona': "Tintseicue' x'ia' ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nnts'aa na ljo', maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' juu."

22 Jo' chii ndye'yo' nntsjo^o, meiiⁿ cwe' na nntseiw'ii ts'aⁿ x'iaa' maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' jom. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'omjnaaⁿ nnom x'iaa', maxjeⁿ nntu'xeⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye wats'om t'maⁿ juu. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseijoom'ñe quioo' x'iaa', maxjeⁿ matsona' na nntioomñê juuna' naquii' chom b'io.

23 'Jo' chii quia na ma'tioo' 'naⁿ jo nnom tio na mañequiaa' cwentaa' Ty'ooots'om, ndo' xeⁿ juu xjeⁿñeeⁿ macjaañjoom' ts'om' na tiya m'aaⁿ x'ia' ñ'eⁿndyu',

24 quia jo' ca'ndii' 'naⁿ jo' jo', chii cja', catsa'jndyee' na caljoyaandyo' ñ'eⁿ x'ia'. Ndanquia, chii candyo'nnda' na ñequiaa' cwentaa' Ty'ooots'om.

25 'Yoche' na ndicwaⁿ wanaaⁿ, queⁿndyu' na caljondyo'ya'yo' ñ'oom na maleichuuna' 'o ñ'eⁿ x'ia' cha tints'aana' na juu ts'aⁿ na m'aⁿntiaa'ndyo' ñ'eⁿñe nntseiquioom 'u l'o jwe. Ndo' jwe'ñeeⁿ ñequiaaⁿ cwentaa' 'u luee sondaro, Ndo' joona mana nntuee'na 'u w'aancjo.

26 Mayuu'cheⁿ matsjo^o njom', xocalui' jo' jo', hasta quia na jnda tiom'nchaa'ndyu'.

Tiya na matseiqueeⁿ ts'om ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ

27 'O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyoñe'quia nn'aⁿ na matsona': "Tijoom xuee nnc'oom'ya' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ."

28 Saa ndye'yo' nntsjo^o, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwe' manty'iaa' cwii yuscu na matseiqueeⁿ ts'oom juu, maxjeⁿ matsona' na mam'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿñe ee na luaa' matseitoom.

29 'Macwe' jo' xeⁿ cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'ooots'om, queⁿ cheⁿnncu' xjeⁿ cha'cwijom na macwji' ts'om njom' ndo' matquie' juuna' cha taxocatseitjoondyu'ti'. Ee ñecuaa meiiⁿ na tacandaa'ndyu' saa nncu' nlui'n'maaⁿndyu'. Ndo' xeⁿ tiñe'queⁿ cheⁿnncu' xjeⁿ cantyja 'naⁿ, meiiⁿ na candaa'ndyu' ñ'e'c'oom', meiⁿchiuucheⁿ b'io nncju'na' 'u.

30 Ndo' xeⁿ wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'ooots'om jnaaⁿ ts'o' ntyjaya, queⁿ cheⁿnncu' xjeⁿ cha'cwijom na matyjee' ndo' matquie' juuna' cha xotseitjoondyu'ti'. Ee ñecuaa meiiⁿ na tacandaa'ndyu' saa nncu' nlui'n'maaⁿndyu'. Ee xeⁿ tiqueⁿ cheⁿnncu' xjeⁿ cantyja 'naⁿ, meiiⁿ na candaa'ndyu' ñ'e'c'oom', maxjeⁿ nncju'na' 'u b'io.

*Ticatoⁿndye nn'aⁿ na jnda t'unco
(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)*

31 'Mati waa ñ'oom na tyoñequiaa Moisés na meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyuyii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu', tsaⁿñeeⁿ nnoom'm na nluui ljeii cantyja na mat^oñê ñ'eⁿ scoom'm.

32 Saa je' candye'yo' ñ'oom na nntsjo^o nnc^o. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyuyii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu', cwii na meiⁿnquia na s'aa scoom'm na nchii ñet'oomya ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ, cha'cwijom nqueⁿ mach'eeⁿ na c'oomya scoom'm ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ, matsona' na cwe' m'aⁿyana.

Ma'moⁿ Jesús na tintjeii'a ñ'oom jii' Ty'o^ots'om

33 'Mati jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo ndaa welooya na matsona': "Tilqueⁿtyeⁿ ñ'oom na ntyji'ya' na xonda^a nntseicanda^andyu', saa ñ'oom na jnda tqueⁿtyeⁿ, catseicanda^andyu' juuna' nnom Ta Ty'o^ots'om."

34 Saa je' nnc^o matsjo^o nddye'yo': Meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom jii' Ty'o^ots'om. Ee jom tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñê. Mati meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii cañoom'luee, ee juuna' cwiluiiñena' ndio 'naaⁿaⁿ, ndo' na ljo' nddu'yo' matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'o^ots'om.

35 Meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii tsjoomnancue, ee juuna' m'aaⁿna' nacje 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Ndo' na nddu'yo' naljo', matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'o^ots'om. Ndo' meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii tsjoom Jerusalén, ee tsjoom'ñeeⁿ cwiluiiñena' tsjoom' nquii Ty'o^ots'om na matsaⁿntjom. Ndo' na nddu'yo' naljo' matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'o^ots'om.

36 Ndo' meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿ cjo' nncu' ee 'u tjaa ljo' tseixmaⁿ na nntsa' na nleicanchii' oo nleintom meiiⁿ ñe'cwii sooxqueⁿ. Macandaⁿ nquii Ty'o^ots'om ndda^a nnts'aaⁿ na ljo'. Jo' chii na nntsu' ñ'oom'ñeeⁿ matseijomna' na matsu' jii' Ty'o^ots'om.

37 Quia na macwji'yuu'ndyu' cwii ñ'oom ndo' matsu' na mayuu' juuna', cats'aana' na mayuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Ndo' quia na matsu' na tiyuu', cats'aana' na tiyuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Ee cantyjati ñ'oom na nntseicwaljo'ti' na nntseijndei'ndyo' hasta nntseitiuu' na nntsu' jii' Ty'o^ots'om, ñ'oom'ñeeⁿ cwinaⁿna' na m'aaⁿ nquii tsaⁿjndii.

Tical'ueendyo na nnjoom na cwita'wi' nn'aⁿ jaa
(Lc. 6:29-30)

38 'O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo na matsona': "Cwaaⁿ cwii nnom nawi' mach'ee ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿaⁿ, mati nleijndaa' na nntjom jom. Aa ts'omnom x'iaaⁿaⁿ seiquiee'ñê, mati catjom jom. Aa tsei'n'om x'iaaⁿaⁿ tcoom, maxjeⁿ mati jom majo'ti catjoom."

39 Saa je' nnc^o matsjo^o nddye'yo': Til'ueendyu' na nnjoom quia na maco'wi' ts'aⁿ 'u. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mmeiⁿnda' ntsmaⁿ ntyjaya, mati ntyjatymaaⁿ quiaa' na mmeiⁿeⁿnda'.

40 'Ñeeⁿ juu na maqueⁿ ñ'oom nacje' na ñe'cuee' ñ'oom 'u wats'iaaⁿ ñe'cwjeeⁿeⁿ cotom', mati quiaa' na nncjaañ'oom liaaso'.

41 'Ñeeⁿ juu na mach'ee na jndei'na' cja' ñ'eⁿñê na ncja'chu' xuu 'naaⁿaⁿ cwii kilómetro, cja' meiiⁿ we.

42 Ts'aⁿ na macaⁿ 'naⁿ njom', quiaa' nnoom, ndo' ts'aⁿ na macoⁿ, nchii nntsa' ndoo' ticandi'.

C'o^oya na wi' n'o^oya nn'aⁿ na jndoo jaa
(Lc. 6:27-28, 32-36)

43 'Mati 'o jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo, na matsona': "Catsa' na wi' ts'om' x'ia' ndo' catseitaa' ts'om' ts'aⁿ na jndoo' 'u."

⁴⁴ Saa je' nncō matsjōō nndye'yo': Cal'a'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Ndo' calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oōts'om cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwita'wi' 'o.

⁴⁵ Quia jo' nluiindyo' ntseinda Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee. Ee jom mach'eeⁿ na manty'iaa' ñe'quiom' 'naaⁿaⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye ndo' mati nn'aⁿ na wi'ndye. Ndo' matseicuaa'aⁿ yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana', ndo' nn'aⁿ na cwil'a na ticaty'iomyana'.

⁴⁶ Ee xeⁿ macandaⁿ nn'aⁿ na wi' n'om' 'o, cwil'a'yo' na wi' n'om'yo', ¿aa cwila'tiuu'yo' na cjaawee' ts'om Ty'oōts'om? ¿Aa nchii majo'ti cwil'a nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom?

⁴⁷ Ndo' xeⁿ cwe' ncjoondyo' cwiñe'quia'yo' na xmaⁿndyo', ¿yuuwaa na jeeⁿ ya cwil'a'yo'? Ee malaa'ti' m'aⁿ nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndye Ty'oōts'om.

⁴⁸ C'om'yo' na candaⁿ na wi' n'om'yo' nn'aⁿ cha'xjeⁿ nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee, candaⁿ m'aaⁿ na candya' ts'oom joona.

6

Ma'moⁿ Jesús na cal'aaya jndye nnom naya

¹ 'Queⁿ'yo' cwenta quia na nl'a'yo' cwii nnom na maty'iomyana', nchii nl'a'yo' cwe' cha na canty'iaa nn'aⁿ, ee xeⁿ na ljo', tjaa'naⁿ naya 'naⁿ'yo' jo nnom Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee.

² Cwe' nc'e jo' quia mache' naya cwii ts'aⁿ, catsa' na ñenncu' ntyji', tintseixuaandyu'. Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Cwi'oona lan'om ñequio n'om nantaa c'uaa ndyueena na cwil'ana naya ndyeñeeⁿ, cha queⁿ nn'aⁿ cwenta ndo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ joona. Mayuu'cheⁿ nntsjoō nndye'yo', cwe' tomti juu cantyja na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona, jo' na cwita'ntjomna.

³ Saa 'u je', quia na mache' naya ts'aⁿ, tica'moⁿ na nljeii cwiicheⁿ ts'aⁿ, meiiⁿ ts'aⁿ na jeeⁿ ya ñ'oom ñ'eⁿndyu'.

⁴ Cats'aana' na ñenncu' ntyji' naya na mache'. Ndo' nquii Tsotye' na manty'iaaⁿ ljo' mache' na cwe' nty'iu, jom nntseinoomñê ljo' na matseitjoona' 'u.

Ma'moⁿ Jesús chiuu nlanaaⁿya nnom Ty'oōts'om (Lc. 11:2-4)

⁵ 'O quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oōts'om, tal'a'yo' cha'na joo nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Ee joona jeeⁿ ya nquiuna na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ cwimeintyjee'na, cwila'neiⁿna nnom Ty'oōts'om naquii' lan'om ndo' jo nqui nantaa. Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoō, cwe' tomti juu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona jo' na cwita'ntjomna.

⁶ Saa 'u je', quia matsei'neiⁿ nnom Ty'oōts'om, cja'quie' naquii' wa', catseicu' 'ndyoots'a', ndo' catseineiⁿ nnom Tsotye' na m'aaⁿ na titquioo'ñe. Ndo' jom na noom'm meiiⁿ titquioo'ñê, nntseinoomñê ljo' na matseitjoona' 'u.

⁷ 'Quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oōts'om, tandu'yo' ñ'oom na ñejuu ñejuuna', cha'xjeⁿ quil'a nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ Ty'oōts'om. Ee joona cwila'tiuuna na jndye ndii' cwiluena, jo' na mañeeⁿ.

⁸ 'O je' til'a'yo' cha'na cwil'a joona. Ee Tsotye'yo' ntyjiijndaa'ñê cwaaⁿ 'naⁿ na macaⁿna' 'o cwii tjoōcheⁿ na cwitaⁿ'yo' nnoom.

⁹ Quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oōts'om, luaa candu'yo':

Tsotyaaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee,
ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' xue'.

¹⁰ Candyo cantyja na matsa'ntjom'.

Caluii cantyja na l'ue ts'om' nnom tsjoomnancue cha'xjeⁿ na macwiluii cañoom'luee.

11 Quiaa' nantquie 'naⁿ na macaⁿna' jâ xuee je'.

12 Catseit'maⁿ ts'om' jâ natia na jnda l'aayâ cha'xjeⁿ jâ cwilat'maⁿ n'ooⁿyâ nn'aⁿ na cwila'tjoondye ndaayâ.

13 Cateijndei' na ticjaachuuna' jâ na nl'aayâ yuu na ticatsaⁿntjomna'.

Ndo' catseicandyaandyu' jâ cantyja 'naaⁿ juu natia.

Ee cha'waa na yo na cwii wjaana' 'u cwiluiindy' na matsaⁿntjom', ndo' cwiluiindy' najndu',

ndo' tseixmaⁿ na catseit'maaⁿñena' 'u. Amén.

14 Xeⁿ 'o cwilat'maⁿ n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'tjoondye ndaa'yo', quia jo' mati Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee, nntseit'maⁿ ts'oom 'o na cwila'tjoondyo' nnoom.

15 Saa xeⁿ 'o ticalat'maⁿ n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'tjoondye ndaa'yo', quia jo' mati Tsotye'yo' xocatseit'maⁿ ts'oom 'o jnaⁿyo' na waa.

Cantyja na nntsei'cwejndo'ñe ts'aⁿ

16 'Quia na cwila'cwejndo'ndyo', til'a'ya'yo' na taquiomya ndaa'yo' cwe' cha na caliu nn'aⁿ na ljo' cwil'a'yo'. Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'ayana taquiomya ndaana, cha ca'moⁿna' ndaa nn'aⁿ na cwila'cwejndo'ndyena. Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjo^o, cwe' tomti juu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona, jo' na matseinoomñena' na cwila'cwe'jndo'ndyena.

17 Saa 'u je' quia matsei'cwejndo'ndyu', cwjaa'ndyu' ncheⁿ xqueⁿ, camaⁿ njom',

18 cha ticwitquioo' jo ndaa nn'aⁿ na matsei'cwejndo'ndyu', macanda nquii Tsotye' na m'aaⁿ na titquioo'ñe nlqueeⁿ cwenta. Ndo' jom na noom'm meiiⁿ titquioo'ñe, nntio'naaⁿñe 'u.

Jee' jnda naya 'naaⁿ ts'aⁿ cañoom'luee

(Lc. 12:33-34)

19 'Tilatjom'yo' 'naⁿ na jdana' nnom tsjoomnancue yuu m'aⁿ canty'ua na nla'ndaa' joona', ndo' yuu na nlquii ch'meiⁿ, ndo' yuu na ndaa nnc'ooquie' naⁿcanty'ue na nntjeii'na joona'.

20 Saa joo naya 'naⁿyo' na quit'maⁿ n'om'yo' calatjom'yo' joona' jo nandye cañoom'luee yuu na xocwa' canty'ua, meiⁿ na nlquii ch'meiⁿ ndo' meiⁿ na nnc'ooquie' naⁿcanty'ue na nntjeii' joona'.

21 Ee yuu na cwila'we'yo' naya na cwilatjom'yo', jo' jo' ntyjaa' n'om'yo'.

Ts'om nnom ts'aⁿ tseixmaⁿna' lámpara

(Lc. 11:34-36)

22 'Quia na mandi' ñ'oom na mayuu', matseijomna' 'u cha'na ts'aⁿ na tquioo'ya na xuee manty'iaa'. Ee quia matsei'noⁿ ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ quia jo' mateijndeiina' cha'waa na m'aaⁿ.

23 Saa xeⁿ tiñe'candi' ñ'oom na mayuu', matseijomna' 'u cha'na ts'aⁿ na tis'a n'omnnom na m'aaⁿ na nchjaaⁿ. Ee meiiⁿ na mandi' ñ'oom'ñeeⁿ saa xeⁿ tixocatsei'noⁿ na mayuu' juuna', naquii' ts'om' matsei'xmaⁿ cha'cwijom na jaaⁿñeñ'eⁿ.

Xondaq nndya'ntjooⁿya ndaa we patrom

(Lc. 16:13)

24 'Tjaa'naⁿ ñeeⁿ juu na ndaa nndi'ntjomtyeⁿ nnom we patrom na ñejom. Ee nnc'oom ts'aⁿ na ticuee' ts'oom cwii patrom'ñeeⁿ, ndo' nnc'oom na wi' ts'oom cwiicheⁿ. Oo nnts'aana' na nntseit'maaⁿñeⁿ cwii naⁿñeeⁿ, ndo' cwiicheⁿ til'ueñe. Xeⁿ na jeeⁿ cwiqueⁿndyo' na nla'tjom'yo' 'naⁿ na nleityandyo'

xocju'naaⁿñena' na nla't'maaⁿndyo' Ty'o^oots'om, ee we ntyja nmeiⁿ xonda^a nndye'ntjom'yo' na ñejom.

Ty'o^oots'om mach'eeⁿ cwenta ntseinaaⁿ
(Lc. 12:22-31)

²⁵ 'Cwe' nc'e jo', nndye'yo' nntsjo^o: Tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' na cwitando'yo' tsjoomnancue, ljo' na nlcwa'yo' oo na nncwe'yo', ndo' lia'yo' chiuu nleitsaaⁿndyo'. Ee Ty'o^oots'om mantyjeeⁿ cantyjati na cwitando'yo' majndeiticheⁿ na cwe' nantquie na cwicwa'yo'. Mantyjeeⁿ hasta cha'waandyo' 'o, majndeiticheⁿ na cwe' liaa na cwicwee'yo'.

²⁶ Queⁿ'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ cantsaa na ma'ntyja jo nandye. Jooyo' tjaa ljo' cwinomyo' na nntyjeendyeyo' na nla'weyo' nantquie na nleil'ue 'io cha. Saa meiiⁿ na ljo', nquii Tsotyeyo' na m'aaⁿ cañoom'luee mañequiaaⁿ na cwicwa' jooyo'. Ndo' 'o cajndandyo'ti'yo' ntyjeeⁿ, nchiiti cantsaa.

²⁷ Mati ¿cwa^a cwiindyoyo' 'o nnda^a nnts'aa na nleitcooñeti cwe' na jeeⁿ jndye matseitiuu?

²⁸ 'Quia jo' ¿chiuu na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' cantyja chiuu na nleit-saaⁿndyo'? Queⁿ'yo' cwenta, n'oom ljaa' quii' jnda^a, ya cwiwijdana'. Neiⁿncoo' cwiwaa' ljaa'. Tiquil'ana' ts'iaaⁿ, meiⁿ tiquil'ana' tsaⁿ na nluui liaana'.

²⁹ Saa nndye'yo' nntsjo^o: Juu rey Salomón meiiⁿ jeeⁿ tyañê, ndo' tjacantyya na ya 'naⁿ na tyoleichom, saa tîcatseijomna' na neiⁿncoo' liaⁿ'aⁿ cha'na neiⁿncoo' cwii ljaa'meiⁿ'.

³⁰ Ndo' xeⁿ laa'ti' matseichjoomñe Ty'o^oots'om ljaa' quii' jnda^a na niomna' xuee je' ndo' 'io cha nlcona', majndeiticheⁿ ntyjeeⁿ chiuu nlcwee'yo' liaa, 'o nn'aⁿ na ticala'yuy'ya n'om'yo'.

³¹ Jo' chii tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' na nndu'yo': “¿Chiuu nl'aayoo na nlcwaa'a ndo' na nncwaa^aya?” oo nndu'yo': “¿Chiuu nl'aayoo na nleijnda^a liaaya?”

³² Ee ñenquii'cheⁿ nmeiⁿ cwil'uee'ndye nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'o^oots'om. Saa nqueⁿ na cwiluiñê Tsotyeyo' na m'aaⁿ cañoom'luee mantyjeeⁿ na tjo^ondyo' cha'tso nmeiⁿ'.

³³ Saa najndyee quiandyo' na nnts'aⁿntjom Ty'o^oots'om 'o. Ndo' cal'a'yo' yuu na maty'iomyana' cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom, quia jo' ñnequiaaⁿ cha'tso nmeiⁿ' na macaⁿ'na' 'o.

³⁴ Jo' chii tinc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na nlcaⁿ'na' 'o xuee na cwii wjaana'. Ee xuee 'io waanquia ñ'omtiuu cwentaa'na'. Xuee je' malei'tyeⁿ nawi' na chuuna' cwenta'yo'.

7

Til'uee'ndyo jnaaⁿ nn'aⁿ
(Lc. 6:37-38, 41-42)

¹ Til'uee'ndyo' jnaaⁿ nn'aⁿ na cwe' xjeⁿto 'o cha ticu'xeⁿ Ty'o^oots'om 'o.

² Ee mañejuuti ñ'oom na cwil'ue'yo' nacjoo nc'iaa'yo', majuuna' nleil'uee'ñe Ty'o^oots'om na nncu'xeⁿ'na' 'o. Ndo' cha'xjeⁿ na cwitjei'yo' cwenta na cat'uiina' nc'iaa'yo', malaa'ti' nnts'aaⁿ ñ'eⁿndyo'.

³ ¿Chiuu na jeeⁿ maqueⁿ cwenta meiiⁿ chjoowi' ljo' mach'ee x'ia'? Ndo' manncu'ti' tiqueⁿ cwenta na t'maⁿ matsei'tjo^ondyu'. Mach'eena' cantyja 'naⁿ cha'cwijom jeeⁿ ndo' ntquioo' jnda na njom ts'omnom x'ia', saa meiⁿchjoo tiqueⁿ cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu'.

⁴ ¿Aa nntsuyu' nnom x'ia': “Cwa, quiaa' na nncwjiia' ntquioo' jnda na njom ts'omnjom'”? Ndo' 'u je' ndicwaⁿ njom ts'oom tscaa' ts'omnjom'.

⁵ 'U ts'aⁿ na we waa na matseixmaⁿl cwji'jndyee' ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu' quia jo' tquio'ya' na nncwji' ntquioo' jnda na njom ts'omnnom x'ia'.

⁶ 'Tiñe'quia'yo' 'naⁿ na lju' la'xmaⁿna' ndaa nn'aⁿ na ticala'ñ'oom'ndye Ty'oots'om na ticala'xmaⁿ na nnto'ñoom jona'. Ee xeⁿ na luaa' nl'a'yo' matseijomna' cha'cwijom cwiñe'quia'yo' 'naⁿ na ya na la'xmaⁿna' cwentaa' Ty'oots'om ndaa calue'. Ndo' calue'ñeeⁿ nnta'queⁿyo' na nntquiiyo' 'o. Meiⁿ tiñe'quia'yo' 'naⁿ na jnda ndaa naⁿñeeⁿ, ee xeⁿ na ljo' nl'a'yo', matseijomna' cha'cwijom cwitue'yo' ts'uaa ta' na jeeⁿ jnda ndaa calcu. Ndo' calcu'ñeeⁿ cwe' nntyueyo' jona'.

Cataⁿyo' nnom Ty'oots'om, quia jo' nnto'ñoom'yo'
(Lc. 11:9-13; 6:31)

⁷ 'Ñequii'cheⁿ cataⁿyo' nnom Ty'oots'om quia jo' nnda'yo' juu na cwitaⁿyo'. Ñequii'cheⁿ cal'ue'yo' chiuuya jo' nnoom quia jo' nliu'yo'. Ñequii'cheⁿ ca'maⁿyo' jom quia jo' nnaaⁿ cha'cwijom 'ndyoots'a jo ndaa'yo'.

⁸ Ee cwii ts'aⁿ na waa na macaaⁿ nnom Ty'oots'om, maxjeⁿ nnco'ñoom juuna'. Ndo' mati ts'aⁿ na mal'ue yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om, maxjeⁿ nljeiiⁿ. Ndo' juu ts'aⁿ na ma'maⁿ, maxjeⁿ nntseicanaaⁿñe Ty'oots'om cha'cwijom 'ndyoots'a jo nnom.

⁹ '¿Ñeeⁿ cwiindyoyo' 'o na m'aaⁿ yucachjoo jnda, ndo' xeⁿ macaaⁿ tyoo' njom', aa ñequiaa'yu' tsjo' nnoom? Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ nnts'aa na ljo'.

¹⁰ Ndo' xeⁿ macaⁿ yucachjoo jnda' cwii catscaa njom', ¿aa ñequiaa'yu' catsuu nnoom? Xocatsa' na ljo'.

¹¹ Quia jo' 'o nn'aⁿ na tia nn'aⁿndyoyo', xeⁿ manquiu'yo' na ñe'quia'yo' 'naⁿ na ya ndaa nda'yo', majndeiiicheⁿ nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee ñequiaaⁿ 'naⁿ na yaticheⁿ ndaa nn'aⁿ na cwitaⁿ nnoom.

¹² 'Quia jo' meiⁿnquia na l'ue n'om'yo' na cal'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyoyo' majo'ti cal'a' 'o ñ'eⁿndye jona. Ee laa'ti' matsaⁿntjom ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñe'quia profetas tandyo xuee.

Catsaquiqa'a 'ndyoots'a na cantuu
(Lc. 13:24)

¹³ 'O catsaqui'yo' 'ndyoots'a cantuu na nnc'om'yo' natoo' Ty'oots'om. Ee waa 'ndyoots'a tmeiⁿ na matseicanaaⁿñena' nato t'maⁿ. Juuna' wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuuñe ndo' jndye nn'aⁿ cwi'ooquie' jo' jo'.

¹⁴ Saa 'ndyoots'a cantuu matseicanaaⁿñena' nato cajneiⁿ. Nato'ñeeⁿ wjaañ'oomna' ts'aⁿ na ticantycwii na nncwando' saa tijndye nn'aⁿ cwiliu juuna'.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ taq' ts'oom
(Lc. 6:43-44)

¹⁵ 'Cal'a'yo' cwentaa ñequio joo nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom cwiñe'quia. Cwiique'cañomna' 'o na ndoo' jeeⁿ nioom' n'omna cha'na nioom' ts'om catsmaⁿ saa naquii' n'omna laxmaⁿna na wi'ndyena cha'cwijom lobo.

¹⁶ Nnta'jnaⁿyo' 'ñeeⁿ jona quia cwiqueⁿyo' cwentaa chiuu cwil'ana. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicjoo ts'aⁿ tauva l'oñoom? Oo ¿aa nntseicjoo ts'aⁿ tahigos ts'oom nioom? Xocats'aana' na ljo'.

¹⁷ Ee ticwii cwii ts'oom na ya, cwiwe' ta' na ya, ndo' ticwii cwii ts'oom na tis'a, cwiwe' ta' na tis'a.

¹⁸ Ts'oom na ya xocue' ta' na tis'a, ndo' ts'oom na tis'a xocue' ta' na ya.

¹⁹ Ticwii cwii ts'oom na ticats'aa ta' na ya, cwit'uana', jnda chii cwituee' nn'aⁿ juuna' quii' chom.

20 Luaa' waa na nnta'jnaⁿyo' naⁿñeeⁿ, ee m'moⁿna' na tiyuu' ñ'oom na cwiñe'quia na quia na nleitquioo' chiuu waa na cwil'ana.

Ticha'tsondye nn'aⁿ laxmaⁿna cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om
(Lc. 13:25-27)

21 'Majndye nn'aⁿ cwilue nno^o Ta, saa ticha'tsondyena nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. Ñequii'cheⁿ joo nn'aⁿ na cwil'a ljo' na l'ue ts'om Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, naⁿñeeⁿ nnc'ooquiee'ndye cantyja na matsa'ntjoom.

22 Xuee na nncue'ntyjo na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ, majndye nn'aⁿ nluena nno^o: “Jeeⁿ 'u Ta, ¿aa nchii jnda tquiaayâ ñ'oom naya 'naⁿ ñequio najndei na matsei'xmaⁿ ndo' tjeii'â jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' l'aayâ jndye 'naaⁿ ñequio najndu' nncu' na tixocaluiina' cantyja najndei na matsei'xmaⁿ ts'aⁿ?”

23 Quia jo' nnc'o^oya ndyuee naⁿñeeⁿ, nntsjo^o: “Meiⁿchjoo ticwajnaⁿa 'ñeeⁿ 'o. Quindy^o'yo' nacañomya, 'o nn'aⁿ na tia nn'aⁿndyo'.”

Chiuu waa na tjaluii we w'aa
(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)

24 'Ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oom na matsjo^o nmeiiⁿ ndo' matseicanda jooⁿa', matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na cwii ts'aⁿ na jndo' ts'om na s'aa waa' nacjoo' tsjo't'maⁿ na tyeⁿ wacatyeeⁿ.

25 Jnaⁿna' tua', tyjee' jndaa, tiao jndye jndei, teicaljooⁿa' w'aa'ñeeⁿ, saa tiquioona' ee na t'uiityeⁿna' nacjoo' tsjo'ñeeⁿ.

26 Saa ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oom na matsjo^o ndo' titseicanda jooⁿa', matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na cwii ts'aⁿ na tijndo' ts'om na s'aa waa' nacjoo' tei'.

27 Jnaⁿna' tua', tyjee' jndaa, tiao jndye jndei, teicaljooⁿa' w'aa'ñeeⁿ, mana tioona'. Ndo' mat'maⁿ tsuu cantyja 'naaⁿ w'aa'ñeeⁿ.

28 Quia na jnda jnda seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ, nn'aⁿ na jndyendye jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na t'mo^ondaana.

29 Ee tyo'mo^o na waa najndei na matsei'xmaaⁿ, nchii cha'na cwit'mo^o nn'aⁿ na jndo' n'om cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

8

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra
(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

1 Quia na jndyocue Jesús ta na tjaaⁿ, jndyendye nn'aⁿ tquiontyjo naxeeⁿeⁿ.

2 Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na chuu tycu lepra, tjatseicandyoo'ñe, tco' xtye jo nnoom, tso:

—Ta, ntyjii na 'u nnda^{aa} nntsein'maⁿ ja, xeⁿ l'ue ts'om'.

3 Ndo' Jesús seintyo^o ts'o^o, tyenquioom'm tsaⁿñeeⁿ, matsoom nnom:

—L'ue ts'o^o. Can'maⁿ.

Ndo' mañoom' n'maⁿ tsaⁿñeeⁿ, mana tsu tycu lepra.

4 Quia jo' tso Jesús nnoom:

—Ndi' nntsjo^o, meiⁿcwii ts'aⁿ ticatsu' nnom chiuu waa na tuii. Saa cja', cja'tseica'moⁿndyu' nnom tyee, ndo' quiaa' quioo' nnoom na tsei'xmaⁿ cwen-
taa' Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na sa'ntjom Moisés. Luaa' catsa' cha calui'yuu'na' ndaa nn'aⁿ na jnda n'maⁿ.

Sein'maⁿ Jesús mosoo' capeitaⁿ, ts'aⁿ romano
(Lc. 7:1-10)

5 Xjeⁿ na mawjaaquiee' Jesús tsjoom Capernaum, cwii capeitaⁿ na matsa'ntjom cwii siaⁿto sondaro seicandyoo'ñe nacañom'm. S'aa ty'oo nnoom.

⁶ Tso:

—'U Ta, moso 'naⁿya macanda cwe' waaⁿ na waa w'aya, tei'caljoo ty-cutqueeⁿ jom. Jeeⁿ cwajndii maquiina' jom.

⁷ Tso Jesús nnom:

—Nncjō, nntsein'maⁿya jom.

⁸ Saa t'ō capeitaⁿ, tsoom:

—'U Ta, ticatseixmaⁿya na nncja'quie' naquii' w'aya. Mantyjii meiiⁿ cwe' ñ'oom catsu', mana nn'maⁿ moso 'naⁿya.

⁹ Ee mati ja m'aaⁿya nacje 'naaⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ndo' mati nncō m'aⁿ sondaro na matsa'ntjōⁿ. Quitsjōō nnom cwii joona: “Cja' luaa'”, ndo' wjaa. Quitsjōō nnom cwiiicheⁿ: “Candyo' luaa'”, ndo' ndyo. Quitsjōō nnom cwii cwii moso 'naⁿya: “Catsa' ts'iaaⁿwaa'”, ndo' nts'aa.

¹⁰ Jeeⁿ tjawee' ts'om Jesús quia na jñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ. Tsoom ndaa nn'aⁿ na cwi'oontyjo naxeeⁿeⁿ:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoō, meiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ Israel tyooljei cwii ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om cha'na tsaⁿm'aaⁿ.

¹¹ Candye'yo' nntsjoō, jndye nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ Israel nnaⁿ naⁿñeeⁿ jo ntyja na macalui' ñe'quoom' ñequio ntyja na mawjaacue ñe'quoom'. Ndo' yuu na m'aⁿ Abraham ñ'eⁿ Isaac ñ'eⁿ Jacob yuu na matsa'ntjom Ty'oōts'om, ñequio na neiiⁿna nncwindyuaandyena na nlcwa'na ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ.

¹² Saa nquiee nn'aⁿ judíos na qui na cwentaana cantyja na matsa'ntjom Ty'oōts'om, nncwji'na' joona jo' jo'. Nncju'na' joona yuu na tjacantya na jaaⁿñe. Jo' jo' nnc'omna na nla'xuaana na matsei'ndaa'na' n'omna. Ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na maquiina' joona.

¹³ Quia jo' tso Jesús nnom capeitaⁿñeeⁿ:

—Cha'xjeⁿ na jnda seiyu', maxjeⁿ jo' nluui. Cja'lcwe' na waa wa'.

Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ n'maⁿ mosoo' tsaⁿñeeⁿ.

Sein'maⁿ Jesús staxeeⁿ Simón Pedro

(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

¹⁴ Tjaquiee' Jesús waa' Pedro. Ljeiiⁿ na waa staxeeⁿ tsaⁿñeeⁿ cjoo' jnduu. Matseicona' juu.

¹⁵ Tyenquoom'm ts'ō tsaⁿñeeⁿ ndo' mañoom' tjameintyjee' na matseicona' juu. Teicantya, tō' na mandi'ntjom ndaana.

Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿwii

(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

¹⁶ Quia na jnda tmaaⁿya, tquiocho nn'aⁿ jndye nc'iaana na cwilei'cho jndyetia na m'aaⁿ Jesús. Ñe'cwii sa'ntjoom na calui' jndyetia, quia jo' jlui'na naquii' n'om naⁿñeeⁿ. Ndo' sein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿwii.

¹⁷ Luaa' tuii cha calui'ljuu' ñ'oom' Ty'oōts'om na tyoñequiaa profeta Isaías. Tso tsaⁿñeeⁿ: “Manquiityeeⁿ teijneiⁿ jaa cantyja na tijndeiⁿ n'ōōⁿya. Ndo' mati sein'maaⁿ jaa cha'tso ntycy na ñejleichuuna' jaa.”

Nn'aⁿ na ñe'c'oontyjo naxeⁿ Jesús

(Lc. 9:57-62)

¹⁸ Quia na nty'iaa' Jesús na jndyendye nn'aⁿ m'aⁿ nacañom'm, tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cala'jndaa'ndyena w'aandaa na nnc'oona xndyaa' ndaaluee.

¹⁹ Ndo' tjantyyaa' cwii ts'aⁿ na ma'mōⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Matso nnom:

—Maestro, nncjontyjo naxeⁿ meiⁿyuucheⁿ na wja'.

²⁰ T'ō Jesús nnom, tsoom:

–Joo canndye maniom lue'w'aayo' ndo' cantsaa na cwima'ntyja mati maniom cantquiaayo', saa ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee meiⁿ yuu na nncwajndya, tjaa'naⁿ.

²¹ Cwiicheⁿ ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿñê, matso nnoom:

–Ta, quiaa' ñ'om' na nndi'ntjōⁿtya nnom tsotyā, hasta xeⁿ jnda ty'iuya jom, quia jo' yuu' je' ññ'aⁿya ñ'eⁿndyu'.

²² T'ō Jesús nnom, matsoom:

–Jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tyootando' cantyja 'naⁿya. M'aⁿna cha'cwijom l'oo. Ca'ndii' na jona caty'iuundye ntyjeena. Saa 'u je', candyo'tseijomndyu' ñ'eⁿndyō.

Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaaluee

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³ Quia jo' tuōōⁿ ts'om w'aandaa, mandi ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

²⁴ Luaa tuii, tyoowijndye 'oona, tioo cwii jndye t'maⁿ jndei nnom ndaaluee, mawaa na wjaanchjeeñe nmoⁿ w'aandaa. Ndo' jom watsom.

²⁵ Ndo' ty'entyjaa' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'nlcwina jom, jluena:

–Jeeⁿ 'u Ta, cwji'n'maaⁿndyu' jaa, manncwjaaya.

²⁶ Quia jo' tsoom ndaana:

–'O nn'aⁿ na ticala'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'ōōts'om, ¿chiiu na cwila-catyuendyo'?

Ndo' teicantyyaaⁿ, seitiaaⁿ'aⁿ jndye'ñeeⁿ ñequio ndaaluee, mana teicheⁿñ'eⁿna'.

²⁷ Cwe' seiñ'eeⁿ'tona' naⁿ'ñeeⁿ, jluena:

–¿Ñeeⁿ cwiluiñe tsaⁿm'aaⁿ na jeeⁿcheⁿ ndya' waljoo'? Jnda'jom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee cwila'candana' ñ'oom na matsaⁿntjoom.

Nn'aⁿ Gadara na la'xmaⁿ na'jndii naquii' n'om

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸ Jnda jo' jlui'na cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee, ndyuaa nn'aⁿ gadarenos, we nn'aⁿ na la'xmaⁿ na'jndii ty'ecatjomndye jom. Jlui'na yuu niom ndei'luaa, jeeⁿcheⁿ ndya' wjeena hasta leicandaā nncwinom ts'aⁿ nato'ñeeⁿ.

²⁹ Luaa tuii, jndei jla'xuaana, jluena:

–¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyô, 'u Jesús, Jnda Ty'ōōts'om? ¿Aa jnda jndyo' na nlco'wi' jâ, meiiⁿ tyoowe'ntyjō xjeⁿ na nntu'xeⁿndyô?

³⁰ Jo' jo' chjooti matquiōō'ti m'aⁿ cwii tmaaⁿ t'maⁿ calcu na cwicwa'.

³¹ Ndo' na'jndii'ñeeⁿ jla'ty'oondyena nnoom jluena:

–Xeⁿ na nncwji' jâ naquii' n'om naⁿm'aⁿ, quiaa' ñ'om' na nntsaquiaāâ naquii' n'om calcu na m'aⁿ luaa'.

³² Quia jo' tsoom ndaana:

–Cwa, catsa'yo'.

Mana jlui'na, ty'equie'nomna naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Ndo' cha'waa tmaaⁿ calcu'ñeeⁿ tmaⁿ'nquioyo', mana tei'tyu'yo' 'ndyoo ndaaluee. Tjajo' quii' ndaa.

³³ Ndo' nn'aⁿ na cwijndoo' jooyo', jlei'nomna, ty'equie'na quii' tsjoom. Tcuu tcuu tyola'candiina chiiu waa na tjoomna ñ'eⁿ calcu'ñeeⁿ ñequio chiiu waa na n'maaⁿ we naⁿ'ñeeⁿ na tyolei'cho na'jndii.

³⁴ Quia jo' cha'tso nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jlui'na, ty'ena na m'aaⁿ Jesús. Ndo' quia na tjomndyena jom, l'ana ty'oo nnoom na calueeⁿ'eⁿ ndyuaana.

9

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee
(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

¹ Quia jo' tuonnda' Jesús ts'om w'aandaa ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tei'ty'ioo'na ndaaluee. Mana tquiena tsjoom yuu na mac'eⁿ Jesús.

² Ndo' tquioñ'om nn'aⁿ cwii ts'aⁿwii' na m'aaⁿ, cwe' ñ'eⁿ tsuee. Tsaⁿñeeⁿ tycutqueeⁿ tei'ljoo jom mana teintjeiⁿ nc'eeⁿ. Quia na nty'iaa' Jesús na t'maⁿ cwila'yuy'a n'om naⁿñeeⁿ, tsoom nnom tsaⁿwii':

—'U jndaaya, c'om' t'maaⁿndyu' ts'om'. Ja jnda seit'maⁿ ts'o^oya 'u cha'tso jnaⁿ na waa.

³ Quia jo' cwanti nn'aⁿ na cwit'mo^o ljeii na tqueⁿ Moisés tyom'aaⁿ n'omna, cwiluena: “Tsaⁿm'aaⁿ ñ'oom ntjeiⁿ matseineiⁿ ee mach'eeⁿ na ljo'yuy cwilui-ñê ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.”

⁴ Jesús maxjeⁿ mantyjeeⁿ na luaa' cwila'tiuuna. Jo' chii tsoom nda^ona:

—¿Chiuu na ticuaaya nquiu'yo' ñ'eⁿndyo?

⁵ ¿Cwaaⁿ ñ'oom cwila'tiuu'yo' na tijndeit'ina' na nntsjo^o nnom tsaⁿm'aaⁿ, aa nchii cha'na jnda tsjo^o nnoom na matseit'maⁿ ts'o^oya jnaaⁿ na waa? Oo ¿aa nchii nquiu'yo' na jndeit'ina' na nntsjo^o quicantyyaaⁿ, cjaacaⁿ?

⁶ Queⁿyo' cwenta, ja na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee m'mo^oya ndaa'yo' na waa na jndo na matseixmaⁿya tsjoomnancuewaañe na nnt-seit'maⁿ ts'o^oya jnaaⁿ nn'aⁿ.

Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—'U re, quicantyya', catseilcwiindyu' tsuee 'naⁿ. Cja'to' wa'.

⁷ Ndo' teicantyyaaⁿ, mana tjaaⁿ waⁿ aⁿ.

⁸ Ndo' tmaaⁿ nn'aⁿ na nty'iaa na luaa', tyueneiⁿna ndo' tyola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om na tquiaaⁿ najneiⁿ nnom Jesús na nnteijndeiiⁿ na nn'aⁿ.

Ma'maⁿ Jesús Mateo
(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹ Jlui' Jesús jo' jo', mana tjaaⁿ. Ndo' ljeiiⁿ ja na jndyuya Mateo. Wacatyaaⁿ w'aa yuu cwitioom nn'aⁿ ts'iaaⁿnda^ona cwentaa' gobiernom. Tsoom no^o:

—Candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ na mats'aa.

Mañoom' teicantyyaja, tjotseijomndyo ñequioñê.

¹⁰ Luaa tuii, wacatyeeⁿ Jesús nacañoom' meiⁿsa w'aya. Ndo' naⁿcwito'ñoom ts'iaaⁿnda^o nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye nnom Ty'o^ots'om cantyya na nquiu nn'aⁿ fariseos, ñe'naaⁿ meindyuaandyena ñ'eⁿñê ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

¹¹ Saa quia na nty'iaa nn'aⁿ fariseos na luaa' mach'eeⁿ, ta'x'eena ndaa^o nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jluena:

—¿Chiuu na macwa' maestro 'naⁿyo' ñequio naⁿcwito'ñoom ts'iaaⁿnda^o nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ndo' ñequio nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye nnom Ty'o^ots'om?

¹² Quia na jndii Jesús na luaa' cwiluena, tsoom:

—Nn'aⁿ na tiwii titjo^ondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei. Saa nn'aⁿ na wii tjoo^ondyena tsaⁿñeeⁿ.

¹³ Waa ñ'oom' Ty'o^ots'om na luaa matsona': “Ja cajndati ntyjii na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' nchiiti na cwiñe'quia'yo' quioo' na cwila't'maaⁿndyo' ja.”

Tsoti Jesús:

–Catsa'yo' ndo' cala'no'yo' ljo' ñe'ca'mo' ñ'oomwaa'. Ee ja nchii na jndyoo na nncwa^{ya} nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana', saa jndyoo na nncwa^{ya} nn'aⁿna na calcwe' n'omna.

¿Aa maca'na' na nla'cwejndo'ndye nn'a'?

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan, tyquie'cañomna Jesús. Tyola'ncjoo'ndyena, jluena:

–¿Chiuu na já ñequio nn'aⁿ fariseos jndye ndii' cwila'cwejndo'ndyô, saa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' tiquila'cwejndo'ndyena?

¹⁵ T'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, seineiⁿ ñ'oom tjañoom':

–Joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ nquii ts'aⁿ na macoco, ¿aa nnc'omna na chjoo' n'omna yocheⁿ na cwiwit'maaⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna? Xocats'aana'. Saa nncue'ntyjo xuee na nncwji'na' juu ts'aⁿ na macoco quii'ntaaⁿna. Quia ljo'cheⁿ nnc'omna na chjoo' n'omna ndo' nla'cwejndo'ndyena.

¹⁶ Quia jo' seineiⁿti Jesús ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na jndyooñ'oom. Tsoom:

–Ticaty'iomyana' na nntseyo ts'aⁿ liaa ntsaa ñ'eⁿ cwii taⁿ liaa xco na tyootmaⁿ. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa, nncjaateii liaa xco, nnc'ioo'ñena' liaa ntsaa ndo' liaa ntsaa cwajndiiti njndii'ñena'.

¹⁷ Meiⁿ xocatiom ts'aⁿ winom xco ts'om tjaⁿ na jnda teil'ue, ee xeⁿ na luaa' nts'aa ts'aⁿ, nty'ioo' tjaⁿ, mana cwiwindaa'ñ'eⁿ juuna' ndo' mati nlcwe' winom. Maxjeⁿ nntiom ts'aⁿ winom ts'om tjaⁿ xco ndo' laa'ti' meiⁿ tjaⁿ xocwi'ndaa' meiⁿ winom.

Yuscuchjoo jnda Jairo

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸ Yocheⁿ na matseineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na cwilui-itquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tco' xtye jo nnoom, tso:

–Je'ndyo tue' nomjndaaya. Saa xeⁿ wja' na nntio' ts'o' nacjoom'm, nncwando'nnaaⁿaⁿ. Cwa cja', catio'ya' ts'o' nacjoom'm, quia jo' nncwando'xcoom.

¹⁹ Ndo' teicantya Jesús, tjantyoⁿ naxeⁿ tsaⁿñeeⁿ ñequio já nn'aⁿ na cwila-jomndyô ñ'eⁿñê.

²⁰ Luaa tuii, jndyontyjo cwii yuscu naxeⁿ Jesús na niom wii'. Yuscu'ñeeⁿ jnda canchoo'we chu na tyoocameintyjee' na cwicaa niom'm. Jndyotseican-dyoo'ñê, t'ueeⁿ 'ndyoo liaa' Jesús.

²¹ Ee seitoom naquii' ts'oom: “Xeⁿ cwe' na ndaa ñequiuu'a liaⁿaⁿ, quia jo' nn'ma^{ya}.”

²² Taqueⁿ Jesús nty'iaaⁿaⁿ yuscu'ñeeⁿ. Tsoom nnom:

–'U jndaaya, c'om' t'maaⁿndyu' ts'om'. Nc'e na matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿndyo, jnda n'maⁿ.

Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ n'maⁿ.

²³ Jnda tuee' Jesús waa' Jairo'ñeeⁿ, tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aa. Nty'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ na cwiⁿtyjo' nmaaⁿ, ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tacwaxua ndyuee.

²⁴ Tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

–Calui'yo', ee nchii na jnda tue' yuscuchjoom'aaⁿ. Cwe' watsoo.

Saa cwe' teincona jom.

²⁵ Jnda na tjeiⁿeⁿ naⁿñeeⁿ ch'eⁿ, tjaqueⁿeⁿ yuu ndii' ts'oochjoo, t'ueeⁿ ts'o'. Teintya yu'ñeeⁿ.

²⁶ Cha'waa ts'ondaa'ñeeⁿ t'om ñ'oom na tuii na luaa'.

Sein'ma' Jesús we na'nchjaa'

27 Na mawjaati Jesús ty'entyjō we naⁿnchjaaⁿ naxeeⁿeⁿ. Jndei ty-ola'xuaana, tyoluena:

—Ta, 'u na cwiluiindyū' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' jâ.

28 Quia na tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa, ty'entyjō naⁿnchjaaⁿñeeⁿ naxeeⁿeⁿ. Tsoom ndaana:

—¿Aa cwilayu'yo' na nndaā nnts'aaya na nnty'ia'yo'?

T'oona nnoom jluena:

—Ta, cwilayuu'â na nndaā nntsa'.

29 Quia jo' tyenquoom'm lua'ndaana, tsoom:

—Cats'aana' cha'xjeⁿ na cwilayu'ya n'om'yo'.

30 Mana tco'yana' n'omndaā naⁿñeeⁿ. Ndo' tqueⁿtyeⁿ Jesús ñ'oom ndaana, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta na meiⁿcwii ts'aⁿ ticalanei'yo' nnom 'ñeeⁿ sein'maⁿ 'o.

31 Saa yuu waa, jlu' naⁿñeeⁿ jo' jo', to'na, tyot'oomna ñ'oom ya cantyja 'naaⁿaⁿ cha'waa ts'ondañeeⁿ.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ

32 Xjeⁿ na cwi'oo naⁿñeeⁿ, luaa tui, tquiñ'om nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ Jesús. Tileicatseineiⁿ na maleiñ'oom jndyetia juu.

33 Quia na jnda tjeiⁿeⁿ jndyetia naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ, jnaaⁿ na matseineiⁿ. Tyueneiⁿ nn'aⁿ, jluena:

—Meiⁿ cha'waa ndyuaaya ndyuaa Israel, tijoom ñenty'iaaya cwii nnom cha'na luaa'.

34 Saa nn'aⁿ fariseos tuee'na ñ'oom nacjoo' Jesús, jluena:

—Cantyja najndei nquii na cwiluitquieñe ndaā naⁿjndii, jo' na macw-jeeⁿeⁿ naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ.

Wi' ts'om Jesús nn'aⁿ

35 Tyomanom Jesús cha'tso njoom t'maⁿ ñequio njoom nch'u ts'onda Galilea. Tyo'mooⁿ ndaā nn'aⁿ naquii' lan'om. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om. Tyotsein'maaⁿ nn'aⁿ ticwii cwii nnom tycu na wiina, ñ'eⁿ ticwii cwii nnom na tajndeiⁿ n'omna na maquiina'.

36 Quia na nty'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, t'oom na wi' ts'oom naⁿñeeⁿ ee cwe' m'aⁿntjeiⁿtona ndo' tjaa 'ñeeⁿ na nnteijndeiⁿ joona. Laxmaⁿna cha'cwijom cwii tmaaⁿ canmaⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu na ya nnteix'ee.

37 Quia jo' toⁿoⁿ na ma'mooⁿ na jndye nn'aⁿ mam'aⁿ na ndye ñ'oom Ty'oots'om saa tijndye nn'aⁿ na nntjei'yuu'ndye ndaana. Tsoom ñ'oom tjañoom' ndaā nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Jeeⁿ ya jnda tue' ntjom, saa naⁿntjom tijndyendyena.

38 Jo' chii cala'ty'oondyo' nnom Ty'oots'om na jom cwentaaⁿaⁿ ntjom'ñeeⁿ, na cajñoom nn'aⁿ na c'oocatyjeendye ntjoom'm.

10

Macwjii'ñe Jesús canchoo'we nn'aⁿ nluindye apóstoles (Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

1 Jesús tqueeⁿñê jâ nn'aⁿ canchoo'we. Tquiaaⁿ cantyja najndei na matseix-maaⁿ ndaayâ na catjei'â jndyetia naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' na cala'n'maaⁿyâ nn'aⁿ cha'tso nnom ntycu na wiina ñequio cha'tso nnom na tajndeiⁿ n'omna na maquiina'.

2 Nmeiⁿ ncuue canchoo'wendyô apóstoles na jñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Na jndyee Simón, na mati jndy Pedro, jnda we tyjeeⁿ Andrés, jnda jo' Jacobo ñequio tyjeeⁿ Juan ntseinda Zebedeo,

³ Felipe ñequio Bartolomé, Tomás ñequio ja Mateo na ñeto'ñōⁿ ts'iaaⁿnda^a nn'aⁿ, ndo' Jacobo jnda Alfeo ñequio Lebeo, tsaⁿ na cwiluena Tadeo,

⁴ Simón, ts'aⁿ na ndii'ñe tmaaⁿ nn'aⁿ partido cananista, ndo' ñ'eⁿ Judas Iscariote, tsaⁿ na tquiaa cwenta Jesús.

Majñom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ Ndo' canchoo'wendyô já jñom Jesús, jnda tquiaaⁿ ñ'oom ndaayâ, tsoom:
–Tintsaquie'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos ndo' tintsaquie'yo' naquii' meiⁿcwii tsjoom 'naaⁿ nn'aⁿ samaritanos.

⁶ Saa catsa'yo' na m'aⁿ nn'aaⁿya, nn'aⁿ Israel na cwiluiindyena cha'cwijom canmaⁿ na jnda tsuundye.

⁷ Ndo' yocheⁿ na tsaco'ndii'ndyo', quia'yo' ñ'oom, candu'yo' na jnda tue'ntyjo na nntsa'ntjom Ty'o^ots'om naquii' n'om nn'aⁿ.

⁸ Cala'n'maⁿyo' nn'aⁿwii ñequio nn'aⁿ na cho tycu lepra. Calanlcwi'yo' l'oo. Catjei'yo' na'ndii naquii' n'om nn'aⁿ. Cha'xjeⁿ na jnda 'o na cwe'yu naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, malaa'ti quia' 'o na ndaa nt'omcheⁿ.

⁹ Tintsacho'yo' s'om cajan, meiⁿ s'om xuee, meiⁿ s'om wee na ñjom chetsja' na ntyjaandyo'.

¹⁰ Meiⁿ chetsja' tintsacho'yo' na tsa'yo' nato, ñecwii ljo liaa, meiⁿ lcoom, meiⁿ ts'ooml'eii. Ee ts'aⁿ na mandi'ntjom nnom Ty'o^ots'om, tseixmaaⁿ na co'ñoom na nleil'uee'ñê na macaⁿna' jom.

¹¹ 'Ndo' meiⁿyuucheⁿ na nntsaquie'yo', meiiⁿ tsjoom t'maⁿ, meiiⁿ tsjoom chjoo, jo' jo' cal'uee'ndyo' 'ñeeⁿ juu tseixmaⁿ na ya ts'aⁿñe. Waa' tsaⁿ'ñeeⁿ jo' caljoo'ndyo' hasta quia na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ.

¹² Quia na cwitsaquie'yo' naquii' w'aa'ñeeⁿ, candu'yo' ndaa nn'aⁿ na Ty'o^ots'om matio'naaⁿñê joona.

¹³ Ndo' xeⁿ w'aa'ñeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye, quia jo' nluii cha'xjeⁿ na cwindu'yo' na catio'naaⁿñe Ty'o^ots'om joona. Saa xeⁿ tic'omna na ya nn'aⁿndyena, quia jo' tixocaluii cha'xjeⁿ na cwindu'yo'.

¹⁴ Ndo' xeⁿ nntsa'ana' na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na tiñe'catseiljo 'o, oo tiñe'candii ñ'oom na cwindu'yo', quia na cwicalui'yo' w'aa'ñeeⁿ oo tsjoom'ñeeⁿ cala'quia'yo' ts'ojnda^a na chuu' nc'ee'yo'. Ee na nl'a'yo' na luaa' cwicalui'yuu'na' na joona tiñe'cato'ñoomna ñ'oom' Ty'o^ots'om na cwiñe'quia'yo'.

¹⁵ Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoo, juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ, mat'maⁿti nlco'wi'na' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ yuu na tîcato'ñoom nn'aⁿ ñ'oom naya, nchiiti na nlco'wi'na' nn'aⁿ ndyuaa Sodoma ñequio Gomorra na teiyo seityuii' Ty'o^ots'om cwii cwii tsjoomna nc'e na wi'ndye naⁿ'ñeeⁿ.

Nlco'wi'na' 'o

¹⁶ Queⁿyo' cwenta, majñooⁿya 'o quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye. Cwiluiindyoy' cha'cwijom canmaⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ lobo. Cwe' jo' c'om'c'eendyo' cha'na catsuu cha tiquiu'nn'aⁿna' 'o. Ndo' c'om'yo' na tjaa mayaⁿyo' cha'na catu'.

¹⁷ Matsjoo cal'a'yo' cwenta naⁿ'ñeeⁿ ee nnc'oochona 'o ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ ndo' nla'sei'na 'o meiiⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna.

¹⁸ Ndo' nnc'oochona 'o jo ndaa gobiernom ñequio jo ndaa nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndyeti nc'e cwila'xmaⁿyo' cwentaya. Jo' na ñnequiaana' na wanaaⁿ na nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya ndaa naⁿ'ñeeⁿ ndo' mati ndaa nn'aⁿ na tyoocandaa ñ'oom' Ty'o^ots'om.

¹⁹ Saa tinc'om'yo' ñ'omtiuu ñ'oom na nntjei'yuu'ndyo' oo chiuuya nlanchu'yo' ñ'oom. Ee nquii Ty'o^ots'om m'mooⁿ naquii' n'om'yo' cwaaⁿ ñ'oom na nndu'yo' quia na je' mamacaⁿna' na nntjei'yuu'ndyo'.

20 Ee ñ'oom na nndu'yo' nchii na jndo' n'om' ncjo'yo' ee nquii Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om nntseijnoo' n'om'yo' cwaa' ñ'oom nnt'o'yo'.

21 'Ee ntseinda ts'a' nñequiana cwenta tyjeena na nla'cuee' na'ma'n'iaa' juu. Ndo' ñ'ee' nn'a' na nñequiana cwenta ndana na cwje. Ndo' nda nn'a' nla'wendyena nacjoo tyendyeena cha cwje na'ñ'ee'.

22 Ndo' cha'tsondye nn'a' nnc'omna na jndona 'o, nc'e na cwilaxma'yo' cantyja 'na'ya. Saa juu ts'a' na tye' cwiljoo'ñe ñ'e'ndyo' hasta na macanda, tsa'ñ'ee' nlu'i'n'maa'ñe.

23 Quia cwita'wi'na 'o na m'a'yo' cwii tsjoom, calui'yo' jo' jo', catsa'yo' cwiche' tsjoom. Ee ñ'oom na mayuu'che' matsjoo, tyoolui'ñ'e' njoom ndyuaa Israel na nntjei'yuu'ndyo' ndaa' nn'a' ndo' ja na cwiluiindy'o' ts'a' na jna' cañoom'luee nncwja'nda'a.

24 Tsoti Jesús ñ'oom tjañoom' ndaa' ja' nn'a' na cwilajomndyô' ñ'e'ñê. Tsoom: —Juu ts'a' na matsei'naa' ticaluiit'ma'ñê, ee nquii maestro 'naa'a' cwiluiit'ma'ñeti nchiiti jom. Ndo' mati juu ts'a' na mandiantjom ticaluiit'ma'ñê, ee nquii patrom 'naa'a' t'ma'ti cwiluiiñe nchiiti jom.

25 Juu ts'a' na matsei'naa' matsona' na catjoom cha'xe' na matjom maestro 'naa'a'. Ndo' mati juu ts'a' na mandiantjom maty'iomna' na cjaawinoom cha'xe' na mawinom ts'a' na mandiantjoom nnom. Ndo' nquii ts'a' na cwiluiitquieñe cwii w'aa, xe' nlu'e nn'a' na cwiluiiñe tsa'ndiitquiee, majndeitiche' tinluena ñ'oomwi' nacjoo nn'a' wa'a'.

*'Ñee' juu laxmaa'ya na c'o'o'ya na nquiaaya
(Lc. 12:2-9)*

26 'Quia jo' tintyue'yo' ljo' na nl'a nn'a' 'o. Ee cha'tso na wanty'iuu' m'aa'na' je', maxje' nleitquioo'. Ndo' mei' tjaa'na' cwii na cwe' nty'iu tuii na tixocwitquioo'na'.

27 Cwe' jo' joo ñ'oom tjañoom' na matseina'ya ndaa'yo', 'o calanei' ndyeyu'yo' ndaa' nn'a'. Ndo' ñ'oom na matseina'ya ndaa'yo' na ñencjo'yo', candu'yo' na candye cha'tso nn'a'.

28 Tinc'om'yo' na nquia'yo' joo nn'a' na cwila'cwjee nc'iaa ee tixonda' nla'catsuuna añmaa' nn'a'. 'O je' c'om'yo' na nquia'yo' nquii Ty'oots'om ee jom waa najnei' na nncjoom'm ts'a' quii' b'io, na nntsuuñe añmaa' ts'a' na macanda.

29 'O manquiu'yo' na mei'chjoo ticajnda cwiwil'ua we cantsaa nch'u. Saa nquii Tsotye'yo' Ty'oots'om mach'ee' cwenta jooyo'. Mei'cwiindy'e jooyo' xocue' na ticaljei'.

30 Mati ticwii cwii soonque'yo' majndaa' ntyjee' ljo' joona'.

31 Cwe' jo' tilacatyundy'o' ee jndandyo'ti'yo' ntyjee' nchiiti cantsaa nch'u.

*Catjei'yuu'ndyo' cantyja 'naa' Jesucristo
(Lc. 12:8-9)*

32 'Ndo' mei'cwi'ñee'che' ts'a' na nncwji'yuu'ñe cantyja 'na'ya jo ndaa' nn'a', ja nncwji'yuu'ndyo' na mawajna'a jom jo nnom Tsotyaya na m'aa' cañoom'luee.

33 Saa 'ñee' ts'a' na nncwji'ñe cantyja 'na'ya jo ndaa' nn'a', mati ja nncwji'yuu'ndyo' na ticwajna'a jom jo nnom Tsotyaya na m'aa' cañoom'luee.

*Cantyja 'naa' Jesús mato'na' nn'a'
(Lc. 12:51-53; 14:26-27)*

34 'Ticala'tiuu'yo' na jndyoo' tsjoomnancue na ya nnc'om nn'a' ñ'e' nc'iaana. Ee ja nchii na jndyoo' na caljoya n'om nn'a' ñequio nc'iaana. Ee cantyja 'na'ya nnc'om nn'a' na jndoondye ntyjeena.

³⁵ Ee cantyja 'naⁿ ja nntoⁿna' tsaⁿs'a ñ'eⁿ tsotyeeⁿ, mati tsaⁿscu ñ'eⁿ tsoñeeⁿ, ndo' tsaⁿnntsa ñ'eⁿ staxeeⁿeⁿ.

³⁶ Cwe' jo' cwii cwii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo, nquiee nn'aⁿ waⁿaⁿ nla'jndoona jom.

³⁷ 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na jndati ntyjii tsotyee, tsondyee, nchiiti ja, tsaⁿñeeⁿ titseixmaaⁿ na nnc'oomñê cwentaya. Mati juu ts'aⁿ na jndati ntyjii ñ'eⁿ ti'jnda, oo nomjnda, nchiiti ñ'eⁿndyo ja, tsaⁿñeeⁿ ticatsona' na nnc'oomñê cwentaya.

³⁸ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseijomñê cantyja na mats'aa, xeⁿ tiljoya ts'om nawi' na matjom cantyja 'naⁿya, meiiⁿ cue', tsaⁿñeeⁿ ticatsona' na nntseixmaaⁿ cwentaya.

³⁹ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaañê na catjom ljo' na nntjom nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, nlui'n'maaⁿñê tsaⁿñeeⁿ. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñê cheⁿnquii chiuu nlui'n'maaⁿñê, majo'to jo' nntsuuñê.

Naya na cwicandaa nn'aⁿ

(Mr. 9:41)

⁴⁰ 'Meiⁿquia ts'aⁿ na matseiljo 'o, mati ja matseiljo tsaⁿñeeⁿ. Ndo' juu ts'aⁿ na matseiljo ja, mati matseiljo tsaⁿñeeⁿ Tsotyaya na jñom ja.

⁴¹ Meiⁿquia ts'aⁿ na matseiljo cwii profeta na mañequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om, juu naya na macandaa' cwii profeta, majo'ti ndaa' tsaⁿñeeⁿ. Ndo' meiⁿquia ts'aⁿ na matseiljo cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja na maty'iomyana', nc'e na manty'iaaⁿ na ya mach'ee tsaⁿñeeⁿ, mañejuu naya na macandaa' ts'aⁿ na ya mach'ee, majo'ti ndaa' tsaⁿñeeⁿ.

⁴² Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee naya meiiⁿ ñe'chjoowi' ndaatioo teiⁿ na nnc'uu cwii ts'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiiñê nc'e na matseijomñê ñ'eⁿndyo, ñ'oom na mayuu' na matsjojo ndaa'yo', tsaⁿñeeⁿ waa naya 'naaⁿaⁿ.

11

Juan jñoom nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús

(Lc. 7:18-35)

¹ Quia na jnda t'moⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ ndaa' ja nn'aⁿ na canchoo'wendye na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, quia jo' jlueeⁿeⁿ jo' jo'. Tjaaⁿ na m'mooⁿ ndo' na nñequiaaⁿ ñ'oom naquii' njoom ndyuaa'ñeeⁿ.

² Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñê nn'aⁿ, m'aaⁿ w'aancjo quia na jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee Cristo. Jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na c'oota'x'ee cwii ñ'oom 'ndyoo Jesús.

³ Jluena:

—¿Aa 'u cwiluiindyuu' Cristo na nncwjee'cañoom tsjoomnancue, oo aa nncwindoo'â cwiicheⁿ?

⁴ T'o Jesús ndaa' naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Catsa'yo' ndo' candu'yo' nnom Juan cantyja ñ'oom naya na cwindye'yo' ndo' na cwinty'ia'ndaa'yo' na jndye nn'aⁿ cwini'maaⁿ.

⁵ Ndo' candu'yo' nnom nn'aⁿ na ñet'om na nchjaaⁿ jnda teitquioo. Nn'aⁿ na ñet'om na ntjeiⁿ nc'ee' je' ya cwi'ooca'. Nn'aⁿ na ñecho tycu lepra, je' jnda ljuu'ndye. Nn'aⁿ na ñet'om na cantaa, je' ya cwindye. Ndo' nn'aⁿ na jnda tja, je' jnda cwita'ndo'xcona. Ndo' joo nn'aⁿ na nty'iaandye jnda macwindyena ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñê Ty'ooots'om joona.

⁶ Ndo' neiiⁿ ts'om ts'aⁿ na ñe'cwii matseitiuu cantyja 'naⁿya ee juu xotseiji-naaⁿna'.

Ñ'oommeiⁿ seineiⁿ Jesús ndaa' nn'aⁿ na jñom Juan.

⁷ Quia na jnda ty'elcwee' naⁿñeeⁿ, to' Jesús na matseineiⁿ ndaa tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm cantyja 'naaⁿ Juan. Tsoom:

—¿Chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo' na m'aaⁿ Juan jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om? ¿Aa nty'ia'yo' na jom ts'aⁿ na we waa na matseineiⁿ cha'cwijom cwii tsmaaⁿ na maleiñ'oomñe jndye? Ntyjii nchii jo'.

⁸ Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' cwii ts'aⁿ na cwee liaa na jnda? Ntyjii nchii jo'. Ee 'o nquiuy'yo' na macanda nn'aⁿ na tjacantyja na t'maⁿ n'iaaⁿ, jona cwicwee'na liaa jnda ñequio nn'aⁿ w'aana.

⁹ Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' cwii profeta? Ja ntyjii na jo'. Ndo' jom t'maⁿti cwiluiñê nchiiti nt'omcheⁿ profeta.

¹⁰ Ee ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿaⁿ. Luaa matsona': Ja majñooⁿñetyaya cwii moso 'naⁿya na wjaajndyee jo njom'. Jom nncwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿ, cha nnc'omc'eendye nn'aⁿ quia na nncue'cañoom'.

¹¹ Ndo' tsoticheⁿ Jesús:

—Mayuu'cheⁿ ndyeyo' nntsjo, tijoom ñeteitquioo'ñe cwii ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiñe quii'ntaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ cha'na juu Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na jnda tjaquiee'ñe cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, meiiⁿ tit'maⁿ cwiluiñe, saa t'maⁿti cwiluiñe, nchiiti Juan.

¹² Ndo' seineiⁿti Jesús, tsoom:

—Quia na to' Juan na tyotseits'oomñe nn'aⁿ teitquioo' na cwila'jnda nn'aⁿ na nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om hasta xjeⁿ je'. Ndo' naⁿñeeⁿ cwiqueⁿ n'omna na nnaⁿjndana cha ndaa nla'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ juuna'.

¹³ Cha'tso ñ'oom' Ty'oots'om na tyotjeii'yuu'ndye profetas ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés tjoom' t'mooⁿna' cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Ndo' quia na tyjee' Juan, jom t'mooⁿ na jnda tue'ntyjo na mamatsa'ntjom Ty'oots'om.

¹⁴ Toom cwe' nlayu'yo' na Juan matseinoomñê cwentaa' profeta Elías tsaⁿ na waa ñ'oom na ndyonnda'.

¹⁵ Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na ndii, candii.

¹⁶ '¿Ljo' ñ'oom na nntseijooⁿa cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ tiempomeiiⁿ? Jona matseijomna' cha'na yocanch'u na cwinquioo' naquii' tsjoom.

¹⁷ Cwila'xuaana ndaa nc'iaana, cwiluena: “Ñetjoo'â tsmaaⁿ juu som na cwitjo' na toco ts'aⁿ saa 'o ticala'jnom'yo'. Jnda chii ñetjoo'â som ts'oo, saa 'o ticalyuee'yo'.”

¹⁸ Maluaa' matseijomna' na cwil'a nn'aⁿ na m'aⁿ tiempomeiiⁿ. Ee tyje'cañoom Juan quii'ntaaⁿyo', t'oom cha'cwijom ts'aⁿ na chjoo' ts'om. Tícwaaⁿaⁿ nantquie na ya, meiⁿ tíc'om winom. Saa 'o cwindu'yo' tsaⁿjndii matseixmaaⁿ.

¹⁹ Jnda jo' tyjacañooⁿ nncō na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Ja matseijomndyō ñ'eⁿ nn'aⁿ, macwa'a ñ'eⁿndyena. Saa 'o cwindu'yo' cantyja 'naⁿya: “Luaa' ts'aⁿ jeeⁿ cwa', jeeⁿ 'uu. Juu jeeⁿ ya matseix'iaa'ñe ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom ts'iaa'ndaa nn'aⁿ cwentaa' gobiernom.” Saa tints'aa, ee cwiwitquioo' na jndo' ts'om Ty'oots'om ee cha'tso na matseijndaa'ñê ma'moⁿna' na ljo'.

Njoom na m'aⁿ nn'aⁿ na tiñe'cala'canda

(Lc. 10:13-15)

²⁰ Jnda chii to' Jesús na matseitiaaⁿaⁿ nn'aⁿ njoom yuu na jndyeti ts'iaaⁿ s'aaⁿ na ma'moⁿna' na tseixmaaⁿ najndeii Ty'oots'om ee na ticalcwe' n'om naⁿñeeⁿ. Matsoom:

21 —Jee jndo'cheⁿyo' 'o nn'aⁿ tsjoom Corazín. Jee jndo'cheⁿyo' 'o nn'aⁿ tsjoom Betsaida. Ee quii'ntaaⁿyo' jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aa saa tîcalcwe' n'om'yo'. Xeⁿ s'aa ts'iaaⁿmeiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón, tyuaa'ti jnda tcwee'na liaa tsja' ndo' jnda tioona tsjaa' nqueⁿna na cwit'moqⁿna na cwilcwe' n'omna.

22 Nndye'yo' nntsjoq, xuee na nncu'xeⁿ Ty'oqts'om nn'aⁿ t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

23 Ndo' 'o nn'aⁿ tsjoom Capernaum, ¿aa cwila'tiuu'yo' na cañoom'lueecheⁿ nntseiwendyena' 'o cwe' ee na jndye ts'iaaⁿ s'aaya quii'ntaaⁿyo'? Maxjeⁿ nntiom Ty'oqts'om 'o yuu na meindoo' l'oo. Mana ntsuun'eⁿ tsjom'yo' Capernaum. Xeⁿ nn'aⁿ na ñet'om tsjoom Sodoma nty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ cha'na s'aaya quii'ntaaⁿyo', ndicwaⁿ waa tsjoomna xjeⁿ je'cheⁿ.

24 Nndye'yo' nntsjoq xuee na nncu'xeⁿ Ty'oqts'om nn'aⁿ t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ na ñet'om ndyuaa tsjoom Sodoma.

*Quio'yo' na m'aaⁿya ndo' nliu'yo' na nnta'jndyee'yo'
(Lc. 10:21-22)*

25 Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ to' Jesús na matseineiⁿ nnom Ty'oqts'om, tsoom:

—Matseit'maaⁿndyo 'u Tsotyaya na cwiluiindy' na matsa'ntjom' cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue. Ee 'u jnda tanty'iuu'ndyu' ñ'oommeiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na jndo' n'om ñequio nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ cwila'noⁿ, saa jnda seicanooⁿ joona' ndaaⁿ nn'aⁿ na cje cwil'a.

26 Mayuu' Ta, ee luaa' waa na tjawee' ts'om'.

27 Tsonnda' Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Cha'tso na cwila'xmaⁿ najnda, Tsotyaya Ty'oqts'om jnda tquiaaⁿ joona' l'ooya. Tjaa 'ñeeⁿ tsei'noⁿ chiuu tseixmaⁿya na cwiluiindy' Jnaaⁿ, macanda nqueⁿ ntyjeeⁿ. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ tsei'noⁿ chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, macanda ja na cwiluiindy' Jnaaⁿ mantyjiiya. Mati meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'oqⁿ na nntsei'noⁿ chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya mañequia na nntsei'noⁿ.

28 Quio'yo' na m'aaⁿya cha'tsondyo' na jnda teijndya'yo' cantyja 'naaⁿ jnaⁿyo' na joona' matseijaa'ñena' nacjo'yo' cha'cwijom xuu na tileicana'yo' ndo' ja ñnequiaya na nnta'jndyee'yo'.

29 Calajomndyo' ñ'eⁿndyo' cha'na cwila'jomndye quioo'ndyo na ljoyu cwil'a ts'iaaⁿ. Ndo' quiaandyo' na nnta'jnaⁿyo' cantyja 'naⁿya. Ee ja tinc'uaa' ts'oqⁿya ndo' m'aaⁿya na wi' ts'oqⁿya 'o. Ndo' nliu'yo' na nnta'jndyee añmaaⁿyo'.

30 Ee na nlax'iaa'ndyo' ñ'eⁿndyo' xocanchjena' 'o cha'na manchje ts'oom na ljo cantyja' quioo'ndyo. Ndo' ñ'oom na maquaⁿya ndaa'yo' cwe' na ya ya xjeⁿ jnda'yo'.

12

*Ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ
(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)*

1 Luaa tuii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ. Mawinom Jesús yuu waa ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' já nn'aⁿ na cwilajomndyo ñ'eⁿñê na ñe'jndoq'â, toq'â tyotyjaayâ xu'lqueeⁿ. Tyoty'ueendyo, tyotquiaayâ joona'.

2 Ndo' nn'aⁿ fariseos quia na nty'iaana na luaa' cwil'aayâ, jluena nnom Jesús:

—Queⁿ cwenta, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' cwil'ana yuu na ticaty'iomna' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ.

3 T'oqⁿ ndaaⁿ na ñeeⁿ, tsoom:

—'O, ¿aa tyoola'na'yo' ñ'oom chiuu s'aa David ñequio nn'a'na na ñ'ee' ñ'e'ñê na ñe'jndo'na? Saa tyoolancjoo'ndyo' cantyja 'naa'na'.

⁴ Ee tjaque'ne' wats'om cwentaa' Ty'oots'om, tcaa' ntyoo' nnom tyee. Tcwaan'a'na joo'na' ndo' mati tquiaa'na na tcwa' nn'a'na na ñ'ee' ñ'e'ñê. Ndo' ntyoo'ñee'na jnda' tque' nn'a'na joo'na' nnom Ty'oots'om, ticwanaa'na na nlcwa' mei'ngquia ts'a'na. Macandã nquiee ntyee wanaa'na na nlcwa'na.

⁵ Ndo' cwaa'ti jnda' jla'na'yo' naquii' ljeii na tque' Moisés na matsona' na nquiee ntyee jndye ts'iaa'na cwil'ana naquii' wats'om t'ma'na na cwindye'ntjomna juu xuee na cwita'jndyaaya. Saa tjaa jnaa'na na ljo' cwil'ana.

⁶ Je' ndye'yo' nntsjo'o, ljo'o jnda' tyajacaño'o'ya naquii' ntaa'yo' na t'ma'ti cwiluiindy'o nchiiti juu wats'om t'ma'na na jee' cwila't'maa'ndyo'.

⁷ 'O tyoola'no'yo' ljo' ñe'catso ñ'oomwaa na tso Ty'oots'om: “Ja cajndati ntyjii na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'ia'yo' nchiiti na cwiñe'quia'yo' quioo' na cwila't'maa'ndyo' ja.” Xe'na jla'no'yo' ñ'oomwaa' tixoque'yo' xje'na nn'a'na na tjaa jnaa'na.

⁸ Nc'e na luaa' waa, ja na cwiluiindy'o ts'a'na na jna'na cañoom'luee waa na matseixma'ya na nntsjo'o ljo' cal'a nn'a'na xuee na cwita'jndyaaya.

Sein'ma' Jesús ts'a'na na ntjei' ts'o

(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹ Jnda' chii jlui' Jesús jo' jo'. Tjaa', tjaque'ne' wats'om 'naa'na.

¹⁰ Ndo' jo' jo' m'aa'na cwii tsa'ns'a na ntjei' ts'o. Ndo' nn'a'na fariseos na m'a'na wats'om'ñee'na jee' tyol'ueendyena chiuu nl'ayoona na ñe'quiana cwenta Jesús. Ta'x'eena nnoom, jluena:

—Juu xuee na cwita'jndyaaya ¿aa maty'iomna' na nntsein'ma' ts'a'na ts'a'nwii', oo aa tis'a'?

¹¹ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Cala'tiuu'yo', xe'na m'aa'na cwiindy'o' 'o na m'aa'na catsma'na tsmei'na, ndo' xe'na nncju'na' juuyo' ts'om tsue'tsjoom, ¿aa nchii nntseityua' na wja'cwji' juuyo' meii'na juu xuee na cwita'jndyee nn'a'na?

¹² Nquii' Ty'oots'om jndati ntyjee'na cwii ts'a'na nchiiti cwe' catsma'na. Jo' chii maty'iomna' na cateijndei' ts'a'na x'iaa'na'na nawi'na na matjom, meii'na juu xuee na cwita'jndyee nn'a'na.

¹³ Quia jo' tsoom nnom ts'a'nwii':

—Catseiliuu' ts'o'.

Mana seiliuu' ts'o. Mañoom' tco'yana' cha'xje'na cwiiche'na ts'o'o'na.

¹⁴ Ndo' fariseos'ñee'na jlui'na. Jla'tjomndyena, to'na tyo'ma'na chiuu nl'ayoona na nla'cuae'na Jesús.

Ñ'oom na tyoñequiaa' Isaías cantyja 'naa'na' Jesús

¹⁵ Saa sei'no'na' Jesús na luaa' ñecal'ana ñ'e'ñê. Jo' chii jluee'ne'na jo' jo' ndo' jndye nn'a'na ty'entyjona naxee'ne'na. Sein'maa'na cha'tso nn'a'nwii'.

¹⁶ Ndo' tque'ntyee'na ñ'oom ndaana na ticat'oomna ñ'oom' ñ'ee'na cwiluiiñê.

¹⁷ Ndo' na luaa' tsoom, seicandã'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, na matsona':

¹⁸ Luaa' ts'a'na na jnda' tjeii'ndyo' cwentaya na cwiluiiñê na mandi'ntjoom no'o'na. Jnda' ntyjiiya jom ndo' jee' nei'ya cantyja 'naa'na'.

Nñequiaya Espíritu Santo na juu nnc'oomñe' ñ'e'ñê.

Ndo' nñequiaa'na ñ'oomya chiuu waa na maty'iomya'na ndaa'na nn'a'na na nchii judíos.

¹⁹ Jom xocatseintja'ñê, meii'na xocatseijndei' ñ'om. Ndo' xocaljei' jom ts'om nataa na macwjaa'ñê tia'na nn'a'na.

20 Xoco'weeⁿeⁿ ts'aⁿ na tityeⁿ matseyiu' na juu matseijomna' cha'na tsmaaⁿ na jnda tomndyaa.

Ee jom jaateijndeityeeⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Meiⁿ xotseicanduu'ñ'eeⁿ cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na tixuee naquii' ts'om na juu matseijomna' cha'na chom canti na ncuencie canduu'.

Ee jom ññequiaatyeeⁿ naxuee naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ.

Jo' chii nnts'aaⁿ na nnaⁿjndeiⁿ cantyja na maty'iomyana' naquii' n'om nn'aⁿ.

21 Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos nla'cantyjaa' n'omna jom.

Cwilueyoona na Jesús tsaⁿjndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

22 Tquioñ'omna cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ Jesús na jnda tuo naⁿjndii naquii' ts'om. Tsaⁿñeeⁿ nchjaaⁿ na ndo' tileicatseineiⁿ l'a naⁿjndii'ñeeⁿ. Sein'maⁿ Jesús jom. Quia jo' tooⁿoⁿ na matseineiⁿ ndo' teitquoo'nnaaⁿ aⁿ.

23 Nto' cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa' tuii, jeeⁿ tjawee' n'omna. Jluena:

—¿Aa nts'aacheⁿna' na tsaⁿm'aaⁿ cwiluiiñê nquii na meindo^oa na nluiiñe tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo'?

24 Ndo' nn'aⁿ fariseos, quia jndyena ñ'oomwaa', tyoluena:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ matseixmaaⁿ najndeiⁿ Beelzebú nquii tsaⁿjndiitquiee. Jo' chii cwicanda^a macwjeeⁿeⁿ naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ.

25 Sei'noⁿ Jesús ñ'oom na tyom'aaⁿ n'omna. Tsoom nda^ana:

—Xeⁿ m'aaⁿ cwii gobiernom na cwitoⁿndye nn'aⁿ 'naaⁿ aⁿ, nt'om cwi'oo nacjoom'm ndo' nt'om cwila'jomndye ñ'eñê, ndo' na luaa' waa xocaljoo'ñetyeeⁿ ts'iaaⁿ. Ndo' cha'na nn'aⁿ na ñecwii tsjoom oo nn'aⁿ na ñe'cwii w'aa, xeⁿ cwila'ntja'ndyena, maxjeⁿ nntoⁿndyena. Ndo' na ljo' cwila'tyuii'ndye cheⁿnquieena.

26 Ee xeⁿ na mayuu' cha'na cwindu'yo' na nquii tsaⁿjndiitquiee macwjeeⁿeⁿ ntyje naⁿjndiiñê naquii' n'om nn'aⁿ, quia jo' ma'moⁿna' na matseyuyii'ñe cheⁿnqueⁿ. ¿Chiuu nnts'aayom na nljotyeⁿ cantyja najneiⁿ na matsaⁿntjoom?

27 'O cwindu'yo' na ja cwe' cantyja najndeiⁿ Beelzebú jo' na macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Xeⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' mati nc'iaa'yo', ñequio najndeiⁿ jom cwitjei'na naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Saaⁿ nc'e na tiyuu' na ljo', cantyja na cwil'a nquieena cwilui'yuu' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

28 Saaⁿ nc'e ja ñequio najndeiⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om, jo' na macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ, jo' chii ma'moⁿna' juu na matsaⁿntjom Ty'oots'om, jnda tyjee'cañoomna' 'o.

29 'Cwii tsaⁿcanch'ue xonda^a nncjaaqueⁿeⁿ waa' ts'aⁿ na waa najndeiⁿ na nncwjeeⁿeⁿ 'naaⁿ. Saaⁿ xeⁿ nntseyeⁿjñeeⁿ tsaⁿñeeⁿ quia jo' nda^a na nncwji'ñ'eeⁿ 'naaⁿ.

30 'Ñeeⁿ juu na tic'oomñe cantyja 'naⁿya, maxjeⁿ m'aaⁿ nacjoya. Ndo' 'ñeeⁿ juu na ticatseitjom nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, jom mach'eeⁿ na matseilcwe'na' nn'aⁿ na ticala'yu'na ñ'eⁿndyo.

31 'Jo' chii matsjoo nda^a'yo', Ty'oots'om nntseit'maⁿ ts'oom cha'tso jnaⁿ na cwila'xmaⁿ nn'aⁿ ñequio cha'tso ñ'omntjeiⁿ na cwiluena. Saaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjoo' Espíritu Santo, tsaⁿñeeⁿ xocatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om.

32 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjo ja na cwilui-indyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nnda^a nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ. Saaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matsoyuu na cwiluii ts'iaaⁿ 'naⁿya cwe' cantyja najndeiⁿ tsaⁿjndii, tsaⁿñeeⁿ matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjoo' Espíritu Santo. Ndo' na ljo' tijoom nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ, meiiⁿ tiempomeiⁿcheⁿ ndo' meiiⁿ ncuue na jnda ntycwii tsjoomnancue.

*Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naa' taq' ts'oom
(Lc. 6:43-45)*

³³ 'Quia jo' seinein Jesús cwii ñ'oom tjañoom' na maca'na' na catjei'na cwenta cantyja 'naa'na. Seijoom'ñe nque' cha'cwijom cwii ts'oom na ya taq'na'. Tsoom:

—Xe' cwinty'ia'yo' na ya ta' na ntyja cwii ts'oom, cwila'no'yo' na mati nquii ts'oom cwiluii'ña' ts'oom na ya. Ndo' xe' cwinty'ia'yo' na tis'a ta' na ntyja cwii ts'oom, cwila'no'yo' na mati tis'a ts'oom'ñee'. Ee cantyja chiuu waa ta' na mach'ee cwii cwii ts'oom jo' nnta'jna'yo' cwaa' ts'oom na ya ndo' cwaa' ts'oom na tis'a.

³⁴ Cha'na catsuutsja jee' wjee ndaa'ndyooyo', maluaa' matseijomna' 'o. Chiuu nl'a'yo' na nlanei'yo' ñ'oom ya ndo' naquii' n'om'yo' too'che' natia. Ee cantyjati na matseitiuu ts'a'naquii' ts'oom, mantyja jo' ñ'oom na cwicalui' ñom.

³⁵ Juu ts'a'na ya ts'a'ñe matseinei' ñ'oom ya ee naquii' ts'oom cwina' naya na matseitoom. Saq' juu ts'a'na tia ts'a'ñe matseinei' ñ'oom tia ee naquii' ts'oom cwina' natia na matseitoom.

³⁶ Nndye'yo' nntsjoq, juu xuee na nncu'xe' Ty'oqots'om nn'a', quia jo' ñe'quiana cwenta nnoom cantyja 'naa' cwii cwii 'ndyo ñ'oom na cwe' ts'iaa'ndyo na ñe'jla'nei'na.

³⁷ Ee cantyjati ñ'oom na cwilanei'yo', Ty'oqots'om nncu'xee' 'o. Ñ'oom na ya na cwindu'yo' nncwañoom'na' 'o. Ndo' ñ'oom tia na cwindu'yo' nnt'uiitye'na' 'o.

*Cwita' nn'a' na cats'aa' cwii 'naa'
(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)*

³⁸ Quia jo' nt'om nn'a' fariseos ñe'quio nn'a' na cwit'moo' ljeii na tque' Moisés jluena nnom Jesús:

—Cwa, Maestro, l'ue n'oq'ya' na m'mo' cwii 'naa' na t'ma' na nnty'iaayâ.

³⁹ T'o Jesús ndaana:

—Nn'a' na m'a' je' jee' tia nn'a'ndye, jnda' ndyena Ty'oqots'om. Jo' chii cwita'na 'naa' na t'ma'ti na nnty'iaandaana cha nnta'jnaa'na ñee' cwilui'indyo. Saq' taxoca'moq'ya. Macanda' nnty'iaana cwii 'naa' na nntseijomna' cha'na tjom profeta Jonás.

⁴⁰ Ee Jonás tyom'aa'ñe ndyee xuee ndo' ndyee tsjom ts'om tsiaa' catsca' t'maa'. Maluaa' matseijomna' na nntjo' ja na cwiluiindyo ts'a'na jna' cañoom'luee. Ee ndyee xuee ndo' ndyee tsjom nljoo'ndyo naquii' tsei'tsua.

⁴¹ Xuee na nncu'xe' Ty'oqots'om nn'a' na jnda' tja, nlcwinnda' nn'a' tsjoom Nínive. Mati nn'a' na m'a' je' na quia nnc'oowje, nntando'nnda'na quia ljo'. Ndo' nnt'uiitye'na' jona cwe' cantyja na yati l'a nn'a' tsjoom'ñee'. Ee na'ñee' ntyja lcwe' n'omna quia na jndyena ñ'oom' Ty'oqots'om na tyoñe'quiaa Jonás. Ndo' que'yo' cwenta, ja jnda' tyja quii'ntaa'yo' na cwiluiit'ma'ndyotyá, nchiiti Jonás.

⁴² Ndo' xuee na nntu'xe'ndye nn'a' na jnda' tja, mati nlcwinnda' juu yuscu na tyotsa'ntjom nn'a' ndyuaa jo ndo' na macalui' caxjuu ts'oom'naa'. Mati nn'a' na m'a' je' na quia nncwje, nntando'nnda'na quia ljo'. Ndo' nnt'uiitye'na' jona cwe' cantyja na xcwee'ti ts'om yuscu'ñee'. Ee jom jee' ndya' tquia jnaa', jñoom na ñe'cañee' ñ'oom 'ndyoo Salomón, ts'a'na jndo'ti ts'om. Ndo' que'yo' cwenta, ja jnda' tyja quii'ntaa'yo' na cwiluiit'ma'ndyotyá, nchiiti Salomón.

*Na qui'oolcwee' na'jndii naquii' ts'om ts'a'
(Lc. 11:24-26)*

43 'Cwii tsaⁿjndii quia na jnda tjei'na' jom naquii' ts'om ts'aⁿ, cwe' manom-toom jo ndo' yuu na tjaa nn'aⁿ c'om na mal'ueeⁿ yuu na nljoo'ñê. Saa na ticaljeiiⁿ jo', seitioom naquii' ts'oom, tsoom:

44 "Je' jonlcwã'nnda'a naquii' ts'om ts'aⁿ yuu na tjei'na' ja." Ndo' quia na nncueⁿeⁿ jo' jo' nljeiiⁿ naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom naquii' w'aa na tjaa'naⁿ ts'aⁿ candii'. Saa jnda taa lju' ndo' jnda teijndaa'ya.

45 Quia jo' tjacachoom ntquiee' naⁿjndii na wi'ndyete nchiiti jom. Ty'equie'na naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ ndo' mana ljoo'ndyeteⁿna jo' jo'. Ndo' na jnda we luaa', manioomti matjom tsaⁿñeeⁿ nchiiti na ñetjomjñeeⁿ. Maluaa' nntjoom nn'aⁿ na m'aⁿ je' na jeeⁿ tia nn'aⁿndye.

Jesús tquie ntyjeeⁿ ñ'eⁿ tsoñeeⁿ

(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

46 Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ quia na tquie'cañom ntyjeeⁿ ñequio tsoñeeⁿ. Ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿñê saa ljoo'ndyena ch'eⁿ.

47 Seicandii cwii ts'aⁿ Jesús, tso:

—Aa ndi' Ta, jnda tyje'cañoom tso'ndyo' ñ'eⁿ ndyenty'iu' na ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿndyu'.

48 Saa jom t'ooⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ, tsoom:

—Candi' nntsjo^o njom' 'ñeeⁿ juu cwiluiñe tsondyo^o ndo' 'ñeeⁿ joo cwilui-indye ndyentyjo.

49 Quia jo' seiloom ts'ooⁿ, t'mooⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom:

—Naⁿm'aⁿ cwiluiindyena tsondyo^o ñequio ndyentyjo.

50 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee ljo' na l'ue ts'om Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, tsaⁿñeeⁿ cwiluiñe ti'tyjo^o ndo' nomtyjo, ndo' tsondyo.

13

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

1 Tjawiquiuu'ti majuu xuee'ñeeⁿ jlui' Jesús naquii' w'aa, tjaaⁿ, tjacjom 'ndyoo ndaaluee.

2 Ndo' jeeⁿ jndye nn'aⁿ tjomndye na m'aaⁿ. Jo' chii tjacuooⁿ ts'om w'aandaa na mantyocheⁿna' nnom ndaaluee. Jo' jo' tjacjom saa cha'tsondye naⁿñeeⁿ ljoo'ndyena, meintyjee'na tyuaatcwii 'ndyoo ndaaluee.

3 Quia jo' tooⁿoⁿ na matseineiⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jndye ñ'oom t'mooⁿ ndaana ñequio ñ'oom tjañoom'. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jndaⁿ. Tjaaⁿ, tjacjoom'm tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo.

4 Ndo' yocheⁿ na majoom'm lqueeⁿñeeⁿ nt'om tquiaa ts'om nato. Mañoom' tquie'cañom cantsaa, tcwa'yo' lqueeⁿñeeⁿ.

5 Ndo' nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na jeeⁿ ljo', yuu na tita m'aaⁿ ts'o. Tyuaa' t'oomna' ee tita m'aaⁿ ts'o.

6 Saa quia na jnda teijmeiⁿ na manty'iaa' ñe'quiom', t'uaana', tjacaaⁿna' ee na tinjoom ty'e nch'ioo'na'.

7 Ndo' nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na too' nda' l'oonoom. Tyuaa'ti tjawindyete l'oonoom'ñeeⁿ, jla'canto'ndyena' nacjoo' ntjom.

8 Saa nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o, jeeⁿ ya tue'na'. Cwii taⁿ tjei'na' ñequiee xuu lqueeⁿ trigo na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacju' ts'aⁿñeeⁿ. Ndo' cwii taⁿ tjei'na' we xuu waljoo' xcwe na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm. Ndo' cwicheⁿ cwii taⁿ tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm.

9 'Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

Luaa ts'iaaⁿ na quitseineiⁿ Jesús ñ'oom tjañoom'
(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ty'entyjaa'na jom. Ta'x'eena nnoom:
 –Ticala'nooⁿâ chiuu na cwe' ñ'oom wjaañoom' matsei'neiⁿ ndaa nn'aⁿ.

¹¹ T'o^on ndaana:

–Luaa waa na mach'ee Ty'o^ots'om, mañequiaaⁿ na 'o caliu'yo' ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿna' cantyja na matsa'ntjoom. Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ tinquiaaⁿ na nla'noⁿna.

¹² Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maco'ñom ñ'oom na ma'mo^onya, ñnequia Ty'o^ots'om na nntsei'noⁿtyeeⁿ. Saa meiⁿquia ts'aⁿ na tico'ñom ñ'oom na ma'mo^onya, nnts'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyo cantyjati chjoowi' na matsei'noⁿoⁿ.

¹³ Jo' chii ñ'oom tjañoom' matseinaⁿya ndaa nn'aⁿ. Ee meiiⁿ ñequii'cheⁿ cwinty'iaana ts'iaaⁿ na mats'aa saa maxjeⁿ tixoqueⁿna cwenta. Ndo' meiiⁿ cwindyena ñ'oom na mañequia saa m'aⁿna cha'cwijom na tyoondyena, meiⁿ ticala'noⁿna ljo' cwindyena.

¹⁴ Cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ matseicandaaⁿñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, tsoom:

Meiiⁿ na jndye na cwindye'yo' saa tixocala'noⁿyo',
 ndo' meiiⁿ na jndye cwinty'ia'ndaa'yo', saa tixoqueⁿyo' cwenta.

¹⁵ Ee naⁿm'aⁿ! jnda jla'quie' n'omna,
 cha tico'xcwena' cantyja na cwila'tiuuna.

Ndo' tañe'quiandyena na ndyena

cha tints'aana' na nla'noⁿna.

Ndo' cwil'a nquieena cha'cwijom ticajndoo'na

cha ticaⁿna' na nlqueⁿna cwenta.

Jona cwil'ayana nmeiⁿ! cha ticalcwe' n'omna,

tincwji'n'maaⁿndyo jona.

¹⁶ Seineiⁿti Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom:

–Saa jeeⁿ matio'naaⁿñe Ty'o^ots'om 'o na cwinty'ia'ndaa'yo' ts'iaaⁿ na mats'aa ndo' mati ñ'oom na cwindye'yo' cwila'noⁿyo' juuna'.

¹⁷ Mayuu'cheⁿ ndyeyo' nntsjo^o, jndye profetas na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'o^ots'om tandyo xuee ñequio jndye nn'aⁿ na tyom'aⁿ cantyja na maty'iomyana', jeeⁿ tyocantyyaa' n'omna na nnty'iaandaana ljo' na cwinty'ia' 'o ndo' na ndyena cha'na cwindye' 'o saa tîcandy'iaana meiⁿ tîcandyena.

Luaa ma'moⁿna' na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo
(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸ 'Candyeyo' luaa ma'moⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja na tjacju' ts'aⁿ tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo.

¹⁹ Nt'om lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato na tcwa' cantsaa, jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'o^ots'om. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mandii ñ'oom cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om saa ticatsei'noⁿoⁿ, maxjeⁿ macwje'cañoom tsaⁿjndii na nncwji' ñ'oom naya naquii' ts'oom.

²⁰ Ndo' nt'om lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo', mann'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'o^ots'om ndo' ñequio na neiiⁿna cwito'ñoomna juuna'.

²¹ Saa naⁿñeeⁿ cha'cwijom ntjom na tinjoom ty'e nch'ioo'na', na tyuaa' tcaaⁿna'. Ee quia na maco'wi'na' jona oo cwilei'ntyjo nn'aⁿ jona cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya, mantyja cwi'ndyena.

²² Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na too' nda' l'o^oniom, mann'aⁿ na cwindye ñ'oom naya. Saa naⁿñeeⁿ jeeⁿ m'aⁿna ñomtiuu chiuu na cwii 'oom'aⁿyoona,

ndo' chiuu ya nleityandyetina. Jo' chii tileicanaⁿndyena na nl'ana yuu na matsona'. Ee ñ'omtiuuⁿñeeⁿ matseicu'na' na nla'candana nnom Ty'o^oots'om cha'xjeⁿ l'a joo l'o^oonioom na jla'canto'ndyena' nacjoo' ntjom.

²³ Sa^a lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ya ts'o mann'aⁿ na cwindye ñ'oom naya. Cwila'noⁿna juuna' ndo' cantyja na cwil'ana cwiwitquiioo' na cwinaⁿndyena chiuu waa na matsona'. Nt'om naⁿñeeⁿ tjacantyja na ya cwil'ana. Matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñequiee xuu. Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ xcweyandyo cwil'ana yuu na ya. Matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' we xuu waljoo' xcwe. Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ tiqueⁿndyena na cwil'ana yuu na ya. Jo' chii matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñe'cwii xuu waljoo' yom ts'oom.

Lqueeⁿ jnda^a ñequio lqueeⁿ trigo

²⁴ Ndo' seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom'. Tsoom nda^ana:

–Juu na matsa^antjom Ty'o^oots'om, matseijomna' juuna' cha'na cwii ts'aⁿ na tja na waa tyuaa', tjacjoom'm lqueeⁿ tsjaaⁿ na ya.

²⁵ Sa^a cwii teijaaⁿ yocheⁿ na watsom ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na jndoo' jom. Tjatseiñ'eeⁿñe tsaⁿñeeⁿ lqueeⁿ jnda^a quii'ntaaⁿ lqueeⁿ trigo. Jnda^a chii tja.

²⁶ Tjawindye jnda^a lqueeⁿ, tja'meiiⁿndyena', quia jo' chii teitquiioo' na ñ'eeⁿ lqueeⁿ jnda^a naquii' ntjom'ñeeⁿ.

²⁷ Naⁿntjom 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ tqueⁿna cwenta na nmeiiⁿ niom. Ty'entyjaa'na jom, jluena nnoom: “Ta, aa nchii ñequii'cheⁿ lqueeⁿ na ya tja'cju', quia jo' ¿chiuu na cwiwitquiioo' lqueeⁿ jnda^a quii'ntaaⁿ jnda^a lqueeⁿ 'naⁿ?”

²⁸ T'o^oñ nda^a naⁿñeeⁿ, tsoom: “Ts'aⁿ na jndoo' ja s'aa na luaa'.” Ndo' ta'x'ee naⁿntjom'ñeeⁿ nnoom: “¿Aa l'ue ts'om' na nntsaacatjeii'ndyô joona' naquii' ntjom 'naⁿ?”

²⁹ T'o^oñ nda^a naⁿntjoom'm, tsoom: “Til'a'yo' na ljo' ee xeⁿ nntjeii'ndyo' joona', nnts'aacheⁿna' na mati nnc'oomna' ntjom na ya.

³⁰ Ca'ndye'yo' na ñejom c'oowijndana' hasta na mmaⁿjndyena'.” Quia jo' nntsjo^o nda^a nn'aⁿ na nntyje: “Catyje'jndyee'yo' jnda^a lqueeⁿ jnda^a, cal'a'yo' cantsaa' joona' ee na nl'cona'. Ndanquia catyje'yo' jnda^a lqueeⁿ na ya na nnc'oocuenal' ts'om tsal' naⁿya.”

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Seineiⁿticheⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' na ma'moⁿna' na maxjeⁿ nleijndyendyeti nn'aⁿ na nntsa^antjom Ty'o^oots'om naquii' n'om. Tsoom nda^ana:

–Juu na matsa^antjom Ty'o^oots'om matseijomna' cha'na cwii lqueeⁿ mostaza. Tjatseic'oom ts'aⁿ juuna' naquii' ntjoom'm.

³² Lqueeⁿ mostaza jeeⁿ cajnda^ana' sa^a xeⁿ jnda^a teijndei ts'oom, nleindyena', nncwinom'na' nt'om n'oom ntjom na tiquiwindye. Juuna' nleit'maⁿtina' hasta nnda^a nnaⁿ l'o ts'oom'ñeeⁿ cantquiaa cantsaa.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ ndaaljo'

(Lc. 13:20-21)

³³ Jnda^a chii cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús nda^a naⁿñeeⁿ, tsoom:

–Juu na matsa^antjom Ty'o^oots'om matseijomna' juuna' cha'na ndaaljo' na seitjoom' yuscu ñ'eⁿ ndyee tsua'xjo jnda^a tyoo'. Seicandei'na' cha'waa tsqueeⁿ tyoo'.

Ñe'quii'cheⁿ ñ'oom tjañoom' na seineiⁿ Jesús

(Mr. 4:33-34)

³⁴ Ñequii'cheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús na tyo'mooⁿ ñ'oommeiⁿ ndaa nn'aⁿ. Meiⁿcwii ñ'oom tícatseneiⁿ ndaana na nchii ñ'oom tjañoom'.

³⁵ Jo' chii seicandaⁿ ñ'ena' ñ'oom 'ndyoo profeta, tsoom:

Ja nntseinaⁿya ñ'oom tjañoom' ndaa nn'aⁿ.

Nntseicanooⁿya ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿna' ndaa nn'aⁿ cantyjati na jnaⁿ tsjoomnancue.

Luaa ma'moⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ jndaⁿ ñequio lqueeⁿ trigo

³⁶ Jndaⁿ na ñjom Jesús nn'aⁿ na c'oolcwee'na, quia jo' tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aa. Ndo' já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê santlyaa'â jom. L'uuyâ nnoom:

—Catsu' ndaayâ ljo' ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ jndaⁿ na t'oomna' naquii' ntjom na ya.

³⁷ T'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ tsjaaⁿ na ya, jo' jo' nncō na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

³⁸ Ndo' tyuaa 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ, jo' jo' tsjoomnancue. Lqueeⁿ tsjaaⁿ na ya, jo' jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye cantyja na matsa'ntjom Ty'oōts'om. Ndo' lqueeⁿ tsjaaⁿ jndaⁿ, jo' jo' nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii.

³⁹ Juu ts'aⁿ na wi'ñe na tjatseiñ'eeⁿñe tsjaaⁿ lqueeⁿ jndaⁿ, jo' jo' naquii tsaⁿjndii. Ndo' xuee na jnda tmaⁿ ntjom na ty'ecatyje naⁿntjom, jo' jo' xuee na cwintycwii tsjoomnancue. Joo naⁿntjom na ty'ecatyje lqueeⁿ, jo' jo' ángeles cwentaa' Ty'oōts'om.

⁴⁰ Ndo' cha'xeⁿ l'a naⁿntjom cantsaa' jnda lqueeⁿ jndaⁿ na nlcona' quii' chom, maluaa' matseijomna' na nluii xuee quia na cwintycwii tsjoomnancue.

⁴¹ Ee ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee njñooⁿya ángeles cwentaya na nntjeii'ndyona nn'aⁿ na wi'ndye ñequio nn'aⁿ na cwila'jndo' n'om nc'iaa na cal'a naⁿñeeⁿ natia.

⁴² Ndo' ángeles nntuee'na naⁿñeeⁿ naquii' chom b'io. Jo' jo' nndyuee naⁿñeeⁿ ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na wi' cwitjoomna.

⁴³ Saa nn'aⁿ na cwila'candaⁿndye cha'xeⁿ na matsa'ntjom Ty'oōts'om, nts'aana' na caxueendyena cha'na xuee nnom ñe'quioom'. 'Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ s'om na wanty'iu quii' tyuaa

⁴⁴ Juu na matsa'ntjom Ty'oōts'om matseijomna' cha'na castom na ñjom s'om cajan na wanty'iuna' quii' tyuaa. Ljeii cwii ts'aⁿ castom'ñeeⁿ saa tanty'iunnaaⁿan juuna'. Tjaaⁿ na jeeⁿ neiiⁿeⁿ, tjacajnaaⁿ cha'tso 'naaⁿan na niom. Jndaⁿ chii seijnaaⁿ tyuaa'ñeeⁿ yuu na ndii' castom.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ ta' perla

⁴⁵ Juu na matsa'ntjom Ty'oōts'om mati matseijomna' cha'na cwii ts'aⁿ na matseijnda ndo' majndaⁿ ta' na ñequii'cheⁿ mal'ueeⁿ ta' perlas na yati.

⁴⁶ Quia na ljeiiⁿ cwii ta' perla na jeeⁿcheⁿ ndyaa' ya ndo' jdana', tja tsaⁿñeeⁿ tjacajnaaⁿ cha'tso 'naaⁿan, jndaⁿ chii seijnaaⁿ ta' perla'ñeeⁿ.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ tsqui'

⁴⁷ Juu na matsa'ntjom Ty'oōts'om mati matseijomna' cha'na cwii tsqui' t'maⁿ na tuee' nn'aⁿ ts'om ndaaluee. Jndye nnom calcaa matseit'uena'.

⁴⁸ Quia na jnda too' tsqui' na ñjomndye calcaa, 'oocantyaandyena nn'aⁿ juuna' tyuaatcwii. Meindyuaandyena, cwitjeii'ndyena calcaa na yati. Cwitiomna jooyo' n'om lquiee saa calcaa na cwantindyō cwityeⁿquiee'na jooyo'.

⁴⁹ Malaa'ti' nnts'aana' xuee quia na cwintycwii tsjoomnancue. Nñequiocue ángeles na nntjeii'ndyena nn'aⁿ na wi'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana'.

⁵⁰ Ndo' nntioomna nn'aⁿ na wi'ndye naquii' chom b'io. Jo' jo' nndyuee naⁿñeeⁿ ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na wi' cwitjoomna.

Jeeⁿ jnda la'xmaⁿ ñ'oom xco ñequio ñ'oom tquie

⁵¹ Quia jo' tax'ee Jesús ndaā jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

—¿Aa cwila'nq̄ⁿyo' cha'tso ñ'oommeiⁿ'?

T'ooyâ nnoom, l'uuyâ:

—Mayuu', Ta, macwila'nq̄ⁿâ.

⁵² Quia jo' tsoom ndaāyâ:

—Je' jndā jla'nq̄ⁿyo' ljo' ñe'cat'moq̄ⁿ ñ'oom tjañoom'meiⁿ'. Nndye'yo' nntsjoq̄, ticwii cwii ts'aⁿ na jndā teijndo' ts'om chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' mati jndā sei'nq̄ⁿ cantyja 'naaⁿ juu na matsa'ntjom Ty'oq̄ots'om, tsaⁿñeeⁿ matseijomna' jom cha'na ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cwii w'aa. Ee ts'aⁿ na cwiluiitquieñe matseil'uee'ñê 'naⁿ na tquie ndo' matseitjoom 'naⁿ na xco. Quia jo' meiⁿquia xjeⁿ na macaⁿna' cwii nmeiⁿ mawaac'eena' na nleil'uee'ñê.

Tja Jesús tsjoom Nazaret

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ Quia na jndā seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ na tjañoom', jlueeⁿeⁿ jo' jo'.

⁵⁴ Tjalcweeⁿeⁿ ndyuaa tsjom'm. Jo' jo' tyotseineiⁿ ndaā nn'aⁿ naquii' wats'om. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na seineiⁿ. Tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ ¿chiuu s'aayom na jeeⁿ jndo' ts'oom? Ndo' ¿yuu jnaⁿ najneiⁿ na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoonty'iaaya?

⁵⁵ ¿Aa nchii tsaⁿm'aaⁿ jnda ts'aⁿ na macuuñe n'oom? Ndo' ¿aa nchii tsoñeeⁿ jndyu María? Ndo' ntyjeeⁿ, ¿aa nchii Jacobo, José, Simón ñequio Judas?

⁵⁶ Ndo' mati ntyjeeⁿ na yolcu m'aⁿna quii'ntaaⁿya. Quia jo' ¿chiuu waa na jeeⁿ jndo' ts'oom ndo' cwe' ts'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ jom?

⁵⁷ Cwe' jo' ticalañ'oom'ndyena Jesús. Jo' chii tsoom ndaāana:

—Meiⁿquiyuucheⁿ na wjaa cwii profeta, nla't'maaⁿndye nn'aⁿ jom. Saā joo nn'aⁿ ndyuaaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ, xocala't'maaⁿndyena jom.

⁵⁸ Ndo' tijndye ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aaⁿ jo' jo', nc'e na ticala'yu' naⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê.

14

Tue' Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

¹ Majoo ncuee'ñeeⁿ tyom'aaⁿ Herodes ts'iaaⁿ ts'ondaa Galilea. Jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na mach'ee Jesús.

² Tsoom ndaā nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Tsaⁿm'aaⁿ, maxjeⁿ Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Jndā wando'xcoom jo' chii cwiiwiquioo' ts'iaaⁿ t'maⁿ na mach'eeⁿ.

³⁻⁴ Ee luua waa na tuii. Herodes tyom'aaⁿ ñequio Herodías, scuu' tyjeeⁿ Felipe. Ndo' tso Juan nnoom na ticaty'iomyana' na m'aaⁿ ñ'eⁿ scuu' tyjeeⁿ. Jo' chii sa'ntjoom na cala'tyeⁿna Juan, catuee'na juu w'aancjo.

⁵ Ndo' Herodes, meiiⁿ na ñe'catseicueⁿeⁿ Juan saā nquiaⁿaⁿ nn'aⁿ. Ee jndye nn'aⁿ nquiuna na Juan cwiluiiñe ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oq̄ots'om.

⁶ Quia na jla't'maaⁿndye nn'aⁿ na tuee' xueechuu' Herodes, quia jo' yuscundyua jnda Herodías seijnom jo ndaā nn'aⁿ. Ndo' Herodes jeeⁿ tjawee' ts'oom cantyja na nty'iaaⁿaⁿ.

7 Tjoom'm ñ'omtyeⁿ cjoom'm na tsoom nnom yuscundyua'ñeeⁿ na ññequiaaⁿ meiⁿquia ljo' na nlcaⁿ nnoom.

8 Ndo' yuscundyua'ñeeⁿ seijndo' tsoñeeⁿ ts'oom na caaⁿ xqueⁿ Juan. Quia jo' tsoom nnom Herodes:

—Luua macaⁿa. Quiaa' cwii xio ñjaaⁿ na njom xqueⁿ Juan, tsaⁿ na ñeseits'oomñe nn'aⁿ.

9 Ndo' na luua' tsoom, seichjoo'na' ts'om Herodes, saā cwe' nc'e ñ'omtyeⁿ na tjoom'm nacjoom'm ndo' nc'e na ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jo' chii tsoom na quiana ljo' na macaⁿ yuscundyua'ñeeⁿ.

10 Quia jo' sa'ntjoom na cjaacanoⁿ xtyo' Juan naquii' w'aancjo.

11 Jndaⁿ tuii na ljo', jndyoñ'oom ts'aⁿ xqueⁿ Juan na njomna' ts'om xio. Chii tquiaa juuna' nnom yuscundyua'ñeeⁿ ndo' jom tjañ'oom jo' na m'aaⁿ tsoñeeⁿ.

12 Jndaⁿ jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan tqurie'cañomna, ty'eñ'omna sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Ty'ecaty'iuuna jom, jndaⁿ chii ty'ela'candiina Jesús ñ'oommeiⁿ.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ naⁿnom

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

13 Jndaⁿ na jndii Jesús na jndaⁿ tue' Juan, jlueeⁿeⁿ jo', tuooⁿ ts'om w'aandaa ñ'eⁿ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Saayâ cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ. Quia jliu nn'aⁿ na jndaⁿ tja Jesús na nncwity'ioom ndaaluee, quia jo' jlui'na njoomna, ty'eca'na, ty'enquiandyena 'ndyoo ndaaluee na ty'entyjona naxeeⁿeⁿ.

14 Quia na jndaⁿ jluii'ñe w'aandaa ts'om ndaaluee, ljeii Jesús na tei-jndyendye nn'aⁿ jndaⁿ tqurie'cañom jo' jo'. Tioo na jeeⁿ wi' ts'oom joona. Sein'maaⁿ nn'aⁿwii na tquiochona.

15 Quia na jndaⁿ tmaaⁿ, já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê saantyyaa'â jom, l'uuyâ nnoom:

—Jndaⁿ tmaaⁿ je' ndo' yuu na m'aaⁿya ñjaaⁿñe cwe' jndaⁿ. Cajñom' naⁿm'aⁿ na c'oona njoom nch'u na nndyoo' na nla'jndana na nlcwa'na.

16 Tso Jesús ndaayâ:

—Meiⁿ ticaⁿna' na nnc'oona. 'O quia'yo' na nlcwa'na.

17 T'ooyâ nnoom, l'uuyâ:

—Tjaa'naⁿ na cwilei'ñ'oonyâ ñjaaⁿ, macandaⁿ ñe'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa.

18 Tsoom ndaayâ:

—Quioch'o'yo' joona' ñjaaⁿñe.

19 Sa'ntjoom na cwindyuaandye nn'aⁿ nacjoo' jndaⁿ nch'u. Quia jo' t'ueeⁿ 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa'ñeeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ cañoom'luee ndo' tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ joona'. Jndaⁿ chii tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ joona' ndaaⁿ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' já tquiaayâ joona' ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye.

20 Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jndyendye tcwa' tjacjoo. Jndaⁿ chii jla'tjooⁿyâ ntaⁿ ntyoo' ñequio calcaa na 'ndiina'. Too' canchoo'we tsquiee.

21 Nn'aⁿ na tcwa' tue'ntyjô cha'na 'om meiⁿ naⁿnom, meiⁿ t'icatu'nchondye naⁿlcu ñequio yocanch'u.

Tjaca Jesús nnom ndaaluee

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

22 Jndaⁿ tuii na luua' jñom Jesús já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê na cuonndaa'â ts'om w'aandaa, na cwity'ioo'jndyaayâ na nntsquiaayâ xndyaa' ndaaluee. Saā jom ljoo'ñetyeeⁿ na njñoom nn'aⁿ na jndyendye.

²³ Ndo' jndā na jñoom naⁿñeeⁿ na c'oolcwee'na, quia jo' tjawaaⁿ cwii ta na ñenqueⁿ na nntseineiiⁿ nnom Ty'o^ots'om. Quia tjawijaaⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿñê jo' jo' na ñenqueⁿ.

²⁴ Ndo' w'aandaa na ñjomndyô jndā tuee' xcwe na wjaana' saā leicjaana' ee na jndei maqui'ljoo nmoⁿ ndo' matseilcwe'tya' jndye juuna'.

²⁵ S'aana' cha'na ñequiee na cwitsjoom jndyotseicandyoo'ñe Jesús na m'aaⁿyâ, jndyocaⁿ nnom ndaaluee.

²⁶ Quia na nty'iaayâ na mandyocaⁿ nnoom ndaaluee, jeeⁿ ndyaa' tyuaayâ. Jlaxuaayâ na nquiaayâ, l'uuyâ:

—Jeeⁿ sa, jndii luaa'.

²⁷ Saā mañoom' t'maⁿ Jesús jâ, tsoom:

—C'om' t'maaⁿndyo' n'om'yo'. Maja luaa'.

²⁸ Ndo' t'o Pedro 'ndyoo Jesús, tsoom:

—Ta, xeⁿ na manncu'ti', cwe' catsu' na cjoça nnom ndaatioo na jocatjomndyo' 'u.

²⁹ Tso Jesús nnoom:

—Candyo'.

Jo' chii jlui' Pedro ts'om w'aandaa, tooⁿoⁿ na mawjaacaⁿ nnom ndaatioo na mawjaacatjomñê Jesús.

³⁰ Saā quia na nty'iaaⁿaⁿ na jeeⁿ jndei m'aaⁿ jndye, s'aana' na nquiaⁿaⁿ. Jnaⁿna' na nchjeeña' jom. Quia jo' seixuaⁿ, tsoom:

—Ta, cwji'n'maaⁿndyu' ja.

³¹ Mañoom' seicjaa l'o Jesús jom, tsoom nnom:

—'U re, cwa tit'maⁿ matsei'yua' ts'om', ¿chiiu na tiñecwii matsei'tiuu'?

³² Ndo' quia jndā tuona ts'om w'aandaa, mañoom' teicheⁿ jndye.

³³ Ndo' jâ na maxjeⁿ ñjomndyô ts'om w'aandaa'ñeeⁿ taa'â cantyaayâ, jla't'maaⁿndyô jom. L'uuyâ nnoom:

—'U mayuu'cheⁿ cwiluiindyu' Jnda Ty'o^ots'om.

Sein'ma' Jesús nn'aⁿwii ndyuua Genesaret

(Mr. 6:53-56)

³⁴ Quia na jndā tei'ty'ioo'â, jluii'â ndyuua Genesaret.

³⁵ Jndā na ta'jnaaⁿ nn'aⁿ ndyuua'ñeeⁿ jom, jla'cwanomna ñ'oom cha'waa ndiocheⁿ ndyuua'ñeeⁿ. Ndo' tqiuocho nn'aⁿ cha'tso nn'aⁿwii na m'aaⁿ.

³⁶ Tyola'ty'oondyena nnoom na ñequiaaⁿ ñ'oom'm na nnt'uena meiiⁿ cwe' 'ndyoo liaⁿaⁿ. Ee ticwii cwii ts'aⁿ na tyenquiuu' liaⁿaⁿ, n'maⁿ.

15

Waa na mach'eena' na cwajndii naquii' ts'om ts'aⁿ

(Mr. 7:1-23)

¹ Quia jo' cwanti nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, jnaⁿna Jerusalén, tquie'cañomna Jesús. Ta'x'eena nnoom:

² —Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa', ¿chiiu na cwiwincje'na ñ'oom na tqueⁿ welooya ndaaya? Queⁿ cwenta tiquindyuu'na quia na nlcwa'na.

³ Ndo' t'o Jesús ndaana, tsoom:

—Ndo' 'o je', ¿chiiu na cwiwincje'yo' ñ'oom na sa'ntjom Ty'o^ots'om cwe' ñe'catsantyjo'yo' ñ'oom na tqueⁿ lotyaaya?

⁴ Ee ñ'oom' Ty'o^ots'om luaa matsona': "Catseit'maaⁿndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'." Ndo' matsotina': "Ñeeⁿ juu na matso ñ'oom wi' nacjoo' tsotye, tsondyee tsaⁿñeeⁿ matsona' na maxjeⁿ cala'cuee' nn'aⁿ juu."

⁵ Saa 'o cwindu'yo'yo' na wanaaⁿ na nntso ts'aⁿ nnom tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ: “Catseit'maⁿ ts'om', taxocandaa nnteijndeiya 'u 'naⁿ na tjoondyu', ee cha'tso na matseixmaⁿya jnda tquaaⁿya joona' cwentaa' Ty'o^oots'om.”

⁶ Ndo' na luaa' cwila'tiuu'yo' jo' chii cwit'moⁿ'yo' tacaⁿna' na nntseit'maaⁿñe ts'aⁿ tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ. Cwil'a'yo' na tajndei ñ'oom' Ty'o^oots'om ee na cwila't'maaⁿndyo'ti'yo' ñ'oom na tqueⁿ lotye'yo'.

⁷ 'O nn'aⁿ na we waa na cwil'a'yo', jeeⁿ xcwe m'aaⁿ ñ'oom na tyoñequiaa profeta Isaías cantyja 'naⁿyo'. Luaa matsona':

⁸ Naⁿm'aⁿ cwe' ñequio ntjaⁿndyueena cwila't'maaⁿndyena ja, saa t'maⁿ waa na tixcwee' n'omna ñ'eⁿndyo.

⁹ Cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila't'maaⁿndyena ja, ee cwit'mo^ona ñ'oom na cwe' cwil'ueendye nn'aⁿ, tachii ñ'oomya.

¹⁰ Quia jo' t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Candyeyo' ñ'oom na nntsjoo ndo' cala'noⁿ'yo'.

¹¹ Nantquie na macwa' ts'aⁿ, xocats'aana' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'o^oots'om. Saa ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ, joona' cwil'ana' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'o^oots'om.

¹² Quia jo' já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús, saantyyaa'â jom, l'uuyâ nnoom:

—¿Aa ntyji' quia na jndye nn'aⁿ fariseos ñ'oom na tsu' luaa', s'aana' na ticjaawee' n'omna?

¹³ T'o^on ndaayâ cwii ñ'oom tjañoom', tsoom:

—Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, ticwii cwii ts'oom ntjom na nchii nqueⁿ tcoom'm, maxjeⁿ nnqueeⁿ juuna'.

¹⁴ Jo' chii ca'ndye'yo' naⁿm'aⁿ!. Ee matseijomna' joona cha'na naⁿnchjaaⁿ na cwit'mo^ona nato ndaa ntyjenchjaaⁿna. Ndo' manquiu'yo' tsaⁿnchjaaⁿ quia na wjaañ'oom tyjenchjaaⁿaⁿ, wendyena nntiomna' tsue'tsjoom.

¹⁵ Quia jo' tso Pedro nnom Jesús:

—Ca'moⁿ! ndaayâ ljo' ñecatso ñ'oom tjañoom'waa'.

¹⁶ T'o Jesús nnom, matsoom:

—¿Aa mati 'o ndicwaⁿ tjocheⁿ na nla'noⁿ'yo'?

¹⁷ Aa ticaliu'yo' na cha'tso nantquie na macwa' ts'aⁿ, cwi'oocuena' ts'om tsiaa' nchii naquii' ts'om. Ndo' jnda chii nntei' juuna'.

¹⁸ Saa ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ cwinaaⁿ! naquii' ts'om, ndo' joona' cwil'ana' na tilju'ñe jo nnom Ty'o^oots'om.

¹⁹ Ee naquii' ts'om ts'aⁿ cwinaaⁿ! ñ'oom na tia na matseitiuu na nntseicueⁿeⁿ x'iaaⁿaⁿ, na nnc'oomyaaⁿ ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo na nnc'oomyaaⁿ ñequio s'andyua oo scundyua, oo na nnch'ueeⁿ 'naaⁿ ts'aⁿ, oo na nntseineiⁿ cantu oo ñ'oom jnaaⁿ!.

²⁰ Cha'tso nmeiⁿ cwil'ana' na tilju' naquii' ts'om ts'aⁿ jo nnom Ty'o^oots'om. Saa na nlcwa' ts'aⁿ na cwe' na ticañoom'm cha'xjeⁿ ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ fariseos, xocatsei'ndaa'na' jom jo nnom Ty'o^oots'om.

Cwii yuscu na nchii ts'aⁿ judío seiyu' ñequio Jesús

(Mr. 7:24-30)

²¹ Quia jo' jlui' Jesús jo' jo' ndi ñ'aaⁿyâ ñ'eⁿñê, tjaaⁿ jo ndyuaa tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

²² Ndo' cwii yuscu tsjaaⁿ nn'aⁿ cananita na mac'eⁿ ndyuaa'ñeeⁿ jndyotseicandyoo'ñe na m'aaⁿ Jesús, c'uaa seineiⁿ, seity'ooñê tsoom:

—'U Ta, na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyyoo', c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyo. M'aaⁿ nomjndaaya na jeeⁿ cwajndii matjoom. Maleiñ'oom jndyetia jom.

23 Saꝯ Jesús meĩⁿcwii ñ'oom tic'ooⁿ. Quia jo' jâ saantyyaa'â jom, jla'ty'oondyô nnoom, l'uuyâ:

—Cwa cajñom' yuscum'aaⁿl, ee jeeⁿ c'uaa ñom ndyontyjo^oⁿ nanquaaⁿa.

24 Quia jo' tso Jesús:

—Macandꝯ na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuua Israel na jñom Ty'o^ots'om ja. Ee joona cwiluiindyena cha'cwijom canmaⁿ na jndꝯ tsuundye.

25 Ndo' tyje'cañoom yuscu'ñeeⁿ jom, tco' xtye jo nnoom, tso:

—Jeeⁿ 'u Ta, cateijndei' ja.

26 Saꝯ t'ooⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ, tsoom:

—Ticatsona' na nncwji' ts'aⁿ tyoo' cwentaa yocanch'u ndo' nncju'yom juuna' ndꝯꝯ calue' nch'u.

27 Tso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Mayuu' Ta, saꝯ meiiⁿ na ljo', cwicwa' calue' nch'u nacajndꝯꝯ na cwiquiaa nacjee' meĩⁿsa 'naaⁿl nty'oyo'.

28 Quia jo' t'ooⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ, tsoom:

—'U yuscu, t'maⁿ waa na matsei'yuya' ts'om'. Cats'aana' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om'.

Ndo' xjeⁿl'ñeeⁿ mañoom' n'maⁿ nomjnda yuscu'ñeeⁿ.

Sein'ma' Jesús jndye nn'aⁿwii

29 Jnda jlui' Jesús jo' jo' ndi ñ'aaⁿyâ ñ'eⁿñê, tjaaⁿ 'ndyoo 'ndyoo ndaaluee Galilea. Tjawaaⁿ cwii ta, tjacjom jo' jo'.

30 Ndo' tquie'cañom jndyendye nn'aⁿ na m'aaⁿ. Tquiochona nt'om nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee', nn'aⁿ nchjaaⁿ, nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ, nn'aⁿ na ticandꝯꝯ'ndye ndo' ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿwii. Tyotsꝯ'na nn'aⁿwii'ñeeⁿ nacañoom' Jesús, ndo' sein'maaⁿ naⁿñeeⁿ.

31 Jndyendye nn'aⁿ nty'iaana na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ, ndo' tco'yana' nn'aⁿ na ticandꝯꝯ'ndye, ndo' cwi'ooca' nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee', ndo' ya cwinty'iaa nn'aⁿ na nchjaaⁿ. Jo' chii s'aana' na jeeⁿ tjawee' n'omna. Toⁿna na tyola't'maaⁿndyena nquii Ty'o^ots'om na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ Israel.

Tquiaa Jesús na tcwa' ñequiee meĩⁿ naⁿnom

(Mr. 8:1-10)

32 Quia jo' t'maⁿ Jesús jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Tsoom ndꝯꝯyâ:

—Jeeⁿ wi' ts'ooⁿya tmaaⁿl nn'aⁿm'aⁿl, ee jndꝯ ndyee xuee na m'aⁿna ñ'eⁿndyô ndo' tatjaa'naⁿ ljo' cwii cwilei'ñ'omtina na nlcwa'na. Tical'ue ts'ooⁿ na njñooⁿ joona na c'oona l'aana na ñe'jndo'na, tints'aana' na tajndeiⁿl n'omna na 'oona nato.

33 Quia jo' l'uuyâ nnoom:

—Ñjaaⁿñe m'aaⁿya jo jndꝯꝯ tjaa'naⁿ yuu ya nliuuyâ nantquie na jndye na nndꝯꝯ nncjaacjoo nn'aⁿ na jndyendye.

34 Tax'ee Jesús ndꝯꝯyâ:

—¿Cwanti tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

T'oo^oyâ nnoom, l'uuyâ:

—Ntquiee' taⁿl tyoo' ndo' ñ'eⁿ cwantindye calcaa nch'u.

35 Quia jo' saⁿntjoom na cwindyuaandye nn'aⁿ nomtyuaa.

36 To'ñoom ntyoo'ñeeⁿ ñequio calcaa ndo' tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om cantyya 'naaⁿna'. Jnda jo' tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ joona' ndꝯꝯyâ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' jâ t'ooⁿyâ joona' ndꝯꝯ cha'tsondye nn'aⁿ.

37 Cha'tsondye naⁿñeeⁿ tcwa'tjacjoona. Ndo' jla'catoo^o'â ntquiee' tsquiee ñequio ntaⁿl ntyoo' ñequio calcaa na 'ndiicheⁿna'.

38 Nn'aⁿ na tcwa' quia jo' tuee' cha'na ñequiee meĩⁿ naⁿnom. Meĩⁿ tîcatu'nchondye naⁿlcu ñequio yocanch'u.

³⁹ Quia na jnda t'maⁿ Jesús nn'aⁿ ee mana cwitoⁿndyena, quia jo' tuooⁿ ts'om w'aandaa. Saayâ, squiaayâ ndyuua Magdala.

16

Cats'aa Jesús cwii 'naaⁿ na cwe' ts'aⁿ xocandaq nnts'aa
(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

¹ Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos tquie'cañomna na m'aaⁿ Jesús. Ñe'cal'ana xjeⁿ jom, jo' na taⁿna nnoom na cats'aaⁿ cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na m'mooⁿna' na Ty'oots'om jñom jom.

² Saa t'õ Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Quia na jnda tmaaⁿ cwinty'ia'yo' na jeeⁿ tmaaⁿ nchquiu, cwindu'yo': “Matseinmaaⁿñeyana!”

³ Ndo' quia na cwitsjoom cwinty'ia'yo' na jeeⁿ neiⁿncoo' nchquiu 'ndaa, cwindu'yo': “Je' maxjeⁿ nncua!” 'O nn'aⁿ na tiñecwii m'aaⁿ n'om'yo', jeeⁿ ya cwila'noⁿyo' 'naaⁿ na cwit'mooⁿ nchquiu na m'aⁿ tsjo'luee saa tile'icala'noⁿyo' ljo' cwii ndyoch'eetina' cantyja na cwit'mooⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na cwinty'ia'yo' na mats'aa.

⁴ Nn'aⁿ na m'aⁿ je' jeeⁿ tia nn'aⁿndye, jnda 'ndyena Ty'oots'om saa meiiⁿ na ljo', cwitaⁿna cwii 'naaⁿ t'maⁿ na ñe'canty'iaana. Saa xonquiaya na nnty'iaana cwii 'naaⁿ na t'maⁿ. Macanda cala'noⁿna ljo' ñe'ca'moⁿna' juu na tjom Jonás.

Mana tjaaⁿ, 'ñeeⁿ jooa.

Ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos
(Mr. 8:14-21)

⁵ Quia jo' saannⁿdaa'â cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee. Ndo' quia na squiaayâ jo' ñ'eⁿ Jesús jliuuyâ na tjaa'naⁿ nantquie cañ'eⁿ, jnda tsuu' n'ooⁿyâ juuna'.

⁶ Tso Jesús ndaayâ:

—C'omc'eendyo' na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

⁷ Ndo' jâ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê too'â na cwilanaaⁿ cheⁿncjooyâ. L'uuyâ:
—Macwjeeⁿeⁿ ñ'oomwaa' ndaaya nc'e na tjaa'naⁿ tyoo' cwilei'ñ'ooⁿya.

⁸ Ndo' sei'noⁿ Jesús na m'aaⁿ n'ooⁿyâ cantyja 'naaⁿ tyoo' ñ'eⁿ ndaaljo'. Tsoom ndaayâ:

—'O nn'aⁿ na tit'maⁿ cwila'yu'ya n'om'yo', ¿chiiu na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' na tjaa'naⁿ tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

⁹ ¿Aa maxjeⁿ ticala'noⁿyo' ñ'oom na tsjo luaa'? ¿Aa ticjaañjoom' n'om'yo' 'om taⁿ tyoo'ñeeⁿ na tyjaya na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ, ndo' na jndye tsquiee tyoo' jla'we'yo' na seicwaljoo'na'?

¹⁰ Ndo' ¿aa meiⁿ ticjaañjoom' n'om'yo' cwiicheⁿ ntquiee' taⁿ tyoo' na tyjaya na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ, ndo' mati lojoo tsquiee ntaⁿ tyoo' jla'we'yo' na seicwaljoo'na'? Nndaq nnts'aa na nleijndaa' nantquie na nlcwa'yo'.

¹¹ Jo' chii ¿chiiu na tiqueⁿyo' cwenta na nchii matseinaⁿya cantyja 'naaⁿ tyoo'? Ja tsjo na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

¹² Quia ljo'cheⁿ jla'noⁿâ na nchii cantyja 'naaⁿ ndaaljo' na cwiluii tyoo' na cal'aayâ cwenta, saa tañe'quiandyô cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiñê Cristo
(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

13 Quia jo' tja Jesús ndaatyuaa tsjoom Cesarea Filipo. Jnda squiaayâ jo' jo' tax'eeⁿ ndaa já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

—Ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ¿ñeeⁿ cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyô?

14 T'ooyâ nnoom l'uuyâ:

—M'aⁿ nn'aⁿ na cwilue na 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'om cwilue Elías 'u, nt'om cwilue na Jeremías oo cwiicheⁿ profeta.

15 Tso Jesús ndaayâ:

—Ndo' 'o je', ¿ñeeⁿ cwindu'yo' na cwiluiindyô?

16 T'o Simón Pedro nnoom, tso:

—'U cwiluiindyu' nquii Cristo, Jnda Ty'oots'om na wando'.

17 Tso Jesús nnom:

—'U Simón, jnda Jonás, t'maⁿ waa na matio'naaⁿñe Ty'oots'om 'u na luaa' matsei'noⁿ. Ee nchii cwe' ts'aⁿ na t'moⁿ ñ'oommeiⁿ njom'. Nquii Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee tquiaaⁿ na matsei'noⁿ cantyja 'naⁿya.

18 Mati matsjoô njom' na 'u jndyu' Pedro, ñ'oom na ma'moⁿna' tsjo'. Nacjoo' juu tsjo'waañe nlquaaⁿya tmaaⁿ nn'aⁿ na macwjii'ndyô cwentaya. Ndo' meiⁿ na'jndii na m'aⁿ quii' b'io na jeeⁿ jnda cwila'xmaⁿna, xocana'jndana nacjoo' tmaaⁿ nn'aⁿ na cwjii'ndyô cwentaya.

19 Ja ñnequiaya na t'maⁿ nntseixmaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na matsa'ntjoom cañoom'luee. Ñ'oom na nntsu' na ticaty'iomna' na cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancuewaa, ñ'oom'ñeeⁿ nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'oots'om. Ndo' ñ'oom na nntsu' na wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ mati nntseix'iaa'ñena' ñequio juu ñ'oom na ntyjii Ty'oots'om.

20 Quia jo' Jesús tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom ndaayâ na meiⁿcwii nnom ts'aⁿ ticat'mooⁿyâ na jom cwiluiñê Cristo.

Matseicandii Jesús cantyja na nncueeⁿeⁿ

(Mr. 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)

21 Xjeⁿñeeⁿ to' Jesús na ma'moôⁿ ndaa já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê na jndei'na' na nncjaⁿ Jerusalén. Jo' jo' t'maⁿ nawi' nntjoom nl'a nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'moôⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Naⁿñeeⁿ nla'cuee'na jom, saa xuee jnda ndyee nncwando'xcoom.

22 Quia jo' tjañ'oom Pedro Jesús cwii ntyja, toôⁿoⁿ na matsoom nnom na ticatsa'ntjomna' na nntjom na luaa'. Tsoom:

—Tijoom quiaa Ty'oots'om na nntjom' na luaa'. Tixoquiaaⁿ na nluii naljo'.

23 Teiqueⁿ Jesús tsoom nnom Pedro:

—Quindyoo' nacañomya 'u Satanás. Ñe'catseitsaⁿ ja. 'U ñe'catsei'nnda' ts'oôⁿya ee ñ'oom na matsei'tiuu' jnaⁿna' cwe' cantyja na cwila'tiuu nn'aⁿ, nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'oots'om.

24 Jnda chii tso Jesús ndaayâ:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê ljo' na matseitiuu nqueⁿ. Caljaya ts'oom nawi' na matjoom meiiⁿ cueeⁿeⁿ. Ndo' candyontyjoôⁿ cantyja na mats'aa.

25 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaaⁿñe na catjom ljo' na nntjom, nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, tsaⁿñeeⁿ nluin'n'maaⁿñê. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nluin'n'maaⁿñe, majo'to jo' nntsuuñe.

26 Meiiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' cwentaa' ts'aⁿ saa yuu waa na mateijndeiina' tsaⁿñeeⁿ ee xoc'oⁿa' ñ'eⁿñê na ticatsuu añmaaⁿaⁿ. Ndo' ¿aa ndaaⁿ nntioml'ua ts'aⁿ na nlui'n'maaⁿñe añmaaⁿaⁿ? ¿Cwaaⁿ ndaa?

²⁷ Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjacañooⁿnda'a tsjoom-nancue ñequio ángeles cwentaa' Tsotyaya. Quia ljo' nntseit'maaⁿñena' ja cha'xjeⁿ na matseit'maaⁿñena' nquii Tsotyaya. Ndo' nnts'aa na nnc'oñom ticwii cwii ts'aⁿ cantyjati na ñes'aa, aa na ya, aa na tis'a.

²⁸ Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaa'yo', mam'aⁿ nn'aⁿ ljooñe na tixocwjena hasta na jnda nty'iaandaana ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na macwjacañooⁿ na nntsa'ntjoⁿya.

17

Na seichuii'na' Jesús

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

¹ Jnda teinom yom xuee, quia jo' tjañ'oom Jesús Pedro ñequio Jacobo ñequio Juan tyjee Jacobo'ñeeⁿ. Tjachom joona cwii sjo nandye yuu na ñenquieena.

² Xcwe na cwinty'iaana ndo' seichuii'na' jom jo ndaana. S'aana' na jeeⁿ caxuee nnoom cha'cwijom nnom ñe'quioom'. Ndo' seicwaqueⁿna' liaⁿaⁿ na canchii' cha'na nnty'iaa' ts'aⁿ chom lámpara.

³ Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ nacañom'm teitquioo'ndye we nn'aⁿ na ñet'om teiyo, juu Moisés ñ'eⁿ Elías. Cwila'neiⁿna ñ'eⁿñê.

⁴ Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Ta, jeeⁿ ya nquiuuyâ na m'aaⁿyâ ñjaaⁿ. Xeⁿ cjaawee' ts'om', nluii ndyee xquie' ñjaaⁿñe, cwii cwenta' nncu', cwii cwentaa' Moisés ndo' cwiicheⁿ cwen-
taa' Elías.

⁵ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Pedro ndo' jndyoquioo cwii nchquiu na jeeⁿ canchii' caxuee juuna'. Seicataⁿ'na' joona ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'oⁿoots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, tsoom:

—Luaañe ti'Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'oⁿoⁿya. Cantyja 'naaⁿ jom ñequii'cheⁿ mañequiaana' na neiⁿya. Candye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ.

⁶ Ndyee naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, jnda na jndyena ñ'oomwaa', ty'eta'nquiona xjeⁿ nomtyuaacheⁿ ee jeeⁿ t'maⁿ jla'catyuendyena.

⁷ Quia jo' seicandyoo'ñe Jesús nacañoomna. Tyeⁿnquioom'm joona, tsoom ndaana:

—Quicantya'yo'. Talacatyuendyo'.

⁸ Jlundandyena. Meiⁿcwii ts'aⁿ tîcantly'iaana macanda ñenquii Jesús.

⁹ Ndo' yocheⁿ na tquiocuena sjo'ñeeⁿ, sa'ntjom Jesús joona, tsoom:

—Yocheⁿ na ndicwaⁿ wando'a, ticandu'yo' nnom meiⁿcwii ts'aⁿ 'naⁿ na nty'ia'yo' je'. Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nnc'ioⁿ ndo' nncwando'xco, quia ljo'cheⁿ wanaaⁿ na nndu'yo' cantyja na nty'iandaa'yo'.

¹⁰ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ta'x'eena nnoom, jluena:

—Nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, cwit'mooⁿna na macaⁿna' na cwjee'jndyee Elías. Ñ'e'candyaayâ ¿chuu na luaa' cwit'mooⁿna?

¹¹ T'oⁿndaana:

—Mayuu' na mandyocwjee'cañoom Elías, ndo' tseixmaaⁿ na nntseijndaa'ñê cha'tso,

¹² saa candye'yo' nntsjoō na jnda tyjee' Elías saa tîcala'noⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. L'ana cha'xjeⁿ na l'ue n'omna ñ'eⁿñê. Ndo' malaa'ti' nl'ana ñ'eⁿndyo ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

¹³ Quia ljo'cheⁿ jla'noⁿna na seineiⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

Sein'maⁿ Jesús cwii tyochjoo na cwe' cwiquiooñeto

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Quia na jnda tquiennda'na yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na jndyendye, jndyotse-icandyoo'ñe cwii tsa^{ns}'a na m'aaⁿ Jesús. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom, tsoom:

¹⁵ —Ta, c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿ ti'jndaaya. Ee maleiñ'oom jndyeta jom ndo' jeeⁿ cwajndii matjoom. Jndye ndii' mach'eena' na cwiquiooñe naquii' chom ndo' naquii' ndaa.

¹⁶ Ndo' jndyoñ'o^{ny}a jom na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'e^{ndy}u' saq tileicandaq na nla'n'maⁿna jom.

¹⁷ T'o Jesús, tsoom ndaayâ:

—'O nn'aⁿ na ticalayu'ya n'om'yo', ndo' jeeⁿ tixcwe cwila'tiuu'yo', ¿cwanti yo cwii macaⁿna' na nljoo'ndyo ñ'e^{ndy}o' na m'moo^{ny}a ndaa'yo'? ¿Cwanti xuee cwii nndaq nntseiquii ts'o^{ny}a ñ'e^{ndy}o'? Quioñ'om'yo' ti'chjoom'aaⁿ ñjaaⁿñe.

¹⁸ Quia jo' seitia' Jesús jndyeta'ñeeⁿ, jo' chii jlui' naquii' ts'om tyochjoo. Mañoom' n'maⁿ juu.

¹⁹ Jnda tuii na luaa', quia jo' jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyo ñ'eⁿñê jluii'â cwii ntyja na ñencjooyâ ñ'eⁿñê. Ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—¿Chiuu na jâ tîcandaq nntjeii'â jndyeta'ñeeⁿ?

²⁰ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Nc'e na ticala'yu'ya n'om'yo' jo' chii tîcandaq l'a'yo'. Saa candye'yo' nntsjoq, mayuu'cheⁿ meiiⁿ na cachjoo cwilayu'ya n'om'yo' cha'na cachjoo lqueeⁿ mostaza saq mat'maⁿ ts'iaaⁿ nndaq nl'a'yo'. Meiiⁿ waa cwii na jeeⁿ jndeina' cwiwinom'yo' hasta matseijomna' cha'na cwii sjondye nquiu'yo', saq nndaq nl'a'yo'. Nnts'aana' cha'cwijom na nndu'yo' nnom sjowaa': "Quindyo' ñjaaⁿ, cja' la'ñeⁿ", ndo' nleindyooⁿa'. Ee tjaa'naⁿ cwii na xocandaq nl'a'yo' xeⁿ na mayuu' cwilayu'ya n'om'yo'.

²¹ Saa cantyja 'naaⁿ jndyetiameiⁿ cwicalui'nc'uaa'ndyena, jo' chii macaⁿna' na catseicwejndo'ñe ts'aⁿ ndo' catseineiⁿ nnom Ty'o^{ots}'om cha nndaq nnts'aaⁿ.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²² Ndo' yocheⁿ na tyoma'noo^{ny}â ts'ondaa Galilea, tso Jesús ndaayâ na jom na cwiluiiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, mam'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na ñnequiaa cwenta jom luee nn'aⁿ.

²³ Ndo' nla'cuee' nn'aⁿ jom, saq xuee jnda ndyee ñnequiaa Ty'o^{ots}'om na nncwando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Quia na jndyaayâ na luaa', s'aana' na jeeⁿ tia nquiuuyâ.

Tioomna ts'iaaⁿndaqana cwentaa' wats'om t'maⁿ

²⁴ Tuee' Jesús tsjoom Capernaum ñequio jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyo ñ'eⁿñê. Ndo' nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ts'iaaⁿndaq nn'aⁿ judíos cwentaa' wats'om t'maⁿ ty'entyjaa'na Pedro, jluena nnoom:

—Tsaⁿ na ma'moⁿ ndaa'yo', ¿aa tiquitioom s'om ts'iaaⁿnnoom cwentaa' wats'om t'maⁿ?

²⁵ T'o Pedro, matsoom:

—Quitioom ts'iaaⁿnnoom.

Tyoowiquiuu' na tuii na luaa', tjaquiee' Pedro quii' w'aa. Tyuaa'ti to' Jesús na matseineiⁿ nnom Pedro. Tsoom:

—¿Chiuu m'aaⁿ ts'om' 'u, Simón? Joo nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, ¿ñeeⁿ matsei'tiuu' na cwiqueⁿna xjeⁿ na catioom ts'iaaⁿndaq? ¿Aa nn'aⁿ w'aana oo aa nt'omcheⁿ nn'aⁿ?

²⁶ T'o Pedro nnoom, tso:

—Nt'omcheⁿ nn'aⁿ cwitioom ts'iaaⁿndaq, saq nn'aⁿ w'aana tiquitioom.

Tso Jesús nnom Pedro:

—Quia jo' naⁿñeeⁿ ma'ndiina' nn'aⁿ w'aana.

²⁷ Saa meiiⁿ na ljo' cha tila'teincuu'ndye nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om, nntiooⁿya cwanti na l'ue n'omna. Jo' chii cja'cju' tsei'nchquia ndaaluee. Catscaa na nncwji'jndyee', catooⁿndyu' 'ndyooyo', jo' jo' nljei' cwii tsjo'ñjeeⁿ na nleijndeiina' ts'iaaⁿndaaya. Cja'ñ'oom', nñequiaa' juuna' ndaana cwen-taaya.

18

¿Ñeeⁿ nnc'oom na t'ma'ñeti?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ Ndo' xjeⁿñeeⁿ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús squiaaacañoonyâ jom. Ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—¿Ñeeⁿ juu nnc'oom na t'ma'ñeti yuu na matsa'ntjom Ty'ooots'om?

² Quia jo' t'maⁿ Jesús cwii tyochjoo, tqueeⁿ juu xcwe quii'ntaaⁿyâ.

³ Ndo' tsoom ndaayâ:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoö, xeⁿ tilcwe' n'om'yo' jnaⁿyo' ndo' c'om'yo' cha'na yocanch'u na tiqueeⁿ n'om na nluiit'maⁿndyena, quia jo' xondaä nntsaquiee'ndyo' cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om.

⁴ Cwe' jo' ts'aⁿ na maju'ñecje ndo' tical'uee'ñe na nluiit'maⁿñe, matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na tyochjoom'aaⁿ. Ndo' na ljo' cwiluiit'maⁿñe cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om.

⁵ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na neiiⁿ cwii yuchjoo cha'na tyochjoom'aaⁿ, maja neiiⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Quaaⁿya cwenta tical'aaya natia

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseijndo' ts'om cwii yucachjoo na cats'aa natia, tsaⁿñeeⁿ yati xeⁿ cju'na' jom ts'om ndaaluee na chu'tyeⁿ xtyoom'm cwii tsjo'suu t'maⁿ.

⁷ Jeeⁿ wi' cwitjoom nn'aⁿ tsjoomnancue na jndye nnom neiⁿncoo' niom na macjaachuuna' joona na cwila'tjoöndyena. Saa tjaa chiuu ya ee maxjeⁿ niomna'. Saa nnt'uiiwi'na' ts'aⁿ na matseijndo' ts'om x'iaa' na cats'aa yuu na tia.

⁸ Xeⁿ na wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoöndyu' nnom Ty'ooots'om jnaaⁿ ts'o' oo x'e', catsa' xjeⁿ joona' cha'cwijom catyjee', catyenquie' joona' cha tintsei'tjoöndyu'ti'. Ee yati na nndaä nntseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ meiiⁿ cha'cwijom na ticandaä'ndyu', nchiiti na candaä'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' chom na tijoom canduu'.

⁹ Ndo' xeⁿ cwe' cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoöndyu' nnom Ty'ooots'om, catsa' xjeⁿ cha'cwijom na cwji' ts'omnjom' ndo' catquie' juuna' cha tintsei'tjoöndyu'ti'. Ee yati na nndaä nntseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ meiiⁿ cha'cwijom ñe'cwii ts'omnjom', nchiiti na we ts'omnjom' ndo' nncju'na' 'u quii' chom b'io.

Cala'nooⁿa cantyja 'naaⁿ catsmaⁿ na tsuuñe

(Lc. 15:3-7)

¹⁰ Cal'a'yo' cwenta na tinc'om'yo' na ticuee' n'om'yo' meiⁿcwii yucachjoo. Ee nndye'yo' nntsjoö jo nandye m'aⁿ ángeles na cwil'a cwenta yocanch'u. Ndo' ángeles'ñeeⁿ meiⁿnquia xjeⁿ cwila'neiⁿna nnom Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹¹ Ee ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyoö na nncwji'n'maaⁿndyö nn'aⁿ na cwitsuundye.

12 '¿Chiuu m'aaⁿ n'om'yo'? Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na m'aⁿ cwii siaⁿto canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ ndo' cwiindy^e jooyo' nntsuuñe, aa nchii n'ñeeⁿ ñequieen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñjeeⁿ jooyo' cjoo' tyue' ndo' wjaacal'ueeⁿ juu quioo' na tsuuñe.

13 Ndo' xeⁿ na nljeiiⁿ juuyo', nndye'yo' nntsjoo, mayuu'cheⁿ t'maⁿti nñequiaana' na neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ catsmaⁿñeeⁿ nchiiti cantyja 'naaⁿ cha'tsondy^e nt'om canmaⁿ na tyootsuundy^e.

14 Cala'noⁿyo' na nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee malaa'ti' jeeⁿ xueeⁿ 'o. Til'ue ts'oom na nntsuundy^e meiⁿcwiindy^e joo nn'aⁿ na tit'maⁿti cwiluiindy^e.

Maty'iomna' na calat'maⁿ n'oqⁿya nc'iaaya

(Lc. 17:3)

15 'Xeⁿ m'aaⁿ cwii x'ia' na matseyu' na matsei'tjooñê njom', cwa cja'cwaⁿya' jom. Catsei'noqⁿoⁿ yuu matseitjooñê njom' ndo' calantycwii'yo' ñ'oom na ñ'e'wendyo'. Ndo' xeⁿ na nñeeⁿ ñ'oom na matsu' quia jo' jndā teijndei' x'ia' na tco'xcwena' jom.

16 Saa xeⁿ tiñe'cañeeⁿ ñ'oom na matsu' quia jo' cjaañ'eⁿ cwii oo we ts'aⁿ ñ'eⁿndyu' cha joo na nñeeⁿ nndyena ñ'oom na cwi'maⁿyo' ñ'eⁿ x'ia' ndo' na ljo' nquiujndaa'ndyena chiuu t'maⁿyo'.

17 Saa xeⁿ tiñe'cañeeⁿ ñ'oom na nlue na nñeeⁿ quia jo' ca'moⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ndaa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwjii'ndyo cwentaya. Ndo' xeⁿ meiⁿ ticañeeⁿ ñ'oom na nlue cha'tso na nñeeⁿ quia jo' tjaa chiuu ya. Caliu'yo' na jom cwiluiiñê cha'cwijom ts'aⁿ na tyootseit'maaⁿñe Ty'oqots'om oo cha'cwijom tsaⁿco'ñom ts'iaaⁿndaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' gobiernom na tia ts'aⁿñe.

18 'Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoo, meiⁿljo'cheⁿ na cwindu'yo' na ticaty'iomna' na cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancuewaa, ñ'oom'ñeeⁿ nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'oqots'om. Ndo' meiⁿljo'cheⁿ na cwindu'yo' na wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ, mati nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'oqots'om.

19 'Mati candye'yo' nntsjoo, xeⁿ wendyo' 'o ñe'cwii m'aaⁿ n'om'yo' ñ'oom na cwitaⁿyo' nnom Tsotyaya Ty'oqots'om na m'aaⁿ cañoom'luee, quia jo' nñeeⁿ ndo' nñequiaaⁿ ñ'oom na cwitaⁿyo'.

20 Ee meiⁿnquiayuucheⁿ na m'aⁿ we ndyee nn'aⁿ na cwitjomndye ñequio xueya, majo' jo' m'aaⁿya quii'ntaaⁿna.

21 Quia jo' tjatseindyoo'ñe Pedro na m'aaⁿ Jesús. Tsoom nnom:

—Ta, cwii x'iaya na matseitjooñe noqⁿ, ¿cwanti ndii' na macaⁿna' na catseit'maⁿ ts'oqⁿya jom? ¿Aa nncue'ntyjo hasta ntquiee' ndii'?

22 T'o Jesús nnoom:

—Ticatsjoo na ñe'ntquiee' ndii'. Matsjoo na catseit'maⁿ ts'om' jom ndyeeen'aaⁿ nchoo' qui ndii' na ntquiee' ntquiee'. Maxjeⁿ ñequii'cheⁿ catseit'maⁿ ts'om' jom.

Moso na tiñe'catseit'maⁿ ts'om x'iaa'

23 'Cwe' jo' cala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na matsa'ntjoom cañoom'luee. Matseijomna' jom cha'na cwii patrom na seitioom na nntyjooⁿ mosoom'm na cho'jnaⁿ nnoom.

24 Toqⁿoⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwenta ndo' tquioñ'omna cwii ts'aⁿ na chujnaⁿ jndye meiⁿyom s'om.

25 Quia na nty'iaa' patrom'ñeeⁿ na meiⁿcwii tsjo'ñjeeⁿ tîcandaā nntiom mosoom'm, quia jo' sa'ntjoom na nleil'uañe tsaⁿñeeⁿ na nncjaaquiee'ñe na nndi'ntjomtyeⁿ, ndo' mati scuu' tsaⁿñeeⁿ ñequio ndana ñequio cha'tso 'naaⁿna, cha nnc'ioo'ñe na chujnaⁿ.

²⁶ Quia jo' moso'ñeeⁿ tcoom'm xtyeeⁿ nnom patrom 'naaⁿ'aⁿ, t'maⁿ ty'oo s'aa nnom tsaⁿ'ñeeⁿ. Tsoom: “Ta, macaⁿ'la ñ'omt'maⁿ ts'om njom' na nncwindo'ya' ndo' nntiooⁿñ'aⁿ na chojnaⁿ njom'.”

²⁷ Quia jo' patrom'ñeeⁿ ty'oom na wi' ts'oom mosoom'm. Seit'maⁿ ts'oom juu cha'waa na chujnaⁿ ndo' seicandyaañê juu.

²⁸ Tyoowiquiuu' na jlui' moso'ñeeⁿ naquii' w'aa ndo' tjomñê cwii x'iaaⁿ'aⁿ na matyjemosoñê. Chujnaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom cwii siaⁿ'nto s'om. Ndo' seicjaa l'ooⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ, tyonchjeeⁿ xtyo'. Tsoom nnom: “Catiom' na chujnaⁿ nooⁿ.”

²⁹ Ndo' tco' x'iaaⁿ'aⁿ xtye jo nnoom. S'aa ty'oo nnoom, tso: “Macaⁿ'a ñ'omt'maⁿ ts'om njom' na nncwindo'ya' ndo' nntiooⁿ na chojnaⁿ njom'.”

³⁰ Saa jom tîcwinom'm, matjaqueeⁿ ñ'oom. Tjoom'm tsaⁿ'ñeeⁿ w'aancjo hasta na nntiom na chujnaⁿ nnoom.

³¹ Ndo' ntyjemosondyena, quia na nty'iaana na luaa' s'aaⁿ, jeeⁿ t'maⁿ sei'ndaa'na' nquiuna. Ty'entyjaa'na patrom 'naaⁿ'na ndo' jluena cha'tso na jndaⁿ tuii.

³² Quia jo' patrom'ñeeⁿ tqueeⁿ'ñê mosoom'm, tsoom nnom: “Cwa jeeⁿ ndya' wi'ndyu', 'u mosoya. Ja jndaⁿ seit'maⁿ ts'ooⁿ'ya cha'tso na chujnaⁿ ee na jeeⁿ seinty'iaa'ndyu' nooⁿ.”

³³ Ndo' mati 'u matsona' na c'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ t'ooⁿ na wi' ts'ooⁿ ñ'eⁿndyu' 'u.”

³⁴ Quia jo' jeeⁿ t'maⁿ seiw'ii patrom'ñeeⁿ. Tqueeⁿ ñ'oom na catuee'na mosoom'm w'aancjo na cata'wi'na juu hasta na nntiomñ'eⁿ cha'waati na chujnaⁿ nnoom.

³⁵ Seicanda Jesús ñ'oom tjañoom'meiⁿ!. Tsoom:

–Maluaa' nnts'aa Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee ñ'eⁿndyo' 'o, xeⁿ nchii na xcwee' n'om'yo' nla't'maⁿ n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'tjoondye ndaa'yo'.

19

Ticatsona' na nntyuii' ljeii na toco ts'aⁿ

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

¹ Jndaⁿ jndaⁿ seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ!, quia jo' jlueeⁿ'eⁿ ts'ondaa Galilea, tjaaⁿ ts'ondaa Judea, xndyaa' jndaa Jordán.

² Jndyendye nn'aⁿ ty'entyjo naxeeⁿ'eⁿ. Ndo' sein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿwii jo' jo'.

³ Quia jo' jla'candyoo'ndye nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ na ñecal'ana xjeⁿ jom. Ta'x'eena nnoom:

–¿Aa wanaaⁿ na nntseityuii' ts'aⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ scoom'm nc'e mei'nquia na seitjooñe tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom?

⁴ T'oo Jesús ndaana:

–Cwaⁿti jndaⁿ jla'na'yo' ljeii 'naaⁿ! Ty'oots'om na matseineiⁿ'na' chiuu to'jñeeⁿ na tqueeⁿ cha'tso. Matsona': “S'aaⁿ tsaⁿ's'a ñ'eⁿ tsaⁿ'scu.”

⁵ Mati matso ljeii'ñeeⁿ: “Macwe' jo' n'ndii tsaⁿ's'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ ndo' nnc'oomtyeeⁿ ñ'eⁿ scoom'm. Wendye naⁿ'ñeeⁿ ñe'cwii sei' nla'xmaⁿ'na.”

⁶ Jo' chii tacala'xmaⁿ'na na we ts'aⁿ. Ndo' nc'e na luaa' seijndaa'ñe Ty'oots'om, jo chii ticatsona' na cwe' ts'aⁿ nntseityuii' cantyja na m'aⁿ'na.

⁷ Ndo' ta'x'eena nnoom:

–Quia jo' ¿chiuu na sa'ntjom Moisés na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii 'naaⁿ! ts'aⁿ ñ'eⁿ scoom'm, jndaⁿ jo' ya na ca'ñeeⁿ juu?

⁸ T'ooⁿ ndaa naⁿ'ñeeⁿ:

–Nc'e na 'o jeeⁿ quie' n'om'yo', jo' chii tquiaa Moisés na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii 'na'yo' ñ'eⁿ lcuu'yo'. Saa nchii laa'ti' teijndaa' najndyee.

⁹ Ja matsjoo ndaa'yo', juu tsa^{ns}'a na nntseityuui' ljeii na toco ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, matsona' na cwe' m'aa^{ny}a ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Wanaaⁿ na nntseityueeⁿ'eⁿ ljeii 'naaⁿ'a ñ'eⁿ scoom'm xeⁿ na m'aaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsa^{ns}'a. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ cwii yuscu na jnda tyuui' ljeii 'naaⁿ' ñ'eⁿ saa', tsaⁿ'ñeeⁿ matseijndaa'ñena' na cwe' m'aa^{ny}aaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹⁰ Já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús l'uuyâ nnoom:

–Xeⁿ luua' waa na nntseityeⁿ'na' ts'aⁿ ñ'eⁿ scoom'm, quia jo' yati na tincoco ts'aⁿ.

¹¹ Tso Jesús ndaayâ:

–Ticha'tsondye nn'aⁿ nndaā nla'candana ñ'oomwaa'. Cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na nndaā nla'candā nc'e na jnda tquiaa Ty'oots'om na ljo'.

¹² Ee m'aⁿ nn'aⁿ na ticunco nc'e maxjeⁿ tuiindyena na titjoondyena yuscu, ndo' nt'omcheⁿ ticunco nc'e na tuii nasei joona cha titjoondyena yuscu. Saā m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jndaa'ndye cheⁿnquiee na ticunco ee ñ'e'candy'e'ntjomna nnom Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee. 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'noⁿ' ndo' nndaā nntseicandā ñ'oomwaa', catseicanaāⁿ.

Matio'naa'ñe Jesús yonch'u

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Tquiocho nn'aⁿ yonch'u na m'aaⁿ Jesús na nntioom ts'o^on nacjoona ndo' na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna. Saā já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿ'ñê jla'tiaa'â nn'aⁿ na tquiocho yonch'u'ñeeⁿ.

¹⁴ Quia jo' tso Jesús:

–Ca'ndye'yo' na quiontyjaa' yonch'u ja. Tilantycwi'yo' joona, ee matseijomna' joona cha'na nn'aⁿ na cwiñe'quiandy'e na matsa'ntjom Ty'oots'om naquii' n'om.

¹⁵ Ndo' tioom l'o^on nacjoo yonch'u'ñeeⁿ, jnda chii jlueeⁿ'eⁿ jo' jo'.

Matseineiⁿ tsaⁿtya ñ'eⁿ Jesús

(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

¹⁶ Cwiicheⁿ xuee jndyotseicandyoo'ñe cwii ts'aⁿ na titquieeñe na m'aaⁿ Jesús. Tax'ee tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

–'U Maestro na ya ts'aⁿndyu', ¿aa waa cwii nnom na yati na tseixma^{ny}a na cats'aa cha nnc'o'ñ^on na ticantycwii na wando'a?

¹⁷ T'o Jesús nnom:

–¿Chiuu na matsu' na ya ts'aⁿndyô ja? Tjaa 'ñeeⁿ c'oom na jeeⁿ ya ts'aⁿ'ñe macandā nquii Ty'oots'om. Saā 'u je', xeⁿ ñe'cja'quiee'ndyu' cantyja na ticantycwii na wando' macaⁿ'na' na catseicandā' chiuu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Ty'oots'om.

¹⁸ Tso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

–¿Cwaaⁿ ljeii?

T'o Jesús nnom, tsoom:

–Tintseicue' ts'aⁿ. Tinc'om'ya' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ. Tinch'uee' 'naaⁿ' ts'aⁿ. Tintseineiⁿ' cantu nacjoo' ts'aⁿ.

¹⁹ Catseit'maaⁿ'ndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'. Ndo' c'oom' na wi' ts'om' ncl'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'.

²⁰ Tso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

–Cha'tso ñ'oommeiⁿ' matseicandāya xjeⁿ na cachjoondyochāⁿ. ¿Aa waa na matseitjootina' ja na cats'aa?

²¹ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Xeⁿ 'u ñe'catseicanda'ñ'eⁿ, quia jo' cja', cajnda^a cha'tso 'naⁿ na niom. Quiaa' s'om'ñeeⁿ ndaa ndyeñeeⁿ quia jo' nnc'oom' na tyandyu' cañoom'luee. Ndo' candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ na mats'aa.

²² Jnda na jndii tsaⁿñeeⁿ ñ'oommeiⁿ, mana tjaaⁿ na chjoo' ts'oom ee jeeⁿ ndya' tyañê.

²³ Quia jo' tso Jesús ndaa já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê:

—Nndye'yo' nntsjo^o na mayuu'cheⁿ jeeⁿ jndei'na' ncju'cjeñe cwii tsaⁿtya na nntsa'ntjom Ty'o^ots'om jom.

²⁴ Mati matsjo^otya ndaa'yo', jndei'tina' na nncju'cjeñe cwii tsaⁿtya na nntsa'ntjom Ty'o^ots'om jom, nchiiti na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'ee tsei'nchquia.

²⁵ Quia na jndyaayâ ñ'oomwaa', jeeⁿ seiñ'eeⁿna' já. Tyotax'aayâ ndaa ntyjaayâ, l'uuyâ:

—¿Quia jo' 'ñeeⁿ ts'aⁿ nnda^a nluin'maaⁿñe?

²⁶ Nty'iaa' Jesús ndaayâ, tsoom:

—Tijoom canda^a nncwji'n'maaⁿñe cheⁿnquii ts'aⁿ. Saa Ty'o^ots'om cha'tso ndaa nnts'aaⁿ.

²⁷ Ndo' tso Pedro nnoom:

—Ta, canty'ia', já jnda 'ndyaayâ cha'tso cha ndaa nla'jomndyô ñequio ts'iaaⁿ 'naⁿ. ¿Aa waa naya 'naaⁿyâ?

²⁸ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Nndye'yo' nntsjo^o, mayuu'cheⁿ quia na nncue'ntyjo xjeⁿ na nncuaaxco tsjoomnancue, mati ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncjoajmaⁿya ndio 'naⁿya yuu na nntseit'maaⁿñena' ja. Ndo' 'o na jnda macwila'jomndyo' ñ'eⁿndyo^o mati maniom canchoo'we ndio 'naⁿ'yo' na nntsaacwindyuaandyo' na nntu'xeⁿ'yo' canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ ntseinda Israel.

²⁹ Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na jnda 'ndii waa' oo ti'nquio oo ndyencjo oo tsotye oo tsondyee oo scuu' oo ntseinda oo ndyuaa' nc'e na jnda jndyoquiee'ñe cantyja 'naⁿya, tsaⁿñeeⁿ cwii siaⁿnto ndii' nnc'o'ñoom na nleinoom cantyja na jnda 'ñeeⁿ. Ndo' nnaaⁿ'aⁿ na ticantycwii na wanoom'm.

³⁰ Ee majndye nn'aⁿ m'aⁿ je' na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindy^e, saa nncue'ntyjo na mancju'cjena' joona. Ndo' jndye nn'aⁿ m'aⁿ je' na maju'cjena' joona, saa ndanquia nntseiwendyena' joona.

20

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ na'ntjom

¹ Seineⁿti Jesús ñ'oom tjañoom', tsoom:

—Juu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om cañoom'luee, matseijomna' juuna' cha'na cwii patrom na waa ntjom'. Cwitsjoom tjacal'ue patrom'ñeeⁿ na'ntjom na nnc'ooquie' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

² T'maⁿna ñ'eⁿ na'ntjom 'naaⁿ'aⁿ na nnto'ñoomna cwii denario na cwii xuee cha'xjeⁿ cwita'ntjom nn'aⁿ. Jnda chii jñoom joona na waa ntjom'm.

³ Cha'na ñjeeⁿ na cwitsjoom tjaaⁿ xcwe quii' tsjoom, jo' jo' ljeiiⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwe' mandi'.

⁴ Tsoom ndaana: “Cwa catsa'yo' na waa ntjom 'naⁿya na nl'a'yo' ts'iaaⁿ. Ja nntioml'uaya 'o cha'xjeⁿ na matsona'.” Mana ty'e naⁿñeeⁿ.

⁵ Cha'na quiajmeiⁿ matjannda' patrom'ñeeⁿ quii' tsjoom. Ljeiiⁿ nt'omcheⁿ na'ntjom. Ndo' majo'ti s'aaⁿ cha'na ndyee na matmaaⁿ.

⁶ Manncuee' na 'om na matmaaⁿ, tjannaaⁿ'aⁿ quii' tsjoom. Mañoomcheⁿ na ljeiiⁿ na cwe' m'aⁿcheⁿ. Tsoom ndaana: “¿Chiuu na meiiⁿchaa' xuee ñjaaⁿ m'aⁿ'yo' na tjaa ts'iaaⁿ cwil'a'yo'?”

⁷ Jluena nnoom: “Mayuu', ee tjaa 'ñeeⁿ cotsa'ntjom já.” Tsoom ndaana: “Cwa catsa'yo', nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naⁿya na waa ntjoomya. Ja nntioml'uaya 'o cha'xjeⁿ na matsona'.” Ndo' mati ty'e naⁿñeeⁿ.

⁸ Quia na jnda tmaaⁿncue tso patrom nnom moso tquiee 'naaⁿaⁿ: “Cwaⁿ naⁿntjomm'aⁿ ndo' catiom'l'ua' joona. Cato'jndyee' ñequio joo nn'aⁿ na ty'equie' na macanda. Tcuu cjaana' hasta nncuee'cañoomna' nn'aⁿ na ty'equie'jndyee.”

⁹ Quia jo' tquiontyjaa' nn'aⁿ na ty'equie' ts'iaaⁿ cha'na 'om na matmaaⁿ. Ticwii cwii joona to'ñoomna cwii denario cha'xjeⁿ na nncwantjom ts'aⁿ na cwii xuee.

¹⁰ Ndo' quia tuee'cañoomna' nn'aⁿ na ty'equie'jndyee ts'iaaⁿ, jla'tiuuna na joona jndyeti nnta'ntjomna. Saa mati ticwiindyee joona to'ñoomna cwii denario.

¹¹ Jnda na to'ñoomna s'om'ñeeⁿ to'na na tyola'ncjoo'ndyena nacjoo' patrom 'naaⁿna.

¹² Jluena: “Joo naⁿm'aⁿ na ty'equie'na ts'iaaⁿ na macanda, ñecwii hora l'ana ts'iaaⁿ, saa 'u ñe'cwii xjeⁿ mache' ñ'eⁿndyee joona cha'xjeⁿ ñ'eⁿndyô já. Ndo' já tyolajndaayâ meiiⁿchaa' xuee, tyolaquii n'ooⁿyâ meiiⁿ jeeⁿ jmeiⁿ nquiuyâ.”

¹³ T'o patrom nnom cwii joo naⁿñeeⁿ, tsoom: “'U re, tjaa'naⁿ na seitjoondyo njom'. ¿Aa nchii t'maaⁿya ñ'eⁿndyu' na cwii denario nncwantjom' cha'xjeⁿ quita'ntjom nn'aⁿ?”

¹⁴ Co'ñom' s'om' 'naⁿ, cja'to' wa'. Nncō ntyjii xeⁿ ljo'yu nntioml'uaya 'u ñequio cwiiⁿcheⁿ tsaⁿm'aaⁿ na teinioom' tjaquiee' ts'iaaⁿ.

¹⁵ ¿Aa ticatseitiuu' na wanaaⁿ na nnts'aa cha'xjeⁿ na l'ue ts'oⁿ ñequio s'om' 'naⁿya? ¿Aa matsei'candya' ts'om' s'om' na ja titseintycwi'a?”

¹⁶ Jo' chii luaa ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Nn'aⁿ na ticala'tiuu na t'maⁿ cwiluiindyee ljo'yu nntseit'maaⁿñe Ty'oⁿots'om joona cha'xjeⁿ matseit'maaⁿñe nt'omcheⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindyee, quia nleitquioo' na ljo'yu la'xmaⁿna jo nnom Ty'oⁿots'om ñequio meiiⁿnquia nn'aⁿ.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷ Yocheⁿ na njom Jesús nato na wjaⁿ Jerusalén, tjachom já na canchoo'wendyô cwii ntyja na ñencjooyâ. Tsoom ndaayâ:

¹⁸ —Queⁿyo' cwenta, je' tsawaaya Jerusalén. Ndo' ja na cwiluiindyoo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, jo' jo' ññequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Naⁿñeeⁿ nl'ana na nnt'uiityeⁿna' ja na nnc'io.

¹⁹ Nñe'quiiana cwenta ja luee nn'aⁿ na nchii judíos na nla'jnaaⁿ naⁿñeeⁿ ja. Nntjaa'na ja ndo' nnty'ioomna ja ts'oom'naaⁿ na nnc'io, saa xuee jnda ndyee nncwando'xco.

Tsondyee Jacobo ñ'eⁿ Juan tcaaⁿ cwii naya

(Mr. 10:35-45)

²⁰ Scuu' Zebedeo ñequio ntseinaaⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan tquiola'candyoo'ndyena na m'aaⁿ Jesús. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom na tcaaⁿ cwii naya.

²¹ Tso Jesús nnoom:

—¿Ljo' l'ue ts'om'?

T'o yuscu'ñeeⁿ nnom, tsoom:

—Quia na nncue'ntyjo na nntsa'ntjom', quiaa' ñ'om' na we ntseindaaya nmeii' nluui'tma'ndyena ñ'e'ndyu'. Cwii joona nnc'oom ts'o' ntyjaya ndo' cwiiche' nnc'oom ts'o' ntyjatymaa'.

22 Saa t'o Jesús ndaa we na'ñee', tsoom:

—'O ticala'nq'nyo' ljo' cwita'nyo'. Juu nawi' na nncwinoo', ¿aa nnda nna'ndyo'? Ndo' ¿aa nnda njoya n'om'yo' na nncwje'yo' cha'xje' na jnda ljoya ts'oo' na nnc'io'?

T'oo'na nnoom, jluena:

—Nnda.

23 Jom tsoom ndaana:

—Mayuu' juu nawi' na nncwinoo'nya, nncwinom'yo'. Ndo' cha'xje' na cwiljoya ts'oo' na nnc'io' mati maca'na' na caljoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'a' 'o. Saa titseixma'ya na nntseijndaa'ndyo 'ñee' juu nncwacatyee' ntyjaa'a ntyjaya oo ntyjatymaa'. Nquii Tsotyaya ñequiaa' naya'ñee' ndaa joo nn'a' na jnda seijndaa'ñê na nnto'ñoom juuna'.

24 Ndo' cwiiche' quindyô jâ na cwila'jomndyô ñ'e' Jesús, quia na jndyaayâ ñ'oom na tca' yuscu'ñee', jee' tyola'wjaayâ nacjoo we nn'aa'nyâ na'ñee'.

25 Ndo' naljo', tquee' Jesús cha'tsondyô na m'aa'. Tsoom ndaayâ:

—'O manquiu'yo' na nquiee nn'a' na cwiluiitquiendye cwii cwii ndyuaa cwila's'andyena ndaa nn'a' na cwitsa'ntjomna. Ndo' nn'a' na cwiluiit'ma'ndye cwique'na xje' nn'a' na m'a' nacje 'naa'na.

26 Saa quii'ntaa' 'o ticatsona' na luaa' nl'a'yo'. Ee mei'cwi'ñee'che' 'o na ntyjaa' ts'om na nnc'oom na t'ma'ñe naquii' ntaa'nyo', tsa'ñee' matsona' na catseixmaa' ts'a' na mand'i'ntjom ndaa nc'iaa'.

27 Ndo' 'ñee' cwiindyô 'o na maque' ts'om na nlco'nnomna' juu jo ndaa'yo', tsa'ñee' matsona' na c'oom cha'cwijom moso 'na'yo'.

28 Maluaa' na jndyoo ja na cwiluiindyô ts'a' na jna' cañoom'luee. Jndyoo na nndi'ntjonyaa ndaa nn'a' nchii na nndye'ntjom nn'a' noo'. Ndo' jndyoo na ñequiaandyô na c'io' na nntioonyaa jnaa' nn'a' na jndyendye, cha ndyaandyena na nnt'uii jnaa'na joona.

Sein'ma' Jesús we tsa'nchjaa'

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

29 Quia na saacaluii'â naquii' tsjoom Jericó, tquiontyjo cwii tmaa' nn'a' naxe' Jesús.

30 Jo' jo' 'ndyoo nato meindyuaandye we na'nchjaa'. Quia na jndyena ñ'oom na juu Jesús mawinoom jo' jo', jla'xuaana, jluena:

—'U Ta, na cwiluiindyô jndacantyjo David, c'oom' na wi' ts'om' ñ'e'ndyô jâ.

31 Saa nn'a' na m'a' jo' jo' jla'tia'na na'nchjaa'ñee'. Ñe'cala'che'na na'ñee', saa yache' jndei' tyola'xuaa, jlue:

—'U Ta, na cwiluiindyô jndacantyjo David, c'oom' na wi' ts'om' ñ'e'ndyô jâ.

32 Tjameintyjee' Jesús, t'maa' na'ñee'. Tsoom ndaana:

—¿Ljo' l'ue n'om'yo' na nnts'aaya 'o'?

33 T'oo' na'nchjaa'ñee' nnoom, jluena:

—Jee' 'u ta, toom cwe' nnda nnty'iaayâ.

34 Quia jo' Jesús ty'oom na wi' ts'oom joona. Tye'nquioom'm lua'ndaana. Mañoom' teitquioona. Ty'entyjona naxee'e'.

21

Tjaquiee' Jesús Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Quia na jnda teindyoo'â Jerusalén, na nndyoo' ta na jndyu Olivos, squiaayâ tsjoom Betfagé. Jñom Jesús we nn'a^n na cwila'jomndye ñ'e^nñê.

² Tsoom ndaana:

—Catsaquie'yo' tsjoom chjoo ndyeyu jo ndaa'yo'. Jo' jo' mantya nliu'yo' cwii snomxquie na ñjomyo', mati ñ'e^n jndayo'. Calacana'yo', quiocho'yo' jooyo' na m'aa^ya ñjaa^n.

³ Ndo' xe^n nncwax'ee ts'a^n ndyue'yo' chiuu na cwitsacho'yo' quioo' ntsmeii'e^n, luaa candu'yo' nnoom: “Nquii Ta tjoñê jooyo'.” Quia jo' mañoom' ñnequiaa ts'a^n na nquiocho'yo' jooyo'.

⁴ Luaa' tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na seinei^n profeta, luaa seiljei^n:

⁵ Candu'yo' ndaa nn'a^n tsjoom Sión:

“Que'yo' cwentâ macwjee'cañoom nquii rey na cwiluiiñe na matsa'ntjom 'o, ticatseit'maa'ñe che'nque^n, ee cwe' snom wa'ljoom.

Snom chjoo, quioo' na maxje^n ts'iaa^n na nnchuu xuu.”

⁶ Quia jo' we na'ñee^n na cwila'jomndye ñ'e^n Jesús, ty'ena, l'ana cha'xje^n ñ'oom na tsoom ndaana.

⁷ Tquie'ñ'omna snomxquie'ñee^n ñequio jndayo'. Ndo' tioona liaana nanque^n quioo'ñee^n, chii tjawa'ljoom.

⁸ Jndyendye nn'a^n ty'eñ'ee^n na ñ'e^n Jesús. Nt'om na'ñee^n tyola'n'meii'na liaana ts'om nato yuu na wja^n. Ndo' nt'om nn'a^n tyotyje luee n'oom, ts'a'na joona' ts'om nato.

⁹ Nn'a^n na 'oojndyee ñequio nn'a^n na 'oontyjo to'na tyola'xuaana, tyoluena:

—Matseit'maa'ñena' nquii rey na cwiluiiñe jndacantyjo David. Matio'naa'ñena' nque^n na macwjee'cañoom ts'iaa^n 'naa^n Ta Ty'oots'om. Matseit'maa'ñena' jom nandyee cañoom'luee.

¹⁰ Quia na tjaquiee' Jesús Jerusalén jee^n t'ma^n seits'eina' naquii' n'om cha'tsondye nn'a^n tsjoom'ñee^n. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Ñee^n ts'a^n tsa'm'aa^n?

¹¹ T'oo nn'a^n na ñ'ee^n ñ'e^nñê, jluena:

—Tsa'm'aa^n jñoom Jesús. Cwiluiiñê profeta na jnaa^n tsjoom Nazaret ts'ondaa Galilea.

Macwji' Jesús nn'a^n naquii' wats'om t'ma^n

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Tjaquiee' Jesús wats'om t'ma^n, jleintyjoon cha'tso nn'a^n na cwindaa ndo' na cwila'jnda 'na' jo' jo'. Seicantquee^n mei'sa 'naa^n nn'a^n na cwila'jndyoondye s'om ndo' majo'ti s'aa^n ñequio ntsula' 'naa^n nn'a^n na cwindaa cantu'.

¹³ Tsoom ndaa na'ñee^n:

—Waa ljeii 'naa^n Ty'oots'om na matsona': “W'aya jndyuna' w'aa yuu na cwila'nei^n nn'a^n nnom Ty'oots'om”, saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjö' yuu na cwicatoo'ndye na'cantlyue.

¹⁴ Ndo' na'nchjaa^n ñ'ee^n nn'a^n na tileic'ooca', tquie'cañomna wats'om t'ma^n na m'aa^n Jesús. Sein'maa^n joona.

¹⁵ Saa ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a^n na cwit'moon ljeii na tque^n Moisés nty'iaana ts'iaa^n t'ma^n na matsein'maa^n nn'a^n. Ndo' mati tyondyena na tyolaxuaa yocanch'u na tyolue: “Matseit'maa'ñena' nquii rey na cwiluiiñe jndacantyjo David.” Quia jo' t'ma^n jla'wjee na'ñee^n jom.

¹⁶ Jluena nnoom:

—¿Aa ticandi' ljo' cwilue yocanch'um'a'ni?

T'õ Jesús ndaana, tsoom:

—Mandiiya. Ndo' 'o, aa tijoom ñejla'na'nyo' ljeii 'naa' Ty'õõts'om na matsona':

'U jnda seijndaa'ndyu' na yonch'u ñequio yo'ndaa na ndicwa' cwintei' jooa nla't'maa'ndyena ja ñequio na xcwee' n'omna.

¹⁷ Mana 'ndii Jesús jooa, jluee'ne' tsjoom Jerusalén, tjaa' tsjoom chjoo Betania. Jo' jo' ljoo'ñê natsjom.

Tju' Jesús ñ'oomwi' nacjoo' ts'oom higuera

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Teincoo cwiiche' xuee wjaalcwee'ne' tsjoom Jerusalén. Jndyo na ñejnoom'm.

¹⁹ Nty'iaa'na' cwii ts'oom higuera na meintyjee' 'ndyoo nato. Tjatseicandyoo'ñê saa ljeii' na mei'cwii tã higo tjaa na cantyja, macanda' tscõ na ntyjoo. Tso Jesús nacjoo' ts'oom'ñee':

—Tajom xuee cwii nntsa'nnda' tã.

Mañoom' tjacaa' ts'oom higuera'ñee'.

²⁰ Ndo' jã nn'a'na' cwilajomndyõ ñ'e' Jesús, quia na nty'iaayã na tuii na luaa', jee' tjawee' n'õõnyã. Tax'aayã nnoom:

—¿Chiuu waayuu na mañoom' tjacaa' ts'oom higuera'waa'?

²¹ T'õ Jesús ndaayã, tsoom:

—Mayuu'che' nndye'yo' nntsjõõ, xe'na' cwilayu'ya n'om'yo' ndo' tic'om'yo' na we waa na cwila'tiuu'yo', nndaã nl'a'yo' cha'na s'aaya ñ'e' ts'oom higuera'waa'. Ndo' nchii macanda' jo' saa mei'nquia na nquiu'yo' na jee' jndei'na' nndaã nl'a'yo'. Nnts'aana' cha'cwijom na nndu'yo' nnom sjowaa': “Quindyõ' ñjaa'. Cju'na' 'u ts'om ndaaluee,” maxje' nndaã nna'ndyo'. Meii' waa cwii na jee' jndei'na' na cwiwinom'yo', hasta matseijomna' cha'na cwii sjõ t'ma' nquiu'yo' saa nndaã nna'ndyo' ñ'e' juuna'.

²² Ee cha'tso na cwita'nyo' na cwilanei'nyo' nnom Ty'õõts'om, xe' tye' cwilayu'yo', maxje' nnto'ñoom'yo' cha'xje'na' cwita'nyo'.

Waa najndei'na' matseixma' Jesús

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Tjaquiee'nnda' Jesús wats'om t'ma'. Yoche'na' ma'mõõ'ndaã nn'a'na' jo' jo', ntyee'na' cwiluiitquiendye ñequio nn'a'na' cwiluiitquiendye jo'ndaã nn'a'na' judíos tquiontyja'na' jom. Ta'x'eena' nnoom, jluea':

—¿Ñee' najndei' ñ'e'na' mache' na nmeii'? Ndo' ¿ñee' juu' tquiaa'na' matseixma' najndu'?

²⁴ T'õ Jesús ndaã na'ñee', tsoom:

—Mati ja nncwax'aya' cwii ñ'oom'ndaã'yo'. Xe' nnt'o'yo' juuna' quia' jo' mati ja nntsjõõ ndaã'yo' ñee' juu' tquiaa' najndõ na nmeii' mats'aa'.

²⁵ Quia' jo' tax'ee'ndaana, tsoom:

—Na tyotseits'oomñe' Juan nn'a'na', ¿yuu' jna' najndei'na' tyotseixmaa'? ¿Aa'na' m'aa' Ty'õõts'om jna'na' oo'aa' nn'a'na' jlue'na' ljo' cats'aa'?

Quia' jo' to'na, tyo'ma' che'nquieena' ñ'e'na' nc'iaana, tyoluena:

—Jee' sa ¿chiuu' nnt'oõyõõ na luaa' mawax'ee'? Ee xe'na' nl'uuya'na' jna'na' cantyja'na' Ty'õõts'om, quia' jo' majo'to' nntsoom'ndaaya: “¿Chiuu'na' ticalayu'yo' ñ'oom'na' tso' Juan?”

²⁶ Saa' xe'na' nl'uuya'na' jna'na' cwe' cantyja'na' nn'a'na', nndaã nlco'wi'na' jaa' nl'a'na' na jndyendye, ee cha'tsondye' jooa' cwila'yuna'na' Juan cwiluiiñê ts'a'na' na tyoñequiaa' ñ'oom' Ty'õõts'om.

²⁷ Jo' chii' t'õõna' nnom Jesús, jluea':

–Jeeⁿ ticaliuuyâ.

Tso Jesús ndaana:

–Aa ya, mati ja xocatsjoo ndaa'yo' yuu jnaⁿ najndeii na matseixmaⁿya na s'aaya nmeiiⁿ!

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ we ntseinda ts'aⁿ

²⁸ Quia jo' tsoti Jesús ndaa naⁿñeeⁿ:

–C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa na tjañoom' na manntsjoö. T'oom cwii ts'aⁿ. Tyom'aⁿ we ntseinaaⁿ yonom. Tjantyjaaⁿaⁿ ts'aⁿ na tuiñeⁿndyee, tsoom nnom: “U re jndaaya, cja' je' catsa' ts'iaaⁿ na waa ntjoomya.”

²⁹ T'o tsaⁿñeeⁿ, “Ja, ta, maxjeⁿ ticjō.” Saa jnda je' seichuii'na' na seituu, tja tjacats'aa ts'iaaⁿ.

³⁰ Jnda chii tjantyjaaⁿaⁿ cwiicheⁿ jnaaⁿ. Majo'ti tsoom nnom tsaⁿ na jnda we. T'o tsaⁿñeeⁿ nnom: “Aa ya, ta, jōya.” Saa tîcjaa.

³¹ Ndo' tax'ee Jesús, tsoom:

–Candu'yo' je', ¿Cwaaⁿ cwii na wendye jona s'aa yuu na l'ue ts'om tso-tyena?

Jlue naⁿñeeⁿ:

–Juu jnaaⁿ na tjantyjaa'jñeeⁿ.

Quia jo' tso Jesús ndaana:

–Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoö, na nquiee naⁿcwito'ñoom s'om ndo' mati lculjaa' tyuaa'ti ñe'quiandyena na nntsa'ntjom Ty'o'ots'om naquii' n'omna, nchiiti 'o.

³² Ee tyjee'cañoom Juan quii'ntaa'yo' na tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja na maty'iomyana' saa 'o maxjeⁿ tîcala'yū'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ñequio lculjaa', jona jla'yū'na ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. 'O tqueⁿyo' cwenta na ljo' saa chaa' l'uu lcwe' n'om'yo' na nlayu'yo' ñ'oom na tjei'yuu'ñê.

Nn'aⁿ na tyol'a cwenta l'oontjom

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ 'Candy'e'yo' je' cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom': Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ ndyuaa' niom. Tcoom'm l'oö uva. S'aaⁿ tiom ndiocheⁿ. S'aaⁿ peila na nnc'oocue ndaa na jnda 'ndiindyena tauva. Mati s'aaⁿ cwii tatsiaⁿndye na nljo ts'aⁿ na nnts'aa cwenta ntjom'ñeeⁿ. Jnda chii tiom cwenta ntjom'ñeeⁿ luee nn'aⁿ na nl'ayana ts'iaaⁿ. Quia na ncue' taä' ntjom, nnc'o'ñoom na tseixmaⁿna' cwentaⁿaⁿ. Jnda na seiindaⁿñê cha'tso nmeiⁿ, tjaaⁿ cwiicheⁿ ndyuaa.

³⁴ Ndo' quia tue'ntyjō xjeⁿ na jnda tquie ta, jñoom mosoom'm na m'aⁿ naⁿñeeⁿ na c'oocachona ta na tantjom tyuaaⁿaⁿ.

³⁵ Saa nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ jo' jo' jla'cjaa lueena moso'ñeeⁿ. Cwii tsaⁿñeeⁿ tjaa'na jom. Cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ jlacuee'na jom. Ndo' cwiicheⁿ tsaⁿ na jnda ndyee tyojñomna ljo'.

³⁶ Quia na jndii patrom na luaa', majndyete mosoom'm jñomnaaⁿaⁿ na m'aⁿ naⁿñeeⁿ. Saa majo'ti tjoomna l'a naⁿñeeⁿ.

³⁷ 'Na cwii macanda jñoom jnda nqueⁿ ee seitoom naquii' ts'oom: “Ti'jndaaya luaa, nla't'maaⁿndyena juu.”

³⁸ Saa nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ quia nty'iaana jnda nquii patrom'ñeeⁿ, jlueña ndaa nc'iaana: “Luaa' jnda nquii patrom. Tsaⁿm'aaⁿ nnaaⁿaⁿ tyuaawaa. Cwa nlacuaa'a jom cha nljo 'naaⁿaⁿ luaa jaa.”

³⁹ Ndo' t'uena jom, tjeii'na jom nnom ntjom. Jo' jo' jla'cuee'na jom.

⁴⁰ Quia jo' tax'ee Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Quia na nncwjee'nnda' nquii ts'aⁿ na 'naaⁿ ntjom'ñeeⁿ, ¿ljo' cwilatuu'yo' na nnts'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ nnom tyuaaⁿ'aⁿ?

⁴¹ Jluena nnoom:

—Xoc'oom na wi' ts'oom naⁿñeeⁿ, maxjeⁿ nntseicwjeⁿ naⁿñeeⁿ na jeeⁿ tia nn'aⁿndyena. Ndo' nñequiaaⁿ ntjoom'm luee nt'omcheⁿ nn'aⁿ na joo nñe'quia na tantjom tyuaaⁿ'aⁿ quia na nncue' ntjom.

⁴² Quia jo' seineiⁿti Jesús ndaaⁿ naⁿñeeⁿ cwii ñ'oom na seijoom'ñe cheⁿnqueⁿ na tsjo' na ya jom. Tsoom:

—¿Aa tijoom ñeja'naⁿ'yo' ljeii 'naaⁿ Ty'ooots'om na matsona'?:

Majuuto tsjo' na tixocwil'ue nquiu luañe na cwil'a tsiaⁿtsjo',

jnda mawacatyeeⁿna' nqui tsiaⁿtsjo'.

Nquii Ta Ty'ooots'om seijndaa'ñê na ljo'.

Ndo' jeeⁿ cwijaawee' n'ooⁿya na cwinty'iaaya na luaa' tuii.

⁴³ Jo' chii candye'yo' nntsjo, juu na laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ na matsaⁿntjom Ty'ooots'om, nncwjeeⁿ'eⁿ naya'ñeeⁿ luee'yo', ndo' nñequiaaⁿ na nt'omcheⁿ nn'aⁿ n'laxmaⁿ'na juuna'.

⁴⁴ Ndo' mati cantyja 'naaⁿ tsjo'waa' na seinⁿya ndaa'yo', meincwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tileicatsei'noⁿ cantyja 'naⁿya, nlco'wi'na' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na toomñe na tiooñe nacjoo' tsjo'. Saa ts'aⁿ na tiñe'catseyu' ñ'eⁿndyjo maxjeⁿ nlco'wi'na' jom quia na nncue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeⁿ Ty'ooots'om nn'aⁿ. Quia jo' nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tioo cwii tsjo' t'maⁿ nacjoo' na seitiuujndaⁿana' juu.

⁴⁵ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos, jnda na jndyena ñ'oom tjañoom'meiⁿ na seineiⁿ Jesús, jla'noⁿna na cantyja 'naaⁿna tjeii'eⁿ ñ'oomwaa'.

⁴⁶ Jo' chii seijmeiⁿ'na' joona na ñe'cat'uena jom. Saa nquiaana nn'aⁿ na jndyendye. Ee naⁿñeeⁿ cwitjeii'na cwenta na jom cwiluiiñê profeta.

22

Ñ'oom tjañoom' cantyja na toco ts'aⁿ

¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' seineiⁿnnda' Jesús ndaaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio ndaaⁿ nn'aⁿ fariseos. Tsoom ndaaⁿana:

² —Juu na matsaⁿntjom Ty'ooots'om nandyee cañoom'luee, matseijomna' juuna' cha'na cwii rey na t'maⁿ xuee s'aa na ncoco ti'jnda.

³ Jñoom mosoom'm na 'ooca'maⁿna cha'tso nn'aⁿ na jnda jndye na nnquiola'jomndye. Saa naⁿñeeⁿ tiñe'quiontyjaa'na.

⁴ Jñomnaaⁿ'aⁿ nt'omcheⁿ mosoom'm, tsoom ndaaⁿana: “Candu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na jnda t'maaⁿya na nla'jomndyena na jnda maya waa. Jnda seicwja quioo'ndyjo ñequio nt'om quioo' na jnda seica'maⁿ. Cha'tso jnda teiñ'oom', jo' chii quiona na nla'jomndyena na macoco ti'jndaaya.”

⁵ Saa naⁿñeeⁿ na ty'ecwaⁿ mosoom'm ticalan'oom'ndyena jom. Ty'ena ts'iaaⁿ 'naaⁿna. Cwii tsaⁿñeeⁿ tjaaⁿ ranchoom'm. Cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ tjaaⁿ, tjacajnaaⁿ'naⁿ.

⁶ Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ t'uena mosoom'm, cwajndii tjaa'na joo hasta jla'cwjeena moso'ñeeⁿ.

⁷ Jnda na jndii rey'ñeeⁿ chiuu tjoom mosoom'm jeeⁿcheⁿ ndyaa' seiloo'ñê. Jñoom sondaro 'naaⁿ'aⁿ na c'oola'cwjee nn'aⁿ na l'a nata' mosoom'm. Ndo' nla'cona tsjoom naⁿñeeⁿ.

⁸ Ndo' tsoom ndaaⁿ nt'om mosoom'm: “Jnda teijndaa'ya cha'tso cantyja na nleit'maaⁿ na ncoco ti'jndaaya saa nn'aⁿ na jnda tquaaⁿ'a na nla'jomndye ñ'eⁿndyjo, tacatsona' na cwii nntseit'maaⁿndyjo joona.

9 Je' catsa'yo' nqui nantaa nt'maⁿ, jo' jo' ca'maⁿyo' ticwii cwii ts'aⁿ na nliu'yo', candu'yo' ndaana na quiontyjaa'na ja na macoco ti'jndaaya."

10 Quia jo' jlui' moso'ñeeⁿ tyo'oona nqui nantaa. Jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na jliuna. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye. Ndo' laa'ti' seicattoo'na' w'aa ñequio nn'aⁿ na jla'jomndye na toco jnda rey'ñeeⁿ.

11 Jnda chii tjaquiee' rey quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nncwaaⁿ joona. Ljeiiⁿ ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ na ticwee liaa cha'xjeⁿ liaa cwicwee' nn'aⁿ na cwila'jomndye quia na macoco ts'aⁿ.

12 Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ: "U re, ¿chiiu tuiiyuu na jndyo'tsei'jomndyu' ndo' ticwe' liaa cha'xjeⁿ na cwicwee' nn'aⁿ quia na macoco ts'aⁿ?" Saa tîcandaã nnc'o tsaⁿñeeⁿ.

13 Quia jo' nquii rey tsoom ndaa mosoom'm: "Calatyeⁿyo' nc'eeⁿ ñequio l'ooⁿ. Catjei'yo' jom ch'eⁿ yuu na jaaⁿñe. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nneiⁿnqueeⁿ ndei'n'oom."

14 Seintycwii Jesús ñ'oom, luaa tsoom:

—Majndyendye nn'aⁿ m'aⁿ na macwaⁿ Ty'o^oots'om, saa tijndye nn'aⁿ na macwjii'ñe cwentaaⁿaⁿ.

*Cwita'x'eena 'ñeeⁿ nnom nñe'quiana ts'iaaⁿndaana
(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)*

15 Quia jo' tye nn'aⁿ fariseos, tyo'maⁿ cheⁿnquieena chiiu ya nl'ana na nnc'omna jom ñequio ñ'oom na matseineiⁿ.

16 Jo' chii jñoomna nn'aⁿ 'naaⁿna ñequio nt'om nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes na c'oota'jndoondyena Jesús. Tye naⁿñeeⁿ, jluena:

—U Maestro, manquiuyâ na 'u ts'aⁿ na xcwee' ts'om', ndo' tiquiquiu'nn'aⁿ ñ'oom na ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'o^oots'om. Ndo' mati meiⁿ tjaa na coch'eena' 'u ljo' cwila'tiuu nn'aⁿ oo meiⁿljo'cheⁿ na cwiluiindyena.

17 Catsu' nndyaayâ. Chiiu matsei'tiuu': ¿Aa maty'iomna' na catiooⁿya ts'iaaⁿndaaya nnom tsaⁿmats'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, oo aa ticaty'iomna'?

18 Saa Jesús sei'nooⁿoⁿ natia na cwila'tiuuna. Tsoom ndaana:

—¿Chiiu na ñe'cal'a'yo' xjeⁿ ja, 'o nn'aⁿ na tixcwe cwitsam'aⁿyo'?

19 Cat'moⁿyo' nooⁿ tsjo'ñjeeⁿ na cwitiom'yo' ts'iaaⁿndaay'yo'.

Quia jo' tjeii'na cwii denario, t'mooⁿna juuna' nnoom.

20 Jnda na nty'iaaⁿaⁿ, tsoom ndaana:

—¿Ñeeⁿ 'ndyoonnom ñoom nacjoo' tsjo'ñjeeⁿwaa ndo' ñeeⁿ xuee' ljeiimeiiⁿ?

21 T'oona nnoom, jluena:

—'Ndyoonnom tsaⁿmats'iaaⁿ luaa' ndo' xueⁿeⁿ ñoom.

Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Catiom'yo' ts'iaaⁿndaay'yo' nnom tsaⁿmats'iaaⁿ yuu na tseixmaⁿna' na nnc'oñoom. Ndo' quia'yo' cwentaa' Ty'o^oots'om yuu na tseixmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ.

22 Jnda na jndyena na luaa', jeeⁿcheⁿ ndyaa' tjawee' n'omna. Mana 'ndyena jom, ty'ena.

*Cwita'x'eena cantyja na nntando'nnda' nn'aⁿ
(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)*

23 Mañejuu xuee'ñeeⁿ tquie'cañom nn'aⁿ saduceos na m'aaⁿ Jesús. Nn'aⁿ saduceos cwila'yutyeⁿna na xocatando'nnda' nn'aⁿ na jnda tja. Jo' chii jluena cwii ñ'oom nnoom:

24 —U Maestro, waa ñ'oom na 'ndii Moisés luaaya na matsona' xeⁿ tue' cwii tsaⁿs'a' ndo' tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ, quia jo' tyjee ts'oo'ñeeⁿ cocoom ñ'eⁿ scuu'

xioom. Nnc'om ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ cha nntseinoomñê na tjaa ntseinda xioom t'om.

²⁵ Ndo' quii'ntaaⁿ já tyom'aⁿ ntquiee' naⁿnom na ñenquii ts'aⁿ ntseinda. Juu tsantquiee tocoom, ndo' tyuaa' tueeⁿeⁿ. Tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ ñ'eⁿ scoom'm. Quia jo' ljoñe scoom'm l'õ ti'tyjeeⁿ.

²⁶ Saa majo'ti tjom ts'aⁿ na jnda we, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ ndo' tueeⁿeⁿ. Mati tjom ts'aⁿ na jnda ndyee ndo' malaa'ti' hasta ts'aⁿ na jnda ntquiee'.

²⁷ Ndo' jnda tja cha'tsondye naⁿñeeⁿ mati tue' yuscu.

²⁸ Jo' na ñe'cata'x'aayâ njom', Ta, quia na nntando'xco nn'aⁿ na jnda tja, ¿cwaaⁿ cwii na ntquiee'ndye joona scuu' jom? Ee jom ñet'oom scuu cha'tsondye naⁿñeeⁿ.

²⁹ Tso Jesús ndaana:

—'O tixcwe cwitjei'yo' cwenta, ee meiiⁿ na cwila'na'yo' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na waa saa ticala'no'yo' ljo' ma'moⁿna' meiⁿ cantyja 'naaⁿ na jndeii na matseixmaaⁿ.

³⁰ Ee quia na nntando'xco nn'aⁿ na jnda tja, taxocunconnda'na, meiⁿ naⁿnom, meiⁿ naⁿlcu. Ee quia jo' nla'xmaⁿna cha'na ángeles na m'aⁿ cañoom'luee.

³¹ Ndo' cantyja 'naaⁿ na nntando'xco nn'aⁿ na jnda tja, ¿aa tijoom ñe'jla'na'yo' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om? Luaa matsoom:

³² “Ja cwiluiindyõ Ty'oots'om cwentaa' Abraham, ndo' Isaac, ndo' Jacob.” Jo' chii caliu'yo' na cwita'ndo' naⁿñeeⁿ ee jom cwiluiiñê Ty'oots'om cwentaa nn'aⁿ na cwita'ndo', nchii cwentaa l'oo.

³³ Ndo' nn'aⁿ na jndyendye, quia na jndyena ñ'oommeiⁿ na t'moõⁿ, jeeⁿ tjawee' n'omna.

Ñ'oom na t'maⁿti na matsaⁿntjom Ty'oots'om

(Mr. 12:28-34)

³⁴ Jnda na jndye nn'aⁿ fariseos na jnda seicheⁿ Jesús nn'aⁿ saduceos, quia jo' jla'tjomndyena.

³⁵ Ndo' cwiindyõ joona, ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ta'x'eeⁿ cwii ñ'oom nnom Jesús cha cat'uiina' juu. Tsoom:

³⁶ —'U Maestro, naquii' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na tqueⁿ Moisés, ¿cwaaⁿ ñ'oom na t'mati cwiluiiñena'?

³⁷ T'õ Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ, tsoom:

—“C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'oots'om cwenta', ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ndo' ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om'.”

³⁸ Ñ'oomwaa' jndati tseixmaⁿna' ndo' t'maⁿti matsaⁿntjomna'.

³⁹ Ndo' ñ'oom na jnda we matseijomna' ñ'oom'ñeeⁿ, luaa matsona': “C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'.”

⁴⁰ We ñ'oommeiⁿ laxmaⁿna' x'ee cha'tso ñ'oom' Ty'oots'om na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oom na tyoñe'quia profetas.

Cristo cwiluiiñê Jnda Ty'oots'om

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹ Yocheⁿ na tyoot'oom'ndye nn'aⁿ fariseos, tax'ee Jesús cwii ñ'oom ndaana.

⁴² Tsoom:

—¿Chiuu cwila'no'yo' cantyja 'naaⁿ nquii na cwiluiiñê Cristo? ¿'Ñeeⁿ jnda jom?

T'oõna nnoom, jluena:

—Ñluiiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo'.

⁴³ Tsoom ndaana:

—Mayuu'. Ndo' nquii David, nc'e na t'moⁿ Espíritu Santo naquii' ts'oom seiljeiⁿ cwii ñ'oom cantyja 'naaⁿl Cristo. Tsoom na juu cwiluiiñe na matsaⁿntjom jom. ¿Ljo' ma'moⁿna' na luaa' tsoom? ee seiljeiⁿ:

⁴⁴ Nquii Ta Ty'o^ots'om tsoom nnom juu Ta na matsaⁿntjom ja:

“Cajmaⁿl ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' 'u hasta xjeⁿ na jnda tsa'a nn'aⁿ na jndoo 'u na c'omna nacje 'naⁿl.”

⁴⁵ Nc'e na luaa' matso ljeii'ñeeⁿ, jo' mawax'aya ndaa'yo': “¿Chiuu waayuu na cwiluiiñe Cristo tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo' ee manquiti David tsoom na juu cwiluiiñe Ta na matsaⁿntjom jom?”

⁴⁶ Saa meiⁿcwiindyey joona tícandaa nnc'o' ñom meiⁿ ñe'cwii 'ndyoo ñ'oom. Ndo' xuee na tja tjatina' meiⁿcwii ts'aⁿ tícandaa' ts'om na nncwax'eeti ñ'oom ñom.

23

Matseitia' Jesús nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mo^o ljeii na tqeⁿ Moisés (Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Quia jo' seineiⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye ñequio ndaaⁿ já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

² —Nquiee nn'aⁿ na cwit'mo^o ljeii na tqeⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos to'ñoomna ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Moisés na cwit'mo^ona ljeii 'naaⁿl Ty'o^ots'om na matsaⁿntjomna'.

³ Jo' chii queⁿyo' cwenta ñ'oom na cwit'mo^ona. Ndo' cal'a'yo' cha'tso na cwitsaⁿntjomna na cal'a'yo'. Saa tintsantjyo'yo' cha'na cwil'ana, ee joona ya ñ'oom cwiñe'quiiana saa nquieena ñoomñoom na cwil'ana.

⁴ Ee joona cwiqeeⁿna ñ'oom na jndei'na' na catseicandaa'ñe ts'aⁿ. Matseijomna' cha'cwijom cwila'tyeⁿna cwii xuu na jaa' na cwitioona cantya' naⁿñeeⁿ. Saa nquieena nchaa' l'uu nntii'ndyena meiiⁿ ñe'cwii ndaaⁿ lueena na nntei'jndeiina naⁿñeeⁿ.

⁵ Cha'tso na cwil'ana l'ue n'omna na canty'iaa nn'aⁿ. Ee cwil'ana na jeeⁿ ntmeiⁿ ntjaⁿ na chuu' ljeii 'naaⁿl Ty'o^ots'om na cwiwityeⁿ cantaana ñequio lueena. Ndo' mati teincooti nmaⁿ 'ndyoo liaateincoo na cwicwee'na nchiiti liaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

⁶ Cwiqeeⁿ n'omna na nquieena nncwindyuaandyena nacañoomticheⁿ quia na cwiwee' ncuée. Ndo' naquii' lan'om cwila'yuundaana ntsula nacañoomcheⁿ yuu na nntseit'maaⁿñetina' joona.

⁷ Jeeⁿ cjaawee' n'omna na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ joona quia cwiwincwindyena ts'om nataa yuu na jndoo' nn'aⁿ. Ndo' l'ue n'omna na nlue nn'aⁿ na maestro joona.

⁸ 'Saa 'o tical'ueendyo' na nlue nn'aⁿ na maestro 'o ee cha'tsondyo' ñecwii tmaaⁿl cwilaxmaⁿyo' ndo' ñecwii na cwiluiiñe Maestro 'naⁿyo', juu Cristo.

⁹ Meiⁿcwii ts'aⁿ tsjoomnancue ticalat'maaⁿndyo' na nndu'yo' nnom na tsotye'yo' juu cha'na quindu'yo' na Tsotye'yo' Ty'o^ots'om. Ee ñe'cwii m'aaⁿ na cwiluiiñe Tsotye'yo', nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹⁰ Ndo' meiⁿ tiñe'quiandyo' na nlue nn'aⁿ na 'o cwitsajndyee'yo' ee ñecwii m'aaⁿ na wjaajndyee jo ndaa'yo', nquii Cristo.

¹¹ Juu ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñeti quii'ntaaⁿyo', tsaⁿñeeⁿ maxjeⁿ matsona' na candi'ntjoom ndaa'yo'.

¹² Meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, maxjeⁿ nntseiquioo Ty'o^ots'om juu. Ndo' 'ñeeⁿ juu na maju'ñecje, maxjeⁿ nntseiwé Ty'o^ots'om tsaⁿñeeⁿ.

¹³ 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'mo^oyo' ljeii na tqeⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo' ee cwila'ñ'eeⁿndyo'

nn'aⁿ cha xocandaꝯ nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Ncjo'yo' tiñe'catsaqueie'ndyo' na jom nntsa'ntjoom 'o, meiⁿ tiñe'quia'yo' na nnc'ooquiee'ndye nt'om nc'ia'yo' cantyja na matsa'ntjoom.

14 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. 'O mantyjo'yo' 'naaⁿ l'oo na cwe' ñe'catjei'to'yo' luee yolcu na jnda tja s'aa. Saꝯ majuu xjeⁿñeeⁿ teincoo ñ'oom cwilaneⁿ'yo' nnom Ty'oots'om cha tica'moⁿ'na' na wi'ndyo'. Cwe' jo' na t'maⁿti nlco'wi'na' 'o quia na nncu'xeeⁿ 'o.

15 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. 'O jeeⁿ tquia ma'nom'yo' hasta ndaaluee cwiwity'ioo'yo' na cwil'ue'yo' meiiⁿ ñe'cwii ts'aⁿ na nntseijomñe ñ'eⁿndyo'. Ndo' xeⁿ jnda jndaꝯ l'a'yo' na wjaantyjoⁿ cha'na cwil'a'yo' quia jo' wjaañ'oomna' jom na cwajndiiti nnts'aaⁿ. Ndo' na ljo', t'maⁿti nlco'wi'na' jom quii' b'io, nchiiti 'o.

16 'Ndo' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ndaꝯ nc'iaa'yo', mati nnt'uiiwi'na' 'o ee laxmaⁿ'yo' cha'cwijom nchjaaⁿ'yo'. Cwindu'yo' tityeⁿ ñ'oom na maqueⁿtyeⁿ ts'aⁿ nacjoom'm quia na macwjeeⁿ'eⁿ xuee' wats'om t'maⁿ. Saꝯ tyeⁿti ñ'oom na nncwji' ts'aⁿ xuee' s'om cajaan' na ñ'eⁿ teichjoomna'.

17 'O jeeⁿcheⁿ ndyaa' ntjeiⁿndyo', laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na nchjaaⁿ'yo'. ¿Cwaan cwii na we nmeiⁿ t'maⁿti tseixmaⁿ'na'? ¿Aa s'om cajaan' na ñ'eⁿ teichjoom wats'om oo aa nquii wats'om? Juu wats'om t'maⁿti tseixmaⁿ'na' ee cantyja 'naaⁿ juuna' maqueⁿlju'na' s'om cajaan'ñeeⁿ.

18 Mati cwindu'yo' na tityeⁿ ñ'oom na cwe' xuee' tio naquii' wats'om nncwji' ts'aⁿ. Tyeⁿti ñ'oom cwindu'yo' quia na nncwji' ts'aⁿ xuee' seii quioo' na cwitioo nn'aⁿ jo' jo' cwentaa' Ty'oots'om.

19 'O jeeⁿcheⁿ nchjaaⁿ'yo'. ¿Cwaan na we nmeiⁿ t'maⁿti tseixmaⁿ'na'? ¿Aa seii quioo' na cwitioo nn'aⁿ nacjoo' tio, oo aa juu tio? T'maⁿti tseixmaⁿ nquii tio yuu na cwicantyjo sei'ñeeⁿ ee nc'e juuna' maqueⁿlju'na' sei' na nndaꝯ nnc'oñom Ty'oots'om.

20 Ee ts'aⁿ na maqueⁿtyeⁿ cwii ñ'oom nacjoo' nquii na macwji' xuee' tio naquii' wats'om t'maⁿ, nchii macanda cantyja 'naaⁿ tio'ñeeⁿ maqueⁿtyeⁿ ñ'oom, maxjeⁿ maw'at'maⁿtona' cha'tso 'na' na cwicantyjo nacjoo'na'.

21 Ndo' juu ts'aⁿ na maqueⁿtyeⁿ cwii ñ'oom nacjoo' nquii na macwji' xuee' wats'om t'maⁿ, nchii macanda cantyja 'naaⁿ juuna' maqueⁿtyeⁿ ñ'oom, maxjeⁿ mañ'oomna' nquii Ty'oots'om ee jom mac'eeⁿ jo' jo'.

22 Ndo' juu ts'aⁿ na maqueⁿtyeⁿ cwii ñ'oom nacjoo' nquii na macwji' xuee' cañoom'luee nchii macanda cwe' cantyja 'naaⁿ cañoom'luee maqueⁿtyeⁿ ñ'oom, maxjeⁿ mañ'oomna' nquii Ty'oots'om ñequio tio yuu na mawacatyeeⁿ.

23 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Ee cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'oots'om na cwiwe' ntjoom'yo' hasta meiⁿ cwe' tsojñom ts'oomjndya ñequio tscolcoo ñequio lqueeⁿ cameiⁿnom saꝯ ticalacanda'yo' ñ'oom na t'maⁿti naquii' ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Ñ'oom'ñeeⁿ ma'moⁿ'na' chiuu na c'om'yo' cantyja na maty'iomyana' ndo' c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ndo' calacanda'yo' ñ'oom na cwindu'yo'. Maxjeⁿ maty'iomyana' na cwiñe'quia'yo' diezmo saꝯ mati calacanda'yo' ñ'oommeiⁿ na t'maⁿti na sa'ntjom Moisés.

24 Matseijomna' 'o cha'na nn'aⁿ na cwila'cw'aaⁿndye ndaatioo na cwiwe cha ca'ndiina' quioo' na cajndaꝯ saꝯ tiqueⁿ'na cwenta na jo nandye njom cwii quioo' t'maaⁿñe na jaato'. Ee jeeⁿ cwiqueⁿndyo' na ñe'cala'canda'yo' ñ'oom na niom nch'unch'u saꝯ tiñe'cala'canda'yo' ñ'oom na t'maⁿti na macaⁿ'na'.

Jo' chii 'o laxmaⁿyo' nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' nato ndaa nc'ia'yo' saa ncjo'yo' cha'cwijom na nchjaaⁿyo' na tiñe'catsa'jndyee'yo' nato'ñeeⁿ.

25 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqeⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo' ee yaya cwilalju'yo' naxeⁿ waso ñequio xio na cwiwil'uee'ndyo' saa ts'omna' cwajndii. Ee nantquie na cwicwa'yo' cwicañjom jo', la'xmaⁿna' 'naaⁿ nc'iaa'yo' na cwinty'uee'yo' ee na tiñe'queⁿ cheⁿncjo'yo' xjeⁿ na cwilaqueeⁿ n'om'yo'.

26 'O nn'aⁿ fariseos cwiluiindyoy' cha'cwijom naⁿnchjaaⁿ. Cata'ndyo'xcwe'yo' jo nnom Ty'o^ots'om quia jo' nnts'aana' cha'cwijom na cwilalju'yo' ts'om waso ñequio xio. Ndo' na ljo' nntseiljoyuna' na lju' ts'omna' ñ'eⁿ naxeⁿna'.

27 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqeⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Matseijomna' 'o cha'na ndei'luaa na jeeⁿ canchii' l'a nn'aⁿ, na cwe' nacjoo'na' nnty'iaa' ts'aⁿ na jeeⁿ neiⁿncoo' saa naquii'na' too' ndeii nn'aⁿ ñequio cha'tso nnom na ts'iaaⁿ.

28 Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿyo' ee jo ndaa nn'aⁿ ndoo' xeⁿ maty'iomyana' ljo' cwil'a'yo', saa naquii' n'om'yo' ñenquii'cheⁿ na we waa na cwil'a'yo' ndo' too'ñ'eⁿ m'aaⁿ natia.

29 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqeⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Ee cwil'a'yo' ndei'luaa profetas ndo' cwilachjoomndyo' ndei'luaa 'naaⁿ nn'aⁿ na ñel'a cantyja na maty'iomyana'.

30 Jnda chii cwindu'yo': "Xeⁿ jaa mam'aaⁿya ncuee na ñet'om welooya teiyo, tixocalajomndyo na jla'cwjeena profetas."

31 Ndo' na luaa' cwindu'yo' cwitjei'yuu'ndyo' cheⁿncjo'yo' ñ'oom nacjo'yo' na 'o cwiluiindyoy' tsjaaⁿ 'naaⁿ nquiee nn'aⁿ na tyola'cwjee profetas.

32 Jo' chii calacanda'yo' chiuu waa na to' jndyee nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiindyoy'.

33 'O cwiluiindyoy' cha'cwijom nda canduulja na jeeⁿ tia cwil'a'yo'. Chiuu nl'a'yo'yo' na nndaⁿ nluii'ndyo' nawii' na cwitjoom nn'aⁿ na cwi'oo b'io.

34 Queⁿyo' cwenta, ja njño^oya profetas na nnc'om naquii' ntaaⁿyo' ndo' na nla'neiⁿna cantyja na jndo' ts'om Ty'o^ots'om ndo' na nnt'mooⁿna ñ'oom na matsa'ntjoom. Saa 'o nla'cwje'yo' cwantindye naⁿñeeⁿ. Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ nnty'iom'yo' n'oom'naaⁿ. Ndo' nt'om nntja'yo' naquii' lan'om 'naⁿyo'. Ndo' nt'omndye joona nlei'ntyjo'yo' cwii ndo' cwii tsjoom.

35 Jo' chii cho'nqueⁿyo' jnaⁿ cantyja nawii' na nntjoom naⁿñeeⁿ, ndo' mati cantyja na tjā cha'tso nn'aⁿ na nchii jnaaⁿna hasta xjeⁿ na tuii tsjoomnancue. Nnaⁿna' na waa jnaⁿyo' xjeⁿ na seicuee' Caín tyjeeⁿ Abel, tsaⁿ na tyotseixmaⁿ na maty'iomyana', nndyowana' hasta na tue' Zacarías jnda Berequías l'a welo'yo' xcwe quii'ntaaⁿ tio t'maⁿ ñequio ta wats'om.

36 Nndye'yo' nntsjo^o, mayuu'cheⁿ nnt'uiina' 'o nn'aⁿ na m'aⁿyo' je' cantyja cha'tso nawii'meiⁿ na tjoom naⁿñeeⁿ.

*Maty'ioo Jesús cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Jerusalén
(Lc. 13:34-35)*

37 'O nn'aⁿ Jerusalén, cwilacwje'yo' nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom' Ty'o^ots'om ndo' cwijñom'yo' ljo' nn'aⁿ na majñoom na m'aⁿyo'. Majndye ndii' ñentyjaa' ts'o^o na nntseitjony'a 'o na nnc'om'yo' cwentaya cha'xjeⁿ matseitjom caxtixquie ntseinaaⁿ nacjee' ntsqueeⁿ. Saa 'o cwaaⁿ tquiandyoy'.

38 Queⁿyo' cwenta, ma'ndii Ty'o^ots'om 'o. Taxoc'oomñê wats'om t'maⁿ 'naⁿyo'.

³⁹ Nndye'yo' nntsjoō na taxocanty'ia'yo' ja hasta na nncue'ntyjo xuee na nndu'yo': "Matio'naa'ñena' nquii na macwjee'cañoom ñequio najndeii na matseixma' Ta Ty'oōts'om."

24

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'ma'

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Jlu' Jesús wats'om t'ma' na mawja'. Ndo' ja nn'a' na cwila'jomndyô ñ'e'ñê squie'cañoo'yâ jom. Toō'â na cwit'moo'yâ chiuu waa na jee' nei'ncoo' l'aa cwentaa' wats'om t'ma'.

² Saa jom t'oō' ndaayâ, tsoom:

—¿Aa cwinty'ia'yo' na jee' ya cha'tso nmei'? Candye'yo' nntsjoō na mayuu'che' tixoca'ndiina' cwii tsjo' nacjoo' x'iaa'na'. Nntyuii'ñ'e' l'aamei'.

'Naa' na cwit'moo'na' na manndyoo' na nntycwii

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Quia jo' saayâ ta na jndyu Olivos. Ndo' quia jnda tacatyee' Jesús jo' jo' ja nn'a' na cwila'jomndyô ñ'e'ñê saantyyaa'â jom cha nnda' nanaa'yâ ñ'e'ñê na ñencjooyâ. L'uuyâ:

—Catsu' ndaayâ cwaa' nluu' na nmei'. Ndo' ¿cwaa' 'naa' na nleitquoo' na m'mo'na' na manndyo'nda' ndo' na nntycwii tsjoomnancue?

⁴ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta na tjaa 'ñee' nnquiu'nn'a' 'o cantyya 'naa' ñ'oommei'.

⁵ Ee jndye nn'a' ñequiona ñequio xueya na nluena: "Ja cwiluiindyō nquii Cristo", na ñe'quio'nn'a'na nn'a'.

⁶ Ee nnty'ia'yo' na ndyocwjee'cañoom ntia' ndo' nleic'uaa ñ'oom na cwiluii ntia' cwiiche' ntyja. Saa tiñe'quiandyo' na nlacatyendyo' ee maxje' jndeina' na nmei' cwinomjndyee. Saa ndicwa' tjoche' na nntycwii tsjoomnancue.

⁷ Nla'wendye nn'a' cwii ndyuaa nacjoo nn'a' cwiiche' ndyuaa. Ndo' cwii tsa'mats'iaa' t'ma' nntseiweñê nacjoo' cwiiche' tsa'mats'iaa'. Jndye joo nnc'oom jndo' t'ma' ndo' nnconom ntycu na wjaatcuuñena' ndo' jndye jo jndeii nnts'eii.

⁸ Cha'tso nawi'mei' cwe' we'yandyo la'xma'na'. Quia nlquie'ntyjo nt'omche' nawi' na jaa'ti.

⁹ Jndye nn'a' hasta ndioche' tsjoomnancue nnc'omna na jndoona 'o nc'e na m'a'yo' cantyya 'na'ya. Jo' na nla'quoo nn'a' 'o luee nn'a' na nnta'wi'na 'o, ndo' nla'cwjeena 'o.

¹⁰ Jndye nn'a' nntjeii'ndyena cantyya na cwila'yuyâ n'omna. Nnc'omna na jndoondye ntyjeena hasta na nl'uee'ndyena ñ'oom na nnt'uiina' nc'iaana.

¹¹ Ndo' jndye nn'a' nluena na profeta jooa saa tiyuu' ñ'oom cwiñequiana. Ndo' jndye nn'a' ñe'quio'nn'a'na.

¹² Ndo' nc'e na nncjaanty'ee nncjaanty'ee natia, juuna' nnts'aana' na tawi' n'omndye ntyjeena.

¹³ Saa juu ts'a' na tye' cwiljoo'ñe cantyya 'na'ya hasta na macanda, tsa'ñee' nlu'na' maa'ñê.

¹⁴ Cha'waa tsjoomnancue nnc'oo nn'a' na ñe'quiiana ñ'oom nayawaañe cantyya na matsa'ntjom Ty'oōts'om. Juuna' nncwji'yuu'ñena' chiuu cal'a nn'a' cwii cwii ndyuaa, quia ljo'che' nncue'ntyjo na nntycwii tsjoomnancue.

¹⁵ 'Ñee' juu ts'a' na matsei'naa' ñ'oommeii', catsei'no' ljo' ñecatsona'. Juu profeta Daniel, seiljei' ñ'oom cantyya 'naa' juu na jee'che' ndyaa' tiaa' na nntseyuii' cha'tso. Quia na nnty'ia'yo' na jnda mam'aa' naquii' wats'om t'ma' yuu na lju'ti na cwiluiñena' cwentaa' Ty'oōts'om,

16 quia jo' cha'tsondyo' na m'aⁿyo' ts'ondaa Judea catsalei'nom'yo' quii' ntsjo.

17 Juu xjeⁿñeeⁿ ñeeⁿ ts'aⁿ na ljo nacjoo' waa' ticandyocueeⁿ na nncjaaqueⁿeⁿ jo' na nncwjeeⁿeⁿ 'naaⁿaⁿ.

18 Ndo' ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jnda^a, na mach'ee ts'iaaⁿ, ticjaalcweeⁿeⁿ na nncjaacachoom liaⁿaⁿ.

19 Ndo' joo ncuee'ñeeⁿ jeeⁿ wi' nntjoom yolcu na ndeiindy e ñequio yolcu na 'ndaandy ndana.

20 Cal'a'yo' ty'oo nnom Ty'o^ots'om na nchii xcwe ncuee na teiⁿ, meiⁿ nchii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ na nlcaⁿna' na calei'nom'yo' nawi'ñeeⁿ.

21 Ee quia ljo'cheⁿ nnquioo cwii nawi' na t'maⁿticheⁿ na meiⁿjom ndii' tyootjoom nn'aⁿ cantyjati xjeⁿ na tuii tsjoomnancue hasta je'. Ndo' xuee na cwii wjaatina', meiⁿ tajom cwii nluinnda' cwiicheⁿ nawi' cha'na juuna'.

22 Ndo' xeⁿ ticats'aa Ty'o^ots'om na tijndyete xuee na nnc'oom nawi'ñeeⁿ quia jo' meiⁿcwii ts'aⁿ xocalui'n'maaⁿñe cantyja 'naaⁿna'. Saa^a nc'e na wi' ts'oom nn'aⁿ na jnda^a tjeii'ñê cwentaaⁿaⁿ, nnts'aaⁿ na tijndyete xuee na nnc'oom nawi'ñeeⁿ.

23 'Jo' chii xeⁿ nntso cwii ts'aⁿ ndaa'yo': "Canty'ia'yo' ljo m'aaⁿ nquii na cwiluiñe Cristo", oo nntso ts'aⁿ: "Canty'ia'yo', la'ñeⁿ m'aaⁿ", tilayu'yo' ñ'loom'ñeeⁿ.

24 Ee maxjeⁿ nlquie'cañom nn'aⁿ 'o na nluena joona cwiluiindyena Cristo. Ndo' nluena na profeta joona saa^a tiyuu' ñ'oom na cwiñe'quiana. Nl'ana jndyee nnom 'naaⁿ t'maⁿ ñequio jndyee nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na nncjaawee' n'om nn'aⁿ cha xeⁿ na nnda^a nl'ana na ñequio'nn'aⁿna nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ.

25 Matyuua'ti matseicandiiya 'o cwii tjoocheⁿ na nluii joona' cha cal'a'yo' cwenta.

26 Quia jo' xeⁿ nlue nn'aⁿ ndaa'yo': "Queⁿyo' cwenta, la'ñeⁿ m'aaⁿ ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'oom", tints'a'yo' jo' jo'. Ndo' xeⁿ na nluena: "Canty'ia'yo', luaa' m'aaⁿ naquii' w'aa", tilayu'yo' na ljo'.

27 Ee ja na cwiluiindyō tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee quia na nndyōonnda'a nleitquioo'ndyō ndaa^a nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue, cha'xjeⁿ na cwiwix-uee chomtsuee yuu na macalui' ñe'quioom' hasta wjaantycwiina' ntyja na majaacue ñe'quioom'.

28 Saa^a nawi'ñeeⁿ na jnda^a tsjoo^o na nntjom'yo', maxjeⁿ ticwinom'na' ee queⁿyo' cwenta, meiⁿyuucheⁿ na meindyuaa 'naⁿ to', jo' jo' nntjomndyee cant'eiⁿ.

Nmeii' nnts'aana' quia na nndyonnda' Jesús

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

29 'Quia na jnda^a teinomncue nawi' t'maⁿ ncuee'ñeeⁿ, nleijaaⁿñe ñe'quioom', ndo' mati chi' taxocwixueeñe. Nntquiaandyee cancjuu. Ndo' cha'tso na cwila'xmaⁿ najnda^a na m'aⁿ tsjo'luee nntyuii'.

30 Quia jo' ja na cwiluiindyō tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nleitquioo' 'naaⁿ cantyja 'naⁿya. Ndo' nntsey'ioona' cha'tsondyee nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Ee nnty'iaana ja, tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nluii'a jo' jo'. Nndyocua^a naquii' nchquiu ñequio najndeii na matseixmaⁿya ndo' ñequio na neiⁿncoo' nacaxuee na cwiluiit'maⁿndyō.

31 Ndo' njñooⁿya ángeles 'naⁿya na jndeii ntjo'na ndu na nnc'oona cha'waa tsjoomnancue, na nla'tjomna nn'aⁿ na jnda^a tjeii'ndyō cwentaya.

32 'Cala'noⁿyo' 'naaⁿ na ma'moⁿna' ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ ts'oom higuera. Quia na cwinty'ia'yo' na cwinnteil'ona' ndo' cwicalui' tsc'o 'ndaa juuna', quia jo' cwila'noⁿyo' na majnda^a jaawindyoo' ncueesua'.

33 Ndo' majo'ti quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ na jnda tsjoo ndaa'yo', quia jo' cala'noⁿ'yo' na jnda teindyoo' m'aaⁿna'. Mancwjacañoⁿnda'a.

34 Candye'yo' nntsjo^o, mayuu'cheⁿ na xocwjeñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' hasta xjeⁿ na jnda seicanda^a'ñena' cha'tso ñ'oommeiⁿ'.

35 Tsjo'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiiñ'eⁿna' saa ñ'oom 'naⁿya tijoom xuee nnts'aana' na xotseicanda^a'ñena'.

36 'Saa meiⁿcwii ts'aⁿ ticaljeii cwaaⁿ xuee ndo' 'ñeeⁿ xjeⁿ na nluii cha'tso nmeiⁿ'. Meiⁿ nquiee ángeles na m'aⁿ caño^om'luee ticaliuna, meiⁿ ja na cwiluiindy^o Jnda Ty'o^ots'om ticaljeiia. Macanda ñenquiicheⁿ Tsotyaya ntyjeeⁿ.

37 'Cha'xjeⁿ na tyom'aⁿ nn'aⁿ ncuee quia ñet'oom Noé, maluaa' matseijomna' na nl'a nn'aⁿ quia na nncwjacaño^o'ya na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ caño^om'luee.

38 Ee ncuee'ñeeⁿ cwii tjo^ocheⁿ na seicatsuu ndaalua'nty'a tsjoomnancue tyom'aⁿ nn'aⁿ. Tyocwa'na, tyowena, tyowuncona, tyoñe'quiiana ndana na nnc'unco hasta juu xuee quia na tjaquiee' Noé w'aandaa t'maⁿ.

39 Saa tiqueⁿna cwenta na waa na teincuu' hasta mats'ia jo' tyjee' ndaalua'nty'a. Tyjee' candaa, tjachuuna' cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ. Maluaa' matseijomna' na nntjoom nn'aⁿ quia na nncwjacaño^o' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ caño^om'luee.

40 Ee juu xuee'ñeeⁿ nntseijomna' m'aⁿ we nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ jo jnda^a. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya ndo' cwii ma'ndiina'.

41 Nntseijomna' m'aⁿ we yolcu na cwitua. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya ndo' cwii ma'ndiina'.

42 'Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'c'eendyo' ee na ticaliu'yo' cwaaⁿ xuee nncwjee'caño^om nqueⁿ na matsa'ntjoom 'o.

43 Ñ'oomwaa cala'noⁿ'yo': Xeⁿ ntyjii ts'aⁿ cwaaⁿ nlquie naⁿcanty'ue waⁿ'aⁿ, tixocatsom meiⁿ xonquiaaⁿ na nnc'ooquie'na na nntjeii'na 'naⁿ.

44 Jo' chii mati 'o c'om'c'eendyo' ee juu xjeⁿ na ticala'tiuu'yo', majuuto xjeⁿ'ñeeⁿ nncwjacaño^o' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ caño^om'luee.

*Moso na matseicanda ñequio moso na tiñe'tseicanda
(Lc. 12:41-48)*

45 'Cal'uu m'aaⁿ cwii moso na jndo' ts'om ndo' matseicanda, jom nlco'jndyee patrom 'naaⁿ'aⁿ na catsa'ntjoom cha'tso nt'omcheⁿ moso w'aa'ñeeⁿ na ñnequiaaⁿ nantquie ndaana quia na mawe'ntyjo xjeⁿ.

46 Quia na nncwjee' patrom 'naaⁿ'aⁿ na tja cwii joo ndo' nljeii na jeeⁿ ya cwenta mach'eeⁿ, t'maⁿ ñnequiaana' na neiiⁿ'.

47 Candye'yo' nntsjo^o, mayuu'cheⁿ na cha'tso 'naⁿ na matseixmaⁿ patrom'ñeeⁿ, nntioom cwenta l'o mosoom'm.

48 Saa cal'uu na juu moso'ñeeⁿ cwiluiiñê na tia ts'aⁿ'ñê ndo' nntseitioom naquii' ts'oom na taxocwjee' patrom 'naaⁿ'aⁿ na tyuaa',

49 ndo' nntooⁿ'oⁿ na nncwjaaⁿ'aⁿ ntyjemosoñe na m'aⁿ nacje 'naaⁿ'aⁿ. Nlcwa'jndoo'ñê ndo' nntseijomñê nnc'om ñequio naⁿcandyee.

50 Mats'ia jo' nncwjee' patrom 'naaⁿ'aⁿ cwii xuee na tic'omc'eⁿ ndo' hora na ticatseitioom na nncwjee'.

51 Cwajndii nntseisei' patrom jom, jnda nncju' tsaⁿ'ñeeⁿ jom yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nneiⁿnqueeⁿ ndei'n'oom.

25

Ñ'oom tjaño^om' cantyja 'naaⁿ qui yolcundyua

1 'Seinei^{nti} Jesús ñ'oom tjañoom' cantyja na matsa^{ntjom} Ty'o^{ots}'om cañoom'luee. Tsoom:

–Tyom'aⁿ qui yolcundyua ty'echona xjocanti 'naa^{na} na ntyjo chom na cwico seitye. Jlu'i^{na}, ty'ecatjomndyena juu tsa^{s'a} na macoco.

2 'Omndye joona tijndo' n'omna ndo' 'omndye na^{ñee} majndo' n'omna.

3 Joo yolcu na tijndo' n'om quia na ty'echona xjocanti 'naa^{na}, tatic'oochotina seitye na nlco.

4 Saa yolcu na jndo' n'om ty'echona xjocanti 'naa^{na} na ntyjo chom ndi ñ'eeⁿ lioo na ñjomti seitye.

5 Ndo' yocheⁿ na meindoo'na nquii tsa^{s'a} na macoco, jna^{na}' na ma'oondana ndo' mana jndana.

6 Quia tuee' xcwe tsjom, teic'uaa na matseixuaa ts'aⁿ. Matso: "C'om'c'eendyo', macwjee'cañoom ts'aⁿ na macoco. Quio'yo' na nlajomndyo' ñ'e^{ñê}."

7 Quia jo' tei'cantyja yolcu'ñeeⁿ. Jla'yona nmaⁿ na ntyjo chom xjocanti 'naa^{na}.

8 Ndo' joo yolcu na tijndo' n'om jluena ndaaⁿ nc'iaana na jndo' n'om: "Jeeⁿ 'o leii, cateijndei'ya'yo' seitye na cwilei'ñ'om'yo' ee majaanduu' chom 'naa^{yâ}."

9 Saa yolcu na jndo' n'om t'oona ndaaⁿ na^{ñee}: "Xondaⁿ, ee xeⁿ nnts'aache^{na}' na xocwijndei na nleil'uee'ndyo' ncjooyâ ndo' mati 'o. Yati catsalajnda'yo' na nleil'uee'ndyo'."

10 Ndo' yocheⁿ na ty'ela'jnda na^{ñee} seitye, tyjee'cañoom nquii tsa^{s'a} na macoco. Quia jo' joo yolcu na m'a^c'eendye ty'equie'na quii' w'aa ñ'e^{ñê} yuu na nleil'maaⁿ' na macocoom. Jnda jo' ta' ndyueel'a.

11 Jnda chii mati tquie'cañom nt'omcheⁿ yolcundyua'ñeeⁿ. Jluena: "Aa ndi' ta, catseicanaa^{ndyu}' 'ndyoots'a. Aa ndi' ta."

12 T'o tsa^{ñee} ndaana: "Mayuu'cheⁿ matsjo^o ndaaⁿ'yo' ticwajna'a 'o."

13 Ndo' tso Jesús ndaayâ:

–Cala'noⁿ'yo' na ñ'oommeiⁿ' cwit'mooⁿ'na' na c'om'c'eendyo', ee ticaliu'yo' cwaaⁿ xuee ndo' cwaaⁿ hora na ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjacañooⁿ'ya 'o.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ s'om na to'ñoom ndyee moso

14 'Nntseina^{ntyā} nndaⁿ'yo' cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ' na matsa^{ntjom} Ty'o^{ots}'om cañoom'luee. Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na seijndaa'ñe na wjaa cwiicheⁿ tsjoomnancue na tquia. Tqueeⁿ'ñê mosoom'm ndo' tquiaaⁿ tsjo'ñjeeⁿ 'naaⁿ'na ndaana na nl'ana ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona'.

15 'Nnom cwii joo na^{ñee} tquiaaⁿ 'om meiⁿ s'om. Nnom cwiicheⁿ tquiaaⁿ ñe'we meiⁿ ndo' nnom cwiicheⁿ ñe'cwii meiⁿ cwii tquiaaⁿ. Tquiaaⁿ nnom cwii cwii joona cantyjati na sei'no^o'oⁿ na nndaⁿ nnts'aa. Jnda jo' jlueeⁿ, tjaaⁿ cwiicheⁿ tsjoomnancue.

16 Juu ts'aⁿ na to'ñom 'om meiⁿ s'om mantyjacheⁿ tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona'. Ndo' tantjomtyeeⁿ cwiicheⁿ 'om meiⁿ.

17 Mati juu ts'aⁿ na to'ñom we meiⁿ, tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona' ndo' tantjoom cwiicheⁿ we meiⁿ.

18 Saa juu ts'aⁿ na ñecwii meiⁿ to'ñom, tjaaⁿ tjaca'ñeeⁿ quii' tyuaa, jo' jo' tanty'ioom s'om 'naaⁿ patrom 'naaⁿ'aⁿ.

19 'Majndye xuee tjacaana' ndo' tyjee'nnda' patrom 'naa^{na}. Seijndaa'ñê na nncwjeeⁿ cwenta ñ'eⁿndyena cwanti tue'ntyjo ta'ntjomna ñ'eⁿ s'om 'naaⁿ'aⁿ.

20 Tyjee'cañoomjndyee juu ts'aⁿ na to'ñom 'om meiⁿ s'om. Maleichuuñ'eeⁿ s'om'ñeeⁿ, mandi ñ'eⁿ 'om meiⁿ na tantjoom. Tquiaaⁿ joona' nnom patrom

'naaⁿaⁿ. Tsoom: “U ta, tquiaa' 'om meiⁿ s'om nooⁿ. Canty'ia' je' luaa cwiicheⁿ 'om meiⁿ na jnda tantjoⁿya.”

21 Tso patrom nnoom: “U moso 'naⁿya, ya sa'. Tquioo' na tjoo' ts'om' ndo' na seicanda'. Meiiⁿ cwe' cwii ts'iaaⁿ na cachjoo saa 'u seicanda'. Je' nlquaaⁿya 'u na t'maⁿti ts'iaaⁿ nntseixmaⁿ. Ndo' na luaa' wendyo nnc'ooⁿya na neiiⁿya.”

22 Jnda chii tyjee'cañoom juu ts'aⁿ na to'ñom we meiⁿ s'om. Tsoom: “U ta, tquiaa' we meiⁿ s'om nooⁿ. Canty'ia' je' luaa cwiicheⁿ we meiⁿ na jnda tantjoⁿya.”

23 Tso patrom nnoom: “U moso 'naⁿya, ya sa'. Tquioo' na tjoo' ts'om' ndo' na seicanda'. Meiiⁿ cwe' cwii ts'iaaⁿ na cachjoo saa 'u seicanda'. Je' nlquaaⁿya 'u na t'maⁿti ts'iaaⁿ nntseixmaⁿ. Ndo' na luaa' wendyo nnc'ooⁿya na neiiⁿya.”

24 Quia jo' na macanda tyjee'cañoom juu moso na ñe'cwii meiⁿ s'om to'ñom. Tsoom nnom patrom 'naaⁿaⁿ: “U ta, mantjiiya na 'u ts'aⁿ na jeeⁿ majñoom' 'ndyo' moso 'naⁿ. 'U cwe' matsei'we' cantyja na cwiwe' ntjom 'naⁿ, meiⁿ na nnom', meiⁿ na nntseicueendyu'. Macanda nencjooyâ moso 'naⁿ jeeⁿ cwilajndaayâ.

25 Cwe' na nquiaya 'u, jo' chii tjo, tjocaty'iuya s'om 'naⁿ quii' tyuaa. Luaa juuna', co'ñom'.”

26 Ndo' t'o patrom 'naaⁿaⁿ nnoom: “U re moso na tia ts'aⁿndyu' ndo' na nchqueⁿ, cwa maxjeⁿ ntyji' na matseiwaya ntjom meiiⁿ nchii nncjo jnooⁿa, ndo' mawantjoⁿya meiiⁿ nchii nncjo matseicatsuundyo.

27 Cwe' nc'e jo' yati xeⁿ 'u seiwe' s'om 'naⁿya w'aa banco yuu na cwileiweya s'om 'naaⁿ nn'aⁿ, quia jo' to'ñoⁿ s'om 'naⁿya ñequio ts'iaaⁿnnomna' quia na tyja.”

28 Ndo' tso patrom ndaa nt'omcheⁿ mosoom'm: “Catjei'yo' cwii meiⁿwaa' l'ooⁿ ndo' quia'yo' juuna' l'o juu ts'aⁿ na maleiñ'oom qui meiⁿ.

29 Ee cantyjati na matseixmaⁿ ticwii cwii ts'aⁿ, xeⁿ ya ts'iaaⁿ mach'eeⁿ ñ'eⁿ juuna' quia jo' nnc'o'ñomtyeeⁿ na nleil'uee'ñê. Saa juu ts'aⁿ na tis'a ts'iaaⁿ mach'ee, nlui' cantyjati chjoowi' na maleiñ'oomtyeeⁿ.

30 Cwe' jo' catue'yo' moso nchqueeⁿm'aaⁿ ch'eⁿ yuu na jaaⁿñe. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nneiⁿnqueeⁿ ndeiⁿ'oom.”

Cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue nntu'xeⁿndyena

31 'Ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ndyooⁿnda'a ñequio cha'tso ángeles 'naⁿya, na nntsa'ntjoⁿya. Quia jo' nntseit'maaⁿñena' ja na nncjocajmaⁿ ntio 'naⁿya na jeeⁿ neiⁿncoo' caxuee na nncu'xaⁿya nn'aⁿ.

32 Ndo' nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue nntjomndyena jo nooⁿ. Quia jo' nntoⁿa jona cha'xeⁿ na matoⁿ cwii pasto canmaⁿ ñequio canch'ioo ntsmeiiⁿeⁿ.

33 Nnts'aaⁿ na nncwintyjee' canmaⁿ ntyjaaⁿaⁿ ntyjaya ndo' canch'ioo nnts'aaⁿ na nncwintyjee' ntyjatymaaⁿ.

34 Maluaa' nnts'aa ja na cwiluiindyo na matsa'ntjoⁿya. Nntsjoⁿ ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjaya: “Quio'yo' 'o nn'aⁿ na jnda jnda'yo' na matio'naaⁿñe Tsotyaya 'o. Cato'ñoom'yo' naya na mañequiaaⁿ na mati 'o cwilajomndyo' ñequio na matsa'ntjoom. Ee luaa' teiyoti seijndaa'ñê cwenta'yo' quia na tqeeⁿ tsjoomnancue.

35 Ee tyom'aaⁿya na ñejndo'a ndo' tquia'yo' na tcwaa'a. Tyom'aaⁿya na ñe'c'ua ndaa ndo' tquia'yo' na t'ua. Tyoma'nooⁿya cwii cwii tsjom'yo' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ ja ndo' to'ñoom'yo' ja naquii' l'a'yo'.

36 Tyom'aaⁿya na ntsaandyo ndo' 'o jla'tsaaⁿndyo' ja. Tyom'aaⁿya na wii'a ndo' 'o tyotsacajndo'yo' ja. Tyom'aaⁿya praso ndo' tyotsantya'yo' ja.”

³⁷ Quia jo' nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjaya na la'xmaⁿna cantyja na maty'iomyana' nnt'oona, nluena: “Ta, ¿cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na ñe'jndo' ndo' tquiaayâ na tcwa', oo nty'iaayâ 'u na ñe'c'ua' ndaa ndo' ñetquiaayâ ndaatioo na t'ua'?”

³⁸ ¿Cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na tyoma'noom' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ 'u ndo' to'ñoⁿyâ 'u quii'ntaaⁿyâ, oo na nty'iaayâ 'u na ntsaandyu' ndo' jla'tsaaⁿndyô 'u’?

³⁹ ¿Cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na wi' oo na m'aaⁿ praso ndo' sacajndoo'â 'u’?”

⁴⁰ Quia jo' ja na cwiluiindyô na matsa'ntjoⁿya nntsjoô ndaa naⁿñeeⁿ: “Mayuu'cheⁿ matsjoô ndaa'yo', meiⁿquia na l'a'yo' na teijndei'yo' cwii nn'aⁿya nmeiiⁿ na tit'maⁿ cwiluiiñe, nncô teijndei'yo'.”

⁴¹ 'Jndaⁿ chii, ja na matsa'ntjoⁿya nntsjoô ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjatymaaⁿ: “Quindyoo'yo' nacañomya 'o nn'aⁿ na jndaⁿ tso Ty'ooots'om na cat'uiiwi'na' 'o. Je' je' nntsa'yo' quii' chom na tijoom canduu' na juu jo' seijndaa'ñe Ty'ooots'om cwentaa' tsaⁿjndii na nlco'wi'na' jom ñequio ángeles 'naaⁿaⁿ.

⁴² Ee tyom'aaⁿya na ñe'jndo'a saa tñquia'yo' na nlcwaa'a. Tyom'aaⁿya na ñe'c'ua ndaatioo saa tñquia'yo' na nnc'ua.

⁴³ Tyoma'nooⁿya yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ ja saa tñcato'ñoom'yo' ja. Tyom'aaⁿya na ntsaandyô saa tñcala'tsaaⁿndyo' ja. Tyom'aaⁿya na wii'a saa tñcatsajndo'yo' ja. Tyom'aaⁿya na praso saa tñcatsantyja'yo' ja.”

⁴⁴ Quia jo' nnt'oô naⁿñeeⁿ nooⁿ, nluena: “Ta, ¿cwaaⁿ ñenty'iaayâ 'u na ñe'jndo', oo na ñe'c'ua' ndaa, oo na ñeto'noom' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ 'u, oo na ñet'oom' na ntsaandyu', oo na ñeteiwi', oo na ñet'oom' praso saa tñcatei'jndei'yo' 'u’?”

⁴⁵ Quia jo' nntsjoô ndaa naⁿñeeⁿ: “Mayuu'cheⁿ matsjoô ndaa'yo', nc'e na tñcateijndei'yo' nn'aⁿya nmeiiⁿ na tit'maⁿ cwiluiindyô, maty'iomna' nncô tñcatei'jndei'yo'.”

⁴⁶ Ndo' nnc'oo naⁿñeeⁿ yuu na tijoom cantycwii na nlco'wi'na' joona. Saa nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana' nnto'ñoomna na tijoom cantycwii na nnta'ndo'na.

26

Cwi'maⁿna na nnt'uena Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Jndaⁿ na seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oomeiⁿ, seineiⁿ ndaa já nn'aⁿ na cwila-jomndyô ñ'eⁿñê.

² Tsoom:

—'O nquiu'yo' na we xuee cwii tjoô ndo' nncuee' xuee pascua. Ndo' ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maquialjo' nñe'quia nn'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ na nnty'ioomna ja ts'oom'naaⁿ.

³ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, mañejuu xjeⁿñeeⁿ tjomndyena tach'eeⁿ w'aa t'maⁿ, waa' tyee na cwiluiitquieñe na jndyu Caifás.

⁴ Tyo'maⁿna ñ'eⁿ nc'iaana chiuu nl'ayoona na nñequio'nn'aⁿna Jesús cha nt'uena jom, ndo' na nla'cuee'na jom.

⁵ Jla'tiuuna, jluena ndaa nc'iaana:

—Saa ticat'uaaya jom xcwe ncuee cha ticala'wendye nn'aⁿ nacjooya.

Tu'nquio cwii yuscu ncheⁿ xqueⁿ Jesús

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Tyom'aaⁿ Jesús tsjoom Betania waa' Simón, tsaⁿ na ñechuu tycu lepra.

⁷ Wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa ndo' tuee'cañoom cwii yuscu na maleiñ'oom cwii tsioo na tuiina' ñ'eⁿ tsjo' canchii' na jndyu alabastro. Tsioo'ñeeⁿ ñjom ncheⁿ cachi na jeeⁿ jnda. Tu'nquoom joona' xqueⁿ Jesús.

⁸ Ndo' já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, quia na nty'iaayâ na luaa', jla'líoo'ndyô, l'uuyâ:

—Jeeⁿcheⁿ ndyaa' cwe'chi tsuu ncheⁿ!

⁹ Yati xeⁿ teil'uana' ee jndye s'om nncwji'na' na nluui naya ndyeñeeⁿ!

¹⁰ Quia sei'noⁿ Jesús na luaa' cwil'uuyâ, tsoom ndaayâ:

—¿Chiuu na cwila'líoo'ndyo' ñ'eⁿ yuscum'aaⁿ? ee jeeⁿ tjacanjoom' nayawaa' na s'aaⁿ ñ'eⁿndyo.

¹¹ Ee ja nchii ñequii'cheⁿ nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo' saá ndyeñeeⁿ ñequii'cheⁿ m'aⁿna quii'ntaaⁿyo'!

¹² Yuscum'aaⁿ na tu'nquoom ncheⁿ nacjoya, matseijndaa'ñena' na nnc-jaacanty'iuu'ndyo.

¹³ Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoó, meiⁿyuucheⁿ na ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om na cha'waa tsjoomnancue, maxjeⁿ nla'neiⁿna cantyja 'naaⁿ naya na s'aa yuscum'aaⁿ cha ticatsuu ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

Judas mañequiaaⁿ cwenta Jesús luee ntyee

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴ Ndo' cwii já nn'aⁿ na canchoo'wendyô, juu tsaⁿ na jndyu Judas Iscariote, tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye.

¹⁵ Tsoom ndaana:

—¿Cwanti nncwantjoⁿ nl'a'yo', ññequia cwenta Jesús luee'yo'?

Jla'jndaa'ndyena, tquiana ntquiuu nchoo' qui s'om xuee.

¹⁶ Ndo' xjeⁿñeeⁿ toóⁿoⁿ, tyol'uee'ñê chiuu ya nnts'aaⁿ na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

Sq'ntjom Jesús na cuaa Cena

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹⁷ Tuee' xuee na cwiwityeⁿ ncuee na cwicwa' nn'aⁿ tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús jla'candyoo'ndyô na m'aaⁿ, l'uuyâ:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nntsalajndaa'ndyô cantyja 'naaⁿ xuee pascua na nleiñ'oom' na nlqui' catsmaⁿ?

¹⁸ T'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—Catsaquie'yo' quii' tsjoom, candu'yo' nnom juu ts'aⁿ na nliu'yo': “Ndi' matso Maestro ts'aⁿ na ma'mooⁿ ndaayâ na majnda jaawe'ntyjo xjeⁿ na nlco'wi'na' jom. L'ue ts'oom na nnteijndei' wa' na nleijndaa' na nlcwaaⁿaⁿ, nlqueeⁿ catsmaⁿ na nntseit'maaⁿñê xuee pascua ñequio já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê.”

¹⁹ Ndo' l'aayâ cha'xjeⁿ na tsoom. Jla'jndaa'ndyô na nlcwaa'â natmaaⁿ xuee pascua.

²⁰ Jnda na teincooⁿ ncue, tjawacatyeeⁿ Jesús nacañoom' meiⁿsa ñequio já na canchoo'wendyô.

²¹ Ndo' yocheⁿ na cwicwaa'â toóⁿoⁿ, seineiiⁿ ndaayâ, tsoom:

—Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoó, cwiindyoy' 'o ññequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

²² Ñ'oomwaa' jeeⁿ ndyaa' seichjoo'na' n'ooⁿyâ. Toóⁿâ cwii ndo' cwiindyô ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—Ta, ¿aa nnts'aacheⁿna' na ja?

²³ T'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—Cwii ts'aⁿ na jnda tjoom xiowaa ñ'eⁿndyo, tsaⁿñeeⁿ ññequiaaⁿ cwenta ja.

24 Ndo' maxjeⁿ nlco'wi'na' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿl Ty'oōts'om. Saa jeeⁿ nty'iaa'ñe juu ts'aⁿ na ñnequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ. Yati xeⁿ ticaluiñe tsaⁿñeeⁿ.

25 Quia jo' t'ō Judas, tsaⁿ na ñnequiaa cwenta jom. Tso:

—'U Maestro, ¿aa nnts'aacheⁿna' na ja?

T'ō Jesús nnoom:

—Majo'ndyo cha'xjeⁿ jnda tsu'.

26 Yocheⁿ na cwicwaa'â to'ñom Jesús tyoo', seit'maaⁿñê Ty'oōts'om cantyja 'naaⁿna'. Tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaayâ. Tsoom:

—Cato'ñoom'yo' cwa'yo' tyoo'waa, ee cwiluiñena' seii'a.

27 Mati to'ñoom cwii waso na ñjom ndaa winom, tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oōts'om. Jnda chii tquiaaⁿ juuna' ndaayâ, tsoom:

—Luaa cwe'yo'. Calui' cjaana'.

28 Ndaa winomwaa cwiluiñena' nioom'a na ñequio juuna' maquaⁿtyaⁿya ñ'oom xco cha ndaa ntseit'maⁿ ts'om Ty'oōts'om jnaaⁿ jndyendye nn'aⁿ.

29 Nndye'yo' nntsjoō, xuee na cwii wjaatina' taxoc'uannda'a ndaa winom hasta quia jnda tue'ntyjo na mamatsa'ntjom Tsotyā. Quia ljo'cheⁿ nnc'uaxco juuna' ñ'eⁿndyo' yuu na matsa'ntjoom.

Jesús matseicañeeⁿ na nncwji'ñe Pedro

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

30 Taayâ cwii luantsa, jnda chii jluii'â jo' jo'. Saayâ ta na jndyu Olivos.

31 Quia jo' tso Jesús ndaayâ:

—Tsjom je' cha'tsondyo' 'o nntjei'ndyo' ñ'eⁿndyo. Ee ljeii 'naaⁿl Ty'oōts'om matsona': "Nla'cuee' nn'aⁿ juu ts'aⁿ na mach'ee cwenta canmaⁿ. Ndo' canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ nnt'oom'ndyeyo'."

32 Ndo' tsotyeeⁿ ndaayâ:

—Ja quia na jnda mawando'xco na jnda ty'io, nncjoindyaa ts'ondaa Galilea, xeⁿ jnda nntsantyjo'yo'.

33 Ndo' t'ō Pedro nnoom, tso:

—Meiiⁿ cha'tsondye naⁿm'aⁿl nntjeii'ndyena ñ'eⁿndyu' saa ja tijoom cwji'ndyo ñ'eⁿndyu'.

34 T'ō Jesús nnoom, tso:

—Mayuu'cheⁿ matsjoō njom', tsjom je', cwii tjoōcheⁿ na nntseixuaa caxti-jndyo, saa 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'eⁿndyo.

35 Tso Pedro nnoom:

—Meiiⁿ na nncju'na' na c'io ñ'eⁿndyu' saa tijoom cwji'ndyo cantyja 'naⁿl.

Ndo' majuu ñ'oom t'ooyâ na cha'tsondyô na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús.

Matseineiⁿ Jesús nnon Ty'oōts'om quii' ntjom Getsemaní

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

36 Ndo' squiaayâ cwii joo na jndyuna' Getsemaní. Tsoom ndaayâ:

—Cwindyuaandyo' ñjaaⁿñe yocheⁿ na jo luaa' na nntseinaⁿya nnom Ty'oōts'om.

37 Quia jo' tjatyeen, tjañ'oom Pedro ñequio we ntseinda Zebedeo. Jnaⁿna' na t'maⁿ matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ, ndo' jeeⁿ matseichjoo'na' ts'oom.

38 Tsoom ndaana:

—Jeeⁿcheⁿ ndyaa' matseichjoo'na' ts'ooⁿ hasta jom ndyowe' ts'ooⁿ. Caljoo'ndyo' ljoō. C'om'c'eendyo', calajomndyo' ñ'eⁿndyo, nchii cwinda'yo'.

39 Quia jo' tjatjatyeen chjoowi'. Tjawanquiom na matseit'maaⁿñê Ty'oōts'om. Tyoch'eeⁿ ty'oo nnom, tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ aa waa na nnda^a nluui, quiaa' na tincwinooⁿya nawi'waa na matseijomna' cwii na jeeⁿ ja. Saa^a meiiⁿ na luaa' macaⁿ'a, caluii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu', nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ja.

⁴⁰ Jnda^a jo' jndyolcweeⁿ'eⁿ na m'aⁿ ndyee naⁿ'ñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ljeiiⁿ na cwindana. Tsoom nnom Pedro:

—'U Pedro, ¿aa tîcanda^a nlaquii n'om'yo' meiiⁿ ñe'cwii hora na ticanda'yo' na nlajomndyo' ñ'eⁿndyo?

⁴¹ Cha'tsondyo' c'om'c'eendyo' na calanei'yo' nnom Ty'oots'om cha tic-jaachuuna' 'o xjeⁿ 'naaⁿ'na' quia wi' cwitjom'yo'. Mayuu', jeeⁿ m'aaⁿ'c'ee' ts'om ts'aⁿ na nnts'aa yuu na macaⁿ'na' saa^a nc'e na ts'aⁿ tseixmaaⁿ, tile-icanaⁿñê.

⁴² Jnda^a jo' tjannaaⁿ'aⁿ na jnda^a we ndii' na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om. Tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ xocanda^a na nncwinom'na' nawi' na nntjoⁿya, ñecuaa, caluii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu'.

⁴³ Jndyonnaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ naⁿ'ñeeⁿ. Ljeiiⁿ maxjeⁿ cwindana, ee jeeⁿ tyeⁿ maleichuu tsaⁿ'tsjom joona.

⁴⁴ Quia jo' 'ñeeⁿ joona, tjannaaⁿ'aⁿ na seineiⁿ nnom Ty'oots'om na jnda^a ndyee ndii'. Mañejooti ñ'oom tyotseity'ooñê.

⁴⁵ Tyjee'cañoomnaaⁿ'aⁿ naⁿ'ñeeⁿ, tsoom nda^aana:

—¿Aa maxjeⁿ ndicwaⁿ cwinda'yo'? Ya na mañjom cwita'jndyee'yo'. Cwa je' c'om'c'eendyo', ee jnda^a tue'ntyjo xjeⁿ cantyja 'naⁿya na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Je' mañequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ na wi'ndye.

⁴⁶ Quicantya'yo', cjaaya. Canty'ia'yo' luaa' mandyocwjee'cañoom juu ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

T'uena Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tyjee'cañoom Judas, cwii jâ nn'aⁿ na canchoo'wendyô. Jndyochom jndye nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjom. Cwilei'cho naⁿ'ñeeⁿ ncjo espadas ñequio n'oom nch'io.

⁴⁸ Ndo' Judas, tsaⁿ na tquiaa cwenta Jesús, jnda^a t'mooⁿ 'naaⁿ chiuu waa na nnts'aaⁿ. Tsoom:

—Ts'aⁿ na nnc'ua ntsmaⁿ' maxjeⁿ juu na cwil'ue'yo'. Mana cat'ue'yo' jom.

⁴⁹ Mañoom' tyjee'cañoom nacañoom' Jesús. Tsoom nnom:

—Xmaⁿndyu' Maestro.

Ndo' t'om ntsmaⁿ' Jesús.

⁵⁰ Tso Jesús nnoom:

—Xmaⁿndyu'. Ts'iaaⁿ na jndyo', mana catseicanda^a'ndyu'.

Quia jo' tquie'cañom naⁿ'ñeeⁿ Jesús, t'uena jom. Jla'tyeⁿna jom.

⁵¹ Ndo' cwiindyô jâ na ñ'aaⁿya ñ'eⁿ Jesús, tjei'ñoomñe xjoo'. Tyjee tsua'qui mosoo' tyee na cwiluiitquieñe.

⁵² Quia jo' tso Jesús nnoom:

—Cwjaa'ndyu'nnda' xjo' naquii' tjaⁿwaa'na'. Ee juu ts'aⁿ na mach'ee nata' quio xjo mañequio jo' nncueeⁿ'eⁿ.

⁵³ ¿Aa ticatseituu' na nnda^a nlcaaⁿ'a nnom Tsoty^a ndo' jom mañoom' njiñoom meiⁿ'cheⁿ ntmaaⁿ' ángeles na nntei'jndeiina ja?

⁵⁴ Saa^a xeⁿ na nmeiⁿ' nnts'aa, ¿chiuu nntseicanda^a'ñeyuuna' ljeii 'naaⁿ'aⁿ na matsona' na tseixmaⁿya na catjoⁿya na luaa?

⁵⁵ Ndo' tso Jesús nda^a cha'tso nn'aⁿ:

—Jnda'jom ñ'eⁿ ncjo espadas ñ'eⁿ n'oom nch'io tquiocat'ue'yo' ja cha'cwijom tquio'yo' nacjoo' cwii tsaⁿcanch'ue. 'Io ndii 'io ñeta'catyaⁿ naquii' wats'om t'maⁿ na ñet'mooⁿ ndaa'yo', saa tîcat'ue'yo' ja.

⁵⁶ Saa cha'tso na matjoⁿ nmeiiⁿ cwicalui'yuu' ñ'oom ndyuee profetas.

Quia jo' cha'tsondyô na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús jlei'nooⁿyâ, 'ndyaayâ jom na ñenqueⁿ.

'Ooqueⁿna Jesús luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Quia jo' nquiee nn'aⁿ na t'ue Jesús, ty'eñ'omna jom waa' Caifás, juu tyee na cwiluiitquieñe. Jo' jo' jnda tjomndye nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom.

⁵⁸ Ndo' Pedro tquiacheⁿ tquia tjantjooⁿ naxeⁿ Jesús. Tueⁿeⁿ waa' tyee na cwiluiitquieñe. Tjaqueⁿeⁿ tach'eeⁿ w'aa'ñeeⁿ. Tjacjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, cha nnty'iaaⁿaⁿ chiuu nncjaaju'yuuna' cantyja 'naaⁿ Jesús.

⁵⁹ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, tyol'ueena nn'aⁿ na calue ñ'oom cantu nacjoo' Jesús cha nndaⁿ nleijndaa' jnaaⁿaⁿ na cueeⁿeⁿ.

⁶⁰ Saa meiiⁿ na jndye nn'aⁿ jlue ñ'oom cantu nacjoom'm na waa jnaaⁿaⁿ maxjeⁿ ticalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Jnda chii wendye naⁿñeeⁿ tjoom' cantu jluena:

⁶¹ —Tsaⁿm'aaⁿ ñetsoom jom nntseityueeⁿeⁿ wats'om t'maⁿ cwentaa' Ty'ooots'om, ndo' ñendyee xuee na nnts'aaxcoom cwiicheⁿ.

⁶² Quia jo' nquii tyee na cwiluiitquieñe teintyjeeⁿeⁿ, tsoom nnom Jesús:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom tic'oⁿ? ¿Chiuu waayuu na nmeiiⁿ ñ'oom cwitjei'yuu'ndye naⁿm'aⁿ nacjo'?

⁶³ Saa Jesús meiⁿcwii ñ'oom tic'oⁿ. Quia jo' nquii tyee na cwiluiitquieñe tso nnoom:

—Ñequio xuee' Ty'ooots'om na wando', tyeⁿ matsa'ntjonya 'u, catsu' ñ'oom na mayuu'. Catsu'ndyeyu' ndyaayâ, ¿aa 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda Ty'ooots'om?

⁶⁴ T'o Jesús nnoom:

—Majo'ndyo ñ'oom na matsu'. Ndo' mati matseicandiiya 'o na 'io cha xuee na cwii wjaatina' nnty'ia'ndaⁿyo' ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na m'aaⁿndyo yuu na matseit'maaⁿñena' ja ntyjaa' Ty'ooots'om ntyjaya. Jom tseixmaaⁿ cha'tso najnda. Ndo' nnty'ia'yo' ja na nnaaⁿ cañoom'luee na ndyocuannda'a ñequio nchquiu.

⁶⁵ Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe jndii'ñê liaⁿaⁿ na lioom'm, tsoom:

—Tsaⁿm'aaⁿ jnda seineiiⁿ ñ'omntjeiⁿ nacjoo' Ty'ooots'om. Ticaⁿtina' ñeeⁿ na nncwji'yuu'ñe nacjoom'm. 'O cwindye'yo' ñ'omntjeiⁿ na tsoom.

⁶⁶ ¿Ljo' cwilatuu'yo' je' ñ'eⁿñê?

T'oⁿ nn'aⁿ nnoom, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ maxjeⁿ tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

⁶⁷ Ndo' tyojñomna ndaajnaⁿ nnoom. Tyotioona nda' jom ndo' nt'om tyotmeiiⁿ nda' watmeiⁿ nnoom.

⁶⁸ Ndo' jluena nnoom:

—'U na cwiluiindyu' Cristo na jñom Ty'ooots'om, cwa cjaawee' 'ndyo' ñeeⁿ tmeiⁿ nda' 'u.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

69 Yocheⁿ na cwiluii na nmeiiⁿ, Pedro wacatyeeⁿ tach'eⁿ ndo' tyjee'cañoom cwii yuscu na mandiantjom jo' jo'. Tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—'U maxjeⁿ ñeñ'eⁿ ñ'eⁿ Jesús, tsaⁿ na jnaⁿ Galilea.

70 Saa Pedro tjei'ñê ñequio na ndye cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Meiⁿchjoo ticaljeii ñ'oom na matsu'.

71 Jndaⁿ chii tjaaⁿ na waa 'ndyoots'a t'maⁿ ndo' cwiicheⁿ yuscu na mandiantjom jo' jo' ljeii jom. Tso tsaⁿñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ na ndyoo':

—Tsaⁿm'aaⁿ maxjeⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ Jesús, tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

72 Cwiicheⁿ cwii ndii' tjei'ñe Pedro mana tjei'yom xuee' Ty'o^oots'om. Tsoom:

—Ntyjii Ty'o^oots'om na ticwajnaⁿa tsaⁿm'aaⁿ'.

73 Tyoowiquiuu' ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' ty'entyjaa'na jom. Jluena nnoom:

—Mayuu'cheⁿ na 'u cwii joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ'. Ee ñ'oom na matsei'neiⁿ' ma'moⁿ'na' na Galilea jnaⁿ'.

74 Quia jo' to' Pedro na tju' cheⁿnqueⁿ ñ'omwi' nacjoom'm. Tsoom na ntyjiicheⁿ Ty'o^oots'om na mayom'm. Tsoom:

—Ja maxjeⁿ ticwajnaⁿa tsaⁿm'aaⁿ'.

Ndo' majo'to xjeⁿñeeⁿ seixuaa caxtijndyo.

75 Mañoom' tjañjoom' ts'om Pedro juu ñ'oom na jndaⁿ tso Jesús nnoom: “Cwii tjo^ocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo saa 'u jndaⁿ ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'eⁿndyo.” Mana jlueeⁿeⁿ ch'eⁿ. Sei'ndaa'ñ'eⁿna' ntyjeeⁿ, tyoty'ioom.

27

'Ooñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato (Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

1 Quia na jndaⁿ teincoo cha'tso ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom ndaaⁿ nn'aⁿ judíos ñe'cwii jla'tjoom'na ñ'oom na t'maⁿ'na cue' Jesús.

2 Jla'tyeⁿ'na jom, ty'eñ'omna jom. Ty'ecatioona cwenta jom l'o nquii Poncio Pilato na juu cwiluiiñe gobiernom.

Cantyja na tue' Judas

3 Ndo' Judas, ts'aⁿ na tquiaa cwenta Jesús luee naⁿñeeⁿ, quia na nty'iaaⁿ'aⁿ na jndaⁿ teijndaa' na nncue' Jesús, tío na jeeⁿ tia ntyjeeⁿ cantyja na s'aaⁿ. Tjatseilcweeⁿ'eⁿ ntquiuu nchoo' nqui s'om xuee ndaaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

4 Tsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—T'maⁿ jnaⁿ'ya waa na seiquiooya cwii ts'aⁿ luee'yo' na tjaa'naⁿ jnaⁿ' tseixmaⁿ.

T'o^o naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Ljo' mach'eena' já na ljo'? Cando' nncu'.

5 Quia jo' Judas tyeⁿnqueeⁿ'eⁿ s'om xuee'ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Jndaⁿ jo' jlueeⁿ'eⁿ, tjaaⁿ. Tjatseintyjañê, seicuee'ñe cheⁿnqueⁿ.

6 Ntyee na cwiluiitquiendye jla'xcwiina s'om'ñeeⁿ. Jluena:

—S'ommeiiⁿ jndaⁿ njoml'ua na nncue' ts'aⁿ. Jo' chii ticaty'iommyana' na nlatjooⁿ'a joona' ñequio s'om na cwiquioo cwentaa' Ty'o^oots'om.

7 Jndaⁿ na jla'tjoom'na ñ'oom ñ'eⁿ nc'iaana, jla'catsuuna s'om'ñeeⁿ. Tioml'uana cwii taⁿ' tyuaa na jndaⁿ ts'aⁿ na mach'ee ncuua. Jo' jo' l'ana wats'om tyue' yuu na nnc'oocaty'iuuna l'oo, nn'aⁿ na cwe' cwiquieya tsjoomna.

8 Cwe' jo' hasta xuee je' jndyu tyuaa'ñeeⁿ Tyuaa Niom'.

⁹ Ndo' na luaa' tuui seicandaa'ñena' ñ'oom 'ndyoo profeta Jeremías, tsoom: “Nn'aⁿ Israel jla'jndaa'ndyena na njoml'uañe ts'aⁿ ntquiuu nchoo' nqui s'om xuee. Jnda chii to'ñoomlcwe'na s'om'ñeeⁿ.”

¹⁰ Ñequio joona' jla'jndana cwii taⁿ tyuaa' ts'aⁿ na mach'ee ncuua cha'xjeⁿ na t'moⁿ Ty'oqots'om nooⁿ na maxjeⁿ nluii.”

Tyomeintyjee' Jesús jo nnom Pilato
(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Ty'eñ'omna Jesús, tyomeintyjeeⁿeⁿ jo nnom gobiernom Pilato. Tax'ee tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Aa 'u cwiluiindy' Rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

T'o Jesús, tsoom:

—Maxjeⁿ jo' ja, cha'na matsu'.

¹² Ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom tquiiana jnaaⁿaⁿ nnom Pilato. Ndo' meiiⁿ na cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm saa jom meiⁿcwii ñ'oom tîc'ooⁿ.

¹³ Jo' chii tso Pilato nnoom:

—¿Aa maxjeⁿ ticandi' ñ'oommeiiⁿ na cwitjei'yuu'ndyena nacjo'?

¹⁴ Saa meiⁿcwii 'ndyoo ñ'oom tîc'ooⁿ cantyja ñ'oom na tuee'na nacjoom'm. Jo' chii s'aana' na jeeⁿ tjawee' ts'om Pilato na tîc'o Jesús.

Cwiwijndaa'tyeⁿ na nncue' Jesús
(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

¹⁵ Ndo' ticwii chu na nncuee' xuee pascua tyowaa costumbre na nquii gobiernom nntseicandyaañê meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ praso na nntaⁿ nn'aⁿ.

¹⁶ Ndo' quia jo' tyom'aaⁿ cwii praso na jndyu Barrabás w'aancjo na t'maⁿ ñ'oom waa nacjoom'm.

¹⁷ Ndo' quia na tjomndye nn'aⁿ, tax'ee Pilato ndaana, tsoom:

—Je' candu'yo', ¿ñeeⁿ juu l'ue n'om'yo' na nntseicandyaandyo? ¿Aa juu Barrabás, oo ¿aa Jesús na cwilue nn'aⁿ na cwiluiiñe Cristo?

¹⁸ Ee sei'noⁿ Pilato na cwe' na jndoona Jesús jo' chii jla'quioona juu l'ooⁿ nchii ee na waa jnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

¹⁹ Ndo' yocheⁿ na wacatyeeⁿ na nncu'xeeⁿ ñ'oom'ñeeⁿ seicwanom scoom'm cwii ñ'oom na m'aaⁿ. Tso: “Ticatii'ndyu' ñ'oomwaa' ee tsaⁿm'aaⁿ matseix-maaⁿ cantyja na maty'iomyana'. Ee tsjom teincooquiuu' jeeⁿ ñeseicachjuu tsaⁿtsjom ja cantyja 'naaⁿaⁿ.”

²⁰ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom tyola'jndo'na n'om nn'aⁿ na cataⁿ naⁿñeeⁿ na candyaañe juu Barrabás ndo' Jesús cueeⁿeⁿ.

²¹ Jo' chii tax'eennda' Pilato ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Cwa candu'yo', ¿cwaaⁿ cwii na wendye joona l'ue n'om'yo' na catseicandyaandyo?

Joona t'oona, jluena:

—Juu Barrabás.

²² Tax'eennda' Pilato ndaana. Tsoom:

—Xeⁿ juu Barrabás nndyaañê quia jo' ¿chiiu nnts'aayo ñequio Jesús na cwindu'yo' na cwiluiiñe Cristo?

Cha'tsondye naⁿñeeⁿ t'oona nnoom, jluena:

—Caty'ioom' jom ts'oom'naaⁿ.

²³ Quia jo' tax'ee Pilato ndaana, tsoom:

—¿Ljo' jnaⁿ tseixmaaⁿ nquiu'yo'?

Saa majndeiti jla'xuaa naⁿñeeⁿ, jluena:

—Caty'ioom' jom ts'oom'naaⁿ.

24 Jndā na nty'iaa' Pilato na tîcanañê ñ'oom'ñeeⁿ hasta manndyo na nla'wendyena nacjoom'm, quia jo' tcaaⁿ ndaatoo, jñoom'm na jndoo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Je' mandyuu'a cha calui'yuu'na' na ticachoo jnaⁿ xeⁿ nlacue'yo' tsaⁿm'aaⁿ na tjaa jnaaⁿ. Jo' chii, cajndo' ncjo'yo'.

25 Saa t'oo cha'tsondye naⁿñeeⁿ, jluena:

—Ljo' ch'eena' jâ. Ncjooyâ nnchoonquaaⁿyâ jnaⁿ ñequio ndaayâ na nncue' tsaⁿm'aaⁿ.

26 Jo' chii Pilato seicandyaañê Barrabás cha'xjeⁿ na taⁿ nn'aⁿ. Ndo' sa'ntjoom na cala'sei' sondaro 'naaⁿaⁿ Jesús. Jndā jo' tquiaaⁿ juu lueena na caty'ioomna juu ts'oom'naaⁿ.

27 Jndā jo' ty'eñ'om sondaro'ñeeⁿ Jesús naquii'cheⁿ wats'iaaⁿ. Jo' jo' jla'tjomndye cha'tso ntmaaⁿ sondaro nacañom'm.

28 Tjeii'na liaⁿaⁿ ndo' jla'cweena cwii'cheⁿ liaa jom, liaatco colo wee juuna'.

29 Ndo' jla'tyjoondyena n'oomnioom cwii tsei. Tioomna juuna' xqueeⁿ cha'cwijom corona. Ndo' tjaa'ndyena cwii tsmaaⁿ ts'ooⁿ ntyjaya cha'cwijom ts'oom'leii' tsaⁿmats'iaaⁿ t'maⁿ. Jndā chii tyota'na cantyena jo nnoom na cwe' cwincona jom. Tyoluena:

—Cwila't'maaⁿndyô 'u Rey cwentaa nn'aⁿ judíos.

30 Mati tyotuee'na ndaajnaⁿ cjoom'm. Tjeii'ndyena tsmaaⁿ na ndii' ts'ooⁿ, tyotmeii'na juuna' xqueeⁿ.

31 Jndā tjacjoona na cwincona jom, quia jo' tjeii'na liaatco'ñeeⁿ, jla'cweennda'na liaⁿaⁿ jom. Jndā chii ty'eñ'omna jom na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

32 Xjeⁿ na ma'oocalui'na quii' tsjoom, tjomndyena cwii ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón. L'ana na jndei'na' na cjaañ'oom ts'oom'naaⁿ na ññoom Jesús.

33 Tquiaena cwii joo na jndyu Gólgota. Ñ'oomwaa' ñecatsona' Ta Tsei'xqueⁿ Ts'oo.

34 Tquiaena winom na nnc'om na tjoom'na' ñequio cwii nasei na ja. Saa tatic'om quia ljeii'na na tjoom' nasei'ñeeⁿ.

35 Ndo' quia jndā ty'ioom sondaro jom ts'oom'naaⁿ, tyo'oona x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ nleijnoom' cwii cwii liaⁿaⁿ. Ndo' na luaa' tuii seicandaa'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta. Tso: “Tyo'oona x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ joona nleijnoom' cwii cwii liaya.”

36 Jndā chii ty'ecwindyuaandye sondaro'ñeeⁿ na cwil'ana cwentaa Jesús.

37 Ndo' jo ndyeyu ts'om xqueeⁿ ty'ioomna ljeii na t'moⁿna' jnaaⁿaⁿ. Tsona': “Luaañe juu Jesús na cwiluiñe Rey cwentaa nn'aⁿ judíos.”

38 Mati jo' jo' ty'ioomna we na'canty'ue n'oom'naaⁿ, cwii tsaⁿñeeⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na meintyjee' ntyjaa' Jesús ntyjaya. Ndo' cwii'cheⁿ tsaⁿñeeⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na meintyjee' ntyjatymaaⁿ.

39 Ndo' nn'aⁿ na tyowinom jo' jo' tyoluena ñ'omwi' nacjoo' Jesús. Tyola'caandyena nqueⁿna.

40 Tyoluena:

—'U ts'aⁿ na matsui' na nntseityui' wats'om t'maⁿ ndo' ñendyee xuee nntseiw'e'nda' juuna', cwa je' cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿncu'. Xeⁿ mayuu' na cwiluiindyui' Jnda Ty'ooⁿts'om, cwa candyo'cue' ts'oom'naaⁿwaa'.

41 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom cha'tsondye naⁿñeeⁿ mati maluaa' tyola'jnaaⁿna Jesús. Tyoluena:

⁴² —Jeeⁿ ya ñetjei'n'maaⁿñê nt'omcheⁿ saa tileicandaa nncwji'n'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ. Xeⁿ mayuu' na cwiluiñê Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel, cwa candyocueeⁿ na ñoom ts'oom'naaⁿ quia jo' nlayuu'a ñ'eⁿñê.

⁴³ Jom matseicantyyaa' ts'oom ñequio Ty'o^ots'om ee tsoom ndaaya na jom cwiluiñê Jnda Ty'o^ots'om. Jo' chii xeⁿ na mayuu' na jnda ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿñe, cwji'n'maaⁿñê juu.

⁴⁴ Ndo' mati naⁿcantyyue na ñom n'oom'naaⁿ ñ'eⁿ Jesús, tyotuee'na ñ'omwi' nacjoom'm.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿeⁿ

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Quia na tuee' na quiajmeiⁿ, teijaaⁿ cha'waa tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

⁴⁶ Juu xjeⁿñeeⁿ jndeiⁿ seixuaa Jesús, tsoom:

—Elí, Elí, lama sabactani.

(Ñ'oomwaa' matsona': Tsotyaya Ty'o^ots'om, ¿chiiu na ma'ndii' ja?)

⁴⁷ Cwantindye joo nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' quia na jndyena ñ'oommeiⁿ, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ macwaaⁿ profeta Elías.

⁴⁸ Ndo' mantyya jleinom cwii ts'aⁿ, tjac'oom cwii 'naⁿ na ya maw'ana' ndaa. Nchjeeñê juuna' naquii' winom na ta, tioom juuna' nnom tsmaaⁿ cha nndaⁿ nncue'cañoomna' 'ndyoo Jesús na nnc'uu.

⁴⁹ Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyoluena:

—Ca'ndii' jom. Ñ'eⁿcantyyiaayâ aa nncwje'cañoom Elías na nncwji'n'maaⁿñe jom.

⁵⁰ Quia jo' seixuaannda' Jesús jndeiⁿ, mana tueeⁿeⁿ.

⁵¹ Ndo' xjeⁿñeeⁿ liaatco na ntyjaty'io wats'om t'maⁿ jndii'tcona' hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Jndeiⁿ s'eii tyuaa ndo' tiuu ljo'.

⁵² Mati jnaaⁿ ndei'luaa ndo' jndye nn'aⁿ na jnda tja na tyola'yu' ñequio Ty'o^ots'om tando'nnda'na xjeⁿñeeⁿ.

⁵³ Quia na jnda tando'nnda' Jesús, mati naⁿñeeⁿ jlui'na naquii' ndei'luaana, ty'equie'na quii' tsjoom Jerusalén. Jo' jo' teitquioo'ndyena ndaa jndye nn'aⁿ.

⁵⁴ Ndo' juu capeitaⁿ ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ na cwil'a cwentaa Jesús quia na nty'iaana na s'eii ndo' tqueⁿna cwentaa cha'tso na tuii, jeeⁿ ndya' tyuena. Jluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿm'aaⁿ tyoluiñê Jnda Ty'o^ots'om.

⁵⁵ Ndo' jo' jo' m'aⁿ jndye yolcu na cwe' cwindy'iaatquiiana ljo' cwiluii. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ ts'ondaⁿ Galilea, tquiontyjona naxeⁿ Jesús na cwindy'e'ntjomna nnoom.

⁵⁶ Quii'ntaaⁿ yolcu'ñeeⁿ ñ'eⁿ María Magdalena ñequio María tsondyee Jacobo ñ'eⁿ José, ndo' ñequio tsondyee ntseinda Zebedeo.

'Oocaty'iuuna Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Quia tuee' na tmaaⁿ, cwii tsantyya na jndyu José na jnaⁿ tsjoom Arimatea, cwiluiñê ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom na t'moⁿ Jesús,

⁵⁸ tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato, tjacaaⁿ ts'oo Jesús. Ndo' tquiaa Pilato ñ'oom'm na ñ'eⁿquia sondaro sei'ts'o 'naaⁿ Jesús nnom José.

⁵⁹ Quia jo' tjaco'ñom José Jesús, seityjooñê liaa sávana na lju' juu ts'oo'ñeeⁿ.

⁶⁰ Jnda chii tjaa'ñê ts'oo'ñeeⁿ naquii' tsue'tsjo' xco na jnda tuiiya na tseixmaⁿna' tsei'tsuaa 'naaⁿaⁿ. Jnda jo' seicuu'ñê 'ndyoo tsei'tsuaa ñequio cwii tsjo' t'maⁿ, mana tjaaⁿ.

⁶¹ Ndo' María Magdalena ñequio cwiicheⁿ María nty'iaacheⁿna na luaa' s'aaⁿ. Ty'ewindyuaandyena ndyeyu 'ndyoo tsei'tsuua'ñeeⁿ.

Cwil'a sondaro cwenta tsei'tsuua

⁶² Xuee na tuii na luaa', maxuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ 'naⁿ na nlcaⁿna' jooa ee na 'io xuee na nnta'jndyeena. Quia na teincoo cwiicheⁿ xuee, ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos, ñecwii tmaaⁿ ty'ena na m'aaⁿ Pilato.

⁶³ Jluena nnoom:

—'U ta gobiernom, cwijaañjoom' n'ooⁿyâ ñ'oom na tyotso tsaⁿcantu'ñeeⁿ quia ndi wanoom'm. Tsoom na xuee jndā ndyee nncwando'xcoom jndā na tueeⁿeⁿ.

⁶⁴ Cwe' jo' l'ue n'ooⁿyâ na catsa'ntjom' sondaro 'naⁿ, na c'oocal'ana cwenta tsei'tsuuaⁿa hasta xeⁿjndā teinom ndyee xuee cha nntseicu'na' na joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê nlquie'cañomna ndo' nnty'ueena sei'ts'o 'naaⁿaⁿ, jndā jo' nluena ndaaⁿ nn'aⁿ na jom jndā mawando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Ndo' juu cantuwaa' t'maⁿti ññequiu'nn'aⁿna' nn'aⁿ nchiiti ñ'oom na ñeseineiⁿ xjeⁿ na ñetanoom'm.

⁶⁵ T'o Pilato ndaana, tsoom:

—Nmeiiⁿ sondaro na mañequia luee'yo'. Cwa catsa'yo' ñ'eⁿndyena. Ya ya cwenta cal'a'yo' tsei'tsuua'ñeeⁿ.

⁶⁶ Quia jo' ty'e naⁿñeeⁿ. Ty'ela'cu'tyeⁿna tsei'tsuua. Ty'ioomna sayo yuu na ntjom 'ndyoo tsue'tsjo' quio tsjo' t'maⁿ cha nnooⁿ xeⁿ nntseicanaaⁿñe ts'aⁿ. Jndā chii 'ndyena sondaro na nl'a cwenta tsei'tsuua.

28

Tando'xco Jesús

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Jndā teinom xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos ndo' jndā jaawixuee xuee najndyee smanaⁿ, quia jo' tja María Magdalena ñequio cwiicheⁿ María, ty'ecajndoo'na tsei'tsuua.

² Mats'ia jo' jndeiⁿ s'eii. Ee cwii ángel cwentaa' Ty'oots'om jnaaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ na waa tsei'tsuua. Teiñooⁿ tsjo' na ta' 'ndyoo tsei'tsuua'ñeeⁿ, tjacjom nacjoo'na'.

³ Cha'waañê caxueeñê cha'cwijom chomtsuee. Ndo' canchii' liaⁿaⁿ cha'na canchii' tsaaⁿ.

⁴ Ndo' sondaro na cwil'a cwenta tsei'tsuua, quia na nty'iaana ángel'ñeeⁿ tyoteindyena, tquiaandyena nomtyuaa, cha'cwijom l'oo jooa.

⁵ Quia jo' seiⁿeⁿ ángel ndaaⁿ yolcu'ñeeⁿ, tsoom:

—Tilacatyueⁿdyo'. Ee mantyjiiya na Jesús cwil'ue'yo', nquii tsaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ ts'oom'naaⁿ.

⁶ Je' tac'oomñê ñjaaⁿ, ee na jndā mawando'xcoom na tueeⁿeⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom ñetsoom. Quiocanty'ia'yo' yuu ñetacatyeeⁿ.

⁷ Jndā jo' calatyua'yo', catsalacandii'yo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na jndā mawando'xcoom. Ndo' candu'yo' na mawjaañetyeeⁿ ts'ondaa Galilea, jndā jo' catsantjo'yo'. Jo' jo' nleicwindyo' ñ'eⁿñê. Ñ'oommeiiⁿ jndyocatsjooya ndaa'yo'.

⁸ Ndo' yolcu'ñeeⁿ, jndeiⁿ jlui'na tsei'tsuua, jeeⁿ tyuena ndo' neiiⁿna. Jla'tyuua'na na nla'candiina nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na luaa' jndyena.

⁹ Ndo' mats'ia jo' tjomndyena Jesús. Tquiaaⁿ na xmaⁿndyena. Ndo' ta'na cantyena, ta'xcweendyena nc'eeⁿ na tyola't'maaⁿndyena jom.

¹⁰ Ndo' tso Jesús ndaana:

–Tilacatyuendyo'. Catsa'yo', tsalacandii'yo' nn'aaⁿya na c'oona ts'ondaa Galilea. Jo' jo' nnty'iaana ja.

Ñ'oom na tyolue sondaro

¹¹ Yocheⁿ na 'oo yolcu'ñeeⁿ, nt'om sondaro na tyol'a cwenta tsei'tsuua ty'equie'na quii' tsjoom Jerusalén, ty'ela'candiina ntyee na cwiluiitquiendye cha'tso na tuii.

¹² Ndo' ntyee'ñeeⁿ jla'tjoom'na ñ'oom ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, mat'maaⁿ tsjo'ñjeeⁿ tquiiana ndaaⁿ sondaro'ñeeⁿ.

¹³ Ndo' jluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

–Candu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwe' natsjom tquie'cañom nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Tquiocanty'ueena sei'ts'o 'naaⁿaⁿ xjeⁿ na cwinda'yo'.

¹⁴ Tinc'om'yo' ñ'omtiuu tjaa ljo' nntjom'yo', ee xeⁿ nndii gobiernom ñ'oomwaa', já manquiuyuâ chiuu nlui'ljuu' ñ'oom 'naⁿ'yo' luaa'.

¹⁵ Ndo' to'ñoom sondaro tsjo'ñjeeⁿñeeⁿ. To'na, tyot'oomna ñ'oom cha'xjeⁿ na jndaⁿ jndyena na caluena. Cwe' jo' hasta je'cheⁿ ndicwaⁿ cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos na ty'ecanty'uee nn'aⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

Jesús majñoom nn'aⁿ na c'oonquiiana ñ'oom'm

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Quia jo' já na canchoo'cwiindyô saayâ ts'ondaa Galilea. Saawaayâ cwii ta yuu na jndaⁿ seicandii Jesús na catsaayâ.

¹⁷ Xjeⁿ na nty'iaayâ jom tyolat'maaⁿndyô jom. Saaⁿ ñ'eeⁿ cwantindyô na tijndaa' nquiuyuâ aa mayuu' na jom.

¹⁸ Quia jo' seicandyoo'ñê nacañoomyâ. Tsoom ndaayâ:

–Nandyee cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, cha'waa matseixmaⁿya na jndo,

¹⁹ jo' chii catsa'yo' na m'aⁿ nn'aⁿ ticwii cwii ndyuaa. Nñe'quia'yo' ñ'oom naya ndaana cha nla'yu'na ñ'eⁿndyô. Calats'oomndyo' joona ñequio xuee' Tsotyaya, ñequio xuee Ja na Jnaaⁿ, ndo' ñequio xuee' Espíritu Santo.

²⁰ Cat'moⁿ'yo' na cala'candana cha'tso ñ'oom na jndaⁿ tquiaya ndaa'yo'. Ndo' cjaañjoom' n'om'yo' na m'aaⁿya ñ'eⁿndyô' ticwii xuee, hasta na nntycwii tsjoomnancue. Amén.

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Marcos

Tyoñequiaa Juan ñ'oom ndyuaa na tjaa nn'aⁿ c'om
(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Luaa waa na jnaⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo, Jnda Ty'oots'om.

² Jnda seicandañ'ena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, matsona':

Majñooñ'tyaya cwii moso 'naⁿya na wjaajndyee jo njom'. Jom nncwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿ,

cha mam'aⁿc'eendye nn'aⁿ quia na nncue'cañoom'.

³ Jom ts'aⁿ na jndei matseineiⁿ ndaa nn'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

Matsoom: "Calajndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' nndyocwjee'cañoom nquii na nntsantjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom cwilayo'yo' nato na ñoom."

⁴ Ñ'oommeiⁿ seicandañ'ena' quia na to' Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na calcwe' n'omna jnaaⁿna cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona ndo' nleits'oomndyena.

⁵ Jndye nn'aⁿ ty'e na m'aaⁿ na jnaⁿna cha'waa ts'ondaa Judea ñequio tsjoom Jerusalén. Jnda na lcwe' n'omna jnaaⁿna, seits'oomñê joona ts'om jndaa Jordán.

⁶ Juan'ñeeⁿ tyocweⁿ liaa na tuiina' ñ'eⁿ soo' camello. Chi'tyeⁿ xcweeⁿeⁿ cwii tjaaⁿ. Tyocwaaⁿaⁿ calcaa ntyue' ndo' tyo'om tsiom' jndaa.

⁷ Luaa ñ'oom na tyoñequiaaⁿ ndaa nn'aⁿ, tyotsoom:

—Mandyontyjo nqueⁿ na t'maⁿti tseixmaaⁿ, nchiiti ja. Ticatseixmaⁿya na cwe' ja nndi'ntjoⁿya nnoom na nntseicanaⁿa lcoom'm.

⁸ Ja matseits'oomndyo 'o ñequio ndaatoo, saa nqueⁿ nntseits'oomñê 'o ñequio Espíritu Santo.

Na teits'oomñe Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹ Tiempo'ñeeⁿ jnaⁿ Jesús tsjoom Nazaret, ts'ondaa Galilea. Tyje'cañoom Juan ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om. Ndo' seits'oomñe Juan jom ts'om jndaa Jordán.

¹⁰ Quia na jlueeⁿeⁿ naquii' ndaa mantyjacheⁿ nty'iaaⁿaⁿ na seicanaañ'ena' tsjo'luee. Jndyocue Espíritu Santo cha'cwijom catu'. Jndyocaljo nacjoom'm.

¹¹ Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'oots'om cañoom'luee. Matso:

—'U cwiluiindyu' Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'oonya. Cantyja 'naⁿ 'u ñequii'cheⁿ mañequiaana' na neiⁿya.

Ñ'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹² Ndo' mantyjacheⁿ tjañ'oom Espíritu Santo Jesús cwiicheⁿ ntyja yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

¹³ Jo' ljoo'ñê wen'aaⁿ xuee. Tyoqueⁿñe tsaⁿjndii na nlqueⁿ xjeⁿ jom. Mati tyom'aaⁿ Jesús quii'ntaaⁿ quioo' wjee. Ndo' tquie'cañom ángeles na tyondye'ntjomna nnoom.

Mato' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ts'ondaa Galilea

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

¹⁴ Jnda na tju' Herodes Juan w'aancjo, quia jo' tja Jesús ts'ondaa Galilea. Jo' jo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ cantyja na matsantjom Ty'oots'om.

15 Tyotsoom:

—Jnda tue'ntyjo xjeⁿ na ññe'quiandyo' na nntsa'ntjom Ty'ooots'om 'o. Calayu'yo' ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndo' calcwe' n'om'yo'.

Ma'maⁿ Jesús ñequiee nn'aⁿ na cwitjeii' calcaa
(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

16 Yocheⁿ na mawinom Jesús 'ndyoo ndaaluee Galilea, nty'iaaⁿ'aⁿ Simón ñequio tyjee tsaⁿ'ñeeⁿ Andrés. Cwituee'na tsqui' 'naaⁿ'na ts'om ndaaluee ee joona ts'iaaⁿ 'naaⁿ'na na cwitjeii'na calcaa.

17 Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Quio'yo' ñ'eⁿndyō ndo' ja nnts'aa na nlatjom'yo' nn'aⁿ tachii cwe' calcaa.

18 Joona mañoom' 'ndyena lqui' 'naaⁿ'na. Ty'ena ñ'eⁿñê.

19 Tjatjatyeen chjoowi' 'ndyoo ndaaluee. Tuee'cañoom Jacobo ñ'eⁿ tyjee tsaⁿ'ñeeⁿ na jndyu Juan. Joona ntseinda Zebedeo. M'aⁿ'na ts'om w'aandaa, cwila'yona lqui'tsaⁿ 'naaⁿ'na.

20 Mantya tqueeⁿ'ñê joona, quia jo' 'ndyena tsotyena Zebedeo ts'om w'aandaa ñequio naⁿntjoom'm. Ty'ena ñequio Jesús.

Tsaⁿ na tyoleiñ'oom jndyeticia
(Lc. 4:31-37)

21 Ty'ena tquiena tsjoom Capernaum. Quia na tue'ntyjo xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos quia jo' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om. Toōⁿ'ōⁿ na tyo'mōōⁿ ndaa nn'aⁿ.

22 Ndo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, jeeⁿ tjawee' n'omna. T'mōⁿ'na' ndaana na waa najndei na matseixmaaⁿ, ee ñ'oom na tyo'mōōⁿ cajndatina', nchii cwe' cha'na ñ'oom na cwit'mōōⁿ nn'aⁿ na jndō' n'om chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

23 Ndo' naquii' wats'om'ñeeⁿ tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na maleiñ'oom jndyeticia juu. Jndei tyotseixuaa tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'oom ndyuee jndyeticia'ñeeⁿ.

24 Tsoom nnom Jesús:

—¿Ljo' l'ue ts'om' ñ'eⁿndyô jâ, 'u Jesús na jnaⁿ Nazaret? ¿Aa jndyo' na jndyo'tsei'tyui' na laxmaaⁿyâ najndaayâ? Jâ macwitajnaaⁿ'â ñeeⁿ cwilui-indyu'. Nncu' cwiluiindyu' na lju' ts'om' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'ooots'om.

25 Quia jo' seitia' Jesús jndyeticia'ñeeⁿ. Tsoom:

—Catseicheⁿ. Calui' naquii' ts'om tsaⁿ'm'aaⁿ'.

26 Ndo' s'aa jndyeticia'ñeeⁿ na seicantyeenⁿñe tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' tyoteiñe. S'aaⁿ na seixuaa jndei, jnda jo' jlueeⁿ'eⁿ naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ.

27 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa' tuii jeeⁿ tyuena. Tyota'x'eena ndaa nc'iaana, tyoluena:

—¿Ljo' ma'mōⁿ'na' na luaa' tuii? Cwa cwii ñ'oom xco cwindyaaya je'. Ee tsaⁿ'm'aaⁿ' waa najnei na matsa'ntjoom meiⁿ jndyeticia ndo' cwila'candana ñ'oom na matsoom.

28 Mañoom' t'om ñ'oom cantya 'naaⁿ' Jesús cha'waa ts'ōndaa Galilea.

Sein'maⁿ Jesús staxeeⁿ' Simón Pedro
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

29 Ndo' jnda na jlui'na wats'om, ty'ena waa' Simón ñ'eⁿ Andrés, ndi ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan.

30 Tquiena. Ndo' jo' jo' m'aaⁿ staxeeⁿ' Simón. Waa cjoo' jnduu na matseicona' juu. Mañoom' jla'candii nn'aⁿ Jesús na wii' yuscu'ñeeⁿ.

31 Quia jo' tjantya' Jesús tsaⁿ'ñeeⁿ, t'ueeⁿ ts'ō, seiweeⁿ juu. Mañoom' ntquiuñe na matseicona' juu. Mana to' na mandintjom ndaana.

Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿwii
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Majuu tmaaⁿñeeⁿ jnda na tjacue ñe'quiom', tquie'cho nn'aⁿ nn'aⁿwii ñ'eⁿ nn'aⁿ na maleichuu jndyetia na m'aaⁿ Jesús.

³³ Manndyo ndyuendye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na tquiena na cwe' 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ.

³⁴ Xjeⁿñeeⁿ sein'maaⁿ jndye nn'aⁿwii cha'tso nnom ntycu na cwitjoomna. Mati jndye jndyetia tjeiⁿ'eⁿ naquii' n'om nn'aⁿ. Meiⁿ tñquiaaⁿ na nla'neiⁿ jndyetia'ñeeⁿ meiⁿcwii ñ'oom ee tical'ue ts'oom na nndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Ee jndyetia'ñeeⁿ manquiuna 'ñeeⁿ cwiluiñê.

Jesús mañequiaaⁿ ñ'oom ts'ondaa Galilea
(Lc. 4:42-44)

³⁵ Teincoo cwicheⁿ xuee ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ teicantyjaaⁿ, tjaaⁿ cwii joo yuu na ñenqueⁿ. Jo' jo' tyotseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

³⁶ Ndo' Simón ñequio nc'iaaⁿ'aⁿ ty'entyjona naxeⁿ! Jesús na cwil'ueena jom.

³⁷ Jnda na jliuna jom, jluena nnoom:

—Jndye nn'aⁿ jeeⁿ cwil'uee 'u.

³⁸ Tsoom ndaana:

—Cjaaya nt'omcheⁿ njoom na nndyoo' cha mati jo' ñnequiaya ñ'oom naya na nndye nn'aⁿ. Ee maxjeⁿ ts'iaaⁿwaa' na qui na jndyooya.

³⁹ Quia jo' tyomanoom cha'waa ts'ondaa Galilea. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya naquii' lan'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ cwii cwii joo. Ndo' tyocwjeeⁿ'eⁿ jndyetia naquii' n'om nn'aⁿ.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra
(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ Jesús na chuu tycu lepra. Tco'xtye jo nnoom, s'aa ty'oo, tso:

—Ta, ntyjii 'u nndaā nntsein'maⁿ! ja, xeⁿ wajnaⁿ na maty'iomna'.

⁴¹ Jesús t'oom na wi' ts'oom tsaⁿñeeⁿ. Seilioom ts'ooⁿ, tyeⁿnquiom'm juu. Tsoom nnom:

—Maxjeⁿ maty'iomna' na ljo'. Can'maⁿ!

⁴² Mantyja tsu tycu lepra. Mana ljuu' tjaaⁿ'aⁿ cha'waañê.

⁴³ Jnda jo' jñom Jesús tsaⁿñeeⁿ, tyeⁿ ñ'oom tsoom nnom:

⁴⁴ —Meiⁿcwii ñ'oom ticatsu' ndaaⁿ nn'aⁿ chiuu tuii na n'maⁿ. Saa cja', cja'tseica'moⁿndyu' nnom tyee. Ndo' quiaa' quioo' nnoom na matseit'maaⁿndyu' Ty'oots'om cha'xjeⁿ na tyotsa'ntjom Moisés. Ee laa'ti' nncwji'yuu'ñena' ndaaⁿ nn'aⁿ na jnda n'maⁿ!

⁴⁵ Saa quia na tja tsaⁿñeeⁿ, toⁿoⁿ na tyotseineiⁿ, tyotsoñ'eeⁿ chiuu waa na n'maaⁿ. Jo' chii mañoom' t'om ñ'oom ndiocheⁿ. Cwe' jo' seicu'na' na nncjaaquiee' Jesús meiⁿnquia tsjoom ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ nnc'oontyjaa'na xeⁿ nliuna jom. Jo' chii ljoo'ñê yuu tjaa nn'aⁿ c'oom ndo' tquie'cañom nn'aⁿ na m'aaⁿ na jndye joo jnaⁿna.

2

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee
(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

¹ Jnda na teinom cwantindyo xuee, tue'cañoomnda' Jesús tsjoom Capernaum. Ndo' teic'uaa ñ'oom na jnda tyjeeⁿ'eⁿ, m'aaⁿ waa' cwii ts'aⁿ.

² Jndye nn'aⁿ tjomndyena jo' jo' hasta tileicwiiñdeii w'aa. Meiⁿ cwe' 'ndyoots'a tñcandaā nlquie'cañomna. Ndo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaana.

³ Ndo' jo' tquie'cañom ñequiee nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús. Tquioñ'omna cwii ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee.

⁴ Quia na nty'iaana na tîcandaa nnc'oontyjaa'na na m'aaⁿ ee na jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ, quia jo' ty'ewana xqueⁿ w'aa. Jla'canaaⁿndyena ndyeyu na meintyjee' Jesús. Jla'c'oⁿna tsuee na ndii' ts'aⁿwii'.

⁵ Quia na nty'iaa' Jesús na cwila'yuy'a n'om naⁿñeeⁿ, tsoom nnom nquii ts'aⁿ na wii':

—'U jndaaya, jnda seit'maⁿ ts'o^onya 'u cha'tso jnaⁿ na niom.

⁶ Ndo' nt'om nn'aⁿ na cwit'mo^o ljeii na tqueⁿ Moisés na teindyuaandye jo' jo', jndye ñ'oom tyola'tiuuna naquii' n'omna na ticuee' n'omna Jesús.

⁷ Jla'neiⁿ cheⁿnquieena naquii' n'omna, jluena: “Tsaⁿm'aaⁿ ¿chiiu na luaa' matsoom? Cwa ñ'oom ntjeiⁿ matseineiⁿ nacjoo' Ty'o^ots'om ee macandā jom nndaā nntseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ nn'aⁿ.”

⁸ Ndo' ntyjii Jesús na luaa' m'aaⁿ n'omna. Tsoom ndaāna:

—¿Chiiu na ticuaaya nquiu'yo' ñ'eⁿndyo?

⁹ ¿Cwaaⁿ ñ'oom cwila'tiuu'yo' na tijndei'tina' na nntsjo^o nnom tsaⁿwii'm'aaⁿ? ¿Aa nchii cha'na jnda tsjo^o nnoom na matseit'maⁿ ts'o^onya jnaaⁿaⁿ na waa? Oo ¿aa nchii jndei'tina' nquiu'yo' na nntsjo^o na quicantyyjaaⁿ, catseilcwiiñê tsuee 'naaⁿaⁿ ndo' cjaacaⁿ?

¹⁰ Queⁿ'yo' cwenta, ja na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nntsjo^o juu ñ'oom na nquiu' 'o na jndei'tina'. Quia jo' quia na jnda tco'yana' tsaⁿm'aaⁿ nla'noⁿ'yo' na majndeiiticheⁿ ja waa najndo^o nnom tsjoomnancue na nndaā nntseit'maⁿ ts'o^onya jnaaⁿ nn'aⁿ.

¹¹ Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—'U re, matsjo^oya njom', quicantyyja'. Catseilcwiindyu' tsuee 'naⁿ. Cja'to' wa'.

¹² Ndo' mantyyja teicantyyja tsaⁿñeeⁿ, seilcwiiñê tsuee 'naaⁿaⁿ. Jluueⁿeⁿ na jndoo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Jeeⁿ tjawee' n'omna na luaa' tuii. Tyola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om, tyoluena:

—Mei'jom ndii' tyoonty'iaaya na nluii na luaa'.

Ma'maⁿ Jesús Leví na mati jndyu Mateo

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³ Jnda tuii na luaa', tja Jesús cwiicheⁿ cwii ndii' 'ndyoo ndaaluee ndo' jndye nn'aⁿ ty'entyjaa'na jom. Tyo'mo^o ndaāna.

¹⁴ Cwii xuee mawinoom yuu na cwitioom nn'aⁿ ts'iaaⁿndaāna cwentaa' gobiernom. Jo' jo' noom'm cwii ts'aⁿ na jndyu Leví jnda Alfeo. Wacatyeeⁿ tsaⁿñeeⁿ na maco'ñoom s'om na cwitioom nn'aⁿ. Tso Jesús nnoom:

—Candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ 'naⁿya.

Ndo' teicantyyja tsaⁿñeeⁿ, tjatseijomñe ñ'eⁿ Jesús.

¹⁵ Cwii xuee m'aaⁿ Jesús waa' Leví ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Jo' jo' wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa ñequio naⁿñeeⁿ na cwicwa'na. Ndo' mati majndye nn'aⁿ na cwito'noom ts'iaaⁿndaā nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ñequio nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye nnom Ty'o^ots'om cantyyja na nquii nn'aⁿ fariseos, teindyuaandyyena ñ'eⁿñê. Ee jndye nn'aⁿ ty'entyjona naxeeⁿeⁿ.

¹⁶ Saa nn'aⁿ fariseos ñequio nc'iaana na cwit'mo^o ljeii na tqueⁿ Moisés, quia na nty'iaana na macwa' Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye nnom Ty'o^ots'om ndo' ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom, ta'x'eena ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jluena:

—¿Chiiu waayuu na macwaaⁿaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ndo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye nnom Ty'o^ots'om?

¹⁷ Jnda na jndii Jesús na luaa' cwiluena, tsoom ndaāna:

—Nn'aⁿ na tiwii titjoondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei. Saa nn'aⁿ na wii, tjoondyena tsaⁿñeeⁿ. Ja nchii na jndyoo na nncwaⁿya nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana', ja jndyoo na nncwaⁿya nn'aⁿjnaⁿ.

¿Chiuu na tyoola'cwejndo'ndye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús?

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸ Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan tsaⁿ na tyot-seits'oomñe nn'aⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na cwila'naaⁿ nn'aⁿ fariseos, m'aⁿna na cwila'cwejndo'ndyena cwii xuee. Ndo' nt'omndye joona ty'entyjaa'na Jesús, ta'x'eena nnoom, jluena:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan cwila'cwejndo'ndyena ndo' majo'ti cwil'a nn'aⁿ fariseos, saa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa', tyoola'cwejndo'ndyena. ¿Chiuu na tyool'ana?

¹⁹ T'o Jesús cwii ñ'oom na cwe' tjañoom' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. Tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye na macoco ts'aⁿ ¿aa maty'iomna' na nla'cwejndo'ndyena yocheⁿ na ndii ñ'eⁿ tsaⁿs'a'ñeeⁿ ñ'eⁿndyena? Cantyjati xuee na m'aaⁿ ñ'eⁿndye naⁿñeeⁿ na cwiwit'maaⁿ na tocoom, ticatsona' na nla'cwejndo'ndyena.

²⁰ Saa manncue'ntyjo xuee na nncwji'na' jom quii'ntaaⁿna, quia ljo'cheⁿ nla'cwejndo'ndyena.

²¹ Seineⁿticheⁿ Jesús cwii ñ'oom na tjañoom' cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaana. Tsoom:

—Ts'aⁿ na matseyo liaa, ticaty'iomna' na nncwjaa'ñê cwii taⁿ liaa xco na tyootmaⁿ na nntseyooⁿ liaa ntsaa. Ee na ljo' nnts'aaⁿ, quia nntmaⁿ liaa tquie quia jo' nncjaateiⁿ liaa xco, nntyjaañena' liaa ntsaa, ndo' cwajndiiti nnc'ioo'ñena' liaa ntsaa'ñeeⁿ.

²² Mati ts'aⁿ na mach'ee winom tijoom nntioom juuna' tjaⁿ na jnda teijndyo. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa ts'aⁿ nnt'ioo' tjaⁿñeeⁿ, mana cwiwi'ndaa'na', ndo' mati nlcwe' winom. Jo' chii maty'iomna' na ts'om tjaⁿ xco nnc'oocuena'.

Cwit'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndye nn'aⁿ

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, mawinom Jesús yuu na niom ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, yocheⁿ na cwiwinomna jo' jo', to'na na cwit'ioo'ndyena meiⁿ ndyee xu'lqueeⁿ.

²⁴ Nt'om nn'aⁿ fariseos jluena nnom Jesús:

—Queⁿ cwenta naⁿm'aⁿl, ¿chiuu na cwil'ana cwii na ticatsaⁿntjomna' xuee na cwita'jndyaaya?

²⁵ T'o Jesús, tsoom ndaana:

—'O, ¿aa nchii jnda jla'naⁿyo' ñ'oom chiuu s'aa David quia na seitjoona' na nlcwaaⁿaⁿ? Saa tyoolancjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Jom t'oom na ñejnoom'm ndo' mati nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê.

²⁶ Tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om 'naaⁿl Ty'ooots'om ndo' tcaaⁿ tyoo' nnom Abiatar tyee na cwiluiitquieñe. Jnaaⁿaⁿ ntyoo'ñeeⁿ. Tcwaaⁿaⁿ joona' ndo' mati tquiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ na jnda tquia nn'aⁿ nnom Ty'ooots'om, ticwanaaⁿ na nlcwa' meiⁿnquia ts'aⁿ, macandā ntyee wanaaⁿ na nlcwa'na juuna'.

²⁷ Tsoticheⁿ Jesús ndaana:

—Tqueⁿ Ty'ooots'om xuee na nnta'jndyee nn'aⁿ cha na nnteijndeiina' joona, nchii seijndaa'ñê na nnts'aana' xjeⁿ 'o na nndu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ xuee tseixmaⁿna'.

²⁸ Jo' chii ja na cwiluiindyoo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee waa na matseixmaⁿya na nntsjojo ljo' wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ xuee na cwita'jndyaaya.

3

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na jndaⁿ tjateii cwii ts'o^o
(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om. Jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndaⁿ tjateii cwii ts'o^o.

² Jeeⁿ tyoqueⁿ nn'aⁿ fariseos cwenta ljo' nnts'aaⁿ, aa nntsein'maaⁿ tsaⁿñeeⁿ juu xuee na cwita'jndyeena, ee jeeⁿ queeⁿ n'omna na nndaⁿ nlqueⁿna ñ'oom nacjoom'm.

³ Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na jndaⁿ tjateii ts'o^o:

—Quicantyja', cwintyje' xcwe quii'ntaaⁿ na^mm'aⁿ.

⁴ Ndo' tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

—Ja mawax'aya ndaa'yo', xuee na cwita'jndyaaya ¿aa wanaaⁿ na cateijn-deii ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ na wi' matjom, oo aa ticateijneiⁿ juu? ¿Aa cwji'n'maaⁿñê x'iaaⁿ'aⁿ na ticue', oo aa ca'ñeeⁿ na cue'?

Saa joona yacheⁿ jla'cheⁿna.

⁵ Quia jo' nty'iaaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ ndiocheⁿ, seilioo'ñê ñ'eⁿndyena. Tquiaana' na chjoo' ts'oom ee sei'nqooⁿ'oⁿ na jeeⁿ quie' n'omna. Tsoom nnom tsaⁿs'a'ñeeⁿ:

—Catseiliuu' ts'o'.

Seiliuu tsaⁿñeeⁿ ts'o^o'oⁿ ndo' mana tco'yana' jom.

⁶ Saa nn'aⁿ fariseos mantya jluina, tyo'maⁿna ñequio nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes chiuu nl'ayoona na nla'cuee'na Jesús.

Jndye nn'aⁿ tjomndye 'ndyoo ndaaluee

⁷ Quia jo' tjannda' Jesús 'ndyoo ndaaluee ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Cwii tmaaⁿ nn'aⁿ ty'entyjo naxeeⁿ'eⁿ na jnaⁿna ts'ondaa Galilea.

⁸ Ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyondyena cantya 'naaⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ. Quia jo' jndyendyena jnaⁿna ts'ondaa Judea ñequio tsjoom Jerusalén, ñequio ndyuaa Idumea, ñequio xndyaa' jndaa Jordán, ndo' ñequio ndiocheⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón. Ty'entyjaa'na jom.

⁹ Jo' chii sa'ntjoom nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cala'jndaa'ndyena cwii w'aandaa chjoo na nleil'uee'ñê cha tints'aana' na 'oontquieena jom ee tyeeⁿ na jeeⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ nacañom'm.

¹⁰ Ee nc'e na jndaⁿ sein'maaⁿ jndyendye nn'aⁿ, jo' chii cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na ndicwaⁿ chona ntycu, tyola'canto'ndyena nacañom'm na ñ'e'nquio'na jom cha nn'maaⁿna.

¹¹ Ndo' jndyeta na m'aⁿ naquii' n'om nn'aⁿ, meiⁿyuucheⁿ na nty'iaana jom, l'ana naquii' n'om naⁿñeeⁿ na cata'na cantyena jo nnoom. Tyola'xuaana, tyoluena:

—'U cwiluiindyu' Jnda Ty'oqots'om.

¹² Saa Jesús jndei'na' tyotsa'ntjoom na tica't'mooⁿna 'ñeeⁿ cwiluiiñê.

Ma'maⁿ Jesús canchoo'we nn'aⁿ na nla'jomndye ñ'oom 'naaⁿ'aⁿ
(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³ Tjawa Jesús cwii ta, ndo' tqueeⁿñê nn'aⁿ na macwjii'ñê cwentaaⁿ'aⁿ na c'oonna na m'aaⁿ.

¹⁴ Tqueeⁿ canchoo'wendyena na nñ'eeⁿna ñ'eⁿñê ndo' na njñoom joona na nñe'quiana ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Matseicajndyuna' joona apóstoles.

¹⁵ Tquiaaⁿ cantya najndei na tseixmaaⁿ na nla'xmaⁿna cha nndaⁿ nla'n'maaⁿna nn'aⁿ ndo' nndaⁿ nntjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

¹⁶ Nmeiiⁿ ncuee nchoo'we nn'aⁿ na tjeii'ñe Jesús cwentaaⁿ'aⁿ: Simón, tsaⁿ na seicajñoom Pedro,

17 Jacobo ñequio tyjeeⁿ Juan, ntseinda Zebedeo, joona seicajñoom Boanerges, ñ'loomwaa' ma'moⁿna' na jeeⁿ chona ndyueena,

18 Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo jnda Alfeo, Tadeo, Simón, tsaⁿ na matii'ñe ñ'oom ñ'eⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ cananista.

19 Ndo' ñ'eⁿ Judas Iscariote, ts'aⁿ na tquiaa cwenta Jesús.

Cwilueyoona na Jesús tsaⁿjndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

20 Jnda jo' tja Jesús yuu na mac'leeⁿ, ndi ñ'eeⁿ naⁿ ñ'eeⁿ. Ndo' tjomndyennda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ hasta tileinquiaana' na nlcwaaⁿaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê.

21 Jnda na jndye nn'aaⁿ nqueⁿ na luaa' matjoom, ty'ec'omna jom na jndei'na' ee cwilue nn'aⁿ na jnda seintjei'na' jom.

22 Nt'om nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na jnaⁿ Jerusalén, tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ matseixmaaⁿ Beelzebú, juu tsaⁿjndiitquiee. Nc'e najndeii na matseixmaⁿ, jo' na macwjeeⁿeⁿ jndyetia naquii' n'om nn'aⁿ.

23 Tqueeⁿñe Jesús naⁿ ñ'eeⁿ ndo' seineiiⁿ ñ'oom tjañoom' ndaana. Tsoom:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na nquii Satanás mawjaⁿ nacjoo' nqueⁿ na macwjeeⁿeⁿ jndyetia ñequio ntyjenaⁿjndiiñê naquii' n'om nn'aⁿ?

24 Xeⁿ m'aaⁿ cwii gobiernom na cwit'oⁿndye nn'aⁿ 'naaⁿaⁿ, nt'om cwi'oo nacjoom'm ndo' nt'om cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsaⁿñ'eeⁿ xocaljoo'ñetyeeⁿ ts'iaaⁿ.

25 Ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ cwii w'aa xeⁿ cwila'ntja'ndyena, xoc'omna na ñ'e'naaⁿ, maxjeⁿ nnt'oom'ndyena.

26 Ndo' majo'ti cantyja 'naaⁿ Satanás, xeⁿ na matseiweñê nacjoo' ntyjenaⁿjndiiñê quia jo' xocaljotyeⁿ cantyja najneiⁿ na matsa'ntjoom joona. Ee xeⁿ na luaa' mach'eeⁿ, quia jo' matseintycwiiñê cheⁿnqueⁿ.

27 'Tjaa'naⁿ ts'aⁿ na ndaaⁿ na cwe' nncjaaquiee'to waa' ts'aⁿ na jeeⁿ jndei na nncwji' 'naaⁿ tsaⁿñ'eeⁿ. Saa xeⁿ nntseytyeⁿjñ'eeⁿ tsaⁿñ'eeⁿ quia ljo'cheⁿ ndaaⁿ nncwji'ñ'eeⁿ 'naaⁿ. Maluaa' matseijomna' ñ'eⁿndyo ja quia macwjii'a naⁿjndii ñ'eⁿ jndyetia naquii' n'om nn'aⁿ.

28 'Mayuu'cheⁿ candye'yo' nntsjo^o, ndaaⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om cha'tso nnom na cwila'tjo^ondye nn'aⁿ ñequio meiⁿnquia ñ'oom wi' na ntjei'na' na cwiluena.

29 Saa meiⁿcwi'ñ'eeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matsoyuu na cwilui ts'iaaⁿ 'naⁿya cwe' cantyja najndeii tsaⁿjndii, tsaⁿñ'eeⁿ matseineiiⁿ ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo' Espíritu Santo. Ndo' na ljo' tijoom nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om tsaⁿñ'eeⁿ. Jnaⁿwaa' tijoom cantycwiina'.

30 Luaa' tsoom ndaaⁿ naⁿ ñ'eeⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ee joona tyoluena na jom tseixmaaⁿ tsaⁿjndiitquiee.

Jesús, tqie ntyjeeⁿ na m'aaⁿ ñ'eⁿ tsoñ'eeⁿ

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

31 Tquiecañom ntyjee Jesús ñequio tsoñ'eeⁿ yuu na m'aaⁿ saa ch'eⁿ ljoo'ndyena nc'e na jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ. Cwe' jla'cwanomna ñ'oom na calueeⁿeⁿ ch'eⁿ.

32 Jo' chii nn'aⁿ na meindyuaandye nacañom'm jluena nnoom:

—Aa ndi', jnda tyjee' tso'ndyo' ñ'eⁿ ndyenty'iu'. M'aⁿna ch'eⁿ, cwil'ueena 'u.

33 Saa t'o^o ndaana tsoom:

—Ndye'yo' nntsjo^o ndaaⁿ'yo' 'ñ'eeⁿ cwiluiñê tsondyo ndo' ndyentyjo.

34 Jnda chii nty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na meindyuaandye nacañom'm, tsoom ndaana:

—Queⁿ'yo' cwenta, ncjo'yo' cwiluiindyoy' tsondyo ñequio ndyentyjo.

35 Ee meiⁿ cwil'ñeeⁿ cheⁿ ts'aⁿ na mach'ee yuu na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, tsaⁿ ñeeⁿ cwiluiiñe ti'tyjo, ndo' nomtyjo, ndo' tsondyo.

4

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo
(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

1 Cwiicheⁿ cwii ndii' tquie'cañom cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye na m'aaⁿ Jesús 'ndyoo ndaaluae. To^on'ōⁿ na ma'mo^on ndaana. Ndo' jeeⁿ ndya' tyola'canto'ndyena nacañom'm. Jo' chii tjacuo^on ts'om w'aandaa chjoo na meintyje'cheⁿna' ts'om ndaaluae. Tjacjom ts'omna' ndo' cha'tsondye nn'aⁿ ljoo'ndyena 'ndyoowi' ndaaluae tyuaatcwii.

2 Jndye ñ'oom tjañoom' teil'uee'ñê na tyo'mo^on ndaa nn'aⁿ. Tue'cañoomna' na tsoom ñ'oomwaa:

3 –Candyeyo' ñ'oomwaa: Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tjacjoom'm lqueeⁿ trigo.

4 Ndo' yocheⁿ na majoom'm lqueeⁿ ñee, nt'om tquiaa ts'om nato. Ndo' tquie cantsaa, tcwa'yo' joona'.

5 Nt'om lqueeⁿ tquiaana' tyuaa na jeeⁿ ljō' yuu na tita m'aaⁿ ts'o. Lqueeⁿ ñeeⁿ tyuaa' t'oomna' ee tita tiona' ts'o.

6 Sa^a na jeeⁿ jmeiⁿ tyonty'iaa' ñe'quiom', t'uaana'. Tjacaana' ee na tinjoom ty'e nch'ioo'na'.

7 Nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na meintyjee' nda' l'ōō niom. Tyuaa'ti tjawindye l'ōō niom'ñeeⁿ, tco'na' ntjom, nc'e naljo' tjaa'na' ljo' tue' l'a lqueeⁿ ñeeⁿ.

8 Sa^a nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o. T'oomna', ty'ewijndana', jndye lqueeⁿ tue'. Nt'om tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom lqueeⁿ trigo na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacju' tsaⁿ ñeeⁿ. Ndo' nt'om tjei'na' we xuu waljoo' xcwe na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm. Ndo' nt'om tjei'na' ñequiee xuu na cwii ts'oom lqueeⁿ na tjacjoom'm.

9 Quia jo' tso Jesús ndaana:

–Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

Luaa ts'iaaⁿ ñ'oom tjañoom'
(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

10 Jnda na tju'na' na ñenquii Jesús ñequio nn'aⁿ canchoo'wendye ndo' ñequio nt'om nn'aⁿ na mati cwicañ'eeⁿtyeⁿ ñ'eⁿñê, ta'x'eena ljo' ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom'ñeeⁿ.

11 Ndo' tsoom ndaana:

–Mañequiaa Ty'o^ots'om na 'o cala'noⁿ'yo' ñ'oom na tyooliu nn'aⁿ cantyja na matsaⁿntjoom. Sa^a nn'aⁿ na tyoola'jomndye ñ'eⁿndyo, ñenquii' ñ'oom tjañoom' matseinaⁿya ndaana.

12 Jo' chii mach'eena' na mayuu'cheⁿ meiiⁿ na jndye ndii' ndyena ñ'oom na mañequiaya, sa^a xocala'noⁿ'na. Ndo' meiiⁿ na jndye ndii' nnty'iaana ts'iaaⁿ na mats'aa sa^a tixoqueⁿna cwenta. Ee cwil'ayana na nmeiiⁿ cha tilcwe' n'omna, tintseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaaⁿna.

Luaa ma'moⁿ ñ'oom na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo
(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

13 Quia jo' tsoom ndaana:

–¿Aa maxjeⁿ ticala'noⁿ'yo' ñ'oom tjañoom'waa'? ¿Chiuu n'aa na nla'noⁿ'yo' nt'omcheⁿ ñ'oom tjañoom'?

14 Juu ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo, jo' ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'o^ots'om.

15 Lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato, jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'o^ots'om na mañequiaa ts'aⁿ, sa^a mantyja macwji' Satanás ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna.

16 Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo' tyuaa, jo' nn'aⁿ na ya cwindye ñ'oom' Ty'o^ots'om. Neiiⁿna cwito'ñoomna juuna'.

17 Saa tiyo cwindyena ee matseijomna' joona cha'na jnda lqueeⁿñeeⁿ na tinjoom ty'e nch'ioo'na'. Ndo' quia na maco'wi'na' joona oo cwila'wjee nn'aⁿ joona nc'e na cwila'yu'na, mantya cwi'ndyena.

18 Lqueeⁿ na tquiaa naquii' l'o^o nioom, jo' nn'aⁿ na ya Cwindye ñ'oom' Ty'o^ots'om.

19 Saa naⁿñeeⁿ jeeⁿ m'aaⁿ n'omna chiuu cwii 'oom'aⁿtina. Maquiu'nn'aⁿna' joona na ñe'cwityandyena, ndo' jeeⁿ cwila'queeⁿ n'omna na ñe'calei'chona cha'tso nnom 'na'. Cha'tso nmeiⁿ matseicatsuuna' ñ'oom' Ty'o^ots'om naquii' n'omna. Jo' chii tileicanaⁿjndeina' na nl'ana yuu na cjawee' ntyjii Ty'o^ots'om.

20 Saa m'aⁿ nn'aⁿ na ya cwindye ñ'oom' Ty'o^ots'om. Cwila'ljona juuna' naquii' n'omna. Cwiqeeⁿndyena na cwil'ana yuu na ya. Matseijomna' joona cha'na lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ya ts'o. Nt'om naⁿñeeⁿ matseijomna' cantya 'naaⁿna cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom. Ndo' nt'omndyena matseijomna' cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' we xuu waljoo' xcwe. Ndo' nt'omndye naⁿñeeⁿ matseijomna' joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñequiee xuu.

*Ñ'oom tjañoom' cantya 'naaⁿ xjocanti
(Lc. 8:16-18)*

21 Jnda jo' seineiⁿtyeeⁿcheⁿ ndaana:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicw'aa ts'aⁿ xjocanti ndo' nncwjaa'ñeyom juuna' nacjee' ts'oom maquila, oo na nlcoom'm juuna' nacjee' jnduu? ¿Aa nchii ndye nntseintyaaⁿ juuna'?

22 Cha'tso na mats'aa je' na ticaliu cha'tsondye nn'aⁿ, mancjo'yo' nla-canooⁿyo' ndaana. Ndo' cwii cwii ñ'oom wjaañoom' na matseinaⁿya je' maxjeⁿ nncue'ntyjo na nla'noⁿ nn'aⁿ meiⁿnquiayuuⁿcheⁿ.

23 'Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

24 Ndo' mati tsoom ndaana:

—Queⁿyo' cwenta cantya 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ na cwindye'yo'. Ee cha'xjeⁿ na cwiqueⁿndyo' na cwindye'yo', malaa'ti' ñequiaa Ty'o^ots'om na nla'noⁿyo'. Ndo' nnts'aaⁿ na nntsaala'noⁿti'yo' nc'e na cwiqueⁿyo' cwenta.

25 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mayuu' matseiljo ñ'oomya naquii' ts'om, m'mooⁿtyaya nnom. Saa ts'aⁿ na ticatseiljo ñ'oomya naquii' ts'om, tsaⁿñeeⁿ mach'eena' cwe' ts'iaaⁿndyo cantyati chjoowi' ñ'oom na mantyjiiⁿtyeeⁿ.

Ñ'oom tjañoom' cantya na 'oowijnda lqueeⁿ trigo

26 Mati tsonnda' Jesús ndaana:

—Juu na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om, matseijomna' cha'xjeⁿ na cwiluii quia na maju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo nomtyuaa.

27 Jnda na tjoom'm lqueeⁿ wjaⁿ. Nntsom, nneiⁿncooñê, mmaaⁿñê, cwe' laa'ti' cwiwinom jndye xuee, jndye tsjom. Ndo' lqueeⁿñeeⁿ nnc'oomna', wjaawindyena' saa tsaⁿñeeⁿ ticatsei'nooⁿoⁿ chiuu cwiluiiyuu na cwi'oowijndana'.

28 Ee tyuaa ticaⁿna' ts'aⁿ na nnteijndei na nnc'oom ntjom. Najndyee cwil'oom jnda, ndo' 'oowindyena'. Ndo' cwiwaa' xu'lqueeⁿ. Jnda jo' macw-jaa'ñena' n'om lqueeⁿ.

29 Ndo' quia na jnda tmaⁿ lqueeⁿ, 'oocatyje nn'aⁿ joona' ee na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nnoⁿna'.

*Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ mostaza
(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)*

³⁰ Ndo' mati toom:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om, ¿ljo' ñ'eⁿ matseijomna'? Ndo' ¿ljo' ñ'eⁿ nlaⁿlajoⁿ'a na m'moⁿ'na' chiuu jaawit'maⁿ cantyja na matsa'ntjoom?

³¹ Matseijomna' cha'na cwii lqueeⁿ mostaza na nnom' ts'aⁿ. Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ lqueeⁿ na cachjooti na cwinom nn'aⁿ.

³² Jndaⁿ na jnom' ts'aⁿ lqueeⁿñeeⁿ cwiloⁿomna', wjaawindyena', maw-inom'na' cha'tso ntjom na tiquiwindye. Cwileitana' hasta cantsaa na cwi'oontyja cwita'jndyeeyo' ncwaⁿ l'oⁿ ts'oom'ñeeⁿ.

*Ñequii'cheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús quia t'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.
(Mt. 13:34-35)*

³³ Jndye nt'omcheⁿ ñ'oom tjañoom' teil'uee'ñe Jesús quia tyotseineiⁿ ndaaⁿ tmaaⁿ naⁿ'neeⁿ, cantyjati na nndaⁿ nla'noⁿ'na.

³⁴ Cha'tso ñ'oom na tyotseineiⁿ ndaaⁿ, ñequii'cheⁿ ñ'oom tjañoom'. Ndo' jndaⁿquia quia na tju'na' na ñenqueⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê,ⁿ quia jo' seineiⁿndyeyoom ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ.

*Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaaluee
(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)*

³⁵ Mañejuu xuee'ñeeⁿ quia na jndaⁿ tmaaⁿ, toom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Cjaaya xndyaa' ndaaluee, ntyjawa'ñeeⁿ.

³⁶ Quia jo' 'ndyena nn'aⁿ na jndyendye. Tuona ts'om w'aandaa na maxjeⁿ njom Jesús. Ty'eñ'omna jom. Mati ty'ela'jomndye nt'omcheⁿ l'aandaa.

³⁷ Xjeⁿ'ñeeⁿ jndeiⁿ tío jndye nnom ndaaluee tyontquiena' nmoⁿ ts'om w'aandaa hasta wjaatoo'na' wjaatiomna' ndaatío.

³⁸ Saa nquii Jesús watsom jo ts'aaⁿ w'aandaa, wantyeeⁿ cwii liaa ndyaa. Joonaa jla'nlcwina jom, jlúena nnoom:

—'U Maestro, ¿aa maxjeⁿ tjaa na coch'eena' 'u meiiⁿ na nncwjaaya?

³⁹ Quia jo' teicantyja Jesús, seitiaaⁿ'aⁿ jndye. Seineiⁿ nnom ndaaluee, toom:

—Cuacheeⁿ, cjameiⁿntyje'.

Quia jo' teicheⁿ jndye ndo' su s'aana' nnom ndaaluee.

⁴⁰ Ndo' toom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—¿Chiuu na jeeⁿ'cheⁿ tyue'yo'? ¿Aa maxjeⁿ tjoⁿcheⁿ na nlayu'ya n'om'yo'?

⁴¹ Saa joonaa yacheⁿ tyocatyuena. Tyoluena ndaaⁿ ntyjeena:

—¿Ñeeⁿ cwiluiñe tsaⁿ'm'aaⁿ? Jnda'jom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee cwila'candana' ñ'oom na matsa'ntjoom.

5

*Ts'aⁿ Gadara na maleiñ'oom jndyeta
(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)*

¹ Tquiena xndyaa' ndaaluee, ndyuaa Gadara.

² Quia na jlui' Jesús ts'om w'aandaa mantyja jnaⁿ cwii ts'aⁿ wats'omtyue' na m'aaⁿ jndyeta naquii' ts'om. Jndyocatjomñe Jesús.

³ Ñequii' mac'eⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ yuu niom ndei'lúaa. Ndo' meiⁿ'cwii ts'aⁿ taticandaa nntseyteⁿ jom, meiiⁿ ñ'eⁿ l'uaancjo.

⁴ Ee jndye ndii' jndaⁿ ñejla'tyeⁿ nn'aⁿ nc'eeⁿ ñequio l'ooⁿ ñ'eⁿ l'uaancjo. Saa jom tyoc'ioo'ñê l'uaancjo'ñeeⁿ nch'u nch'u ntaⁿ. Tjaa meiⁿ cwii ts'aⁿ na nndaⁿ nlqueⁿ xjeⁿ jom.

5 Naxuee, natsjom ñequii'cheⁿ tyomanoom quii'ntaaⁿ ndei'luaa ndo' quii' jndāa. Matseixuaⁿ jndeīi ndo' matseiquiee'ñe cheⁿnqueⁿ ñequio ljo'.

6 Quia na nty'iaa'tquiaaⁿ Jesús, jndyoleinoom, tjantyjaaⁿaⁿ tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom.

7-8 To' Jesús na matseineiⁿ nnom jndyeta, tsoom:

—'U jndyeta, calui' naquii' ts'om tsaⁿm'aaⁿ!

Jo' chii' t'o' tsaⁿñeeⁿ. Jndeīi seineiⁿ tso:

—¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyo ja, 'u Jesús na cwiluiindyu' Jnda Ty'o^ots'om na m'aaⁿ nandyetichē? Ñequio xuee' Ty'o^ots'om, mats'aa ty'oo njom' na tilco'wi' ja.

9 Ndo' tax'ee Jesús 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ, tsoom:

—¿Chiuu jndyu'?

T'o' jndyeta, tso:

—Ja jndyuya Jndye Meiⁿ, ee na jndye meiⁿ caya.

10 Quia jo' jndye ty'oo tyoch'ee tsaⁿñeeⁿ na tincwji' Jesús joo jndyeta ndyuaa'ñeeⁿ.

11 Ndo' jo' jo' nndyoo' waa cwii ta yuu na m'aaⁿ cwii tmaaⁿ! calcu na cwicwa'.

12 Joo jndyeta'ñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnom Jesús, jluena:

—Cwe' na cajñom' já yuu na m'aⁿ calcu. Quiaa' ñ'om' na nncuooyâ naquii' n'om jooyo'.

13 Quia jo' tquiaa Jesús ñ'oom'm na ljo' cal'ana. Jo' chii' jlui'na, ty'equie'na naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Jleinomyo', teityu'yo' yuu na nty'a 'ndyoo ndaaluee. Mana nchjeeña' jooyo' quii' ndaa. Ndo' tmaaⁿ! calcu'ñeeⁿ tuee' cha'na we meiⁿ jooyo'.

14 Quia jo' nn'aⁿ na tyojndoo' calcu jla'tyuaa'na, ty'ela'candiina nn'aⁿ quii' tsjoom ndo' jo jndāa na luaa' tuii. Jluí' nn'aⁿ, tquiocanty'iaana chiuu waa na tuii.

15 Tquiaena na m'aaⁿ Jesús. Jliuna ts'aⁿ na jeeⁿ cwajndii ñetjom, jndā macweⁿ liaa ndo' jndā tco'yañ'eⁿna' jom. Jeeⁿ ndya' seicaty'uena' joona.

16 Ndo' nn'aⁿ na nty'iaandāa chiuu waa na tuii, tcuu tcuu jla'neiⁿna ndaa nn'aⁿ na tquiocanty'iaa. Jla'candiina chiuu waa na n'maⁿ ts'aⁿ na ñejleiñ'oom jndyeta ndo' chiuu na tjoom calcu'ñeeⁿ.

17 Quia jo' cha'tso nn'aⁿ to'na na tyotaⁿna nnom Jesús na calueeⁿeⁿ ndyuaa tsjoomna.

18 Xjeⁿ na majaacuonnaⁿaⁿ ts'om w'aandāa, tjatseicandyoo'ñe juu ts'aⁿ na ñeseixmaⁿ jndyeta naquii' ts'om, macaⁿ na wjaa ñ'eⁿñê.

19 Sāa Jesús ticwancueⁿeⁿ. Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Cja'lcwe' wa' na m'aⁿ nn'aⁿ! Catsu' ndāana cwanti na jeeⁿ t'maⁿ naya na s'aa Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyu', ndo' chiuu na ty'oom na wi' ts'oom 'u.

20 Quia jo' tja tsaⁿñeeⁿ ndyuaa na m'aⁿ njoom Decápolis. To^on'oⁿ na tyotseicañeeⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ! naya na s'aa Jesús ñ'eⁿñê. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ jeeⁿ tjawee' n'omna.

*Yuscuchjoo jnda Jairo ndo' yuscu na tyenquiuu' liaa' Jesús
(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)*

21 Teixndyaañennda' Jesús ndaaluee ñequio w'aandāa. Quia na tueⁿeⁿ mantyja ty'entyjaa' cwiicheⁿ cwii tmaaⁿ! nn'aⁿ jom.

22 Cwii ts'aⁿ na jndyu Jairo na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ! wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tyje'cañoom tsaⁿñeeⁿ jo' jo'. Quia na ljeiⁿ Jesús, tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom.

23 S'aaⁿ ty'oo, tsoom:

—Nomjndaaya mañe'cueeⁿeⁿ. ¿Aa tijoom nntsa' cwii naya'ñeeⁿ na nncja', cja'catioo' l'õ' nacjoom'm cha na nn'maaⁿ na nncwando'tyeeⁿ?

²⁴ Ndo' tja Jesús ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Mati jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ty'entyjõ, jo' chii s'aana' na jeeⁿ tyeeⁿ wjaⁿ.

²⁵ Ndo' na quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ cwii yuscu na jeeⁿ nioom wii' na jnda canchoo'we chu na tyoojaameintyjee' na cwicaa nioom'm.

²⁶ Jeeⁿ wi' ñetjoom na jndye nnom nasei tyol'a nn'aⁿ jom. Ndo' cha'tso 'naaⁿaⁿ jnda seicatsoom. Saa tjaa'naⁿ na teijndeina' jom, yacheⁿ nioomti matjoom.

²⁷ Jnda ñejñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús, jo' chii tjantyjoõⁿ naxeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ndo' tyenquoom'm liaa'.

²⁸ Ee na jnda seitiom naquii' ts'oom: “Xeⁿ cwe' na ndaa ñeⁿequiuu'a liaⁿaⁿ, quia jo' nn'maⁿya.”

²⁹ Ndo' jnda na tyenquoom'm, mantyja taa'. Ntyjiicheeⁿ na jnda n'maaⁿ tycu na weeⁿeⁿ.

³⁰ Saa Jesús sei'noõⁿõⁿ na n'maⁿ cwii ts'aⁿ ñequio najndei na matseixmaaⁿ. Quia jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ ndaa cha'tso nn'aⁿ. Tax'eeñê ndaana:

—¿Ñeeⁿ cwii 'o tyenquiuu' liaya?

³¹ Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jluena nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ nacañom'. Ndo' na mawaxe' ndaayâ, xocandaã nl'uuyâ 'ñeeⁿ tyenquiuu' lia'.

³² Saa manty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ nacañom'm cha nljeiiⁿ 'ñeeⁿ juu tyenquiuu' liaⁿaⁿ.

³³ Ndo' juu yuscu'ñeeⁿ, jeeⁿ cwiteiñê na macaty'ueeⁿ ee na ntyjiicheeⁿ na jom jnda tco'yana'. Seicandyoo'ñê, tcoom'm xtyeeⁿ jo' nnom Jesús. Tjei'yuu'ñê na jom tyenquoom'm.

³⁴ Tso Jesús nnoom:

—'U nomjndaaya, nc'e na matsei'yu' ñ'eⁿndyõ, jo' na jnda n'maⁿ!. Jnda jndyaandyu' tycu na ñetjom'. Cja'to' wa'. Ty'õõts'om cjaa ñ'eⁿndyu'.

³⁵ Yocheⁿ na ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ, tqwie'cañom nn'aⁿ na jnaⁿ waa' Jairo, juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Jluena nnoom:

—Jnda tue' nomjnda'. ¿Ljo' nntsa' na cwimatseicachjuu'ti' Maestrom'aaⁿ?

³⁶ S'aa Jesús ndoo' ticañeeⁿ ñ'oom na jlue naⁿñeeⁿ. Tsoom nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om:

—Tinty'ue'. Macanda na catseyu' ñ'eⁿndyõ ja.

³⁷ Meiⁿ tatinquiaaⁿ na nnc'oola'jomndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿñê na wjaⁿ waa' tsaⁿñeeⁿ. Macanda tjañ'oom Pedro, ñequio Jacobo ñ'eⁿ Juan, tyjee Jacobo'ñeeⁿ.

³⁸ Jnda na tquiena waa' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om, jndyena na jeeⁿ c'uaa cam'aⁿ nn'aⁿ najndei cwila'xuaa na cwityuee.

³⁹ Jnda na tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa, tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—¿Chiuu na jeeⁿ c'uaa m'aⁿyo' na cwityuee'yo'? Yuscuchjoom'aaⁿ nchii na jnda tueeⁿeⁿ. Cwe' na watsom.

⁴⁰ Saa joona cwe' cwincona jom. Quia jo' tjeiiⁿeⁿ cha'tsondye naⁿñeeⁿ ch'eⁿ. Jnda jo' tjañ'oom tsotyee yuscuchjoo ñ'eⁿ tsondyee, mati ndyee naⁿñeeⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ty'equie'na na m'aaⁿ ts'oo chjoo.

⁴¹ T'ueeⁿ ts'õ ts'oo chjoo. Tsoom nnom:

—Talita, cumi. (Ñ'oomwaa' matsona': 'U leii, matsjõõ njom', quicantya'!)

⁴² Mañoom' teicantyja yuscuchjoo'ñeeⁿ. Toqⁿoⁿ na manoom ee ts'aⁿ na canchoo'we chuu' jom. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' mañoom' tquiaana' na jeeⁿ tjawee' n'omna, hasta tyueneiiⁿna.

⁴³ Quia jo' Jesús seicoom'm ndyueena na ticaluena nnom meicwii ts'aⁿ ljo' tuii. Ndo' tsoom na quiana na nlcwa' yuscuchjoo'ñeeⁿ.

6

Tja Jesús tsjoom Nazaret (Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

¹ Jluit' Jesús tsjoom'ñeeⁿ, tjalcweeⁿeⁿ ndyuaa tsjom'm. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ty'ena ñ'eⁿñê.

² Quia na tuee' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, tjaquiee' Jesús naquii' wats'om 'naaⁿna, toqⁿoⁿ na tyo'moqⁿ ndaana. Ndo' jndye nn'aⁿ na tyondye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ jeeⁿ tjawee' n'omna. Jluena:

—¿Yuu chuu tsaⁿm'aaⁿ cha'tso ñ'oommeiⁿ na jeeⁿ yana'? Ndo' ¿yuu jnaⁿ na jeeⁿ jndq' ts'oom? ¿Chiuu waayuu na jeeⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ mach'eeⁿ na tiquinty'iaaya?

³ Ndo' tsaⁿm'aaⁿl, ¿aa nchii cwe' ts'aⁿ na macuuñe n'oom? ¿Aa tiyuu' na jom jnda María? Ndo' ntyjeeⁿ, ¿aa nchii Jacobo ñequio José ndo' Judas ñequio Simón? Ndo' mati yolcu ntyjeeⁿ m'aⁿna quii'ntaaⁿya.

Jo' chii t'omna na tineiiⁿna jom.

⁴ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Majndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwila't'maaⁿndye profeta. Saa macanda nn'aⁿ ndyuaaⁿaⁿ ñequio nn'aaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ tixocala't'maaⁿndyena jom.

⁵ Macwe' jo' tjaa'naⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na s'aaⁿ quii'ntaaⁿna. Macanda tiom l'oqⁿ nacjoo cwantindye nn'aⁿwii na sein'maaⁿ joona.

⁶ Ndo' s'aana' na jeeⁿ jnda ntyjeeⁿ na tileica'la'yu' naⁿñeeⁿ. Jnda chii tjawinoom njoom nch'u na nndyoo' tsjom'm. Tyo'moⁿtyeeⁿ ndaa nn'aⁿ.

Majñom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye (Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷ Quia jo' t'maaⁿ nn'aⁿ canchoo'we na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tquiaaⁿ najndeii na tseixmaaⁿ na nla'xmaⁿna cha ndaa nntjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ. Ndo' toqⁿoⁿ na majñoom we wendyena ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

⁸ Ndo' saⁿntjoom na meicwii 'naⁿ tic'ooñ'omna nato, meiⁿ chetsja', meiⁿ tyoo', meiⁿ tsjo'ñjeeⁿ. Macanda ts'oom l'eii wanaaⁿ na nnc'ooñ'omna,

⁹ ñequio lcoom na ñjoomna. Ndo' manda liaa na cwee'na na cwi'oona.

¹⁰ Mati tsoom ndaana:

—Meiⁿyuucheⁿ waa' ts'aⁿ na nntsquie'yo', caljoo'ndyo' jo' jo' hasta xjeⁿ na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ.

¹¹ Saa xeⁿ nntsquie'yo' cwii tsjoom na tiñe'cato'ñoom nn'aⁿ 'o, meiⁿ tiñe'candyena ñ'oom ndyue'yo', quia na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ, calaquia'yo' ts'ojndaa na chuu' n'ee'yo' cha na nncwji'yuu'ñena' nacjoo naⁿñeeⁿ na t'icato'ñoomna ñ'oom' Ty'oqⁿts'om. Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoo, xuee na nncu'xeⁿ Ty'oqⁿts'om nn'aⁿ, t'maⁿti nawi' nntjoom nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, nchiiti na nntjoom nn'aⁿ tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra.

¹² Ndo' jlui' nn'aⁿ na jñom Jesús. Ty'enquiana ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿna.

¹³ Mati majndye jndyeta tyotjeii'na naquii' n'om nn'aⁿ. Tyoty'oomndyena seitye nacjoo nn'aⁿ wii na tyola'n'maⁿna naⁿñeeⁿ.

Cantyja na tue' Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ (Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

14 Ndo' Herodes, ts'aⁿ na matsa'ntjom, jñeeⁿ cantyja 'naaⁿl Jesús ee cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ jnda t'oom' ñ'oom'ñeeⁿ. Saa luaa seitoom cantyja 'naaⁿl Jesús, tsoom:

—Tsaⁿm'aaⁿl ¿aa nchii juu Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ? ¿Aa nchii jom jnda wando'xcoom na tueeⁿeⁿ, jo' chii waa na matseixmaaⁿ na cwicanda^a mach'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿmeiⁿl?

15 Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyolue:

—Profeta Elías luaa'.

Ndo' nt'omcheⁿ tyolue:

—Luaa' profeta cha'na joo profeta na tyom'aⁿ tandyo xuee.

16 Quia na jndii Herodes ñ'oommeiⁿ na cwilue nt'omcheⁿ, tsonnaaⁿaⁿ:

—Maxjeⁿ Juan luaa', ts'aⁿ na sa'ntjoⁿ na catyjena xtyo'. Jnda wando'xcoom na tueeⁿeⁿ.

17-19 Ee Herodes ñequio tsaⁿ na jndyu Felipe joona cwii nquieendyena. Saa Herodes m'aaⁿ ñ'eⁿ scuu' tyjeeⁿ. Herodías jndyu yuscu'ñeeⁿ. Ndo' tyotso Juan nnoom:

—'U ticatsa'ntjomna' na mañ'oom' scuu' t'iu'.

Jnaaⁿl ñ'oomwaa' na jeeⁿ ndya' jndoo' yuscu Herodías Juan. Jo' chii seincjoo'ñe yuscu'ñeeⁿ nnom Herodes ndo' jom je' seiyoom'm, sa'ntjoom na cala'tyeⁿna Juan, chii catuee'na juu w'aancjo. Herodías queeⁿ ts'oom Juan hasta l'ue ts'oom na calacuee'na juu saa tileicanda^a.

20 Ee Herodes nquiaⁿaⁿ juu. Sei'nooⁿoⁿ na tseixmaⁿ Juan cantyja na maty'iomyana' ndo' na jnda tqeⁿlju' Ty'ooots'om naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii tyowañom'm juu cha ticats'aa yuscu'ñeeⁿ nawi' ñ'eⁿñe. Ñequio na xcwee' ts'oom tyoñeeⁿ ñ'oom na tyoñe'quiaa tsaⁿñeeⁿ saa tijndye sei'nooⁿoⁿ ñ'oom na tyotseineiⁿ Juan.

21 Saa tue'ntyjo xjeⁿ na juu Herodías ljeiiⁿ chiuu ya na ndaa nnts'aaⁿ. Ee tuee' xueechuu' Herodes, tyola't'maaⁿndyena jom. Tquiaaⁿ nan-tquie na tcwa' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿaⁿ, ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro, ndo' ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ts'onda^a Galilea.

22 Quia jo' tjaquiee' yuscundyua jnda Herodías yuu cwicwa' naⁿñeeⁿ, seijnom jo ndaana. Jeeⁿ tjawee' ts'om Herodes ndo' mati nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom nnom yuscundyua'ñeeⁿ:

—Caⁿl cantyjati na l'ue ts'om' nooⁿ, ndo' ja ñnequia.

23 Seityeⁿtyeeⁿ ñ'oom, tsoom:

—Meiⁿnquia na nlcaⁿl nooⁿ, ñnequia hasta meiiⁿ xcwe cantyja na matsa'ntjoⁿ.

24 Jlui' yuscu'ñeeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, tax'leeⁿ nnom tsoñeeⁿ:

—Naⁿ, ¿ljo' nlcaaⁿa?

T'o tsaⁿñeeⁿ nnom jnaaⁿ:

—Caⁿl xqueⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

25 Mantyja seityuaaⁿaⁿ, tjaquiee'nnaaⁿaⁿ na m'aaⁿ rey Herodes, tsoom:

—Ja l'ue ts'oⁿ na maje'ndyo quiaa' nooⁿ cwii xio na njom xqueⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

26 Na luaa' tso tsaⁿñeeⁿ, jeeⁿ seichjoo'na' ts'om Herodes. Saa nc'e na jnda tqeⁿtyeeⁿ ñ'oom'm ñequio na ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jo' chii tîcanda^al ts'oom na nntseichueeⁿeⁿ ñ'oom.

27 Mantyja jñoom cwii sondaro 'naaⁿaⁿ, sa'ntjoom na cjaac'oom tsaⁿñeeⁿ xqueⁿ Juan.

28 Quia jo' tja sondaro'ñeeⁿ w'aancjo, tjacatyjeeⁿ xtyo' Juan. Jnda chii jndyoñ'oom juuna' ts'om cwii xio. Tquiaaⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ ndo' juu tquiaa nnom tsondyee.

29 Jnda na jndye nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ Juan, quia jo' ty'ec'omna sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Ty'ecat'iuuna jom.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ naⁿnom
(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

30 Nn'aⁿ na jñom Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ tjomndyennda'na na m'aaⁿ. Tyoluena nnoom cha'tso ts'iaaⁿ na jnda ñel'ana ndo' cha'tso ñ'oom na jnda ñet'mooⁿna.

31 Quia jo' tsoom ndaana:

—Cjaaya, nntsaaya cwii joo yuu na ñencjoo jo jnda na nnta'jndyaaya.

Ee yuu na tyom'aⁿna jndye ts'aⁿ, nn'aⁿ na cwiquie ndo' nn'aⁿ na cwi'oo, meiⁿ tileicju'naaⁿñena' na nlcwa'na.

32 Jo' chii jlui'na na ñenquieena ñ'eⁿ w'aandaa na 'oona cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ.

33 Saa jndye nn'aⁿ nty'iaatquia na cwi'oona ndo' ta'jnaaⁿ naⁿñeeⁿ joona na 'oowinomna. Ndo' jla'tyuaa'ti naⁿñeeⁿ, jnaⁿna njoomna ty'eca'na, ty'enquiandyena 'ndyoo ndaaluee. Joonaa tquiejndyeena yuu na wjaa Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

34 Quia jlueeⁿeⁿ ts'om w'aandaa nty'iaaⁿaⁿ na jeeⁿ jndye nn'aⁿ jnda tjomndye jo' jo'. Ty'oom na jeeⁿ wi' ts'oom naⁿñeeⁿ ee cwe' m'aⁿtona cha'cwijom cwii tmaaⁿ canmaⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu na ya nnteix'ee. Quia jo' tooⁿoⁿ na jndye ñ'oom tyo'mooⁿ ndaana.

35 Quia na jnda tmaaⁿ, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ty'entyjaa'na jom, jluena nnoom:

—Je' jnda tmaaⁿ ndo' tjaa'naⁿ l'aa meiⁿ rancho 'naaⁿ nn'aⁿ.

36 Cajñom' naⁿm'aⁿ na nnc'oona ranchoo nn'aⁿ oo njoom nch'u na nndyoo' nndyoo' cha jo' jo' nnda nla'jndana na nlcwa'na. Ee joona tjaa'naⁿ na c'omna na nlcwa'na.

37 T'o Jesús ndaana, tsoom:

—O quia'yo' na nlcwa'na.

Quia jo' jluena nnoom:

—¿Cwaan nnda nleijndei meiⁿ nntsalajndaayâ cha'na we siaⁿnto s'om denario tyoo' na ñe'quiaayâ na nlcwa' naⁿm'aⁿ?

38 Tax'eeⁿ ndaana, tsoom:

—¿Cwanti tyoo' cwileiñ'om'yo'? Canty'ia'yo' cwanti na mawaa.

Jnda na l'ueena, jluena nnoom:

—Ñe'om taⁿ tyoo' ñ'eⁿ we catscaa cwilein'ooⁿyâ.

39 Quia jo' saⁿntjoom na cal'a nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ ndo' cwindyuaandyena nacjoo' jnda nch'u.

40 Nt'om naⁿñeeⁿ ty'emeindyuaandyena cwii siaⁿnto na cwii cwii tmaaⁿ, ndo' nt'om naⁿñeeⁿ l'ana wen'aaⁿ nchoo' nqui na cwii cwii tmaaⁿ joona.

41 Jnda na to'ñoom 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa, quia jo' jlundaañê cañoom'luee. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Tsotyeeⁿ. Jnda jo' tyjeeⁿ tyoo'ñeeⁿ, tquiaaⁿ joona' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê cha joona nnt'oomna joona' ndaaⁿ nn'aⁿ na meindyuaandyee. Majo'ti s'aaⁿ ñ'eⁿ we catscaa.

42 Tcwa' cha'tsondye nn'aⁿ hasta tjacjoona.

43 Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'tjomna ntaⁿ ntyoo' ñ'eⁿ calcaa na 'ndiina'. Too' canchoo'we tsquiee.

44 Ndo' jndye nn'aⁿ na tcwa' ntyoo' na tyot'oom naⁿñeeⁿ. Tue'ntyjo cha'na 'om meiⁿ na cwe' naⁿnom.

Tjaca Jesús nnom ndaaluee
(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵ Quia jo' mantya jñom Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cuona ts'om w'aandaa, c'ooñetina, nncwit'ioo'na xndyaa' ndaaluee na nlquiena tsjoom Betsaida. Jom nljoo'ñetyeeⁿ yocheⁿ na majñoom nn'aⁿ na jndyendye.

⁴⁶ Ndo' jnda na jñoom naⁿñeeⁿ, tjawaaⁿ cwii joo quii' jndaⁿ yuu na ñenqueⁿ na nntseineiⁿ nnom Tsotyeeⁿ.

⁴⁷ Quia na jnda teincooⁿ, juu w'aandaa'ñeeⁿ mam'aaⁿna' xcwe ts'om ndaaluee, ndo' Jesús ñenqueⁿ cwii m'aaⁿ tyuaatcwii.

⁴⁸ Nty'iaaⁿaⁿ na jeeⁿ wi' cwitjoom naⁿñeeⁿ na ñjomndye w'aandaa, ee matseilcwe'tya' jndye juuna'. Jeeⁿ cwila'jndana na cwicantyjaandyena n'oom pala' cwentaa' w'aandaa'ñeeⁿ. Cha'na ñequiee na cwitsjoom jnaaⁿ tjacaⁿ nnom ndaaluee. Tuee'cañoom na m'aⁿna, ndoo' cwe' nncwinoom'm joona.

⁴⁹ Quia nty'iaana na mawjaacaⁿ nnom ndaaluee, jla'tiuuna jndii cwinty'iaana. Jndei tyola'xuaana.

⁵⁰ Jeeⁿ ndya' tyuena ee cha'tsondyena nty'iaana jom. Mantya t'maaⁿ joona, tsoom ndaana:

—C'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo'. Manncō luaa. Tilacatyendyo'.

⁵¹ Quia jo' tuooⁿ ts'om w'aandaa yuu na ñjomndyena, mana teicheⁿ jndye. Jo' chii jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' joona cantya 'naaⁿaⁿ.

⁵² Ee tila'noⁿna cantya 'naaⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na s'aa Jesús ñequio ntyoo' na tcwa' nn'aⁿ. Ndo' ndicwaⁿ tileiqueⁿna cwenta 'ñeeⁿ cwiluiñê.

*Sein'maⁿ Jesús nn'aⁿwii ndyuaa Genesaret
(Mt. 14:34-36)*

⁵³ Quia na jnda tei'xndyaandyena ndaaluee, tquiena ndyuaa Genesaret. Jo' jo' teicjoomna w'aandaa 'ndyoo ndaaluee.

⁵⁴ Quia jlui'na w'aandaa mañoom' ta'jnaaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ Jesús.

⁵⁵ Jla'tyuaa'na, ty'ena cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ, tyo'oochona nn'aⁿwii cwe' ñ'eⁿ nduu meiⁿyuucheⁿ joo na ndyena na mawee' Jesús.

⁵⁶ Ndo' meiⁿyuucheⁿ na tueⁿeⁿ, meiiⁿ njoom nch'u, meiiⁿ njoom t'maⁿ, meiiⁿ jo ndo' jndaⁿ, tyotsa'na nn'aⁿwii ts'om nato. Ndo' joo nn'aⁿwii'ñeeⁿ tyola'ty'oondyena nnoom na ñnequiaaⁿ meiiⁿ cwe' 'ndyoo liaⁿaⁿ na ñe'quio'na. Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tye'nquio' 'ndyoo liaⁿaⁿ n'maaⁿ.

7

*Waa na mach'eena' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'oqts'om
(Mt. 15:1-20)*

¹ Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, jnaⁿna Jerusalén, tquiena na m'aaⁿ Jesús.

² Ee jnda tqueⁿna cwenta chiuu cwil'a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cwicwa' na tyootjei'ljuu'ndyena cha'xjeⁿ costumbre na waa ee tyoondyuu'na cha'xjeⁿ nquiu naⁿñeeⁿ na macaⁿna'. Jo' chii tyola'ncjoo'ndye naⁿñeeⁿ najoona.

³ Ee nn'aⁿ fariseos ñequio cha'tso nn'aⁿ judíos, jeeⁿ cwiqueⁿndyena na cwila'candana costumbre na tqueⁿ nn'aⁿ na tyoluiitquiendye ndaana. Jo' chii mati ticwa'na xeⁿ nchii na nndyuu'jndyena cha'xjeⁿ na matso costumbre'ñeeⁿ.

⁴ Ndo' quia na cwinquiolcwee'na na ty'ena ts'ua ticwa'na xeⁿ nchii na cwiqueⁿlju'ndyejndyena. Mati jndye nt'omcheⁿ costumbre cwila'wena na matseijndaa'ñena' chiuu waa na nntmaaⁿ waso, ñequio caseito, ñequio xjo casuela, ñequio jnduu.

⁵ Quia jo' nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ta'x'eena nnom Jesús, jluena:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' ¿chiiu na ticala'candana costumbre na tqueⁿ nn'aⁿ na tyoluiitquiendye ndaaya na cwicwa'na na ndicwaⁿ m'aⁿna na tiqueⁿlju'ndyena?

⁶ T'o Jesús ndaana, tsoom:

—'O nn'aⁿ na we waa cwila'tiuu'yo', jeeⁿ teixcwe ñ'oom tjei' profeta Isaías cantyja 'naⁿyo' quia na seiljeiⁿ ñ'oom na matsona':

Naⁿm'aⁿ ndoo' na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyena ja, saā t'maⁿ waa na tixcwee' n'omna ñ'eⁿndyo.

⁷ Cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila't'maaⁿndyena ja ee cwit'moōⁿna ñ'oom na cwe' cwiqueⁿ nn'aⁿ, tachii ñ'oomya.

⁸ Ndo' tsoti Jesús ndaana:

—'O yacheⁿ cwi'ndye'yo' ñ'oom na saⁿtjom Ty'oōts'om ndo' cwitsan-tyjo'yo'yo' costumbre na cwe' nn'aⁿ tqueⁿ. Joo costumbre'ñeeⁿ cwit'moōⁿna' chiiu waa na nntmaaⁿ caseito, ñequio waso, ndo' jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na laa'ti' macaⁿna' na calacanda'yo'.

⁹ Ndo' tsotyeeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ:

—'O jeeⁿ cwil'a'yo' na til'ue ljeii na saⁿtjom Ty'oōts'om, cha nndaā nntsan-tyjo'yo' costumbre na cwil'uee'ndyo' ncjo'yo'.

¹⁰ Ee matso Moisés: “Catseit'maaⁿndyu' tsotyee' ñ'eⁿ tso'ndyo'”, ndo' mati matsoom: “Ñeeⁿ juu na matso ñ'oomwi' nacjoo' tsotyee oo tsondyee, cala'cuee' nn'aⁿ juu.”

¹¹ Saā 'o cwindu'yo' wanaaⁿ na nntso ts'aⁿ nnom tsotyeeⁿ oo tsoñeeⁿ: “Catseit'maⁿ ts'om' taxocandaā nnteijndeiya 'u 'naⁿ na tjoōndyu' ee cha'tso 'naⁿya na niom la'xmaⁿna' Corbán.” (Ñ'oomwaa' ma'moōⁿna' na cha'tso 'naaⁿ ts'aⁿ jnda tqueeⁿ joona' cwentaa' Ty'oōts'om).

¹² Ndo' quia na luaa' cwindu'yo' cwil'a'yo'yo' na tacaⁿna' na cateijndei ts'aⁿ tsotyeeⁿ oo tsoñeeⁿ.

¹³ Ndo' laa'ti' cwil'a'yo' na til'ue ñ'oom na tqueⁿ Ty'oōts'om ee cwila-canda'yo' costumbre na tqueⁿ nn'aⁿ. Mati jndye nt'omcheⁿ nnom na cwil'a'yo' cha'na nmeiⁿ!

¹⁴ Cwiicheⁿ cwii ndii' t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na jndyendye na m'aaⁿ, tsoom ndaana:

—Candyee'yo' cha'tsondyo' ndo' cala'noⁿyo':

¹⁵ Tjaa'naⁿ cwii nantquie na macwa' ts'aⁿ na nnts'aana' na til'ueñê jo nnom Ty'oōts'om. Saā ñ'oom na cwinaaⁿ naquii' ts'oom nl'ana' na til'ueñê.

¹⁶ Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na ndii, candii.

¹⁷ Quia jo' 'ndii Jesús nn'aⁿ na jndyendye, tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ta'x'eendyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom tjañoom' na seineiiⁿ.

¹⁸ Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Aa maxjeⁿ mati 'o tila'noⁿyo'? ¿Aa tiqueⁿyo' cwenta na tjaa'naⁿ cwii nnom nantquie na cwicwa' nn'aⁿ na juuna' nnts'aana' na til'ueñê ts'aⁿ jo nnom Ty'oōts'om?

¹⁹ Ee nchii naquii' ts'om ts'aⁿ nncuee'na'. Maxjeⁿ ts'om tsiaⁿaⁿ nncuee'na', jnda chii nnteiⁿeⁿ juuna'.

Luaa' tsoom na ma'moōⁿ na ya nlcwa' ts'aⁿ cha'tso nnom nantquie.

²⁰ Jnda chii tsoom ndaana:

—Joo na cwinaaⁿ naquii' ts'om ts'aⁿ cwil'ana' na til'ueñê jo nnom Ty'oōts'om.

21 Ee cantyjati na tseixmaⁿ naquii' ts'om ts'aⁿ jo' na cwiwitquioo' natia na matseitiuu cha'na cwe' nnc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, oo ñ'eⁿ sculjaa', cha'na nntseicuee' ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ,

22 cha'na nnch'uee ts'aⁿ, cha'na nntseiqueeⁿ ts'om ts'aⁿ 'naaⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, cha'na nnc'oom ts'aⁿ na wi'ñe, cha'na cwe' ñequiu'nn'aⁿ ts'aⁿ, cha'na meiⁿ cwe' tajnaaⁿ'to ts'aⁿ, cha'na nntseitaa' ts'om ts'aⁿ, cha'na nntio'ñ'oom ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, cha'na nntseis'añe oo nntseiscuñe ts'aⁿ, oo cha'na nntseintjeiⁿñe cheⁿnquii ts'aⁿ.

23 Cha'tso natiameiⁿ' cwinaaⁿ'na' naquii' ts'om ts'aⁿ ndo' joona' cwil'ana' na tjaa yuu l'ueñe jo nnom Ty'oqots'om.

*Cwii yuscu na seiyu' ñequio Jesús
(Mt. 15:21-28)*

24 Jlui' Jesús jo' jo', tjaaⁿ ndyuaa Tiro ñ'eⁿ Sidón. Jo' tjaqueⁿ'eⁿ quii' w'aa ee tical'ue ts'oom na nndye nn'aⁿ na jo' m'aaⁿ. Saq̄ t̄icandaā nncwanti'oom.

25 Mañoom' jndii cwii yuscu na jo' m'aaⁿ. Tyje'cañoom jo' jo' ndo' tco' xtye jo nnom Jesús. Ee m'aaⁿ yuscuchjoo jnda yuscu'ñeeⁿ na maleiñ'oom jndyeta.

26 Ndo' jom nchii ts'aⁿ judío. Jom ts'aⁿ sirofenicia. S'aa ty'oo nnom Jesús na cwji' tsaⁿ'ñeeⁿ jndyeta naquii' ts'om yuscuchjoo jnaaⁿ.

27 Saq̄ tso Jesús nnoom:

—Matsona' na nlcwa'jndyee yocanch'u, ee ticaly'iomna' na nntjeii'a na cwicwa'na na ñe'quiaayoō joona' ndaā calue' nch'u.

28 Yuscu'ñeeⁿ t'ooⁿ nnom Jesús. Tsoom:

—Jeeⁿ mayuu', 'u Ta, saq̄ canty'ia', calue' nch'u ndya' cwicwa'yo' meiiⁿ cwe' nacajndā na cwiquiaa nacjee' meiⁿ'sa na jla'quiaa yocanch'u.

29 Quia jo' tso Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Jeeⁿ majo'ndyo ñ'oom na tsu'. Ya xeⁿ wja'to' wa'. Jndā jlui' jndyeta naquii' ts'om yuscuchjoo jnda'.

30 Tja tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' quia na tueⁿ'eⁿ waⁿ'aⁿ, ljeiiⁿ na mawaacheⁿ yuscuchjoo cjoo' jnduu. Mayuu' na jndā jlui' jndyeta naquii' ts'om.

Sein'ma' Jesús cwii ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ

31 Tjalcwe' Jesús na ñet'oom jo' jo'. Tjawinoom ndyuaa Tiro, ndo' ndyuaa Sidón ñequio ndyuaa jo' ndo' njoom Decápolis. Tueⁿ'eⁿ ndaaluee chjoo ts'ondā Galilea.

32 Ndo' tquioñ'om nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na cantaa' ndo' canchee'ñe. L'ana ty'oo nnom Jesús na catioom ts'ooⁿ nacjoo' tsaⁿ'ñeeⁿ.

33 Quia jo' tjei'ñooⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ quii'ntaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ, ty'ena yuu na ñe'wendyena. Tjaa'ñê ndaal'ooⁿ n'om lua'qui tsaⁿ'ñeeⁿ, seicanaⁿ'aⁿ nomts'ooⁿ ñ'eⁿ ndaajnaaⁿ'aⁿ, quia jo' tyenquioom'm nomtsaa tsaⁿ'ñeeⁿ.

34 Jndā jo' nty'iaaⁿ'aⁿ cañoom'luee, ndo' tcom ts'oom na jnda ntyjeeⁿ, tsoom:

—Efata. (Ñ'oomwaa' matsona': Catseicanaaⁿ'ñena'.)

35 Mantya jnaaⁿ n'om lua'qui tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' mati x'ee tsa. Ndo' mana jnaⁿ'na' na ya matseineiⁿ.

36 Quia jo' seicu' Jesús ndyuee naⁿ'ñeeⁿ na ticaluena nnom meiⁿ'cwii ts'aⁿ cantyja na tuii. Saq̄ meiiⁿ na ñenquii'cheⁿ tyotsoom ndaana na ticaluena, joona yacheⁿ jndyeta tyola'neiⁿ'na ndaā nc'iaana.

37 Ndo' jeeⁿ tjawee' n'om naⁿ'ñeeⁿ, tyola'neiⁿ'na, tyoluena:

—Jesús jeeⁿ ya mach'eeⁿ ee nn'aⁿ na cantaa, mach'eeⁿ na ya cwindyena. Ndo' nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ mach'eeⁿ na ya cwilaneiⁿ'na.

8

Tquiaa Jesús na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ
(Mt. 15:32-39)

¹ Joo ncuue'ñeeⁿ tjomndyennda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Ndo' tjaa'naⁿ na cwileiñ'om naⁿñeeⁿ na nlcwa'na. Jo' chii t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom ndaana:

² —Wi' ts'oona ya tmaaⁿ nn'aⁿm'aⁿ!, ee je' jnda ndyee xuee na m'aⁿna ñ'eⁿndyo ndo' tatjaa'naⁿ ljo' cwii cwileiñ'omna na nlcwa'na.

³ Ndo' xeⁿ njñooⁿya joona na c'oolcwee'na l'aana na ñ'e'jndo'na, quia jo' nato m'aⁿna nntycwii na jndei' n'omna ee ñ'eeⁿ nt'omndye joona na tquia jnaⁿna.

⁴ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jluena nnoom:

—Tjaa'naⁿ chiuu ya na nnts'aa ts'aⁿ na ñnequiaaⁿ na nlcwa' naⁿm'aⁿ na jndyendyena, ee ljoona na m'aaⁿya jo jnda.

⁵ Tax'eeñê ndaana:

—¿Cwanti tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

T'oona, jluena:

—Ntquiee' taⁿ tyoo'.

⁶ Quia jo' sa'ntjoom na c'oocwindyuaandye nn'aⁿ nomtyuaa. To'ñoom ntquiee' taⁿ tyoo'ñeeⁿ, tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'ooots'om, jnda jo' tyjeeⁿ joona'. Tquiaaⁿ joona' ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' joona tquiana joona' ndaa nn'aⁿ.

⁷ Mati cwileiñ'omna cwantindyo calcaa nch'u. Jnda na tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'ooots'om, tsoom na quiana jooyo' ndaa nn'aⁿ.

⁸ Ndo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ tcwa' tjacjoona. Too' ntquiee' tsquiee na jla'tjomna ntaⁿ ntyoo' ñequio ntaⁿ calcaa na 'ndiina'.

⁹ Ndo' joo nn'aⁿ na tcwa' jo' tuee' cha'na ñequiee meiⁿ joona. Quia jo' t'maⁿ Jesús naⁿñeeⁿ na c'ootona.

¹⁰ Jnda chii tuooⁿ ts'om w'aandaa ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ty'ena ndyuaa Dalmanuta.

Nn'aⁿ fariseos cwitaⁿna cwii 'naaⁿ na nnty'iaana
(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Tquie'cañom nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ Jesús, to'na na cwila'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê. Ndo' cha na nlqueⁿna xjeⁿ jom, taⁿna na ca'mooⁿ ndaana cwii 'naaⁿ na nnaⁿna' na m'aaⁿ Ty'ooots'om.

¹² Jesús jeeⁿ tcom ts'oom na chjoo' ts'oom, tsoom:

—Naⁿm'aⁿ! cwitaⁿna cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na nnaⁿna' cañoom'luee. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', maxjeⁿ xonquia na nnty'iaana meiⁿcwii 'naaⁿ meijⁿ na cwitaⁿna.

¹³ Quia jo' tjaaⁿ. 'Ñeeⁿ naⁿñeeⁿ. Tuonnaaⁿ ts'om w'aandaa, teixndyaañê cwiicheⁿ nantyja ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

Ndaaljo' na la'xmaⁿ nn'aⁿ fariseos
(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ñecwii taⁿ tyoo' cwileiñ'omtina ts'om w'aandaa ee tsuu' n'omna na nnc'ooñ'omna na nlcwa'na.

¹⁵ Quia jo' seijnooⁿ n'omna na ticjaañ'oomna' joona cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ fariseos. Ndo' seijoom'ñê ñ'oom'ñeeⁿ ñequio ndaaljo' na cwilui tyoo'. Tsoom ndaana:

—C'om'c'eendyo' na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ tyoo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio Herodes ee ndaaljo' 'naaⁿna tis'a laxmaⁿna'.

16 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús to'na na cwilaneina ndaa nc'iaana cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Jluena:

—Luaa' matsoom cwe' ee tjaa'naⁿ tyoo' tquiochooya.

17 Sei'noⁿ Jesús na ljo' cwila'tiuuna. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na jeeⁿ matseiñ'eeⁿñena' 'o cwe' jnaaⁿ na tjaa'naⁿ tyoo' tquiocho'yo'? ¿Aa maxjeⁿ ndicwaⁿ ticala'noⁿ'yo' ndo' na tileicjo ñ'oom naquii' n'om'yo'? ¿Aa maxjeⁿ tileiqueⁿ'yo' cwenta?

18 'O na niom n'omndaⁿ'yo', ¿aa maxjeⁿ ticajndo'yo'? Ndo' 'o na niom lue' n'om lua'qui'yo', ¿aa maxjeⁿ ticandye'yo'? ¿Aa tacjaanjoom' n'om'yo' ljo' s'aaya quia na seitjoona' na nlcwa' nn'aⁿ?

19 Quia na tyjaya 'om taⁿ tyoo' na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ, ¿cwanti lquiee na ñjom tyoo' 'ndiina' na jla'we'yo'?

T'ooⁿa, jluena nnoom:

—Canchoo'we lquiee 'ndiina'.

20 —Ndo' cwiicheⁿ cwii ndii' quia na tyjaya ntquiee' taⁿ tyoo' na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ, ¿cwanti lquiee na 'ndiina'?

Jooⁿa t'ooⁿa nnoom, jluena:

—Ntquiee' 'ndiina'.

21 Quia jo' matsoom ndaana:

—¿Aa maxjeⁿ hasta je' ticala'noⁿ'yo'?

Sein'maⁿ Jesús cwii tsaⁿnchjaaⁿ tsjoom Betsaida

22 Quia na jndaⁿ tquiena tsjoom Betsaida tquioñ'om nn'aⁿ cwii tsaⁿnchjaaⁿ na m'aaⁿ Jesús. Tyol'ana ty'oo na catioyaaⁿ ts'ooⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ na catsein'maaⁿ juu.

23 Quia jo' t'ueeⁿ ts'o tsaⁿnchjaaⁿ. Tjañ'oom juu nnom tsjoom. Ty'oomñê ndaajnaaⁿ'aⁿ lua'nnom ndo' tyenquiom'm lua'nnom tsaⁿñeeⁿ, jndaⁿ chii tax'eeⁿ nnom, tsoom:

—¿Aa waa ljo' manty'ia'?

24 Sein'meiⁿ tsaⁿnchjaaⁿñeeⁿ lua'nnoom, tsoom:

—Manty'ia nn'aⁿ ndoo' ntyjii cha'cwijom n'oom jooⁿa, saa cwi'ooca'na.

25 Cwiicheⁿ cwii ndii' tionnda' Jesús l'ooⁿ cjoo' lua'nnom tsaⁿñeeⁿ. Quia jo' nquiee nty'iaa' tsaⁿnchjaaⁿ ndo' mana n'maaⁿ, xueeya nty'iaaⁿ'aⁿ.

26 Jndaⁿ chii jñom Jesús jom. Tso nnoom:

—Cja'to', cja'ndye'yu' wa'. Ticwinoom' quii' tsjoom, meiⁿ tintsu' nnom meiⁿcwii ts'aⁿ chiuu tuii.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiñê Cristo

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

27 Jndaⁿ chii jlui' Jesús tsjoom Betsaida ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ty'ena njoom nch'u ndyuaa tsjoom Cesarea Filipino. Ndo' xcwe na ñjomndyena nato, tax'eeⁿ ndaana, tsoom:

—¿'Ñeeⁿ cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyó?

28 Naⁿñeeⁿ t'ooⁿa, jluena:

—Nt'om nn'aⁿ cwilue na 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue Elías 'u. Saa nt'omcheⁿ cwilue na 'u cwii profeta na jnda wando'xco'.

29 Quia jo' tax'eennaⁿ'aⁿ ndyueena, tsoom:

—Ndo' 'o je', ¿'ñeeⁿ juu cwindu'yo' na cwiluiindyó?

T'o Pedro, tso:

—'Ū maxjeⁿ naquii Cristo cwiluiindyu'.

30 Jesús ñecwii ñ'oom saⁿntjoom na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na cwiluiñê na ljo'.

Matseicandii Jesús cantyja na nncueeⁿeⁿ
(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹ Quia jo' toqⁿoⁿ na tyo'mooⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na cwiluiiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Tsoom jndye nawi' tseixmaaⁿ na catjoom. Ndo' tyo'mooⁿ na xocato'ñoom nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye jom, meiⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, meiⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Maxjeⁿ nla'cuee'na jom saa xuee jnda ndyee, nncwando'nnaaⁿaⁿ na nncueeⁿeⁿ.

³² Ndyeyu seineiiⁿ ñ'oommeiⁿ ndaana. Ndo' Pedro tjañ'oom Jesús cwii ntija. Toqⁿoⁿ na matseitaaⁿaⁿ juu na nmeiⁿ matso na nluii.

³³ Teiqueⁿ Jesús, nty'iaaⁿaⁿ ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê. Seitaaⁿaⁿ Pedro, tsoom:

—Quindyoo' nacañomya 'u na matseijomndyu' ñ'eⁿ Satanás. Ee ñ'oom na matsei'tiuu' jnaⁿna' cwe' cantyja na cwila'tiuu nn'aⁿ, nchii cantyja na l'ue ts'om Ty'ooots'om.

³⁴ Quia jo' t'maaⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê. Tsoom ndaana:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê cantyja na matseituu nqueⁿ. Caljaya ts'oom nawi' na matjoom, meiⁿ cueeⁿeⁿ. Ndo' candyontyjoⁿ cantyja na mats'aa.

³⁵ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaaⁿñe na catjom ljo' na nntjom ee na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya ñequio ñ'oom naya, juu tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nlui'n'maaⁿñe, majo'to jo' nntsuuñe.

³⁶ Meiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' cwentaa' ts'aⁿ, saa ¿yuu waa na mateijndeina' juu ee xoc'ona' ñ'eñê na ticatsuuñe añmaaⁿaⁿ?

³⁷ ¿Aa ndaa nnts'aa ts'aⁿ na nnjoml'ua na nlui'n'maaⁿñe añmaaⁿaⁿ? Cwaaⁿ ndaa.

³⁸ Tiempo je' laxmaⁿ nn'aⁿ na ticala'yu'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'ooots'om ndo' la'xmaⁿna jnaⁿ, xeⁿ jnaaⁿna ja ñequio ñ'oom naya na mañequia, mati ja na cwiluiindyⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, quia na ndyondda'a ñequio na matseit'maaⁿñena' Tsotyā ñequio ángeles na lju' n'om, nnc'ooⁿ na jnaaⁿa naⁿñeeⁿ.

9

¹ Mati tso Jesús ndaana:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoⁿ, m'aⁿ nn'aⁿ ñjaaⁿ na xocwjena hasta xeⁿ jnda nty'iaandaana na matsa'ntjom Ty'ooots'om ñequio cha'tso najnda na matseixmaaⁿ.

Seichuii'na' Jesús
(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

² Jnda na teinom yom xuee, tjañ'oom Jesús Pedro ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan. Ty'ena cwii sjo nandye yuu na ñenquieena. Ndo' jo' jo' seichuii'na' jom jo ndaana.

³ Saana' na caxuee liaⁿaⁿ, canchii'tina' cha'na tsaaⁿ. Meiⁿ tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na ndaa mmaⁿ cwii liaa na nleicanchii'ti juuna' cha'na liaⁿaⁿ.

⁴ Ndo' xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe Elías ñ'eⁿ Moisés na cwila'neiⁿna ñ'eⁿ Jesús.

⁵ Quia jo' tso Pedro nnom Jesús:

—Jeeⁿ ndya' ya na m'aaⁿya ñjaaⁿ. Cwa, nl'aayâ ndyee xquie' ncwaⁿ. Cwii cwenta' nncu', cwii cwentaa' Moisés, ndo' cwii cwentaa' Elías.

⁶ Ñ'oommeiⁿ tsoyom cwe' nc'e na seiñ'eeⁿñ'eⁿna' jom ee na jeeⁿ ndya' cwicatyuena.

7 Quia jo' jndyocue cwii nchquiu na seincwaaⁿñena' nacjoona. Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'o^ots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, tsoom:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^oya. Candye'yo' ñ'oom na matseineiiⁿ.

8 Mats'iaa jo' quia jleity'iomndaana, jliuna cwa tac'oomñe Elías ñ'eⁿ Moisés ñ'eⁿndyena. Macanda ñenquii Jesús cwim'aaⁿ.

9 Yocheⁿ na cwinquiocuenta sjo'ñeeⁿ, sa'ntjom Jesús na meiⁿcwii ñ'oom ticaluena ndaa nn'aⁿ chiuu waa na nty'iaana na seichuii'na' jom. Ñequii'cheⁿ na nla'neiⁿna ñ'oomwaa' quia jnda mawando'xcoom xeⁿ jnda jla'cuee' nn'aⁿ jom.

10 Ndo' tyola'wena ñ'oom'ñeeⁿ ñequio na jeeⁿ xcwee' n'omna. Tyota'x'eendye cheⁿnquieena ndaana ljo' ñecatso ñ'oom na tsoom na quia nncwando'xcoom na nncueeⁿeⁿ.

11 Quia jo' jluena nnoom:

—Nquiee nn'aⁿ na cwit'mo^oñ ljeii na tqueⁿ Moisés cwilue macaⁿna' na Elías ndyoyñeeⁿ.

—¿Chiuu na luaa' cwilue naⁿñeeⁿ?

12 Ndo' t'o Jesús ndaana tsoom:

—Mayuu' na ncwjee'jndyee Elías na nntseijndaa'ñê cha'tso. Saa ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿chiuu waa na matso ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿya? Matsona' na jndye nawi' catjoⁿ ndo' nnc'om nn'aⁿ na ticuee' n'omna ja.

13 Saa matsjo^o ndaa'yo' na nquii na cwiluiñe Elías, jnda tyjeeⁿeⁿ, ndo' tyol'a nn'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue n'omna ñ'eⁿñê ee luaa' matso ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om na tseixmaaⁿ na catjoom.

Sein'maⁿ Jesús cwii tyochjoo

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

14 Jnda na tquiennnda'na yuu ljoo'ndye nt'omcheⁿ nc'iaana, quia jo' nty'iaana na jnda tquie'cañom cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye nacañoom naⁿñeeⁿ. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwit'mo^oñ ljeii na tqueⁿ Moisés, na cwila'ñ'eeⁿ ndyueena ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ.

15 Ndo' nn'aⁿ tmaaⁿñeeⁿ quia na nty'iaana jom, t'omna na jeeⁿ tjawee' n'omna. Jla'tyuua'na, ty'ecatjomndyena jom. Tquiana na xmaⁿñê.

16 Quia jo' tax'eeⁿ ndaana, tsoom:

—¿Ljo' ñ'oom na jeeⁿ cwilañ'eeⁿ ndyuee'yo'?

17 Cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ naquii' tmaaⁿ naⁿñeeⁿ, t'o^oñ. Tsoom:

—Maestro, jndyoyñ'oⁿya ti'jndaaya ñjaaⁿ, ee maleiñ'oom jndyetya jom ndo' mach'ee na tileicatseineiiⁿ.

18 Ndo' meiⁿyuucheⁿ na m'aaⁿñê quia jnda jnaⁿna' maxjeⁿ matseiquioo jndyetya jom nomtyuaa. Cwilui' chom' ñom, mati manqueeⁿ ndei'n'oom, ndo' cwileiquiñê. Ma'ndiina' jom na tajneiⁿ. Ndo' jnda s'aa ty'oo ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' na catjeii'na jndyetya'ñeeⁿ, saa ticanda^o l'ana.

19 Quia jo' tso Jesús:

—O nn'aⁿ na ticala'yuy'a' n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, ¿cwanti yo macaⁿna' na cwii nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo' na m'mo^oñtya ndaa'yo'? ¿Cwanti xuee cwii nnda^o nntseiquii ts'o^oñya ñ'eⁿndyo'? Quio'ñ'om'yo' tyochjoom'aaⁿ ñjaaⁿñe.

20 Quia jo' tquioñ'omna tyochjoo na m'aaⁿ Jesús. Ndo' quia nty'iaa' jndyetya Jesús, s'aana' na tyocoñoomñena' tyochjoo'ñeeⁿ. Tioñê nomtyuaa, tyotseicantyeñê ndo' tyocalui' chom' ñom.

21 Ta'x'ee Jesús nnom tsotye tyochjoo, tsoom:

—¿Cwanti xuee na luaa' matjoom?

T'õ tsotyeeⁿ, tso:

—Xjeⁿ na cachjooñêcheⁿ jnaⁿna'.

²² Ndo' teijndye ndii' matseiquioona' jom quii' chom ndo' quii' ndaa, cha cueeⁿeⁿ. Jo' chii' c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyô xeⁿ waa na nndaã nntsa', cateijndei' já.

²³ Tso Jesús nnom:

—Matsu' xeⁿ nndaã nts'aa. Cha'tso nndaã nluii quia na matseyu' ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'õots'om.

²⁴ Quia jo' jndei seineiⁿ tsotye tyochjoo, tso:

—Ja matseyu'a. Cateijndei' ja na nntseyu'yatya.

²⁵ Quia na nty'iaa' Jesús na ntyjantyja jaawijndyendye nn'aⁿ nacañom'm, quia jo' seitiaaⁿaⁿ jndyeta'ñeeⁿ, tsoom:

—'U jndyeta na mache' na cantaa nn'aⁿ ndo' na tileicala'neiⁿna, matsa'ntjõⁿ na calui' ndo' tajom nncja'quie'nnda' naquii' ts'om tyochjoom'aaⁿ.

²⁶ Quia jo' jndei seixuaa jndyeta. S'aaⁿ na jeeⁿ tyoco'ñoomña' tyochjoo, mana jlueeⁿeⁿ. 'Ndiina' juu cha'cwijom ts'oo. Jo' chii' majndyeta nn'aⁿ jlueña na jnda tue' tyochjoo.

²⁷ Saa Jesús t'ueeⁿ ts'õ tyochjoo'ñeeⁿ, seiweeⁿ juu. Mañoom' teintyjee'.

²⁸ Jnda jo' tjaquiee' Jesús quii' w'aa. Tju'na' na ñenqueⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ndo' ta'x'eena ñ'oom'ñeeⁿ 'ñom, jlueña:

—¿Chiuu waayuu na já tîcandaã nntjeii'â jndyeta'aaⁿ?

²⁹ Quia jo' tsoom ndaãna:

—Cha'na jndyeta'aaⁿ, tjaa'naⁿ 'neeⁿ nndaã nncwji' jooña xeⁿ nchii na nntseineiⁿ ts'aⁿ nnom Ty'õots'om ndo' na nntseicwejnndo'ñe.

Matseicandiinda' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰ Jnda na jlui' Jesús jo' jo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ty'ena, teinomna ts'õndaa Galilea. Saa tical'ue ts'oom na nliu nn'aⁿ na jo' wjaⁿ.

³¹ Ee ma'mõõⁿ chiuu waa na nntjoom na cwiluiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na ñnequiaa ts'aⁿ cwenta jom luee nn'aⁿ ndo' nla'cuee' jom saa xeⁿ jnda ndyee xuee na tueeⁿeⁿ maxjeⁿ nncwando'xcoom.

³² Saa jooña ticala'noⁿna ñ'oom na tsoom ndo' nquiaana na nnta'x'eena nnoom ljo' ñe'ca'mõõⁿna'.

¿Ñeeⁿ na t'maⁿti cwiluiñe?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ Tquiena Capernaum. Ndo' quia na jnda mam'aⁿna quii' w'aa, quia jo' tax'eeⁿ ndaãna, tsoom:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom ñejla'ncjoo'ndyo' ndaa ntyjee'yo' xjeⁿ na ñetquiõõya nato?

³⁴ Saa jooña yacheⁿ jla'cheⁿna, ee mayuu' xjeⁿ na ñeñjomndyena nato tyola'ncjoo'ndyena 'ñeeⁿ cwii jooña t'maⁿti cwiluiñe.

³⁵ Jnda na tjacjoo Jesús, tqeeⁿñê canchoo'wendye jooña na c'oontyjaa'tina. Tsoom ndaãna:

—Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na maqueⁿ ts'om na nlco'nnomna' juu jo ndaa'yo', tsaⁿñeeⁿ matsona' na cju'ñecjeeⁿ ndo' candi'ntjoom ndaa cha'tso nc'iaaⁿaⁿ.

³⁶ Quia jo' t'ueeⁿ cwii tyochjoo, tcoom'm juu xcwe quii'ntaaⁿna. Jnda chii ty'oom juu ndo' tsoom ndaãna:

³⁷ —Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maco'ñom cwii yucachjoo ñequio xueya cha'na yucachjoom'aaⁿ, ja maco'ñom tsaⁿñeeⁿ. Ndo' ts'aⁿ na maco'ñom ja, nchii macandã ñennco maco'ñom. Mati maco'ñom nqueⁿ na jñoom ja.

Ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús
(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

³⁸ Tso Juan nnom Jesús:

–Maestro, nty'iaayâ cwii ts'aⁿ na macwji' jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ ñequio xue'. Juu tsaⁿñeeⁿ tyootseijomñê ñ'eⁿndyo jaa. Jo' chii jla'tsaaⁿndyô jom.

³⁹ Saa tso Jesús ndaana:

–Tala'tsaaⁿndyo' jom ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ t'maⁿ ñequio xueya, xocats'aana' na ndanquia nntso cwii ñ'oom wi' nacjoya.

⁴⁰ Ee ts'aⁿ na tic'oom nacjoya, cwiluiñee ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya.

⁴¹ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñequiaa meiⁿ ñechjoowi' ndaatoo na nncwe'yo' nc'e na cwilaxmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿ nncō na cwiluiindyō Cristo, mayuu'cheⁿ waa naya 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Quaaⁿya cwenta na tical'aya natia
(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² 'Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nts'aa na catseitjooñe cwii ts'aⁿ na cachjoo matseyu' ñ'eⁿndyo, juu tsaⁿñeeⁿ yati xeⁿ cwityeⁿ cwii tsjo'suu xtyoom'm, ndo' catuee' nn'aⁿ jom ts'om ndaaluee.

⁴³ Xeⁿ na wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oōts'om jnaaⁿ cwii ts'o', catsa' xjeⁿ juuna' cha'cwijom na catyjee' juuna' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati nntseixmaⁿ na ticantycwii na nncwando' meiiⁿ cha'cwijom na ticandaā' we ts'o' nchiiti na candaā'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io yuu na tijoom canduu' chom.

⁴⁴ Yuu tijoom cwje canti meiⁿ na nnduu' chom.

⁴⁵ Ndo' xeⁿ wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oōts'om jnaaⁿ cwii x'e', catsa' xjeⁿ cha'cwijom na catyjee' juuna' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati nntseixmaⁿ na ticantycwii na nncwando' meiiⁿ cha'cwijom ticandaā' we nc'e' nchiiti na candaā'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io yuu na tijoom canduu' chom.

⁴⁶ Ndo' tijoom cwje canti meiⁿ na nnduu' chom.

⁴⁷ Ndo' xeⁿ cwe' cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oōts'om, catsa' xjeⁿ cha'cwijom na cwji' ts'omnjom' cha tintsei'tjoondyu'ti'. Ee yati na nncja'quie' cantyja na matsa'ntjom Ty'oōts'om meiiⁿ cha'cwijom na nchjaⁿ nchiiti na candaā' we n'omnjom' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io

⁴⁸ yuu na tijoom cwje canti ndo' meiⁿ na nnduu' chom.

⁴⁹ 'Ee ticwii cwii ts'aⁿ nleichjeñê ñequio chom. Cwila'chjeⁿ nn'aⁿ seii quioo' na cwiñe'quiiana na cwila't'maaⁿndyena Ty'oōts'om.

⁵⁰ Jeeⁿ l'ue tsjaaⁿ saa xeⁿ jnda jlui' na chjeⁿ'na', tjaa yuu cwii nl'ue juuna'. Jo' chii 'o c'om'yo' cha'na tsjaaⁿ na xocalui' na chjeⁿ'na' quia jo' ñenquii'cheⁿ nleil'uendyo' quii'ntaaⁿ nc'ia'yo' ndo' tjoom' ñ'oom nnc'om'yo' ñ'eⁿndyena.

10

Tintseityuii' ts'aⁿ ljeii na tocoom
(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' jnaⁿ Jesús Capernaum, tjaaⁿ, tueⁿeⁿ ts'ondaa Judea. Teinoom cwiicheⁿ nantyjaa' jndaa Jordán. Tjomndyennda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ. Quia jo' t'mooⁿ ndaana cha'xjeⁿ na quich'eeⁿ.

² Majuu xjeⁿñeeⁿ tquie'cañom nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ na ñe'cal'ana xjeⁿ jom. Ta'x'eena nnoom:

—¿Aa matsa'ntjomna' na tsa^{ns}'a nntseityueeⁿ'eⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ scoom'm?

³ Jom t'ooⁿ, tsoom ndaana:

—Juu ñ'oom na tqueⁿ Moisés, ¿ljo' matsona' na cal'a'yo'?

⁴ Quia jo' jluena:

—Moisés tquiaaⁿ na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii na toco tsa^{ns}'a ñequio scoom'm. Ndo' tsa^{ns}'scu nnc'o'ñoom cwiicheⁿ ljeii na matsona' na macanda cwitoⁿ'ndyena ñ'eⁿ saaⁿ'aⁿ.

⁵ T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Cwe' ee na 'o jeeⁿ quie' n'om'yo', jo' na seiljeii Moisés ñ'oomwaa'.

⁶ Saa cantyjati xuee na to' Ty'oots'om na tqueeⁿ cha'tso, s'aaⁿ tsa^{ns}'a ñ'eⁿ tsa^{ns}'scu.

⁷ Ndo' tsoom: “Macwe' jo' na n'ndii tsa^{ns}'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ, cha tyeⁿ nnc'oom ñ'eⁿ scoom'm,

⁸ ndo' wendyena ñe'cwii sei' nla'xmaⁿna.” Jo' chii meiiⁿ na we ts'aⁿ ñejla'xmaⁿna saa' je' ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyena.

⁹ Ndo' nc'e na luaa', seijndaa'ñe nquii Ty'oots'om na ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyena, jo' chii ticatsona' na cwe' ts'aⁿ nntseityuii' na luaa' cwiluiindyena.

¹⁰ Ndo' quia na tquiennda'na na waa w'aa, nquiee nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús jla'lcwii'ndyennda'na juu ñ'oomwaa'.

¹¹ Tsoom ndaana:

—Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntseityuii' ljeii na toco ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, tsaⁿ'ñeeⁿ waa jnaaⁿ' nnom scuu' nc'e na matsona' cantyja 'naaⁿ' na cwe' m'aaⁿya ñequio cwiicheⁿ yuscu.

¹² Ndo' mati xeⁿ m'aaⁿ cwii yuscu na nntseityuii' ljeii na toco ñ'eⁿ saa' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsa^{ns}'a, majo'ti matseijndaa'ñena' na waa jnaaⁿ' na m'aaⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsa^{ns}'a.

Matio'naa'ñe Jesús yocanch'u

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³ Ndo' tyonquiocho nt'om nn'aⁿ yocanch'u na m'aaⁿ Jesús na catioom l'ooⁿ nacjoona. Saa' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'tia'na nn'aⁿ na tqiocho yocanch'u'ñeeⁿ.

¹⁴ Quia nty'iaa' Jesús na ljo' cwil'ana, seilioo'ñê ñ'eⁿndyena. Tsoom ndaana:

—Ca'ndye'yo' na quiontyjaa' yocanch'um'aⁿ' ja. Tilacu'yo' joona, ee yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om macanda nnc'ooquiee'ndye nn'aⁿ na ntyjaandye ja cha'na cwil'a yocanch'u.

¹⁵ Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaa'yo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ntyjaañe Ty'oots'om cha'na ntyjaandye yocanch'u ja, ndo' mañequiaañe na matsa'ntjom Ty'oots'om juu, tsaⁿ'ñeeⁿ ndaa' nncjaaquiee'ñê cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

¹⁶ Quia jo' to'ñoom yocanch'u'ñeeⁿ naquiii' l'ooⁿ. Tioom l'ooⁿ nacjoona na tio'naa'ñê joona.

Matseinei' tsaⁿtya ñ'eⁿ Jesús

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷ Tjatjati Jesús nato. Ndo' cwii tsa^{ns}'a maleinom na jndyontyjaa' jom. Jndyoco' xtye jo nnoom. Tso:

—'U Maestro na ya ts'aⁿndyu', ¿ljo' macaⁿ'na' na cats'aa cha nntseixmaⁿya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

¹⁸ Ndo' tso Jesús nnom:

—¿Chiuu na mats'u na ya ts'a'ndyo ja? Macanda nquii Ty'ooots'om cwiluiñê na ljo'.

¹⁹ 'U mantyji' ljeii naqui na matsa'ntjoom. Matsona': "Tinc'om'ya' ñ'e'n cwiiche' ts'a'n. Tintsei'cue' ts'a'n. Tinch'uee' 'naa' ts'a'n. Tintseinei' ñ'oom na cwe' cantu nacjoo' ts'a'n. Tiñenquiu'nn'a' ts'a'n. Catseit'maa'ndyu' tsotye' ñ'e'n tso'ndyo'."

²⁰ Tsa'ñee' tsoom nnom Jesús:

—Maestro, cha'tso ñ'oommei' matseicandaya xje' na cachjoondyo'cha'.

²¹ Jesús nty'iaa'a' nnom tsa'ñee'. S'aana' na jee' wi' ts'oom juu. Tsoom nnom:

—Cwii waa na matseitjoona' 'u. Cja', cajnda' cha'tso 'na'. S'om'ñee' quiaa' ndaa' ndyeñee'. Quia jo' nnc'oom' na tyandyu' nandye cañoom'luee. Ndo' caljoya ts'om' nawi' na nntjom' hasta meii' xe' nntseicuee'na' 'u. Candyo'tsei'jomndyu' ñ'e'ndyo.

²² Jnda' na ñee' ñ'oomwaa' quia jo' jee' sei'ndaa'na' ntyjee'. Tjaa' na chjoo' ts'oom ee jee' jndye 'naa'a' n'iom.

²³ Quia jo' taque' Jesús ndaa' nn'a' na m'a' nacañom'm na cwila'jomndye ñ'e'ñê. Tsoom ndaana:

—Nn'a' na tyandyee' jee' ndya' jndei'na' na ñe'quiandyena na nntsa'ntjom Ty'ooots'om joona.

²⁴ Jnda' na jndyena ñ'oomwaa', seitsa'na' joona. Quia jo' tsonnaa'a' ndaana:

—'O nn'a'ya, joo nn'a' na quit'ma' n'om 'na' jee' jndei'na' na ñe'quiandyena na nntsa'ntjom Ty'ooots'om joona.

²⁵ Jndei'tina' na nncju'ñe'je cwii tsa'tya na nntsa'ntjom Ty'ooots'om jom, nchiiti na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'e' tsei'nchquia.

²⁶ Jnda' na jndyena ñ'oomwaa' yache' sei'ñee'ñ'e'na' joona. Ta'x'eendye che'nquieena ndaa' ntyjeena, jluena:

—Quia jo' ¿'ñee' ts'a' nnda' nlui'n'maa'ñe'?

²⁷ Nty'iaa' Jesús ndaana, tsoom:

—Tijoom canda' nncwji'n'maa'ñe' che'nquii ts'a'. Macanda nquii Ty'ooots'om nnda' nncwji'n'maa'ñê ts'a'. Ee tjaa'na' cwii na xocanda' nnts'aa'.

²⁸ Ndo' tso Pedro nnom Jesús:

—Aa ndi' Ta, já jnda' 'ndya'ya' cha'tso 'naa'ya' na cwitsaantyjooyâ naxe'.

²⁹ Tso Jesús ndaana:

—Candy'e'yo' nntsjo' ñ'oom na mayuu'che'. Mei'cwi'ñee'che' ts'a' na ma'ndii waa', oo ti'nquio oo ndyencjo, oo tsotye, oo tsondyee, oo scuu' oo ntseinda, oo ndyuaa' nc'e na matseijomñe' ñ'oom na mañequia na macwji'n'maa'ñe' Ty'ooots'om nn'a',

³⁰ juu tsa'ñee' tiempomei'ñe' nnc'o'ñoom sia'nto ndii'che' l'a'a', ti'nquiom, ndyencjoom, loñee', ntseinaa', ndyuaa'a' ñequio na nnta'wi' nn'a' jom. Saa' ncuee' na cwii ndyona', ticantycwii na nncwanoom'm.

³¹ Ee jndye nn'a' m'a' na cwila'tiuu nquiee' na t'ma' cwiluiindyee, saa' nncue'ntyjo' na nncju'cjena' joona. Ndo' jndye nn'a' m'a' na maju'cjena' saa' ndanquia nntseiwendyena' joona.

Matseicandiinda' Jesús na nncuee'e'

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

³² Jesús ñequio nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñê, ñjomndyena nato na cwi'oona Jerusalén. Jom wjaañee' jo ndaana. Jee' matsei'ñee'na' joona ndo' cwicatyena na cwi'oontyjona naxee'e'. Quia jo' tjei'ño' nn'a' na canchoo'wendye, to'ño' na matseinei' ndaana chiuu waa na nntjom nque'.

³³ Tsoom:

—Queⁿyo' cwenta, macwitsaawaaya Jerusalén. Ndo' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ñequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na nla'jndaa'ndyetyeⁿ na na nnc'iō ndo' ñe'quiana cwenta ja luee nn'aⁿ na nchii judíos.

³⁴ Ndo' naⁿ ñeeⁿ nnei'ncona ndo' njñomna ndaajnaⁿ ja. Nntjaa'na ja ñ'eⁿ tjaⁿtsei' ndo' nla'cuee'na ja. Saa xuee jnda ndyee nncwa'ndo'xcō.

Jacobo ñ'eⁿ Juan cwitaⁿna cwii naya

(Mt. 20:20-28)

³⁵ Quia jo' ntseinda Zebedeo, Jacobo ñ'eⁿ Juan tquiontyjaa'na Jesús, jluena:

—Aa ndi' Ta, l'ue n'ooⁿyaⁿ na ñequiaa' cwii naya na cwitaaⁿyaⁿ njom'.

³⁶ Tsoom ndaana:

—¿Ljo' l'ue n'om'yo' na cats'aa 'o?

³⁷ T'ooⁿna nnoom, jluena:

—Quia jnda mam'aaⁿ yuu na matseit'maaⁿñena' 'u, quiaa' na cwii ja nncwacatyeeⁿ ntyja' ntyjaya ndo' cwiicheⁿ ja nncwacatyeeⁿ ntyjatymaaⁿ.

³⁸ Quia jo' matso Jesús ndaana:

—'O maxjeⁿ ticala'noⁿyo' ljo' cwitaⁿyo' nooⁿ. Na wi't'maⁿ na nncwinooⁿ, ¿aa ndaa nnaⁿndyo'? ¿Aa ndaa njoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o cha'xjeⁿ na jnda ljoya ts'ooⁿ na nla'cuee'na ja?

³⁹ Jooⁿna t'ooⁿna, jluena:

—Nndaⁿ.

Tsoom ndaana:

—Mayuu' macaⁿna' na mañejuu nawi' na nncwinooⁿya, nncwi'nom'yo'. Ndo' macaⁿna' na caljoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o cha'na cwiljoya ts'ooⁿ na nla'cuee'na ja.

⁴⁰ Saa nchii nncō tseixmaⁿya na nntseijndaa'ndyo ñeeⁿ juu nncwacatyeeⁿ ntyjaa'a ntyjaya oo ntyjatymaaⁿ. Nquii Ty'oots'om ñequiaaⁿ naya'ñeeⁿ ndaa nn'aⁿ na jnda seijndaa'ñe na nnto'ñoom juuna'.

⁴¹ Ndo' joo nquindy^e naⁿ ñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús to'na tyola'wjeena we nc'iaana Jacobo ñ'eⁿ Juan.

⁴² Jo' chii Jesús tcwaaⁿ jooⁿna, tsoom ndaana:

—'O manquiu'yo' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cwii cwii tsjoomnancue cwila'sandyena ndaa nn'aⁿ na cwitsa'ntjomna. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye cwiqueⁿna xjeⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacje 'naaⁿna.

⁴³ Saa nchii laa'ti' nl'a'yo' quii'ntaaⁿyo'. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ 'o na ntyjaa' ts'om na nnc'oom na t'maⁿñe quii'ntaaⁿyo', tsaⁿñeeⁿ matsona' na jom candi'ntjoom ndaa'yo'.

⁴⁴ Ndo' ñeeⁿ juu quii'ntaaⁿyo' na maqueⁿ ts'om na juu nlco'nnomna' jo ndaa'yo', matsona' na cateijndei' 'o.

⁴⁵ Ee ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyoo na nndi'ntjoⁿya ndaa nn'aⁿ, nchii na ndye'ntjom nn'aⁿ nooⁿ. Ndo' jndyoo na ñequiaandyō na c'iō na nntiooⁿya jnaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye cha nndyaandyena jnaaⁿna na waa.

Matsein'maⁿ Jesús tsaⁿnchjaaⁿ na jndyu Bartimeo

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ Ndo' tquiena tsjoom Jericó. Jnda jo' majaacalui' Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñe ndo' ñequio cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Juu xjeⁿñeeⁿ wacatyeeⁿ tsaⁿnchjaaⁿ Bartimeo 'ndyoo nato. Jom jnda Timeo. Macaaⁿ ljo' na nleil'uee'ñe.

⁴⁷ Quia na jñeeⁿ na mawinom Jesús ts'aⁿ Nazaret, tooⁿoⁿ na matseixuaⁿ, tsoom:

—'U Jesús, na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

48 Jndye nn'aⁿ jla'tia'na jom na catseicheeⁿ, sãã jom yacheⁿ tyotseixu-aatyeeⁿ, tsoom:

—'U, na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyõ.

49 Jesús tjameintyjeeⁿeⁿ, tsoom:

—Cwaⁿyo' jom.

Quia jo' tcwaⁿna tsaⁿnchjaaⁿl, jluena nnoom:

—C'om't'maaⁿndyuu' ts'om'. Quicantyja' ee macwaaⁿ 'u.

50 Ndo' jom cwe' tju'toom liaa na wanjoom'ñê, teicantyjaaⁿ, tjaaⁿ na m'aaⁿ Jesús.

51 Tax'ee Jesús nnoom:

—¿Aa waa na nntsa' ja?

T'õ tsaⁿnchjaaⁿl, tsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, l'ue ts'õõⁿ na nleitquioya.

52 Tso Jesús nnoom:

—Cja'to'. Jnda n'maⁿl nc'e na matsei'yu' ñ'eⁿndyõ.

Mañoom' teitquoom'm. Tjantyjoõⁿ naxeⁿl Jesús na ty'ety'etina nato.

11

Tjaquiee' Jesús Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

1 Jnda ty'ewindyoona Jerusalén na nndyoo' tsjoom Betfagé ñequio Betania. Tquiena ndyeyu ta Olivos, quia jo' jñom Jesús we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na c'oonaa l'aa.

2 Tsoom ndaana:

—Catsaaquie'yo' tsjoom chjoo la'ñeⁿ. Quia na jnda squie'yo' mantyjacheⁿ nliu'yo' cwii snom xcoo na ñjom. Juuyo' quioo' na mei'jom ndii' tyooljo ts'aⁿ. Cala'naⁿyo' ndo' quio'ñ'om'yo' juuyo' luaa.

3 Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntso ndaa'yo' chiuu na luaa' cwil'a'yo', candu'yo' nnom na nquii tsaⁿ na matsa'ntjom 'o tjoõñê snom'ñeeⁿ ndo' mantyja nntse-icwanomnnaaⁿaⁿ juuyo'.

4 Quia jo' ty'ena, jliuna snom xcoo na ñjomyo' 'ndyoots'a waa' ts'aⁿ 'ndyoo nato. Ndo' jlacanaⁿna juuyo'.

5 Jlué nt'om nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo':

—¿Ljo' cwil'a'yo'? ¿Chiuu na cwilacanaⁿyo' snom xcoom'aaⁿl?

6 Joona t'õõna ndaaⁿ na'ñeeⁿ cha'xjeⁿ na jnda tso Jesús na caluena. Quia jo' 'ndye na'ñeeⁿ na c'oonaa.

7 Ty'eñ'omna snom xcoo na m'aaⁿ Jesús. Tioona liaana naxeⁿyo', jnda jo' tjaljoom juuyo'.

8 Jndye nn'aⁿ tyotsa'na liaana ts'om nato na wjaⁿ, ndo' nt'om tyotyje tso, tyotsa' joona' ts'om nato'ñeeⁿ.

9 Ndo' nn'aⁿ na cwi'oojndyee ñequio nn'aⁿ na cwi'oontyjo, ñequi'cheⁿ ty-ola'xuaana, tyoluena:

—Matseit'maaⁿñena' tsaⁿm'aaⁿ. Matio'naa'ñena' jom na macwjee'cañoom ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ta Ty'õõts'om.

10 Matio'naa'ñena' jom na nntsa'ntjoom cha'xjeⁿ na ñesa'ntjom welooya David tiyo. Matseit'maaⁿñena' Ty'õõts'om nandyee cañoom'luee.

11 Tjaquiee' Jesús naquii' tsjoom Jerusalén. Tjaaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' quia jnda nty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ naquii' wats'om quia jo' tjalcweeⁿeⁿ Betania ñ'eⁿ nn'aⁿ na canchoo'wendye ee na jnda tmaaⁿ.

Ñ'oomwi' tju' Jesús nacjoo' ts'oom higuera
(Mt. 21:18-19)

¹² Teincoo cwiicheⁿ xuee quia na m'aⁿna nato na jnaⁿna Betania, jndyo na ñe'jndo' Jesús.

¹³ Nty'iaa'tquiaaⁿ cwii ts'oom higuera na niom tscoo'na'. Seicandyoo'ñê, tjacanty'iaaⁿaⁿ aa nljeiiⁿ ta na nlqueeⁿ. Saa quia na tue'cañoom, cwe' tscó ljeiiⁿ ee tjoocheⁿ na nncue' ta.

¹⁴ Tsoom nnom ts'oom'ñeeⁿ:

–Tajom xuee nntsa'nnda' ta na nlquii ts'aⁿ.

Ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na luaa' ñ'oom tsoom.

Macwji' Jesús nn'aⁿ na wi'ndye naquii' wats'om t'maⁿ
(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Jnda na tquienda'na Jerusalén, quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om t'maⁿ. Jo' jo' niom jndye nnom 'naⁿ ñ'eⁿ quioo' na cwindaaⁿ nn'aⁿ ndo' cwila'jnda nn'aⁿ na macaⁿna' joona na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om. To' Jesús na tyocwjeeⁿeⁿ na'ñeeⁿ ch'eⁿ. Tyotseicantqueeⁿ meiⁿsa 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om, ñequio ntsula 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindaaⁿ cantu'.

¹⁶ Meiⁿ tatinquiaaⁿ na nncwinom nn'aⁿ tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ na cwilei'chona 'naⁿ.

¹⁷ T'mooⁿ ndaaⁿ na'ñeeⁿ, tsoom:

–Aa nchii mawaa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “W'aya tseixmaⁿna' w'aa yuu cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue cwila'neiⁿna nnom Ty'oots'om.” Saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjõ' yuu na cwicatoo'ndye naⁿcanty'ue.

¹⁸ Ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, quia tyondyena na luaa' matso Jesús, tyol'ueendyena chiuu ya nl'ana na nla'cuee'na jom. Saa nquiaana na nnt'uena jom ee na cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tjawee' n'om ñ'oom na tyo'mooⁿ ndaa.

¹⁹ Ndo' ticwii tmaaⁿ tyocalui' Jesús Jerusalén.

Tcaaⁿ ts'oom higuera
(Mt. 21:20-22)

²⁰ Teincoo cwiicheⁿ xuee tei'nomnnda'na x'ee ts'oom higuera'ñeeⁿ. Nty'iaana na jnda tcaaⁿñ'eⁿna' xjeⁿ quii' nch'ioo'na'.

²¹ Quia jo' tjañjoom' ts'om Pedro, tsoom nnom Jesús:

–Canty'ia' Maestro, ts'oom na tju'wi' ñ'oom nacjoo' jnda tcaaⁿñ'eⁿna'.

²² T'o Jesús, tsoom:

–C'om'yo' na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om.

²³ Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjõ, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cwii waa na matseitiuu ndo' matseiyoom'm naquii' ts'oom na nluii cha'xjeⁿ na matsoom, nntsoom nnom sjowaa': “Quicantyja', cja', cju'ndyu' ts'om ndaaluee.” Ndo' nluii cha'xjeⁿ na matsoom.

²⁴ Cwe' jo' matsjõ ndaa'yo', cha'tso na cwitaⁿyo' quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om, calayu'yo' na cwito'ñoom'yo' joona', quia jo' nnto'ñoom'yo' na cwitaⁿyo'.

²⁵ Ndo' quia xcwe na matsei'neiⁿ nnom Ty'oots'om xeⁿ waa na mach'eena' 'u ñ'eⁿ x'ia', catseit'maⁿ ts'om' jom, cha mati Tsotye' na m'aaⁿ cañoom'luee, ndaaⁿ nntseit'maⁿ ts'oom 'u jnaⁿ na waa.

²⁶ Ee xeⁿ 'u tiñe'catseit'maⁿ ts'om' x'ia', mati Tsotye' na m'aaⁿ cañoom'luee xocatseit'maⁿ ts'oom 'u juu na matsei'tjõndyu'.

Cantyja 'naaⁿ najndei na matseixmaⁿ Jesús
(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

27 Quia jo' cwiicheⁿ ndii' tquiennⁿda'na Jerusalén. Ndo' yocheⁿ na matseicaañe Jesús nomch'eⁿ wats'om t'maⁿ ty'entyjaa' ntyee na cwiluiitquiendye jom, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos.

28 Ta'x'eena nnoom:

—¿Ñeeⁿ najndeiⁿ ñ'eⁿ na tjei' naⁿñeeⁿ wats'om? Ndo' ¿ñeeⁿ tquiaa na matsei'xmaⁿ juuna'?

29 Tso Jesús ndaana:

—Mati nncwax'a ja cwii ñ'oom ndaa'yo'. Cat'o'yo' nooⁿya quia jo' mati ja nntsjoⁿ ndaa'yo' 'ñeeⁿ juu tquiaa najndeiⁿ na matseixmaⁿya na s'aaya na ljo'.

30 Juu na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ, ¿yuu jnaⁿ najndeiⁿ na tyotseixmaaⁿ? ¿Aa na m'aaⁿ Ty'oⁿots'om? oo ¿aa nn'aⁿ jlue na ljo' cats'aaⁿ? Cat'o'yo'.

31 Quia jo' to'na na tyola'neiⁿ cheⁿnquieena, tyola'ñ'eeⁿ ndyueena. Jluena: —¿Chiuu l'uuyoo? Xeⁿ nl'uuya juu najndeiⁿ na tyotseixmaaⁿ jnaⁿna' na m'aaⁿ Ty'oⁿots'om, quia jo' majo'to nntso Jesús ndaaya: “¿Chiuu na ticalayu'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ?”

32 Ndo' xeⁿ nl'uuya na jnaⁿna' cwe' ee na nn'aⁿ jlue na ljo' cats'aaⁿ, ¿chiuu nntjoⁿyoⁿ?

Luaa' jla'tiuuna na nquiaana nn'aⁿ na jndyendye. Ee cha'tsondye nn'aⁿ cwila'yu' na mayuu'cheⁿ Juan cwiluiiñê profeta.

33 Jo' chii t'oⁿna nnom Jesús, jluena:

—Aa jâ maxjeⁿ ticaliuuyâ.

Tsoom ndaana:

—Mati ja xocatsjoⁿ ndaa'yo' 'ñeeⁿ tquiaa najndeiⁿ na matseixmaⁿya na mats'aa ts'iaaⁿmeiⁿ.

12

Nn'aⁿ na tyol'a cwenta l'oontjom (Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

1 Quia jo' to' Jesús na tyotseineiⁿ ñ'oom tjañoom' ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ. Jnoom'm l'oⁿ tauva nnom tyuaaⁿaⁿ. S'aaⁿ tiom ndiocheⁿ nnom ntjoom'm. Mati s'aaⁿ cwii peila na nnc'oocue ndaa na jnda 'ndiindyena ta'ñeeⁿ. Na macanda s'aaⁿ cwii tatsiaⁿndye yuu na nnts'aa ts'aⁿ cwenta ntjoom'm.

'Ndo' teijneiⁿ tyuaaⁿaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nl'a ts'iaaⁿ, jnda jo' tjayaaⁿ cwiicheⁿ ndyuaa.

2 Quia na jnda tquie ntjom, jñoom cwii mosoom'm yuu m'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿaⁿ na ññe'quia naⁿñeeⁿ ta na tseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

3 Saa jona yacheⁿ t'uena moso'ñeeⁿ, cwajndii tyotjaa'na juu. Jñoomna juu na meiⁿcwii tjaa ljo' tjañ'oom.

4 Quia jo' jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ mosoom'm. Juu tsaⁿñeeⁿ jñomna ljo'. Jla'quiee'ndyena xqueⁿ ndo' tyola'jnaaⁿna juu.

5 Saa ts'aⁿ na 'naaⁿ tyuaa jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ mosoom'm, tsaⁿñeeⁿ jla'cuee'na jom. Ndo' malaa'ti' l'ana ñequio jndye nt'omcheⁿ mosoom'm na jñoom. Tjaa'na nt'om naⁿñeeⁿ ndo' nt'om jla'cwjeena.

6 Ñecwii ts'aⁿ cwii m'aaⁿ na matseitoom na njñoom, nquii jnaaⁿ jo', na jeeⁿ candya' ts'oom. Tsaⁿñeeⁿ jñoom na macanda, ee luaa seitoom: “Matsona' na nla't'maaⁿndyena ti'jndaaya.”

7 Saa nquiee nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿaⁿ, tyoluena ndaaⁿ ntyjeena: “Juu tsaⁿm'aaⁿ nljo ntjomwaañe l'oⁿ ee jom jnda nquii ts'aⁿ na 'naaⁿ tyuaawaa. Chiuu ticala'cuaa'a tsaⁿm'aaⁿ cha jaa nljona' 'naaⁿya.”

⁸ Jo' chii t'uena tsaⁿñeeⁿ, jla'cuee'na jom. Ty'ecatquiee'na jom tquia nnom ntjom'ñeeⁿ.

⁹ Quia jo' tax'ee Jesús ndaana, tsoom:

–Nquii ts'aⁿ na 'naaⁿ tyuaa'ñeeⁿ, ¿chiiu nnts'aaⁿ? Maxjeⁿ ñoom, nntse-icwjeⁿ naⁿñeeⁿ ndo' ñnequiaaⁿ tyuaaⁿ'aⁿ ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nl'a ts'iaaⁿ.

¹⁰ ¿Aa tyoola'naⁿ'yo' ljeii 'naaⁿ Ty'o^oots'om na matsona': Majuuto tsjo' na tixocwil'ue nquiu luañeⁿ na cwil'a tsiaⁿtsjo', jnda mawacatyeeⁿna' nqui tsiaⁿtsjo'?

¹¹ Nquii Ta Ty'o^oots'om seijndaa'ñê na ljo' ndo' jeeⁿ cwijaawee' n'o^oya na cwinty'iaaya na luaa' tuii.

¹² Ndo' nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿ tyoqueⁿndyena na nnt'uena Jesús, ee jla'noⁿna na cjoo joona seineiiⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Saa nquiaana nn'aⁿ na jndyendye, cwe' jo' 'ndyena jom, mana ty'ena.

¿Ñeeⁿ nnom ñne'quiana ts'iaaⁿndaana?

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Jndaⁿquia nn'aⁿ fariseos jñoomna cwantindye nc'iaana ñequio nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes na m'aaⁿ Jesús. Naⁿñeeⁿ nnc'omna cwenta ñ'oom na matseineiiⁿ cha nndaⁿ nnt'uiina' jom cantyja 'naaⁿna'.

¹⁴ Jnda na tquiena na m'aaⁿ, jluena nnoom:

–Maestro, nquiuuyâ na maxjeⁿ ñ'oom na mayuu' matsei'neiⁿ ndo' ñecwii xjeⁿ mache' ñequio meiⁿnquia nn'aⁿ ee titseiñ'oom'ndyu' ljo' waa na cwiluiindyena. Mayuu' ñ'oom na ma'mo^o cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'o^oots'om. ¿Aa matsaⁿntjomna' na nntio^oya ts'iaaⁿndaaya nnom César, oo aa ticatsaⁿntjomna'? ¿Aa laxmaaⁿya na catio^oya jo' oo aa ticalaxmaaⁿya?

¹⁵ Ndo' sei'noⁿ Jesús na cwe' cwilueyana. Tsoom ndaana:

–¿Chiiu na ñe'cat'ue'yo' ja? Quia'yo' cwii tsjo'ñjeeⁿ denario na nnty'iaaya.

¹⁶ Tquiaana cwii denario ndo' jnda na nty'iaaⁿ'aⁿ tsoom ndaana:

–¿Ñeeⁿ 'ndyoo nnom luaa? Ndo' ¿ñeeⁿ xuee' teiljeii luaa?

Ndo' t'o^ona, jluena:

–Tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ, César.

¹⁷ Ndo' tsoom:

–Catiom'yo' ts'iaaⁿndaⁿ'yo' nnom César yuu na tseixmaⁿna' cwentaaⁿ'aⁿ. Ndo' mati quia'yo' cwentaa' Ty'o^oots'om yuu na tseixmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ. Tjawee' n'omna ñ'oom na t'o^o saa tiya nquiuna na ticat'uiina' jom.

Cwita'x'eena cantyja na nntando'nnda' nn'aⁿ

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸ Jnda jo' tqiuo nt'om nn'aⁿ saduceos na m'aaⁿ Jesús. Naⁿñeeⁿ ticala'yua'na na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja. Ta'x'eena nnoom, jluena:

¹⁹ –Maestro, waa ljeii na 'ndii Moisés luaya na matsona' xeⁿ tue' cwii tsaⁿs'a ndo' 'ndiina' scuu' na ñenquii, tjaa'naⁿ ndana, quia jo' tyjee ts'oo'ñeeⁿ cocoom ñ'eⁿ scuu' xioom. Nnc'om ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ cha nntseinoomñê na tjaa ntseinda xioom t'om.

²⁰ Tyom'aⁿ ntquiee' naⁿnom na ñenquii ts'aⁿ ntseinda. Juu tsaⁿtquiee tocoom saa tyuaa' tueeⁿeⁿ, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ scoom'm.

²¹ Quia jo' tsaⁿ na jnda we tocoom ñ'eⁿ scuu' xioom saa mati jom tueeⁿeⁿ ndo' tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Mati tsaⁿ na jnda ndyee tocoom ñ'eⁿ scuu' xioom ndo' majo'ti tjoom.

²² Malaa'ti' cha'tso ntquiee'ndye naⁿnom'ñeeⁿ tuncona ñequio yuscu'ñeeⁿ ndo' majo'ti quia tjana, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿñe. Ndo' na macanda tue'to yuscu'ñeeⁿ.

23 Ñe'cata'x'aayâ njom', Ta, quia na nnta'ndo'xco cha'tso nn'aⁿ na jnda tja, quia jo' ¿'ñeeⁿ cwiindye jona na nluui scuu' yuscu'ñeeⁿ? Ee jom ñet'oom scuu cha'tso na ntquiee'ndye na'ñeeⁿ.

24 Matso Jesús ndaana:

–Aa nchii ñ'oomwaa' matseicanooⁿna' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta, ee meiiⁿ na cwila'na'yo' ljeii 'naaⁿl Ty'ooots'om saa ticala'noⁿyo' ljo' ma'moⁿna'. Meiⁿ cantyja 'naaⁿl najndei na matseixmaaⁿ.

25 Ee quia na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja taxoc'unconnda' meiⁿ naⁿnom, meiⁿ naⁿlcu ee nnc'omna cha'na ángeles na m'aⁿ cañoom'luee.

26 Saa cantyja 'naaⁿl ñ'oom na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja, ¿aa chii jnda ñejla'na'yo' libro na seiljeii Moisés yuu na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿl ts'oom niom na nty'iaaⁿaⁿ? Jo' jo' xcwe naquii' ntsaachom na cwico ts'oom'ñeeⁿ, teic'uaa na matseineiⁿ Ty'ooots'om nnoom, tso: “Ja cwiluiindy Ty'ooots'om cwentaa' Abraham, Isaac ndo' Jacob.”

27 Jo' chii caliu'yo' na cwita'ndo' na'ñeeⁿ ee jom nchii cwiluiñê Ty'ooots'om cwentaa' l'oo. Jom cwiluiñê Ty'ooots'om cwentaa' nn'aⁿ na cwita'ndo'. Cwe' jo' ma'moⁿna' na 'o meiⁿchjoo ticala'noⁿyo'.

Ñ'oom na matsa'ntjom Ty'ooots'om na t'maⁿti tseixmaⁿna'
(Mt. 22:34-40)

28 Cwii ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tyjee'cañoom na m'aⁿ nn'aⁿ saduceos'ñeeⁿ. Tyondiiñecheeⁿ cha'tso ñ'oom na tyola'neiⁿna' ndo' tyoqueeⁿ cwenta na jeeⁿ xcwe ñ'oom t'o Jesús ndaana. Tax'eeⁿ nnom Jesús, tsoom:

–Quii'ntaaⁿ cha'tso ñ'oom' Ty'ooots'om na matsa'ntjomna', ¿cwaaⁿ cwii jona' na t'maⁿti tseixmaⁿna'?

29 T'o Jesús, tsoom:

–Luaa matso ñ'oom na t'maⁿti: “Candyeyo', 'o nn'aⁿ Israel. Nquii Ta Ty'ooots'om cwentaaya, macanda ñenqueⁿ cwiluiñê na matsa'ntjom.

30 C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'ooots'om cwenta' ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om', ndo' ñequio cha'waa najndu'.” Luaa' ñ'oom na t'maⁿti na matsa'ntjomna'.

31 Ndo' ñ'oom na jnda we matseijomna' ñ'oom'ñeeⁿ. Luaa matsona': “C'oom' na wi' ts'om' ncia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'. Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ñ'oom na t'maⁿti na matsa'ntjomna' cha'na ñ'oommeiⁿ.”

32 Quia jo' t'o tsaⁿñeeⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, tsoom:

–Maxjeⁿ ya, 'u Maestro. Luaa' ñ'oom na mayuu' matsu' na ñecwii Ty'ooots'om. Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ na matsa'ntjom, macanda jom.

33 Ndo' na nnc'oom ts'aⁿ na candya' ts'oom Ty'ooots'om ñequio na xcwee'ya ts'oom, ñequio cha'waa na jndo'ya ts'oom, ñequio cha'waa na jnda ntyjeeⁿ, ndo' ñequio cha'waa najneiⁿ, ndo' mati na nnc'oom na wi' ts'oom nciaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ jnda ntyjii nqueⁿ, cha'tso nmeiⁿ l'ueti nchiiti quioo' na nlco na mañequiaa ts'aⁿ nnom Ty'ooots'om ñequio meiⁿnquia nt'omcheⁿ na cwiñe'quia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena jom.

34 Jnda na nty'iaa' Jesús na jndo' ts'om tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na t'o, tsoom nnom:

–Jnda teindyoo' na ñequiaandyu' na nntsa'ntjom Ty'ooots'om 'u.

Jnda jo' tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ cwii jnda' ts'om na nncwax'eti.

Cristo cwiluiñê Jnda Ty'ooots'om
(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

35 Cwiicheⁿ ndii' na tyom'aaⁿ Jesús naquii' wats'om t'maⁿ na tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ, tsoom:

–Nquiee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés cwiluena na nquii Cristo cwiluiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo'.

³⁶ Saa manquiti David cantyja na t'moⁿ Espíritu Santo nnoom tsoom na Cristo cwiluiñê Ta na matsa'ntjom jom. Tsoom:

Nquii Ta Ty'o^ots'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja:

“Cajmaⁿ ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' 'u hasta xjeⁿ na jnda tsa'a nn'aⁿ na jndoo 'u na c'omna nacje 'naⁿ.”

³⁷ Cwe' jo' mawax'aaya ndaa'yo' ¿chiiu waayuu na cwiluiñê Cristo tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo' ee manquiti David tsoom na juu cwiluiñê Ta na matsa'ntjom jom?

Ndo' jndyendye nn'aⁿ ñequio na neiiⁿna tyondyena ñ'oom na seineiⁿ.

Matseitia' Jesús nn'aⁿ na cwit'mo^on ljeii na tqueⁿ Moisés

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Naquii' ñ'oom na tyo'mo^on, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta nn'aⁿ na cwit'mo^on ljeii na tqueⁿ Moisés ee joona jeeⁿ cjaawee' n'omna na nnc'o'nomna na cwee'na liaa jnda na tei'ncoo ndo' na nntaⁿ nn'aⁿ lueena na nla't'maaⁿndye joona ñequio na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ.

³⁹ Joona jeeⁿ ñe'cwindyuaandyena ntsula nacañoomticheⁿ naquii' lan'om ndo' majo'ti cwil'ana quia na cwicwa'na na waa xuee.

⁴⁰ Mati cwitjeii'na 'naaⁿ yolcu na jnda ljondye na tja s'aa, ndo' cha nntse-icu'na' na luaa' la'xmaⁿna, jeeⁿ yo cwila'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om. Jo' t'maⁿti nnt'uiiweeⁿeⁿ joona.

Tsjö'ñjeeⁿ na tquiaa yuscu na jñeeⁿñê

(Lc. 21:1-4)

⁴¹ Cwii xuee wacatyeeⁿ Jesús ndyeyu na meintyjee' castom na cwituee' nn'aⁿ s'om cwentaa' wats'om t'maⁿ. Nty'iaa'cheeⁿ na cwitioom nn'aⁿ s'om ts'om castom ndo' na jndye naⁿtya t'maaⁿ s'om cwitioomna.

⁴² Mati tyje'cañoom cwii yuscu na jnda ljoñê. Jeeⁿcheⁿ ndya' jñeeⁿñê. Tjacjoom'm we tsjö'ñjeeⁿ chjoo s'om wee na meiⁿchjoo tit'maaⁿ.

⁴³ Chii t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom ndaana:

—Na mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjo^o, yuscum'aaⁿ ts'aⁿ na jnda tue' saa' ndo' jeeⁿ jñeeⁿñê, saa t'maaⁿti tjoom'm ts'om castom, nchiiti cha'tso nt'omcheⁿ.

⁴⁴ Ee cha'tsondye naⁿm'aⁿ tiomna s'om na cwe' waljoo' na cwilei'chona, saa jom meiiⁿ na jeeⁿcheⁿ nty'iaa'ñê, tju'ñ'eeⁿ cha'waati na maleiñ'oom na nntseijnaaⁿ na nlcwaaⁿaⁿ.

13

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'maⁿ

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Xjeⁿ na jaacalui' Jesús na waa wats'om t'maⁿ seineiⁿ cwii ts'aⁿ na matsei-jomñê ñ'eⁿñê, tso nnoom:

—Maestro, canty'ia', jeeⁿ tjacanjoom' ts'iaaⁿ na tuii ñ'eⁿ ljo'meiⁿ ndo' jeeⁿ neiⁿncoo' l'aameiⁿ.

² Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mayuu' na jeeⁿ neiⁿncoo' l'aa na manty'ia'. Saa queⁿ cwenta, ljo'meiⁿ xocaljoo'tyeⁿna' nacjoo nc'iaana'. Maxjeⁿ nntyuii'ñ'eⁿna'.

'Naaⁿ na cwit'mo^ona' na manndyoo' na nntycwii

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Ty'ena ta na jndyu Olivos ndyeyu yuu na meintyjee' wats'om t'maⁿ. Jo' jo' tjacjoo Jesús. Ndo' Pedro ñ'eⁿ Jacobo, ñ'eⁿ Juan ñ'eⁿ Andrés ty'entyjaa'na jom cha nndaⁿ nla'neiⁿna ñ'eⁿñê na ñenqueiena. Ta'x'eena nnoom, jluena:

⁴ —Catsu' ndaayâ, ¿cwaaⁿ nncue'ntyjo na nluii nmeiⁿ? Ndo' ¿cwaaⁿ 'naaⁿ m'moⁿna' na manndyoo' nluii nmeiⁿ?

⁵ Quia jo' to' Jesús tyotseineiⁿ ndaana:

—Cal'a'yo' cwenta na meiⁿcwii' ts'aⁿ tinquiunⁿ'aⁿ 'o cantyja 'naaⁿ' ñ'oommeiⁿ'.

⁶ Ee nleitquioo'ndye nn'aⁿ cwii cwii ntyja na nla'cajndyundyena xueya ee nluena na jooa cwiluiindyena Cristo. Ndo' jndye nn'aⁿ ññe'quio'nn'aⁿ na na ljo' nl'ana.

⁷ 'Nnty'ia'yo' na nndyocwje'cañoom ntia' ndo' nleic'uaa ñ'oom na cwiluii ntia' cwiicheⁿ ntyja, saa tiñe'quiandyo' na nlatatyundyoyo', ee maxjeⁿ jndeina' na nmeiⁿ' nncwinomjndyee. Saa tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntycwiiñ'eⁿ.

⁸ Nla'wendye nn'aⁿ cwii ndyuaa nacjoo nn'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa. Ndo' cwii tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ nntseiweñe nacjoo' cwiicheⁿ tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ. Jndye joo nnts'eii'ndo' nnc'oom jndo' t'maⁿ ndo' t'maⁿ nntseiñ'eeⁿ'na' nn'aⁿ. Saa cha'tso nawi'meiⁿ' cwe' we'yandyo la'xmaⁿ'na'. Quia nnquioo nt'omcheⁿ nawi' na jaa'ti.

⁹ 'Saa 'o c'om'c'eendyo', ee m'aⁿ nn'aⁿ na ññe'quia cwenta 'o luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' lan'om ndo' jooa nnts'a'ntjomna na catjaa' nn'aⁿ 'o naquii' lan'om. Mati nl'a nn'aⁿ na jndeina' nncwintyje'jna'yo' jo ndaa gobiernom ñequio jo ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiits'a'ntjom nc'e na laxmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿya. Ndo' na luaa' nntjom'yo', ññequiaana' na 'o nntjei'yuu'ndyo' ñ'oom naya 'naⁿya ndaa naⁿ'ñeeⁿ.

¹⁰ Ee cwii tjoocheⁿ na nntsuu tsjoomnancue ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom cantyja na macwji'n'maaⁿ'ñe Ty'ooots'om nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue.

¹¹ Ndo' quia na nnt'uena 'o na ññe'quiiana cwenta 'o, tinc'om'yo' ñomtiuu cwaaⁿ ñ'oom na nndu'yo' ndaa naⁿman'iaaⁿ. Ee xjeⁿ'ñeeⁿ m'moⁿ Ty'ooots'om cwaaⁿ ñ'oom na nnt'o'yo'. Ee nchii nlanei'yo' ñ'oom na nquiu' ncjo'yo' saa nquii Espíritu Santo nnts'aaⁿ naquii' n'om'yo' ljo' ñ'oom na nndu'yo'.

¹² Maxio ts'aⁿ ññequiaa cwenta jom na cueeⁿ'eⁿ. Ndo' majo'ti nnts'aa ts'aⁿ ñ'eⁿ ntseinaaⁿ. Ndo' nda nn'aⁿ nla'wendyena nacjoo lotyena, londyena, nl'ueendyena chiuu nncwje naⁿ'ñeeⁿ.

¹³ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ nla'jndoona 'o nc'e na m'aⁿ'yo' cantyja 'naⁿya. Saa juu ts'aⁿ na tyeⁿ cwiljoo'ñe ñ'eⁿ'ndyoyo' hasta na macanda, tsaⁿ'ñeeⁿ nlui'n'maaⁿ'ñê.

¹⁴ 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ' ñ'oommeiiⁿ, catsei'noⁿ' ljo' ñecatsona'. Juu profeta Daniel, seiljeiⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ' tsaⁿ na jeeⁿcheⁿ ndya' tiaa' na nntseyuyii' cha'tso. Quia na nnty'ia'yo' na jnda mameintyjeeⁿ'eⁿ naquii' wats'om t'maⁿ yuu na meiⁿ'chjoo ticats'a'ntjomna' na nnc'oom, quia jo' 'o na m'aⁿ'yo' ts'ondaa Judea catsaalei'nom'yo' quii' ntsjo.

¹⁵ Ndo' majuu xjeⁿ'ñeeⁿ, ts'aⁿ na ljo nacjoo' waa' yuu na su, ticandyocueeⁿ na nncjaaqueⁿ'eⁿ na nncwjeeⁿ'eⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Catseyuuaaⁿ'aⁿ, calei'noom.

¹⁶ Ndo' ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jnda na mach'ee ts'iaaⁿ tyuaa', ticjaalcweeⁿ'eⁿ na nncjaacachoom liaⁿ'aⁿ.

¹⁷ Juu xjeⁿ'ñeeⁿ jeeⁿ wi' nntjoom yolcu na ndeiindyeyo' ñequio joo yolcu na 'ndaandyeyo' nda.

¹⁸ Cataⁿ'yo' nnom Ty'ooots'om na nchii xcwe ncuee na teiⁿ na nlcaⁿ'na' na calei'nom'yo' nawi'ñeeⁿ.

¹⁹ Ee quia ljo'cheⁿ nnquioo cwii nawi' na t'maⁿ'ticheⁿ na meiⁿ'jom ndii' tyootjoom nn'aⁿ cantyjati na tqueⁿ Ty'ooots'om tsjoomnancue hasta je'. Ndo' xuee na cwiwjaatina' meiⁿ tajom cwinluiinnda' cwiicheⁿ nawi' cha'na juuna'.

²⁰ Xeⁿ nchii nquii Ta Ty'ooots'om tqueeⁿ na tijndyetyo' xuee nnc'oom nawi'ñeeⁿ, meiⁿ'cwii' ts'aⁿ xocalui'n'maaⁿ'ñe cantyja 'naaⁿ'na'. Saa nc'e na wi' ts'oom joo nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaaⁿ'aⁿ, jo' chii nnts'aaⁿ na tijndyetyo' xuee nnc'oom nawi'ñeeⁿ.

21 'Ndo' xeⁿ quia ljo' nntso cwii ts'aⁿ ndaa'yo': "Canty'ia'yo', ljo m'aaⁿ Cristo", oo nntso: "Canty'ia'yo', laa'ñeⁿ m'aaⁿ", ticalayu'yo'.

22 Ee maxjeⁿ nlquie'cañom profetas na tiyuu' ñ'oom cwiñequia ñequio nn'aⁿ na nlue na joona cwiluiindyena Cristo. Nl'ana jndye nnom 'naaⁿ t'maⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na nncjaawee' n'om nn'aⁿ hasta nquiee nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿ aⁿ ññequio'nn'aⁿ ts'iaaⁿ ñeeⁿ joona xeⁿ na ndaaⁿ nl'ana. Saa Ty'ooots'om tixonquiaaⁿ na ndaaⁿ nl'ana.

23 Cha'tso nmeiⁿ jnda tsjoⁿ ndaa'yo' cwii tjocheⁿ na nluii cha cal'a'yo' cwenta.

Luaa nncuaa quia na ndyonnda' Jesús

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

24 'Ncuae quia na jnda teinom nawi' t'maⁿ ñeeⁿ, quia jo' nleijaaⁿ ñe'quiom', ndo' taxocwixueeⁿ chi'.

25 Nntquiaandye cancjuu. Ndo' cha'tso najnda na matseixmaⁿ tsjo'luee nntyuii'.

26 Quia ljo'cheⁿ nnty'iaa nn'aⁿ ja na cwiluiindyⁿ tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na macwjacañooⁿ nda'a tsjoomnancue. Nndyoo naquii' nchquiu ñequio najndei na matseixmaⁿ ya ndo' ñequio na nei'ncoo' nacaxuee na matseit'maaⁿ ñena' ja.

27 Njñoⁿ ya ángeles 'naⁿ ya na c'oona cwii cwii ntyjaa' tsjoomnancue ndo' mati ndiocheⁿ cañoom'luee na nla'tjomna nn'aⁿ na jnda tjeii'ndyⁿ cwentaya.

28 'Cala'noⁿ yo' 'naaⁿ na ma'moⁿ na' ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ ts'oom higuera. Quia na cwinty'ia'yo' na cwintei' l'ona' ndo' cwicandei' tsc'o'ndaa juuna', quia jo' cwila'noⁿ yo' na jaawindyoo' ncueesua'.

29 Majo'ti quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ na jnda tsjoⁿ ndaa'yo', quia jo' cala'noⁿ yo' na jnda teitsioo' m'aaⁿ na'. Mawaa mawaa xjeⁿ nncwjacañooⁿ nda'a.

30 Candye'yo' nntsjoⁿ, mayuu'cheⁿ na xocwjeñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' hasta xjeⁿ na jnda seicandaaⁿ ñena' cha'tso ñ'oommeiⁿ.

31 Tsjo'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiiñ'eⁿ na' saa ñ'oom 'naⁿ ya maxjeⁿ nntseicandaaⁿ ñena'.

32 'Saa meiⁿ cwii ts'aⁿ ticaljeii cwaaⁿ xuee ndo' 'ñeeⁿ xjeⁿ na nluii cha'tso nmeiⁿ. Meiⁿ ángeles na m'aⁿ cañoom'luee ticaliuna, meiⁿ ja na cwiluiindyⁿ Jnda Ty'ooots'om ticaljeiia cwaaⁿ. Macanda ñenquicheⁿ Tsotyaya ntyjeeⁿ.

33 'Jo' chii c'om'c'eendyo' ndo' queⁿ yo' cwenta. Ndo' calaneiⁿ yo' nnom Ty'ooots'om, ee ticaliu'yo' cwaaⁿ nncue'ntyjo tiempo'ñeeⁿ.

34 Nmeiⁿ matseijomna' cha'na mach'ee cwii ts'aⁿ na wjaa cwii ndyuaa na tquia. Cwii tjocheⁿ na nnaaⁿ waⁿ aⁿ, nnty'ioom ts'iaaⁿ mosoom'm, cwii cwii nnom ts'iaaⁿ na cwii cwiindyena. Ndo' nntsa'ntjoom ts'aⁿ na mach'ee cwenta 'ndyoots'a na ñe'quii'cheⁿ cats'aa cwenta.

35 Malaa'ti' matseijomna' 'o ee na ticaliu'yo' 'ñeeⁿ xjeⁿ na nncwjee' nquii na matsa'ntjom 'o. ¿Aa nncwjeeⁿ eⁿ natmaaⁿ, oo aa nateijaaⁿ? ¿Aa nncwjeeⁿ eⁿ xcwe tsjom, oo aa na jaancoo? Jo' chii c'om'c'eendyo'.

36 Ee ticatsona' na mats'ia jo' nncwjeeⁿ eⁿ ndo' nljeiiⁿ 'o cha'cwijom na cwinda'yo'.

37 Ñ'oom na jnda tsjoⁿ luaa' ndaa'yo', juuna' matsjoⁿ ndaa'yo' na cha'tsondyo', ñe'quii'cheⁿ c'om'c'eendyo'.

14

Cwi'ma'na na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ We xuee cwii tjoo na nncuee' xuee pascua ñequio xuee na cwicwa' nn'aⁿ ntyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, tyol'ueendyena chiuu nl'ayoona na ññe'quio'nn'aⁿ na Jesús cha nnt'uena jom, ndo' na nla'cuee'na jom.

² Jla'tiuuna, jluena ndaa ntyjeena:

—Saa ticat'uaaya jom xcwe ncuee, tints'aana' na nla'wendye nn'aⁿ nacjooya.

Tu'nquio María ncheⁿ nacjoo' Jesús
(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Tyom'aaⁿ Jesús tsjoom Betania, waa' Simón, ts'aⁿ na ñechuu tycu lepra. Yocheⁿ na meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa, tue'cañoom cwii yuscu na malei'ñ'oom cwii tsioo na tuii ñ'eⁿ tsjo' canchii' na jndyu alabastro. Ñjom ncheⁿ na jndyu nardo na jeeⁿ cachi, ndo' jeeⁿ jndana'. Tyjeeⁿ yuu na ta'tyeⁿ tsioo'ñeeⁿ, chii tu'nquiom ncheⁿñeeⁿ xqueⁿ Jesús.

⁴ Nt'om nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' jla'lloo'ndyena nacjoo' yuscu'ñeeⁿ. Jluena ndaa ntyjeena:

—Jeeⁿ ndya' cwe'chi ncheⁿ 'naaⁿaⁿ na seicatsoom.

⁵ Yati xeⁿ teil'uana' ee nncwinom ndyee siaⁿnto denarios nncwji'na'. S'om'ñeeⁿ nnluii naya ndyeñeeⁿ.

Jnaaⁿ luaa' na tyola'wjeena yuscu'ñeeⁿ.

⁶ Saa tso Jesús:

—Ca'ndye'yo' tsaⁿm'aaⁿl. ¿Chiuu na cwila'lloo'ndyo' ñ'eⁿñê? Ee jeeⁿ tja-cañjoom' nayawaa' na s'aaⁿ ñ'eⁿndyo.

⁷ Ee ja nchii ñequii'cheⁿ nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo'. Saa ndyeñeeⁿ ñequii'cheⁿ na m'aⁿna quii'ntaaⁿ'yo' ndo' quia na ñe'cal'a'yo' naya joona, wanaaⁿ.

⁸ Yuscum'aaⁿ s'aaⁿ cwanti na nndaⁿ nnts'aaⁿ. Jom tu'nquiom ncheⁿ nacjoya cwii tjoocheⁿ na nnt'iuu nn'aⁿ ja.

⁹ Na mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjo^o, meiⁿyuucheⁿ na ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom cha'waa tsjoomnancue na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ, maxjeⁿ nla'neiⁿna cantyja 'naaⁿ naya na s'aa yuscum'aaⁿ cha ticatsuu ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

Judas mañequiaaⁿ cwenta Jesús luee ntyee
(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Jndaⁿ tuii na luaa', quia jo' Judas Iscariote, cwindye nn'aⁿ na canchoo'wendye, tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye na nntseijndaa'ñê ñequio joona na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

¹¹ Jndaⁿ na jndye naⁿñeeⁿ na ljo' nnts'aaⁿ tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿna. T'maⁿna na ññe'quiana s'om nnoom. Quia jo' Judas tyol'uee'ñetyeeⁿ chiuu ya nnts'aaⁿ na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

Seijndaa'ñe Jesús na nncuaa Cena
(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹² Quia jo' xuee na cwiwityeⁿ ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee', mañejuu xuee na cwila'cwjeena canmaⁿ nch'u, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ta'x'leena nnoom, jluena:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nntsaalajndaa'ndyô cantyja 'naaⁿ xuee pascua, na nleiñ'oom' na nlqui' catsmaⁿ chjoo?

¹³ Ndo' jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê cwii l'aa. Tsoom ndaana:

—Catsa'quie'yo' quii' tsjoom. Jo' jo' nliu'yo' cwii tsaⁿs'a na maleiñ'oom cwii tsjoo ndaatioo. Catsaantjjo'yo' naxeeⁿeⁿ.

14 Yuu na nncjaaqueⁿeⁿ candu'yo' nnom ts'aⁿ na waa': "Luu matso nqueⁿ na matsa'ntjoom jaa: ¿yuu waa cuarto na nlcwaa'a na nntseit'maaⁿndyo xuee pascua ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo?"

15 Juu tsaⁿñeeⁿ m'mooⁿ cwii cuarto t'maⁿ w'aa nandye teicantyjo'. Maniom canda^a'naⁿ na macaⁿna' na nncuaa xuee. Jo' calajndaa'ndyo' nantquie na nlcwaa'a ñ'eⁿndyo'.

16 Ndo' ty'e we naⁿñeeⁿ. Quia na tquiena tsjoom'ñeeⁿ jliuna cha'xjeⁿ na jnda^a tsoom nda^ana. Jo' jo' jla'jndaa'ndyena nantquie na nlcwa'na na nla't'maaⁿndyena xuee pascua.

17 Cwe' tmaaⁿya, xjeⁿ na tyje'cañoom Jesús ñequio nn'aⁿ canchoo'we na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

18 Yocheⁿ na meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na cwicwa'na, tso Jesús nda^ana:

—Mayuu'cheⁿ candye'yo' nntsjo^o, cwiindyoy' 'o na macwa' ñ'eⁿndyo ññequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

19 Ñ'oomwaa' jeeⁿ ndya' seichjoo'na' n'omna. To'na cwii ndo' cwiindyena ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Aa ndya' nnts'aana' na ja?

20 Quia jo' tsoom nda^ana:

—Cwii 'o na canchoo'wendyo', cwii ts'aⁿ na cwinchjeendyo^o tyoo' ñ'eⁿñe ts'om xio jom ññequiaaⁿ cwenta ja.

21 Ee na mayuu'cheⁿ, ja na cwiluiindyoy' ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, maxjeⁿ wjaañ'oomna' ja na nnc'io cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Sa^a jeeⁿ nty'iaa'ñe ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja, yaticheⁿ xeⁿ ticaluiñe tsaⁿñeeⁿ.

22 Yocheⁿ na cwicwa'na, to'ñom Jesús tyoo', tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'o^ots'om. Jnda^a jo' tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ nda^ana. Tsoom:

—Cato'ñoom'yo', cwa'yo' tyoo'waa, ee cwiluiñena' seii'a.

23 Mati to'ñoom cwii waso na ñjom ndaa winom. Jnda^a na tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'o^ots'om, quia jo' tquiaaⁿ juuna' nda^ana, cha'tsondyena tana.

24 Ndo' tsoom nda^ana:

—Ndaa winomwaa cwiluiñena' niroom'a na nnquioo na nncwji'n'maaⁿndyo jndyendye nn'aⁿ. Ñ'eⁿ juuna' maquaⁿtyaⁿya ñ'oom xco.

25 Candye'yo' nntsjo^o na mayuu'cheⁿ taxoc'uannda'a winom hasta juu xuee na nnc'uaxco juuna' quia na nnts'a'ntjom Ty'o^ots'om.

*Jesús matseicañeeⁿ na nncwji'ñe Pedro
(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)*

26 Ndo' jnda^a na tana luantsa, jlui'na jo' jo'. Ty'ena ta Olivos.

27 Quia jo' tso Jesús nda^ana:

—Tsjom je' cha'tsondyoy' 'o nntjei'ndyo' ñ'eⁿndyo. Ee ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om matsona': "Nntseicua'a ts'aⁿ na mach'ee cwenta canmaⁿ, ndo' canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ nnt'oom'ndyeyo'."

28 Sa^a tso Jesús:

—Ndo' ja quia jnda^a na mawando'xco nncjo^ojndyaa ts'onda Galilea, xeⁿ jnda nntsaantyjo'yo'.

29 Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Meiiⁿ cha'tsondye naⁿm'aⁿ nntjeii'ndyena ñ'eⁿndyu', sa^a ja tijoom cwji'ndyo ñ'eⁿndyu'.

30 T'o Jesús, tsoom nnom:

–Ñ'oom na mayuu' matsjoo njom', tsjom je' cwii tjoocheⁿ na nnda^a' we ndii' na matseixuaa caxtijndyo, saa 'u xjeⁿñeeⁿ jnda ndyee ndii' jnda tjei'ndyu' ñ'eⁿndyo.

³¹ Saa Pedro yacheⁿ jndeiⁱ' ñ'oom t'ooⁿ:

–Meiⁿ c'io ñ'eⁿndyu', saa tijoom cwji'ndyo cantyja 'naⁿ'.

Ndo' cha'tso nc'iaaⁿ'aⁿ majo'ti jluena.

Getsemaní matseineiⁿ Jesús nnom Ty'oots'om

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² Quia jo' tquiena cwii joo na jndyu Getsemaní. Tsoom nda^ana:

–Cwindyuaandyo' ñjaaⁿñe yocheⁿ na jo luaa' na nntseinaⁿya nnom Ty'oots'om.

³³ Jo' chii tjatyeⁿ, tjañ'oom Pedro ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan. Ndo' jnaⁿ' na t'maⁿ matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ ndo' jeeⁿ matseichjoo'na' ts'oom.

³⁴ Tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

–Jeeⁿ matseichjoo'na' ts'ooⁿ hasta jom ndyowe' ts'ooⁿ. Caljoo'ndyo' ljooñe. C'om'c'eendyo', nchii cwind'a'yo'.

³⁵ Quia jo' tjatjatyeⁿcheⁿ, tjacwanquoom nomtyuaa. Tyocaaⁿ nnom Ty'oots'om xeⁿ wanaaⁿ tintjoom nawl' na meiⁿndoo'na' jom juu xjeⁿñeeⁿ.

³⁶ Tsoom:

–Tsotyaya, 'u cha'tso nnda^a nntsa'. Catseicandyaandyu' ja na ticwinooⁿya nawl'waa. Saa catsa' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu' nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ja.

³⁷ Quia jo' jndyolcwe' Jesús na m'aⁿ ndyee naⁿñeeⁿ. Ndo' ljeiⁿ na cwindana. Tsoom nnom Pedro:

–Aa ndi' Simón, ¿aa wa'tsu'? ¿Aa maxjeⁿ tícandaa nntsa' na ticatsu' meiⁿ ñe'cwii hora?

³⁸ Ñequi'cheⁿ c'om'c'eendyo' na calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om cha ticjaachuuna' 'o quia na ñe'cats'aana' xjeⁿ 'o. Jeeⁿ m'aaⁿc'ee' ts'om ts'aⁿ na nnts'aa yuu na ya, saa nc'e na ts'aⁿ tseixmaⁿ, tileicanaaⁿñe na nnts'aa na ljo'.

³⁹ Jnda jo' cwiicheⁿ ndii' tjannaaⁿ'aⁿ. Mañejooti ñ'oom seineiⁿ nnom Ty'oots'om.

⁴⁰ Quia na jndyolcwe'nnaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ'na, majo'ti ljeiⁿ na cwindana, ee jeeⁿ tyeⁿ waa na maleichuu tsaⁿtsjom joona. Ndo' meiⁿ cwe' ticaliuna ljo' nluena nnoom.

⁴¹ Tjannaaⁿ'aⁿ na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om ndo' quia tyjeeⁿ'eⁿ na jnda ndyee ndii' na m'aⁿ'na, tsoom nda^ana:

–Cwa ndicwaⁿ cwind'a'yo' na cwita'jndyee'yo'. Malei'tyeⁿ. Jnda tue'ntyjo xjeⁿ 'naⁿya. Je' mannt'ue nn'aⁿ na wi'ndye ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

⁴² Quicantyja'yo'. Cjaaya. Luaa' mandyocwjee'cañoom juu ts'aⁿ na tjacatio cwenta ja luee nn'aⁿ.

T'uena Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tyjee'cañoom Judas, cwii joo nn'aⁿ na canchoo'wendye. Ñ'eeⁿ cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ ñ'eⁿñe na cwilei'cho ncjo espadas ñequio n'oom nch'io. Naⁿñeeⁿ nn'aⁿ 'naaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeiⁿ na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom.

⁴⁴ Ndo' Judas, ts'aⁿ na tquiaa cwenta jom luee naⁿñeeⁿ, jnda t'mooⁿ 'naaⁿ nda^ana chiuu nnts'aaⁿ. Tsoom:

–Juu ts'aⁿ na nnc'ua ntsmaⁿ, majom jo'. Tyeⁿ cat'ue'yo' jom ndo' tsaañ'om'yo' jom. Cal'a'yo' cwenta na ticalacanom'yo' jom.

45 Ndo' quia tqwie'cañomna Jesús, mantya seicandyoo'ñê, tsoom nnom Jesús:

—Xmaⁿndyu' Maestro.

Ndo' t'om ntsmaⁿl tsaⁿñeeⁿ.

46 Quia jo' jla'cjaa lueena Jesús. Tyeⁿ t'uena jom.

47 Cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ Jesús na meintyjee' jo' tjeiiⁿeⁿ xjo espada 'naaⁿaⁿ. Tioom juuna' mosoo' nquii tyee na cwiluiitquieñe. Jnoⁿ tsua'qui.

48 Ndo' tso Jesús ndaana:

—Jnda'jom tquioc'at'ue'yo' ja cha'cwijom tquioc'yo' nacjoo' cwii tsaⁿcanch'ue na cho'yo' ncjo espadas ñ'eⁿ n'oom nch'io.

49 'Io ndii 'io ñet'ooⁿya quii'ntaaⁿ'yo' na ñet'mooⁿya ndaa'yo' naquii' wats'om t'maⁿ saa t'icat'ue'yo' ja. Ñecuaa ee cwiluii na luaa' cha catse-icandañena' ljeii 'naaⁿl Ty'oots'om na waa.

50 Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, jlei'nomna, 'ndyena jom na ñenqueⁿ.

Cwii tsaⁿs'andyua na jleinom

51 Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'andyua na tjantyjoⁿ naxeⁿ Jesús. Macanda chu'tyjoonê cwii sábana. Mati jom t'ue naⁿñeeⁿ.

52 Saa jom je' jluii'ñê naquii' sábana 'naaⁿaⁿ, 'ñeeⁿ juuna', jlei'noom na ñecasei'ñê.

'Ooqueⁿna Jesús luee naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos (Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

53 Quia jo' ty'eñ'omna Jesús jo nnom nquii tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyjentyeeñe. Jo' jo' tjomndye cha'tsondye ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

54 Ndo' Pedro tquiacheⁿ tquia tjantyjoⁿ. Macanda tuee'tyeeⁿ tach'eeⁿl waa' tyee na cwiluiitquieñe. Jo' jo' tjacjom nacañoom nn'aⁿ na cwindye'ntjom wats'om t'maⁿ. Tyotseiwiñê 'ndyoo chom.

55 Quia jo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio cha'tsondye naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos tyol'ueena nn'aⁿ na calue ñ'oom cantu nacjoo' Jesús cha ndaa nleijndaa' jnaaⁿaⁿ na cueeⁿeⁿ. Saa tileicaliuna.

56 Ee majndye nn'aⁿ ty'enquia ñ'oom na cwe' cantu saa tiñecwii ñ'oom tquiana jo' chii ticalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ nacjoom'm.

57 Jnda' jo' tei'cantya nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tquia cwiicheⁿ ñ'oom na tiyuu' nacjoom'm, jluena:

58 —Jâ jndyaayâ na tso tsaⁿm'aaⁿl na jom nntseytyeeⁿeⁿ wats'om t'maⁿwaa na l'a nn'aⁿ, ndo' ñendyee xuee nnts'aaxcoom cwiicheⁿ na nchii nn'aⁿ nl'a.

59 Saa meiiⁿ jluena ñ'oomwaa', maxjeⁿ t'icatjoom' ñ'oom.

60 Quia jo' teintyjee' nquii tyee na cwiluiitquieñe xcwe quii'ntaaⁿna, tax'eeⁿ 'ndyoo Jesús, tsoom:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom tic'o'? ¿Chiuu waayuu cantya 'naaⁿl ñ'oom na cwituee'na nacjo'?

61 Saa Jesús ñemaaⁿlcheeⁿ m'aaⁿ. Meiⁿcwii ñ'oom tic'ooⁿ. Quia jo' juu tyee na cwiluiitquieñe tax'eeñennaⁿaⁿ, tsoom:

—¿Aa 'u cwiluiindyul Cristo, Jnda nquii Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndyô?

62 T'o Jesús, tsoom:

—Mayuu' na jo' ja. Ndo' nnty'ia'yo' ja na cwiluiindyol ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nncwa'catyaⁿ ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya na jom matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda na ndyoc'cuaya, na nnaaⁿ cañoom'luee ñequio nchquiu.

63 Quia jo' juu tyee na cwiluiitquieñe jndii'ñê tsca'nnoom na lioom'm, tsoom:

—¿Aa cwimaca'tina' ñeeñ nñequiotjei'yuu'ndyeti jnaa'a'?

64 'O macwindye'yo' ñ'oom ntjei' na matseinei' nacjoo' Ty'oqts'om. ¿Chiuu cwilatiuu'yo' ñ'eñê?

Ndo' cha'tsondyena ñ'cwii jla'jomndyena na waa jnaa'a'ndo' tseixmaa' na cuee'e'.

65 Cwantindyena to'na na tyojñomna ndaajna' jom. Jla'cata'na nnoom, tyotmeii'na nda' jom, jluena:

—Cjaawee' 'ndyo' ñeeñ tquiaa 'u.

Mati nn'a' na cwil'a cwenta wats'om tyoñe'quiiana nda' watmeii' nnoom.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naa' Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

66 Yoche' na m'aa' Pedro jo nacje, tach'e' w'aa'ñeeñ, tjantyyaa' cwii yuscu jom na mandi'ntjom nnom tyee na cwiluiitquieñe.

67 Quia na ljeii' Pedro na matseiwiñe 'ndyoo chom, quiee tyonty'iaa'a' tsa'ñeeñ. Tsoom:

—'U mati ñeñ'e' ñ'e' Jesús, ts'a' tsjoom Nazaret.

68 Saã tjei'ñe Pedro, tsoom:

—Ja ticwajna'a tsa'ñeeñ. Mei'chjoo ticaljei'ya ñ'oom na mats'u'luaa'.

Jnda' jo' teiñoq' nacañoom nn'a', tjaa' yuu waa 'ndyoots'atiom. Xje'ñeeñ mana seixuaa caxtijndyo.

69 Ndo' majuu yuscu na mandi'ntjom, cwiiche' cwii ndii' nty'iaa'naa'a' Pedro. Toq'q' na tsonnaa'a' ndaa' nn'a' na m'a' jo' jo':

—Tsa'm'aa' maxje' cwiindyee joona jom.

70 Ndo' Pedro tjei'ñenna'a'. Ndo' tyoche' majluenda' nn'a' na meinty-je' jo' jo' nnoom:

—Mayuu'che' cwiluiindy' cwii joona. Ts'a' Galilea 'u ee ljo'yu ñ'oom na matsei'nei' cha'na cwila'nei' joona.

71 Quia jo' toq'q' na tju' che'nque' ñ'omwi' nacjoom'm, ndo' tsoom na ntyjiiche' Ty'oqts'om na mayom'm. Tsoom:

—Mei'chjoo ticwajna'a ts'a' na cwindu'yo' luaa'.

72 Ndo' mañoom' seixuaa caxtijndyo na jnda' we ndii'. Quia jo' tjañjoom' ts'om Pedro ñ'oom na tso Jesús nnoom: “Cwii tjoqche' na nntseixuaa caxtijndyo we ndii', saã 'u je' jnda' ndyee ndii' macwji'ndyu' cantyja 'na'ya.” Ndo' quia tjañjoom' ts'oom ñ'oommei', jee' ndya' tyoty'ioom.

15

'Ooñ'omna Jesús na m'aa' Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

1 Ndo' na jaawixuee ntyee na cwiluiitquiendye tjomndyena ñequio nn'a' na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio nn'a' na cwit'moo' ljeii na tque' Moisés ñequio cha'tso na'man'iaa' cwentaa nn'a' judíos. Jla'jndaa'ndyena. Jnda' jo' jla'tye'na Jesús, ty'eñ'omna jom. Ty'ecatioona cwenta jom l'o Pilato.

2 Ndyeyu tax'ee Pilato nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwiluiindy' rey cwentaa nn'a' judíos?

Ndo' t'oq'q':

—Majo'ndyo cha'xje' na mats'u'.

3 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye jndye jnaa'a' tquiaana.

4 Quia jo' tax'eennda' Pilato nnoom, tso:

—¿Aa maxje' mei'cwii ñ'oom xoc'o'? Que' cwenta na jndye jna' cwiluena nacjo'.

5 Saa tjaa na t'oti Jesús hasta tquiaana' na jeeⁿ tyom'aaⁿ ts'om Pilato.

Cwiiwinda' tyeⁿ na nncue' Jesús

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

6 Ndo' ticwii chu na cwiwee' xuee pascua waa costumbre na matseican-dyaañe Pilato meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ praso na l'ue n'om nn'aⁿ.

7 Quia ljo'cheⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Barrabás w'aancjo ñequio nt'omcheⁿ praso. Joonā jla'wendyena nacjoo' gobiernom, ndo' jla'cwjeena nn'aⁿ.

8 Ty'entyjaa' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ Pilato. To'na na tyotaⁿna na cats'aaⁿ cha'xjeⁿ quich'eeⁿ na nntseicandyaañê cwii ts'aⁿ.

9 Quia jo' tso Pilato ndaana:

—¿Aa l'ue n'om'yo' na catseicandyandyo juu rey cwenta 'o nn'aⁿ judíos?

10 Luaa' tsoom ee jnda seiⁿnooⁿoⁿ na joo ntyee na cwiluiitquiendye taa' n'omna Jesús, jo' na ty'ecatioona tsaⁿñeeⁿ l'ooⁿ.

11 Ndo' joonā tyola'jndo'na n'om nn'aⁿ na jndyendye na cataⁿna nnom Pilato na catseicandyaañê Barrabás, nchii Jesús.

12 Quia jo' tax'eennda' Pilato ndaa nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Ndo' ¿ljo' l'ue n'om'yo' na cats'aaⁿ ñ'eⁿ juu ts'aⁿ na cwindu'yo' na cwiluiiñe rey cwenta' 'o nn'aⁿ judíos?

13 Tacwaxua ndyueena, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

14 Tax'ee Pilato ndaana:

—¿Ljo' jeeⁿ tis'a s'aaⁿ nquiu'yo'?

Saa joonā ñe'quii'cheⁿ najndeii tyola'xuaana, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

15 Quia jo' Pilato, cwe' ee na l'ue ts'oom na calue nn'aⁿ na ya ts'aⁿñê, jo' na seicandyaañê Barrabás. Ndo' sa'ntjoom na catjaa' sondaro Jesús ñ'eⁿ tja'tsei'. Jnda jo' tquiaaⁿ juu lueena na caty'ioomna juu ts'oom'naaⁿ.

16 Ndo' ty'eñ'om sondaro'ñeeⁿ Jesús naquii'cheⁿ wats'iaaⁿ cwentaa' gobiernom. Jo' jo' tjomndye cha'tso nc'iaana.

17 Jla'cweena cwii liaa colo catsioo' jom. Tyola'tyjoondyena l'ooⁿ nioom, l'ana cwii tsei, tiomna juuna' xqueeⁿ.

18 Jnda jo' to'na, ndoo' na cwila't'maaⁿndyena jom, jluena:

—Catseit'maaⁿñena' 'u na cwiluiindy' rey cwentaa nn'aⁿ judíos.

19 Ndo' tyotmeiiⁿna ts'oom xqueeⁿ. Tyojñomna ndaajnaⁿ jom, tyota'na cantyena jo nnoom cha'cwijom cwila't'maaⁿndyena jom.

20 Quia na jnda jla'jnaaⁿñ'eⁿna jom, quia jo' tjeii'na liaa catsioo'. Jla'cweennda'na jom liaⁿa. Jnda jo' ty'eñ'omna jom na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

21 Xcwe na cwi'oocalui'na naquii' tsjoom ndo' tjomndyena ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón na jnaⁿ jnda. Jom tsotye Alejandro ñequio Rufo. L'a sondaro na jndeina' cjaañ'oom ts'oom na nñoom Jesús.

22 Quia jo' ty'eñ'omna Jesús Gólgota. Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' cwii ta na jndyuna' Tsei'xqueⁿ Ts'oo.

23 Ndo' tquiana winom na nnc'om na tjoom'na' ñequio mirra. Saa jom tico'ñoom juuna'.

24 Jnda chii ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' sondaro tyo'oona x'iaa, cha nnty'iaana cwaaⁿ liaⁿa' nleijnoom' cwii cwii joonā. Laa'ti' t'oomna liaⁿaⁿ.

25 Jnda tuee' cha'na ñjeeⁿ nacwitsjoom quia ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

26 Ndo' jnaaⁿ'aⁿ na teiljeii luaa matsona': "Rey cwenta nn'aⁿ judíos."

27 Mati ty'ioomna we naⁿcanty'ue nacjoo noom'naaⁿ. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ ntyj-
jaaⁿ'aⁿ ntyjaya ndo' cwiicheⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ntyjatymaaⁿ'.

28 Ndo' na l'ana na ljo', seicandaa'ñena' na matso ljeii 'naaⁿ Ty'o^oots'om:
"Seicañ'eⁿyuuna' jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye."

29 Nn'aⁿ na tyowinom jo' jo', tyola'jnaaⁿ'na jom. Tyola'caandyena nqueⁿna,
tyoluena:

—'U je', na nntseityui' wats'om t'maⁿ 'naaⁿyâ ndo' ñendyee xuee nnt-
seiwe'nnda' juuna',

30 cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu'. Candyo'cue' na ñoom' ts'oom'naaⁿwaa'.

31 Mati ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ
Moisés malaa'ti' tyola'jnaaⁿ'na jom. Jluena:

—Jeeⁿ ya ñetjei'n'maaⁿñe tsaⁿm'aaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ saã tileicandaa
nncwji'n'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ.

32 Jom na matsoom na cwiluiiñê Cristo ndo' Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel,
cwa candyocueeⁿ na ñoom ts'oom'naaⁿ cha nnty'iaaya quia jo' nlayuu'a
ñ'eⁿñê.

Ndo' mati we nn'aⁿ na ñom noom'naaⁿ ñ'eⁿñê tyola'jnaaⁿ'na jom.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿ'eⁿ

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

33 Quia na jnda tuee' na quiajmeiⁿ', teijaaⁿñe tsjoomnancue hasta na ndyee
na matmaaⁿ.

34 Juu xjeⁿ'ñeeⁿ jndeiⁿ seixuaa Jesús, tsoom:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? (Ñ'oommeiiⁿ matsona': Ty'o^oots'omya,
Ty'o^oots'omya, ¿chiiuu na ma'ndii' ja?)

35 Nt'om nn'aⁿ na meintyjee' ndyoo' nacañom'm, quia jndyena na seixuaⁿ,
jluena:

—Aa ndye'yo', macwaaⁿ profeta Elías.

36 Quia jo' jleinom cwii ts'aⁿ'ñeeⁿ, jndyoñ'oom cwii 'naⁿ na ya maw'ana'
ndaa. Nchjeeñê juuna' naquii' winom na ta. Tjaa'ñê juuna' nnom cwii
ts'oom, chii ty'ioom juuna' 'ndyoo Jesús na cateii'ñe. Tsoom:

—Cwa je' nnty'iaaya aa nncwjee'cañoom Elías na nncwjii'ñe jom na ñoom
ts'oom'naaⁿ.

37 Jnda na seixuaa Jesús jndeiⁿ mana tueeⁿ'eⁿ.

38 Ndo' liaa na ntyjaty'io na matseicu'na' yuu na lju'ti naquii'cheⁿ wats'om
t'maⁿ, jndii'tcona' hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ.

39 Juu capeitaⁿ na meintyjee' ndyeyu jo' nnom Jesús, quia jñeeⁿ na seixuaa
ndo' nty'iaaⁿ'aⁿ na luaa' tuii na tue' tsaⁿ'ñeeⁿ, quia jo' tsoom:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿm'aaⁿ cwiluiiñê Jnda Ty'o^oots'om.

40 Mati jo' jo' meintyjee'tquia nt'om yolcu na jeeⁿ cwinty'iaa na ljo' tuii.
Quii'ntaaⁿ joona m'aaⁿ María Magdalena ñequio Salomé ñequio cwiicheⁿ
María, tsondyee José ñ'eⁿ Jacobo, tsaⁿ na titquieñeti.

41 Joo yolcum'aⁿ tyocañ'eeⁿna ñ'eⁿ Jesús quia ñet'oom ts'ondaa Galilea.
Tyondye'ntjomna nnoom. Ndo' mati jo' jo' meintyjee' jndye nt'omcheⁿ yolcu
na jnaⁿ Galilea na ñencwi tquiowana Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

'Oocat'iuuna Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

42 Tmaaⁿndye nn'aⁿ jo' jo'. Ndo' juu xjeⁿ'ñeeⁿ xuee na cwila'jndaa'ndye
nn'aⁿ jndíos 'naⁿ na nlcaⁿ'na' joona ee jnda jnaⁿ'na' xuee na nnta'jndyeeⁿ.

43 Mati jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ tsjoom Arimatea na jndyu José. Jom t'maⁿ
cwiluiiñê naquii' tmaaⁿ naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jeeⁿ meinom'm

xuee na nnty'iaa'nnoom na matsa'ntjom Ty'oots'om. Ndo' nc'e na jnda jaamaa' chii tjaa' na m'aa' Pilato. Ty'oomt'maa'ñê ts'oom tjacaa' sei'ts'o 'naa' Jesús nnom tsa'ñee'.

⁴⁴ Jee' seitsa'na' Pilato quia na jñee' na tyuaa' tue' Jesús. Ee ntyjee' yo cwiñom nn'a' noom'naa' ndo' cwiwjena. Jo' chii tquee'ñê capeita', tax'eeñê 'ndyoo tsa'ñee' aa maxje' jnda tue' Jesús.

⁴⁵ Ndo' quia na jñee' ñ'oom 'ndyoo capeita' na mayuu' na ljo', quia jo' tquiaa' ñ'oom'm na cjaañ'oom José sei'ts'o 'naa' Jesús.

⁴⁶ Quia jo' tjatseijnda José cwii sábara ya, jnda jo' tjacatyjeeñê sei'ts'o 'naa' Jesús, seityjooñê liaa'ñee' juu, ndo' tjacaty'ioom juu naquii' tsue'tsjō' na tuiya. Jnda chii seicuu'ñê 'ndyoo tsue'tsjō' ñequio cwii tsjō' t'ma'.

⁴⁷ Ndo' María Magdalena ñequio María, tsondyee José, nty'iaana na tjacant'iuu'ñe Jesús.

16

Cantyja na tando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Jnda na tjacue ñequiom' juu xuee na cwita'jndyee nn'a' judíos, tja María Magdalena ñequio Salomé ñequio María, tsondyee Jacobo, ty'ela'jndana nche' cachi na nnc'oocaty'oomndyena sei'ts'o 'naa' Jesús.

² Ndo' cwitsjoomya xuee najndyee smana' manlui'nom ñequiom', ty'ena yuu waa tsei'tsuaa' Jesús.

³ Nato ñjomndyena tyolueche'nquieena ndaa' ntyjeena:

—¿Ñee' ya nnteijndei jaa na nnquindyō tsjō' 'ndyoo tsei'tsuaa'?

⁴ Saa quia na jnda tquiena jo', jleinty'iaana, jliuna cwa jnda teindyō tsjō'. Ndo' juuna' jee' t'ma'na'.

⁵ Ndo' jnda na ty'equie'na quii' tsei'tsuaa'ñee', nty'iaana cha'cwijom cwii tsans'andyua wacatyee' ntyjaya. Cwe' cwii liaatco, liaa canchii'. Jee' ndya' niom tyuena.

⁶ Tso tsa'ñee' ndaana:

—Tintyue'yo'. 'O cwil'ue'yo' Jesús na jna' Nazaret, jom na ty'ioom nn'a' ts'oom'naa'. Jnda tando'xcoom na tuee'ne. Tac'oomñê ñjaa'. Canty'ia'yo' yuu na tqee'na jom.

⁷ Je' catsa'yo' na m'aa' Pedro ñequio nt'omche' nn'a' na cwila'jomndye ñ'e' Jesús. Calacandii'yo' joona na nncjaajñee' Galilea, jndañquia nnc'oontyjona. Jo' jo' nleicwindyena ñ'e'ñê cha'xje' jnda tsoom ndaa'yo'.

⁸ Quia jo' jlui'na naquii' tsei'tsuaa'. Jndei ty'elcwee'na ndo' cwiteindyena, ndoo' nquiuna na tanchii' joona. Ndo' cwe' na jee' tyuena, jo' na seitsa'na' joona, mei' ticaluena nnom mei'cwii ts'a' chiuu tuii.

Teitquioo'ñe Jesús nnom María Magdalena

(Jn. 20:11-18)

⁹ Mañejuuti cwitsjoom xuee najndyee smana' quia na jnda tando'xco Jesús, najndyee teitquioo'ñê nnom María Magdalena, tsa'na tjeii'ne' ntquiee' jndyetia naquii' ts'om.

¹⁰ Ndo' María'ñee' tjatseicañee' nquiee nn'a' na tyocañ'ee' ñ'e' Jesús. Xje'ñee' jee' xcwe na m'a'na na chjoo' n'omna ndo' cwityueena.

¹¹ Saa quia jndyena na Jesús jnda mawa'ndo'xcoom, ndo' juu yuscu'ñee' jnda nty'iaa'nnom jom, maxje' ticala'yu'na.

Teitquioo'ñe Jesús ndaa' we nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñê

(Lc. 24:13-35)

¹² Jndañquia teitquioo'ñe Jesús ndaa we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê na cwi'oo nato jnda, s'aana' na cwiicheⁿ ljo waaⁿ.

¹³ Ndo' ty'elcwee' naⁿñeeⁿ Jerusalén, ty'ela'candiina ncl'iaana. Saa meiiⁿ ñ'omndyuee joona, tjaa 'ñeeⁿ seiyu'.

Majñom Jesús nn'aⁿ na c'oonquiana ñ'oom'm
(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Jnda jo' teitquioo'ñe ndaa canchoo'cwii nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê yocheⁿ na cwimeindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na cwicwa'na. Nc'e na tiñe'cala'yu'ya n'omna, jo' na seitiaaⁿ'aⁿ joona na quie' n'omna. Ee t'cala'yu'na na jnda wando'xcoom meiiⁿ na jla'candii nn'aⁿ na jnda nty'iaanda jom.

¹⁵ Xjeⁿñeeⁿ tsoom ndaana:

–Catsa'yo' cha'waa tsjoomnancue, ñe'quia'yo' ñ'oom naya ndaa cha'tso nn'aⁿ na macwji'ñ'maañe Ty'oots'om joona.

¹⁶ Juu ts'aⁿ na nntseiyu' ndo' nleits'oomñe, nlui'n'maañe. Saa juu ts'aⁿ na t'icatseiyu', maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' juu cantyja jnaaⁿ.

¹⁷ Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ nl'ana. Ñequio xueya nntjeii'na jndyetia naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' nla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'.

¹⁸ Xeⁿ nnt'uena canduu ñequio lueena oo xeⁿ nncwena nasei wjee, tjaa'naⁿ ljo' nntjoomna. Ndo' quia na nntioona lueena nacjoo nn'aⁿwii, nn'maaⁿ naⁿñeeⁿ.

Tjawa Jesús cañoom'luee
(Lc. 24:50-53)

¹⁹ Quia na jnda teinom na seineiⁿ Ta Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê, tjañ'oomna' jom cañoom'luee. Tjacjom ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' jom.

²⁰ Quia jo' jnaⁿ naⁿñeeⁿ ty'ena, tyoñe'quiana ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ meiⁿyuucheⁿ na ty'ena. Ndo' manquiti Ta Jesús tyoteijneiⁿ joona. Tquiaaⁿ na tyocanda tyol'ana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tjei'yuu'ndyena' na mayuu' ñ'oom na tyoñe'quiana. Amén.

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljei Lucas

Seijndaa'ñe Lucas na seiljeiⁿ ñ'oom naya

¹ Na m'aaⁿ 'u Teófilo, na jeeⁿ ya ts'aⁿndyu', matseiljeiya ñ'oommeiⁿ. Ma-jndye nn'aⁿ jnda jla'ljei ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús chiuu waa na mayuu'cheⁿ na jnda tuii quii'ntaaⁿyâ.

² Jla'ljeiina ñ'oom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom na to'ñooⁿyâ na tquia nn'aⁿ na nty'iaandaⁿ chiuu waa na tuii xjeⁿ na jnaⁿcheⁿna'.

³ Jaach'ee xuee mañjom ts'ooⁿya cha'tso na tuii. Je' mach'eeⁿ ts'ooⁿ na mati ja nntseiljeitcuundy^o ñ'oomwaa na nntsei'naⁿ,

⁴ cha catsei'noⁿ na mayuu' ñ'oom na jnda t'mooⁿ nn'aⁿ njom'.

Seicandii ángel na nluiñe Juan

⁵ Ncuae quia tyom'aaⁿ Herodes tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ ts'onⁿdaa Judea, tyom'aaⁿ cwii tyee cwentaa nn'aⁿ judíos na jndyu Zacarías. Jom tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ tmaaⁿ ntyee na seicajndyuna' Abías. Scoom'm jndyu Elisabet, cwii ts'aⁿ tsjaaⁿ Aarón.

⁶ Wendye joona, tyol'ana na maty'iomyana' jo nnom Ty'o^ots'om. Meiⁿcwii na cha'tso ñ'oom na matsaⁿntjom Ta Ty'o^ots'om tícwiⁿnom'na, tyola'candana juuna'.

⁷ Saⁿ tjaa'naⁿ ndana ee Elisabet tíc'oom jnaaⁿ. Ndo' jeeⁿ jnda tquiendyena.

⁸ Quia na tue'cañoomna' tmaaⁿ ntyee na ñ'eⁿ Zacarías na nndye'ntjomna jo nnom Ty'o^ots'om naquii' wats'om t'maⁿ,

⁹ cha'xjeⁿ na waa ñ'oom ndaaⁿ ntyee, tyo'oona x'iaa, ñeeⁿ nleijnoom' na nncjaaquei' naquii' wats'om t'maⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om. Zacarías tei-jnoom'm na nncjaaqueⁿeⁿ na nnts'aaⁿ tsioom suu. Quia jo' tjaqueⁿeⁿ ndo' tooⁿ na matseicoom suu.

¹⁰ Yocheⁿ na mach'eeⁿ tsioom suu jndye nn'aⁿ m'aⁿ tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ na cwila'neiⁿ nnom Ty'o^ots'om.

¹¹ Xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ty'o^ots'om nnoom. Meintyjee' ángel'ñeeⁿ ntyjaa' tio ntyjaya yuu na cwico suu.

¹² Seiñ'eeⁿna' Zacarías quia na nty'iaaⁿaⁿ juu. Jeeⁿ seicaty'uena' jom.

¹³ Saⁿ tso ángel nnoom:

–Tinty'ue', Zacarías. Majnda jndii Ty'o^ots'om ñ'oom na macaⁿ. Ndo' scu' Elisabet nntseincueⁿ yu'ndaa nda'yo'. Ndo' nntseicajndyu' juu Juan.

¹⁴ Cantyja 'naaⁿ juu ñequeiaana' na jeeⁿ neiⁿ ndo' nncjaawee' ts'om'. Mati jndye nn'aⁿ nnc'omna na jeeⁿ neiiⁿna na nluiñê.

¹⁵ Ee jom t'maⁿ nntseixmaaⁿ jo nnom Ty'o^ots'om. Tixoc'om winom meiⁿ nta na wjeeti. Ndo' cha'waa naquii' ts'oom nnc'oom Espíritu Santo meiⁿ na ndi njoom ts'om tsiaa' tsoñeeⁿ.

¹⁶ Cantyja 'naaⁿ jom jndyendye nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel nlcwe' n'omna jo nnom Ta Ty'o^ots'om cwentaana.

¹⁷ Jom nndyojñeeⁿ jo nnom Ta Jesucristo cwii tjoocheⁿ na nndyo. Ndo' nndi'ntjoom nnom ñequio najndeii na ñejndi'ntjom Elías. Nnts'aaⁿ na caljoya n'om nn'aⁿ ñ'eⁿ ndana cha nn'aⁿ na cwila'quie' n'om, nnquioo' n'omna cantyja na jndo' n'om nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyana'. Luaa' nnts'aaⁿ cha nntseijndaa'ñeyana' naquii' n'om nn'aⁿ na nnc'om cwentaa' Ta Ty'o^ots'om.

18 Quia jo' tso Zacarías nnom ángel:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na luaa' nluui? Ee ja luaa jnda tquiendyo ndo' mati scuya jnda tquieñê.

19 T'ó ángel nnoom, tso:

—Ja jndyuya Gabriel na mandí'ntjōⁿya nnom Ty'oots'om. Jom jñoom ja na catseicandiiya 'u ñ'oom nayameiiⁿ.

20 Saa queⁿl cwentá, je' nntá' na matsei'neiⁿl jnaaⁿl na ticatseyu' ñ'oom na matsjōō njom'. Ndo' nnaaⁿnda' na nntseineiⁿl juu xuee quia na nntseicandaa'ñena' ñ'oomwaa'.

21 Ndo' joo nn'aⁿ na tyomeindoo' Zacarías, jeeⁿ tyom'aaⁿl n'omna chiuu waa na jeeⁿ yo tjaqueⁿeⁿl naquii' wats'om t'maⁿ.

22 Saa quia na jlueeⁿeⁿl taleicatseineiⁿ, jo' na jla'noⁿna na waa na tco'na' nty'iaaⁿaⁿl naquii' wats'om. Cwe' tyots'ōō l'ōōⁿ ndaana. Ee jnda ta' na matseineiⁿ.

23 Quia na jnda jndaa' xuee na mandí'ntjoom naquii' wats'om t'maⁿ, tjalcweeⁿeⁿl waⁿaⁿ.

24 Jndanquia teitquioo' na jndeiñe scoom'm Elisabet. Tyom'aaⁿcheⁿl tsaⁿñeeⁿl w'aana cwii 'om chi'.

25 Quia jo' tso juu Elisabet: “Luaa naya mach'ee Ta Ty'oots'om ñ'eⁿndyo. Seijndaa'ñê na cantycwii na cwicalui'jnaaⁿndyo jo ndaa nn'aⁿ na tjaa'naⁿ jndaaya.”

Seicandii ángel na nluuiñe Jesús

26 Jo' jo' chi' na jnda yom na teitquioo'ñe ángel Gabriel nnom Zacarías, ndo' majñomnda' Ty'oots'om jom cwiicheⁿl tsjoom na jndyu Nazaret, ts'ondaa Galilea

27 na m'aaⁿl cwii yuscundyua na jndyu María, tsaⁿñeeⁿl mawaa ñomcaaⁿaⁿl ñequio cwii tsaⁿs'a na jndyu José tsjaaⁿ David.

28 Jnda tjaquiee' ángel yuu na m'aaⁿ, tso nnoom:

—Xmaⁿndyu', 'u na t'maⁿti naya na macanda'. Nquii Ty'oots'om m'aaⁿñê ñ'eⁿndyu'. Quii'ntaaⁿl cha'tso ntyjelcu', 'u matio'naaⁿñetyeeⁿ.

29 Ndo' María quia na jñeeⁿl ñ'oommeiⁿl, jeeⁿl seiñ'eeⁿñena' jom ndo' jeeⁿ tyom'aaⁿl ts'oom ljo' ma'mōⁿl ñ'oommeiⁿl.

30 Quia jo' tso ángel nnoom:

—María, tinty'ue'. Ee 'u t'maⁿ naya jnda teijnom' na macanda' jo nnom Ty'oots'om.

31 Luaa nluui, ndeiindyu' ndo' nntseincui' cwii tyochjoo ndo' nntseica-jndyu' juu Jesús.

32 Jom nluui' maⁿñê. Nntseicajndyuna' jom Jnda nquii Ty'oots'om na m'aaⁿl nandyeticheⁿ. Ndo' ñnequiaaⁿ na nluuiñe rey cha'xjeⁿl ñeseixmaⁿ David na tyotsa'ntjom.

33 Maxjeⁿl nljotyeeⁿ na nntsa'ntjoom ntseindacantyjo Jacob, ndo' tijoom cantycwii cantyja na nntsa'ntjoom.

34 Tso María nnom ángel:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na nluui na luaa'? Ee tyoom'aaⁿya ñ'eⁿl tsaⁿs'a.

35 Quia jo' t'ó ángel nnoom, tso:

—Juu Espíritu Santo nnts'aaⁿl cwii ts'iaaⁿl t'maⁿl ñ'eⁿndyu'. Ndo' juu na jndei na matseixmaⁿl nquii Ty'oots'om na m'aaⁿl nandyeticheⁿ, nnc'oomna' ñ'eⁿndyu'. Ee jo' na nluuiñe yu'ndaa na lju' ts'om, ndo' nntseicajndyuna' juu Jnda nquii Ty'oots'om.

36 Ndo' queⁿ cwenta, mati nomnⁿ'aⁿ Elisabet meiiⁿ na jnda tqwieñê majndeiñê cwii tyochjoo. Je' chi' na jnda yom na jndeiñê. Ndo' jom ts'aⁿ na cwilue nn'aⁿ na tileic'oom jnda.

37 Ee tjaa'naⁿ cwii nnom na xocandaã nnts'aa Ty'oöts'om.

38 Ndo' tso María nnom ángel:

—Ja ts'aⁿ mandi'ntjomtyeⁿ nnom Ta Ty'oöts'om. Cats'aana' ñ'eⁿndyo cha'xjeⁿ ñ'oom na jnda tsu'.

Quia jo' mana jlui' ángel na m'aaⁿ.

Wjaacando' María xjoom Elisabet

39 Jnda jo' seiñdaa'ñe María, seityuaaⁿ'aⁿ tjaaⁿ. Tjaaⁿ cwii tsjoom naquii' ntsjo ts'ondaã Judá.

40 Tueⁿ'eⁿ waa' Zacarías. Tjaqueⁿ'eⁿ ndo' tquiaaⁿ na xmaⁿ'ñe Elisabet.

41 Jnda na jndii Elisabet jndyee' María na tquiaa na xmaⁿ'ñê, quia jo' seiñdeii yu'ndaa ts'om tsiaⁿ'aⁿ. Ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ tjaquiee' Espíritu Santo cha'waa naquii' ts'oom.

42 Ndo' jndei seineiⁿ, tsoom:

—Quii'ntaaⁿ cha'tsondye tyjaalcuuya, 'u na matio'naaⁿ'ñeti Ty'oöts'om. Ndo' matio'naaⁿ'ñê yu'ndaa na njom ts'om tsia'.

43 Saa ja, ¿ñeeⁿ cwiluiindyö na jnda'jom nncu' na cwiluiindyu' tsondyee quii Ta na matsa'ntjom ja tyjee'cañoom' jndyocando' ja?

44 Ee quia na jndiia na matsu' na xmaⁿ'ndyo, quia jo' mantyjacheⁿ seiñdeii yu'ndaa ts'om tsiaya na neiⁿ'eⁿ.

45 Matio'naaⁿ'ñe Ty'oöts'om 'u. Ee matsei'yu' na nntseicandaã'ñena' ñ'oom na seicañeeⁿ 'u, na tso ángel njom'.

46 Quia jo' tso María:

Ñequio na xcwee' ts'oöⁿ matseit'maaⁿ'ndyo Ta Ty'oöts'om,

47 ndo' neiⁿ'eⁿ ts'oöⁿ'ya jom, ee cwiluiñê na macwji'n'maaⁿ'ñê ja.

48 Ee ty'oom na wi' ts'oom ñ'eⁿndyo, meiiⁿ ts'aⁿ na cwe' cwantindyö ja na mandi'ntjoⁿtyaⁿ nnoom.

Ndo' je' je', xuee na cwii wjaana', cha'tsondye nn'aⁿ tsjaaⁿ na wjaawicantyyoo' nluena na matio'naaⁿ'ñê ja.

49 Ee nqueⁿ na cha'tso najndei matseixmaaⁿ, t'maⁿ naya jnda s'aaⁿ ñ'eⁿndyo. Jom lju' cwiluiñê, ndo' maxjeⁿ jo' jo' xueⁿ'eⁿ.

50 Cha'waa na ndyowana', m'aaⁿ na wi' ts'oom cha'tsoti nn'aⁿ na cwii wjaawicantyyoo' na cwila't'maaⁿ'ndye jom.

51 Ee cantyya na s'aaⁿ, t'moⁿ'na' chiuu waa najndei na matseixmaaⁿ.

S'aaⁿ na t'oom'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye cheⁿquiee cantyya na cwila'tiuu.

52 Tyotseit'maaⁿ'ñê nn'aⁿ na cwe' cwantindyö ndo' tjeiiⁿ'eⁿ nn'aⁿ na waa najnda na m'aⁿ n'iaaⁿ.

53 Teijneiⁿ nn'aⁿ na nquiu na tjoöndye jom.

Saa nn'aⁿ na nquiu na tjaa ljo' cotseitjoöna' joo, tîcateijneiⁿ naⁿ'ñeeⁿ.

54 Tyoteijneiⁿ welooya, nn'aⁿ Israel na tyondye'ntjom nnoom, cha ca'moⁿ'na' na mañjom ts'oom na nntseicandaã'ñê ñ'oom na tsoom ndaana na nnts'aaⁿ.

55 Ee tsoom na tijoom cantycwii na wi' ts'oom cha'tsondye nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel, majuu Abraham ñequio nn'aⁿ na tuiindyö tsjaaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

56 Ndo' ljoo'ñe María cha'na ndyee chi' ñequio Elisabet. Jnda chii tjal-cweeⁿ'eⁿ waⁿ'aⁿ.

Cantyya na tuiñe Juan

57 Tue'ntyjö xjeⁿ na nntseincuii Elisabet, quia jo' seincueⁿ cwii tyochjoo.

58 Ndo' nn'aaⁿl^an ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' jndyena na jeeⁿ wi' ts'om Ty'o^ots'om jom. Jo' chii t'omna na neiiⁿna ñ'eⁿñê.

59 Xuee na jnda ñeeⁿ na tuiñe yu'ndaa, tjomndyena na nla'canda^andyena costumbre na waa jo nda^ana na cwil'ana ñ'eⁿ yo'ndaa na naⁿnom. Ndo' tyol'ana na nla'cajndyuna jom xuee' tsotyeeⁿ, Zacarías.

60 Saa t'o tsoñeeⁿ, matso:

—Nchii jo', maxjeⁿ Juan njñoom.

61 Jluena nnoom:

—¿Chiuu na luaa'? ndo' tjaa'naⁿ cwii nn'aⁿyo' na luaa' jndyu.

62 Quia jo' s'o^o lueena nnom tsotyee yu'ndaa na cwitax'eena chiuu l'ue ts'oom na njndyu jnaaⁿ.

63 Ndo' jom tcaaⁿ cwii tsom nda^ana. Seiljeiⁿ nacjoo'na': "Juan xuee' yu'ndaam'aaⁿ." Ndo' cha'tsondyena tjawee' n'omna.

64 Mañejuu xjeⁿñeeⁿ, jnaaⁿ na matseineiⁿ Zacarías, seit'maaⁿñê Ty'o^ots'om.

65 Jeeⁿ ndyaa' tyueneiⁿ cha'tsondyee nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' ñ'eⁿndyena. T'om ñ'oom cha'waa naquii' ntsj^o ts'on^odaa Judea cantyja na nmeiⁿ tuii.

66 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿ, jeeⁿ tyola'wena ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna. Jeeⁿ tyom'aaⁿ n'omna, tyota'x'eena nda^a ntyjeena:

—¿Ljo'to cwiluiñe yu'ndaam'aaⁿ?

Ee jla'noⁿna na Ty'o^ots'om m'aaⁿ ts'o nacjoo' yu'ndaa'ñeeⁿ.

Matseit'maaⁿñe Zacarías Ty'o^ots'om

67 Ndo' Zacarías, tsotyee yu'ndaa, too' quii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na tquiaa Ty'o^ots'om naquii' ts'oom. Tsoom:

68 Catseit'maaⁿñena' nquii Ta Ty'o^ots'om cwentaa jaa nn'aⁿ Israel, ee jnda jndyoteijneiⁿ jaa nn'aaⁿl^an ndo' tioml'uaaⁿ jnaaⁿya.

69 Quii'ntaaⁿ jaa jnda tqueeⁿ nquii na tjacantya cwiluiit'maⁿñe na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

Cwiluiñe tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo' na ñejndi'ntjom nnoom.

70 Teiyo tsoom na luaa' nnts'aaⁿ ñequio ñ'oom ndyuee profetas cwentaaⁿl^an na lju' n'om.

71 Na nncwjiñê jaa luee nn'aⁿ na jndoo jaa, ndo' ñequio luee nn'aⁿ na ticuee' n'om jaa.

72 Ndo' nnc'oom na wi' ts'oom welooya na ñet'om teiyo.

Macañjom ts'oom ñ'oom'ñeeⁿ na seiⁿndaa'ñetyeeⁿ na lju' tseixmaⁿna'.

73 Juu ñ'oom'ñeeⁿ tsoom na nnts'aaⁿ nnom welooya Abraham na ñet'oom teiyoticheⁿ.

74 Jo' na nntseicandyaañê jaa luee nn'aⁿ na jndoo jaa cha ndya'ntjooⁿya nnoom ñequio na ti'maaⁿ n'o^oya.

75 Ndo' cha'waati xuee na cwii m'aaⁿtya^aya, nnc'o^oya naquii' na jnda tqueⁿljoom'm jaa.

Ndyá'ntjooⁿya nnoom cantyja na maty'iomyana'.

76 Ndo' 'u jndaaya, nluindyuu' profeta cwentaa' nquii Ty'o^ots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

Ee 'u nncja'jndyee' jo nnom Ta na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿl^an cha'cwijom ts'aⁿ na matseijndaa'ñe nato, cha mam'aⁿc'eendye nn'aⁿ quia nncuee'cañoom.

77 'U ññequiaa' na nla'noⁿl^an nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaaⁿl^an na macwilui'n'maaⁿndyena nc'e na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna.

78 Nc'e na tjacantya na wi' ts'om Ty'o^ots'om jaa, juu na nnaⁿ nandyeticheⁿ, njñoom juu na nntseixueeñe jo nda^aya.

79 Juu nntseixueeñe ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ nacje 'naaⁿ najooⁿñe na manchjena' joo na wi' na cwitjoom.

Ndo' nncjaachom jaa nato na ya nnc'ooⁿya jo nnom Ty'oots'om.

80 Tjawijndei tyochjoo Juan. Tjawijndo' ts'oom cantyja najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om. Ndo' quia na tue'ntyjo na tsaⁿs'a jom, tyom'aaⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'oom hasta xjeⁿ na seica'moⁿñê ndaa nn'aⁿ Israel.

2

Cantyja na tuiñe Jesús

(Mt. 1:18-25)

1 Joo ncuee'ñeeⁿ tqueⁿ Augusto César ñ'oom na nleiljeii ncuee cha'tso nn'aⁿ na cha'tso ndyuaa na matsa'ntjoom.

2 Luaa' najndyee na teiljeii ncuee nn'aⁿ. Maquialjo' tyom'aaⁿ Cirenio gobiernom ndyuaa Siria.

3 Jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ tyo'oona tsjoomna na nleiljeii ncueena.

4 Jo' jnaⁿ José tsjoom Nazaret, ts'ondaa Galilea. Tjawaaⁿ ts'ondaa Judea, tsjoom' David na jndyu Belén. Ee juu José cwiluiñê tsjaaⁿ David.

5 Tjaaⁿ ñequio María, tsaⁿ na waa ñomca ñ'eⁿñê na nleiljeii ncueena. Ndo' juu majndeiñe, jnda teinndyoo' na nntseincuii.

6 Ndo' yocheⁿ na m'aⁿna Belén, tue'ntyjo xuee na nntseincuii María.

7 Seincueⁿ jnaaⁿ na cwe' jndyee. Tyochjoo juu. Seityjooñê liaa juu, chii tqueeⁿ juu ts'om 'naⁿ na quicanjom na cwicwa' quioo'. Ee ticwanaaⁿ l'aa yuu na cwe' cwiquieya nn'aⁿ.

Teitquioo'ndye ángeles ndaa nn'aⁿ

8 Ndyoo' tsjoom Belén jo ndo' jndaa, tyom'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ natsjom.

9 Ñejomto teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om jo ndaana, ndo' juu nacaxuee na matseixmaaⁿ seixueeñena' nacañoomna. Ndo' t'maⁿ waa na jla'catyuendyena.

10 Ndo' tso ángel ndaana:

—Tila'catyuendyo', mañequiaya ñ'oom na jeeⁿ ya ndaa'yo'. Juuna' nnts'aana' na jeeⁿ neiiⁿ cha'tsondye nn'aⁿ tsjoomnancue.

11 Ee tsjom je' naquii' tsjoom' David tuiñe cwii ts'aⁿ na nncwji'n'maaⁿñe 'o. Majuu Cristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom.

12 Luaa waa na ndaa nnta'jnaⁿ'yo' jom. Nliu'yo' yu'ndaa'ñeeⁿ na chu'tyjoñê liaa ndo' njoom yuu cwicwa' quioo'.

13 Ndo' mats'ia jo' teitquioo' cwii tmaaⁿ ángeles ñequio ángel'ñeeⁿ. Cwilcwii'na Ty'oots'om. Cwiluena:

14 Catseit'maaⁿñena' nquii Ta Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

Cats'aana' na tjaa ñomtiuu c'om nn'aⁿ tsjoomnancue jo nnoom, ee jeeⁿ cjaawee' ts'oom joona.

15 Jnda jo' ty'elcwee' ángeles'ñeeⁿ cañoom'luee. Quia jo' nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ jluena ndaa nc'iaana:

—Cjaaya Belén. Tsaacanty'iaaya chiuu waa na jnda tui na luaa' ma'moⁿ Ta Ty'oots'om ndaaya.

16 Ndo' jla'tyuaa'na, ty'ena. Quia na tqiiena, jliuna María ñequio José ñ'eⁿ yu'ndaa na njoom yuu cwicwa' quioo'.

17 Jnda na nty'iaana na luaa', jla'canoⁿna chiuu waa na jnda jndyena cantyja 'naaⁿ yu'ndaa'ñeeⁿ.

18 Cha'tso nn'aⁿ na jndye ñ'oom na jluena, s'aana' na jeeⁿ tjawee' n'om.

19 Ndo' María jeeⁿ tyoqueeⁿ cwenta cha'tso na tuii. Wjaawa, wjaacue na tyotseitoom.

20 Quia na ty'elcwee' nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ, tyola't'maaⁿndyena Ty'ooots'om. Tyolcwii'na jom cantyja cha'tso na jnda jndyena ndo' na jnda nty'iaana cha'xjeⁿ na tso ángel ndaana.

Ty'equena yu'ndaa Jesús l'o Ty'ooots'om

21 Jnda jnda^a ñeeⁿ xuee na tuiiñe yu'ndaa, quia jo' chii jla'canda^andyena costumbre na waa jo ndaana na cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yo'ndaa na naⁿnom. Ndo' jla'cajndyuna jom Jesús. Ee luaa' jnda tqueⁿ ángel xueⁿeⁿ cwii tjocheⁿ na nndeiñe María jom.

22 Jnda teinom wen'aaⁿ xuee na seincuii María, tue'ntyjo xjeⁿ na nnt-jei'ljuu'ndyena cha'xjeⁿ na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés. Quia jo' ty'ena Jerusalén, ty'eñ'omna Jesús na nlqueⁿna juu l'o Ta Ty'ooots'om.

23 Ee luaa tso ljeii 'naa'aⁿ: “Ticwii cwii tyochjoo na nluiñejndyee, queⁿ tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ jom cwentaa' Ta Ty'ooots'om.”

24 Jo' chii ty'ena na ñe'quiiana quioo' cwentaa' Ty'ooots'om. Quioo'ñeeⁿ nla'cwjee ntyee cha'xjeⁿ na t'maⁿ ljeii 'naa'aⁿ. Tsona': ñe'quiiana cwii ljo xencoo oo we cantu' ndyua.

25 Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Simeón tsjoom Jerusalén. Tsaⁿñeeⁿ tyom'aaⁿ cantyja na maty'iomyana' ndo' jeeⁿ xcwee' tsoom ñ'eⁿ Ty'ooots'om. Ñequio na ntyjaa' tsoom tyomeinom'm na nnty'iaaⁿaⁿ nquii na nntseinjoom' n'om nn'aⁿ Israel. Ndo' tyom'aaⁿ Espíritu Santo ñ'eⁿñê.

26 Jnda t'moⁿ Espíritu Santo nnoom na xocueeⁿeⁿ cwitjocheⁿ na nnty'iaaⁿaⁿ nquii Cristo na tqueⁿ Ta Ty'ooots'om na nndyo.

27 S'aa Espíritu Santo naquii' tsoom na nncjaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' maxjeⁿñeeⁿ nn'aⁿ na nda yu'ndaa Jesús ty'eñ'omna juu jo' jo' na nlui ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ waa costumbre na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés.

28 Quia jo' to'ñom Simeón yu'ndaa, tei'caljoom juu l'ooⁿ. Tyolcweeⁿeⁿ Ty'ooots'om. Tsoom:

29 Ta, juu ñ'oom na jnda tsu' nooⁿ, jnda seicanda^añena'.

Je' ja na cwiluiindyo moso 'naⁿ, quiaa' na nnc'io^o na meicwii ñomtiuu tic'ooⁿya.

30 Ee na jnda mamanty'ianooⁿ nquii na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

31 Majuu na jnda tqueⁿ jo ndaa cha'tsondye nn'aⁿ.

32 Juu cwiluiñe naxuee na m'moⁿ ñ'oom na mayuu' ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ 'naⁿ, nn'aⁿ Israel, nnts'aaⁿ na nluiit'maⁿndyena cantyja 'naaⁿaⁿ.

33 José ñequio tsondyee Jesús jeeⁿ tjawee' n'omna cha'tso ñ'oom na seineiⁿ Simeón cantyja 'naaⁿ Jesús.

34 Ndo' Simeón seit'maaⁿñê joona, tsoom nnom María, tsondyee Jesús:

—Queⁿ cwenta, yu'ndaam'aaⁿ, maqueⁿ Ty'ooots'om jom na nt'om nn'aⁿ Israel nntsuundyena nc'e na ticala'yu'na ñ'eⁿñê. Ndo' nt'om nn'aⁿ Israel nlui'n'maaⁿndyena nc'e na nla'yu'na ñ'eⁿñê. M'mooⁿ chiuu waa na maty'iomyana' na cal'a nn'aⁿ. Saa ñ'eeⁿ nn'aⁿ nntio'ñ'oomna jom.

35 Ndo' na luaa' nl'ana, nntseicanooⁿna' ñ'omtiuu 'naaⁿna. Ndo' 'u je', quia na nnty'ia' na ljo', nntsei'ndaa'na' ntyji' cha'cwijom na nncwicandi' espada 'u.

36 Ndo' jo' jo' tyom'aaⁿ cwii yuscu na jndyu Ana, jom cwiluiñe ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om. Tsaⁿñeeⁿ jnda Fanuel, tsaⁿ na cwiluiñe tsjaaⁿ

na jndyowicantyjoo' Aser. Xjeⁿ na scundyua jom tocoom, t'oom ñequio saaⁿ'aⁿ ntquiee' chu,

³⁷ jndaⁿ chii ljoñê na tue' saaⁿ'aⁿ. Ndo' jndaⁿ tquienê, jndaⁿ ñequieen'aaⁿ nchoo' ñequiee choom'm. Ndo' ticalueeⁿ'eⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Tyondi'ntjoom nnom Ty'oots'om naxuee ndo' natsjom. Tyotseicwejndo'ñê ndo' tyotseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

³⁸ Majuu xjeⁿ'ñeeⁿ na matseineiⁿ Simeón, seicandyoo'ñe Ana nacañoomna. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ yu'ndaa Jesús. Jndaⁿ chii tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ juu ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ Jerusalén ñequio nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoom na cwimeindoo' na nndyaandye na cwilaxmaⁿ jnaⁿ.

Ty'elcwee'na tsjoom Nazaret

³⁹ José ñ'eⁿ María quia na jndaⁿ jla'candaⁿ'ndyena cha'tsoti na matso ljeii na tqueⁿ Ty'oots'om, ty'elcwee'na tsjoomna Nazaret, ts'ondaa Galilea.

⁴⁰ Tjawijndeiⁿ tyochjoo'ñeeⁿ, tjawitquioo' na wando' ts'oom ndo' candaⁿ'ya tjawijndo' ts'oom. Ndo' t'maⁿ waa na matseixmaaⁿ naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

Ljoo'ñe tyochjoo Jesús wats'om t'maⁿ

⁴¹ Ticwii chu tyocaa José ñ'eⁿ María Jerusalén quia cwiwee' xuee pascua.

⁴² Ndo' quia na jndaⁿ' canchoo'we chuu' Jesús, ty'ewana ñ'eⁿ'ñê Jerusalén cha'xjeⁿ waa costumbre na qui'oona xuee pascua'ñeeⁿ.

⁴³ Jndaⁿ teinom xuee, José ñequio tsondye Jesús macwi'oolcwee'na. Saa tiqueⁿ na cwenta na ljoo'ñe tyochjoo Jesús Jerusalén.

⁴⁴ Jla'tiuuna na ñ'eeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na macwi'oolcwee' na ty'e xuee. Meiiⁿ'chaa' xuee tyocañjomndyena nato. Jndaⁿ chii tō'na, tyol'ueena jom quii'ntaaⁿ nn'aaⁿ'na ñequio nn'aⁿ na ta'jnaaⁿ'na.

⁴⁵ Saaⁿ na ticaliuuna jom, jo' chii ty'elcwee'nda'na Jerusalén, na cwil'ueena jom.

⁴⁶ Xuee na jndaⁿ ndyee, ndo' jliuna jom naquii' wats'om t'maⁿ. Wacatyeeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndo' n'om na cwit'mooⁿ ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Maqueeⁿ cwenta ñ'oom na cwila'neiⁿ naⁿ'ñeeⁿ ndo' mawax'eeⁿ ndaⁿ'ana.

⁴⁷ Cha'tsondyena na tyondyena ñ'oom na tyotseineiⁿ, jeeⁿ tyojaawee' n'omna na cjee matsei'nōōⁿ'ōⁿ ndo' majo'ndyo ñ'oom matseilcweeⁿ'eⁿ ndaⁿ'ana.

⁴⁸ Ndo' nn'aⁿ na nda jom quia na nty'iaana, jeeⁿ seiñ'eeⁿ'na' jona. Tso tsoñeeⁿ nnoom:

—'U jndaaya, ¿chiiu na luaa' sa'? Ja ñ'eⁿ tsotye' ñequio na chjoo' n'ōōⁿ'yâ cwil'uaayâ 'u.

⁴⁹ Quia jo' tsoom ndaⁿ'ana:

—¿Chiiu waa na cwil'ue'yo' ja? ¿Aa ticaliu'yo' na tseixmaⁿ'ya na c'ōōⁿ'ya naquii' waa' Tsotyā?

⁵⁰ Saaⁿ ticala'nōⁿ'na ñ'oom na seilcweeⁿ'eⁿ ndaⁿ'ana.

⁵¹ Quia jo' tjalcweeⁿ'eⁿ ñ'eⁿ'ndyena tsjoom Nazaret. Ndo' tyom'aaⁿ'ñê na ndyaañê ndaⁿ'ana. Jeeⁿ tyocañjom ts'om tsoñeeⁿ cha'tso na tuii.

⁵² Jesús tjawijndo'ti ts'oom ndo' tjawijndeiityeeⁿ. Tjawee' ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿ'ñê ndo' mati nn'aⁿ.

3

Juan mañequiaaⁿ ñ'oom ndaa nn'aⁿ yuu tjaa nn'aⁿ c'om (Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

1 Chu na jndaⁿ quin'oom na m'aaⁿ Tiberio César tsaⁿ'maⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, quia jo' tyom'aaⁿ Poncio Pilato gobiernom ts'ondaa Judea. Ndo'

Herodes tyom'aaⁿ gobiernom ts'ondaa Galilea. Tyjeeⁿ Felipe tyom'aaⁿ gobiernom ts'ondaa Iturea ñequio ts'ondaa Traconite. Lisantias tyom'aaⁿ gobiernom ts'ondaa Abilinia.

² Ndo' Anás ñequio Caifás, joona ntyee na tyoluiitquiendyena ndaa ntyee quia jo'. Ndo' Juan jnda Zacarías, xjeⁿ ñeeⁿ tquiaa Ty'oots'om ñ'oom nnoom quia na m'aaⁿ yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

³ Tyomanoom cha'waa ndyuaa na nndyoo' jndaa Jordán. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿ na cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona, ndo' nleits'oomndyena.

⁴ Tuii na luaa' cha'xjeⁿ na matso ljeii libro na chuu ñ'oom 'ndyoo profeta Isaías. Matso ljeii ñeeⁿ:

M'aaⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ndaa nn'aⁿ yuu tjaa nn'aⁿ c'om. Matso tsaⁿ ñeeⁿ:
“Cala'jndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' nndyocw-
jee'cañoom nquii na nntsa'ntjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom cwilayo'yo' nato na ñoom.

⁵ Maxjeⁿ nntseicatoo'na' ticwii cwii cantmaⁿ

ndo' ticwii cwii sjo ñequio ta nleisuna'.

Nanto na canc'eeⁿ, nntseiliuuna',

ndo' nanto na cwajndii nntseyona'.

⁶ Quia jo' nnty'iaa cha'tsondye nn'aⁿ Nquii na maqueⁿ Ty'oots'om na nncwji'n'maaⁿ ñê joo.”

⁷ Jndyendye nn'aⁿ tyo'oontyjaa'na Juan na nntseits'oomñê joona. Quia jo' tyotsoom ndaana:

—'O tsjaaⁿ canduulja, ¿ñeeⁿ t'moⁿ ndaa'yo' na calei'nom'yo' na nndyocw-
jee'cañoom na nntseiw'ii Ty'oots'om 'o?

⁸ C'om'yo' na ndyaandyo' cha m'moⁿna' na mayuu'cheⁿ cwilcwe' n'om'yo'. Ndo' ticala's'andyo' cheⁿncjo'yo' naquii' n'om'yo' na nndu'yo': “Jaa cwilui-
indyo tsjaaⁿ Abraham.” Nndye'yo' nntsjoo, meiiⁿ cwe' ljo'meiiⁿ nndaa nntse-
icwaqueⁿ Ty'oots'om na nluindyena' tsjaaⁿ Abraham, quia jo' n'ndiina' 'o.

⁹ 'O matseijomna' cha'cwijom n'oom na tis'a ta cwil'a. Ndo' manquiu'yo' n'oom na tical'a ta na ya, maxjeⁿ nnt'ua'na'. Ndo' xeⁿ jnda nntioom nn'aⁿ joona' quii' chom. Maluaa' matseijomna' na nnts'aa Ty'oots'om ñ'e'ndyo' 'o xeⁿ tical'a'yo' yuu na ya.

¹⁰ Quia jo' ta'x'ee naⁿ ñeeⁿ nnoom:

—¿Chiuu macaⁿna' na cal'aayâ xeⁿ yuu' na ljo'?

¹¹ T'ooⁿ ndaana, toom:

—Ts'aⁿ na maleiñ'oom we cottom, quiaa cwii nnom ts'aⁿ na tjaa na cuaa. Ndo' ñeeⁿ na waa nantquie, cats'aa naya ts'aⁿ na tjaa'naⁿ chiuu ya.

¹² Mati nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom tquiona nam'aaⁿ na nleits'oomndyena. Jluena nnoom:

—Ta, ¿chiuu macaⁿna' na cal'aayâ?

¹³ T'ooⁿ ndaana:

—Tancwinom'yo' na cwitjei'yo' ts'iaa'ndaa nn'aⁿ. Cata'yo' tomti na mat-
sona' na nntioomna.

¹⁴ Mati ta'x'ee sondaro nnoom:

—Ndo' jâ je', ¿chiuu macaⁿna' na cal'aayâ?

T'ooⁿ ndaana:

—Talacaty'ue'yo' nn'aⁿ, ndo' talaco'yo' cantu joona cwe' cha na nndaa nntjei'yo' s'om 'naaⁿna. Caljaya n'om'yo' cwanti na cwitantjom'yo'.

¹⁵ Cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tyocantyjaa' n'omna na nncwjee' juu Cristo. Jo' chii tyom'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ Juan, ¿aa nnts'aacheⁿna' na jom cwiluiñê Cristo?

16 Jo' chii t'ooⁿ ndaa cha'tsondyena, tsoom:

—Ja matseits'ooⁿndyo 'o ñequio ndaatoo, saa mandyontyo nqueⁿ na nntseits'oomñê 'o na ñequiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Saa nt'omndyo' 'o nnts'aana' cha'cwijom nntseits'oomñê 'o ñequio chom ee na nnt'uiityeⁿna' 'o cantya jnaⁿyo'. Nqueⁿ t'maⁿti cwiluiñê nchiiti ja. Meiⁿ ticatseixmaⁿya na cwe' ja na nntseicanaⁿa lcoom'm.

17 Jnda wjaawindyoo' na nntu'xeⁿndyo'. Ee 'o la'xmaⁿyo' cha'cwijom lqueeⁿ na ndicwaⁿ cwajndii. Luaa ts'iaaⁿ cantya 'naaⁿ lqueeⁿ. Matseicueñê ts'aⁿ lqueeⁿ trigo, cha ya ya nju'na'. Quia na jnda lju'ya lqueeⁿñeeⁿ, mana nntseiweeⁿ joona' ts'om tsá'. Saa lqueeⁿ lue' ñ'eⁿ to' njñoom chom jo'. Maluaa' matseijomna' na mach'ee Ty'oots'om. Nn'aⁿ na ya cwil'a maco'ñoom joona saa nn'aⁿ na tis'a cwil'a, nntseicoom joona ñequio chom na tijoom canduu'.

18 Nmeiⁿ ñ'oom na tyotseijndo' Juan n'om nn'aⁿ ñequio jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na tyotseicañeeⁿ joona ñ'oom naya.

19 Herodes, tsaⁿ na m'aaⁿ gobiernom ts'ondaa Galilea, jom cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ Herodías, scuu' tyjeeⁿ Felipe. Jo' na seitia' Juan jom na ticatsa'ntjomna' na ljo' mach'eeⁿ ndo' ñequio cha'tso natia na jnda ñes'aa tsaⁿñeeⁿ.

20 Luaa seicwaljoo'tyeeⁿ nacjoo cha'tso natia na s'aaⁿ, na tjoom'm Juan w'aancjo.

Cantya na teits'oomñe Jesús

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

21 Quia na jnda teits'oomndye jndye nn'aⁿ, mati teits'oomñe Jesús, xcwe na matseineiiⁿ nnom Ty'oots'om ndo' seicanaaⁿñena' tsjo'luee.

22 Jndyocue Espíritu Santo nacjoom'm cha'cwijom catu'. Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'oots'om cañoom'luee, matso:

—'U cwiluiindyu' Jndaaya na candya' ts'ooⁿya. Jeeⁿ neiⁿya 'u.

Tsjaaⁿ na tjawintyoo' na tuiñe Jesucristo

(Mt. 1:1-17)

23 Ndo' Jesús cha'na ntquiuu nchoo' qui choom'm quia na tooⁿoⁿ ts'iaaⁿ na jñom Ty'oots'om jom. Tyolue nn'aⁿ jnda José jom. Ndo' José jnda Elí,

24 Elí jnda Matat, Matat jnda Leví, Leví jnda Melqui, Melqui jnda Jana, Jana jnda José,

25 José jnda Matatías, Matatías jnda Amós, Amós jnda Nahum, Nahum jnda Esli, Esli jnda Nagai,

26 Nagai jnda Maat, Maat jnda Matatías, Matatías jnda Semei, Semei jnda José, José jnda Judá,

27 Judá jnda Joana, Joana jnda Resa, Resa jnda Zorobabel, Zorobabel jnda Salatiel, Salatiel jnda Neri,

28 Neri jnda Melqui, Melqui jnda Adi, Adi jnda Cosam, Cosam jnda Elmodam, Elmodam jnda Er,

29 Er jnda Josué, Josué jnda Eliezer, Eliezer jnda Jorim, Jorim jnda Matat,

30 Matat jnda Leví, Leví jnda Simeón, Simeón jnda Judá, Judá jnda José, José jnda Jonán, Jonán jnda Eliaquim,

31 Eliaquim jnda Melea, Melea jnda Mainán, Mainán jnda Matata, Matata jnda Natán,

32 Natán jnda David, David jnda Isaí, Isaí jnda Obed, Obed jnda Booz, Booz jnda Salmón, Salmón jnda Naasón,

33 Naasón jnda Aminadab, Aminadab jnda Aram, Aram jnda Esrom, Esrom jnda Fares, Fares jnda Judá,

34 Judá jnda Jacob, Jacob jnda Isaac, Isaac jnda Abraham, Abraham jnda Taré, Taré jnda Nacor,

³⁵ Nacor jnda Serug, Serug jnda Ragau, Ragau jnda Peleg, Peleg jnda Heber, Heber jnda Sala,

³⁶ Sala jnda Cainán, Cainán jnda Arfaxad, Arfaxad jnda Sem, Sem jnda Noé, Noé jnda Lamec,

³⁷ Lamec jnda Matusalén, Matusalén jnda Enoc, Enoc jnda Jared, Jared jnda Mahalaleel, Mahalaleel jnda Cainán,

³⁸ Cainán jnda Enós, Enós jnda Set, Set jnda Adán, Adán jnda Ty'oots'om.

4

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Mawjaalcwe' Jesús ts'ondaa Galilea na jnaaⁿ jndaa Jordán. Ndo' cha'waañ'eⁿ naquii' ts'oom too' m'aaⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom Espíritu jom cwii joo yuu na tjaa nn'aⁿ c'oom.

² Jo' jo' wen'aaⁿ xuee tyol'uee'ñe tsaⁿjndii chiuu nnts'aaⁿ cha catseitjooñe Jesús. Cha'waati xueewaa' mei'chjoo ticwa' Jesús, jndaⁿ chii tyjee' na ñe'jnoom'm.

³ Quia jo' tso tsaⁿjndii nnoom:

—Xeⁿ mayuu' 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om, cwa catsaⁿntjom' tsjo'waa' na catseicwaqueⁿna' tyoo'.

⁴ T'ò Jesús nnom, tsoom:

—Ja xocats'aa na ljo' ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Nchii cwe' cantyja 'naaⁿ nantquie na wando' ts'aⁿ, saã cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom na mañequiaa Ty'oots'om.”

⁵ Jndaⁿ chii tjañ'oom tsaⁿjndii jom xqueⁿ cwii sjo nandye. Ndo' mantyjacheⁿ t'moⁿ nnoom cha'tsoti n'iaaⁿ nt'maⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁶ Ndo' tso nnoom:

—L'ò' 'u nntiòò cwenta cha'tso najndanmeiⁿ na cwila'xmaⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ nt'maⁿ ñequio cha'tso na cwiluiit'maⁿndyena. Ee l'ooⁿya jndaⁿ ljona' ndo' 'ñeeⁿ juu na l'ue ts'ooⁿ ñnequiaya joona' nnom.

⁷ Xeⁿ 'u nlco' xtye' na nntseit'maaⁿndyu' ja, quia jo' cha'tso joona' ma'naⁿ.

⁸ T'ò Jesús nnom, tsoom:

—Quindyoo' nacañomya, 'u Satanás. Ja tijoom nntseit'maaⁿndyo 'u ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Macandaⁿ nguii Ta Ty'oots'om cwenta' catseit'maaⁿndyu' ndo' macandaⁿ nnom jom nndi'ntjom'.”

⁹ Jndaⁿ jo' tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús tsjoom Jerusalén ndo' tqueⁿ jom xqueⁿ tsiu' wats'om t'maⁿ. Tso nnoom:

—Xeⁿ 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om, cwa cju'ndyu' jo nacje,

¹⁰ ee waa ljeii 'naaⁿaⁿ na matsona':

Ñnequiaa Ty'oots'om 'u luee ángeles cwentaaⁿaⁿ na cal'ana cwenta 'u.

¹¹ Ndo' nntyjee' lueena 'u cha tincjaañjom ljo' nc'e'.

¹² Saã t'ò Jesús nnom, tsoom:

—Ja tijoom cats'aa cha'na matsu' luaa' ee mati waa cwiicheⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Tintsa' xjeⁿ Ta Ty'oots'om cwenta'.”

¹³ Quia jndaⁿ cha'tso nnom na tyoch'ee tsaⁿjndii na nnts'aaⁿ xjeⁿ Jesús, 'ñeeⁿ juu hasta jndanquiacheⁿ nnty'iaaⁿaⁿ aa ndaaⁿ nnts'aaⁿ.

Mato' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Ndo' tjalcwe' Jesús ts'ondaa Galilea. Juu najndeii na matseixmaⁿ Espíritu Santo, candaⁿñ'eⁿ tyotseixmaaⁿ jo'. Ndo' t'om ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ.

¹⁵ Tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, ndo' cha'tso nn'aⁿ jeeⁿ tyola't'maaⁿndyena jom.

*Tja Jesús tsjoom Nazaret
(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)*

¹⁶ Tjaaⁿ Nazaret yuu na tjawijneiⁿ. Xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, tjaaⁿ wats'om cha'xjeⁿ na quich'eeⁿ. Ndo' teicantyjaaⁿ na nntsei'naⁿaⁿ.

¹⁷ Quia jo' tquiiana ljeii l'ooⁿ na seiljeii profeta Isaías, seicanooⁿoⁿ ljeii'ñeeⁿ ndo' tue'cañoom yuu na matsona':

¹⁸ Nquii Espíritu cwentaa' Ta Ty'ooots'om m'aaⁿñe ñ'eⁿndyo.

Ee nqueⁿ jndaⁿ tqueⁿñooⁿ ja na ñnequiaya ñ'oom naya ndaaⁿ nn'aⁿ na nty'iaa'ndye.

Ndo' jndaⁿ jñoom ja na jndyooⁿ na catseinjooⁿa nn'aⁿ na chjoo' n'om.

Ndo' catseicandiiya nn'aⁿ na matseicandyaandyoⁿ joona jnaaⁿna na waa.

Ndo' cats'aaya na nleitquioo nn'aⁿ na nchjaaⁿ.

Ndo' catseicandyaandyoⁿ nn'aⁿ na manchje nawi'.

¹⁹ Ndo' catseicandiiya cantyja 'naaⁿ tiempo na tqueⁿ Ty'ooots'om na nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿ nn'aⁿ.

²⁰ Jndaⁿ jo' seilcwiiñe Jesús tsom na chuu ljeii'ñeeⁿ ndo' seilcweeⁿeⁿ juuna' nnom ts'aⁿ na mandi'ntjom. Jndaⁿ chii tjacwacatyeeⁿ. Ndo' cha'tso nn'aⁿ na too'ndye wats'om'ñeeⁿ jeeⁿ tyonty'iaana nnoom.

²¹ Quia jo' tooⁿoⁿ tyotseineiiⁿ ndaana. Ndo' tsoom:

—Maxuee je' matseicandaa'ñena' ljeiiwaa' yocheⁿ na cwindye'yo' na matsei'naⁿya juuna'.

²² Cha'tso nn'aⁿ tyolue ñ'oom ya cantyja 'naaⁿaⁿ. Tjawee' n'omna na jeeⁿ cajnda ñ'oom na tyotseineiiⁿ. Tyoluena:

—Cwa cwe' jnda José tsaⁿm'aaⁿ.

²³ Tso Jesús ndaana:

—Je' je' nndu'yo' nooⁿ ñ'oomwaañe na cwe' wjaañoom' na matsona': “U ts'aⁿ na mach'ee nasei, catsein'maⁿndyu' cheⁿncu'.” Ndo' cwaaⁿti nndu'yo' nooⁿ: “Ts'iaaⁿ na cwindyaayâ na ñesa' tsjoom Capernaum, mati catsa' joona' ñjaaⁿñe ndyuaa tsjom'.”

²⁴ Quia jo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Mayuu'cheⁿ matsjooⁿ ndaaⁿ'yo', tixocala'ljo nn'aⁿ cwii profeta na mañecwii ndyuaana ñ'eⁿñe na mañequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om.

²⁵ Ñ'oom na mayuu' matsjooⁿ ndaaⁿ'yo', jndye yolcu na jndaⁿ ljondye tyom'aⁿ ndyuaa Israel joo ncuee na ñet'oom Elías. Ncuee'ñeeⁿ ndyee chu waljoo' xcwe tîcua', ndo' teijndo' cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ.

²⁶ Saaⁿ nchii na m'aaⁿ cwii joo naⁿlcu'ñeeⁿ jñom Ty'ooots'om Elías, jñomyom juu na m'aaⁿ cwii yuscu na jndaⁿ ljoñe tsjoom Sarepta ndyuaa Sidón.

²⁷ Ndo' mati jndye nn'aⁿ na tyolei'cho ntycu lepra tyom'aⁿ ndyuaa Israel joo ncuee na tyom'aaⁿ profeta Eliseo. Saaⁿ meiⁿcwiindye naⁿñeeⁿ ticatsein'maaⁿ, macandaⁿ quii Naamán, ts'aⁿ ndyuaa Siria.

²⁸ Saaⁿ quia jndyena na luaa' tso Jesús, quia jo' cha'tso nn'aⁿ na too'ndye wats'om, jeeⁿcheⁿ ndya' jla'wjeena.

²⁹ Jla'tyuaa'na, tjeii'na jom nnom tsjoom. Ty'eñ'omna jom xqueⁿ ta yuu waa tsjoomna cha nla'cwatyua'na jom.

³⁰ Saaⁿ jom jluii'ñeⁿ quii'ntaaⁿna, mana tjaaⁿ yuu na wjaⁿ.

*Tsaⁿs'a na tseixmaⁿ na'jndii naquii' ts'om
(Mr. 1:21-28)*

³¹ Tjacue Jesús Capernaum, cwii tsjoom ts'ondaa Galilea. Jo' jo' tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ judíos xuee na cwita'jndyeena.

³² Ndo' jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na tyotseineiiⁿ, ee tyo'mooⁿna' na waa najndeii na matseixmaaⁿ.

³³ Naquii' wats'om'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na m'aaⁿ jndyeta naquii' ts'om. Jndeii seixuaⁿ ñ'oom 'ndyoo jndyeta'ñeeⁿ.

³⁴ Tsoom:

—Ca'ndii' já 'u Jesús ts'aⁿ Nazaret. ¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyô já? ¿Aa jndyo' na nntseyuui' já? Mawajnaⁿa 'ñeeⁿ cwiluiindy^u!. 'U cwiluiindy^u! Jnda Ty'ooots'om na lju' ts'om'.

³⁵ Seitia' Jesús juu, matsoom:

—Catseicheⁿ ndo' calui'yo' naquii' ts'om tsaⁿm'aaⁿ.

Ndo' jnda na seiquioo jndyeta juu quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, mana jlui' jndyeta ñ'eⁿ naⁿjndii naquii' ts'om. Ndo' meiⁿcwii nata' tical'ana ñ'eⁿñe.

³⁶ Jeeⁿ tyue cha'tsondye nn'aⁿ na ljo' s'aa Jesús. Jluena ndaaⁿ nc'iaana:

—Ñ'oommeiⁿ cwit'mooⁿna' na cwiluiiñê ts'aⁿ na maqueⁿ xjeⁿ. Ee waa najndeii na matseixmaaⁿ na matsaⁿ'ntjoom meiiⁿ jndyeta, meiiⁿ naⁿjndii, cwicalui'.

³⁷ Tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ cha'waa ndiocheⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

Sein'maⁿ Jesús staxeeⁿ Simón Pedro

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Quia jo' teicantyyaaⁿ, jlueeⁿeⁿ naquii' wats'om'ñeeⁿ. Tjaqueⁿeⁿ waa' Simón. Ndo' Simón'ñeeⁿ jeeⁿ niroom matseicona' staxeeⁿeⁿ. L'ana ty'oo nnom Jesús na catsein'maaⁿ juu.

³⁹ Jo' chii tjantyyaaⁿaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ, saⁿ'ntjoom na ca'ndii tycu'ñeeⁿ juu. Ndo' mañoom' tco'yana' tsaⁿ'ñeeⁿ. Mana teicantyya, seiñ'oom'ñe na tcwa'na.

Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿ wii

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Quia na jnda tmaaⁿ na manndyoo' wjaacue ñe'quiom', cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ nn'aaⁿna na jndye nnom ntycu cwitjoom, tquiochona joo na m'aaⁿ Jesús. Tiroom l'ooⁿ nacjoo ticwii cwii joo naⁿ'ñeeⁿ, mana n'maaⁿ.

⁴¹ Mati jndyendye nn'aⁿ saⁿ'ntjoom na calui' jndyeta naquii' n'om. Ty-ola'xuaa jndyeta'ñeeⁿ, tyolue:

—'U cwiluiindy^u! Jnda nquii Ta Ty'ooots'om.

Saa jom seitiaaⁿaⁿ jndyeta, tinquiaaⁿ na nla'neiⁿ, ee manquiuna na jom cwiluiiñê Cristo.

Mañequiaa Jesús ñ'oom naya ts'ondaa Galilea

(Mr. 1:35-39)

⁴² Quia jnda teincoo jlueeⁿeⁿ quii' tsjoom. Tjaaⁿ yuu na wataaⁿ quii' jnda. Ty'ecal'uee nn'aⁿ jom ndo' jliuna yuu m'aaⁿ. Ñe'cala'tsaaⁿndyena jom na wjaatyeeⁿ, cha tica'ñeeⁿ joona.

⁴³ Saa tsoom ndaana:

—Mati macaⁿna' na nñequiaya ñ'oom naya cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'ooots'om ndaaⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoom. Ee maxjeⁿ jo' ts'iaaⁿ na jñoom ja.

⁴⁴ Ndo' tyojaanquiaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ naquii' lan'om ts'ondaa Galilea.

5

Jndye calcaa tjeii'na

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

1 Cwii ndii' tyom'aaⁿ Jesús 'ndyoo ndaaluee chjoo na jndyu Genesaret. Jeeⁿ tyonchjena' jom na jla'canto'ndye nn'aⁿ nacañom'm cha nnda^a nndyena ñ'oom' Ty'o^ots'om.

2 Nty'iaaⁿ'aⁿ we w'aandaa 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ. Saa^a nn'aⁿ na cwitjeii' calcaa jnda^a jlui'na jo' jo'. Macwitmaaⁿ'na nlqui' 'naaⁿ'na.

3 Quia jo' tjacu^ooⁿ ts'om cwii w'aandaa'ñeeⁿ. W'aandaa 'naaⁿ' Simón jo'. Tcaaⁿ na cjaañ'oomti tsaⁿ'ñeeⁿ juuna' chjoowi' cha n'ndiina' tyuaatcwii. Ndo' tjacjom. Tquiaaⁿ ñ'oom ndaa^a nn'aⁿ xjeⁿ na wacatyeeⁿ'cheⁿ ts'om w'aandaa.

4 Quia na jnda^a jnda^a seineiiⁿ, tsoom nnom Simón:
—Catsaañ'om'yo' w'aandaawaa, wjaawjaatya^aaya yuu na njoomti. Ndo' catue'yo' nlqui' 'naⁿ'yo' na nntjei'yo' calcaa.

5 T'o^o Simón nnoom:
—Ta, meiiⁿ'chaa' tsjom ñel'aayâ ts'iaaⁿ ndo' meiⁿ'cwii catscaa tîcatjeii'â. Saa^a cantyja ñ'oom 'ndyo' 'u nncju'nnda'a tsqui'.

6 Jnda^a na l'ana na ljo', jeeⁿ jndye calcaa ty'oomna' ts'om tsqui' 'naaⁿ'na hasta ñe'caty'ioo'na'.

7 Jo' chii s'o^o lueena ndaa^a nt'omcheⁿ nc'iaana na ñjomndye cwiicheⁿ w'aandaa na quiotei'jndeii naⁿ'ñeeⁿ joona. Tquio naⁿ'ñeeⁿ. Ndo' jla'catoo'na we w'aandaa ñ'eⁿ calcaa, hasta ncuencue na c'u'na' joona'.

8 Quia jnda^a nty'iaa' Simón Pedro na luaa', tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Tsoom:

—Ta, ticaty'iomyana' na ññ'eⁿ' ñ'eⁿ'ndyo, ee ja ts'aⁿ'jnaⁿ.
9 Ee jeeⁿ ndya' seicaty'uena' jom ñequio nt'omcheⁿ nc'iaaⁿ'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ'ñê cantyja 'naaⁿ calcaa na tjeii'na.

10 Majo'ti tjom Jacobo ñequio Juan, ntseinda Zebedeo. Jona mañecwii t'maⁿ ts'iaaⁿ cwil'ana ñequio Simón. Quia jo' tso Jesús nnom Simón:

—Tinty'ue', je' mamanaⁿ'tona' na nn'aⁿ nntseitjom' na nla'jomndyena ñ'eⁿ'ndyo, tachii cwe' calcaa.

11 Jnda^a na tquiena tyuaatcwii ñ'eⁿ l'aandaa, mana 'ndyena ts'iaaⁿ 'naaⁿ'na. Ty'elajomndyena ñ'eⁿ Jesús.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

12 Quia na tyom'aaⁿ Jesús cwii tsjom, tyjee'cañoom cwii tsaⁿ's'a na cha'waañe chuu tycu lepra. Quia na nty'iaaⁿ'aⁿ Jesús, tjacwanquoom nom-tyuaa, s'aaⁿ ty'oo, tsoom:

—Ta, ntyjii na 'u nnda^a nntsein'maⁿ' ja, xeⁿ l'ue ts'om'.

13 Quia jo' Jesús seintyjooⁿ ts'o^ooⁿ tyeⁿ'nquoom'm tsaⁿ'ñeeⁿ. Tsoom nnom:

—Maxjeⁿ l'ue ts'o^ooⁿ na can'maⁿ'.

Ndo' mantyjacheⁿ n'maⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

14 Jnda^a chii tsoom nnom:

—Tintseineiⁿ' nnom meiⁿ'cwii ts'aⁿ na luaa' tuii. Saa^a cja', catseica'moⁿ'ndyu' nnom tyee ndo' quiaa' quioo' na nncue' cantyja na jnda^a n'maⁿ' cha'xjeⁿ na saⁿ'ntjom Moisés. Na nntsa' na luaa' nlui'yuu'na' ndaa^a nn'aⁿ na jnda^a n'maⁿ'.

15 Saa^a tjanty'eeti ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Jesús. Ndo' jndyendye nn'aⁿ tyo'oontyjaa' na nndye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Mati ñe'can'maaⁿ'na ntycu na wiina.

16 Saa^a jom teiño^o, tjaaⁿ jo yuu na ñenqueⁿ. Jo' jo' tyotseineiⁿ' nnom Ty'o^ots'om.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

17 Cwii xuee'ñeeⁿ ma'moⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ. Jo' jo' meindyuaandye nt'om nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Naⁿñeeⁿ jnaⁿna cha'tso njoom nch'u ts'ondaa Galilea ñequio Judea ndo' mati tsjoom Jerusalén. Ndo' juu najndeii na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om m'aaⁿna' ñ'eⁿ Jesús na matsein'maaⁿ nn'aⁿwii.

18 Mañejuu xjeⁿñeeⁿ tquie'cañom nt'om naⁿnom na chona tsuee na ndii' ts'aⁿ na jndaⁿ teintjeiⁿ nc'ee na tei'caljoo tycutqueeⁿ. Tyol'uee'ndyena chiuu ya na nnc'ooñ'omna tsaⁿñeeⁿ naquii' w'aa na nlqueⁿna jom jo nnom Jesús.

19 Saa ticaliuna chiuu ya nl'ana ee na jeeⁿ jndye nn'aⁿ. Jo' chii ty'ewana nacjoo' w'aa, tjooⁿna nquioo, jla'c'oⁿna jom na njoom tsuee. Tqueⁿna jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ jo nnom Jesús.

20 Quia na nty'iaa' Jesús na cwila'yuy'a n'om naⁿñeeⁿ, tsoom:

—'U re, matseit'maⁿ ts'o^onya jnaⁿ na matseixmaⁿ.

21 Quia jo' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos to'na na tiya nquiuna ñ'eⁿñê. Tyola'tiuuna naquii' n'omna: “¿Ñeeⁿ cwiluiiñe tsaⁿm'aaⁿ na ti'maaⁿ ts'oom na matseineiⁿ ñ'oom na wjaana' nacjoo' Ty'o^ots'om?”

22 Sei'noⁿ Jesús ñ'omtiuu 'naaⁿna. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ticuaaya nquiu'yo' ñ'eⁿndyo?

23 ¿Cwaaⁿ ñ'oom na tijndeit'ina' na catsjooⁿya? ¿Aa na nntsjo^o: “Matseit'maⁿ ts'o^onya cha'tso jnaⁿ”, oo aa na nntsjo^o: “Quicantyja', cja'ca'”?

24 Saa cha caliu'yo' na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ndo' na waa najndeii na matseixmaⁿya nnom tsjoomnancuewaa na catseit'maⁿ ts'o^onya jnaaⁿ nn'aⁿ, quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—'U re, matsjooⁿya njom', quicantyja', catseilcwiindyu' tsue' cja'to' wa'.

25 Mañoom' teicantyja tsaⁿñeeⁿ na jndoo' cha'tso nn'aⁿ. Seilcwiiñê tsuee 'naaⁿaⁿ na ñetuaaⁿ. Mana tjaaⁿ waⁿaⁿ. Jeeⁿ matseit'maaⁿñê Ty'o^ots'om.

26 Ndo' tyueneiiⁿ cha'tsondye nn'aⁿ. Tyola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om. Jluena ñequio na tyueneiiⁿna:

—Xuee je' nty'iaa ndaaya cwii na jeeⁿ t'maⁿ, na meiⁿjom tiquinty'iaaya.

Ma'maⁿ Jesús Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

27 Jndaⁿ tuii na luaa', jlui' Jesús jo' jo'. Ljeiiⁿ cwii tsaⁿco'ñom s'om na jndyu Leví. Wacatyeeⁿ tsaⁿñeeⁿ w'aa yuu na cwi'oocatioom nn'aⁿ s'om ts'iaaⁿndaana cwentaa' gobiernom. Quia jo' tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Candyo'ntyjo' naxaⁿa.

28 Mantya teicantyja Leví, tjei'ñê cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ, chii tjatseijomñê ñ'eⁿ Jesús.

29 Ndo' seiñ'oom'ñê cwii nantquie t'maⁿ waⁿaⁿ cwentaa' Jesús. Seitjoom jndye nc'iaaⁿaⁿ na ñequio ñeto'ñoom s'om ts'iaaⁿndaⁿ nn'aⁿ cwentaa' gobiernom. Teindyuaandiyena nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿñê ndo' ñ'eⁿ Jesús ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

30 Ndo' nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tyola'ncjoo'ndyena nacjoo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Jluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—¿Chiuu na cwicwa'yo' ndo' cwiwe'yo' ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom, ndo' ñequio nn'aⁿ na cwila'tjo^ondyena nnom Ty'o^ots'om?

31 T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Nn'aⁿ na tiwii titjo^ondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei, saa nn'aⁿ na wii tjoo^ondyena jom.

³² Ja nchii jndyoo_oya na nncwa^{ny}a nn'aⁿ na cwila'jomndye cantyja na maty'iom_yana'. Ja jndyoo_oya na nncwa^{ny}a nn'aⁿjnaⁿ na calcwe' n'omna.

Cantyja 'naaⁿ na nntseicwejndo'ñe ts'aⁿ
(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Quia jo' tyoluena nnom Jesús:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Juan, jndye ndii' cwila'cwejndo'ndyena ndo' cwila'neiⁿna nnom Ty'o_ots'om. Ndo' majo'ti cwil'a nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Saa joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' cwicwa'na ndo' cwiwena. ¿Chiuu na luaa' cwil'ana?

³⁴ T'o_oⁿ ndaana:

—¿Aa ndya' nndu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na tqi_ola'jomndyena na macoco ts'aⁿ na cala'cwejndo'ndyena yocheⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿ nquii tsaⁿs'a na macoco quii'ntaaⁿna?

³⁵ Saa nncue'ntyj_o xuee na nncwji'na' jom quii'ntaaⁿna, ncuee'ñeeⁿ nla'cwejndo'ndyena.

³⁶ Mati seineiⁿ ndaana ñ'oom na wjaañoom' cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaana. Tsoom:

—Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ nntyjee cwii taⁿ liaa', liaa xco na nntseyo_o liaa ntsaa ñ'eⁿ juuna'. Ee xeⁿ luaa' nnts'aa ts'aⁿ, nntsei'naaⁿaⁿ liaaⁿaⁿ liaa xco'ñeeⁿ ndo' nchii macanda_o jo', mati tixocatseix'iaa'ñena' ñequio_o liaa ntsaa'ñeeⁿ.

³⁷ Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nntiom winom xco n'om ntjaⁿ teindy_o. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa ts'aⁿ, nnty'ioo'na' nl'a winom xco'ñeeⁿ, mana cwiwi'ndaa' winom ndo' mati ntjaⁿ'ñeeⁿ.

³⁸ Jo' chii macaⁿna' na nnc'oocue winom xco n'om ntjaⁿ xco cha meiⁿ ntjaⁿ xco'ñeeⁿ ticwi'ndaa'na' ndo' meiⁿ winom.

³⁹ Ee ts'aⁿ na ma'uu winom tquie, meiⁿchjoo tica'naⁿ ntyjii winomxco. Ee matsoom na joo winom tquie, jo' ca'naⁿti.

6

Ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ
(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Luaa tuii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos. Mawinom Jesús yuu na niom ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ. Ty'uee'ndyena joona' n'om lueena jnda_o chii tquii_{na}.

² Quia jo' nt'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos jluena:

—¿Chiuu na cwil'a'yo' cwii na ticatsa_ontjomna' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

³ T'o_o Jesús, tsoom ndaana:

—'O, ¿aa tyoola'naⁿyo' ñ'oom chiuu s'aa David quia na t'oom na ñe'jnoom'm, ndo' mati nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê?

⁴ Tjaqueⁿeⁿ wats'om cwentaa' Ty'o_ots'om, tcaaⁿ ntyoo' na jnda_o tqueⁿ nn'aⁿ jo nnom Ty'o_ots'om. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ macanda_o ntyee wanaaⁿ na nlcwa'na joona'. Saa tcwa' David joona' ndo' mati tquiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ.

⁵ Quia jo' tsoom ndaana:

—Ja na cwiluiindy_o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee waa na jnd_o na nntsjo_o ljo' cal'a nn'aⁿ meiiⁿ xuee na cwita'jndya_{aya}.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na jnda_o tjateii ts'o
(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Cwiicheⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, tjaquiee' Jesús wats'om chjoo. Tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jnda_o tjateii ts'o ntyjaya.

⁷ Ndo' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, jeeⁿ tyoqueⁿna cwenta xeⁿ na nntsein'maⁿ Jesús ts'aⁿwii' xuee na cwita'jndyeena, cha quia jo' nnda^a ññe'quiaana jnaaⁿaⁿ.

⁸ Saaⁿ mantyjeeⁿ chiuu cwila'tiuuna, jo' chii tsoom nnom ts'aⁿ na jndaⁿ tjateii ts'o:

—Quicantyja', cwintyje' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

Ndo' teicantyja tsaⁿñeeⁿ, teintyjeeⁿeⁿ xcwe.

⁹ Jndaⁿ jo' tso Jesús ndaⁿana:

—Nncwax'aⁿ cwii ñ'oom ndaaⁿ'yo', xuee na cwita'jndyaⁿaya, ¿aa wanaaⁿ na cateijndeiⁿ ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ na wi' matjom oo aa ticateijneiⁿ juu? ¿Aa cwji'n'maaⁿñê x'iaaⁿ'aⁿ cha ticue' oo aa ca'ñeeⁿ na cue'?

¹⁰ Jndaⁿ chii nty'iaaⁿ'aⁿ ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ, tsoom nnom ts'aⁿwii':

—Catseiliuu' ts'o'.

S'aa tsaⁿñeeⁿ na ljo' ndo' tco'ya'ñ'eⁿna' ts'oⁿ.

¹¹ Jnaaⁿ jo' jeeⁿ jla'wjeena Jesús. Ndo' tyo'maⁿna ñ'eⁿ nc'iaana ljo' nnda^a nl'ana jom.

Macwji'ñe Jesús canchoo'we ts'aⁿ cwentaaⁿ'aⁿ

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Joo ncuee'ñeeⁿ tjawa Jesús cwii ta naquii' jnda^a na nntseineiⁿ nnom Ty'oⁿots'om. Ndo' meii'nchaa' tsjom tyotseineiⁿ nnom.

¹³ Quia na jndaⁿ teixuee, tcwaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Quii'ntaaⁿna tjeii'ñê canchoo'wendye nn'aⁿ na seicajñoom joona apóstoles, nn'aⁿ na majñom Ty'oⁿots'om ts'iaaⁿ 'naaⁿ'.

¹⁴ Nmeiiⁿ ncueena: Simón, tsaⁿ na seicajñoom Pedro, ñequio tyjee tsaⁿñeeⁿ, Andrés, ñ'eⁿ Jacobo ñequio Juan, ñ'eⁿ Felipe ñequio Bartolomé,

¹⁵ ñ'eⁿ Mateo ñequio Tomás, ñ'eⁿ Jacobo jnda Alfeo, ndo' ñ'eⁿ Simón na cwiluena cananista,

¹⁶ ñ'eⁿ Judas jnda Jacobo ñequio Judas Iscariote, ts'aⁿ na tquiaa cwenta Jesús.

Ma'moⁿ Jesús ñ'oom ndaaⁿ jndye nn'aⁿ

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Jndyocue Jesús ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ty'emeintyjee'na cwii su. Jo' jo' jndaⁿ tquie'cañom nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ ñequio jndyendye nn'aⁿ na jnaⁿ cha'waa Judea ñequio Jerusalén ñequio 'ndyoo ndaaluae na nndyoo' tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón. Naⁿñeeⁿ tquiona na nndyena ñ'oom na mañequiaaⁿ, ndo' na nntsein'maaⁿ joona ntycu na cwitjoomna.

¹⁸ Mati sein'maaⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ cwajndii tyoleichuu jndyetia.

¹⁹ Cha'tsondye nn'aⁿ tyol'uee'ndyena chiuu ya cha nnda^a ññe'quio'na jom, ee waa najneiⁿ na nn'maⁿ ts'aⁿ xeⁿ nnda^a ññequiuu' jom. Jo' chii cha'tsondyena n'maaⁿna.

Nmeiiⁿ mañequiaana' na neiiⁿ ts'aⁿ

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Quia jo' nty'iaaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ, tsoom ndaaⁿana:

—'O nn'aⁿ na nty'iaandyo', mañequiaana' na neiⁿ'yo', ee cwilaxmaⁿ'yo' cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'oⁿots'om.

²¹ 'O nn'aⁿ na cwiwe'jndo'yo' je', mañequiaana' na neiⁿ'yo' ee quia ññequiaa Ty'oⁿots'om cha'cwijom na jndaⁿ tjacjo'yo'.

'O nn'aⁿ na cwityuee'yo' je', mañequiaana' na neiⁿ'yo' ee macwji' Ty'oⁿots'om na chjoo' n'om'yo'.

22 'Mañequiaana' na neiⁿ'yo' quia na cwila'jndoo nn'aⁿ 'o na cwilei'ntyjona 'o, na cwila'jnaaⁿ'na 'o, ndo' na cwil'ana na ticuee' n'omna 'o nc'e na m'aⁿ'yo' cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

23 Manmeiiⁿ tyota'wi' weloo naⁿ'ñeeⁿ profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oōts'om tandyo xuee. Jo' chii c'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo' xuee na cwiťjom'yo' nawi'meiⁿ'. Ee t'maⁿ naya 'naⁿ'yo' cwiwiwe cañoom'luee.

24 'Saa nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwiluii'tmaⁿndyo' na quit'maⁿ n'om'yo' juu na tyandyo'. Ee cwe' cantyja'ti je' na mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na jeeⁿ l'ue m'aⁿ'yo'.

25 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwicwa'jaacjo'yo' je'. Ee nncue'ntyjō xuee na nnc'om'yo' cha'cwijom na ñejndo'yo'.

'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na jeeⁿ neiⁿ'yo' je'. Ee nncue'ntyjō xuee na nntyuee'yo' ndo' nla'xua'yo' na chjoo' n'om'yo'.

26 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na je' jndye nn'aⁿ cwiťjeii'yana 'o. Ee maluaa' ñel'a weloo naⁿ'ñeeⁿ. Tyoluena ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ joo profetas na cwe' tyonquio'nn'aⁿ joona.

C'oōⁿya na wi' n'oōⁿya nn'aⁿ na jndoo jaa

(Mt. 5:38-48; 7:12)

27 'Saa matsjōoya ndaa' 'o nn'aⁿ na cwindye'yo' ñ'oom na mañequiaa: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Ndo' cal'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na ticuee' n'om 'o.

28 Cataⁿ'yo' na catio'naaⁿ'ñe Ty'oōts'om nn'aⁿ na cwituee' ñ'oom wi' nacjo'yo'. Ndo' calaneiⁿ'yo' nnoom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jnaaⁿ'na 'o.

29 'Ñeeⁿ na mmeiⁿ' nda' ntsmaⁿ', mati cwiicheⁿ ntyja quiaa' na mmeiⁿ' nda'. Ndo' 'ñeeⁿ na nncwji' liaatco 'naⁿ', mati quiaa' cotom' na nncjaañ'oom.

30 Meiⁿ'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macaⁿ cwii 'naⁿ njom', quiaa'. Ndo' xeⁿ tjañ'oom ts'aⁿ 'naⁿ' ndo' tiñe'catseilcweeⁿ'eⁿ juuna', tintseincjoo'ndyu' na calcwe'na'.

31 Cha'xjeⁿ na l'ue n'om'yo' na cal'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo', majo'ti cal'a' 'o ñ'eⁿndye joona.

32 'Xeⁿ m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' cwe' tomti nn'aⁿ na mati wi' n'om 'o, quia jo' ¿yuu waa na yaticheⁿ cwil'a'yo'? Ee nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndyena Ty'oōts'om m'aⁿ'na na wi' n'omna nc'iaana na wi' n'om joona.

33 Xeⁿ cwil'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' cwe' tomti ñ'eⁿ nn'aⁿ na mati cwil'a na ya nn'aⁿndyena ñ'eⁿndyo', ¿yuu waa na jeeⁿ ya cwil'a'yo'? Ee mati nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ jnaⁿ majo'ti cwil'ana.

34 Ndo' xeⁿ cwitei'jndei'yo' 'naⁿ nn'aⁿ na nquiu'yo' na mati joo nntei'jndei' 'o, quia jo' ¿yuu waa na yaticheⁿ cwil'a'yo'? Ee mati nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ jnaⁿ cwitei'jndei'ina 'naⁿ ndaa nc'iaana ee manquiuna na nnjoom jo'.

35 Saa 'o je' c'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Cal'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ. Catei'jndei'yo' 'naⁿ na cwilei'ñ'om'yo' nn'aⁿ, meiiⁿ ticantyyaa' n'om'yo' na nla'l'cwe'na. Quia jo' t'maⁿ naya nnda'yo' cañoom'luee. Ndo' nlaxmaⁿ'yo' ntseinda Ty'oōts'om na m'aaⁿ nandyeticeⁿ. Ee mati jom m'aaⁿ na wi' ts'oom meiiⁿ nn'aⁿ na l'ō meiiⁿ mach'eeⁿ ya joona. Ndo' wi' ts'oom nn'aⁿ na wi'ndye.

36 C'om'yo' na wi' n'om'yo' cha'tsondye nn'aⁿ cha'xjeⁿ nquii Tsotye'yo' m'aaⁿ na wi' ts'oom cha'tsondye nn'aⁿ.

Tintu'xaaⁿya nn'aⁿ

(Mt. 7:1-5)

37 Tintu'xeⁿ'yo' nn'aⁿ na cwe' xjeⁿto 'o, cha meiⁿ tincu'xeⁿ Ty'oōts'om 'o. Tintio'yo' nn'aⁿ l'ō nawi' cha tintioom 'o l'ō nawi'. Cala't'maⁿ n'om'yo' nn'aⁿ cha mati nntseit'maⁿ ts'oom 'o.

³⁸ Quia'yo' na cateijndeiina' nn'aⁿ, quia jo' mati nnto'ñoom'yo' na nntei-jndeiina' 'o. Ee Ty'oots'om nñequiaaⁿ na nnto'ñoom'yo' cwii na candaa' tu'xeⁿna'. Jo' jo' matseijomna' cha'cwijom cwii 'naⁿ na teincwii'na', tyeⁿ ty'ecuena' hasta too' wantyjo. Ee cantyjati xjeⁿ na cwiñe'quia'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ, majo'ti nntseilcwe' Ty'oots'om na cwii nnjoom ndaa'yo'.

³⁹ Mati seineiⁿ Jesús ndaana cwii ñ'oom na tjañoom', tsoom:

—¿Aa ndaaⁿ nncjaañ'oom tsaⁿnchjaaⁿ cwiicheⁿ tyjenchjaaⁿaⁿ? ¿Aa nchii wendyena nntiomna' ts'om tsue'tsjoom?

⁴⁰ Xocats'aana' na ts'aⁿ na matsei'naaⁿ cwiluiit'mañetyeeⁿ, nchiiti ts'aⁿ na ma'moⁿ nnoom. Saa quia na jnda sei'naaⁿñ'eeⁿ cha'tso na t'moⁿ tsaⁿñ'eeⁿ nnoom, quialjo'cheⁿ nntseijomna' jom cha'na ts'aⁿ na t'moⁿ nnoom.

⁴¹ '¿Chiuu na jeeⁿ ndo' jnda na njom ts'omnom x'ia', saa tiqueⁿ cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu'?

⁴² ¿Chiuu na jeeⁿ ñe'catseijndaa'ndyu' jnaaⁿ x'ia'? ¿Aa nntsu'yu' nnoom: “Cwa 'u nn'aⁿya, quiaa' na nncwji'a ntquioo' jnda na njom ts'omnjom'”, saa manncu' tiqueⁿ cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom'? 'U ts'aⁿ na mache' na matseicandaa'ndyu' cha canty'iaa nn'aⁿ, najndyee cwji' ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu', quia jo' tquio'ya' na nncwji' ntquioo' jnda ts'omnom x'ia'.

Taa' ts'oom ma'moⁿna' ljo' ts'oom juuna'
(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ Ticwii cwii ts'oom na ya xocats'aana' ta na tis'a. Ndo' ts'oom na tis'a meiⁿ xocats'aana' ta na ya.

⁴⁴ Ticwii cwii ts'oom, taa'na' ma'moⁿna' ljo' ts'oom juuna'. Ee tijoom nntseicjoo ts'aⁿ ta higo ts'oom niroom. Meiⁿ tijoom nntseicjoo ts'aⁿ tauva cwii ts'oo niroom.

⁴⁵ Maluaa' matseijomna' nn'aⁿ cha'na n'oom ntjom. Juu ts'aⁿ na ya ts'aⁿñe, mach'eeⁿ yuu na ya, ee naquii' ts'oom cwinaⁿ na ya na matseitoom. Saa ts'aⁿ na wi'ñe, mach'eeⁿ yuu na tis'a, ee naquii' ts'oom cwinaⁿ nawi' na matseitoom. Ticwii cwii ts'aⁿ cantyjati na matseituu naquii' ts'om, maxjeⁿ jo' matseineiⁿ.

We nnom tsiaⁿtsjo'
(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ '¿Chiuu na cwindu'yo' na Ta ja quia na cwi'maⁿyo' ja ndo' tiñe'calacanda'yo' ñ'oom na matsjoo ndaa'yo'?

⁴⁷ Ticwii cwii ts'aⁿ na macwjee'cañoom ja na mandii ñ'oom na matsjoo nmeiⁿ, ndo' matseicanda' joona', m'moⁿya ndaa'yo' chiuu matseijomna' tsaⁿñ'eeⁿ.

⁴⁸ Matseijomna' jom cha'cwijom cwii ts'aⁿ na jndo' ts'om na s'aa waa'. Tyoca'ñeeⁿ njoom, tyeⁿ tqueeⁿ tsiaⁿtsjo' cha jndei w'aa. Quia na tyjee' jndaa, tcoona' tyuaatcwii, jndei tyocjaacameiⁿñ'ena' ndaa w'aa'ñeeⁿ. Saa tîcats'eina' ee na tyeⁿ tjaluiina' nacjoo' tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ.

⁴⁹ Saa juu ts'aⁿ na cwe' mandii ñ'oom na matsjoo ndo' titseicanda' joona', tsaⁿñ'eeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwii ts'aⁿ na tijndo' ts'om na s'aa waa' na cwe' jnaⁿtona' nomtyuaa. Tjaa'naⁿ niaⁿljo' tuii. Quia na tyjee' jndaa ndo' jndei tyocjaacameiⁿñ'ena' w'aa'ñeeⁿ, mantya tmeiⁿna' juuna'. Ndo' t'maaⁿ tsuu cantyja 'naaⁿna'.

7

Sein'maⁿ Jesús mosoo' capeitaⁿ, ts'aⁿ romano
(Mt. 8:5-13)

¹ Jnda na seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ na tyondye nn'aⁿ, quia jo' tjaaⁿ tsjoom Capernaum.

² Tsjoom'ñeeⁿ m'aaⁿ cwii capeitaⁿ na matsaⁿntjom cwii siaⁿnto sondaro. Ndo' m'aaⁿ cwii mosoom'm na jeeⁿ wi' ts'oom, mañe'cue' na nioom wii'.

³ Quia na jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús, jñoom nt'om nn'aⁿ na cwilui-itquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos na c'oocal'ana ty'oo na candyoya Jesús na nntsein'maⁿ tsaⁿñeeⁿ mosoom'm.

⁴ Jnda tquiena na m'aaⁿ Jesús, ñequio ñ'oom ty'oo tyoluena nnoom:

—Ts'aⁿ na jñom já, ya ts'aⁿñe, jo' chii maty'iomna' na catseñ'oom'ndyu' jom.

⁵ Ee jeeⁿ wi' ts'oom jaa nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel, ndo' s'aaⁿ wats'om 'naaⁿyâ.

⁶ Quia jo' tja Jesús ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ. Quia ma'ooquiena waa' capeitaⁿ, jñom tsaⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye na c'oocaluena nnom Jesús:

—Ta, ndi' matso ts'aⁿ na wii' mosoo' ticatseixmaaⁿ na nncja'quie' naquii' waⁿaⁿ, jo' chii tiñe'tseicachjuutyeeⁿ 'u.

⁷ Meiⁿ cwe' na nndyocatjomñê 'u, ticatseixmaaⁿ. Ndo' ntyjeeⁿ na meiiⁿ cwe' ñ'oom na nntsu', nn'maⁿ mosoom'm.

⁸ Ee jom m'aaⁿ nacje 'naaⁿ ts'aⁿ na matsaⁿntjom jom. Ndo' mati m'aⁿ sondaro nacje 'naaⁿaⁿ. Quia na nntsoom nnom cwii joona: “Luaa' cja'”, wjaa tsaⁿñeeⁿ. Ndo' quia na nntsoom nnom cwiicheⁿ: “Candyo' luaa”, ndyo. Mati quitsoom nnom cwii cwii mosoom'm: “Catsa' luaa”, ndo' nnts'aa.

⁹ Quia na jndii Jesús ñ'oomwaa', jeeⁿ tjawee' ts'oom cantyja 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Taqueeⁿ nty'iaaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na 'oontyjo naxeeⁿeⁿ, tsoom:

—Candyeyo' nntsjoq, meiⁿ cwii ts'aⁿ tyooljeiya quii'ntaaⁿ jaa nn'aⁿ Israel, na t'maⁿ matseyu'ya ts'om cha'na tsaⁿm'aaⁿ.

¹⁰ Quia na jnda ty'elcwee' nn'aⁿ na jñom capeitaⁿ, jliuna na jnda n'maⁿ moso na wii'.

Seilcwinnda' Jesús ts'oo

¹¹ Jnda tuii na luaa', tja Jesús tsjoom na jndyu Naín. Ndo' jndye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ ty'ena ñ'eⁿñê ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

¹² Quia na jnda teindyona 'ndyoots'a tatiom nnom tsjoom, jliuna na cwicalui' nn'aⁿ na 'oocaty'iuu ts'oo, tsaⁿs'a jnda cwii yuscu na jnda ljoñe. Tsaⁿs'a'ñeeⁿ macandã ñenquii tuiiñe. Jndye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ty'ela'jomndye ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹³ Jnda na nty'iaa' Ta Jesús yuscu'ñeeⁿ tioo na jeeⁿ wi' ts'oom juu. Tsoom nnom:

—Tanty'ioo'.

¹⁴ Quia jo' tjantyjaaⁿaⁿ, tyeⁿnquiom'm yuu na njom ts'oo. Ndo' nn'aⁿ na cho juuna', ty'emei'ntyjee'na. Matsoom nnom ts'oo'ñeeⁿ:

—Aa ndi' sa, matsjoq njom': Quicantya'.

¹⁵ Ndo' teicantya ts'aⁿ na jnda tue', toqⁿ na matseineiiⁿ. Tquiaa Jesús jom l'o tsoñeeⁿ.

¹⁶ Jeeⁿ ndya' seicaty'uena' cha'tso nn'aⁿ. Tyola't'maaⁿndyena Ty'oqots'om, tyoluena:

—Jnda teitquioo'ñe cwii profeta quii'ntaaⁿya na t'maⁿ tseixmaaⁿ.

Ndo' mati tyoluena:

—Ty'oqots'om jnda tyjee'cañoom na mateijneiⁿ jaa na cwiluiindyq cwen-taaⁿaⁿ.

¹⁷ Ndo' tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naaⁿ na luaa' s'aa Jesús cha'waa ts'ondaa Judea ñequio njoom na niom ndiocheⁿ jo' jo'.

*Juan majñoom nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús
(Mt. 11:2-19)*

18 Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan, jla'candiina jom cha'tso ñ'oommeiⁿ!. Quia jo' t'maaⁿ wendye naⁿñeeⁿ.

19 Jñoom joona na c'oota'x'ena 'ndyoo Jesús, ¿aa jom cwiluiñê nquii na nncwjee'cañoom tsjoomnancue oo aa nncwindoo'na cwiicheⁿ?

20 Ndo' quia na jnda tquie'cañom naⁿñeeⁿ Jesús, jluena nnoom:

—Juan tsaⁿ na matseits'oomñe nn'aⁿ, jom jñoom já na m'aaⁿ na cata'x'aayâ njom': “¿Aa 'u cwiluiindyu' nquii na nncwjee'cañoom tsjoomnancue, oo aa nncwindoo'â cwiicheⁿ?”

21 Juu xjeⁿñeeⁿ tyotsein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿ na wii ñequio ntycu na tcuu wjaana'. Mati tyotsein'maaⁿ nn'aⁿ na maleichuu jndyeta, ndo' s'aaⁿ na nty'iaa nn'aⁿ na nchjaaⁿ.

22 Jnda chii tsoom ndaa nn'aⁿ na jñom Juan:

—Catsa'yo', cala'candii'yo' Juan ljo' na jnda jndye'yo', ndo' na jnda nty'ia'ndaa'yo' jndye nn'aⁿ n'maaⁿ. Nn'aⁿ na nchjaaⁿ jnda teitquioo. Ndo' nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee', je' ya cwi'ooca'. Nn'aⁿ na cho tycu lepra, je' jnda n'maaⁿ. Nn'aⁿ na canda, je' ya cwindye. Nn'aⁿ na jnda tja, jnda cwitando'nda'. Ndo' ndyeñeeⁿ jnda macwindye ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

23 Ndo' mañequiaana' na neiiⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ticwji'ñe cantyja 'naⁿya.

24 Jnda na ty'elcwee' nn'aⁿ na jñom Juan, to' Jesús na matseineiⁿ ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm cantyja 'naaⁿ Juan. Matsoom:

—¿Chiuu waa saacanty'ia'yo' na sa'yo' ndyuaa na tja nn'aⁿ c'oom yuu na tyom'aaⁿ Juan? ¿Aa nty'ia'yo' jom cha'cwijom cwii tsmaaⁿ na maleiñ'oomñe jndye? Ntyjii nchii jo'.

25 Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' jom na cweⁿ liaa na jeeⁿ jnda? Ntyjii nchii jo'. Queⁿyo' cwenta, nn'aⁿ na cwicwee' liaa na jnda, joona jeeⁿ l'ue m'aⁿna ndo' ya cwic'eeⁿna quii' lan'iaaⁿ nt'maⁿ.

26 Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' na cwiluiñê profeta? Mayuu' na jo' jom. Ndo' t'maⁿti matseixmaaⁿ, nchiiti meiⁿnquia profeta.

27 Ee waa ljeii na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿaⁿ. Matsona':

Ja majñooⁿñetyaya cwii moso 'naⁿya na wjaajndyee cantyja na nncja' na wjaañ'oom ñ'oomya.

Jom nncwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿ cha nnc'omc'eendye nn'aⁿ quia na nncue'cañoom'.

28 Candye'yo' nntsjo, quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue, tijoom ñet'oom cwii profeta na t'maⁿti cwiluiñê cha'na Juan. Saa meiiⁿ na ljo', ts'aⁿ na cjeti mach'ee, juu t'maⁿti cwiluiñê yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om, nchiiti Juan.

29 Cha'tso nn'aⁿ na jndye ñ'oom na seineiⁿ Juan mandin'eeⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ts'iaaⁿndaa nn'aⁿ cwentaa' gobiernom, ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ, teits'oomndyena s'aa Juan ee jla'noⁿna na xcwe mach'ee Ty'oots'om.

30 Saa nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, l'ana na ticwil'ue ñ'oom na seijndaa'ñe Ty'oots'om na nlui'n'maaⁿndyena, jo' chii tñquiandyena na nntseits'oomñe Juan joona.

31 Quia jo' tso Jesús ndaana:

—¿Ljo' nntseijoom'ndyoo cantyja 'naⁿyo' ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nc'iaa'yo' na m'aⁿ je'? Ndo' ¿ñeeⁿ matseijomna' 'o?

32 Matseijomna' 'o cha'na yocanch'u na tileicatjoom' na cwinquioo' na meindyuaandye ts'om nataa. Cwila'xuaana ndaa nc'iaana, cwiluena: “Cwitjo^o'â tsmaaⁿ na macoco ts'aⁿ saa 'o tiñe'cala'jnom'yo'. Cwitaayâ som ts'oo saa mati tiñecatyuee'yo'.”

³³ Ee tyjee'cañoom Juan, ts'aⁿ na ñeseits'oomñe nn'aⁿ, jom tícwaaⁿ'aⁿ nan-tquie na ya, meiⁿ winom tíc'om. Saa 'o cwindu'yo': "Tsaⁿjndii matseixmaaⁿ."

³⁴ Ndo' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, jnda tyjacañōōⁿya 'o. Ja matseijomndyō ñ'eⁿ nn'aⁿ, macwa'a ndo' ma'ua. Saa 'o cwindu'yo' na ja cwiluiindyō ts'aⁿ na jeeⁿ cwa', jeeⁿ 'uu. Ndo' mati cwindu'yo' na ja matseix'iaa'ndyō ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om.

³⁵ Saa tints'aa ee cha'tso ljo' na mach'ee Ty'oots'om cwit'mōōⁿna' na jndo' ts'oom.

Tja Jesús waa' Simón, ts'aⁿ fariseo

³⁶ Cwii ts'aⁿ fariseo tqueeⁿñê Jesús waⁿ'aⁿ na nlcwa'na. Ndo' tjaquiee' Jesús quii' waa' fariseo'ñeeⁿ ndo' tjacjom nacañom' meiⁿsa.

³⁷ Cwii yuscu tsjoom'ñeeⁿ na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ naⁿnom, quia na jñeeⁿ na wacatyeeⁿ Jesús nacañoom' meiⁿsa waa' fariseo, jndyōñ'oom cwii tsioo na tuiina' ñ'eⁿ tsjō' canchii' na njom ncheⁿl cachi.

³⁸ Jndyomeintyjeeⁿeⁿ nacañoom' nc'ee Jesús. Tōōⁿōⁿ na maty'ioom ndo' cwiquiaa ndaannoom nacjoo' nc'ee Jesús. Ñequio sooxqueeⁿ tyowee'ñê nc'ee Jesús. Tyo'om nc'ee ndo' tyoñ'oomñê ncheⁿl cachi'ñeeⁿ.

³⁹ Ndo' juu ts'aⁿ fariseo na tqueeⁿñê Jesús na catseijomñe ñ'eⁿñê, nty'iaaⁿ'aⁿ na luaa'. Quia jo' seitioom naquii' ts'oom: "Tsaⁿm'aaⁿ, xeⁿ mayuu' cwilui-ñê profeta, jnda sei'noōⁿōⁿ ñeeⁿ yuscum'aaⁿ na manquiu' jom, ndo' ljo' mayaaⁿ. Ee tsaⁿm'aaⁿ, ts'aⁿ na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ naⁿnom."

⁴⁰ Quia jo' tso Jesús nnom fariseo'ñeeⁿ:

—Aa ndi', Simón, waa cwii na ñe'catsjōō njom'.

T'ō Simón, tsoom:

—Āa, catsu' nndii.

⁴¹ Tso Jesús:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na teijndei s'om nn'aⁿ. Ndo' t'om we nn'aⁿ na tyocacho'jnaⁿ nnoom. Cwii tsaⁿñeeⁿ tyocachujnaaⁿ 'om siaⁿnto denarios. Ndo' cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ tyocachujnaaⁿ ñewen'aaⁿ nchoo' qui denarios.

⁴² Ndo' naⁿñeeⁿ tícandaa nntioomna, saa meiiⁿ na ljo', wendyena seit'maⁿ ts'oom. Quia jo' ¿cwaan cwii na wendye naⁿñeeⁿ nnc'oom na jndati ntyjii ñ'eⁿñê?

⁴³ T'ō Simón, matsoom:

—Matseitiuuya ts'aⁿ na t'maaⁿti chujnaⁿ nnoom, juu tsaⁿñeeⁿ jndati ntyjii jom.

Quia jo' matso Jesús nnoom:

—Majo'ndyo macwji' cwenta.

⁴⁴ Jnda jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿ'aⁿ yuscu'ñeeⁿ, matsoom nnom Simón:

—¿Aa manty'ia' yuscum'aaⁿ? Ja jndyōquia'a wa', tñquiaa' ndaa na nntmaⁿ nc'a saa tsaⁿm'aaⁿ je', jnda tmaaⁿ nc'a ñequio ndaannoom. Ndo' jnda tyuee'ñê nc'a ñequio sooxqueeⁿ.

⁴⁵ 'U tíc'ua' ntsmaaⁿ'a cha'na waa costumbre, saa tsaⁿm'aaⁿ cantyjati na jndyōquia'a wa', tyoocjaameintyjeeⁿeⁿ na ma'om nc'a.

⁴⁶ 'U tícwjaa'ndyu' seitye xquaaⁿ saa tsaⁿm'aaⁿ jnda ty'oomñê ncheⁿl cachi nc'a.

⁴⁷ Jo' chii matsjōō njom' cha'tso na matseitjōōñê jnda seit'maⁿ ts'ōōⁿ, jo' na jeeⁿ jnda ntyjeeⁿ ja. Saa juu ts'aⁿ na m'aaⁿ ts'om nquii na tit'maⁿ matseitjōōñê, meiiⁿ na matseit'maⁿ ts'ōōⁿ juu, maxjeⁿ ticuee' na jnda ntyjii ñ'eⁿndyō.

⁴⁸ Jnda chii matsoom nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Jnda seit'maⁿ ts'ōōⁿya cha'tso jnaⁿl.

⁴⁹ Nn'aⁿ na meindyuaandye ñ'eⁿñê nacañoom' meiⁿsa, to'na na cwiluena ndaa nc'iaana:

—¿Ñeeⁿ cwiluiñe tsaⁿm'aaⁿ na mati matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ nn'aⁿ?

⁵⁰ Saa matsoom nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Nc'e na matsei'yu'ya ts'om' ñ'eⁿndyo, jo' na jnda jlui'ya'. Cja' na meiⁿcwii ñomtiuu tanc'oom'.

8

Yolcu na tei'jndei Jesús

¹ Jnda jo' tja Jesús cha'tso njoom nt'maⁿ ñequio njoom nch'u na tyoñequiaaⁿ ñ'oom. Tyotseicañeeⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na canchoo'we ñ'eⁿñê.

² Mati ty'e ñ'eeⁿ yolcu na jnda sein'maaⁿ na ñejleichuu jndyetia. Ndo' ñ'eeⁿ nt'omcheⁿ yolcu na jnda sein'maaⁿ cwii cwii nnom ntycu na ñetjoom. Cwii jooa jndyu María Magdalena, tsaⁿ na jnda tjei' Jesús ntquiee' na'jndii naquii' ts'om.

³ Ndo' ñ'eⁿ Juana, jom scuu' Chuza, ts'aⁿ na mando' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Herodes. Ndo' mati ñ'eⁿ Susana, ñequio jndyendye nt'omcheⁿ yolcu. Tyocaljondyena s'om na tyotei'jndeiina Jesús 'naⁿ na maca'na' jom ñ'eⁿ nn'aⁿ canchoo'we.

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Tjomndye cwii tmaaⁿ t'maⁿ nn'aⁿ nacañoom' Jesús, na jnaⁿna cwii cwii njoom. Tyotseineiⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaana.

⁵ Matsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na tyoch'ee ts'iaaⁿ jnda. Tjaaⁿ, tjacjoom'm lqueeⁿ trigo. Ndo' yocheⁿ na tyojoom'm lqueeⁿñeeⁿ, nt'om jo' tquiaa ts'om nato. Jooa' ndyue nn'aⁿ ndo' nt'om tcwa' cantsaa.

⁶ Ndo' nt'om lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na jeeⁿ ljo'. Quia jnda t'oomna', mantya tjacaa'na' ee titeiiⁿ tyuaa.

⁷ Ndo' nt'om lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na too' nda' l'ooⁿ nioom. Ñe'naaⁿ ty'ewijdana', saa l'ooⁿ nioom'ñeeⁿ tco'na' jooa'.

⁸ Ndo' nt'om tsjaaⁿ lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o. T'oomna' ndo' l'ana' cwii cwii siaⁿnto lqueeⁿ na cwiina'.

Jnda na toom ñ'oommeiⁿ, seineiⁿ na c'uaati, matsoom:

—Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candiia.

Luaa ts'iaaⁿ ñ'oom tjañoom'

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ta'x'eena nnoom chiuu ma'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'.

¹⁰ T'o Jesús matsoom:

—Ndaa' 'o mañequiaa Ty'oots'om na caliu'yo' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjoom. Saa ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ matseinaⁿya ñ'oom na wjaañoom', cha meiiⁿ na cwinty'iaa ndaana saa tixoqueⁿna cwenta ndo' meiiⁿ na cwindyena saa xocala'noⁿna.

Luaa ma'moⁿ ñ'oom cantyja na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ 'Luaa ma'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Lqueeⁿ trigo na tjacju' ts'aⁿ, ñ'oom' Ty'oots'om jo'.

¹² Lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato, jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Mantya ndyo tsa'jndii, macwjeeⁿeⁿ ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna cha tila'yu'na, tilui'yana.

13 Lqúeeⁿ na tqúiaa yuu na jeeⁿ ljo', jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Cwila'yu'na cwantindyo xúee sãa quia na mandyo cwii na maco'wi'na' jooa, cwi'ndyena.

14 Ndo' lqúeeⁿ na tqúiaa yuu na too' nda' l'oo nioom, mati nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Sãa jooa, jeeⁿ m'aⁿna ñ'omtiuu chiuu na cwii 'oom'aⁿtina. Ñe'cuua 'naaⁿna, ndo' ñe'c'omna cantyja na neiⁿnco tsjoom-nancue. Jo' chii tjaa'naⁿ cwii nnom na cwiwitquioo' cantyja 'naaⁿna na cwila'ñ'oom'ndyena ñ'oom' Ty'oots'om.

15 Ndo' tsjaaⁿ na tqúiaa yuu na ya ts'o, mant'omcheⁿ nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Ñequio na xcwee' n'omna cwila'wena ñ'oom na cwindyena naquii' n'omna. Tica'ndyenc'uaa'ndyena meiiⁿ nawii' cwiitjoomna. Cantyja na cwil'ana cwiwitquioo' na cwina'ndyena yuu na matsona'.

*Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lámpara
(Mr. 4:21-25)*

16 Seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom na tjañoom'. Tsoom ndaana:

—Tjaa'naⁿ ñeeⁿ juu na nntseicw'aa lámpara jnda chii nntseicoom'm juuna' ñ'eⁿ xuua oo nncwjaa'ñê juuna' nacjee' jnduu. Maxjeⁿ nntseintyja ts'aⁿ juuna' cha na xúee nnty'iaa nn'aⁿ na nnc'ooquie'.

17 Cha'tso na mats'aa je' na ticaliu cha'tsondye nn'aⁿ, mancjo'yo' nla-canooⁿ'yo' jooa' ndaana. Ndo' cwii cwii ñ'oom wjaañoom' na matseinaⁿya je' maxjeⁿ nncue'ntyjo na meiⁿquaiyuucheⁿ nla'noⁿ nn'aⁿ juuna'. Maxjeⁿ nncuaa tyenquiona'.

18 Jo' chii queⁿ'ya'yo' cwenta joo ñ'oommeiiⁿ na matseinaⁿya ndaa'yo'. Ee juu ts'aⁿ na mamaleiñ'oom nlo'ñomti sãa ts'aⁿ na tjaa ljo' coleñ'oom, nlui'ñ'eⁿ mandíñ'eⁿ ljo' na matseitoom na niom naquii' l'ooⁿ.

*Tquie ntyjee Jesús ñ'eⁿ tsondyeena
(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)*

19 Tsondyee Jesús ñequio ntyjeeⁿ tquie'cañomna, sãa tîcandaã nnc'oontyjaa'na jom ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ.

20 Ndo' seicandii ts'aⁿ jom, tso:

—Ch'eⁿ m'aaⁿ tso'ndyo' ñequio nty'iu'. Ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿndyu'.

21 T'ooⁿ tsoom:

—Joo nn'aⁿ na cwindye ñ'oom 'naaⁿ Ty'oots'om ndo' cwila'candaã juuna', naⁿñeeⁿ cwiluiindyey tsondyoya ndo' ntyjoya.

*Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaalúee
(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)*

22 Cwii xúee'ñeeⁿ tuo Jesús ts'om cwii w'aandaa ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm. Tsoom ndaana:

—Cjaaya xndyaa' ndaalúee.

Quia jo' jnaⁿna ts'ondaã Galilea, to'na na 'oowity'ioo'na juuna'.

23 Yocheⁿ na cwiwi'ty'ioo'na, tsoo Jesús. Ndo' jndei tío jndye nnom ndaalúee'ñeeⁿ. Tiomna' ndaa ts'om w'aandaa. Waa na teincuu' na nnc'u'na' juuna'.

24 Ndo' ty'entyjaa'na jom, jla'nlcwina jom, jluena:

—'U Maestro, manncwjaaya.

Jnda na lcweeⁿ, seitiaaⁿ'aⁿ jndye ñequio nmoⁿ ndo' jla'cheⁿna'. S'aana' na wacheeⁿ nnom ndaalúee.

25 Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Yuu waa na ma'moⁿ'na' na cwilayu'ya n'om'yo'?

Saa joona jla'catyuendyena ndo' tjaawee' n'omna. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Ñeeⁿ cwiluiñe tsa^m'aaⁿ na matsa'ntjoom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee ndo' cwila'candana' ñ'oom na matsoom?

Ts'aⁿ Gadara na ñjomndye na'jndii naquii' ts'om
(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Jnda jo' jlui'na xndyaa' ndaaluee, ndyuaa tsjoom nn'aⁿ Gadara na waa ndyeyu ts'ondaa Galilea.

²⁷ Jnda na jlui' Jesús tyuaatcwii, jndyocatjomñe cwii ts'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jom. Tsaⁿ'ñeeⁿ jnda s'aa xuee na matseixmaaⁿ na'jndii naquii' ts'oom. Tacocweⁿ liaa ndo' tacoc'eeⁿ na waa w'aa. Mac'eⁿyom yuu na cwijaacanty'iuu'ndye l'oo.

²⁸ Quia na nty'iaaⁿ'aⁿ Jesús, jndei seixuaⁿ s'aa jndyetia. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee Jesús. Jndei seineiⁿ, tsoom:

—¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyo, 'u Jesús, Jnda Ty'o^ots'om na m'aaⁿ nandyetichē?
Mats'aaya ty'oo njom', na tilco'wi' ja.

²⁹ Tsoom ñ'oomwaa' ee jnda sa'ntjom Jesús na calui' jndyetia naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ. Teijndye xuee maleiñ'oom jndyetia juu. Tyolatyeⁿ nn'aⁿ l'uaancjo l'ooⁿ ndo' nc'eeⁿ. Saa tyoc'ioo'ñê joona' ndo' tyowjaañ'oom jndyetia'ñeeⁿ jom yuu na tjaa nn'aⁿ c'oom.

³⁰ Quia jo' tax'ee Jesús nnom, matsoom:

—¿Ljo' jndyu'?

T'o ñom, tso:

—Ja jndyuya Jndye Meiⁿ.

Luaa' tsoom ee jeeⁿ jndye na'jndii jnda tuo naquii' ts'oom.

³¹ Ndo' tyola'ty'oondye na'jndii'ñeeⁿ nnom Jesús na ticajñoom joona yuu na wi' nntjoomna.

³² Jo' jo' tyom'aⁿ cwii tmaaⁿ calcu quii' jnda na cwicwa'. Na'jndii'ñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnoom na quiaaⁿ na nnc'ooquie'na naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Quia jo' tquiaaⁿ na wanaaⁿ.

³³ Ndo' jnda na jlui' jndyetia ñ'eⁿ na'jndii naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ, ty'equie'na naquii' n'om calcu. Ndo' tmaaⁿ calcu'ñeeⁿ jlei'nomyo', tei'tyu'yo' yuu na nty'a 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ, mana nchjeeñena' jooyo' quii' ndaa.

³⁴ Nn'aⁿ na cwitei'x'ee calcu'ñeeⁿ, jnda na nty'iaana na luaa' tuii, jlei'nomna, tyola'nei'na ñ'oomwaa' naquii' tsjoom ndo' jo jnda.

³⁵ Quia jo' ty'e nn'aⁿ, ty'ecanty'iaa ljo' tuii. Tquie'cañomna Jesús ndo' jliuna ts'aⁿ na jnda jlui' na'jndii naquii' ts'om, wacatyeeⁿ nacañoom' Jesús. Macweⁿ liaa ndo' jnda tco'yañ'eⁿna' jom. Ndo' na'ñeeⁿ, jeeⁿ tyuena.

³⁶ Joo nn'aⁿ na jndoo' chiuu tuii na n'maⁿ ts'aⁿ na ñeseixmaⁿ na'jndii, jla'nei'na ndaa nn'aⁿ na ty'ecanty'iaa.

³⁷ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ndyuaa Gadara, l'ana ty'oo nnom Jesús na calueeⁿ'eⁿ quii'ntaaⁿna, ee joona jeeⁿ nquiaana. Jo' chii tuonnda' Jesús ts'om w'aandaa mana tjalcweeⁿ'eⁿ ts'ondaa Galilea.

³⁸ Juu ts'aⁿ na jnda jlui' na'jndii naquii' ts'om, tyoch'ee ty'oo nnom Jesús na quiaa tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'oom' na ñ'eⁿ ñ'eⁿñê, saa sa'ntjom Jesús na caljoo'ñê.

³⁹ Tsoom nnom:

—Cja'lwe' na waa wa', catseineiⁿ ndaa nn'aⁿ cwanti t'maⁿ naya jnda s'aa Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyu'.

Ndo' tja tsaⁿ'ñeeⁿ, tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ cha'waa quii' tsjoom na t'maⁿ naya s'aa Jesús ñ'eⁿñê.

*Yuscuchjoo jnda Jairo**(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)*

⁴⁰ Teity'ionnda' Jesús ndaaluee. Quia na jlueeⁿeⁿ w'aandaa, jndyendye nn'aⁿ to'ñoomna jom ñequio na neiiⁿna, ee cha'tsondyena mamei'ndoo'na jom.

⁴¹ Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na jndyu Jairo. Jom cwiluiitquieñê naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee Jesús, s'aaⁿ ty'oo na cjaa tsaⁿñeeⁿ waⁿaⁿ.

⁴² Ee m'aaⁿ jnaaⁿ na yuscu, na macandá juu. Cha'na canchoo'we chuu' yu'ñeeⁿ ndo' mañe'cue'. Yocheⁿ na njom Jesús nato na mawjaⁿ waa' tsaⁿñeeⁿ, s'aana' na jeeⁿ tyeeⁿ nacañom'm na jeeⁿ jndye nn'aⁿ.

⁴³ Ndo' quii'ntaaⁿna m'aaⁿ cwii yuscu na jnda canchoo'we chu wii' tycu na cwicaa nioom'. Jnda seicatsoom cha'tso 'naaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwil'a nasei. Saá meiⁿcwiindye joona tîcandaa nntsein'maⁿ jom.

⁴⁴ Tjatseicandyoo'ñê jo naxeⁿ Jesús ndo' tyenquiom'm 'ndyoo liaatco na cwee Jesús. Mañoom' tjameintyjee' na cwicaa nioom'm.

⁴⁵ Quia jo' tax'e Jesús, tsoom:

—¿Ñeeⁿ juu tyenquiuu' ja?

Cha'tsondye nn'aⁿ jlue ticaliu. Ndo' tso Pedro ñequio nc'iaaⁿaⁿ:

—Ta, jndyendye nn'aⁿ jnda seicanto'na' nacañom' hasta manchjena' 'u cwil'ana, ndo' mawaxe': “¿Ñeeⁿ juu tyenquiuu' ja?”

⁴⁶ T'õ Jesús, tsoom:

—M'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na wii' tyenquiuu' ja. Ee ntyjiiya na jnda teil'ue juu najndei na matseixmaⁿya na n'maⁿ ts'aⁿ.

⁴⁷ Jnda na ljeii yuscu'ñeeⁿ na xocandaa nncwenty'iuu'ñê, ñequio na cwiteiñê jndyocoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Ndo' ñequio na ndye cha'tsondye nn'aⁿ tjei'yuu'ñê chiuu na tyenquiom'm liaa' Jesús ndo' na mañoom' n'maaⁿ.

⁴⁸ Quia jo' tso Jesús nnoom:

—'U jndaaya, nc'e na matsei'yuya' ts'om' ñ'eⁿndyo jo' na jnda n'maⁿ. Cja' na meiⁿncwii ñomtiuu tanc'oom'.

⁴⁹ Ndicwaⁿ matseineiⁿ ndo' tyjee' ts'aⁿ na jnaⁿ waa' Jairo, ts'aⁿ na cwiluiitquieñê wats'om. Matso tsaⁿñeeⁿ:

—Tantseicachjuu'ti' Tam'aaⁿ ee jnda tue' nomjnda'.

⁵⁰ Jnda na jndii Jesús ñ'oomwaa', tsoom nnom Jairo:

—Tinty'ue', macandá na catseyu' ñ'eⁿndyo, quia jo' nn'maⁿ nomjnda'.

⁵¹ Ndo' jnda na tueⁿeⁿ na waa w'aa, meiⁿcwii ts'aⁿ tînquiaaⁿ na nncjaaquiee' ñ'eⁿñê, macandá Pedro ñequio Juan ñequio Jacobo, ndo' tsotye yuscuchjoo ñ'eⁿ tsondyee.

⁵² Cha'tso nn'aⁿ jndei cwila'xuaana, cwityueena cantyja 'naaⁿ ts'oochjoo. Saá matso Jesús ndaana:

—Tantyuee'yo' ee tyooweeⁿeⁿ, cwe' watsom.

⁵³ Saá joona, cwe' tyoncona Jesús ee manquiuyana na jnda tue' tsaⁿñeeⁿ.

⁵⁴ Quia jo' t'ueeⁿ ts'o, seineiⁿ jndei, tsoom:

—Yuscuchjoo, quicantya'.

⁵⁵ Mantya tando'nnda' ndo' mañoom' teicantya. Sa'ntjom Jesús na quiana na nlcwa' yuscuchjoo'ñeeⁿ.

⁵⁶ Nn'aⁿ na nda tsaⁿñeeⁿ t'omna na jeeⁿ t'maⁿ tjawee' n'omna, saá Jesús sa'ntjoom na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ chiuu tuii.

9*Mañom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye**(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)*

1 Quia jnda seitjom Jesús canchoo'we nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'eñê, tquiaaⁿ na cala'xmaⁿ na najneiⁿ cha nnda^a nntjeii'na naⁿ jndii, ndo' na nnda^a nla'n'maⁿ na nn'aⁿ wii.

2 Jñoom joona na c'oonquiana ñ'oom cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om ndo' na nla'n'maⁿ na nn'aⁿ wii.

3 Tsoom nda^ana:

–Meiⁿ cwii tjaa ljo' catsaañ'om'yo' na nleil'uee'ndyo' nato, meiⁿ ts'ooml'eii, meiⁿ 'naⁿ na cwicañjom s'om, meiⁿ nantquie, meiⁿ tsjo'ñjeeⁿ, mand^a liaa na cwee'yo'.

4 Meiⁿ quia w'aa yuu na nntsquie'yo', jo' caljoo'ndyo'. Ndo' majo' nlui'yo' na nntsa'tsa'ti'yo'.

5 Meiⁿ quia tsjoom na tiñe'cato'ñoom nn'aⁿ 'o, quia na cwicalui'yo' tsjoom'ñeeⁿ, calaquia'yo' ts'ojnda^a na chuu' nc'ee'yo'. Luaa' nl'a'yo' cha calui'yuu' nacjoo naⁿ ñeeⁿ na tîcato'ñoomna ñ'oom' Ty'o^ots'om.

6 Quia jo' jlui'na, ty'ena cha'tso njoom nch'u, tyoñe'quiiana ñ'oom chiuu na nlui'n'maaⁿ ndye nn'aⁿ ndo' tyola'n'maⁿ na nn'aⁿ wii.

Tileicatsei'noⁿ Herodes cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

7 Jndii Herodes, ts'aⁿ na m'aaⁿ gobiernom, cha'tso na tyoch'ee Jesús. T'maⁿ seiñ'eeⁿ na' jom na tyolue nt'om nn'aⁿ na Juan jnda wando'nnda'.

8 Nt'om tyolue na Elías jnda teitquioo'ñennda'. Ndo' nt'om tyolue na jnda wando'nnda' cwii profeta na teiyo tyoñequia ñ'oom' Ty'o^ots'om.

9 Saa tso Herodes:

–Nnc^o sa'ntjoⁿ na catyjena xtyo' Juan. Quia jo' ¿ñeeⁿ luaa' na teijndye ñ'oom mandii cantyja 'naaⁿ?

Ndo' tyojoo' ts'oom na nnty'iaaⁿ aⁿ juu.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ naⁿ nom

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

10 Jnda na lcwee'nnda' nn'aⁿ na canchoo'we ts'iaaⁿ na jñom Jesús joona, jla'candiina jom cha'tso na jnda l'ana. Quia jo' tjachom joona, ty'ena cwii ntyja jo jnda^a nndyoo' tsjoom Betsaida.

11 Quia na jliu nn'aⁿ na ljo', ty'entyjona naxeeⁿ eⁿ. To'ñoom joona ndo' tyotseineiiⁿ nda^ana cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. Ndo' sein'maaⁿ nn'aⁿ wii.

12 Jnda na jaamaaⁿ, ty'entyjaa' nn'aⁿ na canchoo'wendye jom. Jluena:

–Cajñom' nn'aⁿ na c'oon na njoom nch'u oo jo ranchoo nn'aⁿ nmeiⁿ ndiocheⁿ na nl'ueena yuu nlquiiana ndo' cha nliuna na nlcwa'na, ee ñjaaⁿ tjaa chiuuya, tjaa ljo' quiom.

13 Saa matsoom nda^ana:

–'O quia'yo' na nlcwa'na.

T'o^o naⁿ ñeeⁿ nnoom, jluena:

–Macand^a ñe'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa cwileiñ'o^onyâ. ¿Ljo'ti nntso luaa'? Macand^ato xeⁿ tsaalajndaayâ nantquie na nlcwa' cha'tsondye naⁿ m'aⁿl'.

14 Ndo' naⁿ ñeeⁿ na cwe' tomti naⁿ nom, cha'na 'om meiⁿ ndyena. Quia jo' tsoom nda^a nn'aⁿ canchoo'we:

–Candu'yo' nda^a naⁿ m'aⁿl' na cwindyuaandyena xjeⁿ ntmaaⁿ na wen'aaⁿ wen'aaⁿ nchoo' qui na cwii cwii tmaaⁿl'.

15 Ndo' l'ana na ljo', teindyuaandyé cha'tsondye nn'aⁿ.

16 Jnda jo' to'ñoom 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa'ñeeⁿ. Jlundaañê cañoom'luee, tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'o^ots'om. Jnda chii tyjeeⁿ joona',

tquiaaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ na cat'oom naⁿñeeⁿ jooaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye.

17 Cha'tsondye naⁿñeeⁿ tcwa' tjacjoona. Ndo' 'ndiicheⁿna' na tîcandyue lcwa'na. Quia na jnda jla'tjomna jo', too' canchoo'we tsquiee.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiñê Cristo

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

18 Cwii xuee'ñeeⁿ m'aaⁿndyo Jesús cwii ntyja na matseineiⁿ nnom Ty'o^oots'om. Mañ'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tax'eeⁿ ndaana, matsoom:

—¿Ñeeⁿ juu cwilue nn'aⁿ na cwiluiindy^o?

19 Jooa t'o^oona nnoom:

—Nt'om nn'aⁿ cwilue 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue 'u Elías. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue na 'u cwii profeta na tyoñequia ñ'oom' Ty'o^oots'om tandyo xuee na jnda wando'nnda'.

20 Ndo' tsoom ndaana:

—Ndo' 'o je', ¿ñeeⁿ juu cwindu'yo' na cwiluiindy^o?

T'o Pedro, tsoom:

—'U cwiluiindyu' nquii Cristo na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'o^oots'om.

Matseicandii Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

21 Quia jo' saⁿntjoomtyeeⁿ na meiⁿcwii ts'aⁿ ticaluena nnom na ljo'.

22 Matsoom:

—Ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maxjeⁿ tseixmaⁿya na jndye nawi' catjoⁿ. Nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwiⁿt'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés nnc'omna na ticuee' n'omna ja. Nla'cuee'na ja, saⁿ xuee jnda ndyee nncwa'ndo'xco.

23 Jndaⁿquia tsoom ndaaⁿ cha'tsondyena:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê cantyja na matseitiuu nqueⁿ. Caljoya ts'oom nawi' na matjoom ticwii xuee, ndo' candyontyjo^o cantyja na mats'aa, meiiⁿ quio jo' cueeⁿeⁿ.

24 Ee meiⁿnquia ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, tsaⁿñeeⁿ nluⁿi'n'maaⁿñê. Saⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nluⁿi'n'maaⁿñê, majo'to jo' nntsuuñe.

25 Quia jo' yuu waa je' na mateijndeina' ts'aⁿ meiiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' na 'naaⁿaⁿ xeⁿ nntsuu añmaaⁿaⁿ ndo' matseityuii'ñe cheⁿnqueⁿ.

26 Ndo' meiⁿquia ts'aⁿ na m'aaⁿ na jnaaⁿ cantyja 'naⁿya ñequio ñ'oom naya 'naⁿya, ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nc'o^oonya na jnaaⁿa tsaⁿñeeⁿ quia nndyo^onda'a na matseit'maaⁿñena' ja, ñequio na matseit'maaⁿñena' Tsotyⁿ ndo' ñequio ángeles na lju'ndye.

27 Saⁿ mayuu'cheⁿ, nndye'yo' nntsjo^o, nt'om nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ xocwjena hasta xeⁿ jnda nty'iaandaana cantyja na matsⁿntjom Ty'o^oots'om.

Seichuii'na' Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

28 Jndaⁿ cha'na ñeeⁿ xueendyo na seineiiⁿ ñ'oommeiⁿ, tjawaaⁿ cwii ta na nntseineiⁿ nnom Ty'o^oots'om. Tjañ'oom Pedro ñequio Juan ñ'eⁿ Jacobo.

29 Ndo' yocheⁿ na matseineiⁿ nnom Ty'o^oots'om, seichuii'na' nnoom. Ndo' saana' na jeeⁿcheⁿ ndya' canchii' liaⁿaⁿ, jnda'jom maco'na' lui'.

30 Ndo' teitquioo'ndye we naⁿnom na cwila'neiⁿ ñ'eⁿñê, Moisés ñ'eⁿ Elías jo'.

31 Seixueeña' ndiocheⁿ nacañoomna, ndo' jla'neiⁿna ñ'eⁿñê cantyja na nla'cuee' nn'aⁿ jom quia na nncjaⁿ Jerusalén.

32 Ndo' Pedro, jeeⁿ seijaa'ñe tsantsjom nacjoom'm ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê saa jnda^a l'ana na tîcandana. Jo' chii nty'iaana nacaxuee na matseixmaⁿ Jesús ndo' nty'iaa nda^ana we naⁿnom'ñeeⁿ na teitquioo'ndye ñ'eⁿñê.

33 Juu xjeⁿ na cwitoⁿ'ndye naⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús, tso Pedro nnoom:

—Ta, jeeⁿ ya na m'aaⁿyâ ñjaaⁿ. Cwa nl'aayâ ndyee xquie'ncwaⁿ, cwii cwenta' 'u, cwii cwentaa' Moisés ndo' cwii cwentaa' Elías.

Saa ticatsei'noⁿ' Pedro ljo' na tsoom.

34 Yocheⁿ na matseineiⁿ na ljo', jndyocue cwii nchquiu na seicata^a'na' jooⁿa. Ndo' jeeⁿ niom tyuena na tjaa'ñena' jooⁿa naquii' nchquiu'ñeeⁿ.

35 Ndo' teic'uaa jndyee' Ty'o^ots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, matso:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^oya. Candye'yo' ñ'oom' ñom.

36 Jnda^a na teicheⁿ na seineiⁿ Ty'o^ots'om, jliuna ñenquii Jesús cwii m'aaⁿ. Ndo' xuee na cwityom'aⁿtina, meiⁿ'cwii ts'aⁿ tîcaluena nnom chiuu waa na nty'iaana.

Sein'maⁿ Jesús tyochjoo

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

37 Cwiicheⁿ xuee quia na jnda^a tquiocuena sjo'ñeeⁿ, tjacatjomñe cwii tmaaⁿ' t'maⁿ nn'aⁿ jooⁿa.

38 Naquii' tmaaⁿ'ñeeⁿ seixuaa cwii ts'aⁿ, tso:

—Ta, mats'aaya ty'oo njom' na canty'ia' ljo' matjom ti'jndaaya, ee ñenqueⁿ tuiiñê.

39 Luaa matjoom, mat'uii jndyeta jom, ndo' mach'ee na jndei matseixuaⁿ. Cwiteiñê ndo' cwicalui' chom' ñom. Nc'uaa' ma'ndii jom xeⁿ jnda^a seity'uiiñê jom.

40 Ndo' jnda^a seity'oondyo nda^a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' na catjeii'na jndyeta saa tîcanda^a l'ana.

41 T'o^o Jesús, matsoom:

—O nn'aⁿ na tiñe'cala'yu'yo' ndo' quie' n'om'yo', hasta cwanti yo na macaⁿ'na' na c'o^oya ñ'eⁿndyo' ndo' na matseiquii ts'o^oya quiondyo'.

Jnda^a jo' tsoom nnom tsoty tyochjoo'ñeeⁿ:

—Candyo'ñ'oom' ti'jnda' ñjaaⁿ.

42 Ndo' yocheⁿ na mandyotseicandyoo'ñe tyochjoo, seiquioo tsaⁿ'jndii jom ndo' s'aa na jndei tyoteiñê. Saa seitia' Jesús tsaⁿ'jndii. Sein'maaⁿ tyochjoo jnda^a chii tquiaaⁿ juu nnom tsoty.

43 Cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa', jeeⁿ tjawee' n'omna cantyja na t'maⁿ najndei na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om.

Matseicandiinda' Jesús na nncueeⁿ'eⁿ

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Ndo' ncuee'ñeeⁿ jndyendye nn'aⁿ jeeⁿ tyojaawee' n'omna cha'tso na tyoch'ee Jesús. Ndo' seineiⁿ nda^a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ.

44 Tsoom:

—Quiandyo' na cjo ñ'oommeiⁿ n'om lua'qui'yo'. Ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maxjeⁿ ñeⁿquiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ.

45 Saa jooⁿa tîcala'noⁿ'na ñ'oommeiⁿ ee seicu'na na nliuna jooⁿa'. Ndo' nquiaana na nnta'x'eena ñom chiuu ma'moⁿ'na'.

¿Ñeeⁿ t'maⁿti cwiluiñe?

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46 Joo nn'aⁿ canchoo'we tyola'ñ'eeⁿ ndyueena ñeeⁿ cwii jooⁿa nnc'oom na t'maⁿti nntseixmaⁿ.

47 Jnda na sei'noⁿ¹ Jesús chiuu waa na m'aaⁿ¹ n'omna, quia jo' to'ñoom cwii yucachjoo, tqueeⁿ juu nacañom'm.

48 Tsoom ndaana:

–Mei'nquia ts'aⁿ na maco'ñoom yucachjoom'aaⁿ nc'e xueya, ja maco'ñoom tsaⁿ¹ñeeⁿ, ndo' mei'nquia ts'aⁿ na maco'ñoom ja, mati maco'ñoom tsaⁿ¹ñeeⁿ nquii na jñoom ja. Nc'e na luaa', ts'aⁿ na cjeti cwiluiiñe quii'ntaaⁿ¹yo', tsaⁿ¹ñeeⁿ cwiluiit'maⁿ¹ñetyeeⁿ.

Nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naⁿya

(Mr. 9:38-40)

49 Quia jo' t'o Juan, tsoom:

–Ta, nty'iaayâ cwii ts'aⁿ na macwji' naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ ñequio xue'. Ndo' l'uuyâ nnoom ticwanaaⁿ ee nchii ñ'eⁿ jaa matseijomñê.

50 Saa Jesús tsoom nnom:

–Tindu'yo' na ticwanaaⁿ ee juu ts'aⁿ na tic'oom nacjooya, maxjeⁿ matseijomñê ñ'eⁿndyo jaa.

Matseitia' Jesús Jacobo ñ'eⁿ Juan

51 Quia na jnda jaawe'ntyjo xjeⁿ na nnc'o'ñoom Ty'o^oots'om jom cañoom'luee, quia jo' ñe'cwii seijndaa'ñê na wjaⁿ Jerusalén.

52 Ndo' jñoomjñeeⁿ nn'aⁿ na c'oo cwii tsjoom chjoo, tsjoom nn'aⁿ samaritanos. Tye naⁿ¹ñeeⁿ na nla'jndaa'ndyena cantyja na nncuee'cañoom ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê.

53 Saa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tical'ue n'omna na nljoo'ñê tsjoomna ee jla'noⁿ¹na na Jerusalén wjaⁿ.

54 Quia jo' we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm, Jacobo ñ'eⁿ Juan, quia na nty'iaana na luaa', jluena:

–Aa ndi' Ta, ¿aa nncwancue' na nl'aayâ cha'na s'aa Elías? Nntaaⁿya na quioo chom na nnaⁿ cañoom'luee nacjoo naⁿm'aⁿ¹ cha nntseicwjeena' joona.

55 Saa jom taqueeⁿ, seitiaaⁿ¹aⁿ joona, tsoom:

–'O ticala'noⁿ¹yo' ljo' cwii nnom cwilaxmaⁿ¹yo'.

56 Ee ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee tîcandyōō na nncwjiia na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ja jndyoō na nncwji'n'maaⁿndyoō joona.

Mana ty'ety'etina cwiicheⁿ tsjoom chjoo.

Nn'aⁿ na ñe'calajomndyena ñ'eⁿ Jesús

(Mt. 8:19-22)

57 Yochēⁿ na ñjomndyena nato, tso cwii ts'aⁿ nnoom:

–Ta, ja nntseijomndyo ñ'eⁿndyu' meiⁿyuucheⁿ na wja'.

58 T'o Jesús nnom, tsoom:

–Candyē majndaa' lue'l'aayo', ndo' cantsaa majndaa' cantquiaayo', saa ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, meiⁿ yuu na nncwajndya, tijndaa'.

59 Ndo' tsoom nnom cwiicheⁿ ts'aⁿ:

–Candyotseijomndyu' ñ'eⁿndyo.

Saa tso tsaⁿ¹ñeeⁿ nnoom:

–Jeeⁿ sa 'u Ta, quiaa' na wanaaⁿ na caty'iujndyaa tsotyā, quia jo' yuu' je', nñ'aⁿya ñ'eⁿndyu'.

60 Ndo' tso Jesús nnom tsaⁿ¹ñeeⁿ:

–Ca'ndii' nmeiⁿ¹. M'aⁿ nt'om nn'aⁿ na ticata'ndo' cantyja 'naⁿya, la'xmaⁿna cha'cwijom l'oo. Joona caty'iuundye ntyjeena. Saa 'u cja'quiaa' ñ'oom cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om ndaa' cha'tso nn'aⁿ.

61 Tso cwiicheⁿ ts'aⁿ nnoom:

–Ta, nntseijomndyo ñ'eⁿndyu', saa quiaa' ñ'om' na jōcwaⁿjndyaa nn'aⁿ w'aya na majō.

62 T'ò Jesús nnom, matsoom:

—Meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matò' na matseijomñe ñ'eⁿndyo, aa tixcwee' ts'om, ñenquii'cheⁿ ñjom ts'om cantyja na jnda 'ndii, matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na mat'uii ts'oomsnda saa mawaqueⁿxeⁿ, tsaⁿñeeⁿ ticat-sona' na nncjaaquiee'ñe cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'òots'om.

10

Majñom Jesús ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' we nn'aⁿ

1 Jnda teinom nmeiⁿ!, tjeii'ñe Jesús nt'omcheⁿ nn'aⁿ, ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' wendyena. Jñoom we we, we wendyena na c'oojndyena ticwii tsjoom ndo' ticwii joo yuu na quia nncjaa nqueⁿ.

2 Tsoom ndaana:

—Jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tyoondye ñ'oom naya. Matseijomna' naⁿñeeⁿ cha'cwijom lqueeⁿ na jnda tmaⁿ. Saa naⁿntjom na nntyje lqueeⁿ, meiⁿchjoo tijndye. Cwe' jo' cataⁿ'yo' nnom Ta Ty'òots'om na cajñomtyeeⁿ nt'omcheⁿ naⁿntjom na nntei'jndeii 'o na nntjei'yuu'ndyo' ñ'oom naya ndaa naⁿñeeⁿ.

3 Ndo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Catsa'yo'. Queⁿ'yo' cwenta, majñooⁿya 'o quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye. Matseijomna' 'o cha'cwijom canmaⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ lobo.

4 Tintsaañ'om'yo' 'naⁿ na cwicañjom s'om, meiⁿ chetsja', meiⁿ lcoom. Ndo' nchii na nla'chjuundyoy' na nlaneiⁿ'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ nato.

5 Meiⁿnquia w'aa na nntsquie'yo', candu'jndyee'yo' ndaa nn'aⁿ w'aa'ñeeⁿ: “Quiaa Ty'òots'om na ya m'aⁿ'yo' ñ'eⁿ ntyjee'yo'.”

6 Ndo' nn'aⁿ w'aa'ñeeⁿ xeⁿ cwila'xmaⁿ na cato'ñoom naya'ñeeⁿ, quia jo' caljona' quiondyena, saa xeⁿ na ticala'xmaⁿna na nnto'ñoomna juuna', quia jo' calcwe'nda'na' ñ'eⁿndyo'.

7 Ndo' w'aa yuu na nntsquie'yo', jo' caljoo'ndyo'. Nchii cwe' cwii ndo' cwii w'aa nnc'om'yo'. Cwa'yo' ndo' cwe'yo' nantquie na ñe'quiiana ndaa'yo'. Ee tsaⁿntjom maxjeⁿ tseixmaaⁿ na co'ñoom na mawantjoom.

8 Meiⁿnquia tsjoom na nntsquie'yo' ndo' nnto'ñoomna 'o, cwa'yo' meiⁿnquia nantquie na ñe'quiiana ndaa'yo'.

9 Calan'maⁿ'yo' nn'aⁿwii na m'aⁿ jo' jo' ndo' candu'yo' ndaana: “O nn'aⁿ, juu na matsaⁿ'ntjom Ty'òots'om nn'aⁿ, matseindyoo'ñena' jo' ndaa'yo'.”

10 Saa meiⁿnquia tsjoom na nntsquie'yo' na tiñe'cala'ljo' nn'aⁿ 'o, calui'yo' ts'om nataa ndo' candu'yo':

11 “Cwilaquiaayâ ts'o jnda na niom tsjom'yo' na chuu' nc'aa'â. Nmeiⁿ cwil'aayâ na cwit'mooⁿya na 'o tiñe'cato'ñoom'yo' ñ'oom' Ty'òots'om. Saa cala'noⁿ'yo' juu na matsaⁿ'ntjoom nn'aⁿ matseicandyoo'ñena' na m'aⁿ'yo'.”

12 Quia jo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Nndye'yo' nntsjoò quia na nncue'ntyjo xuee na nncu'xeⁿ Ty'òots'om nn'aⁿ, nlco'wi'tina' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, nchiiti nn'aⁿ tsjoom Sodoma.

Njoom na m'aⁿ nn'aⁿ na tiñe'la'canda

(Mt. 11:20-24)

13 'Wi' nntjom'yo' 'o nn'aⁿ tsjoom Corazín. Mati 'o nn'aⁿ tsjoom Betsaida, ee xeⁿ jo' ndaa nn'aⁿ tsjoom Sidón ñ'eⁿ Tiro t'mooⁿya juu najndeii na matseixmaⁿya cha'xjeⁿ t'mooⁿya ndaa' 'o, tyuaa' jla'candaⁿndye naⁿñeeⁿ na teindyuaandyena na tcwee'na liaa na taa ndo' tioona tsjaa' nqueⁿna na cwit'mooⁿna na cwilcwe' n'omna.

14 Cwe' jo', xuee na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ, t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

15 'O nn'aⁿ tsjoom Capernaum, ¿aa ndya' cwilatiuu'yo' na cañoom'lueecheⁿ nntseiwendyena' 'o, cwe' ee na jndye ts'iaaⁿ s'aaya quii'ntaaⁿ'yo'? Maxjeⁿ nntiom Ty'o^ots'om 'o yuu na njoomticheⁿ na maco'wi'na' nn'aⁿ.

16 'Ts'aⁿ na mandii ñ'oom na cwiñe'quia'yo', mañ'oomya jo' mañeeⁿ. Saa ñeeⁿ na nts'o^o 'o, maja mach'ee tsaⁿñeeⁿ na nts'o^o. Ndo' ñeeⁿ na nts'o^o ja, nquii na jñom ja mach'ee tsaⁿñeeⁿ na nts'o^o.

Na lcwee' ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' we nn'aⁿ

17 Quia na jnda tquiennda' ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' we naⁿñeeⁿ na jñom Jesús, ñequio na neiiⁿna jluena:

—Ta, hasta naⁿjndii tuee'ndyecje ndaayâ ñequio xue'.

18 Tso Jesús ndaana:

—Ntyjiiya na jnda tyuii' najndei na ñeseixmaⁿ Satanás. Ñejomto tíoñê cha'cwijom tío chom tsuee.

19 Ja jnda tquiaya najnda'yo', cha meiiⁿ candyue'yo' canduu ñ'eⁿ caljo, meiⁿchjoo tjaa ljo' nntjom'yo'. Ndo' nnaⁿndyo' ñequio cha'tso najndei na matseixmaⁿ Satanás na m'aaⁿ nacjo'yo'. Meiⁿcwii nmeiⁿ xocal'a nata' 'o.

20 Saa tinc'om'yo' na neiⁿ'yo' cwe' cantyja na cwituee'ndyecje naⁿjndii ndaa'yo'. C'om'yo' na neiⁿ'yo' nc'e na jnda teiljeii ncue'yo' cañoom'luee.

Jesús ma'moⁿ na neiiⁿeⁿ

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

21 Mañejuuti xjeⁿñeeⁿ, tío na neiiⁿ Jesús nc'e Espíritu Santo. Tooⁿ'oⁿ na matseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om, tsoom:

—Matseit'maaⁿndyo' 'u Tsotyaya na cwiluiindy' na matsaⁿntjom' cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue. Ee jnda tany'iuu'ndyu' ñ'oommeiⁿ ndaa nn'aⁿ na cwe' jndo'to n'om ñequio nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ cwila'noⁿ. Ndo' jnda seicanooⁿ joona' ndaa nn'aⁿ na cje cwil'a. Mayuu' Ta, ee luaa' waa na tjawee' ts'om'.

22 Jnda jo' seineiⁿnda' Jesús ndaa nn'aⁿ na cwindye, tsoom:

—Nquii Tsotyaya Ty'o^ots'om cha'tso nnom jnda tíoⁿ l'ooya. Tjaa ñeeⁿ matsei'noⁿ chiuu tseixmaⁿya na cwiluiindy' Jnaaⁿ, macanda nqueⁿ ntyjeeⁿ. Meiⁿ tjaa ñeeⁿ matsei'noⁿ chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, macanda ja na cwiluiindy' Jnaaⁿ mantyjiiya. Ndo' mati meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'o^o na nntsei'noⁿ chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, mañequia na nntsei'noⁿ.

23 Quia jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿ ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom ndaana na ñenquieena:

—Jeeⁿ neiiⁿ nn'aⁿ na cwinty'iaandaa ts'iaaⁿ na cwinty'ia'yo' na mats'aaya.

24 Candye'yo' nntsjo^o, jndye profetas ñequio reyes na tyotsaⁿntjom, jeeⁿ tyocantyyaa' n'omna na nnty'iaandaa ts'iaaⁿmeiⁿ na cwinty'ia' 'o na mats'aa ndo' na ndyena ñ'oom na cwindye' 'o na mañenquia, saa t'icantyyaana meiⁿ t'icandyena.

Naya na s'aa ts'aⁿ samaritano

25 Teintyjee' cwii ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Tax'ee nnom Jesús na cwe' ñe'cantyyaa' chiuu nnts'aaⁿ. Matso:

—Ta, ¿cwaaⁿ na tseixmaⁿya na cats'aa cha na ndaya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

26 T'o Jesús nnom, tsoom:

—¿Chiuu t'maⁿ ljeii na mawaa? ¿Chiuu matsei'noⁿ na matsei'naⁿ juuna'?

27 T'o tsaⁿñeeⁿ, matso:

—Ljeiiⁿñeeⁿ luaa matsaⁿntjomna': "C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'o^ots'om cwenta' ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ñequio

cha'waa na jndu' ndo' ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om'." Ndo' mati matsona': "C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xje' na jnda ntyji' ñequio nncu'."

²⁸ Quia jo' tso Jesús nnom:

–Majo'ndyo ñ'oom na t'õ'. Catseicandã' nmei', quia jo' nnda' na nncwando'.

²⁹ Saa tsa'ñee' na ñ'cwji'yañe che'nque' tax'eennaa'a' 'ndyoo Jesús, tsoom:

–¿Ñee' juu cwiluiñe x'iaya?

³⁰ T'õ' Jesús, tsoom:

–Ndi', t'oom cwii tsa'ns'a. Jnaa' Jerusalén na wjaacue' tsjoom Jericó ndo' tioondye na'canty'ue cjoom'm. Tjeii'na 'naa'a', jla'quiee'ndyena jom, 'ndyena jom na majaawee'e'.

³¹ Ndo' seijomna' na wjaacue cwii tyee cwentaa nn'a' judíos juu nato'ñee'. Ndo' quia na ljeii' juu ts'a' na tqiee'ñe, tjanquiaañê, chii teinoom'm.

³² Majo'ti s'aa cwii ts'a' levita. Jnda' na mawjaawiñoom'm jo' jo' ndo' ljeii' juu, majo'ti tjanquiaañê chii teinoom'm.

³³ Saa cwii ts'a' ndyuaa Samaria na wjaa nato'ñee', quia na tjawiñoom'm tsa'ñee' ndo' na nty'iaa'a' juu tioo na jee' wi' ts'oom.

³⁴ Tjantyjaa'a' juu. Tioom seitye ñ'e' winom yuu na tqiee'ñe, jnda' chii seityee' liaa. Jnda' jo' tei'caljoom juu quioo' na ñeljoom. Tjañ'oom juu w'aa na cwe' cwiquieya nn'a'. Jo' jo' teix'ee' juu.

³⁵ Cwiiche' xuee quia na mawja', tjeii'e' we tsjo'ñjee' s'om denarios, tqiaa' joona' nnom ts'a' na waa' w'aa'ñee'. Tsoom nnom: "Cateix'ee' jom ndo' xe' nlca'tina' s'om, quia nndyolcwã'a, ntseicandã'ndyo."

³⁶ Quia jo' tax'ee Jesús 'ndyoo tsa' na matsei'naa' ljeii' na tqe' Moisés, tsoom: "¿Chiuu matsei'tiuu', 'ñee' cwii na ndyeendye na'ñee' cwiluiñe x'iaa' ts'a' na tioondye na'canty'ue nacjoo'?"

³⁷ T'õ' tsa'ñee', matso:

–Juu ts'a' na ty'oom na wi' ts'om ñ'e'ñê cwiluiñe x'iaa'a'.

Ndo' tso Jesús nnom:

–Cja', ndo' majo'ti catsa'.

Tja Jesús na m'aa' Marta ñ'e' María

³⁸ Tjatjati Jesús ñequio nn'a' na cwii'oo ñ'e'ñê. Tquiena cwii tsjoom chjoo. Ndo' cwii yuscu na jndyu Marta, seiljo joona waa'.

³⁹ M'aa' tyjee tsa'ñee' na jndyu María, juu tjacjoo cwii ntyjaa' Jesús na mandii ñ'oom na matseinei'.

⁴⁰ Saa Marta, tileicalui'ñê na jee' matsein'oom'ñê. Tjantyjaa'a' Jesús, tsoom nnom:

–Ta, ¿aa mando' na ñenco' ma'ndii nomtyjo' na catsei'n'õõ'ndyo? Catsu' nnoom na cateijnei' ja.

⁴¹ T'õ' Jesús, tsoom nnom:

–'U leii, Marta, t'ma' matsei'ñ'ee'na' 'u na jndye ñ'omtiu' m'aa'.

⁴² Saa ñecwii waa na maca'na', ndo' nomty'iu' María jnda' tjeii'ñê cwii na yati cwentaa'a', na mañee' ñ'oom naya. Ndo' tjaa 'ñee' nncwji' na matseixmaa' juuna'.

11

Ma'mõ' Jesús chiuu nlanã'ya nnom Ty'oõts'om (Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Tyom'aa' Jesús cwii joo na matseinei' nnom Tsotyee'. Quia na jnda' jnda' seineii', cwiindye joo nn'a' na cwila'jomndye ñ'e'ñê, tso nnoom:

–Ta, ca'moⁿ ndaayâ chiuu nlanaaⁿyâ nnom Ty'o^ots'om, cha'xjeⁿ na t'moⁿ Juan ndaa nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'eⁿñê.

² Tsoom ndaana:

–Quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'o^ots'om, candu'yo':

Tsotyaayâ na m'aaⁿ cañoom'luee

ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' xue'.

Candyo cantyja na matsa'ntjom' naquii' n'o^oyâ.

Caluii cantyja na 'u l'ue ts'om' nnom tsjoomnancue cha'xjeⁿ na cwiluii cañoom'luee.

³ Quiaa' na nlcwaa'â ticwii xuee.

⁴ Ndo' catseit'maⁿ ts'om' jâ jnaaⁿyâ,

ee mati cwila't'maⁿ n'o^oyâ cha'tso nn'aⁿ na cwila'tjoondye ndaayâ.

Cateijndei' na tincjaachuuñena' jâ na nl'aayâ yuu na ticatsa'ntjomna'.

Ndo' catseicandyaandyu' jâ l'o juu natia.

⁵ Mati tsoom ndaana:

–Cal'uuya xeⁿ cwiindyoy' 'o ya ñ'oom ñequio cwii ts'aⁿ, ndo' xcwe tsjom nncja' na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na nntsu' nnoom: “Aa ndi', cateijndei'ya' ndyee taⁿ tyoo' ja.

⁶ Ee je'ndyo tyjee' cwii ts'aⁿ na ya ñ'oom ja ñ'eⁿñe w'aya na cwe' mawinomyaaⁿ, tquia quia wjaatyeeⁿcheⁿ. Ndo' ja tjaa'naⁿ ljo' ya na nlcwaaⁿaⁿ.”

⁷ Quia jo' naquii' w'aacheⁿ nnc'o^o, nntsoom: “Jeeⁿ sa 'u, tañe'quicantya, ee jnda seicu'tyaⁿ 'ndyoots'a, ndo' jnda mawaya cjoo' jnduu. Mati ntseindaaya jnda jdana. Jo' chii xondaq na nnteiijndei na macoⁿ.”

⁸ Candye'yo' nntsjoo, meiiⁿ na ts'aⁿ na ya ñ'oom 'u ñ'eⁿñe, xoquintyjaaⁿ na nnteiijneiⁿ 'u. Cwe' ee na jndei' 'ndyo', jo' na nnquicantyjatoom na ñnequiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'u.

⁹ Jo' chii ja matsjoo ndaa'yo': Cata'yo' nnom Ty'o^ots'om quia jo' ñnequiaaⁿ. Cjoo'ya n'om'yo' na cal'uee'ndyo' chiuu ya jo nnoom, quia jo' nliu'yo'. Macwe' na ca'maⁿyo' ndo' nnaaⁿ cha'cwijom cwii 'ndyoots'a jo ndaa'yo'.

¹⁰ Ee meii'cwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na waa na macaⁿ nnom Ty'o^ots'om, maxjeⁿ nlo'ñom. Ndo' ts'aⁿ na mal'ue, maxjeⁿ nljeii. Ndo' ts'aⁿ na ma'maⁿ, maxjeⁿ nnaaⁿ jo nnom.

¹¹ Aa ndya' m'aaⁿ cwiindyoy' 'o xeⁿ nlcaⁿ jnda' tyoo' njom', ¿aa cwe' tsjo' ñnequiaa'yu' nnoom? Oo xeⁿ nlcaaⁿ catscaa njom', ¿aa catsuu ñnequiaa' nnoom?

¹² Oo xeⁿ nlcaaⁿ tsei'caxti njom', ¿aa ñnequiaa'yu' catsjo nnoom?

¹³ Jo' chii xeⁿ na 'o na tia nn'aⁿndyo' nquiu'yo' na ñnequia'yo' 'naⁿ na ya ndaa nda'yo', majndeiticheⁿ nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee ñnequiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om nn'aⁿ na cwitaⁿ juu nnoom.

Cwilueyoona na Jesús tsa'jndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴ Tjei' Jesús tsa'jndii naquii' ts'om ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ. Jnda na jlui' tsa'jndii, quia jo' tco'yana' tsaⁿñeeⁿ, ya seineiⁿ. Ndo' jeeⁿ tjawee' n'om nn'aⁿ.

¹⁵ Saa cwantindye joona tyoluena:

–Tsaⁿm'aaⁿ macwjeeⁿeⁿ na'jndii naquii' n'om nn'aⁿ cwe' nc'e na matseixmaaⁿ najndei' tsa'jndiitquiee Beelzebú.

¹⁶ Ndo' nt'omcheⁿ cwe' na ñe'cal'a xjeⁿ jom, tyotaⁿ cwii 'naaⁿ cha ca'moⁿna' na cañoom'luee cwinaⁿ najneiⁿ.

¹⁷ Saa jom na mantyjeeⁿ ñ'omtiuu 'naaⁿna, tsoom ndaana:

–Xeⁿ cwitoⁿndye nn'aⁿ ndyuaa yuu na matsa'ntjom cwii gobiernom, maxjeⁿ nntyuii' cantyja na matsa'ntjoom. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ cwii w'aa, xeⁿ titjoom' cwi'maⁿ, maxjeⁿ cwila'tyuii'ndye cheⁿnquieena.

18 Mati Satanás xeⁿ matoⁿñe cheⁿnqueⁿ, quia jo' ¿chiiu nnts'aayuuna' na nljotyⁿ cantyja na matsaⁿntjoom? Luaa' matsjooya ee 'o cwindu'yo' na ja macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ nc'e Beelzebú.

19 Ee xeⁿ mayuu' na ja macwjii'a naⁿjndii ñequio najndeii na matseixmaⁿ Beelzebú, quia jo' mati nc'iaa'yo', ñequio najndeii jom cwitjeii'na naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Saã nc'e na tiyuu' na ljo', jo' chii cantyja na cwil'a joona macwji'yuu'ñena' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

20 Ee xeⁿ ja ñequio najndeii na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ, ma'moⁿna' na juu na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om nn'aⁿ, jndaⁿ tyjee'cañoomna' 'o.

21 'Manquiu'yo' ts'aⁿ na maleichuu l'o ts'iaaⁿ cwentaa' tia', waa najneiⁿ. Jo' na ya mach'eeⁿ cwenta waⁿaⁿ. Ndo' tjaa'naⁿ ljo' nntjoom 'naaⁿaⁿ na niom.

22 Saã quia nncwjee'cañoom cwiicheⁿ ts'aⁿ na jndeiti, nchiiti jom, quia jo' taxocanaⁿjneiⁿ ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Cha'tso l'o ts'iaaⁿ na quit'maⁿ ts'oom, nncwji' tsaⁿñeeⁿ ndo' nleil'uee'ñe 'naaⁿaⁿ na niom.

23 'Ñeeⁿ juu na tic'oomñe cantyja 'naⁿya, maxjeⁿ m'aaⁿ nacjoya. Ndo' 'ñeeⁿ juu na ticatseitjom nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, matseilcweeⁿeⁿ nn'aⁿ cha ticala'yu'na ñ'eⁿndyo.

Cwi'oolcwee' naⁿjndii naquii' ts'om ts'aⁿ
(Mt. 12:43-45)

24 'Cwii tsaⁿjndii quia na jndaⁿ tjei'na' jom naquii' ts'om cwii ts'aⁿ, cwe' manomtoom yuu na tjaa'naⁿ ndaa, mal'ueeⁿ yuu nncwajñeeⁿ. Ndo' na t'icaljeiⁿ jo', seitioom: "Jonlcwaⁿnda'a naquii' ts'om ts'aⁿ yuu na jluii'a."

25 Quia na nncueⁿeⁿ jo' jo', nljeiⁿ na jndaⁿ taa ndo' jndaⁿ teijndaa'ya.

26 Jo' chii nncjaacachoom nt'omcheⁿ ntquiee' naⁿjndii na wi'ndyeti, nchiiti jom. Nnc'ooquie'na naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ ndo' jo' jo' nnc'omna. Tsaⁿñeeⁿ manioomti ntjoom na jndaⁿ we.

Nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ na neiiⁿ

27 Xjeⁿ na matseineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, cwii yuscu quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, seiwe jndyee' ndo' tso nnoom:

—Matio'naaⁿñe Ty'o^oots'om ts'aⁿ na seincuii 'u ndo' seicatei' 'u.

28 Saã jom t'o^on nnom, tsoom:

—Mat'maⁿti matio'naaⁿñê nn'aⁿ na cwindye ñ'oom'm ndo' cwila'candaⁿ joona'.

'Naaⁿ cantyja 'naaⁿ Jonás
(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

29 Jndaⁿ tjawijndyeti nn'aⁿ na cañoom' Jesús, to^on' oⁿ na matsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na m'aⁿ je', jeeⁿ ndya' tia nn'aⁿndye. Cwitaⁿna na caluii cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na xocandaã nnts'aa na cwe' ts'aⁿ, saã taxocaluii na cwitaⁿna, macandaⁿ nluii 'naaⁿ cha'xjeⁿ na tjom Jonás.

30 Ee juu Jonás tyotseixmaaⁿ 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Nínive nc'e na jlui'n'maaⁿñê ts'om tsiaa' catscaa t'maaⁿ xuee jndaⁿ ndyee na tioyo' jom. Maluaa' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nntseixmaⁿya 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je'.

31 Xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'o^oots'om nn'aⁿ, nncwando'nnda' yuscu na tyotsaⁿntjom nn'aⁿ ndyuaa jo ndo' na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Ndo' nñequiaaⁿ jnaaⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ je', ee jeeⁿ ndya' tquia jnaaⁿ na ñe'cañeeⁿ ñ'oomjndo'ts'om na tyotseineiⁿ Salomón. Ndo' ljoo m'aaⁿya je' na t'maⁿti cwiluiindy^o, nchiiti Salomón, saã tiñecandy'e'yo' ñ'oom na mañequia.

³² Xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ na jnda tja, nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ tsjoom Nínive, mandiñ'eeⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ je' na quia nnc'oowjee. Ndo' nnt'uiityeⁿna' jona nc'e na yati l'a nn'aⁿ Nínive. Ee joo naⁿñeeⁿ lcwe' n'omna quia na tyoñequiaa Jonás ñ'oom' Ty'o^ots'om ndaana. Ndo' 'o je', ja jnda tyja quii'ntaaⁿyo' na cwiluiit'maⁿndyotyā, nchiiti Jonás, saā ncha' l'uu ñe'calcwe' n'om'yo'.

Ts'omnnom ts'aⁿ tseixmaⁿna' cha'cwijom lámpara
(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Tso Jesús:

–Tjaa'naⁿ ts'aⁿ na ntseicw'aa lámpara, jnda jo' nncwjaa'ñeyom juuna' yuu na wanty'iuu' oo nacjee' costum. Maxjeⁿ nntseintyjaaⁿ juuna' yuu na ndye cha xuee nnc'ooque' nn'aⁿ.

³⁴ La'xmaⁿ n'omnnom ts'aⁿ cha'cwijom lámpara cwentaa' cha'waañe ts'aⁿ. Xeⁿ na ya n'omnjom' quia jo' cha'waandyu'ñ'eⁿ m'aaⁿ na xueeñe. Saā xeⁿ tis'a n'omnjom' quia jo' cha'waandyu'ñ'eⁿ m'aaⁿ na jaaⁿñe.

³⁵ Quia jo' catsa' cwenta na juu na cwiluiiñe naxuee cantyja 'naⁿ', tintseicwaqueⁿna' jo' najaaⁿñe.

³⁶ Xeⁿ cha'tso cantyja 'naⁿ matsei'xmaⁿ naxuee ndo' tjaa yuu candii' najaaⁿ, quia jo' nntseijomna' cantyja 'naⁿ cha'cwijom lámpara na matseixueeñe chom ndaa nn'aⁿ.

Matseicanooⁿ Jesús jnaaⁿ nn'aⁿ fariseos
(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Quia na jnda seineiⁿ Jesús, cwii ts'aⁿ fariseo tso nnoom na cjaⁿ, nlcwaaⁿaⁿ waa'. Jnda tueⁿeⁿ, tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa ndo' ty'ewindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa.

³⁸ Juu fariseo'ñeeⁿ, jeeⁿ ticjaawee' ts'om quia nty'iaa' na ticandyuu' Jesús cwii tjo^ocheⁿ na nlcwaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ costumbre cwil'a jona.

³⁹ Tso Ta Jesús nnom:

–'O nn'aⁿ fariseos, jeeⁿ cwilalju'yo' nacjoo watso ñ'eⁿ nquio saā n'omna' ndicwaⁿ cwajndii. Maluaa' matseijomna' naquii' n'om'yo' ee too'cheⁿ m'aaⁿ ñomtiuu chiuu nndaā nnty'uee'yo' 'naⁿ ñequio nt'omcheⁿ natia na cwil'a'yo'.

⁴⁰ Ntjeiⁿndyo' 'o. Manquiu'yo' na Ty'o^ots'om seijndaa'ñê nacjoo' ts'aⁿ, mati seijndaa'ñê naquii' ts'om ts'aⁿ.

⁴¹ Cal'a'yo' naya ndyeñeeⁿ, quia jo' m'moⁿna' na lju' cwiluiindyoy' naquii' n'om'yo'.

⁴² 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ fariseos, meiiⁿ jeeⁿ cwilacanda'yo' na cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'o^ots'om hasta meiiⁿ cwe' ñequio tsojñom ts'oomjndya ñequio tso na ja, ndo' cha'tso nt'omcheⁿ nnom tso na cwicwa'yo', saā tquia cwi'ndye'yo' na nl'a'yo' yuu na maty'iomyana' ñequio nc'iaa'yo'. Mati meiⁿchjoo ticajnda nquiu'yo' Ty'o^ots'om. Nmeiⁿ macaⁿna' na calacanda'yo' ndo' titsaawi'ntyje'yo' na cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'o^ots'om.

⁴³ 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ fariseos, ee 'o cwilayuundaā'yo' ntsula na cañoomticheⁿ naquii' lan'om. Ndo' jeeⁿ l'ue n'om'yo' na cala't'maaⁿndye nn'aⁿ 'o quia cwiwincwindyo' nataa cha canty'iaa nn'aⁿ.

⁴⁴ 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio 'o nn'aⁿ fariseos na cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ yann'aⁿndyo' cwe' cha queⁿ nn'aⁿ cwenta. Cantyja 'naⁿ 'o jndye nn'aⁿ wjaachuuñena' na meiⁿchjoo ticaliuna na tis'a cwil'ana. Matseijomna' 'o cha'na ndei'luaa na jnda tsu. Meiiⁿ cwico' nn'aⁿ nacjoona' saā ticaliuna na ndei'luaa jo'."

⁴⁵ T'o cwiindyoy' naⁿñeeⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Tso nnoom:

–Jeeⁿ 'u Ta, ñ'oom na matsu' luaa', mati matseijnaaⁿ'na' jâ.

⁴⁶ Quia jo' tsoom nnom tsaⁿ'ñeeⁿ:

–Mati 'o nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o na cwila'jnda'yo' na cala'candâ nn'aⁿ ñ'oom na jeeⁿ jndeina' cha'cwijom na cwity'iom'yo' xuu nn'aⁿ saa ncjo'yo', nchaal' l'uu nntii' luee'yo'.

⁴⁷ 'Nnt'uiiwi'na' 'o ee cwil'a'xco'yo' ndei'luaa 'naaⁿ profetas na tyola'cwje welo'yo' tandyo xuee, cha canty'iaa nn'aⁿ na jeeⁿ cwila't'maaⁿ'ndyo' naⁿ'ñeeⁿ. Ndo' manquieeti welo'yo' na ñet'om quia ljo' jla'cwjeena naⁿ'ñeeⁿ.

⁴⁸ Ndo' na luaa' cwil'a'yo', cwilui'yuu' na cwilajomndyo' na luaa' l'ana. Ee jooa jla'cwjeena naⁿ'ñeeⁿ ndo' 'o je' cwil'a'xco'yo' ndei'luaa naⁿ'ñeeⁿ.

⁴⁹ 'Jo' chii cantyja na jndõ' ts'om Ty'ooots'om, jo' na tsoom: “Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ njñõⁿya profetas ñequio apóstoles. Nt'omndye jooa nla'cwjee nn'aⁿ, ndo' nt'omcheⁿ nlei'ntyjona.”

⁵⁰ Jo' chii, nn'aⁿ na m'aⁿ je' nnts'aa Ty'ooots'om na chojnaⁿ na nioom cha'tso profetas na tyola'cwjee nn'aⁿ xjeⁿ na jna'cheⁿ tsjoomnancue.

⁵¹ Wjaac'oomna' na tioo nioom' Abel na seiquioo Caín hasta na macandâ na tioo nioom' Zacarías, ts'aⁿ na jla'cuee' nn'aⁿ quii'ntaaⁿ tio t'maⁿ ñequio ta wats'om. Nndye'yo' nntsjoõ, maxjeⁿ nntioomndye nn'aⁿ na m'aⁿ je'.

⁵² 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés. Ee jnda jla'cu'yo' ñ'oom na mañequiaana' na wjaatseijndõ'na' n'om nn'aⁿ. Mancjo'ti'yo' ticjoo' n'om'yo' na nla'nõⁿ'yo' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿ tiñe'quia'yo' na nnc'ooliu nn'aⁿ na queeⁿ n'om na ñecal'a'nõⁿ'na juuna'.

⁵³ Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ ndaana, quia jo' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, to'na na t'maⁿ tyola'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê. To'na na tyola'liao'na jom na jndye ñ'oom tyota'x'eena nnoom.

⁵⁴ Tyoqueⁿna cwenta xeⁿ nntsoom cwii ñ'oom na nñequiaana' na nt'uiina' jom.

12

Ma'moⁿ Jesús na tinc'oõⁿya na we waa cwilatiuuya

¹ Yocheⁿ na luaa', jndye meiⁿ nn'aⁿ tjatjomndye hasta tyotei'caljoondye ntyjeena na tyeeⁿ m'aⁿna. Toõⁿ'õⁿ na tyotseineiⁿ'ñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Matsoom:

–Cal'a'yo' cwenta ñ'oom na cwit'mooⁿ fariseos, ee we waa cwila'tiuuna. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ wjaanty'eena' cha'na cwiwicandi' ndaaljo' naquii' tsqueeⁿ tyoo'.

² Tjaa'naⁿ cwii na cwe' wanty'iuu' waa na xocanõõⁿ ndo' tjaa'naⁿ meiⁿ cwii na cwe' nty'iu na xocaliu nn'aⁿ.

³ Cwe' nc'e jo', cha'tso na ñejndu'yo' yuu najaaⁿñe, maxjeⁿ nleitquioo' ñ'oom'ñeeⁿ yuu na xuee. Ndo' ñ'oom na jnda jlaneiⁿ'yo' na ñemaaⁿ ñemaaⁿ naquii' l'aa na ta', maxjeⁿ nleic'uaana' ch'eⁿ.

'Ñeeⁿ juu laxmaaⁿ na c'oõⁿ na nquiaaya (Mt. 10:28-31)

⁴ 'O nn'aⁿ na ya ñ'oom ja ñ'eⁿ'ndyo', nndye'yo' nntsjoõ, tinc'om'yo' na nquia'yo' nn'aⁿ na cwila'cwjee nn'aⁿ ee tjaa ljo' cwii nndaãⁿ nl'atina ñ'eⁿ'ndyo'.

⁵ Ja m'mooⁿ 'ñeeⁿ na nnc'om'yo' na nquia'yo'. C'om'yo' na nquia'yo' nquii Ty'ooots'om. Ee jom waa najneiⁿ na nncjoom'm 'o naquii' b'io quia na jnda tjeiiⁿ'eⁿ na cwitando'yo'. Mayuu' matsjoõ ndaaⁿ'yo', jom c'om'yo' na nquia'yo'.

⁶ 'Om cantsaa nch'u ¿aa nchii ñewe tsjo'ñjeeⁿ cwileil'uandyeyo'? Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿ cwiindye jooyo' tyootsuu' ts'om Ty'ooots'om.

⁷ Majndeiticheⁿ 'o. Hasta ticwii cwii soonqueⁿ'yo', jndā tei'nchona'. Jo' chii tintyue'yo', ee 'o jndandyo'ti'yo' nchiiti cantsaa nch'uu na jndyendye.

Catjei'yuu'ndyo cantyja 'naa' Jesucristo
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ 'Nndye'yo' nntsjoō, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya jo ndāā nn'aⁿ, mati ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwji'yuu'ndyō na mawajnaⁿ'a tsaⁿ'ñeeⁿ jo ndāā ángeles cwentaa' Ty'ōots'om.

⁹ Sāā juu ts'aⁿ na macwji'ñe cantyja 'naⁿya jo ndāā nn'aⁿ, mati ja nntsjoō na ticwajnaⁿ'a tsaⁿ'ñeeⁿ jo ndāā ángeles cwentaa' Ty'ōots'om.

¹⁰ 'Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matso cwii ñ'omntjeiⁿ nacjo ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, Ty'ōots'om nndaā nntseit'maⁿ ts'oom tsaⁿ'ñeeⁿ. Sāā ts'aⁿ na nncju' ñ'omwi' nacjoo' Espíritu Santo, taxocatseit'maⁿ ts'om Ty'ōots'om juu.

¹¹ 'Quia na nnc'oocho nn'aⁿ 'o jo ndāā nn'aⁿ na cwitu'xeⁿ ñ'oom naquii' lan'om nch'uu, oo jo ndāā naⁿmaⁿ'naⁿiaaⁿ, xjeⁿ'ñeeⁿ tinc'om'yo' ñ'omtiuu cwaaⁿ ñ'oom nla'lcwe'yo'

¹² ee xjeⁿ'ñeeⁿ nquii Espíritu Santo m'moōⁿ ndāā'yo' cwaaⁿ ñ'oom nndu'yo'.

Maquiu'nn'a'na' ts'a' na tyañe

¹³ Quia jo' cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tso:

–Ta, catsu' nnom ti'xioō na catōōⁿ'ōⁿ 'naⁿ na 'ndii tsotyāyā, nlo'ñōⁿya na tseixmaⁿ'na' cwentaya.

¹⁴ T'ō Jesús nnom, matsoom:

–'U re, ja nchii cwiluiindyō na cu'xaⁿya ñ'oom 'naⁿ'yo' oo na catōōⁿ'a 'naⁿ'yo'.

¹⁵ Jndā jo' tsoom ndāā cha'tsondye nn'aⁿ:

–¿Aa jndo'yo'? Nmeiiⁿ quich'eena'. Queⁿndyo' cwenta na tilaqueeⁿ n'om'yo' 'naⁿ. Ee na wando' ts'aⁿ nchii manaⁿ'na' cwe' na jndye 'naaⁿ'aⁿ niom.

¹⁶ Quia jo' mati seineiⁿ cwii ñ'oom na cwe' tjañoom', tsoom:

–Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na ya tyuaaⁿ'aⁿ ndo' jeeⁿ ya tyowe' ntjoom'm.

¹⁷ Tyotseitoom naquii' ts'oom, matsoom: “Chiuu chiuu nnts'aayo ee tjaa'naⁿ yuu ya nntseiwāya 'naⁿ na tue'.”

¹⁸ Seineiⁿ cheⁿnqueⁿ, tsoom: “Ntyjii chiuu nnts'aa, nntseityuii'a ndā' yuu na cwicañjom na cwiwe' ndo' nnts'aa nt'omcheⁿ na nt'maⁿti. Jo' jo' nntseiwā cha'tso na tue' ñequio nt'omcheⁿ 'naⁿya.

¹⁹ Ndo' nntsjoōcheⁿncō nōōⁿ: Je' je' yuu'a, jndye 'naⁿya jndā seiwā na nleijndeina' jndye ndyu. Je' nncwajndyā, nlcwaa'a ndo' nnc'ua. Nnc'ōōⁿ na neiⁿncō ts'ōōⁿ.”

²⁰ Sāā tso Ty'ōots'om nnoom: “Ntjeiⁿndyu' 'u. Tsjom je' nnc'io' ndo' cha'tso 'naⁿ na jndā seiwe', ¿'ñeeⁿ nljona' l'ō?”

²¹ Maluaa' nntjom ts'aⁿ na tomti ñjom ts'om na matseit'ue 'naaⁿ. Sāā jo' nnom Ty'ōots'om tseixmaⁿ na jñeeⁿ'ñe.

Mach'ee Ty'ōots'om cwenta ntseinaa'
(Mt. 6:25-34)

²² Ndo' tso Jesús ndāā nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

–Cwe' jo' na matsjoō ndāā'yo', tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ' n'om'yo' cantyja 'naⁿ na macaⁿ'na' 'o tsjoomnancue, yuu nlui' na nlcwa'yo' ndo' na nlcwee'yo'.

²³ Ee t'maⁿti tseixmaⁿ na cwitando'yo' nchiiti nantquie na cwicwa'yo'. Ndo' cajndandyo'ti'yo' nchiiti lia'yo'.

24 Queⁿyo' cwenta candyaa, tiquinomyo', meiⁿ tiquila'weyo' ntjom na cwiwe', meiⁿ l'aa yuu na nla'weyo' nantquie tjaa'naⁿ, ndo' meiⁿ nda' 'naa'yo' tjaa'naⁿ saa Ty'o^ots'om mateix'eeⁿ jooyo'. 'O cajndandyo'ti ntyjeeⁿ, nchiiti cwe' candyaa.

25 ¿Ñeeⁿ cwii 'o nnda^a nnts'aa na nleitcooñeti meiiⁿ ñe'chjoowi', cwe' na jeeⁿ jndye matseitiuu?

26 Quia jo' xeⁿ xonda^a nl'a'yo' meiⁿ ñechjoowi' luaa', cwe' ts'iaaⁿ na jeeⁿ jndye cwilatiuu'yo' cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ na majndeiticheⁿ jo' xonda^a nl'a'yo'.

27 'Queⁿyo' cwenta chiuu waa na neiⁿncoo' ljaa' canchii'. Tiquil'ana' ts'iaaⁿ, meiⁿ tiquil'ana' canduu na nluii liaana'. Saa ndye'yo' nntsjoo, meiⁿ nquii rey Salomón, xcwe xjeⁿ na tjacantyja na tyañê ticue'ntyjo na neiⁿncoo' liaⁿ'aⁿ cha'na neiⁿncoo' cwii ljaa' canchii'ñeeⁿ.

28 Xeⁿ luaa' waa na mach'ee Ty'o^ots'om, na neiⁿncoo' ljaa' tsojnda^a, ndo' 'io cha nlcona', aa nchii majndeiticheⁿ ntyjeeⁿ chiuu nlcwee' 'o liaa, 'o nn'aⁿ na ticalayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ jom.

29 Nc'e jo' tanc'om'yo' na jaawa jaacue m'aaⁿ n'om'yo' na nlcwa'yo' ndo' na nncwe'yo'. Tanc'om'yo' na jeeⁿ chjoo' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ'.

30 Ee ñenquii'cheⁿ nmeiⁿ cwil'uee nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Saa nquii Tsotye'yo', mantyjeeⁿ na tjoondyo' cha'tso nmeiⁿ'.

31 Jo' chii 'o, cal'ue'yo' cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om ndo' nto'ñoom'yo' cha'tso 'naⁿmeiⁿ'.

*Naya 'naaⁿ ts'aⁿ na waa cañoom'luee
(Mt. 6:19-21)*

32 'O nn'aⁿ tmaaⁿ chjoo cwentaya, tila'catyuendyo', ee cjaawee' ntyjii Tsotye'yo' na nlxama'yo' cantyja na matsa'ntjoom.

33 Canda^a'yo' 'na'yo' na niom ndo' cal'a'yo' naya ndyeñeeⁿ'. Xeⁿ luaa' nl'a'yo', cañoom'luee nlat'ue'yo' 'na'yo' yuu na xocandyue ee jo' jo' xocanda^a nncjaaquiee' tsaⁿcanch'ue meiⁿ candiu tixocala'ndaa'yo' joona'.

34 Ee yuu na cwilawe'yo' naya 'na'yo', jo' jo' quit'maⁿ n'om'yo'.

C'omc'eendyo

35 Seineiⁿ Jesús chiuu nnts'aana' quia na nncwjee'nnaaⁿ'aⁿ. Tsoom:
—C'om'c'eendyo' na cwime'i'ndo'yo' ja. C'om'yo' cha'na nn'aⁿ na m'aⁿ moso na ñequii'cheⁿ xuee chom lámpara 'naaⁿna.

36 Cwime'i'ndoo'na patrom 'naaⁿna na nncwjeeⁿ'eⁿ na tjaaⁿ yuu toco ts'aⁿ. Quia na m'maaⁿ 'ndyoots'a, m'aⁿc'eendyena na nla'canaaⁿndyena.

37 Matseineiⁿ'ñe patrom mosoom'm quia na nncwje'cañoom na nljeiiⁿ na ya cwenta cwil'ana. Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', nntseijndaa'ñê na nntseiñ'oom'ñê ljo' nlcwa'na. Ndo' nnts'aaⁿ na cwindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na nndi'ntjoom nda^ana.

38 Maxjeⁿ matio'naaⁿ'ñena' moso'ñeeⁿ xeⁿ nljeiiⁿ na m'aⁿc'eendyena, meiiⁿ aa nncwjeeⁿ'eⁿ xcwe tsjom oo jaancoo.

39 Ndo' cala'noⁿ'yo' ñ'oomwaa, juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe naquii' w'aa, xeⁿ ntyjeeⁿ ljo' xjeⁿ nncwjee' tsaⁿcach'ue, quia jo' nnc'oomc'eeñê ndo' tixonquiaⁿ na nncjaaquiee' tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' w'aa.

40 Mati 'o c'om'c'eendyo', ee ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee majuuto xjeⁿ na ticalatiuu'yo' na nncwja, majo'to xjeⁿ'ñeeⁿ nncwja'cañooⁿ.

*Moso na matseicanda ñequio moso na ticatseicanda
(Mt. 24:45-51)*

41 Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Aa ndi' Ta, ¿aa cwe' ndaā jā matsei'neiⁿ ñ'oom tjañoom'waa', oo aa mati ndaā cha'tsondye nn'aⁿ?

⁴² T'o Jesús, tsoom:

—¿Ñeeⁿ juu jo' matseituu' na cwiluiñe moso tquiee na cjee matseinoⁿ ndo' na matseicanda? Tsaⁿñeeⁿ nnty'iom patrom ts'iaaⁿ na cando' tsaⁿñeeⁿ ntyje mosoñe na ñnequiaa nantquie na nlcwa' naⁿñeeⁿ quia cwiwee' xjeⁿ.

⁴³ Mañequiaana' na neiiⁿ moso'ñeeⁿ quia na nncwje'cañoom patrom 'naaⁿaⁿ na nljeii na ya mach'eeⁿ.

⁴⁴ Mayuu'cheⁿ matsjō ndaā'yo', l'o juu ñnequiaa patrom cha'tso 'naaⁿaⁿ na niom na cateix'ee joona'.

⁴⁵ Saā xeⁿ mosotquiee'ñeeⁿ nntseitoom: “Tjoocheⁿ na nncwjee' patrom 'naⁿya.” Ndo' jo' na nntooⁿoⁿ na nncwjaaⁿaⁿ cha'tso ntyjemosoñê, naⁿnom ndo' naⁿlcu. Nlcwa'jndoo'ñê, nnc'om ndo' ñeeⁿ.

⁴⁶ Majuuto xuee na tic'oomc'eⁿ ndo' na taqueⁿtoom cwenta, nncwje'cañoom patrom 'naaⁿaⁿ, quia jo' cwajndii nnchoom'm. Jndā jo' nncju'na' jom yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na ticala'yu' ñ'eⁿ Ty'oqots'om.

⁴⁷ 'Ee moso'ñeeⁿ mantyjeeⁿ ljo' l'ue ts'om patrom 'naaⁿaⁿ na cats'aaⁿ saā tîcatseijndaa'ñê, meiⁿ tîcatseicanaāⁿ yuu na l'ue ts'om tsaⁿñeeⁿ, jo' chii jeeⁿ jndye nnchoom'm.

⁴⁸ Saā moso na seitjooñe cwe' ticatsei'noⁿ ljo' nnts'aa, meiiⁿ na nnchuu' saā tijndye. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na t'maⁿ ts'iaaⁿ maco'ñom, jndye nlcaⁿna' na cats'aaⁿ. Ndo' ts'aⁿ na t'maⁿ xuu jndā ty'iom ts'aⁿ juu, majndyeti nnom ñnequiaaⁿ cwenta.

*Matōⁿna' nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús
(Mt. 10:34-36)*

⁴⁹ 'Ja jndyoō na jndyocwjaa'ndyō chom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' toom cwe' na cwiluii naljo'.

⁵⁰ Waa cwii na jndei'na' na catjōⁿya, na nnc'ioya. Ndo' jeeⁿ matsei'ndaa'na' ntyjii hasta xuee na nntseicandaa'ñena' jo'.

⁵¹ Ticala'tiuu'yo' na jndyoō tsjoomnancue na caljoyaandye nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana. Ja jndyoō na jndyocwjaa'ndyō tia' nn'aⁿ.

⁵² Ee je' xuee na cwii wjaatina', nn'aⁿ na ñe'cwii w'aa nntoⁿndyena, ndyeendye naⁿñeeⁿ nnc'omna nacjoo we, ndo' wendye naⁿñeeⁿ nnc'omna nacjoo ndyee.

⁵³ Maxjeⁿ nntoⁿndye nn'aⁿ. Tsotye ts'aⁿ wjaⁿ nacjoo' ti'jnaaⁿ, ndo' ti'jnaaⁿ wjaa nacjoom'm. Tsondyee ts'aⁿ wjaⁿ nacjoo' nomjnaaⁿ ndo' nomjnaaⁿ wjaa nacjoom'm. Ndo' wjaⁿ nacjoo' nomnntsaaⁿaⁿ ndo' nomnntsaaⁿaⁿ wjaa nacjoom'm.

*'Naaⁿ na ma'moⁿna' cantyja na macwiluii
(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)*

⁵⁴ Mati tso Jesús ndaā nn'aⁿ na jndyendye:

—Quia na cwinty'ia'yo' na cwicalui' nchquiu ntyja na majaacue ñe'quioom', mantyja quindu'yo' na manncua', ndo' mayuu' na ljo'.

⁵⁵ Ndo' quia na cwinty'ia'yo' na mana' jndye ntyja na macalui' caxjuu tsoom'naaⁿ, quindu'yo': “Je' nleijmeiⁿ”, ndo' mayuu' na ljo'.

⁵⁶ 'O nn'aⁿ na cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ cwilacandaā'ndyō' cwe' cha canty'iaa nn'aⁿ, jeeⁿ jndō' n'om'yo' na cwiliu'yo' cantyja na cwichuii' nnom tsjoomnancue ñequio tsjo'luee. Saā ¿chiiu na tileicala'noⁿyo' cantyja na mats'aaya quii'ntaaⁿyo' je'?

Caljoya n'ooⁿya ñequio nn'aⁿ na jndoo jaa
(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ Tso^ticheⁿ Jesús nda^aana:

—¿Chiuu na ticatjei'yo' cwenta yuu waa na maty'iom^yana'?

⁵⁸ Quia na nlqueⁿ ts'aⁿ na quio matseintja'ndyu' ñ'oom nacjo', yocheⁿ na ñjomndyo' nato na tsa'yo' na nntjomndyo' wats'iaaⁿ, queⁿndyu' na cwaⁿya' jom, cha tints'aana' na nleiñ'oomtscoo'ñê 'u ñ'eⁿ ñ'oom jo nnom jwe. Ndo' jwe'ñeeⁿ ññequiaaⁿ cwenta 'u luee sondaro. Ndo' joona nntuee'na' 'u w'aancjo.

⁵⁹ Nndi' nntsjo^o, taxocalui' jo' jo' hasta na jnda tiom'nchaa'ndyu'.

13

Jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom na calcwe' ts'om ts'aⁿ

¹ Maxjeⁿñeeⁿ tquie'cañom nn'aⁿ na jla'candiina Jesús na saⁿtjom Pilato na cwje nt'om nn'aⁿ galileos xcwe xjeⁿ na cwila'cwjeena quioo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om. Seitjoom'na' nioomna ñequio nioom quioo'ñeeⁿ.

² T'o Jesús nda^aana, matsoom:

—¿Aa cwila'tiuu'yo' na luaa' tjoomna ee na t'maⁿti jnaaⁿna waa, nchiiti cha'tso nt'omcheⁿ nc'iaana ndyuaa'ñeeⁿ?

³ Nndye'yo' nntsjo^o, meiⁿchjoo nchii jo'. Ee mati xeⁿ ticalcwe' n'om'yo', cha'tsondyo' nntsuundyoo' cha'xjeⁿ na tsuundye joona.

⁴ Ndo' joo quin'oom nchoo' ndyee nn'aⁿ na tja quia na tiao w'aandyee nacjoona nndyoo' peila Siloé, ¿aa cwilatuu'yo' na naⁿñeeⁿ t'maⁿti tyola'tjo^ondyena, nchiiti cha'tsondyee nn'aⁿ na tyom'aⁿ Jerusalén?

⁵ Nndye'yo' nntsjo^o, meiⁿchjoo nchii jo', ee mati meiiⁿ 'o xeⁿ ticalcwe' n'om'yo', cha'tsondyo' maluaa' nntsuundyoo' cha'xjeⁿ na tsuundye joona.

Ts'oom higuera na tjaa'naⁿ ta coch'ee

⁶ Quia jo' seineiiⁿ ñ'oomwaa na tjañoom' na ma'moⁿna' na macaⁿna' na calcwe' n'om nn'aⁿ. Matsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tyomeintyjee' ts'oom higuera naquii' ntjoom'm. Ndo' tjacal'ueeⁿ ta^a' ts'oom'ñeeⁿ saa tjaa ljo' ljeiiⁿ.

⁷ Jo' chii tsoom nnom ts'aⁿ na mach'ee cwenta ntjoom'm: “Canty'ia', ts'oom higuera waañe, jnda ndyee chu na mandyo^ocal'ua^a ta^a'na' ndo' tjaa ljo' coljeiya. Cwa c'ua' juuna' ee cwe' ts'iaaⁿ matseityeeⁿñena' nomtyuaa.”

⁸ Saa t'o tsaⁿñeeⁿ nnoom, tso: “Ta, ca'ndii'ya' juuna' meiiⁿ cwe' chu waa hasta na jnda ñaaⁿ ndiocheⁿ x'leena' ndo' nntio^o ts'o to'.

⁹ Xeⁿ nnts'aana' ta, ya. Ndo' xeⁿ tjaa'naⁿ, quia ljo'cheⁿ c'ua' juuna'.”

Sein'maⁿ Jesús yuscu na tcom jndyew'ii naxeⁿ

¹⁰ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ tyo'moⁿ Jesús naquii' wats'om chjoo.

¹¹ Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii yuscu na jnda quin'oom nchoo' ndyee chu na tei'caljoo jndyew'ii naxeⁿ. Jeeⁿ ntyjo tyojaacaⁿ ndo' meiⁿchjoo tileicwintyjeeⁿeⁿ nayuu.

¹² Quia na nty'iaa' Jesús tsaⁿñeeⁿ, t'maaⁿ juu, tsoom nnom:

—'U nomxjo^o, je' jnda jndyaandyu' tycu na wi'.

¹³ Quia jo' tioom l'ooⁿ nacjoo', mantya jliuu naxeⁿ. Ndo' tyotseit'maaⁿñe Ty'o^ots'om.

¹⁴ Saa juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om'ñeeⁿ, seiw'eeⁿ na sein'maⁿ Jesús tsaⁿñeeⁿ xuee na cwita'jndyeeena. Tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ:

—Yom xuee wanaaⁿ na cal'a'yo' ts'iaaⁿ. Joo ncueemeiⁿ quio'yo' na nn'maaⁿ'yo', nchii xuee na cwita'jndyaaya.

15 Ndo' t'ò Jesús nnom, tsoom:

—'O nn'aⁿ na cwe' cwil'a'yo' na ndoo' na jeeⁿ cwilacandaa'ndyo', ¿aa meiⁿcwindyo' 'o tiquila'cana'yo' quioo'jndyo oo snom njmeiⁿ'yo' yuu na macwa'yo' ndo' na nntsaala'c'u'yo' ndaa juuyo' xuee na cwita'jndyaaya?

16 Ee yuscum'aaⁿ, na cwiluiiñe tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham na jnda quin'oom nchoo' ndyee chu na maco'wi' Satanás jom, ¿aa ticaty'iomna' na nndyaañê nawii'waa' xuee na cwita'jndyaaya?

17 Yocheⁿ na matseineiⁿ ñ'oommeiⁿ, tío na jeeⁿ jnaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na jndoo jom. Saa nn'aⁿ na jndyendye, s'aana' na jeeⁿ neiⁿna nc'e cha'tso ts'iaaⁿ na cajnda na tyoch'eeⁿ.

Cala'nooⁿ'a cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ ts'oom mostaza

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

18 Jnda chíi tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om, ¿ljo' ñ'eⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿ'na'?

19 Juuna' matseijomna' cha'na lqueeⁿ ts'oom mostaza na jeeⁿ cajnda. Seic'oom ts'aⁿ juuna' naquii' ntjoom'm. Tyuaa' tjawijndeina', tue'ntyjo na teit'maⁿ'na' hasta tyol'a cantsaa cantquiaayo' naquii' l'ona'.

Cala'nooⁿ'a cantyja 'naaⁿ ndaaljo'

(Mt. 13:33)

20 Ndo' tsonnaaⁿ'aⁿ ndaana:

—¿Ljo' cwicheⁿ na nntseijooⁿ'a juu na matsa'ntjom Ty'oots'om?

21 Juuna' matseijomna' cha'na ndaaljo' na tjaa'ñe cwii yuscu naquii' ndyee tsua' xjeⁿ jnda tyoo'. Ndo' seicandeiⁿ'na' cha'waa tsqueeⁿ tyoo'ñeeⁿ.

'Ndyoots'a na cantuu

(Mt. 7:13-14, 21-23)

22 Quia jo' tjawinom Jesús njoom nt'maⁿ ndo' njoom nch'u na tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ yocheⁿ na tyocanjoom nato na wjaⁿ Jerusalén.

23 Cwii ts'aⁿ tax'ee nnoom, tso:

—Ta, ¿aa tijndye nn'aⁿ na nlui'n'maaⁿndye?

24 T'ooⁿ, matsoom ndaana:

—'Ndyoots'a cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, cantuuna'. Calajnda'yo' na ntsaaquie'yo' juuna'. Ee jndye nn'aⁿ na ñe'c'ooquie' jo' jo', saa xocandaa n'ana.

25 Ee quia na jnda teicantya nquii ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ na nntseicu'tyeeⁿ 'ndyoots'a, quia jo' 'o na m'aⁿ'yo' ch'eⁿ nnto'yo' na ncwaⁿ'yo'. Nndu'yo': “Ta, catseicanaaⁿndyu' na ntsaquiiaⁿ'â.” Saa jom nnc'ooⁿ nndyue'yo', nntsoom: “Ticaljeii yuu nn'aⁿ 'o.”

26 Quia jo' nnto'yo' na nndu'yo' nnoom: “Jâ tsuu, tyocwaa'â ñ'eⁿndyu' ndo' tyo'mooⁿ ndaayâ xcwe naquii' tsjoomyâ.”

27 Saa jom nnc'ooⁿ, nntsoom: “Jnda tsjoo ndaa'yo' na ticaljeii yuu nn'aⁿ 'o. Quindyoyo' ñjaaⁿ, 'o nn'aⁿ na cwil'a'yo' natia.”

28 Jo' jo' nnc'om'yo' na nlaxua'yo' na matsei'ndaa'na' nquii'yo' ndo' nnteiⁿnquie'yo' ndei'n'om'yo' na maquiina' 'o. Ee nnty'ia'yo' Abraham, Isaac, Jacob ndo' ñ'eeⁿ cha'tso profetas, na m'aⁿna yuu na matsa'ntjoom, saa 'o jnda 'ndiina' ch'eⁿ.

29 Quia ljo' nlquie nn'aⁿ na nnaⁿ ndiocheⁿ tsjoomnancue. Ñequio na neiⁿ nañeeⁿ nncwindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om na nlcwa'na.

30 Queⁿ'yo' cwenta, m'aⁿ nn'aⁿ je' na cwilatuu'yo' na maju'cjena' joona. Saa ndanquia nntseiwendyena' joona. Ndo' m'aⁿ nn'aⁿ je' na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindyee, saa nncue'ntyjo na nncju'cjena' joona.

*Maty'ioo Jesús cautyja 'naaⁿ nn'aⁿ Jerusalén
(Mt. 23:37-39)*

³¹ Majuuti xuee'ñeeⁿ, tquie'cañom nt'om nn'aⁿ fariseos Jesús, jluena nnoom:

—Calui' ñjaaⁿ, cja' cwiicheⁿ joo ee ñe'catseicuee' Herodes 'u.

³² Tsoom ndaana:

—Catsa'yo', candu'yo' nnom cajndye'ñeeⁿ: “Queⁿ cwenta, ja manncwjiit'yaⁿ na'ndii naquii' n'om nn'aⁿ. Ndo' nntsein'ma'tyaⁿ nn'aⁿwii 'io cha luaa'. Ndo' tajndye cwii tjo^o na nntseicanda^andyo ts'iaaⁿ na jndyooya.”

³³ Saa jndei'na' na je', 'io ndo' cha jogytya cautyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na mats'aaya, ee ticatsona' na nchii Jerusalén na nncue' cwii profeta.

³⁴ 'O nn'aⁿ Jerusalén na cwilacwje'yo' profetas ndo' majñoom' ljo' nn'aⁿ na majñooⁿya na m'aaⁿ. Jndye ndii' ñentyjaa' ts'ooⁿ na nntseitjoⁿya ntseinda' cha'xjeⁿ matseitjom caxtixque ntsein^a nacjee' ntsqueeⁿ. Saa 'u cwaaⁿ tquiaandyu'.

³⁵ Queⁿyo' cwenta, Ty'oots'om ma'ñeeⁿ 'o. Taxoc'oom wats'om t'maⁿ 'na'yo'.

Quia jo' seineiiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, tsoom:

—Nndye'yo' nntsjo^o na taxocanty'ia'yo' ja hasta na nncue'ntyjo xuee na nndu'yo': “Matio'naa'ñena' nqueⁿ na mañoom ñequio xuee' Ta Ty'oots'om.”

14

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ndii' tcoo'

¹ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, tjatseijomñe Jesús waa' ts'aⁿ na cwilui-itquieñe cautyja 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos, na nlcwaaⁿ jo' jo'. Ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ fariseos na tyoqueⁿ cwenta ljo' nnts'aaⁿ.

² Jo' jo' tjameintyjee' cwii ts'aⁿ na wii' jo' nnoom na ndii' tcoo'.

³ Ndo' tax'eeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, tsoom:

—¿Aa maty'iomyaⁿ na nntsein'maⁿ ts'aⁿ tsaⁿwii' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, oo aa ticaty'iomna'?

⁴ Saa joona yacheⁿ jla'cheⁿna. Quia jo' to'ñoom ts'aⁿwii', sein'maaⁿ juu ndo' tsoom nnom:

—Ya xeⁿ na wja'to' wa'.

⁵ Jnda jo' tsoom ndaaⁿ fariseos'ñeeⁿ:

—¿Aa m'aaⁿ cwiindyoy' 'o na xocatseicjeeñe na nncwji' snom oo quio'jndyo tsmeiⁿ na tju'na' ts'om tsue'tsjoom, meiiⁿ na juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

⁶ Saa ticat'oona 'ñom.

Nn'aⁿ na 'oo yuu na macoco ts'aⁿ

⁷ Ndo' na'ñeeⁿ na tqueeⁿ ts'aⁿ fariseo na nlcwa' ñ'eñê, tqueⁿ Jesús cwenta ljo' l'ana. Jla'yuu ndaana ntsulā nacañoom'ticheⁿ nacañoom' meiⁿsa. Jo' chii seineiiⁿ ñ'oom tjañoom' ndaana.

⁸ Tsoom:

—Quia na maqueeⁿ ts'aⁿ 'u na catseijomndyu' na macoco jnaaⁿ, tincja'cajmaⁿ sulā nacañoom'ticheⁿ. Ee xeⁿ nntseijomna' tqueeⁿñê cwiicheⁿ ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiñe, nchiiti 'u,

⁹ quia jo' jom na tqueeⁿñê 'o, nncjaantyjaaⁿ 'u, nntsoom njom': “U quiaa' na tsaⁿm'aaⁿ nncjom yuu na wacatyⁿ.” Quia jo' nlui'jnaaⁿndyu' na nncja'cajmaⁿ sulā na macandā.

¹⁰ Jo' chii, quia na maqueeⁿñe ts'aⁿ 'u, cja'cajmaⁿ sulā na we'yandyoy, cha quia na nncjaantyjaa' ts'aⁿ na tqueeⁿñe 'u, nntsoom njom': “U x'iaya,

cwinoom' nacañoomcheⁿ." Quia jo' nntseit'maaⁿñena' 'u jo ndaa cha'tso nn'aⁿ na meindyuaandye nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿndyu'.

¹¹ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, maxjeⁿ nntseiquioo Ty'o^ots'om juu. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maju'ñecje, maxjeⁿ nntseiwendye Ty'o^ots'om tsaⁿñeeⁿ.

¹² Mati tso Jesús nnom ts'aⁿ na tqueeⁿñe jom:

—Quia na maqueⁿ nn'aⁿ na cala'jomndye na nlcwa'yo' na quiajmeiⁿ oo natmaaⁿ, tilqueⁿ nc'ia', meiⁿ nn'aⁿ nncu', meiⁿ nn'aⁿ na jnda teitquioo', meiⁿ naⁿtya na m'aⁿ ndyoo'. ¿Ee aa nchii nncuee' xuee na majo'ti nl'a joona, cha nnjoom cha'xjeⁿ na sa' 'u?

¹³ Jo' chii quia na nntsa' nantquie na t'maⁿ na nlcwa' nn'aⁿ, queⁿ ndyeñeeⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na ticandaⁿ luee, nc'ee', ndo' nn'aⁿ na tileic'ooca' ñequio nn'aⁿ na nchjaaⁿ.

¹⁴ Quia jo' nnc'oom' na neiⁿ na luaa' nntsa'. Ee joona xocandaⁿ nl'ana na nnjoom ljo' na sa', saa 'u nnc'oñom' na nnjoom quia na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na ñel'a yuu na maty'iomyana'.

Nantquie t'maⁿ natmaaⁿ

¹⁵ Cwii ts'aⁿ na ñ'eⁿ meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa, quia na jndii na luaa', tso nnom Jesús:

—Ññequiaana' na neiiⁿ ts'aⁿ na nntseijomñe nantquie t'maⁿ yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

¹⁶ T'o Jesús cwii ñ'oom na tjañoom'. Ma'moⁿna' na nchii cha'tsondye nn'aⁿ nnc'ooquiee'ndye yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, jom jnoom'm cwii nantquie t'maⁿ ndo' tqueeⁿñe jndye nn'aⁿ.

¹⁷ Quia na tuee'ntyjo xjeⁿ na nlcwa'na natmaaⁿ jñoom mosoom'm na cjaacatso ndaa nn'aⁿ na maqueeⁿñe: “Aa ndye'yo', cjaaya, ee cha'tso jnda maya waa.”

¹⁸ Saa cha'tsondye naⁿñeeⁿ cwii cwii nnom jla'cajñoom'ndyena. Tsaⁿ na jndyee tso: “Catsa' cwii naya'ñeeⁿ na catsu' nnom patrom 'naⁿ na catseit'maⁿ ts'oom ja, ee jnda seijndaya cwii taⁿ tyuaa ndo' macaⁿna' na cjocandoo'a juuna'.”

¹⁹ Ndo' tso cwiicheⁿ ts'aⁿ nnom moso: “Ja jnda seijndaya 'om ljo quioo'ndyo na nl'a ts'iaaⁿ ndo' je' jocanty'ia aa ndyaa' ya nl'ayo'. Jo' chii catsa' cwii naya'ñeeⁿ na catsu' nnoom na catseit'maⁿ ts'oom ja.”

²⁰ Ndo' cwiicheⁿ tso: “Cwe' xcondyo na tmaⁿco, jo' na xocandaⁿ nncjo.”

²¹ Tjalcwe' moso tjatseicañeeⁿ patrom 'naaⁿaⁿ cha'tso ñ'oommeiⁿ. Ndo' seiloo'ñe patrom. Tsoom nnom mosoom'm: “Catseityua', cja' jo ts'ua ndo' n'om nantaa naquii' tsjoom ndo' candyo'chu' ndyeñeeⁿ ñequio nn'aⁿ na ticandaⁿ luee, nc'ee', nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee' ñequio nn'aⁿ na nchjaaⁿ.”

²² Jnda chii seicandii moso'ñeeⁿ, tsoom: “Ta, jnda tuii cha'xjeⁿ na sa'ntjom' saa ndicwaⁿ wanaaⁿti.”

²³ Quia jo' tso patrom nnoom: “Cja' jo n'om nato nt'maⁿ ñequio cha'tso nato cajneiⁿ. Catsa' na jndei'na' na ññequio nn'aⁿ cha na nntoo' w'aya.

²⁴ Je' ndye'yo' nntsjoo na meiⁿcwiindye nn'aⁿ na tquaaⁿndyojndyaa xocaljeii chiuu waa nantquie t'maⁿ na mandoo'a.”

Jeeⁿ jndyaa' na wjaantyjo ts'aⁿ naxeⁿ Cristo

²⁵ T'maⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ ty'e ñ'eⁿ Jesús. Quia jo' taqueeⁿ, tsoom ndaana:

²⁶ —Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ndyo ñ'eⁿndyo xeⁿ tic'oom na jndati ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo, nchiiti tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ, scoom'm, ntseinaaⁿ, ti'nquioom ñequio

ndyencjoom, hasta cantyja na wando' nqueⁿ, tsaⁿñeeⁿ xocanda^a nntseijomñê ñ'eⁿndyo.

²⁷ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nndyontyjo cantyja na mats'aa, xeⁿ tic'oom na cwiljoya ts'oom nawi' na matjoom cantyja 'naⁿya meiiⁿ cueeⁿeⁿ, tsaⁿñeeⁿ xocanda^a nntseijomñê ñ'eⁿndyo.

²⁸ Xeⁿ cwiindyoyo' 'o ñe'cats'aa w'aandyey, ¿aa nchii nncjaacjoojndyee, nntseitiuuya chiuuxjeⁿ nlcaⁿna' cha ntyjii aa nleijndei cwanti na maleiñ'oom hasta na ndda^a w'aa'ñeeⁿ?

²⁹ Xeⁿ ticats'aaⁿ na ljo', jnda s'aaⁿ tsiaⁿtsjo' ndo' nljeiiⁿ na taticatquii nnts'aaⁿ, quia jo' cha'tso nn'aⁿ na nnty'iaa na ljo', nnto'na na nla'jnaaⁿna jom.

³⁰ Nluena: “Tsaⁿm'aaⁿ toqⁿoⁿ cwii ts'iaaⁿ sa^a cwe' ts'iaaⁿ taⁿ. Títseicanda^añê.”

³¹ Mati cwii rey na tseixmaⁿ qui meiⁿ sondaro, ¿aa nts'aacheⁿna' na nncjaacatjomñê cwiicheⁿ rey na nndyocats'aa tia' nacjoom'm na matseixmaⁿ ntquiuyu meiⁿ sondaro? ¿Aa chii nncjaacjoojñeeⁿ na nntseitiuuyaaⁿ, aa ndda^a nnts'aaⁿ?

³² Ndo' xeⁿ nnty'iaaⁿaⁿ na tixocanda^a nnts'aaⁿ, quia jo' nntseicwanoom ñ'oom ñequio ts'aⁿ 'naaⁿaⁿ na nntseity'ooñê na cwitsaaⁿ tia', cwii na ndicwaⁿ tquia ndyo tsaⁿñeeⁿ.

³³ Jo' chii meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ 'o na tica'ndii cha'tso na matseixmaⁿ nquii, xocanda^a nntseijomñê ñ'eⁿndyo.

Til'ue tsjaaⁿ xeⁿ na jnda jlui' na chjeⁿna'

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ 'Jeeⁿ l'ue tsjaaⁿ, sa^a xeⁿ nlui' na chjeⁿna', ¿ljo' ñ'eⁿ cwii nleichjeⁿnda'na'?

³⁵ Taxocwil'uena', meiⁿ quio tyuaa, meiⁿ ñ'eⁿ to'. Cwe' quiityeⁿquiee' nn'aⁿ joona'. Maluaa' matseijomna' 'o, m'aⁿyo' cha'cwijom tsjaaⁿ na til'ue xeⁿ tyootei'jndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ. 'Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nddii, candiia.

15

Cantyja 'naaⁿ catsmaⁿ na tsuuñe

(Mt. 18:10-14)

¹ Cha'tsondyey nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom Roma ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondyey nnom Ty'ooots'om cantyja na nquii nn'aⁿ fariseos, jla'candyoo'ndyena nam'aaⁿ Jesús na nndyena ñ'oom na nntseineiⁿ.

² Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tyotio'ñ'oomna jom. Jluena:

–Tsaⁿm'aaⁿ ya ñ'oom jom ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondyey nnom Ty'ooots'om ndo' macwaaⁿaⁿ ñ'eⁿndyena.

³ Quia jo' seineiⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaana, tsoom:

⁴ –Xeⁿ cwiindyoyo' 'o m'aaⁿ cwii siaⁿnto canmaⁿ ntsmeiⁿ ndo' xeⁿ nntsuuñe cwii jooyo', ¿aa nchii n'ndiiaaⁿ ñequieen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñjeeⁿ quioo'ñeeⁿ yuu na cwicwa'yo' ndo' nncjaacal'ueeⁿ juu catsmaⁿ na tsuuñe hasta xjeⁿ na nljeiiⁿcheⁿ?

⁵ Xeⁿ jnda ljeiiⁿ catsmaⁿñeeⁿ, nlei'caljoom juuyo' xtyoom'm ñequio na neiiⁿeⁿ.

⁶ Ndo' quia na nncueⁿeⁿ waⁿaⁿ, nntseitjoom nc'iaaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ nndyoo' waⁿaⁿ. Nntsoom ndaana: “C'ooⁿya na neiiⁿya, ee catsmaⁿ tsmaaⁿa na tsuuñe jnda ljeinnda'a juuyo'.”

7 Luaa nntsjoꝝ ndye'yo', maluaa' na t'ma^{nti} neii^{nl} Ty'oꝝts'om na m'aaⁿ cañoom'luee cantyja 'naa^{nl} cwii ts'aⁿjnaⁿ na cwilcwe' ts'om, nchiiti ñequieen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' ñjeeⁿ ts'aⁿ na mamach'ee yuu na maty'iomyana' na ticaⁿna' na nlcwe' ts'om.

Tsjo'ñjeeⁿ na tsuu

8 'Oo cal'uu na m'aaⁿ cwii yuscu na maleiñ'oom qui xjeⁿ s'om xuee, ndo' xeⁿ nntsuuñê cwii joona' naquii' w'aa, ¿aa nchii nntseicanaaⁿñê chom, ndo' ya ya nlcaañe, tcutcuu nl'ueeⁿ juuna' hasta xjeⁿ na nljeiiⁿcheⁿ?

9 Ndo' xeⁿ jnda ljeiiⁿ, nntseitjoom nc'iaa^{nl}aⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' waⁿaⁿ ndo' nntsoom ndaana: “C'oꝝⁿya na neiiⁿya, ee jnda ljeiya tsjo'ñjeeⁿ na tsuu.”

10 Luaa nntsjoꝝ ndye'yo', maluaa' jeeⁿ cwila'neiiⁿndye ángeles cwentaa' Ty'oꝝts'om cantyja 'naa^{nl} cwii ts'aⁿjnaⁿ na cwilcwe' ts'om.

Seit'maⁿ ts'om ts'aⁿ jnaaⁿ

11 Seine^{ntiche} Jesús, tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tyom'aⁿ we ntseinaaⁿ na na^{nom}.

12 Juu tsaⁿchee tsoom nnom tsotyeeⁿ: “Ta, quiaa' 'na^{nl} na tseixmaⁿya na nnc'o'ñoⁿ.” Quia jo' to^{nl} tsotyeeⁿ 'naⁿ na niom, tquiaa nnoom.

13 Tyoowijndye xuee na tuii na ljo', seitjoom cha'tso 'naa^{nl}aⁿ, tjaaⁿ tquia cwiicheⁿ ndyuaa. Jo' jo' seicoꝝⁿ cha'tso 'naa^{nl}aⁿ cwe' luaa'.

14 Jnda na ndyueñ'eⁿ seicatsoom, seijomna' jndyo cwii jndo' t'maⁿ tyuaa'ñeeⁿ. Jnaⁿna' na tco'wi'na' jom na tjaa'naⁿ ljo' cwii ya nleil'uee'ñê.

15 Quia jo' tjaaⁿ, tjaquiee'toom na nnts'aaⁿ ts'iaaⁿ moso 'naa^{nl} cwii ts'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ. Jñom tsaⁿñeeⁿ jom na nnteix'eeⁿ calcu jo jnda.

16 Jeeⁿ ñe'cwaa^{nl}aⁿ meiiⁿ cwe' nlcwa jnda na cwicwa' calcu. Saa meiiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ tquiaa ljo' nlcwaa^{nl}aⁿ.

17 Quia jo' tjañjoom' ts'oom, seitioom: “Jndye moso m'aⁿ waa' tsotyā, hasta ma'ndiina' nantquie na cwicwa'na. Ndo' ja ñjaaⁿ m'aaⁿya, mañe'c'ioya na ñe'jndo'a.

18 Je' yuu' nluii'a ljo, nncjolcwa'nnda'a m'aaⁿ tsotyāya, ndo' nntsjoꝝ nnoom: Ta, jnda seitjoꝝndyo nnom Ty'oꝝts'om ndo' njom' 'u.

19 Tacatseixmaⁿya na nntsu' na jnda' ja. Catsa' cwe' cha'na cwii moso' ja.”

20 Quia jo' mana tjalcwee^{nl}eⁿ na m'aaⁿ tsotyeeⁿ.

'Tquia ndicwaⁿ wjaanoom, ljeii tsotyeeⁿ jom. Tioo na jeeⁿ jnda ntyjii ñ'eñê. Jleinom, tjacatjomñe jom. Taxcweeñe ndo' t'uu ntsmaa^{nl}aⁿ.

21 Quia jo' tso jnaaⁿ nnoom: “Ta, jnda seitjoꝝndyo nnom Ty'oꝝts'om ndo' njom' 'u. Tacatseixmaⁿya na nntsu' na jnda' ja.”

22 Jnda tquiena na waa w'aa, tso tsotyeeⁿ ndaa mosoo': “Cwa queⁿndyo' quia'yo' liaa na yati, ndo' cala'cwe'yo' joona' jom. Ndo' catjaa'ndyo' tsei'x'ii ts'oꝝⁿ cala'ñjom'yo' lcoom jom.

23 Ndo' mati tsaac'om'yo' quioo'jndyo chjoo na t'meiiñe. Calacue'yo' juuyo'. Nlcwaa'a ndo' nl'aaya xuee.

24 Ee ti'jndaaya luaa, cha'cwijom jnda tuee^{nl}eⁿ ndo' wando'nnaa^{nl}aⁿ, tsu- uñê ndo' teijndaa'ñenna^{nl}aⁿ.” Quia jo' to'na na tyola't'maa^{nl}ndyena.

25 'Saa jnaaⁿ tsa^{nt}quiee, tic'oomñe, jnda tja. Quia na jnda tyjee' ndyowindyoo' na waa w'aana, jndii na cwitjo' ndo' cam'aaⁿ jnoom.

26 Tcwaaⁿ cwii mosoona, tax'eeⁿ 'ndyoo ljo' cwiluii.

27 T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom: “Ti'ty'iu' jnda tyjee^{nl}eⁿ jo' na seicuee' tsotyee' quioo'jndyo chjoo na t'meiiñe ee ya tyjee^{nl}eⁿ, tiwee^{nl}eⁿ.”

28 Saa tsaⁿñeeⁿ seiw'eeⁿ, meiiⁿ quii' w'aa ti'cjaaque^{nl}eⁿ. Jo' chii jlui' tsotyeeⁿ ndo' s'aa ty'oo nnoom na cjaaque^{nl}eⁿ.

29 Saa jom t'ooⁿ nnom tsotyeeⁿ, tsoom: “Queⁿ cwenta, teijndye ndyu mandintjoⁿya njom' meiⁿ tyootseiquie' ts'ooⁿya yuu na matsaⁿntjom' ja. Saa meiⁿcwii ndii' tyooñequiaa' meiⁿ cwe' canch'ioo ndyua na nntseicua'a na nnc'ooⁿya na neiⁿya ñequio nciaya.

30 Saa je' na tyjee' ti'jnda' luaa' na tjatseicooⁿ 'naⁿ ñequio lculjaa', jnda'jom quio'jndyo chjoo na t'meiⁿñe jnda' seicue' cwentaaⁿ'aⁿ.”

31 Ndo' t'o tsotyeeⁿ nnoom, tso: “U jndaaya, maxjeⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿndyo ndo' cha'tso 'naⁿya 'u 'naⁿ!”

32 Saa maty'iomna' na cal'aaya xuee ndo' c'ooⁿya na neiiⁿya ee ti'ty'iu' luaa' cha'cwijom jnda' tueeⁿ'eⁿ ndo' wando'nnaaⁿ'aⁿ, jnda' tsuuñe saa teijn-daa'ñennaⁿ'aⁿ.”

16

Mosotquiee na seitjoñe

1 Mati seineiⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom:

–Tyom'aaⁿ cwii tsantya ndo' t'oom cwii mosotquiee 'naaⁿ'aⁿ. Jla'candii nn'aⁿ jom na cwe' matseicatsuuto tsaⁿñeeⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

2 Quia jo' tqueeⁿñê juu, tsoom nnom: “¿Chiuu waayuu ñ'oom na mandii cantyja 'naⁿ? Quiaa' cwenta ts'iaaⁿ na mache' ee ma'ndiina' 'u na m'aaⁿ mosotquiee.”

3 Quia jo' seituu mosotquiee naquii' ts'oom: “¿Chiuu nnts'aayo na cwii nncwantjoⁿ? Ee patrom 'naⁿya macwjeeⁿ'eⁿ ja na m'aaⁿya mosotquiee. Ee tijndo na nnts'aa ts'iaaⁿ jndaⁿ ndo' jnaaⁿ'a na cwe' ndaa nn'aⁿ nlcaaⁿ'a ljo' na macaⁿ'na' ja.

4 Mantyjii chiuu nnts'aa cha nnto'ñoom nn'aⁿ ja l'aana xeⁿ jnda' 'ndiina' ja na mosotquiee.”

5 Quia jo' tqueeⁿñê cwii ndo' cwii nn'aⁿ na cho'jnaⁿ nnom patrom 'naaⁿ'aⁿ. Tax'eeⁿ nnom ts'aⁿ najndyee: “¿Cwanti t'maaⁿ chujnaⁿ nnom patrom 'naⁿya?”

6 T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom, tso: “Ja chojnaⁿ cwii siaⁿnto ncjo seitye.” Ndo' tsoom nnom: “Luaa co'ñom' tsom na teiljeii cwanti chujnaⁿ. Queⁿndyu', cajmaⁿ, catseiljei'xco' na ñe'wen'aaⁿ nchoo' qui ncjo chujnaⁿ!”

7 Jnda' jo' tax'eeⁿ nnom cwiicheⁿ, tsoom: “Ndo' 'u je', ¿cwanti chujnaⁿ?” T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom: “Ja chojnaⁿ cwii siaⁿnto xuu lqueeⁿ trigo.” Quia jo' tsoom nnom: “Luaa co'ñom' tsom na chuuna' cwanti chujnaⁿ. Catseiljei'xco' na ñe'ñequieen'aaⁿ xuu lqueeⁿ trigo chujnaⁿ.”

8 Ndo' tjawee' ts'om tsantya na luaa' s'aa moso tiaa'ñeeⁿ, ee na jndo' ts'oom ts'iaaⁿ na s'aaⁿ. Ee nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaa, jndo'ti n'omna quii'ntaaⁿ nci'iaana, nchiiti nn'aⁿ na la'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ naxuee.

9 'Candyeyo' ntsjo^o, cwil'uee'ndyo' 'naⁿ'yo' na niom tsjoomnancue na quio nla'jndyeendyo' nn'aⁿ na nljoya ñ'oom ñ'endyo'. Quia jo' quia na nntycwii 'naⁿ'yo' jo', m'aⁿ 'ñeeⁿ nnto'ñoom 'o jo nandye cañoom'luee.

10 'Ts'aⁿ na ya matseicanda' ñ'oom na tit'maⁿ, mati ntseicanaaⁿ ñ'oom na t'maⁿ. Ndo' ts'aⁿ na titseicanda' meiiⁿ ñ'oom na ti't'maⁿ tseixmaⁿ'na', majndeiticheⁿ ti'xotseicanaaⁿ ñ'oom na t'maⁿ.

11 Saa xeⁿ 'o ticalacanda'yo' ñequio 'naⁿ'yo' na waa tsjoomnancuejnaⁿwaa, tjaa 'ñeeⁿ juu ñequiaa na nnto'ñoom'yo' 'naⁿ na mayuu'cheⁿ na jnda matseixmaⁿ.

12 Ndo' xeⁿ 'o tis'a cwenta cwil'a'yo' ñequio 'naⁿ na nchii 'naⁿ'yo' joona', meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu na ñequiaa naya luee'yo' na nla'xmaⁿ'na' cwenta'yo'.

13 'Tjaa'naⁿ moso na ndaa nndi'ntjom nnom we patrom. Ee nnc'oom na ticuee' ts'oom cwii, ndo' cwiicheⁿ nncjaawee' ts'oom. Oo na nncjaañ'oomñê

ñ'eⁿ cwii, saa cwiicheⁿ nntseijnaaⁿaⁿ. 'O xocanda^a nndye'ntjom'yo' nnom Ty'o^ots'om ndo' mati ndaa s'om.

¹⁴ Nn'aⁿ fariseos na m'aⁿ jo' jo', tyondyena cha'tso ñ'oommeiⁿ na seineiⁿ Jesús. Ndo' tyola'jnaaⁿna jom, ee jeeⁿ cwila'candya' n'omna s'om.

¹⁵ Saa tsoom ndaana:

—'O cwiitjei'yandyo' cheⁿncjo'yo' jo ndaa nn'aⁿ saa Ty'o^ots'om wajnaⁿaⁿ naquii' n'om'yo'. Cha'tso nnom na jeeⁿ neiⁿncoo' nquiu nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena, Ty'o^ots'om jnoom'm nmeiⁿ.

Xocantycwii ñ'oom' Ty'o^ots'om

¹⁶ 'Tyola'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na tqueⁿ Moisés, ñequio ñ'oom ndyuee profetas hasta quia na tyjee' Juan. Quia ljo'cheⁿ jnaⁿna' na cwiwineiⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'o^ots'om nn'aⁿ. Ndo' je' je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ na ticwii cwii ts'aⁿ matseijndei cha ndaa nncjaaquiee'ñe cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹⁷ 'Tijndei'tina' na nntsuu tsjo'luee ñequio tsjoomnancue, nchiiti na titse-icanda^añena' meiiⁿ ñe'cwii ljeii cachjoo na quio teiljeii ñ'oom' Ty'o^ots'om na matsa'ntjomna'.

Ticatsona' na nntyuii' ljeii cantyja na toco ts'aⁿ

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ 'Meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseityuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, ts'aⁿñeeⁿ mach'ena' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Ndo' mati meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ yuscu na jnda tyuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ saa', mati ts'aⁿñeeⁿ mach'ena' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

Tsaⁿtya ñequio tsaⁿjñeeⁿ Lázaro

¹⁹ 'Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na ñequii'cheⁿ tyocweⁿ liaa na jeeⁿ ya ndo' jndana' na tuiina' ñ'eⁿ tsaⁿ lino. Ndo' 'io ndii 'io tyocwaaⁿaⁿ nantquie na yaticheⁿ.

²⁰ Jo 'ndyoots'a tiom waa' tsaⁿtya'ñeeⁿ tyowacatyeeⁿ cwii tsaⁿjñeeⁿ na jndyu Lázaro. Cha'waañê chom ntyje'.

²¹ Tyocantyyaa' ts'oom na nlcwaaⁿaⁿ meiiⁿ cwe' na cajnda^a na cwiquiaa nacjee' meiⁿsa 'naaⁿ tsaⁿtya. Ndo' calue' tyonquiocatyueendyeyo' ntyje' na chom.

²² Tue'ntyjo xuee na tue' tsaⁿjñeeⁿ, ndo' ty'eñ'om ángeles añmaaⁿaⁿ paraíso na m'aaⁿ Abraham. Mati tue' tsaⁿtya ndo' tjacanty'iuu'ñê.

²³ Tyom'aaⁿñê yuu na ñjomndye l'oo. Jlundaañê, nty'iaa'tquiaaⁿ na m'aaⁿ Lázaro nacañoom' Abraham.

²⁴ Quia jo' seixuaⁿ, tsoom: “Tsotyaya, Abraham, c'oom' na wi' ts'om' ja. Cajñom' Lázaro na canchjeeñê nomts'o^o naquii' ndaatoo cha nntseicanaⁿaⁿ tsaya. Ee jeeⁿ t'maⁿ wi' matjoⁿya naquii' chomwaa.”

²⁵ Saa tso Abraham nnoom: “Jndaaya, cjaañjoom' ts'om' cha'tso na ya na ñeto'ñom' xjeⁿ na ñetando', ndo' Lázaro wi' ñetjoom. Saa je' je' jom ljo mawajñeeⁿ ndo' 'u je', wi' matjom'.

²⁶ Ndo' nchii macanda cwe' jo'. Quii'ntaaⁿ já ñ'eⁿndyo' 'o waa cwii tsue'tsjoom na tjaa yuu cwintycwii na njoom, cha 'ñeeⁿ já na ñe'c'oo na m'aⁿ 'o, xocanda^a nncwinom. Ndo' meiⁿ nn'aⁿ nam'aⁿ yuu jo' xocanda^a nncwinom ntyjawaa.”

²⁷ Quia jo' matso tsaⁿtya: “Ta, mats'aa ty'oo njom', cwa cajñom' jom waa' tsotyá,

²⁸ ee jo' jo' m'aⁿ 'om ti'ntyjo. Cjaanquiaaⁿ ñ'oom ndaana cha ticandyochu-una' joona ljooñe yuu na jeeⁿ wi'.”

²⁹ Saa tso Abraham nnoom: “Jona macwilei'ñ'omna ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas. Ñ'oommeiⁿ candyena.”

³⁰ Saa jom tsoom nnom Abraham: “Tiyuu' ta, xeⁿ cwii joo nn'aⁿ na jnda tja wjaa na m'aⁿna, maxjeⁿ nlcwe' n'omna.”

³¹ Ndo' t'õ Abraham nnoom: “Xeⁿ tiñe'candyena ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas, mati xocandyena ñ'oom 'ndyoo cwii ts'aⁿ meiiⁿ na nncwando'nnda' na jnda tue'.”

17

Waa na teincuu' na nntseiquioo jna' ts'aⁿ

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Tso Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm:

–Tijoom jaawintyjee'na' na ñe'catseiquiaana' nn'aⁿ na cal'ana jnaⁿ, saa nnt'uiiwi'na' ts'aⁿ na jnaaⁿ juu nncjaachuuna' nn'aⁿ na mati nl'ana jnaⁿ.

² Yati xeⁿ cwityeⁿ cwii tsjo'suu xtyo' tsaⁿñeeⁿ ndo' catuee' nn'aⁿ jom ts'om ndaaluee nchiiti na nntseiquioona' cwii joo nn'aⁿ na tyoowijndaya cantyja na cwila'yu'.

³ Queⁿyo' cwenta cantyja 'na'yo'.

'Xeⁿ cwii nn'aⁿ na matseyu' matseitjooñê njom', cwaⁿya' jom. Ndo' xeⁿ cwilcwe' ts'oom, catseit'maⁿ ts'om' jom.

⁴ Ndo' meiiⁿ matseitjooñê njom' ntquiee' ndii' na cwii xuee, ndo' cwii cwii ndii' nncjaacatsoom njom': “Catseit'maⁿ ts'om' ja, cwilcwe' ts'ooⁿ”, maxjeⁿ ñequii'cheⁿ catseit'maⁿ ts'om' jom.

Na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ, t'maⁿ najndei matseixmaⁿna'

⁵ Apóstoles jluena nnom Ta Jesús:

–Quiaa' na t'maⁿti nlayu'ya n'ooⁿya.

⁶ Tsoom ndaana:

–Meiiⁿ na jeeⁿ cachjoo cwilayu'ya n'om'yo' cwe' cha'na cachjoo cwii ts'om lqueeⁿ mostaza, ndaa nndu'yo' nnom ts'oom sicómorowaa': “Catyendyu' ndo' co'na' 'u ts'om ndaaluee.” Ndo' maxjeⁿ nntseicandana' ñ'omndyue'yo'.

Ts'aⁿ na mandi'ntjom macaⁿna' na catseicanaqⁿ

⁷ Cal'uu cwiindyoy' 'o m'aaⁿ mosoo' na matseindyaa oo na mach'ee cwenta quioo' jo jndaa, ndo' quia jnda tyjee' tsaⁿñeeⁿ na jnaⁿ jndaa, ¿aa mantyja nntsu' nnom: “Cwinoom' luaa, cajmaⁿ na nlcwa'?”

⁸ ¿Aa nchii najndyee nntsu' nnoom?: “Cwa catseijndaa'ndyu' je', catseiñ'oom'ndyu' na nlcwaa'a. Xeⁿ jnda tcwaa'a ndo' jnda t'ua, quia ljo'cheⁿ nlcwa' ndo' nnc'ua'.”

⁹ ¿Aa nnts'aacheⁿna' na ñnequiaa' na quian'l'uaa' moso' nc'e na seicanaqⁿ ñ'oom na sa'ntjom' jom? Matseitiuu xocatsa' na ljo'.

¹⁰ Mati 'o, quia na jnda l'a'yo' cha'tso na matsa'ntjomna' na cal'a'yo', quia jo' candu'yo': “Jâ cwiluiindyô moso na tjaa yuu l'uendye. Ee cwe' tomti na laxmaa'yâ na cal'aayâ jnda ñel'aayâ.”

Sein'maⁿ Jesús qui ts'aⁿ na chuu tycu lepra

¹¹ Quia jo' tjatjati Jesús na mawjaⁿ Jerusalén, teinoom tyencoo' ts'ondaa Samaria ñequio ts'ondaa Galilea.

¹² Cha'na tjaqueⁿeⁿ cwii tsjoom chjoo, jlui'nom qui nn'aⁿ na cho tycu lepra, tquia ty'emei'ntyjee'na.

¹³ Jndei jla'xuaana, jluena:

–U Jesús na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaa nn'aⁿ, c'oom' na wi' ts'om' jâ.

¹⁴ Quia na nty'iaa' Jesús joona, tsoom ndaana:

–Catsala'ca'moⁿndyo' ndaa ntyee.

Ndo' yocheⁿ na cwi'oona, jliuna cwa jnda ljuu'ndyena tycu'ñeeⁿ.

¹⁵ Ndo' cwii tsaⁿñeeⁿ, quia na ljeiiⁿ na jnda n'maaⁿ, tjalcweeⁿeⁿ, c'uaa 'ñom na matseit'maaⁿñe Ty'o^ots'om.

¹⁶ Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús, tquiaaⁿ na quianl'uaa'. Ts'aⁿ samaritano tsaⁿñeeⁿ.

¹⁷ Quia jo' tso Jesús:

—¿Aa nchii quindyee nn'aⁿ na ljuu'ndye? Ndo' nt'omcheⁿ ñjeeⁿ je' ¿yuu m'aⁿ?

¹⁸ Macanda juu tsaⁿm'aaⁿ na nchii ts'aⁿ judío, jndyotseit'maaⁿñe Ty'o^ots'om.

¹⁹ Quia jo' tso Jesús nnom:

—Quicantya', cja'to'. Nc'e na matsei'yu'ya ts'om' ñ'eⁿndyo jnda n'maⁿ'.

Luaa waa na nncwjee'cañoom na matsa'ntjom Ty'o^ots'om

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Tyota'x'ee nn'aⁿ fariseos nnom Jesús cwaaⁿ nncwjee'cañoom juu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. T'o^on ndaana, tsoom:

—Xocala'noⁿ'yo' aa jnda tue'ntyjo juuna' cwe' cwii 'naaⁿ na nleitquioo'.

²¹ Tjaa 'ñeeⁿ ndaa nntso: “Luaa' m'aaⁿ”, oo “La'ñeeⁿ m'aaⁿ na matsa'ntjoom”, ee jnda mamatsa'ntjom Ty'o^ots'om naquii' n'om'yo'.

²² Tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm:

—Manncue'ntyjo xuee na nntseiqueeⁿna' n'om'yo' na ñe'canty'ia'nda'yo' ja na cwiluiindy^o nquii na jnaⁿ cañoom'luee, saa taxocanty'ia'yo' ja.

²³ Nluena ndaa'yo': “Luaa' jom”, oo “Luaa.” Saa tintsantya'yo'. Meiⁿ tintsantyo'yo'.

²⁴ Ee cha'xjeⁿ na maco' tsueechom matseixueena' cwii ntyjaa' tsjo'luee xjeⁿ cwicheⁿ ntyjaa'na', maluaa' nntseijomna' quia na ndyo^onda'a na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

²⁵ Saa najndyee macaⁿna' na t'maⁿnawi' catjoⁿndo' mati cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ je' na ticuee' n'omna ja.

²⁶ Cha'xjeⁿ na tyol'a nn'aⁿ xjeⁿ na tyom'aaⁿ Noé, maluaa' nntseijomna' nl'a nn'aⁿ xjeⁿ na manndyo^onda'a na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

²⁷ Ee quia ljo'cheⁿ tyocwa'na, tyowena. Tyo'uncona, tyoñequiana ndana na nnc'unco hasta xuee quia na tuo Noé ts'om w'aandaa. Quia jo' jnaⁿna' na tua'nty'a, tja cha'tsondye naⁿñeeⁿ.

²⁸ Ndo' majo'ti tuii quia na tyom'aaⁿ Lot, tyocwa'na, tyowena. Tyola'jndana, tyondaana. Tyonomna ntjom, tyol'ana l'aa.

²⁹ Saa juu xuee na tjei' Ty'o^ots'om Lot tsjoom Sodoma, tua' ndaaluaa' chom ñequio ljo' sufrā na jnaⁿna' tsjo'luee. Ndo' seicwjeena' cha'tso nn'aⁿ tsjoom' ñeeⁿ.

³⁰ Maluaa' nnts'aana' xuee na nleitquioo'ndyo ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

³¹ 'Majuu xuee'ñeeⁿ, ts'aⁿ na m'aaⁿ ch'eⁿ, tintseicandya' ts'oom 'naaⁿaⁿ na nncjaaqueⁿeⁿ naquii w'aa na nncwjeeⁿeⁿ joona'. Ndo' majo'ti ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jndaⁿ tindyolcweeⁿeⁿ na ndyochoom 'naaⁿaⁿ.

³² Cjaañjoom' n'om'yo' cantya' 'naaⁿ scuu' Lot.

³³ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cwji'n'maaⁿñe cheⁿnquii, majo'to jo' nntsuuñe. Saa meiⁿnquia ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñe.

³⁴ 'Candyeyo' nntsjo^o, juu teijaaⁿñeeⁿ quia na ndyo^onda'a, we nn'aⁿ maⁿ cjoo' jnduu, cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwicheⁿ ma'ndiina'.

³⁵ We yolcu ñe'naaⁿ cwitua, cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwicheⁿ ma'ndiina'.

³⁶ We nn'aⁿ m'aⁿ jo jnda^a na cwil'a ts'iaaⁿ, cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

³⁷ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Yuu cwii jom jo', Ta?

T'ooⁿ ndyueena cwii ñ'oom na tjañoom' na ma'moⁿna' na maxjeⁿ nntu'xeⁿndye naⁿ'ñeeⁿ. Tsoom:

—Yuu na meindyuaa 'naⁿ to', jo' jo' nntjomndye cant'eiⁿ.

18

Yuscu na jnda ljoñe ndo' jwe

¹ Mati seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom na tjañoom'. Ma'moⁿna' na ñe'quii'cheⁿ cala'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'o^ots'om, tincwintqueeⁿna.

² Tsoom nda^ana:

—Tyom'aaⁿ cwii jwe cwii tsjoom. Juu tsaⁿ'ñeeⁿ meiⁿ Ty'o^ots'om tinquiaⁿ'aⁿ, meiⁿ nn'aⁿ tiquitseit'maaⁿ'ñê.

³ Mati tyom'aaⁿ cwii yuscu tsjoom'ñeeⁿ na jnda ljoñe na tue' saa'. Juu yuscu'ñeeⁿ ñequii'cheⁿ na tyocaa na m'aaⁿ jwe'ñeeⁿ na catseijndaa'ñe ñ'oom 'naaⁿ'aⁿ. Tyotsoom nnom: “Cwañom' ja ñ'oom cantu na s'aa ts'aⁿ nacjoya.”

⁴ Jndye xuee tîcatsein'oom'ñe jwe yuscu'ñeeⁿ, saa jnda jo' seitoom naquii' ts'oom: “Meiiⁿ na tinquiaya Ty'o^ots'om ndo' meiiⁿ na ticatseit'maaⁿ'ndyo nn'aⁿ,

⁵ saa cwe' ee na jeeⁿ matseiloo' yuscum'aaⁿ ja, nncwañomⁿ'to jom cwitjoocheⁿ nntycwii na t'maⁿ ts'o^o ñ'eⁿñê.”

⁶ Tso Ta Jesús:

—Jwe'ñeeⁿ meiiⁿ na wi'ñe saa ¿aa cwiqueⁿ'yo' cwenta na tsoom na nncwañomⁿ'toom yuscu'ñeeⁿ?

⁷ Majndeiticheⁿ nguii Ty'o^ots'om, ¿aa nchii nncwañomⁿ'm nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaaⁿ'aⁿ, na cwilcwii'na jom naxuee ndo' natsjom? Xocats'aaⁿ na mayo ticatseiñ'oom'ñê joona.

⁸ Nndye'yo' nntsjo^o, jom mantya nntseiñ'oom'ñê. Saa quia na nndyo^onda'a, ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿aa ndya' cwii nljei na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om ñ'eⁿ Ty'o^ots'om?

Ts'aⁿ fariseo ndo' tsaⁿquiñom s'om

⁹ Mati seineiⁿ Jesús ñ'oom tjañoom'waa nda^a nn'aⁿ na cwitjeii' cheⁿnquiee cwenta na jeeⁿ ya cwil'a, saa m'aⁿna na ticuee' n'omna nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Tsoom:

¹⁰ —Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ fariseo ndo' mati tyom'aaⁿ cwii tsaⁿquiñom s'om cwentaa' gobiernom. We naⁿ'ñeeⁿ mañejuu xjeⁿ ty'ena wats'om t'maⁿ na nla'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om.

¹¹ Juu fariseo teintyjeeⁿ'eⁿ, luaa waa ñ'oom na tsoom nnom Ty'o^ots'om: “U Ta Ty'o^ots'om, mañequiaya na quianl'ua' na ticatseixmaⁿya cha'na nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cha'na nn'aⁿ na canty'uendye, nn'aⁿ na quil'a yuu na ticaty'iomyana', nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nc'iaa, mati meiiⁿ nchii cha' tsaⁿ'm'aaⁿ, tsaⁿquiñom s'om.

¹² Ja we ndii' matseicwejndo'ndyo na cwii smaⁿna, ndo' cha'tso na mawan-tjoⁿ mañequiaya diezmo.”

¹³ Saa juu tsaⁿquiñom s'om, tquia tjameintyjeeⁿ'eⁿ, meiⁿ na nlu'nda^añê tsjo'luee. Macanda tyomeiiⁿ'eⁿ nda' tsei'jñaaⁿ na tyotseinty'iaa'ñê, tsoom: “U Ty'o^ots'om, c'oom' na wi' ts'om' ja ts'aⁿ'jnaⁿ.”

¹⁴ Candye'yo' nntsjo^o, tsaⁿquiñom s'om tjalcweeⁿ'eⁿ waⁿ'aⁿ na jnda seit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jom, nchiiti cwiicheⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ

ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, maxjeⁿ nntseiquioo Ty'o^ots'om juu. Ndo' ts'aⁿ na maju'cjeñe, maxjeⁿ nntseit'maaⁿñeⁿ Ty'o^ots'om tsaⁿñeeⁿ.

Matio'naaⁿñe Jesús yocanch'u

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Tquiocho nn'aⁿ yocanch'u na m'aaⁿ Jesús na nntioom l'o^o nacjoona. Ndo' quia na nty'iaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na luaa', jla'tia'na nn'aⁿ na tqquiocho yocanch'u'ñeeⁿ.

¹⁶ Quia jo' tqueeⁿñe Jesús yocanch'u ndo' tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ:

—Ca'ndye'yo' na ñnequio yocanch'u na m'aaⁿya, tila'ntycwi'yo' joona ee yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om, juuna' matseixmaⁿna' cwentaa nn'aⁿ na ntyjaandye ja cha'na quil'a yosanch'um'aⁿ.

¹⁷ Mayuu'cheⁿ matsjo^o ndaa'yo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ticantyyaa' ts'om na nntsa'ntjom Ty'o^ots'om juu cha'na ntyjaa' ts'om cwii yucachjoo, tsaⁿñeeⁿ xocandaⁿ nncjaaquiee'ñe jo' jo'.

Matseineiⁿ tsaⁿtya ñ'eⁿ Jesús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Cwii ts'aⁿ judío na cwiluiitquieñe tax'ee nnoom:

—'U Ta na ma'mo^o ñ'oom' Ty'o^ots'om ndaaⁿ nn'aⁿ na ya ts'aⁿndyu', ¿chiuu ya nnts'aa cha nndaya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

¹⁹ T'o Jesús nnom:

—Matsu' na ja ya ts'aⁿndyo, macandaⁿ nquii Ty'o^ots'om cwiluiñê na ljo'.

²⁰ 'U mantyji' ñ'oom na matsa'ntjoom na matsona': "Tinc'oom'ya' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ. Tintseicue' ts'aⁿ. Tinch'uee' 'naaⁿ ts'aⁿ. Tintseineiⁿ cantu nacjoo' ts'aⁿ. Catseit'maaⁿndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'."

²¹ Tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Cha'tso ñ'oommeiⁿ matseicandaⁿ xjeⁿ na cachjoondyo.

²² Quia na jndii Jesús na luaa', tsoom nnom:

—Cwii waa na cwii matsei'tjo^o. Cajndaⁿ cha'tso na maleichu' ndo' quiaa' ndaaⁿ ndyeñeeⁿ. Quia jo' nnc'oom' na tyandyu' cañoom'luee. Jndaⁿ jo' candyotseijomndyu' ñequiondyo.

²³ Saa quia na jndii tsaⁿñeeⁿ na luaa', seichjoo'na' ts'oom ee jeeⁿ tyañê.

²⁴ Quia na nty'iaa' Jesús na jeeⁿ chjoo' ts'oom, tso:

—Jeeⁿ ndya' jndei'na' na ñe'quiandye naⁿtya na nntsa'ntjom Ty'o^ots'om joona.

²⁵ Tijndei'tina' na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'ee tsei'nchquia nchiiti na nncjaaquiee' cwii tsaⁿtya ntyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

²⁶ Ndo' nn'aⁿ na jndye ñ'oomwaa', tyolue:

—¿Quia jo' ñeeⁿ juu ndaaⁿ nlui'n'maaⁿñe?

²⁷ Tso Jesús ndaana:

—Yuu na xocandaⁿ nl'a nn'aⁿ, nquii Ty'o^ots'om ndaaⁿ nnts'aaⁿ.

²⁸ Tso Pedro:

—Canty'ia', jâ jndaⁿ 'ndyaayâ cha'tso 'naaⁿya na cwilajomndyô ñ'eⁿndyu'.

²⁹ Tso Jesús ndaana:

—Mayuu'cheⁿ matsjo^o ndaa'yo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ma'ndii waa' oo scuu', ntyjee, tsotye, tsondyee, oo ntseinda nc'e na matseijomñe cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'o^ots'om,

³⁰ tsaⁿñeeⁿ jndyeti nmeiⁿ nnc'oñoom tiempomeiiⁿ, ndo' xuee na cwii ndyotina' nnc'oom na ticantycwii na wanoom'm.

Matseicandiinda' Jesús na nncueeⁿ'eⁿ

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Quia jo' tjei'ndyo Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye. Tsoom ndaana:

—Queⁿyo' cwenta, je' macwitsaawaaya Jerusalén. Jo' jo' nntse-icandaa'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'oots'om na jla'ljeii profetas cantyja 'naⁿya na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

³² Ee ññe'quia nn'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ gentiles, nla'jnaaⁿna ja, cwajndii ñ'oom na nluena cjoya ndo' njñomna ndaajnaⁿ ja.

³³ Mati nntjaa'na ja, ndo' xeⁿ jnda nla'cuee'na ja, saa xuee jnda ndyee nncwando'xcō.

³⁴ Saa naⁿñeeⁿ ticala'noⁿna ljo' cwit'mooⁿ ñ'oommeiⁿ ee tyootseicanooⁿ Ty'oots'om joona' ndaana. Jo' chii tleicala'noⁿna.

Matsein'maⁿ Jesús cwii tsaⁿnchjaaⁿ

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Luaa tuii. Quia na ty'ewindyoona tsjoom Jericó, jo' wacatyeeⁿ cwii tsaⁿnchjaaⁿ 'ndyoo nato, macaaⁿ ljo' tjoñê ndaa nn'aⁿ.

³⁶ Quia na jñeeⁿ na jndyendye nn'aⁿ cawi'nom, tax'eeⁿ ljo' cwiluii.

³⁷ Jluena nnoom:

—Jesús na jnaⁿ Nazaret jom luaa' mawinoom.

³⁸ Quia jo' seixuaⁿ, tsoom:

—Jesús, 'u na cwiluiindyu' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

³⁹ Nn'aⁿ na 'oojndyee jla'tia'na jom, jluena catseicheeⁿ, saa jom yacheⁿ jndei seixuaⁿ:

—'U na cwiluiindyu' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

⁴⁰ Quia jo' tjameintyjee' Jesús, sa'ntjoom na quioñ'omna tsaⁿñeeⁿ na m'aaⁿ. Quia tuee'cañoom tsaⁿñeeⁿ, tax'eeⁿ nnom, matsoom:

⁴¹ —¿Ljo' l'ue ts'om' na cats'aa ñ'eⁿndyu'?

T'ō tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, l'ue ts'ōōⁿ na nleitquioya.

⁴² T'ō Jesús nnom:

—Cwitquio'. Nc'e na matsei'yuy'ya ts'om' ñ'eⁿndyō, jo' na jnda n'maⁿ.

⁴³ Mañoom' teitquiom'm. Tjantyjooⁿ naxeⁿ Jesús, tyotseit'maaⁿñê Ty'oots'om. Ndo' mati nn'aⁿ na jndyendye, quia nty'iaana na luaa', tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

19

Jesús ñ'eⁿ Zaqueo

¹ Quia na jnda tjaquiee' Jesús tsjoom Jericó, tjawinoom quii' tsjoom.

² Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na jndy Zaqueo. Tsaⁿñeeⁿ cwiluitquieñê jo ndaa nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom.

³ Tyoqueⁿñê na nncwajnaⁿaⁿ ñeeⁿ jo' na Jesús, saa tileicandaa ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ ndo' na cat'aa'ñê.

⁴ Jo' chii jleinoom, tjañetyeeⁿ, tjawaaⁿ cwii ts'oom sicómoro na nnty'iaaⁿaⁿ Jesús ee na jo' jo' nncwinom tsaⁿñeeⁿ.

⁵ Quia na tue'cañoom Jesús jo' jo', jlundañê, tsoom nnom:

—Zaqueo, catseityuaa', candyo'cue' ee xuee je' macaⁿna' na caljoo'ndyowa'.

⁶ Quia jo' seityuaaⁿaⁿ jndyocueeⁿ. Ñequio na neiiⁿeⁿ seiljoom Jesús waⁿaⁿ.

⁷ Saa quia na nty'iaa nn'aⁿ na luaa', cha'tsondyena tyola'ncjoo'ndyena, jluena:

—Cwa jndaa' tjaqueⁿeⁿ na nljoo'ñê waa' ts'aⁿ na matseitjooñê nnom Ty'oots'om.

⁸ Ndo' teintyjee' Zaqueo, tsoom nnom Jesús:

—Aa ndi', Ta, xcwe 'naⁿya na niom manñequiaya ndaa ndyeñeeⁿ ndo' xeⁿ na x'uaya 'naaⁿ ts'aⁿ, je' manntseilcwa'a ñequiee ndii' cha'xjeⁿ na tjeii'a.

⁹ Tso Jesús nnoom:

—Xuee je' juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, jnda tyjee'na' w'aawaa. Ee mati tsa^m'aaⁿ cwiluiiñe ts'aⁿ tsjaaⁿ Abraham.

¹⁰ Ee ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyocal'uaⁿ ndo' jndyocwji'n'maaⁿndyō nn'aⁿ na cwitsuundye añmaaⁿ.

'Ndi ts'aⁿ s'om luee mosoom'm

¹¹ Nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿ jla'tiuuna tyuaa' nleitquioo' cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, ee manndyoo' m'aaⁿ Jesús tsjoom Jerusalén. Jo' chii, tsotyeeⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaana.

¹² Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiiñe. Tjaaⁿ tquia cwiicheⁿ ndyuaa na nnc'oñoom ts'iaaⁿ na nntseixmaaⁿ rey, ndo' xeⁿ jnda ndyolcweeⁿeⁿ.

¹³ Cwii tjoqcheⁿ na nncjaⁿ, tqueeⁿñê qui nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnoom. T'maⁿ s'om teijndeiiaaⁿ nnom cwii cwii tsaⁿñeeⁿ. Tsoom ndaana: “Cal'ueendyo' chiuu nl'a'yo' ts'iaaⁿ na nntantjom'yo' ñ'eⁿ joona' yocheⁿ na ja nncwja.”

¹⁴ Saaⁿ nn'aⁿ ndyuaa tsjom'm, jndona jom. Jo' jñoomna nn'aⁿ ndyuaa yuu na tjaaⁿ, ty'ecalue naⁿñeeⁿ: “Jâ tical'ue n'ooⁿyaⁿ na tsa^m'aaⁿ nluiiñe rey cwentaaya.”

¹⁵ Jnda na to'ñom tsaⁿñeeⁿ n'iaaⁿ na nnc'oom, jndyolcweeⁿeⁿ. Tqueeⁿñê nn'aⁿ na tquiaaⁿ s'om 'naaⁿ'aⁿ ndaa. Ee ñe'caljeiiⁿ cwanti jnda ta'ntjom cwii cwiindye naⁿñeeⁿ.

¹⁶ Tyjee' tsaⁿ najndyee, tso nnoom: “Nmeiiⁿ s'om 'naⁿ, ta, qui ndii' cha'xjeⁿ na to'ñoⁿ jnda tantjoⁿ ñ'eⁿ juuna'.”

¹⁷ Quia jo' tsoom nnom: “Ya sa', 'u mosoya, meiiⁿ cachjoo na to'ñom' saa seicanda'. Jo' chii je' maquaⁿya 'u nnc'oom' ts'iaaⁿ, nntsa'ntjom' qui tsjoom.”

¹⁸ Ndo' tyjee' tsaⁿ na jnda we, tso nnoom: “Nmeiiⁿ s'om 'naⁿ, ta, 'om ndii' cha'xjeⁿ na to'ñoⁿ jnda tantjoⁿya ñ'eⁿ juuna'.”

¹⁹ Quia jo' majo'ti tsoom nnom: “Je' maquaⁿya 'u nnc'oom' ts'iaaⁿ, nntsa'ntjom' 'om tsjoom t'maⁿ.”

²⁰ Tyjee' cwiicheⁿ ts'aⁿ, tso nnoom: “Luaa s'om 'naⁿ, ta, na seiwaⁿ naquii' payom.

²¹ Ee ja jeeⁿ nquiaya 'u na jeeⁿ jnda ñ'oom tseineiⁿ. Ee 'u maco'ñom' yuu na nchii cwenta', ndo' quitsei'we' yuu na nchii 'u jnom'.”

²² Quia jo' tsoom nnom: “'U moso 'naⁿya na tia matseitiuu', majuuti ñ'oom 'ndyo' nnts'aaya na nncu'xeⁿna' 'u. Xeⁿ ntyji' na ja ts'aⁿ na jeeⁿ jnda ñ'oom tseineiⁿ ndo' na maco'ñoⁿ yuu na nchii cwentaya ndo' na quitseiwaya yuu na nchii nncō jnooⁿa,

²³ quia jo' ¿chiuu na tîcja'ca'ndii' s'om 'naⁿya banco yuu na nncwantjomna' cha quia na nndyoqonda'a, nnc'oñom' s'om 'naⁿya mandiñ'eeⁿ ts'iaaⁿndaana'?”

²⁴ Ndo' tsoom ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm: “Catjei'yo' s'om 'naⁿya l'ooⁿ ndo' quia'yo' juuna' nnom tsa^m'aaⁿ na tantjom qui ndii'.”

²⁵ T'ooⁿ naⁿñeeⁿ, jluena: “Ta, ¿chiuu ndo' mamaleiñ'oom qui ndii' na laa'ti'?”

²⁶ Candye'yo' nntsjoo, meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maniom na maleichuu, nlo'ñomti. Saaⁿ ts'aⁿ na tjaa'naⁿ na cuaa l'ō, nlui'ñ'eⁿ cwanti na maleiñ'oom.

²⁷ Mati joo nn'aⁿ na jndoo ja, na tical'ue n'om na nntsa'ntjoⁿya joo, quiocho'yo' joona ñjaaⁿñe ndo' ñequio na ndoo'a catyje'yo' cantyo'na.

Tjaquiee' Jesús Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

28 Jnda seineiⁿ Jesús ñ'oomwaa', tjatjatyeenⁿ na nncueⁿ Jerusalén.

29 Ndo' quia na tjawiñoom'm tsjoom Betfagé ñequio tsjoom Betania nndyoo' yuu waa ta na jndyu Olivos, jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê na c'oona l'aa.

30 Tsoom ndaana:

—Catsa'yo' juu tsjoom chjoo na m'aaⁿ ndyeyu jo ndaa'yo', ndo' cha'na nntsaaquie'yo' jo', nliu'yo' cwii snom chjoo na ñjom. Juu quioo'ñeeⁿ meiⁿ cwii ndii' tyoowa'ljoo ts'aⁿ. Calacana'yo', nquioñ'om'yo' juuyo' ñjaaⁿ.

31 Ndo' xeⁿ m'aaⁿ ñeeⁿ juu na nncwax'ee ndaa'yo' chiuu na cwilacana'yo' juuyo', luaa candu'yo' nnom: “Nquii Ta na matsa'ntjom já tjoñê juuyo'.”

32 Quia jo' ty'ena l'aa na jñoom joona ndo' jliuna cha'xjeⁿ na tsoom.

33 Yocheⁿ na cwila'cana'na snom, jlue nn'aⁿ na njmeiⁿ juuyo':

—¿Chiuu na cwilacana'yo' snomm'aaⁿ?

34 Quia jo' t'oona:

—Nquii Ta tjoñê juuyo'.

35 Mana ty'eñ'omna snom'ñeeⁿ na m'aaⁿ Jesús. Jnda tioona liaana naxeⁿyo', tei'caljoona jom.

36 Yocheⁿ na mawjaawinoom, tyotsa' nn'aⁿ liaateincoo 'naaⁿ na ts'om nato.

37 Quia na jnda 'oowindyoona tsjoom Jerusalén yuu na wjaacue nato ta na jndyu Olivos, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm, to'na na jndeiⁿ tyola'xuaana. Tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om cantyja cha'tso ts'iaaⁿ t'maⁿ na nty'iaana na tyoch'ee Jesús.

38 Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ cwiluiñê Rey na matsa'ntjoom jaa. Macwje'cañoom ñequio xuee' nquii na tjacantya cwiluii t'maⁿñe. Jom catio'naaⁿñe Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee. Cwiljoya ts'oom ñequio nn'aⁿ. Catseit'maaⁿñena' nqueⁿ na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

39 Nt'om nn'aⁿ fariseos na ñ'eeⁿndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye jluena:

—'U na ma'moqⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ, catseit' naⁿm'aⁿ na cwila'jomndye ñ'om'.

40 T'oona ndaana, tsoom:

—Candyeyo' nntsjoq, xeⁿ naⁿm'aⁿ nla'cheⁿna, quia jo' joo ljo' nla't'maaⁿndyena' ja.

41 Quia tueⁿeⁿ nnom tsjoom'ñeeⁿ, ndo' quia nty'iaaⁿ juuna', ty'ioom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

42 Tyotseineiⁿ cha'cwijom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Toom cwe' xuee' je' cwila'nqⁿyo' ljo' na macaⁿna' cha nndaq ljoya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿndyo'. Saq je' cwe' wanty'iuu' m'aaⁿna' jo ndaa'yo'.

43 Ee nncue'ntyjo xuee' na joo nn'aⁿ na jndoo 'o nl'ana tiomtsjo' ndiocheⁿ nnom tsjom'yo' na nncwañoom'na' joona. Ndo' nnta'na 'o meiⁿquia ntyja.

44 Nla'tyuii'ñ'eⁿna 'o ndo' nla'cwjeena nda'yo'. Ndo' nla'tyuii'na nia'ljo' tsjom'yo'. Meiⁿcwii' tsjo' taxoca'ndyena nacjoo' x'iaa'na', cwe' nc'e na ticalañ'oom'ndyo' ja na jñom Ty'oots'om cha nndaq nlui'n'maaⁿndyo'.

Macwji' Jesús nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ
(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

45 Jnda jo' tjaquiee' Jesús wats'om t'maⁿ, toqⁿ tjeiiⁿeⁿ nn'aⁿ ch'eⁿ, joo nn'aⁿ na cwindaa ndo' nn'aⁿ na cwila'jnda jo' jo'.

46 Tsoom ndaana:

–Waa ljeii 'naaⁿ Ty'ooots'om na matsona': “W'aya cwiluiiñena' w'aa yuu na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'ooots'om.” Saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjõ' yuu na cwicatoo'ndye naⁿcanty'ue.

⁴⁷Ndo' ticwii xuee tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Saa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, tyol'uee'ndyena chiuu ya nl'ana na nla'cuee'na jom.

⁴⁸Saa meiⁿchjoo tileicaliuna chiuu ya nl'ana ee cha'tsondye nn'aⁿ tyocanty-jaa' n'om ñ'oom na tyotseineiⁿ ndaana.

20

Najndei na matseixmaⁿ Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹Tju'na' cwii xuee'ñeeⁿ na ma'moⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Mañequiaaⁿ ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñe Ty'ooots'om nn'aⁿ, ndo' xjeⁿñeeⁿ tquie'cañom ntyee na cwiluiitquiendye ndaaⁿ ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

²Jlue naⁿñeeⁿ nnoom:

–Catsu' ndaayâ, ¿yuu ty'om' najndu' na mache' nmeiiⁿ? Ndo' ¿'ñeeⁿ tquiaa na matseixmaⁿ na luaa'?

³Quia jo' t'õ Jesús ndaana:

–Mati ja mawax'a cwii ñ'oom ndaa'yo'. Cat'o'yo' nndii.

⁴Na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ, ¿yuu jnaⁿ najneiⁿ? ¿Aa nam'aaⁿ Ty'ooots'om oo aa cwe' ñ'om ndyuee nn'aⁿ?

⁵Quia jo' tyola'neiⁿ cheⁿnquieena ñ'eⁿ nc'iaana, tyoluena:

–Xeⁿ nl'uuya na m'aaⁿ Ty'ooots'om jnaⁿna', quia jo' nntsoom: “¿Chiuu na ticala'yu'yo' ñ'eⁿñê?”

⁶Saa xeⁿ nl'uuya nam'aⁿ nn'aⁿ jnaⁿna', nla'cwjee nn'aⁿ jaa ñ'eⁿ ljo', ee cwilayu'yana na Juan cwiluiiñe profeta.

⁷Jo' chii t'õona nnoom:

–Jâ ticaliuuyâ yuu jnaⁿyuu najndei Juan na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

⁸Quia jo' tso Jesús ndaana:

–Meiⁿ ja, xocatsjoo ndaa'yo' 'ñeeⁿ mañequiaa najndo na mats'aa nmeiiⁿ.

Nn'aⁿ na tyol'a cwenta l'oontjom

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹Tooⁿõⁿ na tyotseineiⁿ ñ'oom tjañoom'waa ndaaⁿ nn'aⁿ, tsoom:

–Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ. Tcoom'm l'õõ uva tyuaaⁿaⁿ. Jnda jo' teijndeiyaⁿ jooⁿa' nn'aⁿ na nl'a ts'iaaⁿ jo' jo' ndo' jndye xuee tjaaⁿ cwiicheⁿ ntyja.

¹⁰Quia na tue'ntyjo xjeⁿ na tquie ntjom'ñeeⁿ, jñoom cwii mosoom'm na m'aⁿ naⁿñeeⁿ na ñe'quiiana na tseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ. Saa tyotjaa' naⁿñeeⁿ juu, jñoomna juu na tjaa ljo' tjachuu.

¹¹Jo' chii jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ mosoom'm. Mati tsaⁿñeeⁿ tyotjaa'na ndo' tyolajnaaⁿna juu, jnda chii jñoomna juu na tjaa ljo' tjachuu.

¹²Jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ moso na jnda ndyee. Juu tsaⁿñeeⁿ jla'quiee'ndyena, jnda chii tjeii'na juu naquii' ntjom'ñeeⁿ.

¹³'Quia jo' tso ts'aⁿ na ntjom' jo': “¿Chiuu chiuu nnts'aayo? Luaa nnts'aa, njñooⁿ nguii ti'jndaa na jeeⁿ candya' ts'õõⁿ. Nnts'aacheⁿndyo quia na nnty'iaana jom, nla't'maaⁿndyena jom.”

¹⁴Saa nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿaⁿ, quia na nty'iaana na nguii jnaaⁿ jo', tyoluena ndaaⁿ nc'iaana: “Luaa' ts'aⁿ na cwiljo ntjom l'õ. Cwa nla'cuaa'a jom cha jaa nljo ntjom luaaya.”

15 Jo' chii, tjeii'na jom nnom ntjom ndo' jla'cuee'na jom.

Tax'ee Jesús ndaa nn'aⁿ, tsoom:

—Nquii ts'aⁿ na ntjoom' jo', ¿ljo' nts'aaⁿ quio naⁿñeeⁿ?

16 Nñoom ndo' nntseicwjeⁿ joona. Ndo' nñe'quiaaⁿ ntjom 'naaⁿaⁿ ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

Jnda na jndyena na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿl, jluena:

—Tijoom cwancuee' Ty'ooots'om na caluii na luaa'.

17 Saa Jesús nquiee nty'iaaⁿaⁿ ndaana. Tjeiiⁿeⁿ cwii ñ'oom na seijoom'ñe cheⁿnqueⁿ na tsjo' na ya jom. Tsoom:

—Quia jo' ¿ljo' ñe'ca'moⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'ooots'om na mawaa na matsona'?:

Majuu tsjo' na tîcwil'uee'ndye luañeⁿ na cwil'a tsiaⁿtsjo',

jnda mameiⁿntyjee'na' nqui tsiaⁿtsjo'.

18 Meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tileicatsei'noⁿl cantyja 'naⁿya, maju'wi'na' juu cha'cwijom ts'aⁿ na toomñe na tíoñe nacjoo' tsjo'. Saa ts'aⁿ na tiñe'catseyu' ñ'eⁿndyo, maxjeⁿ nlco'wi'na' jom. Nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tío cwii tsjo' t'maⁿ nacjoo', na seitiuujndaana' juu.

'Ñeeⁿ nnom nñe'quiana ts'iaaⁿndaana

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

19 Nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, mañejuu xjeⁿñeeⁿ tyola'jndana na nnt'uena Jesús, ee jla'noⁿna na nacjoo joona seineiⁿ ñ'oom na tjañoom'waa'. Saa nquiaana nn'aⁿ na jndyendye,

20 jo' chii jñoomna nn'aⁿ na ty'equeⁿ cwenta ñ'oom na matseineiⁿ. Tyol'a naⁿñeeⁿ na ya nn'aⁿndyena, cha nnty'iaana aa nntseineiⁿ ñ'oom na quio majuutina' ndaa nla'quioona jom l'o gobiernom na cu'xeⁿ tsaⁿñeeⁿ jom.

21 Joo naⁿñeeⁿ ta'x'ee nnoom:

—'U Maestro na ma'mooⁿl ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa nn'aⁿ, nquiuyâ na ndyeyu matsei'neiⁿl ndo' ya ma'mooⁿl meiⁿ tyooche' na cwe' jndaaⁿñeeⁿ neiⁿl. Ñe'quii'cheⁿ ñ'oom na mayuu' ma'mooⁿl cantyja 'naaⁿl natoo' Ty'ooots'om.

22 Ndo' je' Ta, ñe'candyaayâ, ¿aa matsona' na nñe'quiaayâ ts'iaaⁿndaayâ nnom César, oo aa ticatsa'ntjomna'?

23 Saa jom sei'nooⁿl cwe' na ñe'c'omna cwenta jom. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ñe'cal'a'yo' na cat'uiina' ja?

24 Cat'moⁿl'yo' cwii tsjo'ñjeeⁿ nooⁿ. ¿'Ñeeⁿ 'ndyoonnom luaa ndo' 'ñeeⁿ xuee' ljeiiwaa?

Jlue naⁿñeeⁿ:

—Nquii César, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

25 Quia jo' tsoom ndaana:

—Catiom'yo' ts'iaaⁿndaayⁿyo' nnom César yuu na tseixmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ, ndo' quia'yo' cwentaa' Ty'ooots'om yuu na tseixmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ.

26 Tîcandaa nnc'omna jom ñ'eⁿ ñ'oom na matseineiⁿ. Yacheⁿ jla'cheⁿna na tjawee' n'omna ñ'oom na t'ooⁿ.

Cwita'x'eena cantyja na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

27 Jnda jo' tquie'cañom nt'om nn'aⁿ saduceos nam'aaⁿ Jesús. Joona nn'aⁿ na cwilue na xocata'ndo'nnda' nn'aⁿ.

28 Ta'x'eena nnoom, jluena:

—'U Maestro na ma'mooⁿl ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa nn'aⁿ, 'ndii Moisés ñ'oom luaayâ na matsona' xeⁿ nncue' cwii tsaⁿs'a ndo' nljoñe scoom'm na tjaa'naⁿ ntseinda, quia jo' tyjee ts'oo'ñeeⁿ cocoom ñ'eⁿ scuu' xioom. Nnc'om ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ cha nntseinoomñe na tjaa ntseinda xioom t'om.

²⁹ Luaa tuii. Tyom'aⁿ ntquiee' naⁿnom ñenquii ts'aⁿ ntseinda. Juu tsaⁿntquiee tocoom ndo' tyuaa' tueeⁿeⁿ, tjaa ndana ñ'eⁿ scoom'm.

³⁰ Jndaⁿ chii tsaⁿ na jndaⁿ we tocoom ñ'eⁿ scuu' xoom, ndo' mati jom tueeⁿeⁿ, tjaa ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

³¹ Quia jo' tsaⁿ na jndaⁿ ndyee tocoom ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Ndo' majo'ti cha'tso ntquiee'ndyena cwii ndo' cwiindyena to'ñoomna jom na scuuna ndo' tjana. Meiⁿcwii ndana tjaa'naⁿ ñ'eⁿñê.

³² Ndo' na cwiimacandaⁿ tue' yuscu'ñeeⁿ.

³³ Quia jo' quia na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndaⁿ tja, ¿ñeeⁿ cwiindye joona na saaⁿaⁿ? Ee cha'tso ntquiee'ndye naⁿñeeⁿ scuuna jom.

³⁴ T'o Jesús ndaⁿna, tsoom:

—Nn'aⁿ tsjoomnancue cwi'unco ndo' cwiñe'quia nda na cwi'unco.

³⁵ Saa m'aⁿ nn'aⁿ na majndaⁿ majndaa'ya na la'xmaⁿ na nnta'ndo'xcona na jndaⁿ tja. Ndo' la'xmaⁿna na nnc'omna tiempo na nncuaaxco tsjoomnancue. Naⁿñeeⁿ taxoc'uncona, meiⁿ naⁿnom, ndo' meiⁿ naⁿlcu.

³⁶ Meiⁿ taxocwjennnda'na ee nntseijomna' joona cha'na ángeles. Ndo' nc'e na cwicandaana na nnta'ndo'xcona, jo' chii matseijomna' na cwita'ndo'na cha'na wando' nquii Ty'oⁿots'om.

³⁷ Saa cantyja 'naaⁿ na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndaⁿ tja, maquiiti Moisés t'moⁿ na ljo' ñequio ñ'oom na seiljeiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'oom nioom zarza. Naquii' ñ'oom'ñeeⁿ tsoom na Ta Ty'oⁿots'om cwiluiiñê Ty'oⁿots'om cwentaa' Abraham, Isaac, ndo' Jacob.

³⁸ Ee jom nchii cwiluiiñê Ty'oⁿots'om cwentaa l'oo, jom cwentaa nn'aⁿ na cwita'ndo'. Jo' chii maxjeⁿ ma'moⁿna' na cha'tso nn'aⁿ cwita'ndo'na cantyja 'naaⁿaⁿ.

³⁹ Cwantindye nn'aⁿ na cwit'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés t'oⁿna nnoom, jluena:

—'U Maestro na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oⁿots'om ndaaⁿ nn'aⁿ majo'ndyo ñ'oom matsu'.

⁴⁰ Ndo' taticandaaⁿ n'om nn'aⁿ saduceos na cwii nnta'x'etina nnoom.

¿Ñeeⁿ jnda cwiluiiñê Cristo?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Tso Jesús ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ:

—¿Chiuu na cwilue nn'aⁿ na Cristo cwiluiiñê tsjaaⁿ David na jndyow-icantyjoo'?

⁴² Ee naquii' libro na chuu Salmos, maquiiti David tsoom:

Nquii Ta Ty'oⁿots'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja:

“Cajmaⁿ ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' 'u,

⁴³ hasta xjeⁿ na jndaⁿ tsa'a nn'aⁿ na jndoo 'u na c'omna nacje 'naⁿ.”

⁴⁴ Cwe' jo' mawax'aya ndaa'yo':

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na cwiluiiñê Cristo tsjaaⁿ David na jndyow-icantyjoo' ee manquiiti David matsoom na juu cwiluiiñê Ta na matsa'ntjom jom?

Matseitia' Jesús nn'aⁿ na cwit'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵ Luaa ñ'oom na tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ñequio na ndye cha'tsondye nn'aⁿ:

⁴⁶ —Queⁿndyo' cwenta na til'a'yo' cha'na cwil'a nn'aⁿ na cwit'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ee joona jeeⁿ neiiⁿna na nnc'o'nomna na cwee'na liaa na jnda na tei'ncoo. Ndo' l'ue n'omna na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ joona na quia naⁿñeeⁿ na xmaⁿndyena ñequio na jndoo' jndye nn'aⁿ. Mati na nncwindyuaandyena yuu

na matseit'maaⁿñetina' jooa naquii' lan'om. Ndo' na nncwindyuaandyena yuu na yati cwiwiñ'oom' na waa xuee.

⁴⁷ Ndo' cwinty'uetyeⁿnquiona 'naaⁿ yolcu na jnda ljonnye na tja noom. Juu xjeⁿ na cwil'ana na ljo', jeeⁿ teincoo ñ'oom cwila'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om cha tinooⁿ na ljo' cwila'xmaⁿna. T'maⁿti lco'wi'na' naⁿñeeⁿ nnts'aa Ty'o^ots'om.

21

Tsjo'ñjeeⁿ na tqiaa yuscu nnom Ty'o^ots'om

(Mr. 12:41-44)

¹ M'aaⁿ Jesús wats'om t'maⁿ, ndo' jleinty'iaaⁿ'aⁿ naⁿtya na cwiñe'quia ofrendas cwentaa' Ty'o^ots'om. Cwitioomna jooa' ts'om castom.

² Mati nty'iaaⁿ'aⁿ cwii yuscu na jnda ljoñe, na jeeⁿ jñeeⁿñe. Tsaⁿñeeⁿ tjacjoom'm we tsjo'ñjeeⁿ na ticajndana' jo' jo'.

³ Tso Jesús:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoo, yuscum'aaⁿ na jnda ljoñe, ndo' jñeeⁿñê, saa t'maaⁿti tqiaaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om, nchiiti na tqia cha'tsonnye nt'omcheⁿ.

⁴ Ee cha'tso naⁿm'aⁿ cwe' na waljoo' tuee'na na cwiñe'quiana nnom Ty'o^ots'om, saa yuscum'aaⁿ meiiⁿ na jñeeⁿñê, tju'ñ'eeⁿ mandi cantyja na nlcwaaⁿ'aⁿ.

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'maⁿ

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Tyola'neiⁿ nt'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ wats'om t'maⁿ na jeeⁿ chjoomna' ñequio ljo' na neiⁿncoo' ndo' ñequio 'naⁿ na ya na cwiñe'quia nn'aⁿ.

⁶ Tsoom:

—Cha'tso na cwinty'ia'yo' nmeiⁿ, manncue'ntyjo xuee na nntyuii'ñ'eⁿna'. Taxocaljoo' cwii tsjo' nacjoo' x'iaa'na'.

'Naaⁿ na nluii cwitjoocheⁿ na nntsuu

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Quia jo' ta'x'eena nnoom:

—'U Maestro na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om ndaaⁿ nn'aⁿ, ¿cwaaⁿ nluii na luaa'? Ndo' ¿cwaaⁿ cwii 'naaⁿ m'moⁿna' na jnda teinndyoo' nluii nmeiⁿ'?

⁸ Tsoom ndaana:

—Queⁿ'yo' cwenta cha tinquio'nn'aⁿ nn'aⁿ 'o. Ee jndye nn'aⁿ nlquie'cañom na nlue na jooa cwiluiindyena Cristo. Nluena: “Ja cwiluiindyjo Cristo”, ndo' nluena: “Je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ.” Saa 'o tilajomndyo' ñequio naⁿñeeⁿ.

⁹ Meiⁿ tila'catyuendyo' quia na cwindye'yo' na ndyocwje'cañoom ntia' ndo' cwila'wendye nn'aⁿ nacjoo gobiernom 'naaⁿna. Ee jndei'na' na nmeiⁿ cwinomjndyee, saa tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntsuu tsjoomnancue.

¹⁰ Ndo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Nla'wendye nn'aⁿ cwii ndyuaa nacjoo nn'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa. Ndo' cwii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ nntseiweñê nacjoo' cwiicheⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ.

¹¹ Jndye joo jndei nnts'eii ndo' nnc'oom jndo' nt'maⁿ ñequio ntycu na wjaatcuuñena'. Ndo' t'maⁿ nla'catyuendye nn'aⁿ na nnty'iaana jndye 'naaⁿ t'maⁿ na nleitquoo' tsjo'luee.

¹² 'Saa cwii tjoocheⁿ na nluii cha'tso nmeiⁿ, nnt'ue nn'aⁿ 'o nawi' ndo' nlei'ntyjona 'o ndo' mati ñe'quiaana cwenta 'o ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' lan'om nch'u ndo' nntioomna 'o l'aancjo. Ndo' nnc'oochona 'o jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom ñequio naⁿmaⁿ'iaaⁿ t'maⁿ, cwe' cantyja 'naaⁿ xueya.

¹³ Quia na nntjom'yo' nmeiⁿ nncju'naaⁿñena' na nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya.

14 Cala'jndaa'ndyo'ya'yo' na tinc'oom' n'om'yo' cwaaⁿ ñ'oom na nnt'o'yo' cha nncwañoom'na' 'o,

15 ee xjeⁿñeeⁿ nncō nncwjaa'ndyo ñ'oom quii' ndyue'yo' ndo' ññequia na jndo' n'om'yo' hasta meiⁿcwiindyē joo nn'aⁿ na jndoo 'o xondaā nluena na til'ue ñ'oom na nndu'yo' meiⁿ na nluena na tiyuu'na'.

16 Mati lotye'yo', londyee'yo', ntyjee'yo', nn'aⁿyo', nn'aⁿ na ya ñ'oom 'o ñ'eⁿndye, ññe'quiāna cwenta 'o luee nn'aⁿ ndo' nt'omndyo' nla'cwjee naⁿñeeⁿ.

17 Cha'tsondyē nn'aⁿ nnc'omna na ticuee' n'omna 'o cwe' nc'e na m'aⁿyo' cantyja 'naaⁿ xueya.

18 Saa xoca'ndiya na nntsuundyō'. Hasta meiⁿ cwe' cwii soonqueⁿyo' xocatsuuna' ñ'eⁿndyo'.

19 Ndo' nc'e na tica'ndyenc'uaa'ndyo' nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

Nntyuii' tsjoom Jerusalén

20 'Saa quia na nnty'ia'yo' na cwitjaa'ndye sondaro tsei ndiocheⁿ Jerusalén, quia jo' cala'noⁿyo' na jnda tue'ntyjō xjeⁿ na nntyuii' tsjoom'ñeeⁿ.

21 Quia ljo' nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ōndaa Judea, c'oolēinomna, c'oonā quii' ntsjō. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ quii' tsjoom'ñeeⁿ calui'na jo' jo'. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ jo jndaā tinc'oolcwe'na tsjoom'ñeeⁿ.

22 Ee quia jo' ncuee na cwitoomndye nn'aⁿ cantyja na wi'ndyena cha nntseicandaā'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'oōts'om na jnda teiljeii.

23 Nty'iaandye yolcu na ndeiindyē joo ncuee'ñeeⁿ ñequio yolcu na 'ndaandye nda. Ee nnuquoo cwii nawil' t'maⁿ nacjoo nn'aⁿ tyuaawaa ndo' jeeⁿ t'maⁿ nawil' na nnt'uiina' joona.

24 Nncwjena ñ'eⁿ xjo ndo' nt'om nnc'oocho nn'aⁿ praso na ticwii cwii ndyuaa. Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos nlcō'na tsjoom Jerusalén jndye xuee, hasta nncuee' xjeⁿ na jnda seijndaa'ñe Ty'oōts'om na nncjaawintyjee' na cwiluii na ljo'.

Luaa nnts'aana' quia na nndyonnda' Jesús (Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

25 'T'maⁿ 'naaⁿ nleitquoo' nnty'iaa nn'aⁿ nnom ñe'quoom' ñ'eⁿ chi' ñ'eⁿ cancjoo. Ndo' nnom tsjoomnancue t'maⁿ nntsei'ndaa'na' n'om nn'aⁿ. Nntseiñ'eeⁿna' joona quia na nndyena na jeeⁿ c'uaa manquiuu' nmoⁿ ndaaluee, nntseicaty'uena' joona.

26 Nnts'aana' na tajndei' n'omna nc'e na cwicatyuena ñequio na m'aaⁿticheⁿ n'omna chiuu cwii wjaach'eetina' nnom tsjoomnancue. Ee nntseicwachuu'ñena' cha'tso 'naⁿ najnda na matseixmaⁿ tsjō'luee.

27 Quia ljo'cheⁿ nnty'iaana ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na macwjacañōōⁿnda'a tsjoomnancue. Nndyōō naquii' nchquiu ñequio najndei' na matseixmaⁿya ndo' ñequio na neiⁿncoo' nacaxuee na cwiluiit'maⁿndyo.

28 Quia na jnda jnaⁿna' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ, c'omt'maaⁿndyo' n'om'yo', c'om'c'eendyo' ee jnda teindyoo' na nluin'maaⁿndyo'.

29 Mati seineiiⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaāna, tsoom:

—Cala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ ts'oom higuera ndo' cha'tso nt'omcheⁿ n'oom.

30 Quia cwinty'ia'yo' na jnda macwicalui' tscoo'na', cwila'noⁿyo' na jnda teindyoo' ncueesua'.

31 Mati quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ, cala'noⁿyo' na jnda teindyoo' m'aaⁿna' na nntsā'ntjom Ty'oōts'om.

³² 'Candye'yo' nntsjoo, mayuu'cheⁿ na xocwjeñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' hasta xjeⁿ na jnda seicandaã'ñena' cha'tso ñ'oommeiⁿl.

³³ Tsjo'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiiñ'eⁿna' saa juu ñ'oom 'naⁿya tijing cwinom'na' juuna'.

³⁴ 'Cal'andyo' cwenta na tincjaachuna' 'o na ñoomñoom na nl'a'yo', oo na nnc'om'yo' na candye'yo', oo na nncuaa ñ'omtiuu 'naⁿ'yo' 'naⁿ na macaⁿna' 'o. Cha tints'aana' na tic'omc'eendyo' ndo' majndeiiito nncwjee'cañoom xuee'ñeeⁿ 'o.

³⁵ Tintjom'yo' cha'cwijom na nnquioo cwii teinco' ee nnt'uiina' nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa nnom tsjoomnancue.

³⁶ Jo' chii c'om'c'eendyo' cha'waa xuee na m'aⁿ'yo'. Ndo' calaty'oondyo' nnom Ty'oost'om cha nnc'oom jndei' n'om'yo' na ndaa nnaⁿndyo' nawii' na quia ndyo, ndo' ndaa nncwintye'tyeⁿ'yo' jo nooⁿ na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

³⁷ Naxuee tyo'moⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Ndo' quia tmaaⁿ tyocalueeⁿeⁿ, tyocaⁿ ta na jndyū Olivos.

³⁸ Ndo' cha'tso nn'aⁿ cwitsjoom tyoquiēna wats'om t'maⁿ na ndyena ñ'oom na ñequiaaⁿ.

22

Cwi'maⁿna na nnt'uenā Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

¹ Majnda jaawindyoo' nncuee' xuee pascua na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'.

² Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, cwe' nty'iu tyol'ueendyena chiuu ya cha ndaa nla'cuee'na Jesús, ee nquiaana nn'aⁿ na neiiⁿ jom.

³ Xjeⁿ'ñeeⁿ tuō Satanás naquii' ts'om Judas, tsaⁿ na mati jndyū Iscariote. Jom cwii joo nn'aⁿ na canchoo'wendye.

⁴ Tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ na cwiluii wats'om. Tjatseijndaa'ñē chiuu ya nnts'aaⁿ na ñequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

⁵ Ndo' naⁿ'ñeeⁿ jeeⁿ jla'neiiⁿndyena, tjoom' t'maⁿna na ñe'quiāna s'om nnoom.

⁶ Mati jom seijomñē na ljo'. Tyol'ueeⁿ cwaaⁿ nncju'naaⁿñena' na ñequiaaⁿ cwenta Jesús lueena xjeⁿ na ticajndoo' nn'aⁿ.

Seijndaa'ñē Jesús na cuāā Cena

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

⁷ Tue'ntyjo ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Ncuee'ñeeⁿ macaⁿna' na cala'cwjeena canmaⁿ cantyja 'naaⁿl ncuee pascua.

⁸ Ndo' jñom Jesús Pedro ñequio Juan, tsoom ndaana:

—Catsa'yo', nlajndaa'ndyo' yuu na nlcwaa'a cantyja 'naaⁿl ncuee pascua.

⁹ Ta'x'eena nnoom:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nlajndaa'ndyō?

¹⁰ T'oōⁿ ndaana:

—Quia na jnda saaque'yo' naquii' tsjoomwa'ñēⁿ, nntjomndyo' cwii tsaⁿs'a na ñ'oom tsjoo na ñjom ndaa. Catsaantyjo'yo' naxeeⁿeⁿ hasta na nncueⁿeⁿ w'aa yuu na nncjaaqueⁿeⁿ.

¹¹ Jo' jo' candu'yo' nnom ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ: “Nquii ts'aⁿ na ma'moⁿ ndaaya mawax'eeⁿ: ¿Yuu waa cuarto na nlcwaa'â cwentaa' xuee pascua ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo?”

12 Quia jo' juu tsaⁿñeeⁿ m'mooⁿ ndaa'yo' cwii cuarto t'maⁿ, w'aa nandye na maniomcandaa' 'naⁿ. Jo' jo' calajndaa'ndyo'ya'yo'.

13 Ty'ena ndo' jliuna cha'xjeⁿ na tsoom. Ndo' jla'jndaa'ndyena na nlcwa'na, nntquiina catsmaⁿ.

14 Quia na jnda tmaaⁿ, tue'cañoom Jesús, tjacjom nacañoom' meiⁿsa ñequio canchoo'we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

15 Tsoom ndaana:

–Jeeⁿ ntyjaa' ts'o^oya na nlcwaa'a nantquie pascuawaa ñ'eⁿndyo' cwii tjoocheⁿ na nnc'io.

16 Ee candye'yo' nntsjo^o, taxocwa'nnda'a juuna' hasta xjeⁿ na jnda se-icandaa'ñena' yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

17 Jnda jo' to'ñoom cwii waso, jnda chii tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om ndo' tsoom ndaana:

–Cato'ñoom'yo' wasowaa, calui' cjaana' cwii ndo' cwiindyo', cwe'yo'.

18 Ee candye'yo' nntsjo^o, je' na cwii wjaatina', taxoc'ua ndaawinom hasta quia nncue'ntyjo xjeⁿ na nntsa'ntjom Ty'o^ots'om.

19 Ndo' to'ñoom tyoo', tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o^ots'om, jnda chii tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaana. Tsoom:

–Tyoo'waa cwiluiiñena' seii'a na mañequiaandyo na nnc'io. Luaa' nntsaal'a'yo' na cwicañjom n'om'yo' ja.

20 Jnda na tcwa'na tyoo'ñeeⁿ, majo'ti s'aaⁿ, to'ñoom waso. Tsoom:

–Juu ndaa winom na ñjom wasowaa tseixmaⁿna' ñ'oom xco na maquaⁿtyaⁿ ñequio niom'a na nnuioo cwenta'yo'.

21 'Saa queⁿ'yo' cwenta, ñe'cwii meiⁿsa na cañom' meindyuaandyo ñequio ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja.

22 Ndo' ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, mayuu'cheⁿ manntjoⁿ cha'xjeⁿ na jnda teijndaa' cantyja 'naⁿya, saa nnt'uiwi'na' juu ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja.

23 Quia jo' toⁿna na tyota'x'eendyena ndaana, 'ñeeⁿ cwiindye joona na nnts'aa na ljo'.

¿Ñeeⁿ cwiluiit'maⁿñeti?

24 Mati jla'ñ'eeⁿ ndyueena 'ñeeⁿ cwiindye joona na nnc'oom na t'maⁿñeti.

25 Saa jom tsoom ndaana:

–Nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ tsjoomnancuewaa ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom, cwinchjeena nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaana, saa cwila'cajndyu yo'ñeeⁿ joona nn'aⁿ na ya cwil'a.

26 Saa quii'ntaaⁿ 'o nchii luaa' nncuaa. Ee juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñeti c'oom cha'na ts'aⁿ na cje tseixmaⁿ. Ndo' ts'aⁿ na matsa'ntjom c'oom cha'na ts'aⁿ na mandi'ntjom.

27 Ee ¿ñeeⁿ cwiluiit'maⁿñeti, aa juu ts'aⁿ na wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa, oo aa juu ts'aⁿ na mandi'ntjom jo' jo'? ¿Aa nchii maxjeⁿ juu ts'aⁿ na wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa? Saa queⁿ'yo' cwenta, ja m'aaⁿya quii'ntaaⁿ'yo' na mandi'ntjoⁿ.

28 'O ñequii'cheⁿ ñ'eⁿ'yo' ñ'eⁿndyo cha'tsoti na maqueⁿna' xjeⁿ ja.

29 Jo' chii cha'xjeⁿ na tqueⁿtyeⁿ Tsotyaya ñ'oom na ja nntsa'ntjoⁿ, malaa'ti maquaⁿ na 'o nntsa'ntjom'yo'.

30 Yuu na nntsa'ntjoⁿya, jo' nñequiaya na nlcwa'yo' ndo' nncwe'yo' ñ'eⁿndyo cañoom' meiⁿsa 'naⁿya. Ndo' nncwindyuaandyo' ntio yuu na nntu'xeⁿ'yo' canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ Israel.

*Matseicandii Jesús na nncwji'ñe Pedro
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)*

31 Tso ta Jesús:

—'U Simón, queⁿ cwenta, jnda tcaⁿ Satanás ñ'oom na nntseitei'ncweeⁿen' o cha'na matseicueeñe ts'aⁿ lqueeⁿ trigo,

32 saa ja jnda ñes'aa ty'oo nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿ cha tintseintycwina' na matsei'yu'ya' ts'om'. Ndo' xeⁿ jnda tco'ndyu'xcwe'nnda', quiaa' ñ'oom t'maⁿ ts'om ndaa nn'aⁿ nmeiiⁿ na cwila'yu'.

33 T'o Simón nnoom, matso:

—Ta, m'aaⁿc'eendyo na nncjo w'aancjo ñ'eⁿndyu'. Ndo' tints'aa meiiⁿ na nnc'io ñ'eⁿndyu'.

34 Tso Jesús nnoom:

—Aa ndi', Pedro, njom' matsjoo, cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo je'je'cheⁿ, saa 'u xjeⁿñeeⁿ jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' na ticwajnaⁿ ja.

Nntseicandaq'ñena' ljeii na mawaa

35 Tso Jesús ndaana:

—Quia na jñooⁿya 'o na saanquia'yo' ñ'oom 'naⁿya, tsjoo na tícatsañ'om'yo' tsjo'ñjeeⁿ, meiⁿ chetsja', meiⁿ lcoom, ¿aa waa na seitjoona' 'o?

Jluena nnoom:

—Meiⁿcwii tjaa'naⁿ.

36 Tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Saa je', 'ñeeⁿ juu na maleiñ'oom 'naⁿ na cwicañjom s'om, cjaañ'oom juuna' ndo' mati chetsja'. Ndo' 'ñeeⁿ juu na tjaa'naⁿ xjo espada, cajndaq liaatco 'naaⁿ, chii c'oom xjoo'.

37 Ee candye'yo' nntsjo, maxjeⁿ jndei'na' na catseicandaq'ñena' ljeii na mawaa cantyja 'naⁿya na matsona': "Tjeii'na cwenta na ljo'yu wi'ñê cha'xjeⁿ nn'aⁿ na wi'ndye."

38 Jluena nnoom:

—Ta, canty'ia', luaa mawaa we xjo espadas.

T'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Malei'tyeⁿ luaa'.

Matseinei' Jesús nnom Ty'oots'om

(Mt. 26:36; Mr. 14:32-42)

39 Quia jo' jlueeⁿen' w'aa yuu na tcwa'na, tjaaⁿ ta na jndyu Olivos yuu na maxjeⁿ quicaⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm, mandi'ntyjona naxeeⁿen'.

40 Quia na tquiena jo' jo', tsoom ndaana:

—Calanei'yo' nnom Ty'oots'om cha juu na ñequeⁿna' xjeⁿ 'o tincwan-tjomna' 'o.

41 Ndo' teiñooⁿ nacañoomna, tjaaⁿ cha'na tquia na nncju' ts'aⁿ cwii tsjo'. Tcoom'm xtyeeⁿ ndo' seineiiⁿ nnom Ty'oots'om.

42 Tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ 'u l'ue ts'om', catseicandyaandyu' ja nawi'waa. Saa ticaluii ljo' na l'ue ts'ooⁿ ja, caluii ljo' na l'ue ts'om' nncu'.

43 Ndo' xjeⁿñeeⁿ tyje'cañoom cwii ángel nacañom'm na jnaⁿ cañoom'luee na tyoñequiaa najneiⁿ.

44 Yocheⁿ na tyotsei'ndaa'na' ts'oom, tyoqueⁿñetyeeⁿ na tyotseineiⁿ nnom Ty'oots'om ñequio cha'waa najneiⁿ. Ndo' ndaatmeiiⁿen' tyotseijomna' cha'na t'maⁿ ndaateiⁿ niom', ñecwii ndii' cwi'iuuna' xjeⁿ nomtyuaacheⁿ.

45 Quia na jnda teicantyyaaⁿ na seineiiⁿ nnom Ty'oots'om, tjantyyaaⁿaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' ljeiiⁿ na cwindana. Ee tícanaⁿndyena na jeeⁿ chjoo' n'omna.

46 Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na cwindayo'? Quicantyja'yo', calanei'yo' nnom Ty'oots'om cha juu na ñe'que'na' xje' 'o, tincjaachuuna' 'o.

T'uena Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tquie'cañom nn'aⁿ na jndyendye. Jo ndaa naⁿ ñeeⁿ wjaajndyee Judas, cwii joo nn'aⁿ na canchoo'we. Seicandyoo'ñê nacañoom' Jesús na nnc'om ntsmaⁿl.

⁴⁸ Tso Jesús nnoom:

—'U Judas, ja na cwiluiindyö ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿aa ma'tioo' cwenta ja luee nn'aⁿ ñequio na ma'ua' ntsmaaⁿa?

⁴⁹ Ndo' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, quia na nty'iaana chiuu wjaach'eena', jluea nnoom:

—Ta, ¿aa mañejom nntuää'a xjo?

⁵⁰ Ndo' cwii joona mañoom' seiquiee'ñe mosoo' tyee na cwiluiitquieñe. Tyjee tsua'qui tsaⁿñeeⁿ ntyjaya.

⁵¹ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Maya, ca'ndye'yo'.

Ndo' tyenquiom'm tsua'qui tsaⁿñeeⁿ, sein'maaⁿ juu.

⁵² Ndo' nn'aⁿ na tquio nacjoom'm, joo ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ cwentaa' wats'om, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—Jnda'jom ñequio ncjo espadas ndo' ñ'eⁿ n'oom nch'io na tquio'yo' nacjoya. Ndoo' na tquioc'om'yo' cwii tsaⁿcanch'ue.

⁵³ 'Io ndii 'io tyom'aaⁿya quii'ntaaⁿyo' naquii' wats'om t'maⁿ meir t'icat'ue'yo' ja. Saa je' je' jnda' tue'ntyjo na juu na jaaⁿñe maque'na' xjeⁿ.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Jnda' na t'ue naⁿñeeⁿ jom, ty'eñ'omna jom waa' tyee na cwiluiitquieñe. Ndo' Pedro tjantyjoⁿ tquiacheⁿ tquia.

⁵⁵ Jo' jo' jla'ntjoomndye nn'aⁿ chom tach'eⁿ, tyomeindyuaandyena ndiocheⁿ nacañoom' chom. Ndo' mati Pedro tjacjom quii'ntaaⁿna.

⁵⁶ Cwii yuscu na mandi'ntjom ljeii jom na wacatyeeⁿ 'ndyoo chom, jeeⁿ nquiee nty'iaa' nnoom ndo' tso:

—Mati tsaⁿm'aaⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿl.

⁵⁷ Saa jom tjei'ñê, tsoom:

—Jeeⁿ 'u yuscu ticwajnaⁿa tsaⁿm'aaⁿl.

⁵⁸ Tyoowiquiuu' ljeii cwicheⁿ ts'aⁿ jom, tso nnoom:

—'U, maxjeⁿ cwiindyö joona.

Saa t'ooⁿ:

—Ñchii jo' ja.

⁵⁹ Jnda' tjawiquiuu'ticheⁿ, cha'na cwii hora, cwicheⁿ ts'aⁿ tyotseijndeiⁿ' 'ndyoo, tso:

—Tsaⁿm'aaⁿ, mayuu'cheⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿl ee ts'aⁿ ts'ondaa Galilea jom.

⁶⁰ T'o Pedro nnom:

—Ja re, meir'chjoo ticaljeii ñ'oom na matsul.

Ndicwaⁿ matseineiⁿ ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ ndo' seixuaa caxtijndyo.

⁶¹ Quia jo' taqueⁿ Ta Jesús ndyeyu jo ndo' na m'aaⁿ Pedro ndo' nty'iaa' nnoom. Ndo' mañoom' tjañjoom' ts'oom ñ'oom na jnda' tso nnoom: “Cwii tjocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo je'je'cheⁿ saa xjeⁿñeeⁿ 'u jnda' ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'eⁿndyo.”

62 Quia jo' mana jlui' Pedro quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jeeⁿcheⁿ ndya' tyoty'ioom na jnda ntyjeeⁿ.

Cwila'jnaaⁿna Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

63 Nn'aⁿ na tyol'a cwenta Jesús, tyola'jnaaⁿna ndo' tyotjaa'na jom.

64 Mati tyola'tyeⁿna liaa nnoom, tyotmeiiⁿna nda' nnoom ndo' tyoluena:

—Cjaawee' 'ndyo' 'ñeeⁿ juu macwja' 'u.

65 Ndo' jndye ñ'oom ticuee' ts'om tyoluena nacjoom'm.

'Ooqueⁿna Jesús luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

66 Quia na jnda teixuee, tjomndye ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ wats'om t'maⁿ ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Ty'eñ'omna Jesús na m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena n'iaaⁿ ndaa nn'aⁿ judíos. Jlua naⁿñeeⁿ nnoom:

67 —Catsu' ndaa^yâ, ¿aa 'u cwiluiindyu' Cristo?

Jom t'ooⁿ ndaana:

—Meiiⁿ xeⁿ na nntsjo^o ndaa'yo', saa xocala'yu'yo'.

68 Ndo' meiiⁿ xeⁿ na cwax'aya ndaa'yo', 'o xocat'o'yo' 'ndyo, xocalacandyaandyo' ja.

69 Saa je' xuee na cwii wjaana', ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncjo^ocajmaⁿ ntyjaa' Ty'o^ots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñetina' ja. Jo' jo' nntseijomndyo ñ'eⁿñê cha'tso najndeii na matseixmaaⁿ.

70 Cha'tsondyena ta'x'eena:

—Quia jo' ¿aa 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'o^ots'om?

T'ooⁿ ndaana:

—Mancjo'ti'yo' jnda macwindu'yo'.

71 Quia jo' jluena:

—¿Ljo' cwii macaⁿtina' na nlui'yuu' nacjoom'm? Ee mancjo^otyaa jnda jndyaaya ñ'oom 'ñom.

23

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

1 Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye jo' jo', tei'cantyjana, ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato.

2 To'na na tyoñequiana jnaaⁿaⁿ. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ jnda jliuuyâ na matsei'naⁿaⁿ n'om nn'aⁿ ndyuaayâ. Ee quitsoom na ticwanaaⁿ na ññe'quiaayâ ts'iaaⁿndaayâ nnom César. Ndo' manquiityeeⁿ matsoom na cwiluiiñê Cristo ndo' rey jom.

3 Quia jo' ta'x'ee Pilato nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwiluiindyu' rey na catsaⁿntjom nn'aⁿ judíos?

T'o Jesús nnom:

—Maxjeⁿ jo' ja, cha'xjeⁿ na matsu'.

4 Ndo' tso Pilato ndaa ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na jndyendye:

—Ja meiⁿcwii jnaaⁿ ts'aⁿs'am'aaⁿ ticaljeiya.

5 Saa naⁿñeeⁿ jla'jndeii' ndyueena, jluena:

—Ñ'oom na ma'mooⁿ matseijmeiⁿna' nn'aⁿ cha'waa ts'ondaa Judea. Ty-och'eeⁿ na ljo' ts'ondaa Galilea, ndo' mati ñjaaⁿ.

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Herodes

6 Jnda na jndii Pilato ñ'oom cantyja 'naaⁿ Galilea, tax'eeⁿ:

—¿Aa ts'aⁿ ts'ondaa Galilea tsaⁿs'am'aaⁿ?

7 Quia na ljeijndaa'ñê na jnaⁿ Jesús ts'ondaa Galilea yuu na matsa'ntjom Herodes, quia jo' seicwanoom Jesús na m'aaⁿ Herodes'ñeeⁿ na tsaⁿ'ñeeⁿ cu'xeeⁿ Jesús. Ee tyjee' tsaⁿ'ñeeⁿ Jerusalén quia jo'.

8 Ndo' jeeⁿ neiiⁿ'eⁿ quia na nty'iaaⁿ'aⁿ Jesús ee jaach'ee xuee na jeeⁿ ñe'cwajnaⁿ'aⁿ juu ndo' na jndye ñ'oom jnda jñeeⁿ cantyja 'naaⁿ. Jo' jeeⁿ queeⁿ ts'oom na nnty'iaaⁿ'aⁿ na nnts'aa Jesús cwii ts'iaaⁿ na xocandaa nnts'aa na cwe' cwii ts'aⁿ.

9 Ndo' jndye ñ'oom tyowax'eeⁿ, saa meincwii ñ'oom tic'o Jesús.

10 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, mati ty'ena na m'aaⁿ. Tyoqueⁿya n'omna na tyoñequiana jnaaⁿ Jesús.

11 Ndo' mati Herodes ñequio sondaro 'naaⁿ'aⁿ, cwe' tyoncona Jesús ndo' tyola'jnaaⁿ'na jom. Jla'cweena jom cwii liaa na jnda, jnda chii jla'cwanomnda'na jom na m'aaⁿ Pilato.

12 Juu xuee'ñeeⁿ ljoyaañe Pilato ñ'eⁿ Herodes, ee ñet'omntiaa'ndyena.

Cwiiwindaatyeⁿ na cue' Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

13 Quia jo' seitjom Pilato ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ n'iaaⁿ ñequio nn'aⁿ na jndyendye.

14 Tsoom ndaana:

—O tquioñ'om'yo' tsaⁿs'am'aaⁿ na cwindu'yo' matseijmeiiⁿ'eⁿ nn'aⁿ judíos. Saa queⁿ'yo' cwenta, jo ndaa cha'tsondyo' jnda tcaaⁿ'a ñ'oom nnoom, ndo' meincwii jnaaⁿ'aⁿ tícaljei na cha'tso ñ'oom na cwiqueⁿ'yo' nacjoom'm.

15 Meiⁿ Herodes tícaljeii jnaaⁿ'aⁿ, jo' na seicwanomnda' tsaⁿ'ñeeⁿ jom na m'aaⁿya. Queⁿ'yo' cwenta, meincwii tyootseitjoñê na matsa'ntjomna' na cueeⁿ'eⁿ.

16 Jo' chii nnchuu'jñeeⁿ xeⁿ jnda nntseicandyaandyo jom.

17 Ndo' waa costumbre na jndei'na' na catseicandyaañe Pilato cwii prašo jo ndaa nn'aⁿ xcwe na waa xuee.

18 Saa cha'tso nn'aⁿ na jndyendye, ñe'cwii ñ'oom jla'xuaana, jluena:

—Quindyoo' luaa' ñjaañe ndo' catseicandyaandyu' Barrabás.

19 Tsaⁿ'ñeeⁿ tuee'na jom w'aancjo ee teijndaa' jnaaⁿ'aⁿ na seiweñê nacjoo' gobiernom. Ndo' seicueⁿ'eⁿ ts'aⁿ.

20 Ndo' Pilato nc'e na ñe'catseicandyaañê Jesús, seineiⁿnnaaⁿ'aⁿ ndaa nn'aⁿ.

21 Saa joo naⁿ'ñeeⁿ jndeiiti jla'xuaannda'na, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

22 Tsoom ndaana na jnda ndyee ndii':

—¿Ljo' jeeⁿcheⁿ tis'a s'aaⁿ? Meiⁿcwii jnaaⁿ'aⁿ tícaljeiya na matsa'ntjomna' na cueeⁿ'eⁿ. Jo' chii nnchuu' jñeeⁿ, xeⁿ jnda nntseicandyaandyo jom.

23 Saa naⁿ'ñeeⁿ jndeiⁿ' ndyueena, jndeiⁿ' tyola'xuaana, tyotaⁿ'na na cañoom ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ na tyoluena ñequio ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee jnaⁿ'jndeiina'.

24 Jo' chii Pilato tquiaañetoom ñ'oom na caluii cha'xjeⁿ na cwitaⁿ'na.

25 Seicandyaañê ts'aⁿ na tyotaⁿ'na na m'aaⁿ w'aancjo, meiiⁿ na tyotseiweñê nacjoo' gobiernom ndo' seicuee' ts'aⁿ. Ndo' tquiaaⁿ Jesús lueena na cal'ana chiuu na l'ue n'omna.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

26 Xjeⁿ na ty'eñ'om sondaro Jesús na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ, t'uena cwii ts'aⁿ na jnaⁿ jndaa, ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón. Jla'cachuuna jom ts'oom'naaⁿ tyojaantyjoⁿ naxeⁿ! Jesús ñ'eⁿ juuna'.

27 Ndo' cwii tmaaⁿ t'maⁿ nn'aⁿ ty'entyjo naxeⁿ! Jesús, ndii ñ'eeⁿ yolcu na jeeⁿ cwityuee ndo' cwila'xuaa na matsei'ndaa'na' n'om na cwinty'iaa na luaa' matjoom.

28 Saa taqueⁿ Jesús, tsoom:

—'O yolcu Jerusalén, tandyuee'yo' cantyja 'naⁿ ja luaa, catyuee'yo' cantyja 'naⁿ ncjo'yo' ñ'eⁿ nda'yo'.

29 Ee queⁿyo' cwenta, manncue'ntyjo xuee na nlue nn'aⁿ: “Jeeⁿ teijnoom yolcu na tileic'om nda, na tîcandeiindye, meiⁿ tjaa yo'ndaa jla'cantei'.”

30 Ncuae'ñeeⁿ nnto' nn'aⁿ na nluena ndaa ntsjo: “Catquiaandyo' nacjooyâ”, ndo' nluena ndaa nta: “Cala'cata'yo' já.”

31 Ee xeⁿ nmeiiⁿ macwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo ja na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿya, cwanti na t'maⁿti nawi' nntjoom naⁿñeeⁿ na waa jnaaⁿna.

32 Ndo' mati ty'echona we nn'aⁿ na wi'ndye na nnty'ioomna n'om'naaⁿ.

33 Quia na tquiena cwii joo na jndyu Ta Tsei'xqueⁿ Ts'oo, ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ jo'jo' ñequio naⁿñeeⁿ na wi'ndye, cwii tsaⁿñeeⁿ ntyjaaⁿaⁿ ntyjaya ndo' cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ ntyjaaⁿaⁿ ntyjatymaaⁿ!

34 Tsoom:

—Tsotyaya, catseit'maⁿ ts'om' jona, ee ticala'noⁿna ljo' cwil'ana ñ'eⁿndyo.

Ndo' tyo'oo sondaro x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ nleijnoom' cwii cwii liaⁿaⁿ.

35 Jo' jo' jndye nn'aⁿ na cwe' ty'ecanty'iaa na luaa'. Saa naⁿmaⁿn'iaaⁿ jeeⁿ ticuee' n'omna jom, tyoluena:

—Jeeⁿ ya tjei'n'maaⁿñê nt'omcheⁿ nn'aⁿ, je' cwji'n'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ xeⁿ mayuu' cwiluiñê nquii Cristo tsaⁿ na tjeii'ñe Ty'oots'om na catsa'ntjom.

36 Mati tyola'jnaaⁿ sondaro Jesús. Ty'entyjaa'na na ñe'quiiana winom na ta na nnc'om.

37 Jluena:

—Xeⁿ 'u cwiluiindyu' Rey na catsa'ntjom' nn'aⁿ judíos, cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu'.

38 Ndo' jo ndyeyu ts'om xqueeⁿ ty'ioomna ljeii ñ'oom griego, latyeⁿ, ñ'eⁿ hebreo. Matsona': “Luaañe Rey cwentaa nn'aⁿ judíos.”

39 Cwii joo naⁿñeeⁿ na wi'ndye na ñoom ñ'eⁿñê, seijnaaⁿ jom. Tso:

—¿Aa nchii Cristo cwiluiindyu'? Cwa cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu' ndo' mati já.

40 Saa t'o cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ, seitiaaⁿaⁿ x'iaaⁿaⁿ, tsoom:

—Cwa tinquia' Ty'oots'om. Ndo' 'u jnda t'uiityeⁿna' na maxjeⁿ nnc'io'. ¿Aa ticando' mañejo'ti matjom' cha'xjeⁿ matjom jom?

41 Ndo' wendyo jaa nmeiiⁿ mayuu'cheⁿ maty'iomyana' na catjooⁿya na luaa ee cwitiooⁿndyo cantyja na ñel'aaya. Saa juu Tam'aaⁿ meiⁿcwii nawi' tîcats'aaⁿ.

42 Quia jo' tsoom nnom Jesús:

—'U Ta, cjaañjoom' ts'om' ja quia na nndyo' na nntsa'ntjom'.

43 Tso Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mayuu'cheⁿ matsjoo njom', xuee je' nnc'oom' ñ'eⁿndyo jo paraíso yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oots'om.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿeⁿ

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

44 Xjeⁿ na tuee' quiajmeiⁿ, teijaaⁿ cha'waa tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

⁴⁵ Ee na teijaaⁿ ñe'quioom'. Ndo' juu liaa tco na ntyjaty'io naquii' wats'om t'maⁿ ty'ioo'xcwena'.

⁴⁶ Quia jo' jndei seixuaa Jesús, tsoom:

—Tsotyaya, ma'ndiya cantyja na wando'a naquii' l'o'.

Jnda tsoom na luaa', mana tueeⁿeⁿ.

⁴⁷ Quia na nty'iaa' tyo na matsa'ntjom sondaro chiuu waa na tuii, seit'maaⁿñê Ty'oots'om, tsoom:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿm'aaⁿl matseixmaaⁿ ts'aⁿ na lju' cwiluiiñe.

⁴⁸ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tjomndye na nty'iaa na ljo' tuii, quia ty'elcwee'na l'aana, tyotmeiiⁿna nda' ndei'candyaana na cwit'mooⁿna na matsei'ndaa'na' nquiuna.

⁴⁹ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na ta'jnaaⁿna Jesús ñequio yolcu na ty'entyjo naxeeⁿeⁿ na jnaⁿ Galilea, tyonty'iaa tqiana na luaa' tjom Jesús.

'Oocaty'iuuna Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu José na jnaⁿ tsjoom Arimatea ts'ondaa Judea. Tsaⁿñeeⁿ cwii joo nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jom ya ts'aⁿñê ndo' mach'eeⁿ na maty'iomyana'.

⁵¹ Mati tyomeinom'm juu na nntsa'ntjom Ty'oots'om. Tícatseijomñê ñ'oom na t'maⁿ nt'omcheⁿ nc'iaaⁿaⁿ na cue' Jesús.

⁵² Tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato ndo' tcaaⁿ ts'oo Jesús.

⁵³ Jnda chii tjacatyjeeñê juu. Seityjooñê liaa sábana tsaⁿ lino ndo' tjaa'ñê juu naquii' tsue'tsjo' na tuiiya. Jo' jo' meiⁿcwii tjaa'naⁿ ñeeⁿ cojaaquiee'.

⁵⁴ Juu xuee'ñeeⁿ, maxuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ na nnta'jndyeena xuee sábado. Ndo' xjeⁿñeeⁿ majaaweey'a xjeⁿ cantyja 'naaⁿna'.

⁵⁵ Yolcu na tquio ñ'eⁿñê na jnaⁿna Galilea, ty'enty'iaana tsei'tsuua, tqueⁿna cwenta chiuu waa na tjacanty'iuu'ñê.

⁵⁶ Jnda jo' ty'elcwee'na Jerusalén, ty'ela'jndaa'ndyena nasei cachi ndo' ncheⁿ. Ndo' ta'jndyeena juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ cha'xjeⁿ matsa'ntjom ljeii naquí.

24

Cantyja na tando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Cwitsjoomya xuee najndyee smanaⁿ, ty'ena yuu waa tsei'tsuua. Ty'echona nasei cachi na jnda jla'jndaa'ndyena.

² Jnda na tqiiena jliuna na jnda teindyo tsjo' na ta' 'ndyoo tsue'tsjo'.

³ Quia na ty'equie'na jo' jo', taticaliuna sei'ts'o 'naaⁿl Ta Jesús.

⁴ Xcwe na matseiñ'eeⁿñena' jooona na cwicatyuena, ndo' teitquioo'ndye we nn'aⁿ nacañoomna na jeeⁿ canchii', caxuee liaa.

⁵ Jeeⁿ ndya' tyuena, jla'ntyjanquioondyena nqueⁿna nomtyuaa. Jluenaⁿñeeⁿ ndaana:

—¿Chiuu quii'ntaaⁿ l'oo cwil'ue'yo' ts'aⁿ na wando'?

⁶ Tac'oomñê ñjaaⁿ, jnda wando'xcoom. Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na seineiiⁿ ndaa'yo' quia na ndi m'aaⁿ ts'ondaa Galilea.

⁷ Tsoom na nqueⁿ na cwiluiiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nñe'quia nn'aⁿ cwenta jom luee nn'aⁿjnaⁿ. Ndo' naⁿñeeⁿ nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Saa xuee jnda ndyee ncwando'xcoom.

⁸ Quia jo' tjañjoom' n'omna ñ'oom na tyotseineiⁿ.

⁹ Jnaⁿna yuu na waa tsei'tsuua, ty'elcwee'na ndo' jla'candiina nn'aⁿ canchoo'cwii ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ chiuu waa na tuii.

10 María Magdalena, ñ'eⁿ Juana, ñ'eⁿ María tsondyee Jacobo, ñ'eeⁿ nt'omcheⁿ yolcu na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyena, jooⁿna jla'candiina nn'aⁿ canchoo'cwii ñ'oom'ñeeⁿ.

11 Saa apóstoles ndoo' nquiuna cwe' ñ'omnco jo'. Tícala'yu'na.

12 Saa Pedro teicantyjaaⁿ, jleinoom, tjaaⁿ yuu waa tsei'tsuaa. Quia na nty'iaaⁿaⁿ naquii' tsei'tsuaa, cwe' liaa canchii' ljeiiⁿ. Ndo' tjalcwe'nnaaⁿaⁿ waⁿaⁿ, jaawa jaacue tyom'aaⁿl' ts'oom cha'tso na jndaⁿ tuii.

*Ñjomndye we nn'aⁿ nato Emaús
(Mr. 16:12-13)*

13 Majuuti xuee'ñeeⁿ we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús cwi'oona cwii tsjoom chjoo na jndyu Emaús na m'aaⁿ na' canchoo'cwii kilómetros na tqiiana' ñ'eⁿ Jerusalén.

14 Ndo' cheⁿnquieena cantyja cha'tso na nmeiiⁿl' tuii.

15 Yocheⁿ na luaa' jeeⁿ cwila'neiⁿna, manquiiⁿ Jesús tue'ntyjooⁿ jooⁿna. Ñ'e'cwi tjaaⁿ ñ'eⁿndyena.

16 Saa tícata'jnaaⁿna jom ee s'aana' n'omndaⁿana cha'cwijom na titquioona.

17 Tsoom ndaⁿana:

—¿Ljo' ñ'oom jeeⁿ cwilaneiⁿyo' na tsa'yo' nato? Quia jo' ty'emeintyjee'na na chjoo' n'omna.

18 Ndo' cwiindye jooⁿna na jndyu Cleofas t'õⁿ nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwii ts'aⁿ na cwe' tyje'ya Jerusalén, jo' chii ticaljei' chiuu waa na tuii wja mawena'?

19 Quia jo' t'õⁿ ndaⁿana:

—¿Ljo' tuii?

Jooⁿna t'õⁿna nnoom:

—Aa, waa na tuii cantyja 'naaⁿl' Jesús, ts'aⁿ tsjoom Nazaret na tyotseixmaⁿ profeta. T'maⁿ najneiⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ ñequio ñ'oom na tyotseineiⁿ jo ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ ndo' jo nnom Ty'õots'om.

20 Saa nquiee ntyee na cwiluitquiendye ndaaⁿ ntyee ñequio naⁿmaⁿn'iaaⁿ cwentaayâ tqiiana cwenta jom na cat'uiityeⁿna' jom na cueeⁿeⁿ, ndo' ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ.

21 Ndo' já jeeⁿ ñentyjaa' n'õõⁿyâ na jom nluiiñê nquii na nntseicandyaañe nn'aⁿ Israel. Ndo' waa cwiicheⁿ, je' jndaⁿ ndyee xuee na tuii na nmeiiⁿl'.

22 Ndo' nchii macandaⁿ jo', mati joo yolcu na ñ'eeⁿ tmaaⁿl' na laxmaaⁿyâ, tquiõñ'omna ñ'oom na jeeⁿ seiñ'eeⁿna' já. Ee mateincooquiuu' ty'ena yuu waa tsei'tsuaⁿaⁿ,

23 saa taticaluna sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Tquiolcwee'na, tyoluena na mati tco'na' ángeles ndaⁿana na jlue yo'ñeeⁿ ndaⁿana na jom wanoom'm.

24 Jo' chii ty'e nt'om n'cliaayâ yuu waa tsei'tsuaa ndo' jliuna na mayuu' cha'xjeⁿ na jlue yolcu'ñeeⁿ. Saa maxjeⁿ tícanty'iaana nquii Jesús.

25 Quia jo' tso Jesús ndaⁿana:

—O nn'aⁿ na tileicala'noⁿyo' maxjeⁿ tiqueⁿyo' cwenta ndo' ticjoo' n'om'yo' na nlayu'yo' cha'tso ñ'oom na tyolue profetas.

26 Aa nchii maxjeⁿ matsona' na nquii Cristo catjoom cha'tso nawi'meiⁿl' cwitjoocheⁿ na nntseit'maaⁿñena' jom.

27 Quia jo' tyo'mooⁿ naquii' ljeii 'naaⁿl' Ty'õots'om cha'tso ñ'oom na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿl' nqueⁿ. Toõⁿõⁿ ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' tcuu' ty'oomna' hasta xjeⁿ ljeii na tqueⁿ cha'tso profetas.

28 Quia na ty'ewindyooⁿna tsjoom chjoo yuu na cwi'oona, quia jo' s'aaⁿ na ndoo' wjaatyeeⁿcheⁿ.

29 Saa jooⁿna l'ana na jndei'na' na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena. Jluena:

—Caljoo'ndyu' ñ'e'ndyô ee je' jnda tmaa'ndo' manleincōo'.

Jo' chii tjaque'e'naquii' w'aa na nljoo'ñê.

³⁰ Ndo' quia na tjacjom nacañoom' mei'sa ñ'e'ndyena, to'ñoom tyoo', tquiaa'na quianl'uaa' Ty'oōts'om cantyja 'naa'na', tyjee'ndo' tquiaa'juuna'ndaana.

³¹ Ndo' xje'ñee' s'aana' joona cha'cwijom ts'a'na ya teitquioo'nnda'ndo' tal'jnaa'na na manquii Jesús jo'. Saa jom mana tsuñê jo ndaana.

³² Tyoluena ndaa ntyjeena:

—Aa tiyuu' s'aana' jnda'jom teii' n'oō'ya yoche'na matseinei'ndaaya xje'na ñjomndyō nato quia na seicanōo' chiuu ma'mō'ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeii.

³³ Ndo' mañejuu xje'ñee' teicantytjana, ty'elcwee'na Jerusalén. Jliuna nn'a'na na canchoo'cwii ñe'naa' m'a'na ñee'ñequio nt'omche'nc'iaana.

³⁴ Quia jo' jlue na'ñee'ndaana:

—Jee' sa, mayuu'che' jnda mawando'xco Ta Jesús, ee jnda teitquioo'ñê nnom Simón.

³⁵ Quia jo' joona tyola'nei'na chiuu waa na tuii quia na m'a'na nato ndo' chiuu waa na tal'jnaa'na jom quia na tyjee' tyoo'.

*Teitquioo'ñe Jesús ndaa nn'a'na na cwila'jomndye ñ'e'ñê
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)*

³⁶ Yoche'na cwila'nei'na ñ'oommei', teitquioo' meintyjee' Jesús xcwe quii'ntaa'na. Tquiaa'na xma'ndyena. Tsoom:

—C'om'yo' na tjaañomtiuu quii' n'om'yo'.

³⁷ Saa joona nioom tyuena, ee jla'tiuuna na cwe'ncwaa'a'jo' cwinty'iaana.

³⁸ Ndo' tsoom ndaana:

—¿Chiuu na jee' matsei'ndaa'na' nquiu'yo' ndo' na luaa' m'aa' n'om'yo'?

³⁹ Canty'ia'yo' l'oōya ñ'e'nc'aya na manncōtya luaa. Ndo' nquio'yo' ja, ee ncwaa' ts'a'na tjaa'na' sei' cachuuna', mei'nde' cha'na cwinty'ia'yo' na choja.

⁴⁰ Jnda tsoom na luaa', t'mōo' l'oō'ndo' nc'ee'.

⁴¹ Saa ndicwa' cwe' matseitsa'ntona' joona na jee'nei'na, jee' cjaawee' n'omna, hasta tileicalayu'na na jom. Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Aa cwilei'ñ'om'yo' na ya nlcwa' ts'a'?

⁴² Jo' chii tquiana cwii ta' catscaa jneii'ñequio tscuu na ñjom tsiom'.

⁴³ To'ñoom ndo' tcwaa'a'ñequio na jndoo'na.

⁴⁴ Ndo' tsoom ndaana:

—Cha'tso ñ'oom na teiljeii cantyja 'na'ya naquii' ñ'oom na tque' Moisés ñequio profetas, ndo' mati naquii' salmos, ñ'oom'ñee' tyo'mōo'ya ndaa'yo' quia na ndicwa' m'aa'ya ñ'e'ndyo'. Joona' wjaatseicandaa'ñena', ndo' je' macwiluii cha'xje'na tsjoo.

⁴⁵ Quia jo'che' tquiaa Jesús na nla'no'na ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeiina'.

⁴⁶ Tsoom ndaana:

—Ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeii, matsona' na nquii na cwiluiñe Cristo, jndeina' na nntjoom nawi' t'ma', ndo' xuee na jnda ndyee nncwando'xcom na tue'e'.

⁴⁷ Ñequio xuee' jom ñe'quia nn'a' ñ'oom na calcwe' n'om nn'a' jnaa'na cha na nntseit'ma' ts'om Ty'oōts'om joona. Ñ'oommeii' nna'na' Jerusalén, nncjaanty'eena' xje' cha'waa tsjoomnancue.

⁴⁸ Ndo' 'o la'xma'yo' na catjei'yuu'ndyo' ñ'oommeii'.

⁴⁹ Queⁿ'yo' cwenta, ja njñooⁿya nquii Espíritu Santo na jnda tso Tsotyaya na nñequiaaⁿ ndaa'yo'. Jo' chii, caljoo'ndyo' tsjoom Jerusalén hasta na nnto'ñoom'yo' juu na nnaⁿ nandye na nñequiaa najnda'yo'.

Tjawa Jesús cañoom'luee

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰ Quia jo' jlui'na tsjoom'ñeeⁿ. Tjachom joona nndyoo' tsjoom Betania. Seintyjooⁿ l'ooⁿ nacjoona, tio'naaⁿñê joona.

⁵¹ Majuu xjeⁿ na matio'naaⁿñê joona toⁿ'na' jom ñ'eⁿndyena. Tjañ'oomna' jom nandye cañoom'luee.

⁵² Ndo' joona, quia jnda jla't'maaⁿndyena jom, ty'elcwee'na Jerusalén na jeeⁿcheⁿ ndya' neiiⁿna.

⁵³ Ñe'quii'cheⁿ tyom'aⁿna wats'om t'maⁿ na tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Mantyjati luaa'ndyo.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Jesucristo na seiljeii Juan

Juu na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oōts'om tuiiñê na ts'aⁿ jom

¹ Xjeⁿ na to' Ty'oōts'om na tqueeⁿ cha'tso, juu na cwiluiiñe ñ'oom'm maxjeⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' cha'tso na cwiluiiñê mati juu candaꞗ'ñ'eⁿ cwiluiiñe.

² Juu na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oōts'om m'aaⁿ ñ'eⁿñê xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna'.

³ Cha'tso na maniom na tqueeⁿ Ty'oōts'om, ñ'eeⁿ quia tqueeⁿna joona'. Cwii cwii nnom na maniom, ñequii'cheⁿ na ñ'eeⁿ na tqueeⁿna jo'.

⁴ Tseixmaⁿ cheⁿnqueⁿ na ticantycwii na wanoom'm. Juu jo' na matseix-maaⁿ matseijomna' cha'cwijom chom na matseixueeñena' ndaaⁿ nn'aⁿ.

⁵ Juu naxuee na matseixmaaⁿ, matseicanooⁿna' cha'tso na cwi'oo nacjoo' Ty'oōts'om. Saaⁿ cha'tso joo jo' tîcandaꞗ nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' jom.

⁶ Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jñom Ty'oōts'om na m'aⁿ nn'aⁿ judíos. Juan jndyu tsaⁿñeeⁿ.

⁷ Jñoom na ty'iom Ty'oōts'om ts'iaaⁿ jom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ' Cristo na cwiluiiñe naxueeñe, tyoch'eeⁿ na ljo' cha cha'tsondye nn'aⁿ ñ'eⁿ Cristo nla'yu'na.

⁸ Nchii nqueⁿ cwiluiiñê naxueeñe saaⁿ jñoom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ' juu na cwiluiiñe naxueeñe.

⁹ Cristo cwiluiiñê naxueeñe na mayuu'cheⁿ, tuiiñê tsjoomnancue. Jom mañequiaaⁿ naxuee nnom ticwii cwii ts'aⁿ.

¹⁰ Nquii na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oōts'om, tyom'aaⁿñe tsjoomnancue, saaⁿ meiiⁿ na jom tqueeⁿ juuna', maxjeⁿ tîcala'noⁿ nn'aⁿ ñ'eeⁿ cwiluiiñê.

¹¹ Tyje'cañoom nn'aⁿ judíos na mañecwii ndyuaana ñ'eⁿñê, saaⁿ tîcato'ñoomna jom.

¹² Saaⁿ nt'omndye joona to'ñoomna jom, ndo' tyola'yu'na ñ'eⁿñê. Ndaaⁿ joona tquiaaⁿ na cwila'xmaⁿna ntseinda Ty'oōts'om.

¹³ Nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ cha'xjeⁿ na cwiluiindyena nda nn'aⁿ. Meiiⁿ nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ ee na queeⁿya ts'om cwii ts'aⁿ. Tomti maqueⁿna' joona ntseinaaⁿ ee nqueⁿ l'ue ts'oom.

¹⁴ Nquii na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oōts'om tuiiñe na ts'aⁿ, tyom'aaⁿñe quii'ntaaⁿna. Candaꞗ'ya m'aaⁿ na candya' ts'om nn'aⁿ, ndo' cwiluiiñe na mayuu'. Nty'iaandaꞗyâ quia seit'maaⁿñe Ty'oōts'om juu. Quia tuii na ljo' saaliuuyâ na ñenquii cwiluiiñe Jnda Ty'oōts'om.

¹⁵ Juan'ñeeⁿ tyocwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ' juu quia seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Tsoom:

—Nquiu'yo' na jnda ñetsjoo na 'io cha nleitquiuo'ñe cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na meiiⁿchjoo tic'oom'na' ja ñ'eⁿñê, ee maxjeⁿ m'aaⁿ cwii tjoocheⁿ na nlui-indyo. Manquii ts'aⁿ na mandyowindyoo' luaa' jo'.

¹⁶ Jom candaꞗ'ñ'eⁿ naya matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ' jo' matio'naaⁿñe Ty'oōts'om cha'tsondyo. Cwii nnom na jnda to'ñooⁿya na matio'naaⁿñê jaa, jnda mañoomcheⁿ na cwito'ñooⁿya.

¹⁷ L'õ Moisés tquiaa Ty'oōts'om ljeii na matsa'ntjomna'. Saaⁿ cantyja 'naaⁿ' Jesucristo cwiliuuya na candya' ts'om Ty'oōts'om jaa ndo' na cwiluiiñê ñ'oom na mayuu'.

¹⁸ Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na jnda nty'iaa' Ty'oōts'om. Macandaⁿ nquii Jnaaⁿ na ñecwiiñe, juu jnda t'moⁿ ndaꞗya chiuu cwiluiiñê.

*Ñ'oom na tjei'yuu'ñe Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ
(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)*

¹⁹ Nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye Jerusalén jñoomna ntyee cwentaana na m'aaⁿ Juan ñequio nt'om levitas na cwindye'ntjom naquii' wats'om. Ty'ioomna ts'iaaⁿ ntyee'ñeeⁿ na cata'x'ee naⁿñeeⁿ nnom Juan 'ñeeⁿ cwiluiiñê.

²⁰ Jom ndyeyu tjei'yuu'ñê, tsoom:

—Ja nchii Cristo cwiluiindyō.

²¹ Jo' chii ta'x'eetina nnoom:

—¿Aa profeta Elías 'u?

Jom t'ooⁿ:

—Nchii jo' ja.

Ta'x'eennda'na nnoom:

—Quia jo', ¿aa cwiluiindyū' profeta'ñeeⁿ na matso Moisés na ñnequiaa ñ'oom' Ty'ooⁿts'om ndaaya?

Saa t'ooⁿ:

—Nchii jo' ja.

²² Jo' chii jluena nnoom:

—¿Quia jo' 'ñeeⁿ cwiluiindyū'? Catsu' cha ya nnt'oo^yâ ndaa nn'aⁿ na jñoom jâ. ¿Chiuu matsu' cheⁿncu' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matsei'xmaⁿ'?

²³ Luaa ñ'oom na seilcweeⁿeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ. Matsoom:

—Ja mats'aa cha'xjeⁿ na tso profeta Isaías quia tsoom: “M'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseiwe jndyee' jo ndo' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom. Calajndaa'ndyo' na nquii na tjacantya na cwiluiit'maⁿñe nntsa'ntjom 'o.”

²⁴ Nn'aⁿ na la'xmaⁿ tmaaⁿ fariseos jñoomna naⁿñeeⁿ.

²⁵ Ndo' ta'x'eendyetei naⁿñeeⁿ nnoom. Jluena:

—Matsu' na 'u meiⁿ nchii Cristo cwiluiindyū', meiⁿ Elías, meiⁿ nquii profeta na tso Moisés na ñnequiaa ñ'oom' Ty'ooⁿts'om ndaaya, quia jo' ¿chiuu na matseits'oomndyū' nn'aⁿ?

²⁶ Ndo' t'ō Juan ndaana. Tsoom:

—Ja matseits'oomndyō nn'aⁿ ñequio ndaatioo, saa quii'ntaaⁿyo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na ticala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ.

²⁷ Majom na nnts'aaⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooⁿts'om quia na jnda 'ndiina' ja, ee maxjeⁿ m'aaⁿ cwii tjoocheⁿ na nluindyō. Ja meiⁿ cwe' na nndi'ntjoⁿya nnoom til'uendyō.

²⁸ Luaa' tuii cwii joo na jndyū Betábara, jo ntyja na macalui' ñe'quiom' xndyaa' jndaa Jordán yuu na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ.

Jesús cwiluiiñê catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'ooⁿts'om

²⁹ Xuee na jnda we na tuii na luaa', nty'iaa' Juan na ndyowindyoo' Jesús na m'aaⁿ. Matsoom ndaa jâ na m'aaⁿyâ ñ'eⁿñê jo' jo':

—Queⁿyo' cwenta, luaa' ts'aⁿ na cwiluiiñe catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'ooⁿts'om na juu matseicanduu' jnaaⁿ nn'aⁿ.

³⁰ Mañejuu ts'aⁿ na jnda ñetsjooya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na 'io cha nleitquioo'ñe cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na t'maⁿti cwiluiiñe, nchiiti ja. Ee m'aaⁿ cwii tjoocheⁿ na nluindyō.

³¹ Xjeⁿ na to'a na matseits'oomndyō nn'aⁿ ñequio ndaatioo, meiⁿ ticatsei'noⁿa na jom ts'iaⁿaⁿ na nntseicanoom'm jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa mats'aa ts'iaaⁿmeiⁿ cha catseica'moⁿna' ndaa nn'aⁿ Israel na ljo' cwiluiiñê.

³² Ndo' Juan tjei'yuu'ñetyeeⁿ ndaayâ. Matsoom:

—Nty'ianooⁿ na jnaⁿ Espíritu Santo cañoom'luee. Jndyocue cha'cwijom catu', ljoo'ñe ñ'eⁿñê.

³³ Xjeⁿñeeⁿ meiⁿ tîcatsei'noⁿa 'ñeeⁿ juu na nluiiñe nquii na nntseicanduu' jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa tjañjoom' ts'ooⁿ quia jñom Ty'ooⁿts'om ja na catseits'oomndyo nn'aⁿ, tsoom nooⁿ: “Nnty'ia'njom' na ndyocue Espíritu nacjoo' cwii ts'aⁿ, ndo' nljoo'ñe ñ'eⁿñê. Juu tsaⁿñeeⁿ jnda ty'ioⁿya ts'iaaⁿ jom na nntseits'oomñe nn'aⁿ ñ'eⁿ Espíritu Santo.”

³⁴ Ndo' jnda nty'ianooⁿya na tuii na ljo' ñ'eⁿñê. Jo' chii macwji'yuu'ndyo na jom cwiluiiñê Jnda Ty'ooⁿts'om.

Nn'aⁿ na t'ma'jndyee Jesús na cala'jomndyena ñ'eⁿñê

³⁵ Cwiicheⁿ xuee meintyjee'nnda' Juan ñequio wendyô já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'oom na mañequiaaⁿ.

³⁶ Ndo' quia nty'iaaⁿa Jesús na mawjaawinom jo' jo', matsoom ndaayâ:
—Canty'ia'yo', luaa' ts'aⁿ na cwiluiiñe catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'ooⁿts'om.

³⁷ Ndo' wendyô já na cwila'jomndyô ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, quia na jndyaayâ ñ'oomwaa', saantyjooyâ naxeⁿ Jesús.

³⁸ Taqueⁿ Jesús ndo' nty'iaaⁿa na cwitsaantyjooyâ naxeeⁿeⁿ. Tax'eeñê ndaayâ, tsoom:

—¿Aa waa na nl'a'yo' ja?

Ndo' l'uuyâ nnoom:

—Rabí, ¿cwaan w'aa nncja'meintyje' je'? Ñ'oom rabí matsona' ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'ooⁿts'om.

³⁹ Matsoom ndaayâ:

—Quio'yo' mana nnty'ia'yo'.

Quia jo' saayâ ñ'eⁿñê w'aa na tjameintyjeeⁿeⁿ. Ndo' cha'na ñequiee na matmaaⁿ na squiaayâ ñ'eⁿñê. Ljoo'ndyô ñ'eⁿñê hasta na jnda teincooⁿ.

⁴⁰ Ja Juan ñequio Andrés, tyjee Simón Pedro, já jndyaayâ ñ'oom na tso Juan'ñeeⁿ, ndo' saantyjooyâ naxeⁿ Jesús.

⁴¹ Juu Andrés'ñeeⁿ tjacal'ueeⁿ xioom Simón. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyâ juu na cwiluiiñe Mesías. (Ñ'oomwaa' matsona' Cristo, nquii na tqeⁿ Ty'ooⁿts'om na cwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.)

⁴² Quia jo' tjañ'oom Andrés xioom na m'aaⁿ Jesús. Nty'iaa' Jesús juu, ndo' matsoom:

—!U re, Simón, jnda Jonás 'u. Je' nntseicajndyuya 'u Cefas. (Ñ'oomwaa' matsona' Pedro.)

Ma'ma' Jesús Felipe ñequio Natanael

⁴³ Cwiicheⁿ xuee seijndaa'ñe Jesús na nncjaⁿ ts'ondaa Galilea. Quia ljo'cheⁿ teincwiñê ñ'eⁿ Felipe. Matsoom nnom:

—Candyo'tseijomndyu' ñ'eⁿndyo ts'iaaⁿ na mats'aa.

⁴⁴ Juu Felipe'ñeeⁿ mañe'cwii tsjom'm ñequio Andrés ñ'eⁿ Pedro. Jona nn'aⁿ tsjoom Betsaida.

⁴⁵ Ndo' tjacal'ue Felipe Natanael. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyâ nquii na cantyja 'naaⁿ seiljeii Moisés nacjoo' libro na chu-una' ñ'oom' Ty'ooⁿts'om na matsa'ntjomna'. Ndo' mati nt'omcheⁿ profetas tyola'ljeiina cantyja 'naaⁿ tsa'm'aaⁿ. Majuu Jesús jo', ts'aⁿ tsjoom Nazaret, na cwilue nn'aⁿ na jnda José juu.

⁴⁶ Tso Natanael:

—Ndo' ntyjii na cwe' Nazaret xocwitquioo'ñe cwii ts'aⁿ na t'maⁿ nnteijneiⁿ nn'aⁿ.

T'ô Felipe nnoom, matso:

—Candyo' sa. Nnty'ia'njom' jom.

⁴⁷ Nty'iaa' Jesús na ndyocwje'cañoom Natanael jom. Matsoom:

—Canty'ia'yo' tsa^{nm}'aa^{nl} tiquinquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ. Jom mayuu'cheⁿ cwilui-
iñê ts'aⁿ Israel.

⁴⁸ Tax'eeñe Natanael nnoom:

—¿Chiuu ljei'yu' Ta na ljo' matseixma^{nya}?

T'õ Jesús, matsoom nnom:

—Cwii tjocheⁿ na nncjaacwaⁿ Felipe 'u, nty'iaya 'u quia m'aa^{nl} wa' x'ee
ts'oom higuera 'na^{nl}.

⁴⁹ Ndo' t'õ Natanael, matsoom:

—'U ts'aⁿ na ma'moo^{nl} ñ'oom naya ndaaⁿ nn'aⁿ, 'u maxjeⁿ cwiluiindyu' Jnda
Ty'oots'om. 'U cwiluiindyu' rey cwentaa já nn'aⁿ Israel.

⁵⁰ T'õ Jesús:

—¿Aa cwe' nc'e na tsjooya na nty'iaya 'u x'ee ts'oom higuera 'na^{nl}, aa cwe' jo'
na matseyu' ñ'e^{ndyo}? Maxjeⁿ maniom na jndati la'xma^{na}' cantyja 'na^{nya}
na quia wja'nty'ia'.

⁵¹ Ndo' matsotyeⁿ nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo'. 'O nnty'ia'yo' na nnaaⁿ
cañoom'luee. Ndo' nnty'ia'yo' na nnquiocue ángeles na m'aaⁿ ja na cwilui-
indyõ ts'aⁿ na jnaa^{nya} na m'aaⁿ Ty'oots'om, ndo' na nnc'oowannda'na.

2

Toco ts'aⁿ tsjoom Caná ts'õndaa Galilea

¹ Xuee jndaⁿ ndyee na tuii na luaa' toco cwii ts'aⁿ tsjoom Caná, ts'õndaa
Galilea. Ndo' seijomñe tsondyee Jesús.

² Ndo' joo nn'aⁿ na t'unco t'ma^{na} Jesús ñequio já nn'aⁿ na cwila'jomndyõ
ñ'e^{nñê} na mati calajomndyõ ñ'e^{ndyena} na cwi'uncona.

³ Jndaⁿ na ntquie' winom, tsondyee Jesús tso nnoom:

—Ticwijndeii winom.

⁴ T'õ Jesús nnom, matsoom:

—Naⁿ, ¿ljo' nntsa' ja? Tyoowe'ntyjõ xjeⁿ na nnts'aa cwii nnom na tixo-
candaⁿ nluui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa.

⁵ Matso tsoñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo':

—Cal'a'yo' cha'tso na nntsa'ntjoom 'o.

⁶ Maniom ñ'oom na cwiquaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos na cwinndyuu'a ñequio na
cwitmaa^{nya} 'naⁿ. W'aa yuu na toco tsa^{nl}'ñeeⁿ meintyjee' yom ljo' t'maⁿ na tui-
ina' ñ'eⁿ ljo', na quiwil'uee'ndyena na cwila'candaⁿ'ndyena costumbre'ñeeⁿ.
Cwiwijndeii cwii cwii tsjoo'ñeeⁿ cha'na ñequiee hasta yom xjo lata ndaa.

⁷ Seineiⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo'. Matsoom:

—Calacato'yo' ljoomei^{nl} ñequio ndaatoo.

Ndo' jla'catoo' na^{nl}'ñeeⁿ joona' hasta too' cwijomna'.

⁸ Jndaⁿ jo' matsoom ndaana:

—Je' catjei'yo' chjoowi' juuna'. Catsaañ'om'yo' na m'aaⁿ ts'aⁿ na
matsa'ntjom nn'aⁿ na cwila'ñ'oom'ndye nantquie.

Jo' chii ty'eñ'omna juuna' na m'aaⁿ tsa^{nl}'ñeeⁿ.

⁹ Ndo' juu ts'aⁿ na matsa'ntjom na^{nl}'ñeeⁿ t'uu chjoowi' ndaatoo na jndaⁿ
seicwaqueⁿ Jesús na winom. Ticaljeii tsa^{nl}'ñeeⁿ yuu jna^{na}' saaⁿ nn'aⁿ na
cwindye'ntjom jo' jo' nquiucheⁿ na yuu tjeii'na juuna'. Quia jo' tcwaⁿ tsa^{nl}'ñeeⁿ
ts'aⁿ na macoco.

¹⁰ Matsoom nnom:

—Ticwii cwii joo na ñetjõ na t'unco nn'aⁿ, najndyee tyoñe'quia nn'aⁿ winom
na yaticheⁿ na nncwe nc'iaana. Ndo' quia na jndaⁿ mawjaacjoo na^{nl}'ñeeⁿ na
cwiwena, quia jo' cwiñe'quiana winom na ticue'ntyjõ na yana'. Saa 'u je',
jndaⁿ seiljo' winom na yaticheⁿ na quia je'cheⁿ nleil'uena'.

11 M'aaⁿ Jesús Caná ts'ondaa Galilea quia s'aaññeeⁿ ts'iaaⁿ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Ndo' na luaa' s'aaⁿ t'mooⁿ na t'maⁿ cwiluiiñê. Manc'e jo' na já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eññê, jnaⁿna' na cwilayuu'â ñ'eññê.

12 Jnda na tuii na luaa', quia jo' já nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ, saayâ Capernaum ñ'eññê, ñequio tsoñeeⁿ ñequio ntyjeeⁿ. Ndo' ljoo'ndyô jo' jo' cwantindyo xuee.

Tjei' Jesús nn'aⁿ quii' wats'om t'maⁿ Jerusalén
(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

13 Juu xjeññeeⁿ jnda wjaawindyoo' nncuee' ncuee pascua quia jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaá canmaⁿ. Jo' chii saayâ Jerusalén ñ'eñ Jesús.

14 Tach'eeñⁿ wats'om t'maⁿ, jo' jo' ljeiiⁿ nn'aⁿ na cwindaa quioondyo ñ'eñ canmaⁿ ñ'eñ cantu'. Ndo' mati meindyuaandye nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om 'naaⁿ nn'aⁿ na cwi'ooquie' wats'om.

15 Ndo' jnda na nty'iaaⁿ na luaa', quia jo' s'aaⁿ l'uaa tsja'jneiⁿ, jnda chii jleintyjoⁿ naññeeⁿ. Tjeiiⁿ cha'tsondye joona ch'eeñⁿ tach'eñⁿ wats'omñeeⁿ. Mati canmaⁿ ñ'eñ quioondyo. Ndo' seicantqueeⁿ mei'nsa na cwilei'cho nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om jo' jo'. Seiquiaⁿ s'om 'naaⁿ naññeeⁿ.

16 Ndo' ndaa nn'aⁿ na cwindaa cantu' matsoom:

—Catjei'yo' quioo'm'aⁿ ñjaaññe. Tacal'a'yo' na waa' Tsotyaya na matseijomna' cha'na ts'ua.

17 Quia jo' já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eññê ts'iaaⁿ na mach'eeñⁿ tjañjoom' n'ooñyâ ñ'oom na mawaa cjoo' libro Salmos. Matsona': “Nla'cuee' nn'aⁿ ja jnaaⁿ na queeⁿ ts'ooñya na nleil'uee'ndyena waa' Ty'oots'om cha'xjeⁿ na matsa'ntjomna'.”

18 Ndo' ta'x'ee nn'aⁿ judíos nnoom, jluena:

—¿Cwaaⁿ ts'iaaⁿ nnts'a' na tixocaluii juuna' na cwe' ts'aⁿ nnts'aa na m'moñna' ndaayâ na waa najndeii na matseixmaⁿ na nmeiiⁿ mache'?

19 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Calatyui'yo' wats'omwaañe ndo' ñe'ndyee xuee nntseiwanda'a juuna'.

20 Ndo' t'oo nn'aⁿ judíosñeeⁿ:

—Wen'aaⁿ nchoo' yom ntyu tjaca na tuii wats'omwaañe, ndo' 'u je' ¿aa cwe' ñe'ndyee xuee nntseiw'e' juuna'?

21 Saa seijoom'ñê na juu seiiⁿ cwiluiiñena' wats'om.

22 Jo' chii jnda na tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom jnda na tueeⁿ, já nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ tjañjoom' n'ooñyâ na ljo' tsoom. Ndo' jlayuu'â ñ'oom na seineiiⁿ ndo' mati ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii.

Ntyjii Jesús chiuu waa naquii' ts'om ts'aⁿ

23 Yocheⁿ na tyom'aaⁿ Jesús Jerusalén na tyowaa xuee Pascua quia jaa nn'aⁿ judíos cwila'wjaaya canmaⁿ, nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' tyonty'iaana jndye nnom ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ na tixocandaá nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Jo' chii jndyendyena tyola'yu'na na cwiluiiñê Cristo.

24 Saa tñquiaañê ñ'eñdyena, ee ntyjeeⁿ chiuu n'omna.

25 Meiⁿ ticaⁿna' na cwji'yuu'ñe ts'aⁿ nnoom cantyja ljo' la'xmaⁿ nn'aⁿ, ee maxjeⁿ mantyjeeⁿ chiuu n'omna.

3

Tyjee'cañoom Nicodemo Jesús

1 Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na tyoluiitquieñe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos. Tsaññeeⁿ tyotseijomñê ñ'oom na quit'maⁿ n'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Jom jñoom Nicodemo.

2 Jñoom na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Matsoom nnom:

—Maestro, manquiuuyâ na 'u cwiluiindyu' ts'aⁿ na jñom Ty'oots'om na ca'moⁿⁱ ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaayâ. Ee xocandaa nntsa' ts'iaaⁿmeiⁿⁱ xeⁿ nchii Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿndyu'.

³ Jesús t'o^o, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^o njom', xeⁿ ticaluiixcoñe ts'aⁿ tixocandaa nntseijomñe cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

⁴ Ndo' tax'eeñe Nicodemo nnoom, matso:

—¿Chiuu nnts'aa ts'aⁿ na nluiiñennaⁿ'aⁿ na jnda tqwieñê? Ee tixocandaa nncjaaquiee'nnaaⁿ'aⁿ tsiatsjaaⁿⁱ tsoñeeⁿ ndo' na nluiiñennaⁿ'aⁿ.

⁵ Jesús t'o^o, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^oya njom'. Xeⁿ ticaluiiñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ ndaatoo ndo' ñequio Espíritu, tixocandaa nncjaaquiee'ñê cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

⁶ Nc'e na nn'aⁿ jaa, jo' chii mati ndaaya mann'aⁿ joona. Maluaa' matseijomna' ts'aⁿ na tuiiñe cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo. Tseixmaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om.

⁷ Tinntseiñ'eeⁿ'ñena' ts'om' juu ñ'oom na matsjo^oya: “Maxjeⁿ jndei'na' na caluiindyoxco'yo'.”

⁸ Ndi' na c'uaa cam'aaⁿ jndye, saa tileicantyo' yuu jnaⁿ'na', meiⁿ yuu wjaana'. Malaa'ti' matseijomna' na tileicala'noⁿⁱ nn'aⁿ chiuu waa na tuiiñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu.

⁹ T'o Nicodemo, tsonnaaⁿ'aⁿ:

—Maxjeⁿ ticatsei'noⁿⁱ'a.

¹⁰ Matso Jesús:

—Aa ljo', ndo' 'u t'maⁿ cwiluiindyu' na ma'mo^o ndaa nn'aⁿ Israel. Jo' chii ticatseitiuuya na tileicatsei'noⁿⁱ ñ'oommeiiⁿ.

¹¹ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^oya njom'. Matseinaⁿ'ya cantyja na mantyiiya, ndo' macwji'yuu'ndyo ljo' na jnda nty'ianooⁿ, saa 'o tiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

¹² Jnda mamatseinaⁿ'ya ndaa nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na niom tsjoomnancue cha cala'noⁿⁱ'yo', saa tiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ. Quia jo', ¿chiuu ya nnts'aa cha na nlayu'yo' ñ'oom na mañequia cantyja 'naaⁿ cañoom'luee?

¹³ 'Ee tjaa'naⁿ ts'aⁿ na jnda tjawa cañoom'luee cha ndaa nntseicandii nn'aⁿ chiuu macaⁿ'na' na cal'ana na nlco'xcwena' ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿndyena. Macanda ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaaⁿ'ya cañoom'luee ntyjiiya.

¹⁴ Quia ñet'om nn'aⁿ judíos jo ndo' ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, quia jo' ty'iom Moisés cwii xjo na tuiina' cha'na catsuu cjoo' cwii ts'oom. Maluaa' matseijomna' na nnty'ioom nn'aⁿ ja ts'oom'naaⁿ na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaaⁿ'ya cañoom'luee.

¹⁵ Luaa' nluii cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo nntseixmaⁿ na ticantycwii na nncwando'.

Ty'oots'om m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ

¹⁶ 'Nc'e Ty'oots'om t'maⁿ waa na m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ tsjoomnancue, jo' chii Ja na ñennco na cwiluiindyo Jnaaⁿ tquiaaⁿ na tuiindyo cha ticwii cwii ts'aⁿ na nntseyu' ñ'eⁿndyo tixocatsuñe. M'aaⁿ na ticantycwii na wando'.

¹⁷ Ja na cwiluiindyo Jnda Ty'oots'om nchii jñoom ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha na cat'uiiya joona cantyja jnaaⁿ'na. Jom jñoom ja cha ndaa nlui'n'maaⁿ'ndyena.

¹⁸ 'Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseyu' ñequio ja, ticat'uii Ty'oots'om juu cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ'. Saa meiⁿquia ts'aⁿ na tiñe'catseyu', je' mamat'uiina' juu cantyja jnaaⁿ, ee na tiñe'catseyu' ñ'eⁿndyo na macanda ja cwiluiindyo Jnaaⁿ.

19 Jndá mamat'uiina' nn'aⁿ na tyoolayu' ee ja na cwiluiindyō naxuee jndá tyjacanoo^{ny}ya joona, sãa neii^{ntina}' na cwila'jomndyena cantyja 'naaⁿ' na jooⁿñe, ee cwil'ana yuu na ticatsantjomna'.

20 Ee ticwii cwii ts'aⁿ na mach'ee natia, jeeⁿ jnoom'm ja na cwiluiindyō naxueeñe. Tsaⁿñeeⁿ tiñe'catseijomñê ñ'e^{ndyō} ja, ee jeeⁿ nquiaⁿ'aⁿ na nntseicanoo^{ny}ya natia na mach'eeⁿ.

21 Sãa juu ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana', tsaⁿñeeⁿ matseijomñê ñ'e^{ndyō} ja na cwiluiindyō naxueeñe. Ndo' na ljo' cwiwitquioo^{ny}ya na cha'tso na mach'eeⁿ, mach'eeⁿ nc'e Ty'oo^{ts}'om m'aaⁿ ñ'eⁿñê.

Matseinei^{ti} Juan cantyja 'naaⁿ' Jesús

22 Jndá jo' jlui' Jesús Jerusalén ndo' já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿ ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, mati jlui'â ñ'eⁿñê. Tyoma'noo^{ny}yâ ñ'eⁿñê ts'ondaa Judea. Tyom'aa^{ny}yâ jo' jo' cwantindyō xuee. Ndo' jndye nn'aⁿ tquie'cañom jom na nleits'oomndye.

23 Mati Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ cwii joo na jndyu Enón, manndyoo' Salim, ee majndye ndaatío m'aaⁿ jo'. Ndo' tyo'oo nn'aⁿ na tyotseits'oomñê joona.

24 Ee xjeⁿñeeⁿ tyooju' Herodes jom w'aancjo.

25 Quia jo' nt'om nn'aⁿ judíos na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa jom, jla'ñ'eeⁿ ndyueena ñequio nc'iaana nn'aⁿ judíos na cwe' tquieya. Ee cwila'ntja'ndye naⁿñeeⁿ ñ'e^{ndyena} cwaaⁿ cwii nnom na jndati tseixmaⁿ na cwiwits'oomndye nn'aⁿ. ¿Aa cantyja 'naaⁿ' ñ'oom na mañequiaa Juan, oo, aa cantyja 'naaⁿ' Jesús?

26 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan ty'entyjaa'na jom. Jluena nnoom:

—'U ta na ma'mooⁿ' cantyja 'naaⁿ' Ty'oo^{ts}'om ndaayâ, juu ts'aⁿ na tyocañ'eⁿ ñ'e^{ndyū}' xndyaa' jndaa Jordán, nquii na tjei'yuu'ndyū' cantyja 'naaⁿ' ndaayâ, canty'ia', cwiwits'oomndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ cwi'oontyjo naxeeⁿeⁿ.

27 Juan t'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Tjaa na ndaã nnts'aa ts'aⁿ xeⁿ nchii Ty'oo^{ts}'om matseijndaa'ñê ljo' nntseixmaⁿ ts'aⁿ.

28 Mancjo'yo' nquiu'yo' na ñetsjoō cantyja 'na^{ny}ya, ja nchii Cristo cwiluiindyō. Ty'oo^{ts}'om ty'ioom ts'iaaⁿ ja na catseijndo'a n'om nn'aⁿ na cala'jndaa'ndyena naquii' n'omna na cala'ljona Cristo.

29 'O cwila'no^{ny}yo' ñ'oom na tjañoom' na juu tsa^{ns}'a na maco'ñom yuscu na macoco ñ'eⁿñê, masaa' yuscu'ñeeⁿ jom. Sãa juu ts'aⁿ na matseijomñê ñ'eⁿ tsa^{ns}'a'ñeeⁿ, nchii m'aaⁿ na lioo' na maco'ñom x'iaa' yuscu'ñeeⁿ. Nchii jo'. Cwiquioo na neiiⁿ' na mandiiñe ñ'oom na matseineiⁿ x'iaa'. Maluaa' matseijomna' na matseicandaã'ñena' na nei^{ny}ya cantyja 'naaⁿ' Jesús.

30 Jo' chii jeeⁿ xcwe na jom cjaaluit'maⁿñetyeeⁿ sãa ja catseicjetina'.

Luaa nquii na jnaⁿ cañoom'luee

31 Tsoti Juan:

—Nc'e tsa^m'aaⁿ' jnaaⁿ cañoom'luee, t'ma^{nti} cwiluiiñê, nchiiti cha'tsondye nn'aⁿ. Ja na cwe' ts'aⁿ ja, matseixma^{ny}ya cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue ndo' matseina^{ny}ya cantyja 'naaⁿ'na'. Sãa nquii tsa^m'aaⁿ' na jnaaⁿ cañoom'luee, cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ na cha'tso.

32 Ndo' macwji'yuu'ñê cantyja na jndá nty'iaaⁿ'aⁿ ñequio na jndá jñeeⁿ, sãa tjaa'naⁿ ñeeⁿ juu ñe'co'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê.

33 Juu ts'aⁿ na maco'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê, matseijomñê tsaⁿñeeⁿ na Ty'oo^{ts}'om cwiluiiñe na mayuu'.

³⁴ Ee nquii na jñom Ty'oots'om jo ndaa nn'aⁿ, ñ'oom'm matseineiⁿ, ee candaa'ya mañequiaaⁿ Espíritu na cwiluiñê naquii' ts'om.

³⁵ Nquii Ty'oots'om na cwiluiñê Tsotyaaⁿ m'aaⁿ na candya' ts'oom Jnaaⁿ. Ndo' naquii' l'õ jnda tqueeⁿ cha'tsoti na maniom.

³⁶ Meiⁿ cwi'ñeeⁿ cheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñequio Jnda Ty'oots'om, matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ!. Saa 'ñeeⁿ juu na ticatseiñ'oom'ñe na nntseyu' ñequio Jnaaⁿ, tsaⁿ'ñeeⁿ xocandaa' na nncwando' añmaaⁿ!. Tyeⁿ waa na matseiw'ii Ty'oots'om juu.

4

Jesús ñequio yuscu ts'ondaa Samaria

¹ Nn'aⁿ na cwiluiindy^e tmaaⁿ! nn'aⁿ fariseos tyondyena na majndyendy^eti nn'aⁿ teits'oomndy^e cantyja 'naaⁿ! Jesús, nchiiti cantyja 'naaⁿ! Juan.

² Saa na mayuu'cheⁿ nquii Jesús t'icatseits'oomñê nn'aⁿ. Macandã já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, já l'aayâ ts'iaaⁿ'ñeeⁿ.

³ Jo' chii quia na jñeeⁿ na luaa' cwilue fariseos'ñeeⁿ, jlueeⁿ'eⁿ ts'ondaa Judea ñ'eⁿndyô na nntsaayâ Galilea.

⁴ Ndo' na cwitsaayâ jo' jo' majndaa' na nncwinooⁿyâ ts'ondaa Samaria.

⁵ Jo' chii squiaayâ cwii tsjoom na jndy^e Sicar ts'ondaa Samaria. Tsjoom'ñeeⁿ manndyoo' m'aaⁿna' yuu waa tyuaa na jndaa' José nom tsotyeeⁿ Jacob.

⁶ Jo' jo' tyowaa tsui' na s'aa Jacob. Ndo' Jesús, na teijñaⁿ'aⁿ na jñoom nato, tjacjom nacañoom' tsui'ñeeⁿ. Ndo' jnda tuee' quiajmeiⁿ!

⁷ Xjeⁿ'ñeeⁿ tyje'cañoom cwii yuscu Samaria jo' jo' na nncwji' ndaatioo. Matsoom nnom:

—Quiaa' ndaatioo nnc'ua.

⁸ Ndo' já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, xjeⁿ'ñeeⁿ jnda saayâ quii' tsjoom. Saalajndaayâ na nlcwaa'â ñ'eⁿñê.

⁹ Matso yuscu Samaria nnoom:

—¿Chiuu na macaⁿ! ndaatioo nooⁿ, ee 'u cwiluiindy^e ts'aⁿ judío ndo' ja cwiluiindy^e samaritana?

Luaa' tso yuscu'ñeeⁿ nc'e nn'aⁿ judíos tiquila'tjoom'ndyena ñequio nn'aⁿ samaritanos.

¹⁰ T'õ Jesús nnom, tsoom:

—Xeⁿ cwe' matsei'noⁿ! na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ naya na ñe'cats'aa Ty'oots'om 'u, ndo' xeⁿ matsei'noⁿ! 'ñeeⁿ cwiluiindy^e na macaⁿ'a ndaatioo njom', nntsey'ooⁿndy^e nooⁿ na cateijndeiya 'u, ndo' ja jnda tquiaya cwii na matseijomna' ndaatioo na ñequiaana' na ticantycwii na wando'.

¹¹ Matso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ta, tjaa'naⁿ 'naⁿ c'oom' na nncwji' ndaatioo, ndo' tsui'waa, jeeⁿ njoomna'. Quia jo' ¿yuu nnc'oom'yu' ndaatioo'ñeeⁿ na nntseixmaⁿya na ticantycwii na wando'a?

¹² ¿Aa nnts'aacheⁿna' na mache' na 'u cwiluiit'maⁿndy^e'ti' nchiiti weloo welooya Jacob? Ee jom tyo'om ndaa tsui'waa, mati ntseinaaⁿ ñequio quioo' ntsmeiⁿ'eⁿ, ndo' tquiaaⁿ juuna' ndaa já.

¹³ T'õ Jesús nnom, matsoom:

—Cha'tso nn'aⁿ na cwiwe ndaatioomeiⁿ ndy^e na ñe'cwennda'na.

¹⁴ Saa nn'aⁿ na cwiwena ndaa na mañequia tixocats'aana' na ñecwetina ee nnts'aana' naquii' n'omna cha'cwijom ndaa na cwilei'woona' ts'om xo' na ticantquiee'na' na nnts'aana' na tijoom cantycwii na nnta'ndo'na.

¹⁵ Ndo' yuscu'ñeeⁿ matso:

–Jeeⁿ 'u Ta quiaa' ndaatioowaa' cha na tacandyo na ñe'c'uatya, meiⁿ tantseicachjuundyō na ñequii'cheⁿ na candyōcwjii'a juuna'.

16 Matso Jesús nnom:

–Cja', cwaaⁿl sa', ndo' jnda jo' quio'yo' ñjaaⁿ.

17 T'ō yuscu'ñeeⁿ nnoom:

–Ja tjaa'naⁿ s'aya.

Matso Jesús nnom:

–Majo'ndyo ñ'oom na matsu' na 'u tjaa'naⁿ sa'.

18 Ee jnda ñet'oom 'om sa' ndo' juu ts'aⁿ na m'aaⁿ ñ'e'ndyu' je', nchii sa' jom. Cantya na luaa' waa, mayuu' ñ'oom tsu'.

19 Jnda na jndii yuscu'ñeeⁿ ñ'oomwaa', tsoom:

–Jeeⁿ 'u Ta, matsei'noⁿa na 'u cwiluiindyu' profeta.

20 Weloo weloo jâ nn'aⁿ samaritanos tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om sjowaa. Saa 'o nn'aⁿ judíos cwindu'yo' wats'om t'maⁿ 'naⁿyo' Jerusalén jo' jo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

21 Matso Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ:

–'U yuscu, catseyu' ñ'oom na matsjoo njom' na manncue'ntyjō xjeⁿ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ Tsotyaya meiⁿquiayuucheⁿ, nchii cwe' sjowaa oo Jerusalén.

22 'O nn'aⁿ Samaria jeeⁿ cachjoo cwila'noⁿyo' cantya 'naaⁿ Ty'oots'om, ndo' cwe' cwila't'maaⁿndyo'to'yo' jom. Saa jâ nn'aⁿ judíos cwila'noⁿyo' yâ ñeeⁿ cwila't'maaⁿndyō. Ee cantya 'naaⁿyâ jo' na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

23 Saa manncue'ntyjō xjeⁿ, ndo' je' mamawe'ntyjō na joo nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ na cwila't'maaⁿndye Tsotyaya, macaⁿna' na cala't'maaⁿndyena jom cantya 'naaⁿ Espíritu na cwiluiñê ndo' ñequio na mayoona. Ee l'ue ts'om Tsotyaya na luaa' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

24 Ty'oots'om cwiluiñê Espíritu. Jo' chii joo nn'aⁿ na ñe'cala't'maaⁿndye jom, macaⁿna' na c'omna nacje 'naaⁿ Espíritu Santo, ndo' ñequio na mayoona.

25 Matso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

–Ja ntyjii na nncwje'cañoom Mesías, manqueⁿ na cwiluiñê Cristo. Jom quia na nncwjeeⁿeⁿ, nntseinchoom'm cha'tso ñ'oommeiⁿ ndaaya.

26 Matso Jesús nnom:

–Manncō na matseinaⁿya ñ'e'ndyu' cwiluiindyō nqueⁿ.

27 Majuu xjeⁿñeeⁿ jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyō ñ'e'ñê squie'cañōōyâ joona. Ticjawee' n'ōōyâ na matseineiⁿ ñ'eⁿ cwii yuscu, saa meiiⁿ na ljo' tjaa'naⁿ na ta'x'laayâ 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ: “¿Ljo' l'ue ts'om'?” oo na l'uuyâ nnom Ta Jesús: “¿Cwaaⁿ ñ'oom matseineiⁿ ñequio yuscum'aa'?”

28 Ndo' 'ndii yuscu'ñeeⁿ tsjoo 'naaⁿaⁿ, tjalcweeⁿeⁿ tsjoom. Tjacatsoom ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

29 –Quio'yo' na nntsaacanty'ia'yo' cwii tsaⁿs'a na jnda tso noōⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jnda ñes'aa. M'aaⁿl ts'ōōⁿ na juu cwiluiñê Mesías.

30 Ndo' jlui' naⁿñeeⁿ tsjoomna, ty'ena yuu na m'aaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús.

31 Yocheⁿ na tyooquiena, jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyō ñ'e'ñê l'uuyâ nnoom:

–'U Maestro, cwa sa, cwa'.

32 Saa matsoom ndaayâ:

–Ja mañ'ōⁿ cwii na nlcwaa'a na 'o ticaliu'yo'.

33 Quia jo' jâ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ jlanaaⁿ cheⁿncjooyâ ndaa nc'iaayâ. L'uuyâ:

–¿Aa nnts'aacheⁿna' na jndyoñ'oom cwii ts'aⁿ na nlcwaaⁿaⁿ?

34 Saa matso Jesús ndaayâ:

—Luua waa na matseijomna' nantquie 'naⁿya, na cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na jñoom ja, hasta na jnda jnda' ts'iaaⁿ na ty'ioom ja.

³⁵ 'O waa ñ'oom tjañoom' na cwindu'yo' na ñequiee chi' cwii tjo^o ndo' nntyjeendye nn'aⁿ. Saa ja matsjo^o ndaa'yo': Caleity'iom ndaa'yo', ndo' canty'ia'yo' ndiocheⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ cha'cwijom ntjom na jnda tmaⁿ na nncwantjom ts'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om. Matseijomna' joona na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na ntyjeeñe ts'aⁿ.

³⁶ Juu ts'aⁿ na matyjee ntjom na jnda tue' waa na mawantjoom ee matseijtjoom nn'aⁿ na nndaana na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' na luua' waa, juu ts'aⁿ na manom' ntjom ñecwiixjeⁿ na ñnequiaana' na neiiⁿeⁿ cha'xjeⁿ juu ts'aⁿ na matyjee ntjom.

³⁷ Ee juu ñ'oom na cwilue nn'aⁿ na cwii ts'aⁿ manom' saa cwiicheⁿ ts'aⁿ matyjeeñe, ñ'oom na mayuu' jo'.

³⁸ Na majñooⁿya 'o naquii' ts'iaaⁿ 'naⁿya matseijomna' cha'cwijom na cwitsacatyjeendyo' yuu na nchii ncjo'yo' jla'cato'yo' ts'iaaⁿ. Nt'omcheⁿ nn'aⁿ jnda jla'nchu'na na nncuaa ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om naquii' n'om nn'aⁿ ndo' 'o jnda macwitsaque'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ.

³⁹ Ndo' jndyendye nn'aⁿ samaritanos tsjoom'ñeeⁿ tyola'yu'na ñ'eⁿ Jesús, cwe' nc'e ñ'oom 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ na tjei'yuu'ñe ndaana na matso: “Jnda t'mooⁿ nooⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jnda ñes'aa.”

⁴⁰ Jnda na tquie'cañom nn'aⁿ samaritanos'ñeeⁿ yuu na m'aaⁿ Jesús, tyotaⁿna nnoom na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena, ndo' ljoo'ñê tsjoomna we xuee.

⁴¹ Ndo' quia tyondyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, jndyendyetina tyola'yu'na.

⁴² Ndo' tyoluena nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Je' tachii macanda cwe' ñ'oom na tsu', jo' chii cwilayuu'â. Ee mancjootyayâ jnda jndyaayâ ñ'oom 'ñom. Je' cwila'nooⁿâ na jom mayuu'cheⁿ cwiluiñê Cristo na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ tsjoomnancue.

Sein'maⁿ Jesús jnda ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñe

⁴³ Ndo' quia na jnda teinom we xuee'ñeeⁿ jlui' Jesús jo' jo'. Saalcwaa'â ñ'eⁿñê Galilea.

⁴⁴ Ee manquiiityeeⁿ tjei'yuu'ñê na ticala't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii profeta na mañe'cwii ndyuaaⁿñe ñ'eⁿndyena.

⁴⁵ Ndo' quia na squiaayâ Galilea ñ'eⁿñê nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' jeeⁿ neiiⁿna jom, jla'ljona jom. Ee mati joona ty'ena Jerusalén quia tuee' ncuee Pascua, ndo' nty'iaana cha'tso 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ jo' jo'.

⁴⁶ Jnda jo' saanndaa'â ñ'eⁿñê Caná ts'onndaa Galilea, yuu na seicwaqueeⁿ ndaa na s'aana' winom. Ndo' tsjoom Capernaum tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñe cantyja 'naaⁿ gobiernom. Tyochjoo, jnda tsaⁿñeeⁿ, m'aaⁿ na wii'.

⁴⁷ Quia na jndii tsaⁿñeeⁿ na jnda squiaayâ Galilea ñ'eⁿ Jesús na jnaaⁿyâ Judea, tja tsaⁿñeeⁿ na m'aaⁿyâ. S'aa ty'oo nnoom na cjaⁿ waa', na catsein'maaⁿ tyochjoo jnda, ee juu mañe'cue'.

⁴⁸ Ndo' matso Jesús nnom:

—'O maxjeⁿ tixocala'yu'yo' na waa najndo xeⁿ ticanty'ia'ndaa'yo' na nnts'aa yuu na xocandaⁿ na nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa.

⁴⁹ Nquii ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñe ñ'eⁿ gobiernom t'o 'ndyoo Jesús. Tso:

—Jeeⁿ 'u Ta, maje'ndyo cja' w'aya, cwii tyoowe' ti'jndaaya.

⁵⁰ Tso Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Cja' ee maxjeⁿ nlco'yana' tyochjoo jnda'.

Ndo' juu tsaⁿs'aⁿñeeⁿ seiyoom'm ñ'oom na tso Jesús. Tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ.

51 Ndo' yocheⁿ na mawjaaweⁿeⁿ Capernaum, tquiocatjomndye mosoom'm. Jla'candiina jom, jluena:

—Jnda wjaaco'yana' tyochjoo jnda'.

52 Tax'eeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ ljo' xjeⁿ jnaⁿna' na tjaco'yana' jnaaⁿ. Ndo' t'o^o naⁿñeeⁿ nnoom:

—Wjacheⁿ chjooti na teinom na quiajmeiⁿ 'ndii tycu na matseicona' jom.

53 Quia jo' tsotye tyochjoo'ñeeⁿ sei'nooⁿoⁿ na mañejuu xjeⁿñeeⁿ tso Jesús nnoom na nlco'yana' tyochjoo jnaaⁿ. Ndo' seiyoom'm ñ'eⁿ Jesús, mati cha'tsondye nn'aⁿ waⁿaⁿ.

54 Luaa' ts'iaaⁿ na jnda we na s'aa Jesús na tueⁿeⁿ Galilea na jnaaⁿ Judea, na juu ts'iaaⁿñeeⁿ tixocaluii na cwe' meiⁿnquia ts'aⁿ nnts'aa.

5

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ yuu waa peila

1 Jnda na tuii nmeiⁿ, saayâ Jerusalén ñ'eⁿ Jesús ee tyowaa xuee na jaa nn'aⁿ judíos cwila't'maaⁿndyo.

2 Nnom tsjoom Jerusalén tyowaa cwii 'ndyoots'a t'maⁿ na jla'cajndyuna 'Ndyoots'a Canmaⁿ. Manndyoo' juuna' tyowaa cwii peila t'maⁿ na ñequio ñ'oom hebreo jndyuna' Betesda. Ndiocheⁿ peila'ñeeⁿ niom 'om l'aa na cwe' wanaaⁿto.

3 Naquii' l'aa'ñeeⁿ tyomaⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿwii, ñ'eⁿ nn'aⁿ na nchjaaⁿ, ñ'eⁿ nn'aⁿ na tileic'ooca', ñequio nn'aⁿ na jnda teintjeiⁿ luee, nc'ee'. Tyomein-doo'na na nleiwoo^o ndaatioo na ñjom peila'ñeeⁿ.

4 Ee tquiacheⁿ tquia mandyocue cwii ángel na matseitsja ndaatioo'ñeeⁿ. Ndo' quia na jnda tuii na ljo', juu ts'aⁿ najndyee na nncuo^o jo' jo', nn'maⁿ meiⁿquia tycu na matjom.

5 Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jnda ntquiuu nchoo' quii nchoo' ñeeⁿ chu na wii'.

6 Nty'iaa' Jesús juu na waa. Ndo' nc'e na ntyjeeⁿ na jnda teijndye xuee na matjom na luaa', matsoom nnom:

—¿Aa ñe'can'maⁿ'?

7 Ndo' t'o^o ts'aⁿ na wii' nnoom. Matso:

—Ta, tjaa 'ñeeⁿ nnchjeeñe ja quii' ndaa quia na cwitsjana', ee yocheⁿ na matseijndo, cwiicheⁿ ts'aⁿ jnda teinom' ja.

8 Ndo' matso Jesús nnom:

—Quicantyja', catseilcwiindy' tsue' ndo' cja'ca'.

9 Mañoom' tco'yana' tsaⁿñeeⁿ, n'maaⁿ. Jnda jo' seilcwiiñê tsuee 'naaⁿaⁿ, tooⁿoⁿ na tjacaⁿ. Ndo' xuee'ñeeⁿ xuee na jaa nn'aⁿ judíos cwita'jndyaaya.

10 Cwe' jo' nt'om nn'aⁿ judíos tyoluena nnom juu ts'aⁿ na jnda n'maⁿ:

—Je' xuee na cwita'jndyaaya. Ljeii na matsa'ntjomna' tinquiaana' na wanaaⁿ na nncja'ñ'oom' tsue'.

11 T'o^o tsaⁿñeeⁿ ndaana:

—Nquii ts'aⁿ na sein'maⁿ ja matso nooⁿ na catseilcwiindy' tsuee 'naⁿya ndo' cjoñ'oⁿya juuna'.

12 Ta'x'ee naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Ñeeⁿ juu tsaⁿñeeⁿ na matso njom' na catseilcwiindy' tsue' ndo' cja'ca'?

13 Saa juu ts'aⁿ na jnda n'maⁿ ticaljeiiⁿ 'ñeeⁿ sein'maⁿ jom. Ee nc'e jndye nn'aⁿ tyom'aⁿ jo' jo', jo' chii teindyoo Jesús.

14 Jndanquia ljeii Jesús tsaⁿñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom nnom:

—Je' queⁿ cwenta, jnda n'maⁿ, cja'maintyje' na matsei'tjoondy' nnom Ty'oots'om cha tintjom' cwii na cwajndiiticheⁿ.

15 Ndo' tsa^{ns}'a'ñeeⁿ tjacatsoom ndaaⁿ nn'aⁿ judíos na nquii Jesús sein'maⁿ jom.

16 Cwe' nc'e jo' tyol'uee nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na cat'uiina' Jesús. Tyojoo' n'omna na nla'cuee'na jom, ee tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ meiiⁿ xuee na cwita'jndyeena.

17 Saa Jesús t'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Tsotyaya ñequii'cheⁿ mach'eeⁿ ts'iaaⁿ, ndo' mati ja.

18 Jnaaⁿ ñ'oomwaa' nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ tyojoo'ti n'omna na nla'cuee'na jom. Ee cantyja na cwitjeii'na cwenta nchii macandá na seitjooñé cantyja 'naaⁿ xuee na cwita'jndyeena, saaⁿ mati nquiuna na seitjooñé na tsoom na Ty'oots'om cwiluiiñe Tsotyeen, ee na laa'ti' mach'eeⁿ na ñe'cwii cwiluiiñe ñ'eⁿñe.

Waa najndei na matseixmaⁿ Jnda Ty'oots'om

19 Quia jo' matso Jesús ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseinaⁿya ndaa'yo'. Ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om, ticalatiuu'yo' na ñequii' cantyja na l'ue ts'ooⁿ nnts'aa. Ja ñequii'cheⁿ cantyja na manty'ia na mach'ee Tsotyá, jo' na mats'aa. Ee ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ, ñequii'cheⁿ mats'aa cha'xjeⁿ na manty'iaya na mach'eeⁿ.

20 Ee Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'oom ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ. Ma'mooⁿ nooⁿ cha'tso na mach'eeⁿ. Ndo' m'moⁿtyeeⁿcheⁿ ts'iaaⁿ na t'maⁿti na cats'aa cha cats'aana' na cjaawee'ticheⁿ n'om'yo'.

21 Ee cha'xjeⁿ nquii Tsotyaya mañequiaaⁿ na cwitando' l'oo, mati ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ meiⁿquia ts'aⁿ na l'ue ts'ooⁿ mañequia na tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

22 Tsotyaya meiⁿcwii ts'aⁿ ticu'xeeⁿ. Saa l'oo ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ jnda tquiaaⁿ cha'waati na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ.

23 Ee l'ue ts'oom na ñecwii xjeⁿ cala't'maaⁿndye nn'aⁿ ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ, cha'xjeⁿ cwila't'maaⁿndyena jom. Saa meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tiñe'catseit'maaⁿñe ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ meiⁿ Tsotyaya ticatseit'maaⁿñe tsaⁿñeeⁿ.

24 'Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooⁿ ndaa'yo'. 'Ñeeⁿ juu na mandii ñ'oom 'ndyō ndo' matseyu' ñequio nqueⁿ na jñoom ja, juu tsaⁿñeeⁿ matseixmaⁿ na ticantycwii na wando', meiⁿ ticatu'xeⁿñe cantyja jnaaⁿ. Ñeseixmaⁿ na ts'oo juu saaⁿ je' matseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

25 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooⁿ ndaa'yo'. Nncue'ntyjō xjeⁿ ndo' je' mawe'ntyjōna' quia na ndye nn'aⁿ na jnda tja jndye ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om. Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿndyō ñnequia na nnta'ndo'na.

26 Ee cha'xjeⁿ nquii Tsotyaya matseixmaaⁿ na wanoom'm cantyja 'naaⁿ nqueⁿ, malaa'ti' jnda tquiaaⁿ nooⁿ na cwiluiindyō Jnaaⁿ, na matseixmaⁿya na wando'a cantyja 'naⁿ nncō.

27 Ndo' jnda tquiaaⁿ najndei na matseixmaaⁿ na ja nncu'xaⁿ nn'aⁿ cantyja jnaaⁿna, nc'e cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

28 Tacal'a'yo' na jeeⁿ cwijaawee' n'om'yo' na luaa' tsjooⁿ ee nncue'ntyjō xjeⁿ na cha'tso l'oo na too'ndye ndei'luaa, nndyena jndyeya.

29 Joo nn'aⁿ na jnda ñel'a na maty'iomyana', nntando'xcona na ticantycwii na cwita'ndo'na. Saa joo nn'aⁿ na tyoolaxmaⁿ na maty'iomyana', nntando'nnda'na na nnt'uiityeⁿna' joona.

Waa najndei na matseixmaⁿ Jesús

30 'Tjaa na ndaaⁿ nnts'aa cantyja na matseixmaⁿ nncō. Cha'xjeⁿ na matseijndo' Ty'oots'om ts'ooⁿya, jo' na macu'xaⁿ. Ndo' macu'xaⁿya cha'xjeⁿ

na maty'iomyana'. Ee nchii mal'uee'ndyō na nluii yuu na l'ue ts'ooⁿ nncō. Mal'uee'ndyō na nnts'aa yuu na l'ue ts'om Tsotyā na jñom ja quii'ntaaⁿyo'.

³¹ Xeⁿ macwji'yuu'ndyō cantyja 'naⁿya, ticajnda ñ'oom'ñeeⁿ.

³² Saa m'aaⁿ cwiicheⁿ na macwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya, majuu Juan. Ndo' ntyjiiyaya na juu ñ'oom'ñeeⁿ tseixmaⁿna' na mayuu'.

³³ Mancjo'yo' jñom'yo' nn'aⁿ na m'aaⁿ ndo' ñ'oom na tjei'yuu'ñê cantyja 'naⁿya, ñ'oom na mayuu' juuna'.

³⁴ Saa ja ticantyyaa' ts'ooⁿ ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ cantyja 'naⁿya. Luaa' matsjōō cha nndaā nncwji'n'maaⁿndyō 'o.

³⁵ Juan'ñeeⁿ tyoseixmaaⁿ cha'cwijom lámpara na matseixueena' jo ndaa nn'aⁿ. Ndo' 'o xjeⁿ na ñet'oom t'om'yo' na neiⁿyo' ee nquiu'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cha'cwijom seixueeñaⁿ naquii' n'om'yo'.

³⁶ Saa waa ñ'oom na macwji'yuu'ñena' cantyja 'naⁿya na t'maⁿti cwiluiiñena', nchiiti ñ'oom na tjei'yuu'ñe Juan. Joo ts'iaaⁿ na tquiaa Tsotyaya na catseicandaā'ndyō na mats'aa, joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'naⁿya na nqueⁿ jñoom ja.

³⁷ Ndo' nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿyo' macwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿya naquii' ñ'oom'm. 'O meiⁿjom ndii' tyoondye'yo' jñeeⁿeⁿ, meiⁿ na nnty'ia'yo' chiuu waaⁿ.

³⁸ Meiⁿ ñ'oom'm tic'oomna' naquii' n'om'yo', ee 'o tiñe'cala'yū'yo' ñequio ja na jñoom.

³⁹ Tcuu tcuu cwila'naⁿyo' ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeii teiyo ee cwila'tiuu'yo' cwe' na cwil'a'yo' na ljo', jo' na nda'yo' na ticantycwii na cwitando'yo' jo nnoom. Ndo' joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'naⁿya.

⁴⁰ Saa tiñe'cala'jomndyō' cantyja 'naⁿya cha nndaā n'laxmaⁿyo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

⁴¹ 'Ja ticantyyaa' ts'ooⁿ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ ja.

⁴² Ee matsei'noⁿa cantyja 'naⁿyo' na juu na m'aaⁿ Ty'oōts'om na candya' ts'oom nn'aⁿ, ticala'xmaⁿyo' jo'.

⁴³ M'aaⁿya quii'ntaaⁿyo' ñequio xuee' Tsotyaya, saa 'o ticala'ljo'yo' ja. Saa xeⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ nncwjee' ñequio xuee' nquii, maxjeⁿ nla'ljo'yo' juu.

⁴⁴ 'O cwil'ue'yo' na nla't'maaⁿndye nc'ia'yo' 'o, saa tical'ue'yo' na ntseit'maaⁿñe nquii Ty'oōts'om 'o. Ndo' na luaa' cwil'a'yo', tixocandaā nla'yū'yo' ñ'eⁿndyō.

⁴⁵ Saa ticala'tiuu'yo' na manncotyā nntsjoō jnaⁿyo' nnom Tsotyā. M'aaⁿ cwiicheⁿ na mañequiaa jnaⁿyo', manquiiti Moisés, tsaⁿ na jeeⁿ cwicantyyaa' n'om'yo'.

⁴⁶ Xeⁿ cwila'yū'yo' ñequio Moisés, quia jo' mati nla'yū'yo' ñ'eⁿndyō, ee seiljeiⁿ cantyja 'naⁿya.

⁴⁷ Saa xeⁿ 'o tiñe'cala'yū'yo' ñ'oom na seiljeiⁿ, quia jo' ¿chiuu ya nl'a'yo' na nla'yū'yo' ñ'oom na matseinaⁿ?

6

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ
(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

¹ Jnda teinom na nmeiⁿ, teity'ioō'â ndaaluae Galilea ñ'eⁿ Jesús na mati jndyu juuna' Tiberias.

² Ndo' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye ty'entyjona naxeeⁿeⁿ ee jnda nty'iaandaāna ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ na tyotsein'maaⁿ nn'aⁿwii.

³ Quia jo' já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyō ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, saawaayâ cwii sjo ñ'eⁿñê. Jo' jo' saawindyuaandyō.

4 Ndo' quia ljo' manndyoo' nncuee' xuee pascua na jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaaya canmaⁿ.

5 Ndo' Jesús jleity'iom nnoom, manty'iaaⁿ aⁿ jnda manquioque cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Quia jo' matsoom nnom Felipe:

—¿Yuu nla'jndaaya nantquie cha ndaa nlcwa' cha'tsondye na^m aⁿ?

6 Luaa' matsoom cha nleitquoo' chiuu m'aaⁿ ts'om Felipe. Ee nqueⁿ mantyjiicheeⁿ ljo' nnts'aaⁿ.

7 T'o Felipe nnoom, matso:

—Meiⁿ xeⁿ we siaⁿto s'om denarios na nlacatsuuya na nla'jndaaya ntyoo', saa maxjeⁿ xocwijndei juuna' na nlcwa' cwii cwii joona meiiⁿ ñe'chjoowi'.

8 Cwii ncjoondyô nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ, tsaⁿ na jndy Andrés, tyjee Simón Pedro, matso nnom Jesús:

9 —Ñjaaⁿ m'aaⁿ cwii tyochjoo na maleiñ'oom 'om taⁿ tyoo' na tuiina' ñequio jndaatyoo' lqueeⁿ cebada ñ'eⁿ we catscaa chjoo na jnda jneiiⁿ saa ¿cwaaⁿ ndaa' nmeiⁿ na jndyendye nn'aⁿ?

10 T'o Jesús, matsoom ndaayâ:

—Candu'yo' ndaa nn'aⁿ na cwindyuaandyena.

Ndo' jo' jo' jndye jnda nch'u niom. Quia jo' teindyuaandye nn'aⁿ, ndo' tuee' cha'na 'om meiⁿndye naⁿnom.

11 Quia jo' to'ñom Jesús ntyoo'ñeeⁿ. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Tsotyeeⁿ cantyja 'naaⁿ joona'. Jnda jo' tyoc'oom joona' ndaa já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' já t'ooⁿyâ joona' ndaa nn'aⁿ na meindyuaandye. Ndo' malaa'ti' s'aaⁿ ñequio calcaa nch'u, cwanti na ñe'catquiina na cwii cwiindyena.

12 Jnda na tjacjoona, quia jo' ndaa já na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê tsoom:

—Cala'tjom'yo' ntaⁿ cajndaá na 'ndiina' cha tints'aana' na cwe' nlei'ndaa'na'.

13 Ndo' jlatjooⁿyâ ntaⁿ ntyoo' na 'ndiina' na tcwa' naⁿñeeⁿ na tuiina' ñ'eⁿ jndaatyoo' cebada. Jla'catoo'â canchoo'we tsquiee ñ'eⁿ joona'.

14 Ndo' naⁿñeeⁿ, jnda na nty'iaana ts'iaaⁿñeeⁿ na s'aaⁿ na ma'moⁿna' na waa najndei na cwiluiñê, tyoluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ cwiluiñê nquii profeta na mawaa ljeii na matsona' na nncwje'cañoom tsjoomnancue na ñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om.

15 Ndo' sei'nōⁿ Jesús na mawaa xjeⁿ na nnquioc'om naⁿñeeⁿ jom ndo' ñequio najndei'na' na nlqueⁿna jom na nluiñê rey. Cwe' jo' cwicheⁿ cwii ndii' tjannaaⁿ na ñenqueⁿ jo sjo.

Tjaca Jesús nnom ndaaluee

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

16 Ndo' quia na tuee' na jnda tmaaⁿ, já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, saacuaayâ, squiaayâ 'ndyoo ndaaluee.

17 Jo' jo' tuooⁿyâ cwii w'aandaa, na nncwity'ioo'â ndaaluee na nntsquiaayâ Capernaum. Ndo' quia tuee' na teijaaⁿ, ticando' na nncwje'cañoom já.

18 Ndo' nc'e na jndei tío jndye tyotseiwena' ndaaluee'ñeeⁿ.

19 Jo' chii ñe'om oo yom kilómetros jnda tjaca w'aandaa'ñeeⁿ na cwicanty-jaandyô n'oom pala'. Xjeⁿñeeⁿ nty'iaayâ na mandyocaa Jesús nnom ndaaluee na matseicandyoo'ñê na m'aaⁿyâ. Jeeⁿ ndya' jla'catyuendyô.

20 Tsoom ndaayâ:

—Mannco luaañe, tilacatyuendyo'.

21 Jeeⁿ ndya' neiiⁿyâ s'aana' na to'ñooⁿyâ jom ts'om w'aandaa. Ndo' mantyjacheⁿ tue'cañoom juuna' yuu na cwitsaayâ.

Cwil'uee nn'a Jesús

22 Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee, nn'aⁿ na jndyendye na ljoo'ndye xndyaa' ndaaluee yuu na tquiaa Jesús na tcwa'na, tyoqueⁿna cwenta na ñe'cwii w'aandaa chjoo ñetuaa. Tjañjoom' n'omna na tîcuoⁿ juuna' ñequiondyô jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

23 Saa nt'omcheⁿ l'aandaa nch'u na jnaⁿ Tiberias, tquie'cañomna' yuu na tcwa' naⁿñeeⁿ ntyoo'ñeeⁿ na jnda tquiaa Ta Jesús na quianl'uaa' Tsotyeeⁿ.

24 Quia jo' tuo naⁿñeeⁿ l'aandaa nch'u'ñeeⁿ. Ty'ena tquiena Capernaum na ty'ecal'ueena Jesús. Ee jla'nqⁿna na tac'oomñê yuu na tquiaaⁿ na tcwa'na, meiⁿ jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

Jesús cwiluiñê tyoo' na cwita'ndo' nn'aⁿ

25 Ndo' quia na jnda jliuna Jesús cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee, tyoluena nnoom:

—Maestro, ¿ljo' xjeⁿ jndyo' luaa?

26 T'oⁿ ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo'. 'O cwil'ue'ya'yo' ja nchii nc'e na nty'ia'yo' ts'iaaⁿ na s'aa na tixocandaa nts'aa cwe' meiⁿquia ts'aⁿ saa cwe' nc'e na tcwa'yo' tyoo' na tquiaana' na tjacjo'yo'.

27 'O cwijoo' n'om'yo' na nleijndaa' nantquie, ndo' joona' 'naⁿ na cwilei'ndaa'. Saa ticaty'iomna' na cwil'a'yo' na ljo'. Calajnda'yo' na nliu'yo' cwii na cha'cwijom nantquie na cantyja 'naaⁿ juu jo' nla'xmaⁿ'yo' na ticanty-cwii na cwitando'yo'. Ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ñnequia juu na matseijomna' nantquie naquii' n'om'yo' ee Tsotyaya Ty'oⁿots'om ma'moⁿ na jnda tqueeⁿ ja ts'iaaⁿmeiiⁿ.

28 Quia jo' nt'omndyena jluena nnoom:

—¿Ljo' macaⁿna' na cal'aayâ cha na nncjaawee' ntyjii Ty'oⁿots'om jâ?

29 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Luaa waa na l'ue ts'oom ñ'eⁿndyo' na cala'yu'yo' ñequio ja na jñoom.

30 Jo' chii t'oⁿna nnoom:

—¿Cwaaⁿ cwii nnom na nntsa' nnty'iaayâ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa cha m'moⁿna' ndaayâ na waa na cwiluiindyô ndo' cha na nla'yuu'â ñ'eⁿndyo'?

31 Nquiee weloo welooya tyocwa'na maná quia tyom'aⁿna ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, cha'xjeⁿ na matso ljeii ñ'oom' Ty'oⁿots'om na teiyo teiljeii: “Tquiaa Ty'oⁿots'om tyoo' na jnaⁿ cañoom'luee na tcwa'na.”

32 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo'. Juu maná na tquiaa Moisés nchii cwiluiñena' tyoo' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'oⁿots'om. Saa nquii Tsotyaya mañequiaaⁿ juu na mayuu' na jnaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee na matseijomna' juu cha'na tyoo'.

33 Juu na cwiluiñe tyoo' na mañequiaa Ty'oⁿots'om, cañoom'luee jnaⁿ jndy-ocue. Juu mañequiaa na la'xmaⁿ nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na.

34 Quia jo' tyoluena nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ñenquii'cheⁿ quiaa' tyoo'meiⁿ ndaayâ.

35 Ndo' t'o Jesús ndaana, matsoom:

—Ja cwiluiindyô tyoo' na mañequiaya na la'xmaⁿ nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na. 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntioñe l'oⁿ, matseijomna' juu cha'cwijom ts'aⁿ na jnda tjacjoo' na macwa'. Ndo' 'ñeeⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo' nquioo na teiiⁿ naquii' ts'om cha'na quia ma'uu ts'aⁿ ndaa.

36 Saa cha'na ñ'oom na jnda tsjooya ndaa'yo', meiiⁿ na jnda nty'ia'ndaa'yo' ts'iaaⁿ na mats'aa, maxjeⁿ t'icala'yu'yo'.

37 Cha'tso nn'aⁿ na mañequiaa Tsotyaya l'oo, nntioondyena l'oo. Ndo' 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntioñe l'oo^{ya} tijoom nnts'aa na tico'ñoⁿ juu.

38 Ee ja na jnaa^{nya} caáoom'luee nchii na jndyoo na cats'aa ljo' na l'ue ts'ooⁿ. Saa jndyoo na cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na jñoom ja.

39 Ndo' Tsotyaya na jñoom ja luaa waa na l'ue ts'oom na cats'aa, na cha'tsondye nn'aⁿ na jnda tquiaaⁿ l'oo^{ya}, meiⁿcwiindy^e joona ticatsuuñe añmaaⁿ!. Ndo' xuee na macanda ñnequia na nnta'ndo'xco cha'tsondye joona.

40 Ee Tsotyaya l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'aⁿ na cwinty'iaa ja na cwiluiindy^o jnaaⁿ na cwila'yuu' ñ'eⁿndy^o nnto'ñoomna na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' xuee na macanda ja ñnequia na nnta'ndo'xco joo nn'aⁿ na jnda tja.

41 Jnda na tso Jesús ñ'oomwaa', tyola'ncjoo'ndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ ñ'oom na tsoom: "Ja cwiluiindy^o tyoo' na jnaa^{nya} cañoom'luee."

42 Ee tyoluena:

—Jesús^m'aaⁿ! ¿aa nchii jnda José jom? Cwita'jnaaⁿ'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ. ¿Chiuu na tsoom na jnaaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ?

43 T'oo Jesús, matsoom ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ:

—Tala'ncjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'.

44 Ee tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na ndaa nntioñe l'oo xeⁿ nchii Tsotyaya na jñoom ja nnts'aaⁿ na cats'aa tsaⁿ'ñeeⁿ na ljo'. Ndo' xuee na macanda ja nnts'aa na nncwando'xco tsaⁿ'ñeeⁿ.

45 Ee profetas, waa ñ'oom na jla'ljeiina na matsona': "M'moⁿ Ty'oots'om ndaa cha'tso nn'aⁿ." Luaa' ñe'catsona' na ticwii cwii ts'aⁿ na jnda jndii ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om ndo' jnda sei'noⁿ! juuna', tsaⁿ'ñeeⁿ nntioñe l'oo^{ya}.

46 Ñ'oomwaa' tica'moⁿ'na' na jnda nty'iaa' ts'aⁿ Tsotyaya Ty'oots'om. Macanda ja na jñoom quii'ntaaⁿ'yo', ja jnda nty'ianooⁿ'ya jom.

47 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaaⁿ'yo', ñeeⁿ juu na matseyuu' ñ'eⁿndy^o juu matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ!.

48 Ja cwiluiindy^o tyoo' na mañequiaya na cwita'ndo' nn'aⁿ.

49 Weloo weloo'yo' tcwa'na maná jo ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, ndo' tjana.

50 Ja cwiluiindy^o tyoo' na jnaa^{nya} cañoom'luee. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa', tixocatsuuñe.

51 Ja na jnaa^{nya} cañoom'luee cwiluiindy^o tyoo' na mañequiaya na cwita'ndo' nn'aⁿ. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa' tyoo'waa mamatseixmaⁿ na ticantycwii na wando'. Ndo' juu tyoo' na mañequiaya cha na nnta'ndo'na jo nnom Ty'oots'om, sei'a cwiluiiñe Jo'.

52 Ñ'oomwaa' s'aana' na jla'ncjoo'ndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ ñequio nc'iaana. Tyoluena:

—Manquiuuya na xocandaⁿ ñnequiaa tsaⁿ'm'aaⁿ! seiⁿ'eⁿ na nntquiaa.

53 Quia jo' tsoticheⁿ Jesús ndaana:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaaⁿ'yo', xeⁿ ticatquie'yo' sei' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ndo' na cwe'yo' niroom'a, ticala'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na tando' añmaaⁿ.

54 Nquii ts'aⁿ na jnda tquii sei'a ndo' jnda t'uu niroom'a tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'. Ndo' xuee na macanda nnts'aaya na nncwando'xcoom.

55 Ee sei'a matseixmaⁿ'na' nantquie na tjacantyja naya ndo' niroom'a matseixmaⁿ'na' juu na nnc'uu ts'aⁿ na tjacantyja naya.

56 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maquii sei'a ndo' ma'uu niroom'a, tyeⁿ matseitjoom'na' tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿndy^o, ndo' tyeⁿ matseitjoom'na' ja ñ'eⁿñê.

⁵⁷ Nquii Tsotyaya na jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo', jom wanoom'm ndo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ mati wando'a. Maluaa' matseijomna' ñ'eⁿ ts'aⁿ na maquii sei'a, nncwando' añmaaⁿ' cantyja 'naⁿya.

⁵⁸ Matseinaⁿya cantyja 'naaⁿ' nquii na cwiluiiñe tyoo' na jnaⁿ cañoom'luee. Tyoo'waa titseixmaⁿ'na' cha'na maná na tcwa' weloo welo'yo' ndo' tjana. Saa ticatseijomna' cantyja 'naⁿya cha'na maná'ñeeⁿ. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa' tyoo' na matseixmaⁿya, tijoom nncue', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ na wando'.

⁵⁹ Ñ'oommeiⁿ' seineiⁿ Jesús yocheⁿ na tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ quii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos tsjoom Capernaum.

Ñ'oom na ticantycwii na wando' añmaaⁿ' ts'aⁿ.

⁶⁰ Majndye nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, quia jndyena ñ'oomwaa' jluena:

—Jeeⁿ jndei'na' ñ'oom na matseineiⁿ, tixocandaaⁿ nlajomndyo juuna'.

⁶¹ Ntyjii Jesús naquii' ts'oom na cwila'ncjoo'ndye naⁿ'ñeeⁿ cantyja ñ'oom na seineiⁿ ndaana. Jo' chii tsoom ndaana:

—¿Aa cwila'lcwe' ñ'oommeiⁿ' 'o?

⁶² Quia jo' c'oom'yaya n'om'yo' chiuu nnts'aana' 'o quia nnty'ia'ndaa'yo' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nncjowaannda'a nandy^e yuu na ñet'ooⁿjndyaa.

⁶³ Macandā nquii Espíritu mañequiaaⁿ na cwita'ndo' nn'aⁿ jo nnom Ty'oots'om. Nchii cantyja 'naaⁿ seiina na la'xmaⁿ'na na ljo'. Ñ'oom na mañequiaa cwiluiiñena' cantyja 'naaⁿ' Espíritu ndo' nc'e juuna' jo' na wando' ts'aⁿ.

⁶⁴ Saa ndicwaⁿ ñ'eeⁿ'ndyo' na ticalayu'yo' ñ'eⁿ'ndyo.

Luaa' matsoom ndaana ee cantyjati na tooⁿ'oⁿ na mañequiaaⁿ ñ'oom, mantyjeeⁿ 'ñeeⁿ joo na ticala'yu' ñ'eⁿ'ñê, ndo' 'ñeeⁿ juu na ñequiaa cwenta jom.

⁶⁵ Matsotyeeⁿcheⁿ:

—Cwe' nc'e jo' na jndaⁿ tsjoo ndaa'yo' macandā nndaⁿ ntseijomñe ts'aⁿ ñ'eⁿ'ndyo quia mañequiaa Tsotyaya na caluii na ljo'.

⁶⁶ Ndo' nc'e ñ'oomwaa', majndye nn'aⁿ na tyondyejndyeena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, ty'elcwee'na. Taticala'jomndyetina ñ'eⁿ'ñê.

⁶⁷ Jo' na tax'eeñê ndaaⁿ já nn'aⁿ na canchoo'we na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿ'ñê, matsoom:

—Ndo' 'o je' ¿aa mati nntoⁿ'ndyo' ñ'eⁿ'ndyo?

⁶⁸ Simón Pedro t'ooⁿ, matsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ticatsona' na nla'jomndyô ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, ee ñ'oom na matseineiⁿ' mañequiaana' na ticantycwii na cwitandoo'â.

⁶⁹ Ndo' já jndaⁿ macwila'yuu'â ndo' jndaⁿ macwila'nooⁿ'â na 'u cwiluiindy^o Cristo, Jnda Ty'oots'om na wando'.

⁷⁰ T'o Jesús, matsoom ndaaⁿyâ:

—Ja tjeii'a 'o na canchoo'wendyo'. Ndo' cwii 'o m'aaⁿ'ñe cantyja 'naaⁿ' tsaⁿjndii.

⁷¹ Luaa' matsoom na ma'mooⁿ Judas Iscariote, jnda Simón. Ee tsaⁿ'ñeeⁿ ñequiaa cwenta jom. Mati juu cwii já na canchoo'wendyô.

7

Tiñecala'yu' ntyjee Jesús ñ'eⁿ'ñê

¹ Jndaⁿ tuui na nmeiiⁿ' tyoma'nooⁿ'yâ ts'ondaa Galilea ñ'eⁿ Jesús. Ee jnaaⁿ' na tyoqueⁿ'ndye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos na ñ'e'cala'cuee'na jom, jo' chii tiñe'cjaⁿ Judea.

² Ndo' jaawindyoo' na nncuee' ncuee na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos quia na quil'ana xeⁿnquie' ncwaⁿ na cwijaañjoom' n'omna chiuu ñet'om weloo weloona ndyu'ñeeⁿcheⁿ.

³ Ndo' na manncuee' xuee'ñeeⁿ tyolue ntyjeeⁿ nnoom:

—Cwa sa, calui' ñjaaⁿñe. Cja' Judea cha nn'aⁿ na m'aⁿ la'ñeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa' mati nnty'iaana ts'iaaⁿ na mache'.

⁴ Ee ts'aⁿ na matseicantyyaa' ts'om na cala'yu' nn'aⁿ ñ'eⁿñe, ticatsona' na nljoo'ñe jo jndāa. Quiaandyu' na caliu cha'tso nn'aⁿ ts'iaaⁿ na mache'.

⁵ Nmeiiⁿ jluena nnoom ee meiⁿ joona tícala'yu'na ñ'eⁿñê.

⁶ Quia jo' matsoom ndāana:

—Tyooⁿwe'ntyjo xjeⁿ na ca'mooⁿya ndāa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye na cwiluiindyō nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Saa 'o meiⁿquia xjeⁿ na ñe'conom'yo', tjaa'naⁿ na teincuu'.

⁷ Joo nn'aⁿ tsjoomnancue tijndoona 'o. Saa cantyya 'naⁿ ja luaañe, ñequii'cheⁿ m'aⁿna na jndoon ja, cwe'nc'e na macwji'yuu'ndyō cantyya 'naaⁿ natia na cwil'ana.

⁸ Tsa'yo' na ñencjo'yo' xueewaa', ja tjoocheⁿ na nncjo xuee. Ee tjoocheⁿ na nntseica'moⁿndyō na cwiluiindyō nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

⁹ Ndo' jndāa na tsoom na luaa' ndāana, ljoo'ñetyeeⁿ we ndyee xuee Galilea.

Tja Jesús na tuee' xuee xeⁿnquie' ncwaⁿ'

¹⁰ Ndo' jndāa na ty'e ntyjeeⁿ na tuee' xuee, quia jo' mati jom tjantyyooⁿ, saa títseica'moⁿñê ndāa nn'aⁿ. Tjaaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tical'ue ts'om na caliu nn'aⁿ na m'aaⁿ.

¹¹ Ndo' nn'aⁿ judíos na ticuee' n'omna jom jeeⁿ tyol'ueena jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tqúio ncuee. Tyota'x'eena, tyoluena:

—¿Yuu m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ?

¹² Ndo' t'maⁿ waa na ticatjoom' na jla'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantyya 'naaⁿa. Ee cwantindye joona tyolue: “Ya ts'aⁿñe tsaⁿm'aaⁿ!” Saa nt'omcheⁿ tyolue: “Tiyuu', ee manquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ.”

¹³ Saa cwe'nc'e na nquiaana nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye ndāana, jo' na tícala'neiⁿndyeyuna cantyya 'naaⁿa.

¹⁴ Jndāa na tuee' xcwe ncuee, tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ ndo' jo' jo' tyo'mooⁿ ndāa nn'aⁿ.

¹⁵ Saa tileicala'nōⁿ nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye. Tyoluena:

—Nchaa' l'uu na tja tsaⁿm'aaⁿ scwela. Quia jo' ¿chiuu na jeeⁿ ya matseitjoom'm ñ'oom?

¹⁶ T'o Jesús ndāana, matsoom:

—Nchii nncō matseijndaa'ndyō ñ'oom na ma'mooⁿya. Nqueⁿ na jñoom ja seijndaa'ñê chiuu catsjooya.

¹⁷ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cats'aa cantyya na matsa'ntjom Ty'oōts'om, juu nntsei'nōⁿ aa Ty'oōts'om seijndaa'ñe ñ'oom na ma'mooⁿya, oo aa cwe' ñ'oom na seitiuu nncō na mañequiaya.

¹⁸ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macwji' ñ'oom cantyya 'naaⁿ nquii, matseijndeiⁿ tsaⁿñeeⁿ na caluiit'maⁿñê ndāa nc'iaaⁿa. Saa ts'aⁿ na matseijndeiⁿ na catseit'maaⁿñena' nquii na jñom jom, tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñê na mayom'm. Tiquinquiu'nn'aaⁿ.

¹⁹ 'Moisés seiljeiⁿ ñ'oom na tqueⁿ Ty'oōts'om ndāa'yo' na matsa'ntjomna'. Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿcwiindyō 'o tyoola'candāa'ndyō' juuna'. Ee xeⁿ cwila'candāa'yo' juuna' xoqueⁿndyō' na nlacue'yo' ja.

²⁰ Nn'aⁿ na jndyendye t'oōna nnoom, jluena:

—'U tsaⁿjndii matseixmaⁿ. ¿Ñeeⁿ ts'aⁿ maqueⁿñe na nntseicuee' 'u?

21 T'lo Jesús ndaana, matsoom:

—Xuee na cwita'jndyaaya sein'manya ts'aⁿ na leicjaca, ndo' s'aana' na tjoom' ticala'noⁿyo'.

22 Saa cala'noⁿyo' ñ'oom na nntsjo. Tso Moisés na cal'a'yo' costumbre yonom nda'yo' na 'ndaandye. Ndo' cwila'canda'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ meiiⁿ xuee na cwita'jndyaaya. Saa nchii jom seicatooⁿoⁿ costumbre'ñeeⁿ. Nquiee weloo welooya jla'catooⁿna juuna'.

23 Nquiu'yo' na mañequiaa ljeii na tqueeⁿ na wanaaⁿ na cwil'a'yo' costumbre'ñeeⁿ meiⁿ xuee na cwita'jndyaaya. Ndo' na luaa' waa, chiuu na cwila'wjee'yo' ja nc'e na juu xuee na cwita'jndyaaya sein'manya cwii ts'aⁿ na wii'.

24 Jo' chii tintjei'yo' cwenta na cwe' tomti cantyja na cwiwitquioo'. Catjei'yo' cwenta cantyja na maty'iomyana'.

Jesús ¿aa Cristo cwiluiñê?

25 Quia jo' nt'om nn'aⁿ Jerusalén tyota'x'eena ndaa nc'iaana:

—¿Aa nchii tsaⁿs'am'aaⁿ ts'aⁿ na cwil'uee naⁿmaⁿn'iaaⁿ na nla'cuee'na?

26 Saa canty'ia'yo' ñequio na jndoo' jndye nn'aⁿ matseineiiⁿ, meiⁿ tjaa ljo' coluena nnoom. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na cwila'tiuu naⁿmaⁿn'iaaⁿ cwentaaya na tsaⁿm'aaⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiñê Cristo?

27 Saa nqueⁿ quia nncwjeeⁿeⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nntsei'noⁿ yuu jnaⁿyom. Saa tsaⁿm'aaⁿ manquiuuyaaya yuu jnaaⁿ.

28 Jnda jndii Jesús na jluena ñ'oomwaa', seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ. Matsoom:

—Mach'eena' na cwita'jnaⁿyo' ja ndo' manquiu'ya'yo' yuu ts'aⁿ ja. Saa nchii na jndyoo cantyja 'naⁿ nncō. Nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿyo' cwiluiñê na mayom'm, saa jom ticata'naⁿyo'.

29 Saa ja mawajnaⁿa jom, ee jnaaⁿya jo nnoom, ndo' manquityeeⁿ jñoom ja quii'ntaaⁿyo'.

30 Cwe' nc'e na tsoom ñ'oomwaa', tyoqueⁿndye naⁿmaⁿn'iaaⁿ na nnt'uena jom. Saa nc'e na tyoowe'ntyjo na ntyjii Ty'oⁿots'om na nncwinoom nawi' t'maⁿ, jo' chii meiⁿcwiindyena t'icat'uii jom.

31 Ndo' jndyendye nn'aⁿ na tyom'aⁿna jo' jo', jla'yu'na ñ'eⁿñê. Ndo' tyoluena ndaa nc'iaana:

—Quia nncwjee' nquii Cristo, ¿aa nnts'aacheⁿna' jndyete ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ na tixocanda na nluu na cwe' ts'aⁿ nnts'aa nchiiti na mach'ee tsaⁿm'aaⁿ?

Ty'ecat'uena Jesús

32 Nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos tyondyena na nmeiiⁿ ñ'oom tyola'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' chii jla'jomndyena ñequio ntyee na cwiluiitquiendye ndaa nc'iaana nn'aⁿ judíos. Jñoomna nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om na c'oocat'ue naⁿñeeⁿ jom.

33 Matso Jesús ndaa nn'aⁿ na jndyendye:

—Chjootindyo cwii m'aaⁿtya ñ'eⁿndyo'. Ndo' ndanquia nncjolcwa'nnda'a na m'aaⁿ nqueⁿ na jñoom ja na m'aⁿyo'.

34 Quia ljo'cheⁿ nl'ue'yo' ja saa taxocaliu'yo' ja. Ndo' yuu na nnc'oⁿnya, 'o xocanda nntsquie'cañom'yo'.

35 Quia jo' nt'om nn'aaⁿya nn'aⁿ judíos tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Yuu nncjaayuu tsaⁿm'aaⁿ na xocanda nliuuya jom? ¿Aa nnc'oomñê quii'ntaaⁿ nc'iaaya nn'aⁿ judíos na jnda t'oom'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ griegos, cha ndaa m'mooⁿndaana?

36 ¿Ljo' ñe'catso ñ'oom na matseineiiⁿ luaa' na nl'uaaya jom saa xocaliuuya jom? Ndo' na matsoom yuu na wjaⁿ jaa xocanda nntsquiañooⁿya jom.

Candaa na cwiñe'quiana' na cwita'ndo' nn'aⁿ

³⁷ Xuee na cwintycwii ncuee cwil'ana na t'manti xuee juuna' na cwila't'maaⁿndyena. Juu xuee'ñeeⁿ tjameintyjee' Jesús, seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ. Tsoom:

—Ñeeⁿ juu na matseiqueeⁿna' ts'om na ñec'oomñe nacje 'naaⁿ Ty'o_oots'om, candyontyjo naxaⁿa, ndo' catseyu' ñ'eⁿndyo.

³⁸ Nnts'aana' ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ matso ñ'oom' Ty'o_oots'om na jnda teiljeii. Juu ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo, nnaaⁿ quii' ts'oom cha'cwijom candaa na cwiñe'quia na ticantycwii na wando' ts'aⁿ.

³⁹ Luaa' matsoom na ma'mo_o cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo na juu nnto'ñoom nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê. Ee xjeⁿñeeⁿ tjo_ocheⁿ na ñnequiaa Ty'o_oots'om juu naquii' n'om nn'aⁿ, ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntseit'maaⁿñê Jesús.

Tiñecwii na cwilue nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús

⁴⁰ Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye quia tyondyena ñ'oommeiⁿ, tyoluenena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ cwiluiñê nquii ts'aⁿ na waa ñ'oom na nncwje'cañoom tsjoomnancue na ñnequiaa ñ'oom' Ty'o_oots'om nda_{ay}a.

⁴¹ Ndo' jlue nt'omcheⁿ:

—Tsaⁿm'aaⁿ cwiluiñê Cristo.

Ndo' nt'om jlue:

—Chiuu sa 'o, juu Cristo ticatsona' na nnaaⁿ Galilea.

⁴² Ee ñ'oom' Ty'o_oots'om na teiljeii matsona' na juu Cristo cwiluiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyyoo'. Ndo' mati jom ts'aⁿ tsjoom chjoo Belén yuu na jnaⁿ David.

⁴³ Ñ'oomwaa' toⁿna' nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús.

⁴⁴ Ee cwantindye joona ñe'cat'uena jom, sa_{ay} meiⁿcwii ts'aⁿ tîcat'uii jom.

Naⁿmaⁿiaaⁿ ticala'yu'na na Jesús cwiluiñê Cristo

⁴⁵ Quia jo' nquiee nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om ty'elcwee'na na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Tax'ee naⁿñeeⁿ nda_{ay} nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om:

—¿Chiuu na tînquio'ñ'om'yo' jom?

⁴⁶ T'o_o naⁿñeeⁿ na cwil'a cwenta wats'om, jluena:

—Meiⁿjom ndii' tyoondya_{ay}â na nntseineiⁿ cwii ts'aⁿ cha'na na matseineiⁿ tsaⁿm'aaⁿ.

⁴⁷ Quia jo' fariseos'ñeeⁿ t'o_ona nda_{ay} naⁿñeeⁿ, jluena:

—¿Aa cha' mati 'o manquiu'nn'aⁿna'?

⁴⁸ Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na matseixmaⁿ n'iaaⁿ oo cwii fariseo na matseyu' ñ'eⁿñê.

⁴⁹ Sa_{ay} naⁿm'aⁿ na cje cwil'a, ticala'n_ona ljeii na matsa_{ay}ntjom Ty'o_oots'om. Joona la'xmaⁿna na catsuundyena.

⁵⁰ T'o_o Nicodemo, tsaⁿ na tyje'cañoom na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Jom macañ'eeⁿ ñ'eⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ.

⁵¹ Tsoom:

—Ñ'oom na matsa_{ay}ntjom Ty'o_oots'om na teiljeiina' na cwileiñ'o_oya, manquiuuya na matsona' na ticaty'iomyana' na nntu'xa_{ay}ya cwii ts'aⁿ cwii tjo_ocheⁿ na ndya_{ay} jnaaⁿ, ndo' na nliuuya ljo' s'aa.

⁵² T'o_o naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Aa maxjeⁿ mati 'u ts'aⁿ na jnaⁿ Galilea? Tcuu tcuu catsei'naⁿ ñ'oom' Ty'o_oots'om na teiljeii, quia jo' nljei' tjaa'naⁿ cwii profeta na nnaⁿ Galilea.

Jno_o na seitjo_oñe cwii yuscu

⁵³ Ndo' cwii ndo' cwiindyena ty'ena w'aana.

8

¹ Saa Jesús tjaaⁿ ta na jndyu Olivos.

² Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee, lcxweeⁿeⁿ, tjaquiee'nnaaⁿ'aⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' jndyendye nn'aⁿ tquie'cañomna jom. Quia na jnda tjacjom, tyo'mooⁿ ndaana.

³ Ndo' juu xjeⁿ'ñeeⁿ joo nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na matsa'ntjomna' ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ'l fariseos tquioñ'omna cwii yuscu na m'aaⁿ. Yuscu'ñeeⁿ jliuna juu xcwe na matseitjooñe na m'aaⁿ ñ'eⁿ cwii tsaⁿ's'a. Tquioqueⁿna juu xcwe quii'ntaaⁿna.

⁴ Ndo' jluena nnom Jesús:

—'U na ma'mooⁿ' cantyja 'naaⁿ' Ty'oos't'om, jliuuyâ yuscum'aaⁿ' xcwe na matseitjooñe ñ'eⁿ cwii tsaⁿ's'a.

⁵ Ndo' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés matsa'ntjomna' na catuaa'a ljo' cjooyolcu na cwil'a na luaa'. Saa 'u je', ¿chiiu matsu'?

⁶ Luaa' jluena nnoom cwe' ee cwil'ueena na cat'uiina' jom. Saa jom je', seintquie'ñe, seiljeiⁿ nomtyuaa ñequio nomts'ooⁿ.

⁷ Ndo' cwe' nc'e na tic'oowintyjee'na na cwita'x'eena ñ'oomwaa' nnoom, teintyjee'yufñe. Matsoom ndaana:

—'Ñeeⁿ cwiindyoyo' 'o na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ, juu cju'jndyee tsjo' nacjoo' yuscum'aaⁿ'.

⁸ Jnda jo' seintquie'ñennaⁿ'aⁿ nomtyuaa, seiljeiityeeⁿ.

⁹ Saa quia jndye naⁿ'ñeeⁿ ñ'oomwaa', jnaⁿ'na' na maco'tiana' nquiuna. Quia jo' to'na na cwii ndo' cwiindyena jlui'na jo' jo'. Nn'aⁿ na tquiendye jlui'jndyeeena, jnda jo' nn'aⁿ na cjeti m'aⁿ. Na macanda 'ndiina' nquii Jesús ñequio yuscu'ñeeⁿ na meintyjee' jo' nnoom.

¹⁰ Jnda jo' teintyjee'yuu Jesús, ndo' cwe' nc'e meiⁿcwiindyee naⁿ'ñeeⁿ tac'oomndyena, macanda juu yuscu'ñeeⁿ cwii m'aaⁿ, jo' chii tsoom nnom:

—'U yuscu, ¿yuu m'aⁿ nn'aⁿ na tquicalue jnaⁿ'? ¿Aa meiⁿncwii ts'aⁿ ticatsei-jndaa'ñe jnaⁿ'?

¹¹ T'o nnoom, matso:

—Mayuu' Ta, meiⁿcwii ts'aⁿ tjaljo' s'aa.

Matso Jesús nnom:

—Meiⁿ ja ticats'aaya na cat'uiina' 'u. Cja'to', tantsa'nnda' jnaⁿ.

Jesús cwiluiñe naxuee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ

¹² Ndo' seineiⁿnda' Jesús ndaa nn'aⁿ. Matsoom:

—Ja cwiluiindyoy naxueeñe na mañequia naxuee jo ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿndyoy, nntseixmaⁿ naxuee na mañequia na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Tijoom nntseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ' najaaⁿ.

¹³ Quia jo' nn'aⁿ fariseos jluena nnoom:

—'U macwji'yuu'ndyoy che'nncu' cantyja 'naⁿ'. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿ tiyuu' joona'.

¹⁴ T'o Jesús ndaana:

—Meiⁿ na macwji'yuu'ndyoy cantyja 'naⁿya, saa ñ'oom na mayuu' juuna', nc'e ntyjiiya yuu jnaaⁿya, ndo' ntyjiiya yuu joyoy. Saa 'o ticaliu'yo' yuu jnaaⁿya, meiⁿ yuu na jo.

¹⁵ 'O cwilajndaa'ndyoy' jnaaⁿ nn'aⁿ cantyjati na jndo' n'om nn'aⁿ saa ja meiⁿcwii ts'aⁿ ticat'uiya juu cantyja jnaaⁿ'.

16 Saa quia nncue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xaⁿ, nncu'xaⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomyaⁿ!. Ee nchii m'aaⁿya na ñenco na nnts'aa ts'iaaⁿñeeⁿ. Nquii Tsoty^a na jñoom ja, m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo.

17 Naquii' ñ'oom na sa'ntjom Ty'o^ots'om na teiljeiina' na cwileiñ'om'yo', waa ñ'oom na matsona': "Quia na cwitjoom' ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye we nn'aⁿ, maxjeⁿ cwicalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ."

18 Jo' chii nc'e na luaa' matsona', ja cwiluiindy^o cwii ts'aⁿ na macwji'yuu'ndyo cantyja 'naⁿya, ndo' Tsoty^aya cwiluiiñê cwiicheⁿ na jnda we.

19 Quia jo' tax'eena nnoom:

—¿Yuu m'aaⁿ Tsotye'?

T'o Jesús matsoom:

—'O ticala'noⁿ'yo' cantyja 'naⁿya meiⁿ cantyja 'naaⁿ! Tsoty^aya. Ee xeⁿ cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naⁿya mati nla'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ! jom.

20 Ñ'oommeiiⁿ seineiⁿ Jesús yocheⁿ na tyo'mooⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, yuu cwituee' nn'aⁿ s'om cwentaa' Ty'o^ots'om. Ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ tícat'uii jom, ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntjoom nawi' t'maⁿ.

"Yuu na jo xonda^a nntsquie'yo"

21 Cwiicheⁿ cwii ndii' matso Jesús nda^ana:

—Ja majo, ndo' 'o nl'ue'yo' ja, saa ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ ndo' nncwje'yo'. Ndo' yuu na jo 'o xocanda^a nntsquie'cañom'yo'.

22 Cwe' nc'e ñ'oomwaa', jlue nn'aⁿ judíos:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicuee'ñe cheⁿnqueⁿ, na matsoom yuu na mawjaⁿ jaa xocanda^a nntsquie'caño^o'ya?

23 Jo' chii t'o^o nda^ana, tsoom:

—'O ticalaxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ! cañoom'luee saa ja tseixmaⁿya jo'. 'O laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ! tsjoomnancuewaañe, saa ja nchii jo' tseixmaⁿya.

24 Cwe' nc'e ñ'oomwaa' jo' na tsjo^oya ndaa^a'yo' na ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo' ndo' nncwje'yo'. Ee xeⁿ ticalayu'yo' na ja cwiluiindy^o nquii na jñom Ty'o^ots'om, quia jo' meiⁿchiuucheⁿ ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo' quia na nncwje'yo'.

25 Quia jo' tax'eennda'na nnoom, jluena:

—'U je', ¿ñeeⁿ cwiluiindy^o'?

Matso Jesús nda^ana:

—Majo' cha'xjeⁿ na jnda ñetsjo^o ndaa^a'yo' xjeⁿ na to'a na mañequiaya ñ'oom naya.

26 Nqueⁿ na jñoom ja cwiluiiñê na mayom'm. Jndye ñ'oom tsoom no^on na catsjo^oya ndaa^a'yo'. Ndo' ñequii'cheⁿ matseiteinco^o'a joo ñ'oom'ñeeⁿ ndaa^a nn'aⁿ. Saa jndye niom na ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo' na macaⁿna' na cu'xaⁿya.

27 Saa naⁿñeeⁿ tícala'noⁿ'na na ma'mooⁿ nda^ana na Ty'o^ots'om cwiluiiñê Tsotyeⁿ.

28 Quia jo' matsoom nda^ana:

—Ja cwiluiindy^o nquii ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Quia na jnda jla'we'yo' ja na nlacue'yo', quia ljo'cheⁿ nla'noⁿ'yo' na jo' cwiluiindy^o, ndo' nncjaantyjo^o' n'om'yo' na tjaa'naⁿ cwii na mats'aa cantyja na matseixmaⁿ nnc^o. Cantyjati na t'moⁿ Tsoty^a no^on, ntyjati jo'ndyo na mats'aa.

29 Ndo' Tsoty^a na jñoom ja m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo. Tica'ñeeⁿ ja na ñenco, ee ñequii'cheⁿ mats'aa yuu na cjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo.

30 Jnda na seineiiⁿ ñ'oommeiⁿ!, jndye nn'aⁿ jla'yu' ñ'eⁿñê.

Ñ'oom na mayuu' nntseicandyaañena' 'o

31 Ndo' matso Jesús ndaa^a nn'aⁿ judíos na jnda macwila'yu' ñ'eⁿñê:

–Xeⁿ cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' ñequio ñ'oom naya quia jo' mayuu'cheⁿ na cwiluiindy^o nn'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'oom na mañequiaya.

³² Ndo' nla'noⁿ'yo' cwaaⁿ ñ'oom tseixmaⁿna' ñ'oom na mayuu', ndo' juu ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ nntseicandyaañena' 'o.

³³ Joo naⁿñeeⁿ t'ooⁿna nnoom, jluena:

–Jâ cwiluiindyô tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo'. Meiⁿjom ndii' tyoom'aaⁿyâ moso ndaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ. ¿Chiuu na matsu' na nnc'ooⁿcandyaa'ndyô na m'aaⁿyâ nacje 'naaⁿ cwiicheⁿ?

³⁴ T'ô Jesús ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, matsoom:

–Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaaⁿ'yo'. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseitjooñe nnom Ty'oots'om m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ jnaⁿ.

³⁵ Ndo' ts'aⁿ na cwe' moso m'aaⁿ nndaⁿ nnts'aana' na tixocaljoo'ñetyeⁿ na m'aaⁿ patrom 'naaⁿ, saaⁿ nquii jnda patrom ñenquiicheⁿ m'aaⁿ.

³⁶ Ja na cwiluiindyô Jnda Ty'oots'om, ja nntseicandyandyô 'o. Macwe' nc'e jo' nnc'om'yo' na candaⁿ'ya na jnda jndyaandyô'.

³⁷ Mantyjiiya na 'o cwiluiindyô tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo', saaⁿ cwiqueⁿndyo' na nlacue'yo' ja jnaaⁿ na tileicjô ñ'oom 'naⁿya naquii' n'om'yo'.

³⁸ Ljo' na jnda ñenty'iaya na ñet'ooⁿya ñequio Tsotyâ, jo' matseinaⁿya ndaaⁿ'yo'. Saaⁿ 'o je', cantyja na jnda ñejndye'yo' ñ'oom 'ndyoo tsotye'yo', jo' cwil'a'yo'.

³⁹ T'ooⁿ naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

–Abraham cwiluiiñê tsotyaaⁿya.

Matso Jesús ndaⁿana:

–Xeⁿ 'o na mayuu'cheⁿ cwiluiindyô ntseinda Abraham na jndyowicantyjoo', quia jo' nl'a'yo' cha'xjeⁿ s'aaⁿ.

⁴⁰ Saaⁿ je' cwijoo' n'om'yo' na ñe'calacue'yo' ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na matseinaⁿya ñ'oom na mayuu' ndaaⁿ'yo'. Ndo' joo ñ'oom'ñeeⁿ ñequii'cheⁿ ñ'oom na jndiia 'ndyoo Ty'oots'om. Nquii Abraham t'cats'aaⁿ cha'na ñe'cal'a' o' ñeⁿndyo.

⁴¹ 'O cwil'a'yo' cha'xjeⁿ na mach'ee nquii tsotye'yo'.

Jluena nnoom:

–Jâ nchii na tuiindyô na tijndaa' tsotyaaⁿyâ. Já la'xmaaⁿyâ na ñecwii tsotyaaⁿyâ, nquii Ty'oots'om.

⁴² T'ô Jesús ndaⁿana, matsoom:

–Xeⁿ na mayuu'cheⁿ Ty'oots'om cwiluiiñê tsotye'yo', quia jo' mati nnc'om'yo' na jnda nquii'yo' ja ee jnaaⁿya na m'aaⁿ ndo' jndyooⁿya na m'aⁿ'yo'. Nchii jndyoo cantyja 'naⁿ nncô, nqueⁿ jñoom ja.

⁴³ ¿Chiuu na tileicala'noⁿ'yo' ñ'oom na matseinaⁿ? Maxjeⁿ cwitjom'yo' na nmeiiⁿ nc'e na tiñe'calañ'oom'ndyo' ja.

⁴⁴ 'O laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ tsotye'yo', juu tsaⁿjndii. Yuu na l'ue ts'om jom, jo' ñe'calacandaⁿ'ndyo'. Jom cwiluiiñê na matseicwjeⁿ nn'aⁿ cantyjati xjeⁿ na tui tsjoomnancue. Jom tjaa'naⁿ ñ'oom na mayuu' catseixmaaⁿ, ee tjaa'naⁿ ñ'oom na mayuu' naquii' ts'oom. Quia matseineiⁿ cantu, matseineiⁿ cantyjati na matseixmaaⁿ, cwe' nc'e tsaⁿcantu jom, ndo' cwiluiiñê tsotye cha'tso ñ'oom na cantu.

⁴⁵ Saaⁿ ja meiiⁿ na matseinaⁿya ñ'oom na mayuu' maxjeⁿ tiñe'calayu'yo' ñeⁿndyo.

⁴⁶ Tjaa 'ñeeⁿ cwiindyô' 'o nndaⁿ nncju' jnaⁿ nacjoya. Ñ'oom na matsjoⁿ ndaaⁿ'yo' cwiluiiñena' ñ'oom na mayuu', quia jo' ¿chiuu na tiñe'calayu'yo' ñeⁿndyo?

47 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om mandii ñ'oom 'ñom. Saa cwe' nc'e na ticaluiindy^o cantyja 'naaⁿaⁿ, jo' chii tiñe'candyeyo'.

Mam'aaⁿ Jesús cwii tjo^ocheⁿ na nnc'oom Abraham

48 Quia jo' t'o^o nn'aⁿ judíos nnoom. Jluena:

—Jeeⁿ xcwe cwil'uuyâ na 'u cwiluiindy^o ts'aⁿ Samaria. Mati m'aaⁿ tsaⁿjndii quii' ts'om' jo' na matseintjeiⁿna' 'u.

49 Jesús t'o^on ndaana. Matsoom:

—Ja tic'oom tsaⁿjndii quii' ts'o^on. Ja Tsotyaya matseit'maaⁿndyo, saa 'o cwilajnaⁿyo' ja.

50 Saa nchii mal'uee'ndyo na calat'maaⁿndyo' ja. M'aaⁿ cwicheⁿ na mach'ee na nluiit'maaⁿndyo, ndo' manquii nncu'xeⁿ aa cwiluii na ljo'.

51 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjo^o ndaa'yo'. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseiñ'oom'ñe ñ'oom 'naⁿya, tijoom nntsuuñe.

52 T'o^o nn'aⁿ judíos, jluena:

—Je' manquiujndaa'ndyo na matsei'xmaⁿ tsaⁿjndii quii' ts'om'. Tue' Abraham, ndo' mati profetas. Saa 'u matsu': “Xeeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na matseiñ'oom'ñe ñ'oom 'naⁿ, tijoom cue'.”

53 Chaa l'uu na cwiluiit'maⁿndyu'ti', nchiiti weloo welooya Abraham tsaⁿ na teiyo tue' ndo' mati jnda tja profetas. ¿Ñeeⁿ juu mache' cheⁿnncu' na cwiluiindy^o?

54 T'o Jesús, matsoom:

—Xeⁿ ñequii'cheⁿ na matseit'maaⁿndyo cheⁿnnc^o, maxjeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo. Juu Tsotyaya cwiluiñe na matseit'maaⁿñe ja, nqueⁿ na cwiluiñe Ty'o^ots'om na cwila't'maaⁿndyo'.

55 Meiⁿ ticata'jnaaⁿyo' jom. Ja mayuu' mawajnaⁿa jom, ndo' xeⁿ nntsjo^o na ticwajnaⁿa jom, quia jo' nnts'aa cheⁿnnc^o na cantundyo cha'xeⁿ 'o. Saa mayuu'cheⁿ mawajnaⁿa jom, ndo' matseicandaⁿndyo ñ'oom'm.

56 Tioo na neiiⁿ ts'om weloo'yo' Abraham tsaⁿ na ñet'oom teiyo na sei'no^on na nncuee' xjeⁿ na nluiindy^o na ts'aⁿ ja. Nty'iaaⁿaⁿ jo', ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ na ljo'.

57 Ndo' jlue nn'aⁿ judíos nnoom:

—Nchaa l'uu mayuu' na jnda nty'ia' Abraham ee 'u meiⁿ cwe' wen'aaⁿ nchoo' nqui chu' tyoowee'.

58 T'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^o ndaa'yo', cwii tjo^ocheⁿ na nluiñe Abraham, saa ja maxjeⁿ mam'aaⁿya.

59 Quia jo' jla'xcwiina ljo' na njñomna jom. Meiⁿ tiqueⁿna cwenta teiño^on xcwe quii'ntaaⁿna. Mana jlueeⁿeⁿ wats'om t'maⁿ 'naaⁿna.

9

Sein'maⁿ Jesús tsaⁿnchjaaⁿ

1 Já nn'aⁿ na canchoo'we na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñe ty-oma'no^oyâ ñ'eⁿñe. Yocheⁿ na saawi'no^oyâ cwii joo, nty'iaayâ cwii tsaⁿs'a xjeⁿ na tuiñe na nchjaaⁿ.

2 Ndo' tax'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—'U Maestro, ¿ñeeⁿ juu seitjo^oñe nnom Ty'o^ots'om, jo' na tuiñe tsaⁿm'aaⁿ na nchjaaⁿaⁿ? ¿Aa nqueⁿ oo aa nn'aⁿ na nda jom?

3 T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Meiⁿ nchii jnaaⁿ nquii na tuiiñe na nchjaaⁿ, meiⁿ nchii jnaaⁿ nn'aⁿ na nda juu. Luaa' tjom cha cantyja 'naaⁿ ca'moⁿna' na nquii Ty'o^ots'om waa najndei na matseixmaaⁿ.

⁴ Tseixmaⁿya na cats'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ na jñoom ja yocheⁿ na ndicwaⁿ wando'a. Ee quia nncue'ntyjo xjeⁿ na nncwjaaya, quia jo' xondaⁿ nl'aatyaya ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

⁵ Yocheⁿ na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, cwiluiindy^o chom na mañequiaa naxuee jo ndaana.

⁶ Jnda na tsoom na luaa', tjoom'm ndaajnaⁿ nomtyuaa. S'aaⁿ tsoo' ñequio juuna', jnda jo' ty'oomñê tsoo'ñeeⁿ lua'nnom tsa'nchjaaⁿ.

⁷ Ndo' tsoom nnom:

—Cja' peila na jndyu Siloé, camaⁿ n'omnjom'. Ñ'oom Siloé matsona' jñom ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ.

Ndo' tja tsa'ñeeⁿ, tmaaⁿ nnoom. Ndo' quia jndyolcweeⁿeⁿ xuee manty'iaaⁿaⁿ.

⁸ Ndo' nn'aⁿ na nndyoo' m'aⁿ yuu na mac'eeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñenty'iaana jom na ñetcaaⁿ ljo' tjo^oñê, ta'x'eena ndaa ntyjeena:

—¿Aa nchii luaa' tsa'nchjaaⁿ na tacatyeⁿ na tcaⁿ ljo' tjo^oñe?

⁹ Nt'omndye joona jluena:

—Majom luaa'.

Saa nt'omcheⁿ jlue:

—Nchii jom, cwe' na jeeⁿ tseijomna'.

Saa nqueⁿ matsoom:

—Maja luaa.

¹⁰ Jo' na ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Chiuu tuiyuu na ya teitquio' je'?

¹¹ T'o^on ndaana, tsoom:

—Juu ts'aⁿ na jndyu Jesús s'aaⁿ tsoo', ty'oomñê juuna' lua'no^on. Jnda jo' matso na cjoya Siloé na cjocamaaⁿ no^on. Ndo' tjo jo', tmaaⁿ no^on, ndo' je' xuee manty'iaa.

¹² Quia jo' ta'x'eetina nnoom, jluena:

—¿Ndo' juu tsa'ñeeⁿ, yuu m'aaⁿ?

T'o^on ndaana:

—Ticaljeiia.

Fariseos ñe'caliuna chiuu tuii na n'ma' tsa'nchjaaⁿ

¹³ Quia jo' ty'eñ'omna juu ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ jo ndaa nn'aⁿ judíos na la'xmaⁿ tmaaⁿ fariseos.

¹⁴ Ee xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ quia s'aa Jesús tsoo' na s'aaⁿ na ya manty'iaa' tsa'ñeeⁿ.

¹⁵ Ndo' mati nn'aⁿ fariseos'ñeeⁿ tyota'x'eena nnoom. Tyoluena:

—¿Chiuu tuiyuu na ya manty'ia'?

T'o^on ndaa na'ñeeⁿ, tsoom:

—Juu tsa'ñeeⁿ ty'oomñê tsoo' lua'no^on, jnda chii tmaaⁿya lua'no^on, ndo' je' ya manty'iaa.

¹⁶ Saa nt'om fariseos'ñeeⁿ tyoluena:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ nchii m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, ee ticatseit'maaⁿñê xuee na cwita'jndyaaya.

Ndo' nt'om nc'iaana jlue:

—Ts'aⁿ na tseixmaⁿ jnaⁿ tixocandaⁿ nnts'aaⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ cha'na luaa'.

Ndo' laa'ti' t'icwijom ñ'oom na jla'neiⁿna.

¹⁷ Jo' chii ta'x'eennda'na nnom ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Jluena nnoom:

—Ndo' 'u je', ¿ljo' matsu' cantyja 'naaⁿaⁿ na s'aaⁿ na ya manty'ia'?

T'ooⁿ, matsoom:

—Tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñê profeta.

18 Saa nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ maxjeⁿ tiñe'cala'yua'na na ñet'oom na nchjaa'aⁿ ndo' je' jnda ljoya manty'iaa'aⁿ. Jo' chii tqueeⁿndyena nn'aⁿ na nda jom.

19 Ndo' ta'x'leena ndaa naⁿñeeⁿ, jluena:

—Tsa^maaⁿ!, ¿aa nda'yo' jom? Chiuu cwindu'yo', ¿aa mayuu' na tuiiñê na nchjaa'aⁿ?

20 Ndo' t'oo nn'aⁿ na nda jom. Jluena:

—Manquiuuyâ na ndaayâ jom, ndo' manquiuuyâ na tuiiñê na nchjaa'aⁿ.

21 Saa cantyja chiuu tuiyuu na ya manty'iaa'aⁿ je', jo' ticaliuuyâ. Meiⁿ ticaliuuyâ ñeeⁿ s'aa na ya manty'iaa'aⁿ. Saa jnda tue'ntyjo choom'm. Jo' chii cata'x'ee'yo' ñom chiuu waa. Manquityeeⁿ nntsoom chiuu tuii.

22 Luaa' ñ'oom t'oo joo nn'aⁿ na nda jom, ee nguiaana nn'aⁿ na cwilui-itquiendye ndaa nn'aa'na. Ee jnda jla'jomndyena xeⁿ na nncwji'yuu'ñe meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na Jesús cwiluiiñê Cristo, tixonquiana na wanaaⁿ na nntseijomñe tsaⁿñeeⁿ xjeⁿ na cwitjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

23 Cwe' na luaa' waa, jo' na jlue nn'aⁿ na nda jom: “Jnda tue'ntyjo ñoom'm. Cata'x'ee'yo' ñom.”

24 Quia jo' jnda we ndii' tqueeⁿ nn'aⁿ judíos juu tsaⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Tyoluena nnoom:

—Ñequio na ndo' Ty'oots'om catseineiⁿ ñ'oom na mayuu'cheⁿ. Já cwila'nooⁿâ na juu tsaⁿs'am'aaⁿ matseixmaaⁿ jnaⁿ.

25 Ndo' t'oo ndaana, matsoom:

—Ticaljeiia, aa jom ts'aⁿ na matseixmaⁿ jnaⁿ. Ñe'cwii waa na matsei'noⁿa, meiiⁿ na ñet'ooⁿ na nchjaⁿya, saa je' ya manty'iaa.

26 Quia jo' ta'x'eennda'na nnoom. Jluena:

—¿Ljo' s'aaⁿ 'u? ¿Chiuu s'aayom na ya manty'ia'?

27 T'oo ndaa naⁿñeeⁿ, matsoom:

—Majnda tsjooya ndaa'yo', saa ticalañ'oom'ndyo'. Ndo' je' ¿chiuu na ñe'candyennda'yo'? ¿Aa mati 'o ñe'calajomndyo' ñ'oom na mañequiaaⁿ?

28 Ndo' jla'jnaaⁿ naⁿñeeⁿ ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Jluena:

—'U cwiluiindyuu' ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom'm, saa já cwilajomndyô ñ'oom na tyoñequiaa Moisés.

29 Já manquiuuyayâ na seineiⁿ Ty'oots'om nnom Moisés, saa tsa^maaⁿ meiⁿ cwe' ticaliuuyâ yuu jnaⁿyom.

30 T'o tsaⁿñeeⁿ ndaana, matsoom:

—Jeeⁿcheⁿ ndya' cjaawee' ts'ooⁿ na luaa', na 'o ticaliu'yo' yuu jnaⁿyom, ndo' jnda tquiaaⁿ na ya manty'iaa.

31 Cha'tsondyo manquiuuya na Ty'oots'om xocañeeⁿ ñ'oom ndyuee nn'aⁿ na laxmaⁿ jnaⁿ. Saa meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseit'maaⁿñe jom ndo' na mach'ee yuu na l'ue ts'oom, tsaⁿñeeⁿ ñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo.

32 Cantyjati xuee na jnaⁿ tsjoomnancue, meiⁿjom ndii' tyoondye nn'aⁿ na ñet'oom cwii ts'aⁿ na s'aa na ya manty'iaa' cwii ts'aⁿ na tuiiñê na nchjaaⁿ.

33 Xeⁿ nchii Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿ tsa^maaⁿ!, tjaa na ndaa nnts'aaⁿ.

34 T'oona nnoom, jluena:

—'U cha'tso na cha'tso cantyja na tuiindyuu' matsei'xmaⁿ jnaⁿ. Ndo' ¿aa matseijndu' na m'moⁿ ndaa já?

Quia jo' tjeii'na jom wats'om chjoo 'naaⁿna yuu cwitjomndyena.

La'xmaⁿna cha'na nn'aⁿ nchjaaⁿ jo nnom Ty'oots'om

³⁵ Jndii Jesús na tjeii'na tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Quia ljeiiⁿ juu, matsoom nnom:

—¿Aa matseyiu' ñequio Jnda Ty'o^oots'om?

³⁶ T'o tsaⁿñeeⁿ, matsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ¿c^waaⁿ ts'aⁿ jom cha ya nntseyiu'a ñ'eⁿñê?

³⁷ Matso Jesús nnoom:

—Majnda nty'ia' jom. Mannc^o na matseinaⁿya njom' cwiluiindy^o nqueⁿ.

³⁸ Quia jo'cheⁿ matsoom:

—'U Ta, matseyiu'a ñ'eⁿndyu'.

Ndo' seit'maaⁿñê Jesús.

³⁹ Ndo' Jesús matsotyeⁿcheⁿ:

—Ja jndy^o tsjoomnancuewaañe na nntoⁿ'a nn'aⁿ. Nquiee nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na cwila'noⁿ'na chiuu waa cantyja 'naaⁿ' Ty'o^oots'om nnts'aa na nnc'omna cha'cwijom ts'aⁿ na nchjaaⁿ'. Ndo' joo nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na m'aⁿna na nchjaaⁿ'na cantyja 'naaⁿ' Ty'o^oots'om, jooⁿna ñequiaya na canda^a'ya nla'noⁿ'na cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

⁴⁰ Ndyoo' meintyjee' cwantindye nn'aⁿ tmaaⁿ' fariseos, ndo' jndyena na luaa' tso Jesús. Quia jo' ta'x'leena nnoom, jluena:

—¿Aa mati jâ mach'leena' na nchjaaⁿya?

⁴¹ T'o Jesús nda^a'na, matsoom:

—Xeⁿ na je' laxmaⁿ'yo' cha'na nn'aⁿ na ticala'noⁿ' cantyja 'naaⁿ' Ty'o^oots'om quia jo' tjaa'naⁿ jnaⁿ na cwilaxmaⁿ'yo'. Saaⁿ nc'e na cwindu'yo' na 'o laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na canda^a'ya cwila'noⁿ' cantyja 'naaⁿ' Ty'o^oots'om, jo' chii cwilaxmaⁿ'yo' na cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo'.

10

Ñ'oom na tjañoom' cantyja 'naaⁿ' tiom canmaⁿ

¹ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa^a'yo', juu ts'aⁿ na nchii 'ndyoots'a tiom wjaaqueie' yuu na ñjomndye canmaⁿ, saaⁿ cwiicheⁿ joo wjaawaaⁿ juu tiom'ñeeⁿ na nncwincjeeⁿ'eⁿ juuna', tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿcanch'ue ndo' tsaⁿ na mawincje' tiom.

² Saaⁿ nquii ts'aⁿ na cwiluiiñe na mateix'ee canmaⁿ, xcwe 'ndyoots'a tiom nncjaaqueⁿ'eⁿ.

³ Ts'aⁿ na mach'ee cwenta 'ndyoots'a tiom'ñeeⁿ, matseicanaaⁿñe na nncwinoom. Ndo' joo canmaⁿ'ñeeⁿ na mateix'eeⁿ cwita'jnaaⁿ'yo' jñeeⁿ'eⁿ. Macwjeeⁿ'eⁿ ncueeyo', wjaachom jooyo'.

⁴ Ndo' quia na jnda tjeiiⁿ'eⁿ cha'tso canmaⁿ na mach'eeⁿ cwenta, wjaajñeeⁿ jo ndaa^a'yo', 'oontyjoyo' naxeeⁿ'eⁿ ee cwita'jnaaⁿ'yo' jñeeⁿ'eⁿ.

⁵ Cwii ts'aⁿ na ticata'jnaaⁿ'yo' na nchii ty'oyo', xoc'oontyjoyo' naxeⁿ', hasta nlei'nomyo' juu. Ee ticata'jnaaⁿ'yo' jndyee' cwiicheⁿ ts'aⁿ na nchii ty'oyo'.

⁶ Luaa' ñ'oom na cwe' tjañoom' na seineiⁿ Jesús nda^a'na. Saaⁿ ticala'noⁿ'na ljo' ñe'catsona'.

Jesús cwiluiiñê ts'aⁿ na canda^a'ya mateix'ee canmaⁿ

⁷ Ndo' seineiⁿticheⁿ Jesús nda^a'na ñeeⁿ. Tsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa^a'yo', ja cwiluiindy^o 'ndyoots'a tiom na cwi'ooquie' canmaⁿ.

⁸ Cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tquiocalue na cwiluiindy^e na nntei'x'ee canmaⁿ cwii tjo^ocheⁿ na jndy^o, joo naⁿ'ñeeⁿ la'xmaⁿ'na naⁿcanty'ue ndo' nn'aⁿ na cwiwincje' tiom. Saaⁿ joo canmaⁿ na mayuu'cheⁿ cwiluiindy^e cwentaya tînquiandyena cantyja 'naaⁿ' naⁿ'ñeeⁿ.

⁹ Ja 'ndyoots'a tiom cwiluiindyō. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncjaaquiee' cantyja 'naⁿya, tsaⁿñeeⁿ nlu'i'n'maaⁿñê. Nntseijomna' jom cha'cwijom cwii catsmaⁿ na maljeiyo' na nlcwa' na macalui'yo' tiom'ñeeⁿ ndo' na macwjee'nnda'yo'.

¹⁰ 'Tsaⁿcanch'ue ñequii'cheⁿ na macwjeeⁿeⁿ na nnch'ueeⁿ nntseicueⁿeⁿ ndo' na nntsei'naⁿaⁿ. Ja jndyōō na ñequia na ticantycwii na cwita'ndo' nn'aⁿ, ndo' cha na candaā'ya na nla'xmaⁿna juu jo'.

¹¹ Ja cwiluiindyō ts'aⁿ na candaā'ya mateix'ee canmaⁿ. Juu ts'aⁿ na candaā'ya na mateix'ee canmaⁿ ntsmeiⁿ!, mañequiaañe na cue' cwentaayo'.

¹² Saa juu tsaⁿntjom na nchii cwiluiiñê ty'oyo' ee cwe' mach'eeⁿ cwenta jooyo', noom'm na ndyocwjee'cañoom lobo. Quia jo' ma'ñeeⁿ canmaⁿñeeⁿ, maleinoom. Ndo' juu lobo'ñeeⁿ mantyjō ndo' mat'uii jooyo'.

¹³ Maleinom tsaⁿñeeⁿ ee cwe' tsaⁿntjom jom, jo' chii ticajnda ntyjeeⁿ canmaⁿñeeⁿ.

¹⁴⁻¹⁵ 'Ja cwiluiindyō ts'aⁿ na candaā'ya mateix'aya canmaⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ wajnaaⁿ! Tsotyā ja, mati ja mawajnaⁿa jom. Maluaa' matseijomna' na wajnaⁿa canmaⁿ ntsmaaⁿa, ndo' quioo' ntsmaaⁿa cwitajnaaⁿyo' ja. Ndo' mañequiaandyō na c'io^o cwentaa canmaⁿ ntsmaaⁿa.

¹⁶ Mati mam'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena canmaⁿ ntsmaaⁿa na tic'omna tmaaⁿwaa. Mati joona cwiluiindyō na cjocachooya, ndo' nnquiontyjona na nncwaⁿya joona. Ndo' nncuaa na ñe'cwii tmaaⁿ!, ndo' ñe'cwii ts'aⁿ na nnteix'ee joona.

¹⁷ 'Nquii Tsotyā jeeⁿ candya' ts'oom ja, ee mañequiaandyō na c'io^o cwentaa nn'aⁿ na cwiluiindyena canmaⁿ ntsmaaⁿa cha ñequiaaⁿ na nncwando'nnda'a.

¹⁸ Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu na nndaā nntseicuee' ja na nchii ñ'oomya. Manncoⁿtyā mañequiaandyō na ljo' catjōⁿ. Waa najndō na cwiluiindyō na cats'aa na ljo', ndo' mati waa na jndō na nncwando'xco. Luaa' ñ'oom na sa'ntjom Tsotyāya na catseixmaⁿya.

¹⁹ Jnda na jndye nn'aⁿ judíos ñ'oommeiⁿ! s'aana' na tîcatjoom'nnda' na jla'neiⁿna cantyja 'naaⁿaⁿ.

²⁰ Ee jndyendye joona jluena:

—Tsaⁿjndii matseixmaaⁿ, ndo' jnda teintjeiⁿñê. ¿Chiuu na cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ?

²¹ Saa nt'omndye joona jluene:

—Nchaa l'uu ñ'oommeiⁿ! la'xmaⁿna' ñ'oom na nntseineiⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ! tsaⁿjndii. ¿Aa nnts'aacheⁿna' cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ! tsaⁿjndii nndaā nnts'aa na nnty'iaa' ts'aⁿ na nchjaaⁿ!?

Tînquiandyē nn'aⁿ judíos cantyja 'naaⁿ! Jesús

²² Tsjoom Jerusalén tuee' xuee quia cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos na cwijaañjoom' n'omna xjeⁿ na tiooxconnda' weloo weloona cwenta wats'om t'maⁿ l'ō Ty'oqts'om.

²³ Ndo' xcwe ncueesua' quia tuee' xuee'ñeeⁿ. Jesús m'aaⁿ wats'om t'maⁿ 'naaⁿna. Manoom naquii' cwii w'aa cwentaa' wats'om'ñeeⁿ na cwe' wanaaⁿ ndiocheⁿ na s'aa Salomón.

²⁴ Quia jo' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos tjaa'ndyena tsei Jesús. Ta'x'eena nnoom jluena:

—¿Cwanti yo na maleichu' jâ na matseñ'eeⁿndyu' jâ? Xeⁿ na mayuu' cwiluiindyū' Cristo, ntyjaju catsu' ndaāyâ.

²⁵ Matso Jesús ndaāna:

—Jnda tsjōō na ljo' ndaa'yo', saa maxjeⁿ tîcalayu'yo'. Majoo ts'iaaⁿ na mats'aa ñequio najndeii na matseixmaⁿ Tsotyā, joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'naⁿya.

26 Saa 'o tiñe'calayu'yo' ñ'e'ndyō cwe' nc'e nchii cwiluiindyō canmaⁿ ntsmaaⁿa.

27 Ee nn'aⁿ na cwiluiindyē canmaⁿ ntsmaaⁿa cwindyena jndyeya, ndo' ja mawajnaⁿa joona, ndo' joona cwinquiontyjōna naxaⁿa.

28 Ja mañequia na ticantycwii na cwita'ndo'na, meiⁿ tajom catsuundyena. Ndo' tjaa meiⁿcwii ts'aⁿ na ndaaⁿ nncwji' joona l'ōō.

29 Ee nquii Tsotyā na tquiaaⁿ joona l'ōō, jom cwiluiit'mañetyeeⁿ na cha'tso, ndo' meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ juu ndaaⁿ nncwji' joona l'ōōⁿ.

30 Ja ñequio Tsotyā ñe'cwii cwiluiindyō ñ'e'ñê.

31 Jndaⁿ na jndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na luaa' ñ'oom tso Jesús, jla'xcwiinnda'na ljo' na nntuee'na nacjoom'm.

32 Quia jo' tsoom ndaana:

—Majndye ts'iaaⁿ na ya jnda s'aaya jo ndaa'yo' ñequio najndei na matseixmaⁿ Tsotyaya. ¿Cwaaⁿ cwii juuna' na mach'eena' na ñe'cajñom'yo' ljo' ja?

33 Ndo' t'ōō judíos'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—Nchii ñe'cajñōō'yâ ljo' 'u cwe' cwii ts'iaaⁿ na ya mache'. Nl'aayâ na luaa' 'u ee matseijnaⁿ Ty'ōots'om. Ee 'u cwe' ts'aⁿ 'u, saa mache' na cwiluiindyū Ty'ōots'om.

34 Jesús t'ōōⁿ ndaana, tsoom:

—Naquii' ljeii ñ'oom' Ty'ōots'om na cwileiñ'om'yo', manquiu'yo' na nquii Ty'ōots'om matsoom: “Ndaa' 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ matsjōō na matseijomna' 'o cha'na nncō.”

35 Matsoticheⁿ Jesús:

—Tso Ty'ōots'om ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos na matseijomna' joona cha'na nqueⁿ. Ndo' manquiuuya na tixocats'aana' na cwe' cantu ñ'oom na tsoom.

36 Jo' chii tixcwe na cwindu'yo' na matseijnaaⁿa jom nc'e na tsjōō na cwiluiindyō Jnaaⁿ. Ee nqueⁿ ty'ioom ts'iaaⁿ ja, ndo' sa'ntjoom ja na candyoc'ōō'ndyō quii'ntaaⁿ 'o nn'aⁿ tsjoomnancue.

37 Jo' chii xeⁿ nchii ts'iaaⁿ 'naaⁿ Tsotyā mats'aa, ticalayu'yo' ñ'e'ndyō.

38 Saa nc'e na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿa, jo' chii calayu'yo' cantyja 'naaⁿ mañejoo ts'iaaⁿñeeⁿ meiiⁿ na tiñe'calayu'yo' ñ'e'ndyō ja. Ee cantyja 'naaⁿ joona' nliu'yo' ndo' nla'noⁿ'yo' na nquii Tsotyā ñe'cwii cwiluiiñê ñ'e'ndyō, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindyō ñ'e'ñê.

39 Quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' jla'jndaa'ndyena na nnt'uena jom, saa tîcandaā l'ana, tjaaⁿ.

40 Quia jo' tel'ty'ioonndaā'â jndaa Jordán ñ'eⁿ Jesús yuu ñet'oomjndyee Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ. Ndo' majndye xuee ñet'ōō'yâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús.

41 Ndo' jndye nn'aⁿ tquie'cañom na m'aa'yâ na ñe'candyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Tyoluena ndaaⁿ nc'iaana:

—Juan meiⁿcwii ts'iaaⁿ tyooch'eeⁿ na xocandaā nluina' na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Saa cha'tso ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿm'aaⁿ, ñequii'cheⁿ na mayuu' joona'.

42 Ndo' majndye nn'aⁿ tyola'yu' ñ'eⁿ Jesús jo' jo'.

11

Na tue' Lázaro

1 Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ wii' na jndyu Lázaro. Juu tsaⁿñeeⁿ tyom'aaⁿ tsjoom Betania ñequio María ñequio xjoom Marta.

2 Majuu María, xjo Lázaro'ñeeⁿ, tsaⁿ na tu'nquio ncheⁿ nc'ee Jesús, ndo' ñequio sooxqueeⁿ tyuee'ñê nc'ee.

3 Ndo' joo yolcu'ñeeⁿ jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ Jesús. Jluena:

—'U Ta, juu ts'aⁿ na jeeⁿ candya' ts'om', weeⁿeⁿ.

⁴ Jnda na jndii Jesús ñ'oomwaa', matsoom:

—Tycuwaa' nchii macandā na cwe' nntseicuee'na' jom. Matjoom na luaa' cha caluiit'maaⁿñe Ty'oqots'om cantyja 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati nntseit'maaⁿñê ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ.

⁵ Jeeⁿ wi' ts'om Jesús Marta ñequio tyjee tsaⁿñeeⁿ ñequio nquii Lázaro.

⁶ Jnda na jñeeⁿ na wii' Lázaro'ñeeⁿ, ljoo'ñetyeeⁿ we xuee jo' jo' yuu na m'aaⁿ.

⁷ Jnda teinom we xuee'ñeeⁿ, já nn'aⁿ na t'maaⁿ na calajomndyō ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, matsoom ndaayâ:

—Tsaanndaa'a Judea.

⁸ Jo' chii l'uuyâ nnoom:

—'U ta na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'oqots'om ndaayâ, tyoowijndye xuee na jla'jndaa'ndye nn'aⁿ judíos na njñomna ljo' 'u, ndo' ¿aa jo' wja'nnda'?

⁹ T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Ndicwaⁿ waa xjeⁿ na nnts'aatyā ts'iaaⁿ cwii tjocheⁿ na nnt'ue nn'aⁿ judíos ja. Ndo' na luaa' waa matseijomna' cha'cwijom na cwii xuee na candaa'ya canchoo'we horas na nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ. Quia naxuee manom ts'aⁿ, xocwity'ueeⁿ, ee ya tquioom'm nc'e na manty'iaa' ñe'quioom' tsjoom-nancuewaañe.

¹⁰ Saa tixocandaa nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ natsjom. Xeⁿ nnts'aaⁿ na ljo' nncwity'ueeⁿ, ee tjaa'naⁿ naxuee c'oom ñ'eⁿñê.

¹¹ Jnda tsoom na luaa' ndaayâ, tsotyeeⁿcheⁿ:

—Juu ti'x'iaaya Lázaro watsom, saa jō na nntseilcwiya jom.

¹² Quia jo' t'ooyâ, l'uuyâ:

—Jeeⁿ 'u Ta, xeⁿ na cwe' watsom, maxjeⁿ nlco'yana' jom.

¹³ Seineiⁿ Jesús ñ'oomwaa' ee na m'aaⁿ ts'ooñe Lázaro, saa já jlatiuuyâ na ma'mooⁿ na watsoo tsaⁿñeeⁿ.

¹⁴ Quia jo' tsondyeyoom ndaayâ:

—Jnda tue' Lázaro.

¹⁵ Ndo' neiⁿya na tic'oonyā jo' jo' quia na tueeⁿeⁿ cha na nlayu'yo'. Je' cjaaya na m'aaⁿ.

¹⁶ Tomás, tsaⁿ na cwilacajndyuuyâ catyeⁿnquiee, juu cwii já nn'aⁿ na canchoo'wendyō na t'maⁿ Jesús na calajomndyō ñ'eⁿñê, matso ti'ñeeⁿ ndaayâ:

—Mati cjaaya cha mañejom cwjaaya ñ'eⁿñê.

Tseixmaⁿ Jesús na cwita'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja

¹⁷ Quia jo' saayâ, squiaayâ Betania. Jnda na squiaayâ jo' jo' tyolue nn'aⁿ nnom Jesús na jnda ñequiee xuee na ndii' Lázaro tsei'tsuaa.

¹⁸ Tsjoom'ñeeⁿ cha'na we kilómetros waljoo' xcwe na tquia m'aaⁿna' ñ'eⁿ Jerusalén.

¹⁹ Ndo' majndye nn'aⁿ judíos jnda tquie'cañom Marta ñequio María. Tquiola'jomndyena na cwiñe'quiana na t'maⁿ n'om naⁿñeeⁿ na tue' Lázaro.

²⁰ Jnda na jndii Marta na jnda wjaawindyōô ñ'eⁿ Jesús, jlueeⁿeⁿ na jndyocatjomñê juu yuu na m'aaⁿyâ. Saa María ljoo'ñê na waa w'aa.

²¹ Matso Marta nnom Jesús:

—'U Ta, toom cwe' m'aaⁿ ñjaaⁿ, tîcwe' ñetyjō.

²² Saa meiiⁿ na jnda tueeⁿeⁿ ntyjiiyaya na meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nlcaⁿ nnom Ty'oqots'om, ñnequiaaⁿ.

²³ T'o Jesús, matsoom nnom:

—Ncwando'nnda' ti'ty'iu' meiiⁿ na jnda tueeⁿeⁿ.

²⁴ T'o Marta nnoom, matso:

—Ntyjiiya na nncwando'nnda' ñetyjō xuee na macanda quia na nntseinlcwi Ty'oots'om nn'a'n na jnda tja.

²⁵ Matso Jesús nnom:

—Ja cwiluiindyō na mañequia na cwita'ndo'xco nn'a'n, ndo' ja mañequia na ticantycwii na mawando' ts'a'n. 'Ñee'n juu na matseyu' ñ'e'ndyō, meii'n na cue', maxje'n nncwando'xco.

²⁶ Ndo' ticwii cwii ts'a'n na matseyu' ñ'e'ndyō, ticantycwii na nncwando', ndo' mei'n tijoom nntsuuñe. ¿Aa matseyu' na ljo'?

²⁷ Matsoom nnom Jesús:

—Mayuu' Ta, matseyu'a na 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda Ty'oots'om. Ma'ujō na tseixma'n na nncwje'cañoom' tsjoomnancue.

Seichjoo'na' ts'om Jesús, ty'ioom

²⁸ Jnda na tso Marta na luaa', quia jo' tjaa'n, tjacwaa'n tyjee'n María. Ñemaa'n matsoom nnom tsa'ñee'n:

—Jnda tyjee' nquii Maestro ndo' maquee'ñê 'u.

²⁹ Quia na jndii María na ljo', seityuaa'n, jndyocatjomñê Jesús yuu na m'aa'nyâ.

³⁰ Ee xje'ñee'n tyootsaaquiaâ qui' tsjoom ñ'e'n Jesús. Ndi m'aa'nyâ ñ'e'ñê yuu na tjacatjomñê Marta jâ.

³¹ Ndo' joo nn'a'n judíos na cwila'jomndye ñ'e'n María na cwiñe'quia na t'ma'n ts'oom, quia nty'iaana na seityuaa'n, teicantycwii, jluee'n qui' w'aa, ty'entyjōna naxee'n. Ee jla'tiuuna na wjaacaty'ioom yuu waa tsei'tsuaa.

³² Quia na tue'n na m'aa'nyâ ñ'e'n Jesús, tcoom'm xtyee'n jo nc'ee. Matsoom nnom:

—Jee'n 'u Ta, toom cwe' m'aa'n ñjaa'ñe, quia jo' tîcue' ñetyjō.

³³ Nty'iaa' Jesús na jee'n maty'ioo María, ndo' jee'n cwityuee nn'a'n judíos na tquiontyjō naxee'n. Quia jo' jee'n seichjoo'na' ts'om Jesús, ndo' sei'ndaa'na ntyjee'n.

³⁴ Tax'ee'n ndaana, matsoom:

—¿Yuu cwijom ty'iu'yo' jom?

Jluena nnoom:

—Ta, candyo' canty'ia'.

³⁵ Ndo' Jesús ty'ioom.

³⁶ Quia jo' joo nn'a'n judíos jlue:

—Que'yo' cwenta na jee'n wi' ts'oom ti'ts'oo.

³⁷ Saã cwantindye joona jluena:

—Tsans'am'aa'n s'aa'n na ya nty'iaa' tsa'nchjaa'n. ¿Aa nchii mati ndaa nnts'aa'n na tîcue' Lázaro?

Tquiaa Jesús na ta'ndo'xco Lázaro

³⁸ Sei'ndaa'nnda'na' ntyjii Jesús. Saayâ ñ'e'ñê yuu na waa tsue'tsjō' na tuii tsei'tsuaa juuna'. Cwita' tsjō' 'ndyoots'aa'na'.

³⁹ Tso Jesús ndaana:

—Quindyō'yo' tsjō'waa.

Juu Marta, xjo ts'oo, matsoom:

—Jee'n 'u Ta, je' jnda teic'eeñê ee jnda jnda' ñequiee xuee na tuee'n.

⁴⁰ Matso Jesús nnom:

—¿Aa nchii jnda tsjōō njom', xe'n nntseyu' nnty'ia'njom' na nntseit'maa'ñena' Ty'oots'om?

⁴¹ Quia ljo'che'n tei'ndyōona tsjō' yuu na tjaa'ndyena ts'oo. Ndo' jlundañê, matsoom:

—Jee'n quian'ua' 'u Tsotyaya na mand'i' ñ'oom 'ndyōya.

42 Ee mantyjiiya na ñequii'cheⁿ mandi' ñ'oom na matseinaⁿya njom'. Saa cwe' nc'e nn'aⁿ na jndyendye na m'aⁿna na cañomya jo' chii tsjooya ñ'oomwaa' cha cala'yu'na na 'u jñom' ja.

43 Ndo' quia na jndaⁿ tsoom na luaa', seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ, tsoom:

—Lázaro, calui'.

44 Ndo' juu ts'oo Lázaro, jlueeⁿeⁿ na chu'tyjoo liaa na tintmeiⁿ nc'eeⁿ ndo' l'ooⁿ. Ndo' ta' nnoom payom. Matso Jesús ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—Calacanⁿyo' liaameiⁿ cha nndaⁿ nncjaⁿ.

Jla'jndaa'ndye nn'aⁿ judíos na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

45 Ndo' majndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ quia na nty'iaana na luaa' s'aa Jesús, jla'yu'na ñ'eⁿñê.

46 Saa nt'omndye joona ty'entyjaa'na nn'aⁿ fariseos. Tyoluena chiuu nty'iaana na s'aa Jesús.

47 Jo' chii tjomndye nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos ñequio nt'omcheⁿ nc'iaana na m'aⁿ n'iaaⁿ. Tyoluena ndaaⁿ nc'iaana:

—¿Chiuu nl'aayoⁿ? Ee teijndye ts'iaaⁿ t'maⁿ mach'ee tsaⁿm'aaⁿ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa.

48 Ndo' xeⁿ cwe' n'ndyaatoⁿ na ncjaach'eetyeeⁿ na luaa', quia jo' cha'tso nn'aⁿ nla'yu' ñ'eⁿñê. Ndo' na ljo' nquiee naⁿmaⁿn'iaaⁿ nn'aⁿ romanos nla'tyuii'na wats'om 'naaⁿ jaa nn'aⁿ judíos ñequio ndaandyuaa 'naaⁿya.

49 Caifás jndyu cwiindye joo naⁿñeeⁿ na luaa' tso. Juu cwiluiitquieñê chu'ñeeⁿ ndaaⁿ ntyee cwentaa jaa nn'aⁿ judíos. Matsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—'O meiⁿchjoo ticala'noⁿyo'.

50 Meiⁿ ticaliu'yo' na yati xeⁿ na cue' cwii tsaⁿs'a cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ ndyuaaya, cha tints'aa gobiernom na cwjaaya na cha'tsondyo.

51 Saa nchii cantyja na jndo' ts'om nqueⁿ na luaa' ñ'oom tjeiiⁿeⁿ. Jom nc'e na cwiluiiñê tyee na cwiluiit'maⁿñê ndaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos chu'ñeeⁿ, jo' chii seijndo' Ty'oots'om ts'oom na nncue' Jesús cwentaa nn'aⁿ judíos.

52 Ndo' nchii macandaⁿ cwe' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, mati nntjoom na ljo' cha cha'tsondye nn'aⁿ na meiⁿquiayuucheⁿ na m'aⁿ na quit'maⁿ n'om jom nntseitjom Ty'oots'om joona cantyja 'naaⁿaⁿ.

53 Jo' chii nc'e na luaa' tso Caifás, cantyjati xuee'ñeeⁿ jnaⁿna' na jla'jomndye naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ na nla'cuee'na Jesús.

54 Cwe' nc'e jo', tíconom xcweyaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos. Jo' chii jluii'â ts'ondaa Judea ñ'eⁿñê, saayâ cwii tsjoom chjoo na jndyu Efraín. Tsjoom'ñeeⁿ candyoo' m'aaⁿna' ñequio ndyuaa na tjaa nn'aⁿ c'oom. T'ooⁿyâ ñ'eⁿñê jo' jo' cwantindy xuee.

55 Ndo' jndaⁿ jaawindyoo' na nncuee' xuee pascua na jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaaya canmaⁿ. Cwii tjocheⁿ na nncuee' xuee pascua'ñeeⁿ, jndyendye nn'aⁿ jlui'na njoomna, ty'ena Jerusalén cha nndaⁿ nntjei'ljuu'ndyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila't'maaⁿndyo Ty'oots'om.

56 Joo nn'aⁿ na ty'e xuee tyol'ueena Jesús. Yocheⁿ na tyom'aⁿna wats'om, tyoluena ndaaⁿ nc'iaana:

—¿Chiuu m'aaⁿ n'om'yo', aa nnts'aacheⁿna' na ticañoom ncuee'?

57 Ntyee na cwiluiitquiendye ndaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos tqueⁿna ñ'oom na jndei'na'. Sa'ntjomna xeⁿ m'aaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ntyjii yuu m'aaⁿ Jesús, catseicandii tsaⁿñeeⁿ joona, cha na nndaⁿ nnt'uena jom.

12

*Tu'nquio María ncheⁿ cjoo' nc'ee Jesús
(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)*

¹ Yom xuee cwii tjoō na nla'tyeⁿ nn'aⁿ judíos xuee pascua quia cwila'cwjeena canmaⁿ, ndo' squiaayâ tsjoom Betania ñ'eⁿ Jesús. Squiaayâ na m'aaⁿ Lázaro, tsaⁿ na tquiaaⁿ na wando' xco jnda na tue'.

² Tyola't'maaⁿndyena Jesús jo' jo'. Jla'jndaa'ndyena cwii nantquie na tcwaa'â. Marta tyondi'ntjoom ndaayâ ndo' juu Lázaro'ñeeⁿ tacatyeeⁿ ñ'eⁿndyô na meindyuaandyô nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿ Jesús.

³ Ndo' juu María maleiñ'oom cwii tsua' xjo ncheⁿ na ñequii'cheⁿ nardo. Juuna' jeeⁿ jdana'. Tu'nquioom ncheⁿñeeⁿ nc'ee Jesús, jnda jo' tyowee'ñê nc'ee ñequio sooxqueeⁿ. Na s'aaⁿ na ljo' tju'na' jndye cachi cha'waa quii' w'aa.

⁴ Mañ'eⁿ Judas Iscariote, jnda Simón, juu mawaa xjeⁿ na ñequiaa cwenta Jesús. Tsaⁿñeeⁿ cwii jâ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê.

⁵ Matso:

—Cwa nchii na teil'ua ncheⁿwaa' na cwii ndyee siaⁿto s'om denario. Ñequio s'om'ñeeⁿ nndaā nnteijndei ts'aⁿ ndyeñeeⁿ.

⁶ Saā nchii tsoom na luaa' nc'e na jeeⁿ wi' ts'oom ndyeñeeⁿ saā ee na jeeⁿ canch'ueñe ndo' nc'e na jom maleiñ'oom tjaⁿche na ñjom s'om na cwileil'uee'ndyô na cha'tsondyô, ndo' xjeⁿto jom macwjeeⁿeⁿ s'om jo' jo'.

⁷ Saā matso Jesús:

—Ca'ndii' yuscum'aaⁿ na luaa' mach'eeⁿ. Matseijndaa'ñê cantyja 'naaⁿ xuee na nncjaanty'iuu'ndyo.

⁸ Ee ndyeñeeⁿ ñequii'cheⁿ na m'aⁿna ñ'eⁿndyo', saā ja nchii ñequii'cheⁿ na nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo'.

Jla'jndaa'ndye ntyee na nla'cuee'na Lázaro

⁹ Jo' chii quia na jndye nn'aⁿ na jndyendye na jo' jo' m'aaⁿ Jesús, tqwie'cañomna na m'aaⁿyâ. Ee nchii macanda nc'e na ñe'canty'iaana Jesús, saā mati ñe'canty'iaana Lázaro, ts'aⁿ na tue' na tquiaa Jesús na tando'xco.

¹⁰ Cwe' nc'e jo', ntyee na cwiluiitquiendye ndaā nn'aⁿ judíos, mati jla'jndaa'ndyena na nla'cuee'na Lázaro.

¹¹ Ee cwe' cantyja 'naaⁿ jom majndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ toⁿndye cantyja 'naaⁿ ntyee, jla'yu'na ñ'eⁿ Jesús.

*Jla't'maaⁿndye nn'aⁿ Jesús quia squiaayâ Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)*

¹² Teincoo cwiicheⁿ xuee nn'aⁿ na jndyendye na tqio ncuee, jndyena na manndyoo' na nntsquiaayâ Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

¹³ Jo' chii ty'echona njom, ty'ecatjomndyena jâ ñ'eⁿñê. Tyola'xuaana tyoluena:

—Caluiit'maⁿñe Ty'oots'om. Catio'naaⁿñê nquii ts'aⁿ na mandyo ñequio xuee' nquii na cwiluiiñe Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel.

¹⁴ Ndo' ljeii Jesús cwii snom chjoo. Tjaljoom juuyo'. Ndo' na ljo' s'aaⁿ seicandaā'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii.

¹⁵ Matsona':

'O nn'aⁿ tsjoom Jerusalén, tila'catyuendyo'.

Canty'ia'yo' macwjee'cañoom nqueⁿ na cwiluiiñê

Rey cwenta' 'o, na waljoom snom.

¹⁶ Jâ nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê ticala'nooⁿâ ñ'oommeiⁿ najndyee. Saā ndanquia quia na jnda seit'maaⁿñe Ty'oots'om jom, tjañjoom' n'ooⁿyâ na teiljeii ñ'oommeiⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ, ndo' maxjeⁿ tuii na ljo'.

17 M'aⁿ cwii tmaaⁿ¹ nn'aⁿ judíos quia t'maⁿ Jesús Lázaro na ñejndii' quii' tsei'tsuaa. Jnda na tquiaaⁿ na wando'xco Lázaro'ñeeⁿ, quia jo' tyot-jeii'yuu'ndye naⁿ¹ñeeⁿ chiuu nty'iaana na tuii.

18 Macwe' juu ts'iaaⁿ¹ñeeⁿ na s'aa Jesús na tixocandaꝯ nluu na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, jo' na ty'ecatjomndye nn'aⁿ na jndyendye jom quia jnda jndyena na ljo' s'aaⁿ.

19 Saa joo fariseos'ñeeⁿ tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Aa jndo'yo' je'? Maxjeⁿ tjaa na nndaꝯ nl'aaya. Cha'tsondye nn'aⁿ cwilajomndye ñ'eⁿ¹ñê.

Nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego cwil'ueena Jesús

20 Ndo' tyom'aⁿ cwantindye nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na ty'e ncuue quia cwila'cwjee nn'aⁿ judíos canmaⁿ.

21 Tquie'cañom naⁿ¹ñeeⁿ Felipe. Jom ts'aⁿ tsjoom Betsaida, ts'ondaa Galilea. Nn'aⁿ griegos'ñeeⁿ ty'ecataⁿna cwii naya'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—Aa re sa, l'ue n'ooⁿyâ na nlanaaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús.

22 Quia jo' tja Felipe, matsoom na ljo' nnom Andrés, ndo' wendye jona ty'ecaluena na ljo' nnom Jesús.

23 Tso Jesús ndaꝯana:

—Ja cwiluiindyꝯ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Jnda tue'ntyjꝯ xjeⁿ na t'maⁿ nlco'wi'na' ja, ndo' cantyja 'naaⁿ¹ jo' Ty'oots'om nntseit'maaⁿ¹ñê ja.

24 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooꝯya ndaa'yo', cwii lqueeⁿ na cwiquioo, xeⁿ ticjaaquiee'na' quii' ts'o yuu na nntseijomna' cha'cwijom na nncue'na', cwiljona' na ñenquiina'. Saa xeⁿ nnom' ts'aⁿ juuna' quii' ts'o yuu na matseijomna' na nncue'na', quia jo' majndye nncue' nnts'aana'.

25 Ñ'eeⁿ juu na matseicandya' ts'om cantyja na matseijndaa'ñe nquii na nncwando', jnaaⁿ¹ jo' nntsuuñe. Saa juu ts'aⁿ na mach'ee na jndoo' cantyja na wjaam'aaⁿ, nndaⁿ tsaⁿ¹ñeeⁿ na ticantycwii na nncwanoom'm.

26 Ñ'eeⁿ juu ts'aⁿ na ñe'candi'ntjom noꝯⁿ, candyontyjoꝯⁿ naxaⁿ'a. Ndo' yuu na nnc'ooⁿya majo' jo' nnc'oom ts'aⁿ na mandi'ntjom noꝯⁿ. Ndo' ñ'eeⁿ juu ts'aⁿ na nndi'ntjom noꝯⁿ nntseit'maaⁿ¹ñe Tsotyaya tsaⁿ¹ñeeⁿ.

Matseineiⁿ Jesús na nla'cuee' nn'aⁿ jom

27 'Je' mamatsei'ndaa'na' ts'ooⁿ, ndo' ¿chiuu nntsjoꝯ cantyja 'naaⁿ¹ jo'? ¿Aa nntsjoꝯ: “Tsotyaya, cwji'n'maaⁿndyu' ja juu xjeⁿ na nntjoⁿya nawi'waañe”? Saa xocatsjoꝯ na ljo' ee jnda jndyooꝯ cha na nnc'ioꝯ cwentaa nn'aⁿ.

28 'U Tsotyaya, quiaa' na catseit'maaⁿ¹ñena' 'u.

Xjeⁿ¹ñeeⁿ teic'uaa jndyee' Tsotyeeⁿ cañoom'luee. T'o:

—Jnda tquia na matseit'maaⁿ¹ñena' ja ndo' wjaatseit'maaⁿ¹ñetina' ja.

29 Nn'aⁿ na jndyendye na meintyjee' nacañoomyâ jo' jo', jndyena na ljo'. Jluena ndaa ntyjeena na seixuaa tsuee. Saa nt'om nn'aⁿ jlue:

—Cwii ángel seineiⁿ nnoom.

30 Tso Jesús ndaꝯana:

—Jndyeyo' na teic'uaa na seineiiⁿ cha cateijndeiina' 'o, nchii cha cateijndeiina' ja.

31 Ee jnda tue'ntyjꝯ xjeⁿ na nncu'xeⁿna' nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' mati nntyuii' na matseixmaⁿ tsaⁿjndii na matsaⁿntjom quii' n'om nn'aⁿ.

32 Ndo' quia na jnda jla'we nn'aⁿ ja na nla'cuee'na' ja, quia jo' nnts'aa na nntseitjomna' nn'aⁿ cantyja 'naⁿya.

33 Ñ'oomwaa' matsoom cha ca'moⁿna' cwaaⁿ cwii nnom na nntjoom na nncueeⁿ¹eⁿ.

34 T'ooⁿ nn'aⁿ na jndyendye, jluena:

—Majnda macwindyaaya na matso ñ'oom na sa'ntjom Ty'oots'om na teiljeina' na juu Cristo xocantycwii na m'aañê. Quia jo' ¿chiiu na matsu' na matsona' na nla'we nn'a^n juu na cwiluiiñe ts'a^n na jna^n cañoom'luee na nla'cuee'na juu? ¿Ñee^n juu luaa' na matsu' na cwiluiiñe ts'a^n na jna^n cañoom'luee?

³⁵ Quia jo' matso Jesús ndaana:

—Ja na cwiluiindyō naxuee quii'ntaa^n nn'a^n ndicwa^n m'aa'tyaya quii'ntaa'nyo'. Jo' chii ñequii'che^n c'om'yo' cantyja 'na'ya yoche^n na cwii m'aa'tyaya ñ'e'ndyo', cha tincwinom' natia 'o. Ee ts'a^n na m'aañe nacje 'naa^n' natia, ticaljeii yuu wjaañ'oomna' juu.

³⁶ Yoche^n na m'aa'ya na mañequia naxuee quii' n'om'yo', calayu'yo' ñequiondyō ja na cwiluiindyō naxueeñe. Ee na nla'yo' na ljo' nlaxma'nyo' cantyja 'naa^n' Ty'oots'om na nque^n cwiluiiñe naxueeñe.

Jnda na seinei^n Jesús ñ'oommei^n', tjaa^n yuu na xocaliu nañ'ee^n jom.

Tiñe'calayu' nn'a^n jndíos ñ'e^n Jesús

³⁷ Meii^n jndye ts'iaa^n na tyoch'ee^n jo ndaana na tixocaluii na cwe' ts'a^n nnts'aa, saa tiñe'cala'yu'na ñ'e'ñê.

³⁸ Luaa' tuii cha catseicandañ'ena' ñ'oom na tyotseiljeii profeta Isaías, matso:

Ta, ¿ñee^n juu na matseyu' ñ'oom na cwiñe'quiaayâ?

Ndo' tsotyee^n cwiiche^n ñ'oom:

¿Ñee^n juu na jnda t'mo^n Ty'oots'om nnom najndeii na matseixmaa^n?

³⁹ T'mo^n Isaías chiiu waa na tileicandañ nla'yu' nn'a^n judíos, ee waa cwiiche^n ñ'oom na matsoom:

⁴⁰ Cha'xje^n tileicanty'iaa' ts'a^n na nchjaa^n', maluaa' s'aa Ty'oots'om quii' n'omna, ndo' tquiaa^n na jla'quie' n'omna jo nnoom.

Nmeii^n' tuii cha tixocaliuna chiiu l'ue ts'oom ñ'e'ndyena, mei^n na nla'nq^n'na quii' n'omna.

Ee xe^n nnc'ooliuna chiiu l'ue ts'oom ndo' nla'nq^n'na, maxje^n nlcwe' n'omna ndo' nncwji'n'maañê joona.

⁴¹ Seinei^n Isaías ñ'oommei^n' quia na tco'na' nnoom na seit'maañe Ty'oots'om Jesús, ndo' seinei^n cantyja 'naa^n' juu.

⁴² Saa meii^n na luaa' tso Isaías, majndyendye nn'a^n na m'a^n n'iaa^n jo ndaa nn'a^n judíos, tyola'yu'na ñ'e^n Jesús. Saa jnaa^n' na nquiaana nn'a^n tmaa^n' fariseos, jo' chii ticatjei'yuu'ndyena na ljo'. Ee xe^n nla'ana na ljo' tixonquia fariseos'ñee^n na wanaa^n na nla'jomndyena xje^n na cwi'oona wats'om.

⁴³ Ee joona neii^n'tina na calue nc'iaana na ya cwil'ana, nchiiti na ntyjaa' n'omna na catso Ty'oots'om na ya ntyjee^n ñ'e'ndyena.

Ñ'oom na mañequiaa Jesús macu'xe'na' nn'a^n

⁴⁴ Jndei^n seinei^n Jesús. Matsoom:

—Ñee^n juu na matseyu' ñ'e'ndyo, nchii macanda ñequio ja matseyu' tsañ'ñee^n. Mati matseyu' ñequio nquii Tsotyā na jñom ja quii'ntaa'nyo'.

⁴⁵ Ndo' ñee^n juu na manty'iaa' ja, mati manty'iaa' tsañ'ñee^n nquii na jñom ja quii'ntaa'nyo'.

⁴⁶ Ja na cwiluiindyō naxuee, jndyōō tsjoomnancue, cha meincwi'ñee^nche^n ts'a^n na matseyu' ñ'e'ndyo nncwji'na' juu naquii' natia.

⁴⁷ Saa xe^n cwe' na mandii ts'a^n ñ'oom na mañequiaya, mei^n ticatseinda joona', nchii ja tseixma'ya na nncu'xa^n tsañ'ñee^n. Ee nchii ty'iom Tsotyā ts'iaa^n ja na nncu'xa'nyā nn'a^n, ty'ioom ts'iaa^n ja na cwji'n'maa'ndyō joona.

48 'Ñeeⁿ juu na ticuee' ts'om ja, meiⁿ tico'ñom ñ'oom na mañequiaya, waa cwii na nncu'xe^{na}' tsaⁿ'ñeeⁿ. Ee xuee na macandā majooti ñ'oom na jndā seinā^{nya}, joo^{na}' nntu'xe^{na}' jom.

49 Ticalatiuu'yo' na cwe' na jndeiⁱ' 'ndyo nncō ñ'oommeiⁿ' na matseināⁿ. Nquii Tsotyā na jñom ja, nqueⁿ saⁿ'ntjoom na nmeiⁿ' catseinā^{nya} ndo' na ca^moo^{nya} joo^{na}' ndaa^{yo}'.

50 Ndo' ntyjiiya ñ'oom na matsaⁿ'ntjoom mañequiaana' na nntseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando'. Jo' chii matseinā^{nya} cha'xjeⁿ ñ'oom na jndā tsoom nooⁿ.

13

Tmaⁿ Jesús nc'ee' nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'eⁿñê

1 Cantyjati na jna^{na}' na t'maⁿ Jesús jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, t'mooⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom jâ. Ntyjeeⁿ na jndā jaaweⁿ'ntyjo xjeⁿ na nlueeⁿ'en tsjoomnancuewaañe na nncjaalcweⁿ'nnaaⁿ'aⁿ na m'aaⁿ Tsotyeeⁿ. Jo' chii quia majaaweⁿ'ntyjo xjeⁿ na nlatyaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos xuee pascua quia cwilacwjaaya canmaⁿ, t'moⁿ'tyeeⁿ na jeeⁿ t'maⁿ waa na candya' ts'oom jâ.

2 Cwicwaa'â ñ'eⁿ Jesús natmaaⁿ. Xjeⁿ'ñeeⁿ jndā seijndo' tsaⁿ'jndii ts'om x'iaayâ Judas Iscariote, jnda Simón, na quiaa tsaⁿ'ñeeⁿ cwenta jom.

3 Ndo' jom majndaa^{ya} ntyjeeⁿ na l'ooⁿ jndā tquiaa Tsotyeeⁿ na meiⁿ'cwii tintjoom na nchii ñ'oom' nquii. Mantyjeeⁿ na jnaaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om, ndo' na majo' wjaalcweeⁿ'eⁿ.

4 Teicantyjaaⁿ yocheⁿ na cwicwaa'â natmaaⁿ. Tjeiiⁿ'eⁿ liaatco na cweⁿ, to'ñoom cwii liaa na cwityuee' luaayâ, seityeeⁿ juuna' tsiaⁿ'aⁿ.

5 Jndā jo' tiom ndaatoo ts'om 'naⁿ na cwicandyuu'â. To^o'oⁿ na mamaaⁿ nc'aa'â na t'maaⁿ na calajomndyô ñ'eⁿñê, jndā chii mawee'ñê nc'aa'â ñequio liaa'ñeeⁿ.

6 Ndo' quia na tue'cañoom yuu na wacatyeeⁿ Simón Pedro, matso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—Ta, ¿aa mmaⁿ' nc'aya?

7 T'ooⁿ nnom, matsoom:

—Ts'iaaⁿ na mats'aa tileicatsei'noⁿ' na maje'ndyo, saa ndaquiacheⁿ nntsei'noⁿ'.

8 Matso Pedro nnoom:

—Xoya na mmaⁿ' nc'aya.

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Xeⁿ ticamaa^{nya} nc'e' ticatseixmaⁿ' cantyja 'na^{nya}.

9 Matso Simón Pedro nnoom:

—Xeⁿ luaa'waa Ta, nchii macandā nc'a. Mati camaⁿ' l'oo^{ya} ñequio xquaa^{nya}.

10 Matso Jesús nnom:

—Cwii ts'aⁿ na jndā jndaa', tica^{na}' na nntmaⁿ'ñe na cha'waañe ee jndā lju'ñe, mandā nc'ee maca^{na}' na nntmaⁿ. 'O laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo' saa ticha'tsondyo'.

11 Ee ntyjeeⁿ 'ñeeⁿ juu ññequiaa cwenta jom luee ntyee. Macwe' jo' na matsoom: “Saa ticha'tsondyo' laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo'.”

12 Quia na jndā tmaaⁿ nc'aa'â, ndo' tcweennaⁿ'aⁿ liaatco 'naaⁿ'aⁿ, jndā jo' tjacjoonnaaⁿ'aⁿ nacañoom' meiⁿ'sa. Matsoom ndaa^{ya}â:

—¿Aa cwila'noⁿ'yo' cantyja na s'aaya 'o?

13 'O cwilacajndyu'yo' ja Maestro ndo' na cwiluiindyô na matsaⁿ'ntjo^{nya} 'o. Ndo' maty'iomyana' na ljo' cwindu'yo', ee maxjeⁿ jo' ja.

14 Ndo' na jnda tmaaⁿya nc'ee'yo' na cwiluiindyō na matsa'ntjoⁿya 'o ndo' na ma'mooⁿya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om ndaa'yo', mati 'o matsona' na nntue'ndyo'cje'yo' na ndye'ntjom'yo' ndaa' nc'iaa'yo'.

15 Ee jnda s'aaya cwii nnom na ma'moⁿna' ndaa'yo' cha mati cal'a'yo' ñequio nt'omcheⁿ cha'xjeⁿ jnda s'aaya 'o.

16 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo', juu ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaluiit'maⁿñe cha'na nquii ts'aⁿ na matsa'ntjom juu. Mati ts'aⁿ na mawjaa ts'iaaⁿ na jñom ts'aⁿ juu, ticaluiit'maⁿñeti cha'xjeⁿ nquii ts'aⁿ na jñom juu.

17 Xeⁿ cwila'nōⁿyo' ñ'oommeiⁿ ndo' cwil'a'yo' na ljo', nntio'naaⁿñe Ty'oots'om 'o.

18 'Nchii matsjoō ñ'oomwaa' cantyja 'naⁿyo' na cha'tsondyo'. Mantyjiiya chiuu n'om' 'o na jnda tjeii'ndyo. Ee maxjeⁿ macaⁿna' na catseicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii. Matsona': "Manquii na macwa' ñ'eⁿndyo malcwe' nacjoya."

19 Je' matsjooya ñ'oomwaa' ndaa'yo' cwii tjoōcheⁿ na nluii na ljo', cha quia na nntseicandaa'ñena' nlayu'yo' na ja cwiluiindyō manquiti na jnda tsjoō ndaa'yo'.

20 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoō ndaa'yo'. 'Ñeeⁿ juu na matseiljo ts'aⁿ na majñooⁿya, ja matseiljo tsaⁿñeeⁿ. Ndo' 'ñeeⁿ juu na matseiljo ja, matseiljo tsaⁿñeeⁿ nqueⁿ na jñoom ja.

Matso Jesús na ñequiaa Judas cwenta jom

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

21 Jnda na tso Jesús ñ'oomwaa', sei'ndaa'na' ntyjeeⁿ, ndo' ndyeyu tjei'yuu'ñê ndaayâ. Tsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoō ndaa'yo', cwiindyō 'o ñequiaa cwenta ja.

22 Quia jo' jâ nn'aⁿ na cwilajomndyō ñ'eⁿñê tyonty'iaa ntyjaayâ ndaayâ. Ee ticala'nōōⁿâ 'ñeeⁿ cwiindyō jâ na matsoom na luaa' nnts'aa.

23 Xjeⁿñeeⁿ ja Juan na jeeⁿ candya' ts'om Jesús, mawacatyāⁿ nacañom'm na cwicwaa'â.

24 Ndo' Simón Pedro s'oo l'ooⁿ nōōⁿ na cwax'a' 'ndyoo Jesús cwaaⁿ cwiindyō jâ na ñequiaa cwenta jom.

25 Jo' chii seintyjōndyō jo ndo' jndya Jesús, tax'aya nnoom, tsjoō:

—Aa ndi' Ta, ¿'ñeeⁿ cwii jâ na nnts'aa na ljo'?

26 T'ooⁿ nōōⁿ, tsoom:

—Majuu ts'aⁿ na nnom ñequiaya cwii taⁿ tyoo' xjeⁿ na jnda seicanda'a juuna'.

Ndo' quia na jnda seicanaⁿaⁿ tyoo'ñeeⁿ tquiaaⁿ juuna' nnom Judas Iscariote, jnda Simón.

27 Ndo' Judas, jnda na to'ñoom taⁿ tyoo'ñeeⁿ, mana tuo Satanás quii' ts'oom. Ndo' tso Jesús nnoom:

—Queⁿndyu' ts'iaaⁿ na nntsa'.

28 Saa meiⁿcwiindyō jâ na meindyuaandyō nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿñê ticala'nōōⁿâ chiuu na luaa' ñ'oom tsoom.

29 Ndo' ee na manquiuuyâ na Judas maleiñ'oom tjaⁿche na ñjom s'om na cwiwil'uee'ndyō, jo' chii nt'omndyō jâ jla'tiuuyâ na ñe'catso Jesús nnoom na catseijnāⁿ ljo'tindyō na macaⁿna' na nleil'uee'ndyō na waa xuee, oo quiaaⁿ cwantindyō ndaa' ndyeñeeⁿ.

30 Ndo' jnda na tcwa' Judas tyoo'ñeeⁿ, mañoom' jlueeⁿeⁿ. Juu xjeⁿñeeⁿ jnda teijaaⁿ.

Ñ'oom xco na matsa'ntjomna'

31 Jnda na jlui' Judas quii'ntaa^{nyâ}, matso Jesús nda^{ayâ}:

—Je' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, manntseit'maaⁿñena' ja. Ndo' cantyja 'naaⁿ ljo' na manntjō^{ny} nntseit'maaⁿñena' Ty'oōts'om.

32 Ndo' xeⁿ nntseit'maaⁿñena' jom cantyja na manntjōⁿ, quia jo' mati cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñê ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ndo' tyuaa' nnts'aaⁿ na ljo'.

33 'O ntseindaaya na jeeⁿ wi' ts'oō^{ny}, chjootindyō cwii m'aa^{ny} ñ'e^{ndyō}!. Nl'ue'yo' ja, ndo' cha'xjeⁿ tsjōōya ndaaⁿ nc'iaa'yo' nn'aⁿ judíos, je' mati matsjōō ndaaⁿ 'o: 'O xocandaaⁿ nntsquie'cañom'yo' yuu na nncjō.

34 Cwii ñ'oom xco na matsaⁿntjomna' mañequiaya ndaaⁿyo', na c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'. Cha'xjeⁿ na m'aa^{ny} na candya' ts'oō^{ny} 'o, malaa'ti' c'om' 'o na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

35 Na nl'a'yo' na ljo' nla'noⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na 'o cwiluiindyō' nn'aⁿ na cwilajomndyō' ñ'e^{ndyō}, xeⁿ m'a^{ny}yo' na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

Matso Jesús na nncwji'ñe Pedro

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

36 Tax'eeñe Simón Pedro nnoom. Matso:

—Ta, ¿yuu wja'yu'?

T'ō Jesús, matsoom nnom:

—Cantyja na nntjōⁿ je' 'u xocandaaⁿ nntseijomndyō', saaⁿ mati 'u nncue'ntyjo nntjom' na ljo'.

37 Matso Pedro nnoom:

—Ta, ¿chiiu na xocandaaⁿ nntseijomndyō je' ljo' na nntjom'? Tints'aa meiiⁿ quio jo' c'io.

38 T'ō Jesús, matsoom nnom: 'U matsei'tiuu' na ñequiaandyu' na nnc'io' cantyja 'na^{ny}. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjōō njom', cwii tjōōcheⁿ na nntseixuaa caxtijndyō na jaawixuee, saaⁿ 'u jndaⁿ ndyee ndii' macwji'ndyū' cantyja 'na^{ny}.

14

Jesús cwiluiñê nato

1 Tiñe'quiandyō' na nntseiñ'eeⁿñena' n'om'yo'. Cala'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oōts'om ndo' mati cala'yu'yo' ñ'e^{ndyō} ja.

2 Naquii' waa' Tsotyaya jndye joo niom yuu na ya nnc'om nn'aⁿ. Xeⁿ nchii na luaa' waa, jndaⁿ tsjōō ndaaⁿyo'. Manncjō na nntseijndaa'ndyō joona' na nleil'uee'ndyō'.

3 Ndo' na jō na nntseijndaa'ndyō yuu na nnc'om'yo', nndyōlcwā'nnda'a na nncjōchō 'o yuu na m'aa^{ny}, cha yuu na mac'a^{ny}, majo' nnc'om'yo'.

4 Ndo' 'o manquiu'yo' yuu na majo' ndo' mati cwita'jna^{ny}o' nato.

5 Matso Tomás nnoom:

—'U Ta, ticaliuuyâ yuu wja', jo' chii ¿chiiu ya na nla'noōⁿâ yuu waa nato'ñeeⁿ?

6 T'ō Jesús, matsoom nnom:

—Ja cwiluiindyō nato, ndo' ñ'oom na mayuu', ndo' na tijoom cwintycwii na wando' ts'aⁿ. Ñequii'cheⁿ cantyja 'naⁿ ja jo' na nndaⁿ nncuee' ts'aⁿ na m'aaⁿ Tsotyaya.

7 Xeⁿ na cwila'noⁿyo' 'ñeeⁿ cwiluiindyō, quia jo' mati nla'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ Tsotyā. Na je' na cwii wjaatina' nc'e na cwita'jna^{ny}o' ja, mati cwita'jna^{ny}o' jom, ndo' jndaⁿ nty'ia'ndaⁿyo' jom.

8 Matso Felipe nnoom:

—Ta, quiaa' na nnty'iaanda^{ayâ} Tsotye', quialjo'cheⁿ nljoya n'oō^{nyâ}.

⁹ T'lo Jesús nnom:

—Chiuu sa 'u Felipe, jaach'ee xuee m'aa^{ny}a ñ'e^{ndy}o', ¿aa maxjeⁿ ticwajnaⁿ ja? Ts'aⁿ na jnda nty'iaa' ja, mati jnda nty'iaaⁿ'aⁿ Tsotyā. ¿Chiuu na matsu': "Quiaa' na nnty'iaandaayâ Tsotye'?"

¹⁰ ¿Aa ticatseyu' na ljo'yu cwiluiindyō ñequio Tsotyāya, ndo' jom ljo'yu cwiluiñê ñ'e^{ndy}o ja? Ñ'oom na matseina^{ny}a ndaa'yo', nchii matseina^{ny}a jooⁿa' cantyja 'naaⁿ na jndo' ts'ooⁿ nncō. Nquii Tsotyā na ñequii'cheⁿ m'aaⁿñê ñ'e^{ndy}o, nqueⁿ mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ cantyja 'na^{ny}a.

¹¹ Cala'yu'yo' na ljo'yu cwiluiindyō ñequio Tsotyā, ndo' Tsotyāya ljo'yu cwiluiñê ñ'e^{ndy}o ja. Xeⁿ tileicala'yu'yo' na ljo', saa quiandyo' na nla'yu'yo' ñ'e^{ndy}o cantyja 'naaⁿ mañejoo ts'iaaⁿmeiiⁿ na mats'aa.

¹² Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matseyu' ñ'e^{ndy}o, mañejoo ts'iaaⁿ na mats'aa nnts'aaⁿ. Hasta jndaticheⁿ ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ, nc'e na majo na m'aaⁿ Tsotyāya.

¹³ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nntaⁿ'yo' nnom Tsotyā ñequio xueya, jo' jo' ñequia cha na catseit'maaⁿñena' jom cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ.

¹⁴ Cha'tso na cwitaⁿ'yo' ñequio xueya, jo' jo' nnts'aa.

Njñom Jesús Espíritu Santo

¹⁵ 'Xeⁿ m'aⁿ'yo' na jnda nquiu'yo' ja, quia jo' cala'canda'yo' ñ'oom na matsa'ntjoⁿ.

¹⁶ Ndo' ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyāya na ñequiaaⁿ cwiicheⁿ na nnteijndeiⁿ 'o, nquii Espíritu na cwiluiñê na mayuu' na ñequii'cheⁿ nnc'oomñe ñ'e^{ndy}o'.

¹⁷ Nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue xocandaā nnto'ñoomna jom, ee tyoonty'iaana jom, meiⁿ ticata'jnaaⁿ'na jom. Saa 'o cwita'jna'yo' jom, ee m'aaⁿñê naquii' n'om'yo', ndo' ñequii'cheⁿ nnc'oomñê ñ'e^{ndy}o'.

¹⁸ Tixoca'ndiya 'o na macanda, maxjeⁿ nncwjannda'a na m'aⁿ'yo'.

¹⁹ Mawaa xjeⁿ na nla'cuee' nn'aⁿ ja, ndo' jnda jo' taxocanty'iaana ja. Saa ñ'e^{ndy}o' 'o ñequii'cheⁿ na nnc'oo^{ny}a, ee nc'e na nncwando'xcō, jo' chii mati 'o nlaxmaⁿ'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

²⁰ Quia na jnda tue'ntyjo xjeⁿñeeⁿ nla'nōⁿ'yo' na m'aa^{ny}a ñ'eⁿ Tsotyā, ndo' 'o m'aⁿ'yo' ñ'e^{ndy}o, ndo' ja m'aa^{ny}a ñ'e^{ndy}o'.

²¹ 'Ñeeⁿ juu na matseiljo ñ'oom na matsa'ntjoⁿ ndo' matseicanda jooⁿa', tsaⁿñeeⁿ jnda ntyjeeⁿ ja. Ndo' 'ñeeⁿ juu na jnda ntyjii ja, nquii Tsotyāya candya' ts'oom juu. Ndo' mati ja candya' ts'oo^{ny}a juu, ndo' m'mo^{ny}a cantyja 'na^{ny}a nnom.

²² Tsaⁿ na jndyu Judas, saa nchii Judas Iscariote, matso:

—Ta, ¿chiuu na cwe' ndaa' jâ m'moⁿ' cantyja 'naⁿ saa ndaa' nn'aⁿ tsjoomnancue xocatsa' na ljo'?

²³ T'lo Jesús nnom, matsoom:

—Ñeeⁿ juu na jnda ntyjii ja maxjeⁿ nntseiñ'oom'ñe ñ'oom na maquaⁿ. Nnc'oom Tsotyā na candya' ts'oom tsaⁿñeeⁿ, ndo' nntsquiaañoo^{ny}â juu. Nnc'oo^{ny}â ñ'eⁿñe.

²⁴ 'Ñeeⁿ juu na ticajnda ntyjii ja, tsaⁿñeeⁿ tiñe'catseicanaāⁿ ñ'oom na mañequiaya. Ndo' ñ'oom na matseinaⁿ ndaa'yo' nchii ñ'oom 'ndyō nncoya. Matseixmaⁿ'na' ñ'oom 'ndyoo Tsotyāya ee jom jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo'.

²⁵ 'Ñ'oommeiⁿ' matseinaⁿ ndaa'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿndyō ñ'e^{ndy}o'.

²⁶ Saa ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyāya na njñoom Espíritu Santo na nnteijndeiⁿ 'o. Juu m'moⁿ'ti ñ'oom ndaa'yo' na macaⁿ'na' na nliu'yo'. Ndo' nnts'aa na nncjaañjoom' n'om'yo' cha'tso ñ'oom na jnda ñetsjoo ndaa'yo'.

27 'Ja tjaa'naⁿ ñomtiuu tseixmaⁿya. Mañequiaya na cala'xmaⁿ'yo' juuna' naquii' n'om'yo'. Juu na mañequia na cwicanda'yo' t'maⁿti tseixmaⁿ'na', nchiiti juu na tjaa ñomtiuu c'om nn'aⁿ na mañequiaa tsjoomnancue. Tiñe'quiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' n'om'yo' ljo' cwii nntjom'yo' meiⁿ tila'catyuendyo'.

28 Jnda jndye'yo' na tsjoo ndaa'yo', majo, saa nndyonnda'a na m'aⁿ'yo'. Xeⁿ na mayuu' jnda nqiu'yo' ja, quia jo' ññequiaana' na neiⁿ'yo' meiⁿ na tsjoo na majo ee na m'aaⁿ Tsotyaya jo. Jom t'maⁿti cwiluiiñê, nchiiti ja.

29 Ndo' je' cwiⁿtjoocheⁿ na nlui na ljo' matsjooⁿya ndaa'yo', cha quia na jnda tue'ntyjo juuna' quia jo' nla'yu'yo'.

30 'Tajndye cwimatseinaⁿtyaya ñ'eⁿndyo', ee mandyo nquii na cwilui-itquieñe quii' n'om nn'aⁿ tsjoomnancuewaañe. Saa tjaa meiⁿcwii na matseixmaⁿya na juu jo' nndaⁿ nleil'uee'ñe na cat'uiina' ja.

31 Saa cha nnc'ooliu nn'aⁿ tsjoomnancue na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya Tsotyaya, ndo' na matseicandaⁿ'ndyo cha'tso na matsaⁿ'ntjoom ja, mañequiaandyo na nnc'io. Quicantyja'yo', cjaaya, caluii'a ñjaaⁿñe.

15

Jesús cwiluiiñê ts'oo ntjom na mayuu'cheⁿ

1 'Ja cwiluiindyo ts'oo ntjom na mayuu' ndo' Tsotyaya cwiluiiñê ts'aⁿ na mateix'ee juuna'.

2 Matyjeeⁿ meiⁿnquia l'o ts'oo'ñeeⁿ na tyool'ana' ta. Saa ticwii l'o ts'oo'ñeeⁿ na cwil'ana' ta, matyjeeⁿ nqueⁿna' cha majndyeti ta cal'ana'.

3 Mati joo ñ'oom na ma'mooⁿ ndaa'yo' maqueⁿlju'na' n'om'yo' cha ya nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naⁿya.

4 Jo' chii caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naⁿya, cha'xjeⁿ macwiljoo'ndyotyayaⁿ ñ'eⁿndyo'. Ee cha'xjeⁿ ts'o ts'oo xondaⁿ nnts'aa cheⁿnquiina' ta xeⁿ ticat'uiina' nquii ts'oo, majo'ti cantyja 'naⁿ'yo', meiⁿ xocats'aana' na nncue' ta nl'a'yo' xeⁿ ticaljoo'ndyo' cantyja 'naⁿya.

5 'Ja cwiluiindyo x'ee ts'oo, ndo' 'o cwiluiindyo' l'o ts'oo. 'Ñeeⁿ cwii 'o na tyeⁿ matseijomñe cantyja 'naⁿya, ndo' na cwiljoo'ndyo ñ'eⁿñe, tsaⁿ'ñeeⁿ jndye cha'cwijom ta nncue' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Saa xeⁿ na nntoⁿ'ñe cantyja 'naⁿya, tjaa'naⁿ ljo' cwii nndaⁿ nnts'aa.

6 'Ñeeⁿ juu na ticaljoo'ñe cantyja 'naⁿya, nntquie'na' juu cha'xjeⁿ cwityeⁿnquie' l'o ts'oo, ndo' jo' jo' cwicaaⁿ'na'. Jnda chii cwicajñeeⁿ nn'aⁿ l'oo'ñeeⁿ, cwitoomna joona' quii' chom.

7 'Xeⁿ cwila'jomndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naⁿya, meiⁿ ticatsuu' n'om'yo' ñ'oom na mañequiaya, quia jo' cataⁿ'yo' nnom Ty'oots'om cha'tso na l'ue n'om'yo', ndo' ññequiaaⁿ.

8 Luaa waa na matseit'maaⁿñena' Tsotyaya, na cantyja 'naⁿ'yo' jndye ta nncue'. Ee laa'ti' m'moⁿ'na' na mayuu'cheⁿ cwila'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwila'jomndyo' ñequio ñ'oom na mañequia.

9 Cha'xjeⁿ juu Tsotyaya candya' ts'oom ja, mati ja candya' ts'ooⁿya 'o. Jo' chii caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o.

10 Ja matseicandaⁿ'ndyo ñ'oom na matsaⁿ'ntjom Tsotyaya, ndo' cwiljoo'ndyo cantyja na candya' ts'oom ja. Ñequii'cheⁿ cala'canda'yo' ñ'oom na matsaⁿ'ntjooⁿya 'o, ee na nl'a'yo' na ljo', nljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja na candya' ts'ooⁿya 'o.

11 'Ñ'oommeiiⁿ matseinaⁿya ndaa'yo' cha nla'xmaⁿ'yo' na neiⁿ'yo' ñ'eⁿndyo ndo' cha candaⁿ'ya nnc'om'yo' na neiⁿ'yo'. Hasta quiaana' na waljoo'cheⁿ na neiⁿ'yo' na cwila'candaⁿ'ndyo yuu na matsaⁿ'ntjooⁿya.

12 Luaa waa ñ'oom na matsa'ntjōn: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo', cha'xjeⁿ m'aaⁿya na candya' ts'ōōⁿya 'o.

13 Tjaa'naⁿ cwii na t'maⁿti na ma'mōⁿna' na wi' ts'om ts'aⁿ nc'iaa' cha'na juu ts'aⁿ na ñequiaañe na cue' cwentaa nc'iaa'.

14 'O cwiluiindyō' nc'iaya xeⁿ cwila'candaa'ndyō' na matsa'ntjōⁿya 'o.

15 Je' tacatsjōotyaya na 'o cwiluiindyō' moso. Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaljeiiⁿ ljo' matseijndaa'ñe patrom 'naaⁿaⁿ. Je' matsjōōya na 'o cwiluiindyō' nn'aⁿ na ya ñ'oom ñ'eⁿndyō ee jnda tquiaya na caliu'yo' cha'tso ñ'oom na jnda jndiia 'ndyoo Tsotyāya.

16 'O nchii tjeii'ndyō' na nla'xmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿya, nncō tjeii'ndyō 'o, ndo' jnda ty'ioⁿya ts'iaaⁿ 'o na catsa'yo' ndo' cal'a'yo' yuu na ñenquii'cheⁿ nntseit'maaⁿñena' Ty'ōots'om. Ee na ljo' nl'a'yo' meiⁿquia ñ'oom na ntaⁿ'yo' nnom Tsotyā ñequio xueya, jom ñequiaaⁿ.

17 Luaa ñ'oom na matsa'ntjōⁿya 'o: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'.

Ticuee' n'om nn'aⁿ Jesús

18 'Quia ticuee' n'om nn'aⁿ tsjoomnancue 'o, cala'noⁿ'yo' na ja tyuaa'ti t'omna na ticuee' n'omna.

19 Xeⁿ cwila'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, nn'aⁿ cwentaa'na' nnc'omna na neiiⁿna 'o cha'xjeⁿ na neiiⁿna nc'iaana, saa nc'e jnda tjeii'a 'o quii'ntaaⁿna, jo' chii ticala'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, ndo' jo' na jndoo nn'aⁿ 'o.

20 Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jnda ñetsjōō ndaa'yo', na juu ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaluiit'maⁿñê cha'xjeⁿ nguui ts'aⁿ na matsa'ntjom jom. Nc'e na cwita'wi' nn'aⁿ ja, mati nnta'wi'na 'o. Ndo' xeⁿ cwila'candaa'ndyena ñ'oom na mañequiaya, quia jo' mati nla'candaa'ndyena ñ'oom na ñ'e'quia'yo'.

21 Cha'tso nmeiⁿ nl'ana 'o cwe' nc'e na la'xmaⁿ'yo' cwentaya ee ticata'jnaaⁿna nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿna.

22 'Xeⁿ nchii na jndyotseinaⁿya ndaana, quia jo' tixocwijndaa' na la'xmaⁿna jnaⁿ. Saa je' tixocandaa' nluena na ticaliuna na cwila'tjōōndyena nnoom.

23 Ee 'ñeeⁿ juu na jndoo' ja, mati jndoo' tsaⁿñeeⁿ nqueⁿ na cwiluiiñê Tsotyā.

24 Tijoom ñes'aa cwiicheⁿ ts'aⁿ ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na mats'aa. Xeⁿ na nchii ts'iaaⁿmeiⁿ mats'aa, quia jo' tixocwijndaa' na cwila'tjōōndyena nnoom, saa je' meiiⁿ na jnda ñenty'iaana ts'iaaⁿ na mats'aa cantyjati xjeⁿ na to'a, m'aⁿna na jndooⁿna ja ndo' mati nqueⁿ na cwiluiiñê Tsotyā.

25 Saa luaa' waa cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na teiljeii naquii' ljeii na cwilei'ñ'omna na matsa'ntjomna', na matsona': "Jndooⁿna ja meiiⁿ tjaa'naⁿ cwii nnom cantyja 'naⁿya na matseijndaa'ñena' na nl'ana na ljo'."

26 'Ja nlcaaⁿa nnom Tsotyā na cajñoom Espíritu na cwiluiiñê na mayuu' naquii' n'om'yo'. Quia na jnda tyjeeⁿeⁿ nncwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿya.

27 Ndo' mati 'o nntjei'yuu'ndyō' cantyja 'naⁿya, ee m'aⁿ'yo' ñ'eⁿndyō xjeⁿ na to'jndyaa ts'iaaⁿmeiiⁿ.

16

1 Matso Jesús:

—Ñ'oommeiⁿ jnda seināⁿ cantyja 'naⁿya ndaa'yo' cha tintseiquiaana' 'o.

2 Ee nntjeii' nn'aⁿ judíos 'o naquii' lan'om 'naaⁿna. Ndo' manncue'ntyjo xjeⁿ na meiⁿquiandyō ts'aⁿ na nntseicuee' cwii 'o nntseitiuutoom na mand'iⁿtjoom nnom Ty'ōots'om na ljo' nnts'aaⁿ.

3 Nmeiiⁿ nl'ana cwe' nc'e ticala'noⁿ'na cantyja 'naaⁿ Tsotyā, meiⁿ cantyja 'naⁿ ja.

⁴ Saa jnda tsjooya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cha quia na nncue'ntyjo xjeⁿñeeⁿ nncjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jnda tsjoō ndaa'yo'.

Ts'iaaⁿ na nnts'aa Espíritu Santo

'Tîcatsjoō ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' quia na to'jndyaa ts'iaaⁿ na maleiñ'oⁿya nc'e m'aaⁿya ñ'eⁿndyo'.

⁵ Saa je' majolcwa'a na m'aaⁿ nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaa'yo', ndo' meiⁿcwii 'o tyoowaxe' nooⁿ yuu jo.

⁶ Saa cwe' ee na tsjoō ñ'oommeiⁿ ndaa'yo', jo' na jeeⁿ ndya' chjoo' n'om'yo'.

⁷ Saa ñ'oom na mayuu' matsjooya ndaa'yo', maxjeⁿ nnteijndeiitina' 'o xeⁿ jōya. Ee xeⁿ ticjo, nqueⁿ na nnteijneiⁿ 'o ndo' na ñnequiaaⁿ na t'maⁿ n'om'yo' tixocwjee'cañoom 'o. Ndo' na nncjo, njñooⁿya jom na ññoom na m'aⁿyo'.

⁸ Ee quia na jnda tyjee'cañoom, nnts'aaⁿ na nlco'tiana' nquiu nn'aⁿ na la'xmaⁿna jnaⁿ ndo' na cala'noⁿna na c'omna cantyja na maty'iomiana' ndo' na nncu'xeⁿ Ty'oots'om joona.

⁹ M'mooⁿ na la'xmaⁿ nn'aⁿ jnaⁿ cwe' nc'e na tiñe'cala'yu'na ñ'eⁿndyo.

¹⁰ Ndo' m'mooⁿ chiuu waa na maty'iomiana' na c'omna nc'e jo na m'aaⁿ Tsotyā ndo' taxocanty'iaatina ja.

¹¹ M'mooⁿ chiuu na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ ee na jnda tu'xeⁿñe nquii na cwiluiitquieñe tsjoomnancuewaañe.

¹² 'Ndo' niom jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na macaⁿna' na catsjooya ndaa'yo', saa tileicala'noⁿyo' joo ñ'oom'ñeeⁿ je'.

¹³ Saa quia na nncwjee'cañoom juu Espíritu na cwiluiiñe na mayuu', juu nncjaa'moⁿ ndaa'yo' cha'tso ñ'oom na mayuu' ee nchii nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nquii, nntseineiⁿ ticwii cwii ñ'oom na mandii na matseineiⁿ Ty'oots'om. Ndo' m'moⁿ ndaa'yo' 'naⁿ na quia nluii.

¹⁴ Juu nntseit'maaⁿñe ja, ee nnco'ñom cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiiya 'o, ndo' m'moⁿ joona' ndaa'yo'.

¹⁵ Cha'tso na matseixmaⁿ cwentaa' Tsotyāya macwentaya joona'. Cwe' nc'e jo' na tsjoō na nnco'ñom juu Espíritu cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiiya 'o ndo' m'moⁿ joona' ndaa'yo'.

Juu na chjoo' n'om'yo' nntseicwaqueⁿna' na neiⁿyo'

¹⁶ Chjootindyo cwii ñ'aⁿtyā ñ'eⁿndyo', ndo' jnda jo' taxocanty'ia'yo' ja. Ndo' ndanquia chjootindyo cwii nnty'ia'ti'yo' ja, cwe' nc'e nncjo na m'aaⁿ Tsotyā.

¹⁷ Jnda tsoom ñ'oommeiⁿ cwantindyô jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñe ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ l'uuyâ ndaa ntyjaayâ:

—¿Chiuu ñeca'moⁿ ñ'oomwaa' na matseineiⁿ ndaayâ, na chjootindyo cwii ñ'eⁿtyeeⁿ ñ'eⁿndyo, ndo' xeⁿ jndacheⁿ taxocanty'iaa'ya jom, ndo' ndanquia jo' chjootindyo cwii nnty'iannda'a jom? Ndo' na tsoom cwe' nc'e na wjaⁿ na m'aaⁿ Tsotyeeⁿ.

¹⁸ L'uutyayâ:

—Juu ñ'oomwaa' na chjootindyo na tsoom, ¿jo' ñe'ca'moⁿna'? Ticala'nooⁿâ ñ'oom na matseineiⁿ.

¹⁹ Ndo' sei'noⁿ Jesús na ñe'cata'x'eendyotyayâ ñ'oomwaa' nnoom. Quia jo' matsoom ndaayâ:

—¿Aa cwita'xe'yo' ndaa ntyjee'yo' cantyja ñ'oommeiⁿ na matsjoō na chjootindyo meiⁿ taxocanty'ia'yo' ja, ndo' ndanquiacheⁿ na chjootindyo quia jo' nnty'ia'nnda'yo' ja?

²⁰ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo', joo nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, ñequio na neiiⁿna nnty'iaana ljo' nntjoⁿ. 'Naⁿ na nntjoⁿ nnts'aana' na 'o nntyuee'yo' na matseichjoo'na' n'om'yo', saa juu na chjoo' n'om'yo', xeⁿ jndacheⁿ nntseicwaqueⁿna' na nnc'oom'yo' na neiⁿyo'.

21 Manquiu'yo' cwii yuscu quia manntseincuii, maquiina' juu, cwe' ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nntseincuii. Saa quia na jnda tuiiñe yu'ndaa, cwitsuu' ts'oom na tquiina' jom, ee m'aaⁿ na neiiⁿeⁿ na jnda tuiiñe yu'ndaa.

22 Maluaa' matseijomna' 'o. Je' m'aⁿ'yo' na chjoo' n'om'yo', saa quia na nnty'iannda'a 'o, quia ljo'cheⁿ nñequiaana' na neiⁿ'yo'. Ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ meiⁿcwii ts'aⁿ xocandaa nncwji' na neiⁿ'yo'.

23 'Juu xuee'ñeeⁿ, taxocaⁿ'na' na nnta'xe'ti'yo' ñ'oom nooⁿ. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', cha'tso na ntaⁿ'yo' nnom Tsotyaya cha catseit'maaⁿ'ñena' ja, jo' nñequiaaⁿ na nda'yo'.

24 Hasta xjeⁿ je'cheⁿ tyooocaⁿ'na' na candu'yo' na catseit'maaⁿ'ñena' ja joo ñ'oom na nntaⁿ'yo' nnoom. Saa je' cal'a'yo' na ljo' quia jo' nnto'ñoom'yo' ñ'oom na cwilatyo'ondyo', cha nñequiaana' na candaa'ya na neiⁿ'yo'.

Jnda jnaⁿndyo ñequio na matseixmaⁿ tsjoomnancue

25 'Jnda seinãⁿ ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' na cwe' tjañoom'. Saa manncue'ntyjo xjeⁿ na taxocatseinãⁿ ndaa'yo' ñ'oom na cwe' wjaañoom', ee nntseinãⁿ ndaa'yo' ñ'oom na ndyeyu cantyja 'naaⁿ Tsotyã.

26 Ndo' juu xjeⁿ'ñeeⁿ, nntaⁿ'yo' nnoom ñequio xueya cha catseit'maaⁿ'ñena' ja. Ndo' quia ljo'cheⁿ meiⁿ taxocaⁿ'na' na nntseity'oondyo nnom jom na nñequiaaⁿ ñ'oom na cwitaⁿ'yo',

27 ee manquiiti Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, nc'e na jnda nquiu'yo' ja ndo' jnda macwilayu'yo' na jnaaⁿya na m'aaⁿ.

28 Ja jnaaⁿya na m'aaⁿ, tyja'cañooⁿya tsjoomnancuewaa. Ndo' je' je' ma'ndiya juuna' na manncjocwã'a na m'aaⁿ.

29 Quia jo' jã nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê l'uuyã:

—Je' ndyeyu matsei'neiⁿ, nchii cwe' ñ'oom na wjaañoom'.

30 Je' macwila'nooⁿ'ã na 'u cha'tso ntyji' meiⁿ ticaⁿ'na' na nnta'x'aatyayã njom'. Jo' chii cwilayuu'ã na mayuu' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'ooots'om.

31 T'o Jesús ndaayã, matsoom:

—Je' cwila'tiuu'yo' na cwilayu'yo'.

32 Saa manncue'ntyjo xjeⁿ, ndo' je' cwiwe'ntyjona' na nnt'oom'ndyo'. Cwii ndo' cwiindyoy' nntsa'yo' na waa w'a'yo' ndo' n'ndye'yo' ja na ñenco. Saa tiñenco m'aaⁿya, ee nquii Tsotyaya m'aaⁿ'ñê ñ'eⁿndyo.

33 Jnda seinãⁿya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cha cantyja na cwilajomndyo' ñ'eⁿndyo meiⁿcwii ñomtiu tanc'oom. Ñequii' nawii' nntjom'yo' na m'a'yo' tsjoomnancue, saa c'om't'maaⁿ'ndyo' n'om'yo', ee jnda jnaⁿndyo ñequio juu na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

17

Mateijndei Ty'ooots'om nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús

1 Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, jlundaãñê cañoom'luee. Matsoom:

—Tsotyaya, jnda tue'ntyjo na nluu cha'tso na teijndaa' cantyja 'naⁿya. Je' catseit'maaⁿ'ndyu' ja na cwiluiindyoy' Jnda', cha mati ja nntseit'maaⁿ'ndyo 'u.

2 Ee 'u jnda tqueⁿ na waa na jndo na matseixmaⁿya jo ndaa cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na ticwii cwii ts'aⁿ na mañequiaa' l'ooya na nñequiaa na tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

3 Luaa waa na nntseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ'aⁿ, na catsei'nooⁿ'oⁿ na ñenncu'cheⁿ cwiluiindyoy' Ty'ooots'om na mayuu' ndo' mati na ja Jesús cwiluiindyoy' Cristo na jñom' ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

4 'Ja jnda seit'maaⁿndyo 'u quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' majnda mamañequiaandyo na c'io cwentaa nn'aⁿ, mañejuu ts'iaaⁿñeeⁿ na tquiaa' nooⁿ na cats'aa.

5 Ndo' je' je' 'u Tsotyaya, catseit'maaⁿndyu' ja cha'xjeⁿ na cwiluiit'maⁿndyu' yuu na m'aaⁿ, na juu jo' matseixmaⁿya ñ'eⁿndyu' cwii tjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue.

6 'Ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na tquiaa' joona l'oo, jnda t'mooⁿya chiuu cwiluiindyu'. Tyom'aⁿna cwenta', ndo' tquiaa' na cwila'xmaⁿna cwentaya. Joonaa cwila'wena ñ'oom naya 'naⁿ ndo' cwila'candana juuna'.

7 Ndo' macwila'noⁿna na cha'tso na cwicandaⁿ mats'aa, ñenncu' tquiaa' na matseixmaⁿya na ljo'.

8 Ee ñ'oom na tsu' nooⁿya, jnda tquiaa' joona' ndaana. Ndo' joona jnda to'ñoomna ñ'oom'ñeeⁿ. Cwila'noⁿna na mayuu'cheⁿ jnaaⁿya na m'aaⁿ, ndo' cwila'yuna na 'u jñom' ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

9 'Macaⁿa naya njom' cantyja 'naaⁿna, nchii cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ja macaⁿa na cateijndei' joo na jnda tquiaa' l'ooⁿya, ee cwila'xmaⁿna cwenta'.

10 Cha'tsondye joona na la'xmaⁿna cwentaya, mati la'xmaⁿna cwenta'. Ndo' joona na la'xmaⁿna cwenta', mati la'xmaⁿna cwentaya, ndo' matseit'maaⁿñena' ja cantyja 'naaⁿna.

11 'Je' taxoc'ooⁿtya tsjoomnancue, saa joo naⁿm'aⁿ cwiljoo'ndyena juuna', ee ja jonlcwa'a na m'aaⁿ. 'U Tsotyaya na lju' cwiluiindyu', catsa' cwenta naⁿm'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo ñequio juu najndei na matsei'xmaⁿ cha nnts'aana' ñe'cwii nla'xmaⁿna cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwilaxmaⁿya.

12 Yocheⁿ na tyom'aaⁿya naquii'ntaaⁿ naⁿm'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo, tyots'aa cwenta joona ñequio najndei na matsei'xmaⁿ nncu'. Ndo' meiⁿcwiindyena t'catsuñe, macandaⁿ tsuuñe juu ts'aⁿ na matseixmaⁿ na catsuñe, cha na catseicandaⁿñena' ñ'om' na teiljeii.

13 'Saa je' na nncjolcwa'a na m'aaⁿ. Ndo' matseinaⁿya ñ'oommeiiⁿ yocheⁿ na ndi m'aaⁿya tsjoomnancuewaañe, cha juu na m'aaⁿya na neiⁿya, candaⁿ nla'xmaⁿna juuna'.

14 Jnda tquiaa' ñ'oom naya 'naⁿ ndaana, saa nn'aⁿ tsjoomnancue ticuee' n'om joona ee ticala'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, cha'xjeⁿ ja meiⁿ ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿna'.

15 Nchii macaⁿa na cwji' joona tsjoomnancue, saa na cwañom' joona ljo' na ñe'cats'aa tsaⁿjndii ñ'eⁿndyena.

16 Joonaa ticalaxmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue cha'xjeⁿ ja meiⁿ ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿna'.

17 Queⁿ joona na cwiluiindyena na lju' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'. Juuna' cwiluiiñena' na mayuu'.

18 Cha'xjeⁿ na jñom' ja na jndyoⁿ tsjoomnancue, mati majñoⁿya joona na c'oocatjei'yuu'ndyena ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue.

19 Ee nc'e joona maquaⁿ cheⁿnncⁿ na lju' ts'ooⁿ jo njom' cha mati nlqueⁿlju'na' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'.

20 'Ndo' nchii macandaⁿ macaⁿa cantyja 'naaⁿ joo naⁿm'aⁿ. Mati macaⁿa na cateijndei' joo nn'aⁿ na quia nla'yua' ñ'eⁿndyo nc'e ñ'oom na quia nntjei'yuu'ndyena

21 cha ñe'cwii nla'xmaⁿna, cha'xjeⁿ 'u Tsotyaya ñe'cwii cwiluiindyu' ñ'eⁿndyo, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindyⁿ ñ'eⁿndyu'. Ee na ljo' mati joona nndaⁿ nla'xmaⁿna na ñe'cwii cwiluiindyena ñequiondyo jaa. Quia jo' nla'yua' nn'aⁿ tsjoomnancue na 'u jñom' ja.

22 Juu na tquiaa' na matseit'maaⁿñena' ja, mati tquiaya jo' na cala'xmaⁿna, cha na ñe'cwii cala'xmaⁿna cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwila'xmaaⁿya.

23 Ja m'aaⁿya ñeⁿndye jooa, ndo' 'u m'aaⁿ ñeⁿndyo ja cha nnts'aana' na ñe'cwii cwila'xmaⁿna. Ndo' na ljo' nla'noⁿ nn'aⁿ na 'u jñom' ja, ndo' na candya' ts'om' jooa cha'xjeⁿ na candya' ts'om' ja.

24 'U Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'om' ja cwii tjoocheⁿ na tqueⁿ tsjoomnancue. L'ue ts'oⁿ na na^m'aⁿ na jnda tquiaa' l'oⁿya, c'omna yuu na m'aaⁿya ñeⁿndyu'. Ee quia ljo'cheⁿ nndaⁿ juu na matseit'maaⁿñena' ja na tquiaa' na matseixmaⁿya.

25 Tsotyaya 'u na cwiluiindyⁿ na maty'iomyaⁿ, nn'aⁿ na la'xmaⁿna cantya 'naaⁿ tsjoomnancue ticala'noⁿna cantya 'naⁿ, saⁿ ja mawajnaⁿ'a 'u ndo' na^m'aⁿ cwila'noⁿna na 'u jñom' ja.

26 Jnda t'mooⁿya cantya 'naⁿ ndaana, ndo' m'mooⁿtyaya jo' ndaana. Luaa' nnts'aa cha juu na m'aaⁿ na candya' ts'om' ja, mati nlaxmaⁿna juuna'. Ndo' mati nnc'oⁿya ñeⁿndye jooa.

18

'Ooñ'omna Jesús na praso

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

1 Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ nnom Ty'oⁿts'om, mana jlueeⁿ'eⁿ jo' jo' ñeⁿndyô ja na cwilajomndyô ñ'eⁿñê. Tei'ty'ioⁿâ tsjo' Cedrón. Squiaayâ cwii joo yuu waa cwii ntjom, jo' jo' santyooyâ na tjaqueⁿ'eⁿ.

2 Ndo' Judas, juu x'iaayâ na tquiaa cwenta jom, mati mantyjii jo' jo', ee majndye ndii' ñesaayâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús.

3 Quia jo' Judas'ñeeⁿ, to'ñoom cwii tmaaⁿ sondaro ñ'eⁿ nt'om nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, ndo' mañ'eeⁿ nt'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Tjachom naⁿñeeⁿ jo' jo'. Ty'echona liochom ndo' chom nlca ñ'eⁿ l'o ts'iaaⁿ ntia'.

4 Ndo' Jesús, nc'e na mantjeeⁿ cha'tso na mawaa xjeⁿ na nntjoom, tja-catjomñê naⁿñeeⁿ. Tax'eeⁿ ndaana, matsoom:

—¿Ñeeⁿ juu cwil'ue'yo'?

5 T'oⁿna, jluena:

—Cwil'uaayâ Jesús na jnaⁿ Nazaret.

Matsoom:

—Maja luaa jo'.

Ndo' mati Judas na tquiaa cwenta jom, mañ'eeⁿ ñequio naⁿñeeⁿ.

6 Ndo' quia tso Jesús: “Maja luaa jo'”, seilcwe'ntya'na' jooa hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ tquiaandyena.

7 Quia jo' tax'eeñenda' Jesús ndaana:

—¿Ñeeⁿ juu cwil'ue'yo'?

Ndo' jooa t'oⁿnda'na nnoom:

—Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

8 T'o Jesús ndaana:

—Jnda tsjooya, maja luaa jo'. Jo' chii xeⁿ ja cwil'ue'yo', ca'ndye'yo' na^m'aⁿ na nnc'oona.

9 Luaa' tuii cha catseicandaⁿñena' ñ'oom na tsoom quia seineiⁿ nnom Tsotyeeⁿ. Tsoom: “Nn'aⁿ na jnda tquiaa' l'oⁿya, meiⁿcwiindyⁿ jooa títseicatsuuya.”

10 Quia jo' Simón Pedro tjei'ñoomñê xjo na maleiñ'oom. Seiquiee'ñê ts'aⁿ na jndy Malco. Tyjeeⁿ tsua'qui tsaⁿñeeⁿ ntyjaya. Juu tsaⁿñeeⁿ mosoo' tyee na cwiluiitquieñe.

11 Matso Jesús nnom Pedro:

—Cwja'ndyu'nnda' xjo' quii' tjaⁿwaa'na'. ¿Aa matseitiuu' na ticaty'iomyana' na catjoⁿya nawi' t'maⁿ na seijndaa'ñe Tsotyaya na nntjoⁿ?

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ tyee na cwiluiitquieñe

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

12 Quia jo' sondaro'ñeeⁿ ñequio capeitaⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ ñequio naⁿñeeⁿ na cwindye'ntjom ndaaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos, t'uena Jesús, jla'tyeⁿna jom.

13 Ty'eñ'omjndyeena jom na m'aaⁿ Anás, xeeⁿ tyee na jndyu Caifás na cwiluiitquieñe chu'ñeeⁿ.

14 Majuu Caifás'ñeeⁿ jndaⁿ seijnooⁿoⁿ n'om nc'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na yaticheⁿ na cwii ts'aⁿ cue' cwentaa cha'tsondye joona.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

15 Wendyô já, nquii Simón Pedro ñ'eⁿ ja Juan saantyjooyâ nanqueⁿ naⁿñeeⁿ. Juu tyee na cwiluiitquieñe mawajnaⁿaⁿ ja. Macwe' jo' tjoquia'a tach'eⁿ waa' tyee'ñeeⁿ xjeⁿ na ty'eñ'omna Jesús jo' jo'.

16 Saa Pedro tjawintyjeeⁿeⁿ 'ndyoots'a tatiom. Jo' chii ja na mawajnaaⁿ tyee na cwiluiitquieñe, jluii'a ch'eⁿ, seinaⁿ nnom yuscu na mach'ee cwenta 'ndyoots'a'ñeeⁿ. Ndo' juu tquiaa ñ'oom' na jndyoquiee' Pedro tach'eⁿ w'aa.

17 Ndo' tax'ee yuscu'ñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii 'u cwii joona na matseijomñe ñ'oom na mañequiaa tsaⁿm'aaⁿ?

T'o Pedro matsoom:

—Nchii jo' ja.

18 Ndo' nn'aⁿ na cwindye'ntjom w'aa'ñeeⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, jndaⁿ jla'cw'aana ñoom. Meintyjee'na na cwila'windyena, ee jeeⁿ teiⁿ. Ndo' mati meintyjee' Pedro quii'ntaaⁿna, matseiwiñe ñ'eⁿndyena.

Mawax'ee tyee na cwiluiitquieñe ñ'oom nnom Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

19 Ndo' nquii tyee na cwiluiitquieñe ndaaⁿ ntyee, tax'eeñe nnom Jesús 'ñeeⁿ já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñe ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, ndo' mati chiuu waa ñ'oom na tyoñequiaaⁿ.

20 T'o Jesús matsoom:

—Ñequii'cheⁿ ñequio na jndoo' nn'aⁿ tyotseinaⁿya. Ndo' na tyo'mooⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ judíos naquii' lan'om 'naaⁿna ñequio wats'om t'maⁿ yuu na cwitjom-ndyena. Meiⁿcwii ñ'oom tyootseinaⁿ na cwe' ñe'we ndyee ts'aⁿ ndii.

21 Na mawaxe' nooⁿ, ¿chiuu na ticwaxe' ndaaⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ ñejndyena ñ'oom na mañequiaya ljo' ñetsjoo? Naⁿñeeⁿ nquiuⁿjndaa'ndyena ñ'oom na ñet'mooⁿ.

22 Ndo' quia na jndaⁿ tso Jesús ñ'oomwaa', cwii naⁿñeeⁿ na cwil'a cwenta wats'om na tyom'aⁿ jo' jo' tquiaa tsaⁿñeeⁿ nda' watmeiⁿ jom. Tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Aa laa'ti' maw'o' 'ndyoo nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ ntyee cwen-taaya?

23 T'o Jesús, matsoom:

—Xeⁿ tia ñ'oom na matsjoo, cwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ ñ'omtia'ñeeⁿ, saa xeⁿ ñ'oom na maty'iomyana' matseinaⁿ, tis'a na macwja' ja.

24 Quia jo' seicwanom Anás Jesús na ndi chu'tyeⁿñe l'o Caifás, tyee na cwiluiitquieñe ndaaⁿ nn'aⁿ judíos.

Macwji'ñennda' Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

25 Yocheⁿ na meintyjee' Pedro 'ndyoo chom na matseiwiñê, ta'x'eena nnoom:

—Ndo' 'u je', ¿aa nchii macwii nquiee naⁿñeeⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿñê?

Saa jom tjei'ñê, tsoom:

—Nchii jo' ja.

26 Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ 'naaⁿ tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyee. Juu tsaⁿñeeⁿ mann'aaⁿ ts'aⁿ na tyjee Pedro tsua'qui. Matso tsaⁿñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii nty'iaya 'u na ñ'eⁿ ñ'eⁿñê yuu waa ntjom?

27 Saa Pedro tjei'ñennaⁿ aⁿ. Ndo' mañoom' seixuaa caxtijndyo.

Nn'aⁿ judíos tioona cwenta Jesús l'o Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

28 Quia jo' tyeñ'om nn'aⁿ judíos Jesús, jnaⁿna waa' Caifás, tquiena w'aa yuu na mac'eⁿ gobiernom. Ndo' ndicwaⁿ cwitsjoom xjeⁿñeeⁿ. Saa tic'ooquie' nn'aⁿ judíos naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ gobiernom cha tints'aana' na tilju' laxmaⁿna, ee xeⁿ na ljo' tixonquiaana' na wanaaⁿ na nla'jomndyena xuee na cwitquiina catsmaⁿ chjoo.

29 Jo' chii jlui' Pilato quii' w'aa'ñeeⁿ tjatseineiⁿ ndaa nn'aⁿ. Tsoom:

—¿Ljo' ñ'oom cwiqueⁿyo' nacjoo' tsaⁿs'am'aaⁿ?

30 Joonaa t'oona nnoom:

—Xeⁿ nchii ts'aⁿ na tia ts'aⁿñe jom, xonquioñ'oñ'yo' yâ jom na m'aaⁿ.

31 Ndo' tso Pilato ndaa judíos'ñeeⁿ:

—Ncjo'yo' catsaañ'om'yo' jom. Catu'xeⁿyo' jom cantyja 'naaⁿ ljeii 'naⁿyo' na waa.

T'oona naⁿñeeⁿ nnoom:

—Tjaa'naⁿ najndaaya na nlacuaa'â ts'aⁿ.

32 Luaa' tuii cha catseicanda'ñena' ñ'oom na seineiⁿ Jesús na t'moona cwaan cwii nnom na nntseicuee'na' jom.

33 Ndo' tjaquiee'nnda' Pilato quii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ aⁿ. Tax'eeñê nnom Jesús:

—¿Aa 'u cwiluiindy' Rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

34 T'o Jesús, matsoom nnom:

—¿Aa luaa' matsu' ee na matsei'noⁿ cheⁿncu'? Oo, ¿aa m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilue na ljo' cantyja 'naⁿya njom'?

35 T'o Pilato, matsoom:

—Ja nchii ts'aⁿ judío ja. Manquiee nn'aⁿ ndyua' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa ntyee 'naⁿyo', joona tquiana cwenta 'u l'ooya. ¿Ljo' sa'?

36 T'o Jesús nnoom:

—Juu na cwiluiindy' na catsa'ntjoⁿya, nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaañe na matseixmaⁿna'. Ee xeⁿ cwiluiiñena' na ljo', quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo n'ana tia' cha na tiñequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿya nn'aⁿ judíos, saa nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue tseixmaⁿya na catsa'ntjoⁿ.

37 Ndo' tax'ee Pilato nnoom:

—Quia jo', ¿Aa cwiluiindy' rey?

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Maxjeⁿ jo' cwiluiindy'. Macwe' jo' na tuiindy' na jndyoo tsjoomnancue, cha cwji'yuu'ndyo ñ'oom na mayuu'. Ticwii cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ, tsaⁿñeeⁿ mandii ñ'oom na mañequiaya.

38 Tax'eeñê Pilato nnom Jesús:

—¿Ljo' jo' na cwiluiiñena' na mayuu'?

Teijndaa'tyeⁿ na cue' Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Ndo' jndā na tso Pilato na luaa', jlui'nnaaⁿ'aⁿ jo ndāā nn'aⁿ judíos. Tsoom ndaana:

—Tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ tsaⁿm'aaⁿ'.

³⁹ Sāā mawaa costumbre quii'ntaaⁿ'yo' na catseicandyaandyō cwii p̄aso na nntioō juu luee'yo' xuee na cwitquie'yo' catsmaⁿ chjoo. Quia jo' ¿aa l'ue n'om'yo' na nntseicandyaandyō juu rey na matseixmaⁿ na catsā'ntjom 'o?

⁴⁰ Ndo' jla'xuaana, jluena:

—Nchii tsaⁿm'aaⁿ'. Catseicandyaandyu' Barrabás.

Luaa' ñ'oom taⁿ naⁿñeeⁿ. Ndo' juu Barrabás'ñeeⁿ, tsaⁿcanch'ue jo'.

19

¹ Quia jo' sa'ntjom Pilato na catjaa' sondaro Jesús.

² Ndo' sondaro'ñeeⁿ l'ana tsei nioom, jndā chii tioomna juuna' xqueⁿ Jesús, ndo' jla'cweena jom cwii liaatco colo catsioo'.

³ Ndo' ty'entyjaa' nt'om sondaro'ñeeⁿ jom. Cwe' tyoncona, jluena:

—Caluit'maⁿndyu' 'u Rey na cwiluiindyū' na catsā'ntjom' nn'aⁿ judíos.

Ndo' tyotmeiiⁿ'na nda' watmeiⁿ nnoom.

⁴ Jndā jo' jlui'nnda' Pilato jo ndāāna. Matsoom:

—Canty'ia'yo', macwjii'a jom jo ndāā'yo' cha queⁿ'yo' cwenta meiⁿcwii jnaⁿ ticatseixmaaⁿ.

⁵ Xjeⁿ'ñeeⁿ jlui' Jesús jo ndāāna na ñjom tsei nioom xqueeⁿ, ndo' cweⁿ liaatco colo catsioo'. Tso Pilato ndāāna:

—Luaañe tsaⁿs'am'aaⁿ.

⁶ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, quia nty'iaana Jesús, jla'xuaana:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

T'ō Pilato ndāāna, matsoom:

—Ncjo'yo' cato'ñoom'yo' jom ndo' caty'iom'yo' jom ts'oom'naaⁿ ee jndā ljeiya na meiⁿcwii jnaⁿ ticatseixmaaⁿ.

⁷ T'ōonnda' nn'aⁿ judíos nnoom, jluena:

—Mawaa ljeii na cwileiñ'ōōⁿyâ, ndo' cantyja 'naaⁿ' juuna' matsā'ntjomna' na cueeⁿ'eⁿ ee na tsoom na Jnda Ty'ōots'om cwiluiiñê.

⁸ Jndā na jndii Pilato ñ'oommeiⁿ', seicaty'uetina' jom.

⁹ Ndo' tjaquiee'nnaaⁿ'aⁿ wats'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Tax'eeñê 'ndyoo Jesús:

—¿'U yuu jnaⁿ'yu'?

Sāā Jesús meiⁿcwii ñ'oom tîc'ōōⁿ.

¹⁰ Jo' chii matso Pilato nnoom:

—¿Chiuu na tic'ō' 'ndyō? Ja waa na jndō na nntseicandyaandyō 'u, oo na nnty'ioⁿya 'u ts'oom'naaⁿ.

¹¹ T'ō Jesús, matsoom:

—Xeⁿ nchii Ty'ōots'om tquiaa na jndu' tjaa meiⁿcwii na nndaā nntsa' ñ'eⁿndyō. Macwe' jo' juu ts'aⁿ na tio ja l'ō' mat'maⁿti jnaaⁿ' mawaa.

¹² Quia na jndii Pilato ñ'oomwaa', seijneiⁿ na nntseicandyaañê Jesús. Sāā nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndāā nn'aⁿ judíos jla'xuaana:

—Xeⁿ nntseicandyaandyu' tsaⁿm'aaⁿ', tiñe'catseix'iaa'ndyu' ñequio César, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ, ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'caluiiñe rey cha'na tsaⁿm'aaⁿ', mawjaa nacjoo' César.

¹³ Ndo' jndā na jndii Pilato ñ'oommeiⁿ', tjeiiⁿ'eⁿ Jesús jo ndāāna. Tjacjom ntio 'naaⁿ'aⁿ cwii joo na jndyu Nataa Ljō' yuu quicu'xeeⁿ ñ'oom. Ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos jndyuna' Gabata.

14 Ndo' juu xuee'ñeeⁿ, xuee na cwilajndaa'ndyo jaa nn'aⁿ judíos na nntquiaaya catsmaⁿ chjoo. Tuii na luaa' cha'na quiajmeiⁿ!. Quia jo' matso Pilato ndaa nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ:

—Canty'ia'yo', luaañe rey na tseixmaⁿ na nntsa'ntjom 'o.

15 Saa naⁿ'ñeeⁿ jla'xuaana:

—Catseicue' jom. Catseicue' jom. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

Matso Pilato ndaana:

—Nquii rey na nntsa'ntjom 'o, ¿aa maxjeⁿ caty'ioⁿya jom ts'oom'naaⁿ?

Ntyee na cwiluiitquiendye t'oona, jluena:

—Jâ tjaa'naⁿ cwiicheⁿ rey na catsa'ntjom jâ, macandâ nquii César.

16 Quia jo'cheⁿ tquiaa Pilato Jesús ndaa naⁿ'ñeeⁿ na caty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' mana ty'eñ'omna jom.

Ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

17 Quia jo' tjachuu Jesús ts'oom'naaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ cwii joo na jndyuna' Tsei'xqueⁿ Ts'oo. Ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos jndyuna' Gólgota.

18 Ndo' jo' jo' ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' mati ty'ioomna cwiicheⁿ we ts'aⁿ noom'naaⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na cwii ntyjaaⁿ'aⁿ, ndo' m'aaⁿñê xcwe.

19 Ndo' sa'ntjom Pilato na teiljeii cwii ñ'oom na ty'iom sondaro xqueⁿ ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñeeⁿ matsona': "Laa Jesús, ts'aⁿ Nazaret na cwiluiiñe rey na matsa'ntjom nn'aⁿ judíos."

20 Jndye nn'aⁿ judíos jla'naaⁿna ljeiiwaa', ee yuu na ty'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ manndyoo' nnom tsjoom. Juu ñ'oom'ñeeⁿ teiljeiina' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ romanos, ndo' nn'aⁿ griegos.

21 Quia jo' jla'neiⁿ ntyee na cwiluiitquiendye cwentaa nn'aⁿ judíos nnom Pilato. Jluena:

—Tintseiljei' na tsaⁿm'aaⁿ! cwiluiiñê rey na nntsa'ntjoom jâ. Luaa catseiljei': "Tsaⁿm'aaⁿ! matsoom: Ja cwiluiindyó Rey na catsa'ntjoⁿya nn'aⁿ judíos."

22 T'o Pilato ndaana, matsoom:

—Cantyja na jnda seiljeiya, mantyjati jo'ndyo.

23 Jnda na ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'naaⁿ, quia jo' ñequieendye jooa to'ñoomna cwii cwii liaⁿ'aⁿ. Mati to'ñoomna liaatco 'naaⁿ'aⁿ na tuiina' na tjaa yuu ñjoom'na'.

24 Jluena ndaa nc'iaana:

—Ticajndii'ndyo juuna', x'iaa nncjaaya na nnty'iaaya 'ñeeⁿ cwii jaa nncwantjom juuna'.

Laa l'ana cha catseicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'ooots'om na teiyo teiljeii nacjoo' libro Salmos. Matsona': "Tquiaa cwii cwii liaya ndaa nc'iaana, ndo' ty'ena x'iaa na ta'ntjomna liaya." Nc'e na luaa' matso ljeii'ñee, jo' chii l'a sondaro na ljo'.

25 Ndo' macañoom' ts'oom'naaⁿ na ñoom Jesús meintyjee' tsoñeeⁿ. Mati jo' jo' m'aaⁿ María tyjee tsoñeeⁿ, scuu' Cleofas, ñequio María Magdalena.

26 Jnda na nty'iaa' Jesús na jo' jo' meintyjee' tsoñeeⁿ na cañom ja na jeeⁿ candya' ts'oom, tsoom nnom:

—'U naⁿ, tsaⁿm'aaⁿ! nntseixmaaⁿ ti'jnda'.

27 Jnda jo' matso Jesús noqⁿ:

—Luaañe tso'ndyo'.

Ndo' majuu xjeⁿ'ñeeⁿ to'ñqⁿya tsoñeeⁿ. Teix'aya juu cha'cwijom cwii ts'aⁿ w'aya.

*Na tue' Jesús**(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)*

²⁸ Jnda tuii na luaa', ntyjii Jesús na jnda jnda' cha'tso cantyja 'naa'an. Jo' chii cha na nntseicandaa'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, matsoom:

–Ñe'c'ua ndaa.

²⁹ Ndo' jo' jo' waa cwii xuaa na cwicañjom winom na ta. Quia jo' nchjeendye sondaro'ñee' cwii 'na' na ya maw'ana' winom'ñee'. Chii tioona juuna' nom cwii ts'oom hisopo, jnda chii ty'iroomna juuna' 'ndyoo Jesús.

³⁰ Ndo' jnda na tjawe'na' 'ñom, matsoom:

–Jnda seicandaa'ñena' cha'tso cantyja 'na'ya. Jnda chii seintyanquioñe' xquee'.

Tioom cantyja na wanoom'm l'o Ty'oots'om.

Seicjooñe cwii sondaro tsei'ntsquiee' Jesús

³¹ Xuee na cwila'tye' nn'a' judíos xuee pascua quia ty'iroomna Jesús ts'oom'naa'. Nn'a' na m'a' n'iaa' quii'ntaa' nn'a' judíos, tical'ue n'omna na ñom ndyee na'ñee' noom'naa' xuee na cwita'jndyeena. Ee juu xuee'ñee' jee' t'ma' xuee tseixma'na' quia cwila'cuee'na catsma' chjoo. Jo' chii ty'ecatana' nom Pilato na catsa'ntjoom na catom ndei'nc'ee' na'ñee' cha catseyuua'na' na nncwjena, ndo' cha tyuaa' nntaa'ndyena na'ñee' noom'naa'.

³² Jo' chii sondaro'ñee' ty'ecatoma' ndei'nc'ee' ts'a' najndyee, ndo' majo'ti l'ana cwiiche' tsa'ñee' na ty'iroomna jom ts'oom'naa' cwiiche' ntyjaa' Jesús.

³³ Saa quia na ty'entyjaa'na Jesús, jliuna na jnda tuee'e'. Tatícatoma' ndei'nc'ee'.

³⁴ Saa meii' na ljo' cwii sondaro'ñee' tjaa'ñe lantsa tsei'ntsquee'e'. Mañoom' jlui' niom' ñequio ndaa.

³⁵ Ja nty'ia na ljo' tuii, ndo' macwji'yuu'ndyo. Cala'no'yo' na mayu'a ñ'oom matseina' cha mati ndaa nla'yuyoy'.

³⁶ Ee nmeii' tuii cha na catseicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeiina' nacjoo' libro Salmos. Matsona': "Mei'ncwii tsei'e' t'icatoma'."

³⁷ Ndo' mati waa cwiiche' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeiina' na matsona': "Nnty'iaana nquii' ts'a' na jla'cjoondyena tsei'ntsquiee'."

*Tjacanty'iuu'ñe Jesús**(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)*

³⁸ Jnda teinom nmei', José ts'a' na jna' Arimatea, tjacaa' nom Pilato na ñequiaa' tsa'ñee' sei'ts'o 'naa' Jesús. José'ñee' matseijomñe' ñ'oom na mañequiaa' Jesús saa cwe' nty'iu ee nquia'a' nn'a' judíos. Pilato tquiaa' ñ'oom'm. Jo' chii José tjaa', tjac'oom sei'ts'o 'naa' Jesús.

³⁹ Ñ'e' Nicodemo, tsa' na tja na m'aa' Jesús cwii teijaa'. Jom tjañ'oom cha'na ntquiuu' nchoo' nqui kilos nche' na tjoom'na' mirra ñequio áloes na nnty'oomndyena juuna' sei'ts'o 'naa' Jesús.

⁴⁰ Quia jo' to'ñoomna ts'oo Jesús, ty'oomndyena nche' cachi'ñee' liaa na jndyuna' lino. Jnda chii jla'tyjoondyena liaa'ñee' jom. Ee luaa' waa costum-bre 'naa' nn'a' judíos na cwity'iuuna' l'oo.

⁴¹ Yuu na ty'iroom nn'a' Jesús ts'oom'naa' waa cwii ntjom. Naquii' ntjom'ñee' waa cwii tsei'tsuua' xco, na mei'jom ndii' tyoojaanty'iuu'ñe' ts'oo.

⁴² Ndo' nc'e na mawaa xje' na nnc'ooquie' nn'a' judíos xuee sauro', jo' chii jo' jo' ty'ecatjaa'ndyena ts'oo Jesús. Ee tsei'tsuua'ñee' nndyoo' waana' yuu na ty'iroom nn'a' Jesús ts'oom'naa'.

20

Tquiaa Ty'oots'om na wando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

¹ Jaancoo xuee neiⁿco', xuee najndyee smaⁿna, tyjee'cañoom María Magdalena tsei'tsuaa'ñeeⁿ, ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ. Nty'iaaⁿ'aⁿ na jnda teindyō tsjō' na ñejñoom 'ndyoo juuna'.

² Quia jo' jleinoom, tjaaⁿ yuu na m'aaⁿ ja na jeeⁿ candya' ts'om Jesús ñ'eⁿ Simón Pedro. Matsoom ndaayâ:

—Jnda tjeii'na sei'ts'o 'naaⁿ Ta Jesús tsei'tsuaa, meiⁿ ticaliuuyâ yuu tqueⁿna juuna'.

³ Quia jo' ja ñequio Pedro saayâ, squiaayâ yuu waa tsei'tsuaa.

⁴ Ñe'cwi saayâ, jleinoōⁿyâ, saa jndeiti jleinoōⁿ, nchiiti Pedro. Jo' chii ja tuajndyaaya yuu waa tsei'tsuaa.

⁵ Seintyanquiondyō, nty'iaya liaa na ñechu'tyjooñe Jesús meindyuaana' naquii' tsei'tsuaa, saa tícjoquia'a.

⁶ Ndo' quia na tuee'cañoom Simón Pedro jo' jo', na cwijndyontyjoōⁿ naxaⁿ'a, jom tjaqueⁿ'eⁿ hasta naquii'cheⁿ tsei'tsuaa. Mati nty'iaaⁿ'aⁿ joo liaa'ñeeⁿ na ñechu'tyjooñe Jesús meindyuaana' jo' jo'.

⁷ Ndo' juu liaa na ñeta' xqueⁿ Jesús ljeiiⁿ na ticwacatyeeⁿ'na' ñequio nt'omcheⁿ liaa na ñechu'tyjooñe. Wacatyeeⁿ'na' na ñenquiina', chi'lcwiina'.

⁸ Quia jo' mati ja na matseijomndyō ñ'eⁿ Jesús, tjoquia'a naquii'cheⁿ tsei'tsuaa. Nty'iaya na ljo' waa, ndo' quia ljo'cheⁿ seiyu'a. Ee meiiⁿ na ja tuajndyaa jo' jo', saa tícjoquia'a na mandiñoom'.

⁹ Ee xjeⁿ'ñeeⁿ ndicwaⁿ tjoōcheⁿ nla'noōⁿ'â ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona' maxjeⁿ ñnequiaa Ty'oots'om na nncwando'xco Jesús xeⁿ jnda tue'.

¹⁰ Quia jo' wendyō jā na cwilajomndyō ñ'eⁿñê jluii'â tsei'tsuaa. Saalcwaa'â na waa w'aayâ.

Teitquioo'ñe Jesús nnom María Magdalena

(Mr. 16:9-11)

¹¹ Saa María meintyjee'cheeⁿ nacañoom' tsei'tsuaa, maty'ioom. Yocheⁿ na maty'ioom jo' jo', seintyanquioñe na nty'iaaⁿ'aⁿ naquii'cheⁿ tsei'tsuaa.

¹² Jo' jo' nty'iaaⁿ'aⁿ we ángeles, jeeⁿ canchii' liaa cwee'na. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wacatyeeⁿ jo yuu na ñet'oom xqueⁿ Jesús, ndo' x'iaaⁿ'aⁿ wacatyeeⁿ jo yuu ñet'om nc'ee Jesús.

¹³ Ndo' ta'x'eeⁿna nnoom:

—¿Chiuu 'u ts'aⁿ na maty'ioo'?

Tsoom ndaana:

—Jnda ty'eñ'omna nqueⁿ na cwiluiiñe na matsa'ntjoom ja, meiⁿ ticaljeiia yuu ty'equeⁿna jom.

¹⁴ Jnda ncue na tsoom na luaa', quia jo' teiqueeⁿ, nty'iaaⁿ'aⁿ na meintyjee' Jesús jo' jo', saa ticwajnaⁿ'aⁿ na nquii Jesús jo'.

¹⁵ Tso Jesús nnoom:

—'U yuscu, ¿chiuu na jeeⁿ maty'ioo'? ¿'Ñeeⁿ juu mal'ue'?

Ndoo' ntyjeeⁿ ts'aⁿ na mach'ee cwenta ntjom'ñeeⁿ juu Jesús. Jo' chii matsoom nnom:

—Aa ndi' ta, xeⁿ 'u tjañ'oom' jom, catsu' noōⁿ yuu tja'queⁿ' jom, quia jo' nncjoc'oⁿya jom.

¹⁶ Quia jo' matso Jesús:

—María.

Jnda na jñeeⁿ na tjei' Jesús xueⁿ'eⁿ, quia jo' teiqueeⁿ. T'ooⁿ ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom:

–Raboni.

Ñ'oom'ñeeⁿ matsona' ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om ndaaⁿ nc'iaa'.

¹⁷ Matso Jesús nnoom:

–Tint'uii'tyeⁿ ja, ee tyoocjowaa na m'aaⁿ Tsotyaya. Saa cja' na m'aⁿ ti'nc'iaya na cwiteijndeina ja, catseicandii' na majowaa na m'aaⁿ Tsotyaya na mati cwiluiiñê Tsotye'yo', na m'aaⁿ Ty'o^ots'omya ndo' Ty'o^ots'om cwenta'yo'.

¹⁸ Quia jo' tja María Magdalena, tjatseicañeeⁿ jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús. Juu María t'mo^o ndaayâ ñ'oom na jndaⁿ seineiⁿ Jesús nnoom, ndo' na jnda nty'iaaⁿ aⁿ juu.

Teitquioo'ñe Jesús ndaaⁿ jâ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹ Ndo' mañejuu tmaaⁿ xuee nei'nc'o'ñeeⁿ, jâ nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús tjomndyô na ñe'naaⁿ. Jla'cataⁿ tyaaⁿ yâ ndyueel'a nc'e na nquiaayâ nc'iaaya nn'aⁿ judíos. Xjeⁿ ñeeⁿ tyjee'cañoom na m'aaⁿ yâ, teintyjeeⁿ eⁿ xcwe quii'ntaaⁿ yâ. Matsoom:

–C'oom'yo' na tjaa ñomtiuu.

²⁰ Ndo' jndaⁿ tsoom na luaa', t'mo^o l'o^o ñequio tsei'ntsqueeⁿ eⁿ ndaayâ. Ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿ yâ na nty'iaannⁿ daa'â jom.

²¹ Ndo' tsoom ndaayâ:

–Quiaa Ty'o^ots'om na tjaa ñomtiuu laxmaⁿ yo'. Cha'xjeⁿ jndaⁿ jñoom ja ñequio ñ'oom naya 'naaⁿ aⁿ malaati' majñooⁿ ya 'o.

²² Ndo' quia na jndaⁿ tsoom na luaa', tjoom'm jndye ndaayâ. Tsoom:

–Cato'ñoom'yo' Espíritu Santo.

²³ 'Ñeeⁿ joo na cwilat'maⁿ n'om'yo' jnaaⁿ, mati Ty'o^ots'om matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ. Saa 'ñeeⁿ joo na ticalacandyaandyo' cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ, maxjeⁿ tyeⁿ jndaⁿ t'uii jnaaⁿ na joona.

Nty'iaa' Tomás na mawando'xco Jesús

²⁴ Xjeⁿ na jndyoyndyee Jesús, juu Tomás, cwii jâ na cwilajomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ tic'oomñê, jom tsaⁿ na cwil'uuyâ catyeⁿ nquiee.

²⁵ Jo' chii nt'omndyô jâ l'uuyâ nnom Tomás:

–Jndaⁿ nty'iaayâ nquii Jesús.

Saa t'o^o ndaayâ:

–Ja xeⁿ ticanty'ianooⁿ 'naaⁿ yuu na tjaa clavos n'oml'o^o, ndo' na nncw-jaa'ndyô nnomts'o^o yuu na jla'cjoondye clavos, ndo' xeⁿ ticantquieendyô jnda'ts'o^o tsei'ntsqueeⁿ eⁿ maxjeⁿ xocatseyu'a na wando'xcoom.

²⁶ Jndaⁿ ñeeⁿ xuee na tuii na luaa' quia jo' jâ nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê tyom'aaⁿ ndaa'â w'aa'ñeeⁿ, ndo' quia ljo'cheⁿ mati ñ'eⁿ Tomás. Ndo' tyjee'cañoom Jesús naquii' ntaaⁿ yâ na ndi ta' ndyueel'a. Tsonnaaⁿ aⁿ ndaayâ:

–C'om'yo' na tjaa ñomtiuu.

²⁷ Mañoom' matsoom nnom Tomás:

–Caty'iom' nnomts'o' ts'om ts'o^oya, ndo' canty'ia' l'o^oya. Ndo' cwjaa'ndyuu' jnda'ts'o' tsei'ntsquieeya. Tantsa' na tiñe'catseyu'.

²⁸ T'o Tomás nnoom, tso:

–Jeeⁿ 'u Ta, 'u cwiluiindyuu' Ty'o^ots'omya ndo' nquii na matsa'ntjom ja.

²⁹ Matso Jesús nnoom:

–'U Tomás, cwe' na je' jndaⁿ nty'ia'njom' ja, jo' na matseyu'. Matio'naaⁿ ñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿ ndyô meiiⁿ tyoonty'iaandaana ja.

Jndaa' ts'iaaⁿ na teiljeii librowaañe

³⁰ Já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê jndoo'ndaayâ na jndye nt'omcheⁿ ts'iaaⁿ s'aaⁿ na tixocaluii na cwe' meiⁿquia ts'aⁿ nnts'aa. Jooná' tîcwiljeii nacjoo' librowaa.

³¹ Saa nmeiⁿ matseiljeiya cha na calayu'yo' na juu Jesús cwiluiiñê Cristo, ndo' Jnda Ty'ooots'om. Matseiljeiya nmeiⁿ cha cantyja na cwilayu'yo' ñ'eⁿñê nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

21

Teitquioo'ñe Jesús ndaa ntquiee'ndyô já

¹ Jnda tuii nmeiⁿ, Jesús seica'moⁿñennaaⁿaⁿ ndaa já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê. S'aaⁿ na ljo' yocheⁿ na m'aaⁿyâ xndyaa' ndaaluae Tiberias. Luaa waa na seica'moⁿñê ndaaⁿyâ.

² Ñe'naaⁿ m'aaⁿ Simón Pedro ñequio Tomás tsaⁿ na cwil'uuyâ catyeⁿnquiee, ñequio Natanael na jnaⁿ Caná ts'ondaa Galilea, ñequio wendyô já ntseinda Zebedeo ñequio nt'omcheⁿ nc'iaayâ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê.

³ Tso Simón Pedro ndaaⁿyâ:

Jocwjii'a catscaa.

L'uuyâ nnoom:

—Cwitsaayâ ñ'eⁿndyu'.

Quia jo' saayâ, tuooyâ ts'om w'aandaa. Saa juu tsjom'ñeeⁿ meiⁿcwii catscaa tîcatjeii'â.

⁴ Ndo' jnda wjaawixuee, quia jo' tyjee'cañoom Jesús já. Meintyjeeⁿeⁿ 'ndyoo ndaaluae, saa tîcala'nooⁿâ na manqueⁿ jo'.

⁵ Quia jo' tax'eeñê ndaaⁿyâ:

—'O tyjanoⁿ, ¿aa jnda tjei'yo' calcaa?

T'ooyâ nnoom:

—Tjaa'naⁿ.

⁶ Matsoom ndaaⁿyâ:

—Catue'yo' tsqui' 'naⁿ'yo' ntyjaa' w'aandaa ntyjaya, quia ljo'cheⁿ nliu'yo' calcaa.

Ndo' tuaa'â juuna' jo' jo', jnda jo' tileicandaa nntjeii'â juuna' cwe' ee jeeⁿcheⁿ ndya' jndye calcaa chuuna'.

⁷ Quia jo' ja na jeeⁿ wi' ts'om Jesús, tsjooya nnom Pedro:

—Juu Ta Jesús luaa'.

Quia jñeeⁿ na ljo' tsjoo, tcweeⁿ liaa maseta, ee jnda tjeiiⁿeⁿ juuna' na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ. Jnda jo' tju'ñê ts'om ndaaluae, mana tueⁿeⁿ tyuaatcwii.

⁸ Ndo' nt'omndyô já tquiontyjooyâ cha'na wen'aaⁿ nchoo' nqui nc'aa ñ'eⁿ w'aandaa chjoo, chii squiaayâ tyuaatcwii. Ndo' saantyjaandyô tsqui' na too' ñjom calcaa.

⁹ Quia na jnda squiaayâ tyuaatcwii, nty'iaayâ ñoom na cwico, ndo' ljo catscaa ñ'eⁿ tyoo' cjoo ñoom'ñeeⁿ, cwineii'na'.

¹⁰ Matso Jesús ndaaⁿyâ:

—Quiocho'yo' nt'om calcaa na jnda tjei'yo' je'.

¹¹ Quia jo' tuo Simón Pedro ts'om w'aandaa chjoo. Jndyoñ'oom tsqui' tyuaatcwii na too'na' ñjom calcaa nt'maⁿ. Tue'ntyjo jooyoo' cwii siaⁿnto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' ndyeeyo'. Ndo' meiiⁿ na jeeⁿ ndya' jndye calcaa'ñeeⁿ, saa tîcaty'ioo' tsqui'.

¹² Matso Jesús ndaaⁿyâ:

—Quio'yo' nlcwa'yo'.

Saa meiⁿcwiindyô já na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, tic'oom na t'maⁿ ts'om na nncwax'ee nnoom, ¿'Ñeeⁿ 'u? Ee manquiuyayâ na manquii Ta Jesús jo'.

13 Quia jo' seicandyoo'ñe Jesús nacañoomyâ. To'ñoom tyoo' ñ'e^n catscaa. Tquiaa^n joona' ndaayâ.

14 Cantyjati na tquiaa Ty'ooots'om na tando'xcoom na tuee'n'e^n, luaa' jnda ndyee ndii' na seica'mo^nñê ndaa jâ na cwilajomndyô ñ'e^nñê ts'iaa^n na mach'ee^n.

Ñ'oom na sa'ntjom Jesús Simón Pedro

15 Ndo' quia na jnda tcwaa'â tax'ee Jesús 'ndyoo Simón Pedro. Tsoom:

—'U Simón jnda Jonás, ¿aa ja jndati ntyji' nchiiti ts'iaa^nmei^n! na mache'?

T'oo^n, matsoom:

—Mayuu' Ta, ntyji' na 'u wi' ts'oo^n ya.

Matso Jesús nnoom ñ'oom na wjaañoom':

—Quiaa' na nlcwa' canma^n nch'u cwentaya.

16 Jnda we ndii' tax'eennaa^n'a^n nnom Pedro:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa mayuu' na jndati ntyji' ja?

T'o Pedro:

—Mayuu' Ta, ntyji' na wi' ts'oo^n ya 'u.

Tsonnda' Jesús ñ'oom na wjaañoom':

—Cateixe' canma^n cwentaya.

17 Na jnda ndyee ndii' tax'eeñê nnom Pedro. Tsoom:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa wi' ts'om' ja?

Seichjoo'na' ts'om Pedro na jnda ndyee ndii' mawax'eeñe Jesús: “¿Aa wi' ts'om' ja?” Quia jo' t'oo^n, tsoom:

—Ta, cha'tso matsei'no^n!. Ndo' manty'ia'nchaa'ndyu' na wi' ts'oo^n ya 'u.

Matso Jesús nnoom:

—Cateixe' canma^n cwentaya.

18 Ñ'oom na mayuu'che^n matseicandiiya 'u. Quia ñet'oom' na xcwe ts'a^nndyu', sei jndaa'ndyu' na nntsa' mei'ljo'che^n na l'ue ts'om', ndo' tjaa 'ñee^n juu na nntseitsaa^nñe 'u yuu na ñe'cja'. Saa quia na jnda teinc'uaa'ndyu' nntseiliuu' l'o' ndo' nntseitye^n cwiiche^n ts'a^n 'u na nncjaañ'oom 'u yuu na tiñe'cja'.

19 Luaa' ñ'oom na tso Jesús na ma'moo^n ljo' cwii nnom na nnts'aana' na nncue' Pedro, na cantyja 'naa^n jo' nntseit'maa^nñena' Ty'ooots'om. Quia na jnda seineii^n ñ'oommei^n!, matsoom:

—'U candyo'ntyjo' naxa^n'a.

Ñ'oom na seinei^n Jesús cantyja 'naa^n Juan

20 Teique^n Pedro ndo' nty'iaa^n'a^n na jontyjo ja na candya' ts'om Jesús ja, ndo' maja na seintyjondyo jo ndo' jña^n quia na tcwaa'â teijaa^nñee^n ñ'e^nñê juu xje^n na tax'aya 'ñom: “Ta, ¿'ñee^n juu ts'a^n na nñequiaa cwenta 'u?”

21 Ndo' quia nty'iaa' Pedro na jontyjo, tax'eeñê 'ndyoo Jesús. Tsoom:

—Ta, ndo' tsa^n'm'aa^n! je', ¿ljo' cwii nnom na nntjoom?

22 T'o Jesús nnoom:

—Xe^n l'ue ts'oo^n na ñec'oom hasta quia ndyooonnda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u? 'U candyo'ntyjo' naxa^n'a.

23 Quia jo' t'om ñ'oom quii'ntaa^n nn'a^n na cwila'yu' na tso Jesús na xoc'ioya. Saa nchii matsoom na xoc'io. Tomti tsoom: “Xe^n l'ue ts'oo^n na ñec'oom hasta quia ndyooonnda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u, Pedro?”

24 Maja luaa jo'. Maja matseiljeiya ñ'oommei^n!. Ndo' joo ñ'oom na macwji'yuu'ndyo, ñ'oom na mayuu' jo', nchii cwe' na maquiu'nn'a'ya.

25 Ndo' jndye nt'omche^n ts'iaa^n maniom na s'aa Jesús. M'aa^n ts'oo^n xe^n nleiljeii cwii ndo' cwii joona', mach'eena' ntyjii na xocwijndeii tsjoomnancue libros na nluii na nleiljeii joo jo'. Mantyjati luaa'ndyo.

Ts'iaaⁿ na l'a Apóstoles

Ñ'oomtyeⁿ na nndyo Espíritu Santo

¹⁻² 'U ta Teófilo, tsom na seiljeijndyaa na seicwanoⁿ na m'aaⁿ seicandiiya 'u cantyja cha'tso na tyoch'ee Jesús ndo' na tyo'mooⁿ hasta xuee na tjawaaⁿ cañoom'luee. Cwii tjo^ocheⁿ na nncjaawaaⁿ tjeii'ñê apóstoles. Ndo' cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo t'mooⁿ ndaaⁿ na'ñeeⁿ chiuu nl'ana.

³ Jnda na tueeⁿeⁿ, tando'nnaaⁿaⁿ, teitquioo'ñê ndaana ñequio jndye nnom na t'moⁿna' na wando'xcoom. Wen'aaⁿ xuee tyom'aaⁿ na nty'iaana jom. Ndo' seineiiⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om.

⁴ Yocheⁿ na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyena saⁿntjoom na ticalui'na tsjoom Jerusalén. Tsoom ndaana:

—Cwindo'yo' hasta xeⁿ jnda seicandaⁿñena' ñ'oom na tqueⁿtyeⁿ Tsotyaya na tsoom na nndyo Espíritu Santo cha'xjeⁿ jnda ñejndye'yo' na tsjo^o ndaa'yo'.

⁵ Ee Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ ñequio ndaatoo, saa 'o tajndye xuee ndo' njñom Ty'o^ots'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'.

Cantyja na tjawa Jesús cañoom'luee

⁶ Quia na tyom'aⁿ na'ñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús ta'x'eena nnoom, jluena:

—Ta, ¿aa je' na nntsa' na catsaⁿntjomndyennda' nn'aⁿ Israel?

⁷ Tsoom ndaana:

—Tsotyaya waa najndeiⁿ na matseixmaaⁿ na matseijndaa'ñê cwaaⁿ xuee oo ljo' xjeⁿ ntyjeeⁿ na nluii cwii cwii nnom na matseijndaa'ñê.

⁸ Saa quia na jnda jndyo Espíritu Santo naquii' n'om'yo', quia jo' ññequiaaⁿ na nlxmaⁿyo' najndeiⁿ na cwiluiñê. Ndo' nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿ ja naquii' tsjoom Jerusalén, ñ'eⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ñ'eⁿ ndyuaa Samaria, ndo' hasta cha'waa nnom tsjoomnancue.

⁹ Jnda na tsoom na luaa' jndoo'cheⁿna tjawaaⁿ. Ndo' jndyo cwii nchquiu, mana seicu'na' na cwinty'iaana jom.

¹⁰ Nquiee cwinty'iaana jo nandye tsjo'luee xjeⁿ na mawjaaⁿ, ndo' mats'iaa jo' teitquioo'ndye we yonom nacañoomna na jeeⁿ canchii' liaa cwee'.

¹¹ Jlué na'ñeeⁿ ndaana:

—O nn'aⁿ Galilea, ¿chiuu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' jo nandye tsjo'luee? Jesús m'aaⁿ na jnaaⁿ jo ndaa'yo' xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ tjaaⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ na tjawaaⁿ maluaa' nndyonnaaⁿaⁿ.

Matías nntseinoomñê cantyja na 'ndiina' Judas

¹² Quia jo' ty'elcwee'na Jerusalén na ñet'omna ta na jndyu Olivos. Juu ta'ñeeⁿ tquia m'aaⁿna' ñequio tsjoom Jerusalén cha'na tquia na wanaaⁿ na nntseicaañe ts'aⁿ judío xuee na cwita'jndyena.

¹³ Jnda na ty'equie'na quii' tsjoom, tquiena yuu waa w'aa. Ty'ewana cuarto nandye w'aa yuu cwic'eeⁿyana. Ndo' ñ'eⁿ Pedro ñequio Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo jnda Alfeo, Simón ts'aⁿ na cwiluee nn'aⁿ cananista ndo' ñ'eⁿ Judas tyjee Jacobo.

¹⁴ Cha'tsondyena ñecwii jla'jomndyena na 'io ndi 'io tyolaneiⁿna nnom Ty'o^ots'om. Mati jla'jomndye nt'om yolcu, ndo' ñ'eeⁿ ti'ntyjee Jesús ñ'eⁿ tsoñeeⁿ María.

¹⁵ Cwii xuee'ñeeⁿ teicantyja Pedro quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu'. Joo na'ñeeⁿ cha'na cwii siaⁿnto waljoo' ntquiuundyena.

16 Matsoom ndaana:

—'O nn'a^{ny} na cwilayu'yo', jndei'na' na seicandaã'ñena' ñ'oom na seiljei David cantyja 'naaⁿ Judas cha'xjeⁿ tso Espíritu Santo nnoom cantyja 'naaⁿ Judas'ñeeⁿ tsaⁿ na tjaca'moⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ na t'ue jom.

17 Judas'ñeeⁿ tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyô jâ ndo' ñeseijomñê ts'iaaⁿ na cwilax-maa^{nyâ}.

18 Ñequio s'om na tantjoom cantyja natia na s'aaⁿ, tioml'uaaⁿ cwii taⁿ tyuaa. Jo' jo' tioonê meintyjee' xqueeⁿ, t'ioo'ñexcweeⁿ. Jluí' cha'tso tsiaⁿaⁿ.

19 Ndo' cha'tso nn'aⁿ Jerusalén nquiuna na luaa' s'aaⁿ. Quia jo' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿna jla'cajndyuna tyuaa'ñeeⁿ Acéldama. Ñ'oomwaa' matsona' Tyuaa Niom'.

20 Ee waa ñ'oom nacjoo' libro Salmos na matsona':

Caljo waⁿaⁿ na ñeⁿnquiina'.

Tinc'om nn'aⁿ juuna'.

Mati matsona':

Cwiicheⁿ ts'aⁿ coñom ts'iaaⁿ na ñeseixmaaⁿ.

21 'Quia jo' cwii ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cha'waati xuee na tyocañ'aa^{nyâ} ñ'eⁿ nquii Ta Jesús na tjawa tjacueeⁿ tyomanoom naquii' njoom,

22 ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cantyjati xuee na teits'oomñe Jesús s'aa Juan hasta xuee quia na tjawaaⁿ. Macaⁿna' na nntseijomñê tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿndyô na nntjei'yuu'ndyô na jndã tando'xco Jesús.

23 Quia jo' tyot'mooⁿna we ts'aⁿ, José ñequio Matías. José'ñeeⁿ mati cwila'cajndyuna jom Barsabás, ndo' xqueeⁿ xueⁿeⁿ Justo.

24-25 Tyolaneiⁿna nnom Ty'oots'om, tyoluena:

—'U Ta na mawa'naⁿ naquii' n'om cha'tsondye nn'aⁿ, ca'moⁿ cwaaⁿ cwii na wendye na^maⁿ na nncwji'ndyu' na nntseijomñe ñequio nn'aⁿ na ma'jñoom' ts'iaaⁿ 'naⁿ. Nntseinoomñe tsaⁿñeeⁿ ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Judas na jndã tjei'ñe, ndo' jndã tja yuu tseixmaⁿ na nncjaa cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ'.

26 Quia jo' ty'ena x'iaa cha m'moⁿna' 'ñeeⁿ nleijnoom' ts'iaaⁿñeeⁿ. Ndo' teijnoom' Matías. Jo' chii ty'oomna' jom ts'iaaⁿ cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na m'aⁿ canchoo'cwii apóstoles.

2

Jndyo Espíritu Santo

1 Quia na tuee' xuee Pentecostés, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yú' ñe'cwii tmaaⁿ tjomndyena.

2 Mats'ia jo' jnaⁿ na teic'uaa jo nandye cañoom'luee cha'cwijom quia na jndei mandyo jndye. Ndo' s'aana' na c'uaa cha'waa naquii' w'aa yuu na meindyuaandyena.

3 Teitquioo' nty'iaana nacjoo cha'tsondyena ntyjo cha'cwijom ntsaachom.

4 Ndo' cha'tsondyena t'omna na too' Espíritu Santo cha'waañ'eⁿ naquii' n'omna. Tquiaaⁿ na la'xmaⁿna cantyja najneiⁿ. Ndo' jnaⁿna' na jla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii ñ'oom na maxjeⁿ cwila'neiⁿna.

5 Joo ncuee'ñeeⁿ m'a^{ny} nn'aⁿ judíos naquii' tsjoom Jerusalén na jeeⁿ queeⁿ n'om ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Naⁿñeeⁿ jnaⁿna cha'waa nnom tsjoomnancue.

6 Quia na teic'uaa na luaa', quia jo' ty'ecanty'iaana. Meiⁿ leicala'nōⁿna ee cha'tsondyena tyondyena na tyola'neiⁿ naⁿñeeⁿ cwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ nquieena.

7 Jeeⁿ ndya' tyueneiiⁿna, ndo' tyom'aaⁿ n'omna. Tyoluena ndaa ntyjeena:

—Cha'tsondye na^maⁿ na cwila'neiⁿna ñequii'cheⁿ nn'aⁿ ts'ōndaa Galilea jooa,

⁸ quia jo' ¿chiuu waayuu na cwindyaaya na ya cwila'neiⁿ na cwii cwii nnom ñ'oom na cwilanaaⁿya xjeⁿ na tquiowijndaaya?

⁹ Ee jaa tiñe'cwii ndyuaa jnaaⁿya. Nt'omndyo jnaaⁿ ndyuaa Partia, nt'omndyo Media, Elam ñ'eⁿ Mesopotamia, ts'ondaa Judea ñ'eⁿ Capadocia, mati Ponto ñ'eⁿ ndyuaa Asia.

¹⁰ Ndo' nt'omndyo jaa jnaaⁿya ndyuaa Frigia ñ'eⁿ Panfilia, Egipto ñ'eⁿ nt'omcheⁿ l'ondaa África na manndyoo' Cirene. Ndo' nt'omndyo jnaaⁿya tsjoom Roma, na tuiindyō nn'aⁿ judíos ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ nchii tuiindyena nn'aⁿ tsjaaⁿ jaa, saā macwila't'maaⁿndyena Ty'oōts'om cha'xjeⁿ na jaa nn'aⁿ judíos cwilat'maaⁿndyo jom.

¹¹ Ndo' nt'omndyo jaa jnaaⁿya Creta ñ'eⁿ Arabia. Saā cha'tsondyo cwindyaā na ya cwila'neiⁿ naⁿm'aaⁿl' ñ'oomya. Cwiluena cantyja na jeeⁿ t'maⁿ mach'ee Ty'oōts'om.

¹² Cha'tsondye naⁿñeeⁿ na jnaⁿ cwii cwii joo, jeeⁿ ndya' tyojaawee' n'omna ndo' seiñ'eeⁿna' joona. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Ljo' ñeca'moⁿna' na luaa' cwiluii?

¹³ Saā nt'omcheⁿ cwe' tyonco, tyolue:

—Naⁿm'aⁿl' jnda jndyeena.

Ñ'oom na tso Pedro ndaa nn'aⁿ

¹⁴ Quia jo' Pedro teintyjeeⁿeⁿ ñequio canchoo'cwii apóstoles. Jndei seineiⁿ, tsoom ndaa nn'aⁿ:

—'O nn'aⁿya ntyjañoⁿya nn'aⁿ judíos ñequiondyo' 'o na tsjom'yo' ñjaaⁿ Jerusalén, queⁿyo' cwenta ndo' candye'yo' ñ'oom na nntsjoō.

¹⁵ Ee naⁿm'aⁿl' nchii na candyeena cha'xjeⁿ na cwila'tiuu'yo', ee je' quia tuee'cheⁿ na ñjeeⁿ na cwitsjoom.

¹⁶ Saā juu na cwinty'ia'yo' na cwiluii matseicandaāñena' ñ'oom na tyoñequiaa profeta Joel, tsoom:

¹⁷ Ncuee na macanda, matso Ty'oōts'om,

njñooⁿya Espíritu na cwiluiindyō naquii' n'om jndye nn'aⁿ.

Nda'yo' na naⁿnom ñequio nda'yo' na naⁿlcu nla'neiⁿna ñ'oom na nntsjoō ndaana.

Naⁿnom na titquiendye waa na nlco'na' ndaana na nnty'iaana.

Ndo' naⁿnom na tquiendye ndaa nntsoona.

¹⁸ Ncuee'ñeeⁿ njñooⁿya Espíritu na cwiluiindyō naquii' n'om nn'aⁿ na cwindye'ntjom nooⁿ meiiⁿ naⁿnom ndo' meiiⁿ naⁿlcu.

Nñequia naⁿñeeⁿ ñ'oom na nntsjoō ndaana.

¹⁹ Ndo' nnts'aaya na nleitquioo' jndye nnom 'naaⁿ jo nandye tsjo'luee na nla'catyuendye nn'aⁿ quia na nnty'iaana.

Ndo' nnts'aaya 'naaⁿ na nleitquioo' jo nacje nnom tsjoomnancue, cha'na niom' ñequio chom ñequio ndioom.

²⁰ Ñe'quoom' nntseicwaqueⁿna' na jooⁿñe nnom,

ndo' chi' nntseicwaqueⁿna' cha'cwijom niom'.

Nmeiⁿl' nluii cwii tjoōcheⁿ na nncuee' xuee cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyō na matsa'ntjoⁿ.

Juu xuee'ñeeⁿ t'maⁿticheⁿ matseixmaⁿna' na nleitquioo' najndei na matseixmaⁿya.

²¹ Saā cwii cwii ts'aⁿ na nncwji' xueya na cwiluiindyō na matsa'ntjoⁿ, juu tsaⁿñeeⁿ nluiin'maaⁿñe."

Luaa' ñ'oom na tso Ty'oōts'om ñequio 'ndyoo Joel.

²² Tsoti Pedro:

—'O nn'a^{ny}a Israel, candyeya'yo' na nntsjo^o cantyja 'naaⁿ Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret. Tquioo' na nquii Ty'o^ots'om jñom jom ee jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aaⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na nchii na nnda^a nluui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, meiⁿ xocjaantyjo^o' n'om nn'aⁿ chiuu tuiiyuu. Ndo' 'o manquiu'yo' na ljo' ee cantyja najndeii na matseixmaⁿ nquii Ty'o^ots'om, jo' na tyoch'ee Jesús 'naaⁿ t'maⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

²³ Maxjeⁿ teiyo ntyjii Ty'o^ots'om na nnc'oom Jesús luee'yo' ee seijndaa'ñê na tuii na ljo'. Jo' na tio'yo' Jesús luee nn'aⁿ romanos. 'O l'a'yo' na ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ na jlacuee'na jom.

²⁴ Sa^a Ty'o^ots'om tquiaa na tando'xcoom na tueeⁿ'eⁿ. Seicandyaañe jom na ñet'omts'ooñê ee tijoom jndaa caljoo'ñê nacje 'naaⁿ na cwiwje nn'aⁿ.

²⁵ Seineiⁿ rey David na ndoo' matseineiⁿ nquii Jesús. Matsoom: Manty'iaya Ty'o^ots'om na ñequii'cheⁿ m'aaⁿñê jo no^o'ya. Nc'e na m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo, jo' chii xocju'cjena' ja.

²⁶ Jo' na jeeⁿ neiⁿnco ts'o^o'ya, ndo' ñequio na neiⁿya mataya.

Ndo' cwe' nc'e meindo^o'nty'iaandy^o, jo' na mach'eena' na mawajndyaya.

²⁷ Ee xonquiaa' na nljoo'ndyo tsei'tsuua meiⁿ xonquiaa' na nnto'ndyo ee cwiluiindy^o na lju' ts'o^o'na na mandi'ntjoⁿya njom'.

²⁸ 'U t'moⁿ no^o'ya nato cantyja na nncwando'xco ts'aⁿ.

Ndo' na nnc'o^o'ya ñ'eⁿndyu' nnts'aana' na neiⁿtyaya.

Luaa' ñ'oom na seineiⁿ David.

²⁹ Tsoti Pedro:

—'O nn'a^{ny}a, ndyeyu nntsjo^o ndye'yo' na tue' welooya David na ñet'oom teiyo. Ty'ecat'iuuna jom, ndo' tsei'tsuaⁿ'aⁿ ndicwaⁿ waana' tsjoom ñjaaⁿ hasta xuee je'.

³⁰ Jom tyoluiiñê profeta, ndo' ntyjiiyaaⁿ na tso Ty'o^ots'om ñ'oomtyeⁿ nnoom na nluuiñe Cristo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ na ndyowicantyjo^o' ndo' juu tsaⁿ'ñeeⁿ nncjaacjoo ntio na ñetacatyeeⁿ.

³¹ Ndo' cha'cwijom na nnty'iaa' nnoom najnda^a tuiina', jo' na tsoom na xocaljoo'ñe añmaaⁿ yuu na cwiljoo'ndye añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda^a tja^a ndo' meiⁿ seii' xocat^o'.

³² Ñ'oommeiⁿ seineiiⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús. Ndo' cha'tsondyô cwit-jei'yuu'ndyô na mayuu' na tquiaa Ty'o^ots'om na tando'xco juu.

³³ Je' m'aaⁿ ntyjaa' ts'o Ty'o^ots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿ'ñena' jom. Jo' na jnda^a jñom Tsotyeeⁿ Espíritu Santo naquii' n'om nn'aⁿ cha'xjeⁿ ñ'oomtyeⁿ na tqueⁿ ndo' na cwiluii cha'tso na cwinty'ia'yo' je' ndo' na cwindye'yo'.

³⁴ Ee nchii nquii David tja cañoom'luee. Jo' chii ma'moⁿ'na' cantyja 'naaⁿ Jesús seneiiⁿ. Ee tso David:

Seineiⁿ Ta Ty'o^ots'om nnom Ta na matsa^a'ntjom ja.

Matsoom nnom:

“Cajmaⁿ jo ntyjaa' ts'o^oya ntyjaya

³⁵ hasta xjeⁿ na jnda^a tsa^a'na nn'aⁿ na jndoo 'u cjee' nc'e'.”

³⁶ Tsoti Pedro:

—Quia jo' cha'tsondyo' 'o nn'aⁿ Israel cala'noⁿ'yo' na mayuu' na juu Jesús na ty'iom'yo' ts'oom'naaⁿ, tqueⁿ Ty'o^ots'om na Ta jom na matsa^a'ntjoom jaa ndo' na Cristo jom na macwji'n'maaⁿ'ñê jaa.

³⁷ Ndo' quia jndye nn'aⁿ Israel na luaa', jeeⁿ sei'ndaa'na' nquiuna. Jluena nnom Pedro ñequio ndaa^a nt'omcheⁿ apóstoles:

—'O nn'aa^{ny}a, ¿chiiu macaⁿ'na' na cal'aayâ?

38 Quia jo' t'ò Pedro ndaana:

—Ticwiindyò' 'o calcwe' n'om'yo' ndo' cwits'oomndyo' ñequio xuee' Jesucristo, cha nntseit'ma' ts'om Ty'òots'om jna'yo'. Quia jo' nnto'ñoom'yo' Espíritu Santo naquii' n'om'yo'.

39 Ee ñ'oomtye'waa' tseixma'na' cwenta' 'o ñ'e'nda'yo', ndo' cwentaa cha'tso nn'a'na m'a'na na tquia, ndo' mati ticwii cwii ts'a'na ma'ma'na Ta Ty'òots'om cwentaaya.

40 Pedro jndye nt'omche' ñ'oom tyocwji'yuu'ñetyee'ndaana. Ndo' tyotsei-jndo'tyee' n'omna. Tsoom:

—Catjei'ndyo' cantyja 'naa'nn'a'na m'a'na je' na quie' n'om cha nndaal lui'n'maa'ndyo'.

41 Quia jo' nn'a'na jla'yu' ñ'oom na tsoom teits'oomndyena. Juu xuee'ñee', cha'na ndyee mei'ndyena jla'yu'na.

42 Tyoque'ndyena na tyondyena ñ'oom na tyot'moo' apóstoles'ñee'. Tjoom' tyom'a'na ñequio na'ñee'. Tyotjomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom n'omna Jesús. Ndo' tyola'nei'na nnom Ty'òots'om.

Luaa tyom'a'na nn'a'na na tyola'yu'jndyee

43 Cha'tsondye nn'a'na tyotseitsa'na' jona ee na tyonty'iaana jndye ts'iaa'na t'ma'na na tyol'a apóstoles na xocandaal lui na cwe' na jnda nquieena mei'na xocjaantyjo' n'om nn'a'na 'naa'na tuii.

44 Cha'tsondye nn'a'na jnda jla'yu', ñe'cwii n'omna. Ndo' cha'tso 'na'na tyowil'uee'ndyena tjom na 'naa'na jona.

45 Tyondaana ndyuaana ñequio nt'omche' 'naa'na na waa. Ndo' s'om na tyoto'ñoomna tyoto'na jona', tyoñequiana ndaa nn'a'na na tyotseitjoona' joo.

46 'Io ndi 'io tyotjomndyena wats'om t'ma'. Mati naquii' l'aana tyola'jomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom n'omna Jesús. Tyocwa'na ñequio na nei'na ndo' na xcwee' n'omna.

47 Tyola't'maa'ndyena Ty'òots'om ndo' cha'tsondye nt'omche' nn'a'na tyotjeii'ya jona. Ndo' 'io ndi 'io tyocwji'n'maa'ñetich' Ty'òots'om nn'a'na. Jo' chii tjawit'ma'ti tmaa'nn'a'na na macwji' Ty'òots'om cwentaa'na.

3

Tco'yana' cwii ts'a'na na ntjei'nc'ee

1 Cwii xuee Pedro ñ'e'na Juan ljo'yu ty'ena wats'om t'ma'na na ndyee na matmaa'xje'na na cwi'oola'nei'na nn'a'na nnom Ty'òots'om.

2 Ndo' jo' jo' m'aa'na cwii tsa'na'na na tuiñe na ntjei'nc'ee. Juu tsa'ñee' 'io ndi 'io tyo'oon'om nn'a'na jom wats'om t'ma', tyoque'na jom 'ndyoots'a'na na jndyuna' Jee' Nei'ncoo' cha nndaal lca'na ljo' na matseitjoona' jom ndaa nn'a'na na cwi'ooquie' jo' jo'.

3 Quia na nty'iaa'na Pedro ñ'e'na Juan na macwi'ooquie'na naquii' wats'om'ñee' tca'na s'om ndaana.

4 Ndo' nty'iaa' Pedro ñequio Juan jom. Tso Pedro nnoom:

—Aa re sa, canty'ia'ndaayâ.

5 Quia jo' nty'iaa'na ndaana ee seitoom waa na ñequiana na nnc'o'ñoom.

6 Saa matso Pedro nnoom:

—Ja mei'na s'om xuee mei'na s'om cajan' tja'na'na na malei'ñ'o'ya, saa cantyja na malei'ñ'o'tya ñequiaya na nnc'o'ñom'. Ñequio xuee' Jesucristo, tsa'na na jna' Nazaret, quicantya' ndo' cja'ca'.

7 Jnda chii t'uii Pedro ts'oo' ntyjaya seiwe tsa'ñee'na jom. Mañoom' tco'yana'nda'nc'ee' ñequio candyo'nc'ee'.

⁸ Jo' na ñejomto teicantyyjaaⁿ. Teintyyjeeⁿeⁿ ndo' tooⁿoⁿ na tjacaⁿ. Tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ ñ'eⁿndyena. Tyojaacaⁿ ndo' tyowantyyjaaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿñê Ty'o^oots'om.

⁹ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na too'ndye naquii' wats'om tyonty'iaana na tyojaacaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿñê Ty'o^oots'om.

¹⁰ Ee tajnaaⁿna na jom ts'aⁿ na ñetacatyeeⁿ 'ndyoots'a wats'om t'maⁿñeeⁿ na jndyuna' Jeeⁿ Neiⁿncoo'. Majom na tyocaaⁿ ljo' na matseitjoona' jom ndaaⁿ nn'aⁿ. Jo' na jeeⁿ tyotseitsaⁿna' jooⁿa ndo' jeeⁿ tjawee' n'omna na jnda tco'yana' nc'eeⁿ.

Ñ'oom na seineiⁿ Pedro leiroo' wats'om t'maⁿ

¹¹ Wats'omñeeⁿ waa cwii leiroo'na' na jndyuna' Salomón. Jo' jo' tqiontyjaa' cha'tsondye nn'aⁿ na cwityueneiiⁿna. Ee ts'aⁿ na tco'yana' nc'ee jo' jo' tiñe'ca'ñeeⁿ Pedro ñequio Juan.

¹² Quia na nty'iaa' Pedro na cha'tsondye nn'aⁿ jnda jla'candyoo'ndyena, matsoom ndaana:

—'O re nn'aⁿya Israel, ¿chiiu na jeeⁿ matseitsaⁿna' 'o? ¿Chiiu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' ndaayâ na chacwijom cwila'tiuu'yo' na cwe' na jndaâ ncjooyâ oo cwe' nc'e na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyô Ty'o^oots'om jo' na majaacaa tsaⁿm'aaⁿ? Meiⁿchjoo nchiijo'.

¹³ Ee nquii Ty'o^oots'om na tyotseit'maaⁿñê welooya Abraham na ñet'oom teiyo, na tyotseit'maaⁿñê welooya Isaac, ndo' welooya Jacob, ndo' tyola't'maaⁿndye nt'omcheⁿ welooya na jndyowi'cantyjo', jom seit'maaⁿñê Jnaaⁿ Jesús, na jla'quioo'yo' luee naⁿmaⁿ'iaaⁿ cha cue'. Ndo' meiiⁿ Pilato ñe'catseicandyaañe jom, saa títancue'yo'. Sa'yo' nacjoom'm meiiⁿ juu ñe'catseicandyaañe jom.

¹⁴ 'O nchii taⁿ'yo' na ndyaañe nquii na cwiluiiñe na lju' ts'om ndo' na tyoch'ee yuu na maty'iomyana'. 'O taⁿ'yo'yo' na ndyaañe ts'aⁿ na ñeseicwjee nn'aⁿ.

¹⁵ Jla'cue'yo' nqueⁿ na mañequiaaⁿ na cwitando' nn'aⁿ. Saa Ty'o^oots'om tquiaa na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ ndo' já cwitjei'yuu'ndyô na ljo'.

¹⁶ Nc'e na cwilayu'ya cwii n'o^onyâ ñ'eⁿ xuee' Jesús, jo' na tquiaana' najnda nc'ee tsaⁿm'aaⁿ na cwinty'ia'yo' ndo' na cwita'jna'yo'. Ee nc'e juu na cwilayuu'yâ n'o^onyâ ñequio Jesús, jo' na cha'tsondyo' cwinty'ia'yo' na candaâ tco'yana' tsaⁿm'aaⁿ.

¹⁷ 'Ndo' ntyjiiya, 'o nn'aⁿya, na tîcala'nqⁿ'yo' ljo' l'a'yo' ñequio naⁿmaⁿ'iaaⁿ na'yo' jla'cue'yo' Jesús.

¹⁸ Saa laa'ti' waa na seicandaâñe Ty'o^oots'om ñ'oom na seineiiⁿ ñequio ndyuee profetas na maxjeⁿ nncue' Cristo tsaⁿ na jñoom.

¹⁹ Jo' chii calcwe' n'om'yo' ndo' cata'ndyo'xcwe'yo' nnom Ty'o^oots'om cha nntseicanoom'm jna'yo' ndo' na ññequiaaⁿ na ntseixcona' cantyja na cwit-saam'aⁿ'yo' joo nnoom.

²⁰ Ndo' na ljo' njñomnaaⁿ'aⁿ Jesucristo, tsaⁿ na nncwji'n'maaⁿñe 'o, ee teiyo seijndaa'ñê na luaa' nnts'aaⁿ.

²¹ Saa macaⁿna' na caljoo'ñe Jesucristo cañoom'luee hasta quia na jnda seicandaâñena' cha'tso ñ'oom na seineiiⁿ ñequio ndyuee profetas na tyoñequia ñ'oom'm tandyo xuee.

²² Ee tyotso Moisés ndaaⁿ welooya na ñet'om teiyo: “Nquii Ta Ty'o^oots'om njñoom cwii nn'aⁿ'yo' na m'aⁿ'yo' na ññequiaa ñ'oom'm cha'xjeⁿ na jñoom ja. Queⁿ'yo' cwenta cha'tso ñ'oom na nntseineiⁿ tsaⁿñeeⁿ ndaaⁿ'yo'.

²³ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tiqueⁿ cwenta ñ'oom na nntso tsaⁿñeeⁿ nncwji'ndyona' juu quii'ntaaⁿ nn'aⁿ Israel.”

24 Tsoti Pedro:

—Cha'tsondye profetas cha'na Samuel ñequio nn'aⁿ na cwiñet'om jnda na tue' tsaⁿñeeⁿ, tyoluena na nluui cha'xjeⁿ na cwiluii je'.

25 Ñequio ndyuee profetas tquiaa Ty'ooots'om ñ'oomtyeⁿ ndo' 'o laxmaⁿ'yo' na nnda'yo' naya na cwit'mooⁿ joona' ndo' cha'xjeⁿ ñ'oom na seijndaa'ñetyeⁿ Ty'ooots'om ndaa welooya na ñet'om teiyo quia tsoom nnom welooya Abraham: “Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naⁿ na nncjaawi'cantyjoo' nluuiñe ts'aⁿ na njñooⁿya na m'aⁿ'yo'. Ndo' nc'e juu nntio'naaⁿndyo cha'tsondye nn'aⁿ tsjoomnancue.”

26 Jo' chii quia na s'aa Ty'ooots'om na ta'ndo'xco Jnaaⁿ na tue', najndyee tio'naaⁿñe 'o na jñoom juu na m'aⁿ'yo' cha tincwiindyoy' 'o nlcwe' n'om'yo' natia na cwil'a'yo'.

4

Pedro ñ'eⁿ Juan jo ndaa na'maⁿ'iaaⁿ

1 Pedro ñ'eⁿ Juan xcwe na cwila'neiⁿna ndaa nn'aⁿ, ndo' tquie ntyee na m'aⁿna ñequio ts'aⁿ na matsa'ntjom nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om t'maⁿ. Mati nt'om nn'aⁿ judíos na laxmaⁿna tmaaⁿ saduceos tquiena.

2 Jnda teilioo naⁿñeeⁿ ee Pedro ñ'eⁿ Juan cwit'mooⁿna ndaa nn'aⁿ na jnda mawando'xco Jesús, jo' chii mati nn'aⁿ na jnda tja maxjeⁿ ntando'xcona.

3 Quia jo' t'ue naⁿñeeⁿ joona. Ndo' cwe' nc'e na jnda tmaaⁿ, jo' chii toomya naⁿñeeⁿ joona w'aancjo hasta quia nneiⁿncoo cwiicheⁿ xuee.

4 Saa nn'aⁿ na tyondye ñ'oom' Ty'ooots'om na tyoñe'quiiana, jndyendye naⁿñeeⁿ jla'yu'na. Ndo' cha'tsoñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' tue'ntyjo cha'na 'om meiⁿndyena na cwe' naⁿnom.

5 Teincoo cwiicheⁿ xuee naquii' Jerusalén tjomndye nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

6 Ñ'eⁿ Anás, tyee na cwiluiitquiene, ñequio Caifás, ñ'eⁿ Juan ñequio Alejandro, ndo' ñ'eeⁿ cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nn'aaⁿna ntyee na cwiluiitquiendye.

7 Tqueeⁿndyena Pedro ñ'eⁿ Juan ndo' tsá'na naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Jluena: —¿Ñeeⁿ tquiaa na jnda'yo', ndo' 'ñeeⁿ ts'aⁿ xuee' cwilei'ñ'om'yo' na luaa' cwil'a'yo'?

8 Ndo' Pedro too' quii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo, matsoom ndaana:

—'O re nn'aⁿ na m'aⁿ'yo' n'iaaⁿ ñequio 'o nn'aⁿ na cwiluiitquiendyo' joo ndaa jaa nn'aⁿ Israel,

9 na cwita'x'ee'yo' ndaayâ cantyja naya na tuii ñ'eⁿ ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee, ¿aa ñe'candyeyo' chiuu tuiiyuu na jnda tco'yana' jom?

10 Xeⁿ na ljo', quia jo' cha'tsondyoy' 'o ñequio cha'tsondye nn'aⁿ Israel cala'noⁿ'yo' chiuu waa. Nquii Jesucristo, ts'aⁿ na jnaⁿ Nazaret na ty'iom'yo' ts'oom'naaⁿ, tquiaa Ty'ooots'om na tando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ. Ñequio xuee' jom jo' na jnda n'maⁿ tsaaⁿs'am'aaⁿ na cwinty'ia'yo' na meintyjeeⁿeⁿ jo ndaa'yo'.

11 Juu Jesús cwiluiine tsjo' na 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaaya jnda tquie'yo'. Saa jnda tacatyeeⁿtyeⁿ tsjo'ñeeⁿ nquii tsiaⁿtsjo' yuu na t'maⁿti matseixmaⁿna' na cha'tso ljo'.

12 Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ cwiicheⁿ na ndaa nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ macanda nquii Jesús. Ee cha'waa nnom tsjoomnancue tjaa'naⁿ xuee' cwiicheⁿ na tqueⁿ Ty'ooots'om na juu ndaa nncwji'n'maaⁿñe jaa.

13 Jnda na nty'iaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ na tinquiaa' Pedro ñ'eⁿ Juan, ndo' jla'noⁿ na na tyoola'naaⁿ naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na nquiuna, ee cwe' nn'aⁿ meiⁿquiandye joona, quia jo' jeeⁿ tyotseitsaⁿna' joona, ndo' tjañjoom' n'omna na tyocañ'eeⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús.

14 Ndo' majndeiiti quia na nty'iaana nacañoom naⁿñeeⁿ meintyjee' ts'aⁿ na jnda tco'yana', jo' chii seicu'ñ'eⁿna' na nluena ñ'oom nacjoo naⁿñeeⁿ.

15 Quia jo' tjeii'yana naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Jnda chii tyola'neiⁿ cheⁿnquieena.

16 Tyoluena:

—¿Chiuu nl'aayoo ñequio ti'm'aⁿ? Ee cha'tsondye nn'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ Jerusalén manquiuyana na jnda l'a naⁿm'aⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na xocandaq nnts'aa na cwe' na jndei nquii ts'aⁿ ndo' jaa xondaq nl'uuya na tiyuu' na ljo'.

17 Jo' chii yati cal'uuya ndaa naⁿm'aⁿ ñequio na jndei'na' meiⁿcwii nnom ts'aⁿ tala'neiⁿtina ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús, cha tant'omti ñ'oommeiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

18 Quia jo' t'maⁿna naⁿñeeⁿ. Saⁿntjomna na meiⁿcwii ñ'oom tala'neiⁿti naⁿñeeⁿ, tant'mooⁿna ñequio xuee' Jesús.

19 Saa Pedro ñequio Juan, jluena:

—Ncjo'yo' calatiuu'ya'yo' aa maty'iomna' jo nnom Ty'ooots'om na calacandaayâ ñ'oom na cwindu' 'o, nchii ñ'oom na matso jom.

20 Ee já tijoom jndaa ca'ndyaayâ na nlanaaⁿyâ ljo' na ñenty'iaayâ na tyoch'ee Jesús ndo' na tyondyaayâ na tyotseineiⁿ.

21 Saa joo naⁿmaⁿn'iaaⁿ jndeiiti ñ'oom tyoluena ndaa naⁿñeeⁿ. Jnda chii jñoomna naⁿñeeⁿ, ee tileicaliuna chiuu ya nnta'wi'na naⁿñeeⁿ ee nquiaana nn'aⁿ quii' tsjoom, ee cha'tsondye nn'aⁿ tyolat'maaⁿndyena Ty'ooots'om cantyja na nty'iaana na tco'yana' ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee.

22 Ee tsaⁿs'a'ñeeⁿ, na jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ s'aa Ty'ooots'om na tco'yana' jom, jnda teinom wen'aaⁿ choom'm.

Nn'aⁿ na cwila'yu' ñe'cwii t'maⁿ jla'neiⁿna nnom Ty'ooots'om

23 Pedro ñ'eⁿ Juan, jnda na jndyaandyena, ty'ena na m'aⁿ nc'iaana. Jla'candiina naⁿñeeⁿ cha'tso ñ'oom na tyolue ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

24 Ndo' joo naⁿñeeⁿ, quia na jndyena ñ'oom'ñeeⁿ, ñe'cwii t'maⁿ jla'neiⁿna nnom Ty'ooots'om, jluena:

—'U Ta Ty'ooots'om, macanda 'U na mayuu'cheⁿ na matsaⁿntjom'. 'U tqueⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, ñequio ndaaluee, ndo' ñequio cha'tso na niom.

25 Ñequio Espíritu Santo seijndo' ts'om moso' David. Jo' na seiljeiⁿ ñ'oom na tsu'. Tsoom:

¿Chiuu na cwila'wjee nn'aⁿ na nchii judíos?

Ndo' ¿chiuu na cwila'tiuu nn'aⁿ judíos cwii na cwe' ts'iaaⁿndyo?

26 Nn'aⁿ tsjoomnancue na cwitsaⁿntjom jla'wendyena.

Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ jla'jomndyena.

Ñe'cwii ty'ena nacjoo' nquii Ty'ooots'om,

ñequio Cristo tsaⁿ na jñoom.

27 Jlueti naⁿñeeⁿ nnom Ty'ooots'om:

—Mayuu' ñ'oom'ñeeⁿ na tso David ee Herodes ñequio Poncio Pilato jla'jomndyena naquii' tsjoomwaa ñequio nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos. Ty'ena nacjoo' Jnda' na lju' tseixmaaⁿ ndo' na majndaa' ts'iaⁿaⁿ na tqueⁿ jom.

28 Tandyo xuee seijndaa'ndyu' ljo' nl'ana. Ndo' majo' jnda l'ana je'.

²⁹ Ndo' je' je' 'u Ta, queⁿ cwenta ñ'oom wi' na jndei'na' na cwiluena ndaayâ, ndo' cateijndei' jâ na cwindya'ntjoo'yâ njom' na calanaayâ ñ'oom naya 'naⁿ ñequio na t'maⁿ n'ooⁿyâ.

³⁰ Ndo' catseintjoo' ts'o' nacjoo nn'aⁿwii. Catsein'maⁿ jooⁿa. Catsa' 'naaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na xocjaantjoo' n'om nn'aⁿ chiuu tuiyuu. Nmeiⁿ catsa' ee cwilcwii'â xuee' Jnda' Jesús na lju' tseixmaⁿ.

³¹ Jnda' na jla'neiⁿna nnom Ty'oots'om tei'ncwii' w'aa yuu na cwitjom-ndyena. Ndo' jooⁿa too' m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'omna. Ndo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om ñequio na t'maⁿ n'omna.

Cha'tso 'naⁿ tjom na 'naaⁿna jooⁿa'

³² Cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' tyom'aⁿna na ñe'cwii n'omna, ndo' ñe'cwii tyola'tiuuna. Meiⁿcwiindyee jooⁿa ticatso na joo' 'naⁿ na maleiñ'oom macanda juu 'naaⁿ jo', ee cha'tso 'naⁿ na tyoleichona tyol'ana na tjom na 'naaⁿna jooⁿa'.

³³ Ndo' nquiee apóstoles tyotjeii'yuu'ndyena ñequio najndeii na matseixmaaⁿ na jnda' mawando'xco Ta Jesús. Ndo' t'maⁿ tio'naaⁿñe Ty'oots'om jooⁿa.

³⁴ Ndo' quii'ntaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu' tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ c'oom na matseitjooⁿa' juu ee nn'aⁿ na niom ndyuaa ndo' niom l'aa tyondaana jooⁿa' ndo' cantyjati s'om na to'ñoomna na ndaana jooⁿa' tquioñ'omna.

³⁵ Tquiana s'om'ñeeⁿ ndaa' apóstoles. Ndo' naⁿñeeⁿ tyoñequiana jooⁿa' nnom ticwii cwii ts'aⁿ na matseitjooⁿa' 'naⁿ na macaⁿna' juu.

³⁶ Quii'ntaaⁿna tyom'aaⁿ ts'aⁿ na jndyu José. Jom ts'aⁿ tsjaaⁿ Leví na jndyowicantjoo', tuiiñe tyuaaxeⁿncwe Chipre. Apóstoles tqueⁿna xueeⁿen Bernabé. Ñ'oomwaa' matsona' ts'aⁿ na mañequiaa na t'maⁿ ts'om x'iaa'.

³⁷ Jom waa tyuaaⁿaⁿ. Jnaaⁿ juuna', jnda' chii jndyoñ'oom s'om na to'ñoom, tquiaaⁿ s'om'ñeeⁿ ndaa' apóstoles.

5

Seitjooñe Ananías ñ'eⁿ Safira

¹ Saa cwii tsaⁿs'a na jndyu Ananías ñequio scoom'm Safira ndaana cwii tyuaana.

² Ananías'ñeeⁿ seitjooⁿ cantyja na jnaaⁿ juuna', ndo' mati ntyjii scoom'm na ljo'. Jndyochom meiⁿ ndyee s'om'ñeeⁿ tquiaaⁿ jooⁿa' ndaa' apóstoles.

³ Quia jo' matso Pedro nnoom:

—'U re Ananías, ¿chiuu na tquiaandyu' na seicattoo' Satanás naquii' ts'om' na tsu' cantu nnom Espíritu Santo na seitjoo' s'om cantyja na jnda' tyua'?

⁴ Yocheⁿ na tyoojnda' juuna' tseixmaⁿna' cwenta'. Ndo' mati meiiⁿ na jnda' jnda' juuna' wanaaⁿ na nntsa' yuu na l'ue ts'om' ñequio s'om'ñeeⁿ. 'U je' ¿chiuu na luaa' seitiuu' naquii' ts'om'? Ee nchii ndaa' nn'aⁿ sa' cantu, nnom nquii Ty'oots'om waa jnaⁿ'.

⁵ Jnda' na jndii Ananías ñ'oommeiⁿ cwe' tiooñetoom na ts'oo jom. Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na nquiuna na luaa' tuii, jeeⁿ ndya' niom tyuena.

⁶ Teicantya naⁿnom na titquiendye. Jla'tyjoondyena liaa jom. Jnda' chii tjeii'na jom, mana ty'ecat'iuuna jom.

⁷ Jnda' teinom cha'na ndyee hora na tuii na ljo' ndo' tyjee' scuu' Ananías. Meiⁿchjoo ticaljeiiⁿ aa waa ljo' tuii.

⁸ Quia jo' Pedro matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Catsu' nooⁿ, ¿aa mayuu' na laa'ti'ndyo ndaa'yo' tyuaa'yo'?

Ndo' matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Mayuu' na laa'ti'.

⁹ Matso Pedro nnoom:

—Chiuu na jla'tjom'yo' ñ'oom na tquio'nn'a'yo' Espíritu na cwiluiiñe Ty'oots'om. Aa ndi', je' cwiquie nn'a' na ty'ecat'iuu sa'. Mati 'u maje'ndyo nnc'oocat'iuuna 'u.

¹⁰ Mantyjache' cwe' tiooñetoom jo nc'ee Pedro, mana tuee'ne. Quia na ty'equie' na'nom na titquiendye jliuna na jnda' tuee'ne. Mati tjeii'na jom, ty'ecat'iuuna jom nacañoom' saa'a'.

¹¹ Quia jo', tmaa' nn'a' na macwji' Ty'oots'om cwentaa'a', jee' t'ma' seicaty'uena' ndo' mati nt'omche' nn'a' na tyondye na luaa' tuii.

Ts'iaa' t'ma' na tyol'a apóstoles

¹² Nn'a' na cwiluiindyena apóstoles jndye nnom 'naa' l'ana ñequio ts'iaa' t'ma' na xonda' nluii na cwe' najndeii nquii ts'a'. Ndo' cha'tsondye nn'a' na jnda' cwila'yu' tjoom' t'ma'na na tyotjomndyena wats'om t'ma' na jndyu leiroo'na' Salomón.

¹³ Saa' nt'omche' nn'a' nquiaana na nla'jomndyena, meii' na ljo' tyot-jeei'yana nn'a' na cwila'yu'.

¹⁴ Ndo' tjawijndyendyeti nn'a' na tyola'yu' ñequio Ta Jesús, na'nom ndo' na'lcu.

¹⁵ Tyotsa'na nn'a'wii ndyuee nantaa, cjoo' nduu ndo' cjoo' luee, cha quia na wjaawinom Pedro nnquioo ncwaa'a' nacjoo cwantindye joona cha nn'maa'na.

¹⁶ Mati nn'a' na m'a' njoom na nndyoo' Jerusalén tquiochona nn'a'wii ñ'e' nn'a' na tyoleichuu jndyeta. Ndo' cha'tsondye na'ñee' n'maa'na.

Na'ma'n'iaa' tyota'wi'na Pedro ñ'e' Juan

¹⁷ Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio tmaa' nn'a' judíos na ñ'ee' ñ'e'ñê na jndyu saduceos, jlawendyena nacjoo apóstoles ee jee' liiona na'ñee'.

¹⁸ Jo' chii t'uena na'ñee'. Tiomna joo w'aancjo.

¹⁹ Saa' teijaa' tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om. Seicanaa'ñê ndyueel'a w'aancjo. Tjeii'e' na'ñee' ch'e'.

²⁰ Matsoom nda'ana:

—Catsa'yo' wats'om t'ma'. Calanei'yo' ndaa' nn'a' ñ'oomwaa' cantyja 'naa' na nncwando' añmaa' ts'a'.

²¹ Jnda' na jndyena ñ'oomwaa' ty'ena. Ndo' cwitsjoom ty'equie'na wats'om t'ma'. Tyot'moo'na ndaa' nn'a'.

Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio nn'a' na ñ'ee' ñ'e'ñê, jnda' na tjomndyena ñequio cha'tsondye nn'a' na cwiluiindyena na'ma'n'iaa' ndaa' nn'a' Israel, sa'ntjomna na cjaacandyoo'ndye apóstoles na tiomna w'aancjo.

²² Saa' quia na jnda' tquie sondaro 'ndyoots'a w'aancjo jliuna na tac'om na'ñee' jo' jo'. Jo' chii ty'elcwee'na. Ty'ela'candiina na tac'om na'ñee'.

²³ Jluena:

—Quia na squiaayâ 'ndyoots'a w'aancjo tye' ta'na' ndo' m'a' sondaro na cwil'a cwenta, saa' quia na jla'canaa'ndyô jo' jliuuyâ tjaa'ñee' c'oom.

²⁴ Ndo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio ts'a' na matsa'ntjom nn'a' na cwil'a cwenta wats'om t'ma' ñequio nt'omche' ntyee na cwiluiitquiendye, quia na jndyena na luaa', tyom'aa' n'omna chiuu ya nluii cha nleiche' ñ'oomwaa'.

²⁵ Ndo' mañejuu xje'ñee' tyjee'cañoom cwii ts'a', seicandii joona, matso:

—Nn'a' na tiom'yo' w'aancjo, naquii' wats'om t'ma' meintyjee'na je'. Cwit'moo'na ndaa' nn'a'.

²⁶ Quia jo' ts'a' na matsa'ntjom tjaa' ñ'e' nn'a' 'naa'a'. Ty'ecachona na'ñee' saa' nchii ñequio na jndei'na' ee nquiaana xe' nn'a' na cwindye ñ'oom'ñee' njñom ljo' joona.

²⁷ Ndo' quia na jnda tquiennda'na yuu cwitjomndye naⁿman'iaaⁿ, tquiana cwenta praso ndaa naⁿñeeⁿ. Ndo' tyee na cwiluiitquieñe, seilcwiiñê ndaa praso'ñeeⁿ.

²⁸ Matsoom:

–Mandyeyo' na tyol'uuyâ ndaa'yo' ñequio ñ'oom na jndei'na' na tant'moⁿ'yo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús. Saa 'o je' cha'waa naquii' Jerusalén jnda manquiu nn'aⁿ ñ'oom na cwit'moⁿ'yo' ndaana. Mati cwindu'yo' na jâ chooyâ jnaⁿ na tue' Jesús.

²⁹ Quia jo' Pedro ñequio nt'omcheⁿ apóstoles, t'oona, jluena:

–Jndei'tina' na calacandaayâ ñ'oom na matso Ty'ooots'om nchiiti ñ'oom na cwilue nn'aⁿ.

³⁰ Manqueⁿ na tyola't'maaⁿndye welooya na ñet'om teiyo, tquiaaⁿ na wando'xco Jesús na jla'cue'yo' na ty'iom'yo' nacjoo' ts'oom'naaⁿ.

³¹ Seit'maaⁿñê juu. Tqueeⁿ juu ntyjaa' ts'oqⁿ ntyjaya. Tqueeⁿ juu na cwiluiit'maaⁿñê ndo' na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ cha calcwe' n'om nn'aⁿ Israel ndo' na nntseit'maⁿ ts'om jnaaⁿna.

³² Jâ cwitjei'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, ndo' majo'ti mach'ee Espíritu Santo, nquii na mañequiaa Ty'ooots'om naquii' n'om nn'aⁿ na cwila'candâ ñ'oom na matsoom.

³³ Jnda na jndye naⁿmaⁿ'naaⁿ ñ'oommeiⁿ jeeⁿ ndya' lioona hasta ñe'cala'cwjeena naⁿñeeⁿ.

³⁴ Saa teicantya cwiindye joona, ts'aⁿ na jndyu Gamaliel. Jom ts'aⁿ tmaaⁿ fariseos ndo' ma'moqⁿ chiuu matsa'ntjom ljeii na tqeeⁿ Moisés, cha'tsondye nn'aⁿ ya ñ'oom nquiuna cantyja 'naaⁿaⁿ. Teintyjeeⁿeⁿ ndo' sa'ntjoom na calui'ya apóstoles ch'eⁿ chjoowi' taⁿndyo.

³⁵ Tsoom ndaa nc'iaaⁿaⁿ:

–O ntyjañoⁿ nn'aⁿ Israel, cal'a'yo' cwenta ljo' na cwilatuu'yo' na ñe'cal'a'yo' ñ'eⁿ naⁿnomm'aⁿ.

³⁶ Ee cjañjoom' n'om'yo' jaach'eeⁿ xuee tyom'aaⁿ Teudas. Tyotsoom na jom ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiiñe, ndo' cha'na ñequiee siaⁿnto naⁿnom jla'jomndyena ñ'eⁿñê. Saa jla'cuee' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'eⁿñê t'oom'ndyena. Mana ntycwii cantyja 'naaⁿaⁿ.

³⁷ Jnda teinom na ljo', xcwe na cwiwiljeiixco ncuee nn'aⁿ, mati seis'añe Judas ts'aⁿ Galileo. Ndo' jndye nn'aⁿ jla'jomndyena ñ'eⁿñê. Saa mati jla'cuee' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'eⁿñê majo'ti t'oom'ndyena.

³⁸ Jo' chii matseijndo'a n'om'yo', ca'ndye'yo' ti'm'aⁿ. Cajndoo' nquieena, ee xeⁿ ñ'oommeiⁿ ñequio ts'iaaⁿmeiⁿ cwila'xmaⁿna' cwe' ts'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ quia jo' nncjaandyue cheⁿnquieena'.

³⁹ Saa xeⁿ cwila'xmaⁿna' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooots'om, quia jo' tijoom candaã na nlatyui'yo' joona'. Nleitquioo'to na cwitsa'yo' nacjoo' Ty'ooots'om.

⁴⁰ Ndo' jla'jomndye nc'iaa' Gamaliel ñ'oom na tsoom ndaana. Jo' chii tqueeⁿnnda'na apóstoles. Cwe' tyotjaa'na naⁿñeeⁿ. Ndo' ñequio na jndei'na' tyoluena na tant'moqⁿ naⁿñeeⁿ ñ'oom ñequio xuee' Jesús. Jnda chii jñoomna naⁿñeeⁿ.

⁴¹ Ndo' naⁿñeeⁿ je', jlui'na quii'ntaaⁿ naⁿmaⁿ'naaⁿ ñequio na neii'na na tquiaa Ty'ooots'om na cwila'xmaⁿna na co'wi'na' joona nc'e na cwitjei'yuu'ndyena ñ'oom ñequio xuee' Jesús.

⁴² Ndo' 'io ndi 'io tîc'oomeintyjee'na na tyot'moqⁿna naquii' wats'om t'maⁿ ndo' mati l'aa nn'aⁿ. Tyot'moqⁿna ndo' tyola'nei'na ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús na cwiluiiñe Cristo.

6

Tjeii'ndyena ntquiee' nn'a^n na ndyena'ntjom naquii' ntaa'na

¹ Majoo ncuue'ñee^n tjawijndyendye nn'a^n na cwila'yu'. Saa we ndi'ndyena. Nt'omndyena nn'a^n judíos na cwila'nei^n griego ndo' nt'om nc'iaana cwila'nei^n hebreo. Ndo' na^n'ñee^n na cwila'nei^n na griego to'na na jla'ncjoo'ndyena nacjoo' nn'a^n na cwilayu' na cwila'nei^n hebreo. Ee cha'tso yolcu na cwila'yu' na jnda tja noom ticwii xuee cwito'ñoomna nantquie. Saa joo yolcu na cwila'nei^n griego tijndyetei cwito'ñoomna cha'xje^n cwito'ñoom nc'iaana na cwila'nei^n hebreo. Jo' na to'na na jla'ncjoo'ndyena.

² Jo' chii canchoo'we apóstoles jla'tjomna cha'tso nn'a^n na cwila'yu'. Jluena ndaa na^n'ñee^n:

—Ticatsa'ntjomna' na n'ndyaayâ na cwiñe'quiaayâ ñ'oom' Ty'ooots'om na njndoo'â cantyja 'naa^n' nantquie.

³ Jo' chii 'o nn'aa'ya, catjeii'ndyo' ntquiee' tsa'ns'a quii'ntaa'yo' na waa ñ'oom ya cantyja 'naa'na, na too' m'aa^n Espíritu Santo naquii' n'omna, ndo' na jndo' n'omna. Jooná nnt'ioo'ya ts'iaa^n na njndoo'na cantyja 'naa^n' nantquie na nnto'ñoom yolcu na jnda tja noom.

⁴ Saa já ñecwitco nlanaa'nyâ nnom Ty'ooots'om ndo' na ñequiaayâ ñ'oom'm ndaa nn'a^n.

⁵ Ndo' cha'tso nn'a^n na cwila'yu' jla'jomndyena na ljo'. Jo' tjeii'ndyena Esteban, ts'a^n na matseyu'ya ts'om ndo' too' naquii' ts'oom m'aa^n Espíritu Santo. Ndo' mati Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón ñequio Parmenas. Mati tjeii'ndyena Nicolás, ts'a^n tsjoom Antioquía. Jom nchii ts'a^n judío saa jaach'ee xuee matseijomñê ñ'oom na cwila't'maa'ndyena nn'a^n judíos.

⁶ Jnda na tjeii'ndyena na^n'ñee^n chii tquiochona joo na m'a^n apóstoles. Ndo' jooná jla'nei^n na nnom Ty'ooots'om cantyja 'naa^n na^n'ñee^n. Jnda chii tiooná lueena nacjoo na^n'ñee^n na cwito'ñoom ts'iaa^n.

⁷ Ndo' ñ'oom' Ty'ooots'om jndyetei tjanty'eena'. Ndo' ty'ewijndyendyetei nn'a^n na cwila'yu' naquii' Jerusalén hasta mati jndye ntyee cantyja 'naa^n nn'a^n judíos tyola'yu'ya cwii n'om.

Cwita'wi'na Esteban

⁸ Esteban t'ma^n najndeii Ty'ooots'om tyotseixmaa^n. Jndye 'naa^n s'aa^n quii'ntaa^n nn'a^n ñequio ts'iaa^n t'ma^n na xocandaá nluii na cwe' najndeii nquii ts'a^n.

⁹ Tyowaa cwii wats'om cwentaa nn'a^n judíos na jndyu tmaa^n' nn'a^n m'a'ncandyaa'ndye. Na^n'ñee^n jna^n na tsjoom Cirene ñequio tsjoom Alejandría ndo' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Asia. Nt'omndye na^n'ñee^n to'na tjawa ñ'oom na tyola'nei^n na ñ'e^n Esteban.

¹⁰ Saa tileicana'ndyena na nncwinom'na jom ñ'oom na matseineii^n ee jom matseineii^n ñequio na jndo'ya ts'oom nc'e matseixmaa^n Espíritu Santo.

¹¹ Quia jo' cwe' nt'iu tyotsa'ntjomna nn'a^n na calue cantu nacjoo' Esteban, na jnda jndyena na tyotseineii^n ñ'oom tia nacjoo' Moisés ndo' nacjoo' Ty'ooots'om.

¹² Jnda na jlue na^n'ñee^n cantu jee^n seijmei'na' nn'a^n quii' tsjoom ñequio nn'a^n na cwiluiitquiendye ñequio nn'a^n na cwit'moo^n ljeii na tqe^n Moisés. Ndo' ty'ena nacjoo' Esteban. T'uena jom. Ty'eñ'omna jom jo ndaa na'ma'n'iaa^n.

¹³ Ndo' tqe'e'ndyena nt'omche^n nn'a^n na calue cantu nacjoom'm. Tyolue na^n'ñee^n:

—Tsa'ns'am'aa^n' ñequii'che^n matseineii^n ñ'oom tia nacjoo' wats'om t'ma^n na matseixma'na' cwentaa' Ty'ooots'om ndo' nacjoo' ljeii na tqe^n Moisés.

14 Ee jndā jndyaayâ na tyotsoom na Jesús na jnaⁿ Nazaret nntseityuii' wats'omwaañe ndo' nntseichuii' costumbre na tquiaa Moisés ndaaya.

15 Ndo' cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ na meindyuaandye nty'iaana Esteban. Jliuna seichuii'na' nnoom, s'aana' cha'cwijom nnom ángel.

7

Ñ'oom na seilcwe' Esteban ndaq nn'aⁿ na t'ue jom

1 Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe tax'eeⁿ nnom Esteban, matsoom:

—¿Aa mayuu' na ljo' tsu'?

2 T'ō Esteban matsoom:

—O ta na cwiluiitquiendyo' ñequio 'o nn'aⁿya, candye'yo' ñ'oom na nntsjoō. Nquii Taya Ty'ōots'om na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiiñê, jom seica'moⁿñê nnom welooya Abraham quia na tyom'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ ndyuaa Mesopotamia cwii tjoōcheⁿ na nnc'oom tsjoom Harán.

3 Tsoom nnom: “Calui' ñjaañe ndyuaa tsjom'. Ca'ndii' nn'aⁿ, cja' ndyuaa yuu na m'moōⁿya njom'.”

4 Quia jo' jlueeⁿeⁿ ndyuaa tsjom'm, ndyuaa Caldea. Tjaaⁿ ndyuaa Harán, tyom'aaⁿñê jo' jo'. Ndo' jndā na tue' tsotyeeⁿ, jndyoñ'oom Ty'ōots'om jom ndyuaameiiⁿ yuu na m'aⁿyo' je'.

5 Saa tñquiaa Ty'ōots'om na nnaaⁿaⁿ ndyuaameiiⁿñe meiⁿ cwe' yuu na nncwintyjeeⁿeⁿ. Saa tyeⁿ 'ndii Ty'ōots'om ñ'oom nnoom na maxjeⁿ nnaaⁿaⁿ ndyuaameiiⁿ. Nncuaana' cwentaa nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ jom xeⁿ jndā tueeⁿeⁿ meiiⁿ xjeⁿñeeⁿ tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ.

6 Tso Ty'ōots'om na joo nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham cwiicheⁿ ndyuaa na nnc'omna na nchii ndyuaana. Tyeⁿ nndye'ntjomna ndāa nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ ndo' wi' nntjoomna nl'a naⁿñeeⁿ cwii ñequiee siaⁿnto ntyu.

7 Ndo' tso Ty'ōots'om nnoom: “Ja nncu'xaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ yuu na nndye'ntjomtyeⁿ nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naⁿ na wjaawicantyjoo', jndā chii nluina jo' jo'. Tyuaawaañe nnc'omna nlat'maaⁿndyena ja.”

8 Tqueⁿtyeⁿ Ty'ōots'om ñ'oom nnom Abraham na cats'aaⁿ 'naaⁿ tjaaⁿ yu'ndaa na nluiiñe na tsaⁿs'a. Jo' chii quia na tuiiñe jnaaⁿ Isaac, s'aaⁿ na ljo' juu jndā na jndāa' ñeeⁿ xuee na tuiiñe. Majo'ti s'aa Isaac ñequio jnaaⁿ Jacob. Ndo' Jacob ñecwii xjeⁿ s'aaⁿ ñequio canchoo'we ntseinaaⁿ na yonom, nn'aⁿ na cwiluiindyeye weloo jaa na canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ Israel.

9 'Saa joo ntseinda Jacob, jo' welooya na ñet'om teiyo, jeeⁿ taa' n'omna tyjeena José. Ndaana jom ndāa nn'aⁿ na ty'eñ'om jom ndyuaa Egipto. Saa Ty'ōots'om tyom'aaⁿ ñ'eⁿñê ndyuaa'ñeeⁿ.

10 Seicandyaañe jom naquii' cha'tso nawi' na tyotjoom. Tquiaa na jndō' ts'oom ndo' s'aa na neiiⁿ ts'om Faraón jom. Faraón'ñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ ndyuaa Egipto, ndo' jom ty'ioom ts'iaaⁿ José na catsaⁿntjom tsaⁿñeeⁿ cha'waa ndyuaa Egipto hasta mati catsaⁿntjom naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

11 'Xjeⁿñeeⁿ jnaⁿna' na jndyo cwii jndo' t'maⁿ cha'waa ndyuaa Egipto ñequio ndyuaa Canaán. T'maⁿ nawi' tyotjoom nn'aⁿ. Ndo' welooya taticaluna ljo' na nlcwa'na.

12 Saa jndā na jndii Jacob na niom nantquie ndyuaa Egipto, jñoom ntseinaaⁿ welooya najndyee ty'ena jo' jo'.

13 Jndā chii ty'ennda'na na jndā we. Jo' na secañoōⁿ José na tyjeena jom. Ndo' tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ tajnaⁿaⁿ na nn'aaⁿ José naⁿñeeⁿ.

14 Ndanquia seijndaa'ñe José na quiona ñequio tsotyena Jacob ñequio cha'tso nn'aⁿ w'aana. Joonā jndāa' ndyeeⁿaaⁿ nchoo' qui nchoo' 'omndyena.

15 Quia jo' tja Jacob ndyuaa Egipto. Jo' jo' m'aaⁿ ndo' tueeⁿeⁿ ndo' mati jo' jo' tja ntseinaaⁿ, joo welooya na ñet'om teiyo.

16 Jnda chii ty'eñ'omlcwe' ntseinda Jacob sei'ts'o 'naaⁿaⁿ tsjoom Siquem ndyuaa yuu na jnaⁿna. Jo' jo' tjacant'iuu'ñê naquii' tsei'tsuaa na seijnda Abraham ñequio s'om xuee ndaa ntseinda Hamor.

17 Tsoti Esteban:

—Welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om teiyo, tyom'aⁿtina ndyuaa Egipto. Ndo' yocheⁿ na tjatseicandaa'ñena' ñ'oom na tso Ty'o^oots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ, yacheⁿ tjawijndyendyena.

18 Jndye nn'aⁿ ñet'om ts'iaaⁿ t'maⁿ ndyuaa Egipto. Ndo' tuee'ntyjo na tjaquiee' cwii ts'aⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ na ticaljeii cantyja 'naaⁿ ts'oo José.

19 Cwajndii s'aaⁿ. Tco'weeⁿeⁿ welooya. Sa'ntjoom na ca'ndyeta na yo'ndaa ndana na cwjeto.

20 Joo ncuee'ñeeⁿ tuiiñe Moisés. Tjawee' ts'om Ty'o^oots'om yu'ndaa. Tyom'aaⁿñê waa' tsotyeeⁿ cha'na ndyee chi' na teix'eetina jom.

21 Jnda chii 'ndyena jom na cueeⁿeⁿ saa majuuto yuscu jnda tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ ljeii jom. S'aa cha'na jnda jom.

22 Jo' chii tyotsei'naⁿaⁿ cha'tso na jndo' n'om nn'aⁿ ndyuaa Egipto. T'oom na jndo' ts'oom na tyotseineiⁿ ndo' na tyoch'eeⁿ.

23 'Ndo' Moisés, quia na tuee' cha'na wen'aaⁿ choom'm s'aana' ts'oom na ñe'cjaacanoom'm nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñê ntseindacantyjo Israel.

24 Tjaaⁿ ndo' nty'iaaⁿaⁿ na maco'wi' cwii ts'aⁿ Egipto cwii ts'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñê. Jo' chii tjacwañom'm tsaⁿñeeⁿ. Tjeii'ñê juu nawi' na matjom. Seicueⁿeⁿ ts'aⁿ Egipto.

25 Ee seitoom na nla'noⁿ nn'aaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel na Ty'o^oots'om nntseicandyaane joona ñequio l'o jom, saa ticala'noⁿna.

26 Ndo' cwiicheⁿ xuee ljeiiⁿ we nn'aⁿ Israel na cwilantja'ndye. Ndo' na l'ue ts'oom na caljoyaandyena, jo' chii tsoom ndaana: “O re mann'aaⁿndyo'. ¿Chiuu na cwilantja'ndyo'?”

27 Quia jo' juu ts'aⁿ na mal'ue tia' ñ'eⁿ x'iaa', ntqueeⁿ Moisés. Matsoom nnom: “¿Ñeeⁿ juu tqueⁿ 'u na nntsa'ntjom' jâ, ndo' na nncu'xeⁿ jâ?

28 ¿Aa ñe'catseicue' ja, cha'na seicue' ts'aⁿ Egipto wja?”

29 Jnda na jndii Moisés ñ'oomwaa', jleinoom. Tjaaⁿ ndyuaa Madián. Mana ljoo'ñeyaaⁿ jo' jo'. Ndo' jo' jo' tocoom, tuiindywe we ntseinaaⁿ naⁿnom.

30 'Quia na jnda teinom wen'aaⁿ ntyu na m'aaⁿ jo' jo' seijomna' na m'aaⁿ cwii joo quii' jnda na nndyoo' sjo Sinaí ndo' teitquoo'ñe cwii ángel nnoom naquii' ntsaachom na cwico tsa' ts'o^o n'ioom.

31 T'maⁿ seitsaⁿna' jom na nty'iaaⁿaⁿ na ljo'. Ndo' seicandyoo'ñê na nnty'iaa'yaaⁿ ndo' jñeeⁿ na matseineiⁿ Ta Ty'o^oots'om.

32 Matso: “Ja cwiluiindy Ty'o^oots'om cwentaa' welo' Abraham tsaⁿ na ñet'oom teiyoticheⁿ, ñ'eⁿ Isaac, ñ'eⁿ Jacob.” Quia na jndii Moisés na ljo', teiñê na macaty'ueeⁿ. Meiⁿ tíc'oomt'maaⁿñê ts'oom na nnty'iaaⁿaⁿ.

33 Ndo' matso Ty'o^oots'om nnoom: “Cwji' lcom' na ñjom' ee yujo' yuu na meintyje' matseixmaⁿna' tyuaa na lju' ee ñjaaⁿ tyje'cañooⁿya.

34 Ja jnda nty'iaayaya na cwita'wi' nn'aⁿ ndyuaa Egipto nn'aⁿya nn'aⁿ Israel ndo' jnda jndiia na cwitcweena. Ndo' jnda jndyocuya na nntseicandyaandyo joona. Jo' chii majñooⁿya 'u na cja'lcwe' ndyuaa Egipto.”

35 Tsoticheⁿ Esteban:

—Moisés'ñeeⁿ, ñel'a nn'aⁿ Israel na ticuee' n'omna jom. Jluena nnoom: “¿Ñeeⁿ tqueⁿ 'u na nntsa'ntjom' jâ ndo' na nncu'xeⁿ jâ?” Saa majuutoom ty'iom Ty'o^oots'om ts'iaaⁿ jom na catsa'ntjoom joona ndo' cantyja 'naaⁿ

na nndyaandyena nawi' na tyom'a^{na}. Luaa' s'aa Ty'o^ots'om xjeⁿ na teitquioo'ñe ángel nnoom naquii' tsa' ts'o^o nioom na cwico.

³⁶ Majuu Moisés'ñeeⁿ tjeiiⁿeⁿ welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om ndyuaa Egipto. Jndye 'naaⁿ t'maⁿ tyoch'eeⁿ ndyuaa'ñeeⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu ndaaⁿ nnts'aa na cwe' na jndeiⁿ nquii. Mati tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ quia na tei'nomna Ndaaluee Wee ndo' quia na tyom'a^{na} ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom wen'aaⁿ ntyu.

³⁷ Manqueⁿ na tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ Israel: “Ty'o^ots'om nlqueeⁿ cwii nn'aⁿyo' na ñeⁿquiaa ñ'oom'm ndaaⁿyo' cha'xjeⁿ na tqueeⁿ ja.”

³⁸ Majom na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena quia na tyotjomndyena ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom. Jo' jo' seineiⁿ ángel ñ'eⁿñê sjo Sinaí. Jndaⁿ chii jom seineiⁿ ndaaⁿ welooya nn'aⁿ Israel. Jom to'ñoom ñ'oom na mañequiaana' na tseixmaⁿ ts'aⁿ na wando' añmaaⁿ na jndyoteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ jaa.

³⁹ 'Saaⁿ welooya tiñe'calacandana ñ'oom na tsoom ndaana. Tiñe'calañ'oom'ndyena jom ndo' l'ana na ñe'c'oolcwee'na ndyuaa Egipto.

⁴⁰ Yocheⁿ na tyom'aaⁿ xqueⁿ sjo Sinaí jluena nnom Aarón: “Catsa' 'naⁿ na nlat'maaⁿndyo na nnc'oojndyena' jo ndaaya na nntsaalcwaa'a Egipto ee ticaliuuya ljo' tjom Moisés ts'aⁿ na tjei' jaa jo' jo'.”

⁴¹ Ndo' l'ana cwii 'naⁿ cha'cwijom quioo'jndyo chjoo. Ndo' nnom juuna' tyola'cwjeena quioo' na tyola't'maaⁿndyena na l'ana xuee. Jeeⁿ neii'na ñequio juuna', ndo' cwe' 'naⁿ na l'a nquieena.

⁴² Jo' chii 'ndii Ty'o^ots'om joona. 'Ndiitoom na calat'maaⁿndyetona meiiⁿ cwe' cancjuu na m'aⁿ tsjo'luee. Ee naquii' libro na teiljeii ñ'oom ndyuee profetas, matsona':

'O nn'aⁿ Israel, ¿aa nooⁿya tyoñequia'yo' quioo' na tyolacwje'yo' wen'aaⁿ ntyu'ñeeⁿ na tyom'aⁿyo' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom?

⁴³ Nchii jo' l'a'yo' ee ñejleiñ'om'yo' w'aaliaa na ndii' juu na tyolat'maaⁿndyo' na jndyu Moloc.

Ndo' ñejleiñ'om'yo' caxjuu cwentaa' juu na tyolat'maaⁿndyo' na jndyu Renfán.

Ñequii'cheⁿ 'naⁿ na ñel'a' ncjo'yo' ñejlat'maaⁿndyo'.

Jo' chii je' nncwjiia' 'o ndyuaa tsjom'yo', nntsa'yo' hasta cwiicheⁿ na ntyjaa' tsjoom Babilonia.

⁴⁴ Tsoti Esteban:

—Juu ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom, tyoleiñ'om welooya w'aaliaa yuu tyolawena ljo' lcaa' na chuu' ljeii na tqueⁿ Ty'o^ots'om na matsa'ntjomna'. W'aaliaa'ñeeⁿ tuiina' cha'xjeⁿ na sa'ntjom Ty'o^ots'om Moisés na cats'aaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na jndaⁿ t'mooⁿ nnom.

⁴⁵ Juuna' tquiñ'om ndacantyjo welooya quia na jndyochuu Josué joona ndyuaameiiⁿñe, ndyuaa na seijndaa'ñe Ty'o^ots'om na nndaana. Jo' chii tjeiiⁿeⁿ nn'aⁿ na ñet'om ndyuaameiiⁿñe cha ljoo'ndye welooya juuna'. Ndo' ljooñe tyoleiñ'omtina w'aaliaa'ñeeⁿ hasta quia na tyom'aaⁿ David.

⁴⁶ Tjawee' ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿ David. Ñe'cats'aaⁿ w'aa yuu na nnc'oom Ty'o^ots'om na tyotseit'maaⁿñe weloom'm Jacob tsaⁿ na ñet'oom teiyocheⁿ.

⁴⁷ Saaⁿ jnaaⁿ Salomón juu s'aa w'aa'ñeeⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om.

⁴⁸ Saaⁿ nquii Ty'o^ots'om na m'aaⁿ na ndyeticheⁿ, nchii cwe' naquii' l'aa na cwil'a nn'aⁿ mac'eeⁿ. Ee luaa' tyotso profeta. Seineiⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na seijnooⁿts'om. Matsoom:

⁴⁹ Cañoom'luee matseixmaⁿna' ndio 'naⁿya yuu na mawacatyāⁿ na matsa'ntjoⁿya.

Ndo' tsjoomnancue matseixmaⁿna' cwe' cha'na 'naⁿ yuu na cwiquie' nc'a.

Nc'e na ljo', ¿cwaaⁿ w'aa na nl'a'yo' cwentaya?

Ndo' ¿yuu waa cwii joo na ya na nncwajndyaya?

⁵⁰ ¿Aa nchii nncō s'aa cañoom'luee ñ'e'n tsjoomnancue?

⁵¹ Tsoti Esteban:

—O maxje'n quie' n'om'yo'. Matseijomna' 'o cha'na nn'a'n na tyoolat'maa'ndye Ty'oōts'om ee tiñe'candye'yo' mei'n tiñe'calacanda'yo'. Ñequii' na cwitsa'yo' nacjoo' Espíritu Santo. Cha'na tyol'a welo'yo' na ñet'om teiyo majo'ti cwil'a' 'o.

⁵² Welo'yo' na ñet'om teiyo, ¿Aa tyom'aa'n 'ñee'n na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'oōts'om na tícata'wi'na juu? Maxje'n tjaa'na'n. Jla'cwjee welo'yo' nn'a'n na tyola'candii na nndyo nquii Cristo na cwiluiñe na maty'iomyana'. Ndo' 'o je' jnda tquia'yo' cwenta jom ndo' jnda jla'cue'yo' jom.

⁵³ Mancjo'to'yo' na to'ñoom'yo' ljeii na tque'n Moisés na tquia ángeles. Saa ticalacanda'yo' juuna'.

Jla'cuee'na Esteban

⁵⁴ Jnda na jndye na'ñee'n ñ'oommei'n' jla'jmei'ndyena. Tyoteinquiena ndei'n'omna na jee'n lioona Esteban.

⁵⁵ Saa jom na too' naquii' ts'oom m'aa'n Espíritu Santo, jlundañañe nty'iaa'n'a'n cañoom'luee. Nty'iaa'n'a'n na nei'coo' caxuee yuu na m'aa'n nquii Ty'oōts'om ndo' nty'iaa'n'a'n Jesús na meintyjee' jo ntyjaa' Ty'oōts'om ntyjaya.

⁵⁶ Ndo' matsoom:

—Canty'ia'yo'. Manty'iaya na jnda jnaa'n cañoom'luee, ndo' nquii Jesús na jna'n jo' jo', meintyjee' ntyjaa' Ty'oōts'om ntyjaya.

⁵⁷ Quia jo' jndei tyolaxuaana na jmei'ndyena. Jlacu'na lua'quina ndo' ñejom ty'enomna nacjoom'm.

⁵⁸ Ndo' jndei ty'entquieena jom nnom tsjoom. Jnda chii nn'a'n na tyolue na waa jnaa'n'a'n tjeii'na liaa na teincoo na cwee'na. Tsá'na joona', ndo' cwii ts'a'n na titquieñe na jndyu Saulo jom s'aa'n cwenta joona'. Jnda chii tyotmeii'na ljo' Esteban.

⁵⁹ Ndo' yoche'n na cwitmeii'na ljo' jom, seineii'n nnom Ty'oōts'om, matsoom:

—Ta Jesús, coñom' añma'n 'na'ya.

⁶⁰ Jnda chii tcoom'm xtyee'n. Jndei seixua'n, matsoom:

—Ta, tincwjaa'ndyu' cwenta jnaa'n na cwila'cuee'na ja.

Jnda tsoom na luaa' mana tuee'n'e'n.

8

¹ Ndo' tyom'aa'n Saulo jo' jo', seijomñe na jla'cuee' nn'a'n Esteban.

Tyoco'wi' Saulo nn'a'n na laxma'n cwentaa' Ty'oōts'om

Majuu xuee na jlacuee'na Esteban jna'na' cwajndii tyontyjo nn'a'n Jerusalén tmaa'n' nn'a'n na macwji' Ty'oōts'om cwentaa'n'a'n jo' jo'. Jo' chii cha'tsondyena tyot'oom'ndyena cha'waa ts'ondaa Judea ñequio ts'ondaa Samaria. Macanda nquiee apóstoles tícatoom'ndyena.

² Nt'om na'nom na jee'n xcwee' n'om ñ'e'n Ty'oōts'om ty'ecat'iuuna Esteban. Jee'n tyotyueena na jnda nquiuna jom.

³ Ndo' Saulo cwajndii tyoco'wee'n'e'n tmaa'n' nn'a'n na macwji' Ty'oōts'om cwentaa'n'a'n. Tyojaaque'n'e'n mei'n quii' l'aa ndo' ñequio na jndei'na' tyocwjee'n'e'n na'nom ndo' na'lcu. Tyocjaachom joona. Tyotioom joona w'aancjo.

Tyoñe'quia nn'a'n ñ'oom naya ndyuua Samaria

⁴ Saa na'ñee'n na t'oom'ndye tyoma'nomna. Mei'yuuche'n na tqiiena tyola'nei'na ñ'oom' Ty'oōts'om ndaa nn'a'n.

⁵ Cwii joona, ts'aⁿ na jndyu Felipe, tjacueeⁿ cwii tsjoom ts'ondaa Samaria. Tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ! Cristo ndaa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ.

⁶ Cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ ya tqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ ndo' nty'iaana 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ na xocanda^a nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ.

⁷ Jndye nn'aⁿ na tyoleichuu jndyeta n'maaⁿna s'aaⁿ. Quia na jlui' jndyeta'ñeeⁿ quii' n'omna jndeii jla'xuaana'. Ndo' jndye nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee' ndo' ntjeiⁿ luee tco'yana' joona s'aa Felipe.

⁸ Nc'e na ljo', jndye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyom'aⁿna na jeeⁿ neiiⁿna.

⁹ Jnda jaach'ee xuee m'aaⁿ cwii ts'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na calua'ñe na jndyu Simón. Tyonquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Samaria, na tyotsoom ndaana na jom jeeⁿ t'maⁿ tseixmaaⁿ.

¹⁰ Cha'tsondye nn'aⁿ meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyee meiiⁿ nn'aⁿ na cje laxmaⁿ jeeⁿ tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ. Tyoluena:

—Simónm'aaⁿ!, juu najndeii na matseixmaⁿ Ty'oqts'om, t'maⁿ matseixmaaⁿ jo'.

¹¹ Nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ ee teiyo manquiu'nn'aaⁿ joona ñequio ts'iaaⁿ calua' na mach'eeⁿ.

¹² Saa quia na jnda jla'yua'na ñ'oom na tyotseineiⁿ Felipe cantyja na matsa'ntjom Ty'oqts'om ndo' cantyja 'naaⁿ! xuee' Jesucristo, quia jo' naⁿnom ndo' naⁿlcu teits'oomndyena.

¹³ Ndo' manquiti Simón seiyoom'm ndo' teits'oomñê. Ndo' ñequii'cheⁿ na ñ'eⁿñ'eeⁿ ñ'eⁿ Felipe. Jeeⁿ tyocjaawee' ts'oom 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'ee Felipe na xocanda^a nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ meiⁿ xocjaantyyoo' ts'om ts'aⁿ chiuu tuiyuu.

¹⁴ Ndo' Jerusalén m'aⁿ apóstoles, jnda na jndyena na mati nn'aⁿ ts'ondaa Samaria macwila'yua'na ñ'oom' Ty'oqts'om, jo' chii jñoomna we x'iaana, Pedro ñ'eⁿ Juan, na c'oo naⁿñeeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuaa Samaria.

¹⁵ Ndo' jnda na tquie naⁿñeeⁿ jo' jo', tyola'neiⁿna nnom Ty'oqts'om. Taⁿna nnoom na quiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om naⁿñeeⁿ.

¹⁶ Ee meiⁿcwiindyee naⁿñeeⁿ tyooto'ñoomna Espíritu Santo, macanda na jnda teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

¹⁷ Quia jo' Pedro ñ'eⁿ Juan tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ. Mana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna.

¹⁸ Jnda na nty'iaa' Simón na joo nn'aⁿ na jñom Ty'oqts'om tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ, to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna, quia jo' seiqueeⁿna' ts'oom na mati jom ñe'cats'aaⁿ na ljo'. Jo' chii tsoom ndaana na s'om nñequiaaⁿ.

¹⁹ Matsoom:

—Quia'yo' na ntseixmaⁿya najndeii na cwilaxmaⁿ'yo' cha mati ja meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntioo l'oo nacjoo' maxjeⁿ nnc'o'ñom Espíritu Santo naquii' ts'om.

²⁰ Saa matso Pedro nnoom:

—S'om 'naⁿ! catsuuna' ñ'eⁿndyu', 'u matsei'tiuu' na cwe' ñequio s'om nnc'oñom' naya na mañequiaa Ty'oqts'om na cwicanda^a nn'aⁿ na cwe'yua.

²¹ 'U ticatsona' na nntseijomndyu' ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Ty'oqts'om na cwil'aayâ ee tiyuu' na xcwee' ts'om' jo nnoom.

²² Calcwe' ts'om' jnaⁿ! luaa', ndo' catseity'oondyu' nnom Ty'oqts'om nts'aacheⁿndyo ndya' nntseit'maⁿ ts'oom 'u na luaa' m'aaⁿ! ts'om'.

²³ Ee manty'iaaya juu jnaⁿ! matseijomna' cha'cwijom 'naⁿ ja na nnc'uu ts'aⁿ ndo' cha'cwijom l'uaancjo na chu'tyeⁿndyu'.

24 Quia jo' tso Simón ndaana:

—Cata'yo' nnom Ty'oōts'om na mei'cwii ticatjo'nya cha'na cwindu'yo'.

25 Pedro ñ'eⁿ Juan jla'neiⁿna ñ'oom' Ty'oōts'om ndo' tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿl Jesús. Jnda chii jnaⁿna tsjoom'ñeeⁿ ndyuaa Samaria na nnc'oolcwee'na Jerusalén. Jndye njoom nch'u tyo'oowi'nomna ndyuaa'ñeeⁿ. Tyoñequiana ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ.

Felipe ñequio ts'aⁿ ndyuaa Etiopía

26 Ndo' seineiⁿ ángel 'naaⁿl Ty'oōts'om nnom Felipe. Tso: “Cja' nato Jerusalén na wjaana' tsjoom Gaza jo ntyja na macalui' caxjuu tsoom'naaⁿ.” Juu nato'ñeeⁿ mawinomna' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

27 Quia jo' teicantyyaaⁿ tjaaⁿ. Ndo' nato'ñeeⁿ teincwiñê ñ'eⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ ndyuaa Etiopía. Tsaⁿl'ñeeⁿ tsaⁿs'a eunuco na mandi'ntjom nnom Candace tsaⁿscu na matsa'ntjom ndyuaa Etiopía. Tyom'aaⁿ ts'iaaⁿ na tyotseiweeⁿ s'om naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿl tsaⁿscu'ñeeⁿ. Tjatseit'maaⁿñê Ty'oōts'om Jerusalén.

28 Ndo' je' majaalcweeⁿeⁿ. Ñjoom ts'om tornom 'naaⁿl'aⁿ. Matsei'naⁿl'aⁿ tsom na chuu' ñ'oom' Ty'oōts'om na seiljeii Isaías.

29 Ndo' tso Espíritu nnom Felipe:

—Catseicandyoo'ndyu' nacañoom' tornomwaa'. Catseijomndyu' ñ'eⁿ ts'aⁿ na maleiñ'oom juuna'.

30 Quia jo' tjantyyaa' Felipe tsaⁿl'ñeeⁿ. Jñeeⁿ na matsei'naaⁿl tsaⁿl'ñeeⁿ ñ'oom' Ty'oōts'om na seiljeii Isaías. Tax'eeñê nnom, matsoom:

—¿Aa matsei'noⁿl ñ'oom na matsei'naⁿl?

31 Matso tsaⁿl'ñeeⁿ nnoom:

—¿Chiuu nnts'aayo na nntsei'noⁿl'a ee tjaa 'ñeeⁿ juu m'moⁿl nooⁿ?

Ndo' tcaⁿ tsaⁿl'ñeeⁿ na cjawa Felipe tornom 'naaⁿl'aⁿ na nncwacatyeeⁿ na cañoom'm.

32 Luaa matso ñ'oom' Ty'oōts'om na matsei'naaⁿl tsaⁿl'ñeeⁿ:

Quia na wjaañ'oom ts'aⁿ catsmaⁿ na nntseicueⁿeⁿ juuyo' meiⁿchjoo ticatseix-uaayo'.

Mati cha'na catsmaⁿ chjoo quia na matyjee ts'aⁿ som'm ñemaaⁿl 'ñom, malaa'ti' tjaa ljo' tso ts'aⁿ na cwiluiiñe catsmaⁿ cwentaa' Ty'oōts'om meiiⁿ na wi' tyotjoom.

33 Jla'jnaaⁿl nn'aⁿl jom meiⁿ tícatu'xeⁿyana ñ'oom cantyja 'naaⁿl'aⁿ.

Ndo' 'ñeeⁿ juu nndaⁿ nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿl nn'aaⁿl'aⁿ na tjawicantyyoo', maxjeⁿ tjaa'naⁿ ee tyuaa' jla'cuee'na jom.

34 Quia jo' tax'ee ts'aⁿ Etiopía nnom Felipe, matsoom:

—Cwii naya'ñeeⁿ, catsu'ya' nooⁿl, ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oommeiiⁿñe ¿aa matseineiⁿ cantyja 'naaⁿl nqueⁿ oo aa cantyja 'naaⁿl cwiicheⁿ?

35 Quia jo' Felipe tooⁿl'oⁿ na tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿl juu ñ'oom'ñeeⁿ na teiljeii naquii' ñ'oom' Ty'oōts'om na sei'naaⁿl tsaⁿl'ñeeⁿ. Tyotseineiⁿ nnom tsaⁿl'ñeeⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿl Jesús.

36 Ndo' yocheⁿ na cwi'oona nato, tquiena cwii joo yuu waa ndaatoo. Quia jo' matso ts'aⁿ Etiopía nnoom:

—Canty'ia', ñjaaⁿ waa ndaatoo. ¿Aa waa na nntseicu'na' na ntleits'oomndyo?

37 Quia jo' matso Felipe nnoom:

—Xeⁿ matsei'yul ñequio na xcwee' ts'om' nndaⁿ ntleits'oomndyu'.

T'o tsaⁿl'ñeeⁿ matsoom:

—Matseyu'a na Jesucristo cwiluiiñê Jnda Ty'oōts'om.

³⁸ Quia jo' ts'aⁿ Etiopía sa'ntjoom na cjaameintyjee' tornom. Jnda chii wendyena tquiocuena, ty'ecuona quii' ndaatoo, mana seits'oomñe Felipe jom.

³⁹ Jnda na jlui'na quii' ndaatoo, nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'oots'om tjañ'oom Felipe. Ndo' ts'aⁿ Etiopía'ñeeⁿ taticanty'iaa'tyeeⁿ Felipe, saā tjaaⁿ nato na mawjaⁿ ñequio na neii' ts'oom.

⁴⁰ Ndo' Felipe je', teitquioo'ñê tsjoom Azoto, ndo' jndye njoom tyomanoom tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya hasta tuee'nnaaⁿ'aⁿ tsjoom Cesarea.

9

Lcwe' ts'om Saulo jnaaⁿ'aⁿ (Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Ndo' Saulo ticando' nncjaameintyjeeⁿeⁿ na matseicaty'ueeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio Ta Jesús. Ndicwaⁿ macantyjaa'ñê na nntseicwjeⁿ joona. Jo' chii tjaaⁿ na m'aaⁿ tyee na cwiluiitquieñe.

² Tcaaⁿ ljeii nnom juu na nncjaañ'oom tsjoom Damasco na m'aⁿ nn'aⁿ judíos lan'om 'naaⁿna. Ljeii'ñeeⁿ tquiaana' najneiⁿ na nncjaacwjaaⁿ naⁿnom ndo' naⁿlcu nn'aⁿ na m'aⁿ natoo' Jesús, na nncjaachom joona praso Jerusalén.

³ Njoom nato na jnda jaawinoom'm tsjoom Damasco ndo' mats'ia jo' tiao cwii chom ndiocheⁿ nacañom'm na jnaⁿna' cañoom'luee.

⁴ Ndo' tioonê nomtyuaa ndo' jñeeⁿ na seineiⁿ ts'aⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Saulo, ¿chiiu na jeeⁿ mantyjō' ja?

⁵ Ndo' t'ooⁿ:

—¿Ñeeⁿ 'u Ta?

Matso nnoom:

—Ja Jesús ts'aⁿ na mantyjō'.

⁶ Ndo' Saulo cwiteiñê na macaty'ueeⁿ. Matsoom:

—¿Chiiu l'ue ts'om' Ta na cats'aa?

Quia jo' matso Jesús nnoom:

—Quicantyja', cja'quie' quii' tsjoom. Jo' jo' nntso ts'aⁿ njom' ljo' macaⁿna' na nntsa'.

⁷ Ndo' naⁿnom na cwi'oo ñ'eⁿ Saulo, s'aana' na jeeⁿ tyuena ee jndyena na seineiⁿ ts'aⁿ saā titquioo'ñe.

⁸ Quia jo' teicantyja Saulo nomtyuaa. Sein'meiiⁿeⁿ lua'nnoom saā tileicanty'iaaⁿ'aⁿ. Jo' chii t'uena ts'ooⁿ ty'eñ'omna jom tsjoom Damasco.

⁹ Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii ndyee xuee na tileicanty'iaaⁿ'aⁿ, ndo' tîcwaⁿ'aⁿ meiⁿ na nnc'om ndaa tjaa'naⁿ.

¹⁰ Tsjoom'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseyu' na jndyu Ananías. Tsaⁿ'ñeeⁿ tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ Ta Jesús. Seineiⁿ matso:

—Ananías.

T'ooⁿ, matsoom:

—Luua ja Ta.

¹¹ Quia jo' matso Ta Jesús nnoom:

—Quicantyja' cja' nataa na jndyuna' na Ndyeyu tja. Waa' Judas cal'ue' ts'aⁿ na jndyu Saulo, ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Tarso. Tsaⁿ'ñeeⁿ mamatseineiⁿ nooⁿ.

¹² Ndo' jnda tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ na 'u Ananías jnda jndyo'quie' na m'aaⁿ ndo' jndyo'catoo' l'ō' nacjoom'm cha nndaā nnty'iaa'nnaaⁿ'aⁿ.

¹³ Jnda na jndii Ananías na luua', tsoom:

—Jndye ñ'oom jnda mandiiya, Ta, na cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ' tsaⁿm'aaⁿ' cwanti nawi' mach'eeⁿ nn'aⁿ cwenta' na m'aⁿ Jerusalén.

14 Ndo' je' ñjaaⁿ jnda tyjeeⁿ eⁿ ñequio ljeii na tquia ntyee na cwiluiitquiendye na mañequiaana' najneiⁿ cha na cha'tso nn'aⁿ na cwilcwii' xue' nncjaachom jooa na chu'tyeⁿ ndyena na nntioom jooa w'aancjo.

15 Saa matso Jesús nnoom:

—Cja' ee jnda tjeii'ndyo jom na nntseineiⁿ cantyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom jooa, ndo' mati ndaa nn'aⁿ Israel.

16 Ndo' nnts'aa na nncjaaljeiiⁿ na maxjeⁿ jndye nawi' macaⁿna' na nncwinoom cantyja na matseyoom'm ñ'eⁿndyo.

17 Quia jo' tja Ananías w'aa na m'aaⁿ Saulo'ñeeⁿ. Jnda na tjaqueⁿ eⁿ, tiom l'ooⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ. Matsoom:

—'U re nn'aⁿya Saulo, nquii Ta Jesús na teitquoo'ñê njom' nato na jndyo', jñoom ja na m'aaⁿ. L'ue ts'oom na nnty'ia'nnda' ndo' na too' nntseixmaⁿ Espíritu Santo naquii' ts'om'.

18 Mañoom' tquiaa cha'cwijom lua'tsja n'om nnom Saulo. Jnda na nty'iaa'nnaaⁿ aⁿ. Quia jo' teicantyyaaⁿ, teits'oomñê.

19 Jnda chii tcwaaⁿ aⁿ ndo' tquiaannda'na' najneiⁿ. Ljoo'ñê cwantindyo xuee ñequio nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Damasco.

Saulo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oqts'om Damasco

20 Mantyya toqⁿ oⁿ na tyoñequiaaⁿ ñ'oom quii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos na nquii Jesús cwiluiiñê Jnda Ty'oqts'om.

21 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tyondye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ seitsaⁿna' jooa. Tyoluena:

—¿Aa nchii tsaⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na tyoma'nom Jerusalén na tyoco'weeⁿ eⁿ nn'aⁿ na cwilcwii' xuee' Jesús? Ndo' ¿aa nchii mati jnda jñoom ñjaaⁿ na nncjaachom nn'aⁿ na cwilayu' na chu'tyeⁿ ndye jo ndaa ntyee na cwiluiitquiendye?

22 Ndo' Saulo tjanaⁿ jndeityeeⁿ na tyoñequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oqts'om. Tyo'mooⁿ na mayuu' na Jesús cwiluiiñê Cristo. Jo' na tjatseñ'eeⁿ ñena' nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Damasco.

Jlui'n'maaⁿ ñe Saulo luee nn'aⁿ judíos

23 Jnda jaach'ee xuee na ma'moⁿ Saulo ndo' jnda chii tjoom' ñ'oom t'maⁿ nn'aⁿ judíos na nlacuee'na jom.

24 Saa jñeeⁿ na ljo'. Ndo' naⁿ ñeeⁿ naxuee ndo' natsjom tyondoona jom ndyueel'a tatiom nnom tsjoomna na nlacuee'na jom.

25 Saa nn'aⁿ na cwilayu' teijndeina jom natsjom. Tuooⁿ ts'om cwii tsquiee l'oo. Jlac'oⁿ na jom mantana na waa na ndye 'ndyoo tatiom nnom tsjoom. Chii tjacueeⁿ cwiiicheⁿ na ntyja, mana tjaaⁿ.

Saulo tyoñequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oqts'om tsjoom Jerusalén

26 Quia na jnda tueⁿ eⁿ Jerusalén ñe'catseijomñê ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwilayu', saa cha'tsondye naⁿ ñeeⁿ nquiaana jom ee tiñe'calayu'na na ts'aⁿ na matseyu' jom.

27 Saa tjañ'oom Bernabé jom na m'aⁿ apóstoles. Tso tsaⁿ ñeeⁿ ndaa naⁿ ñeeⁿ chiuu waa na nty'iaa' Saulo Ta Jesús na njoom nato, ndo' na seiñeⁿ Ta Jesús nnoom ndo' chiuu waa na meiⁿ chjoo tiquiaⁿ aⁿ na tyoñequiaaⁿ ñ'oom ñequio xuee' Jesús Damasco.

28 Ndo' ljoo'ñe Saulo Jerusalén na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ naⁿ ñeeⁿ.

29 Meiⁿ chjoo ti'maaⁿ ts'oom na tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Ta Jesús. Tyotseineiⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, saa jooa tyol'ueena chiuu ya nl'ana na nlacuee'na jom.

³⁰ Saa jnda na jndye nn'aⁿ na cwilayu' na ljo', ty'eñ'omna jom Cesarea, ndo' jo' jo' jla'cwanomtina jom tsjoom Tarso.

³¹ Quia jo' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿ na m'aⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ñequio Galilea ñequio Samaria ya tyom'aⁿna. Tjaa na cwit'uiitina' jooa l'a nn'aⁿ ndo' ty'enajndana. Tyom'aⁿna na nquiaana Ty'oqots'om ndo' ñequio na tyoteijndeii Espíritu Santo tjawijndyendyetina.

Cantyja na n'maⁿ Eneas

³² Pedro tyomanoom tyojaacanoom'm nn'aⁿ na cwilayu'. Mati tsjoom Lida tjacanoom'm nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaa' Ty'oqots'om.

³³ Jo' jo' ljeiiⁿ cwii tsa^{ns}'a na jndyu Eneas. Jnda ñeeⁿ chu na ljo tsaⁿñeeⁿ cjoo' jnduu na wii' na ntjeiⁿ nc'ee.

³⁴ Matso Pedro nnom:

—'U re Eneas, Jesucristo matsein'maaⁿ 'u. Quicantyja'. Tseijndaa'ndyu'ya' jndu'.

Quia jo' mantyja teicantyja tsaⁿñeeⁿ. Jnda na tco'yana' jom.

³⁵ Ndo' cha'tso nn'aⁿ tsjoom Lida ñequio ndyuaa su Sarón tyonty'iaana tsaⁿñeeⁿ ndo' lcwe' n'omna, jlayu'na ñequio Ta Jesús.

Tando'nnda' Dorcas na tueeⁿ'eⁿ

³⁶ Tsjoom Jope tyom'aaⁿ cwii tsa^{ns}cu na matseyu' na jndyu Tabita. Ñequio ñ'oom griego cwiluena jom Dorcas. Tsaⁿñeeⁿ ñequii'cheⁿ na ya tyoch'eeⁿ ndo' tyoteijneiⁿ ndyeñeeⁿ'.

³⁷ Ncuaeñeeⁿ teiweeⁿ'eⁿ ndo' tueeⁿ'eⁿ. Jnda tueeⁿ'eⁿ chii jlacandaa'na jom, ndo' tqeeⁿna jom w'aa na nda we teicantyyoo'.

³⁸ Tsjoom Jopeñeeⁿ manndyoo' m'aaⁿna' ñequio tsjoom Lida. Ndo' nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Jopeñeeⁿ jndyena na tsjoom Lida m'aaⁿ Pedro. Jo' chii jñoomna we tsa^{ns}'a na c'oocataⁿna nnom Pedro na ntyjantyja cjaⁿ na m'aⁿna.

³⁹ Ndo' tjañ'eⁿ Pedro ñ'eⁿndyena. Ndo' jnda na tueⁿ'eⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na meindoo' jom chii ty'eñ'omna jom w'aa na jnda we teicantyyoo'. Cha'tso yolcu na jnda ljondye na tja noom tjaa'ndyena tsei jom. Tyotyueena ndo' tyot'mqoⁿna nchuee ñequio cotom na tyoch'ee Dorcas xjeⁿ na ñetanoom'm.

⁴⁰ Saa Pedro jñoom cha'tso naⁿñeeⁿ ch'eⁿ. Jnda chii tcoom'm xtyeeⁿ, seineiiⁿ nnom Ty'oqots'om. Jnda jo' taqueeⁿ jo ndo' yuu m'aaⁿ ts'oo, nty'iaaⁿ'aⁿ juu. Matsoom:

—Tabita, quicantyja'.

Quia jo' tsaⁿñeeⁿ sein'meiⁿ'eⁿ lua'nnom. Nty'iaaⁿ'aⁿ Pedro, mana tacatyeeⁿ.

⁴¹ Ndo' Pedro t'ueeⁿ ts'o tsaⁿñeeⁿ seiweeⁿ juu. Jnda chii t'maaⁿ yolcu na jnda ljondye ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu'. T'mqoⁿ Pedro yuscu'ñeeⁿ ndaana na mawando'.

⁴² Cha'tso nn'aⁿ tsjoom Jope jndyena na luaa' tuii, ndo' jndyendyena tyolayu'na ñequio Ta Jesús.

⁴³ Ndo' Pedro majndye xuee ljoo'ñê tsjoom'ñeeⁿ waa' ts'aⁿ na jndyu Simón ts'aⁿ na matseitoo'ñe ntjaⁿ.

10

Pedro ñequio Cornelio

¹ Tsjoom Cesarea tyom'aaⁿ cwii tsa^{ns}'a na jndyu Cornelio. Tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro na jndyuna' Italiano.

2 Tsaⁿñeeⁿ jeeⁿ xcwee' ts'oom tyotseit'maaⁿñê Ty'o^ots'om ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ. M'aaⁿ na nquiaⁿaⁿ Ty'o^ots'om. Mati jndye waa na tyoteijneiⁿ nn'aⁿ judíos na jñeeⁿndye. Ndo' ñequii'cheⁿ tyotseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om.

3 Cwii xuee cha'na na ndyee na matmaaⁿ tco'na' ángel cwentaa' Ty'o^ots'om nnoom. Ndo'yaaⁿ na jndyoquiee' ángel'ñeeⁿ na m'aaⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Cornelio.

4 Ndo' jom cwe' nty'iaa'toom ángel na jeeⁿ niroom ty'ueeⁿ hasta seiqueeⁿñena' jom. Jndaⁿ chii matsoom:

—¿Ljo' nntsa' Ta?

T'o ángel nnoom matso:

—Mandii Ty'o^ots'om na matsei'neiⁿ nnoom. Ndo' maqueeⁿ cwenta na mateijndeⁿ ndyeñeeⁿ ndo' macañjom ts'oom 'u.

5 Jo'chii cajñom' nn'aⁿ na c'oona tsjoom Jope na c'ooqueeⁿndyena Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

6 Tsaⁿñeeⁿ nntsoom ljo' catsa'. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tcaⁿyoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatoo' ntjaⁿ. Ndyoo' 'ndyoo ndaaluee waa waa' tsaⁿñeeⁿ.

7 Ndo' Cornelio quia na jndaⁿ tja ángel na seineiⁿ ñ'eⁿñê tcwaaⁿ we mosoom'm ndo' cwii sondaro. Sondaro'ñeeⁿ matseit'maaⁿñê Ty'o^ots'om ndo' mandiantjoom nnom Cornelio.

8 Cornelio tsoñ'eeⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ chiuu waa na tco'na na nty'iaaⁿaⁿ. Jndaⁿ chii jñoom naⁿñeeⁿ tsjoom Jope.

9 Ndo' cwiicheⁿ xuee manjomndye naⁿñeeⁿ nato. Cha'na manndyoo' quiajmeiⁿ 'oowindyona tsjoom Jope. Majuu xjeⁿñeeⁿ tjawa Pedro xqueⁿ w'aa yuu su na nntseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om.

10 M'aaⁿ jo' jo' ndo' tyjee' na ñe'jⁿoom'm, saaⁿ yocheⁿ na cwila'ñ'o^oom'ndyena na nlcwaaⁿaⁿ waa na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ.

11 Nty'iaaⁿaⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee. Jndyocue cwii'naⁿ cha'cwijom cwii liaa tsca'ndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequiee nquina'. Tioona' xjeⁿ yuu na m'aaⁿcheⁿ.

12 Liaa'ñeeⁿ ñjom cha'tso nnom quioo' na cwi'ooca' ñequio quioo' na cwi'oootscoo'ndye ñequio cantsaa.

13 Ndo' jndii Pedro na teic'uaa, seineiⁿ, matso:

—Quicantyja' Pedro. Catseicue' quioo' na nlqui'.

14 Ndo' t'o Pedro, matsoom:

—Xoquiaⁿ Ta. Ee meiⁿjom tyooquiaⁿ cwii nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixmaⁿna' jo njom' nncu'.

15 Teic'uaannda', matso nnoom:

—'Naⁿ na jndaⁿ tqueⁿ Ty'o^ots'om na lju' tseixmaⁿna', 'u tintsu' na cwe' na cwantindyo juuna'.

16 Ndyee ndii' teic'uaa seineiⁿ. Jndaⁿ chii juu 'naⁿñeeⁿ tjalcwe'nnda'na' cañoom'luee.

17 Ndo' xcwe na m'aaⁿ ts'om Pedro ljo' ñe'ca'moⁿ 'naaⁿ na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ, ndo' nn'aⁿ na jñom Cornelio jndaⁿ tquiena tsjoom'ñeeⁿ, na tax'eendyena yuu waa waa' Simón na cwe' mac'eⁿya Pedro.

18 Jndaⁿ na tquiena 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ, jluena:

—¿Aa ljoo m'aaⁿ Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro?

19 Xjeⁿñeeⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿ ts'om Pedro cantyja na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ ndo' matso Espíritu Santo nnoom:

—Ndyee naⁿnom cwil'uee 'u.

20 Jo' chii quicantyja', cja'cue'. Cja' ñ'eⁿndyena. Tinc'oom' ñomtiuu' ee ja jñooⁿya joona.

21 Quia jo' Pedro tjacueeⁿ na m'aⁿna. Matsoom ndaana:

—Ja ts'aⁿ na cwil'ue'yo'. ¿Aa waa na nl'a'yo' ja?

22 Jluena nnoom:

—Jâ tqui^oo^yâ ts'iaaⁿ 'naaⁿ ts'aⁿ na jndyu Cornelio, ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro. Jom ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyaana' ndo' na matseit'maaⁿñê Ty'o^oots'om. Cha'tsondye nn'aⁿ judíos ya ñ'oom cwilaneiⁿna cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndo' jnda nquiuna jom. Cwii ángel cwentaa' Ty'o^oots'om tso nnoom na catseicañeeⁿ 'u na cja' waⁿ'aⁿ ndo' na ññeeⁿ ñ'oom na nntseineiⁿ.

23 Quia jo' seiñ'oom'ñe Pedro jona na caljoo'ndyena jo' jo'. Ndo' teincoo cwicheⁿ xuee tjaaⁿ ñ'eⁿndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ tsjoom Jope na cwilayu' ty'ena ñ'eⁿñê.

24 Cwiicheⁿ xuee tquiena tsjoom Cesarea. Mameindoo' Cornelio jona. Jnda seitjoom nn'aaⁿ'aⁿ ñequio nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye.

25 Jom jlui'noom naquii' waⁿ'aⁿ quia na ljeiiⁿ na jnda tyjee'cañoom Pedro, tjacatjomñê juu. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom na seit'maaⁿñê juu.

26 Saa seiwe tsaⁿñeeⁿ jom. Matso nnoom:

—Quicantya' sa, ee mats'aⁿ ja cha'na 'u.

27 Ndo' yocheⁿ na cwila'neiⁿna 'o^oquie'na naquii' w'aa. Jo' jo' ljeii Pedro cwa jndye nn'aⁿ jnda tjomndye.

28 Quia jo' matsoom ndaana:

—'O nqui^u'yo' juu ljeii na cwileiñ'^oo^yâ matsona' na ticaty'iomyaana' na cwii ts'aⁿ judío nncjaantya' meiⁿnquia ts'aⁿ na nchii ts'aⁿ judío oo meiⁿ na nncjaaqueⁿ'eⁿ quii' waa'. Saa Ty'o^oots'om jnda t'mooⁿ nooⁿ na meiⁿcwii ts'aⁿ tantsjooⁿ na cwe' cwantindyo juu oo na tilju' tseixmaⁿ.

29 Jo' chii quia na tqeⁿ'yo' ja tjaa na seitsaaⁿ'ndyo, maxjeⁿ jndyoo. Saa je' ñecaljeiya chiuu na tqeⁿ'yo' ja.

30 Ndo' t'o Cornelio matsoom:

—Xuee je' jnda ñequiee xuee maxjeⁿmeiiⁿ tyom'aaⁿya naquii' w'aya. Matseicwejndo'ndyo ndo' matseinaⁿya nnom Ty'o^oots'om cha'na quil'a' 'o nn'aⁿ judíos na ticwii xuee na ndyee na matmaaⁿ. Juu xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe cwii ts'aⁿ nooⁿ na jeeⁿ caxuee liaa'.

31 Matso tsaⁿñeeⁿ nooⁿ: “'U re Cornelio, mandii Ty'o^oots'om ñ'oom na matsei'neiⁿ nnoom ndo' macañjom ts'oom na mateijndei' nn'aⁿ ljo' na matseitjoona' jona.

32 Jo' chii cajñom' nn'aⁿ na c'ona tsjoom Jope na nnc'ooqueeⁿ'ndyena Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tca^yoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatoo'ñe ntjaⁿ, ts'aⁿ na waa waa' 'ndyoo ndaaluee.”

33 Jo' chii mantya jñooⁿ nn'aⁿ na c'ooc'omna 'u. Ndo' 'u quianl'ua' na jndyo'. Je' je' cha'tsondyô ljoo m'aaⁿyâ jo nnom Ty'o^oots'om na nndyaayâ cha'tso na l'ue ts'oom na nntsu'ndaayâ.

Ñ'oom na seineiⁿ Pedro waa' Cornelio

34 Quia jo' to' Pedro na matseineiⁿ, matsoom ndaana:

—Je' quia matsei'noⁿ'chaⁿya, na mayuu' Ty'o^oots'om tiquich'eeⁿ na cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na candya' ts'oom.

35 Ee meiⁿquia ndyuaa na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye jom ndo' na cwil'a yuu na maty'iomyaana' maxjeⁿ macjaawee' ts'oom ñ'eⁿndyena.

36 Tyoñequiaaⁿ ñ'oom'm ndaaⁿ já nn'aⁿ Israel. Tyotseicañeeⁿ já ñ'oom naya na mañequiaana' na meiⁿcwii ñ'omtiuu tic'oom naquii' n'^oo^yâ nc'e Jesucristo tsaⁿ na cwiluiiñe na matsa'ntjom cha'tsondye nn'aⁿ.

37 'O manqui^u'yo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús. Jnda teinom na tyotseineiⁿ Juan ñ'oom na nleits'oomndye nn'aⁿ, to' Jesús tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Galilea ndo' t'oom'na' cha'waa ts'ondaa Judea.

³⁸ Cautyja 'naaⁿ Jesús'ñeeⁿ na jnaⁿ Nazaret, tquiaa Ty'ooots'om na jom matseixmaaⁿ najndeii Espíritu Santo. Tyomanoom, tyoch'eeⁿ naya ndo' tyotsein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿ na ñenchje tsaⁿjndii ee maxjeⁿ ñ'eⁿñ'eⁿ Ty'ooots'om ñ'eⁿñê.

³⁹ Já cwitjei'yuundyô cantyja 'naaⁿ cha'tso na tyoch'eeⁿ ts'ondaa Judea, ndo' mati naquii' tsjoom Jerusalén. Jla'cuee' naⁿñeeⁿ jom na ty'ioomna jom cjoo' ts'oom'naaⁿ,

⁴⁰ saa xuee jnda ndyee na tueeⁿeⁿ s'aa Ty'ooots'om na tando'xcoom, ndo' na teitquioo'ñennaⁿaⁿ ndaa já.

⁴¹ Ticwitquioo'ñê ndaa cha'tsondye nn'aⁿ, macanda ndaa já. Ee jnda tjeii'ñe Ty'ooots'om já na cwilaxmaaⁿyâ na catjei'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ. Já tyocwaa'â ndo' tyowaayâ ñ'eⁿñê jnda na tando'xcoom.

⁴² Sa'ntjom Ty'ooots'om já na ñnequiaayâ ñ'oom ndaa nn'aⁿ ndo' na catjei'yuu'ndyô na tqueeⁿ Jesús na cu'xeⁿ nn'aⁿ na ta'ndo' ñequio nn'aⁿ na jnda tja.

⁴³ Mati profetas tyola'neiⁿna cantyja 'naaⁿ Jesús. Tyoluena na cha'tsondye nn'aⁿ na nlayu' ñ'eⁿñê maxjeⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'ooots'om jnaaⁿna nc'e xuee' jom.

Nn'aⁿ na nchii judíos cwito'ñoomna Espíritu Santo

⁴⁴ Ndicwaⁿ matseineiⁿ Pedro ndaana ndo' to'ñoom naⁿñeeⁿ Espíritu Santo naquii' n'om.

⁴⁵ Ndo' nn'aⁿ judíos na cwilayu' na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pedro jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' jooona na mati nn'aⁿ na nchii judíos to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'om.

⁴⁶ Ee nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jndyena na xuii' ñ'oom jla'neiⁿ naⁿñeeⁿ na lcwii'na Ty'ooots'om.

⁴⁷ Jo' chii matso Pedro:

—Aa tiyuu' tjaa 'ñeeⁿ nntso na ticwits'oomndye naⁿm'aⁿ ee jnda to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna majo'ti cha'xjeⁿ to'ñoⁿ jaa jom naquii' n'ooⁿya.

⁴⁸ Quia jo' seijndaa'ñê na cwits'oomndye naⁿñeeⁿ ñequio xuee' Jesucristo. Jnda chii taⁿ naⁿñeeⁿ nnoom na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena cwantindyo xuee.

11

Tso Pedro chiuu s'aaⁿ

¹ Nquiee apóstoles ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ondaa Judea, jndyena na mati nn'aⁿ na nchii judíos jnda to'ñoomna ñ'oom' Ty'ooots'om.

² Saa jnda na tjalcwe' Pedro Jerusalén, nt'om nn'aⁿ judíos na cwilayu' jla'tia'na jom.

³ Tyoluena nnoom:

—¿Chiuu na tja' na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos ndo' chiuu na tcwa' ñ'eⁿndyena?

⁴ Quia jo' Pedro tooⁿoⁿ na tcuu tcuu tsoom ndaana cha'tso na tuii.

⁵ Tsoom:

—Tyom'aaⁿya tsjoom Jope. Yocheⁿ na matseinaⁿya nnom Ty'ooots'om waa na tco'na' nooⁿya. Nty'iaya cwii 'naⁿ cha'cwijom cwii liaa tsca'ndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequiee nquina'. Cañoom'luee jnaⁿna', tioona' xjeⁿ yuu na m'aaⁿya.

⁶ Quia na nty'iayaya ljo' njom, jo' na ndoo'a na njom quioo' xiom' ñequio quioo' jnda ndo' quioo' na cwi'ootscoo'ndye ñequio cantsaa.

⁷ Ndo' jndii na seineiⁿ Ty'ooots'om nooⁿ, matsoom: “Quicautyja' Pedro. Catseicue' quioo' nlqui'.”

⁸ Saa tsjoo: “Xoquia Ta, ee ja tijoom ñetquiaa meiⁿnquia nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixmaⁿna'.”

⁹ Na jndā we t'onnda' Ty'ooots'om na m'aaⁿ cañoom'luee, matsoom nooⁿya: “Naⁿ na jndā tquaaⁿya na lju' tseixmaⁿna' 'u tintsu' na cwajndiina'.”

¹⁰ Cwii ndyee ndii' seineiⁿ Ty'ooots'om. Jndā chii cha'waa juuna' tjal-cwe'nnda'na' cañoom'luee.

¹¹ Majuu xjeⁿñeeⁿ tyjee' ndyee ts'aⁿ w'aa yuu na tyom'aaⁿyaya. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ tsjoom Cesarea na jñom ts'aⁿ joona na quiocal'ueena ja.

¹² Ndo' tso Espíritu nooⁿ na cjo ñ'eⁿndyena na meiⁿcwii ñomtiuu tic'ooⁿ. Mati yom nn'aaⁿya nmeiiⁿ na cwilayu' ty'eñ'eeⁿna ñ'eⁿndyo. Cha'tsondyô saquiāⁿâ naquii' waa' tsaⁿñeeⁿ.

¹³ Ndo' tso tsaⁿñeeⁿ ndaayâ na nty'iaaⁿaⁿ cwii ángel na meintyjee' quii' waⁿaⁿ. Matso nnoom: “Cajñom' nn'aⁿ na c'oona Jope na nnc'ooc'omna Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

¹⁴ Jom nntsoom njom' chiuu waa na nntsa' cha nlui'n'maaⁿndyu' nncu' ndo' mati cha'tso nn'aⁿ wa'.”

¹⁵ Ndo' quia jndā to'a na matseinaⁿya ndaana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ na to'ñooⁿ jaa jom xuee'ñeeⁿcheⁿ.

¹⁶ Xjeⁿñeeⁿ tjañjoom' ts'ooⁿ ñ'oom na seineiⁿ Ta Jesús na matsoom: “Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ ñequio ndaatioo saa 'o xuii' na nleits'oomndyo'. Ee njñom Ty'ooots'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'.”

¹⁷ Quia jo' mañecwii xjeⁿ tquiaa Ty'ooots'om na to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ na to'ñooⁿ jaa jom quia na jlayuu'a ñequio Ta Jesucristo. Quia jo' ¿ñeeⁿ cwiluiindyô ja na nntseitsaaⁿndyo Ty'ooots'om?

¹⁸ Nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Jerusalén quia na jndyena ñ'oommeiⁿ jla'cheⁿna. Tyolat'maaⁿndyena Ty'ooots'om. Tyoluenā:

—Cwa mati nn'aⁿ na nchii judíos mañequiaa Ty'ooots'om na ticantycwii na cwitando' añmaaⁿna quia cwilcwe' n'omna.

Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Antioquía

¹⁹ Jndā na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban jnaⁿna' na tyoco'wi'na' nn'aⁿ na cwilayu'. Jo' chii jndyendye naⁿñeeⁿ t'oom'ndyena, jleinomna. Nt'om ty'e hasta ndyuaa Fenicia ñequio ndyuaaxeⁿncwe Chipre ñequio tsjoom Antioquía. Jo' jo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'ooots'om saa ñequii'cheⁿ ndaā nc'iaana nn'aⁿ judíos,

²⁰ quii'ntaaⁿna ñ'eeⁿndye nt'om nn'aⁿ na jnaⁿ ndyuaaxeⁿncwe Chipre ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Cirene. Naⁿñeeⁿ jndā na tquiena tsjoom Antioquía, mati tyola'neiⁿna ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Ta Jesús ndaā nn'aⁿ na nchii judíos.

²¹ Tyoteijndeii Ty'ooots'om joona. Jo' chii jndye nn'aⁿ lcwe' n'om, jlayu' ñequio Ta Jesús.

²² Ndo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ Jerusalén, jndā na jndyena na ljo', jñoomna Bernabé tsjoom Antioquía.

²³ Jndā na tueⁿeⁿ nty'iaaⁿaⁿ na t'maⁿ matio'naaⁿñe Ty'ooots'om nn'aⁿ na jndā jlayu'. Quia jo' s'aana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ. Ndo' cha'tsondyena tyotseijnooⁿ n'omna na ñ'cwii cala'tiuuna na caljoo'ndyetyeⁿna cantyja 'naaⁿ Ta Jesús.

²⁴ Jeeⁿ ya ts'aⁿñe Bernabé, too' naquii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo ndo' na matseyu'ya ts'oom. Jo' chii majndyendyeti nn'aⁿ tyolayu' ñequio Ta Jesús.

²⁵ Jndā jo' tjaaⁿ tsjoom Tarso na tjacal'ueeⁿ Saulo.

²⁶ Jndā na ljeiiⁿ tsaⁿñeeⁿ jndyoñ'oom juu Antioquía. Cha'waa cwii chu tyotjomndyena jo' jo' ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ. Jndye nn'aⁿ tyot'mooⁿna ndaā. Ndo' nn'aⁿ tsjoom Antioquíaⁿñeeⁿ, joona najndyee jla'cajndyuuna cristianos joo nn'aⁿ na cwilayu' ñequio Cristo.

27 Ncuee'ñeeⁿ nt'om nn'aⁿ na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om jlui'na Jerusalén, ty'ena Antioquía.

28 Cwiindyee joona, ts'aⁿ na jndyu Agabo, teicantyjaaⁿ ndo' nc'e na seijndo' Espíritu ts'oom tsoom na cwajndii nleijndo' cha'waa ndyuuaa'ñeeⁿ. Ndo' ñ'oom na tsoom seicandaⁿ ñ'ena' quia tyom'aaⁿ Claudio tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

29 Jo' chii nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Antioquía jla'jndaa'ndyena na nl'ana naya tsjo'ñjeeⁿ nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ ndyuuaa Judea nc'e na matseitjoona' naⁿñeeⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ nnteijneiⁿ cantyjati na nndaⁿ nnts'aaⁿ.

30 Luaa' tyol'ana. Ndo' tsjo'ñjeeⁿ na tyola'tjomna tquiiana joona' l'o Bernabé ñ'eⁿ Saulo. Ty'echo naⁿñeeⁿ s'om'ñeeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ondaⁿ Judea.

12

Tue' Jacobo ndo' na tyocanjom Pedro w'aancjo

1 Ncuee'ñeeⁿ nquii rey Herodes, cwajndii tyoco'weeⁿeⁿ nt'om nn'aⁿ na cwilaxmaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

2 Sa'ntjoom na cue' Jacobo xio Juan ñ'eⁿ xjo espada.

3 Ndo' quia na nty'iaaⁿaⁿ na tjawee' n'om nn'aⁿ judíos na tue' Jacobo mati t'ueeⁿ Pedro. Luaa' tuii xcwe ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa'naⁿ ndaaljo' tjaquiee'.

4 Ndo' jnda na t'ueeⁿ Pedro tjoom'm tsaⁿñeeⁿ w'aancjo. Tquiaaⁿ cwenta tsaⁿñeeⁿ luee quin'oom nchoo' cwii sondaro na jom jom ndii' ñequiee ñequieendye naⁿñeeⁿ na cal'ana cwenta tsaⁿñeeⁿ. Ee seitoom xeⁿ jnda teinom ncuee pascua nncwjeeⁿeⁿ juu na nntu'xeⁿñe joo ndaaⁿ nn'aⁿ.

5 Jo' chii tyol'ana cwenta tsaⁿñeeⁿ naquii' w'aancjo, saa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tic'oomeintyjee'na na tyola'neiⁿna nnom Ty'oots'om na cateijneiⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Ty'oots'om tjei'n'maaⁿñê Pedro

6 Ndo' Pedro, majuu tsjom'ñeeⁿ na nneiⁿncoo nncwji' Herodes jom jo ndaa nn'aⁿ, watsom quii'ntaaⁿ we sondaro na chu'tyeⁿñê we l'uaancjo. Ndo' nt'om sondaro m'aⁿ 'ndyoots'a na cwil'a cwenta.

7 Mats'ia jo' tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om ndo' teixueeñe naquii' w'aancjo. Ángel'ñeeⁿ tii' l'ooⁿ tsei'ntsquiee' Pedro, seilcweeⁿ juu. Matsoom nnom:

—Maje' maje'ndyo quicantyja'.

Quia jo' mana tquiaa l'uaancjo na chu'tyeⁿ l'o Pedro.

8 Tso ángel'ñeeⁿ nnoom:

—Cwe' lia' ndo' cañjom' lcom'.

Jnda s'aaⁿ na ljo' tso ángel nnoom:

—Cwe' liaatco 'naⁿ ndo' candyo'ntyjo' naxaⁿa.

9 Jlui' Pedro, tjantyjoⁿ naxeⁿ ángel, saa ticaljeiiⁿ aa mayuu'cheⁿ na jndyaañê s'aa ángel. Ndo' s'aana' ntyjeeⁿ na cwe' tsoom'm ndaa.

10 Tei'nomna yuu m'aaⁿ sondaro najndyee. Jnda chii yuu m'aaⁿ sondaro na jnda we. Mana tquiena 'ndyoots'a xjo yuu na nlui' ts'aⁿ na nncuooⁿ nataa quii' tsjoom. 'Ndyoots'a'ñeeⁿ jnaaⁿ cheⁿnquiina'. Jo' chii tei'nomna. Ty'ena cwii nataa, mana 'ndii ángel jom na ñeⁿnqueⁿ.

11 Quia jo' sei'nqⁿyaaⁿ, matsoom:

—Cwa mayuu'cheⁿ na Ty'oots'om jñoom ángel 'naaⁿaⁿ na catseicandyaañê ja l'o Herodes ñequio luee nn'aⁿ judíos cha'tso na cwiqueⁿ n'omna na nl'ana ñ'eⁿndyo.

¹² Jnda na ljeiiyaaⁿ na mayuu' na jndyaañê, tjaaⁿ waa' María tsondyee Juan ts'aⁿ na mati jndyu Marcos. Ee jo' jo' jndye nn'aⁿ jnda tjomndye na cwila'neiⁿ nnom Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

¹³ Tjo' Pedro 'ndyoots'a w'aañeeⁿ. Cwii yuscu na mandiantjom na jndyu Rode tjacanty'iaa' ñeeⁿ cacjo'.

¹⁴ Tajnaⁿaⁿ na jndyee' Pedro, jo' na tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ. Meiⁿ na nntseicanaañê 'ndyoots'a tîcatseicanaañê. Seityuaa'toom tjaaⁿ naquii' w'aa tjatseicañeeⁿ nn'aⁿ cwa Pedro luaa' jnda tyjee', macjo' 'ndyoots'a.

¹⁵ Saã jluena nnoom:

—Jeeⁿcheⁿ ntjeiⁿ xqueⁿ!

Saã jom ñe'cwii ñ'oom matsoom na mayuu'cheⁿ na Pedro luaa'. Quia jo' jluena:

—Lluaa' ángel na mach'ee cwenta jom. Cwe' na mach'eeyana' ntyji' na jom.

¹⁶ Yocheⁿ na luaa', tîcjaameiⁿntyjee' Pedro na macjo'oⁿ 'ndyoots'a hasta quia na jlacanaaⁿndyena. Ndo' quia nty'iaana jom jeeⁿ seicaty'ueneiiⁿna' jooa.

¹⁷ Saã s'oo l'ooⁿ na calacheⁿna. Tsoom ndaana chiuu s'aa Ta Ty'oots'om na tjei' jom naquii' w'aancjo. Ndo' matsoom:

—Ñ'oomwaa' calacandii'yo' Jacobo ñequio nt'omcheⁿ nn'aaⁿya na cwilayu'.

Jnda jo' jlueeⁿeⁿ, tjaaⁿ cwicheⁿ joo.

¹⁸ Jnda teixuee jeeⁿ ndyaa' tyolañ'eeⁿ ndyuee sondaro ee tîleicaliuna ljo' tuii ñequio Pedro.

¹⁹ Herodes tcuu tcuu tyol'ueeⁿ tsaⁿñeeⁿ saã tîcaljeiiⁿ juu, Jnda jo' chii tyowajndooñê sondaro ndo' sa'ntjoom na cwje naⁿñeeⁿ. Jnda jo' jlueeⁿeⁿ ndyuaa Judea. Tjaaⁿ Cesarea na nnc'oomñê jo' jo'.

Tue' Herodes

²⁰ Herodes jeeⁿ lioom'm nn'aⁿ tsjoom Tiro ñequio tsjoom Sidón. Jo' chii jooa jlajndaaⁿndyena na nnc'oona na m'aaⁿ. Saã ty'ecal'ueendye jndyeeena ñ'oom nnom Blasto ts'aⁿ na wjaañoom'ñe nacañom'm. Tyol'ana ty'oo nnom tsaⁿñeeⁿ na cateijneiⁿ jooa na cantycwii tia'ñeeⁿ na lioo' Herodes ñ'eⁿndyena ee nantquie na macaⁿna' jooa cwinaⁿna' yuu na matsa'ntjom tsaⁿñeeⁿ.

²¹ Quia jo' tqueⁿ Herodes cwii xuee ndo' quia na tue'ntyjo xueeⁿñeeⁿ tcweeⁿ liaa na ya cantyja na matsa'ntjoom ndo' tjawacatyeeⁿ sulã yuu na maxjeⁿ mawacatyeeⁿ quia na matseijndaa'ñê ñ'oom. Jnda jo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ.

²² Quia jo' jlat'maaⁿndye nn'aⁿ jom. Jlaxuaana, jluena:

—Lluaa' cwii ty'oots'om matseineiiⁿ nchii cwe' ts'aⁿ.

²³ Ndo' ángel cwentaa' nquii Ty'oots'om mañoom' s'aa na teiwii' Herodes ee tîcatseit'maaⁿñê Ty'oots'om. Tueeⁿeⁿ na tcwa' canti jom.

²⁴ Saã ñ'oom' Ty'oots'om tjanty'eetina', tjawijndyendyeti nn'aⁿ tyolayu'.

²⁵ Ndo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo, jnda na jndaã' ts'iaaⁿ na ty'ena Jerusalén, quia jo' ty'elcwee'na Antioquía. Ty'eñ'omna Juan ts'aⁿ na mati jndyu Marcos.

13

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwi'oonquiiana ñ'oom' Ty'oots'om

¹ Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Antioquía, quii'ntaaⁿna tyom'aⁿ profetas ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tyot'mooⁿ. Joo naⁿñeeⁿ Bernabé ñ'eⁿ Simón, tsaⁿ na cwiluena negro juu, ndo' Lucio ts'aⁿ tsjoom Cirene ñ'eⁿ Manaén ndo' Saulo. Ndo' juu Manaén ñecwii ty'ewijndana ñ'eⁿ Herodes tsaⁿ na tyotsa'ntjom ts'ondaa Galilea.

2 Cwii xuee na cwila't'maaⁿndye naⁿñeeⁿ Ty'oots'om, ndo' cwilacwe'jndo'ndyena, juu xjeⁿñeeⁿ tso Espíritu Santo ndaana:

—Catjeii'ndyo'yo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo na nnc'oona ts'iaaⁿ na t'ioⁿya jooa.

3 Quia jo' jlacwe'jndo'ndyeta, ndo' tyola'neiⁿtina nnom Ty'oots'om. Jnda chii tioon lueena nacjoo naⁿñeeⁿ ndo' jñoomna joo na c'oo ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om.

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwiñe'quiana ñ'oom Chipre

4 Jo' chii Bernabé ñ'eⁿ Saulo ty'ena yuu na jñom Espíritu Santo jooa. Ty'ecuena tsjoom Seleucia. Jo' jo' jnaⁿna ty'ena ñ'eⁿ w'aandaa na nlquiena ndyuaaxeⁿncwe Chipre.

5 Ndo' jnda na tquiena tsjoom Salamina, quia jo' tyoñe'quiana ñ'oom' Ty'oots'om naquii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Ndo' Juan, ts'aⁿ na mati jndyu Marcos, tyocañ'leeⁿ ñ'eⁿndyena na tyoteijneiⁿ jooa.

6 Tei'nomna cha'waa ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ. Tquiena hasta tsjoom Pafos. Jo' jo' jliuna cwii tsaⁿcalua', ts'aⁿ judío na tyoch'ee na profeta juu saⁿ tiyuu' ñ'oom tyoñequiaa. Jndyu tsaⁿñeeⁿ Barjesús.

7 Tyocañ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ na tyotsaⁿntjom na jndyu Sergio Paulo ts'aⁿ na jeeⁿ jndo' ts'om. Ndo' Sergio'ñeeⁿ tqueeⁿñê Bernabé ñ'eⁿ Saulo ee ñe'cañeeⁿ ñ'oom' Ty'oots'om.

8 Tsaⁿcalua'ñeeⁿ waa cwiicheⁿ xueⁿeⁿ na jñoom Elimas. Jom ñe'catseitsaaⁿñê naⁿñeeⁿ na tacala'neiⁿna nnom ts'aⁿ na matsaⁿntjom ndo' seijneiⁿ na tintseiñ'oom'ñe tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ naⁿñeeⁿ, ee tical'ue ts'oom na nntseyu' juu.

9 Jo' chii Saulo na mati jndyu Pablo, cha'waañ'eⁿ naquii' ts'oom too' Espíritu Santo, nquiee nty'iaaⁿaⁿ tsaⁿcalua'ñeeⁿ.

10 Matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—'U ts'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ manquiu'nn'aⁿ ndo' na jeeⁿ tia ts'aⁿndyu', 'u jnda tsaⁿjndii. 'U na jndoo' cha'tso nnom na ya, ¿Aa tixocja'meintyje' na matsei'cu' na nnc'ooquie' nn'aⁿ nato na yuu cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om?

11 Na nmeiiⁿ mache' m'aaⁿ Ty'oots'om nacjo'. Jo' chii nnc'oom' na nchjaⁿ. Ndo' cwantindyo xuee taxocanty'ia' naxueeñe ñe'quoom'.

Ndo' mañoom' s'aana' cha'cwijom tiao nchquiuts'o nacjoom'm ndo' s'aana' ntyjeeⁿ najaaⁿñe. Tyol'ueeⁿ ts'aⁿ na nnt'uii ts'oqⁿ na wjaañ'oom jom ee na titquoom'm.

12 Ndo' ts'aⁿ na matsaⁿntjom, quia na nty'iaaⁿaⁿ na luaa' tuii seiyoom'm ee jeeⁿ tjawee' ts'oom ñ'oom na cwit'mooⁿna cantyja 'naaⁿ Ta Ty'oots'om.

Pablo ñ'eⁿ Bernabé cwiñequiana ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Antioquía ndyuaa Pisidia

13 Quia jo' Pablo ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê jlui'na tsjoom Pafos. Tuona w'aandaa. Ty'ena, tquiena tsjoom Perge ndyuaa Panfilia. Jo' jo' 'ndii Juan jooa, tjalcweeⁿeⁿ Jerusalén.

14 Jnda jo' jlui'na Perge, ty'ety'etina. Tquiena tsjoom Antioquía ndyuaa Pisidia. Ndo' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos ty'equie'na naquii' wats'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ ndo' ty'emeindyuaandyena.

15 Jnda jo' sei'naaⁿ ts'aⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas, jnda chii nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿ wats'om'ñeeⁿ jluena nnom Pablo ñ'eⁿ Bernabé:

—'O nn'aaⁿya xeⁿ waa na ñe'calajndo'yo' n'oqⁿyâ, candu'yo' nndyaayâ.

16 Jo' chii teicantyja Pablo, seintyjaaⁿ ts'oqⁿ na cala'cheⁿna. Matsoom:

—'O nn'aaⁿya tsjaaⁿ Israel ñ'eⁿ nt'omndyo' 'o na mati cwila't'maaⁿndyo' Ty'oots'om, candye'yo' ñ'oom na nntsjoo:

17 Nquii Ty'oots'om cwentaa jaa nn'aⁿ Israel tjeii'ñê welooya na ñet'om teiyo cwentaa'n^a. S'aaⁿ na teit'maⁿ tmaaⁿ jooa yocheⁿ na tyom'aⁿyana ndyuaa Egipto, ndo' jndanquiacheⁿ ñequio najneiⁿ tañom'm jooa, tjeiiⁿeⁿ jooa ndyuaa'ñeeⁿ.

18 Tyotseiⁿquii ts'oom ñ'eⁿndyena cha'na wen'aaⁿ ntyu quia tyom'aⁿna ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

19 Jndaⁿ chii tquiaaⁿ na jndaana ndyuaa Canaán ee seityueeⁿeⁿ ntquieeⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na ñet'om ndyuaa'ñeeⁿ cha jo' jo' nnc'om jooa.

20 Jndaⁿ jo' tqueeⁿ na tyotsaⁿ'ntjom jwe jooa cha'na cwii ñequieeⁿ siaⁿnto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' qui ntyu. Tyotsaⁿ'ntjom naⁿ'ñeeⁿ jooa hasta na macandaⁿ cwii t'oom profeta Samuel.

21 Xjeⁿ'ñeeⁿ tyotaⁿna nnom Ty'oots'om na ññequiaaⁿ cwii rey na nntsaⁿ'ntjom jooa. Ndo' ty'oom ts'iaaⁿ'ñeeⁿ Saúl jnda Cis, tsjaaⁿ 'naaⁿ Benjamín, na tsaⁿ'ñeeⁿ saⁿ'ntjom jooa cwii wen'aaⁿ ntyu.

22 Jndaⁿ jo' tjeiiⁿeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' ty'oom ts'iaaⁿ'ñeeⁿ David. Tyotsoom cantyja 'naaⁿ juu: “Juu David jnda Isaí, nts'aaⁿ cha'xjeⁿ cjaawee' ts'ooⁿ. Cha'tso na l'ue ts'ooⁿ nntseicanaⁿ.”

23 Nquii David'ñeeⁿ, matsjaaⁿ 'naaⁿ'na Jesús, tsaⁿ na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ Israel cha'xjeⁿ ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ.

24 Cwii tjoⁿcheⁿ na nnto' Jesús ts'iaaⁿ na ty'iom Ty'oots'om jom tyom'aaⁿ Juan, tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ Israel. Tyotsoom ndaⁿna na calcwe' n'omna ndo' cwits'oomndyena.

25 Quia na jndaⁿ majaatseicandaⁿñe Juan ts'iaaⁿ na tyotseixmaaⁿ, tsoom: “O m'aaⁿ n'om'yo' na ja ts'aⁿ na ndyocwji'n'maaⁿñe 'o saaⁿ nchii jom ja. Jom manncwjeeⁿeⁿ ndo' t'maⁿ tseixmaaⁿ. Ja meiⁿ cwe' l'oom'm ticatseixmaⁿya na nntseicanaⁿ’a.”

26 Tsoti Pablo ndaⁿana:

—O nn'aaⁿya, nt'omndyoⁿ jaa cwiluiindyⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham ndo' nt'omndyo' 'o nchii jo' saaⁿ mati cwila't'maaⁿndyo' Ty'oots'om. Ndaⁿ jaa na cha'tsondyⁿ seicwanom Ty'oots'om ñ'oomwaa na ma'moⁿ'na' ndaⁿya chiuu cal'aaya cha nlui'n'maaⁿndyoⁿ.

27 Nn'aⁿ na m'aⁿ Jerusalén ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye jo ndaⁿna ticala'noⁿ'na 'ñeeⁿ cwiluiiñe Jesús. Ee meiⁿ ticwii cwii xuee na cwita'jndyena cwila'naaⁿna ñ'oom na tyola'ljeii profetas saaⁿ ticala'noⁿ'na na matseineiⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' na manquieetona tquiaana jnaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ tso ñ'oom'ñeeⁿ na nntjoom.

28 Meiⁿ ticatseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ ee meiⁿcwii jnaaⁿ'aⁿ tjaa'naⁿ, saaⁿ tyotaⁿna nnom Pilato na cueeⁿeⁿ.

29 Jndaⁿ na jlacandaⁿ'ndyeñ'eⁿna cha'tso ñ'oom cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na nntjom Jesús, tyjeendye nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ. Chii ty'ecat'iuuna jom quii' tsei'tsuaa.

30 Saaⁿ s'aa Ty'oots'om na tando'xcoom. Je' tac'oomñê quii'ntaaⁿ l'oo.

31 Ndo' nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿñê na jnaⁿna Galilea na ty'ewana Jerusalén jndye xuee tyonty'iaatina jom jndaⁿ na wando'xcoom. Je' majooa cwit-jei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

32 Jo' chii cwiñequiaayâ ñ'oom naya ndaaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tso Ty'oots'om ndaaⁿ welooya na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ.

33 Ndo' je' ndaaⁿ jaa nn'aⁿ tsjaaⁿ jooa jndaⁿ seicandaⁿñê ñ'oom'ñeeⁿ ee wando'xco Jesús jndaⁿ na tue'. Teiyo teiljeii ñ'oom naquii' salmo jndaⁿ we na matsona': “U cwiluiindyⁿ ti'jndaaya ndo' xuee je' ma'moⁿ'ya ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyⁿ tsotye'.”

34 Jnda t'moⁿ Ty'ooots'om na nnts'aaⁿ na nncwando'xco Jesús jnda na tueeⁿeⁿ, meiⁿ xocatoo' sei'ts'o 'naaⁿaⁿ cha'xjeⁿ matso salmo jnda we. Matsona': "Nntio'naaⁿndyo 'o cha'xjeⁿ ñ'om na tsjoo nnom David na nnts'aa."

35 Mati teiljeii ñ'oom naquii' cwiicheⁿ salmo na ndoo' matseineiⁿ nquii Jesús. Matsona': "'U xonquiaa' na nnto'ndyo ee na cwiluiindyō ti'jnda' na lju' ts'ooⁿya jo njom'."

36 David, tsaⁿ na seiljeii ñ'oom'ñeeⁿ ñejndi'ntjoom ndaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'ooots'om. Jnda chii tueeⁿeⁿ. Ty'ecat'iuu nn'aⁿ jom yuu tjacant'iuu'ndye weloom'm na ñet'om teiyocheⁿ ndo' to'ñê.

37 Saa Jesús t'icatoo'ñê. S'aa Ty'ooots'om na tando'xcoom.

38 Jo' chii 'o nn'aaⁿya, cala'nqⁿyo' ñ'oom na cwiñequiaayâ ndaa'yo', ee cantyja 'naaⁿ jom jo' na matseit'maⁿ ts'om Ty'ooots'om jnaⁿyo'.

39 Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés xocalui'n'maaⁿñe ts'aⁿ. Saa cantyja 'naaⁿ Jesús meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseyu' ñ'eⁿñê nlui'n'maaⁿñe.

40 Jo' chii queⁿ queⁿyo' cwenta cha tintjom'yo' cha'xjeⁿ matso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

41 Tyoluena:

Queⁿyo' cwenta 'o nn'aⁿ na ticuee' n'om'yo' ñ'oom na mayuu'.

Catseicaty'uena' 'o. Ndo' na nntsuundyō'.

Ee ncuee na cwitando'yo' ja Ty'ooots'om nnts'aa ts'iaaⁿ t'maⁿ na nntse-icaty'uena' 'o,

na xocala'yu'yo' ñ'eⁿndyo meiiⁿ na nntso ts'aⁿ ndaa'yo' na cal'a'yo' na ljo'.

42 Jnda na seineiⁿ Pablo jlueeⁿeⁿ naquii' wats'om'ñeeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos tyol'ana ty'oo ndaaⁿ naⁿñeeⁿ na cala'nei'tina ñ'oom'ñeeⁿ ndaana cwiicheⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos.

43 Quia na jnda t'oom'ndye nn'aⁿ na tyotjomndye wats'om'ñeeⁿ jndye nn'aⁿ ty'elajomndyena ñ'eⁿ Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ judíos ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na nchii judíos saa ñequio na xcwee' n'omna cwila't'maaⁿndyena Ty'ooots'om cha'xjeⁿ nn'aⁿ judíos. Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolajndo'na n'om naⁿñeeⁿ na tyeⁿ c'omna na quit'maⁿ n'omna Ty'ooots'om ee jom matseixmaaⁿ naya.

44 Quia na tue'ntyjonnda' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos manndyo ndyuendye nn'aⁿ quii' tsjoom tjomndyena na nndyena ñ'oom' Ty'ooots'om.

45 Saa nn'aⁿ judíos, quia na nty'iaana na jndyendye nn'aⁿ jnda tjomndye, tyola'taa' n'omna. Tyoluena na tiyuu' ñ'oom na tyotseineiⁿ Pablo ndo' tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

46 Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolaneiⁿna ñequio na t'maⁿya n'omna. Jluena: –Matsa'ntjomna' na nleinei'jndyee ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa' 'o nn'aⁿ judíos, saa tiñe'cato'ñoom'yo' juuna'. Cwil'a'yo' cha'cwijom ticalaxmaⁿyo' na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'. Jo' chii je' ñnequiaayâ ñ'oom nayawaa ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

47 Ee luua sa'ntjom Ta Ty'ooots'om jâ, tsoom:

Ja jnda tquaaⁿya 'o na n'laxmaⁿyo' cha'cwijom chom na nntseixueeñena' ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

Hasta cha'waa nnom tsjoomnancue ñnequia'yo' ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ cantyja na nlui'n'maaⁿndyena.

48 Quia na jndye nn'aⁿ na nchii judíos ñ'oomwaa' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿ n'omna. Tyolat'maaⁿndyena ñ'oom' Ty'ooots'om. Ndo' jlayu' cha'tsondye nn'aⁿ na maxjeⁿ ntyjii Ty'ooots'om na nnto'ñoomna na ticantycwii na nntando'na.

49 Ndo' t'oom' ñ'oom' Ta Ty'ooots'om cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ.

⁵⁰ Saa nn'aⁿ judíos tyolajndo'na n'om naⁿlcu na t'maⁿ cwilaxmaⁿ ndo' na cwilacanda cantyja na cwi'oo wats'om 'naaⁿna. Mati tyolajndo'na n'om naⁿnom na cwiluiitquiendye tsjoom Antioquía'ñeeⁿ. Jo' na jla'jomndye nn'aⁿ na tyota'wi'na Pablo ñ'eⁿ Bernabé hasta tjeii'na naⁿñeeⁿ ndyuaana.

⁵¹ Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé jla'teincwii'na nc'ee'na chii tquiaa ts'ojnda^a na chuu' na t'moⁿna' na tis'a l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Jnda chii ty'ena tsjoom Iconio.

⁵² Saa nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Antioquía'ñeeⁿ neiiⁿna ndo' too' naquii' n'omna m'aaⁿ Espíritu Santo.

14

Cwiñequiana ñ'oom' Ty'oqts'om tsjoom Iconio

¹ Ndo' Pablo ñ'eⁿ Bernabé majo'ti l'ana tsjoom Iconio. Ty'equie'na naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyoñequiana ñ'oom' Ty'oqts'om. Jeeⁿ ya tyola'neiⁿna. Jo' chii jndyendye nn'aⁿ judíos jlayu' ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

² Saa nn'aⁿ judíos na tyoolayu' tyola'ndaa'na n'om nn'aⁿ na nchii judíos. Tyol'ana na calancjoo'ndye naⁿñeeⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwilayu'.

³ Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé majndye xuee ljoo'ndyena tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' ñequio na t'maⁿya n'omna tyoñequiana ñ'oom cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oqts'om ee nquiuna na ñ'eⁿñ'eeⁿ ñ'eⁿndyena. Ndo' jom t'moⁿ na mayuu' ñ'oom na tyoñequiana ee s'aaⁿ na tyol'ana 'naaⁿ t'maⁿ na xocanda^a nnts'aa na cwe' najndei nquii ts'aⁿ meiⁿ xocatsei'noⁿ ts'aⁿ chiuu tuiiyuu.

⁴ Saa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ toⁿna' jona. Ee nt'omndyena tyola'jomndyena ñequio nn'aⁿ judíos ndo' nt'omcheⁿ tyola'jomndye ñequio apóstoles.

⁵ Quia jo' nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii jo' jla'jomndyena ñequio naⁿmaⁿn'iaaⁿ tsjoomna na tyol'ueendyena chiuu nnta'wi'na naⁿñeeⁿ ndo' na njñomna ljo'.

⁶ Saa Pablo ñ'eⁿ Bernabé jndyena na ljo'. Jo' chii jleinomna. Ty'ena tsjoom Listra ñequio tsjoom Derbe, jo' jo' ndyuaa Licaonia. Ndo' ty'ena ndyuaa na mat'uiina' ñ'eⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

⁷ Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oqts'om.

Nn'aⁿ tsjoom Listra cwijñomna ljo' Pablo

⁸ Tsjoom Listra tyowacatyeeⁿ cwii tsaⁿs'a na tileicjaaca ee maxjeⁿ ntjeiⁿ nc'eeⁿ tuiiñê. Meiⁿjom ndii' tyoojaacaⁿ.

⁹ Jndii tsaⁿñeeⁿ na seineiⁿ Pablo. Ndo' nquiee nty'iaaⁿaⁿ juu, ee sei'noⁿoⁿ na tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ na matseyu'ya ts'om na nlco'yana' juu.

¹⁰ Quia jo' jndei seineiⁿ, matsoom:

—Quintyja', cwintyje'.

Quia jo' mañoom' teintyjee', to' tjaca.

¹¹ Ndo' nn'aⁿ ndyuaa Licaonia, quia na nty'iaana na luaa' s'aa Pablo, to'na tyola'xuaana ñequio ñ'oomna. Tyoluena:

—Cwa we nty'oⁿ cha'na nn'aⁿ jnda tquiecañomna jaa.

¹² Jo' chii jluena na Bernabé ty'oⁿ Júpiter jom, ndo' Pablo je' jluena na jom ty'oⁿ Mercurio ee jom mañequiaaⁿ ñ'oom nda^ana.

¹³ Nnom tsjoom meintyjee' wats'om cwentaa' ty'oⁿ Júpiter. Ndo' tyee cwentaa' Júpiter'ñeeⁿ jndyochom quioo'ndyo na ta'njoom' l'uaaljaa' cantyo'yo' hasta 'ndyoots'atoom' tsjoom ee jom ñequio nn'aⁿ quii' tsjoom ñe'cala'cwjeena quioo'ñeeⁿ na nla't'maaⁿndyena Bernabé ñ'eⁿ Pablo.

14 Saa apóstoles, quia na nty'iaana na luaa' nl'a nn'aⁿ, to'na tyo-jndii'ndyena liaana na matsei'ndaa'na' nquiuna na luaa' cwil'a naⁿñeeⁿ. Jndei ty'equie'na quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

15 Tyolaxuaana tyoluena:

—Chiuu sa 'o nn'aⁿ na luaa' ñe'cal'a'yo'. Mann'aⁿ já cha'na 'o. Tquioñ'oo'yâ ñ'oom naya na nndye'yo' cha ca'ndye'yo' nmeiⁿ na cwe' ts'iaaⁿndyo. Calat'maaⁿndyo' nquii Ty'oots'om na wando' ee jom tqueueⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue ñequio ndaaluee ndo' cha'tso nnom na cwilaxmaⁿna'.

16 Ncuee na ñejndyowaana' ñe'ndiitoom na cal'a cha'tso nn'aⁿ meiⁿljo'cheⁿ na l'ue n'omna.

17 Saa tíca'ñeeⁿ na ticwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ nqueⁿ, ee mach'eeⁿ naya cha'tsonde nn'aⁿ. Mañequiaaⁿ ndaaluaa' na cwinaⁿna' tsjo'luee. Ndo' mach'eeⁿ na cwiquie ntjom. Mach'eeⁿ na cwijaacjooya ñ'eⁿ nantquie na mañequiaaⁿ ndo' mach'eena' na neiiⁿya.

18 Saa meiiⁿ na jluena ñ'oommeiⁿ jeeⁿ nc'uaa' tjawitsaaⁿ na ñe'calacwjee nn'aⁿ quioo' jo ndaana na nlat'maaⁿndye naⁿñeeⁿ joona.

19 Juu xjeⁿñeeⁿ tquiecañom nn'aⁿ judíos na jnaⁿ tsjoom Antioquía ñequio Iconio. L'ana na ñe'cwii ñ'oom t'maⁿna ñequio nn'aⁿ tsjoom Listra. Jo' chii tyojñomna ljo' Pablo. Jnda chii ty'eñ'omtscoo'ndyena jom nnom tsjoom ee jla'tiuuna na jnda tueeⁿeⁿ.

20 Saa nn'aⁿ na cwilayu' ty'ecwintyjee'na ndiocheⁿ nacañom'm. Quia jo' teicantyyaaⁿ, tjaquie'nnaaⁿaⁿ quii' tsjoom. Ndo' teincoo cwicheⁿ xuee jlueeⁿeⁿ tjaaⁿ ñ'eⁿ Bernabé tsjoom Derbe.

21 Tyoñequiana ñ'oom naya ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, ndo' jndye nn'aⁿ jlayu'. Jnda chii ty'elcwee'nnda'na Listra ñequio Iconio ñequio Antioquía.

22 Njoom'ñeeⁿ tyoteijndeiitina nn'aⁿ na cwilayu' na c'omt'maaⁿndyeti naⁿñeeⁿ n'omna. Tyola'jndo'na n'om naⁿñeeⁿ na cwintyjee'tyeⁿna na cwilayu'na. Ndo' tyoluena:

—Maxjeⁿ cwilaxmaaⁿya na jndye nawi' nntjooⁿya na cwitsaaquiaa'a cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'om.

23 Mati tjeii'ndyena nn'aⁿ na nntioona ts'iaaⁿ na nluiitquiendye cwentaa' cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Tyola'neiⁿna nnoom Ty'oots'om ndo' tyola'cwejndo'ndyena. Ndo' tioona naⁿñeeⁿ l'ooⁿ ee na ñ'eⁿ jom jnda jlayu'na.

Cwi'oolcwee'nnda'na tsjoom Antioquía ndyuaa Siria

24 Jnda jo' tei'nomna ndyuaa Pisidia, tquiena ndyuaa Panfilia.

25 Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom tsjoom Perge. Jnda chii ty'ena tsjoom Atalia.

26 Tsjoom'ñeeⁿ tuona w'aandaa. Ty'elcwee'nnda'na tsjoom Antioquía yuu na jnaⁿna jnda na tío nn'aⁿ joona l'o Ty'oots'om ndo' je' jnda jlacandana ts'iaaⁿñeeⁿ.

27 Ndo' jnda na tquiena Antioquía jla'tjomna nn'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Tyoluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ cha'tso na tyoteijndei Ty'oots'om na tyol'ana ndo' na mati s'aaⁿ na cwilayu' nn'aⁿ na nchii judíos.

28 Jndye xuee ljoo'ndyena ñequio nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo'.

15

Tjomndye nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Jerusalén

1 Xjeⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ jnaⁿna ts'ondaa Judea, tquiocuena Antioquía. Tyot'mooⁿna ndaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo'. Tyoluena na jndei'na' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre cha'xjeⁿ ñ'oom na sa'ntjom Moisés na cal'a nn'aⁿ judíos

ñequio yo'ndaa na naⁿnom. Ee xeⁿ ticalacanda naⁿñeeⁿ jo', jluena na xocalui'n'maaⁿndye naⁿñeeⁿ.

² Ndo' Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolañ'eeⁿ ndyueena ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ na tquie Antioquía. Tyoluena na tiyuu' na macaⁿna' na cal'a naⁿñeeⁿ costum-bre'ñeeⁿ. Jndaⁿ chii teijndaa' na wendye joona ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' nnc'oona Jerusalén. Nnc'oontyjaa'na nquie apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Jo ndaaⁿ naⁿñeeⁿ nleijndaa' ñ'oomwaa'.

³ Quia jo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Antioquía ty'ioomna ts'iaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jo' chii ty'ena. Teinomna ndyuaa Fenicia ñequio Samaria. Tyolacandiina nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo' na mati nn'aⁿ na nchii judíos macwilcwe' n'om, macwilayu'na. Ndo' quia na jndye naⁿñeeⁿ na ljo', cha'tsondyena tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿna.

⁴ Quia tuee' Pablo ñ'eⁿ Bernabé Jerusalén, cha'waa tmaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿna ñequio apóstoles to'ñoomna naⁿñeeⁿ ñequio na neiiⁿna. Quia jo' naⁿñeeⁿ tyoluena cha'tso na jndaⁿ s'aa Ty'o^oots'om ñ'eⁿndyena.

⁵ Saa nt'om nn'aⁿ na cwilayu' na cwilaxmaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ judíos na jndyu fariseos teicantjanya. Tyoluena:

—Jndeina' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre na cwil'aa jaa nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom ndo' cal'uuya ndaana na calacandaaⁿndyena cha'tso ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁶ Ndo' apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye tjomndyena na m'maⁿna ñ'oomwaa'.

⁷ Mayo tyol'uee'ndyena chiuu nl'ayoona na nlajndaa'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ. Jndaⁿ chii teicantya Pedro. Tsoom ndaana:

—'O re nn'aⁿya na cwilayu'yo' manqui'yo' na jaach'ee xuee tjeii'ñe Ty'o^oots'om ja quii'ntaaⁿyo' na ñnequiaya ñ'oom naya chiuu na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na nchii judíos cha nlayu'na.

⁸ Ee nqueⁿ mantyjeeⁿ chiuu cwila'xmaⁿ nn'aⁿ naquii' n'om. Ndo' jndaⁿ t'mooⁿ na mati maco'ñoom nn'aⁿ na nchii judíos laxmaⁿ ee tquiaaⁿ Espíritu Santo na nnc'oomñe naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ juu na nnc'oomñe naquii' n'o^o jaa.

⁹ Meiⁿ tiquich'eeⁿ na we waa ñ'eⁿndye joona ndo' ñ'eⁿndyo jaa ee seiljoom'm n'omna nc'e na cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿñê.

¹⁰ Quia jo' je' je' ¿chiuu na ñe'cal'a'yo' xjeⁿ Ty'o^oots'om? 'O cwil'a'yo' na jndeina' na joo nn'aⁿ na cwilayu' na nchii judíos calacandana ñ'oom na matsa'ntjomna' jaa nn'aⁿ judíos na juuna' matseijomna' cwii xuu, ndo' xuu'ñeeⁿ meiⁿ welooya na ñet'om teiyo tícanaⁿndyena meiⁿ jaa.

¹¹ Saa tiyuu' na ljo' macaⁿna' ee cwilayu'na na macandaⁿ juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesús na cwe' yu jo' na cwilui'n'maaⁿndyo jaa ndo' mati joona.

¹² Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye jla'cheⁿna. Tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ Bernabé ñequio Pablo cantya 'naaⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na tyol'ana quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na xocandaaⁿ nluina' na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ.

¹³ Jndaⁿ na jla'neiⁿ naⁿñeeⁿ quia jo' t'o Jacobo, matsoom:

—'O re nn'aⁿya na cwilayu'yo' candye'yo' ñ'oom na nntsjo^o.

¹⁴ Juu Simón Pedro jndaⁿ tsoom ndaaya chiuu waa na jnaⁿjndyena' na tio'naaⁿñe Ty'o^oots'om nn'aⁿ na nchii judíos na macwjii'ñê nn'aⁿ quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ na nlaxmaⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

¹⁵ Juu ñ'oomwaa' ljo'yu tseixmaⁿna' ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

¹⁶ Luaa matsona':

Quia na jndā tuii cha'tso nmeiⁿ,
nnc'ooⁿnda'a na wi' ts'ooⁿya tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyowicantyjo^o.
Matseijndaa'ndyo na cwii joona nntsa'ntjom.

17 Luaa' matseijndaa'ndyo cha mati nn'aⁿ na nchii judíos nl'ueena ja na
cwiluiindyō na matsa'ntjoⁿya.

Cha'tsondye naⁿñeeⁿ na quia nlaxmaⁿ cwentaya nl'ueena ja.

18 Ñ'oom'ñeeⁿ tsotina':

Luaa' ñ'oom na teiyo t'moⁿ Ty'oots'om ndaaya ñequio ts'iaaⁿmeiiⁿ na
mach'eeⁿ.

19 Tsoti Jacobo:

—Nc'e ñ'oom'ñeeⁿ, jo' chii matseitiuuya cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos
na cwilcwe' n'om na cwilayu', meiⁿ ticatsona' na nlacachuuya xuu joona joo
ñ'oom na matsa'ntjomna' jaa.

20 Malei'tyeⁿ xeⁿ cwe' nlaljeiia ñ'oom na nlacwanooⁿya na m'aⁿna na
tacwa'na nantquie na jndā tsa' nn'aⁿ jo ndaa 'naⁿ na cwila't'maaⁿndyena
na nchii Ty'oots'om. Ndo' tanc'omna na cwe' nnc'omyana ñ'eⁿ nc'iaana.
Tantquiina sei quioo' na cwe' cwi'uoo cantyo'. Ndo' tantquiina niom'.

21 Ee teiyo maxjeⁿ cwit'mooⁿ nn'aⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Ndo' cha'tso njoom
cwila'naaⁿ nn'aⁿ judíos ñ'oom'ñeeⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna ticwii cwii xuee na
cwita'jndyena.

Carta na tja na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos

22 Quia jo' apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio cha'waa tmaaⁿ
nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿna tsjoom Jerusalén t'maⁿna na ya na
nntjeii'ndyena nn'aⁿ quii'ntaaⁿna na nnc'oo tsjoom Antioquía ñequio Pablo
ñ'eⁿ Bernabé. Ty'ioomna ts'iaaⁿñeeⁿ Judas ts'aⁿ na jndā we xuee' Barsabás,
ñequio Silas. Naⁿnomm'aⁿ cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿna.

23 Ndo' jla'cwanomna cwii carta ñequio naⁿñeeⁿ. Carta'ñeeⁿ matsona':

“Jâ apóstoles ñequiondyō jâ nn'aⁿ na cwiluiitquiendyô quii'ntaaⁿ tmaaⁿ
nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿna tsjoom Jerusalén, cwilacwanooⁿyâ
cartawaa na m'aⁿ 'o nn'aⁿ na nchii judíos na m'aⁿyo' tsjoom Antioquía ñequio
ndyuaa Siria ñ'eⁿ Cilicia. Cwil'uuyâ na xmaⁿndyo' 'o nn'aaⁿya na cwilayu'yo'.

24 Jâ jndā jndyaayâ na ljo jnaⁿ nt'om nn'aⁿ na ty'e na m'aⁿyo' ndo'
tyolañ'eeⁿndyena 'o ñ'eⁿ ñ'oom na tyoluena. Tyola'ndaa'na n'om'yo' ñequio
ñ'oom'ñeeⁿ. Saa nchii jâ l'uuyâ na caluena na ljo'.

25 Jo' chii jâ tjomndyô ndo' ñe'cwii jndā t'maaⁿyâ na ya na nntjeii'ndyô
nt'om nn'aⁿ quii'ntaaⁿyâ na nnc'oona na m'aⁿyo' ñequio Bernabé ñ'eⁿ Pablo,
nquiee nn'aaⁿya na jeeⁿ jnda nquiuya.

26 Ee naⁿm'aⁿ ti'maaⁿ n'omna meiⁿ cwjena na m'aⁿna cantyja 'naaⁿ Taya
Jesucristo.

27 Jo' chii cwijñooⁿyâ Judas ñequio Silas na m'aⁿyo'. Jona nlue jn-
daa'ndyena ndaa'yo' ñ'oom na cwil'uuyâ.

28 Ee nquii Espíritu Santo jndā t'mooⁿ ndaayâ na tilacachuutyaayâ xuu 'o,
macandā nmeiiⁿ laxmaⁿyo' na calacandā'yo':

29 Tacwa'yo' nantquie na jndā tsa' nn'aⁿ jo ndaa 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a.
Tantquie'yo' niom' meiiⁿ sei quioo' na cwe' cwi'uoo cantyo'. Ndo' meiⁿ
tanc'om'yo' na cwe' nnc'om'ya'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ. Xeⁿ cwilacandā'yo' nmeiiⁿ
quia jo' malei'tyeⁿ, ya cwil'a'yo'. Macandā ñ'oommeiiⁿ cwil'uuyâ ndaa'yo'.
Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'.”

30 Quia jo' jlui' Judas ñ'eⁿ Silas. Ty'ena tsjoom Antioquía ñ'eⁿ Pablo ñ'eⁿ
Bernabé. Quia na tquiena jo' jo' jla'tjomna nn'aⁿ na cwilayu' ndo' tquiana
carta na cwileiñ'omna ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

³¹ Ndo' jnda na jla'naaⁿ naⁿñeeⁿ juuna' tquiaana' na neiiⁿna, ty'omt'maaⁿndyena n'omna.

³² Ndo' Judas ñequio Silas, mati cwiluiindyena profetas. Jo' chii jndye ñ'oom tyola'neiⁿna ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, tquiana na t'maⁿ n'om naⁿñeeⁿ ndo' ty'enajndana na cwilayu'na.

³³ Judas ñ'eⁿ Silas tyom'aⁿna jo' jo' cwantindyo xuee. Xjeⁿ na macwi'oolcwee'na Jerusalén yuu m'aⁿ nn'aⁿ na jñoom joona, nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Antioquía tío joona l'ō Ty'ōots'om na c'oona na tjaa ñomtiu c'omna.

³⁴ Saa Silas seitoom na njoo'ñetyeeⁿ jo' jo'.

³⁵ Mati Pablo ñ'eⁿ Bernabé ljoo'ndyena. Joona ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyot'mōōⁿna ndo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ōots'om ndaaⁿ nn'aⁿ.

Pablo na nda we ndii' wjaanquiaaⁿ ñ'oom' Ty'ōots'om

³⁶ Jnda na teinom cwanti xuee na ñet'omna jo' jo', tso Pablo nom Bernabé: –Cwa nntsaalcwaaⁿndaa'a nntsacanty'iaaya chiuu cwí'oom'aⁿ nn'aaⁿya na cwilayu' cwii cwii tsjoom yuu na tyoñequiaaya ñ'oom 'naaⁿ Ta Ty'ōots'om.

³⁷ Ndo' Bernabé l'ue ts'oom na nncjaañ'eⁿ Juan ñ'eⁿndyena, ts'aⁿ na nda we xuee' Marcos.

³⁸ Saa Pablo tiljoya ts'oom na nncjaa tsaⁿñeeⁿ ee 'ñeeⁿ joona ndyuaa Panfilia ts'iaaⁿ na ty'ena.

³⁹ Jo' chii Pablo ñequio Bernabé ticjaañjoom' t'maⁿna hasta toⁿndyena. Bernabé tjañ'oom Marcos. Tuona ts'om w'aandaa. Ty'ena ndyuaaxeⁿcwe Chipre.

⁴⁰ Saa Pablo, tjeii'ñê Silas. Cwii tjoocheⁿ na nnc'oona tío nn'aⁿ na cwilayu' joona l'ō Ty'ōots'om na catío'naaⁿñê joona. Jnda chii ty'ena.

⁴¹ Tyowi'nomna ndyuaa Siria ñequio Cilicia. Tyotei'jndeina na ty'enajnda ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ.

16

Pablo ñequio Silas ty'eñ'omna Timoteo

¹ Quia jo' Pablo ñ'eⁿ Silas tquiena tsjoom Derbe. Jnda chii ty'ena tsjoom Listra. Jo' jo' tajnaaⁿna cwii ts'aⁿ na matseyu' na jndyu Timoteo. Jom jnda yuscu ts'aⁿ judía na matseyu' saa tsotyeeⁿ nchii ts'aⁿ judío juu.

² Nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Listra ñ'eⁿ tsjoom Iconio tyotjeii'yana Timoteo.

³ L'ue ts'om Pablo na nncjaañ'eⁿ Timoteo ñ'eⁿñê. Jo' chii seijndaa'ñê na tuii ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ costumbre na cwil'a nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom. S'aaⁿ na ljo' cha nn'aⁿ judíos na m'aⁿ ndyuaa na cwi'oona til'ana na tila'ñoom'ndyena ñ'oom na cwiñequiana ee nquiú naⁿñeeⁿ na Timoteo nchii ts'aⁿ judío tsotyeeⁿ.

⁴ Pablo ñequio Silas ñ'eⁿ Timoteo tyoma'nomna. Ndo' ticwii cwii tsjoom yuu na tyoquiena tyola'candiina nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na jla'jndaa'ndye apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén.

⁵ Jo' chii cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ ty'oonaajndana na cwila'yu'ya n'omna ndo' 'io ndii 'io ty'ewijndyendyetina.

Tco'na' nom Pablo cwii ts'aⁿ ndyuaa Macedonia

⁶ Pablo ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, seicu' Espíritu Santo na nnc'oola'neiⁿna ñ'oom' Ty'ōots'om ndyuaa Asia. Jo' chii tei'nomna ndyuaa Frigia ñequio ndyuaa Galacia.

7 Quia na tqiiena tyeⁿncoo ndyuaa Misia jla'tiuuna na nnc'ooquie'na ndyuaa Bitinia saa tinquiaa Espíritu Santo na nnc'oona jo'.

8 Jo' chii cwe' tei'nomna ndyuaa Misia. Ty'ecuenta hasta tqiiena tsjoom Troas, nndyoo' 'ndyoo ndaaluee.

9 Jo' jo' waa na tco'na' nty'iaa' Pablo natsjom. Nty'iaaⁿ'aⁿ meintyjee' cwii tsaⁿs'a ts'aⁿ ndyuaa Macedonia. S'aa tsaⁿ'ñeeⁿ ty'oo nnoom, tso: “Cwinoom' ntyjawaa ndyuaa Macedonia. Candyo'tei'jndei' jâ.”

10 Jnda na nty'iaa' Pablo na tco'na' nnoom, mantyja jla'jndaa'ndyô na nncwit'ioo'â ndaaluee nntsaayâ ndyuaa Macedonia. Ee jla'nooⁿ'â na majñom Ty'ooots'om jâ na nntsaanquiaayâ ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

Tyjee' Pablo ñ'eⁿ Silas tsjoom Filipos

11 Jo' chii tuoo^yâ ts'om w'aandaa tsjoom Troas. Saandyeyuuyâ squiaayâ ndyuaaxeⁿcwe Samotracia. Teincoo cwicheⁿ xuee saayâ squiaayâ tsjoom Neápolis.

12 Jo' jluii'â ñ'eⁿ w'aandaa, saayâ squiaayâ tsjoom Filipos. Tsjoom'ñeeⁿ m'aaⁿ'na' nacje 'naaⁿ nn'aⁿ romanos ndo' t'maⁿti matseixmaⁿ'na' na cha'tso njoom cha'waa ndyuaa Macedonia. Tsjoom Filipos'ñeeⁿ ljoo'ndyoyaayâ cwantindyo xuee.

13 Xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos jluii'â nnom tsjoom 'ndyoo jndaa. Ee jla'tiuuyâ aa nchii nliuuyâ yuu cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'ooots'om, nlajom'ndyô ñ'eⁿndyena. Jo' jo' jliuuyâ nt'om yolcu. Saacwindyuaandyô jlanaayâ ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa naⁿ'ñeeⁿ.

14 Quii'ntaaⁿ yolcu'ñeeⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na jndyu Lidia. Jom ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Tiatira na majndaa liaa ya, liaa colo catsioo'. Jom ts'aⁿ na matseit'maaⁿ'ñê Ty'ooots'om. S'aa Ta Ty'ooots'om naquii' ts'oom na ya tqueeⁿ cwenta ñ'oom na tyoñeeⁿ na seineiⁿ Pablo.

15 Ndo' teits'oomñê ñ'eⁿ nn'aⁿ waⁿ'aⁿ. Jnda chii seity'ooñê ndaayâ, tsoom:
—Xeⁿ cwinty'ia'yo' na matseicandaya na matseyu'a ñequio Ta Jesús cwa caljoo'ndyo' w'aya.

Ndo' s'aaⁿ na caljoo'ndyô waⁿ'aⁿ.

Pablo ñ'eⁿ Silas ñjomndyena w'aancjo tsjoom Filipos

16 Cwii xuee'ñeeⁿ saayâ yuu cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'ooots'om ndo' tjom'ndyô cwii yuscuchjoo na macjawee' 'ndyoo nc'e na m'aaⁿ jndyeta naquii' ts'om. Tsaⁿ'ñeeⁿ m'aaⁿtyeeⁿ luee nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿ'aⁿ. T'maaⁿ' s'om cwiquioo luee naⁿ'ñeeⁿ nc'e na macjawee' 'ñom.

17 Toon^o na tyojaantyjoon nanquaaⁿ'â ñ'eⁿ Pablo. Tacwaxua 'ñom, tyot-soom:

—Naⁿnomm'aⁿ cwindye'ntjomna nnom Ty'ooots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ. Cwila'candiina 'o cantyja nato na cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ.

18 Jndye xuee tyoch'ee yuscuchjoo'ñeeⁿ na ljo'. Jo' chii seiloo'ñe Pablo, taqueeⁿ seineiⁿ nnom jndyeta na m'aaⁿ naquii' ts'om yuscuchjoo'ñeeⁿ. Tsoom:

—'U jndyeta, ñequio xuee' Jesucristo matsa'ntjoⁿya, calui' naquii' ts'om yuscuchjoom'aaⁿ.

Ndo' mantyjacheⁿ jlui' jndyeta'ñeeⁿ.

19 Ndo' nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿ' juu, quia na nty'iaana na jnda jlui' jndyeta'ñeeⁿ naquii' ts'oom jla'noⁿ'na na jnda tsuundyena s'om na cwiquioo lueena cantyja na macjawee' 'ñom. Jo' chii t'uena Pablo ñ'eⁿ Silas. Ty'echona naⁿ'ñeeⁿ jo ndaa naⁿmaⁿ'na'iaaⁿ naquii' ts'ua t'maⁿ.

20 Quia na tqiiena ndaa naⁿmaⁿ'na'iaaⁿ jluena:

—Nn'aⁿ judíos m'aⁿ, cwitjaa'ndyena tia' nn'aⁿ tsjoomya.

21 Ee cwit'mooⁿna ñ'oom na jaa na cwilaxmaaⁿya nn'aⁿ romanos, ticyat'yiomna' na nnto'ñooⁿya meiⁿ na nl'aaya chiuu na cwiluena.

22 Quia jo' jla'wendye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ nacjoo' Pablo ñ'eⁿ Silas ndo' naⁿmaⁿn'iaaⁿ sa'ntjomna na calui' liaa naⁿñeeⁿ ndo' cacho'na n'oomjneiⁿ.

23 Jndye tjaa'na naⁿñeeⁿ. Jndaⁿ chii tiomna joo w'aancjo. Jluena nnom ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na ya ya cats'aaⁿ cwenta joona.

24 Ndo' tsaⁿñeeⁿ, jndaⁿ na jñeeⁿ ñ'oomwaa' tjaa'ñê naⁿñeeⁿ w'aancjo naquii'cheⁿ ndo' seityeeⁿ joona na tyeⁿ ñjoom' nc'ee'na ts'oom tscaa'.

25 Ndo' Pablo ñ'eⁿ Silas, cha'na xcwe tsjom to'na tyola'neiⁿna nnom Ty'ooots'om, tyotana luantsa, ndo' praso na too'ndye ñ'eⁿndyena naquii' w'aancjo, tyondyeendye naⁿñeeⁿ.

26 Ndo' mats'ia jo' jndei s'eii, teincwii' tsiaⁿtsjo' w'aancjo. Xjeⁿñeeⁿ cha'tso ndyueel'a w'aancjo'ñeeⁿ jnaaⁿ cheⁿnquieena' ndo' mati l'uaancjo na ñjoom cha'tso praso jnaⁿna'.

27 Ndo' juu ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo lcweeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ na meiⁿnaaⁿ ndyueel'a w'aancjo. Jo' chii tjeii'ñê espada 'naaⁿaⁿ na nntse-icuee'ñe cheⁿnqueⁿ ee seitiom na jndaⁿ jleinom praso.

28 Saⁿ Pablo jndei seixuaⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ tsoom:

—Aa ndi' re, tintseicuee'ndyu' ee cha'tsondyô ndi m'aaⁿyâ.

29 Quia jo' tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ chom. Jndei tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aancjo. Cwiteiñê na ty'ueeⁿ. Cwe' seiquiooñetoom jo nnom Pablo ñ'eⁿ Silas.

30 Jndaⁿ chii tjeii'eⁿ joona ch'eⁿ. Matsoom ndaⁿna:

—'O ta, ¿ljo' macaⁿna' na cats'aaya cha nlui'n'maaⁿndyo?

31 Jluena nnom:

—Catseyu' ñequio Ta Jesucristo, quia jo' nlui'n'maaⁿndyu' 'u ndo' mati nn'aⁿ wa'.

32 Quia jo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'ooots'om nnom tsaⁿñeeⁿ ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ.

33 Juu xjeⁿñeeⁿ na ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ tjachom joona ndo' tmaaⁿ yuu na tquiee'ndyena na cho'na. Jndaⁿ chii teits'oomñê ndo' mati cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ.

34 Jndaⁿ jo' tjañ'oom Pablo ñequio Silas waⁿaⁿ, tquiaaⁿ na tcwa'na. Jom ndo' ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ neiiⁿna na jndaⁿ macwilayu'na ñequio Ty'ooots'om.

35 Quia na jndaⁿ teixuee, naⁿmaⁿn'iaaⁿ jñoomna policia na m'aaⁿ tsaⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na candyaañe Pablo ñ'eⁿ Silas.

36 Jo' chii ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo seicañeeⁿ Pablo, matsoom nnom:

—Naⁿmaⁿn'iaaⁿ jndaⁿ jla'cwanomna ñ'oom na ndyaandyo'. Wanaaⁿ na nlui'yo'. Catsa'yo', meiⁿcwii ñomtiuu tac'om'yo'.

37 Saⁿ Pablo matsoom ndaⁿ policia:

—Jâ cwilaxmaaⁿyâ cantyja 'naaⁿ tsjoom Roma. Saⁿ meiiⁿ na ljo' tjaa'na jâ na jndoo' cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ na tyoowijndaa' aa waa na jla'tjoondyô. Jndaⁿ chii tiomna jâ w'aancjo. Nmeiiⁿ l'ana jâ meiiⁿ na meiⁿchjoo ticatsona' na nl'ana na ljo' nn'aⁿ romanos. Ndo' je' ¿aa cwe' nt'iu nntjeii'na jâ? Xoya na ljo'. Nquieena quiocatjeii'na jâ.

38 Quia jo' policia'ñeeⁿ ty'elacandiina naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ ñ'oommeiⁿ. Ndo' naⁿñeeⁿ quia jndyena na Pablo ñequio Silas cwilaxmaⁿna nn'aⁿ romanos, jeeⁿ tyuena.

39 Jo' chii naⁿmaⁿn'iaaⁿ ty'ecataⁿna ñ'oom t'maⁿ ts'om ndaⁿ naⁿñeeⁿ. Jndaⁿ chii tjeii'na joo w'aancjo. Jla'ty'oondyena na calui' naⁿñeeⁿ tsjoomna.

⁴⁰ Quia jo' jlui'na w'aancjo, ty'ena waa' Lidia. Jo' jo' tyola'nei'na ñequio nn'a'na na cwila'yul'. Tyoñe'quiana na t'ma'na n'om na'ñee'. Jnda jo' jlui'na tsjoom Filipos'ñee'.

17

Jlajmei'ndye nn'a'na tsjoom Tesalónica

¹ Pablo ñ'e'na Silas ty'ena tei'nomna tsjoom Anfípolis ñ'e'na tsjoom Apolonia. Jnda chii tquiena tsjoom Tesalónica yuu waa cwii wats'om 'naa'na nn'a'na judíos.

² Ndyee sma'na tyom'a'na tsjoom'ñee'. Ñequii' quia xuee na cwita'jndyee nn'a'na judíos, Pablo s'aa'na cha'xje'na quich'ee'. Tjatseijomñê ñ'e'na na'ñee'na na cwitjomndyena wats'om 'naa'na. Tyotseinei'na ndaana.

³ T'moo'na na juu ñ'oom' Ty'oqots'om na teiyo teiljeii matsona' na maxje'na jndei'na' na cwajndii nntjom Cristo. Nnty'ioom nn'a'na jom ts'oom'naa', maxje'na nncuee'na jnda chii nncwando'xcoom. Tsoti Pablo:

—Jndyocwji'yuu'ndyo cantyja 'naa'na Jesús ndaa'yo', jom cwiluiiñê Cristo.

⁴ Quia jo' nt'om nn'a'na judíos'ñee'na jla'yuna, jla'jomndyena ñequio Pablo ñ'e'na Silas. Mati nn'a'na na nchii judíos na cwila't'maa'ndye Ty'oqots'om jndyendyena jla'yuna. Mati jndye yolcu na cwiluiitquiendye jla'yuna.

⁵ Saã joo nn'a'na judíos na tyoola'yul' jee'ndya' taa'na n'omna nn'a'na na cwila'yul' ñ'oom na mañequiaa Pablo. Jo' chii jla'tjomna cwii tmaa'na nn'a'na na wi'ndye. Jnda chii jlajmei'na na nn'a'na tsjoomna. Ndo' ty'ena waa' ts'a'na na jndyu Jasón. Ty'equie'na w'aa'ñee'na ñequio na jndei'na' na cwil'ueena Pablo ñequio Silas ee ñe'catsa'na na'ñee'na jo ndaa'na nn'a'na tsjoomna.

⁶ Saã tícaliuna na'ñee', jo' chii ty'eñ'omna Jasón ñequio nt'omche'na nn'a'na na cwila'yul'. Ñequio na jndei'na' ty'echona na'ñee'na jo ndaa'na na'ma'na'iaa'na tsjoomna. Jndei'na' tyolaxuaana, jluena:

—Joo na'nom na cwila'ñ'ee'ndyena nn'a'na na cha'waa tsjoomnancue, mati ñjaa'na jnda tquiena.

⁷ Ndo' Jasónm'aa'na jnda seiljoom joona wa'na. Ndo' cha'tso na'm'na'na cwil'ana na tjaa yuu l'ue ñ'oom na maque'na tsa'ma'ts'iaa'na t'ma'na tsjoom Roma, ee cwiluena cwiche'na ts'a'na m'aa'na na matsa'ntjom na jndyu Jesús.

⁸ Ndo' na'ma'na'iaa'na ñequio nn'a'na tsjoom'ñee', quia jndyena ñ'oommei'na jla'jmei'ndyena.

⁹ Saã Jasón ñequio nt'omche'na nn'a'na na cwila'yul', jnda na tiomna s'om, quia jo' jla'candyandye na'ñee'na joona.

Pablo ñ'e'na Silas cwiñequiana ñ'oom' Ty'oqots'om tsjoom Berea

¹⁰ Jnda na teijaa'na xuee'ñee'na nn'a'na na cwila'yul' mañoom' jñoomna Pablo ñ'e'na Silas na c'oo na'ñee'na tsjoom Berea. Quia na jnda tquiena tsjoom'ñee'na ty'ena wats'om 'naa'na nn'a'na judíos.

¹¹ Nn'a'na judíos tsjoom Berea'ñee'na ya nn'a'ndyetina nchiiti nc'iaana na m'a'na tsjoom Tesalónica. Ñequio na xcwee'na n'omna tyoque'na cwenta ñ'oom na tyolue na'ñee'na. Ndo' 'io ndi 'io tyola'naa'na ñ'oom' Ty'oqots'om na teiyo teiljeii na tyol'ueena aa mayuu' ñ'oom na cwilue na'ñee'na ndaana.

¹² Jo' chii jndyendye nn'a'na judíos jla'yuna. Mati nn'a'na na cwilanei'na ñ'oom griego, jndye yolcu na t'ma'nti cwiluiitquiendye ndo' mati na'nom na cwilanei'na griego jndyendyena jla'yuna.

¹³ Saã nn'a'na judíos na m'a'na Tesalónica jndyena na mañequiaa Pablo ñ'oom' Ty'oqots'om ndaa'na nn'a'na Berea. Jo' chii ty'ena tsjoom'ñee', ty'ela'jmei'na na na'ñee'na.

¹⁴ Jo' chii nn'a'na na cwila'yul' jla'tyuaa'na jñoomna Pablo na cja'na 'ndyoo ndaaluee. Saã Silas ñequio Timoteo ljoo'ndyena Berea'ñee'.

15 Nn'aⁿ na ty'ela'ljomndye ñ'eⁿ Pablo ty'eca'ndyena jom tsjoom Atenas. Jndaⁿ chii ty'elcwee'na tsjoomna Berea. Ty'eñ'omna ñ'oom na seintyjaañe Pablo ndaana na catseyuuaa' Silas ñ'eⁿ Timoteo na nnc'oontyjoⁿ na naxeeⁿeⁿ. Tila'yoo'ndyena.

Pablo matseineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Atenas

16 Yocheⁿ na meindoo' Pablo joona tsjoom Atenas seilioo'ñê na nty'iaaⁿaⁿ na cha'waa quii' tsjoom'ñeeⁿ too' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a.

17 Jo' chii tyotseineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ judíos naquii' wats'om 'naaⁿna ñequio ndaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitjomndye jo' jo' na cwila't'maaⁿndye Ty'oots'om. Mati 'io ndi 'io tyotseineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ua t'maⁿ.

18 Tyom'aⁿ nt'om nn'aⁿ naquii' tsjoom'ñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ epicúreos ndo' tyom'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ estoicos. To' naⁿñeeⁿ na cwila'neiⁿna ñ'eⁿ Pablo. Nt'omndye joona jluena:

—¿Ljo' ñ'oom matseineiⁿ tsaⁿm'aaⁿ na jeeⁿ jndye ñ'oom ntyjeeⁿ?

Ndo' nt'omndyena jluena:

—Ndo' ntyjii matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nty'oots'om xcondye.

Luaa' jluena ee tyotseineiⁿ Pablo ndaana cantyja 'naaⁿ Jesús ndo' cantyja na nncwando'xco ts'aⁿ xeⁿ jndaⁿ tue'.

19 Quia jo' ty'eñ'omna jom cwii joo na jndyu Areópago yuu cwitjomndye nn'aⁿ na cwi'oocandye ñ'oom. Jluena nnoom:

—Cwa catsu' ndaayâ chiuu waa ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

20 Ee tijoom ñejndyaayâ ñ'oom na mañequiaa', jeeⁿ xuii' juuna'. Jo' chii ñe'caliuuyâ chiuu cwit'mooⁿ ñ'oommeiⁿ.

21 Ee nn'aⁿ tsjoom Atenas ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ nt'omcheⁿ njoom na cwic'eeⁿya tsjoom'ñeeⁿ jeeⁿ ntyjaa' n'omna na ñe'candyena ndo' ñe'cala'neiⁿna meiⁿnquia nnom ñ'oom na xcoti.

22 Quia jo' tjameintyjee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ yuu cwiwijndaa' ñ'oom. Tsoom:

—'O re nn'aⁿ tsjoom Atenas, ndiocheⁿ na manty'iaya, jndaⁿ ljeiya na 'o jeeⁿ cwila't'maaⁿndyo'.

23 Ee quia na tjotseicaandyo quii' tsjom'yo', jndye joo nty'iaya yuu cwila't'maaⁿndyo'. Jo' ljeiya cwii tio na chuna' ljeii: “Tiowaa' cwentaa' Ty'oots'om na ticata'jnaaⁿa.” Majuu Ty'oots'om na cwe' cwila't'maaⁿndyo'to'yo' meiⁿ ticata'jnaaⁿyo' jom, majom na matseinaⁿya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

24 Jom s'aaⁿ tsjoomnancue ñequio cha'tso 'naⁿ na niom nnomna'. Cwiluiiñê na matsa'ntjoom cha'waa cañoom'luee ñequio tsjoomnancue. Jo' chii ticaⁿna' w'aa na nl'a nn'aⁿ yuu na nnc'oomñê.

25 Meiⁿ ticaⁿna' nn'aⁿ na nntei'x'ee jom ee tjaa'naⁿ ljo' na matsei'tjoona' jom. Ee nqueⁿ mañequiaaⁿ na cha'tsondyo cwitandoo'a, cwitjaaya jndye ñequio cha'tsoti 'naⁿ na macaⁿna' jaa.

26 Ñequio ñe'cwii ts'aⁿ s'aaⁿ tsjaaⁿ jaa nn'aⁿ tsjoomnancue meiⁿ na meinch'oⁿ ndyuaa na m'aaⁿya ee nqueⁿ s'aaⁿ na jndaⁿ t'oom'ndyo cha'waa nnom tsjoomnancue. Ndo' seijndaa'ñê cwaaⁿ xjeⁿ nncue'ntyjo na nnc'oom ts'aⁿ ndo' yuu na cwii cwii joo.

27 Luaa' s'aaⁿ cha cha'tsondyo jaa cal'uaaya jom, cal'aanc'uaa'ndyo na calacandyoo'ndyo na nnta'jnaaⁿa jom, meiiⁿ na mayuu' titquia m'aaⁿ ñequio cwii cwiindyo.

28 Ee cantyja 'naaⁿ¹ jom cwitandoo'a, cwima'nooⁿ²ya ndo' cwic'aaⁿ³ya cha'xjeⁿ tyolue nt'om nn'aⁿ⁴yo' na jndō' n'om. Tyoluena: "Jaa laxmaaⁿ⁵ya ntseinda Ty'oōts'om."

29 Jo' chii nc'e na cwilaxmaaⁿ⁶ya ntseinda Ty'oōts'om ticaty'iomna' na nlajoom'ndyo jom cwe' cwii 'naⁿ⁷ na tuiina' ñequio s'om cajan, oo s'om xuee, oo ljo' na cwil'a nn'aⁿ⁸ cwe' cantyja na cwila'tiuu cheⁿ⁹nquieena.

30 Ncuee na jnda teinom, Ty'oōts'om seiqiii ts'oom ñequio nn'aⁿ¹⁰ cantyja na tijndo' n'omna, saa je' je' cha'tso nn'aⁿ¹¹ meiⁿ¹²yuucheⁿ¹³ joo na m'aⁿ¹⁴na matsa'ntjoom na calcwe' n'omna.

31 Ee jnda seijndaa'ñê xuee na nncu'xeeⁿ¹⁵ jaa nn'aⁿ¹⁶ tsjoomnancue cantyja na maty'iomyana'. Jnda tqueeⁿ¹⁷ na nquii Jesús nncu'xeⁿ¹⁸ jaa. Ndo' jnda t'mooⁿ¹⁹ na mayuu' na nluii na ljo' ndaa cha'tso nn'aⁿ²⁰ ee s'aaⁿ²¹ na tando'xco juu jnda na tue'.

32 Ndo' nn'aⁿ²² tsjoom Atenas quia jndyena na matseineiⁿ²³ Pablo cantyja na nntando'xco nn'aⁿ²⁴ na jnda tja, cwantindye joona cwe' tyoncona. Saa nt'omndye joona tyoluena:

—Io cha luaa' ndyaayaayâ ñ'oomwaa'.

33 Quia jo' jlui' Pablo quii'ntaaⁿ²⁵na.

34 Saa cwantindye nn'aⁿ²⁶ jla'jomndyena ñequio Pablo ndo' jla'yu'na, mandiñ'eⁿ²⁷ Dionisio. Jom ts'aⁿ²⁸ na cwiluiitquieñe Areópago yuu cwiwijndaa' ñ'oom. Mati yuscu na jndyu Dámaris ñequio nt'omcheⁿ²⁹ nn'aⁿ³⁰ jla'yu'na.

18

Pablo mañequiaaⁿ³¹ ñ'oom' Ty'oōts'om tsjoom Corinto

1 Jnda tuii na nmeiiⁿ³² jlui' Pablo Atenas, tjaaⁿ³³ tsjoom Corinto.

2 Jo' jo' ljeiiⁿ³⁴ cwii ts'aⁿ³⁵ judío na jndyu Aquila. Tsaⁿ³⁶ñeeⁿ³⁷ tuiiñê ndyuaa Ponto. Nmeiiⁿ³⁸ndyo ñejnaaⁿ³⁹ ndyuaa Italia ñequio scoom'm Priscila. Saa jlui'na jo' jo' ee Claudio, tsaⁿ⁴⁰maⁿ⁴¹ts'iaaⁿ⁴² t'maⁿ⁴³ tsjoom Roma na matsa'ntjom ndyuaa Italia tqueⁿ⁴⁴ ñ'oom na calui' cha'tso nn'aⁿ⁴⁵ judíos tsjoom'ñeeⁿ⁴⁶. Jo' na tja Aquila ñequio scoom'm jlui'na jo' jo', ty'ena tsjoom Corinto. Tjacando' Pablo joona.

3 Ndo' na ñe'cwii ts'iaaⁿ⁴⁷ 'naaⁿ⁴⁸na ñ'eⁿ⁴⁹ Pablo na cwil'ana l'aaliaa, jo' chii ljoo'ñê ñ'eⁿ⁵⁰ndyena. Ñe'naaⁿ⁵¹ tyol'ana ts'iaaⁿ⁵²ñeeⁿ⁵³.

4 Ticwii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ⁵⁴ judíos tyocaa Pablo wats'om 'naaⁿ⁵⁵ naⁿ⁵⁶ñeeⁿ⁵⁷. Tyotseineiⁿ⁵⁸ ndaana ñequio ndaaⁿ⁵⁹ nn'aⁿ⁶⁰ na nchii judíos ee na l'ue ts'oom na nla'yu'na ñ'eⁿ⁶¹ Cristo.

5 Silas ñequio Timoteo jnda tquiena na m'aaⁿ⁶² Pablo na jnaⁿ⁶³na ndyuaa Macedonia. Quia jo' Pablo, macanda ts'iaaⁿ⁶⁴ 'naaⁿ⁶⁵ Ty'oōts'om na tyoqueⁿ⁶⁶ñê. Tyocwji'yuu'ñê ndaaⁿ⁶⁷ nn'aⁿ⁶⁸ judíos na Jesús cwiluiiñê Cristo tsaⁿ⁶⁹ na mein-doo'na na nndyocwji'n'maaⁿ⁷⁰ñe joona.

6 Saa joona ty'ena nacjoom'm, tyola'jmeiⁿ⁷¹ndyena nnoom. Jo' chii seitei'ncweeⁿ⁷² liaⁿ⁷³na ndaana na ma'mooⁿ⁷⁴ na nts'oōⁿ⁷⁵ joona, je' nncjaⁿ⁷⁶ cwi-icheⁿ⁷⁷ ntyja. Matsoom ndaana:

—Je' meiiⁿ⁷⁸ na nntsuundyo' saa jnaⁿ⁷⁹ ncjo'yo' nchii jnaⁿ⁸⁰ ja. Na je' xuee na cwii wjaana' nncjoⁿ⁸¹ na m'aⁿ⁸² nn'aⁿ⁸³ na nchii laxmaⁿ⁸⁴na nn'aⁿ⁸⁵ judíos.

7 Quia jo' jlueeⁿ⁸⁶ quii' wats'om'ñeeⁿ⁸⁷, tjaaⁿ⁸⁸ waa' ts'aⁿ⁸⁹ na jndyu Justo, tsaⁿ⁹⁰ na matseit'maaⁿ⁹¹ñe Ty'oōts'om. Waa' tsaⁿ⁹²ñeeⁿ⁹³ ñe'cwii t'uii' ñequio wats'om'ñeeⁿ⁹⁴.

8 Tyom'aaⁿ⁹⁵ cwii ts'aⁿ⁹⁶ na jndyu Crispo na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ⁹⁷ wats'om'ñeeⁿ⁹⁸. Jom ñequio cha'tso nn'aⁿ⁹⁹ waⁿ¹⁰⁰na jla'yu'na ñequio Ta Jesús. Ndo' jndye nt'omcheⁿ¹⁰¹ nn'aⁿ¹⁰² tsjoom Corinto, quia na jndyena ñ'oom na tyoñequiaa Pablo, jla'yu'na ndo' teits'oomndyena.

⁹ Pablo waa na tco'na' nnoom cwii teijaaⁿ. Jñeeⁿ na seineiⁿ Ta Jesús. Matso nnoom:

–Tinty'ue'. Tincjaameintyje' na matsei'neiⁿ ñ'oom 'naⁿya. Tintseicheⁿ!

¹⁰ Ee ja m'aaⁿya ñ'eⁿndyu' ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ tixocats'aa wi' ñ'eⁿndyu'. Ee ja jndye nn'aⁿ m'aⁿ tsjoomwaañe quia nla'xmaⁿ cwentaya.

¹¹ Jo' chii ljoo'ñe Pablo tsjoom Corinto cwii chu waljoo' xcwe na tyo'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaa naⁿñeeⁿ.

¹² Jnda chii t'oom Galión gobiernom tsjoom Corinto na matsaⁿntjoom cha'waa ndyuua Acaya. Quia jo' nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ñe'cwii jla'jomndyena na jla'wendyena nacjoo' Pablo. Ty'eñ'omna jom wats'iaaⁿ.

¹³ Ty'enquiana jnaaⁿlaⁿ nnom gobiernom. Jluena:

–Tsaⁿm'aaⁿ matseijnooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ na xuii' calat'maaⁿndyena Ty'oots'om, tachii cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqeⁿ Moisés.

¹⁴ Xjeⁿ na manntseineiⁿ Pablo, seityuaa'ti Galión. Tso tsaⁿñeeⁿ ndaa nn'aⁿ judíos:

–'O nn'aⁿ judíos, xeⁿ waa ljo' mach'ee tsaⁿm'aaⁿ oo xeⁿ t'maⁿ jnaaⁿlaⁿ waa quia jo' maty'iomna' na nntseicachjuundyo na nndii ñ'oom na cwindu'yo'.

¹⁵ Saa 'o cwe' jnaaⁿ ñ'oom na mañequiaa tsaⁿm'aaⁿ ndo' xuee' ts'aⁿ na maleiñ'oom, jo' cwilancjoo'ndyo', ndo' cwe' cantyja 'naaⁿ ljeii na cwileiñ'om' 'o nn'aⁿ judíos nchii ljeii cantyja 'naaⁿ wats'iaaⁿ. Jo' chii cajndo'to' ncjo'yo', ee ja tiñe'cu'xaⁿya ñ'oommeiⁿ!

¹⁶ Ndo' tjeiiⁿeⁿ naⁿñeeⁿ naquii' wats'iaaⁿ.

¹⁷ Quia jo' cha'tso nn'aⁿ na tyoolayu' na nchii judíos t'uena Sóstenes, ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotjaa'na jom tach'eⁿ wats'iaaⁿ. Saa Galión tîcatseiñ'oom'ñê naⁿñeeⁿ.

Tjalcwe' Pablo Antioquía, jnda chii wjaanquiaaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na jnda ndyee ndii'

¹⁸ Pablo, jndyeti xuee tyoljoo'ñetyeeⁿ Corinto. Jnda jo' tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' na mawjaⁿ. Jnda chii mana tjaaⁿ. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila ty'ena ñ'eⁿñê. Tquiena tsjoom Cencrea. Jo' jo' teinqui' xqueeⁿ na ma'moⁿna' na matseicandañê ñ'oom na jnda tsoom nnom Ty'oots'om na nnts'aaⁿ. Jnda jo' tuona w'aandaa na wjaana' ndyuua Siria.

¹⁹ Tquiena tsjoom Éfeso. Priscila ñ'eⁿ Aquila ljoo'ndyena jo' jo'. Pablo tjaaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tjaqueⁿeⁿ tyotseineiⁿ ndaa naⁿñeeⁿ.

²⁰ Ndo' naⁿñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnoom na majndyeti xuee caljoo'ñê ñ'eⁿndyena, saa ticwancueⁿeⁿ.

²¹ Jnda chii t'maaⁿ joona na mawjaⁿ. Tsoom ndaana:

–Jndei'na' na jo' Jerusalén na manndyoo' na nncuee' xuee saa xeⁿ Ty'oots'om l'ue ts'oom nndyonna'a na m'aⁿyo'.

Jnda jo' jlueeⁿeⁿ Éfeso ñ'eⁿ w'aandaa.

²² Ndo' quia na jnda tueⁿeⁿ tsjoom Cesarea, tjawaaⁿ Jerusalén yuu na tjanquiaaⁿ na xmaⁿndye tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿlaⁿ. Jnda chii jlueeⁿeⁿ jo' tueⁿeⁿ tsjoom Antioquía.

²³ Ndo' quia na jnda teinom cwantindyoy xuee na tyom'aaⁿ tsjoom'ñeeⁿ jlueeⁿeⁿ jo' jo'. Tcuu tcuu tyomanoom ndyuua Galacia ñequio ndyuua Frigia, ndo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, tquiaana' na ty'enajndaⁿti cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu'.

Apolos mañe'quiaaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Éfeso

²⁴ Tsjoom Éfeso tuee' cwii ts'aⁿ judío na jndyu Apolos, ts'aⁿ tsjoom Alejandro. Jom ts'aⁿ na mawajnaaⁿya ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiyo teiljeii, ndo' jeeⁿ ya matseineiiⁿ cantyja 'naaⁿna'.

²⁵ Jnda ñet'mo^on nn'aⁿ nnoom cantyja 'naaⁿ natoo' nquii na ndyocwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Jo' chii ñequio na ntyjaa' ts'oom tyotseineiiⁿ ndaa nn'aⁿ. Xcwe tyo'mo^on cha'waa na ntyjiityeeⁿ cantyja 'naaⁿ na ndyocwji'n'maaⁿñe Jesús nn'aⁿ, saa cantyja 'naaⁿ na nleits'oomndye nn'aⁿ, macanda ntyjeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyoñequia Juan.

²⁶ To^on^on na tyotseineiiⁿ naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Meiⁿchjoo tî'maaⁿ ts'oom. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila, quia na jndyena ñ'oom na seineiiⁿ, quia jo' ty'eñ'omna jom w'aana. T'mo^on^tina nnoom cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'o^ots'om.

²⁷ Ndo' quia s'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ ndyuaa Acaya, quia jo' nn'aⁿ na cwila'yu' tyoluena na ya. Tyola'ljeiina ñ'oom na tjañ'oom na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ndyuaaⁿñeeⁿ na cala'ljo naⁿñeeⁿ jom. Naⁿñeeⁿ jnda jla'yu'na nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om. Jo' chii quia na tuee' Apolos na m'aⁿna t'maⁿ tyoteijndeii tsaⁿñeeⁿ joona.

²⁸ Ndo' tyo'mo^on ndaa nn'aⁿ judíos chiuu waa na tixcwe cwila'yu'na. Ndo' na jeeⁿ jnda ñ'oom tyotseineiiⁿ tîcandaⁿ nluena na tiyuu'. Ee ñequio ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiyo teiljeii tyo'mo^on ndaana na Jesús tseixmaⁿ Cristo tsaⁿ na meindoo'na na ndyocwji'n'maaⁿñe joona.

19

Pablo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om tsjoom Éfeso

¹ Yocheⁿ na m'aaⁿ Apolos tsjoom Corinto ndyuaa Acaya, Pablo tyomanoom njoom nch'u quii' ntsjo. Jnda chii tueⁿeⁿ tsjoom Éfeso yuu na ljeiiⁿ cwanti nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan.

² Matsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—¿Aa tjaquiee' Espíritu Santo naquii' n'om'yo' quia na jlayu'yo'?

Jluena nnoom:

—Tjaa'naⁿ. Meiⁿchjoo tyoondyaayâ aa m'aaⁿ Espíritu Santo.

³ Quia jo' matsoom ndaana:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom t'mo^on nn'aⁿ ndaa'yo' na teits'oomndyo'?

Jluena nnoom:

—Aa jâ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyo'moⁿ Juan, jo' na teits'oomndyô.

⁴ Quia jo' tsoom ndaana:

—Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ quia na tyolcwe' n'omna. Ndo' tyotsoom ndaa naⁿñeeⁿ na cala'yu'na ñequio Jesús tsaⁿ na ndyontyjo naxeeⁿeⁿ. Juu tseixmaⁿ Cristo.

⁵ Ndo' jnda na jndyena ñ'oommeiⁿ quia jo' teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

⁶ Ndo' quia na jnda tio Pablo l'ooⁿ nacjoona quia jo' tjaquiee' Espíritu Santo naquii' n'omna. Mana toⁿna tyola'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii ñ'oom na maxjeⁿ cwila'neiⁿna. Tyoñequiana ñ'oom na t'moⁿ Ty'o^ots'om ndaana.

⁷ Naⁿnom'ñeeⁿ cha'na canchoo'wendyena.

⁸ Cha'na ndyee chi' tyom'aaⁿñe Pablo tsjoom Éfeso ndo' ñequii'cheⁿ tyocaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotseineiiⁿ ndaa naⁿñeeⁿ ñequio na t'maⁿ ts'oom. Tyoqueⁿñê tyo'mo^on ndaana cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om na mal'uee'ñê na nla'yu'na.

9 Saa cwantindye naⁿñeeⁿ tyola'quie' n'omna, tiñe'cala'yu'na. Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jnda tjomndye tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'ooots'om. Quia jo' Pablo 'ñeeⁿ joona, tjachom nn'aⁿ na cwila'yu' w'aa scwela cwentaa' ts'aⁿ na jndyu Tirano. Jo' jo' ticwii xuee tyo'mooⁿ ndaana.

10 We chu tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ hasta cha'tsondye nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos na tyom'aⁿ ndyuaa Asia jndyena ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Ta Jesús.

11 S'aa Ty'ooots'om na tyoch'ee Pablo 'naaⁿ t'maⁿ na xocandaⁿ nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ.

12 Ee liaa ñequio payom 'naaⁿ nn'aⁿwii, jnda na ty'ioom nn'aⁿ joona' Pablo, n'maaⁿ naⁿwii'ñeeⁿ. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ jndyeta naquii' n'om tjei'na' jndyeta'ñeeⁿ.

13 Nt'om nn'aⁿ judíos na calua'ndye tyoma'nomna, tyotjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ. Jnda chii jla'tiuuna na nntjeii'na jndyeta ñequio xuee' Ta Jesús. Jo' chii cwii cwiindyena tyoluena ndaa jndyeta:

—Matsa'ntjoⁿya na calui'yo' ñequio xuee' Jesús, tsaⁿ na matseineiⁿ Pablo cantyja 'naaⁿ.

14 Maljo' tyol'a cha'tso ntquiee' ntseinda cwii ts'aⁿ judío na jndyu Esceva. Tsaⁿñeeⁿ tyee na cwiluiitquieñe.

15 Saa t'o jndyeta, matsoom ndaana:

—Jesús mawajnaⁿa, ndo' mati Pablo, saa 'o je' ¿ñeeⁿ cwiluiindyoy?

16 Ndo' juu tsaⁿs'a'ñeeⁿ na maleiñ'oom jndyeta, tju'ñê nacjoona. Jnaaⁿ joona. Cwajndii s'aaⁿ hasta 'ñeeⁿ joona na ñecantsei'ndyena ndo' tquiee'ndyena. Jndei jlu'na naquii' w'aa na jlei'nomna jom.

17 Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos na tyom'aⁿ tsjoom Éfeso'ñeeⁿ jliuna na ljo' tuii. Jo' chii cha'tsondyena tyuena, ndo' tyola't'maaⁿndyena xuee' Ta Jesús.

18 Mati nn'aⁿ na jnda jla'yu' jndyendyena tquionquiana jnaaⁿna, tjei'yuu'ndyena ljo' ñel'ana na ticatsa'ntjomna'.

19 Jndye nn'aⁿ na ñet'om na calua'ndye, tquiochona nom 'naaⁿna na quio cwil'ana ts'iaaⁿñeeⁿ. Jla'cona joona' jo ndaa cha'tso nn'aⁿ. Ndo' quia na tjeii'na cwenta cwanti na jnda nom'ñeeⁿ jliuna na jdana' wen'aaⁿ nchoo' qui meiⁿ s'om xuee.

20 Maxjeⁿ tjawit'maaⁿ ñ'oom 'naaⁿ Ta Ty'ooots'om. Tjawijndyendyeta nn'aⁿ tyola'yu'.

21 Jndanquia seituu Pablo na nncjaawinoom ndyuaa Macedonia ñequio ndyuaa Acaya. Jnda chii nncjaⁿ tsjoom Jerusalén. Xeⁿ jnda tjaaⁿ Jerusalén maxjeⁿ jndei'na' na cjaⁿ tsjoom Roma.

22 Quia jo' we nn'aⁿ na cwitei'jndei jom, juu Timoteo ñequio Erasto, jñoom joona, ty'eñetina ndyuaa Macedonia, saa nqueⁿ ljoo'ñetyeeⁿ ndyuaa Asia.

Jla'jmei'ndye nn'aⁿ tsjoom Éfeso

23 Ncuae'ñeeⁿ jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom s'aana' tsjoom Éfeso na tyotseineiⁿ Pablo cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'ooots'om.

24 Ee jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Demetrio na tyotseindo s'om. Ñequio s'om xuee tyoch'eeⁿ na jlu'it'jaaⁿ wats'om cwentaa' ndyoo Diana. T'maaⁿ tantjoom ñequio nc'iaaⁿaⁿ na tyol'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

25 Seitjoom naⁿñeeⁿ ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na majo' ts'iaaⁿ cwil'a. Matsoom ndaana:

—O re nn'aⁿya manquiu'yo' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa jeeⁿ ya cwitantjooⁿya.

26 Saa cwindye'yo' ndo' cwinty'ia'yo' na manom Pablo. Matsoom ts'iaaⁿ na cwil'a nn'aⁿ ñequio lueena, tiyuu' na Ty'ooots'om joona'. Ndo' nchii

macanda nn'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ Éfeso saa manntycwii ndyuua Asia jnda s'aaⁿ na cwiñequiandy n'aaⁿ ñequio ñ'oomwaa' na matseineiⁿ.

27 Jo' na jeeⁿ teincuu' ee ts'iaaⁿ na cwil'aaya jaach'eetona' na cwe' ts'iaaⁿndyo. Ndo' mati wats'om t'maⁿ na ndii' Diana, ndyoo na nquiu cha'tso nn'aⁿ na t'maⁿti ñ'oom tseixmaⁿ, jaach'eetona' tjaa 'ñeeⁿ cwitjooñe wats'om'ñeeⁿ. Je' nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ndyuua Asia ñequio cha'waa tsjoomnancue cwila't'maaⁿndyena juu saa cwe' ts'iaaⁿ na mach'ee Pablo nntycwii na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom juu nquiuna.

28 Quia jndyena ñ'oommeiⁿ jeeⁿcheⁿ ndya' jla'wjeena. Jndei tyola'xuaana, tyoluena:

—Nquii Diana cwentaa jaa nn'aⁿ Éfeso, jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom.

29 Quia jo' cwe' seiñ'eeⁿtona' nn'aⁿ cha'waa naquii' tsjoom'ñeeⁿ. Mantya t'uena Gayo ñequio Aristarco, nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pablo na jnaⁿ ndyuua Macedonia. Ty'echona naⁿñeeⁿ, ty'equie'na naquii' w'aa yuu cwitjomndye nn'aⁿ quia na waa jomta.

30 Pablo ñe'cjaaqueⁿeⁿ w'aa'ñeeⁿ saa tinquia nn'aⁿ na cwila'yu' na nncjaⁿ.

31 Mati cwanti nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ ndaa nn'aⁿ ndyuua Asia na ya ñ'oom ñ'eⁿ Pablo, jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ na tincjaaqueⁿeⁿ w'aa'ñeeⁿ.

32 Nn'aⁿ na jnda tjomndye naquii' w'aa'ñeeⁿ nchii na nndi' ljo' cwiluena, cwe' c'uaato m'aⁿna. Nt'omndye naⁿñeeⁿ cwii ñ'oom cwila'xuaana, ndo' nt'omndyena cwiicheⁿ ñ'oom cwila'xuaana. Ee majndyendyetina ticaliuna ljo ts'iaaⁿ na tjomndyena.

33 Saa nn'aⁿ judíos l'ana na cjaatseineiⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Alejandro ndaa nn'aⁿ. Ee nt'om nn'aⁿ majnda jluena nnoom ljo' ts'iaaⁿ na tjomndyena. Jo' chii seiweeⁿ ts'ooⁿ na cala'cheⁿ nn'aⁿ ee na ñe'catseineiⁿ ñ'oom ndaana ñ'oom na ncwañoom'na' nn'aⁿ judíos.

34 Saa quia na tqeⁿna cwenta na jom ts'aⁿ judío, cha'tsondyena jla'tjoom'na jndyena. Cha'na cwii we hora ñe'cwii tyola'xuaana, tyoluena:

—Jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom tseixmaⁿ Diana cwentaa jaa nn'aⁿ Éfeso.

35 Quia jo' tsaⁿtseiljeii tsjoom'ñeeⁿ, quia na jnda jnda s'aaⁿ na seicheeⁿ joona, tsoom:

—O nn'aⁿ Éfeso, nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue manquiuna na jaa nn'aⁿ tsjoomwaa teijnoomya na nntei'x'aaya wats'oom' ndyoo Diana na nquiuuya na t'maⁿti ñ'oom tseixmaⁿ. Mati cwitei'x'aaya tsjo' na tuiina' cha'xeⁿ nqueⁿ na jnaⁿna' cañoom'luee jndyocuenta' na m'aaⁿya.

36 Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ nntso na tiyuu' na ljo'. Jo' chii cala'cheⁿndyo'. Tacal'a'yo' na ñoomñoom ljo' nl'a'yo'.

37 Ee ti'm'aⁿ na tqui'cho'yo' ñjaaⁿ chaa' l'uu jnda nty'ueena 'naⁿ na tseixmaⁿ ndyoo Diana na cwila't'maaⁿndyo, meiⁿ tyooluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

38 Jo' chii Demetrio ñequio nn'aⁿ na ñe'cwii ts'iaaⁿ cwil'ana ñ'eⁿñê, xeⁿ waa ñ'oom na ñe'queⁿna nacjoo' ts'aⁿ quia jo' c'oonna na m'aaⁿ jwe. Ee na m'aaⁿ jom cwiwijndaa' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ nacjoo nc'iaana.

39 Ndo' xeⁿ waa cwiicheⁿ ñ'oom na l'ue n'om'yo' na nleijndaa', nleijndaa'na' quia na nncuaa jomta.

40 Ee teincuu' na luaa' cwil'a'yo' xuee je' ee nnda nntso gobiernom na cwilawendyo nacjoom'm ee xeⁿ nncwax'eeⁿ ndaaya tjaa'na' ljo' ñ'oom ya nnt'ooⁿya nnoom.

41 Quia na jnda seineiiⁿ ñ'oomwaa', tsoom na cat'oom'ndyena.

20

Tja Pablo ndyuaa Macedonia ñ'e^n ndyuaa Grecia

¹ Jnda na teiche^n tia' t'ma^n ñee^n, Pablo tquee^n e^n nn'a^n na cwila'yu'. Tyotseinei^n ndaana ñ'oom na ñequiaana' na t'ma^n n'omna. Ndo' t'ma^ndye ntyjeena. Jnda chii jluee^n e^n tjaa^n ndyuaa Macedonia.

² Tyomanoom cha'waa ndyuaa ñee^n. Tyotseinei^n ndaa nn'a^n na cwila'yu' ñ'oom na tquiaatina' na t'ma^n n'omna. Jnda chii tjaa^n, tue^n e^n ndyuaa Grecia.

³ Ndyee chi' t'oomñê jo' jo'. Jnda chii manncuoo^n w'aandaa na wja^n ndyuaa Siria, ndo' ljeii^n ñ'oom na cwindoo nn'a^n judíos jom. Jo' chii seitioom na nomtyuaa nncjaalcwee^n e^n, nncwinomnaa^n a^n ndyuaa Macedonia.

⁴ Tyom'a^n nt'om nn'a^n na tyocañ'ee^n ñ'e^n ñê. Tyocañ'e^n Sópater ts'a^n tsjoom Berea. Mati ñ'e^n Aristarco ñequio Segundo, joona nn'a^n tsjoom Tesalónica. Ndo' tyoñ'e^n Gayo ts'a^n tsjoom Derbe. Tyoñ'e^n Timoteo. Mati Tíquico ñequio Trófimo nn'a^n ndyuaa Asia tyocañ'ee^n na ñ'e^n Pablo.

⁵ Joo na^n ñee^n ty'eñetina. Tquiera tsjoom Troas. Jo' jo' tyomei'ndoo'na Pablo ñ'e^n ja Lucas.

⁶ Já tyom'aa^nyâ tsjoom Filipos ncuee na cwicwa' nn'a^n judíos tyoo' na tjaa'na^n ndaaljo' tjaquiee'. Quia na jnda teinom ncuee'ñee^n tuoo^yâ w'aandaa. Saayâ squiaaçaño^nyâ na^n ñee^n tsjoom Troas xuee jnda 'om. Jo' jo' ljoo'ndyô cwii ntquiee' xuee.

Tyotseinei^n Pablo ndaa nn'a^n na cwila'yu' tsjoom Troas

⁷ Xuee najndyee sma^na, nn'a^n na cwila'yu' tjomndyena na nl'ana xe^nta^n tyoo' na nlcwa'na na cwicañjom n'omna Jesús. Ndo' tyotseinei^n Pablo ndaana. Na nnei^n ncoo cwiiche^n xuee mawja^n, jo' chii tyotseinei^n tyotseinei^n ndaana hasta tuee' xcwe tsjom.

⁸ Jee^n jndye ncjocandi na niom chom cuarto nandye yuu tyom'a^na.

⁹ Ndo' cwii tsa^s'a na titquieñe na jndyu Eutico wacatyee^n mantana cuarto'ñee^n na jnda ndyee na teicantjoo'na'. Tyjee' na ñe'catsom ee teincoo ñ'oom tyoñequiaa Pablo. Jo' chii jna^jndei^n tsa^tsjom ñ'e^n ñê. Mana tiooñê xje^n nomtyuaache^n. Ty'ela'we nn'a^n jom, jnda tuee^n e^n.

¹⁰ Quia jo' Pablo tjacuee^n. Tcoom'm xtyee^n nacañoom' tsa^n ñee^n, taxcweeñê juu. Matsoom ndaa nn'a^n na cwila'yu':

—C'om't'maa^ndyo' n'om'yo'. Mawando'nnda' tsa^m'aa^n.

¹¹ Jnda tsoom na ljo' tjawannaa^n a^n naquii' w'aa. Tyoch'ee^n xe^nta^n tyoo' tcwa'na na tyocañjom n'omna Jesús. Jnda chii tyotseinei^nyee^n hasta na tjawixueeche^n. Jnda jo' mana tjaa^n.

¹² Ndo' tsa^s'a'ñee^n na titquieñe nchii cwe' cwantindyo tquiaana' na nei^n nn'a^n na wando^nnaa^n a^n.

Tjanty'iaa' Pablo nn'a^n tsjoom Troas ñ'e^n Mileto

¹³ Já saañetyaayâ ñ'e^n w'aandaa hasta tsjoom Asón. Jnda t'maa^nyâ na jo' jo' nleincwindyô ñ'e^n Pablo ee jom nomtyuaa wja^n.

¹⁴ Jnda na teincwindyô tsjoom Asón ñe'cwi saayâ ñ'e^n w'aandaa. Squiaayâ tsjoom Mitilene.

¹⁵ Jluui'â jo' jo' ndo' cwiiche^n xuee tei'noo^nyâ ndyuaaxe^ncwe na jndyu Quío. Cwiiche^n xuee squiaayâ ndyuaaxe^ncwe Samos. Jnda chii saayâ ta'jndyaayâ ndyuaa Trogilio. Cwiiche^n xuee saatyayâ squiaayâ tsjoom Mileto.

¹⁶ Ee jnda seituu Pablo na ticjaameintyjee^n e^n tsjoom Éfeso ndyuaa Asia ee ntyjee^n xe^n nncwinoom jo' jo' nntseyoo'na' jom ndo' matseyuaa^n a^n cha xe^n na aa ndaa mam'aa^n Jerusalén ndo' nncuee' xuee Pentecostés.

Seineiⁿ Pablo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye wats'om tsjoom Éfeso

17 M'aa^{nyâ} tsjoom Mileto'ñeeⁿ ndo' jñoom nn'aⁿ na nnc'ooqueeⁿndyena nn'aⁿ Éfeso na cwiluiitquiendye naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ.

18 Ndo' jndaⁿ na tquie'cañom naⁿñeeⁿ, matsoom ndaaⁿ:

—'O manquiuyoy' chiuu tyom'aa^{nya} quii'ntaa^{nyo}' cantyjati xuee na tyajndyaaya ndyuaa Asiawaa.

19 Tyondi'ntjony^a nnom Ta Ty'o^{ots}'om ñequio na tyoju'ndyocjaya. Ndo' tyot'iooya na jnda ntyjiiya ndo' wi' tyotjony^a na tyondoo nn'aⁿ judíos ja.

20 Saa tícjomeintyjaa^a na tyotseina^{nya} ndaa^{yo}' na tyotsjoo cha'tso ñ'oom na mateijndeina' 'o. Tyo'mooⁿ ndaa^{yo}' quia na tyotjomndyo' ndo' mati naquii' l'a'yo'.

21 Cha'tsondyo' tyocwji'yuu'ndyoo ndaa^{yo}', meiiⁿ nn'aⁿ judíos meiiⁿ nchii nn'aⁿ judíos. Tsjoo na calcwe' n'om'yo' nnom Ty'o^{ots}'om ndo' cala'yu'yo' ñequio Taya Jesucristo.

22 Ndo' je', majo Jerusalén ee luaa' matsa'ntjom Espíritu Santo ja, meiiⁿ ticaljeiia ljo' nntjony^a la'ñeeⁿ.

23 Macanda ntyjii ticwii cwii tsjoom na mawinoo^{nya} ma'moⁿ Espíritu Santo nooⁿ na maxjeⁿ nnta'wi' nn'aⁿ ja la'ñeeⁿ ndo' nntuee'na ja w'aancjo.

24 Saa tjaa na coch'eena' ja na ljo' catjony^a meiiⁿ ticajnda ntyjii meiiⁿ xen na nlacuee' nn'aⁿ ja. Ñ'cwii ntyjaa' ts'oo^{nya} na ñequio na nei^{nya} nntse-icanda^{ndyoo} ts'iaaⁿ na tquiaa Ta Jesús nooⁿ na nncwji'yuu'ndyoo ñ'oom naya cantyja na wi' ts'om Ty'o^{ots}'om nn'aⁿ. Ee jo' na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwila'yu'.

25 'Ndo' je' je' canty'ia'yo', cha'tsondyo' na tyoñequiaya ñ'oom ndaa^{yo}' cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'o^{ots}'om, ntyjii na taxocanty'ia'nda'yo' ja.

26 Jo' chii xuee je' macwji'yuu'ndyoo ndaa^{yo}' na meiiⁿ na nntsuuñe cwii ts'aⁿ saa ja tatjaa'naⁿ jnaⁿ cwii cachoo^{ya} ndaa^{yo}'.

27 Ee cha'tso ñ'oom na l'ue ts'om Ty'o^{ots}'om na catsjoo ndaa^{yo}' jnda tsjoo. Meiiⁿcwii ñ'oom tícata'iuu'ndyoo ndaa^{yo}'.

28 Quia jo' cal'a'ndyoc'he^{ncjo}'yo' cwenta ndo' mati cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu', ee jnda ty'iom Espíritu Santo ts'iaaⁿ 'o na catei'x'e'yo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^{ots}'om cwenta^{na} na tue' Jesús cwentaana.

29 Ee ntyjii quia na tac'oo^{ndyoo} ñ'e^{ndyoo}', nlquie nn'aⁿ naquii' ntaa^{nyo}' na nla'ndaa'na n'om'yo' na cwilayu'yo' cha'na cwitjoom canmaⁿ. Ee quia na cwiquie lowo quii'ntaa^{nyo}' cwila'cwjee lowo'ñeeⁿ jooyo'.

30 Hasta quii'ntaaⁿ ncjo'yo' nnto' nt'om nc'iaa'yo' nnt'mooⁿna ndaa^{yo}' saa taxcwe cha'xjeⁿ ñ'oom na mayuu'. Laa'ti' nnt'mooⁿna cha nt'omndyo' 'o ñequio nc'iaa'yo' na mati cwila'yu' nlajomndyo' ñ'e^{ndyena}.

31 Jo' chii c'omc'eendyo', ndo' cjaañjoom' n'om'yo' cwii ndyee chu naxuee ndo' natsjom tícjomeintyjaa^a na tyoteijndeityaya 'o cha nntsaala'no^{ti}'yo' ñ'oom' Ty'o^{ots}'om. Ñes'aa na ljo' ñequio na tyot'iooya na jnda ntyjiiya.

32 'Ndo' je' je' 'o nn'a^{nya} ma'ndiya 'o ñequio l'o Ty'o^{ots}'om ñequio juu ñ'oom naya na matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ juuna' nntsaanajnda'yo' ndo' tjom nnto'ñoom'yo' naya na mañequiaaⁿ ndaa^{yo} cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyee cwenta^{na}.

33 Ja tyootseiqueeⁿ ts'ooⁿ meiiⁿ s'om xuee, meiiⁿ s'om cajaanⁿ, meiiⁿ liaa' ts'aⁿ.

34 'O nquiuyoy' nncjo tyots'aa ts'iaaⁿ ñequio l'oo na tyowantyjony^a 'naⁿ na tyocana' ja ñequio nn'aⁿ na ñeñ'eeⁿ ñ'e^{ndyoo}.

35 Cantyja na tyots'aa ñequii'cheⁿ tyo'moo^{nya} ndaa^{yo}' na ts'iaaⁿ cal'a'yo' cha nnda^{yo} nntei'jndei'yo' nn'aⁿ na matsei'tjoo^{na}'. Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom

na tyotseineiⁿ Ta Jesús. Tyotsoom: “Mat'maⁿti matio'naaⁿñena' ts'aⁿ na mañequiaa nchiiti ts'aⁿ na maco'ñom.”

³⁶ Quia na jnda seineiⁿ Pablo ñ'oommeiⁿ!, quia jo' tcoom'm xtyeeⁿ. Ndo' ñequio cha'tsondye naⁿñeeⁿ tyola'neiⁿna nnom Ty'oots'om.

³⁷ Cha'tsondyena tyotyueena, tyota'xcweendyena Pablo, ndo' tyot'uena ts'ooⁿ.

³⁸ Ee jeeⁿ jnda nquiuna na tsoom ndaana na taxocanty'iaannda'na jom. Jnda chii ty'eca'ndyena jom yuu waa w'aandaa.

21

Tja Pablo Jerusalén

¹ Jnda toⁿndyô ñequio naⁿñeeⁿ, tuooyâ w'aandaa, saandyeyuuyâ, squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe Cos. Cwiicheⁿ xuee saatyayâ hasta tsjoom Rodas. Jluui'â jo' jo' saayâ squiaayâ tsjoom Pátara.

² Jo' jo' jliuuyâ cwii w'aandaa na ncwit'iona' na wjaana' ndyuaa Fenicia. Jo' chii tuooyâ juuna', mana saayâ.

³ Quia na jnda teitquioo' ndyuaaxeⁿncwe Chipre, 'ndyaayâ ndyuaa'ñeeⁿ jo ntyja tymaaⁿ!. Saayâ, squiaayâ tsjoom Tiro ndyuaa Siria. Jo' jo' jluui'â w'aandaa ee tsjoom'ñeeⁿ tjameintyjee'na' na nlui' canchuu na ñjom ts'omna'.

⁴ Tyol'uaayâ nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ ndo' quia jliuuyâ joona ljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii ntquiee' xuee. Joona jnda t'moⁿ Espíritu Santo ndaana ljo' nntjom Pablo, jo' chii tyoluena nnoom na tincjaⁿ Jerusalén.

⁵ Jnda na teinom ntquiee' xuee na ljoo'ndyô tsjoom'ñeeⁿ, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio lcuuna, ndana ty'eca'ndyena já nnom tsjoom. Squiaayâ su ts'otei' 'ndyoo ndaaluee. Jo' jo' taa'â cantyaayâ jlanaaⁿyâ nnom Ty'oots'om.

⁶ Jnda jo' t'maⁿndyo ntyjaayâ ndo' tyota'xcweendyô. Jnda chii tuooyâ ts'om w'aandaa. Ndo' naⁿñeeⁿ ty'elcwee'na l'aana.

⁷ Jluui'â tsjoom Tiro'ñeeⁿ, saayâ squiaayâ tsjoom Tolemaida. Jo' jo' jluui'â w'aandaa. Saanquiaayâ na xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ ndo' ljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii xuee.

⁸ Teincoo cwiicheⁿ xuee jluui'â tsjoom'ñeeⁿ, saayâ squiaayâ tsjoom Cesarea. Squiaayâ waa' Felipe ts'aⁿ na quijaanquiaa ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Jom cwii joo nn'aⁿ na ntquiee'ndye na tyoty'oom nn'aⁿ ts'iaaⁿ joona na nndye'ntjomna naquii' tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ Jerusalén. Jo' ljoo'ndyô na m'aaⁿ jom.

⁹ M'aⁿ ñequiee yolcu ntseinaaⁿ na tyooma'co. Joona tyoñequiana ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁰ Cwantindyo xuee na m'aaⁿyâ jo' jo' ndo' tyjee' cwii ts'aⁿ na jndyu Agabo na jnaⁿ ts'ondaa Judea. Jom profeta.

¹¹ Na m'aaⁿ já tyjeeⁿeⁿ. Seityeeⁿ nc'eeⁿ l'ooⁿ ñequio 'naⁿ na chu'tyeⁿ tsiaa' Pablo. Matsoom:

—Luua matso Espíritu Santo na nl'a nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalén. Malaa'ti' nla'tyeⁿna ts'aⁿ na 'naaⁿ 'naⁿwaa ndo' nntioona jom luee nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos.

¹² Quia na jndyaayâ ñ'oommeiⁿ!, já ndo' mati nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Cesarea'ñeeⁿ tyola'ty'oondyô nnom Pablo na ticjaⁿ Jerusalén.

¹³ Saá matsoom:

—¿Chiuu na cwityuee'yo'? Na nmeiiⁿ cwil'a'yo' yacheⁿ nñe'quia'yo' na chjoo' ts'ooⁿya. Ee ja mañequiaandyô ljo'cheⁿ na ñe'cal'a nn'aⁿ Jerusalén

ñ'e^{ndy}o. Meiiⁿ na nlatye^{na} ja oo meiiⁿ na nlacuee^{'na} ja cantyja 'naaⁿ xuee['] Ta Jesús maxjeⁿ ñecuaato.

¹⁴ Tîcandaa nlaayâ nalcwaa'â jom na wjaⁿ Jerusalén. Jo' chii 'ndyaatooyâ, ndo' l'uuyâ:

—Cats'aa Ta Ty'oots'om yuu na l'ue ts'oom ñ'eⁿ Pablo.

¹⁵ Jnda jo' mana jla'jndaa'ndyô saawaayâ Jerusalén.

¹⁶ Ndo' cwantindye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Cesarea ty'eñ'ee^{na} ñ'e^{ndy}o. Squiaayâ na m'aaⁿ Mnasón. Jom ts'aⁿ na jnaⁿ ndyuaaxe^{ncwe} Chipre ndo' jaach'ee xuee na matseyoom'm. Waa' jom ljoo'ndyô.

Pablo tjacanoom'm Jacobo

¹⁷ Quia na jnda squiaayâ Jerusalén, nn'aⁿ na cwila'yu' to'ñoomna jâ ñequio na neii^{na}.

¹⁸ Teincoo cwiicheⁿ xuee saayâ ñ'eⁿ Pablo na m'aaⁿ Jacobo. Jo' jo' jnda tjomndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ.

¹⁹ Pablo tquiaaⁿ na xma^{ndye} na'ñeeⁿ. Jnda chii tcuu tcuu tyotseineiⁿ cha'tso na tyoteijndei Ty'oots'om jom ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

²⁰ Ndo' joona jnda na jndyena na tyotseineiⁿ tyola't'maa^{ndyena} Ty'oots'om. Tyoluenaa nnoom:

—Mayuu' re nn'aa^{ya} saa mantyji' cwanti meiⁿ nn'aⁿ judíos jnda jla'yu'na tsjoom ñjaaⁿ, ndo' cha'tsondyena cwiluena na jndei'na' na catseicandâ ts'aⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

²¹ Saa jnda jndyena cantyja 'naⁿ na 'u xuii' ma'mooⁿ ndaa cha'tso nn'aⁿ judíos na cwic'eeⁿ nt'omcheⁿ njoom naquii' ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Jnda jndyena na matsu' na tacalan'oom'ndye na'ñeeⁿ ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Mati jnda jndyena na matseijndo' n'om na'ñeeⁿ na tacal'ana costumbre na cwil'aaya ñequio yo'ndaa na na^{nom}, meiⁿ tacalacandaa'ndyena nt'omcheⁿ costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo.

²² Quia jo' ¿chiiu ya nlaayoo^{ya}? Ee nn'aa^{ya} na cwila'yu' na m'aⁿ tsjoomwaa, maxjeⁿ nntjomndyena quia na jnda jndyena na mam'aa'ndyu'.

²³ Cwa sa luaa catsa' cha'xjeⁿ na nluuyâ njom'. Quii'ntaa^{ya} m'aⁿ ñequiee na^{nom} na jndei'na' na cala'candaa'ndyena cwii ñ'oomtyeⁿ na jnda tqueⁿ na nnom Ty'oots'om.

²⁴ Catseijomndyu' ñ'e^{ndyena}, na nlqueⁿ lju'na' 'o nnom Ty'oots'om. Ndo' cation'l'ua' cantyja na maca'na' 'o na nlqueⁿ lju'na' 'o. Quia na jnda t'ioo' ñ'oom 'naa^{na} quia jo' ya nnteinqui' nque^{na}. Luaa' catsa' cha nla'noⁿ cha'tso nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na jnda jndyena cantyja 'naⁿ. Nliuna na mati 'u matseicandaa'ndyu' ljeii na tqueⁿ Moisés.

²⁵ Saa cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' na nchii nn'aⁿ judíos, jnda jla'cwanoo^{ya} ljeii na m'a^{na} na tanc'oom' n'omna cantyja 'naaⁿ costumbre 'naaⁿ jâ nn'aⁿ judíos. Macandâ t'maa^{ya} na tacwa'na nantquie na jnda tsa' nn'aⁿ ndaa' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nla'. Tantquiina niom' meiⁿ seiⁿ quioo' na cwe' cwi'uoq cantyio'. Ndo' tanc'omna na cwe' nnc'omyana ñ'eⁿ nc'iaana.

T'uena nawi' Pablo naquii' wats'om t'maⁿ

²⁶ Quia jo' Pablo seijomñê ñequio ñequiee na^{nom} ñeeⁿ. Teincoo cwiicheⁿ xuee s'aaⁿ ts'iaaⁿ na tqueⁿ lju'na' joona jo nnom Ty'oots'om. Jnda chii tjaque^{en} naquii' wats'om t'maⁿ. Tjatseicañeeⁿ ntyee cwaaⁿ xuee na nla'candaa'ndyena ñ'oom na waa ndaana ndo' na ññequiana quioo' na nncwje cwentaa' Ty'oots'om.

²⁷ Quia na wjaacandaa' ntquiee' xuee'ñeeⁿ cantyja na nla'candaa'ndyena, nt'om nn'aⁿ judíos na jnaⁿ ndyuaa Asia nty'iaana Pablo naquii' wats'om t'maⁿ. Jo' chii tyola'jmeiⁿ'na cha'tso nn'aⁿ ndo' t'uena Pablo.

²⁸ Jeeⁿ jndeiⁿ tyola'xuaana jluena:

—'O re nn'aaⁿya Israel catei'jndei'yo' jâ ee luaa ts'aⁿ na ñetonom cha'tso njoom. Tyotseineiⁿ ñ'oom nacjoo cha'tsondyo ñequio nacjoo' ljeiⁿ na tqueⁿ Moisés, ndo' nacjoo' wats'om t'maⁿwaa. Ndo' nchii macanda luaa', mati jnda jndyochom nt'om nn'aⁿ na nchii judíos naquii' wats'om t'maⁿwaa. Jo' na jnda seits'iaaⁿñê juuna' na matseixmaⁿ'na' cwentaa' Ty'oots'om.

²⁹ Luaa' tyoluena ee cwe' na nty'iaana Pablo naquii' tsjoom ñequio ts'aⁿ na nchii judío na jndyu Trófimo, jom ts'aⁿ Éfeso, jo' chii jla'tiuuna na tjañ'oom Pablo tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ.

³⁰ Quia jo' cha'tso nn'aⁿ quii' tsjoom jla'jmeiⁿ'ndyena. Maje' maje'ndyo jla'tjomndyena. T'uena Pablo, ty'eñ'omtscoo'ndyena jom, tjeiⁿ'na jom tach'eⁿ wats'om t'maⁿ. Jnda jo' ntyja ntyja jla'cu'na ndyueel'a juuna'.

³¹ Manla'cuee'na jom saā majuu xjeⁿ'ñeeⁿ tuee' ñ'oom na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro na cha'tsondye nn'aⁿ quii' tsjoom Jerusalén cwila'jmeiⁿ'ndyena.

³² Jo' chii tsaⁿ'ñeeⁿ mantya tjachom sondaro ñequio capeitaⁿ na cwitsa'ntjom cwii cwii siaⁿnto sondaro'ñeeⁿ. Jndeiⁿ ty'ena yuu m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿ'ndye. Quia na nty'iaa naⁿ'ñeeⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ñequio sondaro 'naaⁿ'aⁿ, quia jo' mañoom' 'ndyena na cwitjaa'na Pablo.

³³ Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro, quia na jnda tyjee'cañoom, sa'ntjoom sondaro na cat'uena Pablo, cala'tyeⁿ'na tsaⁿ'ñeeⁿ ñequio we l'uaancjo. Jnda chii tax'eeⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ Pablo ndo' ljo' s'aa tsaⁿ'ñeeⁿ.

³⁴ Saā nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿ'ndye tiñe'cwii ñ'oom tyola'xuaana. Cwe' c'uaato ndyueena. Ndo' na luaa' tileicaljeiⁿ'ñ'oom na mayuu'. Yati sa'ntjoom sondaro na c'ooñ'omna Pablo w'aa yuu na cwic'eeⁿ'na.

³⁵ Quia na jnda tquiena tiao' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaquee' naquii' w'aa'ñeeⁿ jla'wena Pablo ee manchjena' jom na cwajndii cwil'a nn'aⁿ na jndyendye.

³⁶ Ee cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ ty'entyjona. Tacwaxua ndyueena, tyoluena:
—Calacue'yo' jom.

Pablo macaaⁿ na nntseineiⁿ ndaa nn'aⁿ

³⁷ Mannc'ooñ'om sondaro Pablo naquii' w'aa ndo' tsoom nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro:

—¿Aa wanaaⁿ na nntsjoo cwii ñ'oom njom'?

Matso tsaⁿ'ñeeⁿ:

—¿Aa 'naⁿ' ñ'oom griego?

³⁸ Quia jo' aa nchii ts'aⁿ egipto 'u na nmeiⁿ'ndyo ñeseiweñe nacjoo' gobier-nom na seitjoom cwii ñequiee meiⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿ'ndye na tjachom joona ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

³⁹ Ndo' t'o Pablo nnom tyo na cwiluiitquieñe:

—Ja ts'aⁿ judío. Ja tuiindyō tsjoom Tarso, tsjoom t'maⁿ na matsa'ntjom ndyuaa Cilicia. Saā mats'aaya ty'oo njom' quiaa' ñ'om' na nntseinaⁿ ndaa nn'aⁿ.

⁴⁰ Tquiaa tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'oom'm. Quia jo' teintyjee' Pablo cjoo' ntioo' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaquee' naquii' w'aa'ñeeⁿ. Seiweeⁿ ts'ooⁿ ndaa nn'aⁿ na waa na nntsoom. Quia jo' jla'cheⁿ'na, seineiⁿ ndaana ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo.

22

¹ Matsoom:

—'O ta ñequio 'o re nn'a^{na}ya, candye'yo' nntseina^{na}ya ndaa'yo' cantyja 'na^{na}ya.

² Quia na jndyena na seineiiⁿ ndaana ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo, jla'che^{na}, tyoque^{ntina} cwenta.

³ Matsoom ndaana:

—Ja ts'aⁿ judío. Tuiindyō tsjoom Tarso ndyuaa Cilicia, saa tjowijndoya tsjoom Jerusalénwaa na tyotsei'na^{na}ya na tyo'mōⁿ maestro Gamaliel noōⁿ. Jom tcuu tyo'mōōⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na tyoleiñ'om welooya na ñet'om teiyo. Ñequio na xcwee' ts'ōō^{na}ya mandi'ntjōⁿ nnom Ty'ōōts'om majo'ti cha'xjeⁿ na xcwee' n'om' 'o na cwindye'ntjom'yo' nnoom.

⁴ Ja ñetco'wi'a nn'aⁿ na m'aⁿ nattoo' Jesús, hasta s'a na tja joona. Tyowjaya naⁿnom ndo' naⁿlcu, tyotiōō^{na}ya joona w'aancjo.

⁵ Nquii tyee na cwiluiitquieñe ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa'yo' manquiuna na to'ñōⁿ carta lueena na nncjoñ'ō^{na}ya na m'aⁿ nn'aa^{na}ya nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom Damasco. Tjōcachōōya nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na ñnequiona w'aancjo ñjaaⁿñe Jerusalén na nntioomna cantyja na cwila'yu'na ñ'eⁿ Jesús.

*Pablo matseineiⁿ cantyja na nlcwe' ts'oom jnaaⁿaⁿ
(Hch. 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ Tsoti Pablo:

—Xcwe na wa'njōōⁿ nato na jō Damasco na manndyoo' nncuaya, ndo' cha'na quiajmeiⁿ ñejomto tioo chom ndiocheⁿ nacañomya. Jnaⁿna' cañoom'luee ndo' jeeⁿ ndya' xueena'.

⁷ Quia jo' tioondyō nomtyuaa ndo' jndiia na matseineiⁿ ts'aⁿ noōⁿ, matso: “Aa ndi' Saulo, ¿chiuu na maco'wi' ja?”

⁸ Ndo' t'ōya: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Quia jo' tso noōⁿ: “Ja Jesús ts'aⁿ Nazaret na maco'wi'.”

⁹ Ndo' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyō nty'iaana chom'ñeeⁿ ndo' tyuena, saa tīcandyena ñ'oom na seineiⁿ ts'aⁿ ñ'eⁿndyō.

¹⁰ Ndo' tsjōōya: “¿Chiuu nnts'aayo Ta?” Quia jo' matsoom noōⁿ: “Quicantya', cja' quii' tsjoom Damasco. Jo' jo' nndi' cha'tso ts'iaaⁿ na matsa'ntjō^{na}ya na nntsa'.”

¹¹ Seinchjaaⁿna' ja na jeeⁿ ndya' xuee chom'ñeeⁿ. Jo' chii nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyō cwe' ts'ōō ty'et'uena chii tuaya Damasco.

¹² Jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Ananías. Jom ñequio na xcwee' ts'oom matseicanaaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyotjeii'yana jom.

¹³ Tueⁿeⁿ na m'aa^{na}ya. Matsoom noōⁿ: “'U re nn'a^{na}ya Saulo canty'ia'nnda'.” Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ teitquionnda'a, mana teitquioo'ñê nty'ia.

¹⁴ Tsotyeeⁿ noōⁿ: “Nquii Ty'ōōts'om cwentaa welooya na ñet'om teiyo majnda seijndaa'ñê na 'u nljei' chiuu waa na l'ue ts'oom. 'U nnty'ia' nquii Jnaaⁿ tsaⁿ na tja jnaⁿ tseixmaⁿ, ndo' na nndi' ñ'oom na nntseineiⁿ njom'.

¹⁵ Ee nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿaⁿ ndaa cha'tso nn'aⁿ. Nntsu' ndaana cantyja na jnda nty'ia' jom ndo' na jnda jndi' ñ'oom na seineiiⁿ njom'.

¹⁶ Quia jo' ¿ljo' meindo' je'? Quicantya' ndo' cwits'oomndyu'. Caⁿ nnom Ta Jesús na catseiljoom'm 'u jnaⁿ na matsei'xmaⁿ.”

Matseineiⁿ Pablo na jñom Ty'ōōts'om jom na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos

¹⁷ Tsoti Pablo:

—Quia na jnda jndyoolcwa'a ñjaaⁿñe Jerusalén waa na tco'na' noōⁿ naquii' wats'om t'maⁿ xcwe na matseina^{na}ya nnom Ty'ōōts'om.

18 Nty'iaaya Jesús. Matsoom nooⁿ: “Catseityua' calui' quii' tsjoomwaa ee xocandye nn'aⁿ ñ'loom na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya.”

19 Quia jo' tsjo^o nnoom: “Nquieena, Ta, nquiuna na ja tyojoquia'a naquii' cha'tso lan'om 'naaⁿna. Nquiuna na tyocwjaa'a nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿndyu' ndo' tyotio^oya joona w'aancjo.

20 Ndo' quia na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban, ts'aⁿ na tyocwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿ, ja ñ'aⁿya. Seijomndyo na cal'ana na ljo' jom, ndo' tyots'aa cwenta liaa naⁿñeeⁿ xjeⁿ na jla'cuee'na jom.”

21 Saa matso Ta Jesús nooⁿ: “Cja', ee tquia majño^oya 'u na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.”

Pablo m'aaⁿ l'o ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa^o sondaro

22 Tyotqueⁿ nn'aⁿ cwenta ñ'loom na tyotseineiⁿ Pablo, saa quia na tsoom ñ'loomwaa' taticandyetina. To'na tyolaxuaana. Tyoluena ndaa^o sondaro:

—Calacue'yo' tsaⁿm'aaⁿ ee tacatseixmaaⁿ na nncwanoom'm.

23 Jndei tyola'xuaana. Tjeii'na liaana, tyola'caandyena joona' na jeeⁿ ndya' liiona. Ndo' tyotju'ndyeendyena ts'ojnda^o na ticuee' n'omna.

24 Jo' chii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa^o sondaro sa'ntjoom na c'ooñ'om naⁿñeeⁿ Pablo naquii' w'aa yuu cwic'eeⁿna. Matsoom:

—Catja'yo' tsaⁿm'aaⁿ cha nntsoom ljo' s'aaⁿ ee ñe'caljeiia chiuu na jeeⁿ jla'xuaa nn'aⁿ nacjoom'm.

25 Quia jo' jla'tyeⁿna jom na nntjaa'na jom. Saa tsoom nnom capeitaⁿ na meintyjee' jo' jo':

—¿Aa wanaaⁿ na nntja'yo' ts'aⁿ meiiⁿ na matseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma ndo' tyoowijndaa' jnaaⁿaⁿ?

26 Ndo' capeitaⁿñeeⁿ quia na jñeeⁿ ñ'loomwaa' tjaaⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa^o cha'tso sondaro. Matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Catsa' cwenta na luaa' ñe'catsa' ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ ee tseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma.

27 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa^o sondaro tjaaⁿ na m'aaⁿ Pablo. Matsoom:

—Catsu' nooⁿ ¿aa ts'aⁿ tsjoom Roma matsei'xmaⁿ?

Ndo' t'o^o matsoom:

—Mayuu' na jo' ja.

28 Quia jo' tso ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa^o sondaro:

—Ja t'maaⁿ s'om tquiaya chii tseixmaⁿya ts'aⁿ tsjoom Roma.

Matso Pablo nnom:

—Saa ja cantyja na tuiindy^o tseixmaⁿya jo'.

29 Jo' chii sondaro na manntjaa' Pablo mana 'ndyena jom, tei'ndyona nacañom'm. Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa^o quia na jñeeⁿ na ts'aⁿ tsjoom Roma matseixmaⁿ Pablo ty'ueeⁿ ee nqueⁿ sa'ntjoom na cwityeⁿñe tsaⁿñeeⁿ.

Pablo m'aaⁿ jo ndaa^o naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos

30 Saa juu tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaa^o sondaro ñe'caljeiiⁿ chiuu na cwiqueⁿ nn'aⁿ judíos ñ'loom nacjoo' Pablo. Jo' chii teincoo cwicheⁿ xuee sa'ntjoom na catjomndye ntyee na cwiluiitquiendye ñequio cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Jnda^o chii seicanaaⁿaⁿ l'uaancjo na chu'tyeⁿñe Pablo, tjañ'oom tsaⁿñeeⁿ jo ndaa^o naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ.

23

1 Pablo nty'iaaⁿaⁿ ndaa^o naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom ndaa^ona:
—Ja ntyjii, 'o re nn'aⁿya, cha'tso xuee na jnda jndyowana' ñequii'cheⁿ mats'aaya cantyja na matsei'noⁿa na maty'iomna' jo nnom Ty'o^ots'om.

² Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe, tsaⁿ na jndyu Ananías, saⁿntjoom nn'aⁿ na meintyjee' nacañoom' Pablo na catmeiiⁿ'na nda' 'ndyoo tsaⁿ'ñeeⁿ.

³ Ndo' jo' matso Pablo nnom tyee'ñeeⁿ:

–Ty'oots'om nlco'weeⁿ'eⁿ 'u ee 'u ts'aⁿ na we waa mache'. 'U matsei'xmaⁿ' na nncu'xeⁿ' ja cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqueⁿ Moisés saⁿ matsu' na catjaa' nn'aⁿ ja meiiⁿ ljeii'ñeeⁿ matsona' na ticwanaaⁿ.

⁴ Ndo' nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' tyoluena nnom Pablo:

–¿Chiuu na matsei'neiⁿ' ñ'oom na matseijnaaⁿ'na' tyee na cwiluiitquieñe na mandintjom nnom Ty'oots'om?

⁵ Matso Pablo:

“O re nn'aⁿya, ticaljeiia na jom tyee na cwiluiitquieñe. Ee mayuu' ñ'oom' Ty'oots'om na maxjeⁿ waa na jndaⁿ teiljeiina' matsona' na tintseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na matseijnaaⁿ'na' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ nn'aⁿ tsjom'm.”

⁶ Pablo ntyjeeⁿ na we ndii' naⁿmaⁿ'iaaⁿ na matseineiⁿ ndaaⁿ. Nt'omndye jooa cwilaxmaⁿ'na tmaaⁿ' nn'aⁿ judíos na jndyu saduceos. Ndo' nt'omndye jooa cwilaxmaⁿ'na tmaaⁿ' fariseos. Jo' chii jndeiⁿ seineiⁿ, tsoom:

–O re nn'aⁿya ja tseixmaⁿya fariseo. Mati tsotyā majo' jom. Saⁿ 'o cwitu'xeⁿ'yo' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndaⁿ tja.

⁷ Quia na jndaⁿ tsoom na nmeiiⁿ', jla'ntja'ndye nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ saduceos. Taticatjoom' jla'neiⁿ'na.

⁸ Ee nn'aⁿ saduceos cwiluena xocatando'nnda' nn'aⁿ na jndaⁿ tja, meiⁿ ángel meiⁿ espíritu, tjaa'naⁿ. Saⁿ nn'aⁿ fariseos cwilayu'na na m'aⁿ ángel, ndo' na m'aaⁿ espíritu ndo' na nntando'nnda' nn'aⁿ na jndaⁿ tja.

⁹ Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye tacwaxua ndyueena na tyolan-tja'ndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ na cwit'moqⁿ' ljeii na tqueⁿ Moisés na laxmaⁿ' nn'aⁿ fariseos tei'cantyjana, jluena:

–Tsaⁿm'aaⁿ' tjaa jnaaⁿ'aⁿ coliuuyâ. Ndo' xeⁿ mayuu' na seineiⁿ cwii espíritu oo cwii ángel nnoom, quia jo' tantsaaya nacjoo' Ty'oots'om.

¹⁰ Jeeⁿ cwajndii tyolantja'ndyena hasta ty'ue ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro. Nty'iaaⁿ'aⁿ maxjeⁿ nla'cuee'na Pablo. Jo' chii saⁿntjoom na c'oocatjeii'ndye sondaro tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, c'ooñ'omnnda'na jom naquii' w'aa yuu cwic'eeⁿ'na.

¹¹ Quia na jndaⁿ teijaaⁿ teitquioo'ñe Ta Jesús nnom Pablo, matso nnoom:

–C'om't'maaⁿ'ndyu' ts'om', ee cha'na jndaⁿ tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya naquii' tsjoom Jerusalénwaa, malaa'ti' nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya tsjoom Roma.

Cantyja na cwiwijndaa' chiuu nla'cuee'na Pablo

¹² Teincoo cwiicheⁿ xuee nt'om nn'aⁿ judíos jla'jomndyena. Tqueⁿtyeⁿna cwii ñ'oom na w'ii nacjoona na tacwa'na tacwena ndaa hasta xeⁿ jndaⁿ jla'cuee'na Pablo.

¹³ Teinom wen'aaⁿ ts'aⁿ na tqueⁿtyeⁿ ñ'oomwaa' cjoo'.

¹⁴ Ty'e naⁿ'ñeeⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos. Jluena ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ:

–Jâ jndaⁿ tquaⁿ'tyaaⁿ'yâ ñ'oom na w'ii nacjooyâ na tacwaa'â hasta cue'jndyee Pablo nl'aayâ.

¹⁵ Ndo' je' je' 'o ñequio cha'tso naⁿmaⁿ'iaaⁿ 'naaⁿ jaa nn'aⁿ judíos, cataⁿ'yo' nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro na 'io catseicwanoom tsaⁿ'ñeeⁿ na m'aⁿ'yo'. Cal'a'yo' na ndoo' na tcuuti ñe'cata'x'eendyo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Ndo' jâ m'aaⁿ'c'eendyo' na nlacuaaⁿ'â jom cwii tjocheⁿ na nlquie'ñ'omna jom na m'aⁿ'yo'.

16 Saa tyochjoo jnda yuscu tyjee Pablo jndii na ljo' nl'ana. Jo' chii tjaaⁿ w'aa yuu cwic'eeⁿ sondaro. Tjaqueⁿeⁿ seicañeeⁿ Pablo na ljo'.

17 Quia jo' Pablo t'maaⁿ cwii capeitaⁿ. Matsoom nnom:

—Cja'ñ'oom'ya' tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa'yo' ee waa ñ'oom na nntsoom nnom tsaⁿñeeⁿ.

18 Quia jo' capeitaⁿñeeⁿ tjañ'oom tyochjoo yuu na m'aaⁿ nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñeti ndaana. Matsoom:

—Nquii praso Pablo t'maaⁿ ja. Tcaaⁿ na candyoñ'oⁿ tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ, ee waa na nntsoom njom'.

19 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana t'ueeⁿ ts'o tyochjoo, tjañ'oom juu yuu na ñe'wendyena. Tax'eeñê nnom, matsoom:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom na ñe'catsu' nooⁿ?

20 Quia jo' matso tyochjoo'ñeeⁿ:

—Nn'aⁿ judíos jnda t'maⁿna na ntaⁿna njom' na 'io nntseicwanom' Pablo na m'aⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿna. Nl'ana na ndoo' ñe'cata'x'eeti naⁿmaⁿn'iaaⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

21 Saa 'u tintseyiu' na ljo' ee joona teinom wen'aaⁿndyena na m'aⁿc'leendyena na nla'cuee'na jom. Jnda ta'wi'ndye cheⁿnquieena na tacwa'na ndo' tacwena hasta xjeⁿ na nla'cuee'cheⁿna jom. Je' macanda cwii meindoo'na xeⁿ chiuu nntsu' 'u.

22 Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro seicoom'm 'ndyoo tyochjoo'ñeeⁿ na tintseineiⁿ nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na jnda seicandii jom ñ'oomwaa'. Jnda chii jñoom tyochjoo'ñeeⁿ.

Cwilacwanomna Pablo na m'aaⁿ gobiernom Félix

23 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro t'maaⁿ we capeitaⁿ. Saⁿntjoom na cala'jndaa'ndyena we siaⁿnto sondaro na cwi'ooca' nc'ee' ñequio ndyeeⁿaaⁿ nchoo' qui sondaro na ntyjondye catso ndo' we siaⁿnto sondaro na cwileicho ncjo lantsa. Saⁿntjoom na ñjeeⁿ na teijaaⁿ nlui' naⁿñeeⁿ na nnc'oona tsjoom Cesarea.

24 Mati tsoom na calajndaa'ndyena quioo' na nncjaawa'ljoo Pablo, ndo' ya ya cal'ana cwenta jom cha mati ya nncueⁿeⁿ na m'aaⁿ Félix ts'aⁿ na m'aaⁿ gobiernom.

25 Ndo' seiljeiⁿ cwii carta na 'ooñ'omna na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

26 Matsona': "Ja Claudio Lisias matseicwanoⁿ na xmaⁿndyu' 'u ta gobiernom Félix.

27 Tsaⁿs'am'aaⁿ t'ue nn'aⁿ judíos jom ndo' mawaa na nla'cuee'na jom. Saa quia na jndiia na jom matseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma jo' na saayâ ñ'eⁿ sondaro 'naⁿya. Tjeii'ndyo jom luee naⁿñeeⁿ.

28 Ee l'ue ts'oⁿ na nleijndaa'ya chiuu na cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jo' chii yati tjoñ'oⁿ jom jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

29 Ndo' ljeiya na cwe' cwiqueⁿtona ñ'oom nacjoom'm cantyja 'naaⁿ ljeii na cwileiñ'om nquieena. Saa nchaa l'uu waa ljo' s'aaⁿ na tseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ oo na nljoo'ñê w'aancjo.

30 Saa jndiia na cwindoo nn'aⁿ jom. Jo' chii matseicwanoⁿya jom na m'aaⁿ. Ndo' mati matsjoo ndaa nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom nacjoom'm na c'oona na m'aaⁿ na cala'jndaa'ndyeyana ñ'oom'ñeeⁿ. Cwe' la'ti' waa na matsjoo."

31 Ndo' sondaro'ñeeⁿ jla'candana ñ'oom na saⁿntjom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana. Ty'eñ'omna Pablo natsjom hasta na tquiena tsjoom Antípatris.

32 Teincoo cwiicheⁿ xuee sondaro na cwi'ooca' nc'ee' ty'elcwee'na w'aa yuu cwic'eeⁿna. Ndo' sondaro na ntyjondye catso ty'eca'ndyena Pablo.

33 Jnda na tquiena Cesarea, tquiana carta na ñ'omna nnom gobiernom ndo' tioona cwenta Pablo l'oⁿ.

³⁴ Quia sei'naaⁿ¹ gobiernom carta'ñeeⁿ, ta'x'eeⁿ 'ndyoo Pablo cwaaⁿ ts'onⁿdaa jnaⁿ. Ndo' ljeiiⁿ na jnaⁿ tsaⁿ¹ñeeⁿ ts'onⁿdaa Cilicia.

³⁵ Jo' chii matsoom nnom tsaⁿ¹ñeeⁿ:

—Quiejndyee nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom cjo' quia jo' nndiiya ñ'oom 'ndyo' ndo' nleijndaa'ya.

Ndo' sa'ntjoom na cal'a sondaro cwenta tsaⁿ¹ñeeⁿ naquii' wats'iaaⁿ na jndo' Herodes na tuii.

24

Pablo matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ¹ nqueⁿ jo nnom Félix

¹ Xuee jnda' om tjacue Ananías tsjoom Cesarea. Jom tyee na cwiluiitquieñe. Mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos tsjoom Jerusalén ty'ena ñ'eⁿñê. Jnda' na tquiena Cesarea ty'entyjaa'na gobiernom na ññe'quiana jnaaⁿ¹ Pablo. Mati Tértulo, ts'aⁿ na 'naaⁿ¹ti na nntseitjoom' ñ'oom, tjañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena.

² Quia jo' tqueeⁿ¹ñe gobiernom Pablo. Jnda' chii tō' Tértulo tyoñequiaaⁿ jnaaⁿ¹ Pablo. Tsoom nnom gobiernom:

—Cwe' cantyja na jndo' ts'om' 'u ta Félix cwic'aaⁿyâ na tjaa'naⁿ ntia' quii'ntaaⁿyâ. Ndo' t'maⁿ waa na matsei'jndaa'ndyu'ti' naquii' njoommeiiⁿ.

³ Jo' chii jâ cwila't'maaⁿ¹ndyô 'u. Ndo' ñequii'cheⁿ cwil'uuyâ na quianl'ua' cha'tso naya na mache'.

⁴ Saa ticaⁿna' na jeeⁿ jndye ñ'oom nla'cachjuuyâ 'u. Macaⁿa cwii naya'ñeeⁿ njom' na catseit'maⁿ ts'om' na nndi' ljo' nl'uuyâ meiiⁿ na tiyo.

⁵ Jâ jnda' jliuuyâ Pablom'aaⁿ¹ jeeⁿcheⁿ ndya' tia ljo' mach'eeⁿ. Tia' macw-jaa'ñê jâ nn'aⁿ judíos cha'waa tsjoomnancue. Ndo' majuutyeeⁿ cwiluiiñê xqueⁿ ñ'oom quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ¹ nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Nazaret.

⁶ Ñe'cjaachom nn'aⁿ na nchii judíos naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿyâ. Ndo' na luaa' nnts'aaⁿ nntseits'iaaⁿñê juuna'. Jo' chii jâ t'uaayâ jom na ñe'catu'xaaⁿyâ jom ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés na cwileiñ'ooyâ.

⁷ Saa tjacatii'ñe nquii Claudio Lisias, tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaa' sondaro. Ndo' ñequio na jndeina' tjacwjii'ñê Pablom'aaⁿ¹ luaayâ.

⁸ Tsoom na jâ nn'aⁿ na cwiquaaⁿyâ ñ'oom nacjoo' tsaⁿm'aaⁿ¹ quiiooyâ na m'aaⁿ¹. Quia jo' 'u ndaa' nncwax'e' nnom tsaⁿm'aaⁿ¹ ndo' nljei' na mayuu' cha'tso ñ'oom na cwiquaaⁿyâ nacjoom'm.

⁹ Ndo' mati nn'aⁿ judíos na ñ'eeⁿna ñ'eⁿ Tértulo jla'jomndyena. Jluena na mayuu' na luaa' waa.

¹⁰ Quia jo' gobiernom s'oo l'ooⁿ na catseineiⁿ Pablo. Jo' chii t'ō Pablo matsoom:

—Ntyjiyaya 'u ta na jndye ndyu macu'xeⁿ¹ ndyuuaa njoomyâ. Jo' chii t'maⁿya ts'ooⁿya na nnc'oya 'ndyo'.

¹¹ Ja cwe' jnda'ti canchoo'we xuee na tjowaa Jerusalén na tjocatseit'maaⁿ¹ndyō Ty'ooots'om, ndo' 'u ta ndaa' nljei' na mayuu' na ljo'.

¹² Ja meiⁿcwii t'icatseintja'ndyō ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ ticwjaa'ndyō tia' nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ meiⁿ naquii' lan'om nch'u oo meiⁿquia joo naquii' tsjoom.

¹³ Jo' chii naⁿm'aⁿ¹ xocalui'yuu' ñ'oom na cwiluena nacjoya.

¹⁴ Saa xonquiu'nn'aⁿya 'u ta. Ja maxjeⁿ matseit'maaⁿ¹ndyō Ty'ooots'om na tyola't'maaⁿ¹ndye weloya na ñet'om teiyo. M'aaⁿya na matseijomndyō majuu nato xco na cwilue naⁿm'aⁿ¹ na tachii jo'ndyo. Saa tiyuu' na tachii jo'ndyo ee matseyiu'a cha'tso ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio cha'tso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

15 Ja ljo'waayu ntyjaa'ya ts'oo^{ny}a cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na ntyjaa'ya n'om na^m'aⁿ. Ntyjaa'ya ts'oo^{ny}a na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja nnta'ndo'nnda' meiiⁿ laxmaⁿ na nn'aⁿ na jnda jlui'ya oo meiiⁿ nn'aⁿ na waa jnaaⁿ.

16 Jo' chii maque^{ndy}o na ñequii'cheⁿ nnc'o^ony^a na tico'tiana' ntyjiiya jo nnom Ty'o^ots'om ndo' ticatseitjo^ondy^o meⁱn nnom jom meⁱn jo ndaaⁿ nn'aⁿ.

17 'Je' jnda s'aa xuee na tacoca ndyuaa tsjomya Jerusalén. Jo' chii tjolcwa'a na nñe'quiaya cwentaa' Ty'o^ots'om ndo' mati na nnts'aaya naya nn'aⁿ ndyuaaya.

18 Majo' mats'aaya naquii' wats'om t'maⁿ. Jnda tqueⁿlju'ndy^o cha'xjeⁿ costumbre na cwil'aayâ nnom Ty'o^ots'om. Nchii na jeeⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ ñ'eⁿndy^o ndo' meⁱn nchii c'uaa ndyueena na cwila'ntja'ndyena. Saa jnda na tqueⁿlju'ndy^o cwanti nn'aⁿ judíos na jnaⁿ ndyuaa Asia jliuna ja jo' jo'.

19 Maty'iomna' na nquiee naⁿñeeⁿ quiocaluena njom' xeⁿ na mayuu' waa ñ'oom na cwituee'na nacjoya.

20 Oo xeⁿ tinguio naⁿñeeⁿ quia jo' calue na^m'aⁿ ljo' waa na tis'a jliuna na s'aaya quia na tyom'aa^{ny}a jo ndaaⁿ na^man'iaaⁿ cwentaa jâ nn'aⁿ judíos.

21 Macandâ cwii waa na c'uaa seina^{ny}a quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ. Tsjo^oya ndaana: “Meintyjaa'a jo ndaa'yo' xuee je' na cwitu'xe^{ny}o' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nta'ndo'nnda' nn'aⁿ xeⁿ jnda tja.”

22 Ndo' Félix mantyjii^{tcuuñê} chiuu waa ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndyena cantyja 'naaⁿ Cristo. Jo' chii tîcatsein'oom'ñê nn'aⁿ na tquionquia jnaaⁿ Pablo. Matsoom:

—Quia na nncwjee' nquii Lisias, tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro, nncwax'atya ñom cha nljeijndaa'ndy^o ñ'oom na cwindu'yo'.

23 Ndo' jo' sa'ntjom Félix capeitaⁿ na cal'ana cwenta Pablo na cwe' nnc'oomjna^{ny}aⁿ ndo' nchii na nla'cu'na na nnquiocajndoo' nc'iaaⁿ'aⁿ jom.

24 Tyoowijndyecheⁿ xuee matyjee'nnda' Félix ndi ñ'eⁿ scoom'm Drusila, ts'aⁿ judía. Tqueeⁿñê Pablo na ndyena nntseineiⁿ cantyja na nntseyu' ts'aⁿ ñequio Jesucristo.

25 Quia jo' Pablo tyotseineiⁿ na cats'aa ts'aⁿ cantyja na maty'iomyana' ndo' na tiñequiaañe ts'aⁿ na nnts'aaⁿ yuu na tis'a. Mati tyotseineiⁿ na maxjeⁿ nncuee' xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ. Quia na jndii Félix ñ'oommeiⁿ, ty'ueeⁿ. Mana toom nnom Pablo:

—Cja'nnda' je'. Nnty'iaa cwaaⁿ na nncju'naaⁿñena' ja, nlqueeⁿndy^onda'a 'u.

26 Mati macantyjaa' ts'om Félix na nntso Pablo nnoom aa xoquiñoom s'om cha nntseicandyaañê tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii jndye ndii' tyoqueeⁿñê Pablo na tyola'neiⁿna.

27 Jnda teinom we chu na m'aaⁿ Pablo jo' jo' teijndyooñe gobiernom Félix, toñom Porcio Festo. Ndo' cwe' na jeeⁿ l'ue ts'om Félix na cala'tiuu nn'aⁿ judíos na jom ya ts'aⁿñê, ñeeⁿ Pablo na ndicwaⁿ m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na praso.

25

Pablo matseineiⁿ jo nnom Festo

1 Jndaⁿ ndyee xuee na mam'aaⁿ Festo ts'iaaⁿ quia jo' jlueeⁿ'eⁿ Cesarea tjaaⁿ Jerusalén.

2 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos ty'enquiana jnaaⁿ Pablo nnom tsaⁿñeeⁿ.

3 Tyotaⁿ na na cats'aaⁿ cwii naya'ñeeⁿ na cjaacandyoo'ñe Pablo. Taⁿ na na ljo' ee jnda jla'tiuuna na nndo^ona tsaⁿñeeⁿ nato na nla'cuee'na juu.

⁴ Saa Festo tinquiaa ñ'oom'm. Tsoom ndaana:

—Pablo maxjeⁿ m'aaⁿ praso Cesarea ndo' ja tajndye cwii tjoo na nncjolcwa'a jo' jo'.

⁵ Jo' chii 'o nn'aⁿ na cwiluiitquiendyo' tsa'yo' Cesarea ñ'eⁿndyo. Jo' jo' ññe'quia'yo' jnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ xeⁿ waa ljo' s'aaⁿ.

⁶ Ñe'ñeeⁿ ñe'qui xuee ljoo'ñe Festo Jerusalén. Jnda chii tjalcweeⁿeⁿ Cesarea. Teincoo cwicheⁿ xuee tjawacatyeeⁿ yuu na maxjeⁿ quiwacatyeeⁿ na m'aaⁿ gobiernom. Sa'ntjoom na quioñ'omna Pablo.

⁷ Quia na jnda tyjee' Pablo, mam'aⁿ nn'aⁿ judíos na tquiona Cesarea na jnaⁿna Jerusalén. Ty'ela'candyoo'ndyena nacañom'm. Ndo' t'maⁿ jnaaⁿaⁿ tyol'ana saa ticalui'yuu' ñ'oom na cwiluena nacjoom'm.

⁸ Quia jo' tso Pablo na tiyuu' ñ'oom na cwiluena. Tsoom:

—Ja meiⁿchjoo tjaa na cotseitjoondyo meiⁿ na cjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés na cwileiñ'ooⁿ ja nn'aⁿ judíos, meiⁿ na cjoo' wats'om t'maⁿ, meiⁿ nnom tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

⁹ Saa Festo l'ue tsoom na c'om nn'aⁿ judíos na ya ñ'oom ñ'eⁿñê. Jo' chii tsoom nnom Pablo:

—¿Aa ñe'cja' Jerusalén na jo' jo' nleijndaa'ya ñ'oom 'naⁿ na nncu'xaⁿya 'u?

¹⁰ Matso Pablo nnoom:

—Je' mameintyjaa'jo njom' 'u ta yuu na maty'iomna' na nntu'xeⁿndyo ee 'u waa na matsei'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma. Ee nn'aⁿ judíos tjaa na cotseitjoondyo ndaana ndo' mantyji'ya' na ljo'.

¹¹ Ja ññequiaandyo na nnc'io xeⁿ waa ljo' s'aa na maty'iomna' na c'io na nntiooⁿya jnaⁿya. Saa tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ naⁿm'aⁿ nacjoya. Jo' chii ticwanaaⁿ na ññequiaa ts'aⁿ ja lueena. Ja macaⁿa na nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncu'xeⁿ ja.

¹² Quia jo' seineiⁿ Festo ñequio naⁿtquie. Jnda chii tsoom nnom Pablo:

—Jnda tcaⁿ ñ'oom na tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncu'xeⁿ 'u. Jo' chii maxjeⁿ wja' na m'aaⁿ jom.

Matseineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿ Pablo nnom Agripa

¹³ Jnda teinom cwantindyo xuee ndo' tuee' Agripa tsjoom Cesarea ñequio tyjeeⁿ Berenice. Ty'enquiana na xmaⁿñe Festo. Agripa'ñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿ na matsa'ntjom nn'aⁿ judíos.

¹⁴ Jndye xuee ljoo'ndyena jo' jo'. Jo' chii seineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿ Pablo nnom Agripa'ñeeⁿ. Matsoom:

—Ljoo m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na 'ndii Félix na praso juu.

¹⁵ Quia na tjoya Jerusalén, ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos tyoñe'quiana jnaaⁿaⁿ nooⁿya. Tyotaⁿna na catsa'ntjoⁿya na cueeⁿeⁿ.

¹⁶ Saa tsjoo ndaana na tiquill'a nn'aⁿ romanos na cwe' nncue'to ts'aⁿ. Najndyee nntjomndye nn'aⁿ wats'iaaⁿ nluena ljo' s'aa ts'aⁿ. Ndo' mati nquii ts'aⁿ nntsoom ljo' s'aaⁿ.

¹⁷ Jo' chii quia na jnda tquie naⁿñeeⁿ ñjaaⁿ tîcatseyoo'ndyo. Teincoo cwicheⁿ xuee mana tjowa'catyaⁿya yuu na maxjeⁿ quiwa'catyaⁿya na m'aaⁿya ts'iaaⁿ. Sa'ntjoⁿ na cjaacandyoo'ñe Pablo.

¹⁸ Seitiuuya aa nchii t'maⁿ jnaaⁿaⁿ. Saa quia na jlue naⁿñeeⁿ jnaaⁿaⁿ sei'noⁿa tiyuu' na waa ljo' s'aaⁿ.

¹⁹ Macanda cwila'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê cantyja ñ'oom na cwila't'maaⁿndyena ndo' cantyja 'naaⁿ Jesús. Ee jnda tue' tsaⁿñeeⁿ saa Pablo matsoom na mawando'xco tsaⁿñeeⁿ.

²⁰ Saa ja ticaljeii chiuu nnts'aayo na nntseijndaa'ndyo ñ'oom'ñeeⁿ. Jo' chii tax'aya 'ndyoo Pablo aa ya na wjaⁿ Jerusalén na jo' jo' nncu'xaⁿya jom cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

²¹ Saa jom tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncu'xeⁿ jom. Jo' chii saⁿtjoⁿya na caljoo'ñê na praso jom hasta xjeⁿ na ndaaⁿ njñooⁿya jom na m'aaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ.

²² Quia jo' matso Agripa nnom Festo:

—Mati ja ñe'candiiya na nntseineiⁿ.

Matso Festo nnoom:

—'Iocheⁿ nndi' nntseineiⁿ.

²³ Teincoo, quia ljo' Agripa ñequio Berenice tcwee'na liaa na jeeⁿ ndya' ya. Ty'ena na m'aaⁿ Festo. Ty'equie'na naquii' w'aa ñequio nn'aⁿ na cwilui-itquiendye ndaaⁿ sondaro ndo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom. Quia jo' saⁿtjom Festo na c'ooⁿc'omna Pablo.

²⁴ Ndo' matso Festo:

—'U ta Agripa ñequio 'o na m'aⁿ'yo' ñjaaⁿ, macwinty'ia'yo' tsaⁿs'am'aaⁿ. Cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalén ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ Cesarea cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jndeiⁿ ndyueena cwiluena na tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

²⁵ Saa ja jnda ljeiya na tjaa ljo' mach'eeⁿ na tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ. Ndo' jnda tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncu'xeⁿ tsaⁿñeeⁿ jom. Jo' chii jnda seitiuuya na nntseicwanooⁿya jom na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

²⁶ Saa tjaa'naⁿ jnaaⁿ'aⁿ na majndaa' na nntseiljeiya na m'aaⁿ ta tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ. Jo' na jnda jndyoñ'oⁿya jom jo ndaa'yo', ndo' majndeiticheⁿ jo njom' 'u ta Agripa. L'ue ts'oⁿoⁿya na nncwaxe' nnoom. Aa nchii nleijndaa' jnaaⁿ'aⁿ na nntseiljeiya.

²⁷ Ee ja matsjoⁿ cwe' ts'iaaⁿ'ndyo na nntseicwanooⁿya cwii praso ndo' ticatsjoⁿya chiuu waa jnaaⁿ'aⁿ.

26

Pablo ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ nnom Agripa

¹ Quia jo' matso Agripa nnom Pablo:

—Wanaaⁿ na catseineiⁿ cantyja 'naⁿ.

Seintyja Pablo ts'oⁿoⁿ. Tooⁿ'oⁿ na tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

² Matsoom:

—Mañequiaana' na neiⁿya, 'u rey Agripa, na nndi' ñ'oom 'ndyo nnco xuee je'. Nntsjoⁿya cantyja na ntyjiiya na meiⁿ'chjoo tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ judíos nacjoya.

³ Ee 'u mantyi'ya' cha'tso costumbre na cwil'aa jaⁿ nn'aⁿ judíos ñequio cha'tso ñ'oom na tileicatjoom' m'maaⁿya. Jo' chii mats'aa ty'oo njom' na c'oom' na t'maⁿ ts'om' na nndi' ñ'oom na nntsjoⁿ.

Chiuu tyom'aaⁿ Pablo cwii tjoⁿcheⁿ na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'aⁿ

⁴ Tsoti Pablo:

—Cha'tsondye nc'iaya nn'aⁿ judíos manquiuyana chiuu na ñet'oⁿoⁿya quii'ntaaⁿna xjeⁿ na cachjoondyo ndyuaa tsjomya ndo' mati na ñet'oⁿoⁿya tsjoom Jerusalén.

⁵ Toom cwe' nla'tiuuna na nntjei'yuu'ndyena na mats'aⁿ fariseo ja ee jnda jaach'ee xuee manquiuna na ljo'. Manquiuna na mats'aa cha'na cwil'a nn'aⁿ fariseo'ñeeⁿ na cwila'candatina chiuu na t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁶ Je' m'aaⁿya ljoⁿ na nntu'xeⁿ'ndyo cwe' ee ntyjiiyaya naquii' ts'oⁿoⁿya na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja. Ee luaa' ñ'oom na tso Ty'oⁿoots'om ndaaⁿ

welooyâ na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ. Ja ntyjaa'ya ts'ooⁿya na nncue'ntyjo ñ'oom'ñeeⁿ.

⁷ Ndo' cha'tso na canchoo'we ntmaaⁿ nc'iaayâ nn'aⁿ Israel majo'ti ntyjaa'ya n'omna na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja. Jo' na tic'oomeintyjee'na na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om ñequio na xcwee' n'omna. Ndo' ja, nc'e na maluaa' ntyjaa'ya ts'ooⁿya, 'u ta Agripa, jo' na jnda tqueⁿ nt'om nc'iaaya nn'aⁿ judíos ñ'oom nacjoya.

⁸ Ticatsona' na cwila'tiuu'yo' na tiyuu' na matseilcwinnda' Ty'oots'om nn'aⁿ xeⁿ jnda tja.

Ñetco'wi' Pablo nn'aⁿ na cwilayu'

⁹ Tsoti Pablo:

—Nncō tyotseitiuuya na maxjeⁿ jndei'na' na nlcō'wi'a nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿ Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

¹⁰ Ndo' mayuu' na tcoō'wi'a nn'aⁿ naquii' tsjoom Jerusalén. Jndye nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om tiōⁿya w'aancjo ñ'oom ndyuee ntyee na cwiluiitquiendye. Ndo' mati seijomndyo na tja naⁿñeeⁿ.

¹¹ Jndye ndii' tyoco'wi'a nn'aⁿ cha'tso lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyol'uee'ndyo chiuu nnts'aa cha catjeii'ndye nn'aⁿ cantyja na cwila'yu'. Mayuu'cheⁿ na seijmei'na' ja hasta mati nt'omcheⁿ njoom na tquia tjo na tyoco'wi'a nn'aⁿ na cwila'yu'.

Matseinei'nnda' Pablo na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'aⁿ

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹² Tsoti Pablo:

—Majo' ts'iaaⁿ na tjo tsjoom Damasco ñequio ljeii na tquia ntyee na cwiluiitquiendye na mañequiaana' na jndoya ee ty'ioomna ts'iaaⁿñeeⁿ ja.

¹³ 'U ta, wa'njooⁿya nato, ndo' cha'na quiajmeiⁿ nty'iaaya chom na jnaⁿna' cañoom'luee na xueetina' nchiiti ñe'quiom'. Seixueena' ndiocheⁿ yuu m'aaⁿya ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo.

¹⁴ Cha'tsondyô tquiaandyô nomtyuaa, ndo' jndiia na seineiⁿ ts'aⁿ noōⁿ ñequio ñ'oom hebreo. Matso: “Aa ndi' Saulo, ¿chiuu na maco'wi' ja? 'U maco'wi'ndyu' cheⁿnncu' cha'na matjom quioo'jndyo na mameiⁿ ntsio' nnom ts'oom ta na ñ'eⁿ matseityuaa' ts'aⁿ juuyo'.”

¹⁵ Quia jo' tsjoo: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Ndo' matsoom noōⁿ: “Ja Jesús tsaⁿ na maco'wi'.

¹⁶ Saa quicantja', cwintyje', ee ja jnda teitquioo'ndyo njom' na nnt'ioⁿ ts'iaaⁿ 'u na nndi'ntjom' noōⁿ. Nncwji'yuu'ndyu' ljo' na jnda nty'ia' je' ndo' mati na quia nnty'ia'ti' ja.

¹⁷ Nncwañooⁿ'a 'u ljo' na ñe'cal'a nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos. Ee majñooⁿya 'u na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁸ 'U nntei'jndei' naⁿñeeⁿ na nla'noⁿ'na cha tacal'ana yuu na tia ee jo' matseijomna' cha'cwijom mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na jooⁿñe. Saa nl'ana yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om ee jo' matseijomna' cha'na mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na xueeñe. Ndo' nnc'oomeintyjee'na na m'aⁿna nacje 'naaⁿ Satanás, nnc'omna nacje 'naaⁿ Ty'oots'om. Cantyja na nla'yu'na ñ'eⁿndyo jo' na nntseit'maⁿ ts'ooⁿya jnaaⁿna ndo' maxjeⁿ matjom nndaana cha'xjeⁿ cwicandaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda lju' naquii' n'om.”

Pablo matseicanaqaⁿ ñ'oom na tso Jesús nnoom

¹⁹ Tsoti Pablo:

—Jo' chii seicandaya, 'u rey Agripa, ñ'oom na tso Jesús quia na teitquioo'ñe noōⁿ.

20 Najndyee seināⁿya ndāa nn'aⁿ tsjoom Damasco. Tsjoō na calcwe' n'omna jnaaⁿna, c'oontyjona naxeⁿl Ty'ōots'om. Mati tsjoō na cal'ana yuu na maty'iomyana' cha ca'mōⁿna' na mayuu' na jnda lcwe' n'omna. Jnda jo' majo'ti seināⁿya ndāa nn'aⁿ Jerusalén ñequio cha'waa ts'ōndaa Judea. Mati seināⁿya ndāa nn'aⁿ na nchii judíos.

21 Cwe' jnaaⁿl na tyotseināⁿya ñ'oommeiⁿl jo' na t'ue nn'aⁿ judíos ja naquii' wats'om t'maⁿ na nla'cuee'na ja.

22 Saa mateijndeii Ty'ōots'om ja. Jo' chii hasta je' ndicwaⁿ mañequiaya ñ'oom ndāa cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyende' meiiⁿ nn'aⁿ na tjaa ljo' coluiindyende. Ñ'oom na matseināⁿya meichjoo tjaa na matseicwaljoo'a ntyjati cha'xjeⁿ ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas na jluena chiuu waa na quia nluui.

23 Naⁿñeeⁿ tyoluena na maxjeⁿ wi' nntjom Cristo, nquii na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Nncueeⁿeⁿ ndo' nncwando'xcoom. Jom ts'oo najndyee na nncwando'xco na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja. Cantyja na nncwando'xcoom m'mōⁿna' ndāa jā nn'aⁿ judíos ndo' ndāa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na nquii Cristo, tsaⁿ na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ, jnda jndyo.

Pablo mal'uee'ñê chiuu ndāa nnts'aaⁿ na nntseyu' Agripa

24 Xcwe na matseineiⁿ Pablo ñ'oommeiiⁿ ndo' majndeiiito t'ō Festo. Jndeii seineiⁿ matsoom:

–Xqueⁿl 'u Pablo, matseintjeiⁿna', cwe' na jeeⁿ jndye sei'naⁿl, jo' na luaa' matjom'.

25 Saa tso Pablo:

–'U ta, ja tjaa'naⁿ na matsei'ndaa'na' xquaaⁿ. Matseitiuuyaya naquii' xquaaⁿ ndo' matseināⁿya ñ'oom na mayuu'.

26 Luaa m'aaⁿ Agripa, ts'aⁿ na matsa'ntjom. Jom tcuu ntyjeeⁿ ñ'oommeiⁿl. Jo' chii ja ñequio na t'maⁿ ts'ōōⁿ matseināⁿya jo nnoom ee ntyjiiya na jom cha'tso ñ'oommeiⁿl mantyjeeⁿ cantyja na jnda tuii, ee nchii na tuii jo' na cwe' wanty'iuu'.

27 'U ta Agripa, ¿aa matseyu' ñ'oom na tyola'ljeii profetas? Ja ntyjii na matseyu' ñ'oom na tyolue naⁿñeeⁿ.

28 Matso Agripa nnoom:

–'U cwaaⁿti matsei'tiuu' na cwe' chjoowi' ñ'oom na jnda tsu' luaa', manntseyu'ya ja ñequio Cristo.

29 Matso Pablo nnom:

–Meiiⁿ na jndye oo meiiⁿ na tijndye ñ'oom na jnda jndi' tsjoō ñequio cha'tsondyende nn'aⁿ na cwindye na matseināⁿya, toom cwe' na nnts'aa Ty'ōots'om na nc'om'yo' cha'na m'aaⁿ ja cwe' na nchii na chu'tyeⁿndyo' cha'na chu'tyeⁿndyo ja, saa na nlayu'yo' cha'xjeⁿ na matseyu'a.

30 Jnda seineiⁿ Pablo ñ'oommeiⁿl teintyjee' rey'ñeeⁿ ñequio gobiernom, ñ'eⁿ Berenice, ñequio cha'tso nn'aⁿ na meindyuaandyende ñ'eⁿndyena.

31 Jluina ch'eⁿ. Tyola'neiⁿ ntyjeena ndāana. Jluena:

–Tjaa ljo' s'aa tsaⁿm'aaⁿl na tseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ oo na nljoo'ñê w'aancjo.

32 Tso Agripa nnom Festo:

–Nndaā na ndyaañe tsaⁿm'aaⁿl xeⁿ nchii na tcaaⁿ na nncu'xeⁿ nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma jom.

27

Pablo cwilacwanomna jom tsjoom Roma

¹ Jla'tiuuna na njñoomna Pablo ndyuaa Italia. Jo' chii tioona cwenta jom ñequio nt'omcheⁿ praso l'o capeitaⁿ na jndyu Julio, ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro na jndyuna' Augusto. Ndo' ja Lucas, tjoñ'aⁿ ñ'eⁿ Pablo.

² Saacuoyâ w'aandaa. Ndo' tjañ'eⁿ Aristarco ñ'eⁿndyô. Jom ts'aⁿ tsjoom Tesalónica ndyuaa Macedonia. Ndo' w'aandaa'ñeeⁿ jnaⁿna' tsjoom Adramitio na wjaana' njoom na m'aⁿ 'ndyoo ndaaluee ndyuaa Asia. Jnda tuoyâ, mana saayâ.

³ Cwiicheⁿ xuee squiaayâ tsjoom Sidón. Ndo' Pablo, s'aa Julio na wi' ts'om jom. Tquiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom' na nncjaacando'yaaⁿ nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye ndo' na nntei'x'eeyana jom.

⁴ Jnda chii saacuonndaa'â w'aandaa. Jnaayâ tsjoom Sidón. Saanquiandyô nandyee' ndyuaaxeⁿncwe Chipre ee jo' jo' tijndeiti maqui'caljoo jndye sta w'aandaa cantyja na tsaayâ.

⁵ Saawi'nōoyâ ñ'eⁿ w'aandaa nacjee' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Panfilia. Squiaayâ tsjoom Mira ndyuaa Licia.

⁶ Jo' jo' ljeii capeitaⁿ w'aandaa na jnaⁿna' tsjoom Alejandría na wjaana' ndyuaa Italia. Tsoom na jo' cuoyâ. Jo' chii tuoyâ juuna'.

⁷ Jndye xuee niom tyotsaayâ. Nc'uaa' chii saacatsquiaayâ ndyeyu yuu na waa tsjoom Gnido. Ndo' na taleicandaa nntsaandyeyuuyâ na ndicwaⁿ maqui'caljoo jndye sta w'aandaa, jo' chii saanquiandyô tei'nōoyâ ndyuaa Salmón, saawi'nōoyâ nacjee' ndyuaaxeⁿncwe Creta.

⁸ Jeeⁿ ndyaa' nc'uaa' saawi'nōoyâ nacañoom'wi' tyuaa'ñeeⁿ. Chii squiaayâ cwii joo na ndyoo' tsjoom Lasea na jndyuna' Buenos Puertos yuu na tjaquiee'ndii'ñe ndaaluee.

⁹ Jndye xuee t'ōoyâ nato ñ'eⁿ w'aandaa nc'e na tis'a m'aaⁿ jndye. Ndo' je' jnda tue'ntyjo ncuee na teincuu' na cwii nncjaati w'aandaa ee jnda macwitsaaquiaâ'â ncueesua'. Jo' chii Pablo seijnōoⁿōⁿ n'om nn'aⁿ.

¹⁰ Matsoom:

—Luaa matsei'nōⁿa 'o re, xeⁿ nntsaatyaaya nntjōoⁿya nata', ndo' t'maⁿ nntsuundyō. Nchii macanda canchuu ñequio w'aandaa, saa mati ncjōoya nncwjaaya.

¹¹ Saa capeitaⁿ seiyoomb'm ñ'oom na tso ts'aⁿ na maleiñ'oom w'aandaa ñequio ts'aⁿ na 'naaⁿ juuna'. Ñ'oom na tso Pablo t'icatseiñ'oom'ñê.

¹² W'aandaa'ñeeⁿ meintyjee'na' yuu na maxjeⁿ cwi'oomeintyjee' l'aandaa. Saa ticuee'cheⁿ na ya na jo' jo' nncwintyjee'na' naquii' ncueesua'. Ndo' majndyendyetina cwiluena na tsaatsaayaayâ. Jluena aa nchii nnts'aana' na nntsquiaañōoyâ yuu na cwi'oomeintyjee' l'aandaa tsjoom Fenice majuu ndyuaaxeⁿncwe Creta. Ee jo' jo' ya nljoo'ndyô ncueesua' ee tijndeii mawinom jndye.

Jndeii tío jndye ts'om ndaaluee

¹³ Jndyo jndye tijndeii tijndeii. Tjantquiena' w'aandaa jo ntyja na cwit-saayâ. Jo' chii jla'tiuuna na ya na nntsaayâ. Quia jo' xjo na majaacue quii' ndaaluee cha nncwintyjee'cheⁿ w'aandaa, jla'wena juuna'. Chii saayâ saawi'nōoyâ cañoom'wi' tyuaaxeⁿncwe Creta.

¹⁴ Tyoowijndye na saayâ ndo' tei'caljoo jndye t'maⁿ w'aandaa. Majuu ndyuaaxeⁿncwe Creta jnaⁿna' jondo' cantyja na cwicalui' cancjuu ntquiee'.

¹⁵ Jndye'ñeeⁿ tjomñe w'aandaa. Tyotseilcwe'na' juuna'. Jo' chii 'ndyaatōoyâ, cjaañ'oomto jndye juuna' yuu na ñ'e'cjaañ'oomna'.

¹⁶ Tei'nōoyâ cwii ndyuaaxeⁿncwe chjoo na jndyu Claudia. Jo' jo' ticuee'cheⁿ na jeeⁿcheⁿ jndeii m'aaⁿ jndye. Tyolajndaayâ ndo' juu xuljoo na tsaacantyjaandyô, nc'uaa' chii jnda tuayâ'â juuna' ts'om w'aandaa.

17 Jndā tuāā'â xuljoo ts'om w'aandaa jla'tyeⁿna w'aandaa ñequio l'uaa cha tintyuii'na'. Nquiaana xeⁿ nncjaac'oo' w'aandaa cwii joo na jndyuna' Sirte yuu na jndye tei' ñjom. Jo' chii to'ñoomna liaa ntmeiⁿ na macwjaa'ñena' jndye ee ñe'cala'xjeeⁿndyena na jndei mantquie jndye w'aandaa. Jndā jo' 'ndyetonā tiantquie jndye juuna'.

18 Teincoo cwiicheⁿ xuee ndicwaⁿ jndei maqui'caljoo jndye w'aandaa. Jo' chii to'na tyotjeii'na canchuu ts'omna'. Tyotuee'na joona' ts'om ndaaluee cha na nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

19 Ndo' xuee jndā ndyee cha'tso l'oo ts'iaaⁿ cwentaa' w'aandaa ncjooyâ tyotjeii'â joona' ñequio luaayâ, tyotuaā'â joona' ts'om ndaaluee.

20 Jndye xuee taticanty'iaayâ ñe'quiom' meiⁿ cancjuu. Ndo' jeeⁿ ndya' jndei tyoqui'caljoo jndye t'maⁿ w'aandaa hasta tyolatuuuyâ tjaa chiuu cwii ya, maxjeⁿ nncwjaayâ.

21 Jndā jaach'ee xuee tacocwaa'â. Jo' chii teintyjee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ. Matsoom:

—O re, yati xeⁿ cwe' jndye'yo' ñ'oom na tsjoo xjeⁿ na m'aaⁿya Creta na tinguiooya. Quia jo' xocatjooⁿya na nmeiⁿ, ndo' meiⁿ canchuu xocatsuuna'.

22 Saa je' matsjoo c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee meiⁿcwiindyoo xocwjaaya macandā nquii w'aandaa nntsuuna'.

23 Ee ja matseixmaⁿya cwentaa' Ty'oots'om ndo' mandi'ntjoⁿya nnoom. Tsjom teincoo je' jñoom cwii ángel cwentaaⁿaⁿ na m'aaⁿya.

24 Matso ángel'ñeeⁿ nooⁿ: “Tinc'oom' 'u Pablo na nquia' ee maxjeⁿ nncue' na m'aaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma. Ndo' cantyja 'naⁿ 'u cha'tso nn'aⁿ na quio ñ'eⁿ, Ty'oots'om nnts'aa na ticwjena.”

25 Jo' chii 'o re c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee ja matseyu'a na nnts'aa Ty'oots'om cha'xjeⁿ na tso ángel nooⁿ.

26 Saa nncjaaju'yuuna' jaa cwii ndyuaaxeⁿncwe.

27 Teinom cha'na quin'oom xuee na tyotsaayâ chii squiaayâ ndaaluee Adria. Lomañjaaⁿ maju' jndye w'aandaa na wjaana'. Cha'na xcwe tsjom ndo' jla'noⁿ nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa na manndyoo' nntsquiaayâ yuu m'aaⁿ tyuaa.

28 Tuee'na 'naⁿ na nnty'iaana cwanti njoom naquii' ndaatoo ndo' jliuna njoom cha'na ntquuu nc'aa. Ty'ety'etina chii jliuna njoom cha'na quin'oom nc'aa.

29 Nquiaana na nnqui'ljoo w'aandaa ljo'. Jo' chii tuee'na ñequiee xjo quii' ndaaluee na ñjoomna' jo ts'aaⁿ w'aandaa na nl'ana' na nncjaawintyjee'cheⁿna'. Jndā jo' ñequio na chjoo' n'omna cwii tyomeindo'tina na nleixuee.

30 Jndā jo' nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa jla'tiuuna na nlei'nomna. Jo' chii ty'ena sta w'aandaa. Cwe' l'ayana na ndoo' cwituee'na ncjo naquii' ndaaluee na nl'ana' na nncjaameintyjee'cheⁿ w'aandaa. Saa tiyuu', ee xuljoo cwituee'na quii' ndaaluee na nlei'nomna.

31 Saa Pablo matsoom nnom capeitaⁿ ñequio sondaro 'naaⁿ:

—Xeⁿ naⁿm'aⁿ ticaljoo'ndye ts'om w'aandaa quia jo' 'o xocandāa nlui'n'maaⁿndyo' ñjaaⁿ.

32 Jo' chii tyjee sondaro ts'uaa na chu'tyeⁿ xuljoo. Mana 'ndyena na tjawjaana'.

33 Quia na jaawindyoo' nleixuee seineiⁿ Pablo ndāa nn'aⁿ na cwa'na. Matsoom:

—Je' jndā quin'oom xuee na m'aⁿyo' na chjoo' n'om'yo', tyoocwa'yo', ndo' tyoonda'yo'.

³⁴ Jo' chii mats'aa ty'oo ndaa'yo' na nlcwa'yo' cha nnc'omjndei' n'om'yo' ee meiⁿcwiindyo' xocwje'yo'. Cha'tsondyo' nlui'n'maaⁿndyo'.

³⁵ Jnda' tsoom na luaa' to'ñoom tyoo'. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om jo ndaa' cha'tso naⁿñeeⁿ. Jnda' jo' tyjeeⁿ juuna', toqⁿoⁿ na macwaaⁿaⁿ.

³⁶ Ndo' na luaa' s'aaⁿ cha'tsondyena ty'omt'maaⁿndyena n'omna. Mati joona to'na tcwa'na.

³⁷ Na cha'tsondyô na m'aaⁿyâ ts'om w'aandaa, we siaⁿnto waljoo' ndyeeⁿaaⁿ nchoo' ngui nchoo' yomndyô.

³⁸ Jnda' na tjacjoona na tcwa'na, quia jo' tyotioomna canchuu lqueeⁿ trigo ts'om ndaaluee cha nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

Tjac'oo' w'aandaa ndo' na tei'ndaa'na'

³⁹ Quia na jnda' teixuee, nn'aⁿ na cwilei'ñ'om w'aandaa tîcata'naaⁿna ndyuaa'ñeeⁿ. Saa' jliuna cwii joo yuu na tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluee yuu ñequii' ts'otei'. Jla'tiuuna ya xeⁿ ndaa' nl'ana na nncjaaquiee' w'aandaa jo' jo'.

⁴⁰ Quia jo' ncjo na tuee'na ts'om ndaaluee na nncjaawintyjee'cheⁿ w'aandaa, tyjena l'uaa na ñjoomna'. 'Ndyena ncjo'ñeeⁿ ts'om ndaaluee. Ndo' jla'canaⁿna n'oom pala' na jla'tyeⁿna ee joona' cwileil'uee'ndyena na wjaantquiena' w'aandaa. Ndo' jla'ntyjana liaa jo sta w'aandaa na macwjaa'ñena' jndye cha wjaantquiena' w'aandaa. Jnda' chii to' w'aandaa na wjaana' jo yuu tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluee.

⁴¹ Saa' squiaayâ cwii joo yuu cwitjom we tsei' ndaa. Mana tjac'oo' sta w'aandaa naquii' tei' yuu na cañjeiiⁿ m'aaⁿ ndaa. Mana taticandaa' nntjeii'ndyena juuna'. Ndo' ts'aaⁿna' jnaⁿna' na tjatyuii' s'aa nmoⁿ t'maⁿ.

⁴² Quia jo' jla'tiuu sondaro na nla'cwjeena praso cha tinc'oota'ljoo' naⁿñeeⁿ na mana nlei'nomna.

⁴³ Saa' capeitaⁿ ñe'cwañom'm Pablo. Jo' chii tinquiaaⁿ na nla'cwjee sondaro praso. Ndo' praso na 'naaⁿ na nnta'ljoo' sa'ntjoom na joona najndyee catuee'ndyena ts'om ndaaluee, c'oota'ljoo'na cha nlquiena tyuaatcwii.

⁴⁴ Ndo' nt'omcheⁿ c'oontyjondye cjoo' lcaa' oo cjoo' lcaa'ntaⁿ na tyuii' w'aandaa. Jo' na cha'tsondyô ya squiaayâ tyuaatcwii.

28

'Naa' na tyoch'ee Pablo na tyom'aaⁿ ndyuaaxeⁿncwe Malta

¹ Jnda' na jlui'n'maaⁿndyô nawi'ñeeⁿ chii jliuuyâ na Malta jndy ndyuaaxeⁿncwe yuu squiaayâ.

² Nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ l'ana na ya nn'aⁿndyena ñ'eⁿndyô. Jla'canaaⁿndyena chom. Jluena na calawiindyô, ee jeeⁿ teiⁿ ndo' jnda' macwiwa'.

³ Pablo seixcweeⁿ cwii saa' n'oom teincwe. Ndo' quia na tiom joona' naquii' chom jlui'nom cwii catsuu na maleinomyo' chom. Mana t'uiiyo' ts'ooⁿ tyeⁿ.

⁴ Ndo' nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ quia na nty'iaana na tiñe'ca'ndiyo' ts'ooⁿ tyola'neiⁿ cheⁿnquieena ndaa' nc'iaana. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ! ¿aa nchii maxjeⁿ ts'aⁿ na ñeseicwjee nn'aⁿ jom? Ee meiiⁿ na jlui'n'maaⁿñe' ts'om ndaaluee saa' je' maxjeⁿ nntioom cantyja na tis'a ñes'aaⁿ nncueeⁿeⁿ.

⁵ Saa' Pablo seitei'ncweeⁿeⁿ ts'ooⁿ. Mana tiooñeyo' naquii' chom. Tjaa na teinoom'm.

⁶ Naⁿñeeⁿ tyomeindoo'na, jla'tiuuna na nncwjaa'ñena' tcoo' Pablo oo na mats'ia jo' cwe' nnquiooñetoom mana nncueeⁿeⁿ. Saa' jnda' tjawiquiuu'

na meindoo'na, cwinty'iaana na tjaa na teinoom'm, jo' chii cwiche' ljo jla'tiuuna. Jluena na jom cwii ty'ooots'om.

⁷ Ndyoo' yuu tyolawindyô waa tyuaa cwentaa' ts'aⁿ na cwiluiitquieeñeti tyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ. Publio jndyu tsaⁿñeeⁿ. Tsoom na caljoo'ndyoyaayâ waⁿ'aⁿ. Quia jo' ljoo'ndyô jo' jo' cwii ndyee xuee. Seiñ'oom'ñê jâ tquiaaⁿ na tcwaa'â.

⁸ Ndo' seijomna' na wii' tsoyeeⁿ. Matseicona' juu ndo' mateii' ndaaniom'. Tjantyyaa' Pablo tsaⁿñeeⁿ. Seineiⁿ nom Ty'ooots'om. Jnda chii tiom l'ooⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ, sein'maaⁿ juu.

⁹ Jnda tuui na luaa', nt'omcheⁿ nn'aⁿwii ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ ty'entyjaa'na Pablo, ndo' n'maaⁿna.

¹⁰ Jndye naya l'a naⁿñeeⁿ jâ. Ndo' quia na saacuoyâ w'aandaa na macwit-saayâ, tqiana cha'tso 'naⁿ na nleil'uee'ndyô yocheⁿ na cwitsaayâ.

Na tuee' Pablo tsjoom Roma

¹¹ Jnda teinom ndyee chi' na squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ ndo' saacuoyâ w'aandaa'ñeeⁿ. Juuna' jnaⁿ'na' tsjoom Alejandria, saa tjameintyjee'yana' ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ cha'waa ncueesua'. Juuna' ñoom 'ndyoonom Cástor ñequio Pólux.

¹² Saayâ squiaayâ tsjoom Siracusa yuu na cwi'oomeintyjee' l'aandaa. Jo' jo' ljoo'ndyoyaayâ cwii ndyee xuee.

¹³ Jluu'â jo' jo'. Saasaatyaayâ saawi'nooyâ cañoom'wi' ndyuaa hasta xjeⁿ na squiaayâ tsjoom Regio. Teincoo cwicheⁿ xuee jndyo jndye na jnaⁿ'na' jo ndo' cantyja na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Tjantquie jndye'ñeeⁿ w'aandaa jo cantyja na cwitsaayâ. Ndo' xuee jnda we squiaayâ tsjoom Puteoli. Jo' jo' jluu'â w'aandaa na macanda.

¹⁴ Tsjoom'ñeeⁿ jliuuyâ nt'om nn'aⁿ na cwila'yu'. Jluue naⁿñeeⁿ na caljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii ntquiee' xuee. Jo' na ljoo'ndyô. Jnda chii saayâ tsjoom Roma.

¹⁵ Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Roma, quia na jndyena na mañjomndyô nato, quia jo' nt'omndye joona tquiocatjomndyena jâ xjeⁿ tsjoom Foro de Apio ndo' nt'omndye joona tquiocatjomndye jâ cwii joo na jndyu Tres Tabernas. Jnda na nty'iaa' Pablo naⁿñeeⁿ tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'ooots'om ndo' ty'oomt'maaⁿñê ts'oom.

¹⁶ Quia na jnda squiaayâ tsjoom Roma, capeitaⁿ tquiaaⁿ cwenta praso l'o ts'aⁿ na cwiluiitquieeñe cantyja 'naaⁿ sondaro. Saa Pablo tqiana na wandyo' nnc'oom ñequio cwii sondaro na nnts'aa cwenta jom.

Pablo mañequiaa' ñ'oom' Ty'ooots'om tsjoom Roma

¹⁷ Jnda ndyee xuee na squiaayâ, tqeeⁿ Pablo nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' lan'om cwentaa nn'aⁿ judíos tsjoom'ñeeⁿ. Quia na jnda tjomndyena seineiⁿ ndaana. Matsoom:

—O nn'aⁿya mei'chjoo tjaa ljo' s'aaya nacjoo nc'iaaya nn'aⁿ judíos, mei' nacjoo' costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo. Saa meiiⁿ na ljo' t'uena ja na praso tsjoom Jerusalén. Tioona ja luee nn'aⁿ romanos.

¹⁸ Ndo' naⁿñeeⁿ taⁿna na catsjoo nnc^o chiuu waa. Jnda jndyena ñ'oom'ñeeⁿ ñe'cala'candyaandyena ja ee jla'noⁿ'na tjaa ljo' s'aa na tseixmaⁿ na c'io.

¹⁹ Saa tical'ue n'om nn'aⁿ judíos na ljo'. Jo' na jndei'na' s'aa ty'oo na nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoomwaañe nncu'xeeⁿ ja. Saa ja nchii na maquaⁿya ñ'oom nacjoo nn'aⁿ ndyuaa tsjomya na jndyoo ñ'jaaⁿ.

²⁰ Tqeeⁿndyo 'o na nnty'iaaya 'o ndo' na nntseinaⁿya ñ'eⁿndyo'. Ee cantyja 'naaⁿ na matseyu'a na jnda jndyo nqueⁿ na ntyjaa' n'ooⁿ jaa nn'aⁿ judíos na nncwji'n'maaⁿñe jaa, jo' na chu'tyeⁿndyo ñequio l'uaancjomeii'ñe.

21 Quia jo' jluena nnoom:

—Jâ meiⁿcwii carta tyoocwjee' na m'aaⁿyâ na nnaⁿna' ts'onⁿdaa Judea na matseineiⁿna' cantyja 'naⁿl. Ndo' mati nc'iaaya nn'aⁿ judíos na cwiquie ñjaaⁿ tjaa'naⁿ ñ'oom cotuee'na nacjo'.

22 Saa ñe'candyaayaayâ chiuu waa na matsei'noⁿl cantyja 'naaⁿl ñ'oom xco na cwilayu'yo' ee manquiuuyâ na cha'tso nn'aⁿ cwiluena na tis'a ñ'oom'ñeeⁿ.

23 Jo' chii jla'jndaa'ndyena cwaaⁿ cwii xuee na nntjomndyennda'na. Quia na tue'ntyjo xuee'ñeeⁿ jndyendye nn'aⁿ tjomndye yuu mac'eⁿ Pablo. Cwitsjoom toⁿoⁿ tyotseineiⁿndaana hasta xjeⁿ na tmaaⁿcheⁿ. Tyotseineiⁿ cantyja na matsaⁿntjom Ty'oⁿots'om. L'ue ts'oom na nla'noⁿna cantyja 'naaⁿl Jesús. Jo' chii tjac'oomna' na seineiⁿ cantyja 'naaⁿl ljeii na tqeⁿ Moisés ndo' cantyja 'naaⁿl ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

24 Nt'om naⁿñeeⁿ jla'yuna ñ'oom na seineiⁿ, ndo' nt'om naⁿñeeⁿ ticala'yuna.

25 Ticatjoom' jla'tiuuna ñ'oom na jndyena. Jo' chii t'oom'ndyena. Saa tsojndyee Pablo cwii ñ'oom ndaana. Matsoom:

—Mayuu' ñ'oom na seijndo' Espíritu Santo ts'om profeta Isaías. Juu ñ'oom'ñeeⁿ seineiⁿ ndaa welooya na ñet'om teiyo.

26 Matsoom:

Cja' na m'aⁿ naⁿm'aⁿl. Catsu' ndaana:

Luaa matseicandii Ty'oⁿots'om 'o:

'O mayuu' ndye'yo' saa xocala'noⁿyo'.

Ndo' mayuu' na nnty'ia'ndaⁿyo' saa xoqueⁿyo' cwenta.

27 Ee jnda teiquie' n'om'yo'.

Jnda s'aana' ñ'eⁿndyo' cha'cwijom na candaa'yo'.

Ndo' jnda s'aana' cha'cwijom na nchjaa'yo'.

Jeeⁿ cachjoo cwila'noⁿyo' cantyja 'naaⁿl Ty'oⁿots'om.

Jo' na matseijomna' 'o na ndoo' nchjaa'yo' ndo' na candaa'yo'.

Jo' chii xolcwe' n'om'yo' ndo' na luaa' waa xocatseit'maⁿ ts'oⁿya jna'yo'.

28 Tsoti Pablo:

—Saa cala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿl ñ'oom naya 'naaⁿl Ty'oⁿots'om na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ. Na je' xuee na cwii wjaana', nncjaa ñ'oomwaa na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Joonaa ndyena juuna'.

29 Jnda na tso Pablo ñ'oomwaa' mana t'oom'ndye nn'aⁿ judíos. Jndye ñ'oom cwityola'neiⁿ cheⁿnquieena ndaa nc'iaana.

30 Candaa' we chu ljoo'ñe Pablo cwii w'aa na cwe' tyotioml'uaaⁿ na tyom'aaⁿyaaⁿ. Ndo' neiⁿl ts'oom cha'tso nn'aⁿ na tyo'oocajndoo' jom.

31 Tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿl na matsaⁿntjom Ty'oⁿots'om ndo' tyo'mooⁿ cantyja 'naaⁿl Ta Jesucristo. T'maⁿ waa na tju'naaⁿñena' na tyotseineiⁿ. Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ seitsaaⁿñe jom.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Roma

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Roma

¹ Ja Pablo cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo. Jom ty'ioom ts'iaaⁿ ja na matseixmaⁿya ts'aⁿ na majñom Ty'oōts'om jo ndaaⁿ nn'aⁿ na ñnequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ cantyja na macwji'n'maaⁿñê joona.

² Matseicwanom Ty'oōts'om ñ'oom na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ. Tandyo xuee t'moōⁿ na ljo' nnts'aaⁿ ñequio ñ'omndyuee profetas. Jla'ljeiina ñ'oom'ñeeⁿ na lju' la'xmaⁿna'.

³ Juu ñ'oom naya'ñeeⁿ mat'uiina' cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ, nquii Ta Jesucristo. Cantyja na ts'aⁿ jom, tuiiñê tsjaaⁿ 'naaⁿ rey David na jndyowicantyjoo'.

⁴ Jndaⁿ chii t'moⁿ Espíritu Santo na Jnda Ty'oōts'om juu ndo' waa najndeei. Teitquioo' naljo' ee jndaⁿ na tue' tando'xco quii'ntaaⁿ l'oo.

⁵ Ndo' cantyja 'naaⁿ jom macandaya naya na matseixmaⁿ Ty'oōts'om na majñoom ja ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Ee l'ue ts'oom na meiⁿquiayuucheⁿ caliu nn'aⁿ na t'maⁿ waa na jndaⁿ s'aaⁿ, cha cala'yu'ya n'omna ndo' cala'candana jo nnoom.

⁶ Mati mañ'oomna' 'o, ee maqueeⁿñê 'o na cala'xmaⁿyo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

⁷ Matseicwanōⁿ cartawaa na m'aⁿ cha'tsondyo' 'o na candya' ts'om Ty'oōts'om na m'aⁿyo' Roma, na maqueeⁿñê na cwiluiindyō' cwentaaⁿaⁿ. Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om ñequio Ta Jesucristo quiana na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana ñequio naya na laxmaⁿna.

Ñe'cjaacando' Pablo nn'aⁿ na cwila'yu' Roma

⁸ Najndyee nc'e Jesucristo, mañequiaya na quianl'uaa' Ty'oōts'omya cantyja 'naⁿyo'. Ee meiⁿyuucheⁿ na mawaya, ya ñ'oom cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja na cwila'yu'ya ñ'om'yo' ñ'eⁿñê.

⁹ Manoom'm na mayu'a na ticjomeintyjaa'a na macaⁿa nnoom na catei-jneiⁿ 'o. M'aaⁿya na xcwee' ts'oōⁿya na mandi'ntjoⁿya nnoom. Ndo' ñequii'cheⁿ matseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ Jesucristo.

¹⁰ Ñequii'cheⁿ na macaⁿa nnom Ty'oōts'om cha xeⁿ na jom l'ue ts'oom nncue'ntyjo na ndaaⁿ nncjocandoō'a 'o.

¹¹ Ee ntyjaa'ya ts'oōⁿya na nncua'cañoōⁿya na nnteijndeiya 'o ñequio ñ'oom' Ty'oōts'om cha nntsana'jnda'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹² Luaa' l'ue ts'oōⁿ cha juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê ñequio juu na matseyu'ya ts'oōⁿya tjoom' nnteijndeiina' 'o ndo' nnteijndeiina' ja.

¹³ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oōts'om, l'ue ts'oōⁿ na caliu'yo' na jndye ndii' tyotseijndaa'ndyo na nncua'cañoōⁿya 'o, saa ñeseicu'na' ja. Luaa' waa na ñetqueⁿ ts'oōⁿ, cha cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na nnts'aaya majndyeti nn'aⁿ nntioondye l'oōⁿ, ndo' mati 'o nntsaala'noⁿti'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'xjeⁿ quiluii quii'ntaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁴ Ee matseijomna' ja cha'cwijom cwii ts'aⁿ na t'maⁿ chujnaⁿ, tseixmaⁿya na ljo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, ndo' mati ndaaⁿ meiⁿquia nn'aⁿ na tjachuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ. Oo ndaaⁿ nn'aⁿ na jndo' n'om cantyja 'naaⁿ ljeii, ndo' mati ndaaⁿ nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ ljeii.

¹⁵ Jo' chii jeeⁿ queeⁿ ts'oōⁿya na mati ñnequiaya ñ'oom na macwji'n'maaⁿñê Ty'oōts'om nn'aⁿ ndaaⁿ 'o quia na nncuaya na m'aⁿyo' Roma.

Waa najndeii ñ'oom naya

16 Tijnaaⁿa cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om, ee juuna' cwiluiiñena' najneiⁿ na macwji'n'maaⁿñê meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'oom naya'ñeeⁿ. Najndyee mach'eeⁿ na ljo' ñequio nn'aⁿ judíos ndo' mati ñequio meiⁿquia nn'aⁿ.

17 Juu ñ'oom naya'ñeeⁿ matseicandiina' chiuu mach'ee Ty'o^ots'om na maqueeⁿ jaa na tjaa jnaⁿ laxmaaⁿya jo nnoom nc'e na cwila'y^u'ya n'o^oya ñ'eⁿ Jesucristo. Ee waa ñ'oom'm na teiljeii na matsona' na ljo': "Nquii ts'aⁿ na maqueeⁿ Ty'o^ots'om na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ, catseyu'ya ts'om tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê."

Cha'tsondye nn'aⁿ jnda jla'tjoondyena

18 Ee xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ matseicanooⁿ Ty'o^ots'om na matseiw'eeⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwil'a cha'tso nnom na cwajndii ñequio natia. Na nmeiiⁿ cwil'ana, cwila'l^cwe'na nt'om nn'aⁿ na ñe'caliu ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿaⁿ.

19 Ee naquii' n'omna maxjeⁿ manquiuyana ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om ee manquiityeeⁿ jnda t'mooⁿ chiuu matseixmaaⁿ ndaana.

20 Ee ljo' na titquioo' na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om ndaⁿ nncwajnaaⁿ ts'aⁿ jo' quia na manty'iaa' cha'tso na s'aaⁿ. Ee xjeⁿ na tuiicheⁿ tsjoomnancue cwiwitquioo'ya na jom cwiluiiñê Ty'o^ots'om ndo' cha'waa xuee waa na jneiⁿ. Jo' chii nn'aⁿ natia ljo' cwil'a xocandaⁿ nluena na tjaa'naⁿ jnaⁿ cachona, meiⁿ xocandaⁿ nta'ñoom'ndyena.

21 Ee meiiⁿ na cwila'noⁿna cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om saa maxjeⁿ ticala't'maaⁿndyena jom cha'xjeⁿ na macaⁿna'. Meiⁿ na quianl'uaaⁿaⁿ tiñe'nquiiana. Ndo' joo ñ'oom na tyom'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ chiuu cwiluiiñê jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo joona'. Jo' chii s'aana' ntjeiⁿ naquii' n'omna, ndo' na ljo' cwiljo na jaaⁿñe naquii' n'omna.

22 Meiiⁿ na cwiluena na la'xmaⁿna nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, saa cwinooⁿ na cwe' ntjeiⁿndyena.

23 Ndyena na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om na ticantycwii na wando' na m'aaⁿ yuu na jeeⁿ neiⁿncoo'. To'yoona na cwila't'maaⁿndyena ndyueendaⁿ nn'aⁿ na cwintycwii na ta'ndo', ñequio cantsaa ñequio quioo' na cwi'ooca' ñequio quioo' na tjaa'naⁿ nc'ee'.

24 Jo' chii 'ndiito Ty'o^ots'om na cal'atona meiⁿquia na ntjeiⁿ na ñe'cal'ana na cwajndii na queeⁿ n'om seiina na cantyja 'naaⁿ joona' ñel'ana cwii na jeeⁿ jnaaⁿ ñequio ntyjeena.

25 Ticala'y^u'na ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Yacheⁿ jla'y^u'na ñ'oom na cwe' cantu. Ee tyola't'maaⁿndyena 'naⁿ na s'aaⁿ nchii nqueⁿ na s'aaⁿ cha'tso nnom. Ndo' matsona' na ñequii'cheⁿ cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom cha'waati xuee. Cal'a cha'tsondye nn'aⁿ naljo'.

26 Macwe' nc'e jo' chii 'ndiito Ty'o^ots'om joona na cal'ana ljo' na mach'ena' nquiuna na ñe'cal'ana. Hasta yolcu tquiandyendaⁿ ntyjelcu ndo' nchii ljo' teincoondyena.

27 Ndo' mati naⁿnom nchii macanda cwe' ñequio yolcu tyom'aⁿna. Sei-jmeiⁿtina' joona na queeⁿ n'omna nc'iaana. Tyom'aⁿna meiiⁿ ñ'eⁿ ntyjenomna, ndo' nchii ljo' teincoondyena, cwii na jnaaⁿticheⁿ. Ndo' na ljo' l'ana, tyota'wi'ndye cheⁿnquieena, tiomndyena ñequio seiina na ntjeiⁿ ljo' ñel'ana.

28 Ndo' nc'e na l'ayana na tsuu' n'omna Ty'o^ots'om, jo' chii mati 'ndiitoom na cal'atona meiⁿljo'cheⁿ natia na ñe'cal'ana.

29 M'aⁿna na cwil'ana cha'tso nnom na ticaty'iomyana'. Cha'na ts'aⁿ na cwe' m'aaⁿya ñ'eⁿ x'iaa', oo ts'aⁿ na ntjeiⁿ ljo' mach'ee ñ'eⁿ x'iaa' oo ts'aⁿ na matseiqueeⁿ ts'om 'naaⁿ x'iaa', ts'aⁿ na ticatseiñ'oom'ñe yuu na

maty'iomyana', ts'aⁿ na taa' ts'om x'iaa', ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ, ts'aⁿ na matseintja'ñe ñequio x'iaa', ts'aⁿ na manquiu'nn'aⁿ x'iaa', ts'aⁿ na matsei'ndaa' ts'om x'iaa', ts'aⁿ na cwe' matseinei^{nto} chiuu waa ñ'oom na mandii cantyja 'naaⁿ x'iaa',

³⁰ ts'aⁿ na mation'oom x'iaa', ts'aⁿ na ticuee' ts'om Ty'ooots'om, ts'aⁿ na wi'ñe ñequio x'iaa', ts'aⁿ na s'añe scuñe, ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿⁿquii, ts'aⁿ na matseijndaa'ñexco natia, ts'aⁿ na ticatseit'maaⁿñe nn'aⁿ na nda juu,

³¹ ts'aⁿ na tiñequiaañe na nntsei'noⁿ yuu na ya oo yuu na tia, ts'aⁿ na meiiⁿ na ñ'oom 'ndyoo saa xocatseicanda, ts'aⁿ na ticajnda ntyjii ljo' cwiitjoom nc'iaa', ts'aⁿ na tixocatseit'maⁿ ts'om x'iaa', ts'aⁿ na tic'oom na wi' ts'om nn'aⁿ,

³² joona manquiuujndaa'ndyena na jnda seijndaa'ñe Ty'ooots'om na nntsuundyee nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwil'a, saa meiiⁿ na ljo', wjaana' na 'ool'ana na ljo', ndo' yacheⁿ ya nquiuna quia na cwinty'iaana na majo'ti cwil'a nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

2

Xcwe macu'xeⁿ Ty'ooots'om nn'aⁿ

¹ Cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, catsei'noⁿ na tjaa'naⁿ yuu cowañoom'na' 'u, nts'oona' 'ñeeⁿ cwiluiindyuu', maco'wi'ndyuu' cheⁿⁿncu' quia na jeeⁿ matsu' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ jeeⁿ tiann'aⁿndye ndo' majo'to ljo' na cwil'ana mache' 'u.

² Ee manquiuuyaaya quia na nt'uiityeⁿ Ty'ooots'om nn'aⁿ na cwil'a na nmeiiⁿ, nncu'xeeⁿ joona cantyjati na mayuu' na l'ana.

³ 'U na matseitiuu' na cats'aaⁿ na cat'uiina' nn'aⁿ na cwil'a na nmeiiⁿ, ¿aa ndya' matseitiuu' na tixocat'uiina' 'u ndo' ljo'waayu mache' cha'xjeⁿ naⁿñeeⁿ?

⁴ Cwa ndya' candaa' ts'om' na ntso' na cajnda ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyuu'. Jom na jeeⁿ t'maⁿ ts'oom ñ'eⁿndyuu', ndo' waljoo'cheⁿ na wi' ts'oom 'u. ¿Aa ticatsei'noⁿ na luaa' mach'eeⁿ cha cjaañ'oomna' 'u na calcwe' ts'om' jnaⁿ?

⁵ Saa 'u nchii jo' ñe'catsa', 'u maxjeⁿ quie' ts'om', tiñe'calcwe' ts'om'. Maty'iomna' cantyja 'naⁿ na matseit'ue'ya' na cat'uiina' 'u. Ee nncue'ntyjo xuee na nncu'xeⁿ Ty'ooots'om cha'tso nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana'.

⁶ Maquialjo'cheⁿ manquiiityeeⁿ ññequiaaⁿ na ticwii cwii ts'aⁿ nncwantjom cantyjati na jnda ñes'aa.

⁷ Ndaa joo nn'aⁿ na cwijoo' n'om na cwil'a yuu na maty'iomyana' na cantyja 'naaⁿ jo' cwil'uee na nl'a yuu na matseit'maa'ñena' jom, ññequiaaⁿ na nla'xmaⁿ na na ticantycwii na cwita'ndo' añmaaⁿna.

⁸ Saa t'maⁿ waa na nntseiw'eeⁿ nn'aⁿ na ticatuee'ndyecje nnoom, na cwi'oo nadjoo' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ na, na cwil'a cha'tso nnom natia.

⁹ Jeeⁿ t'maⁿ nawil' nntseiquoom nadjoo cha'tsondyee nn'aⁿ na cwil'a natia ndo' t'maⁿ nntsei'ndaa'na' nquiuna. Najndyee nntjoom nn'aⁿ judíos na ljo', ndo' majo'ti nntjoom nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁰ Saa cha'tso nn'aⁿ na cwil'a yuu na ya, tjoom' nntseit'maaⁿñe Ty'ooots'om joona, nnts'aaⁿ na nluiit'maⁿndyena ndo' ññequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'omna jo nnoom. Najndyee nnts'aaⁿ na ljo' ñequio nn'aⁿ judíos, ndo' mati nn'aⁿ na nchii judíos.

¹¹ Ee Ty'ooots'om nchii na nncjaañ'oom'ñê ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ, saa cwiicheⁿ tineiiⁿeⁿ.

¹² Cha'tso nn'aⁿ na nchii judíos na la'xmaⁿ jnaⁿ na tyoondye chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, maxjeⁿ nntsuundyena nc'e na jnda jla'tjoondyena cantyja 'naaⁿna' meiiⁿ tyoondyena juuna'. Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ na la'xmaⁿ jnaⁿ, majuuna' nnt'uiityeⁿna' joona.

13 Ee cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, nchii nn'aⁿ na cwe' cwindye chiuu matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ maqueeⁿ joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna, macandaⁿ nn'aⁿ na cwil'a chiuu na matsa'ntjomna'.

14 Saa nn'aⁿ na nchii judíos na ticuaa ljeii lueena na matsa'ntjomna' na tqeⁿ Moisés, saa cwil'ana cha'xjeⁿ na ma'moⁿna' ndo' na ljo' nquieena laxmaⁿna' cha'cwijom ljeii na maqueⁿna' xjeⁿ joona.

15 Ee cantyja na cwil'a naⁿñeeⁿ cwit'mooⁿna na juu ljeii'ñeeⁿ teiljei-ina' naquii' n'omna ee juu na m'aaⁿ n'omna ma'moⁿna' na ljo'. Juu jo' macwji'yuu'ñena' na manquiuna quia cwil'ana yuu na ya, ndo' yuu na tia.

16 Ee maxjeⁿ nleitquoo' na ljo' juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om cha'tso na cwe' wanty'iuu' tyol'ana. Maty'ioom ts'iaaⁿ Jesucristo na cu'xeeⁿ nn'aⁿ cantyja na jla'tjoondyena cha'xjeⁿ ma'moⁿ ñ'oom naya na mañequiaya ndaaⁿ nn'aⁿ.

Nn'aⁿ judíos ndo' ljeii na tqeⁿ Moisés

17 'U je' na cwiluiindyuu' ts'aⁿ judío. 'U quit'maⁿ ts'om' ljeii na tqeⁿ Moisés, ndo' macwji's'andyu' cheⁿnncu' na tseixmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

18 Jndaa'ya ntyji' chiuu l'ue ts'oom. Ndo' ma'moⁿ ljeii'ñeeⁿ njom' cwaaⁿ na yati nncwjiindyuu'.

19 Jndaa'ya ntyji' na ndaaⁿ nntsa' na nncja'chuundyuu' nn'aⁿ na laxmaⁿ na nchjaaⁿ, ndo' na cwiluiindyuu' chom na matseixueeñena' ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe.

20 'U matseitiuu' na jeeⁿ 'naⁿ na m'moⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na tijndo' n'om cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om ndo' na cwiluiindyuu' cha'cwijom maestro 'naaⁿ nn'aⁿ na tijndye nquiu cantyja 'naaⁿ ee ñequio ljeii na matsa'ntjomna' na maleiñ'oom', waa ñ'oom na matsona' chiuu na nluii ndo' tseixmaⁿna' ñ'oom na mayuu'.

21 'U na ma'mooⁿ ndaaⁿ nt'omcheⁿ, ¿chiuu na tiñe'ca'moⁿ njom' nncu'? Xeⁿ ma'mooⁿ na tinch'uee ts'aⁿ, ¿chiuu na mach'uee'?

22 Xeⁿ ma'mooⁿ na tinc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, quia jo' ¿chiuu na majo' mache'? 'U na jndo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, quia jo' ¿chiuu na mach'uee' 'naⁿ na cwiñequia nn'aⁿ ndaaⁿ joona'?

23 Matseis'andyu' na maleiñ'oom' ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés, saa quia matsei'tjoondyuu' jo nnom juuna', ¿aa nchii maju'cje' Ty'oots'om?

24 Ndo' na luaa', jeeⁿ xcwe ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': "Nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena cwitio'ñ'oomna Ty'oots'om nc'e natia na cwil'a' 'o nn'aⁿ judíos."

25 'Naaⁿ na cwiluii ntjaaⁿ yo'ndaa naⁿnom nda nn'aⁿ judíos jnda tseixmaⁿna' xeⁿ matseicanda' ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés. Saa xeⁿ matsei'tjoondyuu' nnom ljeii'ñeeⁿ maty'iomna' cantyja 'naⁿ cha'cwijom na ticaluii 'naaⁿñeeⁿ 'u.

26 Ndo' ts'aⁿ na quich'ee cha'xjeⁿ matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ meiiⁿ tyooluii 'naaⁿñeeⁿ juu, naljo' mach'ee tsaⁿñeeⁿ matseijndaa'ñena' cantyja 'naaⁿna' na cha'cwijom jndaⁿ tuii 'naaⁿñeeⁿ juu meiiⁿ ticaluii.

27 Juu ts'aⁿ na tyooluii 'naaⁿñeeⁿ, saa mach'ee chiuu t'maⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ñequiaa jnaⁿ 'u ts'aⁿ judío ee meiiⁿ na waa ljeii'ñeeⁿ l'o', saa tyoot-seicanda' juuna' ndo' 'u ts'aⁿ na jndaⁿ tuii 'naaⁿ tjaaⁿ.

28 Ee nchii cwe' tsjaaⁿ na tuiiñe ts'aⁿ, jo' na cwiluiiñe judío, meiiⁿ nchii cwe' 'naaⁿ na cwil'ana ndana na naⁿnom.

29 Cwiwitquoo' na cwiluiiñe ts'aⁿ cwii judío quia na m'aaⁿ na xcwee' ts'om jo nnom Ty'oots'om. Juu 'naaⁿ na cwiluii tjaaⁿ ts'aⁿ matseicanda'ñena' quia naquii Espíritu Santo maqueⁿ xcoom naquii' ts'om ts'aⁿ. Ts'aⁿ na luaa'

matseixmaⁿ, mal'ueeⁿ yuu na nncjaawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿñê, tints'aa meiiⁿ nn'aⁿ ticjaawee' nquiuna ñ'eⁿñê.

3

¹ Quia jo' ζaa waa yuu mateijndeitina' ts'aⁿ nc'e cwiluiñê ts'aⁿ judío oo aa jndati cwiluiñê nc'e na tuii 'naaⁿ tjaaⁿaⁿ?

² Mayuu' na ljo'. Ndo' jndye nnom niom na cwit'mooⁿna' na ljo'. Najndyee nc'e na tquiaa Ty'oots'om ñ'oom'm ndaana.

³ Saa je' je', xeⁿ na nt'omndye naⁿñeeⁿ ticala'yu'ya n'omna, ζaa jo' chii mati jom taxotseicanaaⁿ ñ'oom 'ñom?

⁴ Majndaa'ya na nchii ljo' ee jom mach'eeⁿ cantyja na maty'iomyana' meiiⁿ na cha'tso nn'aⁿ cwiluiindyena na cantundyena. Ee ñ'oom'm na teilejii matsona':

Ñequio ñ'om'ndyo' nleitquioo' na cwiluiindyu' na maty'iomyana'.

Meiⁿ xoca'moⁿna' na matsei'tjoondyu' quia cwilue nn'aⁿ na tixcwe mache'.

⁵ Saa xeⁿ joo na ticaty'iomyana' na cwil'aaya cwit'mooⁿna' na Ty'oots'om cwiluiñê na maty'iomyana', ζchiiu nl'uuyooⁿya? ζAa nnts'aacheⁿna' na tixcwe ljo' mach'eeⁿ quia na matseijndaa'ñê na nntiooⁿya jnaaⁿya? Matseinchu'a ñ'oommeiiⁿ cha'xjeⁿ na cwila'nchu' nn'aⁿ ñ'oom.

⁶ Saa meiⁿchjoo nchii ljo', ee xeⁿ Ty'oots'om tixcwe ljo' mach'eeⁿ quia jo' ζchiiu nnts'aayom na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue?

⁷ Saa xeⁿ juu na cantu na matseixmaⁿya matseit'maaⁿñena' Ty'oots'om na cwiluiñê na mayom'm, quia jo' ζchiiu na macu'xeⁿna' ja na cwiluiindyo ts'aⁿ jnaⁿ?

⁸ Xeⁿ na luaa' waa quia jo' chiiu tical'aayaaya natia cha cantyja 'naaⁿ jo' cats'aana' yuu na ya, cha'xjeⁿ cantu na cwila'neiⁿ nt'om nn'aⁿ na cwilue na ljo' cwil'uuyâ. Maxjeⁿ maty'iomyana' na cat'uiityeⁿ Ty'oots'om naⁿñeeⁿ na nmeiiⁿ cwiluena.

Tjaa 'ñeeⁿ c'oom na tyootseitjooñe

⁹ Quia jo' jaa nn'aⁿ judíos, ζaa waa cwii nnom na mach'eena' na yati cantyja 'naaⁿya jo nnom Ty'oots'om, nchiiti nn'aⁿ na nchii judíos? Meiⁿchjoo nchii jo', ee jnda macwil'uuya na cha'tso nn'aⁿ m'aⁿna nacje 'naaⁿ jnaⁿ, meiiⁿ nn'aⁿ judíos, ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁰ Cha'xjeⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona':

Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ juu c'oom na mach'ee na maty'iomyana'.

¹¹ Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ c'oom na matsei'noⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om.

Tjaa 'neeⁿ juu na mal'ue jom.

¹² Cha'tsondyena jnda macwila'jomndyena nato na tis'a.

Tjaa yuu ndaã na nleil'uee'ñê joona.

Meiⁿcwiindyena joona tic'oom na mach'ee yuu na ya, meiⁿcwii, meiⁿcwii.

¹³ Cantyja na cwila'neiⁿna ñ'oom cwajndii, matseijomna' joona cha'cwijom cwii tsei'tsuaa na ticatã' na maju'na' jndye c'ee.

Jeeⁿ yoo' ndyueena ñ'eⁿ cantu.

Ñ'oom wi' na cwila'neiⁿna matseijomna' cha'cwijom ndaa ndyuee canduu na wjeena'.

¹⁴ Ñequiicheⁿ cwila'neiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo nc'iaana.

Ñ'oom na cwila'ndaa'na' naⁿñeeⁿ.

¹⁵ Cwii ñ'oom na tit'maⁿ saa nla'cuee'na x'iaana.

¹⁶ Meiⁿyuucheⁿ na cwiquiena, cwila'ndaa'na n'om nn'aⁿ, ndo' cwe' nc'e jnaaⁿ joona maco'wi'na' naⁿñeeⁿ.

¹⁷ Ndo' ticaliuna chiiu waa na nnc'oom ts'aⁿ na tjaa tia' ñ'eⁿ nn'aⁿ.

18 Meiⁿ cwe' tic'oom' n'omna na nnc'omna na nquiaana Ty'o^ots'om.

19 Jaa manquiuyu na tquiaa Ty'o^ots'om ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés ndaa jaa nn'aⁿ judíos. S'aaⁿ na ljo' cha catseicheⁿna' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ na ñe'catso na tjaa jnaaⁿ. Ee cantyja 'naaⁿ juuna' matseijndaa'ñê na cha'tsondye nn'aⁿ la'xmaⁿna jnaⁿ.

20 Ee nchii nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ jo nnom Ty'o^ots'om nc'e na mach'ee yuu na matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ. Ee juuna' ts'iaaⁿna' tomti na matseijndaa'ñena' na cwiluiindy^o nn'aⁿjnaⁿ jo nnoom.

Nlui'n'maa'ñe ts'aⁿ nc'e na matseyu'ya ts'om

21 Saa je' jnda t'moⁿ Ty'o^ots'om chiuu ya yuu na tseixmaⁿ ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ jo nnoom, taxocwil'ue meiiⁿ na ñe'tseicanda ts'aⁿ ljeii na tquiaaⁿ nnom Moisés ñequio nt'om ñ'oom na tandyo xuee jla'ljeii profetas, cwit'mo^ona' na ljo'.

22 Je' tomti matsa' Ty'o^ots'om nn'aⁿ na meiⁿcwii jnaⁿ tacola'xmaⁿna, quia na cwila'yuya n'omna ñ'eⁿ Jesucristo. Meiⁿ tyooch'eeⁿ na cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na matseij'oom'ñê.

23 Ee cha'tsondyeñ'eⁿ nn'aⁿ tjom la'xmaⁿna jnaⁿ, ndo' meiⁿcwii ticuaa cantyja 'naaⁿna na nlquiena jo nnom Ty'o^ots'om na nncwji'n'maa'ñê añmaaⁿna.

24 Saa nc'e naya na matseixmaaⁿ na cwe'yu cwicandaaya, jo' chii maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ laxmaⁿna jo nnoom. Mach'eeⁿ na ljo' nc'e tioml'ua Jesucristo jnaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ.

25 Tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na cueeⁿeⁿ cwentaa jnaaⁿ jaa cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿñê matseicanduu'na' jnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Laa'ti' seijndaa'ñe Ty'o^ots'om cha ca'moⁿna' na mach'eeⁿ yuu na maty'iomyana'. Ee teiyoticheⁿ cwii tjo^ocheⁿ na nncue'ntyjo xjeⁿ na nncue' Cristo, nc'e na m'aaⁿ nioomcheeⁿ, ticwjaa'ñê cwenta jnaaⁿ nn'aⁿ.

26 Maluaa' ma'moⁿna' je', na Ty'o^ots'om xcwe mach'eeⁿ quia na mañequiaaⁿ na caliu nn'aⁿ na matsaaⁿaⁿ joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna jo nnoom, nc'e na cwila'yuya n'omna ñequio Jesús.

27 ¿Yuu waa je' na ndaa nntseis'añe cheⁿnquii ts'aⁿ? Tquia jnda tquie'na' jo'. ¿Chiuu na ljo'? ¿Aa ee cwila'candaⁿndyo ljo' na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés? Meiⁿchjoo nchii jo', tomti ee na cwila'yuya cwii n'o^oya ñequio Jesucristo.

28 Quia jo' cwiwitquioo'ndyeyu na maqueⁿ Ty'o^ots'om ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ jo nnoom nc'e na matseyu'ya ts'om, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta aa matseicanda chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ oo aa tyootseicanda juuna'.

29 Ndo' Ty'o^ots'om je', ¿aa ñequicheⁿ m'aaⁿñê cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos? ¿Aa nchii mati ñequio nn'aⁿ na nchii judíos? Mayuu' na ljo'.

30 Ee ñecwii Ty'o^ots'om m'aaⁿ na juu matsa' nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwii cola'xmaⁿ ee na cwila'yuya n'omna ñ'eⁿ Jesucristo. Ticwjaa'ñê cwenta aa jnda tuii 'naaⁿ tjaaⁿ ts'aⁿ oo aa tyooluii.

31 Quia jo', ¿aa nc'e na cwila'yuya n'o^oya ñ'eⁿ Jesucristo jo' chii mach'eena' na tjaa yuu cwil'ue ljeii na tqueⁿ Moisés? Meiⁿchjoo nchii jo', ee mañequio na cwila'yuya cwii n'o^oya ñ'eⁿ Jesucristo cwitjei'yuu'ndyo na l'ue ljeii'ñeeⁿ.

4

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ Abraham

1 Ndo' na luaa' waa, ¿cwaan cwii nnom na jndaⁿ tue'ntyjo s'aa weloo welooya Abraham cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'?

² Ee xeⁿ mayuu' tqueⁿ Ty'oots'om jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ cwe' ee cwii nnom na s'aaⁿ, ndaaⁿ nntseis'añe cheⁿnqueⁿ, saaⁿ nchii cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om na nlui na ljo'.

³ Ee ¿ljo' matso ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om cantyja 'naaⁿaⁿ? Matsona': "Tyotseyu'ya ts'om Abraham ñequio Ty'oots'om, ndo' na s'aaⁿ naljo', Ty'oots'om tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ."

⁴ Quia na mach'ee ts'aⁿ ts'iaaⁿ, s'om na nnjoml'uañê, nchii cwe' na macanaaⁿaⁿ jo', macoñoom ee jndaⁿ tantjoom.

⁵ Saaⁿ nchii cantyja ljo' na mach'ee ts'aⁿ, jo' chii maqueⁿ Ty'oots'om juu na cwiluiñe na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ. Maqueeⁿ nn'aⁿjnaⁿ na tjaa jnaⁿ cwicalaxmaⁿ na nc'e na cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿ Cristo.

⁶ Nquii David, seineiiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. Tsoom na t'maⁿ mañequiaana' na neiiⁿ cwii ts'aⁿjnaⁿ quia maqueⁿ Ty'oots'om jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta cantyja na mach'ee.

⁷ Tsoom:
Jeeⁿ neiiⁿ nn'aⁿ na cha'tso jnaaⁿ na jndaⁿ seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om, ndo' jndaⁿ seicanoom'm joona'.

⁸ Jeeⁿ neiiⁿ ts'aⁿ na tajom catso Ty'oots'om na chujnaⁿti nnoom.

⁹ Quia jo' juu na luaa' matsona' nnc'om ts'aⁿ na neiiⁿeⁿ ¿aa cwe' tomti ncjoo nn'aⁿ judíos cwicandaaya jo' oo aa mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ? Ee jndaⁿ l'uuya quia na seiyu'ya ts'om Abraham ñ'eⁿ Ty'oots'om, xjeⁿñeeⁿ tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ.

¹⁰ ¿Ljo' xjeⁿ tqueⁿ Ty'oots'om jom na ljo'? ¿Aa quia jndaⁿ na s'aañe cheⁿnqueⁿ 'naaⁿ na seicatooⁿ na cwil'aa jaa nn'aⁿ judíos ndaaya na naⁿnom, oo aa xjeⁿ na tyooch'eeⁿ na ljo'? Tuii na ljo' xjeⁿ na tyooch'eeⁿ 'naaⁿñeeⁿ.

¹¹ Jndaⁿquia chii saⁿntjom Ty'oots'om jom na cats'aañe cheⁿnqueⁿ 'naaⁿ tjaaⁿaⁿ. Juu 'naaⁿñeeⁿ ma'moⁿna' na jndaⁿ tqueⁿ Ty'oots'om jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ jo nnom nc'e na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿñe. Quia ljo'cheⁿ tso Ty'oots'om nnoom na nntseixmaaⁿ tsotye cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñ'eⁿñe meiiⁿ ticaluii 'naaⁿ joona. Ndo' nc'e na cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿñe, jo' na maqueⁿ joona na ticala'xmaⁿna jnaⁿ.

¹² Mayuu' cwiluiñe Abraham tsotye nn'aⁿ na jndaⁿ tuii 'naaⁿ ntjaaⁿna, saaⁿ nchii macandaⁿ cwiluiñe na ljo' ndaaⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ tuii 'naaⁿ ntjaaⁿ xeⁿ nchii mati ndaaⁿ nn'aⁿ na majo'ti cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om cha'xjeⁿ na s'aaⁿ cwitjoocheⁿ na s'aaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ.

Seicandañe Ty'oots'om ñ'oom'm nnon Abraham nc'e na tyotseyu'ya ts'om ñ'eⁿñe

¹³ Ee nnom Abraham ñequio tsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ na jndyowicantyjoo' tso Ty'oots'om ñ'oom na nnts'aaⁿ na ndaana tsjoomnancue. Nchii cwe' nc'e na seicandañe Abraham ljeii na matsaⁿntjomna', jo' na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ na ljo', saaⁿ nc'e seiyu'ya ts'om ñ'eⁿñe, jo' na tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ.

¹⁴ Ee xeⁿ na mayuu' na joo nn'aⁿ na cwila'candaⁿ ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés ndaana tsjoomnancue, quia jo' cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila'yuy'ya n'omna, ndo' mati juu ñ'oom na tsoom nnom Abraham na nnts'aaⁿ jndaⁿ tyuii'na'.

¹⁵ Ee ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés, matseijndaa'ñena' na nnt'ueeⁿ nn'aⁿ. Macandaⁿ xeⁿ ticuaa ljeii'ñeeⁿ ndaana, quia jo' xocatsona' na cwila'tjooⁿdyena nnomna'.

¹⁶ Jo' chii ñ'oom na tju' Ty'oots'om nacjoom'm na nnts'aaⁿ ñequio Abraham waana' jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ na jndyowicantyjoo'. Ñ'oom na tsoom na nnts'aaⁿ na ljo', cwiluiñena' cwii naya na cwe'yuy' jnaaⁿaⁿ ee na

seiyu'ya ts'oom ñ'eñe. Jo' chii ñ'oom'ñeeⁿ nchii macandā cwentaa nn'aⁿ na cwi'oontyjo chiuu matsa'ntjom ljeii, xeⁿ nchii mati cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuyā n'omna cha'xjeⁿ na tyotseiyu' cwii ts'om jom. Luaa' waa na maqueⁿna' Abraham na cwiluiñê tsotyāya na cha'tsondyo

17 jo nnom Ty'ooots'om na ñ'eⁿ seiyoom'm. Mañejuuti na mañequiaa na cwitando'xco l'oo, ndo' mach'ee na cuaa 'naⁿ na tijoom ñetuaa. Luaa' matseicandaa'ñena' cha'xjeⁿ matso ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Ja maquiaⁿya 'u na cwiluiindyū' tsotyē cha'tsondye nn'aⁿ."

18 Ndo' meiiⁿ na tjaa'naⁿ cwii nnom na m'moⁿna' na juu ñ'oom na tso Ty'ooots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ nntseicandaa'ñena', saa tyotseiyoom'm ndo' tyocantyyaa' ts'oom na nluui cha'xjeⁿ na tso nnoom. Ndo' na ljo' tue'ntyjo na cwiluiñê tsotyē jndyendye nn'aⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom na tso Ty'ooots'om nnoom: "Maluaa' nncue'ntyjo na jndye nncjaawicantyyoo' tsjaaⁿ 'naⁿ."

19 Meiiⁿ na manndyoo' nndaa' cwii sianto chuu' Abraham, ndo' ntyjeeⁿ na manndyoo' na nncwjena ñequio scoom'm Sara ndo' jeeⁿ jnda tquiendyena na nnc'oomya ndana, saa maxjeⁿ ticantycwii na tyotseiyu'ya cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'ooots'om.

20 Tīcats'aana' na we waa nnc'oom' ts'om Abraham meiⁿ na n'ñeeⁿ na ntyjaa' ts'oom ñ'oom na tso Ty'ooots'om na nnts'aa. Yacheⁿ tyotseiyu'ya ts'oom ndo' tyocantyyaa' ts'oom juu ndo' tyotseit'maaⁿñê juu,

21 ee majndaa'ya ntyjeeⁿ na Ty'ooots'om waa najndei na nntseicandaa'ñe ñ'oom'ndyoo.

22 Ndo' nc'e na tyotseiyu'ya ts'oom, jo' chii tqueⁿ Ty'ooots'om jom na cwiluiñê na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ.

23 Ndo' juu ñ'oom na teiljeii na tqueⁿ Ty'ooots'om juu na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na tyotseiyu'ya ts'om, nchii macandā waana' cantyya 'naaⁿ Abraham.

24 Mati teiljeiina' cwentaa jaa. Ee na cwila'yuyā n'oonya ñ'eⁿ Ty'ooots'om, jo' chii mati jaa maw'ana' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿya, ee na cwila'yuu'a ñ'eⁿ nqueⁿ na s'aaⁿ na tando'xco Jesús jnda na tue', nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa,

25 manquiiiti tsaⁿ na tquia nn'aⁿ cwentaa na cue' cwentaa' jnaaⁿya ndo' na tquiaaⁿ na tando'xco cha nncwji'n'maaⁿñe jaa.

5

Tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿya

1 Jo' chii nc'e na jnda tqueⁿna' na cwiluiindyū nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicolaxmaaⁿya nc'e na cwila'yuyā n'oonya ñ'eⁿ Ty'ooots'om, jnda ljoya ts'om Ty'ooots'om ñ'eⁿndyō nc'e nquii Jesucristo na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa.

2 Macantyya 'naaⁿ jom, jo' na macwjaa'ñena' jaa naquii' nayawaañe na matseixmaⁿ Ty'ooots'om na cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ, na cwila'yuyā n'om ñ'eⁿñê. Ndo' tyeⁿ m'aaⁿya naquii' ñ'oomwaa' ndo' mañequiaana' na jeeⁿ neiiⁿya, ee ntyjaa'ya n'oonya na nla'jomndyō na matseit'maaⁿñena' Ty'ooots'om.

3 Ndo' nchii macandā jo', mati mañequiaana' na neiiⁿya naquii' nawi' na cwitjooⁿya. Ee nquiuuya na joo nawi'ñeeⁿ 'oon'omna' jaa na c'oonya na t'maⁿ n'oōⁿ.

4 Ndo' juu na m'aaⁿya na t'maⁿ n'oonya mach'eena' na cwinaⁿndyō quia cwiwinooⁿya nawi', ndo' juu na cwinaⁿndyō mañequiaana' na tyeⁿ cwicantyyaa' n'oonya Ty'ooots'om.

⁵ Ndo' juu na cwicantyjaa'ya n'oo'ya Ty'ooots'om, tacats'aana' nquiuuya na cwe' ts'iaa'ndyo jo', ee jnda seicattoo' Ty'ooots'om naquii' n'oo'ya ñequio juu na candya' ts'oom jaa ee jnda tquiaa' Espíritu Santo naquii' n'oo'ya.

⁶ Juu xjeⁿ na ñet'oo'ya na tjaa chiuuya na nl'aaya na nntjei'n'maa'ndyo che'ncjoo, majuuto xjeⁿñeeⁿ tquiaa'ne Cristo na cueeⁿeⁿ cwentaa jaa nn'aⁿ na tia nn'a'ndyo.

⁷ Jeeⁿ jndei'na' na ñequiaa'ne ts'aⁿ na cue' cwentaa' x'iaa' meiiⁿ cwiluiiñe tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na mach'ee na maty'iomyana'. Saa ndaa nnts'aana' na m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na nljoya ts'om na cue' cwentaa' cwii ts'aⁿ na mayuu'cheⁿ ya ts'aⁿñe.

⁸ Saa Ty'ooots'om ma'mooⁿ na candya' ts'oom jaa, ee xjeⁿ na ndicwaⁿ cwiluiindyoo nn'a'jnaⁿ ñoom Cristo na cue' cwentaaya.

⁹ Je' je' na jnda tue' Cristo, jnda tqueⁿna' jaa na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaa'ya jo nnom Ty'ooots'om, jo' chii cantyja 'naaⁿ Cristo, majndaa'ya na taxocat'uiina' jaa quia na nncu'xeⁿ Ty'ooots'om nn'aⁿ xuee na macanda.

¹⁰ Ee xeⁿ juu xjeⁿ na ñet'ooⁿ ndiaa'ndyo ñ'eⁿ Ty'ooots'om tqueeⁿ jaa na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyo nc'e na tue' Jnaaⁿ, majndeiticheⁿ je' na nlui'n'maa'ndyo nc'e na wanoom'm.

¹¹ Ndo' nchii macanda jo', xeⁿ nchii mati mañequiaana' na jeeⁿ neiiⁿya na matseitjoom'na' jaa ñ'eⁿ Ty'ooots'om nc'e Taya Jesucristo jo' na cwiljoya ts'om Ty'ooots'om ñ'eⁿndyo.

Xuii' cantyja 'naaⁿ Adán ñequio Cristo

¹² Luaa waa cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Jnaaⁿ cwii ts'aⁿ, jo' na jndyoquiee' jnaⁿ tsjoomnancue ndo' jnaaⁿ jnaⁿñeeⁿ jo' na cwiwje nn'aⁿ ndo' na cwiwje nn'aⁿ, luaa' ty'oomna' cha'tsondye nn'aⁿ ee cha'tsondyena laxmaⁿna jnaⁿ.

¹³ Cwitjoocheⁿ na nncuaa ljeii na matsa'ntjomna', maxjeⁿ cwila'tjooⁿndye nn'aⁿ jo nnom Ty'ooots'om, saa t'icatsoom na waa jnaaⁿ ts'aⁿ quia na tjaa'naⁿ ljeii na maqueⁿna' xjeⁿ.

¹⁴ Saa meiiⁿ na ljo', xjeⁿ na t'oomcheⁿ Adán hasta xjeⁿ na t'oom Moisés, maxjeⁿ tyowje nn'aⁿ na tyola'tjooⁿndyena meiiⁿ na nchii tyola'tjooⁿndyena nnom cwii ñ'oom na jnda sa'ntjom Ty'ooots'om, cha'xjeⁿ s'aa Adán, juu na cwiluiiñe cwii na matseijomna' nquii na quia ndyo.

¹⁵ Juu na seitjooⁿne Adán, meiⁿchjoo titseijomna' ñequio juu naya na mañequiaa Ty'ooots'om na cwito'ñooⁿya. Ee cwe' na seitjooⁿne cwii ts'aⁿ, jo' na cwiwje nn'aⁿ, saa juu naya na cwe'yu na mañequiaa Ty'ooots'om na cwito'nooⁿ cantyja 'naaⁿ ñecwii ts'aⁿ, majuu Jesucristo, juuna' jndati tseixmaⁿna' ndo' mañ'omna' jndyendye nn'aⁿ.

¹⁶ Juu na seitjooⁿne Adán, meiⁿchjoo ticatseijomna' ñequio na macwji'n'maaⁿñe Ty'ooots'om añmaaⁿya. Ee cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ ñecwii ts'aⁿ mat'uiityeⁿna' cha'tsondye nn'aⁿ. Saa cantyja 'naaⁿ juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'ooots'om nn'aⁿ, cwe'yu matsaaⁿ'aⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna jo nnoom meiiⁿ na jndye nnom jnda jla'tjooⁿndyena.

¹⁷ Ee xeⁿ cantyja na seitjooⁿne Adán, teijndaa' na maxjeⁿ nncwje cha'tso nn'aⁿ, majndeiticheⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'ooots'om na cwe'yu, maqueⁿna' nn'aⁿ na cwilaljo Jesucristo na tjaa jnaⁿ cwila'xmaⁿna jo nnom Ty'ooots'om. Cantyja 'naaⁿ juu jndyendye nn'aⁿ nluiixcondyena.

¹⁸ Ee cha'xjeⁿ juu na seitjooⁿne Adán seijndaa'ñena' na mat'uiina' cha'tsondye nn'aⁿ, maluaa' cantyja 'naaⁿ juu na seicandaⁿñe Jesucristo, maqueⁿna' jndye nn'aⁿ na cwiluiindyena nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ.

¹⁹ Ñe'ca'moⁿna' cwe' nc'e na t'itseicanda Adán jo nnom Ty'ooots'om jo' na s'aana' na cha'tsondye nn'aⁿ la'xmaⁿna jnaⁿ, maluaa' matseijomna' cantyja

'naaⁿ Cristo seicanaaⁿ jo nnom Ty'oots'om, jo' na jndyendye nn'aⁿ maqueⁿ Ty'oots'om na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿna jo nnoom.

²⁰ Saa quia na teitquioo' ljeii na tqeⁿ Moisés seicanto'tina' jnaaⁿ nn'aⁿ, ndo' jnda na tjawijndyete jnaaⁿ nn'aⁿ, Ty'oots'om seicwaljoo'tyeeⁿ na ya ts'aⁿñê ñequio nn'aⁿ.

²¹ Ndo' cha'xjeⁿ juu jnaⁿ waa najndeii na tseixmaⁿna' na cwje nn'aⁿ, malaa'ti' juu naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om na maqueⁿna' jaa na tjaa jnaⁿ la'xmaaⁿya waaticheⁿ najndeii na matseixmaⁿna' na ñequiaana' na ticanty-cwii na cwitandoo'a nc'e nquii Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

6

L'oo jaa cantyja 'naaⁿ jnaⁿ saa cwitandoo'a nc'e Cristo

¹ ¿Quia jo' ¿chiiu nl'uuyoo cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ? ¿Aa tsal'aatyaaya jnaⁿ cha na nnto'ñooⁿtyaa naya na matseixmaaⁿ?

² Tjoom jndaa. Ee juu ts'aⁿ na jnda tue' xocandaa nntsa'ntjomti natia jom. Ndo' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Cristo cwiluiindyo l'oo jo nnom jnaⁿ. Jo' chii ¿chiiu nluiiyuu na nl'aatyaaya natia?

³ ¿Aa ticala'nqⁿyo' quia na teits'oomndyo, tjaa'ñena' jaa cantyja na tue' Cristo Jesús?

⁴ Ee quia na teits'oomndyo tjoom' tjacanty'iuu'ndyo ñequio Cristo jo' na tqeⁿna' na l'oo jaa, cha na nnts'aana' na la'xmaaⁿya nn'aⁿ na cwita'ndo'xco cha'xjeⁿ na tando'xco Cristo cantyja 'naaⁿ juu na t'maⁿ najndeii na matseixmaⁿ Tsotyaaya Ty'oots'om.

⁵ Ndo' xeⁿ seitjoom'na jaa ñ'eⁿñê cantyja na tueeⁿeⁿ, mati matseitjoom'na' jaa ñ'eⁿñê cantyja na tando'xcoom.

⁶ Manquiuyua juu na ñeja'xmaaⁿya na tyol'aaya jnaⁿ, ty'ioomna' jo' ts'oom'naaⁿ ñ'eⁿ Cristo, cha juu na mach'eeⁿna' na cwila'tjoondyo nnom Ty'oots'om, catyuii' najndeii na matseixmaⁿna' na ndyaandyo na cwindya'ntjooⁿya nnom jnaⁿ cha'xjeⁿ mandi'ntjomtyeⁿ cwii ts'aⁿ nnom ts'aⁿ na seijnda jom.

⁷ Ee ts'aⁿ na jnda tue' jnda jndyaañê na maqueⁿ jnaⁿ xjeⁿ jom.

⁸ Ndo' nc'e na cwila'jomndyo ñ'eⁿ Cristo na tueeⁿeⁿ, mati cwila'yuu'a na nntandoo'a ñ'eⁿñê.

⁹ Ee manquiuyua na Cristo cwii ndii' na jnda tando'xcoom na tueeⁿeⁿ, tacuaa cwii xuee na nncue'nnaaⁿaⁿ ee juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ tatjaa'na' ljo' cwiya nndaⁿ nnts'aana' ñ'eⁿñê.

¹⁰ Quia na tue' Cristo, ñejom ndii' tueeⁿeⁿ cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ, meiⁿ tacaⁿna' na cue'nnaaⁿaⁿ. Ndo' je' na wanoom'm, wanoom'm cwentaa' Ty'oots'om.

¹¹ Jo' chii mati 'o, c'oom'ya n'om'yo' na mayuu'cheⁿ na jnda tja'yo' cantyja 'naaⁿ jnaⁿ, ndo' na tando'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om ee na matseitjoom'na' 'o ñequio Cristo Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

¹² Jo' chii tañequiandyo' na nna'jndeii jnaⁿ na nntsa'ntjomna' seii'yo' na cwiwje, na nlqueⁿna' xjeⁿ 'o na nla'candaa'ndyo' chiiu l'ue ts'omna'.

¹³ Meiⁿ tintio'yo' seii'yo' l'oo jnaⁿ, na nleil'uena' cha'na l'ots'iaaⁿ na ñ'eⁿ nluii yuu na ticaty'iomyaⁿ. Je' je' quiandyo' che'ncjo'yo' l'oo Ty'oots'om cha'xjeⁿ nn'aⁿ na tando'xco na tja, ndo' catio'yo' seii'yo' l'ooⁿ na nleil'uena' cha'na l'ots'iaaⁿ na ñ'eⁿ nluii yuu na maty'iomyaⁿ.

¹⁴ Ee ticatsona' na nlqueⁿ jnaⁿ xjeⁿ 'o, ee nchii m'aⁿyo' nacje 'naaⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, 'o m'aⁿyo' nacje 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om.

Matseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na teijndañe

15 Quia jo' ¿chiiu nncuaa? ¿Aa nc'e na tic'ooⁿya xjeⁿ 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ, jo' chii nla'tjo^ondyotyaaⁿ nnom Ty'oots'om? ¿Aa nl'aa na ljo' nc'e na cwicandaaya naya na matseixmaaⁿ? Jeeⁿ tic'oom'na' jo'.

16 'O manquiujndaa'ndyo' quia mañequiaañe ts'aⁿ na nndi'ntjomtyeeⁿ nnom cwiicheⁿ na nntseicanaaⁿ ljo' na matsa'ntjom, cwiluiiñe tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na tyeⁿ mandi'ntjom nnom patrom 'naaⁿ ndo' jndei'na' na catseicanaaⁿ ljo' na matsa'ntjom tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii xeⁿ mandi'ntjom ts'aⁿ nnom jnaⁿ, wjaan'omna' juu na nntsuuñe, oo aa nntseicanaaⁿ nnom Ty'oots'om, na cantyja 'naaⁿ jo' nnc'oom cha'xjeⁿ na ma'moⁿna'.

17 Saaⁿ jeeⁿ ndya' quianl'uaa' Ty'oots'om, na 'o meiiⁿ na tyeⁿ ñejndye'ntjom'yo' nnom jnaⁿ, saaⁿ je' ñequio na xcwee'ya n'om'yo' cwila'ñ'oom'ndyo' ñ'oom na t'mooⁿ nn'aⁿ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

18 Ndo' je' na jndaⁿ seicandyaañe 'o nnom jnaⁿ, jo' chii cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeeⁿ cantyja na maty'iomyaana'.

19 Matseinaⁿ ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cha'xjeⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nc'e 'o ticala'noⁿya'yo' jona'. Quia jo' cha'xjeⁿ na jndaⁿ tquia'ñ'eⁿyo' seii'yo' na ñejndye'ntjom'tyeⁿyo' nnom jnaⁿ ñequio ndaaⁿ cha'tso nnom natia, ndo' na ñel'a'yo' yuu na matso ljeii na matsa'ntjomna' na tal'a'yo', maluaa' je' quiandyoy'ñ'eⁿyo' na ndye'ntjom'yo' cha'xjeⁿ na maty'iomyaana' na cantyja 'naaⁿ jo' xcwe nc'om'yo' jo nnom Ty'oots'om.

20 Xjeⁿ na ñejndye'ntjom'tyeⁿyo' nnom jnaⁿ, tíc'oom' n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na ya.

21 Ndo' na luaa' tyol'a'yo', ¿yuu waa na teijndeiina' 'o? Je' cantyja na nmeiiⁿ ñel'a'yo', yacheⁿ mach'eenⁿ jnaaⁿyo', ee jona' 'oochona' 'o na nntsuundyoy'.

22 Saaⁿ je' je' jndaⁿ jndyaandyoy' na ñejndye'ntjom'tyeⁿyo' nnom jnaⁿ, ndo' jndaⁿ saaquiee'ndyo' na cwindye'ntjom'tyeⁿyo' nnom Ty'oots'om, ndo' cantyja 'naaⁿ jo' waa naya 'na'yo' na maqueⁿlju'na' 'o jo nnoom, ndo' na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

23 Ee nquii jnaⁿ matioml'uana' jaa na cwiwjaaya, saaⁿ naya na cwicandaaya nnom Ty'oots'om mañequiaana' na ticantycwii na cwita'ndo'a nc'e Jesucristo na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa.

7

Matseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na jndaⁿ toco

1 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoy' ñ'eⁿ Cristo, manquiuyoy' chiiu waa na matsa'ntjom ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés, na juu ljeii'ñeeⁿ taxoqueⁿtina' xjeⁿ ts'aⁿ na jndaⁿ tue'.

2 Ee matseijomna' cha'xjeⁿ cwii yuscu na jndaⁿ toco, matseityeeⁿ ljeii jom ñequio saaⁿaⁿ yocheⁿ na wando'. Saaⁿ xeⁿ nncue' quia jo' cwindyaañe l'oj ljeii 'naaⁿna.

3 Jo' chii xeⁿ ndicwaⁿ wando' saaⁿaⁿ ndo' nnc'ooⁿ 'ndyoo cwiicheⁿ tsaⁿs'a quia jo' matsona' na jom yuscu na cwe' m'aaⁿya ñ'eⁿ tsaⁿs'a'ñeeⁿ. Saaⁿ xeⁿ na jndaⁿ tue' saaⁿaⁿ quia jo' wanaaⁿ na nncoconnaaⁿaⁿ ndo' xocatsona' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ.

4 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoy', mati 'o cwiluiindyoy' l'oo cantyja 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés nc'e ts'oom'naaⁿ ty'ioom nn'aⁿ Cristo, cha na ndaaⁿ nla'xmaⁿyo' cwentaa' cwiicheⁿ, manqueⁿ na wando'xcoom jndaⁿ na tueeⁿeⁿ. Maluaa' waa cha ndaaⁿ nleil'uee'ñe 'o.

5 Ee quia na ñet'ooⁿya xjeⁿ 'naaⁿ na teincoondyo na nn'aⁿ jnaⁿ jaa, ljeii'ñeeⁿ tyotseilcwii'ñena' ndaaya na cwil'aaya cha'tso nnom natia na queeⁿ ts'om seii'a, jo' na tjachuuna' jaa na nntsuundyoy'.

6 Saa je' je' jnda tjaaya cantyja 'naaⁿ ljeii na ñetqueⁿna' xjeⁿ jaa, jo' chii je' mam'aⁿcandyaandyo na nndya'ntjooⁿya nnom Ty'ooots'om nc'e cwitandoo'xcooya na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Espíritu, tachii cantyja 'naaⁿ ñ'oom tquiee na ñesa'ntjom.

Jnaⁿ ñe'queⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' ja

7 Quia jo' ¿chiiu nl'uuyooya je' cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, aa jnaⁿ matseixmaⁿna'? Meiⁿchjoo nchii jo' ee xeⁿ nchii juuna', xocatsei'noⁿa na ticatsa'ntjomna' na matseiqueeⁿ ts'ooⁿ 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ hasta quia ljeiya na tso ljeii'ñeeⁿ: “Tintseiqueeⁿ ts'om' 'naaⁿ x'ia'”.

8 Saa juu ljeii'ñeeⁿ teil'uee'ñe jnaⁿ na s'aana' na tyotseiqueeⁿna' ts'ooⁿ jndye nnom natia. Ee yuu na ticuaa ljeii'ñeeⁿ m'aaⁿ ts'ooñe jnaⁿ.

9 Tyowaa xjeⁿ na ticaljeii chiiu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, xjeⁿ'ñeeⁿ tîcatsei'ndaa'na' ntyjiia na ñeseitjooⁿndyo nnomna', saa quia na sei'noⁿa chiiu matsa'ntjomna', quia jo' ljeiya na wando' jnaⁿ, na wjaañ'oomna' ja na ntsuundyo.

10 Ndo' juu ljeii'ñeeⁿ na ts'iaaⁿna' na ñnequiaana' na nndaya na ticantycwii na wando'a, teijndaa'yuu na nntsuundyo cantyja 'naaⁿna'.

11 Ee juu jnaⁿ teil'uee'ñena' ljeii'ñeeⁿ na tquiunna'na' ja ndo' tqueⁿna' na nntsuundyo.

12 Jo' chii nquii ljeii'ñeeⁿ lju' cwiluiiñena' cantyja 'naaⁿna', ndo' ñ'oom na matsa'ntjom cwiluiiñena' na lju', mati xcwe ndo' jeeⁿ yana'.

13 Quia jo' ¿aa ñe'catsona' na ljeii na cwiluiiñe na yana' tjañ'oomna' ja na nntsuundyo? Meiⁿchjoo nchii ljo'. Juu jnaⁿ na waana' quii' ts'ooⁿ, seijndaa'ñena' na nntsuundyo ndo' t'moⁿ jndaa'ñena' na jnaⁿ jo', juu jo' teil'uee'ñena' cwii na jeeⁿ ya ndo' laa'ti waa na juu ñ'oom na matsa'ntjomna' t'moⁿna' na jeeⁿ tia tseixmaⁿ jnaⁿ.

14 Manquiuuya na tquiaa Espíritu ljeii na matsa'ntjomna'. Saa nc'e na ts'aⁿ ja matseijomna' cantyja 'naⁿya na cwiluiindyo ts'aⁿ na seijnda jnaⁿ, na tyeⁿ mandí'ntjooⁿya nnomna'.

15 Tileicatsei'noⁿa chiiu na matjooⁿya na tileicats'aaya ljo' na ñe'cats'aa, yacheⁿ mats'aayoⁿya majo'to ljo' na jeeⁿ jndoya.

16 Saa quia na mats'aa yuu na tiñe'cats'aa, matsei'noⁿa na jeeⁿ ya juu ljeii na matsa'ntjomna'.

17 Ndo' na ljo', ma'moⁿna' na nchii nncō mats'aa. Juu jnaⁿ na m'aaⁿ naquii' ts'ooⁿ mach'eena' na ljo'.

18 Ndo' ntyjiia nc'e na ts'aⁿ ja, tjaa'naⁿ cwii na matseixmaⁿya na nts'aa yuu na ya. L'ue ts'ooⁿ na nnts'aa yuu na ya saa leicandaⁿ nnts'aa.

19 Juu na ya na ñe'cats'aa, ticats'aa jo', ñequii'cheⁿ natia na tiñe'cats'aa, juu jo' mats'aa.

20 Quia jo' xeⁿ juu na tiñe'cats'aa mats'aa, nchii manncotyā mats'aa jo'. Juu jnaⁿ na m'aaⁿ quii' ts'ooⁿ, juuna' mach'eena' na ljo'.

21 Jo' chii luaa waa na maljeiya cantyja 'naⁿya. Quia na matseijndo na nnts'aa yuu na ya na l'ue ts'ooⁿ, yacheⁿ maljeiya na m'aaⁿ natia naquii' ts'ooⁿ.

22 Ee nncō jeeⁿ neiⁿncoo' ntyjii ljeii 'naaⁿ Ty'ooots'om na tquiaaⁿ nnom Moisés,

23 saa maquaⁿ cwenta naquii' seii'a m'aaⁿ cwii na matseiweñe nacjoo' juu na m'aaⁿ ts'ooⁿ na ma'moⁿna' na cats'aa, majuu jnaⁿ na matsa'ntjomna' seii'a, na maleiñ'oomna' ja praso.

24 Jeeⁿ ndya' nty'iaa'ndyo. ¿Ñeeⁿ nndaⁿ nntseicandyaañe ja ñequio seii'a na wjaañ'oomna' ja na nntsuundyo?

25 Jeeⁿ ndya' quianl'uua' Ty'ooots'om na macanda jom nnda^a nncwji'n'maaⁿñê ja nc'e Taya Jesucristo. Je' je' matsei'noⁿ'a na tseixmaⁿya na cju'ndyo cja jo nnom ljeii 'naaⁿl Ty'ooots'om na matsaⁿ'ntjomna'. Saa cantyja 'naaⁿl na ts'aⁿ jnaⁿ ja ndicwaⁿ m'aaⁿya nacje 'naaⁿl jnaⁿ.

8

C'ooya cha'xjeⁿ matsaⁿ'ntjom Espiritu cwiluiiñe Ty'ooots'om

1 Jo chii jaa nn'aⁿ na cwilajomndyo ñequio Jesucristo, ticat'uii Ty'ooots'om jaa cantyja 'naaⁿl jnaaⁿya. Luaa' waa nc'e na cwil'aaya yuu na l'ue ts'om Espiritu Santo, nchii yuu na l'ue n'ooⁿ ncjoo.

2 Ee juu ljeii na matsaⁿ'ntjomna' cantyja 'naaⁿl Espiritu na mañequiaa na wando'a jo nnom Ty'ooots'om nc'e na matseijomndyo ñequio Cristo Jesús, ljeii'ñeeⁿ jnda seicandyaañena' ja jo nnom ljeii na ma'moⁿ'na' na matseixmaⁿya jnaⁿ na cantyja 'naaⁿl jo' nntsuundyoy.

3 Ee ljeii na tqueⁿ Moisés, tîcanda^a nlqueⁿ'na' na tjaa jnaⁿ laxmaaⁿya ee tjaa'naⁿ najndei na matseixmaⁿ'na' cha nla'canda^aya juuna' ee la'xmaaⁿya nn'aⁿ na cwila'tjoondye. Saa yuu na tîcanda^a nnts'aa juuna', nquii Ty'ooots'om jnda s'aaⁿ. Ee jñoom Jnaaⁿ na ts'aⁿ cha'na jaa nmeiiⁿ, na juu nncue' cwentaa jnaaⁿya. Ndo' na ljo' seijndaa'ñê na cwintycwii najndei na matseixmaⁿ jnaⁿ na c'ooya nacje 'naaⁿl'na'.

4 Luaa' s'aaⁿ cha nnda^a nla'canda^aya ljo' na matsaⁿ'ntjom ljeii'ñeeⁿ. Ee jaa tac'oⁿ'tyaaya cantyja 'naaⁿl natia na cwila'queeⁿ n'ooⁿya. Jaa cwitsaam'aaⁿya nacje 'naaⁿl na l'ue ts'om Espiritu Santo.

5 Nn'aⁿ na cwiñe'quiandye na cwil'a yuu na l'ue ts'om seii macanda tomti jo' cwijoo' n'omna. Saa nn'aⁿ na cwil'a ljo' na l'ue ts'om Espiritu Santo macanda cwijoo' n'omna ljo' na l'ue ts'om Ty'ooots'om.

6 Quia na macanda tomti nnc'oom' ts'om ts'aⁿ cantyja 'naaⁿl ljo' na l'ue ts'om seii'eⁿ, wjaañ'omna' jom na nntsuuñê. Saa quia na nnc'oom' ts'om ts'aⁿ ljo' na l'ue ts'om Espiritu Santo wjaañ'oomna' jom na ticantycwii na nncwanoom'm ndo' tjaa ljo' chjoo' ts'oom.

7 Saa nn'aⁿ na cwiñequiandye cantyja 'naaⁿl jnaⁿ, m'aⁿwjeena nacjoo' Ty'ooots'om, ee tiñe'catuee'ndyecjena jo nnom ljeii na matsaⁿ'ntjomna', meiiⁿ xonda^a nl'ana.

8 Jo' chii nn'aⁿ na 'oom'aⁿ cantyja 'naaⁿl jnaⁿ, xocanda^a nl'ana yuu na cjaawee' ntyjii Ty'ooots'om.

9 Saa 'o tac'om'yo' cantyja 'naaⁿl na teincoondyo' na nn'aⁿ, 'o tsaam'aⁿ'yo' nacje 'naaⁿl Espiritu na cwiluiiñe Ty'ooots'om, xeⁿ na mayuu'cheⁿ Espiritu na cwiluiiñê m'aaⁿñe naquii' n'om'yo'. Ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ Espiritu na cwiluiiñe Cristo tyooluiiñe cwentaaⁿ'aⁿ.

10 Ndo' xeⁿ Cristo wanoom'm naquii' n'om'yo' meiiⁿ na mayuu' seii'yo' m'aⁿ'l'oondyena' nc'e jnaⁿ, nquii espiritu na la'xmaⁿ'yo' m'aaⁿ na wando' ee jnda seicandyaañe Ty'ooots'om 'o cantyja 'naaⁿl jnaⁿ'yo'.

11 Ndo' xeⁿ Ty'ooots'om na tquiaaⁿ na tando'xco Cristo m'aaⁿ Espiritu na cwiluiiñê naquii' n'om'yo', majom ñequiaaⁿ na nnta'ndo'nnda' seii'yo' ñequio mañejuuti Espiritu na cwiluiiñê m'aaⁿñe naquii' n'om'yo'.

12 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoy', waa cwii na jeeⁿ matsona' na cal'aaya, saa nchii nl'aya yuu na l'ue n'ooⁿ ncjoo.

13 Ee xeⁿ na cwiñequiandyo' joo na teincoondyo' ñequio seii'yo' nntsuundyoy', saa xeⁿ ñequio Espiritu Santo cwil'a'yo' na joo na teincoondyo' ñequio seii'yo' cwjena', quia jo' nlui'n'maaⁿndyo'.

14 Cha'tsondye nn'aⁿ na 'oontyjo ljo' na ma'moⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^ots'om, naⁿñeeⁿ cwiluiindyena ntseinaaⁿ.

15 'O nchii to'ñoom'yo' cwii espíritu na nnts'aayuuna' nquiu'yo' na ndicwaⁿ la'xmaⁿ'yo' moso ndaa joo na l'ue n'om seii'yo', na jo' jo' cwiicheⁿ cwi-indii' nnc'om'yo' na nquia'yo' na nnt'uii Ty'o^ots'om 'o. 'O jnda to'ñoom'yo' Espíritu Santo na macjwaa'ñe 'o na cwiluiindyo' ntseinaaⁿ. Jom mach'eeⁿ na cwil'uuya: "Ta Tsotyaaaya."

16 Manquiiti Espíritu Santo macwji'yuu'ñe nnom espíritu na laxmaaⁿya na matsoom na cwiluiindyo ntseinda Ty'o^ots'om.

17 Ndo' na cwiluiindyo ntseinaaⁿ, mati la'xmaaⁿya na nndaaya cha'tso na jnda seijndaa'ñe na nnda n'aⁿ na cwiluiindy ntseinaaⁿ, mañejuuti na nnda' Cristo, mati jo' nndaaya xeⁿ cwilajomndyo nawi' na tjatjoom cha ndanquia nlajomndyo na cwiluiit'ma'ñe.

18 Ee ntyjiyaya na nawi' na tsatjooⁿya je', meiⁿchjoo xocatseijomna' ñequio na nntseit'maaⁿñena' jaa xuee na macanda.

19 Cha'tso na tqueⁿ Ty'o^ots'om ñequio na ntyjaa' n'omna meiⁿndoo'nty'iaandye xuee quia na m'mo^oñeⁿ joo cwiluiindy na nntseinaaⁿ.

20 Ee cha'tso na tqueⁿ Ty'o^ots'om tei'ndaa'na' saa nchii tjoomna' na luaa' ee na l'ue n'om nquieena', tjoomna' na ljo' ee luaa' l'ue ts'oom. Saa maxjeⁿ ntyjaa'ya n'omna' na nncue'ntyjo cwii xuee na nlco'yannda'na',

21 na nncue'ntyjo xjeⁿ na ndyaandye joona' na tyeⁿ m'aⁿna' nacje 'naaⁿ na cwiwi'ndaa'na' ndo' cwiwjena', cha nla'jomndye joona' ñequio juu na cwindyaandye ntseinaaⁿ, cwii na jeeⁿ ndya' jnda tseixmaⁿna'.

22 Manquiuyaya na cha'tso na tqueⁿ Ty'o^ots'om hasta xjeⁿ je'cheⁿ jeeⁿ cwitcweena' nawi' cwitjoom joona' cha'xjeⁿ maquiina' yuscu na matseincuii.

23 Ndo' nchii macanda joo na tqueeⁿ cwitjoomna' na wi', mati jaa na jnda to'ñooⁿya Espíritu Santo, cwii na cwe' tyuaa'ya na xeⁿ jnda nnto'ñooⁿñ'aaⁿ na jnda seijndaa'ñe na nndaaya, jaa t'maⁿ wi' cwitjooⁿya yocheⁿ na cwimeiⁿndoo'a na nncwjaa'ñe Ty'o^ots'om jaa na cwiluiindyo ntseinaaⁿ, cha na nnda nndaandye seii'a.

24 Nc'e na luaa' waa na cwicantyjaa' n'ooⁿya, jo' chii na cwilui'n'maaⁿndyo, saa quia jnda nty'iaa' ts'aⁿ cwii na macantyjaa' ts'oom, tacatsona' na ntyjaa'ti ts'oom ee cwii na mamanty'iaa' ts'aⁿ, ticatsona' na ntyjaa'ti ts'oom.

25 Saa xeⁿ ljo' na meiⁿndoo'a na nnty'iaaya ndicwaⁿ tyoonty'iaaya jo', macaⁿna' na c'oⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya yocheⁿ na meiⁿndoo'a juuna'.

26 Maluaa' mach'ee Espíritu, mateijneiⁿ jaa yuu na tixcwe cwil'uuya. Ee jaa ti'naaⁿya nlanaaⁿya nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na macaⁿna', jo' chii manquiiti Espíritu Santo matseity'ooñe nnom Ty'o^ots'om ñequio na cwicom ts'oom cwentaaya ñequio ñ'oom na tileicatso ts'aⁿ.

27 Ndo' Ty'o^ots'om tcuu mal'ueeⁿ chiuu waa naquii' ts'om ts'aⁿ, jo' chii ntyjeeⁿ ñ'oom na matseity'ooñe Espíritu nnom cwenta n'aⁿ na cwiluiindy cwentaⁿaⁿ, ee juu matseity'ooñe cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

Nndaq nna'ñe ts'aⁿ nc'e Jesucristo

28 Ee manquiuyaya nn'aⁿ na jnda nquiu Ty'o^ots'om, cha'tso nnom na cwiwi'nomna cwitei'jndeina' joona, nquiee nn'aⁿ na maqueeⁿñe cha'xjeⁿ na l'ue ts'om nqueⁿ.

29 Ty'o^ots'om ntyjeeⁿ cwaaⁿ nn'aⁿ nla'xmaⁿ cwentaⁿaⁿ cwitjoocheⁿ na nluiindyena. Ndo' teiyo tqueeⁿ na catseijomna' joona cha'xjeⁿ na Jnaaⁿ Jesucristo cha na juu nluiitquieñe quii'ntaaⁿ cha'tsondye ntseinaaⁿ.

30 Ndo' nn'aⁿ na tqueeⁿ na cwiluiindy^e cwentaaⁿ'aⁿ, maqueeⁿ'ñê joona. Ndo' joo nn'aⁿ na maqueeⁿ'ñê, maqueeⁿ joona na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ'na, ndo' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ'na, ññequiaaⁿ na nluiit'maⁿndyena ñ'eⁿ'ñê.

31 Quia jo' ¿ljo' cwii ya nl'uuya cantyja 'naaⁿ' ñ'oommeiⁿ'? Xeⁿ Ty'o^oots'om m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ'ya, ¿'ñeeⁿ nleichuu xjeⁿ 'naaⁿ' jaa?

32 Ee Ty'o^oots'om tîcwañom'm Jnaaⁿ, tquiaaⁿ na tue' juu cwentaaya. Ndo' na luaa' s'aaⁿ, ma'moⁿ'na' na mati ññequiaaⁿ na nnto'ñ^o'ya cha'tso nnom na macaⁿ'na' jaa cha'xjeⁿ mañequiaaⁿ na tseixmaⁿ Jnaaⁿ.

33 ¿'Ñeeⁿ juu nnda^a nncju' jnaⁿ cjoo nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿ'aⁿ? Tjaa 'ñeeⁿ juu ee manquiiyeeⁿ jnda^a tqueeⁿ jaa na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿ'ya jo nnoom.

34 Ndo' na ljo' ¿'ñeeⁿ joo nntuee' jnaⁿ nacjoona? ¿Aa nnts'aa Cristo? Xocats'aaⁿ ee nqueⁿ tquiaañê na tueeⁿ'eⁿ cwentaaya ndo' tando'xcoom jnda^a na tueeⁿ'eⁿ. Je' wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'o^oots'om ntyjaya na macaaⁿ ñ'oom 'naaⁿ'ya nnom.

35 ¿Aa waa cwii nnom nawi' na nnda^a nnts'aana' na nntseitsaaⁿ'ñena' na Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa? Nawi' na cwitjooⁿ'ya, ¿aa nnda^a nnts'aana' oo na cwintyjoⁿ nn'aⁿ jaa nc'e na m'aaⁿ'ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ, ndo' na matsei'tjooⁿ'na' na nlcwaa'a, oo na matsei'tjooⁿ'na' liaaya? Oo, ¿cwii nnom na jeeⁿ teincuu' na cwitjooⁿ'ya oo na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ na nla'cwjeena jaa? Maxjeⁿ tjaa'naⁿ meiⁿ'cwii nnom na nnda^a nntseitsaaⁿ'ñena' na m'aaⁿ Cristo na candya' ts'oom jaa.

36 Ee ñ'oom na teiljeii naquii' libro Salmos, matsona': Nc'e na cwiluiindy^o nn'aⁿ cwenta', jo' chii meinchaa' xuee na ñe'cala'cwjee nn'aⁿ jâ.

Cwil'ana ñ'eⁿndy^o cha'na cwitjoom canmaⁿ na jnda^a teijndaa' na nncwje.

37 Saa^a meiiⁿ na luaa' waa cantyja 'naaⁿ' cha'tso nmeiⁿ', waljoo'cheⁿ na tsanandy^o nmeiⁿ', nc'e Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa.

38 Ee ntyjiiya tjaa meiⁿ'cwii na nnda^a nntoⁿ'na' jaa na m'aaⁿ Ty'o^oots'om na candya' ts'oom jaa. Cantyja na cwiwja^a, cantyja na cwitandoo^{'a}, meiⁿ ángeles, meiⁿ ljo' na t'maⁿ waa najnda^a, meiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ n'iaaⁿ la'xmaⁿ, meiⁿ ljo'cheⁿ na matseicaty'uena' jaa na maje', ndo' meiⁿ ljo' na wjaach'eena' jaa 'io cha,

39 meiⁿ ljo' na m'aⁿ nandy^e, meiⁿ ljo' na niom yuu na njoomti ts'om ndaaluee, meiⁿ ljo' na s'aa Ty'o^oots'om. Meiⁿ'cwii na cha'tso nmeiⁿ', xocanda^a nntoⁿ'na' jaa na t'mooⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa nc'e Cristo Jesús na cwiluiñê na catsaⁿ'ntjoom jaa.

9

Tjeii'ñe Ty'o^oots'om nn'aⁿ Israel na nla'xmaⁿ'na cwentaaⁿ'aⁿ

1 Ja Pablo, nc'e na matseyu'a ñ'eⁿ Jesucristo, matseinaⁿ'ya ñ'oom na mayuu', nchii cwe' cantu. Juu na m'aaⁿ' ts'ooⁿ, ma'moⁿ Espíritu Santo na mayuu' jo'.

2 Ee t'maⁿ waa na matseichjoo^{'na}' ts'ooⁿ ndo' matsei'ndaa^{'na} ntyjiiya cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ'ya nn'aⁿ judíos na ti'ñe'calayu' ñ'eⁿ Cristo,

3 ee cwiljoya ts'ooⁿ meiiⁿ na catoo^{'na}' ja ñ'eⁿ Cristo, ndo' meiiⁿ nncju'wi'na' añmaaⁿ'ya xeⁿ na cantyja 'naaⁿ' jo' nnteijndeina' nn'aⁿ'ya na mañe'cwii tsjaaⁿ cwiluiindy^o ñ'eⁿndyena.

4 Joonaa cwiluiindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ' nquii Israel na jndyowicantyjoo'. Tjaa'ñe Ty'o^oots'om joona na ntseinaaⁿ. Juu na tseixmaaⁿ na caxueeñê tyom'aaⁿ quii'ntaaⁿ'na quia na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena. Tquiaaⁿ ljeii nnom Moisés na matsaⁿ'ntjomna' chiuu nnc'omna. Seijndaa'ñê chiuu l'ue ts'oom na

na't'maaⁿndyena jom naquii' wats'om, ndo' jndye nnom nt'omcheⁿ ñ'oom tsoom ndaana na nnts'aaⁿ.

⁵ Cwiluiindyena ndacantyjo welooya ndo' cantyja 'naaⁿl tsjaaⁿ 'naaⁿ jooa tuiñe Cristo na ts'aⁿ jom, na cha'tso na cha'tso cantyja 'naaⁿaⁿ cwiluiñê Ty'oots'om. Ñequii'cheⁿ na cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom. Amén.

⁶ Ndo' meiⁿ nchii ñ'oom na tso Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ Israel na nnts'aaⁿ, tîcatseicandaaⁿñena'. Luaa' waa ee nn'aⁿ na jndyowicantyjo' tsjaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, ticha'tsondyena na mayuu'cheⁿ cwiluiindyena nn'aⁿ Israel.

⁷ Ee ticha'tsondye ntseindacantyjo Abraham mayuu'cheⁿ na cwiluiindyena ntseinaaⁿ, ee tso Ty'oots'om nnoom: “Ntseindacantyjo ti'jnda' Isaac, jooa nncwjaa'ñena' na nluindyena tsjaaⁿ 'naⁿl.”

⁸ Ñ'oommeiⁿl cwiñe'quiiana' na caliuuya na nchii cwe' cantyja 'naaⁿl tsjaaⁿ na cwiluiindyena nn'aⁿ, jo' na macwjaa'ñena' na cwiluiindyena ntseinda Ty'oots'om. Tomti cwiluiindyena ntseinaaⁿ nc'e ñ'oom na tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ Israel na nnts'aaⁿ.

⁹ Ee tso Ty'oots'om nnom Abraham chiuu na nnts'aaⁿ, luaa matsona': “Tiepmomeiⁿ nndyoonnda'a na m'aⁿyo', ndo' nquii scu' Sara nnleiñ'oom cwii tyochjoo nda'yo'.”

¹⁰ Ndo' nchii macandaaⁿ luaa' waa na ma'moⁿna' chiuu na maqueⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ na ntseinaaⁿ. Ee we ntseinda Rebeca ñecwii tsotyena majuu Isaac na cwiluiñe welooya.

¹¹⁻¹³ Ee cwitjoocheⁿ na nluindyena catyeⁿnquiee'ñeeⁿ, meiⁿ na l'ana na tis'a oo ljo' na ya, ndo' tso Ty'oots'om nnom Rebeca: “Juu tsaⁿ na nluiiñejndyee nndi'ntjoom nnom tyjeeⁿ.” Ñ'oomwaa' matseiljoyuna' ñequio ñ'oom'm na teiljeii na matsona': “T'oⁿya na wi' ts'oⁿya Jacob ndo' s'aaya na ticuee' ts'oⁿya Esaú.” Luaa' ma'moⁿna' na Ty'oots'om wanaaⁿ na nncwjii'ñê nn'aⁿ na nluindyena cwentaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ nqueⁿ na l'ue ts'oom, joo nn'aⁿ na macwaaⁿ na nluindyena cwentaaⁿaⁿ. Meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta ljo' cwii nnom na cwil'ana.

¹⁴ Ndo' na luaa' waa, ¿chiuu ya nl'uu? ¿Aa ticwixcwe ljo' mach'ee Ty'oots'om? Jeeⁿ tic'oom'na'.

¹⁵ Ee tsoom nnom Moisés: “Ñeeⁿ juu na matseitiuuya na nnteijndeiya maxjeⁿ nnteijndeiya tsaⁿñeeⁿ, ndo' ñeeⁿ juu na matseitiuuya na nnc'oⁿya na wi' ts'oⁿya maxjeⁿ jo' nnts'aaya.”

¹⁶ Jo' chii Ty'oots'om nchii macwjeeⁿeⁿ ts'aⁿ na nntseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ cwe' ee na l'ue ts'om nquii, oo cwe' nc'e na jeeⁿ matseijndei ts'aⁿ na nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿñe. Jom macwjeeⁿeⁿ ts'aⁿ na nluiiñe cwentaaⁿaⁿ ee na wi' ts'oom juu.

¹⁷ Ee naquii' ñ'oom'm na teiljeii matsona' chiuu tsoom nnom rey ndyuua Egipto. Tsoom: “Ja tquiaya na cwiluiindy' rey, cha cantyja 'naⁿl nleitquioo' na jndoya ndo' cha nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue caliuna chiuu t'maⁿ tseixmaⁿ xueya.”

¹⁸ Ndo' na luaa' waa, ñeeⁿ juu na l'ue ts'oom na nnc'oom na wi' ts'oom maxjeⁿ jo' nnts'aaⁿ, ndo' ñeeⁿ juu na nnts'aaⁿ na nntseiquie' ts'om, maxjeⁿ jo' nluui.

¹⁹ Nndaaⁿ nnts'aana' na m'aaⁿ ts'aⁿ na nntso noⁿ: “Xeⁿ na luaa' waa quia jo' ¿chiuu na matseincjoo'ñe Ty'oots'om ljo' cwil'a nn'aⁿ? Ee tjaa'naⁿ ts'aⁿ nndaaⁿ nncjaa nacjoo' ljo' na l'ue ts'oom.”

²⁰ 'U na cwe' ts'aⁿ 'u, ¿ljo' ts'iaaⁿl na ñe'catseincjoo'ndyu' nacjoo' Ty'oots'om? ¿Aa maty'iomna' na xuua na tuii ñ'eⁿ ts'ocachu nntsona' nnom ts'aⁿ na s'aa juuna': “¿Chiuu ts'iaaⁿl na luaa' sa' ja?”

21 Ee ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ ñ'eⁿ ts'ocachu, nqueⁿ ntyjeeⁿ ljo' ts'iaaⁿ na ñe'cats'aaⁿ ñ'eⁿ joona'. Mañ'eⁿ ts'o'ñeeⁿ nnts'aaⁿ cwii xuaa na yaticheⁿ oo cwii na cwe' cwantindyo.

22 Ndo' nquii Ty'o^ots'om ¿ljo' mach'eena' xeⁿ seijndaa'ñê na m'mooⁿ na matseiw'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'tjo^ondyena nnoom, ndo' nnts'aaⁿ na nleitquioo' juu najndei na cwiluiñê? Jndyocaa xuee na tintycwii na mach'eeⁿ na wjaanoomñe ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ na nnt'ueeⁿ joona nc'e na ticalcwe' n'omna jnaaⁿna, na la'xmaⁿna na nntsuundyena.

23 S'aaⁿ na luaa' cha cantyja 'naaⁿ jaa nleitquioo' na juu na cwiluiit'mañê, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna', jaa na cwitjoocheⁿ na ncuua cha'tso, ty'oom na wi' ts'oom na seijndaa'ñê na nla'jomndyo na matseit'maaⁿñena' jom.

24 Ty'o^ots'om tqueeⁿñê jaa na la'xmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ. Nt'omndyo jaa tjeii'ñê quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos ndo' nt'om tjeii'ñê quii'ntaaⁿ nn'aⁿ gentiles.

25 Cha'xjeⁿ na matso ñ'oom naquii' libro na seiljeii Oseas:

Nn'aⁿ na nchii laxmaⁿ nn'aⁿya,

je' nntsjo^o ndaana na mann'aⁿya joona.

Ndo' nn'aⁿ na ñet'om na tjaa 'ñeeⁿ wi' ts'om joo, je' la'xmaⁿna nn'aⁿ na wi' ts'o^oya joona.

26 Matsoticheⁿ ljeii'ñeeⁿ:

“O na nchii cwiluiindyoy' nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaya”,

na'ñeeⁿ nntseicajndyu'na' na cwiluiindyena ntseinda Ty'o^ots'om na wando'.

27 Mati seineiⁿ Isaías cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, tsoom: “Nn'aⁿ na wjaaw-icantyyoo' nn'aⁿ Israel, meiiⁿ na nleijndyendyena cha'na jndye tei' ndyoo ndaaluee, saa cwe' cwantindyeyo joona nlui'n'maaⁿndyena.”

28 Ndo' tjatsoticheⁿna': “Ta Ty'o^ots'om maxjeⁿ nntseicandaa'ñê ñ'om 'ñom ñequio nn'aⁿ tsjoomnancue, na nncu'xeeⁿ joona cha'xjeⁿ na matsona' ndo' jndei m'aaⁿ na nnts'aaⁿ na ljo'.”

29 Cha'xjeⁿ na jnda tso Isaías:

Nquii Ty'o^ots'om na matsaⁿntjoom cañoom'luee,

xeⁿ nchii 'ñeeⁿ cwantindyo tsjaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos,

maxjeⁿ jnda ljoo'ndyo cha'xjeⁿ tjoom nn'aⁿ tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra.

Luaa mañ'oomna' nn'aⁿ judíos cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya

30 ¿Chiuu nl'uuyoo je' cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ? Joo nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena tqueⁿ Ty'o^ots'om joona na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿna, nc'e na cwila'yuy'a n'omna ñ'eⁿñê. Ndo' majootona na nchii ñel'ueena na nlui'n'maaⁿndyena.

31 Ndo' nn'aⁿ Israel je', na tyoqueⁿndyena na nla'candaaⁿndyena chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés cha queⁿna' joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna, tîcandaa nla'candana juuna'.

32 ¿Ndo' chiuu na luaa' tjoomna? Luaa' tjoomna ee tyocantyyaa'ya n'omna na nlui'n'maaⁿndyena nc'e na tyola'candaaⁿndyena ljo' na matsaⁿntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, ee nchii tyola'yuy'a n'omna ñ'eⁿ Ty'o^ots'om. Ndo' nc'e naljo', jo' chii matseijoom'na' cantyja 'naaⁿna na jnda tei'ty'uiina “Tsjoo' na cwiwi'ty'uii nn'aⁿ”

33 ee waa ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ naquii' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona':

Ja maquiaⁿya tsaⁿ na nluiñe tsjo' na nquiee nn'aⁿ tsjoom Sión nncwity'uiina cantyja 'naaⁿaⁿ,

jom nluiñê tsjo'ty'a na cantyja 'naaⁿaⁿ nntseiquiaana' nn'aⁿ,

saa ts'aⁿ na nntseyu' ñ'eⁿñê, xocats'aana' ntyjeeⁿ ndoo' cwe' ts'iaaⁿndyo na matseyoom'm.

10

¹ O nn'a^{na} ya na cwila'y^u'yo', macaⁿ'a nnom Ty'o^ots'om na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ Israel ndo' ntyjaa'ya ts'o^oya na nlui na ljo'.

² Ee macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿna na cwijoo' n'omna na nluiit'maⁿñe Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿna. Saa ticwixcwe na cwindye'ntjomna nnoom cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

³ Ee ticala'noⁿ'na chiuu waa na maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ jo nnoom. Jona cwil'uee'ndye cheⁿnquieena chiuu ya na nlqueⁿ'na' jona na ljo'. Ticatuee'ndyecjena cha'xjeⁿ na seijndaa'ñe na maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ laxmaⁿ jo nnoom.

⁴ Ee juu ljeii na tquiaa Ty'o^ots'om nnom Moisés, cwintycwii najndei na matseixmaⁿ'na' quia na matseyu' ts'aⁿ ñequio Cristo. Jo' chii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿñe, maqueⁿ'na' tsaⁿ'ñeeⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ.

⁵ Ee cantyja 'naaⁿ' na nlqueⁿ'na' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ jo nnom ljeii na matsa'ntjomna', luaa seiljeii Moisés: “Juu ts'aⁿ na matseicanda ñ'oom na matsa'ntjomna', maxjeⁿ c'oom nacje 'naaⁿ'na'.”

⁶ Saa juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ' na nlqueⁿ'na' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿñe, luaa matsona': “Tinc'oom' ts'om': ¿Ñeeⁿ nncjaawa cañoom'luee na juu ndyoñ'oom Cristo?

⁷ Oo meiⁿ tintsu': 'Ñeeⁿ nncjaacue yuu na m'aⁿ añmaaⁿ l'oo” cha na ndyoñ'oomlcwe' jom.

⁸ ¿Ljo' matso ñ'oomwaa'?: 'Matsona': “Juu ñ'oom' Ty'o^ots'om candyoo' nacañom' waana', mati naquii' 'ndyo' ndo' naquii' ts'om'.” Majuu ñ'oomwaa' na cwiñe'quiaayâ na c'oom ts'aⁿ na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Cristo.

⁹ Xeⁿ na macwji'yuu'ndyu' na Jesús cwiluiñe na matsa'ntjoom 'u, ndo' ñequio na xcwee' ts'om' matseyu' na tquiaa Ty'o^ots'om na tando'xcoom jnda na tueeⁿ'eⁿ, quia jo' nlui'n'maaⁿndyu'.

¹⁰ Ee quia ñequio cha'waa ts'om ts'aⁿ matseyoom'm ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, jo' na maqueⁿ'na' jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ. Ndo' ñequio ñ'om macwji'yuu'ñe na cwilui'n'maaⁿñe nc'e Jesucristo.

¹¹ Ee ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii matsona': “Xocats'aana' na cwe' ts'iaaⁿ'ndyo na seiyyu' ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.”

¹² Ee jo nnoom meiiⁿ nn'aⁿ judíos, oo meiiⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ, jom ñecwii xjeⁿ ntyjeeⁿ ñ'eⁿndye jona. Ee manquiti na cwiluiñe na matsa'ntjom, cwiluiñe na matsa'ntjoom cha'tso nn'aⁿ. Ndo' ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwilcwii'na xueⁿ'eⁿ, candaⁿ'ya mañequiaaⁿ na macaⁿ'na' jona.

¹³ Cha'xjeⁿ tso ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii: “Nlui'n'maaⁿñe meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na malcwii' xuee' nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa.”

¹⁴ Saa ¿chiuu nl'ayoona na nlcwii'na jom na cwji'n'maaⁿñe jona xeⁿ na tyoola'y^u'na ñ'eⁿñe? ¿Ndo' chiuu nl'ayoona na nla'y^u'na ñ'eⁿñe xeⁿ tyoondyena cantyja 'naaⁿ'aⁿ? Ndo' ¿chiuu nl'ayoona na ndyena cantyja 'naaⁿ'aⁿ xeⁿ tjaa ñeeⁿ ññequiaa ñ'oom'm ndaana?

¹⁵ Ndo' ¿chiuu nluiyyuu na nnc'oonquia nn'aⁿ ñ'oom'm ndaa nt'omcheⁿ xeⁿ na tjaa ñeeⁿ majñom naⁿ'ñeeⁿ? Cha'xjeⁿ matso ñ'oom'm na teiljeii: “Jeeⁿ neiⁿncoo' quia cwique'cañom nn'aⁿ na cwiñequia ñ'oom naya.”

¹⁶ Saa ticha'tsondye nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'o^ots'om cwilañ'oom'ndyena juuna'. Ma'moⁿ'na' na ljo' ee tso Isaías: “Jeeⁿ 'u Ta, tijndye nn'aⁿ cwila'y^u' ñ'oom na cwiñequiaayâ.”

¹⁷ Jo' chii cwe' nc'e na mandii ts'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Cristo, jo' na mawee'na' na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

18 Saa mawax'a: ¿Aa nnts'aacheⁿna' na tyoondye nn'aⁿ Israel ñ'oom' Ty'o^ots'om? Maxjeⁿ jnda jndyena juuna', ee luaa matso ñ'oom'm na teiljeii: Jnda teineiⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om meiⁿyuucheⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ee tcuu tcuu cwii cwii ndyuua jnda tja ñ'oom'm.

19 Mawax'atya: ¿Aa ndya' nnts'aacheⁿna' na nn'aⁿ Israel ticala'noⁿna na luaa' nnts'aa Ty'o^ots'om? Maxjeⁿ jla'noⁿna ee Moisés najndyee tsoom ñ'oom' ndyoo Ty'o^ots'om:

Ja nnts'aaya na nla'xueena quia na nntseiñ'oom'ndyo nn'aⁿ na nchii tsjaaⁿ joona.

Ndo' nnts'aa na nla'lloo'ndyena cwe' jnaaⁿ nc'e nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿna cantyja 'naⁿya.

20 Ticatseiwee ts'om Isaías quia na tsoom ñ'oom' ndyoo Ty'o^ots'om:

Nn'aⁿ na tical'uee ja joona jliuna ja.

Ndo' ndaa nn'aⁿ na ticala'x'e ja, seica'moⁿndyo ndaana.

21 Saa cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Israel seineiⁿ Isaías ñ'oom' ndyoo Ty'o^ots'om: “Tyoo^ocjomeintyjaⁿa na matseiliuuya l'o^ooya ndaa'yo' na ñe'cateijndeiya 'o. Saa 'o jeeⁿ quie' n'om'yo' ndo' cwila'wendyo' nacjoya.”

11

Nn'aⁿ Israel na cwicalui'n'maaⁿndye

1 Ñ'oomwaa ñe'cwax'a, ¿aa jnda tyeⁿnquie' Ty'o^ots'om nn'aaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel? Tyooch'eeⁿ na ljo', ee mati ja luaañe cwii joona. Tuiindy^o na jndyowicantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham ñ'eⁿ jndacantyjoom Benjamín.

2 Xocats'aana' na cwii ndii' s'aa Ty'o^ots'om na jnda ntyjeeⁿ nn'aⁿ Israel ndo' je' tal'uendyena ntyjeeⁿ. ¿Aa ticaliu'yo' ñ'oom'm na teiljeii na seineiⁿ Elías xjeⁿ na matseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ jnaaⁿ nc'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel? Tsoom:

3 “Jeeⁿ 'u Ta, jnda jla'cwjeena nc'iaaya profetas ndo' jnda jla'tyuii'na ndio yuu na ñe'jla't'maaⁿndye nn'aⁿ 'u. Je' ñenc^o cwima'ndiina', ndo' mati ñe'cala'cuee'na ja.”

4 Saa t'o Ty'o^ots'om nnoom, tso: “Tiñencu' cwima'ndiina', ee m'aⁿ ntquiee' meiⁿ nn'aⁿ na jnda tjeii'ndyo cwentaya na tyoota' cantye jo nnom ty'o^o Baal.”

5 Ndo' majo'ti je', nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, ma'ndiina' cwii tmaaⁿ chjoo na macwjii'ñê cwentaaⁿaⁿ.

6 Ndo' xeⁿ cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, jo' na cwicalui'n'maaⁿndyena, quia jo' nchii cwiluii na ljo' nc'e chiuu na cwil'a nquieena. Ee xeⁿ naljo', juu naya na matseixmaaⁿ na cwe' yu, tixocatseixmaⁿna' naya.

7 Luaa waa ñ'oomwaa'. Majndyendyeti nn'aⁿ Israel ticalo'ñoomna naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na tyol'ueena, macanda nt'omndye joona na tjeii'ñe Ty'o^ots'om to'ñoomna jo'. Saa nt'omndye joona s'aana' na quie' n'omna.

8 Tjaa chiuu xuii' cha'na matso Isaías: “Na Ty'o^ots'om tquiaaⁿ na tjoomna, s'aana' cha'na ts'aⁿ na ñe'catsoo cha meiiⁿ na niom n'om ndaana saa titquioona, ndo' meiiⁿ na niom lua'quina saa ticandyena ndo' luaa' cwitjoomna hasta xjeⁿ je'cheⁿ.”

9 Mati seineiⁿ David cantyja 'naaⁿna, tsoom:

Majoo nantquie na cwicwa'na catseicwaqueⁿna' teiⁿnco' na nntseityuu'na' joona,

ndo' mañequio joona' cwi'ty'uiina

cha na catioomndyena natia na cwil'ana.

10 Cats'aana' ñ'eⁿndyena cha'cwijom nn'aⁿ na 'oowinchjaaⁿ na tileicant'y'iaa.

Cats'aana' na ñequi'cheⁿ catseijomna' joona cha'cwijom ts'aⁿ na jaa' xuu' na jnda'jom ntyjō wjaa.

Waa chiuu ya na nlui'n'maa'ndye nn'aⁿ na nchii judíos

¹¹ Quia jo' ¿chiuu waa na cala'nooⁿa na luaa' waa? ¿Aa ñe'catsona' na ticjaañjoom' l'a nn'aⁿ judíos, jo' cha wjaachuuna' joona na nntsuundyena? Jeeⁿ nchii jo'. Nc'e na jla'tjoondyena na ticala'yu'na ñeⁿ Ty'oots'om, jo' chii tju'naaⁿñeyuuna' na nlui'n'maa'ndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tachii judíos. Tuii na luaa' cha mati catseiqueeⁿna' n'omna na nla'xmaⁿna cha'na nn'aⁿ na cwiluiindyē cwentaa' Ty'oots'om.

¹² Xeⁿ juu na jla'tjoondye nn'aⁿ judíos mañequiaana' na nlui'n'maa'ndye nn'aⁿ tsjoomnancue ndo' juu na ticjaacañjoom' na l'ana seijndaa'ñena' na waa naya 'naaⁿ nn'aⁿ na nchii tsjaaⁿ joona, quia jo' juu xjeⁿ na nnc'ooquie'nnda'na cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, cwanti t'maⁿti naya nntseixmaⁿna'.

¹³ Nc'e na maty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ ja jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ na cwilui-indyo', macwjii'a cwenta na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ juuna'.

¹⁴ Queeⁿ ts'ooⁿya na cats'aana' na ticjaaawee' n'om nn'aⁿya na ñe'cwii tsjaaⁿ quio tuiindyō na macanda' lo cwicalui'n'maa'ndyo' ndo' catseiqueeⁿna' n'omna na mati joona cwji'n'maa'ñe Ty'oots'om.

¹⁵ Ee xeⁿ cantyja 'naaⁿ na 'ndiina' nn'aⁿ judíos, tju'naaⁿñena' na joo nn'aⁿ tsjoomnancue nlyoyaandyena jo nnom Ty'oots'om, c'oom' n'om'yo' chiuu nnts'aana' quia na jnda tju'na' na cwiluiindyennda'na cwentaaⁿaⁿ. Na nluii na luaa', nntseijomna' cantyja 'naaⁿna cha'cwijom ts'aⁿ na wando'xco na jnda tue'.

¹⁶ Ee xeⁿ juu tsqueeⁿtyoo' na cwineiiⁿndyee cwiluiiñena' na lju'na', ma'moⁿna' na mati cha'waa tsquee'ñeeⁿ lju'na'. Ndo' mati nch'ioo' ts'oom, xeⁿ maqueⁿ lju'na' joona', mati chatso l'ō ts'oom jnda tqueⁿlju'na'.

¹⁷ Saaⁿ xeⁿ nt'om l'ō ts'oom olivo xiom', jnda jndii'na' ndo' 'u je' na matseijomna' 'u cha'na ts'oom olivo jnda, jnda ñjoom'ndyu' quii'ntaaⁿ l'ō ts'oom olivo xiom', ndo' na ljo' macwjaa'ñena' 'u cantyja 'naaⁿ nch'ioo' ts'oom'ñeeⁿ ndo' ndaa' juuna' mañequiaana' na wjaanajndu'.

¹⁸ Saaⁿ tinc'oom' ts'om' na 'u cwiluiit'maⁿndyu'ti' nchiiti l'ō nquii ts'oom. Ee xeⁿ na nnts'aana' na ljo' ntyji', cjaañjoom' ts'om' na nchii 'u cwiluiindyu' nch'ioo' ts'oom na mañequiaa' na jnda l'ona', nch'ioo'na' cwiñequia na jnda l'ona'.

¹⁹ Nnts'aacheⁿna' na nntsu': "Mayuu' na ljo', saaⁿ nc'e na jndii' l'ō ts'oom olivo'ñeeⁿ, jo' chii ñjoom'ndyo ja."

²⁰ Mayuu' na ljo'. Jndii'ñena' joona nc'e na ticala'yu'ya n'omna, ndo' 'u tyeⁿ meiⁿntyje' na matseyu'ya ts'om'. Jo' chii tintseis'andyu' ndo' tintseis-cundyu', yati c'oom' na nquia'.

²¹ Ee xeⁿ tîcatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om l'ō nquii ts'oom'ñeeⁿ, majndeiticheⁿ cwe' 'u.

²² Canty'ia' chiuu t'maⁿ ts'om Ty'oots'om ndo' mati jeeⁿ ñecwii ñ'oom jom. Cantyja na ñecwii ñ'oom jom, jo' na seiquiaana' naⁿñeeⁿ. Saaⁿ ñequiondyu' 'u yats'aⁿñê. Queⁿndyu' na nntsa' yuu na l'ue ts'oom ee xeⁿ tjaa jo' mati 'u nntseiquioona'.

²³ Mati nn'aⁿ judíos na tiñe'cala'yu' ñeⁿ Jesucristo, xeⁿ nncue'ntyjō na nla'yu'na ñeⁿñê, ndaaⁿ nnts'aa Ty'oots'om na nntseicañjoom'nnaaⁿaⁿ joona, ee waa na jneiⁿ na ndaaⁿ nntseicañjoom'nnaaⁿaⁿ joona.

²⁴ Ee 'u na nchii ts'aⁿ judío cwiluiindyu', xeⁿ na matseijomna' 'u cha'na ts'oom olivo jnda, saaⁿ jnda ñjoom'ndyu' ts'oom olivo xiom', meiiⁿ na

tiquiluii na ljo', majndeiticheⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tijndei'na' na nñjoom'ndyennda'na manquiti ts'oom olivo xiom' na la'xmaⁿna.

Na cwii macandā nlu'i'n'maa'ndye nn'aⁿ Israel

²⁵ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue ts'ooⁿya na caliu'yo' ñ'oomwaa na wanty'iuu' waana', cha tints'aana' ndoo' nquiu'yo' na jeeⁿ jndo' n'om'yo'. Nt'om nn'aⁿ judíos cwila'quie' n'omna cantyja 'naaⁿ Jesucristo hasta xjeⁿ na nntseicandaa'ñena' lojoo nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿ jom na nchii cwiluiindyena tsjaaⁿ nn'aⁿ judíos.

²⁶ Quia na jndaⁿ tuii nmeiⁿl, cha'tsondye nn'aⁿ judíos nlu'i'n'maa'ndyena cha'xjeⁿ na matso ñ'oom' Ty'ooots'om na seiljeii Isaías: Naquii' tsjoom Sión nnaⁿ tsaⁿ na nntseicandyaañe nn'aⁿ ndo' nn'aⁿ na jndyowicantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿl Jacob nnquindyō natia na la'xmaⁿna.

²⁷ Quia na nntseicanduu'a jnaaⁿna quia jo' nntseicandaa'ñena' ñ'oom na t'maⁿtyaaⁿya ñ'eⁿndyena.

²⁸ Nc'e ñ'oom naya na macwji'n'maa'ñe Ty'ooots'om nn'aⁿ, jo' na m'aⁿntiaa'ndye nn'aⁿ judíos ñ'eⁿñê, ndo' na luaa' s'aana', tju'naa'ñena' na cwitsaaquiee'ndyo' 'o. Saaⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿ na wi' ts'oom joona na tjeii'ñê weloona na nluindyeyewentaaⁿaⁿ.

²⁹ Ee quia na jndaⁿ tquiaa Ty'ooots'om cwii nnom na macandaa' ts'aⁿ ndo' na maqueeⁿñê juu na nntseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ taxocatseichueeⁿeⁿ jo'.

³⁰ Ee cha'xjeⁿ na ñet'om'yo' na ñeja'quie' n'om'yo' nnom Ty'ooots'om, je' mañ'oom na wi' ts'oom 'o, saaⁿ je' je' nn'aⁿ judíos cwila'quie' n'omna nnoom.

³¹ Maluaa' matseijomna' cantyja 'naaⁿna. Je' cwila'quie' n'omna cha ndanquia nnc'oom Ty'ooots'om na wi' ts'oom joona, cha'xjeⁿ je' m'aaⁿ na wi' ts'oom 'o.

³² Ee s'aa Ty'ooots'om na cha'tsondyō la'xmaaⁿya na tyoola'candaa'ndyō jo nnoom, cha na cha'tsondyō nnc'oom na wi' ts'oom.

³³ Joo na maqueⁿna' Ty'ooots'om na tyañe, jeeⁿ jnda laxmaⁿna', jeeⁿ jndo' ts'oom, cha'tso matsei'nooⁿoⁿ. Tjaa 'ñeeⁿ nntseinchu'tcuuñe chiuu matseijndaa'ñê, tjaa 'ñeeⁿ ndaaⁿ nntsei'noⁿl jo' na mach'eeⁿ.

³⁴ Cha'na teiljeii ñ'oom na tso Isaías: “¿Ñeeⁿ cwii jaa nmeiiⁿñe nndaⁿ nntseiⁿoⁿl chiuu m'aaⁿl ts'om nqueⁿ na matsaⁿntjoom? ¿Aa m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na jeeⁿcheⁿ jndo' ts'om cha na ndaaⁿ nntseijndo' ts'oom?

³⁵ ¿Ñeeⁿ teijndeiindyeyee jom cha je' macaⁿna' na catseilcweeⁿeⁿ jo' nnom juu?”

³⁶ Ee cha'tsoñ'eⁿ niom nc'e jom, ndo' tseixmaⁿñ'eeⁿ jo'. Jo' chii macandā jom caluiit'maⁿñê cha'waati xuee. Amén.

12

Maqueⁿ lju'na' ts'aⁿ jo nnom Ty'ooots'om

¹ Macwe' jo' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', nc'e na m'aaⁿ Ty'ooots'om na jeeⁿ wi' ts'oom jaa, macaⁿl'na ndaaⁿyo' yochē na cwitsaam'aⁿti'yo' na nñequiandyo'ñ'eⁿyo' na nla'xmaⁿyo' cha'cwijom quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ judíos, cwii nnom na lju', na cjaawee' ts'oom. Na nl'a'yo' na ljo' jeeⁿ xcwe nla't'maaⁿndyo' jom.

² Tanc'om'yo' na mati 'o cwil'a'yo' ljo' na cwinty'ia'yo' na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnancue, cala'chui'yo' cantyja na cwila'tiuu'yo' cha na luaa' ntseixcona' cha'tso cantyja na cwitsaam'aⁿyo'. Ee na nl'a'yo' naljo' nncue'ntyjō na nla'noⁿyo' chiuu waa na l'ue ts'om Ty'ooots'om ñ'eⁿndyo', na juu jo' tjacantyya naya tseixmaⁿ, ndo' cjaawee' ts'oom ndo' candaaⁿl tseixmaⁿna'.

³ Nc'e ts'iaaⁿ na jnda tquiaa Ty'ooots'om na matseixmaⁿya, jo' na matsjooya ndaa'yo', meiⁿcwiindyoy' 'o tincwinom' na nnc'oom' ts'om cantyja 'naaⁿ nquii cha'xjeⁿ na matsona' na nncwjeiiⁿeⁿ cwenta chiuu matseixmaaⁿ. Cwii ndo' cwiindyoy' cwji'ya cwenta cwanti na jnda tquiaa Ty'ooots'om nnom na matseixmaⁿ na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿñê.

⁴ Ts'aⁿ ñecwiiñê saa jndye tjaacañjoom'ñê, ndo' cwii cwii joo na tja-cañjoom'ñê tiljo'yu ts'iaaⁿna' ñ'eⁿ nc'iaana'.

⁵ Maluaa' waa na matseijomna' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a, meiiⁿ na jndyendyo saa matseijoom'na' cantyja 'naaⁿya na ñe'cwii sei' cwiluiindyoy' cantyja 'naaⁿ Cristo. Ndo' ts'iaaⁿ na mañequiaa Ty'ooots'om na cal'aaya cwentaaⁿaⁿ tjachuii'na' na cwii cwiindyoy'.

⁶ Ts'iaaⁿ na mañequiaa Ty'ooots'om na cal'aaya, tiñecwii xjeⁿ joona'. Nqueⁿ matseijndaa'ñê cwaaⁿ ts'iaaⁿ nntseixmaⁿ cwii cwiindyoy'. Saa macaⁿna' na calacandaa'ndyoy' cwii cwii nnom ts'iaaⁿ na mañequiaaⁿ. Xeⁿ na jnda tquiaaⁿ na 'naaⁿ ts'aⁿ na ndaaⁿ nntseiteincoo' ñ'oom'm ndaaⁿ nn'aⁿ, cwa catse-icandaa'ñe tsaⁿñeeⁿ juuna'.

⁷ Ndo' xeⁿ mañequiaaⁿ na macandaa' ts'aⁿ na candi'ntjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu', cats'aa ts'iaaⁿñeeⁿ ñequio na xcwee' ts'om. Ndo' juu ts'aⁿ na macandaa' na ma'moⁿ ndaaⁿ nc'iaa', queⁿñe ts'iaaⁿñeeⁿ.

⁸ Ts'aⁿ na macandaa' na mañequiaa na t'maⁿ n'om nn'aⁿ, ts'iaaⁿñeeⁿ cats'aa. Ndo' juu ts'aⁿ na niom s'om l'o tintseintycwii' na nnteijndeii nc'iaa' 'naⁿ na matsei'tjoona' joona. Ts'aⁿ na 'naaⁿ na nluitquieñe cats'aa naljo' ñequio na mach'eeñe cwenta. Ndo' ts'aⁿ na mateijndeii nn'aⁿ na nty'iaandye cats'aa naljo' ñequio na neiiⁿ.

Ñ'oomeiiⁿ laxmaaⁿya na calacandaa'ndyoy'

⁹ C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ñequio na mayo'cheⁿyo', nchii cwe' cwil'a'ya'yo'. Catseiqueeⁿna' n'om'yo' cha'tso yuu na ya, saa yuu na tia c'om'yo' na jndoo'yo'.

¹⁰ C'om'yo' na jnda nquiu'yo' nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ ñeⁿnquii ts'aⁿ ntseinda 'o, ñequii'cheⁿ cal'a'yo' na joona t'maⁿti caluiindyoy', ñecuaa meiiⁿ 'o tjaa 'ñeeⁿ catseit'maaⁿñe.

¹¹ Tila'nchqueeⁿndyoy' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooots'om na la'xmaⁿyo'. Cjoo' n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Jesucristo.

¹² C'om'yo' na neiⁿyo' cha'tso na matseijndaa'ñe Ty'ooots'om na ñequiaaⁿ na nda'yo'. Quia maju'wi'na' 'o, c'om't'maaⁿndyoy' n'om'yo'. Ndo' ñequii'cheⁿ calaneiⁿyo' nnoom.

¹³ Quia matseitjoona' 'naⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ cwentaaⁿaⁿ, quia'yo' cantyja na cwileiñ'om'yo' na nnteijndeiiⁿna' naⁿñeeⁿ. Catei'x'ee'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' na cwe' cwiquieya na m'aⁿyo'.

¹⁴ Quia matseitaa' ts'om ts'aⁿ 'o, nchii mati nlcwe' 'o ñ'oom wi' cjoo' tsaⁿñeeⁿ. 'O cataⁿyo' na Ty'ooots'om catio'naaⁿñê juu.

¹⁵ Quia cwinty'ia'yo' na neiiⁿ nc'iaa'yo' na cwila'yu', mati 'o c'om'yo' na neiⁿyo' ñ'eⁿndyena. Saa quia cwitjoomna na matseichjoo'na' n'omna, mati 'o c'om'yo' na chjoo' n'om'yo' ñ'eⁿndyena.

¹⁶ Tjoom' c'om'yo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'. Tinc'om'yo' na s'andyoy' ndo' lcundyoy'. Catsañ'oomndyoy' ñequio nn'aⁿ na nty'iaandye, tints'aana' nquiu'yo' na cwe' 'o jndo'ti n'om'yo'.

¹⁷ Natia na nnts'aa ts'aⁿ 'o, til'a'yo' na nnjoom. Ñequii'cheⁿ cala'jnda'yo' na cha'tso na cwil'a'yo' nla'xmaⁿyo' na ya nn'aⁿndyoy' jo ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ.

¹⁸ 'O tacala'ntja'ndyoy' ñequio nn'aⁿ. 'O cha'tso na ndaaⁿ nl'a'yo' ñequii'cheⁿ cal'a'yo' yuu na ya cha tincju'naaⁿñena' na nl'uee'ndye nn'aⁿ tia' ñ'eⁿndyoy'.

19 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, til'a'yo' na canjoom. Quiandyo' na nquii Ty'oots'om nnts'aaⁿ na nnjoom, xeⁿ naljo' l'ue ts'oom. Ee waa ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Matso Ty'oots'om: Nnc̄o nnts'aa na nnjoom. Ja nnts'aa na nntioomndye nn'aⁿ na cwila'tjooⁿndye nooⁿ."

20 Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na matsona': "Juu ts'aⁿ na jndoo' 'u, xeⁿ na ñejnoom'm, quiaa' na nlcwaaⁿaⁿ. Xeⁿ na ñec'om ndaa, quiaa' ndaa na nnc'om ee na nnts'a' na luaa', nnts'aana' na jnaaⁿaⁿ chiuu waa na mach'eeⁿ ñ'eⁿndyu'."

21 Tiñe'quiaandyu' na joo na ticatsa'ntjomna' nnaⁿndyena' ñ'eⁿndyu'. Catsa' yuu na ya cha canaⁿndyu' nacjoo' joo na ticatsa'ntjomna'.

13

Calan'ooⁿndyo ñ'oom ntyuee naⁿmaⁿn'iaaⁿ

1 Cwii cwiindyoy' 'o cju'ñecje ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ, ee nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, Ty'oots'om maqueeⁿ joona ts'iaaⁿñeeⁿ. Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ ts'iaaⁿ na nchii jom tqueeⁿ juu.

2 Quia jo' 'ñeeⁿ juu na wjaa nacjoo naⁿmaⁿn'iaaⁿ, mawjaa tsaⁿñeeⁿ nacjoo' na seijndaa'ñe nquii Ty'oots'om. Ndo' maxjeⁿ nnt'uiina' jom na nntioomñe na ljo' mach'eeⁿ.

3 Jo' chii ts'aⁿ na mach'ee yuu na tia m'aaⁿ na nquiaⁿaⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ. Saa ts'aⁿ na mach'ee yuu na cwitsa'ntjom n'iaaⁿ, ya m'aaⁿ, tyoocaty'ueeⁿ naⁿñeeⁿ. Jo' chii catsa' yuu na cwitsa'ntjomna 'u, quia ljo'cheⁿ taxoc'oom' ts'om' aa nla'wjeena 'u. Maxjeⁿ nnc'omna na neiiⁿna 'u.

4 Ee naⁿmaⁿn'iaaⁿ la'xmaⁿna na cwindye'ntjomna nnom Ty'oots'om cha catei'ndeina 'u. Saa xeⁿ mache' na til'uee ljeii na cwilein'omna, quia jo' c'oom' na nquia' joona, ee ticwe' ts'iaaⁿndyo na la'xmaⁿna sayo ee cwiluiindyena na cwindye'ntjomna nnom Ty'oots'om na cwita'wi'na nn'aⁿ na cwil'a yuu na tia.

5 Quia jo' we ndii' macaⁿna' na cala'canda'yo' jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ. Nandyee nc'e na tical'ue n'om'yo' na cat'uii ljeii na cwileiñ'omna 'o. Ndo' na jnda we nc'e na nquiu'yo' naquii' n'om'yo' na matsona' na cal'a'yo' na ljo'.

6 Macwe' jo' na cwitiom'yo' ts'iaaⁿndaⁿyo', ee nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, ñequio ts'iaaⁿmeiⁿ cwita'ntjomna cha nl'ana ts'iaaⁿ na maqueeⁿ Ty'oots'om joona.

7 Nnom cwii cwii ts'aⁿ na waa na matseixmaⁿ na nntseit'maaⁿndyu' juu, catsa' naljo' ñ'eⁿñe. Quia macaⁿna' na nntiom'yo' ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ, catiom'yo', cha'na ts'iaaⁿ nnom tyuaa. Cala'canda'yo' nnom ljeii na cwiqueⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ, ndo' cala't'maaⁿndyo' cha'tsondye joona na matsona' na cala't'maaⁿndyo'.

8 Meiⁿncwii ts'aⁿ tincho'jnaⁿyo' nnom. C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ee juuna' matseijomna' cha'cwijom na cho'jnaⁿyo'. Juu ts'aⁿ na m'aaⁿ na wi' ts'om x'iaa', matseicañaⁿ chiuu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueeⁿ Moisés,

9 ee ljeiiñeeⁿ matsa'ntjomna': "Tinc'om'ya' ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ, tintseicue' ts'aⁿ, tinch'uee' 'naaⁿ ts'aⁿ, tintseiqueeⁿ ts'om' 'naaⁿ ts'aⁿ." Ee cha'tso ñ'oommeiⁿ ñequio nt'omcheⁿ na sa'ntjom ljeii na tqueeⁿ Moisés, cwila'x'iaa'ndye joona' ñequio ñ'oomwaa na matsona': "C'oom' na jnda ntyjii' tyjets'aⁿndyu' cha'xjeⁿ na wi' ts'omndyu' cheⁿncu'."

10 Ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na jnda ntyjii tyjets'aⁿñe, xocats'aa na wi'ñe ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Ee ts'aⁿ na jnda ntyjii ntyjenn'aⁿñe, matseicandañ'eeⁿ ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés.

¹¹ Cala'noⁿyo' naljo' ndo' c'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ tiempo na m'aaⁿya je'. Matseijomna' cantyja 'naⁿyo' cha'cwijom na cwindayo'. Jo' chii calcwi'yo' ee je' mandyoo'ti m'aaⁿna' na nlui'n'maaⁿndyo, nchiiti quia jlayuu'jndyaa ñ'oom'm.

¹² Juu na cwitsaam'aaⁿya matseijomna' cha'cwijom natsjom, juuna' wjaawinomna'. Wjaawindyoo'ti xuee quia na nlui'n'maaⁿndyo. Jo' chii ca'ndyaa na cwilajomndyo ts'iaaⁿ na laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ najaaⁿ. Cal'uee'ndyo l'o ts'iaaⁿ ya na laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naxuee.

¹³ C'ooⁿya cha'xjeⁿ na macaⁿna' na cats'aa ts'aⁿ quia naxuee. Nchii c'ooⁿya na cwicwa'jndoo'ndyo meiⁿ nchii na cwicandyaaya. Nchii c'ooⁿ ñequio nn'aⁿ na cwe' luaa'ndyo ñequio nt'omcheⁿ nnom natia la'xmaⁿ. Tac'ooⁿya na cwila'ntja'ndyo ñequio nn'aⁿ meiⁿ tala'taa' n'ooⁿya joona.

¹⁴ Saa 'o wandyo' cal'a'yo', 'o cwee'yo' Jesucristo cha'xjeⁿ macwee ts'aⁿ liaa. Tañe'quiandyo' na joo na neiⁿco nquiu nn'aⁿ na matseixmaⁿ tsjoomnancue nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' 'o.

14

Tintio'ñ'oom' cwii nn'aⁿ na matseyu'

¹ Cato'ñoom'yo' meiiⁿ ts'aⁿ na ticuee' na matseyu'ya ts'om, saa nchii na nnto'yo' na nla'ñ'eeⁿndyue'yo' ñ'eⁿñê.

² Cal'uu, m'aⁿ nn'aⁿ nquiu na wanaaⁿ na nlcwa' ts'aⁿ cha'tso nnom 'naⁿ, saa m'aⁿ nt'omcheⁿ na ticuee' na cwilayu'ya n'om ñ'eⁿ Ty'oⁿots'om, joona cwe' tscocwicwa'na.

³ Luaa macaⁿna': Juu ts'aⁿ na ntyjii na meiⁿquia nantquie wanaaⁿ na nlcwa', tints'aa na ticuee' ts'om ts'aⁿ na cwe' jndaa' ljo' macwa'. Ndo' mati 'u ts'aⁿ na cwe' jndaa' ljo' macwa' tincwjaa'ndyu' cwenta cwe' na cha'tso nnom macwa' x'ia', ee maco'ñom Ty'oⁿots'om jom.

⁴ ¿Ñeeⁿ cwiluiindyu' na matsei'ncjoo'ndyu' ljo' mach'ee cwiicheⁿ x'ia' na matseyu'? Ee nquii na matsa'ntjom jom nntso na aa xcwe aa tix-cwe mach'eeⁿ. Nljoñeya tsaⁿñeeⁿ ee waa najndeii na matseixmaⁿ Jesús na matsa'ntjom jom.

⁵ M'aⁿ nn'aⁿ na cwitjeii'na cwenta na waa cwii xuee na t'manti tseixmaⁿna' ndo' m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'tiuu na meiⁿnquia xuee ñecwii xjeⁿ. Saa cwii cwii ts'aⁿ c'oom'tyeⁿ ts'om cantyja 'naaⁿ ñ'oom'waa'.

⁶ Ts'aⁿ na maqueⁿ na t'manti cwii xuee, mach'eeⁿ na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom jom. Ndo' ts'aⁿ na mach'ee na ñe'cwii xjeⁿ tseixmaⁿna', mach'ee na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom juu. Ndo' ts'aⁿ na macwa' cha'tso nnom nantquie, macwaaⁿaⁿ joona' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom jom, ndo' mañequiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'oⁿots'om. Mati ts'aⁿ na cwe' jndaa' nantquie na macwa' mach'eeⁿ na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Ty'oⁿots'om ndo' mañequiaaⁿ na quian'l'uaa'.

⁷ Ee tjaa 'ñeeⁿ jaa c'oom na wando' cwe' ee na l'ue ts'om nquii, ndo' tjaa 'ñeeⁿ jaa c'oom na nncue' ee na l'ue ts'om nquii.

⁸ Cantyja na tandoⁿa, tandoⁿa cwe' ee Jesucristo, ndo' cantyja na cwi-wjaaya, ncwjaaya cantyja 'naaⁿ jom. Jo' chii aa na tandoⁿa oo aa na nncwjaaya, maxjeⁿ m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ jom.

⁹ Manc'e jo' na tueeⁿeⁿ ndo' tando'xcoom cha na nntseixmaaⁿ na matsa'ntjoom jaa cha queⁿna' jom na cwiluiiñê na matsa'ntjoom nn'aⁿ na jnda' tjã ndo' cwentaa nn'aⁿ na ta'ndo'.

¹⁰ Saa 'u je', ¿chiiu na xje^{nto} 'u ñe'cu'xe^{nl} cwii nn'a^{nl} na matseyiu' oo chiiu na m'aa^{nl} na ticuee' ts'om' jom? Ee cha'tsondyo nncwinooⁿ jo nnom Cristo na nncu'xeeⁿ jaa.

¹¹ Ee mawaa ñ'oom' Ty'o^{ots}'om na teiljeii na matsona':

Ja wando'a, matso nquii Ty'o^{ots}'om,

nc'e naljo' jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ nnta'na cantyena jo noo^{nya},

ndo' nla't'maa^{nl}ndyena Ty'o^{ots}'om ñequio na jndoo' cha'tsondye nn'aⁿ.

¹² Luaa waa cantyja 'naa^{nl} ñ'oom'ñeeⁿ, cwii cwiindyo ñequiaaya cwenta nnoom cantyja 'naa^{nya}.

Tintsa' na nntseilcwe'na' x'ia' na matseyiu'

¹³ Jo' chii tacatsona' na nntio'ñ'oo^{nya} cwii ndo' cwii nc'iaaya. 'O cala'jnda'yo' na til'a'yo' cwii nnom na jnaa' jo' nntseicwachuu'ñena' juu ndo' nnts'aana' na nntseitjooñe.

¹⁴ Nc'e na matseixma^{nya} ts'aⁿ na matseyiu'a ñ'eⁿ Jesucristo, jo' chii m'aa^{nl}tyeⁿ ts'ooⁿ na tjaa'naⁿ cwii nnom 'naⁿ na tilju' matseixma^{na}'. Saa xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na matseitiuu na niom 'naⁿ na tilju', cantyja 'naa^{nl} nquii tsa^{nl}ñeeⁿ mach'eena' na tilju'na'.

¹⁵ Ee xeⁿ cwe' cantyja 'naa^{nl} ljo' na macwa' matsei'ndaa'na' ntyjii cwii nn'a^{nl} na matseyiu' ndo' na luaa' mache', tic'oom' na jnda ntyji' jom. Jo' chii tantsa' cwii na ya ntyji' macwa' nntsei'ndaa'na' cwii nn'a^{nl} na tue' Cristo cwentaa^{nl}aⁿ.

¹⁶ Tiñe'quia'yo' na nncju'naa^{nl}ñena' na nlaneiⁿ nn'aⁿ ñ'oom na tijo'ndyo najo'yo' ljo' na 'o nquiu'yo' na ya.

¹⁷ Ee juu na matsa'ntjom Ty'o^{ots}'om, nchii tomti waana' na nleijndaa' ljo' na wanaaⁿ na nntquiaaya oo na nncwaaaya. Matsa'ntjoom jaa cha cantyja 'naa^{nl} Espíritu Santo nnda^{aa} nl'aaya yuu na maty'iomyaana'. Ndo' mati na nnc'oo^{nya} na neii^{nya} ndo' na meiⁿcwii ñomtiuu tic'oo^{nya} jo nnoom.

¹⁸ Ts'aⁿ na luaa' mandi'ntjom nnom Cristo, cwijaawee' ntyjii Ty'o^{ots}'om ñ'eⁿñê, ndo' mati neiiⁿ nn'aⁿ jom.

¹⁹ Cwe' nc'e jo' tsantjoo^{ya} meiⁿnquia nnom na nnda^{aa} nl'aaya na tical'ua^{aa} ndia' ñequio nn'aa^{nya} na cwila'yu'. Ee na nl'aaya na ljo' nnteijndeiindy^o ntyjaa^{aa} na nntsanajnda^{aa}ya na cwila'yuu'a.

²⁰ Jo' chii tintseyiui' ts'iaaⁿ 'naa^{nl} Ty'o^{ots}'om na cwe' jndaa' cwii nnom nantquie na macwa'. Mayuu' cha'tso nnom nantquie lju' la'xma^{na}', saa tia matseixma^{nl} xeⁿ cantyja 'naa^{nl} cwii nnom na macwa' matsei'ndaa'na' ntyjii cwii x'ia' na matseyiu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^{ots}'om.

²¹ Yati na tinlqui' sei', tinc'ua' winom ndo' tintsa' cwii nnom na cantyja 'naa^{nl} jo' nntseilcwe'tya'na' cwii x'ia' na matseyiu', oo na nntseiquioona' jom na nnts'aaⁿ jnaⁿ oo na nnts'aana' na tityeⁿ matseyiu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^{ots}'om.

²² Juu na matseyiu' cantyja 'naa^{nl} ñ'oommeiⁿ', matsa'ntjomna' na c'oom'tye^{nl} cantyja 'naa^{nl}na' jo' nnom Ty'o^{ots}'om. Ee jeeⁿ neii^{nl} ts'aⁿ na m'aa^{nl} ts'om na xcwe mach'ee cantyja 'naa^{nl} ñ'oommeiⁿ' na tjaa meiiⁿcwii na maco'tia'na' ntyjii.

²³ Saa ts'aⁿ na tijndaa'ya ntyjii aa mayuu' na ya na nlcwa' ts'aⁿ cwii nnom nantquie ndo' xeⁿ nlcwaa^{nl}aⁿ jo', nnts'aayuuna' jnaa^{nl}aⁿ waa, ee cha'tso ljo' na mach'ee ts'aⁿ ndo' ticaljeiiyaaⁿ aa mayuu' na ya jo', maxjeⁿ jnaⁿ jo' mach'eena'.

15

Cal'aaya cha'tso na cateijndeiindy^o ntyjaa

¹ Jaa na tyeⁿ la'xmaaⁿya na cwila'y^u'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿl' ñ'oommeiⁿl', joo nn'aⁿ na tityeⁿ cwila'y^u'na cantyja 'naaⁿl'jo', laxmaaⁿya na cachoo^ya na cateijndeiⁱ jooⁿa, nchii macandā cwijndoo^o'a cantyja 'naaⁿ ncjoo^ya.

² Cwii cwiindy^o cal'aaya yuu na nncjaawee' n'om nc'iaaya, cha nntei-jndeina' jooⁿa, ndo' cha na nnc'oonajndāna na cwila'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

³ Ee meiⁿ nquii Cristo tîcats'aaⁿ yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ. Jom tjoom cha'xjeⁿ waa ljeii naquii' libro Salmos na matsona': "Ñ'oomwi' na tyotuee' nn'a nacjo', mati ty'oomna' ja."

⁴ Ee cha'tso ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii tandyo xuee, teiljeiina' cha ca'moⁿna' ndaaya chiuu na c'ooⁿya jo nnoom. Teiljeiina' cha cantyja 'naaⁿ jooⁿa' nndaā nntsaantyo^o cantyja 'naaⁿl'aⁿ na ñecwii n'ooⁿya ndo' na nnc'ooⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya na nntyjaa' n'ooⁿya na nluii cha'tso chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ.

⁵ Nquii Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ ndaaya na cwicantyyaa' n'ooⁿya jom, cateijneiⁿ 'o na ya c'om'yo' ñequio nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Cristo Jesús,

⁶ cha na cha'tsondyo'ñ'eⁿ'yo' ñequio ñecwii jndyee'yo' na nla't'maaⁿndyo' Ty'o^ots'om Tsotye nquii Ta Jesucristo.

Cwindye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya

⁷ Jo' chii cato'ñoom'yo' nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ Cristo maco'ñoom 'o, cha na nluiit'maⁿñe Ty'o^ots'om.

⁸ Luaa matsjoo ndaa'yo', Cristo jñoom na jndyondi'ntjoom ndaaⁿ nn'aⁿ judíos cha na nntseicandaa'ñê ñ'oom na tso Ty'o^ots'om ndaaⁿ welooya na nnts'aaⁿ ndo' mati cha m'moⁿna' na mayom'm.

⁹ Mati jndyo Cristo cha nn'aⁿ na nchii judíos nndaā nla't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om na m'aaⁿ na wi' ts'oom jooⁿa. Ee matso ñ'oom'm na teiljeii:

Maxjeⁿ nntseit'maaⁿndyo 'u quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

Ntaya luantsa na nntseit'maaⁿñena' 'u.

¹⁰ Ndo' cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii matsona':

'O nn'aⁿ na nchii judíos, c'om'yo' na neiⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'o^ots'om na cwiluiindy^e cwentaaⁿ'aⁿ.

¹¹ Mati mawaa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na matsona':

Cha'tsondyo' 'o nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindy^o,

cala't'maaⁿndyo' Ta Ty'o^ots'om.

¹² Ndo' mati teiljeii ñ'oom na tso Isaías:

Nch'ioo' Isaí ndei' ts'oom'ndaa,

jom nntseiwena' na nntsa'ntjoom nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindy^e.

Jooⁿa nla'cantyyaa' n'omna jom.

¹³ Nquii Ty'o^ots'om mañequiaaⁿ na cwicantyyaa' n'ooⁿya. Macaⁿ'a na ññequiaaⁿ na nla'xmaⁿñ'eⁿ'yo' na neiⁿ'yo' jo nnoom, ndo' na nnc'om'yo' na tjañomtiuu m'aⁿ'yo' nc'e na cwilayu'yo' ñ'eⁿñê, cha cantyja 'naaⁿl' Espíritu Santo nntseicwaljoo'tina' na laxmaⁿ'yo' na cwicantyyaa' n'om'yo' jom.

¹⁴ Cantyja 'naaⁿl' 'o nn'aⁿya na cwila'y^u'yo', matsei'noⁿ'a na cwila'xmaⁿ'yo' cha'tso nnom na nnteiijndeina' nc'iaa'yo'. Ndo' mati cwila'noⁿ'ya'yo' cantyja 'naaⁿl' ñ'oom na cwilayuu'a, hasta mati nndaā nnt'moⁿ'yo' jooⁿa' ndaaⁿ nc'iaa'yo'.

¹⁵ Saa ti'maaⁿl' ts'ooⁿya na matseiljeiya cartawaa na m'aⁿl' 'o nn'aⁿya na cwila'y^u'yo' cha tintsuu' n'om'yo' jooⁿa'. Mats'aa naljo' nc'e cha'cwijom cwii xuu na maju'na' nacjoya na cats'aaya. Mats'aa na ljo' ee naya na mañequiaa Ty'o^ots'om na matseixmaⁿ.

16 Ndo' naljo', majo' na tqueeⁿ ja na mandi'ntjo^{ny}a nnom Jesucristo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwila'ljo Jesucristo naquii' n'om, cha ññequiaya jooⁿa nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ mañequiaa ts'aⁿ cwii ofrenda na nnc'o'ñoom, ee nquii Espíritu Santo jndaⁿ tqueeⁿ ljoom'm jooⁿa.

17 Nc'e na matseyu'a ñ'eⁿ Cristo Jesús, mañequiaana' na nei^{ny}a na laa'ti' waa na mandi'ntjo^{ny}a nnom Ty'o^ots'om.

18 Ticats'aana' ntyjii na nncwji'a cwenta cwanti ya ts'iaaⁿ na nl'a nt'omcheⁿ, macandaⁿ ntyjiiya na Ty'o^ots'om ñeteil'uee'ñê ja na nncwan-tjo^{ny}a nn'aⁿ na nchii judíos cwentaaⁿaⁿ, cha nla'candaⁿndyena jo nnoom. Ñetantjo^{ny}a jooⁿa ñequio ñ'om'ndyoya, ndo' ñequio ljo' na ñenty'iaana chiuu waa na tyom'aa^{ny}a quii'ntaaⁿna.

19 Ndo' na luaa' waa, jndaⁿ seicandaⁿndyo na mañequia ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñê Cristo nn'aⁿ, tyots'aa na ljo' Jerusalén ñequio cha'tso ntyja hasta tue'ñoomna' ndyuaa Ilírico.

20 Luaa' waa na tyotseijndoⁿ na tyoñequiaya ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ na cwilui'n'maaⁿndyena, tyots'aa ts'iaaⁿ yuu na tijoom ñejndye nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo, cha nchii ts'iaaⁿ na jndaⁿ to' nt'omcheⁿ nntseicañjooⁿa.

21 Ee waa ñ'oom 'ndyoo Isaías na teiljeii cantyja 'naaⁿ Cristo, tsoom: Nn'aⁿ na tijoom ñenty'iaa jom ndyena cantyja 'naaⁿa.

Ndo' joo nn'aⁿ na tijoom ñejndye cantyja 'naaⁿaⁿ, nla'noⁿna.

Ñe'cjaa Pablo Roma

22 Nc'e ts'iaaⁿmeiⁿl, jndye xuee tyotseicu'na' ja na nncuaⁿcañoo^{ny}a 'o na m'aⁿyo' Roma.

23 Saa je' ticaⁿna' na ñequi'cheⁿ nñ'aⁿ ñjaaⁿ. Ndo' nc'e na majndye ndyu matseiqueeⁿna' ts'o^ony^a na ñe'cjocandooⁿa 'o,

24 jo' chii na matseitiuuya na nncwinoo^{ny}a na m'aⁿyo' quia na nncjoya ndyuaa España, ndo' xeⁿ jndaⁿ tquiaana' na nei^{ny}a na mam'aaⁿtjoo^{ny}a cwantindy^o xuee, quia jo' mancjo'ti'yo' nnteijndei'yo' na nncjo ncjoty^a.

25 Saa jojndya^aya Jerusalén, ee jon'o^{ny}a cwii na nnteijndeiina' nn'aⁿya nn'aⁿ judíos na cwila'y^u' na m'aⁿ jo' jo'.

26 Ee nn'aa^{ny}a na m'aⁿ ndyuaa Macedonia ñequio Acaya jndaⁿ jla'tjomna tsjo'ñjeeⁿ na nla'cwanomna na matei'jndeiina' nn'aa^{ny}a na cwila'y^u' na jeeⁿ jñeeⁿndye na m'aⁿ Jerusalén.

27 Ee jla'tiuuna na nl'a naya'ñeeⁿ nn'aⁿ jndíos na cwilayu', ndo' maty'iomna' na ljo' cal'ana ee cha'cwijom na cho'jnaⁿna ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, ee cwicandaana na cwicalui'n'maaⁿndyena nc'e nn'aⁿ judíos. Jo' chii matsona' na catei'jndeiina naⁿñeeⁿ 'naⁿ na macaⁿna'.

28 Ndo' quia na jndaⁿ seicandaⁿndyo ts'iaaⁿmeiⁿl, ndo' xeⁿ jndaⁿ ljo tsjo'ñjeeⁿñeeⁿ lueena, quia ljo' nncwinoo^{ny}a na m'aⁿyo' na jo ndyuaa España.

29 Ee ntyjiiyaya quia na nncuaya na m'aⁿyo', jeeⁿ ya nntio'naaⁿñê Cristo 'o na ññequiaya ñ'oom'm ndaaⁿyo'.

30 'O nn'aⁿ na cwila'y^u'yo', nc'e Taya Jesucristo ndo' cantyja 'naaⁿ na mañequiaa Espíritu Santo na wi' n'o^ony^a nc'iaaya, macaⁿna' na queⁿndyo' na calajomndyo' ñ'eⁿndyo na nlanaa^{ny}a nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿya.

31 Cataⁿyo' nnoom na nlui'n'maaⁿndyo luee joo nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ondaa Judea na tiñe'cala'y^u'. Ndo' mati joo nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ Jerusalén nncjaawee' n'omna na nnto'ñoomna naya na joñ'oⁿ cwentaana.

32 Cha xeⁿ na Ty'o^ots'om l'ue ts'om nncue'cañoo^{ny}a 'o ñequio na nei^{ny}a, ndo' na nnty'iaya 'o nnts'aana' jndaa'jom na nncwajndyaya.

³³ Nquii Ty'oots'om na mañequiaa na tjaa'naⁿ ñomtiuu cwic'ooⁿya jo nnoom, c'oomñê ñ'eⁿndyo' na cha'tsondyo'. Amén.

16

Mañequiaa Pablo na xmaⁿndye nn'aⁿ

¹ Cal'a'yo' cwii naya'ñeeⁿ na cateijndei'yo' nomnn'aaⁿya Febe. Jom mandiantjoom quii'ntaaⁿ tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Cencrea.

² Cato'ñoom'yo' jom ñequio xuee' Nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa cha'xjeⁿ na macaⁿna' na cal'aa jaa nn'aⁿ na cwilayu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'oots'om. Ndo' cateijndei'yo' jom ñequio meiⁿnquia nnom na macaⁿna'. Ee jom jndye nn'aⁿ jnda ñeteijneiⁿ, ndo' mati ja.

³ Quia'yo' na xmaⁿñe Priscila ñ'eⁿ ti'Aquila. Jona cwila'jomndyena ts'iaaⁿ 'naaⁿl Cristo Jesús ñ'eⁿndyo.

⁴ Ee seiteincuu'ñena' cantyja na m'aⁿna, cwe' cha calui'n'maaⁿndyo ja. Jo' chii cha'tso ntmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na nchii judíos cwiñequia na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna, ndo' mati ja.

⁵ Mati quia'yo' na xmaⁿndye tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na cwitjomndye w'aana. Xmaⁿñe Epeneto, tsaⁿ na jeeⁿ jnda ntyjiiya. Jom ts'aⁿ najndyee na seiyu' ñ'eⁿ Cristo ndyuua Acaya.

⁶ Candu'yo' xmaⁿñe María. Jom jeeⁿ jndye ts'iaaⁿ na s'aaⁿ quii'ntaaⁿyo'.

⁷ Candu'yo' na xmaⁿndye nn'aⁿ na ñecwii tsjaaⁿ ñ'eⁿndyo juu Andrónico ñ'eⁿ Junias. Maljoyu ñet'ooⁿya w'aancjo ñ'eⁿndyena. Jnda nquiu apóstoles jona. Jona tyuaa'ti jla'yu'na ñ'eⁿ Cristo, nchiiti ja.

⁸ Candu'yo' nnom ti'x'iaya Amplias xmaⁿñê. Ee na jnda ntyjeeⁿ Ta Jesús, mati na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya jom.

⁹ Ndo' xmaⁿñe Urbano. Jom matseijomñê ts'iaaⁿ 'naaⁿl Cristo ñ'eⁿndyo. Ndo' mati xmaⁿñe Estaquis, jom jeeⁿ wi' ts'ooⁿya.

¹⁰ Candu'yo' na xmaⁿñe Apeles. Cantyja na mach'eeⁿ jnda teitquioo' na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Cristo. Ndo' mati xmaⁿndye nn'aaⁿl Aristóbulo.

¹¹ Xmaⁿñe Herodión tsaⁿ na mañe'cwii tsjaaⁿ já ñ'eⁿñe. Ndo' xmaⁿndye nn'aaⁿl Narciso na m'aⁿna cantyja 'naaⁿl Jesucristo.

¹² Xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Trifena ñ'eⁿ Trifosa na cwil'ana ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ta Jesucristo. Ndo' xmaⁿñe nomnn'aⁿya Pérsida, jom jeeⁿ jnda ntyjiiya. Jeeⁿ maqueⁿñê na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ta Jesús.

¹³ Xmaⁿñe Rufo. Jom jeeⁿ t'maⁿ matseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿl Ta Jesucristo. Ndo' mati xmaⁿñe tsoñeeⁿ. Juu jnda ntyjiiya cha'cwijom ntyjii na tsondyo nncq.

¹⁴ Mati cal'a'yo' cwii naya'ñeeⁿ na candu'yo' na xmaⁿñe Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ ñ'eⁿndyena.

¹⁵ Candu'yo' na xmaⁿñe Filólogo, Julia, Nereo, ñequio nomtyjeeⁿ, ñequio Olimpás, ñequio cha'tso nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyena.

¹⁶ Quia'yo' na xmaⁿndyo' ntyjee'yo' ñequio na xcwee' n'om'yo' na cwitaⁿyo' luee'yo'. Ticwii tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ ñ'eⁿ Cristo ndyuaameiiⁿ cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

¹⁷ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', mats'aa ty'oo ndaa'yo' na queⁿndyo' cwenta cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na cwil'a na cwitoⁿndye nn'aⁿ tmaaⁿl 'o, na cwil'ana na cwila'tjoondye nc'iaa'yo' jo nnom Ty'oots'om. Ee ñ'oom na cwit'mooⁿ naⁿñeeⁿ tixcwe m'aⁿna' ñ'eⁿ ñ'oom na jnda t'mooⁿya ndaa'yo'. Catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ,

18 ee ticala'xmaⁿna nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom nquii Ta Jesucristo. Naⁿñeeⁿ ticatuee'ndyecjena cantyja 'naaⁿaⁿ. Macandā na cwijndoo'na ljo' na macaⁿna' nquieena. Cwila'neiⁿna ñ'oom ca'naaⁿ na jeeⁿ neiⁿncoo' jooⁿa', saa joo ñ'oom'ñeeⁿ cwinquo'nn'aⁿna' joo nn'aⁿ na ticuee' na cwila'noⁿl'.

19 Saa jndā t'om ñ'oom cantyja 'naⁿyo' na 'o cwitue'ndyo'cje'yo' nnom ñ'oom na xcwe. Jo' na mañequiaana' na jeeⁿ neiⁿya. Ndo' l'ue ts'ooⁿ na c'om'c'eendyo' na nl'a'yo' ljo' na majo'ndyo', nchii nl'a'yo'yo' yuu na tis'a.

20 Nquii Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'ooⁿya jo nnoom, mawaa xjeⁿ na nnts'aaⁿ na nntseicachquiaañena' Satanás nacjee' nc'ee'yo'. Juu naya na tseixmaⁿ Jesucristo, c'omna' ñ'eⁿndyo'.

21 Timoteo na ñ'eⁿ cwil'aayâ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om, matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Mati Lucio, Jasón, ndo' Sosípater, nn'aⁿ na mañecwii tsjaaⁿ ja ñ'eⁿndye cwilacwanomna na xmaⁿndyo'.

22 Maja Tercio matseicwanooⁿ na xmaⁿndyo' ñequio xuee' Ta Jesús. Cartawaañe matseiljeiya na matseicwanom Pablo na m'aⁿyo'.

23 Matseicwanom Gayo na xmaⁿndyo'. Ja Pablo m'aaⁿya waⁿaⁿ na mateix'eeⁿ ja. Ndo' mañjaaⁿ cwitjomndye nn'aⁿ na cwila'yu'. Ndo' mati Erasto matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Jom tsaⁿcoñom s'om tsjoomwaa. Mati juu nn'aⁿya Cuarto matseicwanoom na xmaⁿndyo'.

24 Ty'o^ots'om quiaaⁿ na c'oom naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o. Amén.

Pablo malcwii'nnaaⁿaⁿ Ty'o^ots'om

25 Ndo' je', cwila't'maaⁿndyo Ty'o^ots'om. Jom waa najneiⁿ na nnts'aaⁿ na nnc'om'jndā'ti'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya na mañequiaya na cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ ndo' nc'e ñ'oom na ma'mooⁿya cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Ndo' na luaa' waa, matseijomna' ñequio juu na cwe' wanty'iuu' tyom'aaⁿna' xjeⁿ cwitjoocheⁿ na ncuaa tsjoomnancue.

26 Saa je' je' cwiwitquioo' xcweyana' ndaaⁿ nn'aⁿ ee ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na tyola'neiⁿ profetas na tyondye'ntjom nnoom, cantyjati xjeⁿ na tyotsa'ntjom Nqueⁿ na ticantycwii na m'aaⁿ. Juu ñ'oom waanty'iuu'ñeeⁿ jndā seicanooⁿ cha nn'aⁿ meiⁿnquia ndyuaa nndaāⁿ nla'yu'na ndo' nla'candana jo nnoom.

27 Nnom nquii Ty'o^ots'om na ñecwiiñê, na tjacantyja na jndō' ts'oom, ñecwiitco caluiit'maⁿñê nc'e Jesucristo. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Corinto

Xmaⁿdye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Corinto

¹ Maja Pablo, cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ nc'e na l'ue ts'om Ty'oots'om. Nquii nn'aaⁿya Sóstenes matseijomñê ñ'eⁿndyō na matseiljeiya cartawaañe.

² Matseicwanōⁿya juuna' ndaaⁿ 'o nn'aⁿ na cwiluiindyō' tmaaⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoom Corinto, 'o na maqueñōōⁿ cwentaaⁿaⁿ nc'e Cristo Jesús, na jndaⁿ tqueeⁿñê na calajomndyō' ñ'eⁿñê, ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿquiyayuucheⁿ na cwilcwii'na xuee' Ta Jesucristo, na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjoom jona ndo' mati jaa.

³ Nquii Tsotyaaⁿ Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo catio'naaⁿndyena 'o. Quiana na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaⁿana.

Matio'naaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ nc'e Cristo

⁴ Ñequii'cheⁿ mañequia na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'yo' ee naya na matseixmaaⁿ na mañequiaaⁿ na cwito'ñoom'yo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

⁵ Ndo' nc'e na matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿñe, mañequiaa Ty'oots'om na la'xmaⁿ'yo' cha'tso nnom na mateijndeiina' 'o jo nnoom, cha'tso na cwicandaⁿ na cwila'teinco'yo' ñ'oom'm ndaaⁿ nn'aⁿ ndo' ñequio na cwila'noⁿ'ya'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

⁶ Ndo' na luaa', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo teitquioo' na mayuu' juuna' cantyja 'naⁿ'yo'.

⁷ Ndo' na ljo', titseitjoona' 'o meiⁿcwii nnom na mañequiaa Ty'oots'om cha cwicandaⁿ cwil'a'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ yocheⁿ na cwimein'ndo'yo' na nncuee' xuee quia na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo.

⁸ Nquii Ty'oots'om wjaañequiaaⁿ najnda'yo' na cwindye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnoom. Ndo' wjaach'eeⁿ na ljo' hasta na nncue'ntyjo xuee na nncwjee'nnda' Jesucristo na nntu'xeⁿndyee nn'aⁿ. Quia jo' nleitquioo' na tatjaa'naⁿ jnaⁿ cwicwila'xmaⁿ'yo'.

⁹ Ty'oots'om ñequii'cheⁿ matseicañaⁿ ñ'oom na jndaⁿ tjoom'm na cjoom'm, ndo' manquityeeⁿ jndaⁿ tqueeⁿñê 'o na calajomndyō' ñequio Jnaaⁿ Jesucristo na cwiluiñe na matsaⁿ'ntjom jaa.

Nn'aⁿ tsjoom Corinto na cwila'yu' titjoom' m'aⁿna

¹⁰ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjoom jaa, ñequio najndei na cwiluiñê matseity'oondyō ndaaⁿ'yo' na c'om'yo' na tjoom' m'aⁿ'yo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu', tanc'om'yo' na meiⁿtoⁿ ñ'eⁿndyena. C'om'yo' na ñecwiixjeⁿ nquiu'yo' ñ'eⁿndyena.

¹¹ Luaa' matsjoō ndaaⁿ'yo' 'o nn'aⁿya ee joo nn'aⁿ waa' Cloé jndaⁿ jluena noōⁿya na m'aⁿ'ntiaa'ndyō' ñequio ntyjee'yo' na cwilayu'.

¹² Luaa' waa na ñ'e'catsjoō cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', ñ'eeⁿndyō' 'o na cwindu'yo': "Ja matseijomndyō cantyja 'naaⁿ Pablo"; nt'omndyō' 'o: "Ja ñ'eⁿ Apolos"; ndo' nt'omndyō': "Ja ñ'eⁿ Pedro"; ndo' nt'omndyō': "Ja ñ'eⁿ Cristo".

¹³ ¿Aa nts'aacheⁿna' na matōⁿñe Cristo? Ndo' ja Pablo, ¿aa ty'ioom nn'aⁿ ja ts'oom'naaⁿ cwent'a'yo'? Oo, ¿aa ñequio xueeya teits'oomndyō'?

¹⁴ Quianl'uaa' Ty'oots'om na macanda Crispo ñ'eⁿ Gayo na seits'oomndyō, tjaa'naⁿ nt'omndyō' 'o na seits'oomndyō,

¹⁵ cha tjaa 'ñeeⁿ ndaaⁿ nntso na ñequio xueeya seits'oomndyō jom.

16 Ndo' je' macjaañjoom' ts'oq̄n na mati seits'oomndyo Estéfanos ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ. Meiⁿ tileicjaañjoom'ti ts'oq̄n aa m'aⁿ nt'omndyo' 'o na seits'oomndyo.

17 Ee nchii ty'iom Cristo ts'iaaⁿ ja na catseits'oomndyo nn'aⁿ. Jñoom ja na catseicandiiya nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿna, meiⁿ nchii nts'aaya ts'iaaⁿñeeⁿ ñequio ñ'oom na jndō' n'om nn'aⁿ, ee xeⁿ naljo', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, tjaa'naⁿ najndeii na matseixmaⁿna'.

Cristo cwiluiñê najndeii Ty'oq̄ts'om ñequio na jndō' ts'om

18 Ndaaⁿ nn'aⁿ na cwi'ootsuundyee añmaaⁿ, juu ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ, nquiuna ticajndana', saaⁿ jo ndaaⁿ jaa na matsaa-calui'n'maaⁿndyo, tseixmaⁿna' ñ'oom najndeii cantyja 'naaⁿ Ty'oq̄ts'om.

19 Cha'xjeⁿ matseicandii ñ'oom'm na teiljeii:

Nn'aⁿ na jeeⁿ jndye nquiu,

nnts'aa na catyuii' na jndō' n'omna,

ndo' juu na jeeⁿ cwila'nq̄ⁿna, nnts'aa na cwe' ts'iaaⁿndyo juu jo'.

20 Nc'e luaa' tso ljeii'ñeeⁿ, ¿yuu l'ueñe ts'aⁿ na jeeⁿ jndō' ts'om ndo' mati ts'aⁿ na jndye matsei'naaⁿ ndo' ñequio ts'aⁿ na jeeⁿ ya matseitjoom' ñ'oom? Ee jndaⁿ tq̄ueⁿ Ty'oq̄ts'om cha'tso na jndō' n'om nn'aⁿ, cwe' ts'iaaⁿndyo joona'.

21 Nc'e na jndō' ts'om Ty'oq̄ts'om, sei'nq̄ⁿna nquiee nn'aⁿ tsjoomnancue tixocata'jnaaⁿna jom cantyja 'naaⁿ na jndō' n'omna, jo' chii majaawee' ts'oom na nncwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ cwe' cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm na cwiñequia nn'aⁿ, meiiⁿ cwitjeii'na cwenta na juuna' ñ'oom na ticajnda tseixmaⁿna'.

22 Nn'aⁿ judíos cwitaⁿna na nnty'iaandaana cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocalui-ina' na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ cha nla'yuna. Saaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos, joona cwil'uee'ndyena ñ'oom na nntseijndō'tina' n'omna cha na nla'yuna,

23 saaⁿ jâ cwiñequiaayâ ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñeeⁿ tia nquiu nn'aⁿ judíos ndo' nn'aⁿ na nchii judíos cwitjeii'na cwenta na jeeⁿ cje tseixmaⁿna'.

24 Ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ma'maⁿ Ty'oq̄ts'om, meiiⁿ nn'aⁿ judíos oo meiiⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ tsjaaⁿ, macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, ndo' na cwiluiñê na jndō' ts'oom.

25 Ee juu na ndoo' nquiu nn'aⁿ na tseixmaⁿna' na tixcwe mach'ee Ty'oq̄ts'om jndō'ti ts'oom na luaa' mach'eeⁿ, nchiiti juu na jndō' n'om nn'aⁿ, ndo' juu na cwitjeii'na cwenta na tijneiⁿ na tq̄uiaaⁿ na luaa' tjom Cristo, juu jo' ma'moⁿna' na jndeiiyeeⁿ, nchiiti cha'tso najndaⁿ na la'xmaⁿ nn'aⁿ.

26 'O nn'aⁿya na cwila'yuyō', queⁿyō' cwenta na ma'maⁿ Ty'oq̄ts'om 'o meiⁿ tijndyendyo' cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na la'xmaⁿyō' nn'aⁿ na jndō' n'om, tijndyendyo' cwiluiindyō' nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyee, tijndyendyo' tuiindyō' nda nn'aⁿ na tyandyee.

27 Ee macwjii'ñê Ty'oq̄ts'om nn'aⁿ cwentaaⁿna na tijndō' n'om cha catseijnaaⁿna' nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na jndō' n'om nquieena. Ndo' macwjii'ñê cwentaaⁿna' nn'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiindyee cha cantseijnaaⁿna' nn'aⁿ na waa na jndaⁿ la'xmaⁿ.

28 Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue macwjii'ñê nn'aⁿ cwentaaⁿna na cje la'xmaⁿ, macwjii'ñê nn'aⁿ na ticuee' n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ, nn'aⁿ na cwitjeii' nt'omcheⁿ cwenta na tjaa yuu l'ueendye. Nmeiiⁿ mach'eeⁿ cha' m'moⁿna' na joo nn'aⁿ na nquiu na t'maⁿ la'xmaⁿ ticjaaquee' cantyja 'naaⁿna.

29 Cha'tso nmeiⁿ mach'eeⁿ cha meiⁿcwii ts'aⁿ tincwji'sañe tincwji'scuñe cheⁿnquii jo nnoom.

30 Manquiityeeⁿ jndaⁿ s'aaⁿ na tjoom' cwiluiindyō' cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, ndo' cantyja 'naaⁿ jom cwicanda'yō' na jndō' n'om'yō', ndo' na m'aⁿyō'

na tjaa jnaⁿ cwila'xmaⁿyo', ndo' na maqueññoⁿ 'o na lju' n'om'yo' jo nnoom, ndo' na cwilui'n'maaⁿndyo'.

³¹ Cha'xjeⁿ na matseicandii ñ'oom'm na teiljeii: “Xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na ñe'catseis'aañe cheⁿnquii, cwji's'aaⁿ Ty'o^ots'om cantyja na mach'ee ñ'eⁿñê.”

2

Cristo jñoom ts'oom'naaⁿ

¹ Saa 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', quia tuacaññoⁿya 'o na ñnequiaya ñ'oom na mayuu' na ticaliu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, nchii seinⁿya ndaa'yo' ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ meiⁿ nchii ñ'oom na jeeⁿ ca'naaⁿ na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jndye ñ'oom nquiu.

² Xjeⁿñeeⁿ tyeⁿ tyom'aaⁿ ts'o^o na ñe'cwii ñ'oom na ñnequiaya ndaa'yo', ndo' cantyja 'naaⁿ nquii Jesucristo, saa ñequii'cheⁿ cantyja 'naaⁿ na ty'oom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ.

³ Ñet'o^oya quii'ntaaⁿyo' na tijndo, tyoteindyo na tyocat'ua na aa nncjaa-cañjoom' ts'iaaⁿ na nnts'aa.

⁴ Saa quia tyoñnequiaya ñ'oom' Ty'o^ots'om ndaa'yo', nchii seinⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, tquioo' na nquii Espíritu ñequio najndeii na matseixmaaⁿ teil'uee'ñê ñ'oom'ñeeⁿ.

⁵ Luaa' tuii cha juu na cwila'yu'ya n'om'yo' c'oomna' cantyja 'naaⁿ najndeii na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, nchii cwe' nc'e juu na jndo' n'om nn'aⁿ.

Nc'e Espíritu Santo, cwijaantjoo' n'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om

⁶ Saa jo ndaa nn'aⁿ na queeⁿ n'om na cwila'yu'ya n'om, cwilanaaⁿya ñ'oom na jndo' n'omⁿya, saa juuna' titseijomna' cha'na juu na jndo' n'om nn'aⁿ tsjoomnancue, meiⁿ nchii cha'na ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ na la'xmaⁿ n'iaaⁿ, na juu jo' wjaantycwii cantyja 'naaⁿna.

⁷ Ee já cwilanaaⁿya ñ'oom na jndo' ts'om Ty'o^ots'om. Teiyoticheⁿ wanty'iuu' tyom'aaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na ntyjeeⁿ na caliu nn'aⁿ juuna'. Ee cwtjoocheⁿ na nlqueeⁿ tsjoomnancue saa jnda seijndaa'ñê na nnto'ññoⁿya na nlui'n'maaⁿndyo.

⁸ Nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyⁿ n'iaaⁿ tsjoomnancue ticala'noⁿna cantyja 'naaⁿ na luaa' seijndaa'ñe Ty'o^ots'om. Ee xeⁿ jla'noⁿna na Jesús cwilui-ñê nquii na matsa'ntjom yuu na tjacantya na jeeⁿ neiⁿncoo', quia jo' tixocaty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

⁹ Naⁿñeeⁿ tjoomna cha'xjeⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii. Matsona':

Joo nn'aⁿ na jnda nquii Ty'o^ots'om, jnda seijndaa'ñê jndye nnom cwentaana na tjacantya na ya na meiⁿjom tyoonty'iaa nn'aⁿ.

Meiⁿ tyoondyena cantyja 'naaⁿ joo jo', majndeiticheⁿ na nnc'oom' n'omna chiuu la'xmaⁿna'.

¹⁰ Nquii Espíritu Santo t'mooⁿ ñ'oommeiⁿ ndaaya, ee jom mal'uetcuuñê cha'tso, hasta ñ'oom na t'maⁿti na matsei'noⁿ nquii Ty'o^ots'om.

¹¹ Cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ, ¿ñeeⁿ nntsei'noⁿ chiuu m'aaⁿ ts'om cwiicheⁿ ts'aⁿ? Macanda nquii ntyjii. Maluaa' waa cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, macanda nquii Espíritu na cwiluiñê ntyjii chiuu m'aaⁿ ts'oom.

¹² Jaa tyooto'ññoⁿya juu na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ na tyoola'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Jaa cwito'ññoⁿya Espíritu na mañequiaaⁿ cha ndaa nla'noⁿa cha'tso na cwe'yu na mañequiaaⁿ na cwicandaaya.

¹³ Quia cwilanaaⁿya cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, cwiwil'uee'ndyô ñ'oom na ma'moⁿ Espíritu ndaaya, nqueⁿ na cwiluiñê Ty'o^ots'om, nchii ñequio

ñ'loom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ cantyja na jndo' n'om nquiee. Ndo' na luaa', cwiwil'uee'ndyô ñ'loom na matseijndaa'ñe Espíritu na cwit'mooⁿyâ ndaa nn'aⁿ na la'xmaⁿna jom.

¹⁴ Saa ts'aⁿ na ticaluiñe cwentaa' Ty'oots'om titseiñ'oom'ñe ñ'loom na matseijndaa'ñe Espíritu na cwiluiñe ee ndoo' ntyjii tsa'ñeeⁿ na cwe' ñ'loom na til'ue joona'. Ee manda ts'aⁿ na matseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu, juu ndaa nntsei'noⁿ.

¹⁵ Saa ts'aⁿ na matseixmaⁿ Espíritu ndaa nntsei'noⁿ ñ'oommeiⁿ, meiⁿ tjaa ñeeⁿ ts'aⁿ na wanaaⁿ na nntso na tixcwe mach'eeⁿ.

¹⁶ Ee ñ'loom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “¿Ñeeⁿ ts'aⁿ jnda sei'noⁿ chiuu na m'aaⁿ ts'om Nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa? ¿Ñeeⁿ ts'aⁿ ndaa nntseijndo' ts'oom?” Saa jaa laxmaaⁿya juu na m'aaⁿ ts'om Cristo.

3

Cwiluiindyô nn'aⁿ na cwila'x'iaa'ndye ñ'eⁿ Ty'oots'om

¹ Cantyja 'naⁿya, 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoy', tîcandaa nntseinaⁿya ñ'loom cantyja 'naaⁿ Cristo ndaa'yo' cha'xjeⁿ na ma'moⁿ ts'aⁿ juuna' ndaa nn'aⁿ na la'xmaⁿ Espíritu. Tcaⁿna' na nntseinaⁿya juuna' ndaa'yo' na cha'cwijom cwiluiindyoy' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, cha'cwijom ndaa yonch'uu.

² Ee yo'ndaa tileicandaa nntquiina sei'. Joona macanda ndaatsuu' tsondyeena cwiwena. Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿ 'o. 'O tileicala'noⁿyo' ñ'loom' Ty'oots'om na jndei'tina', ee tyooquiee n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Ndo' meiⁿ je' tileicala'noⁿyo' ñ'loom'm na jndei'tina'.

³ 'O ndicwaⁿ la'xmaⁿyo' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue. Ee na cwila'taa' n'om'yo' nc'iaa'yo' ndo' cwila'ntja'ndyo' ñ'eⁿndyena, ma'moⁿna' na tjaa na matseichui'na' 'o ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ cantyja 'naaⁿna'.

⁴ Ee quia cwiindyoy' 'o nntso: “Ja matseijomndyo cantyja 'naaⁿ Pablo”, ndo' cwiicheⁿ nntso: “Ja matseijomndyo cantyja 'naaⁿ Apolos”, ma'moⁿna' na la'xmaⁿyo' cha'xjeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁵ Ja Pablo ¿ñeeⁿ cwiluiindyoy? Ndo' ¿ñeeⁿ cwiluiñe Apolos? Ñequii'cheⁿ cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindya'ntjooⁿyâ nnom Jesucristo na cantyja 'naaⁿyâ jla'yuyoy' ñ'eⁿñê. Cwii cwiindyô ñel'aayâ ts'iaaⁿ na tquiaaⁿ ndaayâ.

⁶ Ts'iaaⁿ na s'aa matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ na manom'. Ndo' ts'iaaⁿ na s'aa Apolos matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ na matseicandaa' ntjom. Saa nquii Ty'oots'om mach'eeⁿ na tjaanajndei ts'iaaⁿñeeⁿ.

⁷ Ndo' na luaa', meiⁿ juu ts'aⁿ na manom' tit'maⁿ cwiluiñe, meiⁿ ts'aⁿ na matseicandaa'. Nquii Ty'oots'om t'maⁿ cwiluiñe ee jom mach'eeⁿ na wjaanajndei ts'iaaⁿñeeⁿ.

⁸ Juu ts'aⁿ na manom' ñequio ts'aⁿ na matseicandaa', ñe'cwii xjeⁿ cwiluiindyena. Ndo' nquii Ty'oots'om nntioml'uaaⁿ ts'aⁿ cantyjati na jnda ñejndi'ntjom nnoom.

⁹ Ee já cwe' cwila'xmaaⁿyâ nn'aⁿ na cwilajomndyô ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, ndo' 'o la'xmaⁿyo' tyuaaⁿaⁿ, la'xmaⁿyo' cha'cwijom w'aa na mach'eeⁿ.

¹⁰ Cantyja 'naaⁿna', ja cwiluiindyô cha'cwijom luañetquiee na seiijndaa'ñe Ty'oots'om na maquaⁿ tsiaⁿtsjo' ndo' cwiicheⁿ ts'aⁿ matseicandaa'ñe w'aa nacjoo' juuna'. Saa cwii cwii ts'aⁿ queⁿñe cwentaa cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na mach'ee.

¹¹ Ee tjaa 'ñeeⁿ ts'aⁿ na ndaa nlqueⁿndyo cwiicheⁿ ts'iaaⁿtsjo' ñequio tsiaⁿtsjo' na waa, na juu jo' tseixmaⁿna' Jesucristo.

¹² Saa tiñe'cwii nnom 'naⁿ na cwileil'uee'ndye nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ nacjoo' tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ. Ee ts'aⁿ na xcwee'ya ts'om na mandi'ntjom nnom Ty'oots'om,

matseijomna' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eⁿ s'om cajaan, oo ñ'eⁿ s'om xuee, oo ñ'eⁿ ljo' na jeeⁿ jnda. Saa ts'aⁿ na tixcwee' ts'om na mandi'ntjom nom Ty'ooots'om, matseijomna' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eⁿ n'oom, oo ñ'eⁿ neii'jnda, oo ñ'eⁿ n'oomljooto'.

¹³ Juu xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'ooots'om nn'aⁿ, nleitquioo'ya chiuu tseixmaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee cwii cwii ts'aⁿ. Juu xuee'ñeeⁿ t'maⁿ chom nncuaa, jo' jo' m'mooⁿna' chiuu tseixmaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee cwii cwii ts'aⁿ.

¹⁴ Jo' chii xeⁿ tilco ts'iaaⁿ na tyoch'ee ts'aⁿ, waa naya na nlo'ñoom cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na jnda ñes'aaⁿ.

¹⁵ Saa xeⁿ nlco ts'iaaⁿñeeⁿ, nntsuuñê cantyja 'naaⁿ juuna'. Nqueⁿ nlui'n'maaⁿñê, saa cwe' ñetomti jo'. Ndo' na luaa' nntjoom nntseijomna' cantyja 'naaⁿ cha'cwijom na nc'uaa' chii jluii'ñê naquii' chom.

¹⁶ ¿Aa ticaliu'yo' na 'o cwiluiindyoy' waa' Ty'ooots'om ndo' na m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om'yo'?

¹⁷ Xeⁿ na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntseityuii' waa' Ty'ooots'om, nntseityueeⁿen tsaⁿñeeⁿ ee lju' cwiluiiñe juuna', ndo' mancjo'yo' cwiluiindyoy' w'aa'ñeeⁿ.

¹⁸ Meiⁿcwiindyoy' 'o tinguu'nn'aⁿñe cheⁿnquii cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na matseitiuu na jndo' ts'om cha'xjeⁿ nquiee nn'aⁿ tsjoomanancue cwitjeii'na cwenta, c'oom juu cha'na ts'aⁿ na meiⁿchjoo tijndo' ts'om, cha mayuu'cheⁿ nntseixmaaⁿ ts'aⁿ na jndo' ts'om.

¹⁹ Ee juu na cwitjeii' nn'aⁿ tsjoomnancue cwenta na jndo' n'omna, Ty'ooots'om macwjeeⁿen cwenta na ntjeiⁿ jo'. Ee waa ñ'oom'm na teiljeiina' na matsona': "Nnt'uii Ty'ooots'om nn'aⁿ ñequio mañejuu na jndo' n'omna".

²⁰ Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii' na matsona': "Nqueⁿ na cwiluiiñê na catsaⁿntjoom jaa mantyjeeⁿ joo ñomtiuu 'naaⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, cwe' ts'iaaⁿndyo jona'."

²¹ Nc'e na ljo', tintjei's'andyoy' na majndaa' ts'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿñe. Ee cha'tso na matseijndaa'ñe Ty'ooots'om la'xmaⁿna' cwenta'yo'.

²² Meiiⁿ nncō Pablo, oo nquii Apolos, oo nquii Pedro, cha'tsondyô cwiluiindyô na cwindyaⁿntjooⁿyâ ndaaⁿyo'. Ee cha'tso na s'aa Ty'ooots'om m'aaⁿna' cwentaaya. Cantyja na cwitando^oa tsjoomnancuewaañe matseixmaⁿna' naya 'naaⁿya ee na cwito'ñooⁿya na cwitando^oa ñ'eⁿñê. Mati cantyja na cwiwjaaya matseixmaⁿna' naya 'naaⁿya, nc'e cantyja 'naaⁿ jo' cwitsaaquiaa'a cañoom'luee. Cha'tso na cwiwinooⁿya je' ñequio na quia wjaawe'cañoomna' cwila'xmaⁿna' na nnteijndeina' jaa.

²³ Ndo' 'o m'aⁿyo' cwentaa' Cristo ndo' jom cwiluiiñê cwentaa' Ty'ooots'om.

4

Ts'iaaⁿ na maty'iom Jesucristo apóstoles

¹ Jo' chii catjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿyâ na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjom nom Cristo, ndo' na cwit'mooⁿyâ ndaaⁿ nn'aⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om na wanty'iuu' tyom'aⁿna'.

² Juu ts'aⁿ na waa cwii ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ, macaⁿna' na cwitquioo' cantyja 'naaⁿna' na cwiluiiñê ts'aⁿ na matseicanda.

³ Saa cantyja 'naⁿya, ticwjaa'ndyo cwenta chiuu waa na 'o cwitjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿya oo chiuu nquii n't'omcheⁿ. Meiⁿ ticu'xaⁿ cheⁿnncō cantyja 'naⁿya.

⁴ Juu na m'aaⁿ ts'ooⁿ tica'moⁿna' aa waa na matseitjoondyo, saa meiiⁿ na ljo' tica'moⁿna' na tjaa jnaⁿya. Nquii Ty'ooots'om nncu'xeeⁿ ja.

5 Nc'e na luaa', cwitjoocheⁿ na nncwjee'nnda' Ta Jesús, tintjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaa'yo'. Ee xjeⁿñeeⁿ nnts'aaⁿ na nleitquioo'ya 'naⁿ na cwe' wanty'iuu' cwil'a nn'aⁿ ñequio joo 'naⁿ na cwila'jndaa'ndyena naquii' n'omna. Quia jo' ñequiaa Ty'oots'om nnom cwii cwii ts'aⁿ cha'xjeⁿ na matsona'.

6 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', matseinaⁿya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cantyja 'naⁿya ñ'eⁿ Apolos cha nnteijndeiina' 'o, ndo' cha cantyja 'naaⁿyâ nntsaala'noⁿyo' na tincwinom'yo' ñ'oom na teiljeii, ndo' cha meiⁿcwii ts'aⁿ tincwji's'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om cha nnts'aana' na ticwentyjo 'naaⁿ cwiicheⁿ.

7 Ee ¿chiiu waa cantyja 'naⁿ na mach'eena' ntyji' na jndandyu'ti' nchiiti cwiicheⁿ? Ndo' ¿cwaaⁿ cwii nnom na matsei'xmaⁿ na nchii nquii Ty'oots'om mañequiaaⁿ na matsei'xmaⁿ jo'? Ndo' xeⁿ cwe' jnda' naya'ñeeⁿ, ¿chiiu na matseis'andyu' na cha'cwijom tiyuu' na jnda' juuna'?

8 Mach'eena' na nquiu'yo' na la'xmaⁿyo' nn'aⁿ na tyandye. Cha'cwijom tjaa meiⁿcwii na macaⁿtina' 'o. Cha'cwijom na cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwitsaⁿ'ntjom, meiiⁿ na ticañ'aaⁿyâ. Toom cwe' na mayuu' cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwitsaⁿ'ntjom cha mati jâ nla'jomndyô jo' ñ'eⁿndyoy'.

9 Mach'eena' ntyjii na maqueⁿ Ty'oots'om jâ apóstoles na wanty'iaa'ndyotyaaⁿ na cha'tsondye nn'aⁿ. Matseijomna' cantyja 'naaⁿyâ cha'cwijom nn'aⁿ na jnda' teijndaa' na nncwje na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ ndo' nnty'iaa' ángeles.

10 Cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na jâ na cwiñequiaayâ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo la'xmaaⁿyâ nn'aⁿ na ntjeiⁿndye saa 'o cwitjei' cheⁿncjo'yo' cwenta na la'xmaⁿyo' na jeeⁿ jndo' n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Cwitjei'yo' cwenta na tile-icjaanjoom' cwil'aayâ saa 'o jeeⁿ cwijaanjoom' cwil'a'yo'. Cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ 'o saa jâ ticuee' n'omna.

11 Hasta xjeⁿ je', waa xjeⁿ na matseitjoona' na nntquiaayâ ndo' na nncwaaⁿyâ ñequio liaa na nlcwaaⁿâ. Jndye ndii' cwicachooⁿâ, ndo' meiⁿ tjaa'naⁿ w'aaya.

12 Cwiwijndyaayâ na cwil'aayâ ts'iaaⁿ. Quia cwitioo nn'aⁿ ñ'oomwi' cjooyâ, cwitaaⁿyâ na catio'naaⁿñe Ty'oots'om joona. Quia cwileintyjona jâ, cwila'quii' n'ooⁿyâ.

13 Quia cwila'neiⁿ nn'aⁿ ñ'om taa' ts'om nacjooyâ, cwila'joom'na jâ cha'cwijom to' na niom nnom tsjoomnancue saa cwit'ooⁿyâ ñequio ñ'oom ya. Hasta xjeⁿ je' cwil'a nn'aⁿ na cwila'xmaaⁿyâ cwii na jeeⁿ ts'iaaⁿ.

14 Nchii cwe' matseiljeiya ñ'oommeiⁿ cha catseijnana'na 'o saa cha na nntseijndo'na' n'om'yo' nc'e na cwiluiindyoy' ntseindaaya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya 'o.

15 Ee meiiⁿ na aa m'aⁿ qui meiⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿna cantyja 'naaⁿ Cristo ndaa'yo', saa tijndye lotye'yo' m'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, ja cwiluiindyoy' tsotye'yo' nc'e ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

16 Jo' chii matseijndo'a n'om'yo', cal'a'yo' cha'xjeⁿ na quits'aaya.

17 Jo' chii majñooⁿya Timoteo na m'aⁿyo', cwiluiñê jndaaya na jeeⁿ matseicañaaⁿ ndo' na jnda ntyjiiya jom, jom nnts'aaⁿ na nncjaañjoom' n'om'yo' chiiu waa na jom'aaⁿ na matseixmaⁿya cwentaa' Cristo Jesús cha'xjeⁿ na ma'mooⁿ ndaa nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ.

18 Ñ'eeⁿndyoy' 'o na cwilas'andyoy' cheⁿncjo'yo' na cwindu'yo' na tixocjonty'iannda'a 'o.

19 Saa tyuaa' nncjocandoo'a 'o xeⁿ l'ue ts'om Ta Jesús, ndo' quia ljo'cheⁿ nljeiya chiuu n'om naⁿñeeⁿ na luaa' cwil'ana, nljeiya chiuu tseixmaⁿ ñ'oom na cwila's'andyena.

20 Ee juu na ma'moⁿna' na matseixmaⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom Ty'o^ots'om jom, xocwitquioo' jo' cwe' nc'e ñ'oom na matseineⁿ ts'aⁿ, nleitquioo' jo' cantyja 'naaⁿ na aa matseixmaaⁿ najndeii na cwiluiiñe Ty'o^ots'om.

21 ¿Chiuu nl'ue n'om'yo' na cats'aa? ¿Aa nncjocandoo'a 'o na nntseitia'a 'o, oo aa nnc'o^onya na wi' ts'o^onya 'o, ñequio na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o?

5

Catjei'yo' ts'aⁿ na m'aaⁿya ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscū

1 Waa ñ'oom na cwiindyoy' 'o mañ'oom tsondyee t'maⁿ ndo' na ljo' meⁿ nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndye Ty'o^ots'om tiquil'ana na luaa'.

2 Ndo' 'o cwitjei' cheⁿncjo'yo' cwenta na jeeⁿ cwila'canda^andyo' meⁿ tatiato nquiuyoy' na luaa' waa. Matsona' na catjei'yo' tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿyo' na luaa' mach'eeⁿ.

3 Meiiⁿ na tic'o^ondyo ñ'eⁿndyo', saa cantyja 'naaⁿ espíritu 'naⁿya m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', ñequio xuee' Ta Jesucristo jnda tu'xaⁿya ts'aⁿ na luaa' mach'ee.

4 Quia cwitjomndyo' na nla't'maaⁿndyo' Ty'o^ots'om ja nnc'o^onya ñ'eⁿndyo' cwe' cantyja 'naaⁿ espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio juu najndeii na matseixmaⁿ Ta Jesús nnc'oomna' ñ'eⁿndyo'.

5 Ndo' na luaa', la'xmaⁿyo' na catio'yo' tsaⁿñeeⁿ l'o Satanás cha cwi'ndaa' seiiⁿeⁿ saa nlui'n'maaⁿñe espíritu 'naaⁿ quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús.

6 Tixcwe na cwitjei'yo' cwenta na jeeⁿ cwila'canda^andyo' jo nnom Ty'o^ots'om ndo' na cwiljoya n'om'yo' na luaa' waa quii'ntaaⁿyo'. ¿Aa ticaliu'yo' na meiiⁿ ñechjooi' ndaaljo' matseicandeei'na' cha'waa tsqueeⁿtyoo'?

7 Jo' chii catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ cha'tsoñ'eⁿ na la'xmaⁿna' ndaaljo' tquie na matsei'ndaa'na' 'o cha nntseijomna' 'o tyoo' na tuiina' ñ'eⁿ tsqueeⁿtyoo' xco na tjaa ndaaljo' tjaquiee' na cwicwa' nn'aⁿ judíos xuee Pascua, na juu tyoo'ñeeⁿ cwiluiindyoy'. Ee Cristo cwiluiiñe Catsmaⁿ chjoo cwentaaya cantyja 'naaⁿ xuee Pascua 'naaⁿya. Jla'cuee' nn'aⁿ jom ndo' tueeⁿeⁿ cwentaaya.

8 Jo' chii matsona' na calajomndyo xuee Pascua ñequio na xcwee' n'o^onya ndo' na mayuu'a, na joo jo' la'xmaⁿna' cha'cwijom tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Nchii nlajomndyo xuee Pascua'ñeeⁿ ñequio ndaaljo' tquie na tseixmaⁿna' na quie' n'o^onya ndo' natia na cwil'aaya.

9 Ñequio cwiicheⁿ carta'ñeeⁿ tsjooya na tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

10 Saa ñ'eⁿ carta'ñeeⁿ nchii ñe'catsjooya na catjei'ndyo'ñ'eⁿyo' ñequio nn'aⁿ tsjoomnancue na cwe' m'aⁿyana ñequio nn'aⁿ oo na m'aⁿna na cwila'queeⁿ n'omna 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo na jeeⁿ ya cwinquio'nn'aⁿna nc'iaana cha nnda^a ntjeii'na 'naaⁿ naⁿñeeⁿ oo ñ'eⁿ joo nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Ee xeⁿ tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na laxmaⁿ nmeiⁿl', nlcaⁿna' na calui'yo' tsjoomnancue.

11 Ñ'oom na l'ue ts'o^ona na cala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ carta'ñeeⁿ, ts'aⁿ na matso na matseyu' ñ'eⁿ Jesucristo, meⁿchjoo tilajomndyo' ñ'eⁿñeⁿ xeⁿ m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa'ndyo', oo queeⁿ ts'oom 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo matseit'maaⁿñeⁿ 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, oo cantuñe, oo tsaⁿ candii jom, oo mach'ueeⁿ. Meⁿ na nlcwa' ñequio ts'aⁿ na matseixmaⁿ nmeiⁿl' til'a'yo'.

12 Titseixmaⁿya na nncu'xaⁿya nn'aⁿ na tyoola'yu'. Ncjo'yo' la'xmaⁿyo' na nntu'xeⁿyo' nn'aⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿyo'.

¹³ Nquii Ty'ooots'om nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu'. Quia jo' catjei'yo' ts'aⁿ jnaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

6

Ticaty'iomyaana' na nlquaaⁿya ñ'oom cjoo nc'iaaya

¹ Quia cwiindyoy' 'o waa ñ'oom na malein'oomna' juu ñequio cwiicheⁿ x'iaa' na matseyu', ¿chiiu na cwiqueⁿ'yo' ñ'oom tsaⁿñeeⁿ jo nnom jwe na nchii ts'aⁿ na matseyu'? Cwa nchii ncjo'yo' na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om nla'jndaa'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ.

² ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'aⁿ na cwiluiindyey cwentaa' Ty'ooots'om nntu'xeⁿna nn'aⁿ tsjoomancue? Ndo' nc'e na nntu'xeⁿ'yo' nn'aⁿ tsjoomnancue, ¿chiiu na tileicandaⁿ nntu'xeⁿ'yo' ñ'oommeiⁿ na cwe' cwantindyo jooa'?

³ ¿Aa ticaliu'yo' na nntu'xaaⁿya ángeles? Ndo' nc'e na ljo', majndeiticheⁿ nndaⁿ nla'jndaa'ndyo' ñ'oom na mat'uiina' jaa yuu na ticjaañjoom' na cwil'aaya je'.

⁴ Jo' chii xeⁿ niom ñ'oom na maleichuuna' 'o ñequio nn'aⁿ'yo' na cwilayu', caty'iom'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ nn'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na tit'maⁿ la'xmaⁿ na catu'xeⁿna ñ'oom 'naⁿ'yo'.

⁵ Matsjoo na luaa' cha catseijnaaⁿ'na' o'. ¿Aa nnts'aacheⁿ'na' na tjaa'naⁿ meiⁿñecwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na jndo' ts'om na nntseijndaa'ñê ñ'oom na maleichuuna' 'o'?

⁶ ¿Aa maxjeⁿ maty'iomyaana' na cwiqueⁿ'yo' ñ'oom cjoo' cwii nn'aⁿ'yo' na mati matseyu'? Jo' chii cwitjomndyo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitu'xeⁿ ñ'oom, meiⁿ na jooa nchii nn'aⁿ na cwila'yu'.

⁷ Juu na cwila'ntja'ndyo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu' ma'moⁿ'na' na t'maⁿ waa na cwila'tjoondyo'. Yati caljoya n'om'yo' nawi' na cwil'ana 'o, meiⁿ na cwinty'ueena 'naⁿ'yo'.

⁸ Saa 'o xuii' na cwil'a'yo', mancjoondyo' cwita'wi'yo' nn'aⁿ'yo' na cwila'yu' hasta cwinty'uee'yo' 'naaⁿ'na.

⁹ ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'aⁿ na cwiñequiandyey cautyja 'naaⁿ natia ticalaxmaⁿ'na cautyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om? Tiñequio'nn'aⁿ'ndyo' cheⁿncjo'yo' cautyja 'naaⁿ ñ'oomwaañe. Nn'aⁿ na cwe' cwitjomndyeyana ñ'eⁿ nn'aⁿ na tyoo'uncona, tixocala'xmaⁿ'na cautyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om, meiⁿ nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndyey 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, meiⁿ nn'aⁿ na cwe' m'aⁿ'ya ñ'eⁿ nn'aⁿ, meiⁿ naⁿnom na cwe' ñ'eⁿ ntyjenom m'aⁿ,

¹⁰ meiⁿ nn'aⁿ na cwinty'uee, meiⁿ nn'aⁿ na queeⁿ n'om 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, meiⁿ naⁿcandyey, meiⁿ nn'aⁿ na cwitioñ'oom nn'aⁿ, meiⁿ nn'aⁿ na cwinquoio'nn'aⁿ ts'aⁿ cha nndaⁿ ntjeii'na 'naaⁿ'na.

¹¹ Ñ'eeⁿ'ndyo' 'o na ñejla'xmaⁿ'yo' nmeiⁿ cwitjoocheⁿ na nla'yu'yo', saa je' jnda tmaⁿ'ndyo', jnda tqeⁿ'ndyo Ty'ooots'om 'o, jnda tqeeⁿ 'o na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ'yo' ñequio xuee' Ta Jesucristo ndo' cautyja 'naaⁿ nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'ooots'om cwentaaya.

Maqueⁿlju' Ty'ooots'om seii' ts'aⁿ

¹² Waa ñ'oom na cwilue nn'aⁿ: “Wanaaⁿ na nnts'aa meiⁿljo'cheⁿ na l'ue ts'ooⁿ”. Mayuu' na ljo', saa ticha'tso mateijndeina' ts'aⁿ. Ñ'oom na mayuu' wanaaⁿ na nnts'aa yuu na l'ue ts'ooⁿ saa ticatsona' na cwii na mats'aa nlqueⁿ'na' xjeⁿ 'naaⁿ'na' ja.

¹³ Mati cwilue nn'aⁿ: “Juu nantquie tseixmaⁿ'na' cwentaa' tsiaa' ts'aⁿ, ndo' tsiaa' ts'aⁿ tseixmaⁿ'na' cwentaa' nantquie.” Ñ'oom na mayuu' jo', saa we nnom nmeiⁿ nnts'aa Ty'ooots'om na nndyuena'. Saa nchii tqeeⁿ seii' ts'aⁿ na

cwe' luaa' nnc'oom ñ'eⁿ cwiiⁿcheⁿ ts'aⁿ, tqueeⁿ seii'a na laxmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ na matsa'ntjoom, ndo' jom m'aaⁿ cwentaa' seii'a.

¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ na tquiaaⁿ na wando'xco Jesús mati ñeⁿquiaaⁿ na nntando'o'xcooya nc'e najndeii na cwiluiiñê.

¹⁵ ¿Aa ticaliu'yo' na juu seii'yo' laxmaⁿna' cwii taⁿ seii' Cristo? ¿Aa maty'iomna' na nntseitjooⁿa juuna' ñ'eⁿ cwii yuscu na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ? Meiⁿchjoo ticaly'iomna'

¹⁶ ¿Aa ticala'noⁿyo' quia na matseitjoom'ñe ts'aⁿ ñequio sculjaa', ñe'cwii sei' laxmaⁿna? Ee ñ'oom' Ty'oⁿots'om na teiljeii matsona': "Wendye joona, ñe'cwii sei' la'xmaⁿna."

¹⁷ Ndo' na luaa' waa, quia na matseijomñe ts'aⁿ ñequio Ta Jesús, ñe'cwii cwiluiiñe tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê.

¹⁸ Cha'cwijom na jndeii maleinom ts'aⁿ cha na ticat'uii cwii na teincuu' jom, maluaa' cal'a'yo' na tic'om'ya'yo' ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa'. Ee nt'omcheⁿ jnaⁿ na mach'ee ts'aⁿ ticat'uiina' seiiⁿeⁿ, saa ts'aⁿ na matseitjoom'ñe ñ'eⁿ cwiiⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa', matseicw'aa'ñê jnaⁿ seiiⁿeⁿ.

¹⁹ ¿Aa ticaliu'yo' na cwiluiiñe seii'yo' wats'om cwentaa' Espíritu Santo na m'aaⁿ quii' n'om'yo' na jnda tquiaa Ty'oⁿots'om na c'oom ñ'eⁿndyo'? Jo' chii ticalaxmaⁿyo' na ñeⁿquiandyo' na nl'a seii'yo' yuu na queeⁿ n'omna'.

²⁰ Ee jnda seijnda Ty'oⁿots'om 'o ñequio cwii na jeeⁿcheⁿ ndya' jnda. Jo' chii laxmaⁿyo' na cala't'maaⁿndyo' jom ñequio seii'yo' ñequio espíritu 'naⁿyo' ee na we ndii' joona' la'xmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ.

7

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na jnda t'unco

¹ Ndo' je' maw'o ñ'oom na cwita'x'e'yo' noⁿ nacjoo' carta na jla'cwanom'yo'. Ñecuaa meiiⁿ ticoco tsaⁿs'a,

² saa jnaaⁿ na jeeⁿ cwe' luaa' cwic'eeⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana, jo' chii yati cwii cwii tsaⁿs'a cocoom ndo' mati cwii cwii tsaⁿscu c'oom saaⁿaⁿ.

³ Nquii tsaⁿs'a waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ scoom'm ndo' mati tsaⁿscu waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ saaⁿaⁿ. Wendyena quiandye ntyjeena ndaana na cala'candaⁿndyena ñ'oomwaa'.

⁴ Tsaⁿscu titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom saaⁿaⁿ ee saaⁿaⁿ tseixmaⁿ cwenta jom, meiⁿ tsaⁿs'a titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom scoom'm ee scoom'm tseixmaⁿ cwenta jom.

⁵ Cwe' jo' tintseintycwii'ñe ts'aⁿ nnom saaⁿaⁿ, nnom scoom'm saa ñequii'cheⁿ wanaaⁿ na nla'ljondyo' xeⁿ waa ñ'oom na jnda t'maⁿyo' na ñe'calaneiⁿyo' nnom Ty'oⁿots'om. Saa nchii na jndye xuee, tints'aana' na tileicala'quii n'om'yo' ndo' na ljo' nnts'aa Satanás na nla'tjoondyo'.

⁶ Luaa' waa na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', saa tintjei'yo' cwenta na tseixmaⁿna' ñ'oom na matsa'ntjomna'.

⁷ Cantyja 'naⁿya toom cwe' cha'tso naⁿnom laxmaⁿna cha'na ja, saa tiñe'cwii xjeⁿ na mañequiaa Ty'oⁿots'om na laxmaaⁿya. Ee ñ'eeⁿ nn'aⁿ waa cwii nnom na la'xmaⁿ, ndo' nt'omcheⁿ cwiiⁿcheⁿ ljo' la'xmaⁿ.

⁸ Ndaa joo naⁿnom na tyoo'unco ndo' mati joo yolcu na jnda ljondye, matsjoo na yati caljoo'ndyena na ñenqueieena cha'na m'aaⁿ ja luaañe.

⁹ Saa xeⁿ tileicwiquii n'omna na m'aⁿ ñenqueieena, ñecuaa, c'uncona, ee yati na m'aaⁿ ts'aⁿ na we caⁿ, nchiiti na cwe' matseiqueeⁿ ts'oom na ñe'c'oom ñ'eⁿ ts'aⁿ.

¹⁰ Saa ndaa 'o na jnda tma'co'yo', luaa waa ñ'oom na matsa'ntjomna', nchii cwe' ñ'oom 'ndyo ja, ñ'oom 'ndyoo nquii Ta Jesús jo': juu scuu' ts'aⁿ ticatoⁿñê ñequio saaⁿaⁿ.

11 Saa xeⁿ ma'ñeeⁿ saaⁿaⁿ, ticwanaaⁿ na ncoconnaaⁿaⁿ, matsona' na caljoy-aandyennda'na. Ndo' mati juu saaⁿaⁿ, tintseyuyii' ljeii 'naa'na.

12 Ndaa nt'omndyo' 'o na jnda t'unco'yo', luaa matsjoo nncō, nchii matsa'ntjom Ta Jesús na caluii na ljo', xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na matseyiu' saa scoom'm tyootseyiu' ndo' tsaⁿñeeⁿ cwiljoya ts'om na m'aaⁿ ñ'eⁿñê, tintoⁿñê ñequio scoom'm.

13 Ndo' cwii yuscu na matseyiu', xeⁿ saaⁿaⁿ tyootseyiu', saa cwiljoya ts'om na cwiljoo'ñe ñ'eⁿñê, tintseyyueeⁿeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿñê.

14 Ee maqueⁿndyoō Ty'oots'om saa' yuscu na tyootseyiu' nc'e na cwiluiiñê saa' yuscu na matseyiu'. Ndo' mati maqueⁿñooⁿ scuu' ts'aⁿ na tyootseyiu' nc'e saaⁿaⁿ tseixmaⁿ ts'aⁿ na matseyiu'. Ee xeⁿ nchii na luaa' waa, quia jo' nda jona nla'xmaⁿ cha'na nda nn'aⁿ na tyoola'yu', saa na mayuu' maqueⁿna' nda jona cantyja 'naaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

15 Saa xeⁿ juu ts'aⁿ na tyootseyiu' ñe'catseyyueeⁿeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ saaⁿaⁿ oo scoom'm, quia jo' ñecuaato na ca'ñeeⁿ. Quia na luaa' waa maxjeⁿ til'aaya na jndei'na' na caljoo'ñe ts'aⁿ. Ee Ty'oots'om l'ue ts'oom na tica-chōoya tia' ñequio nn'aⁿ w'aaya.

16 Ee ¿chiiu ntyji'yu' 'u tsaⁿscu na matsei'yu' na jnda tma'co' na xocatsei'yu' sa' ñ'eⁿ Ty'oots'om cantyja 'naⁿ? Ndo' mati 'u tsaⁿs'a na matsei'yu' na jnda tma'co', ¿chiiu ntyji'yu' na xocatsei'yu' scu' cantyja 'naⁿ?

Tilajndaqaya na nlachuii'a na tyolaxmaaⁿya

17 Ticwii cwiindyoy' 'o, caljoya ts'om chiiu waa na jnda tquiaa Ty'oots'om na matseixmaⁿ quia na t'maaⁿ juu. Luaa' waa ñ'oom na mañequiaaya ndaa nn'aⁿ cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ.

18 Quia na t'maaⁿ 'u, ¿aa jnda tuii 'naaⁿ sei' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos yonom ndana? Tintseichui' na luaa' waa. Ndo' xeⁿ aa tyooluii 'naaⁿ sei' quia na t'maaⁿ 'u, tacaⁿna' na caluii na ljo'.

19 Ee ticateijndeiina' ts'aⁿ xeⁿ na tuii 'naaⁿñeeⁿ tjaaⁿaⁿ meiiⁿ xeⁿ ticaluiiina'. Ñ'oom na jndati na catseicanda ts'aⁿ ñ'oom na matsa'ntjom Ty'oots'om.

20 Jo' chii meiⁿquia cwii nnom na matseixmaⁿ ts'aⁿ quia na t'maⁿ Ty'oots'om jom, jo' jo' caljoya ts'oom.

21 ¿Aa cwiluiindyuy' ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ quia na t'maaⁿ 'u? Tinc'oom' ts'om' na ljo', saa xeⁿ nncju'naaⁿñena' na ndyaandyu', cwa catsa' na ljo'.

22 Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ quia na t'maⁿ Ty'oots'om jom na catseyyoom'm ñ'eⁿ Ta Jesús, je' cwiluiiñe ts'aⁿ na jnda seicandyaa'ñê. Ndo' maljoyu cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ quia na t'maⁿ Cristo jom, je' cwiluiiñe ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnoom.

23 Juu ñequio na seijnda Ty'oots'om 'o, jeeⁿ ndya' jnda jo'. Jo' chii tiñequiandyoy' na laxmaⁿyo' nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndaa nn'aⁿ.

24 Quia jo' 'o nn'aⁿya, cwii cwiindyoy' caljoya ts'om chiiu waa na tyot-seixmaⁿ xjeⁿ na t'maⁿ Ty'oots'om juu.

Nn'aⁿ na tyoonc'unco ndo' yolcu na jnda ljondye

25 Ñ'oom na cwita'x'ee'yo' noōⁿ cantyja 'naaⁿ yolcu na tyoo'unco, tjaa'naⁿ ñ'oom na matsa'ntjom Ta Jesús ja cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Saa nc'e na matseixmaⁿya ts'aⁿ na wi' ts'oom, ntyjii na ndaa nla'ñ'oom'ndyo' ñ'oom na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'.

26 Cwe' nc'e jndye nnom quich'eena' tiempomeiiⁿ, jo' chii macwjii'a cwenta na yaticheⁿ caljoo'ñe ts'aⁿ cha'xjeⁿ na jnda teijnoom'm.

27 Xeⁿ m'aaⁿ scu', tintseyuyii' ljeii na tma'co' jom. Saa xeⁿ tjaa'naⁿ scu', tical'ue' ts'aⁿ na nluiiñe scu'.

28 Saa xeⁿ aa mma'co', tjaa'naⁿ jnaⁿ naljo'. Ndo' mati cwii yuscundyua, tjaa jnaaⁿ xeⁿ ncoco. Ee jndye nnom nawi' quich'eena' na nntjoom nn'aⁿ na nnc'unco ndo' ñe'cateijndeiya 'o na tincwinom'yo' jona'.

29 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', luaa waa na ñe'catsjooya: Jnda teitsioo' xuee na nncwjee'nnda' Cristo. Nc'e na ljo' joo nn'aⁿ na jnda t'unco, c'omna cha'cwijom tjaa'naⁿ lcuuna, tjaa'naⁿ s'aana.

30 Joo nn'aⁿ na m'aⁿ na chjoo' n'om, c'omna cha'xjeⁿ quia waa xuee. Ndo' joo nn'aⁿ na m'aⁿ ncuee, c'omna cha'cwijom m'aⁿna na chjoo' n'omna. Ndo' nn'aⁿ na cwilajnda 'naⁿ c'omna cha'cwijom nchii 'naaⁿna jo'.

31 Ndo' joo nn'aⁿ na cwiwil'uee'ndye 'naⁿ na cwila'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaañe, matsona' na c'omna cha'cwijom na ticajnda nquiuna ljo' la'xmaⁿna', ee juu na matseixmaⁿ tsjoomnancuewaañe mawjaantycwiina'.

32 Till'ue ts'ooⁿ na jndye ñomtiuu nc'om'yo', ee ts'aⁿ na tjaa'naⁿ scuu', m'aaⁿ ts'oom chiuu nnc'oom jo nnom Ta Jesús, na nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿñe,

33 saa ts'aⁿ na m'aaⁿ scuu', m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na macaⁿna' cha neiⁿ scoom'm ñ'eⁿñe.

34 Ndo' na luaa' waa, tiñecwii m'aaⁿ ts'oom. Ñecwii xjeⁿ mat'uiina' cantyja 'naaⁿ yuscu na tjaa'naⁿ saa' ñequio yuscu ndyua na tyococo. Jona m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús, na ñnequiandyeñ'eⁿna na la't'maaⁿndyena jom cantyja 'naaⁿ seiina ñequio espíritu 'naaⁿna. Saa yuscu na jnda mam'aaⁿ saa', m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na macaⁿna' ndo' ñequio chiuu na nnc'oom cha nncjaawee' ntyjii saaⁿaⁿ ñ'eⁿñe.

35 Nchii matsjoo ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' ee tical'ue ts'ooⁿ na nnc'unco'yo' saa cha na nnteijndeiina' 'o ndo' cha na xcwee' n'om'yo' na ndye'ntjom'yo' nnom Ta Jesús.

36 Ñ'oom na jndu'yo' na m'aaⁿ cwiindyoy' 'o na m'aaⁿ nomjnda na jnda jaawinom'na' na ndyuañe ndo' 'u na tsotyeeⁿ jnda mamatseitiuu' na ya xeⁿ nncocotoom, maxjeⁿ ya na nlui na ljo'. Ee nchii jnaⁿ na nntsa' na ljo'.

37 Saa xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jnda seijndaa'ñe naquii' ts'om na xonquiaa na nncoco nomjnda, ee na manty'iaa' na ticaⁿna', ya cats'aa na ljo'.

38 Quia jo' ya mach'ee ts'aⁿ na maw'o ñomcaa' jnda, saa yati mach'ee juu ts'aⁿ na matseiljo nomjnda.

39 Yuscu na m'aaⁿ saa', mat'uiityeⁿna' juu ñ'eⁿñe yocheⁿ na wando' tsaⁿñeeⁿ. Saa xeⁿ nncue' tsaⁿñeeⁿ, wanaaⁿ na ncoconnaaⁿaⁿ ñ'eⁿ meiⁿquia ts'aⁿ na l'ue ts'oom, macandā ñequii'cheⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na matseyu'.

40 Saa matseitiuu yati mach'eeⁿ xeⁿ na nljoo'ñe na ñenqueⁿ. Luaa' m'aaⁿ ts'ooⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa' ndo' mantyjii na matseixmaⁿya Espíritu na cwiluiñe Ty'oqts'om.

8

Nantquie na cwila't'maa'ndye nn'aⁿ 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a

1 Je' nnc'oya ñ'oom na cwita'xe'yo' cantyja 'naaⁿ seii quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ na cwila't'maa'ndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Ñ'oom na mayuu' na cha'tsondyo cwiluiindyoy' nn'aⁿ na jndo' n'ooⁿya cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', ndo' juu jo' wjan'oomna' jaa na c'ooⁿya na s'andyoy', lcundyoy'. Saa juu na m'aaⁿya na jnda nquiuyu' nn'aⁿ, mateijndeiina' na tsaanajndaaya na cwila'yuu'a.

2 Ts'aⁿ na matseitiuu na jndye waa na jndo' ts'om, tyootsei'noⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna' na caljeii.

3 Saa quii ts'aⁿ na jnda ntyjii ñequio Ty'oqts'om, mawajnaⁿaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

⁴ Cautyja 'naaⁿ aa wanaaⁿ na nntquie'yo' seii quioo' na cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, cwila'nooⁿa na meiⁿcwii tjaa ljo' la'xmaⁿ joona' ee maxjeⁿ macandaⁿ nqueⁿ m'aaⁿ.

⁵ Ee cañoom'luee ñequio tsjoomnancue jndye nnom na maniom na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ na cwiluena na t'maⁿ ñ'oom la'xmaⁿ, saa joona' nchii nquii Ty'ooots'om cwiluiindyena'. Ndo' na mayuu' na jndye 'naⁿ maniom na cwilue nn'aⁿ "Ta" ndaana', ndo' cwituee'ndyecjena cautyja 'naaⁿ joona'.

⁶ Saa cautyja 'naaⁿ jaa nmeiiⁿ ñecwii Ty'ooots'om m'aaⁿ, ndo' jom cwiluiñê Tsotyaaya. Cautyja 'naaⁿ jom cha'tso na maniom, jom tqueeⁿ jo', ndo' nc'e jom, jo' na m'aaⁿya. Ndo' mati ñecwii m'aaⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjom jaa, nquii Jesucristo. Cha'tsoti na maniom, cwim'aⁿna' nc'e nqueⁿ, mandii ñ'aaⁿ jaa.

⁷ Saa ticha'tsondye nn'aⁿ cwila'noⁿna na ljo' ee jndaⁿ ljeii'na' na cwila't'maaⁿndyena cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, ndo' quia cwicwa'na nantquie'ñeeⁿ, cwitjeii'na cwenta na cwila't'maaⁿndyena juuna'. Ndo' nc'e na tyoowijndo' n'omna cautyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, jo' chii juu na m'aaⁿ n'omna tseixmaⁿna' cwii na jndaⁿ t'aa'na' na cwajndii.

⁸ Ee nchii cwe' aa macwa' ts'aⁿ nantquie'ñeeⁿ, oo, aa ticwaaⁿaⁿ joona', jo' na macjaawee' ntyjii Ty'ooots'om jom. Meiⁿ nchii na jeeⁿ ya nn'aⁿndyotyaaⁿ xeⁿ cwicwaa'a joona', oo nchii nn'aⁿ na tiann'aⁿndyotyaaⁿ xeⁿ ticwaa'a joona'.

⁹ Saa cal'andyo' cwenta na juu luaa' na wanaaⁿ na c'om'yo', titseixmaⁿna' cwii na nnts'aana' na nntseitjooñe cwii nn'aⁿyo' na cachjoo matseyu'.

¹⁰ Ee xeⁿ 'u na ntyji' chiuu wanaaⁿ na nntsa', mawacatyemⁿ cwii joo yuu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, ndo' cwii ts'aⁿ na tityeⁿ na matseyu' nty'iaaⁿaⁿ 'u jo', nndaⁿ nnts'aana' na mache' na luaa', nnc'omt'maaⁿñe ts'oom na mati lcwaaⁿaⁿ 'naⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ ty'oqo'ñeeⁿ.

¹¹ Ndo' na luaa', juu na matsei'noⁿ na wanaaⁿ na ljo' mache', nntsei'ndaa'na' juu nn'aⁿ na tityeⁿ matseyu', na mati tue' Cristo cwentaaⁿaⁿ.

¹² Quia laa'ti' cwil'a'yo' ñequio joo nn'aⁿyo' na tit'maⁿ cwilayu'ya n'om, cwila'tjooⁿndyo' ndaana na cwila'ñ'eeⁿndyo' n'omna. Ndo' mati cwilaxmaⁿyo' jnaⁿ jo nnom Cristo.

¹³ Jo' chii xeⁿ cautyja 'naaⁿ na macwa'a cwii nnom nantquie na cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, xeⁿ jnaaⁿ jo' matseitjooñe cwii nn'aⁿya na matseyu', quia jo' tajom cwinlcwaa'nnda'a juuna' cha tintseilcwe'tya'na juu nn'aⁿya.

9

Ts'aⁿ na cwiluiñê apóstol, waa najndei na matseixmaaⁿ

¹ Joo na wanaaⁿ na l'a apóstoles, mati ja tseixmaⁿ jo' ndo' chiuu waa na laxmaⁿna, mati jo' matseixmaⁿya. Jndaⁿ nty'ianooⁿya Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, ndo' 'o cwiluiindyo' cwentaaⁿaⁿ nc'e ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿyo'.

² Nndaⁿ nnts'aana' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ cwitjeii'na cwenta na ticaluiindyo apóstol, saa jo ndaaⁿ 'o matsona' na cwiluiindyo na ljo' ee juu na cwila'yuy'yo' ma'moⁿna' na ljo'.

³ Ndaaⁿ joo nn'aⁿ na cwilue na nchii cwiluiindyo apóstol, luaa waa ñ'oom na matseilcwa'a ndaana.

⁴ Waa na matseixmaⁿya na wanaaⁿ na nnc'o'ñonⁿ na macaⁿna' na nlcwaa'a ndo' na nlcwaya,

⁵ ndo' mati wanaaⁿ na nncjaañ'eⁿ cwii yuscu na matseyiu' quia jonquiaya ñ'loom naya cha'xjeⁿ cwil'a nt'omcheⁿ apóstoles, ñequio ntyjee nquii Ta Jesús ndo' mati Pedro.

⁶ Ndo' ¿aa m'aaⁿ n'om'yo' na cwe' macanda nquii Bernabé ñ'eⁿndyo ja na ticatsona' na nnteixe'yo' já?

⁷ Ee ¿'ñeeⁿ sondaro na cwe' nquii matseicatsuu 'naⁿ na macaⁿna' juu na macaa ndia'? Ndo' ¿'ñeeⁿ ts'aⁿ na manom' cwii ntjom l'oo uva na tiquii taa'na'? Ndo' ¿'ñeeⁿ ts'aⁿ na mateix'e canmaⁿ na tic'uu ndaatsuuyo'?

⁸ Meiⁿ ticala'tiuu'yo' na cwe' tomti ñ'loom na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ na macwjii'a. Ee ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés, majo'ti matsa'ntjomna'.

⁹ Ee naquii' libro'ñeeⁿ teiljeii: “Tintjaa'ndyo' bosa ndyuee quioo'ndyo yocheⁿ na cwil'a'yo' ts'iaaⁿ.” Saa meiiⁿ na ljo' teiljeii, nchii macanda ma'moⁿna' na cwe' cantyja 'naaⁿ quioo'ndyo ñjom ts'om Ty'oots'om.

¹⁰ Nc'e na m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿya, jo' chii teiljeii ñ'loomwaa'. Naya 'naaⁿya na teiljeiina', ee juu ts'aⁿ na matseindyaa tyuaa ñequio juu ts'aⁿ na macwja' lqueeⁿ, cwil'ana ts'iaaⁿmeiⁿ na ntyjaa' n'omna na nleil'uee'ndyena na cwiwe'.

¹¹ Jo' chii nc'e na jnda jnooⁿâ tsjaaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu naquii' ntaa'yo', ticwinom'na' na ñequia'yo' na cwitaaⁿyâ ndaayo' chjoowi' 'na'yo' cha'cwijom cwii na jnda tue'.

¹² Nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ndaa'yo' cwil'ana na cateijndei'yo' joona. Ndo' majndeiticheⁿ já wanaaⁿ na cateijndei'yo'.

Meiiⁿ na wanaaⁿ na ntaaⁿyâ na cal'a'yo' na ljo', saa meiⁿjom ndii' tyool'uuyâ. Ee cwila'quii n'ooⁿyâ naquii' na cwitjooⁿyâ cha ticatseitsaa'ñena' na ya tsandye'yo' ñ'loom' Ty'oots'om.

¹³ 'O manquiu'yo' nquiee ntyee cwentaa nn'aⁿ judíos na cwindye'ntjom naquii' wats'om t'maⁿ cwitquiina sei quioo' na cwila'cwjeena na cwiñequia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Wanaaⁿ na cwitquiina sei'ñeeⁿ ee jo' jo' waa tio t'maⁿ yuu cwindye'ntjomna nnoom.

¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ cwicandaa na'ñeeⁿ 'naⁿ na cwiwil'uee'ndyena, maluaa' sa'ntjom Ta Jesús na joo nn'aⁿ na cwiñequia ñ'loom naya 'naaⁿaⁿ nnto'ñoomna ljo' na macaⁿna' joona nc'e ñ'loom'm na cwiñequiana.

¹⁵ Saa meiⁿjom ndii' tyoocaⁿa na ñequia'yo' ljo' na macaⁿna' ja, meiⁿ nchii matseiljeiya ñ'loomwaañe cha nnteijndei'yo' ja. Ee yati ntyjii meiiⁿ na aa nc'io na tintsuu nayawaañe na cantyja 'naaⁿ jo' matseis'andyo.

¹⁶ Saa tyoocwji's'andyo na mañequiaya ñ'loom naya 'naaⁿ Ty'oots'om ndaa'yo' ee ts'iaaⁿñeeⁿ matseixmaⁿya. Ndo' jeeⁿ nty'iaa'ndyo xeeⁿ ticatseicandaya juuna'.

¹⁷ Jo' chii xeⁿ mañequiaya ñ'loom nc'e na l'ue ts'ooⁿ nncō, matsona' na nncwantjoⁿ, saa xeⁿ mats'aa na ljo' nc'e na maty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ ja, quia jo' cwe' matseicandaa'ndyo ts'iaaⁿ na ty'ioom ja.

¹⁸ Quia jo' juu na mawantjoⁿ, na m'aaⁿya na neiⁿya na mañequia ñ'loom na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na meiⁿcwii na chojna'yo' nooⁿ, na nchii nncwantjoⁿya 'naⁿ na macaⁿna' ja na mañequiaya ñ'loom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

¹⁹ Ja meiiⁿ nchii cwiluiindyō moso na mandi'ntjomtyeⁿ nnom patrom 'naaⁿ, saa jnda tqueⁿndyo cheⁿnncō na matseixmaⁿya na ljo' ndaa' cha'tso nn'aⁿ. Mats'aa na ljo' cha majndyeti nn'aⁿ nncwantjoⁿ cwentaa' Cristo.

²⁰ Quia na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, mats'aa cha'na cwii joona na m'aⁿna nacje 'naaⁿ ljeii na tquiaa Moisés cha nncwantjoⁿya joona cwentaa' Cristo, meiiⁿ tic'ooⁿya nacje 'naaⁿna'.

21 Ndo' jo ndaa nn'aⁿ na tic'omna nacje 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, mats'aa cha'na cwii nquieena cha nncwantjoⁿya joona, meiiⁿ na mayuu' m'aaⁿya nacje 'naaⁿ ljeii 'naaⁿ nquii Ty'o^ots'om nc'e na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Cristo.

22 Quia na m'aaⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ na cachjoo na cwila'yu'ya n'om, mati mats'aa na cachjoo matseyu'ya ts'o^o cha mati nncwantjoⁿya joona. Ndaa cha'tso nn'aⁿ mats'aa na matseixmaⁿya cha'xjeⁿ joona cha nt'omndye joona nlui'n'maaⁿndyena.

23 Mats'aa cha'tso nmeiⁿ nc'e ñ'oom naya na cantyja 'naaⁿ jo' cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ cha mati nntseijomndyo ñequio naya na cwito'ñoom nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna'.

24 'O manquiu'jndaa'ndyo' quia cwitjomndye nn'aⁿ na nleinom, cha'tsondyena cwileinomna, saa macanda juu ts'aⁿ na nncuee'jndyee nla't'maaⁿndye nn'aⁿ juu. Quia jo' cala'jnda'yo' cha'xjeⁿ matseijndeii tsaⁿñeeⁿ. Cjoo'yaya n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Ty'o^ots'om cha mati nntseit'maaⁿñê 'o.

25 Saa cjaañjoom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na cwileinom, jndye nnom na cwila'ljondyena, ee cwicantyjaa' n'omna na nnta'ntjomna, meiiⁿ juu 'naⁿ na cwita'ntjomna tyuaa' cwiwi'ndaa'na'. Jo' chii mati jaa cjoo'yaya n'o^oya na cwindya'ntjooⁿtyaaⁿya nnom Ty'o^ots'om nc'e juu na nnto'ñooⁿya na ñequiaaⁿ ndaaya tijoom cwi'ndaa'na'.

26 Cantyja 'naⁿ ja luaa tyoots'aa cha'na mach'ee ts'aⁿ na cwe' maleinomto na tijndaa' yuu wjaayuu. Cantyja na mandi'ntjoⁿya nnoom, meiⁿ tyoots'aa cha' cwil'a nn'aⁿ na cwe' cwituee'to nda' naquii' jndye.

27 Nchii nmeiiⁿ mats'aa. Ja ñequio na jndeina' maju'cja seii'a na catse-icandana' na matsa'ntjoⁿya juuna', cha cwii na jnda' t'mooⁿya ndaa nt'omcheⁿ ticwji'ndyona' ja na ticwil'uendyo naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Cristo.

10

Ticala't'maaⁿndyo meiⁿquia na cwe' nn'aⁿ l'a

1 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue ts'o^o na cala'noⁿyo' quia jlui' welooya nn'aⁿ judíos Egipto, cha'tsondyena tyotseintyjo Ty'o^ots'om ncwaaⁿ nchquii nacjoona ndo' cha'tsondyena teinomna Ndaaluae Wee.

2 Ndo' na luaa', cha'tsondyena teits'oomndyena na seitjoom'na' joona ñ'eⁿ Moisés quia na tyotseintyjona' nchquiiñeeⁿ cjoona ndo' na teinomna ndaaluaeñeeⁿ.

3 Ndo' mati cha'tsondyena tyocwa'na maná na tquiaa Ty'o^ots'om na jnaⁿna' cañoom'luee,

4 ndo' cha'tsondyena tyowena ndaatioo na tyocalui'na' quii' tsjo' na ñ'eⁿ ñ'eⁿna' ñ'eⁿndyena. Nquii Cristo cwiluiiñee tsjo'ñeeⁿ.

5 Saa meiiⁿ na luaa' tyom'aⁿna, maxjeⁿ majndyendyetina ticjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyena ee tical'ana yuu na l'ue ts'oom. Macwe' jo' jndyendyena tjana ndyuaa yuu tja nn'aⁿ c'oom.

6 Cha'tso nmeiⁿ na tyotjoomna laxmaⁿna' cwii na ma'moⁿna' ndaaya na tila'queeⁿ n'o^oya cwii cwii nnom natia cha'xjeⁿ tyola'queeⁿ n'omna.

7 Jo' chii tila't'maaⁿndyo' cwii na cwe' nn'aⁿ l'a cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye joona ee tso ñ'oom na teiljeii: "Ty'ewindyuaandye nn'aⁿ na nlcwa' ndo' na nncwe, jnda' jo' teicantyjana na l'ana cha'xjeⁿ nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'o^ots'om."

8 Meiⁿ tanc'o^oya na cwe' luaa'ndyo ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na tyol'a joona ee jnaaⁿ jo' na s'aa Ty'o^ots'om na ñecwii xuee tja ntquiiu nchoo' ndyee meiⁿndyena.

⁹ Meiⁿ tacal'aaya xjeⁿ Cristo cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye joona, ee jo' na tquii canduu joona ndo' tjana.

¹⁰ Meiⁿ tilancjoo'ndyo' nnom Ty'ooots'om cha'xjeⁿ ñel'a nt'omndye joona, ndo' jnaaⁿ jo' na jñoom ángel na jndyotseicwjee joona.

¹¹ Cha'tso nmeiⁿ na tyotjoom weloo welooya, laxmaⁿna' cwii na ma'moⁿndyeyuna' ndaaya, ndo' teiljeii joona' quii' ñ'oom' Ty'ooots'om cwii na matseijndo'na' n'ooⁿya chiuu macaⁿna' na c'ooⁿya ncueemeiiⁿ na macanda.

¹² Jo' chii ts'aⁿ na matseitiuu na meintyjee'tyeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om, cats'aañe cwenta na ticju'cjena' juu.

¹³ Ee joo na cwiwinom'yo' na maqueⁿna' xjeⁿ 'o cha cala'tjoondyo' nnom Ty'ooots'om, ticachuii'na' ñequio na cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Saa jom cwiluiiñê na mayoom'm, meiⁿ tijoom quiaaⁿ na juu na maqueⁿna' xjeⁿ 'o nncwinom'na' juuna' na xocandaa nnaⁿndyo' ndo' mati ññequiaaⁿ na ya nluii'ndyo' naquii' juuna'.

¹⁴ Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, cantyja 'naaⁿ na nla't'maaⁿndyo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ cwil'a, c'om'yo' cha'na ts'aⁿ na jndei maleinom na nquiaⁿaⁿ na nnt'uii nawi' jom.

¹⁵ Matsjoo na ljo' ndaa'yo' ee ntyjiiya na 'o cwila'noⁿ'yo'. Jo' chii queⁿya'yo' cwenta ñ'oom na matsjoo.

¹⁶ Ee cwiñequiaaya na quianl'uaa' Ty'ooots'om xjeⁿ na cwito'ñooⁿya waso, juu jo' ma'moⁿna' na cwilajomndyo cantyja 'naaⁿ niroom' Cristo. Ndo' quia cwityjaaya tyoo' ma'moⁿna' na cwilajomndyo cantyja 'naaⁿ seiiⁿeⁿ.

¹⁷ Ee meiiⁿ na jndyendyo saa ñe'cwii tyoo' cwicwaa'a ndo' nc'e na ljo' ñe'cwii sei' cwiluiindyoo.

¹⁸ Calan'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ Israel. Nn'aⁿ na cwitquiina seii quioo' na cwitioona nacjoo' tio wats'om t'maⁿ, xjeⁿñeeⁿ cwilajomndyena cantyja 'naaⁿ quioo' na cwila'cwjeena.

¹⁹ Ndo' na matsjoo na luaa', tila'tiuu'yo' na ñe'catsjoo na juu 'naⁿñeeⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ waa najndei na matseixmaⁿna' meiⁿ nchii na ñe'catsjoo na juu sei' na cwiñequia naⁿñeeⁿ nnom juuna' jndati matseixmaⁿna' ñequio meiⁿquia sei'.

²⁰ Ñ'oom na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', joo nn'aⁿ na tic'omna cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om, quia cwila'cjweena quioo', nchii nnom jom cwiñequiana sei'ñeeⁿ, ndaa naⁿjndii cwiñequiana joona'.

²¹ Ee ticatsona' na nncwe'yo' na njom waso na cwiwe nn'aⁿ na cwila'jomndye ñequio Cristo, ndo' mati nncwe'yo' cwii na matseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naⁿjndii. Meiⁿ ticatsona' na nlcwa'yo' na cwila'jomndyo' ñequio Cristo, ndo' mati nlcwa'yo' cwii na matseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naⁿjndii.

²² ¿Aa ñe'cal'aaya na jaa jndaatyaaya nchiiti jom ndo' jom jeeⁿ xueeⁿ jaa?

Ts'aⁿ na matseyu' cats'aaⁿ cha'tso ñequio na wi' ts'oom tyjenn'aⁿñê

²³ Waa ñ'oom na cwilue nn'aⁿ: “Wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ meiⁿquia na ñe'cats'aa.” Ñ'oom na mayuu' jo', saa ticha'tso mateijndeiiina' jom. Mayuu' wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ ljo' na l'ue ts'oom, saa ticha'tso mateijndeiiina' na nncjaanajneiⁿ jo nnom Ty'ooots'om.

²⁴ Ee nchii ñequii'cheⁿ nc'oom' ts'om ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. C'oom' ts'oom cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ nc'iaaⁿaⁿ na cwila'yu', cwaaⁿ cwii na nnts'aaⁿ na nnteijndeiiina' joona na nnc'oonajndana cantyja na cwila'yu'na.

²⁵ Wanaaⁿ na nntquie'yo' cha'tso nnom sei' na cwileil'ua. Meiⁿ tinta'xe'yo' ¿aa cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ sei'ñeeⁿ xjeⁿ na cwila't'maaⁿndyena cwii na cwe' nn'aⁿ cwil'a? Ee na nliu'yo' na ljo' nndaā nnts'aana' na nntsei'ndaa'na' nquiu'yo'.

26 Ee naquii' Salmos matsona': "Tsjoomnancue ñequio 'naⁿ na matseixma^{na}, cha'tso jo' 'naaⁿl nquii Ta Ty'o^oots'om."

27 Cwii ts'aⁿ na nchii ts'aⁿ na matseyiu', xeⁿ maqueeⁿñê cwii 'o waⁿaⁿ na nlcwa' ñ'eⁿñê, wanaaⁿ na nncja' xeⁿ aa l'ue ts'om'. Cwa' meiⁿquia na mañequiaa tsaⁿñeeⁿ. Saa cha tintsei'ndaa'na' ntyji' tincwaxe' aa ts'iaaⁿ seiⁿñeeⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii na cwe' nn'aⁿ l'a.

28 Saa xeⁿ nntso cwii ts'aⁿ njom': "Sei'waañe jnda tacatyee^{na} cwentaa' cwii na cwe' nn'aⁿ l'a", jo' chii 'u je' tinlqui' juuna'. Ee meiiⁿ na xocatsei'ndaa'na' 'u xeⁿ na nlqui' juuna' saa nntsei'ndaa'na' ts'om ts'aⁿ na t'moⁿ njom' ee m'aaⁿ ts'oom na ticatsona' na nlqui' juuna'.

29 Matseinaⁿ cantyja 'naaⁿl juu na m'aaⁿ ts'om tsaⁿñeeⁿ na seicandii 'u, nchii cantyja 'naaⁿl na m'aaⁿ ts'om' nncu'.

Saa ndaaⁿ nnts'aana' na nncwax'ee cwiindyoyo' 'o: "¿Chiuu na matsona' na ja catseiljondyoyo' cwe' chiuu na m'aaⁿ ts'om cwiicheⁿ?"

30 Ee xeⁿ mañequiaya na quianl'uaa' Ty'o^oots'om cantyja 'naaⁿl juu na macwa'a, quia jo' ¿yuu waa na nncju'naaⁿñena' na nntso ts'aⁿ na tixcwe mats'aaⁿ?"

31 Quia jo' na cwicwa'yo' ñequio na cwiwe'yo', ñequio meiⁿquia na cwil'a'yo', na cha'tso na cha'tso ñequii'cheⁿ cats'aana' na caluiit'maⁿñeti Ty'o^oots'om cantyja 'naaⁿl jo'.

32 Til'a'yo' cwii nnom na cantyja 'naaⁿl jo' nntseilcwe'na' ts'aⁿ cantyja 'naaⁿl Ta Jesús, meiiⁿ na ts'aⁿ judío, meiiⁿ nn'aⁿ na nchii judíos, ndo' meiiⁿ joo nn'aⁿ na laxmaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om.

33 Malaa'ti' waa na quits'aaya, ee matseijndo na cha'tso cantyja 'naⁿya nncjaawee' n'om nn'aⁿ. Nchii mal'ueendyo na joo na mats'aa na cwe' ja cateijndeina', saa cateijndeina' na majndyeti nn'aⁿ nluin'maaⁿndyena.

11

1 Jo' chii cw'aa'ndyo' ja cantyja na mats'aaya ee ja jom'aaⁿya cha'xjeⁿ na tyoch'ee Cristo.

Luaa c'om yolcu quia cwitjomndye nn'aⁿ

2 Matseit'maaⁿndyo' 'o na ñequii'cheⁿ cwijaañjoom' n'om'yo' ja ndo' cwilawe'yo' ñ'oom na jnda tquaaⁿya ndaaⁿyo'

3 Saa l'ue ts'o^o na nla'noⁿyo' na tseixmaⁿ Cristo xqueⁿ cwii cwii tsaⁿs'a ndo' juu tsaⁿs'a tseixmaaⁿ xqueⁿ scoom'm cha'xjeⁿ nquii Ty'o^oots'om tseixmaaⁿ xqueⁿ Cristo.

4 Jo' chii xeⁿ mati^{om} tsaⁿs'a 'naⁿ xqueⁿ quia matseineiⁿ nnoom oo quia mañequiaa ñ'oom'm, matseijnaaⁿl tsaⁿñeeⁿ Cristo na cwiluiiñe xqueeⁿ.

5 Saa xuii' cantyja 'naaⁿl cwii yuscu, xeⁿ ticataⁿ xqueⁿ quia na matseineiⁿ nnom Ty'o^oots'om oo quia na mañequiaa ñ'oom'm matseijnaaⁿl'aⁿ saaⁿl'aⁿ. Xeⁿ na ljo' mach'eeⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿl'aⁿ cha'cwijom na jnda teinqui' caseii xqueeⁿ.

6 Ndo' xeⁿ tical'ue ts'om yuscu na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ, quia jo' cateinqui' xqueeⁿ. Saa nc'e na jeeⁿ t'maⁿ matseijnaaⁿl'aⁿ jom na nnoⁿ soxqueeⁿ oo na nnteinqui' caseii, quia jo' cañjom 'naⁿ xqueeⁿ.

7 Saa tsaⁿs'a je', ticaty'iomna' na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ ee jluii'ñe Ty'o^oots'om ndo' tqueeⁿ na cantyja 'naaⁿl juu na caluiit'maaⁿñê saa wandyo^o cantyja 'naaⁿl tsaⁿscu ee tsaⁿs'a matseit'maaⁿñena' cantyja 'naaⁿl'aⁿ.

8 Ee quia na s'aa Ty'o^oots'om tsaⁿs'a, nchii teil'uee'ñê tsaⁿscu na tuii na ljo', teil'uee'ñê tsaⁿs'a na s'aaⁿ tsaⁿscu.

9 Meiⁿ nchii na s'aaⁿ tsaⁿs'a cha cateijndeina' tsaⁿscu, s'aaⁿ tsaⁿscu cha cateijndeina' tsaⁿs'a.

10 Manc'e na luaa' waa ndo' nc'e na cwiqueⁿ ángeles cwenta, jo' chii matsona' na cañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu cha m'moⁿna' na majuñecjeeⁿ nnom saaⁿaⁿ.

11 Saa cantyja 'naaⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yu', waa naya 'naaⁿ tsaⁿs'a nc'e tsaⁿscu, ndo' mati waa naya 'naaⁿ tsaⁿscu nc'e tsaⁿs'a.

12 Ee meiiⁿ na mayuu' najndyee s'aa Ty'ooots'om tsaⁿscu ee tsaⁿs'a, saa mati na mayuu' na m'aaⁿ tsaⁿs'a ee tsaⁿscu, ndo' cha'tsoñ'eⁿ cwinaⁿ na m'aaⁿ Ty'ooots'om.

13 C'oom'ya n'om'yo', ¿aa ndya' maty'iomyana' na ticañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu na nntseineiⁿ nnom Ty'ooots'om?

14 Mati ma'moⁿyana' ndaaⁿ na matseijnaaⁿna' tsaⁿs'a quia na teincoo sooxqueeⁿ,

15 saa matseit'maaⁿñena' yuscu quia na cwiwiteincoo soxqueeⁿ, ee joona' tseixmaⁿna' cwii na matseicu'na' xqueeⁿ.

16 Saa xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na ticjaawee' ts'om ñ'oomwaa', macaⁿna' na catsei'nooⁿoⁿ na meiⁿ já meiⁿ nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ, tjaa'naⁿ cwicheⁿ nnom na cwil'aaya.

Tixcwe cwil'ana quia cwicwa'na Cena na tqueⁿ Jesucristo

17 Ñ'oom na matseiljeitya ndaaⁿ'yo' leicandaa nntsjo^o na ya cwil'a'yo' ee mach'eena' quia cwitjomndyo' juu na cwil'a'yo' matseilcwe'na' 'o nchii na mateijndeina' 'o.

18 Ee najndyee jnda mandiiya quia cwitjomndyo' na nla't'maaⁿndyo' Ty'ooots'om, titjoom' m'aⁿ'yo', ndo' m'aaⁿ ts'o^o na ljo'.

19 Ee maxjeⁿ nleitquioo'yuu na titjoom' m'aⁿ'yo' cha m'moⁿna' 'ñeeⁿ joo quii'ntaaⁿ'yo' m'aⁿna na xcwee' n'omna jo nnom Ty'ooots'om.

20 Ndo' nc'e na titjoom' m'aⁿ'yo', jo' chii juu na cwicwa'yo', tiyuu' na tseixmaⁿna' nquii Cena na seijndaa'ñe Ta Jesús.

21 Ee quia cwicwa'yo' cwii cwiindyo' matseityuaa'ti na nlcwa' na jndyoñ'oom, meiⁿ tinquiaaⁿ na nntseijomñe cwiicheⁿ x'iaaⁿaⁿ na matseyu', ndo' na ljo' nt'om joona ma'ndiina' na ñe'jndo' ndo' nt'om jnda jndyee.

22 ¿Chiuu 'o? ¿Aa maxjeⁿ tjaa'naⁿ l'a'yo' yuu na nleiñ'oom' na nlcwa'yo' ndo' na nncwe'yo'? ¿Aa maxjeⁿ ticuee' n'om'yo' nc'iaa'yo' na mati cwiluiindy tmaaⁿ cwentaa' Ty'ooots'om? Ee na laa'ti' na cwil'a'yo' cwila'jnaⁿ'yo' joo nc'iaa'yo' na wanty'iaa m'aⁿ. ¿Aa cwila'tiuu'yo' na jeeⁿ xcwe na cwil'a'yo'? Leicandaa nntsjo^o na ljo'.

Cantyja na seijndaa'ñe Jesucristo na cuaa Cena

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

23 Ee nnom Ta Jesús to'ñoⁿya ñ'oom na t'mooⁿya ndaaⁿ'yo', na mañejuu teijaaⁿ na seiquioo Judas jom luee nn'aⁿ, to'ñoⁿoom tyoo'

24 ndo' jnda na tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿna', tyjeeⁿ juuna'. Tsoom: “Cato'ñoⁿoom'yo' tyoo'waa, cwa'yo' juuna'. Seii'a cwiluiñena'. Mañequiaandyo na nnc'io cha nncwañoom'na' 'o. Ñequii'cheⁿ na luaa' nntsal'a'yo' cha cat'moⁿ'yo' na cwicañjom n'om'yo' ja.”

25 Ndo' mati jnda na tcwa'na, to'ñoⁿoom waso, tsoom: “Juu wasowaañe tseixmaⁿna' ñ'oomxco na maquaⁿya ñequio nioom'a. Cwii cwii ndii' na cwiwe'yo' juuna', cjaañjoom'tyeⁿ n'om'yo' ja.”

26 Jo' chii ticwii cwii ndii' na cwicwa'yo' tyoo'waa ndo' na cwiwe'yo' na ñjom wasowaa, cwitsatjei'yuu'ndyo' ndaaⁿ nn'aⁿ cantyja na tue' Ta Jesús, hasta quia na nndyonnaaⁿaⁿ.

Nchii cwe' nntseijomñeto ts'aⁿ quia cwicwa' nn'aⁿ Cena

27 Jo' chii meiⁿquia ts'aⁿ na macwaaⁿaⁿ tyoo'waa oo ma'om na ñjom wasowaa na tic'oom'ya ts'oom na jnda tseixmaⁿna', waa jnaaⁿaⁿ nacjoo' seii' ndo' nioom' Ta Jesús.

28 Nc'e na ljo', matsona' na cwii cwii ts'aⁿ cwitjoocheⁿ na nlcwaaⁿaⁿ tyoo'ñeeⁿ ndo' na nnc'om na ñjom waso'ñeeⁿ, c'oom'ya ts'oom na aa tjaa'naⁿ cwii nnom cantyja 'naaⁿaⁿ na matseicu'na' na nntseijomñê juu jo'.

29 Ee ts'aⁿ na cwe' macwa'to ndo' cwe' ma'uuto meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta na la'xmaⁿna' seii' Ta Jesús, juu na macwaaⁿaⁿ ndo' ma'om, matseijndaa'ñena' na waa jnaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿna'.

30 Macwe' jnaaⁿ na nmeiiⁿ cwil'a'yo', jo' chii majndyendyo' 'o wii'yo' ndo' tijnda'yo', hasta nt'om nc'iaa'yo' jnda tja.

31 Saa xeⁿ ñequii'cheⁿ na cwiquaaⁿyaaya cwenta aa cwil'aaya yuu na maty'iomyana', quia jo' tixocaⁿna' na nnts'aa Ta Jesús xjeⁿ jaa,

32 ee quia mañequiaa Ta Jesús jaa, luaa' mach'eeⁿ cha ntsaala'nooⁿa ndo' cha ticaⁿna' na nnt'ueeⁿ jaa cha'xjeⁿ nnt'ueeⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

33 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoyoyo', quia cwitjomndyo' na nlajomndyo' na nlcwa'yo' ndo' nncwe'yo' na cwicañjom n'om'yo' na tue' Ta Jesús, cwindo'yo' cwii ndo' cwii x'iaa'yo'.

34 Ndo' xeⁿ m'aaⁿ cwiindyo' 'o na ñe'jndo' cwa'jñeeⁿ na waa waⁿaⁿ cha' ticaⁿna' na nnt'uii Ty'oots'om jom na matseijomñê quia cwilajomndyo' Cena. Nt'omcheⁿ ñ'oom na cwita'x'ee'yo' nooⁿ, cuajndyaa na m'aⁿyo' quia jo' nntseijndaa'ndyo jooa'.

12

Jndye nnom ts'iaaⁿ mañequiaa Espíritu Santo

1 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyoyo', l'ue ts'oⁿ na caliu'yo' chiuu mach'ee Espíritu Santo na cwicandaaya cwii cwii nnom na l'ue ts'oom cha nndaⁿ ndya'ntjooⁿya nnom Ty'oots'om.

2 'O manquiu'jndaa'ndyo' cwitjoocheⁿ na cwila'yuyoyoyo', tyojaachuuna' 'o cha'cwijom na nchjaaⁿyo' na cwe' tyola't'maaⁿndyo'to'yo' joo na cwe' nn'aⁿ ñel'a na xondaⁿ nla'neiⁿna'.

3 Jo' chii matsjoo ndaa'yo', ts'aⁿ na matseixmaⁿ Espíritu Santo, xocatso na cju'wi'na' Jesús. Ndo' mati xocatso ts'aⁿ na cwiluiiñe Jesús na matsa'ntjoom juu xeⁿ nchii m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ nacje 'naaⁿ Espíritu Santo.

4 Nquii Espíritu Santo jndye nnom mañequiaaⁿ na cwicandaaya cha cwicandaⁿ cwil'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Saa manquiiⁿtyeeⁿ mañequiaaⁿ na cwilaxmaaⁿya joo jo'.

5 Jndye nnom niom na cwindya'ntjooⁿya nnom Ta Jesús, saa manquiiⁿti Espíritu matseijndaa'ñê cha'tso jooa'.

6 Jndye nnom maniom na tjachuii' na cwiwil'ue cha cwicandaⁿ cwil'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Saa nqueⁿ ñe'cwii cwiluiiñê na mateijneiⁿ cwii cwiindyo na cwil'aaya jooa'.

7 Nnom cwii cwiindyo mañequiaa Ty'oots'om cwii nnom na ma'moⁿna' na laxmaaⁿya Espíritu cha nntei'jndeina' nnc'iaaya na cwila'yuyoyoyo'.

8 Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na mañequiaaⁿ na cwiñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om ñequio na jndo'ya n'om. Ndo' ñ'eeⁿ nt'omndye jooa manquiiⁿti Espíritu mañequiaaⁿ na nndaⁿ nla'neiⁿna ñ'oom cha nla'noⁿ nn'aⁿ chiuu l'ue ts'om Ty'oots'om na nnc'omna.

9 Ñ'eeⁿndye jooa na cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo la'xmaⁿna na cwila'yuyoyoyo' n'omna, ndo' nt'omndye jooa cwicandaana na nla'n'maⁿna nn'aⁿwii.

10 Nt'omndye joona cwicandaana na nndaꝯ nl'ana ts'iaaⁿ t'maⁿ na ticalui-ina' cantyja 'naaⁿl najndeii nquii ts'aⁿ. Ndo' nt'om joona cwicandaana na jeeⁿ ya cwiñequiana ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oꝟs'om ndaꝯna. Nt'om joona cantyja 'naaⁿl Espíritu mañequiaa Ty'oꝟs'om na nndaꝯ ntjeii'na cwenta quia tiyuu' cwii ñ'oom na cwiñequia nn'aⁿ ndo' quia na mayuu' juuna'. Nt'om cwicandaꝯ cwila'neiⁿ nt'omcheⁿ nnom ñ'oom ndo' wandyoꝟ' nn'aⁿ na mañequiaaⁿ na cwicandaꝯ cwila'teincoo'na chiuu ma'moⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

11 Espíritu Santo ñecwii cwiluiiñê. Manquiiyeeⁿ mañequiaaⁿ cwii cwii nnom ts'iaaⁿmeiⁿl ndaꝯ nn'aⁿ cantyjati na l'ue ts'oom.

Luaa matseijomna' na tjat'uii'ndyo ñ'eⁿ Cristo

12 Matseijomna' cantyja 'naaⁿl Cristo cha'cwijom ts'aⁿ na majndye tjat'uii' ndo' meiiⁿ jndyena' sꝯ ñecwii ts'aⁿ tseixmaⁿ.

13 Ee cha'tsondyo meiiⁿ nn'aⁿ judíos jaa, meiiⁿ cwiluiindyo nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, oo meiiⁿ nn'aⁿ na cwindya'ntjooⁿtyaaⁿya ndaꝯ patrom 'naaⁿya, oo meiiⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿya xjeⁿ 'naaⁿ ncjoo, cwii na jnda teits'oomndyo cwiluiindyo ñecwii seii' Cristo nc'e ñecwii cwiluiiñê Espíritu, ndo' cha'tsondyo jnda to'ñooⁿya jom.

14 Ee seii' ts'aⁿ nchii ñe'cwii nnom tseixmaⁿ, jndye nnom tjacañjoom'ñê.

15 Xeⁿ cwe' nntso x'ee ts'aⁿ: “Nc'e na titseixmaⁿya ts'o ts'aⁿ jo' chii ticat-seixmaⁿya cantyja 'naaⁿl seii' ts'aⁿ.”

16 Ndo' mati xeⁿ nntso tsua'qui ts'aⁿ: “Nc'e na nchii cwiluiindyo ts'omnnom ts'aⁿ, jo' chii ticat'uiindyo cantyja 'naaⁿl seii' ts'aⁿ.” Meiiⁿ na luaa' nntso tsua'qui ts'aⁿ, sꝯ tiyuu' na ljo'. Maxjeⁿ t'uii'na' ts'aⁿ.

17 Ee xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ n'omnnom cwiluiiñê, ¿chiuu nnts'aayom na ñeeⁿ? Ndo' mati xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ lua'queeⁿ, ¿chiuu nnts'aayom na nncwjaaⁿ jndye?

18 Sꝯ Ty'oꝟs'om jnda seinchoom'm ticwii cwii nnom nmeiⁿl naquii' seii' ts'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

19 Xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñe'cwii nnom cwiluiiñê, meiⁿchjoo ticandaꝯ'ñe seii' ts'aⁿ.

20 Sꝯ meiiⁿ na jndye nnom na tqueⁿ Ty'oꝟs'om na tjabat'uiiñe ts'aⁿ, maxjeⁿ ñ'eⁿ joo jo' candaꝯ' cwiluiiñe seii' ts'aⁿ.

21 Ts'omnnom ts'aⁿ tijoom nndaꝯ nntsona' nnom ts'o ts'aⁿ: “Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'u.” Meiⁿ xqueⁿ ts'aⁿ tijoom nndaꝯ nntsona' ndaꝯ nc'ee ts'aⁿ: “Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'o.”

22 Sꝯ jeeⁿ wandyo' waa cantyja 'naaⁿl ñ'oomwaa'. Ee mañ'eeⁿl yuu na ñjoom'ñe ts'aⁿ na cwitjeii'a cwenta na ndoo' nquiuuya na meiⁿ ticaⁿna' joona'. Sꝯ jeeⁿ l'uena'.

23 Ndo' cwii cwii nnom seii'a na nquiuuya na tit'maⁿ la'xmaⁿna', cwil'aatyaa cwenta joona', ndo' cwii cwii nnom seii'a na tia nquiuuya na nleitquioo'na' ndaꝯ nn'aⁿ, cwita'nty'iuu'ndyotyaa joona'

24 sꝯ joo na tjacañjoom'ndyo yuu na titia nquiuuya na nnty'iaa nn'aⁿ joona' meiⁿ ticaⁿna' na nla'cuu'ndyo. Jo' chii cwiwitquioo' na Ty'oꝟs'om seicañjoom'm cha'waandyoñ'aaⁿ, ndo' joo na cwila'cuu'ndyo, joona' t'maⁿti mañequiaaⁿ na cwila'xmaⁿna'.

25 Luaa' waa na s'aaⁿ na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ cha ticatseitiuu ts'aⁿ na ya nnc'oomñe meiiⁿ ticañ'eⁿ cwii joona'. Ee tqueeⁿ nmeiⁿl cha catei'jndeiiindyena' cwii cwii nnom seii'a na tjachuii'na'.

26 Manc'e jo' chii quia wi' mach'eena' cwii joo na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ, wi' mach'eena' cha'waañê. Ndo' quia ya cwii joona', cha'waañê yaaⁿaⁿ.

27 'O cwiluiindyoy' seii' Cristo, ee cwii cwiindyoy' matseixmaⁿ cwii cwii na tjacañjoom'ñê na matseicandaã'ñena' seiiⁿeⁿ.

28 Maluaa' matseijomna' na jnda seiñdaa'ñe Ty'ooots'om quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena seii' Cristo. Najndyee tqueⁿ apóstoles, nda we nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom na jnda t'mooⁿ ndaana, jnda ndyee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ, mati nn'aⁿ na ndaã nla'naaⁿ t'maⁿ na xocandaã nluina' cwe' najndei nquii ts'aⁿ, nda jo' nn'aⁿ na ndaã nla'n'maⁿna nn'aⁿwii, nda jo' nquiee na cwila'jnda'ndye ñ'oom, nda jo' joo nn'aⁿ na mats'ia jo' ndaã nla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'.

29 Ticha'tsondye cwiluiindyey apóstoles, meiⁿ nchii cha'tsondye cwiluiindyey profetas. Ticha'tsondye laxmaⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ chiuu ma'moⁿ ñ'oom'm. Meiⁿ nchii cha'tsondye cwil'a ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocandaã nluina' cwe' cantyja 'naaⁿ najndei na matseixmaⁿ nquii ts'aⁿ.

30 Meiⁿ ticha'tsondye ndaã nla'n'maⁿ nn'aⁿwii. Mati ticha'tsondye ndaã nla'neiⁿ ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na macwixjeⁿ cwila'neiⁿ, meiⁿ nchii cha'tsondye ndaã nla'teincoo' ljo' cwit'mooⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

31 Jo' chii jo nnom Ty'ooots'om queⁿndyoy' na nla'xmaⁿ'yo' nt'om ts'iaaⁿmeiⁿ' na t'maⁿticheⁿ la'xmaⁿna'. Ndo' je' ñeca'mooⁿya ndaã'yo' cwii nnom na mañequiaaⁿ quii' n'ooⁿya na cwiluiit'maⁿñeti juuna', nchiiti cha'tso nmeiⁿ'.

13

C'ooⁿya na wi' n'ooⁿ nc'iaaya

1 Xeⁿ ndaã nntseinaⁿya nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ, meiiⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ ángeles, saã tic'ooⁿ na wi' ts'ooⁿya nn'aⁿ, matseijomna' cantyja 'naⁿya cha'cwijom na c'uaa tsom' na cwitjo' oo cha'cwijom ncjo cañjeeⁿ na cantseiiⁿ jndyena'.

2 Ndo' xeⁿ ndaã nntseinaⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'ooots'om nooⁿ ndo' matsei'noⁿ'a cha'tso na wanty'iuu' na matseijndaa'ñê na mandiñ'eeⁿ cha'tso na matsei'noⁿ'a, hasta ndaã nquindyoo ntsjo nc'e na matseyu'ya ts'ooⁿ, saã xeⁿ tic'ooⁿya nawi' ts'ooⁿya nn'aⁿ, meiⁿchjoo tjayuu l'uendyo.

3 Ndo' xeⁿ cha'tso na maleiñ'oⁿ mañequia ndaã ndyeeñeeⁿ ndo' meiiⁿ mañequiandyo na nla'cuee' nn'aⁿ ja ñequio chom, saã xeⁿ tic'ooⁿ na wi' ts'ooⁿ nn'aⁿ, tjaa yuu l'uendyo.

4 Juu ts'aⁿ na jnda ntyjii nn'aⁿ, ticatiom ts'om ñ'eⁿ nañ'eeⁿ, mal'ueeⁿ chiuu nteijneiⁿ nn'aⁿ, titaã' ts'oom, titseis'añê titseiscuñê cantyja 'naaⁿaⁿ,

5 tintjeiⁿñe ñ'eⁿ nc'iaa', nchii ñequii'cheⁿ na m'aaⁿ ts'om cantyja 'naaⁿ nquii, nchii ntyja ntyja matseiw'ii.

6 Juu na cwil'a nn'aⁿ na cwila'tjoondyena, tineiiⁿeⁿ, saã quia na majo'ndyo cwil'a nn'aⁿ, m'aaⁿ na neiiⁿeⁿ.

7 Ts'aⁿ na jnda ntyjii x'iaa' matseiquii ts'oom cha'tso na matjoom, ñequio na macantyyaa' ts'oom ndo' ñequio na ticatiom ts'oom cantyja 'naaⁿ joona'.

8 Juu na m'aaⁿ ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa' tijoom cantycwiina'. Nncue'ntyjo xjeⁿ na tixocala'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na quia nluui, meiⁿ xocala'neiⁿna ñ'oom na tjachuii', meiⁿ xocaⁿna' ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ.

9 Ee ticandaã'ñ'eⁿ cwila'nooⁿ'â ndo' mati quia nla'nooⁿ'ñ'aayâ ñ'oom'm na cwiñequiaayâ,

10 saã quia nncwjee' juu na candaã'ñ'eⁿ quia jo' n'ndiina' nmeiⁿ' na ticandaã' la'xmaⁿ.

11 Quia ñet'ooⁿ na tyochjoo ja, tyotseinaⁿya, tyotseitiuuya ndo' ñet'oom' ts'ooⁿ cha'xjeⁿ cwii yucachjoo, saã quia na tue'ntyjo chuu'a 'ndi na ñet'ooⁿya cha'na joona.

12 Ndo' maluaa' waa na matseijomna' cantyja 'naa^{nyâ}, je' juu na cwila'noo^{nâ} cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, matseijomna' juuna' cha'cwijom na manty'iaa' ts'aⁿ nnon tsjo'jñom na jnda teitsa nnomna'. Saa juu na candaã'ñ'eⁿ quia na jnda tyjee'cañoom juuna' quia jo' candaã'ñ'eⁿ nntsei'noⁿa. Je' cwe' xeⁿntaⁿ xeⁿntaⁿ matsei'noⁿa saa quia ljo'cheⁿ nntsei'noⁿtcuundyo cha'xjeⁿ nquii Ty'oots'om candaã'ñ'eⁿ mawajnaⁿa ja.

13 Niom ndyee nnom na waa ndo' waana': na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, na macantyjaa' ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ jom ndo' na m'aaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom jaa, saa t'maⁿti naquii' ntaaⁿ ndyee nmeiiⁿ, juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ.

14

Nn'aⁿ na ndaa nla'neiⁿ ñ'oom na tjachuii'

1 Jo' chii cjoo' n'om'yo' na c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'aⁿ ndo' mati cantyja' n'om'yo' na nquii Espíritu Santo ñequiaaⁿ na nda'yo' na ndaa nla'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, majndeiticheⁿ na ndaa ñequia'yo' ñ'oom'm.

2 Ee ts'aⁿ na matseineiⁿ meiⁿnquia nt'omcheⁿ nnom ñ'oom cwe' tomti nnom Ty'oots'om matseineiⁿ, nchii ndaa nn'aⁿ nc'e tjaa 'ñeeⁿ juu na matsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. Cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo matseineiⁿ ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿna', saa tjaa 'ñeeⁿ juu nntsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

3 Saa ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om, 'oonajnda nc'iaaⁿa na cwilayu' nc'e ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ ndo' cantyja 'naaⁿ na ljo' cwiñ'omt'maaⁿndyena n'omna, ñ'oom'ñeeⁿ matseinjoom'na' joona.

4 Juu ts'aⁿ na ndaa nntseineiⁿ cwiicheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii', jaawijndei cheⁿnqueⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo saa juu ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ nquii Ty'oots'om nnom, ts'iaaⁿñeeⁿ mach'eena' na 'oonajnda nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿa.

5 Ya ntyjii xeⁿ cha'tsondyo' ya nlaneiⁿyo' nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii' saa neiⁿtyaya na ñe'quia'yo' ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om ndaa'yo' ee juuna' xcweti, nchiiti juu na matseineiⁿ ts'aⁿ meiⁿnquia nnom ñ'oom na tjachuii'. Macandã xeⁿ na matseiteincoo' ts'aⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cha joo nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿa nnc'oonajdana nc'e Espíritu Santo.

6 Jo' chii 'o nn'a^{ny}a na cwilayu'yo', meiⁿchjoo xocateijndeina' 'o na nncjocandoo'a 'o xeⁿ na matseinaⁿ cwe' ñ'oom na tjachuii', saa xeⁿ na nntseinaⁿya ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'oots'om nooⁿya, oo cwii ñ'oom na matsei'ñoⁿa cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm, oo cwii ñ'oom cantyja 'naaⁿ 'naaⁿ na quia nluii, oo cwii ñ'oom na m'mooⁿ ndaa'yo', nmeiⁿ mayuu' nnteijndeina' 'o.

7 'Naⁿ na cwiitjo' cha'na tmaaⁿ ñequio arpa, xeⁿ nchii tjachuii' jndyena', xotsei'ñoⁿ ts'aⁿ cwaaⁿ cwii joona' macjo' ts'aⁿ.

8 Ndo' sondaro na matiom jndye ntu, xeⁿ tijndaa' c'uaa jndye mach'eeⁿ, tixocala'c'eendye nc'iaaⁿa na nl'ana ndia'.

9 Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿyo', xeⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿyo' tijndaa' joona' na cwindye nn'aⁿ, ¿chiuuya na nla'noⁿna ljo' na cwindu'yo? Nntseijomna' cantyja 'naⁿyo' cha'cwijom ts'aⁿ cwe' matseixuaato quii' jndye.

10 Nnts'aacheⁿna' jndye nnom na tjachuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' cwii cwii joona' majndaa' ljo' ma'moⁿna'.

11 Saa xeⁿ titsei'noⁿa ljo' ma'moⁿ ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ cwii ñ'oom'ñeeⁿ, nntseijomna' ja cha'cwijom ts'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa ndo' maljo'yu ntyjeeⁿ ñ'eⁿ ja.

12 Jo' chii nc'e na cwila'queeⁿ n'om'yo' na ñequiaa Espíritu Santo na nlaxmaⁿyo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ, cjoo'ya n'om'yo' na jndye nnom ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ na nla'xmaⁿyo' na ñequiaana' na nnc'oonajndann'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om.

13 Jo' chii ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii', caⁿ nnom Ty'o^ots'om na ndaaⁿ nntseiteincoom'm juuna'.

14 Ee xeⁿ matseinaⁿ nnom Ty'o^ots'om ñequio cwii nnom ñ'oom na tjachuii' na nchii ñ'oomya, na mayuu' matseinaⁿya ñequio espíritu 'naⁿya saa tic'oom' ts'o^o cantyja na mats'aa.

15 Quia jo' ¿chiiu macaⁿna' na cats'aa? Matsona' na catseinaⁿya cantyja 'naaⁿ espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na nla'n^oya nn'aⁿ ljo' na matseinaⁿ. Macaⁿna' na cataya ñequio espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na cwila'n^oya nn'aⁿ ljo' na mataya.

16 Xeⁿ quia na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii' matseit'maaⁿndyu' Ty'o^ots'om, 'u mañequiaa' na quianl'uaaⁿ'aⁿ ñequio na xcwee'ya ts'om', saa ts'aⁿ na ticatsei'n^o ñ'oom na matseineiⁿ, ¿chiiu nnts'aayuu na nntso Amén? ee cha ntyjii ñ'oom na matseineiⁿ.

17 Nnts'aacheⁿna' na 'u xcwe mañequiaa' na quianl'uaa' Ty'o^ots'om saa ticateijndeina' ts'aⁿñeeⁿ na nncjaanajneiⁿ na matseyoom'm.

18 Mañequia na quianl'uaa' Ty'o^ots'om na majndyetei ñ'oom na cwichuii' matseinaⁿya, nchiiti 'o,

19 saa quia na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ, yati ntyjii na cwe' ñe'om ñ'oom nntseinaⁿ na ya nla'n^o nn'aⁿ, nchiiti quii meiiⁿ ñ'oom ñequio ñ'oom na tjachuii'.

20 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo', cantyja 'naaⁿ natia, cala'xmaⁿyo' cha'na yonch'u saa cantyja 'naaⁿ na m'aaⁿ n'om'yo' ñ'oomwaa', cala'xmaⁿyo' cha'na nn'aⁿ na jnda tquiee n'om.

21 Ee naquii' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii matsona': “Ñequio ñ'oom na cwichuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuuaa nntseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ tyuaawaa saa meiiⁿ na luaa' tixocala'ñ'oom'ndyena chiiu matsjoo”, luaa' matso nqueⁿ na tseixmaaⁿ na catsaⁿntjoom.

22 Quia na ndaaⁿ nntseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na maxjeⁿ matseineiⁿ, juu jo' tseixmaⁿna' 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu'. Saa juu na ndaaⁿ nntseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'o^ots'om nnoom tseixmaⁿna' 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu', nchii cwentaa nn'aⁿ na tyoola'yu'.

23 Ee quia cwitjomndyo' na laxmaⁿyo' tmaaⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ, ndo' xeⁿ cha'tsondyo' cwilaneiⁿyo' ñ'oom na tjachuii', ndo' jo' jo' nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na quia mandiicheⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om oo ts'aⁿ na tyootseyu' jom, nntseitiuutoom na 'o jnda teintjeiⁿndyo'.

24 Saa xeⁿ cha'tsondyo' cwilaneiⁿyo' ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^ots'om ndaa'yo' ndo' xeⁿ juu xjeⁿñeeⁿ nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na tyootseyu' oo ts'aⁿ na quia mandiicheⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om, nlco'tiana' ntyjeeⁿ na waa jnaaⁿ'aⁿ ndo' nnc'oom' ts'oom cantyja 'naaⁿ'aⁿ nc'e ñ'oom na cwilaneiⁿyo'.

25 Ndo' na ljo' nleitquioo' cha'tso na wanty'iuu' na m'aaⁿ ts'oom. Quia jo' lcoom'm xtyeeⁿ na nntseit'maaⁿñê Ty'o^ots'om ndo' nntsei'n^ooⁿ na mayuu'cheⁿ m'aaⁿ Ty'o^ots'om quii'ntaaⁿyo'.

Cha'tso candaq'ya caluii xjeⁿ na cwitjomndyena

26 Quia jo' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' quia cwitjomndyo' na cwila't'maaⁿndyo' Ty'o^ots'om, nt'omndyo' 'o cata'yo' salmos, nt'omndyo' 'o cat'moⁿyo' ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'o^ots'om ndaa'yo', nt'omndyo' 'o ndaaⁿ nlaneiⁿyo' nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na

maxjeⁿ cwilaneiⁿyo', ndo' nt'omcheⁿ nc'iaa'yo' cala'teincoo'na chiuu cwit'mooⁿ n'oom'ñeeⁿ. Saa cha'tso na cwil'a'yo' caluiina' na cateijndeina' na nnc'oonajnda nn'aⁿ na cwila'yu'.

²⁷ Quia na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom na tjachuii', ñequii'cheⁿ ñe'we oo ndyeendyena na nla'neiⁿna. Cwii ndo' cwiindyena nla'neiⁿna ndo' mati ñ'eⁿ ts'aⁿ na nntseiteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ.

²⁸ Ndo' xeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'ooots'om tjaa'naⁿ ts'aⁿ na nndaⁿ ntseiteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ, yati na tintseineiⁿ ñ'oom na tjachuii' ndaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Cwe' naquii' ts'om nquii catseineiⁿ ñequio Ty'ooots'om.

²⁹ Ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'ooots'om naquii' n'om, cala'neiⁿ meiiⁿ we oo ndyeendye jona ndo' nt'om nc'iaana queⁿ cwentaa' xcwe n'oom'ñeeⁿ.

³⁰ Saa xeⁿ waa na m'moⁿ Ty'ooots'om nnom cwiicheⁿ ts'aⁿ na wacatyeeⁿ jo' jo', quia jo' juu ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom quiaaⁿ na wanaaⁿ na nntseineiⁿ tsaⁿñeeⁿ.

³¹ Ndo' na luaa' cwii ndo' cwii ts'aⁿ nndaⁿ nntseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'ooots'om naquii' ts'om cha nnc'ooliu nn'aⁿ na cwila'yu' ndo' nnc'oola'noⁿtina.

³² Juu ts'iaaⁿ na mañequiaa ts'aⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'ooots'om naquii' ts'oom, matsona' na joo nn'aⁿ na cwiñequiaa ñ'oom c'omna xjeⁿ 'naaⁿ x'iaana na tjom cwiñequiana ñ'oom.

³³ Ee Ty'ooots'om nchii cañ'eeⁿ cwiluiñê, jom cwiluiñê na tjoom' m'aⁿ nn'aⁿ ñequio nc'iaana.

Cha'xjeⁿ cwiwijndaa' quii'ntaaⁿ cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿen cwentaaⁿaⁿ,

³⁴ quia na cwitjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿndyena Ty'ooots'om, matsona' na joo yolcu ñema'cheeⁿndyo c'omna ee ticwanaaⁿ na nla'neiⁿna xjeⁿñeeⁿ. Macaⁿna' na c'omna nacje 'naaⁿ s'aana cha'xjeⁿ na matsaⁿntjom ljeii 'naaⁿ Ty'ooots'om.

³⁵ Xeⁿ waa ñ'oom na ñe'caliuna, quiejndyeena w'aana, quia jo' cata'x'ena ñ'oom'ñeeⁿ ndaⁿ s'aana. Ee tixcwe na mawax'ee yuscu cwii ñ'oom quia cwitjomndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'ooots'om.

³⁶ C'oom' n'om'yo' na nchii quii'ntaaⁿ 'o jnaⁿjndyee ñ'oom' Ty'ooots'om, meiiⁿ nchii macanda ñencjo'yo' na jnda to'ñoom'yo' juuna'.

³⁷ Xeⁿ m'aaⁿñeeⁿ cwiindyoy' 'o na matseitiuu na cwiluiñê ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om oo na waa cwii nnom ts'iaaⁿ na mañequiaa Espíritu na matseixmaⁿ, catsei'nooⁿoⁿ na ñ'oomwaa' na matseiljeiya, ñ'oom na matsaⁿntjom Ta Jesús juuna'.

³⁸ Saa xeⁿ titseiñ'oom'ñe ñ'oomwaa', tila'ñ'oom'ndyo' jom.

³⁹ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu', cala'queeⁿ n'om'yo' na nndaⁿ ñnequia'yo' ñ'oom' Ty'ooots'om. Meiⁿ ticala'cu'yo' nn'aⁿ na cwila'neiⁿ nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'.

⁴⁰ Saa cha'tso cantyja na cwitjomndyo', caluiina' cha'xjeⁿ na matsona' ndo' ñequio na xcweya m'aaⁿna'.

15

Cristo jnda mawando'xcoom

¹ Ndo' je' je' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', matseilcwii'ndyonna'a joo ñ'oom naya na jnda ñet'mooⁿya ndaa'yo'. Ñ'oom'ñeeⁿ jla'yu'yo' ndo' hasta xjeⁿ je'cheⁿ ndicwaⁿ tyeⁿ m'aⁿyo' cantyja 'naaⁿ juuna'.

2 Nc'e juu ñ'oom naya'ñeeⁿ cwilui'n'maaⁿndye añmaaⁿ'yo' xeⁿ cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿl' ñ'oom na tyoñequiaya ndaaⁿ'yo', meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿ'ndyo na jla'yⁿ'yo'.

3 Tyo'mooⁿ ndaaⁿ'yo' ñ'oom na to'ñoⁿya na t'maⁿti tseixmaⁿ'na', na tue' Cristo cwentaa' jnaaⁿya cha'xjeⁿ cwit'mooⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii,

4 ndo' na ty'iuu nn'aⁿ jom, saa xuee na jnda ndyee tqiiaa Ty'ooots'om na tando'xcoom cha'xjeⁿ na matso ñ'oom'm na teiljeii,

5 ndo' teitquioo'ñê nnom Pedro nda jo' ndaa cha'tso apóstoles.

6 Jnda jo', teinoom' 'om siaⁿnto nn'aⁿ na cwila'yⁿ', ñejom teitquioo'ñê ndaana na majndyendyete naⁿ'ñeeⁿ ndicwaⁿ cwita'ndo'na je' saa nt'om jnda tja.

7 Jnda jo' teitquioo'ñê nnom Jacobo ndo' jnda jo' teitquioo'ñê ndaa cha'tsondye apóstoles.

8 Ndo' na macandaⁿ mati teitquioo'ñê nooⁿ ja. Matseijomna' cantyja 'naⁿya cha'cwijom cwii yu'ndaa na jnda teinom'na' xjeⁿ na nluiñe.

9 Ee cha'tso nt'omcheⁿ apóstoles, t'maⁿti cwiluiindyena nchiiti ja, meiⁿ ticatseixmaⁿya na nntseicajndyu'na' ja cwii apóstol ee tyoco'wi'a tmaaⁿl' nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿ'aⁿ.

10 Saa na matseixmaⁿya apóstol je', matseixmaⁿya jo' nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'ooots'om, meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿ'ndyo juuna', ee seijndotyaya naquii' ts'iaaⁿ'naaⁿ'aⁿ, nchiiti nt'omcheⁿ apóstoles, meiⁿ nchii cwiluii ts'iaaⁿ'ñeeⁿ cwe' cantyja 'naⁿ nncq, saa cwiluii juuna' nc'e naya'ñeeⁿ na matseixmaaⁿ.

11 Quia jo' tints'aa aa ja oo aa joona. Ñ'oomwa' ñ'oom na cwiñequiayâ, ndo' juuna' ñ'oom na jnda jla'yⁿ'yo'.

Nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja

12 Cwiñequiayâ ñ'oom na tando'xcoom jnda na tueeⁿ'eⁿ, quia jo' ¿chiiu na ñ'eeⁿ'ndyo' 'o na cwindu'yo' na taxocata'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja?

13 Ee xeⁿ tiyuu' na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja, quia jo' meiⁿ nquii Cristo tîcwando'xcoom.

14 Ee xeⁿ tîcwando'xcoom quia jo' juu ñ'oom na cwiñequiayâ cwe' ts'iaaⁿ'ndyo juuna' ndo' mati juu na cwila'yⁿ'ya n'om'yo' cwe' ts'iaaⁿ'ndyo.

15 Ee xeⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' matseijndaa'ñena' cantyja 'naaⁿyâ na cwil'aayâ na cantuñe Ty'ooots'om ee jnda macwil'uuyâ na tqiiaaⁿ na tando'xco Cristo saa xeⁿ xocata'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja meiⁿ xocats'aana' na mayuu' na tando'xcoom.

16 Ee joo nn'aⁿ na jnda tja, xeⁿ xocata'ndo'xcona, quia jo' meiⁿ nquii Cristo tîcwando'xcoom,

17 ndo' xeⁿ tîcwando'xcoom cwe' ts'iaaⁿ'ndyo juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ'ñê. Ndicwaⁿ cho' nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo'.

18 Ee xeⁿ luaa' waa mati nn'aⁿ na ñejla'yⁿ' ñ'eⁿ'ñê na jnda tja, jnda tsuundye.

19 Ee juu na cwicantyjaa' n'ooⁿya Cristo xeⁿ macandaⁿ xjeⁿ na cwitandoo'a je' mawañoom'na' jaa, wanty'iaa'ndyotyayaya na cha'tsondye nn'aⁿ.

20 Saa ñ'oom na mayuu'cheⁿ na tqiiaa Ty'ooots'om na wando'xco Cristo. Matseijomna' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'cwijom ntjom na cwiwe' jndyee ee quii'ntaaⁿ l'oo jom ts'aⁿ najndyee na tando'xco.

21 Cantyja 'naaⁿ'l' cwii ts'aⁿ, jnaⁿ'na' na cwiwje nn'aⁿ tsjoomnancue. Mati cantyja 'naaⁿ'l' cwii ts'aⁿ jnaⁿ'na' na cwita'ndo'xco nn'aⁿ.

22 Ndo' cha'xjeⁿ cantyja 'naaⁿ' Adán cha'tsondye nn'aⁿ cwiwje, mati cantyja 'naaⁿ'l' Cristo, cha'tsondye nn'aⁿ nnta'ndo'xcona.

23 Saa majndaa' na nluii na ljo': najndyee tando'xco Cristo, nda jo' quia na nncwjee'nnaaⁿ'aⁿ, nnta'ndo'xco nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyee cwentaaⁿ'aⁿ.

24 Quia jndā seityuui' Cristo cha'tsoñ'eⁿ na cwila'xmaⁿ na cwiqueⁿ xjeⁿ, ñequio cha'tso na cwitsantjom, quia jo' nntycwii cha'tsoñ'eⁿ. Ndā jo' nquii na cwiluiñê na matsa'ntjoom, nñequiaaⁿ cwenta jo' l'ō Tsotyeeⁿ Ta Ty'oōts'om.

25 Ee tseixmaaⁿ na nntsa'ntjoom hasta xjeⁿ na jndā tju'cje Tsotyeeⁿ nacjee' nc'eeⁿ cha'tso na cwi'oo nacjoom'm.

26 Juu na macandā na nntseityueeⁿeⁿ na matseiweñe nacjoom'm, juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ.

27 Ee jndā tju'cje Ty'oōts'om cha'tso nacjee' nc'ee Cristo, jo' chii quia na matsona' naljo', cwiwitquoo'ya na tic'oomna' nquii Ty'oōts'om. Ee jom cha'tso jndā tqueeⁿ nacje 'naaⁿl' Cristo.

28 Nquii Cristo cwiluiñê Jnda Ty'oōts'om. Quia jndā s'aaⁿ na cha'tso na niom cwitue'ndyecje jo' nnoom, quialjo' manquiiyeeⁿ nncju'ñecjeeⁿ nnom Ty'oōts'om cha' nntseixmaⁿ na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiñê jo' ndāa cha'tsoñ'eⁿ.

29 M'aⁿ nn'aⁿ na cwiwits'oomndye cwentaa nn'aⁿ na jndā tja. Saa xeⁿ na mayuu' tjaa'naⁿ na cwita'ndo'xco nn'aⁿ na jndā tja, quia jo' ¿ljo' ts'iaaⁿ na cwiwits'oomndyena cwentaa l'oo?

30 Ndo' xeⁿ ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jndā tja ¿chiiu na jâ cha'tso xjeⁿ m'aaⁿyâ na teincuu' waa na cwi'tjooⁿyâ?

31 Ee 'io ndi 'io m'aaⁿya na teincuu' na ñe'catseicuee'na' ja. Ndo' na ljo', ñ'oom na mayuu' jo' cha'xjeⁿ mati na mayuu' na mañequiaana' na neiⁿya na cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio Jesucristo na nqueⁿ cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

32 Tsjoom Éfeso sei jndōya cwii ts'oōñ ñequio quioo' wje saa meiiⁿ na ljo' ¿yuu waa na mawantjoⁿ? Ee xeⁿ na mayuu' na ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jndā tja yati cal'aaya cha'xjeⁿ cwilue nn'aⁿ: “Cwa cwaa'a ndo' cwaaya ee 'iocha luaa' nncwjaaya.”

33 Tiñe'quiandyoy' na ñe'nquiu'nn'aⁿna' 'o. Waa ñ'oom na matso ts'aⁿ: “Joo nn'aⁿ na tis'a la'xmaⁿ cwila'ndaa'na ts'iaaⁿ na ya na cwiluii.”

34 C'oom'nnda' n'om'yo' cha'xjeⁿ na matsona' na cal'a'yo'. Tsacwi'ntyje'yo' na cwil'a'yo' jnaⁿ ee m'aⁿ nt'omndyo' 'o na ticalaxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oōts'om. Matsjoo na ljo' cha' calui'jnaaⁿndyo'.

Nmeiiⁿ nlaxmaⁿ seii nn'aⁿ na nnta'ndo'xco

35 Nnts'aacheⁿna' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na nncwax'eeⁿ: “¿Chiiu nluiiyuu na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndā tja? ¿Chiiu mmaⁿ sei' na nla'xmaⁿna?”

36 Tijndo' ts'om ts'aⁿ na luaa' nncwax'ee, ee tsjaaⁿ na nnom' ts'aⁿ cha'cwijom nncue'na' cha' nncwando' ntjom'ndaa.

37 Quia na wjaacanom' ts'aⁿ, nchii ts'oomtsjoo wjaacanoom'm, nnaⁿ wjaacanoom'm oo tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo oo cwiicheⁿ nnom' tsjaaⁿ.

38 Jndā na jnom' ts'aⁿ tsjaaⁿñeeⁿ, nquii Ty'oōts'om mañequiaaⁿ chiiu mmaⁿna' cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom. Cwii cwii nnom' tsjaaⁿ mañequiaaⁿ na nntseixmaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

39 Cha'tso sei' tiñecwii xjeⁿ la'xmaⁿna'. Nn'aⁿ la'xmaⁿna' cwii nnom' sei', quioo' wandyo' seiiyo' ndo' cantsaa ñequio calcaa cwiicheⁿ nnom' sei' la'xmaⁿyo'.

40 Mati m'aⁿ cancjuu tsjo'luee ndo' m'aⁿ nt'om nnom' na cwita'ndo' na tqueⁿ Ty'oōts'om nnom' tsjoomnancue, ndo' joo na m'aⁿ tsjo'luee cwichuii' na neiⁿncoo' joona' ñequio juu na neiⁿncoo' joo na m'aⁿ nnom' tsjoomnancue.

41 Juu na caxueeñe ñe'quioom' cwichuii'na' ñequio na xuee chi' ñequio juu na caxueendye cancjuu, ndo' joo cancjuu cwichuii' na xueena' ñequio nt'omcheⁿ cancjuu.

42 Maluaa' waa na matseijomna' na cwichuii' na nla'xmaa^{ny}a quia na nntando'xcooya. Sei'ts'o na wjaanty'iuu'ñe ts'aⁿ tseixma^{na}' cwii na nto' saa quia na nncwando'xcona', nntseixma^{na}' cwii na tijoom cwii cue'.

43 Juu ts'oo na nncjanty'iuu' tseixma^{na}' cwii na tal'ue saa jeeⁿ neiⁿncoo' tseixma^{na}' quia na nncwando'xcoom. Quia na wjaanty'iuu'ñe ts'oo, meiⁿcwii tjaa na nndaā nnts'aaⁿ, saa quia na nncwando'xcoom jeeⁿ t'maⁿ najneiⁿ.

44 Quia na wjaanty'iuu' sei'ts'o 'naaⁿl ts'aⁿ tseixma^{na}' cantyja 'naaⁿl tyuaa, saa quia na nncwando'xcona' tseixma^{na}' cantyja 'naaⁿl Espíritu Santo.

45 Maluaa' waa na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, matsona': "Adán ts'aⁿ najndyee, tuiiñe ñ'eⁿ ts'o ndo' s'aaⁿ na tando'", saa nquii Adán na macanda cwiluiiñe Espíritu, jom mañequiaaⁿ na cwita'ndo' nn'aⁿ.

46 Nchii juu cantyja 'naaⁿl Espíritu tyowaajndyee, tyowaajndyee cantyja 'naaⁿl tyuaa, jnda jo' chii tuua cantyja 'naaⁿl Espíritu.

47 Juu ts'aⁿ na t'oomjndyee s'aa Ty'oots'om juu ñ'eⁿ ts'o, tyotseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿl tyuaa. Saa nquii ts'aⁿ na jnda we cwiluiiñe na matsa'ntjoom, tseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿl cañoom'luee.

48 Seii'a nmeiiⁿ la'xma^{na}' cha'na ts'aⁿ na tuiiñejndyee ñequio ts'o. Saa seii'a na nlaxmaa^{ny}a quia na nntando'xcooya nlaxmaa^{ny}a cha'na seii' nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

49 Cha'xjeⁿ tyowaa Adán na s'aa Ty'oots'om maluaa' cwimaaⁿa. Mati xjeⁿ na nntando'xcooya mmaaⁿa cha'xjeⁿ waa Cristo na m'aaⁿ cañoom'luee.

50 'O nn'a^{ny}a, ñe'catsjooya ndaa'yo' sei' ñequio ndei' leicandaā nntseijomna' joona' yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om meiⁿ 'naⁿ na cwiwi'ndaa' xocandaā nntseijomna' joona' ñequio joo na ticantycwii na m'aⁿ.

51 Saa l'ue ts'ooⁿ na nla'no^{ny}yo' cwii ñ'oom na wanty'iuu' m'a^{na}l. Ticha'tsondyo nncwjaaya saa cha'tsondyo nntseichuiina'.

52 Jeeⁿ cjee na nluii na ljo' cha'na cwii ndii' na nntseitsja ts'aⁿ lua'nnom, xjeⁿ na nleic'uaa ndu na macanda. Ee maxjeⁿ nleic'uaa ndu ndo' nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja na tajom cwjennda'na. Ndo' nntseichuii'na' jaa.

53 Ee jaa seii'a nmeiiⁿ na teincoondyo na wjaawi'ndaa'na' nlcwee'na' cwii na tijoom cwi'ndaa'. Jaa seii'a na nncue'na' nlcwaa'a cwii na tijoom ncue', m'aaⁿ ndo' m'aa^{na}l.

54 Ee juu na laxmaa^{ny}a na cwiwi'ndaa'na', quia na jnda tcweena' juu na tijoom cwi'ndaa' ndo' juu seii'a na jaawe'na' quia na jnda tcweena' na tijoom cue', xjeⁿñeeⁿ nntseicandaā'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': "Jnda seityuii' Ty'oots'om najndei na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ.

55 'U na mache' na cwiwje nn'aⁿ, ¿je' je' yuu waa na cwii nndaā ntsa' ñ'eⁿndyo? Mei'chjoo tjaa yuu cwii cuua na ncwantjom'."

56 Juu jnaⁿ na laxmaa^{ny}a waa najndei na matseixma^{na}' jo' chii cwiwjaaya. Ndo' juu ljeii na tqueⁿ Moisés waa najndei na matseixma^{na}' na mañequiaana' na cat'uii jnaⁿ jaa.

57 Saa jndye na quianl'uaa' Ty'oots'om na mañequiaaⁿ na cwina^{ny}ndyo nc'e nquii Ta Jesucristo na matsa'ntjoom jaa.

58 Nc'e na luaa', 'o nn'a^{ny}a na jeeⁿ wi' ts'oo^{ny}a, caljoo'ndyo'tyeⁿyo' ñequio Ty'oots'om, ñecwiitco titsawintyje'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Ta Jesús ee manquii'jndaa'ndyo' na jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo juu ts'iaaⁿ nats'aⁿ nnoom.

16

Cwila'tjomna s'om na nl'ana naya nc'iaana na m'aⁿ Jerusalén

¹ Cantyja 'naaⁿ ñ'oom na nla'tjom'yo' s'om na nl'a'yo' naya nn'aⁿ cwentaa' Ty'ooots'om na wi' m'aⁿna Jerusalén, luaa matseijndo'a n'om'yo'. Cal'a'yo' cha'xjeⁿ na tsjoo na cal'a ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ ndyuaa Galacia.

² Ticwii xueeneiⁿnc'o' cwii cwiindy'o' 'o calat'ue'yo' cwanti na ñnequia'yo' cantyja na cwitantjom'yo'. Quia jo' quia na nncuaya quii'ntaaⁿyo' nchii s'om quia nlat'ue'cheⁿyo'.

³ Ndo' catjeii'ndyo' cwii oo we x'iaa'yo' na cwila'noⁿyo' na joona ya na nnc'ooñ'omna s'om'ñeeⁿ Jerusalén. Quia jo' quia na nncua na m'aⁿyo', nntseiljeiya cwii tsom na nnc'ooñ'omna.

⁴ Ndo' xeⁿ macaⁿna' na nncjo jo' jo', quia jo' nnc'oona ñ'eⁿndyo.

Ñe'cjaacando' Pablo nn'aⁿ na cwila'yu' Corinto

⁵ Nncjo na m'aⁿyo' xeⁿ jnda tjowinooⁿ ts'oondaa Macedonia ee maxjeⁿ matseijndaa'ndyo na jo' jondyaa. Jnda jo' nncuacañoⁿya 'o.

⁶ Nnda nnts'aana' na nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo' meiiⁿ ñe'cwantindyo xuee oo cha'waa ncueeteiⁿ. Quia jo' 'o ndaa nntsalacwanom'yo' ja nato quia na nncjo xeⁿ yuu cwijoyo.

⁷ Ee ticaljoya ts'ooⁿ na cwe' cjee cjee m'aaⁿna' nncwinooⁿ na m'aⁿyo'. Ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿ na majndye xuee nnda nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo', xeⁿ Ty'ooots'om l'ue ts'oom.

⁸ Saa jnda seijndaa'ndyo na nljoo'ndyotyā ñjaaⁿ tsjoom Éfeso hasta na jnda teinom xuee Pentecostés.

⁹ Ee jeeⁿ t'maⁿ maju'naaⁿñena' na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús ndo' jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo meiiⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na jndoo ja.

¹⁰ Nnda nnts'aana' na nncuee'cañoⁿ Timoteo 'o. Xeⁿ na ljo', cala'lui'yo' jom cha nljeii'na' na ya nnc'oomñe ñ'eⁿndyo'. Ee mati jom mañejuu ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesucristo mach'eeⁿ cha'xjeⁿ ja.

¹¹ Jo' chii meiⁿcwiindy'o' 'o tinc'om'yo' na tila'ñ'oom'ndyo' jom. Ñequio na xcwee' n'om'yo' cateijndei'yo' jom cha quia nlueeⁿen quii'ntaaⁿyo' quia jo' ndyolcweeⁿen ñequio na neiiⁿen. Meiⁿndo'a jom ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'.

¹² Tyocaⁿa nnom nquii nn'aaⁿya Apolos na catseijomñe ñequio nn'aaⁿya na cwila'yu' na cwi'oocajndoo'na 'o. Saa na maje'ndyo ticats'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ. Majo' nncuee'cañoⁿ 'o quia na ñequiaana' na wanaaⁿ.

Xma'ndyo' na cha'tsondyo'

¹³ Queⁿ queⁿyo' cwenta chiuu cwii tsam'aⁿti'yo'. C'om'tyeⁿyo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om. Catsanajnda'yo' cantyja na cwila'yu'yo' ñ'eⁿñe cha'na nn'aⁿ na 'ooquiendye na ñe'cwii waa na cwil'a.

¹⁴ Cha'tso na cwil'a'yo', cat'moⁿyo' na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

¹⁵ 'O nn'aⁿya, manquiu'yo' na cha'waa ts'oondaa Acaya, juu Estéfanos ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ jla'yu'jndyeena ñ'eⁿ Ty'ooots'om. Joona cwijoo' n'omna na cwindye'ntjomna ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñe jo' jo'.

¹⁶ Macwe' jo' macaⁿa na catue'ndyo'cje'yo' ndaa nn'aⁿ na la'xmaⁿ cha'na joona. Ndo' malaa'ti' cal'a'yo' ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'eⁿndyena na cwiteijndei'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooots'om.

¹⁷ Jeeⁿ neiⁿya na jnda tyjee'cañoⁿ Estéfanos ja, ñequio Fortunato ñequio Acaico. Cha'cwijom manty'iaya ncjo'yo' na manty'iaya joona, ee jnda jla'noomndyena cantyja 'naⁿya cwii na leicandaa nl'a'yo' na tic'oomndyo'.

¹⁸ Na jnda tquiena na m'aaⁿya, ñ'oom na jla'candiina ja tquiaana' na t'maⁿ ts'ooⁿ, majo'ti nnts'aana' ñ'eⁿndyo' 'o quia na nlquienda'na na m'aⁿyo'.

Nn'aⁿ na cwindye'ntjomna cha'na joona matsona' na nla't'maaⁿ'ndye nn'aⁿ joo naⁿ'ñeeⁿ.

¹⁹ Ntmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ ts'o^ondaa Asiawaa cwila'cwanomna na xmaⁿ'ndyo'. Majuu nn'aaⁿ'ya Aquila ñequio scoom'm Priscila cwiluena na xmaⁿ'ndyo' ndo' majo'ti cwilue nn'aⁿ tmaaⁿ' na cwitjomndye w'aana ñequio xuee' nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

²⁰ Cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñjaaⁿ'ñe cwila'cwanomna na xmaⁿ'ndyo'. Nc'e na cwiluiindyo' ntseinda Ty'oots'om, quia cwitjomndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na tjoom' cwila'yu'yo' ñ'eⁿ'ndyena, cataⁿ'yo' lueena na cwiñe'quia'yo' na xmaⁿ'ndyena.

²¹ Nnc^o Pablo na matseiljei xueya na matsjooya na xmaⁿ'ndyo'.

²² Meiⁿ'cwi'ñeeⁿ'cheⁿ ts'aⁿ na ticajnda ntyjii nquii Ta Jesucristo, quiaa Ty'oots'om na quioo ñ'oomwi' nacjoo' tsaⁿ'ñeeⁿ. Quiaaⁿ na matyuua' cw- jee'nnda' nquii Ta Jesucristo.

²³ Nquii Ta Jesucristo quiaaⁿ na c'oom naya na matseixmaaⁿ ñ'eⁿ'ndyo'.

²⁴ Mañequiaana' na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o nc'e jom. Mantyjati luaa'ndyo. Amén.

Carta na jnda we cwentaa nn'aⁿ tsjoom Corinto

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Corinto

¹ Manncō Pablo, cwiluiindyō apóstol, ts'aⁿ na maty'iom Jesucristo ts'iaaⁿ. Matseicwanōⁿya cartawaa ñequio Timoteo na m'aⁿl' o' tmaaⁿl' nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿl'yo' tsjoom Corinto ndo' mati ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñ'eⁿñê na m'aⁿ ts'ondaa Acaya.

² Nquii Tsotyaaⁿ Ty'oōts'om ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, quiana na nnto'ñoom'yo' naya na laxmaⁿna ñequio na tjaañomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Matseiñjoom' Ty'oōts'om jaa na wi' na cwitjooⁿya

³ Cwila't'maaⁿndyō Ty'oōts'om na m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa ndo' na matseiñjoom'm jaa. Jom cwiluiñê Tsotye Jesucristo na matsa'ntjom jaa.

⁴ Manquiiⁿtyeeⁿ mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyō n'oōⁿyâ nawi' na cwiwinooⁿyâ. Luaa' mach'eeⁿ cha' nla'xmaaⁿyâ na nndaⁿ ñequiaayâ na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na cwiwinom nawi'.

⁵ Ee na matcuuti na cwilajomndyō ñequio Cristo nawi' na teinoom, juu nawi'ñeeⁿ matseijndaa'ñena' na t'maⁿti mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyō n'oōⁿyâ.

⁶ Ndo' nc'e na ljo', quia matseijaa'ñena' nawi' na cwiwinooⁿyâ, luaa' waa cha nntseiñjoom'na' 'o ndo' na nlui'n'maaⁿndyo' ee quia matseiñjoom' Ty'oōts'om jâ, mach'eeⁿ na ljo' cha mati nntseiñjoom'na' 'o nawi' na cwiwinom'yo' ndo' na nlui'n'maaⁿndyo' ndo' nc'e jo' ñequio na t'maⁿ n'om'yo' nndaⁿ nla'quii n'om'yo' na cwitjom'yo' nawi' cha'xjeⁿ cwiwinooⁿyâ.

⁷ Ee tyeⁿ waa na cwicantyjaa' n'oōⁿyâ jo nnom Ty'oōts'om cantyja 'naⁿyo', ee manquiuyaayâ quia maleichuuwi'na' 'o cha'xjeⁿ na cwitjooⁿyâ, mati mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyo' n'om'yo' cha'xjeⁿ na mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyō n'oōⁿyâ.

⁸ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue n'oōⁿyâ na caliu'yo' cantyja 'naaⁿl' nawi' na tyotseijaa'ñena' nacjooyâ xjeⁿ na tyom'aaⁿyâ ndyuua Asia. S'aana' na jeeⁿ jaa' juuna' hasta na ntycwii na m'aaⁿl' n'oōⁿyâ na nlui'n'maaⁿndyō naquii' nawi'ñeeⁿ, ndo' na ljo' jla'tiuuyâ maxjeⁿ nntseicwjetona' jâ.

⁹ S'aana' nquiuuyâ na matseijomna' jâ cha'na nn'aⁿ na jnda teijndaa' na mañejom na cwje. Tuii na ljo' cha ca'moⁿyana' ndaayâ na ñequi'cheⁿ c'oōⁿyâ na quit'maⁿ n'oōⁿyâ Ty'oōts'om na mañequiaa na cwitando'xco nn'aⁿ na jnda tja, meiⁿ tanc'oōⁿyâ na ntyjaa' n'oōⁿyâ chiuu cwilaxmaaⁿ nncjooyâ.

¹⁰ Jnda seicandyaañê jâ nawi' t'maⁿl'ñeeⁿ. Ndo' ndicwaⁿ matseicandyaañê jâ. Jo' chii jom ntyjaa'tyeⁿ n'oōⁿyâ na mati xuee na wjaatina' nntseicandyaañetyeeⁿ jâ,

¹¹ xeⁿ 'o cwiteijndei'yo' jâ na cwilanei'yo' nnoom cantyja 'naaⁿyâ. Ee quia majndye nn'aⁿ cwitjeii'na ncueeyâ jo nnoom, nnts'aana' na majndyendyeti nn'aⁿ ñequiana na quianl'uaaⁿaⁿ na matio'naaⁿñê jâ.

Waa na seitsaaⁿñena' na tîcjaa Pablo Corinto

¹² Waa cwii nnom na mañequiaana' na neiiⁿyâ cantyja 'naaⁿl' juuna' na juu na m'aaⁿl'ya n'oōⁿyâ matsona' na cwitsaam'aaⁿyâ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ macaⁿna' na c'oom ts'aⁿ na jnda tqueⁿ Ty'oōts'om na cwiluiñê cwentaaⁿaⁿ

na lju' ts'om ndo' mat'maⁿticheⁿ cwilaxmaaⁿya na ljo' jo ndaa' yo' nc'e juu naya na matseixmaaⁿ, nchii cwe' na jndo' n'ooⁿ ncjooyâ.

¹³ Naquii' joo cartas na cwila'cwanooⁿya na m'aⁿ'yo' tomti cwit'mooⁿ joona' cha'xjeⁿ ñ'oom na cwiwiljeii nacjoona', ndo' cha'xjeⁿ na cwila'naⁿ'yo' ndo' na cwila'noⁿ'yo' ljo' cwila'candii joona'. Ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿya na nncue'ntyjo na candaa' nla'noⁿ'ya'yo' cantyja 'naaⁿya,

¹⁴ cha meiiⁿ na cwe' cwantindyo cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿya je', saa juu xuee quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús na cwila't'maaⁿ'ndyo, 'o ndaa' nla't'maaⁿ'ndyo' jom cantyja 'naaⁿya cha'xjeⁿ já nla't'maaⁿ'ndyô jom cantyja 'naⁿ'yo'.

¹⁵ Nc'e na luaa' waa na ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿya cantyja 'naⁿ'yo', seitiuuya na wendii' nncwinooⁿ na m'aⁿ'yo' na nty'iaⁿya 'o cha we ndii' ñnequiaana' na neiⁿ'yo' na nty'ia'yo' ja,

¹⁶ ee seitiuuya na nty'iaⁿya 'o na mawinooⁿya na majo' ts'ondaa Macedonia, ndo' na nty'iannda'a 'o quia na nndyolcwa'a na nnaaⁿya jo' jo', ndo' na ljo' 'o ndaa' nnteijndei'yo' ja na jojotyâ na nncua' ndyuaa Judea.

¹⁷ Ndo' na luaa' seijndaa'ndyo, ¿aa mach'eenaa' nqui'yo' na cwe' na s'aato na seijndaa'ndyo na luaa'? ¿Aa cwiwitei'yo' cwenta na mats'aa cha'na mach'ee ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue quia matsjoo "majo'ndyo" cwii ñ'oom saa ndanquia cwiwitquioo' na ma'moⁿ'na' na "nchii jo'", ndo' xeⁿ matsjoo na nchii jo' cwii ñ'oom, saa ndanquia ma'moⁿ'na' na majo'ndyo juuna'?

¹⁸ Saa macwji'yuu'ñe Ty'oots'om na nchii la'xmaaⁿya nn'aⁿ na mañejuu xjeⁿ cwil'uuyâ ndaa'yo' na waa na l'aayâ saa tical'aayâ.

¹⁹ Juu Silvano ñ'eⁿ Timoteo ñ'eeⁿna ñ'eⁿndyo na tyoñequiaayâ ñ'oom naya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo Jnda Ty'oots'om. Ñ'oom'ñeeⁿ nchii we ndii' tseixmaⁿ'na', na waa xjeⁿ na majo'ndyo ndo' waa xjeⁿ na nchii jo'ndyo juuna'. Cantyja 'naaⁿ jom, ñequii'cheⁿ tseixmaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ñ'oom na mayuu'.

²⁰ Ee cantyja 'naaⁿ jom, cha'tso ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ, laxmaⁿ joona' na majo'ndyo nc'e Cristo. Ndo' na ljo', quia cwila't'maaⁿ'ndyo Ty'oots'om, cwil'uuya Amén cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús.

²¹ Ee ñequii'cheⁿ mañequiaa Ty'oots'om na 'o ndo' já cwiljoo'ndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿ Cristo ndo' jnda tqueeⁿ na cwiluiindyô na lju' n'ooⁿya.

²² Ndo' cha m'moⁿ'na' na cwiluiindyô cwentaaⁿ'aⁿ, jnda tquiaaⁿ Espíritu Santo quii' n'ooⁿya, cwii na matseicandiina' na nnto'ñooⁿya cha'tso na matseijndaa'ñê.

²³ Macaⁿ'a nnom Ty'oots'om na cwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿya na matseinaⁿya ñ'oom na mayuu'. Tícjo tsjom'yo' quia na seijndaa'ndyo na ncjo jo' ee na wi' ts'ooⁿya 'o ee xeⁿ tjo na m'aⁿ'yo' jndei'na na nntseitia'a 'o.

²⁴ Ee nchii ñe'quaaⁿya xjeⁿ 'o cantyja na cwila'yuy'yo' ee 'o xcweti waa na cwila'yuy'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Saa nc'e na ñe'cateijndeiyyâ 'o na c'om'yo' na neiiⁿ'ti n'om'yo'.

2

¹ Jo' chii seijndaa'ndyo na maxjeⁿ tícjo na m'aⁿ'yo', tints'aa na nntseichjoo'na' n'om'yo'.

² Ee xeⁿ cantyja 'naaⁿ na ljo', nnts'aa na nntseichjoo'na' n'om'yo' ndo' na ljo' ntjom'yo', ¿ñeeⁿ ñequiaa na neiⁿya? Macanda 'o ee xeⁿ na maxjeⁿ tjo je' jnda s'aa cwii nnom na seichjoo'na' n'om'yo'.

3 Cwe' jo' na seiljeiya ñ'oom'ñeeⁿ na seicwan^oya na m'aⁿ'yo' ee tiñe'cjonty'ia 'o na nl'a'yo' na chjoo' ts'ooⁿ ee matsona' na 'o ñnequia'yo' na neiⁿya.

4 Ee sei'ndaa'na' ntyjiiya quia seiljeiya carta'ñeeⁿ, s'aana' na jeeⁿ jnda ntyjiiya hasta ty'iooya. Nchii seiljeiya juuna' na catseichjoo'na' n'om'yo' saa cha cala'noⁿ'yo' na juu na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya 'o jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna'.

Cala't'maⁿ n'omna ts'aⁿ na seitjo^oñe

5 Saa xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na s'aa na chjoo' n'om nn'aⁿ, nchii cwe' tomti ja na tquiaaⁿ na chjoo' ts'ooⁿ, s'aaⁿ na ljo' ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o, meiⁿ nchii cwe' na mawinoⁿ'a na matsjoo na ljo'.

6 Saa je' malei'tyeⁿ jnda tuii chiuu na majndyendyo'ti'yo' jla'jndaa'ndyo' na catioom cantyja na seitjo^oñê.

7 Je' macaⁿna' na cala't'maⁿ n'om'yo' jom ndo' quia'yo' na t'maⁿ ts'oom, tints'aana' na juu na m'aaⁿ na chjoo' ts'oom na seitjo^oñê nncjan'oomna' jom na tacantyyaa' ts'oom Ty'o^ots'om.

8 Jo' chii macaⁿ'a ndaa'yo' na cat'moⁿ'yo' na jnda nqui'yo' jom.

9 Seiljeiya carta'ñeeⁿ na seicwan^oya na m'aⁿ'yo' cha nleitquioo' aa nla'canda'yo' ñ'oom na maquaⁿya ndaa'yo'.

10 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwila't'maⁿ n'om'yo' mati ja matseit'maⁿ ts'ooⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ, ndo' meiⁿnquia 'ñeeⁿ na jnda seit'maⁿ ts'ooⁿ, jo nnom Cristo mats'aa na ljo' na cateijndeina' 'o,

11 cha tincwantjom Satanás jaa ee manquiuyuaya chiuu mayaaⁿ'aⁿ.

Waa na seitsaaⁿ'ñena' Pablo tsjoom Troas

12 Quia na tjo tsjoom Troas na ñnequiaa ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo ndaa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, t'maⁿ tju'naaⁿ'ñena' na nndi'ntjoⁿya nnoom jo' jo',

13 saa meiiⁿ na ljo' tleiquiaana' na ya ntyjii ee tíc'oomñe ti'nn'aaⁿya Tito. Nc'e na ljo', tsjooya ndaa na ñ'ñeeⁿ majoya, jlui'a na m'aⁿna, jndyo^ondyeyuya ñjaaⁿ ts'ondaa Macedonia.

Cwicanda^q cwitantjo^oya nc'e na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Cristo

14 Matseit'maaⁿndyo Ty'o^ots'om na jeeⁿ quianl'uaaⁿ'aⁿ. Ee nc'e na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Cristo, jo' na meiⁿyuucheⁿ na cwitsaayâ, ñequi'cheⁿ nqueⁿ wjaachom jâ na cwicanda^q na nnaⁿndyô mei'ljo'cheⁿ na cwitjo^onyâ. Jo' chii ñequi'cheⁿ mawil'uee'ñê jâ na 'oondye nn'aⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ. Juu ts'iaaⁿmeiiⁿ matseijomna' juuna' cha'cwijom na maju'na' jndye cachi ndaana.

15 Ee jaa nn'aⁿ na cwilayuu'a ñ'eⁿ Cristo matseijomna' cha'cwijom tsioom suu na mañequiaaⁿ nnom Ty'o^ots'om na cwit'oom'na' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwicalui'n'maaⁿndye ndo' mati nn'aⁿ na 'ootsuundyena.

16 Jo ndaa nn'aⁿ na 'ootsuundyexmaⁿya cha'cwijom cwii jndye na matseicwjeena' joona saa jo ndaa nn'aⁿ na cwilui'n'maaⁿndyexmaⁿya cha'cwijom cwii jndye na mañequiaana' na cwita'ndo' añmaaⁿna. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ c'oom na cwe' cantyja 'naaⁿ nquii na nleinaaⁿ na nnts'aa ts'iaaⁿmeiⁿ'.

17 Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om cwe' cha ndaa nnta'ntjomna cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Saa jâ na cwiluiindyô apóstoles, ñequio na xcwee'ya n'ooⁿnyâ cwiñe'quiaayâ ñ'oom'm ndo' cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Cristo.

3

Ñ'oom na tijoom cachui' na matseijndaa'ñe Ty'o^ots'om

¹ Quia cwil'uuyâ na luaa', ¿aa m'aaⁿ n'om'yo' na cwitoo'nnda'â na cwila't'maaⁿndyo cheⁿncjooyâ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'aayâ? Oo ¿aa cwila'tiuu'yo' na macaⁿna' na nntsañ'ooⁿyâ cartas na cwilue nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ candaã' ts'iaaⁿ na cwil'aayâ? Oo ¿aa nntaaⁿyâ na quia'yo' carta na nddu'yo' na jeeⁿ candaã' ts'iaaⁿ cwil'aayâ? Nt'omcheⁿ nn'aⁿ luaa' cwil'ana.

² Saa mancjo'ti'yo' cwiluiindyoy' cha'cwijom cwii tsom na teiljeiina' naquii' n'ooⁿyâ na ma'moⁿna' ndaa nn'aⁿ na cwijaacañjoom' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om na cwiluii quii'ntaaⁿyo'. Nc'e cantyja 'naaⁿ juuna' ndaa nljeii ts'aⁿ chiuu waa ts'iaaⁿ na tyots'aa quii'ntaaⁿyo' ndo' ndaa nndii na jla'ljo'yo' Jesucristo.

³ Cwiwitquioo'ya na 'o laxmaⁿyo' cwii carta na nquii Cristo seiljeiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na jnda macwil'aayâ quii'ntaaⁿyo', na nchii teiljeii juuna' ñequio ndaantom, saa ñequio Espíritu Santo, meiⁿ nchii nacjoo' lcaa'ljo' saa teiljeiina' naquii' n'om'yo'.

⁴ Manquiuuyaayâ na luaa' waa ee cwicantyjaa' n'ooⁿyâ Ty'oots'om nc'e Cristo.

⁵ Meiⁿ nchii ncjooyâ waa cwii nnom na laxmaaⁿyâ na ndaa nl'uuyâ na jeeⁿ cwijaacañjoom' ts'iaaⁿ 'naaⁿ na cwil'aayâ, nquii Ty'oots'om mañequiaaⁿ na cwijaacañjoom' cwil'aayâ juuna'.

⁶ Nqueⁿ jnda ty'ioom ts'iaaⁿ já na cwicandaã cwindya'ntjooⁿyâ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tijoom cachuii' na mañequiaana' na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Juu ñ'oom'ñeeⁿ waa najndeiina' na matseijndaa'ñena' na cwita'ndo'xco añaⁿnn'aⁿ nc'e Espíritu Santo. Nchii maqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ mach'ee ljeii naqui. Ee ljeii'ñeeⁿ matseijndaa'ñena' na cwje nn'aⁿ.

⁷ Juu ljeii na tqueⁿ Moisés, teiljeiina' cjoo' lcaa' ljo'. Ñeseixmaⁿna' na caxueena' hasta tyoch'eeⁿ na caxuee nnom Moisés, meiⁿ leicandaã nty'iaa nn'aⁿ Israel nnoom ndo' juu na caxuee nnoom cheⁿndyocheⁿ tjanduu'na'. Juu ljeii'ñeeⁿ na seijndaa'ñena' na cwiwje nn'aⁿ, tyjee'na' ñequio na caxuee na cwiluiiñe Ty'oots'om,

⁸ nc'e na luaa' tyotseixmaⁿ juu na caxuee'ñeeⁿ, cwanti t'maⁿti tseixmaⁿ ñ'oom na tijoom cachuii' na cwito'ñooⁿya na matseijndaa'ñe Espíritu Santo.

⁹ Ee xeⁿ juu ñ'oom na seijndaa'ñena' na nnt'uiityeⁿna' nn'aⁿ tyotseixmaⁿna' na caxuee na cwiluiiñe Ty'oots'om, quia jo' juu ñ'oom na maqueeⁿ jaa na tjaa jnaⁿ jlaxmaaⁿya, t'maⁿti na caxuee na tseixmaⁿna', nchiiti ñ'oom na tqueeⁿñeeⁿ.

¹⁰ Meiiⁿ t'maⁿ na caxuee tyotseixmaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, saa juu ñ'oom na maqueⁿ Ty'oots'om jaa na tjaa jnaⁿ laxmaaⁿya, t'maⁿticheⁿ nacaxuee na tseixmaⁿna'.

¹¹ Jo' chii xeⁿ juu ñ'oom'ñeeⁿ na ticwiyoo' meiiⁿ t'maⁿ tyotseixmaⁿna' na caxuee na cwiluiiñe Ty'oots'om, saa je' juu ñ'oom na cwiljotypeⁿ t'maⁿticheⁿ na caxuee na cwiluiiñe tseixmaⁿna'.

¹² Nc'e juu ñ'oomxcowaa' mañequiaana' na cwicantyjaa' n'ooⁿyâ, jo' jo' na cwilanaãⁿyâ juuna' ndaa nn'aⁿ ñequio na t'maⁿya n'ooⁿyâ.

¹³ Meiⁿ tiquil'aayâ cha'na tyoch'ee Moisés na tyotseicataãⁿaⁿ nnoom ñequio liaa cha juu na caxuee nnoom na ñeya tjantycwiina', titquioo' juuna' ndaa nn'aⁿ Israel.

¹⁴ Saa naⁿñeeⁿ tícala'nqⁿna na luaa' tyoch'eeⁿ ee xjeⁿ je'cheⁿ quia cwila'naaⁿna ñ'oom tquiee'ñeeⁿ na tquiaa Moisés ndaana waa cwii na cha'cwijom liaa na matseicu'na' na nla'nqⁿna na juu jo' macanda maquindyona' quia na matseyu' ts'aⁿ ñequio Cristo.

¹⁵ Ee xjeⁿ je'cheⁿ, quia na cwila'naaⁿna ñ'oom na tyoñequiaa Moisés, ticala'nqⁿna juuna'. Matseijomna' cha'cwijom na ta' na nla'nqⁿna juuna'.

16 Saa quia cwilcwe' ts'om ts'aⁿ jnaaⁿ na nntioñe l'o nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom, matseicanaaⁿñena' na nntsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

17 Ee manquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa, manquiiyeeⁿ cwiluiiñe Espíritu, ndo' meiⁿquiayuucheⁿ na m'aaⁿ Espíritu na cwiluiiñe, jo' cwindyaandye nn'aⁿ.

18 Jo' chii cha'tsondyo jaa nc'e na ticata' ndaaya ñequio cwii liaa, matseijomna' jaa cha'cwijom tsjo'jnom na maju'na' na caxuee na cwiluiiñe Jesús na matsa'ntjoom jaa, ndo' 'io ndi 'io matseijomtina' jaa cha'na nqueⁿ na jaawijndyeti matseit'maaⁿñena' jom na juu jo' cwinaⁿna' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na matsa'ntjoom jaa, na cwiluiiñe Espíritu.

4

Macanda Jesucristo cwiluiiñe na matsa'ntjoom

1 Jo' chii nc'e na m'aaⁿ Ty'oots'om na wi' ts'oom já na mañequiaaⁿ na cwilaxmaaⁿyâ ts'iaaⁿmeiiⁿ na jeeⁿ cajndana', tica'ndyaanc'uaa'ndyô na cwil'aayâ juuna'.

2 Ndo' meiⁿquia na jeeⁿ jnaaⁿ na cwil'a nn'aⁿ na cwe' nty'iu, jnda tjei'ndyô cantyja 'naaⁿna'. Meiⁿ tjaa'naⁿ cwii nnom na cwil'aayâ cha nñequiu'nn'aⁿna' nn'aⁿ. Meiⁿ tiquilachuii'â ljo' na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om. Ñequii'cheⁿ cwilanaaⁿyâ ñ'oom na mayuu' ndo' nc'e na ljo' cwiñe'quiandyoñ'aaⁿyâ jo nnoom meiⁿljo'cheⁿ na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿyâ.

3 Ee juu ñ'oom naya na cwiñe'quiaayâ, xeⁿ tseixmaⁿna' cha'cwijom cwii 'naⁿ na matseicu'na' ndaana, macanda ndaa nn'aⁿ na 'ootsuundye tseixmaⁿna' na ljo'.

4 Ee nn'aⁿ tsjoomnancue, cwe' nc'e na tyoola'yu'na, jo' chii juu na cwiluiiñe Ty'oots'om cwentaana matseicom'm na nla'noⁿna, jo' na tileiqueⁿna cwenta na juu ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Cristo na jeeⁿ cajnda tseixmaⁿna' na jom jluii'ñe nquii Ty'oots'om.

5 Quia cwiñequiaayâ ñ'oom, nchii cwilanaaⁿyâ chiuu laxmaaⁿ ncjooyâ, saa cwilanaaⁿyâ na Jesucristo cwiluiiñe na catsa'ntjoom ndo' na luaa', já cwiluiindyô na cwindya'ntjooyâ ndaa'yo' nc'e na jnda nquiuuyâ Jesús.

6 Ee nquii Ty'oots'om na sa'ntjoom na cwixueeñe yuu na jaaⁿñe, manquiiyeeⁿ jnda s'aaⁿ na seixueeñena' naquii' n'ooⁿyâ, cha cantyja 'naaⁿ juu na caxuee'ñeeⁿ ndaa nnta'jnaaⁿâ na t'maⁿ cwiluiiñe nc'e mañejuu na xuee'ñeeⁿ matseixueeñena' nnom Jesucristo.

Jaa laxmaaⁿya cha'cwijom ncuua ts'ocachu

7 Juu nayawaañe na jeeⁿ jndana', la'xmaaⁿyâ juuna' naquii' seii'â na joo seii'â matseijomna' cha'cwijom ncuua ts'ocachu. Luaa' waa cha nleitquioo'ya na cwicandaⁿ cwil'aayâ ts'iaaⁿmeiiⁿ nc'e Ty'oots'om mañequiaaⁿ na jndaayâ, meiⁿ nchii ncjooyâ waa na cwila'xmaaⁿyâ.

8 Jo' chii meiiⁿ na jndye nnom na ñe'catseic'oo'na' já, saa cwinaⁿndyô, meiiⁿ niom na ñe'canchjena' já, saa ndicwaⁿ m'aaⁿyâ na quit'maⁿ n'ooⁿyâ Ty'oots'om.

9 Jndye nn'aⁿ cwintyjo já saa tyoo'ndii Ty'oots'om já. Cwitmeiiⁿndyena já nnom tyuaa, saa ndicwaⁿ m'aaⁿtyaayâ.

10 Meiⁿyuucheⁿ na cwitsaayâ, ñequio seii'â nmeiiⁿ cwitjooyâ na ñe'catseicwjeena' já cha'xjeⁿ seicuee'na' Ta Jesús. Luaa' waa cha mati m'moⁿna' na la'xmaaⁿyâ juu na wando'xcoom.

11 Ee yocheⁿ na cwitandoo'â, 'io ndi 'io ñe'catseicwjeena' já nc'e na m'aaⁿyâ cantyja 'naaⁿ Jesús, cha mati cantyja 'naaⁿyâ ñequio seii'â nleitquioo' na la'xmaaⁿyâ juu na wando'xcoom.

¹² Quia jo' meiiⁿ wi' cwitjoo^{nyâ} na ñe'catseicwjeena' jâ saa cantyja 'naaⁿ jo', 'o la'xmaⁿ'yo' na cwitando'yo' ñ'eⁿ Ty'o^{ots}'om.

¹³ Naquii' ñ'oom' Ty'o^{ots}'om na teiljeii matsona': "Matseyu'a ñ'eⁿ Ty'o^{ots}'om, jo' chii macwji'yuu'ndy^o cantyja 'naaⁿ'aⁿ." Mati jâ cwilayu'ya n'oo^{nyâ} ñ'eⁿñê ndo' cwilanaa^{nyâ} cantyja 'naaⁿ jo'.

¹⁴ Ee manquiuyuaya^{yâ} na nquii Ty'o^{ots}'om na tquiaaⁿ na tando'xco Jesús jnda na tue', nnts'aa na nntandoo'xcooyâ ñ'eⁿñê, ndo' ñecwii tmaaⁿ nncja-chom 'o ñ'eⁿndy^o jâ yuu na m'aaⁿ.

¹⁵ Cha'tso nawi'meiiⁿ na cwiwinoo^{nyâ} ts'iaaⁿ'na' na cateijndeiiⁿ 'o, cha na majndye nn'aⁿ nnto'ñoomna naya na matseixmaⁿ Ty'o^{ots}'om, ndo' na ljo' jndye joona ñequeiana na quianl'uaaⁿ'aⁿ cha catseit'maaⁿ'ñena' jom.

¹⁶ Jo' chii tica'ndyenc'uaa'ndy^o ee meiiⁿ na jaaju'cjena' seii'â saa 'io ndi 'io cwiwiteiiⁿ'xco naquii' n'oo^{nyâ}.

¹⁷ Ee joo nawi' na cwitjoo^{nyâ} je' ñequio seii'â, cwe' chjootindyo joona', tियोcheⁿ cwiwinoo^{nyâ} joona' ndo' cantyja 'naaⁿ jo' cwicandaaya cwii na tintycwii na matseit'maaⁿ'ñena' jaa na juu jo' t'maⁿ'ti ndo' jndati tseixmaⁿ'na', nchiiti cha'tso nmeiⁿ'.

¹⁸ Ee tiquitjaa'ndy^o cwenta na wi' na tquioo' na cwitjoo^{nyâ}. Cwiquaa^{nyâ} cwenta joo 'naⁿ na tileicanty'iaaya, ee joo na cwinty'iaayâ, ticaljotyeⁿ'na', saa joo na titquioo' m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ.

5

Nnto'ñoo^{nyâ} seii'a na xco

¹ Seii'a nmeiiⁿ la'xmaⁿ'na' cha'cwijom cwii w'aa na cwe' cwantindyo chu waana'. Ndo' manquiuyuaya xeⁿ nntyuii' juuna' jnda seijndaa'ñe Ty'o^{ots}'om w'aa na xcona' jo cañoom'luee na ticantycwii na waana', na nchii nn'aⁿ l'a juuna'.

² Ee mayuu' yocheⁿ na cwitandoo'a ñequio seii'a nmeiiⁿ'ñe, cwila'ncjoo'ndy^o ee queeⁿ n'oo^{nyâ} na nnc'oo^{nyâ} w'aaxco na waana' cañoom'luee,

³ ee na nla'xmaa^{nyâ} juuna', nntseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na cwee liaa', nchii cha'na ts'aⁿ na ñecasei'ñe.

⁴ Seii'a nmeiiⁿ na laxmaⁿ'na' cha'cwijom w'aa yuu na cwic'aa^{nyâ}, jaawi'ndaa'na', jo' cwilancjoo'ndy^o ndo' matsei'ndaa'na' nquiuyuaya ee nchii cwe' na ñeca'ndyaaya seii'a na n'ndiina' jaa cha'cwijom ñecantsei'ndy^o, saa nc'e na ñe'cwaa'a seii'a na xcona', cha juu na laxmaa^{nyâ} na cwiwi'ndaa' ndo' na 'oowje cwitsuun'eⁿ'na' nc'e na laxmaa^{nyâ} na ticantycwii na cwitandoo'a.

⁵ Nquii Ty'o^{ots}'om jnda seijndaa'ñê na nluii na luaa', ndo' cha na m'moⁿ'na' na nntseicandaa'ñê juuna', jnda tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'oo^{nyâ}, cwii na ma'moⁿ'na' na cwiljotyeⁿ ñ'oom na jnda tsoom.

⁶ Jo' chii cwiñ'omt'maaⁿ'ndy^o n'oo^{nyâ} na yocheⁿ na ndicwaⁿ tandoo'a ñequio seii'a nmeiiⁿ, tyooto'ñoo^{nyâ} w'aaya, ñecatsona' na tic'oo^{nyâ} ñequio nqueⁿ na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa.

⁷ Ee cwitsam'aaⁿ'tyaaya nc'e na cwila'yuy'ya cwii n'oo^{nyâ} ñ'eⁿñê, nchii nc'e na cwinty'iaandaaya jom.

⁸ Saa m'aa^{nyâ} na quit'maⁿ n'oo^{nyâ} Ta Jesús ndo' nl'ueyaya n'oo^{nyâ} na tacatandoo'tyaaya ñequio seii'a nmeiiⁿ cha ndaaⁿ nntandoo'a yuu na m'aaⁿ.

⁹ Jo' chii cha'tso na cha'tso na cwil'aaya, cwijoo' n'oo^{nyâ} na ñequii'cheⁿ cal'aaya yuu na cwijaawee'ntyjeeⁿ, meiiⁿ na cwitsam'aaⁿ'tyaaya ñ'eⁿ seii'a nmeiiⁿ, oo meiiⁿ na jnda 'ndyaaya juuna'.

¹⁰ Ee cha'tsondy^o nncwintyjaa'a jo nnom Cristo na nncu'xeeⁿ jaa, cha cwii cwiindy^o nnto'ñoo^{nyâ} cantyjati na jnda ñel'aa xjeⁿ na ñet'oo^{nyâ} ñequio seii'a, aa na maty'iomyana' ndo' aa na tia.

Cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyō nc'e Cristo

11 Nc'e na nntu'xe'ndye nn'aⁿ, jo' chii cwijoo' n'ooⁿyâ na quiandye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. Nquii Ty'oots'om ntyjiiindaa'ñê chiuu n'ooⁿyâ ndo' ntyjaa' n'ooⁿyâ na mati 'o.

12 Tinc'oom' n'om'yo' na ñe'calat'maaⁿndyō cheⁿncjooyâ ndaa'yo'. Jâ cwe' cwiñequiaayâ na wanaaⁿ na c'om'yo' na jnda nquiu'yo' jâ, cha nndaã nla'lcwe'yo' ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwilas'andye cantyja chiuu na cwiwitquioo', nchii cantyja chiuu tseixmaⁿ ts'aⁿ naquii' ts'om.

13 Ee meiiⁿ cwilue nn'aⁿ na jnda teintjeiⁿndyô, luaa' laxmaaⁿyâ nc'e Ty'oots'om, ndo' xeⁿ laxmaaⁿyâ ts'aⁿ na yaa', luaa' waa cha' cateijndeiina' 'o.

14 Juu na m'aaⁿ Cristo na candya' ts'oom jâ cwiluiiñena' cwii na matsa'ntjomna' ee nquiuuyaayâ na tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ, jo' chii cha'tsondyō cwiluiindyō l'oo.

15 Tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ cha joo nn'aⁿ na cwitando'na tic'omtina cantyja na l'ue n'om nquieena, saa catando'na cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na tueeⁿeⁿ ndo' tando'xcoom cwentaana.

16 Jo' chii je' tacotjeii'â cwenta chiuu tseixmaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue cwitjeii'na cwenta chiuu tseixmaⁿ cwii x'iaana. Tyowaa cwii tiempo maluaa' tyotjeii'â cwenta chiuu tseixmaⁿ Cristo saa je' tacol'aayâ na ljo'.

17 Jo' chii ts'aⁿ na matseitjoom'na' juu ñequio Cristo, cwiluiiñe ts'aⁿ na jnda tuiiñe xco. Cha'tso na tijo'ndyō na ñeseixmaaⁿ jnda teinom, cha'tso cantyja 'naaⁿaⁿ laxmaⁿ xcona'.

18 Nquii Ty'oots'om mach'eeⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ!, majom maqueeⁿ jaa na cwiljoya ts'oom ñ'e'ndyō nc'e Cristo ndo' maty'ioom ts'iaaⁿ jaa na quiandye nn'aⁿ na caljoya ts'oom ñ'e'ndyena.

19 Luaa matsona': Cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿ nn'aⁿ nc'e Cristo, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta na la'xmaⁿna jnaⁿ, ndo' ty'ioom ts'iaaⁿ ndaayâ na nñequiaayâ ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiljoya ts'oom ñ'e'ndyena.

20 Je' cwiluiindyô nn'aⁿ na cwila'candii 'o ñ'oom na matseicwanom Cristo na m'aⁿyo'. Maty'iomna' na nquii Ty'oots'om matseity'ooñê ndaa'yo' ñequio ñ'omndyuaayâ. Jo' chii ñequio xuee' Cristo cwila'ty'oondyô ndaa'yo' na caljoya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om.

21 Cristo meiⁿcwii jnaⁿ tîcatseixmaaⁿ, saa nc'e na candya' ts'om Ty'oots'om jaa, jo' na s'aa na matseixmaaⁿ jnaⁿ cha jaa na matseitjoom'na' ñ'e'ñê nndaã nla'xmaaⁿya cantyja na maty'iomyana' cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

6

1 Nc'e na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, cwil'aayâ ty'oo ndaa'yo' na til'a'yo' na ticato'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

2 Ee naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsoom:

Jndiia ñ'oom na tsu' nooⁿ juu xjeⁿ na tjawee' ts'ooⁿ ñ'e'ndyü'.

Teijndeiya 'u juu xuee na seijndaa'ndyō na nncwji'n'maaⁿndyō 'u.

Cala'noⁿyo' ñ'oomwaa' na tso Ty'oots'om. Je' cwiwee' xjeⁿ na ñecateijneiⁿ 'o. Je' xcwe xjeⁿ na jeeⁿ ñe'cwji'n'maaⁿñê 'o.

3 Meiⁿcwii tiquil'aayaayâ cha catseilcwe'na' ts'om ts'aⁿ, tints'aana' na tia ñ'oom cwiwineiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'aayâ.

4 Na cha'tso na cwil'aayâ cwijoo'ya n'ooⁿyâ na m'moⁿna' na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Ty'oots'om, na jndye nnom nawi' na cwiwinooⁿyâ, m'aaⁿyâ na t'maⁿya n'ooⁿyâ, ñequio na matseitjoona' na nleil'uee'ndyô ndo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom najndei'na' na mat'uiina' jâ,

⁵ cwiťjoo^{ny}â na cwicachoo^â cwil'a nn'aⁿ, ndo' na cwitioomna jâ l'aancjo. Quia waa tacwaxua ndyueena cjooyâ. Ndo' mati m'aa^{ny}â na jndei'na' na cwil'aayâ ts'iaaⁿ cha'na meiⁿquiandyo ts'aⁿ na m'aaⁿ moso. Ndo' na macwji'na' tsaⁿtsjom ndaayâ ndo' mati cwiťjoo^{ny}â na matseitjoo^{na} ljo' nntquiaayâ,

⁶ mati cwiťmoo^{ny}â na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ na lju' na cwitsaam'aa^{ny}â ndo' mati na cwila'noⁿâ ñ'oom na mayuu' ndo' na m'aa^{ny}â na nioom' n'oo^{ny}â ñequio nn'aⁿ, ndo' na ya nn'aⁿndyô quio joona, ma'mo^{na} na ljo' nc'e m'aaⁿ Espíritu Santo ñ'eⁿndyô, ndo' cantyja 'naaⁿ na xcwee'ya n'oo^{ny}â na wi' n'oo^{ny}â nn'aⁿ,

⁷ ma'mo^{na} na ljo' nc'e xcwee' n'oo^{ny}â na cwiñequiaayâ ñ'oom na mayuu', cwiluii na ljo' ñequio najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om. Ntyjaya ndo' ntyjatymaⁿ cwiwil'uee'ndyô l'ots'iaaⁿ na maty'iomyaⁿ.

⁸ Quia waa cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ jâ, quia waa ticuee' n'omna jâ. Quia waa cwiluena na ya nn'aⁿndyô, ndo' quia waa cwiluena na tia nn'aⁿndyô. Quia waa cwiluena na cantundyô meiiⁿ ñ'oom na mayuu' cwilanaa^{ny}â.

⁹ Waa xjeⁿ na cwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyô cha'cwijom la'xmaa^{ny}â nn'aⁿ na tjaa 'ñeeⁿ cwajnaaⁿ meiiⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwita'jnaaⁿ na jâ. Waa xjeⁿ teincuu' m'aa^{ny}â na ñe'cala'cwjeena jâ saa ndicwaⁿ cwitandoo^a, cwicachoo^â saa tyoowjaayâ.

¹⁰ Meiiⁿ na maniom na matseichjoo'na' n'oo^{ny}â saa m'aa^{ny}â na neii^{ny}â. Meiiⁿ na jneeⁿndyô saa cantyja 'naa^{ny}â maqueⁿna' jndye nn'aⁿ na tyandyena jo nnom Ty'oots'om. Meiiⁿ na meiⁿchjoo tjaa na cwileiñ'oo^{ny}â, saa cha'tsoñ'eⁿ la'xmaⁿna' cwentaayâ.

¹¹ 'O nn'a^{ny}â na cwila'yu'yo' na m'a^{ny}yo' tsjoom Corinto, tyoonquio'nn'aa^{ny}â 'o, ndyeyu cwilanaa^{ny}â ndaa'yo'. Tyoola'cuu'â ndaa'yo' chiuu m'aaⁿ n'oo^{ny}â ñ'eⁿndyô'.

¹² Meiⁿcwii tyooch'eeena' na wandii' n'oo^{ny}â ñ'eⁿndyô'. Saa xeⁿ laxma^{ny}yo' na wandii' n'om'yo' ñ'eⁿndyô quia jo' ncjo'yo' waa chiuu cantyja 'na^{ny}yo'.

¹³ Cha'xjeⁿ nquii tquie ts'aⁿ matseineiⁿ ndaa ntseinda, mats'aa ty'oo ndaa'yo', c'om'yo' na jnda nquiu'yo' ja cha'xjeⁿ jnda ntyjiiya 'o.

Cwiluiindyô wa'ts'om 'naaⁿ Ty'oots'om na wando'

¹⁴ Tilax'iaa'ndyô' ñequio nn'aⁿ na tyoolayu', ee xeⁿ luaa' cwil'a'yo' tixotseiljoyuna' 'o ñ'eⁿndyena. Ee nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyaⁿ xondaã nlajomndyena ñequio juu na matseixmaⁿ natia. Meiⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñequio na cwiluiñe naxuee xondaã nla'xaa'ndye ñequio na tseixmaⁿ na-jaaⁿ.

¹⁵ Ee xotseitjoom'na Cristo ñequio Satanás. Ndo' mati ts'aⁿ na matseyiu', xondaã nntseitjoom'na' jom ñequio cwii ts'aⁿ na tyootseyiu'.

¹⁶ Nn'aⁿ na cwiluiindyô waa' Ty'oots'om, ¿aa ndaa nleijom ñ'oom joona ñequio nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na nchii jom cwiluiindyena'? Ee 'o cwiluiindyô' wats'om 'naaⁿ Ty'oots'om na wando', cha'xjeⁿ tsoom:

Ja nnc'ooⁿ naquii' n'omna, ndo' nnconoo^{ny}â quii'ntaaⁿna.

Ja nntseixma^{ny}â Ty'oots'om cwentaana, ndo' joona nluiindyena tmaaⁿ cwentaya.

¹⁷ Ndo' na luaa' waa, mati waa cwicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na matso nqueⁿ na cwiluiñe na matsaⁿntjoom jaa. Matsoom:

'O je', calul'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye.

Catjei'ndyô' cantyja ljo' laxmaⁿ nañeeⁿ.

Meiⁿ tant'ue'yo' 'naⁿ na tilju' tseixmaⁿ.

Xeⁿ nmeiⁿ nla'nda'yo' quia jo' nloñ^{ny}â 'o.

18 Ndo' nntseixmaⁿya Tsotye'yo'.

Ndo' mati 'o nla'xmaⁿ'yo' ntseindaaya na naⁿnom ndo' naⁿlcu.

Nmeiiⁿl ñ'oom na tso nqueⁿ na matseixmaaⁿ na catsaⁿ'ntjoom jaa na tjacantyja na cwiluiiñê najneiⁿ.

7

1 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, nc'e na la'xmaaⁿya ñ'oommeiⁿ na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ, jo' chii macaⁿna' na cala'lju'ndyo cantyja 'naaⁿ cha'tso na matseicw'aa'ñena' seii'a ñequio n'ooⁿya. Ndo' ñequio na nquiaaya na nc'oom na ticjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo, candaⁿ quiandyoñ'aaⁿ cha'tso na l'ue ts'oom.

Neiiⁿ Pablo na joo nn'aⁿ Corinto tioo' n'omna ñ'eⁿñê

2 Cwa quiandyo' na nntseitjoom'nnda'na' jâ ñ'eⁿndyo'. Jâ meiⁿjom ndii' tyool'aayâ nawi'ndyô ñ'eⁿndyo'. Meiⁿ tyoola'tjoondyô nnom meiⁿcwiindyo' 'o, meiⁿ na ñe'nquio'nn'aaⁿyâ 'o.

3 Saaⁿ nchii luaa' matsjoo na matseitia'a 'o ee jnda ñetsjoo na m'aⁿ'yo' naquii' ts'ooⁿya meiiⁿ na nntandoo'â oo meiiⁿ na nncwjaayâ ñ'eⁿndyo'.

4 T'maⁿ waa na t'maⁿ ts'ooⁿya 'o ndo' jeeⁿ neiⁿya 'o. Quii'ntaaⁿ cha'tso nawi' na cwiwinooⁿyâ tileicantycwii na m'aaⁿya na neiⁿya.

5 Ee cantyjati na squiaayâ ts'oondaa Macedonia, tileiquiaana' na nnta'jndyaayâ ee lomañjaaⁿ jndye nnom na tyoco'wi'na' jâ, tyolawendye nn'aⁿ nacjooyâ ndo' macaty'uaya.

6 Saaⁿ nquii Ty'oots'om na mañequiaaⁿ na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na m'aⁿ na chjoo' n'om, manquityeeⁿ tquiaaⁿ na t'maⁿ n'ooⁿyâ na tyjee'cañoom Tito jâ,

7 ee nchii macandâ cwe' na tyje'cañoom jâ, saaⁿ mati nc'e na tquia'yo' na neiiⁿeⁿ na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyo'. Ee seicañeeⁿ na jeeⁿ ñe'canty'ia'yo' ja, ndo' na tia nquiu'yo' ljo' na tuii quii' ntaaⁿ'yo'. Mati tsoom na tyojoo' n'om'yo' na nla'candâ'yo' ñ'oom na seijndo'a n'om'yo'. Ndo' quia na jndiia na ljo', t'maⁿti tioo na neiⁿya.

8 Ee meiiⁿ na juu carta'ñeeⁿ seichjoo'na' n'om'yo', saaⁿ tico'tiana' ntyjii na ljo' s'aa ee jnda ljeiya na cwe' chjootindyo s'aana' na tco'tiana' nquiu'yo',

9 saaⁿ je' neiⁿya na seicwanoⁿya juuna' meiⁿ nchii na seichjoo'na' n'om'yo' na tquiaana' na neiⁿya, tquiaana' na neiⁿya na 'o tioo' n'om'yo', na jo' jo' tjawee' ntyjii Ty'oots'om. Ndo' na luaa' tqiioo'ya na nchii s'aaya cwii nnom na seilcwe'tya'na' 'o.

10 Ee quia na mañequiaa Ty'oots'om na matseichjoo'na' ts'om ts'aⁿ cwii na ticatsaⁿ'ntjomna' na mach'ee, luaa' mach'eeⁿ cha nlcwe' ts'om ts'aⁿ, cha nndaⁿ nncwji'n'maaⁿñê juu. Ndo' na luaa' mach'eeⁿ meiⁿ xocatso tsaⁿ'ñeeⁿ na cwe' ts'iaaⁿ'ndyo na lcwe' ts'om. Saaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu' meiiⁿ jnaⁿ na laxmaⁿna mach'ena' na chjoo' n'omna, maxjeⁿ tiñe'calcwe' n'omna. Ndo' cwe' jnaaⁿ jo' cwitsuundye añmaaⁿna.

11 Queⁿ'yo' cwenta juu na tyom'aⁿ'yo' na chjoo' n'om'yo' teil'uee'ñe Ty'oots'om. Juuna' s'aana' na tqueⁿndyo' na jla'jndaa'ndyo'. S'aana' na jla'liao'ndyo' na luaa' s'aa tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' t'om'yo' na nquia'yo' xeⁿ chiuu nnts'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyo'. Mati s'aana' na ñe'canty'ia'yo' ja ndo' tqueⁿ'tyeⁿ'yo' na cjameintyjeeⁿeⁿ natia na s'aaⁿ.

12 Quia jo' nchii cwe' tomti cantyja 'naaⁿl juu ts'aⁿ na seitjooñe, jo' na seiljeiya carta'ñeeⁿ, meiiⁿ nchii cwe' cantyja 'naaⁿl tsotyeⁿ na jlui'jnaaⁿ'ñe, saaⁿ seiljeiya juuna' cha' jo nnom Ty'oots'om nntseica'moⁿyana' na 'o jnda nquiu'yo' ja.

13 Ndo' na maljeiya na ljo', tquiaana' na ty'oⁿt'maaⁿ'ndyo ts'ooⁿ.

Majndeiticheⁿ quia na ljeiya na jla'ñ'oom'ndyo' Tito ts'iaaⁿ na tjaaⁿ na m'aⁿyo'. Ndo' na teijndeiyoy' jom mati tquiaana' na neiⁿya nc'e s'aana' ntyjeeⁿ cha'cwijom na m'aaⁿ waⁿaⁿ.

¹⁴ Meiⁿ ticalui'jnaaⁿndyo quia na tjei's'aya 'o nnoom, na tsjooya na ntyji-iyaya na 'o nla'candaⁿndyo' ñ'oom na nntsoom, ndo' cha'xjeⁿ jlui'yuu' cha'tso ñ'oom na jnda tjei'yuu'ndyo ndaa'yo', mati cha'tso ñ'oom na jnda l'uuyâ nnoom cantyja 'naⁿyo', jnda jlui'yuu'na'.

¹⁵ Ndo' nc'e na luaa', jndati ntyjeeⁿ 'o na majaañjoom' ts'oom na ty-ola'candaⁿndyo' ñ'oom na tsoom ndaa'yo', na ñequio na tyotue'ndyo'cje'yo' ndo' na cwicatyue' neiⁿyo'.

¹⁶ Jeeⁿ ndyaa' neiⁿya na candaⁿya ndaaⁿ nnc'oⁿt'maaⁿndyo ts'oⁿya ñ'eⁿndyo'.

8

S'om na nnteijndeina' nc'iaana na cwilayu'

¹ Ndo' je' 'o nn'aaⁿyâ na cwila'yuyoy', l'ue n'oⁿya na caliu'yo' cantyja 'naaⁿ naya na mach'ee Ty'oⁿts'om ñequio ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿna ts'oⁿnda Macedonia.

² Ee joona meiiⁿ jndye nnom nawi' na jaa'na' na cwiwinomna, m'aⁿna na neiiⁿna, ndo' meiiⁿ na jeeⁿ nty'iaandyena saa ndoo' ntyjii ts'aⁿ na tyandyena na tinc'uaa' tquiiana s'om na nnteijndeina nn'aⁿ na matseitjoona'.

³ Macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿna ee tquiiana ñequio na xcwee' n'omna, ndo' meiⁿ titomndyo tquiiana ee maxjeⁿ ljo' l'ue n'omna.

⁴ Jndye ty'oo tyol'ana ndaayâ na nnta'ncueeyâ na nla'jomndyena na nnteijndeina nn'aaⁿya na cwila'yuyoy' Jerusalén.

⁵ Meiⁿ nchii l'ana cha'xjeⁿ na jla'tiuuyâ, ee tquiandyejndyena naquii' l'o Ta Jesús na caluii ñ'eⁿndyena yuu na macaⁿna', nda jo' jluena ndaayâ na cal'uuyâ chiuu l'ue ts'om Ty'oⁿts'om na cal'ana.

⁶ Nc'e na luaa' waa, l'aayâ ty'oo nnom Tito na catseicandaⁿñê ts'iaaⁿ nayawaañe na to'jñeeⁿ quii'ntaaⁿyo' na cwila'tjom'yo' s'om'ñeeⁿ.

⁷ Ee 'o jndye nnom cwiwitquioo' na 'o ma'naⁿti'yo' nchiiti nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yuyoy': 'O t'maⁿti waa na cwila'yuyoy' n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oⁿts'om. 'O jndyendyo' ya cwit'moⁿyo' ñ'oom'm ndaaⁿ nt'omcheⁿ. 'O xcweti cwila'noⁿyo' cantyja 'naaⁿaⁿ. 'O queeⁿti n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnoom. 'O jnda nquiu'yo' ñ'eⁿndyô. Nc'e na nmeiⁿ la'xmaⁿyo', jo' chii matsona' na mati nncwinom'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' na t'maaⁿti nñequia'yo' na nnteijndeina' nc'iaa'yo' na cwila'yuyoy'.

⁸ Na matsjoo ñ'oomwaa', nchii na matsa'ntjoⁿya 'o chiuu cal'a'yo'. Saa ñequii'cheⁿ l'ue ts'oⁿ na caliu'yo' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ queeⁿ n'omna na cwil'ana na ljo'. Ndo' na nla'jomndyo' m'moⁿyana' na xcwee' n'om'yo' na jnda nquiu'yo' naⁿñeeⁿ.

⁹ Ee macwila'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo. Ee meiiⁿ ñet'oom na tjacantyja na tyañê cañoom'luee, saa nc'e na jeeⁿ candya' ts'oom 'o s'aañe cheⁿqueⁿ na nty'iaa'ñeñ'leeⁿ. Ndo' na ljo' s'aaⁿ maqueeⁿ 'o na cwiluiindyoy' na tyandyoy' jo nnom Ty'oⁿts'om.

¹⁰ Matsjoo ndaa'yo' chiuu waa na m'aaⁿ ts'oⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa' cha cateijndeina' 'o. Ee 'o machu'cheⁿ jla'tiuuyoy' na ñe'cateijndeiyoy' nn'aⁿ Jerusalén ndo' xjeⁿñeeⁿ jla'catoyoy' na nla'tjom'yo' s'om.

¹¹ Jo' chii cjoo' n'om'yo' na nla'candaⁿndyo' ñ'oomwaa', ee tyom'aⁿyo' na queeⁿ n'om'yo' na nñequia'yo' s'om na nnteijndeina' nn'aⁿ na cwila'yuyoy'

jo' jo', cha'xjeⁿ na s'aana' naquii' n'om'yo' quia jo', jo' quia'yo' cantyjati na cwileiñ'om'yo'.

¹² Ee xeⁿ na mayuu' na l'ue ts'om ts'aⁿ na ñequiaa cwentaa' Ty'o^ots'om, jom maco'ñoom na maleiñ'oom ts'aⁿ, nchii macaaⁿ na ticuaa l'o ts'aⁿ.

¹³ Meiⁿ nchii matsjo^o na cateijndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ cha na catseitjo^ona' na cwileil'uee'ndyo'.

¹⁴ Maty'iomna' na tjoom' cateijndeiⁿ nn'aⁿ nc'iaana na cwila'yu'. Je' 'o na majndaa'ti m'aⁿyo' maxjeⁿ nnda^a nnteijndei'yo' nn'aⁿ Jerusalén 'naⁿ na matseitjo^ona' joona, cha cwiiⁿcheⁿ ndii' quia na ndaaⁿ nliu joona mati nnda^a nnteijndeiina yuu na matseitjo^ona' 'o, ndo' na luaa' nl'a'yo', ñe'cwii xjeⁿ nnteijndeiina' 'o ñ'eⁿndye joona,

¹⁵ cha'xjeⁿ matso ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii: "Ts'aⁿ na majndye maná ty-oçañeⁿ, títseicwaljoo'na', ndo' mati juu ts'aⁿ na tijndye tyoçañeⁿ, títatseitjo^ona' jom."

Tito ñequio nn'aⁿ na cwiteijndeiⁿ jom

¹⁶ Mañequiaya na quianl'uaa' Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿya Tito. Ee cha'xjeⁿ na m'aaⁿ ts'o^o chiuu nnteijndeitya 'o, maluaa' m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naⁿyo'.

¹⁷ Ee neiiⁿeⁿ quia tsjo^oya nnoom na cjaacanty'iaa'nnaaⁿaⁿ 'o. Ndo' nc'e na queeⁿ ts'oom na ñe'cateijneiⁿ 'o, jo' chii mawjaacando'nnaaⁿaⁿ 'o ee mati jom l'ue ts'oom na ljo'.

¹⁸ Ñ'eⁿ Tito cwijñooⁿyâ cwiiⁿcheⁿ nn'aaⁿya na matseyu'. Quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ waa ñ'oom na jeeⁿ ya mañequiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

¹⁹ Ndo' nchii macandā na luaa' waa. Joo ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ ndyuaameiiⁿñe, jnda ty'ioomna ts'iaaⁿ jom, na nnc-jaañ'eeⁿ ñ'eⁿndyô quia nntsaayâ Jerusalén na nntsaaca'ndyaayâ s'om na cwil'a'yo' naya naⁿñeeⁿ, na cantyja 'naaⁿ jo' matseit'maaⁿñena' Ty'o^ots'om ndo' m'moⁿna' na ñe'cateijndeiⁿya naⁿñeeⁿ.

²⁰ We ndyeendyô ñecwi nntsaayâ Jerusalén cha tjaa 'ñeeⁿ nntseituu na tis'a cwil'aayâ ñ'eⁿ s'om'ñeeⁿ.

²¹ Ee nchii macandā jo nnom Ty'o^ots'om cwiqueⁿndyô na nl'aayâ yuu na maty'iomyana', sa^a mati jo ndaaⁿ nn'aⁿ.

²² Ñequiondye joona cwila'cwanooⁿyâ cwiiⁿcheⁿ nn'aaⁿya na jndye nnom na mach'eeⁿ ma'moⁿna' ndaayâ na jeeⁿ queeⁿ ts'oom ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om ndo' je' majndeitiicheⁿ na luaa' ee cantyja 'naⁿyo' mañ'oom t'maaⁿñeⁿ ts'oom.

²³ Xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na mawax'ee 'ñeeⁿ cwiluiiñe Tito, candu'yo' na cwiluiiñe x'iaya. Matseijomñeⁿ ñ'eⁿndyô na cwindye'ntjo^oyâ ndaaⁿyo'. Ndo' xeⁿ cwita'x'ee nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ naⁿm'aⁿ candu'yo' na ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ cwijñoomna naⁿm'aⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ndo' matseit'maaⁿñena' Cristo cantyja 'naaⁿ.

²⁴ Jo' chii cat'moⁿndyeyu'yo' na mayuu'cheⁿ jnda nquiu'yo' naⁿm'aⁿ cha caliu ticwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ. Ee na nl'a'yo' na ljo', cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' nliuna na ticantundyô na cwitjeii'â ñ'oom na jeeⁿ ya cwila'candaa'ndyo'.

9

Nla'tjomna s'om na nl'ana naya nc'iaana na cwila'yu'

¹ Cantyja 'naaⁿ na nla'tjom'yo' s'om na nl'a'yo' naya nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ, meiⁿ tacaⁿna' na nntseiljeityaya ñ'oommeiⁿ.

² Ntyjiiyaya na queeⁿ n'om'yo' na nntei'jndei'yo'. Jnda ñetjii's'aya 'o ndaa nn'aⁿ ñjaaⁿ ts'ondaa Macedonia na 'o na m'aⁿyo' ts'ondaa Acaya, machu' jla'jndaa'ndyo' na nntei'jndei'yo'. Ndo' majndye nn'aⁿ ts'ondaa Macedonia mati ñe'catei'jndeiina nc'e 'o jeeⁿ queeⁿ n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

³ Saa meiiⁿ na luaa', majñooⁿya naⁿm'aⁿ na nnc'oona na m'aⁿyo' cha ticats'aana' na tiyuu' ñ'oom ya na jnda tsjooya cantyja 'naⁿyo', cha na c'omc'eendyo' cha'xjeⁿ na jnda tsjo ndaana.

⁴ Ee quia na nntsquiaaya na m'aⁿyo' ñequio nn'aⁿ Macedonia na nnc'oo ñ'eⁿndyo, ndo' xeⁿ nleitquioo' na tic'omc'eendyo' ñequio s'om'ñeeⁿ, jeeⁿ t'maⁿ nlui'jnaaⁿndyo, ndo' mati 'o.

⁵ Nc'e na ljo' matsona' na caⁿa ndaa nn'aaⁿya nmeiiⁿ na nnc'oojndyeena na m'aⁿyo' na nla'candaⁿndyo' s'ommeiⁿ na jnda jndu'yo' na ñequia'yo'. Ndo' na luaa', joo s'ommeiⁿ cwiñequia'yo' joona' ñequio na xcwee' n'om'yo', nchii cwe' na jndei' ndyuayâ.

⁶ Saa cjaañjoom'ya n'om'yo' ñ'oomwaa na cwe' tjañoom': Juu ts'aⁿ na tijndye tsjaaⁿ manom', tit'maⁿ nntseiwe. Saa ts'aⁿ na maya tsjaaⁿ manom', majndyeti nntseiwe.

⁷ Quia jo' cwii cwiindyo' 'o catseitiuu cwanti na ñequiaa na nnteijndei' ts'iaaⁿwaa'. Nchii ñequiaa ñequio najndei'na' oo na tixcwee' ts'om, ee cjaawee' ntyjii Ty'oots'om nn'aⁿ na cwiñequia 'naⁿ na waa luee ñequio na jnda nquiuna jom.

⁸ Ee jom candaⁿya nndaⁿ ñequiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'o hasta waljoo'cheⁿ na nleil'uee'ndyo', ndo' mati nndaⁿ nnteijndei'yo' nt'omcheⁿ.

⁹ Cha'xjeⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona':

Ty'oots'om ñequio na xcwee' ts'oom mateix'eeⁿ nn'aⁿ na nty'iaandye, Cha'tso na maty'iomyana' na matseixmaaⁿ, m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'.

¹⁰ Jo' chii nquii Ty'oots'om na mañequiaaⁿ tsjaaⁿ na nnom' ts'aⁿ, ndo' na cwiwe' ntjom cha niom na lcwa' ts'aⁿ, ñequiaaⁿ na nleil'uee'ndyo' ndo' nleijndyena' cha nndaⁿ nnteijndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na macaⁿna' joona.

¹¹ Ndo' na luaa', nleijndye 'naⁿyo' cha ñequio na xcwee' n'om'yo' nndaⁿ nnteijndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Ndo' quia na nntsañ'ooⁿyâ tsjo'ñjeeⁿ na cwiñequia'yo' nnts'aana' na joo nn'aⁿ na matseitjoona' ñequiana na quianl'uaa' Ty'oots'om.

¹² Ndo' na ljo' nl'a'yo', nchii macanda na matseijndaa'ñena' ljo' na macaⁿna' naⁿñeeⁿ, mati nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om na nluena na quianl'uaaⁿan cantyja 'naⁿyo'.

¹³ Joona nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om ee juu na cwiteijndei'yo' joona m'moⁿna' ndaana na cwilacandaⁿndyo' chiuu cwit'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Cristo. Ndo' mati nla't'maaⁿndyena jom na jeeⁿ xcwee' n'om'yo' na cwiteijndei'yo' joona ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'.

¹⁴ Ndo' nc'e na ljo', nnts'aana' na nla'neiⁿna nnom Ty'oots'om na catio'naaⁿñê 'o. Nnc'omna na jnda nquiuna 'o nc'e cantyja 'naaⁿ juu naya na matseixmaaⁿ, jo' na cwil'a'yo' naya joona.

¹⁵ Quial'uaa' Ty'oots'om ee jnda tquiaaⁿ cwii na jeeⁿ cajnda na cwicandaaya na tjaaⁿnaⁿ ñ'oom na nndaⁿ nlanaaⁿya na nleixcwe na m'moⁿna' na ljo'.

10

Nc'e cwiluiñe Pablo apóstol, waa najndei' na matseixmaaⁿ

¹ Ja Pablo, nc'e Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa ndo' t'maⁿ ts'oom ñ'eⁿndyo waa na mats'aa ty'oo ndaa'yo'. Ee waa ñ'oom quia na m'aaⁿya

ñ'eⁿndyo', jeeⁿ nioom' ts'ooⁿ saa quia na tquia m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', jeeⁿ s'andyo.

² Macaⁿa cwii naya'ñeeⁿ ndaa'yo' quia na jnda tuanda'a na m'aⁿ'yo', nt'omndyo' 'o na cwindu'yo' na mats'aa cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na tyoola'yu', til'a'yo' na nlcaⁿ'na' na nntseijndei' 'ndyo nacjo'yo'. Ee quia na jnda mam'aaⁿ quii'ntaaⁿ'yo' nliu'yo' na ti'maaⁿ ts'ooⁿ na nntseijndei' 'ndyo nacjoo naⁿ'ñeeⁿ.

³ Ee meiiⁿ na laxmaaⁿya cha'xjeⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ saa tiquila'jndaayâ cha'xjeⁿ cwil'a jooⁿ na cwila'jndana na cala'jomndye nn'aⁿ ñequio ñ'oom na cwiñequiana.

⁴ Ee l'o ts'iaaⁿ na cwiwil'uee'ndyô cha catyuii' ts'iaaⁿtyeⁿ na matseijndaa'ñe tsaⁿjndii tila'xmaⁿ'na' cha'xjeⁿ joo na cwiwil'uee'ndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Juu najndei' na cwiluiñe Ty'ooots'om, tseixmaⁿ'na' l'o ts'iaaⁿ 'naaⁿya na nntseityuii'na' najndei' na matseixmaⁿ tsaⁿjndii.

⁵ Ñequio najndei' na matseixmaⁿ Ty'ooots'om cwila'tyuii'â cha'tso ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ na cwi'oo nacjoom'm. Ndo' mati meiⁿquia na matseit'maaⁿ'ñe cheⁿnquii ts'aⁿ, na juu jo' matseitsaaⁿ'ñena' na nntsei'noⁿ ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Cha'tso cantyja na matseitiuu ts'aⁿ, mats'aa na cju'cjena' juu jo' cantyja 'naaⁿ' Cristo, cha catseicandaa'ñe ts'aⁿ jo nnoom.

⁶ Ndo' quia na jnda macwila'candaa'ndyo'ñ'eⁿ'yo', m'aⁿ'c'aayâ na nnta'wii'a meiⁿquia nn'aⁿ na cwila'wendye nacjooyâ.

⁷ 'O macanda cwe' ljo' na cwiwitquioo', jo' cwiitjei'yo' cwenta. Meiⁿ'ñeeⁿcheⁿ 'o na macwji' cwenta na m'aaⁿ'ñe cantyja 'naaⁿ' Cristo, matsona' na cwji'ya tsaⁿ'ñeeⁿ cwenta na mati jâ majo' la'xmaaⁿya.

⁸ Meiⁿ ticats'aana' na tia ntyjii na matseijndei' 'ndyo naquii' ts'iaaⁿ na matseixmaⁿya na ty'iom Ty'ooots'om ja. Ee tquiaaⁿ na matseixmaⁿya na ljo' cha nnteijndeiina' na nntsana jnda'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ, nchii cha nlco'wi'na' 'o.

⁹ Meiⁿ ticatsona' na cwiindyo' 'o nnc'oom' ts'om na matseiljeiya cartameiiⁿ cwe' cha catseicaty'uena' juu.

¹⁰ Waa ñ'oom na cwilue nt'om nc'iaa'yo' na matseiteincuu'ndyo ndo' na jeeⁿ jnda ñ'oom cho carta 'naⁿya. Mati cwiluena quia mawa na m'aⁿ'yo' quia jo' cwiwitquioo' na ja ts'aⁿ na meiⁿ cwe' ti'naaⁿ'to meiⁿ ti'naⁿya na nntseichu'a ñ'oom.

¹¹ Nquii ts'aⁿ na luaa' m'aaⁿ' ts'om, catsei'nooⁿ'oⁿ quia na jnda mam'aⁿ'tjooⁿ'a mati mañe'cwii xjeⁿ nnts'aa cha'xjeⁿ ñ'oom na teiljeii cjoo' cartawaañe.

¹² Tquie nn'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na jeeⁿ neiⁿ'ncoo' ñ'oom cwila'neiⁿ'na ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ' chiuu cwila'xmaⁿ nquieena. Jâ xocal'aayâ na ljo'. Laxmaⁿ'na nn'aⁿ na cwe' cwil'ato quia na cwiitjeii' cheⁿnquieena cwenta cantyja 'naaⁿ'na ñequio chiuu cwi'oom'aⁿ nt'omcheⁿ nc'iaana.

¹³ Saa tixocwinooⁿ'â na nla't'maaⁿ'ndyo cheⁿncjooyâ cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ na laxmaaⁿya. Jâ ñequii'cheⁿ nlanaaⁿya cantyjati na matseijndaa'ñe Ty'ooots'om ee jom tquiaaⁿ na squia'cañoⁿ'ya 'o na m'aⁿ'yo' tsjoom Corinto.

¹⁴ Jo' chii quia cwil'uuyâ na Ty'ooots'om ty'ioom ts'iaaⁿ jâ na cala'candiyyâ 'o cantyja 'naaⁿ' Cristo, tyoowinooⁿ'â meiiⁿ na wanaaⁿ na nla't'maaⁿ'ndyo cheⁿncjooyâ. Ee majâ squia'cañoⁿ'jndyaayâ 'o ñequio ñ'oom naya'ñeeⁿ.

¹⁵ Meiⁿ tixocal'uuyâ na cwentaa jâ ts'iaaⁿ na jnda mach'ee cwiicheⁿ. Jâ wandyo' cwil'aayâ. Cwicantyyaa' n'ooⁿ'ya na juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om, nleit'maⁿ'tina' cha' cantyja 'naaⁿ' jo' nncjaawit'maⁿ'ti ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ na cwil'aayâ quii'ntaaⁿ'yo', saa na nluii naljo' cha'xjeⁿ na matseijn-daa'ñe.

16 Quia jo' ndaa nntsañ'oo^{nyâ} ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaa nn'aⁿ na tquiati m'aⁿna ñequio tsjom'yo' yuu na tyoondyena juuna'. Ee naljo' nntseit-saaⁿ'ñena' na l'uuyâ na ts'iaaⁿ na mach'ee cwiicheⁿ ts'aⁿ tseixmaⁿ'na' ts'iaaⁿ na l'aa jâ.

17 Jo' chii ts'aⁿ na ñe'catseit'maaⁿ'ñe cheⁿnquii, catseit'maaⁿ'ñe cantyja na mach'ee Ty'o^ots'om ñ'eⁿ'ñe.

18 Ee nchii matseit'maaⁿ'ñena' ts'aⁿ quia na matseijndei cheⁿnquii na jeeⁿ cwijaacanjoom' cantyja 'naaⁿ'. Matseit'maaⁿ'ñena' juu quia na macjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿ'ñe.

11

M'aⁿ nn'aⁿ na tiyuu' na cwiluiindyena apóstoles

1 Toom cwe' na nnc'omt'maaⁿ'ndyo' n'om'yo' ñ'eⁿ'ndyo na nntseinⁿ cha'xjeⁿ ts'aⁿ na cwe' matseineiⁿto. Cwa, call'a'yo' na ljo'.

2 Ee m'aaⁿya na xuaya 'o cha'xjeⁿ nquii Ty'o^ots'om m'aaⁿ na xueeⁿ 'o. Ee seijndaa'ndyo ñomca 'naⁿ'yo' ñequio nquii Cristo. Ndo' ñe'catiooya 'o l'ooⁿ na nla'xmaⁿ'yo' cha'cwijom cwii yuscundyua na tyoom'aaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ's'a.

3 Eva tquii'nn'aⁿ catsuu jom cantyja na jndo' ts'omyo'. Mati macat'ua na joo ñomtiuu 'naⁿ'yo' nnquiu'nn'aⁿ'na' 'o, nnts'aana' na nla'tquioo'ndyo' ñequio na xcwe c'oom ts'aⁿ na candya' ts'om Cristo.

4 Ee 'o cwiljoya n'om'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwe' cwiquieya na m'aⁿ'yo' na cwila'neiⁿna ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ' cwiicheⁿ Jesús, tanchii nquii Jesús na tyoñequiaayâ ñ'oom' ndaa'yo'. Ndo' wandyo' espírtu na cwito'ñoom'yo', tanchii nquii Espírtu Santo na to'ñoom'yo'. Ñ'oom na cwíñequia naⁿ'ñeeⁿ cantyja chiuu na nlui'n'maaⁿ'ñe añmaaⁿ' ts'aⁿ, wandyo' juuna' ñequio ñ'oom na tyoñequiaayâ ndaa'yo'.

5 Naⁿ'ñeeⁿ na cwiquie'cañom 'o na cwiluena na joona cwiluiindyena apóstoles na tjacantya, saa meiⁿchjoo ticats'aana' ntyjii na cjeti matseixmaⁿya ñ'eⁿ'ndye joona.

6 Ee meiiⁿ na aa ti'nanya na ya nntseinchu'a ñ'oom cha'xjeⁿ joona, saa xcweya ñ'oom mantyjiiya cantyja 'naaⁿ' Jesucristo ndo' juu jo' jnda t'mooⁿ'ndyeyuuyâ ndaa'yo' cantyjati cha'tso na tyol'aayâ.

7 Tícwantjoⁿya na tyoñequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ' Ty'o^ots'om ndaa'yo', ndo' nc'e na ljo' ¿aa mach'eena' ndoo' nquiu'yo' na jeeⁿ seitjoondyo ndaa'yo' na tju'ndyocjā cha nluiit'maⁿ'ndyo' 'o?

8 Nt'omcheⁿ ntmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ tquiana s'om na tcaⁿ'na' ja. S'om'ñeeⁿ teil'uee'ndyo cha nndaa ndi'ntjoⁿya ndaa'yo'.

9 Xjeⁿ na ñet'ooⁿya quii'ntaaⁿ'yo' ndo' na ñeseitjoona' ja, tícju'a xuu nacjo'yo'. Ee nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aaⁿ Macedonia tquiecanomna ja, tquiana s'om na seitjoona' ja. Na cha'tsoñ'eⁿ seijndo na tícatioo xuu nacjo'yo', ndo' ñecwitco na nnts'aa na ljo'.

10 Cha'xjeⁿ ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ' Cristo m'aaⁿ'na' ñ'eⁿ'ndyo, jo' chii meiⁿcwii ts'aⁿ ts'ondaa Acaya xonndaa nnts'aa na nntseitsaaⁿ'ñe na macwji's'andyo' na neiⁿya na mats'aa naljo'.

11 Ndo' na luaa' matsjo^o, ¿aa nla'tiuuto'yo' na tiwi' ts'ooⁿya 'o? Mantyjiiicheⁿ Ty'o^ots'om na wi' ts'ooⁿya 'o.

12 Saa xuee na cwijwaatina' jots'aa cha'xjeⁿ jnda ñes'aa cha nntseit-saaⁿ'ñena' na nntjeii's'andye cheⁿnquiee naⁿ'ñeeⁿ na cwiluena na ljo'yu cwil'ana ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na cwil'aayâ.

13 Ee na^m'aⁿl nchaal'uuyuu' na apóstoles joona, la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwe' cwinquo'nn'aⁿ. Joona cwe' cwil'ayana na cwiluiindyena nn'aⁿ na cwindyentjom nnom Cristo.

14 Meiⁿ ticats'aana' na jeeⁿ m'aaⁿl n'om'yo' na nmeiⁿl cwil'ana ee mati Satanás mach'eeyaaⁿ na cwiluiñê cwii ángel na caxueeñe.

15 Nc'e na luaa' ts'oom, mati nn'aⁿ na cwindyentjom nnoom, cwe' cwil'ayana na m'aⁿna cantyja na maty'iomyana', saa na macanda nnt'uiityeⁿna' joona cantyjati na jnda ñel'ana.

Nc'e na cwiluiñe Pablo apóstol, jndye nawi' teinoom

16 Matsjoonnda'a tila'tiuu'yo' na ja ntjeiⁿndyo, saa xeⁿ na ljo' cwil'a'yo', quiandyo' na nntseinaⁿ cha'na ts'aⁿ na ntjeiⁿñe cha nncju'naaⁿñena' na nncwji's'andyo cantyja 'naⁿya.

17 Ñ'oom na matsjo, nchii ñ'oom na saⁿntjom Ta Jesús na catsjooya. Cwe' na matsjo nncō ee mat'uiina' cantyja na macwji's'andyo.

18 Nc'e jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwitjeii's'andye cha'na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnan-cue, mati ja nncwji's'andyo cantyja 'naⁿya.

19 Ndo' nqui'yo' na jeeⁿ jndo' n'om'yo' ee na cwindye'yo' ñ'oom na cwiñequia naⁿntjeiⁿm'aⁿl.

20 Ee cwiljoya n'om'yo' quia cwil'a naⁿñeeⁿ na cwindyentjom'tye'yo' ndaana, quia cwitjeii'na 'naⁿyo', ndo' quia cwitmeiiⁿna nda'watmeiⁿnda'yo'.

21 Meiiⁿ na jeeⁿ jnaaⁿl na nntsjo na ljo', saa tileic'ōⁿ t'maaⁿndyō n'ōōⁿyâ na nl'aayâ cha'xjeⁿ cwil'a naⁿñeeⁿ.

Meiiⁿ na matseinaⁿya cha'na ts'aⁿ na jnda teintjeiⁿñe, saa yuu na wanaaⁿ na cwila't'maaⁿndye naⁿñeeⁿ, mati wanaaⁿ na ljo' nnts'aa ja.

22 Joona, ¿aa cwiluiindyena nn'aⁿ hebreos? Mati ja majo' cwiluiindyō. ¿Aa nn'aⁿ na jndyowicantyjoo' tsjaaⁿ Israel joona? Mati majo' ja. ¿aa tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo' joona? Majo' ja.

23 Joona, ¿aa cwiluiindyena nn'aⁿ na cwindyentjom nnom Cristo? Ntyjii na matseinaⁿ cha'na ts'aⁿ na ntjeiⁿñe, saa ja t'maⁿti ts'iaaⁿñeeⁿ mats'aa, nchiiti joona. Majndyeti ndii' jla'sei' nn'aⁿ ja jnaaⁿl na mañequiaya ñ'oom' Ty'oots'om. Jndyeti ndii' tuee' nn'aⁿ ja w'aancjo nc'e na mandi'ntjōⁿya nnom Cristo. Ndo' jndye ndii' waa na teincuu' na nntseicuee'na' ja.

24 'Om ndii' tyola'sei' nn'aⁿ judíos ja na cwii cwii ndii' na l'ana na ljo', ntquiunchoo'nqui waljoo' ñjeiiⁿ ndii' tioona 'naⁿ ja.

25 Ndyee ndii' tyotjaa' nn'aⁿ romanos ja ñ'eⁿ n'ooml'eii. Cwii ndii' tyotmeiiⁿ nn'aⁿ ljo' ja. Ndo' ndyee ndii' seijomna' na tyuii' w'aandaa xjeⁿ na wa'ñjōⁿya ts'om ndaaluee. Cwii ndii' tyowantjō nnom ndaaluee meiⁿchaa' xuee ndo' meiⁿchaa' tsjom.

26 Na jndye joo manōōⁿya ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'oots'om, jndye ndii' maco'wi'na' ja na cwicwjee' jndaa. Ndo' mati teincuu' quia na matjomndyo naⁿcanty'ue. Quia waa nquiee nn'aⁿya nn'aⁿ judíos cwil'ana na teincuu' m'aaⁿya, ndo' quia waa majo'ti cwil'a nn'aⁿ na nchii judíos. Quiju'na' na waa na teincuu' cjoya naquii' njoom, ndo' mati jo ndo' jnda. Quia waa teincuu' m'aaⁿna' na mawity'ioya ndaaluee, ndo' mati quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na cwila'yu'.

27 Quia waa na matseicwejndyaa'ndyōñ'aⁿ naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'oots'om. Quia waa maquiina' ja ndo' macwji'na' tsaⁿtsjom nōōⁿ. Majndye ndii' m'aaⁿya na tileicaljeiya ljo' na nlquiaaya ndo' na jaa' m'aaⁿna' na ñec'ua ndaa. Ndo' jndye ndii' mawejndo'a. Quia waa teiⁿ m'aaⁿya na matseitjōona' liaa na nlcwaya.

28 Ndo' wandyo' nmeiⁿ, 'io ndii 'io jaawa jaacue na m'aaⁿ m'aaⁿ ts'ooⁿ cantyja 'naaⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

29 Ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na tijndei' ts'oom cantyja na matseyoom'm mati mach'eena' na tijndo cantyja na matseyu'a. Quia na cwinajndei' jnaⁿ ñ'eⁿ cwii nn'aⁿya na matseyu', matjoⁿ na jnaaⁿa ndo' matseilio'ndyo.

30 Xeⁿ macaⁿna' na nntseit'maaⁿndyo cheⁿnncō, nntseināⁿya cantyja 'naaⁿ joo na cwit'mooⁿna' na ticwi'naⁿya.

31 Nquii Ty'oots'om na cwiluiñê Tsotye Ta Jesucristo cwentaaⁿya, mantyjeeⁿ na matseināⁿya ñ'oom na mayuu'.

32 Quia ñet'ooⁿya tsjoom Damasco, nquii Aretas tyom'aaⁿ gobiernom. Jom ty'ioom ts'iaaⁿ cwii ts'aⁿ Damasco na saⁿntjom na cat'ue sondaro ja xjeⁿ na jocalui'a 'ndyoots'a nnom tsjoom'ñeeⁿ.

33 Saa jla'c'ooⁿ nn'aⁿ ja cwii mantana tatsiaⁿ nnom tsjoom na wa'njooⁿya cwii tsquieel'oo. Ndo' laa'ti' jlui'n'maaⁿndyo naquii' l'ō tsaⁿmaⁿts'iaaⁿñeeⁿ.

12

'Naaⁿ na tco'na' nnom Pablo

1 Tjaa'naⁿ naya 'naaⁿ ts'aⁿ na macwji's'añe cheⁿnquii, saa nntseināⁿtya cantyja 'naaⁿ joo na tco'na' nooⁿ ñ'eⁿ joo ñ'oom na t'moⁿ Ta Jesucristo nooⁿ.

2 Wajnaⁿa cwii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿ Cristo. Jndaa' canchoo'ñequiee chu na tjañ'oom Ty'oots'om tsaⁿñeeⁿ cañoom'luee na jndaⁿ ndyee. Aa ndiñ'eⁿ seiiⁿeⁿ oo aa ticañ'eⁿ, jo' ticaljeii, Ty'oots'om ntyjii.

3 Ntyjiiya na tja tsaⁿñeeⁿ jo' jo', ¿aa ndiñ'eⁿ seiiⁿeⁿ oo aa ticañ'eⁿ? jo' ticaljeii, Ty'oots'om ntyjii,

4 saa tjañ'oomna' tsaⁿñeeⁿ paraíso yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oots'om. Jo' jo' jndii tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na cwe' wanty'iuu' m'aaⁿna' na ticwanaaⁿ na nntseit-eincoo' ts'aⁿ joona'.

5 Nndaⁿ nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ cha'na tsaⁿñeeⁿ, saa cantyja 'naⁿya tixotseit'maaⁿndyo, macandaⁿ nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naaⁿ joo na cwit'mooⁿna' na ticwi'naⁿya.

6 Meiiⁿ xeⁿ na nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naⁿya, tixocats'aana' na tseixmaⁿya cha'xjeⁿ ts'aⁿ na meiⁿ cwe' tijndo'to ts'om ee ñ'oom na mayuu' matseinaⁿ, saa tixocats'aa na ljo', cha titseituu ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyō, nchiiti cantyja na cwindyena na matseinaⁿ oo na mats'aa.

7 Joo nmeiⁿ na tco'na' nooⁿ na jeeⁿ t'maⁿ la'xmaⁿna', cha nntseicu'na' na nntseis'andyō na cwii nnom na nty'ia, nc'e jo' jnaⁿna' na tyoquiina' ja cha'cwijom ndii' tsioom quii' seii' ts'aⁿ, luaa' s'aa Satanás cha co'wi'na' ja.

8 Ndyee ndii' tcaaⁿa nnom Ta Jesús na cwjeeⁿeⁿ juu nawi'ñeeⁿ.

9 Saa nqueⁿ tsoom nooⁿ: "Juu naya na matseixmaⁿya, macwiiwijndeiina' cantyjati na macaⁿna' 'u, ee t'maⁿti cwiwitquioo' juu najndo quia na matei-jndeiya ts'aⁿ yuu na tileicandaⁿ nnts'aaⁿ." Luaa' tsoom. Jo' chii m'aaⁿya na neiⁿya ndo' matseit'maaⁿndyo meiiⁿ na nquiu nn'aⁿ na cje mats'aa, cha juu najndei na cwiluiñe Cristo nleitquioo' na m'aaⁿna' ñ'eⁿndyo.

10 Jo' chii m'aaⁿya na neiⁿya meiiⁿ na cje mats'aa, meiiⁿ cwila'jnaaⁿ nn'aⁿ ja, meiiⁿ na matseitjoona' na nleil'uee'ndyo, meiiⁿ cwintyo nn'aⁿ ja, ñequio joo na wi' na mawinoⁿya nc'e na cwiluiindyō cwentaa' Cristo. Ee quia na majucjena' ja, saa cantyja 'naaⁿaⁿ m'aaⁿya najndo.

M'aaⁿ ts'om Pablo cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Corinto na cwila'yu'

11 Na nmeiiⁿ matseināⁿya, maty'iomna' cantyja 'naⁿya na tseixmaⁿya ts'aⁿ na tijndo'to ts'om saa 'o cwil'a'yo' najndei'na' na catsjooya na ljo'. Ee matsona' na 'o ya ñ'oom nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya. Ee meiiⁿ ja tit'maⁿ

cwiluiindyō sãã tjaa'naⁿ cwii nnom na tit'maⁿ tseixmaⁿya ñequio joo apóstoles na cwindu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiindyē.

¹² Quia na tyom'aaⁿya quii'ntaaⁿyo', tyom'aaⁿ niomchaⁿya xjeⁿ na teil'uee'ñe Ty'oōts'om ja na tyoch'eeⁿ 'naaⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocaluiina' cantyja najndeii nquii ts'aⁿ, niom ts'iaaⁿ na tuii na tquiaana' na tyojaawee' n'om'yo' ndo' cha'tso nmeiⁿ tyot'moōⁿndyeyuna' na cwiluiindyō apóstol quii'ntaaⁿyo'.

¹³ Cantyja 'naⁿyo' ñequio nt'omche ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ, ñecwii xjeⁿ mats'aaya ñ'eⁿndyo' cha'xjeⁿ ñequio joona. Macandã tîcaⁿaⁿ na catei'xe'yo' ja. Calat'maⁿ n'om'yo' ja na mach'eenã nquii'yo' na cantyja 'naaⁿ jo' seitjoōndyō ndaa'yo'.

¹⁴ Je' matseijndaa'ndyō na ndã ndyee ndii' na majocandoo'nda'a 'o. Meiⁿ xocaⁿa na nntei'xe'yo' ja ee nchii mal'uaya 'naⁿyo', mal'uaya na 'o ncwantjoⁿya ee matsona' na nquiee tquie nn'aⁿ nla'catsuundyena cwentaa ndana, nchii ndana nnteix'ee joona.

¹⁵ Ndo' ñequio na xcwee'ya ts'oōⁿ hasta meiiⁿ na nntseicatsuuya cha'tso na matseixmaⁿya, mati meiiⁿ cha'waa cantyja 'naⁿya cha na nnteijndeina' añmaaⁿyo'. Ndo' nnts'aa naljo' meiiⁿ 'o ticajnda nquii'yo' ja sãã ja t'maⁿ wi'ts'oōⁿya 'o.

¹⁶ Tîcatioō xuu 'o na catei'xe'yo' ja, sãã nt'omndyo' 'o cwitjei'yo' cwentã na ta'ntjoⁿya 'o ñequio cwii na tquii'nn'aⁿna' 'o cha'cwijom tyuu'ndyo' ñ'eⁿ cwii teiⁿco'.

¹⁷ ¿Aa nnts'aacheⁿna' cwitjei'yo' cwentã na tquii'nn'aⁿya 'o ñequio cwii nn'aⁿya na jñooⁿya na m'aⁿyo'?

¹⁸ Tcaaⁿa nnom Tito na cjacanty'iaaⁿaⁿ 'o ndo' jñooⁿya cwiicheⁿ nn'aaⁿya na matseyu' ñ'eⁿñê. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na tquii'nn'aⁿ Tito 'o? ¿Aa tiyuu' na wendyô ñecwii xjeⁿ m'aaⁿ n'oōⁿya?

¹⁹ Nndãã nnts'aana' na cwila'tiuu'yo' cwe' na jeeⁿ cwila'cajñoom'ndyô ndaa'yo' sãã tiyuu' naljo'. Cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', wandyo' waana', ee ntyjii Ty'oōts'om ñ'oom na cwilanaaⁿya ndaa'yo' ndo' na cwila'xmaaⁿya cwentaa' Cristo. Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'oōⁿya, cwil'aayã na ljo' cha nnteijndeina' 'o na nntsanaajnda'yo'.

²⁰ Ee macaty'uaⁿ xeⁿ na nncuaçañooⁿnda'a 'o nndãã nnts'aana' na xocaljeiya 'o cha'xjeⁿ na ntyjaa' ts'oōⁿ, meiⁿ 'o xocaliu'yo' ja cha'xjeⁿ na ntyjaa' n'om'yo'. Nquiaya na nljeiya na cwila'ntja'ndyo', na cwila'taa' n'om'yo' nc'iaa'yo', cwilawjee'yo' joona, cwitjei'ya'ndyo' cheⁿncjo'yo', ndo' cwilaneiⁿyo' cantu nacjoona, na cwitio'ñ'oom'yo' joona, na cwitjei's'andyo', cwitjei'lcundyō' cheⁿncjo'yo' ndo' na tixcwe m'aⁿyo' cha'xjeⁿ matsona' na c'om'yo'.

²¹ Matseicaty'uena' ja quia na ncuacañooⁿnda'a 'o, nquii Ty'oōts'omya nnts'aaⁿ na nlui'jnaaⁿndyō quii'ntaaⁿyo' ndo' na nntseity'ioona' ja cantyja 'naaⁿ jndyendyo' 'o na jaach'ee xuee cwila'tjoōndyō' nnoom meiⁿ tyoolcwe' n'om'yo' jnaⁿyo', na tilju' tsaam'aⁿyo' jo nnoom, na ndicwaⁿ cwim'aⁿya'yo' ñequio nn'aⁿ ndo' na cwila'queeⁿ n'om'yo' chiuu tseixmaⁿ tsjoomnancue.

13

Ñ'oom na macandã na matseijndo' Pablo n'omna

¹ Je' jndã ndyee ndii' na majocandoo'a 'o. Ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljei matsona' quia na m'aⁿ we ndyee nn'aⁿ na manquiujndaa'ndye cwii nnom na matsei'tjoōñe ts'aⁿ, maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' tsaⁿñeeⁿ.

² Quia na ñet'oo^{nya} ñ'e^{ndyo}' na jnda we tsjooya na xoc'oo^{nya} na t'maⁿ ts'oo^{nya} ñequio nn'aⁿ na ndicwaⁿ cwila'tjoondye. Je' cwitjoocheⁿ na nncuannda'a na m'aⁿ'yo', mañjuu ñ'oom'ñeeⁿ matsjoo tixoc'ooⁿ na t'maⁿ ts'ooⁿ ñequio naⁿñeeⁿ,

³ ee 'o cwil'ue'yo' cwii na ma'mo^{na}' quia matseina^{nya} ndaa'yo', matseineiⁿ nquii Cristo. Ee quii'ntaa^{nyo}' nchii cwiluiiñê na tijneiⁿ na nnt'ueiiⁿ 'o. Nqueⁿ waa najneiⁿ quii'ntaa^{nyo}'.

⁴ Ñ'oom na mayuu' na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tijndei matseixmaⁿ, saa wanoom'm nc'e najndei na cwiluiiñê Ty'oots'om, ndo' mati jâ na cwilajomndyô cantyja na tijndei ñeseixmaaⁿ, cha nc'e jo', mati nntandoo'â ñ'eⁿñê nc'e najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om cha nnteijndei-ina' 'o.

⁵ Catjei' che^{ncjo}'yo' cwenta aa xcwee' n'om'yo' jo nnom Ty'oots'om, cha nleitquioo' ¿aa cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê? Que^{nyo}'yo' cwenta cantyja 'naa^{nyo}'. Xeⁿ leique^{nyo}' cwenta na m'aaⁿ Jesucristo quii' n'om'yo' quia jo' ¿aa chii ma'mo^{na}' na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwe' cwila'yu'to?

⁶ Saa ntyjaa'ya cwii ts'oo^{nya} na nla'no^{nyo}' na jâ nchii cwila'xmaa^{nyâ} nn'aⁿ na cwe' cwila'yu'to.

⁷ Cwita^{nyâ} nnom Ty'oots'om na til'a'yo' 'naⁿ natia, nchii cwil'uuyâ naljo' cha nleitquioo' na jâ jlui'yaayâ jo', cwil'uuyâ cha nl'a'yo' 'naⁿ na maty'iomyana'. Tints'aa meiiⁿ 'o cwitjei'yo' cwenta na tixcwe cwil'aayâ.

⁸ Ee xocanda^{ayâ} nntsaayâ nacjoo' ñ'oom na cwiluiiñena' na mayuu'. Ñequii'cheⁿ cwilajomndyô cantyja 'naaⁿ juuna'.

⁹ M'aa^{nyâ} na neii^{nyâ} quia na laxmaa^{nyâ} na tijndaayâ cha na m'mo^{na}' na 'o laxma^{nyo}' na jnda'yo' cantyja 'naaⁿ Cristo. Ñecwitco cwita^{nyâ} na nlaxma^{nyo}' na canda^{nyo}' jo nnom Ty'oots'om.

¹⁰ Waa najndei na matseixmaⁿ Cristo na juu jo' mañequiaaⁿ na matseixma^{nya} cha cateijndeiina' 'o na nntsanajnda'yo' cantyja 'naaⁿ, nchii cha na catseyuii'na' na cwiluiindyô cwentaaⁿ. Matseiljeiya cartawaañe na nnto'ñoom'yo' cha quia na jnda tuaya quii'ntaa^{nyo}', meiⁿ tica^{na}' na nleil'uee'ndyô najndei na matseixma^{nya} na cat'uiina' 'o.

Matseit'maaⁿñe Pablo Ty'oots'om

¹¹ Ñ'oom na macanda, 'o nn'a^{nya}, c'om'yo' na nei^{nyo}'. Calajnda'yo' na nla'xma^{nyo}' na canda^{nyo}' jo nnom Ty'oots'om. Quia'yo' na t'maⁿ n'om nc'iaa'yo'. C'om'yo' na ya nn'a^{ndyo}' ñequio joona na tjaa'naⁿ tia' cacho'yo' ñ'e^{ndyena}. Quia jo' nquii Ty'oots'om na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa ndo' na mañequiaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'oo^{nya} jo nnoom, nnc'oomñê ñ'e^{ndyo}'.

¹² Cwii cwii x'iaa'yo' na matseyu' cata^{nyo}' ts'ooⁿ na cwiñequia'yo' na xmaⁿñê nc'e na jnda nquiu'yo' jom.

¹³ Cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om cwila'cwanomna na xma^{ndyo}' 'o.

¹⁴ Juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo, ñequio juu na m'aaⁿ Ty'oots'om na candya' ts'oom jaa, ñequio nquii Espiritu Santo na m'aaⁿ naquii' n'oo^{nya}, ñequii'cheⁿ cala'xma^{nyo}' cha'tso nmeiⁿ. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuua Galacia

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' ndyuua Galacia

¹ Ja Pablo cwiluiindyó apóstol na cjonquia ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaa nn'aⁿ. Nchii nn'aⁿ ty'ioom ts'iaaⁿmeiiⁿñe ja. Nquii Jesucristo ñequio tsotyeen Ta Ty'oots'om tquiiana na matseixmaⁿya juuna'. Jom tquiaaⁿ na tando'xco juu jnda na tue'.

² Ja ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyo cwilaljeiia tsonwaañe na cwila'cwanooⁿya juuna' na m'aⁿl' o nmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿl'yo' ndyuua Galacia.

³ Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' joo ndaana.

⁴ Nqueⁿ tquiaañe cheⁿnqueⁿ na cueeⁿeⁿ cwentaa jnaaⁿya cha'xjeⁿ na sei-jndaa'ñe nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om cha nndyaandyo natia na tseixmaⁿ tsjoomnancuewaañe.

⁵ Ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' Ty'oots'om. Amén.

Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ jo' ndaa nluin'maaⁿñe ts'aⁿ

⁶ Matsei'ndaa'na' ntyjiiya na cwitjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om na jom tqueeⁿñe 'o ee Cristo m'aaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom 'o ndo' je' yacheⁿ cwila'jomndyo' cwiicheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ juuna' ntyjaa' n'om'yo' na nluin'maaⁿndyo'.

⁷ Saa nchii na mayuu' na waa cwiicheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ jo' nluin'maaⁿñe ts'aⁿ. Cwe' na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'ñ'eeⁿndyena 'o ndo' ñe'cala'chuii'na ñ'oom na nluin'maaⁿñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo.

⁸ Ee meiiⁿ xeⁿ cwii já nmeiiⁿ ñnequiaayâ ñ'oom na tjachuii'na' cantyja na nluin'maaⁿñe ts'aⁿ, oo meiiⁿ cwii ángel na nnaaⁿ cañoom'luee, cju'wi' Ty'oots'om ts'aⁿñeeⁿ.

⁹ Jnda ñetsjoo ndo' je' matsjoo nda'a: Xeⁿ ñnequiaa ts'aⁿ ñ'oom ndaa'yo' cantyja na nluin'maaⁿñe ts'aⁿ na tjachuii'na' ñequio ñ'oom na jnda to'ñoom'yo', cju'wi' Ty'oots'om ts'aⁿñeeⁿ.

¹⁰ Quia matsjoo ñ'oomwaa' ¿aa matsjoo naljo' ee l'ue ts'ooⁿ na calue nn'aⁿ na jeeⁿ cwijaacanjoom' na mats'aa oo na nquii Ty'oots'om nntsoom na ljo' cantyja 'naⁿya? Ee xeⁿ ndicwaⁿ matseijndo na cjawee' n'om nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, tixotseixmaⁿya ts'aⁿ na mand'i'ntjom nnom Cristo.

Ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ Pablo

¹¹ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Cristo, cala'nqⁿyo' na juu ñ'oom na mañequia cantyja na nluin'maaⁿñe ts'aⁿ, nchii nn'aⁿ jla'jndaa'ndye juuna'.

¹² Ee nchii nnom cwii ts'aⁿ to'ñooⁿya juuna' meiiⁿ nchii cwe' cwii ts'aⁿ t'moⁿ juuna' nooⁿ, manquiti Jesucristo t'mooⁿ juuna' nooⁿya.

¹³ Ee jnda ñejndye'yo' chiuu ts'ooⁿya xjeⁿ na tyotseijomndyo ñequio ñ'oom na laxmaaⁿ já nn'aⁿ judíos, na tyoco'wi'a nn'aⁿ na laxmaⁿ tmaaⁿl' cwentaa' Ty'oots'om. Tyoqueⁿya ts'ooⁿ na nntseityuii'a tmaaⁿñeeⁿ.

¹⁴ Naquii' ñ'oom'ñeeⁿ, tyowinoⁿ'a jndye ntyjanⁿ na ljoyu tquiendyo, ee tyojoo'ti ts'ooⁿ na nntseicandaⁿndyo ñ'oom tquie na jla'jndaa'ndye weloo welooya.

¹⁵ Saa cwitjoocheⁿ na nluindyó, nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om tjeiiⁿñe ja. Ndo' quia na tuee' na ntyjeeⁿ na jnda tue'ntyjo xjeⁿ,

16 seijndaa'ñê na ljeiya chiuu cwiluiñe Jnaaⁿ cha nntseinaⁿya ñ'oom ndaa nn'aⁿ na nchii judíos chiuu ya na nlui'n'maaⁿndyena. Ndo' quia tuii na ljo', tîcwax'a nnom meiⁿcwii ts'aⁿ cha na caljeiya cwaaⁿ ñ'oom na ñnequiaya.

17 Meiⁿ tîcjo Jerusalén na nty'ia apóstoles na teijndye xuee jñom Cristo jona ñequio ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ cwitjoocheⁿ na tjaa'ñê ja ts'iaaⁿ'ñeeⁿ. Tjojndyaa ndyuaa Arabia, ndo' jnda jo' tuannda'a Damasco.

18 Tjaca cwii ndyee chu ndo' tjo Jerusalén. Quia jo' tajnaⁿ'aⁿ Pedro. Tyom'aaⁿya ñ'eⁿñê cwii quin'oom xuee.

19 Saa tîcantlyiaya nt'omcheⁿ naⁿ'ñeeⁿ na jñom Cristo ñequioñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ, ñenquii Jacobo, tyjee nquii Ta Jesús, nty'iaya.

20 Jo nnom Ty'o^ots'om, juu ñ'oom na matseiljeiya luaa', ñ'oom na mayuu' juuna'.

21 Jndaⁿquia tjo ts'on^ondaa Siria ñequio ndyuaa Cilicia.

22 Saa ntmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Cristo cwentaaⁿ'a na m'aⁿ'na ts'on^ondaa Judea, tîcata'jnaaⁿ'na ja.

23 Ñenquii'cheⁿ tyowic'uaa ñ'oom na tyondyena: “Juu tsaⁿ'ñeeⁿ na tyotseijneiⁿ na tyoleintyjooⁿ já, je' nqueⁿ mañequiaaⁿ ñ'oom na jaach'ee xuee na ñe'catseityueeⁿ'eⁿ.”

24 Ndo' tyola't'maaⁿ'ndyena Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿya.

2

Tjacanty'iaa' Pablo nt'omcheⁿ apóstoles

1 Jnda na tjaca cwii canchoo'ñequiee chu, tjonnda'a Jerusalén ñequio Bernabé. Mati tja Tito ñ'eⁿndyo.

2 Tjo jo' ee jnda t'moⁿ Ty'o^ots'om no^o na l'ue ts'oom na cjo. Jo' jlanaaⁿya na ñencjoochaaⁿya ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿ' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Tcuu tcuu t'mooⁿya ndaana ñ'oom na mañequiaya ndaa nn'aⁿ na chii judíos cha ndaa nlui'n'maaⁿndyena. S'aa na ljo' ee tical'ue ts'ooⁿ na juu ts'iaaⁿ na jnda ñes'aa ñequio ts'iaaⁿ na quia nnts'aa, nleitquioo' na cwe' tsiaaⁿ'ndyo jona'.

3 Saa juu Tito na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyo, meiiⁿ na nchii ts'aⁿ judío jom, tjaa'naⁿ ñ'oom jlue naⁿ'ñeeⁿ na jndei'na' na caluii ñ'eⁿñê cha'na cwil'aa já nn'aⁿ judíos ñequio ndaayâ na naⁿnom.

4 T'uiina' ñ'oom'ñeeⁿ nc'e yuu na m'aaⁿya ty'equei' nn'aⁿ na cwil'a cheⁿngueena na cwiluiindyena nn'aⁿ na cwila'yu'. Saa jona cwe' ty'equeⁿ'na cwent naya na la'xmaaⁿya na m'aⁿ candyaandyo jo nnom ljeii na matsa'ntjomna' nc'e cwila'jomndyo ñequio Cristo Jesús. Ee l'ue n'omna na cwiicheⁿ ndii' candya'ntjooⁿtyaaⁿya nnom ljeii'ñeeⁿ.

5 Saa meiⁿ chjoowi' tîcatue'ndyocjaayâ ndaa naⁿ'ñeeⁿ ee til'ue n'ooⁿya na nnchuii' juu ñ'oom na xcweti ma'moⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' na nlui'n'maaⁿ'ñe ts'aⁿ.

6 Saa joo naⁿ'ñeeⁿ na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'o^ots'om Jerusalén, tjaa'naⁿ ñ'oom na jla'cwaljoo'tina na quiaaya ndaa nn'aⁿ. Meiⁿ tjaa na coch'eena' ja ljo' cwiluiindyena, ee nchii cantyja na cwiwitquioo' macwji' Ty'o^ots'om cwent chiuu tseixmaⁿ ts'aⁿ.

7 Ee jla'noⁿ'na na nquii Ty'o^ots'om jnda ty'ioom ts'iaaⁿ ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndaa nn'aⁿ na nchii judíos, cha'xjeⁿ jnda ty'ioom ts'iaaⁿ'ñeeⁿ Pedro na mañequiaaⁿ juuna' ndaa nn'aⁿ judíos.

8 Ee manquiti Ty'o^ots'om na jñoom Pedro na quiaa ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ judíos, mati jñoom ja na quiaya ñ'oom'ñeeⁿ ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

⁹ Nc'e na ljo' nquii Jacobo, Pedro ndo' Juan, na cwiluiitquiendye, jla'noⁿ na na jnda ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿñeeⁿ ja, ndo' ñequio na neiiⁿ na cwii cwiindyotyot'uaa ntyjaaya luaaya, joona ndo' já ñequio Bernabé. Na l'ana na ljo' t'mooⁿ na na cwila'jomndyena na nl'aayâ ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos yocheⁿ na cwil'a joona ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ judíos.

¹⁰ Ñe'cwii waa na taⁿ na na cal'aayâ, na cjañjoom' n'ooⁿyâ nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Jerusalén na nty'iaandye, ndo' jo' maqueⁿ ts'ooⁿ na mats'aa na ljo'.

Tsjoom Antioquía tixcwe s'aa Pedro

¹¹ Saa quia tja Pedro tsjoom Antioquía, nnoom tsjoo na tixcwe mach'eeⁿ, ee 'naⁿ na s'aaⁿ tcaⁿna' na candi'tiaaⁿaⁿ.

¹² Ee xjeⁿ na tyooquie nt'om nn'aⁿ judíos na jñom Jacobo, tyocwa' Pedro ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' na nchii judíos. Saa jnda na tquie naⁿñeeⁿ, t'ooⁿ na macwji'ñe ee nquiaⁿaⁿ nn'aⁿ na cwilue jndei'na' na caluii nacjoo' tjaaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ cwil'ana ndana na naⁿnom.

¹³ Ndo' na luaa' s'aaⁿ, mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'yu', jla'jomndyena ñ'eⁿ Pedro na tis'a na we waa na s'aaⁿ, hasta mati Bernabé seijomñe na tuii na luaa'.

¹⁴ Ndo' quia na tquiaaⁿ cwenta na juu na cwil'ana tixcwe m'aaⁿna' cha'xjeⁿ ma'moⁿ ñ'loom na mayuu' cantyja 'naaⁿ na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ, jo ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoo nnom Pedro: “U je' na ts'aⁿ judío 'u, saa ljooñe mache' cha'cwijom nchii jo' 'u. Nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena, ¿chiiu na ñe'catsa' na c'omna cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos?”

Ñequii'cheⁿ cantyja na cwila'yu'ya n'om nn'aⁿ nlui'n'maaⁿndyena

¹⁵ 'U ndo' ja tuiindyoye nn'aⁿ judíos, nchii nn'aⁿ na cwila'tjoondye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyey.

¹⁶ Saa meiiⁿ na luaa', manquiiu jndaa'ndyoye na tjaa'naⁿ ts'aⁿ na nlqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cotseixmaaⁿ nc'e na matseicañaⁿ ñ'loom na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés, ñequii'cheⁿ nc'e na matseyu' ñ'eⁿ Cristo, jo' na nlui'n'maaⁿñe. Ee cha na nlqueⁿna' ts'aⁿ na m'aaⁿ cwentaa' Ty'oots'om, macaⁿna' na catseyu'ya ts'om, ee tjaa meiiⁿcwii ts'aⁿ na nlqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cotseixmaaⁿ nc'e na matseicañaⁿ chiiu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés.

¹⁷ Jo' chii, xeⁿ yocheⁿ na cwijoo' n'ooⁿ na nlqueⁿna' jaa na cwiluiindyoye nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ nc'e na cwilayuu'a ñ'eⁿ Cristo, cwiwitquioo' na manncjootyaa cwiluiindyoye nn'aⁿ na waa jnaaⁿ, ¿aa ñe'ca'moⁿna' na la'xmaaⁿya nn'aⁿ jnaⁿ nc'e jom? Tijoom jnda.

¹⁸ Ee xeⁿ waa cwii na matsetyuii'a ndo' ndanquia mats'aa xco juuna', mati matseijndaa'ñena' na mayuu' waa jnaⁿya.

¹⁹ Ja cantyja 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna', matseijomna' cantyja 'naⁿya cha'cwijom ts'oo, mañejuu ljeii'ñeeⁿ na tqueⁿna' ts'oo ja cha nndaanncwando'a jo nnom Ty'oots'om.

²⁰ Ñe'naaⁿ jnda ty'ioomna' ja ts'oom'naaⁿ ñequio Cristo. Manc'e jo' maty'iomna' cantyja 'naⁿya nchii ja cwiluiindyoye na wando'a, nquii Cristo wanoom'm naquii' ts'ooⁿ. Ndo' na wando'a na ts'aⁿ ja, wando'a ee na matseyu'ya ts'ooⁿ ñequio Jnda Ty'oots'om na m'aaⁿ na candya' ts'oom ja ndo' na tquiaañe ncheⁿngueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya.

²¹ Tiquits'aa na til'ue naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om ee xeⁿ nndaan nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ ee matseicañaⁿ chiiu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ quia jo' cwe' ts'iaaⁿndyoye na tue' Cristo.

3

Ty'oots'om maqueeⁿ ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ jo nnoom

¹ 'O nn'aⁿ na cwila'y^u'yo' na m'aⁿ'yo' ndyuaa Galacia, jeeⁿ ndya' ntjeiⁿ ljo' cwil'a'yo'. ¿Ñeeⁿ tju' tycu calua' cjo'yo' na tilacanda^a'ndyo' ñ'oom na tseixmaⁿ'na' na mayuu'? Ee ñ'oom na tyoñequiaayâ ndaa'yo' s'aana' ndoo' nquiu'yo' na nty'ia'nda^a'yo' na jñoom Jesucristo ts'oom'naaⁿ.

² Candu'yo' nndii. ¿Aa to'ñoom'yo' Espíritu Santo nc'e na jla'canda^a'ndyo' chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, oo aa nc'e na jla'y^u'ya n'om'yo' ñ'oom na tyondye'yo'?

³ ¿Aa maxjeⁿ ntjeiⁿ nqueⁿ'yo'? ¿Aa nnda^a nts'aana' na cwila'tiuu'yo' na cwe' najnda' ncjo'yo' na nnda^a nla'canda^a'ndyo' jo nnom Ty'oots'om yuu na jla'cato'jndyee'yo' ñ'eⁿ Espíritu?

⁴ ¿Aa cwe' ts'iaaⁿ'ndyo cwii cwii nnom nawi' na teinom'yo'? Toom cwe' waa na teijndeina' 'o.

⁵ Quia mañequiaa Ty'oots'om na cwito'ñoom'yo' Espíritu ndo' mach'eeⁿ ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na tixocaluiina' nc'e na jndeiⁿ nquii' ts'aⁿ, nchii mach'eeⁿ na ljo' ee na cwila'canda^a'ndyo' chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, saa nc'e na cwila'y^u'yo' ñ'oom na jnda' macwindye'yo'.

⁶ Maluaa' matseijomna' cantyja 'naaⁿ Abraham. Tyotseyi^u'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, ndo' nc'e jo' tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaaⁿ.

⁷ Jo' chii cala'nqⁿ'yo' na cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'y^u'ya n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om, maqueeⁿ jooⁿ na cwiluiindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham na jndy-owicantyjoo'.

⁸ Ñ'oom'm na teiyo teiljeii, tyuaa' t'moⁿ'na' na nlqueeⁿ nn'aⁿ na nchii judíos jooⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ'na nc'e na cwila'y^u'ya n'omna ñ'eⁿñê. Luaa ñ'oomya na seicañeeⁿ juu: “Nndio'naa'ndyo nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa nc'e 'u.”

⁹ Quia jo' ljo'y^u matio'naaⁿñê nn'aⁿ na cwila'y^u'ya n'om ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ sei^y'u' Abraham ñ'eⁿñê.

¹⁰ Nn'aⁿ na cwilacantyjaa' n'om na nlui'n'maaⁿ'ndyena nc'e na quit'maⁿ n'omna ljeii na tqueⁿ Moisés m'aⁿ'na nacje 'naaⁿ ñ'oom na maco'wi'na' jooⁿ. Ee waa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': “Cha'tsondye nn'aⁿ na tyoola'candañ'eⁿ ñ'oom na jnda' teiljeii naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés, m'aⁿ'na nacje 'naaⁿ ñ'oom na maco'wi'na' ts'aⁿ.”

¹¹ Cwiwitquioo'ya na tjaa 'ñeeⁿ maqueeⁿ'na' juu na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaⁿ nc'e mach'eeⁿ chiuu macaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaⁿ jo nnom Ty'oots'om, macaⁿ'na' na catseyi^u'ya ts'om ñ'eⁿñê.”

¹² Saa ljeii na tqueⁿ Moisés tica'moⁿ'na' na macaⁿ'na' na catseyi^u'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, ee matsona': “Ts'aⁿ na matseicanda ljeii 'naaⁿ Moisés, c'oom na cje'naaⁿ'na'.”

¹³ Seicandyaañe Cristo jaa juu ñ'oomwi' na seijndaa'ñe ljeii na tqueⁿ Moisés na nnt'uiiwi'na' nn'aⁿ, ee t'uiiwi'na' jom cwentaaya nc'e ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': “Meiⁿquia ts'aⁿ na cwila'ntyja nn'aⁿ cwii ts'oom, m'aaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ nacje 'naaⁿ ñ'oomwi'.”

¹⁴ Luaa' matsona' cha joo nn'aⁿ na ticaluiindyene nn'aⁿ judíos, cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús nnda^a nla'xmaⁿ'na juu ñ'oom na tio'naaⁿñe Ty'oots'om Abraham, ndo' naljo', nc'e na cwila'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om nnda^a nnto'ñoomna Espíritu Santo na tsoom na ññequiaaⁿ.

Ljeii na matsa'ntjomna' ndo' ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ

15 'O nn'a^{nya} na cwila'y^u'yo', mantseina^{nya} ñ'oom ndaa'y^o' cantyja 'naaⁿ' na matseijndaa'ñe cwii ts'aⁿ ñ'oomtyeⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿ'aⁿ. Quia na jnda s'aaⁿ xueⁿ'eⁿ cjoo' tsom'ñeeⁿ, ticwanaaⁿ na nntso cwiicheⁿ ts'aⁿ na ticaluii chiuu tso tsom'ñeeⁿ oo na nntseicwaljo'ti ts'aⁿ ñ'oom na tso juuna'.

16 Ndo' nnom Abraham tso Ty'o^ots'om chiuu nts'aaⁿ cantyja 'naaⁿ' jnda tsaⁿ'ñeeⁿ. Ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii tic'oomna' ntseinaaⁿ, na cha'cwijom jndye nn'aⁿ ee matsona': "Cantyja 'naaⁿ' jnda' nncu'", ndo' naljo', ma'moⁿ'na' ñecwii ts'aⁿ, manquii Cristo.

17 Luaa waa na ñe'catsjoo ndaa'y^o'. Ty'o^ots'om seijndaa'ñe cwii ñ'oom na xocachuii'na' ñequio Abraham. Tjaca ñequiee sianto waljoo' ntquiuu nchoo' nqui ndyu ndo' tyee'cañoom ljeii na matsa'ntjomna' na tquiaa Moisés. Saa juuna' tixocanda^a nntseytuyii'na' najndei na matseixmaⁿ ñ'oom na tso Ty'o^ots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ.

18 Saa xeⁿ ñequii'cheⁿ nc'e na matseicanda^a'ñe ts'aⁿ chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés cha nloñom na jnda tso Ty'o^ots'om na ñnequiaaⁿ quia jo' tixocatsona' na to'ñom ts'aⁿ juuna' nc'e ñ'oom na tsoom na ñnequiaaⁿ saa ñ'oom na mayuu' cwe' yu tquiaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ nnom Abraham.

19 Quia jo' juu ljeii na tqueⁿ Moisés ¿yuu l'uena'? Ts'iaaⁿ'na' nc'e jndye nnom na cwila'tjoondye nn'aⁿ, jo' chii jndanquia chii tquiaa Ty'o^ots'om juuna'. Teijndaa' na nncuaana' hasta xjeⁿ na tyee' Nquii na cwiluiiñe tsjaaⁿ 'naaⁿ' Abraham, nqueⁿ na tso Ty'o^ots'om nnoom chiuu nnts'aa. Ljeii'ñeeⁿ tyoñequia ángeles juuna', ndo' nquii Moisés ts'iaⁿ'aⁿ na tyotseixmaaⁿ ts'aⁿ na tyom'aaⁿ xcwe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ñequio jo nnom Ty'o^ots'om.

20 Quia na ñecwii ts'aⁿ, ticaⁿ'na' ts'aⁿ na nnc'oom xcwe ee nquii Ty'o^ots'om ñequii cwiiñe.

Luaa ts'iaaⁿ' ljeii na matsa'ntjomna'

21 Ndo' na luaa', ¿aa ñe'catsona' na juu ljeii na matsa'ntjomna' m'aaⁿ'na' nacjoo' ñ'oom na jnda tso Ty'o^ots'om na nnts'aaⁿ? Jeeⁿ tic'oom'na' ee xeⁿ waa cwii ljeii na ndaa nlqueⁿ'na' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na matseicanda^a'ñe juuna', quia jo' juu na tjaa jnaⁿ catseixmaⁿ ts'aⁿ, nntseixmaaⁿ juuna' ee na matseicañaaⁿ ljo' matsa'ntjomna'.

22 Saa juu ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii matseijndaa'ñena' na cha'tsondye nn'aⁿ m'aⁿ'tyeⁿ'na' nacje 'naaⁿ' jnaⁿ. Luaa' waa cha cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'y^u' ñ'eⁿ'ñe nnda^a nnto'ñoomna' ñ'oom na jnda tsoom na nnts'aaⁿ nc'e na cwila'y^u'ya n'omna' ñ'eⁿ Jesucristo.

23 Cwii tjocheⁿ na teitquioo' na cala'y^u'ya n'o^o'nya, tyeⁿ tyom'aa^{nya} nacje 'naaⁿ' ljeii na matsa'ntjomna'. Majuu xjeⁿ'ñeeⁿ tyom'aa^{nya} na cwicantyyaa' n'o^o'nya na nleitquioo' na nlui'n'maaⁿ'ndyo nc'e na cwila'y^u'ya n'o^o'nya ñ'eⁿ Jesucristo.

24 Jo' chii juu ljeii'ñeeⁿ ts'iaaⁿ'na' na nnts'aana' cwenta jaa cha'cwijom na laxmaa^{nya} yonch'u na m'moⁿ'na' ndaaya hasta xjeⁿ na ndyo Cristo, cha nc'e na cwila'y^u'ya n'o^o'nya ñ'eⁿ'ñe nnts'aana' na tjaa jnaⁿ la'xmaa^{nya} jo nnom Ty'o^ots'om.

25 Saa je' na tyee' na cwila'y^u'ya n'o^o'nya ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, tic'oⁿ'tyaa nacje 'naaⁿ' ljeii'ñeeⁿ na tyoch'eena' cwenta jaa.

26 Je' cha'tsondyo' cwiluiindyo' ntseinda Ty'o^ots'om nc'e na cwila'y^u'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús.

27 Ee cha'tsondyo' 'o na jnda teits'oomndyo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ, cwiw'aa'ndyo' cantyja na matseixmaaⁿ cha'xjeⁿ na cwee ts'aⁿ liaa.

28 Nc'e na ljo', je' nchii cwe' judío matseixmaⁿl, meiⁿ nchii cwe' ts'aⁿ na tuiiñe cwicheⁿ nnom tsjaaⁿ. Je' meiⁿ nchii tseixmaⁿl ts'aⁿ na seijnda cwii patrom, meiⁿnchii tseixmaⁿl ts'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿl nquii, meiⁿ nchii tseixmaⁿl tsaⁿs'a oo tsaⁿscu 'u. 'O ñe'cwii cwilaxmaⁿl'yo' nc'e na cwila'jomndyo' ñequio Cristo Jesús.

29 Ndo' nc'e na cwiluiindyoy' cwentaa' Cristo, quia jo' mati cwiluiindyoy' tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo' ndo' maxjeⁿ nnda'yo' naya na jnda tso Ty'ooots'om na nnts'aaⁿ.

4

1 Luaa waa na ñe'catsjoooya cantyja 'naaⁿl ñ'oomwaa': Cwii tyochjoo meiiⁿ na matsona' na nlo'ñom 'naaⁿl tsotye na jnda tue', ndo' na luaa' tseixmaⁿ, tjaa'naⁿ na cwichuii' juu ñequio cwii moso na seijnda tsotye, meiiⁿ cha'tso 'naaⁿl tsotyeeⁿ la'xmaⁿna' 'naaⁿl'aⁿ.

2 M'aⁿ nn'aⁿ na cwiteix'lee juu, ndo' na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿl'aⁿ hasta nncue'ntyjo chu na jnda seijndaa'ñe tsotyeeⁿ.

3 Mati maluaa' matseijomna' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a. Ee cwii tjoocheⁿ na jndyaaya ñ'oom na catseyiu' ts'aⁿ ñequio Cristo, tyom'aaⁿya nacje 'naaⁿ cha'tso nnom na quit'maⁿ n'om nn'aⁿ na cantyja 'naaⁿ jooona' ntyjaa'ya n'omna na nlui'n'maaⁿndyena.

4 Saa quia na tue'tyjo xjeⁿ na ntyjii Ty'ooots'om, jñoom Jnaaⁿ. Tuiiñe jnda cwii yuscu. Tyom'aaⁿ nacjee 'naaⁿl ljeii na matsa'ntjomna'.

5 Jñoom na nntseicandyaañê jaa na tyom'aaⁿya nacje 'naaⁿl ljeii'ñeeⁿ, cha ndaa nnc'o'ñom Ty'ooots'om jaa na nncwjaa'ñê na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ.

6 Ndo' cha na m'moⁿndyeyuna' na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ jñoom Espíritu na tseixmaⁿ Jnaaⁿ naquii' n'om'yo' ndo' nqueⁿ mañequiaaⁿ na cwindu'yo': "Tsotyaya Ty'ooots'om."

7 Jo' na cwiluiindyoy' jnaaⁿ, nchii cwe' ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnom patrom. Ndo' nc'e na cwiluiindyoy' jnaaⁿ, juu na ñequiaaⁿ na ndaa' Cristo, mati 'u nnda'.

M'aaⁿl ts'om Pablo cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuy'

8 Jach'ee xuee quia na tyoota'jnaⁿl'yo' Ty'ooots'om, tyondye'ntjom'tyeⁿyo' ndaa nty'oön'om na tyolue nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom la'xmaⁿ, meiiⁿ tiyuu' na la'xmaⁿna' nqueⁿ.

9 Saa je' na cwita'jnaⁿl'yo' Ty'ooots'om, oo yati na nl'uuya na mawajnaⁿl'aⁿ 'o, çchiuu waayu na cwilcwe'nda'yo' na ntyjaa' n'om'yo' na nlui'n'maaⁿndyoy' cantyja 'naaⁿl 'naⁿ na tijndana' ndo' til'uena', na ndye'ntjom'tyeⁿnda'yo' ndaana'?

10 'O ndicwaⁿ na cwitjei'yo' cwenta na niom ncuee na t'mati laxmaⁿna', ndo' mati cantyja 'naaⁿl chi'ndaa ñequio nt'om ncuee na cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na jeeⁿ t'maⁿ la'xmaⁿna', ndo' mati na cwitjom ndyu.

11 Ndo' na nmeiiⁿl cwil'a'yo', jeeⁿ matseicaty'uena' ja na cwe' ts'iaaⁿl'ndyo ts'iaaⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿl'yo'.

12 'O nn'aⁿya na cwila'yuy'yo' ñ'eⁿ Cristo, macaⁿl'a ndaa'yo' na calcwe'yo' na ntyjaa' n'om'yo' ñ'oommeiⁿl cha'xjeⁿ m'aaⁿ candyaandyoy' cantyja 'naaⁿl jooona'. Meiiⁿ na mayuu' tyoota'wi'yo' ja saa matseijomna' na ljo' cwil'a'yo'.

13 Manquiujndaa'ndyo' quia tjonquiajndyaa ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa'yo', t'oön'ya na wii'a.

14 Ndo' juu tycu'ñeeⁿ na tjoⁿya, cwajndii tyoch'eena' ja, saa meiiⁿ na ljo', tical'a'yo' na ty'aa'yo' ja. 'O to'ñoom'yo' ja na cha'cwijom cwiluiindyoy' cwii ángel, cha'cwijom nquii Cristo Jesús ja.

15 Quia jo' ¿chiiuu tuii na je' taneiⁿ'yo' ja cha'xjeⁿ quialjo'? Ee macwji'yuuⁿdyo cantyja 'naⁿ'yo' chiiuu tyom'aaⁿ n'om'yo', hasta meiiⁿ na n'omnda^a'yo' nntjei'yo' na nntiom'yo' n'om nooⁿ.

16 ¿Aa mach'eeyuuna' nquiu'yo' na jndoya 'o nc'e matseinaⁿya ñ'oom na mayuu' ndaa'yo'?

17 Joo na^m'aⁿ na cwiñequiana ñ'oom ndaa'yo', jeeⁿ queeⁿ n'omna na nla'jomndyo' ñ'eⁿndyena, saa tixcwe ee l'ue n'omna na ntoⁿ'ndyo' ñ'eⁿndyô cha ñenquieena nla'ñ'oom'ndyo' joona.

18 Ee ya na cwila'neiⁿ'ndye naⁿ'ñeeⁿ 'o, xeⁿ xcwee' n'omna ñ'eⁿndyo'. Ndo' majndeiticheⁿ quia na ticañ'aⁿya ñ'eⁿndyo'.

19 'O ntseindaaya cwiicheⁿ cwiindii' na maquiina' ja cantyja 'naⁿ'yo' cha'xjeⁿ na maquiina' cwii yuscu na matseincuii, maljo' na nntjoⁿ hasta xjeⁿ na nntseiluii'na' Cristo naquii' n'om'yo'.

20 Toom cwe' na ñ'aⁿya ñ'eⁿndyo' je' cha' nncju'naaⁿ'ñena' na ñomquia'ti nntseinaⁿ ndaa'yo', ee ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseiñ'eeⁿ'ñena' ja cantyja 'naⁿ'yo'.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Agar ñequio Sara

21 'O na l'ue n'om'yo' na ñe'c'om'yo' na cje 'naaⁿ' ljeii na tqueⁿ Moisés, candu'yo' nooⁿ: ¿Aa tyoondye'yo' chiiuu matso juuna'?

22 Matso ljeii'ñeeⁿ na t'om we ntseinda Abraham. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ tuiiñe jnda tsaⁿscu na tyondi'ntjomtyeⁿ ndaana, ndo' cwiicheⁿ tuiiñe jnda scuu' nqueⁿ, Sara'ñeeⁿ titseixmaaⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ candyaañe.

23 Jnaaⁿ na seincuii yuscu na tyondi'ntjomtyeⁿ ndaana, tuiiñe cha'xjeⁿ cwiluiindyee meiⁿquia yo'ndaa, saa jnaaⁿ na tuiiñe jnda scuu' nqueⁿ, tuiiñe nc'e ñ'oom na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ.

24 Ñ'oomwaa' tseixmaⁿ'na' ñ'oom tjañoom'. Ee we yolcu'ñeeⁿ la'xmaⁿ'na we ñ'oom na maxjeⁿ ntseicanda^a'ñena'. Cwii ñ'oom'ñeeⁿ ma'moⁿ'na' Sjo Sinaí, ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ nacje'naaⁿ' ñ'oom'ñeeⁿ cwiluiindyena nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ.

25 Juu ñ'oom Agar ma'moⁿ'na' sjo Sinaí na m'aaⁿ'na' ndyuaa Arabia, na juu sjo'ñeeⁿ matseijomna' cha'na Jerusalén na waa je', ee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cwindye'ntjomtyeⁿ'na nnom ljeii na tqueⁿ Moisés.

26 Saa juu tmaaⁿ' nn'aⁿ Jerusalén na waa jo nandye na la'xmaaⁿ'ya, m'aaⁿ candyaañena', ticandi'ntjomna' nnom ljeii na tqueⁿ Moisés.

27 Ee mawaa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeiina' na tyoñequiaa Isaías teiyo. Matsona':

'U yuscu na titsjaaⁿndyu' na tjaa'naⁿ ntseinda',
jndeiⁿ catseixua' na neiⁿ,
'u na ticaljei' chiiuu nlquiina' ts'aⁿ na nntseincuii,
jndeiⁿ catseixua' na manco' na neiⁿ,
ee jndyendyeti ntseinda yuscu na tyootseincuii
nchiiti cha'tsondye tyjelcoom.

28 'O nn'aⁿ'ya na cwila'y'u'yo', la'xmaaⁿ'ya cha'na Isaac, ee mati jaa cwiluiindyô ntseinda Ty'oots'om na tsoom nnom Abraham na nc'om.

29 Saa cha'xjeⁿ juu jnda Abraham na tuiiñe cha'xjeⁿ meiⁿquia ts'aⁿ, tyoco'weeⁿ'eⁿ Isaac na tuiiñe nc'e Espíritu Santo, maluaa' waa je'.

30 Saa ñ'oom na tso Ty'oots'om nnom Abraham na teiljeii, luaa matsona': "Caleintyo' tsaⁿscu na mandi'ntjomtyeⁿ njom' ñequio jnaaⁿ, ee ticwanaaⁿ na nnc'o'ñoom 'naⁿ' na waa, jnda scuu' nncu' nnc'o'ñom."

31 Jo' chii 'o nn'aⁿ'ya, tila'xmaaⁿ'ya ntseinda yuscu na ñejndi'ntjomtyeⁿ. Laxmaaⁿ'ya ntseinda yuscu na m'aaⁿ candyaañe.

5

Cwintyje'tye'yo' naquii' na jnda seicandyaañe Cristo 'o

¹ Jnda tquiaa Cristo na cwiluiindyō nn'aⁿ na m'aⁿ candyaandye jo nnom ljeii na matsa'ntjomna'. Caljoo'ndyo'tye'yo' cantyja 'naaⁿ na laxma'yo' naljo', tantue'ndyo'cje'nnda'yo' nacje 'naaⁿ ñ'oom na nleichuuna' 'o na cwindye'ntjom'tye'yo' nnomna'.

² Candye'yo' ñ'oom na matsjoo^{ya}, xeⁿ cwiñequiandyo' na nluii 'naaⁿ ntjaa'yo' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos yo'ndaa ndana na naⁿnom, mach'eena' cantyja 'na'yo' na meiⁿchjoo ticajndañe Cristo.

³ Cwiicheⁿ cwii ndii' matsjoo^{nnda}'a meiⁿquiaa tsaⁿs'a na ñnequiaa na nluii 'naaⁿñeeⁿ tjaaⁿ jndei'na' na catseinda^añ'eeⁿ ljo' na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁴ 'O na cwila'tiuu'yo' na tjaa jnaⁿ cwicola'xma'yo' jo nnom Ty'o^{ots}'om nc'e na cwila'canda^a'ndyo' chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ jnda seitqui^{oo}'na' 'o cantyja 'naaⁿ Cristo. Ndo' jnda t^o'na' 'o ñequio na m'aaⁿ Ty'o^{ots}'om na candya' ts'oom 'o.

⁵ Ee m'aaⁿya na cwicantyjaa' n'o^o'ya na maqueⁿna' jaa na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿya nc'e nquii Espíritu ndo' cantyja 'naaⁿ na cwila'yu'ya n'o^o'ya.

⁶ Ndo' quia na m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, meiⁿ cwii ticajnda tseixmaⁿna' na aa tuii 'naaⁿ ntjaaⁿya oo aa tyooluii. Ñe'cwii waa na jnda tseixmaⁿna', na cwila'yu'ya n'o^o'ya ñ'eⁿñê ndo' cantyja 'naaⁿ juu jo' m'aaⁿya na wi' n'o^o'ya nn'aⁿ.

⁷ 'O ya ñejla'jomndyo' cantyja 'naaⁿ Ty'o^{ots}'om. ¿Ñeeⁿ seitsaaⁿñe 'o na ticala'canda'yo' jo nnom ñ'oom na mayuu'?

⁸ Nchii Ty'o^{ots}'om s'aaⁿ naljo' ee jom maqueeⁿñê 'o.

⁹ Tintsuu' n'om'yo' ñ'oom na matsona': "Chjoowi' ndaaljo' matseican-deii'ñeⁿna' cha'waa tsqueeⁿtyoo'."

¹⁰ Cantyja 'naⁿ 'o, jo nnom nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom, quit'maⁿ ts'o^o'na tixocala'tiuu'yo' na waa cwiicheⁿ chiuu ya cha nla'xma'yo' na tjaa jna'yo' jo nnom Ty'o^{ots}'om. Ee nqueⁿ nncu'xeeⁿ ts'aⁿ na matseiñ'eeⁿñe 'o cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', tjacwenta ñeeⁿ cwiluiiñe tsaⁿñeeⁿ.

¹¹ 'O nn'aⁿya, cantyja 'naⁿ ja luaañe, xeⁿ ndicwaⁿ mañequiaya ñ'oom na macaⁿna' na caluii 'naaⁿ tjaaⁿ ts'aⁿ, xocantyo^o nn'aⁿ judíos ja. Ee xeⁿ mañequiaya ñ'oom'ñeeⁿ, quia jo' tixocala'líoo'ndyena ñequio ñ'oom na ty'oom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ.

¹² Toom cwe' joo nn'aⁿ na cwila'ñ'eeⁿndyena 'o ñequio ñ'oomwaa' nnty-jeñ'eⁿna yuu na naⁿnom joona.

¹³ Ee 'o nn'aⁿya tqueeⁿñe Ty'o^{ots}'om na cala'xma'yo' nn'aⁿ na jnda jndyaandyo'. Saa nchii na nleil'uee'ndyo' naya'ñeeⁿ na nla'jomndyo' ñequio na neiⁿncoo' na ntyjii seii' ts'aⁿ. 'O c'om'yo' na nnteijndeiindyo' ntyjee'yo' nc'e na m'aⁿyo' na wi' n'om'yo' joona.

¹⁴ Ee ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oomwaa matseicanda^añena': "C'oom' na wi' ts'om' tyje ts'aⁿndyu' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' nncu'."

¹⁵ Ee xeⁿ cwityeⁿnquiendyo' cheⁿncjo'yo', cal'andyo' cwenta na nchii nla'tyui'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^{ots}'om quii'ntaa'yo'.

Natia na matseiqueeⁿna' ts'om ts'aⁿ

¹⁶ Luaa matsjoo^o ndaa'yo': C'om'yo' nacje 'naaⁿ Espíritu quia jo' tixola'canda'yo' chiuu queeⁿ ts'om seii'yo'.

17 Ee ljo' na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ m'aaⁿna' nacjoo' Espíritu, ndo' Espíritu wjaam'aaⁿ nacjoo' na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ. Ndo' we ndii' nmeiⁿ m'aⁿ ndiaa'ndye. Nc'e na luaa' waa, tixocandaⁿ nl'a'yo' ljo' na l'ue n'om'yo'.

18 Saa quia cwiñe'quiandyo' na wjaa'moⁿ Espíritu ndaa'yo' chiuu waa na cal'a'yo', quia jo' cwindyaandyo' cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

19 Cwiwitquioo'ya ljo' na cwil'a nn'aⁿ na teincoondye: m'aⁿna na cwe' luaa'ndyo ñequio nn'aⁿ, tilju' ljo' m'aaⁿ n'omna, wi'ndyena ñequio nn'aⁿ,

20 cwila't'maaⁿndyena 'naⁿ na jnda l'a nn'aⁿ, ndo' cwil'ana ts'iaaⁿ calua', m'aⁿna na jndoonā nc'iaana, xueena nn'aⁿ. Cwii ñ'oom tit'maⁿna', saa cwilawjeyayana, cwil'ana na cha'tso nn'aⁿ tixcwe m'aⁿ, mandā nquieena xcwe cwil'ana. Ñequi'cheⁿ na m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ nquieena,

21 cwila'taa' n'omna nc'iaana, cwila'cwjeena nn'aⁿ, cwicandyena, cwicwa'caxii'ndyena, ndo' niom nt'omcheⁿ na matseijomna' nmeiⁿ na cwil'ana. Matseijndo'a n'om'yo' cha'xjeⁿ jnda ñetsjo^o ndaa'yo', nn'aⁿ na cwila'jomndye naquii' natiameiⁿ, tixocala'jomndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

Nmeiⁿ cwiwitquioo' mach'ee Espíritu Santo

22 Saa luaa waa ts'iaaⁿ Espíritu: mach'eeⁿ na m'aaⁿya na wi' n'o^oya nn'aⁿ, m'aaⁿya na neiiⁿya, m'aaⁿya na tjaa ñomtiuu c'o^oya jo nnom Ty'o^ots'om, m'aaⁿya na niom'cheⁿ n'o^oya quia tixcwe ljo' cwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, m'aaⁿya na ya nn'aⁿndyo ñequio nn'aⁿ, mach'eeⁿ na cwiteijndeiya nn'aⁿ, cwila'candaⁿndyo ñ'oom ntyuaⁿya,

23 mach'eeⁿ na cje cwil'aaya jo ndaa nn'aⁿ, ndo' na cwiqueⁿndyo cheⁿncjo^oya xjeⁿ joo na l'ue ts'om seii'a na cal'aaya. Quia cwil'aaya nmeiⁿ juu ljeii na matsa'ntjomna' xocat'uiina' jaa.

24 Joo nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaa' Cristo, nnom ts'oom'naaⁿ jnda ty'ioomna cha'tso na queeⁿ ts'om seina ñequio na tijo'ndyo na l'ue ts'omna'.

25 Quia jo' cha'xjeⁿ na cwitandoo'a cantyja 'naaⁿ Espíritu, mati matsona' na ññequiaaya na ca'mooⁿ ndaaya chiuu waa na tsam'aaⁿtyaaya.

26 Ticatsona' na nla's'andyo nla'scundyo na nl'aaya na nla'lio^oa nn'aⁿ, meiⁿ na nnc'o^oya na taa' n'o^oya nt'omcheⁿ nc'iaaya.

6

Cateijndeiindyo ntyjaa na cwila'yu'

1 'O nn'aⁿ na cwila'yu'yo', xeⁿ m'aaⁿ cwii nn'aⁿyo' na jnda tju'cje jnaⁿ juu, 'o na cwitsam'aⁿyo' cantyja 'naaⁿ Espíritu, laxmaⁿyo' na cateijndei'yo' jom na c'oomnaaⁿ nacje 'naaⁿ Cristo, saa cal'a'yo' naljo' ñequio na cwitue'ndyo'cje'yo'. Ndo' ticwiindyo' 'o cal'andyo' cwenta cantyja 'na'yo', tints'aana' na mati nncju'cje jnaⁿ 'o.

2 Cwii ndo' cwiindyo' cateijndei'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yu' meiⁿquia na cwitjoomna, ee na nl'a'yo' naljo' nla'canda'yo' ljeii na matsa'ntjomna'.

3 Ee xeⁿ na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiiñe meiiⁿ ticatseixmaaⁿ na ljo', manquiu'nn'aⁿñe cheⁿnqueⁿ.

4 Cwii cwiindyo' 'o queⁿñe cheⁿnquii cwenta aa mach'ee cha'xjeⁿ na matsona', ee xeⁿ matseicandaⁿñe quia jo' nndaⁿ nnc'oom na neiiⁿ cantyja 'naaⁿ, nchii ee macwji' cwenta na xcweti mach'ee, nchiiti cwicheⁿ,

5 ee cwii cwiindyo' cho^oya xuu 'naaⁿya.

6 Joo nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'o^ots'om na cwit'mooⁿ nn'aⁿ ndaⁿna, matsona' ññequiana 'naⁿ na macaⁿna' naⁿñeeⁿ.

7 Tiñe'quiandyo' na nnquiu'nn'aⁿna' 'o, tjaa ñ'eeⁿ juu na ndaa ntioñ'oom Ty'o^ots'om, ee meiⁿljo'cheⁿ na nnom' ts'aⁿ, majo' jo' nncue'.

⁸ Ee ts'aⁿ na ñequiaañeñ'eⁿ cantyja na l'ue ts'om seii', majuu jo' nnts'aana' cha'cwijom cwiwe' ntjom, nntsei'ndaa'na jom ndo' nncueeⁿeⁿ. Saa xeⁿ mach'eeⁿ yuu na cjawee' ts'om Espíritu, ñequiaaⁿ na nnlo'ñom tsaⁿ'ñeeⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ'.

⁹ Jo' chii tilanchqueeⁿndyo na nl'aaya yuu naya ee xeⁿ ti'ndyaanc'uaa'ndyo, nncue'ntyjo xjeⁿ na nnto'ñooⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a.

¹⁰ Ndo' nc'e na ljo', cwii cwii ndii' na mañequiaana' na nnda^a nntei'jndeiyya nn'aⁿ, cal'aaya na ljo', majndeiticheⁿ joo nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om.

Ñ'oom na cwimacandā na ma'moⁿ tsomwaa

¹¹ Queⁿ'yo' cwenta na t'maⁿ ljeii matsa'a.

¹² Joo naⁿ'ñeeⁿ na cwila'jndana na quiandyo' na caluii 'naaⁿ ntjaaⁿ'yo' cwil'ana na luaa' ee l'ue n'omna na ljoyaandye nn'aⁿ judíos ñ'eⁿndyena saa xeⁿ nla'jomndyena cantyja 'naaⁿ' ts'oom'naaⁿ na tue' Cristo, nntyjo naⁿ'ñeeⁿ joona.

¹³ Ee meiiⁿ joo nn'aⁿ na cwila'jndana na caluii 'naaⁿ seii'yo' ticalacandana chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ. Saa cwijoo' n'omna na quiandyo' na caluii naljo' cha nnda^a nla's'andye na jnda tantjomna 'o.

¹⁴ Saa cantyja 'naⁿya, tijoom cwji's'andyo. Mandā macwjii's'aya cantyja 'naaⁿ' juu na tue' nquii Ta Jesucristo nacjoo' ts'oom'naaⁿ, ee cantyja 'naaⁿ' ts'oom'naaⁿ, juu na matseixmaⁿ tsjoomnancue, maqueⁿna' ts'oo cantyja 'naⁿya ndo' mati cwiluiindyō ts'oo cantyja 'naaⁿ' juuna'.

¹⁵ Ee quia na macwjaa'ñena' ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ' Cristo Jesús, ticajnda meiiⁿ na aa jnda tuii 'naaⁿ seiiⁿ'eⁿ oo aa tjaa'naⁿ. Juu na tuiiñexco ts'aⁿ, juu jo' cajnda.

¹⁶ Cha'tsondye nn'aⁿ na cwilajomndyena ñ'oomwaa', quiaa Ty'ooots'om na meiiⁿcwii ñomtiuu tic'omna jo nnoom ñequio juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom joona.

¹⁷ Na xuee je' na wjaa wjaatina', meiiⁿcwii ts'aⁿ tintseintjaaⁿ' ja cantyja 'naaⁿ' ñ'oommeiⁿ'. Ee cantsaaⁿ na choya cwit'mooⁿna' na cwiluiindyō ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnom Ta Jesús.

¹⁸ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa, macaⁿ'a na catio'naaⁿ'ñê cha'tsondyo' 'o. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Éfeso

¹ Ja Pablo, ee na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, cwiluiindy_o apóstol, ñ'oomwaa' ma'moⁿna' ts'aⁿ na majñom Cristo Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Matseicwanoⁿya cartawaa na m'aⁿyo' tsjoom Éfeso na la'xmaⁿyo' cwentaa' Ty'o^ots'om ndo' na cwila'y^uyo' ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² Nquii Tsotyaa^ya Ty'o^ots'om na cwila't'maaⁿndy_o ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa, quiana na nnto'ñoom'yo' juu naya na laxmaⁿna ñequio juu na tjañomtiuu c'oom ts'aⁿ jo ndaⁿna.

Matio'naaⁿñe Cristo jaa

³ Cwila't'maaⁿndy_o nquii Ty'o^ots'om na cwiluiñê tsotye Jesucristo na matseixmaaⁿ na matsaⁿntjoom jaa. Nc'e na matseitjoom'na' jaa ñequio Cristo, jo' xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ nc'e Espíritu Santo matio'naaⁿñê jaa ñequio cwii cwii nnom na matseixmaaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

⁴ Cwitjoocheⁿ na tqueⁿ Ty'o^ots'om tsjoomnancue, jnda tjeii'ñê jaa na nntseitjoom'na' jaa ñequio Cristo. Luaa' s'aaⁿ cha nlqueⁿna' jaa na lju'ndy_o jo nnoom, ndo' na tjaa jnaⁿ cwicolaxmaaⁿya jo nnoom.

⁵ Ee na wi' ts'oom jaa jo' chii xjeⁿ na jndyeecheⁿ tjeii'ñê jaa na nluiindy_o ntseinaaⁿ nc'e Jesucristo, ee luaa' tqueeⁿ ee na ljo' l'ue ts'oom na nluii.

⁶ Tuui na ljo' cha' cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' juu naya na matseixmaaⁿ, na cwe' yu tquiaaⁿ na la'xmaaⁿya nc'e nquii Jnaaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom.

⁷ Cantyja 'naaⁿ juu na jeeⁿ wi' ts'oom jaa, jo' na macwji'n'maaⁿñê jaa ee na tue' Jnaaⁿ, na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿya.

⁸ Candaⁿya ma'moⁿ Ty'o^ots'om na wi' ts'oom jaa na matseijnooⁿoⁿ n'ooⁿya ndo' mañequiaaⁿ na cwila'n^ooⁿa.

⁹ Ndo' jnda t'mooⁿ ndaⁿya juu na l'ue ts'oom na wanty'iuu' tyom'aaⁿna', majuu cantyjati na jnaⁿ cha'tso na seijndaa'ñê na nncjaacandaⁿna'.

¹⁰ Juu ñ'oom wanty'iuu'ñeeⁿ ma'moⁿna' na quia nncue'ntyj_o xjeⁿ nntseicandaⁿñeñ'eⁿna', matseijndaa'ñê na cha'tso na m'aⁿ cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue nc'om joo jo' nacje 'naaⁿ Cristo.

¹¹ Nc'e na jnda seitjoom'na' jaa ñ'eⁿ Cristo, teiyo tjeii'ñe Ty'o^ots'om jaa cha na nc'oomna' jaa na nndaaya cha'na na nndaⁿ jom, ndo' na nncuaa na ljo' matseiljo'yuna' ñequio na jnda seijndaa'ñê na nnts'aaⁿ ndo' cwiluiina' cha'xjeⁿ na cjaawee' ts'oom.

¹² Luaa' waa na mach'eeⁿ cha jâ nn'aⁿ judíos na ñentyjaa'jndyee n'ooⁿya Cristo, catseit'maaⁿñena' Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿyâ.

¹³ Ndo' mati 'o nn'aⁿ na nchii judíos quia na jndye'yo' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ Cristo, majuu ñ'oomxco naya na macwji'n'maaⁿñena' 'o, jla'y^uyo' ñ'eⁿñê, jo' na jñoom sayo 'o ñequio Espíritu Santo na tsoom na nnto'ñoom'yo'.

¹⁴ Manquii Espíritu Santo na tjameiⁿntyjee' nnom ñ'oom na cwiljotyeⁿ na maxjeⁿ nnto'ñooⁿya ljo' na ñnequiaa Ty'o^ots'om ndaⁿya quia na jnda seicandyaañeñ'eeⁿ nn'aⁿ na nla'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ, cha na catseit'maaⁿñena' jom na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiñê.

Quiaa Ty'o^ots'om na jndo' n'om nn'aⁿ na cwila'y^u

¹⁵ Cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ mati ja quia na mandiiya na cwila'y^uya n'om'yo' ñequio Ta Jesús ndo' na m'aⁿyo' na wi' n'om'yo' cha'tso nn'aⁿ na lju' n'om,

16 tyoocjomeiⁿntyjaa'a na mañequiaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naⁿyo' quia na matseinaⁿya nnoom.

17 Ty'o^ots'om caxuee cwiluiiñê, nqueⁿ na cwiluiiñê Tsotye Jesucristo na matsaⁿntjoom jaa, macaⁿa nnoom na cantyja 'naaⁿ Espíritu quiaaⁿ na nlaⁿnoⁿyo' ñ'oom na ma'mo^ondaaya ndo' yati ntsata'jnaⁿyo' jom.

18 Mati catseicanaaⁿñê naquii' nqueⁿyo' cha na nnda^a nlaⁿnoⁿyo' ljo' tseixmaⁿ ñ'oom na cwicantyyaa' n'om'yo' na cantyja 'naaⁿ juuna' maqueeⁿñê 'o, ndo' juu na mañequiaaⁿ na cwicandaa nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ cajndana' ndo' jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna',

19 ndo' mati quiaaⁿ na caliuuya na jeeⁿcheⁿ ndya' t'maⁿ waa na jneiⁿ. Ñequio juu najndei na matseixmaaⁿ nnda^a nnteijneiⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿñê. Ndo' cantyja 'naaⁿ juu najneiⁿ luaa',

20 s'aaⁿ na tando'xco Cristo na tue', ndo' s'aaⁿ na tjacjoo ntyjaa' ts'o^o ntyjaya la'ñeⁿ cañoom'luee,

21 tqueeⁿ juu na t'maⁿti cwiluiiñe nchiiti cha'tso na cwiluiitquiendye ndo' mati jo nda^a cha'tso na cwitsaⁿntjom na m'aⁿ cañoom'luee ñequio cha'tso na waa najnda. Juu cwiluiit'maⁿñeti jo nda^a cha'tso na m'aⁿ je' ndo' mati 'io cha.

22 Mati s'aaⁿ na cha'tso nnom c'om nacje 'naaⁿ juu ndo' s'aaⁿ na juu cwiluiiñe xqueⁿ ñ'oom jo nnom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ,

23 ee tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ cwiluiiñena' seii' Cristo ndo' matseicandaa'ñeñ'eⁿna' jom nc'e juu tmaaⁿñeeⁿ ndo' cha'tso na niom, canda^a laxmaⁿna' nc'e Cristo.

2

Cwilui'n'maaⁿndyo nc'e na jeeⁿ wi' ts'om Ty'o^ots'om jaa

1 Mañejuu xjeⁿ na tquiaa Ty'o^ots'om na ta'ndo' xco Cristo tquiaaⁿ na 'o tando'yo' meiiⁿ na jo nnoom tyola'xmaⁿyo' l'oo nc'e natia ñequio jnaⁿ na ñeja'xmaⁿyo',

2 mati 'o ñet'om'yo' naquii' natiameiⁿ, ñesantyjo'yo' ndo' ñel'a'yo' ljo' na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnancuewaa, cha'xjeⁿ na l'ue ts'om juu espíritu na waa najndei na m'aaⁿ naquii' jndye na maleichuu xjeⁿ 'naaⁿna' nn'aⁿ na tiñe'cal'a chiuu na l'ue ts'om Ty'o^ots'om.

3 Mati tiempo na jnda teinom ñeja'ljomndyo naquii' cha'tso natiameiⁿ, ñel'aaya ljo' na queeⁿ n'om seii'a ndo' ñeja'canda^andyo ñ'omtiuu 'naaⁿya. Ndo' na ljo' ñel'aaya, juu na matseiw'iityeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ laxmaaⁿya na cat'uiina' jaa cha'xjeⁿ na nnt'uiina' nt'omcheⁿ.

4 Sa^a jeeⁿcheⁿ ndya' wi' ts'om Ty'o^ots'om jaa. T'maⁿ waa na candya' ts'oom ñ'eⁿndyo,

5 ee xjeⁿ na ñet'o^oya na l'oo nc'e jnaaⁿya, xjeⁿñeeⁿ tquiaaⁿ na tando'o'xcooya quia na tquiaaⁿ na tando'xco Cristo. Ndo' na ljo', nc'e naya na matseixmaaⁿ, jo' na cwiluii'n'maaⁿndyo'.

6 Ndo' na tyolaxmaaⁿya l'oo tquiaaⁿ na tando'o'xcooya ñequio Cristo Jesús, ndo' s'aaⁿ na cwimeiⁿndyuaandyo ñ'eⁿñe cañoom'luee.

7 Luaa' s'aaⁿ cha xuee na cwiwjaana' m'moⁿna' na juu na m'aaⁿ na jnda ntyjeeⁿ jaa, jeeⁿ cajnda tseixmaⁿna' ñequio juu naya na matseixmaaⁿ nc'e Cristo Jesús.

8 Nc'e naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om na cwe' yu, jo' chii cwicaluii'n'maaⁿndyo' ee na cwila'yuya' n'om'yo' ñ'eⁿñê. Meiⁿ nchii laxmaⁿyo' na ljo' nc'e cwii na jnda l'a' ncjo'yo', laxmaⁿyo' naljo' nc'e mach'eeⁿ na cwicanda'yo' juuna'.

⁹ Nchii cwe' waa na jnda s'aa ts'aan jo' na cwilui'n'maanñê, cha nntseicu'na' na nntseis'añe che'nqueⁿ.

¹⁰ Ee cwiluiindyō ts'iaaⁿ na mach'ee Ty'oōts'om. Jnda tqueeⁿxcoom jaa cantyja 'naaⁿl Cristo Jesús cha na cal'aaya cha'tso nnom na maty'iomyana' na ndyu'ñeeⁿcheⁿ seijndaa'ñê na cal'aaya.

Cwiljoyaandyō ñ'eⁿ Ty'oōts'om nc'e na tue' Cristo

¹¹ Jo' chii cjañjoom' n'om'yo' chiuu ñejla'xmaⁿ'yo' cwitjoocheⁿ na cwila'yu'yo'. 'O nchii tsjaaⁿ judío 'o ndo' nc'e naljo' jona na cwil'ana 'naaⁿ ntjaaⁿ yo'ndaa ndana na naⁿnom, cwiluena na 'o tila'xmaⁿ'yo' cwentaa' Ty'oōts'om nc'e na tiquil'a'yo' naljo'.

¹² Tiempo'ñeeⁿ nchii cantyja 'naaⁿl Cristo ñet'om'yo', ñet'om'ndyō'yo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, ee watōⁿ tyom'aⁿ'yo' cantyja 'naaⁿl ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe Ty'oōts'om ñequiondye jona, ndo' mati ñ'oom na tsoom ndaana na nnts'aaⁿ. Xjeⁿñeeⁿcheⁿ meiⁿ ticantyjaa' n'om'yo' jom, meiⁿ na nnc'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹³ Saa je' je' tjoom' m'aⁿ'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús. Jo' chii 'o na ñet'om'ndyō'yo' ñ'eⁿ Ty'oōts'om jnda seicandyoo'ñena' 'o cantyja 'naaⁿaⁿ nc'e na tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cwenta'yo'.

¹⁴ Ee Cristo cwiluiñê na cwiljoya n'oōⁿ jâ nn'aⁿ judíos ñequio 'o na nchii jo' cwiluiindyō'. Jom s'aaⁿ na ñecwii tmaaⁿl laxmaaⁿya na ñet'oōⁿya na we tmaaⁿl jaa, ee seityueeⁿeⁿ juu na ñet'oōⁿ na wjeendyō ntyjaaⁿ cwii na cha'cwijom tatiom na ñetoⁿ'na' jaa.

¹⁵ Ñ'oom na tqueⁿ Moisés jndye nnom tyoqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ. Saa cantyja na tue' Cristo seintycwiina' najndeii na tyotseixmaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. S'aaⁿ na ntycwii jo' cha we ntmaaⁿl ndyō nncwil'uee'ñê na nnts'aaⁿ cwii tmaaⁿl xco na tjoom' m'aaⁿya cantyja 'naaⁿaⁿ. Laa'ti' waa na seintycweeⁿ na ticuee' n'om nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿl nc'iaana.

¹⁶ Nc'e na tue' Cristo nacjoo' ts'oom'naaⁿ jo' na seintycwiiñ'eeⁿ na m'aⁿntiaaⁿndye we ntmaaⁿl nn'aⁿ, s'aaⁿ na ñecwii tmaaⁿl jona, ljoyaandyena ñ'eⁿ Ty'oōts'om.

¹⁷ Jndyo Cristo na jndyonquiaaⁿ ñ'oom xco na mach'eena' na cwintycwii tia' quii'ntaaⁿ 'o nn'aⁿ na tquia ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿl Ty'oōts'om, ndo' mati quii'ntaaⁿ jâ nn'aⁿ judíos na candyoo'ti ñet'oōⁿyâ cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹⁸ Nc'e cantyja 'naaⁿl Cristo jo' na meiiⁿ we ntmaaⁿl jaa, wanaaⁿ na nntsaquiaa'a na m'aaⁿ Ty'oōts'om, cwiluii na ljo' nc'e Espíritu Santo.

¹⁹ Jo' chii 'o nn'aⁿ gentiles tacola'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwe' cwiquieya cwii tyuaa na nchii jo' tuiindyō'. Xeⁿ nchii je' je' mañecwii xjeⁿ cwiluiindyō' ñequio tmaaⁿl na cwiluiñe cwentaa' Ty'oōts'om, cwiluiindyō' nn'aⁿ na ñecwii w'aa 'o, ndo' ñequii 'ñeeⁿ ntseinda 'o.

²⁰ 'O cwiluiindyō' cha'cwijom w'aa na jnaⁿna' nacjoo' ts'iaⁿtsjo', na tacatyeeⁿ nacjoo' ñ'oom na tyoñequia apóstoles ñequio profetas. Manquiiti Jesucristo cwiluiñê tsjo' nqui w'aa'ñeeⁿ.

²¹ Cristo cwiluiñê tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ. Nacjoo' juuna' cha'waa w'aa'ñeeⁿ cwijom wjaacandaⁿ'na' hasta na ncue'ntyjō na nluiñena' cwii wats'om na lju' cwentaa' Ta Ty'oōts'om.

²² Jo' chii cha'tsondyō' 'o na seitjoom'na' ñ'eⁿ Cristo matseitjomna' 'o ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na cwiluiindyō' cwii w'aa yuu na nnc'oomñe Ty'oōts'om nc'e Espíritu Santo.

3

Toñom Pablo ts'iaaⁿ na nnts'aaⁿ

¹ Jnaaⁿ ñ'oommeiⁿ, jo' na ja Pablo m'aaⁿya praso cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús cha cateijndeina' 'o nn'aⁿ gentiles,

² Nc'e na jeeⁿ yañe Ty'o^ots'om, matsona' na manquiuyoy' na tquiaaⁿ ts'iaaⁿwaa na cats'aaya juuna' naquii'ntaaⁿyo' cha na cateijndeina' 'o.

³ Ee t'mooⁿ nooⁿya ñ'oom na jeeⁿ wanty'iuu' ñetuaa chiuu jnda seijndaa'ñê, ndo' tquiaaⁿ na catsei'noⁿa juuna'. Chjoowi' ñ'oom'ñeeⁿ jnda seiljeiya na matseicwanoyya na m'aⁿyo'.

⁴ Quia nla'naⁿyo' juuna' quia jo' nla'noⁿyo' na matsei'noⁿa ñ'oom na wanty'iuu' ñetuaa cantyja 'naaⁿ Cristo.

⁵ Juu na jeeⁿ wanty'iuu' ñetuaa tñquiaa Ty'o^ots'om na nliu nn'aⁿ na ñet'om teiyo juuna', cha'xjeⁿ je' ñequio Espíritu Santo jnda t'mooⁿ ndaa apóstoles na lju' n'om ñequio profetas.

⁶ Luaa waa ñ'oom na wanty'iuu' ñetuaana': Nn'aⁿ na nchii judíos joona, juu na nnts'aa Ty'o^ots'om na nndaa nn'aⁿ judíos, mati nnto'ñoomna. Matseitjoom'na' joona ñequio sei' Cristo, mati mañ'oomna' joona naquii' ñ'oom na tso Ty'o^ots'om na nnts'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús.

⁷ Macantya 'naaⁿ ñ'oomwaa' jo' na s'aa Ty'o^ots'om na jndaya na mañequiaya juuna' ndaa nn'aⁿ, ndo' tquiaaⁿ najndei na matseixmaaⁿ na ñ'eⁿ mats'aaya tsiaaⁿwaa'.

⁸ Quii'ntaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om na tit'maⁿ cwiluiindyey, cantyja 'naⁿya, ja tit'maⁿndyoty, nchiiti joona. Saa meiiⁿ na ljo', nooⁿ ja tquiaaⁿ ts'iaaⁿ na catseicandiya nn'aⁿ na nchii judíos na cha'tso na matseixmaⁿ Cristo jeeⁿ cajndana' meiⁿ xocandaⁿ nntsei'noⁿ ts'aⁿ.

⁹ Ndo' ty'oom ts'iaaⁿ ja na cats'aaya na c'ooliu nn'aⁿ chiuu nncwji'n'maaⁿñê 'o nn'aⁿ na nchii tuiindyoy' judíos. Quia na jnaⁿjndyeecheⁿna' na s'aa Ty'o^ots'om cha'tsoti na maniom seijndaa'ñê na luaa' nncuaa, saa hasta quia je'cheⁿ matseicanooⁿ na ljo',

¹⁰ cha cantyja 'naaⁿ juu tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ cha'tsondye na cwiluiitquiendye na m'aⁿ cañoom'luee ñequio cha'tso na cwitsaⁿntjom jo' jo', caliuna na jndye nnom na jndo' ts'om Ty'o^ots'om.

¹¹ Ty'o^ots'om s'aaⁿ cha'tso nmeiⁿ cha'xjeⁿ nqueⁿ jnda seijndaa'ñê na ticantycwii na l'ue ts'oom na nncuaa, ndo' seicandaⁿñena' naljo' ee Taya Jesucristo.

¹² Ndo' nc'e na cwila'yuy'ya n'ooⁿ ñ'eⁿ Jesucristo ndo' cwicantyjaa' n'ooⁿya jom, jo' na matseicanaaⁿñena' na cwila'candyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'o^ots'om.

¹³ Jo' chii macaⁿa ndaaⁿyo' na tintsei'ndaa'na' nquiuyoy' nawil' na matjony' cantyja 'naⁿyo' ee na ljo', matseit'maaⁿñena' 'o.

Cristo candya' ts'oom jaa

¹⁴ Macwe' jo' na maco'a xtyaya jo nnom Tsotye Taya Jesucristo,

¹⁵ na cantyja 'naaⁿ jom cha'tso yo na m'aⁿ cañoom'luee ñequio yo na m'aⁿ tsjoomnancue, cwilcwii'na xueⁿeⁿ na cwiluiiñê Tsotyena.

¹⁶ Nquii Tsotyaaⁿ waa na jeeⁿ cajnda na tjaa ljo' cwii macaⁿna' na matseixmaaⁿ. Macaⁿa na cantyja 'naaⁿ joona', naquii' n'om'yo' ññequiaaⁿ na nnaⁿndyo' ndo' nla'xmaⁿyo' najndei na cwiluiiñê nc'e Espíritu,

¹⁷ cha nndaⁿ nnc'oomñe Cristo naquii' n'om'yo' nc'e na cwila'yuy'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê cha caljotyeⁿ na m'aⁿyo' naquii' na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na wi' ts'om 'o, cha'xjeⁿ njoom ty'e nch'ioo' ts'oom.

¹⁸ Mati macaⁿa nnom Ty'o^ots'om na cala'noⁿya'yo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuy' cwanti na t'maⁿ na m'aaⁿ Cristo na wi' ts'oom nn'aⁿ, ndo' na tco, ndo' na njoom, ndo' na ndye.

19 Juu na m'aaⁿ Cristo na wi' ts'oom 'o luaa, macaⁿa na cala'noⁿ'yo' na waljoo'cheⁿ na t'maⁿna', ndo' na luaa' nla'noⁿ'yo' jo' na nnc'om'yo' na chwaañ'eⁿ naquii' n'om'yo' m'aaⁿñe Ty'o^ots'om.

20 Catseit'maaⁿñena' Ty'o^ots'om na jom jndyeti nnda^a nnts'aaⁿ nchii cwe' cha'xjeⁿ cwitaaⁿ jaa meiⁿ nchii cwe' cha na cwila'tiuutyaa^aya ndo' na matei-jneiⁿ jaa nc'e najndeii na matseixmaaⁿ m'aaⁿna' naquii' n'o^oya.

21 Jom catseit'maaⁿñena' naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ nc'e Cristo Jesús cha'tso ndyu ndo' cha'waati xuee na cwii wjaatina'. Amén.

4

Tjoom' m'aⁿ'yo' nc'e Espíritu Santo

1 Ja m'aaⁿya w'aancjo jnaaⁿ na cwiluiindy^o ts'aⁿ na m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ Jesucristo, mats'aaya ty'oo ndaa^a'yo' na c'om'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna' na c'om nn'aⁿ na maqueeⁿñe Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ ee mancjo'yo' jo'.

2 C'om'yo' na niom' n'om'yo' ndo' yann'aⁿndyo', c'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo', canaⁿndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' ñequio na wi' n'om'ntyjee'yo'.

3 Ñequio na mateijndeii Espíritu Santo 'o, calajnda'yo' na ñecwii n'om'yo' ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' nc'e na matseitjoom'na' 'o na ya m'aⁿ'yo' ñequiondye jona.

4 'O nc'e Cristo ñecwii sei' cwiluiindy^o ndo' ñecwii Espíritu Santo na m'aaⁿñe naquii' n'om'yo', cha'xjeⁿ jnda tqueeⁿñe Ty'o^ots'om 'o na ñecwii waa na cwicantyyaa' n'om'yo',

5 m'aaⁿ ñecwiiñe Jesucristo na cwiluiiñe na matsaⁿntjoom, ndo' ñecwii na cwila'yu'ya n'o^oya ñ'eⁿñê, ndo' ñe'cwii na cwileits'oomndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ,

6 ndo' m'aaⁿ ñecwii Ty'o^ots'om na nqueⁿ cwiluiiñe Tsotya^aya na cha'tsondy^o, jom cha'tso matsaⁿntjoom ndo' mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ naquii' n'o^oya ndo' m'aaⁿñê jo' jo'.

7 Cwii cwiindy^o cantyjati na jnda jndaa' nnom Cristo na 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ, cantyjati jo' naya na maco'ñom.

8 Nc'e na luaa' jo' matso ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii:

Quia na tjawaaⁿ cañoom'luee jnda na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ,
tjachom cha'tso joo na ñet'om nacjoom'm,
ndo' ndaa^a nn'aⁿ tquiaaⁿ cwii cwii nnom na 'naaⁿna.

9 ¿Ljo' ñe'ca'moⁿna' na matsona' na tjawaaⁿ? Matsona' naljo' ee najndyee jndyocueeⁿ nnom tsjoomnancuewaañe.

10 Jom na jndyocueeⁿ majuutyeeⁿ tjawannaaⁿaⁿ cañoom'luee cha na cha'tsoti na niom, canda^a' ma'moⁿna' na m'aaⁿñê.

11 Ndo' manquiityeeⁿ tquiaaⁿ na nt'om nn'aⁿ cwiluiindy^e apóstoles. Nt'om cwiluiindy^e nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ cha cala'yu' nn'aⁿ. Nt'om cwiluiindy^e na cwiñe'quia ñ'oom xco na ya cantyja na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ, ndo' nt'om cwiluiindy^e na cwitei'x'ee ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ ndo' nt'omcheⁿ cwito'ñoom na 'naaⁿ na cwit'mooⁿ ndaa^a nc'iaa.

12 Luaa' s'aa Cristo, jo' na ya tei'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ na nl'ana ts'iaaⁿ na macaⁿna' cha na nncjaawijndyeendye nn'aⁿ na nnc'om cantyja 'naaⁿaⁿ,

13 hasta xjeⁿ na nncue'ntyjo na cha'tsondy^o tjoom' nnc'o^oya na cwila'yu'ya n'o^oya ñ'eⁿñê ndo' na canda^a'ya na cwita'jnaaⁿa nquii Jnda

Ty'oots'om. Ndo' na ljo' nlaxmaa^{nya} nn'aⁿ na jnda tquiee n'om na candaa' nntseijomna' jaa cantyja 'naaⁿl Cristo.

¹⁴ Quia jo' taxocatseijomnda'na' jaa cha'na yocanch'u na tiyo yo cwila'chuii' chiuu waa na m'aaⁿl n'om. Meiⁿ taxonquiandyo na nleichuuna' jaa cantyja 'naaⁿl ñ'oom xco na cwe' cantu na cwiñe'quia nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om na joo ñ'oom'ñeeⁿ cwi'oochoondyena' nn'aⁿ nato na tixcwe.

¹⁵ Quia jo' nc'e na wi' n'oo^{nya} nn'aⁿ, calanaa^{nya} ñ'oom na mayuu', matsona' na catsanajndaaya cantyja 'naaⁿ cha'tso nnom chiuu waa na m'aa^{nya} nc'e na matseitjoom'na' jaa ñ'eⁿ Cristo na cwiluiiñe xqueⁿ tmaaⁿ jaa na laxmaa^{nya} seiiⁿeⁿ.

¹⁶ Ndo' cantyja 'naaⁿl Cristo, jaa na cwiluiindyo seiiⁿeⁿ, matseijomna' cha'na tjacañjoom'ñe seii' ts'aⁿ, ndo' juu jo' quia ya t'uii'na' ñequio cwii cwii nnom na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ, quia jo' tjoom' m'aa^{na}na', ndo' nc'e jo' ya wjanajndeii juuna'. Ndo' jaa na cwiluiindyo seiiⁿeⁿ, nntsawijndaaya na wi' n'oo^{nya} nn'aⁿ.

Cwiluiindyoxcoo na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Cristo

¹⁷ Jo' chii nc'e nquii Ta Jesús matsa'ntjoom jaa, luaa ñ'oom na matsjoo ndaa'yo'. Tsacwi'ntyje'yo' na matseijomna' 'o cha'na nn'aⁿ na tyootioondye l'o Ty'oots'om. Ee joona m'a^{na}na ñomtiuu 'naa^{na} na cwe' ts'iaaⁿlndyo joona'.

¹⁸ Ee juu na cwila'no^{na} matseijomna' cha'cwijom na jaañe. Ee juu na wando' Ty'oots'om ticuaana' ñ'eⁿndyena ee ticala'no^{na} cantyja 'naaⁿaⁿ nc'e na quie' n'omna.

¹⁹ Jnda s'aana' na tajnaa^{tona} natia na cwil'ana, cwiñequiandyena nnom ljo' na queeⁿ ts'om seiina cha ñequio na neii^{na} nnda^a nl'añ'eⁿna cha'tso nnom ljo' na ticaty'iomyana'.

²⁰ Saa 'o nchii luaa' waa ñ'oom na tyot'mooⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿl Cristo ndaa'yo',

²¹ xeⁿ na mayuu' jndye'ya'yo' ñ'oom'm ndo' jla'no^{yo}' na ñ'oom na mayu'cheⁿ juuna',

²² quia jo' cantyja 'naaⁿl chiuu waa na ñet'om'jndyee'yo', catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿl natia na ñeseiqueeⁿ ts'om seii'yo' ee juu jo' tseixma^{na}na' cwii na jnda tei'ndaa'ñ'eⁿ na joo natia'ñeeⁿ cwinquio'nn'a^{na}na' ts'aⁿ.

²³ Maca^{na}na' na cala'xco'yo' cantyja 'naaⁿl espíritu 'na^{yo}' ñequio na m'aaⁿl n'om'yo',

²⁴ ndo' na c'omxcondyo' cha'cwijom ts'aⁿ na macwee liaa xco na juu jo' cwiluiiñena' cantyja na l'ue ts'om Ty'oots'om na cwiwitquioo' jo' quia na mach'ee ts'aⁿ na maty'iomyana' ndo' lju' wjaam'aaⁿ.

²⁵ Jo' chii tacalanei^{yo}' cantu, cwii ndo' cwiindyoy' catseineiⁿ ñ'oom na mayuu' ñ'eⁿ nc'iaa' ee cha'tsondyo cwiluiindyoy' cwii cwii nnom ljo' na tjacañjoom'ñe seii' Cristo.

²⁶ Quia matsei'w'ii' x'ia', tintseitjoondyu'ti' nnoom na jndaa'jom nntseica-maaⁿndyu' na tincja'cwaa^{nya}'jom.

²⁷ Tiñenquia'yo' meiⁿcwii nnom na tsaⁿjndii nnda^a nnts'aaⁿ xjeⁿ 'o.

²⁸ Ñeeⁿ 'o na ñex'uee, je' tanch'ueeti, je' cats'aayaaⁿ ts'iaaⁿ na yati cha nncuaa ljo' na nnda^a nnteijneiⁿ nt'omcheⁿ na matseitjoona' joona.

²⁹ Meiⁿcwii ñ'oomntjeiⁿ talanei^{yo}' macanda calanei^{yo}' ñ'oom naya na nnteijndeina' ts'aⁿ na nncjaawijndeii^{tyee}, ndo' nn'aⁿ na ndye ñ'oom'ñeeⁿ nntio'naaⁿñena' joona.

³⁰ Ndo' til'a'yo' cwii nnom na nntseichjoo'na' ts'om Espíritu Santo na cwiluiiñe Ty'oots'om, nquii na ñequio juu ty'ioom sayo 'o, cha jndaa' ñeeⁿ 'o xuee quia na nului'n'maaⁿndyeñ'eⁿ nn'aⁿ.

³¹ Ca'ndye'yo' cha'tso nnom na cwil'a na matsei'ndaa'na' n'om'yo', cha'na nntseiw'ii ts'a'n x'iaa'n'a'n, nntseiloo'ñe ts'a'n ñ'e'n x'iaa'n'a'n, c'uaa c'uaati ñ'om na matseijmei'ñê nnom x'iaa'n'a'n, maju' ts'a'n ñ'oom wi' nacjoo' x'iaa'n'a'n, ñequio chatso nnom ljo' na tis'a.

³² Cal'a'yo' na ya nn'a'ndyo' ñ'e'n nc'iaa'yo', c'oom na wi' n'om'yo' jooa, cala't'ma'n n'om'yo' nc'iaa'yo' cha'xje'n mati matseit'ma'n ts'om Ty'oöts'om 'o nc'e Cristo.

5

Luaa maca'na' na c'om ntseinda Ty'oöts'om

¹ Nc'e na cwiluiindyoy' ntseinda Ty'oöts'om na m'aa'n na jee'n candya' ts'oom 'o, jo' na maca'n'a na calui'ndyo' cha'xje'n nque'n.

² C'om'yo' na jnda nquiuy'yo' meinquia nn'a'n cha'xje'n Cristo ty'oom na candya' ts'oom jaa, ndo' tquiaañê na tuee'n'e'n cwentaaya. Ndo' na ljo' s'aa'n s'aana' ntyjii Ty'oöts'om ñ'e'nñê cha'cwijom catsma'n na cwila'cuee' nn'a'n judíos cha nntseit'ma'n ts'oom jooa jnaa'na. Manc'e jo' chii tío na jee'n tjawee' ntyjii Ty'oöts'om ñ'e'nñê cha'cwijom cwii jndye cachi.

³ Saa quii'ntaa'n 'o na cwiluiindyoy' nn'a'n cwentaa' Ty'oöts'om ticatsona' mei'n cwe' na nlanei'nyoy' ñ'oom cantyja 'naa'n na cwe' nnc'oomya ts'a'n ñ'e'n x'iaa' ndo' cha'tso nnom ñ'oomtia, oo aa quee'n ts'om ts'a'n na ñe'cwityañê.

⁴ Ticaty'iomna' na nlanei'nyoy' meinquia nnom ñ'oom ntjei'n oo ñ'oom wi', oo ñ'omjnaa'n na cwila'nei'n nn'a'n. Nchii jo' na nl'a'yo'. 'O cjaañjoom' n'om'yo' cwii cwii nnom na cantyja 'naa'n joo jo' ñe'quia'yo' na quianl'uaa' Ty'oöts'om.

⁵ Ee manquiuy'yo' na juu ts'a'n na cwe' nnc'oomya ñequio x'iaa' oo na nntseiquee'n ts'om na ñe'cwityañe, jo' jo' matseijomna' cha'na quia na matseit'maa'nñe ts'a'n cwii na cwe' nn'a'n nl'a, ndo' na ljo' nntseicu'na' na nnc-jaaquiee' tsa'nñee'n cantyja na matsa'ntjom Cristo ñ'e'n Ty'oöts'om.

⁶ Mei'cwii ts'a'n tinguio'nn'a'nyoy' na nndu'yo' ñ'oom ntjei'n nnom, ee macwe' jnaa'n jo' juu na t'ma'n nntseiw'ii Ty'oöts'om nnt'uiina' nn'a'n na tilañ'oom'ndyena chiuu na matseicañee'n jooa.

⁷ 'O til'a'yo' cha'xje'n na cwil'ana.

⁸ Ee 'o jnda ñet'om'yo' cantyja 'naa'n na jaa'nñe saa je' na jnda seitjoom'na' 'o ñequio Ta Jesucristo, c'om'yo' cantyja 'naa'n naxueeñe,

⁹ ee juu naxueeñe quia na matseixueeñena' naquii' ts'om ts'a'n, mach'ena' na yats'a'nñê, xcwe mach'ee'n ndo' mayom'm ñ'oom na nntseinei'n.

¹⁰ Cala'jnda'yo' na nntsawi'na'nyoy' na nl'a'yo' cha'tso yuu na macjaawee' ntyjii Ta Jesús ñ'e'ndyo'.

¹¹ Ticala'jomndyo' ñequio ljo' na tjaa yuu l'ue na cwil'a nn'a'n na m'a'n cantyja 'naa'n na jaa'nñe. 'O cala'canoo'nyoy' na tixcwe ljo' cwil'ana.

¹² Ee mach'ena' na jnaa'n ts'a'n na nntseinei'n ljo' na cwe' nty'iu cwil'a na'nñee'n,

¹³ saa quia na jnda seicanoo'n naxueeñe cha'tso ljo' na cwe' nty'iu cwiluii, quia jo' cwiwitquioo'ya. Ee juu naxuee matseicanoo'na' cha'tsoñ'e'n ljo' na wanty'iuu' niom.

¹⁴ Cantyja 'naa'n luaa', luaa matsona':

Calcwi' 'u na watsu',
quicantya' na wa' qui'ntaa'n l'oo
cha na ñequiaa Cristo na xuee nnc'oom'.

¹⁵ Cantyja 'naa'n nmei'n cal'andyoy' cwenta cantyja chiuu waa na tsam'a'nyoy'. Tinc'om'yo' na cwe' tijndo'to n'om'yo', 'o c'om'yo' na jndo'ya n'om'yo'.

16 Jo' chii queⁿndyo' na nl'a'yo' yuu na maty'iomyana'. Meiⁿ tila'catsuu'yo' xuee 'naⁿ'yo' na cwe' chutindyo, ee cwii cwii xuee jaawiwi'ti.

17 Til'a'yo' cwii nnom na cwe' nl'a'to'yo', cala'nq̄ⁿ'ya'yo' ljo' l'ue ts'om Ta Ty'oōts'om na nl'a'yo'.

18 Tinc'om'yo' na candye'yo', ee na luaa' nl'a'yo' wjaachuna' 'o na nntsu- undyo', 'o c'om'yo' na too'ndyo' ñ^en Espíritu Santo.

19 Calana'yo' ñ'oom na cho salmos na nndye'yo' ñ^en nc'iaa'yo' ndo' cata'yo' cha'tso nnom na ya nnta ts'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndyo' Ta Ty'oōts'om ñequio na xcwee'ya n'om'yo'.

20 Ñequii'cheⁿ quia'yo' na quianl'uaa' Tsotyaya Ty'oōts'om cantyja cha'tsoti na matio'ñaaⁿñê 'o ñequio xuee' Taya Jesucristo.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na t'unco.

21 Catue'ndyo' cje'yo' ndaa nc'iaa'yo' na cwila'yu' nc'e na t'mañe Ty'oōts'om nqui'yo'.

22 'O yolcu na m'aⁿ s'aa'yo' cal'a'yo' ljo' na l'ue n'omna cha'cwijom cwindye'ntjom'yo' nnom nqui Ta Jesucristo.

23 Ee tsaⁿ's'a cwiluiñê xqueⁿ scoom'm, cha'xjeⁿ Cristo cwiluiñê xqueⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿ'aⁿ ndo' na macwji'n'maaⁿñê tmaaⁿ'ñeeⁿ, ee cwiluiñena' seiiⁿ'eⁿ,

24 ndo' cha'xjeⁿ t'maaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' maju'ñecje nnom Cristo, maluaa' macaⁿ'na' na joo yolcu na jnda t'unco catuee'ndyecjena ndaa s'aana.

25 Naⁿnom na m'aⁿ lcuu c'omna na jnda nquiuna joo cha'xjeⁿ Cristo ty'oom na candya' ts'oom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿ'aⁿ ndo' na tquiaañê na tueeⁿ'eⁿ cwentaana.

26 Luaa' s'aaⁿ cha na nntseixmaⁿ tmaaⁿ'ñeeⁿ cwentaa' Ty'oōts'om ndo' tqueⁿ ljoom'm juuna' quia na teits'oomndyena ndo' ñequio na tyondyena ñ'oom'm,

27 cha ñequiaa cheⁿnqueⁿ tmaaⁿ'ñeeⁿ nnom na neiⁿncoo' caxuee tseixmaⁿ'na', na tjaa yuu na cwajndii cantyja 'naaⁿ'na' meiⁿ tjaa'naⁿ na cantseii'na' meiⁿ tjaa cwiicheⁿ na nljei' na ticuaaya cantyja 'naaⁿ'na', na ñequii'cheⁿ tseixmaⁿ'na' cwentaa' Ty'oōts'om ndo' candañêⁿ matseixmaⁿ'na' cwentaaⁿ'aⁿ.

28 Maluaa' waa na matsona' na c'oom tsaⁿ's'a na wi' ts'oom scoom'm cha'xjeⁿ jnda ntyjeeⁿ seiiⁿ'eⁿ. Ee ts'aⁿ na wi' ts'om scuu' ma'mq̄ⁿ na jnda ntyjiiñê cheⁿnquii.

29 Ee tjaa 'ñeeⁿ quich'ee na jndoo'ñê cheⁿnquii. Macwaaⁿ'aⁿ nantquie cha nnc'oom na yaaⁿ'aⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ Cristo mach'eeⁿ cwenta jaa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿ'aⁿ, maluaa' matseijomna' na cateix'ee ts'aⁿ scoom'm.

30 Ee jaa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿ'aⁿ, cwiluiindyō seii' Cristo na cha'waañê. Ndo' cwii cwiindyō matseijomna' cwii cwii nnom na matseicañjoom'na' jom.

31 “Jo' chii tsaⁿ's'a n'ñeeⁿ tsotyeeⁿ tsoñeeⁿ cha na nntseitjoom'na' jom ñ^en scoom'm ndo' wendyena nla'xmaⁿ'na ñecwii ts'aⁿ.”

32 Jeeⁿ t'maⁿ matseixmaⁿ ñ'oomwaa' na jeeⁿ wanty'iuu' waana'. Saa ja matseijoom'ndyo ñ'oommeiⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿ'aⁿ.

33 Saa ñ'oom na macanda, cwii ndo' cwiindyō 'o c'oom na jnda ntyjii scuu' cha'xjeⁿ na jnda ntyjiiñê cheⁿnquii ndo' mati 'o naⁿlcu cala'l'uee'ndyo' s'aa'yo'.

6

Luaa maca'na' na c'om nda nn'a' na cwila'yu'

¹ 'O yonch'u, nc'e na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo, laxma'nyo' na c'om'yo' na ndyaandyo' jo ndaa nn'a' na nda o' ee maty'iomyana' na nl'a'yo' naljo'.

² Ee ljeii najndyee na matsa'ntjomna' chuuna' ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aa'. Matsona': "Catseit'maa'ndyu' tsotye' ñ'e' tso'ndyo'

³ cha na nnc'oom' na nei' ndo' tco xueechu' nnom tsjoomnancuewaa."

⁴ Ndo' 'o je', na m'a' nda'yo' til'a'yo' cwii nnom na nla'lioo'ndyena, 'o cala'quie'yo' joona ñequio ñ'oom na matseijndo'na' n'omna chiuu nnc'omna ndo' cat'mo'nyo' ndaana na candya' ts'om Ta Jesucristo joona.

Ñ'oom cantyja 'naa' nn'a' na teil'uandye na cwindye'ntjomtye'

⁵ 'O nn'a' na teijndandyo', c'om'yo' na ndyaandyo' ndaa patrom 'na'nyo', catue'ndyo'cje'yo' ndaana ndo' ñequio na nquia'yo' cala't'maa'ndyo' joona ñequio na xcwee' n'om'yo' cha'xje' nquiu'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom nquii Cristo.

⁶ Nchii cwe' quia na jndoo'na jo' na cwique'ndyo' ts'iaa' na cwil'a'yo'. 'O cal'a'yo' na ljo' ee na manquiu'yo' na nnom nquii Cristo m'a'ntye'nyo' moso, ndo' ñequio na xcwee' n'om'yo' cwil'a'yo' yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om.

⁷ Ts'iaa' na nl'a'yo', cal'a'yo' juuna' ñequio na tinc'uaa' n'om'yo', cha'xje' nnom nquii Ta Jesucristo na cwindye'ntjom'yo', nchii cwe' ndaa nn'a'.

⁸ Ee manquiu'yo' na cwii cwii ts'a', aa m'aa'ntyee' moso oo aa m'aa' xje' 'naa' nque', saa Ta Jesús ññequiaa' na nnc'o'ñom cantyjati na ya na ñes'aa.

⁹ Ndo' 'o je' patrom, majo'ti cal'a'yo' ñequio nn'a' na m'a'ntye' moso 'na'nyo' mei' nchii na ndu'yo' cwii ñ'oom na ntseicaty'uena' joona. Ee cjañjoom' n'om'yo' na 'o ñ'e'ndye joona cañoom'luee m'aa' Ta Jesús na matsa'ntjoom jaa. Ndo' jo nnom jom ñecwii xje' cwila'xmaa'ya.

L'o ts'iaa'meii' cwil'uee'ndyo'

¹⁰ 'O nn'a'ya, Ta Jesús tjacantyja najndei na matseixmaa'. Cantyja 'naa' jo' c'oom' jndei' n'om'yo' nc'e matseitjoom'na' 'o ñ'e'ñê.

¹¹ Cwil'uee'ndyo' cha'tso nnom l'o ts'iaa' ndia' na jnda tquiaa Ty'oots'om ndaa'yo', cha na ndaa nna'ndyo' nacjoo' cha'tso nnom na manquiu'nn'a' tsa'jndii 'o.

¹² Ee nchii cwe' ñequio nn'a' na la'xma' seii ñequio ndei' cwil'aaya tia'. Jaa m'aa'ya nacjoo najnda na wi'ndye na titquioo' na m'a' jo ndo' ljo'luee, joo na waa najnda na cwique' xje', na cwitsa'ntjom, ndo' nt'omche' na cwitsa'ntjom tsjoomnancue jaa'waañe.

¹³ Jo' chii cwil'uee'ndyo' cha'tsoñ'e' l'o ts'iaa' cwentaa ndia' na mañequiaa Ty'oots'om cha quia na nncue'ntyjo xuee na wi' nntjom'yo' ndaa nna'ndyo' ndo' na jnda jnda jna'ndyo' tia', ndicwa' mei'ntyje'tye'nyo'.

¹⁴ Cwintyje'tye'nyo' cwentaa'a' na cwil'uee'ndyo' ñ'oom'm cha'xje' son-daro matseityee' xcwee'e' ñequio tja', cal'a'yo' na maty'iomyana' ee juuna' nncwañoom'na' 'o cha'xje' coto' xjo wañoom'na' sondaro.

¹⁵ Cha'xje' m'aa'nc'eeñe sondaro na mañjoom l'oom'm na wja' tia', mati 'o ñequii'che' c'om'c'eendyo' na nntsanguia'yo' ñ'oom na ya na mañequiaana' na cwiljoya ntyjii Ty'oots'om ñ'e' nn'a'.

¹⁶ Tsa'jndii majoom'm ndo' nacjo'yo' na too' chom. Cha'xje' tja' tmei' mawañoom'na' sondaro na tinc'oom ndo' jom, maluaa' cwil'uee'ndyo' juu na cwilayu'ya n'om'yo' cha nlandu'yo' ndo' na maju' tsa'jndii nacjo'yo'.

¹⁷ Juu na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om nn'a' cwil'uee'ndyo' juuna' na nncwañoom'na' 'o cha'xje' tja'xque' xjo' mawañoom'na' xque' sondaro ndo'

mati cwil'uee'ndyo' ñ'oom'm cha'xjeⁿ xjo espada na mañequiaa Espíritu Santo ndaa'yo'.

¹⁸ Tintsacwintyje'yo' na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na mañequiaa Espíritu Santo naquii' n'om'yo', ñequii'cheⁿ cala'ty'oondyo' ndo' cataⁿyo' nnoom, tincwintqueⁿyo', ñequii'cheⁿ na c'om'c'eendyo' na calaneiⁿyo' nnoom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaaⁿaⁿ.

¹⁹ Mati calaneiⁿyo' nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿya na cateijneiⁿ ja ñ'oom na nntseinaⁿya nnda^a nn'aⁿ meiⁿ tintseicaty'uena' ja na nñequiaya na caliu nn'aⁿ chiuu waa ñ'oom na jeeⁿ wanty'iuu' waa na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ.

²⁰ Jnda ty'ioom ts'iaaⁿ ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ, ndo' cwe' jnaaⁿ jo' na m'aaⁿya w'aancjo, calaneiⁿyo' nnoom na c'o^ot'maaⁿndyo' ts'o^oya na nntseinaⁿya juuna' ndaa^a nn'aⁿ cha'xjeⁿ matsona' na cats'aa.

Ñ'oom na jaantycwii na matseiljeii Pablo cartawaañe

²¹ Ti'nn'aⁿya Tíquico, tsaⁿ na jeeⁿ jnda ntyjiiya, jom jeeⁿ xcwee' ts'oom ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús, jom ntseicañeeⁿ 'o chiuu waa na m'aaⁿya cha caliu'yo' ljo' mats'aaya.

²² Cwe' jo' na majñooⁿya jom na m'aⁿyo' na catseicañeeⁿ 'o chiuu waa na m'aaⁿya ñjaaⁿ cha na nñequiaana' na t'maⁿ n'om'yo'.

²³ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', nquii Ty'o^ots'om na cwiluiñê Tsotyaaya ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, quiana na nda'yo' na meiⁿcwii ñomtiu tic'om'yo' jo ndaana ndo' na cato'ñoom'yo' na m'aⁿna na wi' n'omna 'o ee cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿndyena,

²⁴ juu naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, quiaaⁿ juuna' ndaa^a cha'tsondye nn'aⁿ na ticala'chuii' na m'aⁿ na jnda nquiu Taya Jesucristo.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Filipos

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Filipos

¹ Maja Pablo ñequio Timoteo cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Jesucristo, cwilaljeiiyâ cartawaañe, cwilacwanooⁿyâ juuna' na m'aⁿ 'o na cwila'yu'yo' tsjoom Filipos na cwila'jomndyo' ñ'eⁿ Cristo Jesús, ñequiondyo' 'o na cwijndo'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooots'om ñequio 'o na cwindye'ntjom'yo' ndaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ.

² Nquii Tsotyaaⁿya Ty'ooots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na candaaⁿya nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio juu na tjaa ñomtiuu c'oom ts'aⁿ jo ndaana.

Macaⁿ Pablo cwentaa nn'aⁿ na cwila'yu'

³ Cwii cwii ndii' na macjaañjoom' ts'ooⁿya 'o, nnom Ty'ooots'omya, mañequiaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'na'yo'.

⁴ Quia na matseinaⁿya nnoom, ñequio na neiⁿya macaⁿa na cateijneiⁿ 'o na cha'tsondyo'.

⁵ Ee cantyjati xuee najndyee hasta xjeⁿ je'cheⁿ, ñecwii cwila'jomndyô naquii' ts'iaaⁿ na cwiñequiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ooots'om.

⁶ Ee ntyjiiyaya na juu ts'iaaⁿ nayawaañe na to' Ty'ooots'om naquii' n'om'yo', ñe'cwii tco nnts'aaⁿ na nncjaacandaaⁿñ'eⁿna' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo.

⁷ Maxjeⁿ maty'iomyana' na luaa' m'aaⁿ ts'ooⁿya cantyja 'naaⁿ cha'tsondyo' ee na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o na cwila'jomndyo' ñ'eⁿndyô naya na matseixmaⁿ Ty'ooots'om, meiiⁿ na m'aaⁿya w'aancjo oo meiiⁿ na meiⁿntyjaa'a jo ndaaⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ na mawañⁿa ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ oo na mañequiaya ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ cantyja na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

⁸ Ee mantyjiiindaⁿñe Ty'ooots'om na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o nc'e juu na m'aaⁿ Jesucristo na jeeⁿ candya' ts'oom 'o cha'xjeⁿ na jeeⁿ wi' ts'om yuscu jnaaⁿ na 'ndaañe.

⁹ Macaⁿa nnom Ty'ooots'om na nnc'om'ti'yo' na jnda nquiu'yo' nc'iaa'yo', ñequio na jndo'ti n'om'yo' ndo' na nla'noⁿ'ti'yo' cha'tso,

¹⁰ cha ndaaⁿ nntjei'yo' cwenta cwaaⁿ cwii nnom na xcweti tseixmaⁿna'. Ee na ljo' ndaaⁿ nnc'om lju'ndyo' na cwitsam'aⁿ'ti'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, meiⁿ ticalaxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwila'tjoondye jo nnom Cristo xuee quia na nncwjee'nnaaⁿaⁿ,

¹¹ ndo' na luaa', nleil'uee'ñe Jesucristo joo na jnda jla'jomndyo' ñ'eⁿñe na nntseijomna' jona' cha'cwijom cwii ntjom na cwiwe' na cantyja 'naaⁿ jona' nntseit'maaⁿñena' Ty'ooots'om.

Yocheⁿ na wa'ndo'a nndi'tjoⁿya nnom Cristo

¹² 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue ts'ooⁿ na cala'noⁿ'yo' na joo nawi'meiiⁿ na matjoⁿya, mayuu'cheⁿ cwiteijndeina' na 'oonndye nn'aⁿ ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñe Ty'ooots'om nn'aⁿ.

¹³ Ee cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ wats'iaaⁿ ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ, manquiuyana na m'aaⁿya w'aancjo nc'e na majontyjoya cantyja 'naaⁿ Cristo.

¹⁴ Ndo' majndyeti nn'aⁿ na cwila'yu' na cwinty'iaana na m'aaⁿya praso, cwin'omt'maaⁿndyena n'omna na ti'maaⁿ n'omna cwilaneiⁿna ñ'oom' Ty'ooots'om ñequio na cwicantyyaa' n'omna Ta Jesús.

15 Ñ'oom na mayuu' na cwantindye jooa cwilaneiⁿna ñ'oom'ñeeⁿ na taa' n'omna ja ndo' ñequio na ñe'cwinom'na ja, saa nt'omcheⁿ ñequio na xcwee' n'om cwil'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

16 Saa nt'omndyena cwiñequiana ñ'oom'ñeeⁿ na ñequii'cheⁿ m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ nquieena, tixcwee' n'omna ee cwila'tiuuna na cwil'ana na ljo', cha nchjeetina' ja na m'aaⁿya praso,

17 saa nt'omndyena cwiñequiana ñ'oom'm ee na jnda nquiuna ja. Ee cwila'noⁿyana na ty'iom Ty'oots'om tis'aaⁿ ja na nncwintyjaa'a jo ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ tsjoomwaañe. S'aaⁿ na ljo' ee l'ue ts'oom na nncwji'yuu'ndyo ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaana.

18 Saa meiiⁿ na luaa' waa tjaa na coch'een^a ja, ee meiiⁿ na xcwee' n'omna oo na aa tixcwee' n'omna na cwiñequiana ñ'oom cantyja 'naaⁿl Cristo, m'aaⁿya na neiⁿya na ljo'.

Ndo' nnc'o^ontyaya na neiⁿya,

19 ee ntyjiiya na cha'tso nmeiiⁿ nntseijndaa'ñena' na ndyaandyo w'aancjo nc'e na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿya ndo' na mateijndei nquii Espíritu na cwiluiñe Jesucristo ja.

20 Ee ntyjaa'ya cwii ts'o^o na tixonquiaa Ty'oots'om na nnts'aa cwii na cantyja 'naaⁿl jo' nlui'jnaaⁿndyo, xeⁿ nchii ñequio na t'maⁿya ts'o^o nnda nntseinaⁿ ndaa cha'tsondye nn'aⁿ ndo' na maje' ndo' 'iocha luaa' nleitquioo' cantyja 'naⁿya na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiñe Cristo, meiiⁿ na nncwando'tya oo meiiⁿ na nntseicuee'tona' ja.

21 Ee cantyja 'naⁿya, meiiⁿ xeⁿ nncwando'a, maxjeⁿ nnom Cristo nndi'ntjoⁿya, ndo' xeⁿ nla'cuae'na ja, majo' t'maⁿti naya 'naⁿya.

22 Saa xeⁿ na aa nncwando'tya nnda nnts'aaty^a ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ta Jesús, jo' chii ticaljeii cwaaⁿ cwii na we joo nmeiiⁿ na nncwji'ndyo.

23 Ee quii'ntaaⁿ we nmeiiⁿ, jeeⁿ jndei'na' cwaaⁿ cwii na nncwji'ndyo nayati, ee xeⁿ nnc'io nncjo na m'aaⁿ Cristo, na juu jo' jndati tseixmaⁿ'na' cantyja 'naⁿya,

24 saa cantyja 'naaⁿl cwiicheⁿ luaa' macaⁿ'na' na nncwando'tya cha cateijn-deiina' 'o.

25 Ndo' na mantyjiiyaya na ljo', matsei'noⁿ'a na nnc'o^onty^a cantyja 'naⁿ'yo' cha nnteijndeiina' 'o na nntsatsati'yo' cantyja 'naaⁿl Cristo ndo' na t'maⁿti nñequiaana' na neiⁿ'yo' na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ jom.

26 Jo' chii na nnc'o^onnda'a quii'ntaaⁿ'yo' cha juu na neiⁿ'yo' na cwilui-indyo' cwenta' Jesucristo, nleit'maⁿtina'.

27 Luaa queⁿ'yo' cwenta: juu cantyja na cwitsam'aⁿ'yo', cjoo' n'om'yo' na matseijomna' juuna' ñequio ñ'oom naya cantyja 'naaⁿl Cristo, quia jo' meiiⁿ na nncjo nnty'ia 'o oo meiiⁿ na aa ti'cjo, nnda nndiia ñ'oom na cwiljo'ndyo'tyeⁿ'yo' na ñe'cwii n'om'yo' na cwila'jnda'yo' na cha'tsondyo' cantyja 'naaⁿl ñ'oom na cwila'yuu'a na la'xmaaⁿya nc'e juu ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ,

28 na meiiⁿcwii tintseicaty'uena' 'o ljo' na nl'a nn'aⁿ na jndona 'o. Na nl'a'yo' na ljo', nntseixmaⁿ'na' cwii 'naaⁿ ndaa jooa na nntsuundyena, saa cantyja 'naⁿ'yo' tseixmaⁿ'na' cwii 'naaⁿ na nñequiaa Ty'oots'om na nlui'n'maaⁿndyo'.

29 Ee nchii ñequii'cheⁿ cwicanda'yo' na cwila'yuu'yo' ñ'eⁿ Cristo, saa mati na lco'wi'na' 'o cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

30 'O ndo' mati ja mañe'cwii waa na cwila'jnda'ya. 'O jnda nty'ia'nda'yo' chiuu waa na seijndoya ndo' je' macwindye'yo' na ndicwaⁿ matseijndo.

2

T'maⁿ tjuñecje Cristo mati t'maⁿ matseit'maaⁿñe Ty'oots'om jom

¹ Jo' chii xeⁿ mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na la'xmaⁿ'yo' cwentaa' Cristo, xeⁿ mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, xeⁿ m'aaⁿ Espíritu quii' n'om'yo', ndo' xeⁿ m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' nt'omcheⁿ,

² quia jo' quia'yo' na canda^a'ya na neiⁿya na cha'tsondyo' c'om'yo' na ñe'cwii ñ'oom 'o, na ñe'cwii c'om'yo' na jnda nquiu'yo' ntyjee'yo', na ñe'cwii na m'aaⁿ n'om'yo' ndo' ñe'cwii ts'iaaⁿ cwil'a'yo'.

³ Meiⁿcwii til'a'yo' na watoⁿ m'aⁿ'yo' meiⁿ nchii na cwilas'andyo' cwilal-cundyo'. Ñequii'cheⁿ cal'a'yo' na cwitue'ndyo'cje'yo'. Cwii cwiindyo' cwji' cwenta na t'maⁿti cwiluiiñe x'iaa' nchiiti nquii.

⁴ Meiⁿcwiindyo' 'o tinc'oom' ts'om na ñe'tomti chiuu waa na wjaawinom nquii. Mati c'oom' n'om'yo' chiuu nnteijndeina' nc'iaa'yo'.

⁵ Cwii cwiindyo' ñe'cwii c'oom' n'om'yo' cha'xjeⁿ tyom'aaⁿ ts'om Cristo Jesús,

⁶ ee jom:

Meiⁿ na ñe'cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, saa ticatseijneiⁿ na ñecwii xjeⁿ cwiluiiñê ñ'eⁿñe Jom.

⁷ Tjei'ndyo^oñe cheⁿnqueⁿ cantyja na matseixmaaⁿ, ndo' t'oom cha'na cwii moso, tuiiñê cha'xjeⁿ jaa nn'aⁿ.

⁸ Ndo' na t'oomñê cha'na jaa nmeiⁿ,

tjucjeñe cheⁿnqueⁿ,

ndo' na seicanda^a'ñê, jo' na tueeⁿeⁿ,

cwii na seijnaaⁿ'na' na tueeⁿeⁿ cjoo' ts'oom'naaⁿ.

⁹ Ndo' nc'e na ljo', jo' chii t'maⁿ matseit'maaⁿñe Ty'oots'om jom.

Ndo' mati tqueⁿ na jndati tseixmaⁿ xueⁿeⁿ, nchiiti xuee' meiⁿquia ts'aⁿ,

¹⁰ cha cantyja 'naaⁿ xuee' Jesús

cha'tso joo na m'aⁿ cañoom'luee cata'na cantyena,

ndo' mati joo na m'aⁿ tsjoomnancue ñequio cha'tso joo na m'aⁿ tsjoom l'oo,

¹¹ ndo' cha'tsondyena catjei'yuu'ndyena na cwiluiiñe Jesucristo na catsa'ntjoom

na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' Tsotya^aya Ty'oots'om.

Laxmaaⁿya cha'cwijom chom na cwiwixuee ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue

¹² Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, quia ñet'ooⁿya ñ'eⁿndyo', jla'canda^a'ndyo' chiuu ñetsjo^oya ndaaⁿ'yo', majndeiticheⁿ je' na tic'ooⁿndyo' ñ'eⁿndyo' cala'candaⁿ'yo'. Cantyja na cwitsam'aⁿ'yo' ñequio na xcwee' n'om'yo' cat'moⁿ'yo' na cwiluiindyo' nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om,

¹³ ee manquiiyeeⁿ mach'eeⁿ na l'ue n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na ya ndo' mateijneiⁿ 'o na nla'candaⁿ'yo' yuu na l'ue ts'oom.

¹⁴ Cha'tso na cwil'a'yo', tila'ncjoo'ndyo' meiⁿ ticalañ'eeⁿ ndyue'yo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu'

¹⁵ cha tjaa 'ñeeⁿ juu nljeii na nntso waa na cwila'tjo^ondyo'. Calaxmaⁿ'yo' ntseinda Ty'oots'om na lju' m'aⁿ'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ natia laxmaⁿ na quie' n'om. Jo ndaaⁿ naⁿñeeⁿ calaxmaⁿ'yo' cha'cwijom cancjuu na cwiwixuee jo nnom tsjomnancuee na jaaⁿñe,

¹⁶ yocheⁿ na cwitsañ'om'yo' ñ'oom naya jo ndaaⁿ nn'aⁿ na mañequiaana' na cwita'ndo' añmaaⁿna. Ndo' na ljo' quia na nncwjee'nnda' Cristo, nnda^a nnc'ooⁿ na neiⁿya cantyja 'na'yo', na matseinooⁿyaana' na ticwe' ts'iaaⁿ'ndyo' ñes'aaya ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

17 Ndo' meiiⁿ xeⁿ na aa nntseicuee'na' ja cha'cwijom quioo' na cwila'cuee' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om cha na nntseicandaa'ñena' na cwiñequia'yo' nnoom nc'e na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê maxjeⁿ m'aaⁿya na neiⁿya ndo' matseineiiⁿndyo ñequio cha'tsondyo'.

18 Mati c'om'yo' na neiⁿyo' ndo' calajomndyo' ñ'eⁿndyo na m'aaⁿya na neiⁿya.

Cantyja 'naaⁿ Timoteo ñequio Epafrodito

19 Macantyjaa' ts'o^onya jo nnom Ta Jesús na tyuaa' njñ^onya Timoteo na m'aⁿyo' cha quia na nndyolcweeⁿeⁿ nndiia chiuu waa na m'aⁿyo'.

20 Ee ñenqueⁿ m'aaⁿ ts'oom cantyja 'na'yo' cha'xjeⁿ ja luaa na jaawa jaacue na m'aaⁿ ts'o^o chiuu ya nnteijndeina' 'o,

21 ee cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ macanda m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ na cwila'jndaa'ndye nquieena nchii chiuu waa na l'ue ts'om Jesucristo.

22 Saa 'o nquiu'ya'yo' chiuu wjaam'aaⁿ Timoteo ndo' chiuu waa na tyondi'ntjoom n'eⁿndyo, teijneiⁿ ja cha'cwijom mach'ee jnda ts'aⁿ ñequio tsotye.

23 Jo' chii tyuaa'ti na nljeiya chiuu nntseijndaa'ñena' ñ'oom na maleiñ'oom ja, quia jo' njñ^oya jom na m'aⁿyo',

24 saa mati quit'maⁿ ts'o^o Nquii na matsa'ntjom ja na tyuaa' nncjo candoo'a 'o.

25 Saa maquaⁿ cwenta na macaⁿna' na catseicwanoⁿlcwa'a ti'nn'aaⁿya Epafrodito, jom na matseijomñê ts'iaaⁿ na mats'aa ndo' tseimaaⁿ sondaro cwentaa' Ta Jesús, jom na jñom'yo' na m'aaⁿya na cwiteijndei'yo' ja 'naⁿ na macaⁿna' ja.

26 Jeeⁿ l'ue ts'oom na nnty'iaa'nnaaⁿaⁿ cha'tsondyo' 'o ee matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na jnda jndye'yo' na ñeteiweeⁿeⁿ.

27 Ee ñ'oom na mayuu' naljo' tjoom hasta mawaa xjeⁿ na ntseicuee'na' jom saa ty'oom Ty'o^ots'om na wi' ts'om jom, ndo' nchii macanda jom, mati ja, titseicwaljoo'tina' na chjoo' ts'o^o.

28 Jo' chii matyuaa'ti majñ^oya jom na m'aⁿyo' cha na nñequiaana' na neiⁿyo' na nnty'ia'nnda'yo' jom ndo' cha tic'o^oya na chjoo' ts'o^o.

29 Ñequio na neiⁿyo' catoñoom'nnda'yo' jom cha'na cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ Ta Jesús ndo' ñequii'cheⁿ cala't'maaⁿndyo' nn'aⁿ na laxmaⁿ cha'na jom.

30 Ee mawaa mawaaxjeⁿ na nntseicuee'na' jom na mandi'ntjoom nnom Cristo. Tju'teincuu'ñena' jom na mateijneiⁿ ja ts'iaaⁿ na leicandaa' nl'a' ncjo'yo'.

3

Cwii na mayuu'cheⁿ na jndana'

1 Ndo' je' je' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', quiaana' na neiⁿyo' na cwiluiindyo' cwentaa' Ta Jesús. Ticjomeintyjaa'a na nntsjoonnda'a ñ'oom na jnda seiljeiya ndaa'yo' ndo' mateijndeina' 'o.

2 Cal'andyo' cwenta cantyja 'naaⁿ na m'aⁿ na cha'cwijom calue' jona natia na cwil'ana na cwityjena seii' ts'aⁿ,

3 ee jaa laxmaaⁿya nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ tuii 'naaⁿ, jaa na cwila't'maaⁿndyo Ty'o^ots'om nc'e Espíritu Santo, na m'aaⁿya na neiiⁿya na laxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús meiⁿ ticantyjaa' n'o^oya 'naaⁿ na tuii seii' ts'aⁿ.

4 Cantyja 'naⁿ ja luaa, wanaaⁿ na nntseicantyjaa' ts'o^o cha'na ts'iaaⁿwaa'. Xeⁿ aa m'aaⁿ ts'aⁿ na matseitiuu wanaaⁿ na matseicantyjaa' ts'om ts'iaaⁿmeiⁿ, majndeiticheⁿ ja,

⁵ jnda ñeeⁿ xuee na tuiindyö tuii 'naaⁿ tjaaⁿya. Ts'aⁿ tsjaaⁿ nn'aⁿ Israel ja, tmaaⁿ cwentaa' Benjamín, ts'aⁿ hebreo ja ndo' tsotyä tsondyö mann'aⁿ hebreos jona. Cautyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ts'aⁿ tmaaⁿ fariseo ja.

⁶ Cautyja na tyojoo' ts'ooⁿ naquii' ñ'oom cwilein'om nn'aⁿ judíos, tyontyjoya tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Cautyja 'naaⁿ na matseicandaa'ñe ts'aⁿ jo nnom ljeii na tqueⁿ Moisés, tjaa 'ñeeⁿ juu na nndaä m'moⁿ na tyootseicandaa'ndyö jo nnom juuna'.

⁷ Saa cha'tso nmeiⁿ na tandyo xuee tjeii'a cwenta na tjacautyja na jnda laxmaⁿna', je' nc'e na m'aaⁿya cautyja 'naaⁿ Cristo macwjii'a cwenta na cwe' ts'iaaⁿndyö laxmaⁿna',

⁸ ndo' nchii macandä luaa', tjaa'naⁿ cwiicheⁿ na jnda ntyjiiya quia na macwjii'a cwenta na tjacautyja naya tseixmaⁿna' na cwiluiindyö cwentaa' Cristo Jesús na cwiluiiñé na matsa'ntjoom ja. Nc'e jom, cha'tso na ñetjii'a cwenta na jnda laxmaⁿna', je' macwjaa'ndyö cwenta na laxmaⁿna' cha'cwijom to' cha nndaä nntseixmaⁿya cwentaaⁿaⁿ,

⁹ ndo' na nleitquoo' na matseitjoom'na' ja cautyja 'naaⁿaⁿ. Nchii mal'uaya na matseixmaⁿya ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ nc'e matseicandaa'ndyö ljeii na tqueⁿ Moisés saa nc'e na matseyu'ya ts'ooⁿ ñ'eⁿ Cristo.

¹⁰ Ñe'catseiljeii'ndyö cautyja 'naaⁿ Cristo ndo' na nntseixmaⁿya juu najndeii na matseixmaⁿ Ty'oots'om na s'aa na tando'xcoom, ndo' na nntseijomndyö ñequio joo nawil' na teinoom ndo' na nntseixmaⁿya cha'xjeⁿ na seixmaaⁿ xjeⁿ na tueeⁿeⁿ,

¹¹ ee na ntyjaa' ts'ooⁿ na ñ'aⁿ quia na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja.

Cala'jndaqaya cha nntantjooⁿya

¹² Nchii ñe'catsjoo na jnda mamatseixmaⁿya cha'tso nmeiⁿ meiⁿ nchii na candaä' matseixmaⁿya saa matseijndoya ts'ooⁿ na macautyjaa' ts'ooⁿ na ntseixmaⁿya jona' nc'e nquii Cristo tjei'jñeeⁿ ja.

¹³ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', nchii matsjooⁿya na mamatseixmaⁿya juuna', saa luaa mats'aa, cwitsuuyaya ts'ooⁿ ljo' ñeseixmaⁿya jaach'ee xuee ndo' matseijndoyaya na nncua'ntyjoya juu na waa jo nnooⁿ,

¹⁴ cha nncua'cañoⁿya yuu na jnda t'moⁿ Ty'oots'om nooⁿ ndo' na nnto'ñooⁿya naya na ñnequiaa nqueⁿ na ma'maaⁿ jaa cautyja 'naaⁿ Cristo Jesús.

¹⁵ Cha'tsondyö jaa na laxmaaⁿya na candaä' cwila'yu'ya n'ooⁿya matsona' na laa'ti' c'oom' n'ooⁿya. Ndo' xeⁿ waa cwiicheⁿ nnom na m'aaⁿ n'om'yo' cautyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', nntseijndo' Ty'oots'om n'om'yo' cautyja 'naaⁿna'.

¹⁶ Saa ñ'oom na mayuu'cheⁿ, macaⁿna' na tjoom' c'ooⁿya cautyja 'naaⁿ ñ'oom na jnda to'ñooⁿya.

¹⁷ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', cala'ljeii'ndyö' cha'xjeⁿ na mats'aa. Ndo' mati queⁿyo' cwenta cwaaⁿ nc'iaa'yo' na cwila'ljeii'ndye cha'xjeⁿ na cwil'aayâ, caluii'ndyö' jona.

¹⁸ Jndye ndii' jnda ñetsjooⁿya ndaa'yo', ndo' ñequio na mat'iooya matsjooⁿnda'a, jndye nn'aⁿ m'aⁿ na jndoo ñ'oom cautyja 'naaⁿ na tue' Cristo nacjoo' ts'oom'naaⁿ,

¹⁹ saa na macandä maxjeⁿ nntsuundyena. Ñequii'cheⁿ cwila't'maaⁿndyena juu na l'ue n'om seiina. Matsona' na c'omna na jnaaⁿna cautyja 'naaⁿna' saa juu na matsona' na c'omna na jnaaⁿna, cwitjeii's'andyena cautyja 'naaⁿna'.

²⁰ Saa jaa nmeiiⁿ la'xmaaⁿya cautyja 'naaⁿ cañoⁿmluee, juu jo' tseixmaⁿna' tsjoomya, ndo' cwimeii'ndo'nty'iaandyö na jo' jo' nnaⁿ nquii na macwji'n'maaⁿñe jaa, juu Jesucristo.

21 Jom nntseichueeⁿeⁿ seii'a na jeeⁿ cje tseixmaⁿna' na nntseijomna' jooⁿa' cha'na seiiⁿeⁿ na xocwi'ndaa' na matseixmaaⁿ jnda na wando'xcoom. Nnts'aaⁿ na ljo' nc'e najndeii na tseixmaaⁿ na nlqueeⁿ xjeⁿ cha'tso na niom.

4

C'ooⁿ na neiiⁿya na m'aaⁿya ñ'eⁿ Ta Jesús

1 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, ndo' na jeeⁿ ñe'canty'iaya, 'o na jeeⁿ jnda ntyjiiya, jeeⁿ neiⁿya cantyja 'naⁿ'yo', na cwilui-indyo' cwii na tantjoⁿya, tyeⁿ caljoo'ndyo' cantyja 'naaⁿ' Ta Jesús.

2 Macaⁿa nnom Evodia ndo' mati nnom Síntique, nc'e na cwiluiindyena ntyjelcuna na cwila'yu' ñ'eⁿ Ta Jesús, caljoyaandyena ñ'eⁿ ntyjeena.

3 Ndo' 'u ti'x'iaaya na tjoom' ñel'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'oots'om, macaⁿa na cateijndei' yolcum'aⁿ, ee tyolajomndyena ñ'eⁿndyo na tjoom' tyoñequiaaya ñ'loom na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, mandíñ'eⁿ Clemente ñequio nt'omndye jooⁿa na ñel'ana ts'iaaⁿ ñ'eⁿndyo na jnda teiljeii ncueena naquii' libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na laxmaⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'.

4 Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na neiⁿ'yo' na laxmaⁿ'yo' cwentaa' Ta Jesús. Matsjoonnda'a: C'om'yo' na neiⁿ'yo'.

5 Cal'a'yo' na cha'tsondye nn'aⁿ nnta'jnaaⁿna na 'o la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na yann'aⁿndyo'. Jnda teindyoo' na nncwjee'nnda' Ta Jesús.

6 Meiⁿljo'cheⁿ na cwiwinom'yo', tiñequiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' 'o. Quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om, cha'tso jo' cataⁿ'yo' nnoom ndo' ñequio na quianl'uaaⁿaⁿ.

7 Na nl'a'yo' na ljo' ññequiaaⁿ na tjaa ñomtiiu c'om'yo' jo nnoom na juu jo' t'mati tseixmaⁿna' nchiiti na nndaⁿ nntseiñ'ooⁿ ts'aⁿ, ndo' juuna' nnts'aana' cwenta n'om'yo' ñequio joo ñomtiiu na m'aⁿ'yo' ee na matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿ Cristo Jesús.

C'oom' n'om'yo' cha'tso na ya la'xmaⁿna'

8 Ñ'oom na macanda 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', c'oom'ya n'om'yo' cha'tso na cwiluiñena' na mayuu', cha'tso na matseit'maaⁿñena' cwiicheⁿ ts'aⁿ, cha'tso na maty'iomyana', cha'tso na lju' tseixmaⁿna', cha'tso na cjaawee' nquii nn'aⁿ, cha'tso na waa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'na'. Meiⁿnquia na ya laxmaⁿna' ndo' na matseixmaⁿna' na nntseiwendyena' ts'aⁿ, cha'tso nmeiⁿ' c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿ'na'.

9 Cha'tso na jnda ñet'mooⁿya ndaa'yo' ñequio joo na jnda ñenty'ia'yo' na ñes'aa, na jnda ñejndye'yo' na ñeseinaⁿ, ñequii'cheⁿ jo' cal'a'yo', quia jo' nquii Ty'oots'om na mach'eeⁿ na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyo jaa, nc'oomñê ñ'eⁿndyo'.

Nn'aⁿ na tyolayu' tsjoom Filipos tyoteijndeiina Pablo

10 Mañequiaa Ta Jesús na neiⁿya na cwijaañjoom'nnda' n'om'yo' ja. Nchii na matsjoo na jnda tsuu' n'om'yo' ja, cwe' na t'cju'naaⁿñena' na nnteijndei'ti'yo' ja.

11 Nchii matsjoo na luaa' ee na matseitjooⁿa' ja nc'e jnda ljeii'na' na cwiljoya ts'ooⁿ aa maleiñ'ooⁿya oo aa tjaa'naⁿ.

12 Ee jnda ljeii'na' chiuu waa na m'aaⁿya ee quitjoⁿya na matseitjooⁿa' ja, ndo' quia waa maya na maleiñ'ooⁿ. Jnda sei'nooⁿyaya na c'ooⁿya na neiⁿya meiⁿquia na matjoⁿ, meiiⁿ na aa tcwaa'a, meiiⁿ ticwa'a, meiiⁿ na ma'ndiina' l'oo, oo meiiⁿ na matseitjooⁿa'.

13 Cha'tso cwicandaⁿ mats'aa nc'e najndeii nquii Cristo.

14 Saⁿ jeeⁿ xcwe l'a'yo' na teijndei'yo' cantyja na matseitjooⁿa' ja.

15 Quia na jluii'a ts'onda Macedonia na to'a na mañequia ñ'oom naya na macwji'n'maañe Ty'oots'om nn'a'n, macanda 'o tmaa' nn'a'n na macwji' Ty'oots'om cwentaa'n'a'n na m'a'n'yo' Filipos jla'cwanom'yo' tsjo'ñjee'n na teijn-dei'yo' ja na jndu'yo' na quianl'uaa' Ty'oots'om na teijn-deii ñ'oom'ñee'n 'o.

16 Ndo' mati quia tyom'aa'ya Tesalónica nchii cwe' ñejom ndii' jla'cwanom'yo' tsjo'ñjee'n na teijn-dei'yo' ja 'na'n na matseitjoona' ja.

17 Saa nchii cwe' ñequii'che'n na m'aa' ts'o'o'n cantyja 'naa' s'om na maco'ñ'o'n. Ja l'ue ts'o'o'n nleijndyete naya 'na'n'yo' na cwileiwe jo nom Ty'oots'om.

18 Jnda to'ñ'o'ya cha'tso na jla'cwanom'yo' hasta waljoo'che'n jndye to'ñ'o'ya. Cantyja 'naa' joo s'om na jla'cwanom'yo' ñequio l'o Epafrodito, jee'n tinc'uaa' l'a'yo'. Juu jo' matseijomna' cha'cwijom jndyee' tsioom suu na jee'n cachi ntyjii Ty'oots'om,

19 Ndo' nquii Ty'oots'omya nc'e Cristo Jesús ñequiaa'n cha'tsoti na maca'na' 'o cantyjati na matseixmaa'n na tjacantya na tyañê.

20 Ñequii'che'n caluiit'mañe Ty'oots'om na nque'n Tsotyaa'ya. Calui na ljo'.

Xma'ndyo' na cha'tsondyo'

21 Cantyja 'na'ya candu'yo' na xma'ndye cha'tso nn'a'n na cwila'xma'na tmaa' cwentaa' Ty'oots'om nc'e m'a'na cantyja 'naa' Jesucristo. Joo nn'a'n na cwila'yu' na m'a'n l'jooñe ñ'e'ndyo cwila'cwanomna na xma'ndyo'.

22 Mati cha'tsondye nn'a'n na la'xma'na tmaa' cwentaa' Ty'oots'om cwila'cwanomna na xma'ndyo', majndeiiitiche'n nn'a'n na cwindye'ntjomna nom tsa'mats'iaa'nt'ma'n tsjoom Roma.

23 Juu naya na matseixma'n Ta Jesucristo cwentaaya, c'oomna' ñ'e'n cha'tsondyo' 'o.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Colosas

Nn'aⁿ na cwila'yu' Colosas toñoom carta

1-2 Ja Pablo cwiluiindyō apóstol na majñom Jesucristo na jonquia ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, matseixmaⁿya ts'iaaⁿmeiiⁿ ee na l'ue ts'om Ty'oots'om. Wendyô ñequio ti'nn'aⁿya Timoteo cwilaljeiiyâ cartawaa na m'aⁿyo' tsjoom Colosas na cwila'yu'yo' ñequio Cristo ndo' na cwiluiindyō cwentaa' Ty'oots'om. Cwitaⁿyaⁿ na quiaa Tsotyaaⁿya Ty'oots'om naya na matseixmaaⁿ ndaaⁿyo' ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo nnoom.

Macaⁿ Pablo na catio'naaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na cwila'yu'

3 Quia cwilanaaⁿyaⁿ nnom Ta Ty'oots'om, ñequii'cheⁿ cwiñe'quiaayâ na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naⁿyo'. Jom cwiluiñê Tsotye nquii Ta Jesucristo cwentaaⁿya.

4 Ee jndâ macwindyaayâ na mati 'o cwiluiindyō' nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Jesucristo, ndo' na jnda nquii'yo' cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyē cwentaa' Ty'oots'om.

5 Juu na m'aⁿyo' na wi' n'om' ntyjee'yo' mat'uiina' juu na cwicantyjaa' n'om'yo' na cwileiwenâ cañoom'luee. Quia tyondye'yo' ñ'oom na mayuu' na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, jo' tquiaana' na cwicantyjaa' n'om'yo'.

6 Ñ'oomwaa' na tquia nn'aⁿ ndaaⁿyo' wjaanty'eena' cha'waa tsjoomnancue ndo' mateijndeina' nn'aⁿ. Ljo'yu mach'eena' cha'na s'aana' quii' n'om'yo' xjeⁿ na jndye'yo' na tyola'neiⁿ nn'aⁿ cantyja na candya' ts'om Ty'oots'om nn'aⁿ ndo' jla'nqⁿyo' na mayuu'cheⁿ na ljo' tseixmaaⁿ.

7 Juu Epafras tyo'mooⁿ ñ'oom nayawaañe ndaaⁿyo'. Tjom cwindya'ntjooⁿyaⁿ nnom Cristo ñ'eⁿñê, ndo' jeeⁿ jnda nquiiuuyâ jom. Mati jeeⁿ xcwee' ts'oom na mandi'ntjoom ndaaⁿyo'.

8 Nqueⁿ seicañeeⁿ já cantyja 'naⁿyo' ndo' cantyja na mañequiaa Espíritu Santo na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'yu'.

9 Manc'e jo', xjeⁿ na jndyaayâ cantyja 'naⁿyo', ñecwii tco cwilanaaⁿyaⁿ nnom Ty'oots'om cwentaa'yo'. Cwitaⁿyaⁿ nnoom na m'mooⁿ ndaaⁿyo' chiuu l'ue ts'oom ñ'eⁿndyo' ndo' na ñequiaaⁿ na jndo' n'om'yo' ndo' na nla'nqⁿyo' ljo' l'ue ts'om Espíritu Santo.

10 Ndo' naljo' nndaaⁿ nnc'om'yo' cha'xjeⁿ matsona' na c'om nn'aⁿ na laxmaⁿna' cwentaa' Ta Jesús, na ñequii'cheⁿ cwil'a'yo' yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ, na cha'tso nnom ts'iaaⁿ na ya nleitquioo' cantyja 'naⁿyo' na cha'cwijom cwiwe' ntjom, na nncjaachuuñetina' 'o na yati nnta'jnaⁿyo' Ty'oots'om.

11 Jom tjacantyja cwiluiñê najneiⁿ. Cwitaⁿyaⁿ na cantyja 'naaⁿ jo' ññequiaaⁿ na jnda'yo' cha ñequio na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na neiiⁿ n'om'yo' nndaaⁿ nnaⁿndyo' cha'tso nnom nawi' na cwiwinom'yo'.

12 Ndo' mati na ññe'quia'yo' na quianl'uaa' Tsotyaaⁿya Ty'oots'om. Ee na jndâ tqueeⁿ na la'xmaaⁿya na nnto'ñooⁿya cha'tso nnom na cwito'ñoom nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ na cwila'jomndyena cantyja na cwiluiñê na matsa'ntjoom yuu na jeeⁿ caxuee.

13 Ndo' seicandyaañê jaa na ñet'ooⁿya nacje 'naaⁿ najaaⁿñe. Ndo' jndâ tjaa'ñê jaa nacje 'naaⁿ na matsa'ntjom Jnaaⁿ, nquii na jeeⁿ candya' ts'oom,

14 cantyja na tue' juu, jo' cwilui'n'maaⁿndyo, na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿya.

Ljonyaandye nn'aⁿ ñequio Ty'o^ots'om nc'e na tue' Cristo

15 Tixocandaa nnty'iaa' ts'aⁿ Ty'o^ots'om saa na nty'iaa nn'aⁿ Jnaaⁿ jla'noⁿ na chiuu cwiluiiñê. Juu m'aaⁿ najndyee cwitjoocheⁿ na jl'ana cha'tso na niom.

16 Ñequio Cristo s'aa Ty'o^ots'om cha'tsoti na m'aⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue. Nt'om ya cwinty'iaandaaya ndo' ñ'eeⁿ nt'om na tile-icanty'iaaya, cha'na cantyja na cwitsa'ntjom ángeles, ndo' cha'na joo na cwiluiitquiendye na nchii nn'aⁿ joo. Ñ'eⁿ Cristo s'aaⁿ cha'tsoñ'eⁿ, cha cat-seit'maaⁿñ'ena' juu cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ.

17 M'aaⁿ Cristo cwitjoocheⁿ na ncuua cha'tso nmeiⁿ ndo' cantyja 'naaⁿ jom teinchi' cha'tso na seijndaa'ñê.

18 Nqueⁿ cwiluiiñê xqueⁿ tmaaⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ndo' cwiluiindyoye seiiⁿeⁿ. Cwitandoo'a nc'e jom, nqueⁿ na tquiaa jndyee Ty'o^ots'om na tando'xcoom quii'ntaaⁿ l'oo. Cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ maqueⁿna' jom na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñê na cha'tso na cha'tso.

19 Ty'o^ots'om l'ueya ts'oom na catseixmaⁿ Cristo cha'tsoti na matseixmaaⁿ.

20 Ndo' mati nc'e Cristo l'ue ts'oom na nnc'omyaandye ñ'eⁿñê cha'tsoti na m'aⁿ, meiiⁿ jaa nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' mati joo na m'aⁿ cañoom'luee nc'e na tue' Cristo nnom ts'oom'naaⁿ.

21 Na ñejndyowana', meiⁿtoⁿ ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, ndo' wjee'yo' jom xjeⁿ naquii' n'om'yo'cheⁿ nc'e natia na ñel'a'yo', saa je' jnda tqueeⁿ 'o na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyo',

22 nc'e na wi' na teinom Cristo na tueeⁿeⁿ cantyja na ts'aⁿ jom. S'aaⁿ naljo' cha ndaaⁿ m'mooⁿ 'o nnom Tsotyeeⁿ na cwiluiindyoye cwentaaⁿaⁿ na meiⁿcwii tacwajndiindyoye' ndo' tatjaa'naⁿ jnaⁿ'yo'.

23 Saa cantyja 'naⁿ'yo' macaⁿna' na caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' na cwila'yuy'a n'om'yo' ñ'eⁿñê cha'cwijom na njoom na wjaa nch'ioo' ts'oom. Tintjei'ndyo' na ntyjaa' n'om'yo' ñ'oom naya na jnda jndye'yo' na mañequiaana' na cwilui'n'maaⁿndyo'. Juu ñ'oom'ñeeⁿ cwit'omna' cha'waa tsjoomnancue ndo' ja Pablo majuuna' mañequiaya ndaaⁿ nn'aⁿ.

Mandi'ntjom Pablo ndaaⁿ nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om

24 Waa nawi' na mawinooⁿya cwentayoye', saa neiⁿya na ljo' matjoⁿ ee cantyja 'naaⁿ jo', ñequio seii'a matseicandaaⁿñ'ena' juu nawi' na teinom Cristo cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ 'naaⁿaⁿ, na juu jo' seiiⁿeⁿ tseixmaⁿna'.

25 Ee nc'e ts'iaaⁿ na jnda ty'iom Ty'o^ots'om ja, jo' na cwiluiindyoye ts'aⁿ na mand'i'ntjom ndaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ. Cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ seijndaa'ñê na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ meiⁿquiayuucheⁿ, ndo' mati mateijndeiina' 'o.

26 Jndye ndyu na jnda teinom, ñet'oomnty'iu juu ñ'oom nayañeeⁿ saa je' ma'moⁿ Ty'o^ots'om juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ.

27 Ee tjaawee' ts'oom na matseicañeeⁿ nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ na juu na jeeⁿ cajnda na tseixmaⁿ Cristo na matseit'maaⁿñ'ena' jom, mati m'aaⁿ jo' cwentayoye'. Juu ñ'oom wanty'iuu'ñeeⁿ, luaa ma'moⁿna': Cristo m'aaⁿñê naquii' n'om'yo', na juu jo' mañequiaana' na cwicantyjaa' n'om'yo' na nla'jomndyo' na nluiit'maⁿñê.

28 Já cwilacandiyyâ cantyja 'naaⁿ Cristo. Cwilajndoo'â n'om nn'aⁿ ndo' mati ñequio ñ'oom na xcweti cwit'mooⁿyyâ ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ cha cantyja 'naaⁿ Cristo nnc'omna na candaaⁿndyena jo nnom Ty'o^ots'om.

29 Ee na luaa' waa ts'iaaⁿ na to'ñooⁿ, matseijndoye na mats'aa juuna' ñequio najndei na mañequiaa Cristo na matseixmaⁿya.

2

¹ L'ue ts'ooⁿ na caliu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ waa na matseijndoya cautyja 'naⁿ'yo', 'o ndo' mati nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿna tsjoom Laodicea, ndo' mati cha'tsondye nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ ja,

² matseijndo cha nnc'om t'maaⁿndye n'om, ndo' cha tjoom' nc'om na wi' n'om nc'iaa na cwila'yu', ndo' na jndyeti na cwi'oola'noⁿ cautyja 'naaⁿ ñ'oom wanty'iuu' na matseicandii Ty'o^ots'om na juuna' maquiiti Cristo cwiluiiñena'.

³ Ee cautyja 'naaⁿ jom m'aⁿ nty'iu cha'tso na jndo' ts'om Ty'o^ots'om na jeeⁿ jnda laxmaⁿna' ñequio joo na mantyiicheⁿ.

⁴ Matsjoo ñ'oomwaa' ndaa'yo' cha tiñe'quiandyo' na ññe'quiu'nn'aⁿna' 'o cwii ñ'oom na nla'neiⁿ nn'aⁿ ndaa'yo' na nncjaachuuñena' 'o.

⁵ Ee meiiⁿ na tic'ooⁿya quii'ntaaⁿ'yo', saa naquii' ts'ooⁿya cha'cwijom na ñ'aⁿya ñ'eⁿndyo' na jeeⁿ neiⁿya na maquaⁿ cwenta na jeeⁿ xcwe cwil'a'yo' ndo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

⁶ 'O jnda jla'ljo'yo' Cristo Jesús naquii' n'om'yo' na cwiluiiñe na matsa'ntjoom 'o. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' na cwila'jomndyo' ñ'eⁿñe.

⁷ C'om'tyeⁿ'yo' cautyja 'naaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ tyeⁿ m'aⁿ nch'ioo' ts'oom quii' tyuaa. Ndo' catsana'jnda'yo' cautyja na cwila'yu'yo' ñ'eⁿñe. Cal'a'yo' cha'xjeⁿ ñ'oom na t'moⁿ ts'aⁿ ndaa'yo'. Ndo' ñequii'cheⁿ quia'yo' na jeeⁿ quianl'uaa' Ty'o^ots'om cha'tso nnom na matio'naaⁿñe 'o.

Nmeiiⁿ la'xmaaⁿya nc'e na cwitandoo'xcooya ñ'eⁿ Cristo

⁸ Cal'andyo' cwenta na tiñequiandyo' na nla'jomndyo' ñequio nn'aⁿ na cwinquo'nn'aⁿ nt'omcheⁿ ñequio ñ'oom na m'aaⁿ n'omna, ñ'oom na matseiiⁿeeⁿñena' nn'aⁿ ee nchii cautyja 'naaⁿ Cristo cwila'jomndyena, macanda cwi'oola'jomndye chiuu na nquiu nquiee ndo' ñequio natia najnda na cwitsa'ntjom tsjoomnancuewaañe.

⁹ Ee cha'tso na cwiluiiñe Ty'o^ots'om candaa'ñ'eⁿ tseixmaⁿ Cristo na tuiiñe na ts'aⁿ jom.

¹⁰ Cautyja 'naaⁿ jom maqueⁿna' 'o na candaa'ndyo' jo nnom Ty'o^ots'om ee cwila'jomndyo' ñ'eⁿ Cristo na cwiluiiñe na catsa'ntjoom cha'tsondyeñ'eⁿ na nchii nn'aⁿ cwiluiindy na waa najnda na cwitsa'ntjom.

¹¹ Ndo' mati 'o jnda tuii ñ'eⁿndyo' cwii na matseijomna' cha'cwijom na cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yonom'ndaa ndana. Saa juu na s'aa Cristo ñ'eⁿndyo', nchii cwe' cjoo' seii' ts'aⁿ tuiina', jom macwji'n'maaⁿñe 'o cautyja 'naaⁿ jnaⁿ na laxmaⁿ'yo' na teincoondyo' na nn'aⁿjnaⁿ 'o. Luaa' ts'iaaⁿ na mach'ee Cristo.

¹² Quia na teits'oomndyo', tjacant'iuu'ndyo' ñequio Cristo. Ndo' mati cwitandoo'xco'yo' ñ'eⁿñe nc'e cwila'yu'yo' na waa najndei na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na tquiaaⁿ na tando'xco juu.

¹³ Ncuee na jnda teinom, ñejla'xmaⁿ'yo' l'oo nc'e jnaⁿ'yo' ndo' nc'e na tyooluii ñ'eⁿndyo' cha'na cwil'a nn'aⁿ judíos yonom'ndaa ndana. Saa je' je' mañequiaa Ty'o^ots'om na tjoom' cwitandoo'yo' ñequio Cristo na jnda seit'maⁿ ts'oom jnaⁿ'yo'.

¹⁴ Juu na tyowaa na cho'jnaaⁿya nnom ljeii na matsa'ntjomna', na tyoqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿ'na' jaa, seicanduu' Ty'o^ots'om. S'aaⁿ na mawinom ts'oom ee na ty'ioom juuna' ts'oom'naaⁿ.

¹⁵ Cwe' nc'e na tue' Cristo cjoo' ts'oom'naaⁿ, jo' tju'cje Ty'o^ots'om cha'tsondye joo na waa najnda na m'aⁿ jo nandye ndo' jlui'jnaaⁿ'ndye joo jo ndaa' cha'tso na s'aaⁿ. Tjachuu Cristo joona nawi' ee na jnda tantjoom.

Cal'uaqya naya na niom cañoom'luee

16 Nc'e na luaa' s'aa Cristo, tiñequiandyo' na nntso cwii ts'aⁿ na tixcwe cwil'a'yo' cantyja 'naaⁿ na cwicwa'yo' oo na cwiwe'yo' oo ñ'oom cantyja 'naaⁿ cwii xuee na cwilue nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿ oo quia na m'aaⁿ chi'ndaa oo xuee na cwita'jndyeena.

17 Ee ñ'oommeiⁿ cwe' ncwaaⁿ juu na quia ndyo na manquii Cristo cwiluiñê na candaq̄'.

18 Tiñe'quiandyo' na nntjeii' na^m'aⁿ naya 'naⁿ'yo' na jeeⁿ jndana' na cwe' cwil'ayana na jeeⁿ niom' n'omna ndo' na cwila't'maaⁿndyena ángeles. Joono cwitii'ndyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyoonty'iaana na cantyja 'naaⁿ jo' cwila's'andyena nc'e ñ'oom na m'aaⁿ n'om nquieena.

19 Joo na^m'aⁿ cwitjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ Cristo na cwiluiñê xqueⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyeye seiiⁿ'eⁿ. Nc'e na mateix'eeⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa'aⁿ, 'oonajndana ndo' macwjaañ'ena' joona cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ tjat'uii cwii cwii nnom na tjacañjoom'ñe sei'ts'o 'naaⁿya cha'xjeⁿ na seijn-daa'ñe Ty'oq̄ots'om.

20 'O jnda tja'yo' ñequio Cristo, jo' chii je' tic'om'yo' nacje 'naaⁿ ñ'oom na maqueⁿ'na' xjeⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ'na cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue. Quia jo' ¿chiiu na ndicwaⁿ cwil'a'yo' cha'na nn'aⁿ tsjoomnancue, na cwilañ'oom'ndyo' ñ'oom na maqueⁿ'na' xjeⁿ nn'aⁿ?

21 Cha'na ñ'oom na cwiluena: “Tiñe'quiui' luaa'. 'Naⁿwaa' ticwanaaⁿ na nliqui' meiⁿ tileiñ'oom'”.

22 Cha'tso ñ'oommeiⁿ na cwiqueⁿ joona xjeⁿ nn'aⁿ, mat'uiina' 'naⁿ na cwintycwii na mawil'uee'ñe ts'aⁿ, ñequi'cheⁿ la'xmaⁿ'na' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ na matsa'ntjomna' ñequio ñ'oom na cwit'moq̄ⁿ nañ'eeⁿ ndaa nn'aⁿ.

23 Na mayuu' mach'eena' ndoo' ntyjii ts'aⁿ na jndo' ts'om ts'aⁿ na luaa' ñ'oom tseineiⁿ ee cwit'moq̄ⁿ'na' na jeeⁿ matseit'maaⁿ'ñe ndo' jeeⁿ maqueⁿ xjeⁿ seii', saq̄ ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿchjoo ticateijndeina' juu na wjaa nacjoo joo na cwiqueⁿ'na' xjeⁿ juu na matseit'tjoq̄ñe nnom Ty'oq̄ots'om.

3

1 Quia jo' nc'e na jnda macwitando'xco'yo' ñ'eⁿ Cristo, cal'ue'ya'yo' na nnto'ñoom'yo' 'naⁿ na niom cañoom'luee yuu na wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oq̄ots'om ntyjaya.

2 C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom na matseixmaⁿ cañoom'luee, nchii 'naⁿ na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

3 Ee laxmaⁿ'yo' l'oo ndo' juu na cwita'ndo'yo' je', wanty'iuu' m'aaⁿ'na' ñ'eⁿ Cristo nc'e m'aaⁿ ñ'eⁿ Ty'oq̄ots'om.

4 Je' cwitando'yo' jo nnom Ty'oq̄ots'om nc'e wando' Cristo. Quia nleitquioo'nê, mati 'o nleitquioo'ndyo' ñ'eⁿñê ndo' nlajomndyo' na nluiit'maⁿñê.

Catjei'ndyo' ñequio cha'tso natia na ñejla'jomndyo'

5 Jo' chii cha'tso nmeiⁿ na cwiqueⁿ n'om'yo' cha'xjeⁿ cwiqueⁿ n'om nn'aⁿ na tyoolayu', queⁿ'yo' cwentaa' na l'oo laxmaⁿ'na', cha'na na nc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ na nchii saaⁿ'aⁿ, nchii scoom'm, meiⁿ talajomndyo' ts'iaaⁿ na tilju' laxmaⁿ, meiⁿ tañequiandyo' ñequio joo na queeⁿ n'om seii'yo', meiⁿ tala'jomndyo' ñequio joo natia na l'ue n'om'yo', meiⁿ tala'queeⁿ n'om'yo' 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, na juu jo' ljo'yu jnaaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ na matseit'maaⁿ'ñe cwii na n'l'a nn'aⁿ.

6 Ee cwe' jnaaⁿ nmeiⁿ, juu na jeeⁿ cwajndii matseiw'ii Ty'oq̄ots'om nnt'uiina' nn'aⁿ na cwilaquie' n'omna.

7 'O ndyu na teinom tyolaxmaⁿ'yo' natiameiⁿ,

⁸ saa je' je' tsacwintyje'yo' na cwil'a'yo' nmeiⁿ. Talawjee'yo' nn'aⁿ, ta-laqueeⁿ n'om'yo' nt'omcheⁿ, talataa' n'om'yo' nn'aⁿ, tala'jna'yo' jooa, talanei'yo' ñ'oomwi'.

⁹ Talanei'yo' cantu ndaa n'iaa'yo' ee jnda tyuii' juu na tyolaxma'yo' na cjee' xuee na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Jesucristo ñequio cwii cwii nnom na ñel'ajndyee'yo'.

¹⁰ Jnda seichuii'xco'na' o' cantyja na tsam'a'yo', cwii na laxma'yo' nc'e na tuiindyoxco'yo', cha nluui'ndyo Ty'ooots'om, nqueⁿ na s'aaⁿ jaa, cha na ya ndo' canda' nla'nooⁿa cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹¹ Je' ticwjaa'ñê cwenta ljo' cwiluiindyee nn'aⁿ, aa griego oo aa judío, aa jnda tuii oo aa tyooluii ñ'eⁿñe cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yonom'ndaa ndana, aa ts'aⁿ na cwe' ñetyjee'ya oo ts'a'jnda' juu, aa moso na m'aaⁿtyeⁿ oo aa ts'aⁿ m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ. Ñ'oom na macwjaa'ñê cwenta na nquii Cristo tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñê ndo' na m'aaⁿ naquii' n'ooⁿya.

¹² Jeeⁿ candya' ts'om Ty'ooots'om 'o ndo' jnda tjeiiⁿeⁿ 'o na cwiluiindyoo' nn'aaⁿaⁿ. Jo' chii c'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ ndo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio cha'tsondyena. C'om'cje'yo' ndaa nn'aⁿ, c'om'yo' na cwentandyo' ñequio cha'tso nn'aⁿ, c'om'yo' na m'aaⁿ nioomcheⁿ n'om'yo'.

¹³ C'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ñequio n'iaa'yo'. Ndo' cala't'maⁿ n'om'yo' jooa quia cwila'tjoondyena ndaa'yo'. Cal'a'yo' ñ'eⁿndyena cha'xjeⁿ s'aa Cristo na seit'maⁿ ts'oom 'o.

¹⁴ Ndo' cha'tso na cha'tso, c'om'yo' na canda'ya m'a'yo' na wi' n'om'yo' n'iaa'yo', ee juu jo' matseitjoom'na' cha'tso ndo' canda' tseixma'na'.

¹⁵ Nc'e Cristo cwiljoya ts'om Ty'ooots'om ñ'eⁿndyo'. Quiandyo' na juu jo' nntsa'ntjomna' 'o ee cantyja 'naaⁿna' t'maaⁿ 'o na nlaxma'yo' ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyoo'. Ndo' quia'yo' na quianl'uaaⁿaⁿ.

¹⁶ Cats'aana' na canda'ya c'oom ñ'oom' Cristo naquii' n'om'yo', na cwit'moⁿyo' ndo' cwilajndo'yo' n'om n'iaa'yo' na cwila'yu', na cwita'yo' salmos, luantsa ñequio nt'omcheⁿ na cwila't'maaⁿndyo' jom, ndo' naquii' n'om'yo' na quianl'uaa' Ty'ooots'om.

¹⁷ Ndo' meiⁿnquia na cwil'a'yo' oo na cwilanei'yo', cal'a'yo' cha'tso jo' ñequio xuee' Ta Jesús na cwiñequia'yo' na quianl'uaa' Tsotyaaya Ty'ooots'om nc'e jom.

Nmeiiⁿ matsona' na cal'aaya

¹⁸ 'O yolcu na m'aⁿ s'aa'yo', cala'canda'ndyo' ndaana, ee maxjeⁿ luaa' matsona' na cal'a yolcu na cwila'yu' ñequio Ta Jesús.

¹⁹ 'O naⁿnom na m'aⁿ lcuu'yo', c'om'yo' na wi' n'om'yo' jooa. Tal'a'yo' na cwe' cwila'tia'to'yo' jooa.

²⁰ 'O nda nn'aⁿ, cala'canda'ndyo' ñ'oom na cwitsa'ntjom tyendyee'yo' 'o. Ee jeeⁿ ya ntyjii Ta Jesús na cwil'a'yo' na ljo'.

²¹ 'O naⁿnom na m'aⁿ nda'yo', tal'a'yo' ljo' na nlawjeena ñ'eⁿndyo' ee xeⁿ naljo' n'ndyena na ñe'cal'ana yuu na ncjaawee' nquii'yo' ñ'eⁿndyena.

²² 'O na m'aⁿtyeⁿyo' moso ndaa patrom 'na'yo', cala'canda'ndyo'ñ'eⁿyo' ndaana. Nchii cwe' quia na cwiqueⁿna cwenta ljo' na cwil'a'yo' cha nn-jaawee' n'omna ñ'eⁿndyo', ñequii'cheⁿ candye'ntjom'yo' ndaana na xcwee' n'om'yo' nc'e na nquia'yo' Nqueⁿ na matsa'ntjoom 'o.

²³ Cha'tsoti na cwil'a'yo', caluiina' ñequio na xcwee'ya n'om'yo', cha'cwijom nnom nquii Ta Jesús cwindye'ntjom'yo', nchii cwe' ndaa nn'aⁿ.

²⁴ Ee manquii'ya'yo' na ñequeiaa Ta Jesús na nnto'ñoom'yo' cwii na jeeⁿ jnda na nda'yo'. Ee 'o nnom Cristo cwindye'ntjom'yo', jom cwiluiiñê patrom na tjacantyja na matsa'ntjoom 'o.

25 Saa ts'aⁿ na matsei'tjooñe, nntioml'uaaⁿ juu ñequio mañejuuti natia na mach'ee tsaⁿñeeⁿ. Ee jom xocjaañ'oomñê ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ saa cwiicheⁿ ticuee' ts'oom.

4

1 'O patrom na m'aⁿ moso 'naⁿ'yo' na cwindye'ntjomtyeⁿna ndaa'yo', cal'a'yo' ñ'eⁿndyena ljo' na maty'iomyaⁿ ee manquiu'ya'yo' cañoom'luee m'aaⁿ cwii na cwiluiñe na matsa'ntjom 'o na ñequia'yo' cwenta nnoom.

Nmeiiⁿ ñ'oom na matseijndo' Pablo n'ooⁿya

2 Ticwintqueⁿ'yo' na ñequii'cheⁿ cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'o^ots'om. C'oom'ya n'om'yo' na cwil'a'yo' na ljo'. Ndo' ñequii'cheⁿ quia'yo' na quianl'uaaⁿ'aⁿ.

3 Mati calaneiⁿ'yo' nnoom cantyja 'naaⁿyâ cha' nncju'naaⁿñena' na ñequiaayâ ñ'oom'm na cwe' wanty'iu m'aaⁿ'na' na cantyja 'naaⁿ' juuna' m'aaⁿya w'aancjo.

4 Cataⁿ'yo' nnoom na xcwe ñequiaaya ñ'oom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ na matsona'.

5 Quia na m'aⁿ'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu', c'om'yo' na jndo'ya n'om'yo'. Ticwii cwii ndii' na maju'naaⁿñena' na nlaneiⁿ'yo' ndaana cantyja 'naaⁿ' Cristo, cal'a'yo' na ljo'.

6 Ñ'oom na cwilaneiⁿ'yo', ñequii'cheⁿ cats'aana' na cjawee' nquiu nn'aⁿ, cha ya nla'noⁿ'yo' cwaaⁿ ñ'oom nnt'o'yo' ndaana.

Matseicwanom Pablo na xmaⁿndye nn'aⁿ

7 Nquii ti'nn'aaⁿya Tíquico na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, nntseicañeeⁿ 'o cantyja 'naⁿya. Jeeⁿ xcwee' ts'oom na mateijneiⁿ ja na mandi'ntjoom nnom Ta Jesús.

8 Macwe' jo' majñooⁿya jom na m'aⁿ'yo' na nntsoom ndaa'yo' chiuu waa na jom'aaⁿya ndo' na ñequiaaⁿ na jnda'yo' naquii' na cwilayu'yo'.

9 Mati ñequio jom mawjaa Onésimo, cwii ncjo'yo' na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya jom na jeeⁿ xcwee' ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^ots'om. Wendye joona nluena ndaa'yo' cha'tso na cwiluii ljoñe.

10 Matseicwanom Aristarco na xmaⁿndyo'. M'aaⁿñê w'aancjo ñ'eⁿndyo. Mati Marcos tyjee Bernabé matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Jnda jndye'yo' ñ'oom xeⁿ na aa nncue'cañoom 'o cato'ñoom'yo' jom na xcwee' n'om'yo'.

11 Juu Jesús tsaⁿ na jnda we xuee' Justo, matsoom na xmaⁿndyo'. Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'yu' manda ndyeendye joona cwiñequiana na t'maⁿ ts'ooⁿ na cwiñequiaayâ ñ'oom na quiandye nn'aⁿ na nntsa'ntjom Ty'o^ots'om joona.

12 Juu Epafra, cwii ncjo'yo', matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Cwiluiñê ts'aⁿ na mandi'ntjom nnom Cristo Jesús. Ñequii'cheⁿ matseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿ'yo' na nncwintyje'tyeⁿ'yo' jo nnom ndo' ñequio na xcwee' n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na l'ue ts'om.

13 Macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ'aⁿ na jeeⁿ majoo' ts'oom, ñequii'cheⁿ matseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿ'yo', 'o ndo' mati nn'aⁿ tsjoom Laodicea ñequio tsjoom Hierápolis.

14 Nquii Lucas, tyonasei, matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Jeeⁿ jnda ntyjiiya ñ'eⁿñê. Ndo' mati tso Demas xmaⁿndyo'.

15 Candu'yo' na xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ Laodicea. Mati xmaⁿñe Ninfas ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ na cwitjomndye waⁿ'aⁿ.

16 Quia na jnda jla'naⁿ'yo' cartawaañe, cala'cwanom'yo' juuna' na m'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ Laodicea cha na nla'naaⁿ'na juuna', ndo' mati 'o cala'naⁿ'yo' carta na matseicwanooⁿya na m'aⁿ joona.

¹⁷ Ndo' candu'yo' nnom Arquipo na matsjoo queⁿñê na nntseicandaa'ñê ts'iaaⁿ na jnda ty'iom Ta Jesús jom.

¹⁸ Mannco Pablo ñequio ts'ooya matseiljeiya na xmaⁿndyo'. Cjaañjoom' n'om'yo' na m'aaⁿya praso. Quiaa Ty'oots'om na nto'noom'yo' naya na matseixmaaⁿ. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Tesalónica

Matseiljeii Pablo cwii carta ñequio nc'iaaⁿaⁿ

¹ Ja Pablo matseiljeiya cartawaañe, ñequio Silvano ñ'eⁿ Timoteo, matseicwanonⁿya juuna' ndaa' 'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoom Tesalónica, 'o na cwila'xmaⁿ'yo' cwentaa' Tsotyaaⁿya Ty'o^oots'om ndo' mati Ta Jesucristo. Quiana na nnto'ñoom'yo' naya na cwila'xmaⁿna ndo' na nnda'yo' na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Nn'aⁿ Tesalónica la'xmaⁿna na cwila'yuyⁿya n'omna

² Ñenquii'cheⁿ na cwiñe'quiaayâ na quianl'uaa' Ty'o^oots'om cantyja 'naⁿ'yo' na cha'tsondyo'. Cwijaañjoom' n'o^onyâ 'o quia na cwilanaaⁿnyâ nnoom.

³ Tyootsuu' n'o^onyâ 'o jo nnom nquii Tsotyaaⁿya na jeeⁿ xcwee' n'om'yo' na cwila'yuyⁿya n'om'yo'. Jo' chii jndye ts'iaaⁿ na ya cwileitquioo' na cwil'a'yo'. Ndo' jeeⁿ cwiqueⁿya n'om'yo' na cwitei'jndei'yo' nc'iaa'yo' nc'e na wi' n'om'yo' joona. Ndo' tîca'ndye'nc'uaa'ndyo' na wi' na cwi^tjom'yo' nc'e na ntyjaa' n'om'yo' Ta Jesucristo.

⁴ 'O nn'aaⁿya, Ty'o^oots'om m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, ndo' manquiuyuayaâ na jnda tjeii'ñê 'o cwentaaⁿaⁿ.

⁵ Ee quia tyoñequiaayâ ñ'oom ndaa'yo' na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^oots'om nn'aⁿ, nchii cwe' tomti teil'uena' nc'e ñ'oom na tyolanaaⁿnyâ saa nc'e na jndei na matseixmaⁿ Espíritu Santo ndo' na tquiaana' na jla'n^o'yo' na juu ñ'oom'ñeeⁿ ñ'oom na mayuu' jo'. Ndo' ñequio na tyol'uaayâ chiuu na nnteijndeiina' 'o.

⁶ Jo' chii mati 'o macwitsantyjo'yo' cha'xjeⁿ na cwil'aayâ. Ndo' maluaa', macwitsantyjo'yo' naxeⁿ nquii Ta Jesucristo. Nc'e jo' na tquiaa Espíritu Santo na jeeⁿ neiⁿ'yo' meiiⁿ wi' ñel'a nn'aⁿ tsjom'yo' jnda na to'ñoom'yo' ñ'oom naya na tyoñequiaayâ ndaa'yo'.

⁷ Ndo' na luaa', tyolaxmaⁿ'yo' cwii na ma'm^o'na' ndaa nn'aⁿ ts'on^odaa Macedonia ñequio Acaya chiuu na nnc'oom'aⁿna.

⁸ Ee na m'aⁿ 'o jnaⁿna' na tjanty'ee ñ'oom naya 'naaⁿ Ta Jesucristo. Ndo' je' tachii macanda ndyuaa'yo' Macedonia ñequio Acaya saa mati jndye joo jnda manquiunⁿaⁿ na cwila'yuyⁿya n'om'yo' ñequio Ty'o^oots'om. Jo' chii meiⁿ tacaⁿtina' na nl'uuyâ ñ'oom cantyja 'naⁿ'yo' ndaa naⁿñeeⁿ.

⁹ Ee manquieeti naⁿñeeⁿ cwila'neiⁿna chiuu waa na sacajndo^o'â 'o ndo' na ya to'ñoom'yo' jâ. Mati cwila'neiⁿna chiuu waa na jnda 'ndye'yo' na tyola't'maaⁿndyo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' je' naxeⁿ Ty'o^oots'om macwitsantyjo'yo'. Je' jnda macwindye'ntjom'yo' nnom nqueⁿ na wanoom'm, na macanda jom cwiluiñê Ty'o^oots'om.

¹⁰ Mati cwila'neiⁿ naⁿñeeⁿ na cwimeinⁿdo'yo' na nncwjee'nnda' Jesús, Jnda Ty'o^oots'om na nnaaⁿ cañoom'luee, nquii na tquiaaⁿ na wando'xco jnda na tue', nquii na macwji'n'maaⁿñe jaa na wi' na jeeⁿ cwajndii na quia nncwjee'cañoom.

2

Ts'iaaⁿ na s'aa Pablo Tesalónica

¹ 'O nn'aaⁿya na cwila'yuyⁿyo', mancjo'ti'yo' nquiu'yo' na ticwe' ts'iaaⁿndyo' na sacajndo^o'â 'o.

² 'O manquiuyu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ jla'jnaaⁿl nn'aⁿ tsjoom Filipos já ndo' jla'sei'na já, saa meiiⁿ na luaa', xcwe xjeⁿ na tjo^o'nyâ nawi'waa', tquiaa Ty'o^o'ts'om na t'maⁿ n'o^o'nyâ na tquiaayâ ñ'oom ndaa'yo' cantyja na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ.

³ Ee ñ'oom na cwiñequiaayâ cwiluiñena' ñ'oom na mayuu', nchii ñ'oom na tijndaa'ya nquiuyâ, ndo' nchii cwe' na ñe'cala'ntjaⁿnyâ nn'aⁿ, meiⁿ nchii na cwinqui^o'nn'aaⁿyâ nn'aⁿ.

⁴ Wandyo' waa cantyja 'naaⁿyâ, ee tjawee' ntyjii Ty'o^o'ts'om ñ'eⁿndy^o ndo' ty'ioom ts'iaaⁿ já na ñnequiaayâ ñ'oom na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ. Nchii cwil'aayâ ts'iaaⁿñeeⁿ cha na nncjaawee' n'om nn'aⁿ ñ'eⁿndy^o, saa cha nqueⁿ nncjaawee' ts'oom, ee jom nlqueeⁿ cwenta chiuu n'o^o'nyâ.

⁵ 'O manquiuyu'yo' na tijoom ñe'jla'ca'naaⁿndy^o ndaa'yo', meiⁿ nchii tqui^o'nn'aaⁿyâ 'o na nntjeii'â tsjo'ñjeeⁿ luee'yo'. Ty'o^o'ts'om noom'm na ljo'.

⁶ Meii'jom ndii' tyool'uaayâ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ já, meiⁿ ndaa' 'o meiⁿ ndaa' nt'omcheⁿ.

⁷ Já tyojndoo'â 'o ñequio na jnda nquiuyâ ñ'eⁿndy^o cha'xjeⁿ cwii yuscu na jeeⁿ wi' ts'om ntseinda, ya cwenta mach'ee joona.

⁸ T'maⁿ waa na jeeⁿ wi' n'o^o'nyâ 'o, nchii tomti neiiⁿyâ na tyoñequiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿl Ty'o^o'ts'om ndaa'yo' saa mati chiuu waa na tyom'aaⁿyâ quii'ntaaⁿ'yo'. Luaa' waa nc'e na jeeⁿ jnda nquiuyâ 'o.

⁹ 'O nn'aⁿya na cwila'yuy'yo' tyootsuu' n'om'yo' chiuu na tyola'jndaayayâ na nnta'ntjo^o'nyâ na tca'na' já. Naxuee natsjom tyol'aayâ ts'iaaⁿ cha t'icati^ooyâ xuu nacjo'yo' na nntei'xe'yo' já yocheⁿ na tyoñequiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿl Ty'o^o'ts'om ndaa'yo'.

¹⁰ 'O nn'aaⁿya na cwila'yuy'yo', manquiuy'yo' ndo' mati mantyjii Ty'o^o'ts'om chiuu ñet'o^o'nyâ quii'ntaaⁿ'yo'. Tyola'candaⁿndy^o jo nnoom na tyol'aayâ yuu na maty'iomyana' ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ xondaⁿ ntso na jla'tjo^ondy^o ndaa'yo'.

¹¹ 'O manquiuy'yo' chiuu waa na ñet'o^o'nyâ quii'ntaaⁿ'yo' na tyom'aaⁿyâ cha'cwijom mach'ee ts'aⁿ ñequio ntseinda,

¹² tyolanaⁿnyâ ñ'oom ndaa'yo' na tyoñequiaana' na t'maⁿ n'om'yo', tyola'jndoo'â n'om'yo' na c'om'yo' cha'xjeⁿ na matsona' na c'om nn'aⁿ na maqueeⁿñe Ty'o^o'ts'om na calajomndyena cantyja na matsa'ntjoom ndo' ñequio na matseit'maaⁿñena' jom.

¹³ Quia tyondye'yo' ñ'oom naya 'naaⁿl Ty'o^o'ts'om na tyoñequiaayâ ndaa'yo' mana to'ñoom'yo' juuna'. Jo' na cwiñequiaayâ na quianl'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'naⁿ'yo'. Ee jla'nq^o'nyâ na ñ'oom' Ty'o^o'ts'om juuna' nchii ñ'oom na cwe' cwila'tiuu nn'aⁿ. Ndo' mayuu' na jo' juuna'. Jo' chii cwiwitquioo' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ naquii' n'om' 'o na cwila'yuy'yo' ñ'eⁿñê.

¹⁴ 'O nn'aaⁿya, ljo'waayu ñetjom'yo' cha'xjeⁿ ñetjoom ntmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'o^o'ts'om cwentaaⁿ'aⁿ ndyuaa Judea. Ee nquiee nn'aⁿ tsjom'yo' ñeta'wi'na 'o cha'xjeⁿ tui ndyuaa Judea, tyota'wi' nn'aⁿ judíos nc'iaana na cwilayu' ñequio Cristo Jesús.

¹⁵ Nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jla'cuee'na Ta Jesús, cha'xjeⁿ weloona tyola'cwjeena profetas ndo' mati jleintyo nn'aⁿ judíos já. Tiquil'ana yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyena, ndo' m'aⁿna nacjoo cha'tsondye nn'aⁿ,

¹⁶ ee quia na ñe'calanaⁿnyâ ñequio nn'aⁿ na tachii judíos cha mati nndaⁿ nncwji'n'maaⁿñe Ty'o^o'ts'om joona, tiñe'quiandyena na nl'aayâ na ljo', ndo' na cwil'ana na luaa', cwila'cwaljoo'tina jnaaⁿna jo nnoom. Saa je' juu na jeeⁿ cwajndii na matseiw'eeⁿ nn'aⁿ mama t'uiina' joona.

Ñe'cjaacando'nnda' Pablo nn'aⁿ Tesalónica

17 'O nn'aa'nya, cantyjati xuee na tjei'na' jâ quii'ntaa'yo', meii'n taconty'iaayâ 'o saa ñequii'che'n cwijaañjoom' n'oo'nyâ 'o chiuu cwitsam'a'nti'yo'. Jo' chii jee'n cwicantyjaa' n'oo'nyâ na nntsaacajndoo'nda'â 'o.

18 Jee'n ñe'catsaayâ na m'a'nyo', majndeitiche'n ja Pablo jndye ndii' s'aana' na ñe'cjõ saa seitsaa'ñe Satanás na nl'aayâ na ljo'.

19 ¿Ljo' jo' na ñnequiaana' na cwicantyjaa' n'oo'nyâ jo nnom Ty'oots'om, ndo' na ñnequiaana' na neii'nyâ oo na nntantjoo'nyâ jo nnoom? ¿Aa nchii ma'lo jo'? Ee ma'lo cwiluiindy'o' cha'tso nmei' na nntseit'maa'ñena' ja jo nnom Ta Jesucristo quia na nndyonnaa'a'n.

20 Nc'e 'o, jo' matseit'maa'ñena' jâ ndo' mañequiaana' na neii'nyâ.

3

1 Quia tileicatseiquiti ts'oo'n na tjaa ñ'oom cantyja 'na'yo' seijndaa'ndyo na nljoo'ndyo na ñe'nncõ tsjoom Atenas.

2 Jo' chii jñoo'nyâ juu nn'aa'nya Timoteo na m'a'nyo', jom cwiluiiñê mosoo' Ty'oots'om. Matseijomñê ñ'e'ndyô na cwiñe'quiaayâ ñ'oom naya 'naa' Cristo. Tjacanoom'm 'o na ñnequiaa' na t'ma' n'om'yo' ndo' na nnc'oom'jndeii' n'om'yo' cantyja na jnda jla'yu'yo'.

3 Ee na l'ue n'oo'nyâ na mei'ncwiindy'o' 'o tintseilcwe'na' ts'om cwe' nc'e na wi' na cwitjom'yo'. Ee manquiu'yo' na maxje' mañequiaa Ty'oots'om na catjoo'nyâ nawi'mei'.

4 Ee quia tyom'aa'nyâ ñ'e'ndyô' t'moo'nyâ ndaa'yo' na maxje' nncwinoo'nyâ nawi' ndo' jnda macwiluii naljo' cha'xje' na manquiu'yo'.

5 Nc'e na tileicwiquiti ts'oo'n, jo' chii jñoo'nyâ Timoteo na ncjacwax'ee' aa ndicwa' cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'e' Ty'oots'om ee nquiaya xe' na aa jnda s'aa tsa'jndii na jla'tjoo'ndyo' ndo' jo' nnts'aana' na cwe' ts'iaa'ndyo ts'iaa' na ñel'aayâ quii'ntaa'yo'.

6 Saa je' jnda jndyolcwee'e' na ñet'oom Tesalónica ndo' jee' ya ñ'oom jndyoon'oom na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'e' Ty'oots'om ndo' na jnda nquiu'yo' jâ. Tsoom na ñequii'che'n cwijaañjoom' n'om'yo' jâ ñequio na jnda nquiu'yo' ndo' jee' quee' n'om'yo' na nnty'ia'yo' jâ cha'xje' ñe'canty'iaayâ 'o.

7 Jo' chii 'o nn'a'nya, quii'ntaa' cha'tso na matseijaa'ñena' nacjooyâ ñequio nawi' na cwiwinoo'nyâ t'ma' waa na mañequiaana' na t'ma' n'oo'nyâ na cwiljoo'ndyo'tye'nyo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'e' Ty'oots'om.

8 Ndo' na cwindyaayâ na cwiljoo'ndyo'tye'nyo' cantyja 'naa' Ta Jesús, mach'ee'na' cantyja 'naa'nyâ cha'cwijom na cwiluiindyoxcooyâ.

9 Meii' ncjooyâ tileicwijndaayâ na cwiñe'quiaayâ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'na'yo'. Quianl'uaa'a'n na waljoo'che' na neii'nyâ jo nnoom cantyja 'na'yo'.

10 Naxuee natsjom cwitaa'nyâ nnom Ty'oots'om na ñnequiaa' na nnty'iaandaayâ 'o na nla'canda'ndyotyayâ yuu na cwimatseitjoo'na' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'e'ñê.

11 Cwitaa'nyâ na nquii Tsotyaa'ya Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo cateijndeina jâ cha nnda' nntsaacajndoo'nda'â 'o.

12 Mati cwitaa'nyâ na cateijndeii Ta Ty'oots'om na nncjaaquiendyo' na m'a'nyo' na wi' n'om'yo' cwii cwii ntyjee'yo'. Ndo' catseicwaljoo'tina' na wi' n'om'yo' cha'tso nt'omche' nn'a' cha'xje' m'aa' jâ na wi' n'oo'nyâ 'o.

13 Quiaa' na nleijndeii' n'om'yo' cha nla'xma'nyo' na lju' n'om'yo' na canda'ndyo' jo nnom Tsotyaa'ya Ty'oots'om quia na nncwjee'nda' Ta Jesús ñequio cha'tsondye nn'a' cwentaa'a'n.

4

Nmeiiⁿ cal'aaya cha nncjaawee' ts'om Ty'oots'om

¹ Ndo' je' 'o nn'aa'nya ñequio xuee' Ta Jesús cwitaa'nyâ ndaa'yo' ndo' cwitsa'ntjoo'nyâ 'o na c'om'yo' cha'xjeⁿ na jnda t'moo'nyâ na cal'a'yo' cha nncjaawee' ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyo'.

² Ndo' manqui'u'ya'yo' ñ'oom'ñeeⁿ na tquaa'ntyaa'nyâ ndaa'yo' ñequio najn-deii na matseixmaⁿ Ta Jesús.

³ Ee luaa waa na l'ue ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyo' na calaxma'yo' na lju' n'om'yo' cantyja 'naa'ⁿaⁿ meiⁿ tanc'om'ya'yo' ñequio nn'aⁿ na cwe' luaa',

⁴ ticwiindyo' 'o nn'aa'nya, cala'no'nyo' na l'ue ts'om Ty'oots'om na c'om'yo' na yandyo' ñequio lcuu'yo', ndo' na cala't'maa'ndyo' jooa,

⁵ nchii nnc'oom tsa'ns'a ñequio scoom'm na ncwinom'na' ljo' mach'eeⁿ na tia na matseitoom ñ'e'ñe cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na tic'om nacje 'naa'ⁿ Ty'oots'om.

⁶ Mei'cwii tsa'ns'a tintseitjoo'ñe nnom x'iaa' na nnc'oomya ñ'eⁿ scuu' tsa'ñeeⁿ meiⁿ tinqui'nn'aⁿ cantyja 'naa'ⁿ ñ'oommeiⁿ ee jeeⁿ t'maⁿ na wi' nntseiquioo Ta Jesús nacjoo' ts'aⁿ na mach'ee cha'tso nmeiⁿ cha'xjeⁿ na jnda ñe'jla'candiyyâ 'o.

⁷ Ee nchii na tquee'ñe Ty'oots'om jaa na nlajomndyo cantyja 'naa'ⁿ natia, saa jom l'ue ts'oom na c'oo'nyâ na lju' n'oo'nyâ jo nnoom.

⁸ Cwe' jo' xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na ticuee' ts'om ñ'oommeiⁿ na cwit'moo'nyâ ndaa'yo', catsei'no' tsa'ñeeⁿ na nchii cwe' ñ'oom na tqueⁿ nn'aⁿ mach'ee na til'ue. Juu mach'ee na til'ue ñ'oom na tqueⁿ nquii Ty'oots'om, na jom tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'oo'nyâ.

⁹ Cantyja 'naa'ⁿ na c'om'yo' na wi' n'om ntyjee'yo' na cwila'yu', taca'na' na cwinttseiljeiya ñ'oom'ñeeⁿ ee manquiiti Ty'oots'om ma'moo' ndaa'yo' na c'om'yo' na wi' n'om'yo' jooa.

¹⁰ Ee 'o wi' n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ ts'ondaa Macedonia. Saa cwitaa'nyâ ndaa'yo' na c'om'yo' na mat'ma'ti na wi' n'om'yo' jooa.

¹¹ Calajnda'yo' na tjoom' ñ'oom nnc'om'yo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'. Tacatii'ndyo' ñ'oom 'naa'na na ticatseixma'na' na nla'jomndyo'. Cjoo' n'om'yo' na cal'a'yo' ts'iaaⁿ 'na'yo' cha'xjeⁿ ñ'oom na jnda tquaa'ntyaa'nyâ ndaa'yo',

¹² ee na nl'a'yo' na ljo', nn'aⁿ na tyoola'yu' nla't'maa'ndyena 'o meiⁿ xotseitjoo'na' 'naⁿ na nleil'uee'ndyo'.

Cantyja na ndyonnda' Ta Jesucristo

¹³ Ndo' je' 'o nn'a'nya, tacal'ue n'oo'nyâ na mati ticala'no'nyo' chiuu nnts'aana' ñequio nn'aⁿ na jnda tja meiⁿ tanc'om'yo' na chjoo' n'om'yo' cha'xjeⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tintyjaa' n'om Ty'oots'om.

¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ cwila'yuu'a na tue' Jesús ndo' na tando'xcoom, maluaa' cwila'yuu'a na cantyja 'naa'ⁿ jom ññequiaa Ty'oots'om na joo nn'aⁿ na jnda tja na ñe'jla'yu' ñ'e'ñe nnta'ndo'xcona.

¹⁵ Jo' chii cwil'uuyâ ndaa'yo' ñ'oom na t'moⁿ nquii na cwiluiiñe na catsa'ntjom jaa na ndicwaⁿ cwitandoo'a hasta xjeⁿ na ndyonnaa'ⁿaⁿ, xocwinoo'ⁿa nn'aⁿ na jnda tja.

¹⁶ Ee manquiiti Jesús nnaaⁿ cañoom'luee, jndei' ñ'oom na nnts'a'ntjoom, ndo' ndyocueeⁿ, xje'ñeeⁿ nleic'uaa jndyee' ángel na cwiluiitquieñe ndo' mati ndu 'naa'ⁿ Ty'oots'om. Quia jo' joo nn'aⁿ na jnda tja na ñe'jla'yu' ñ'eⁿ Jesús, jooa najndyee nnta'ndo'xcona.

¹⁷ Jnda jo' jaa na ndicwaⁿ cwitandoo'a xje'ñeeⁿ ñe'naa'ⁿ nncjaachuuna' jaa ñ'e'ndyena quii' nchquiu na nntjomndyo ñequio Ta Jesús quii' jndye ndo' nnc'oo'ntyaa'nyâ ñ'e'ñe.

18 Jo' chii ñequio ñ'oommeiⁿl quia'yo' na t'maⁿ n'om nn'aⁿyo' na cwila'yu'.

5

1 'O nn'aaⁿya, cantyja 'naaⁿl cwaaⁿ xuee oo cwaaⁿ xjeⁿ na nndyonnda' Ta Jesús, meiⁿ ticaⁿna' na nntseiljeiya.

2 Ee manquiu'ya'yo' nncue'ntyjo_o xuee na nndyonnda' Ta Jesús xjeⁿ na tic'om c'ee nn'aⁿ na nluii na ljo'. Matseijomna' cha'na quia na macwjee' tsaⁿnch'ue.

3 Xcwe xjeⁿ quia cwilue nn'aⁿ: “Je' tjaa'naⁿ tia', tjaa'naⁿ na teincuu’”, majuu xjeⁿñeeⁿ ñejomto nquioo nawi' t'maⁿ nacjoona cha'xjeⁿ quia na manaⁿna' na maquiina' yuscu na manntseincuii, meiⁿ tjaa'naⁿ na cwii nnda_{aa} nndyaandye nn'aⁿ juu nawi'ñeeⁿ.

4 Saa 'o nn'aⁿya, ticalaxmaⁿyo' cantyja 'naaⁿl na jaaⁿñe, jo' chii juu xuee na nncwjee'nnda' Ta Jesús xocatseijomna' juuna' cantyja 'na'yo' cha'na quia na nncwjee' tsaⁿnch'ue waa' ts'aⁿ.

5 Jaa la'xmaaⁿya cantyja 'naaⁿl naxuee. Tila'xmaaⁿya cantyja 'naaⁿl natsjom oo cantyja 'naaⁿl najaaⁿñe.

6 Jo' chii maty'iomna' na c'ooⁿya na wando' n'ooⁿya ndo' queⁿndyocheⁿncjooya xjeⁿ cantyja 'naaⁿya jo nnom Ty'o_ots'om. Ee ticatsona' na c'ooⁿya cha'cwijom na cwindaaya cha'na nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu'.

7 Ee nn'aⁿ na cwindana, natsjom cwindana, ndo' nn'aⁿ na cwicandyee, natsjom cwindyeena,

8 saa_{aa} nc'e na cwilaxmaaⁿya cantyja 'naaⁿl naxuee, cwa queⁿndyocheⁿncjooya xjeⁿ, cha'waati xuee c'ooⁿya cha'na ts'aⁿ na canda_{aa} xqueⁿ. Matsona' na catañoom'ndyo cheⁿncjooya ñequio na cwilayu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'o_ots'om ndo' ñequio juu na m'aaⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ ñequio juu na ntyjaa' n'ooⁿ na nncwji'n'maaⁿñe Ty'o_ots'om añmaaⁿya cha'xjeⁿ mawañoom' tjaⁿxqueⁿxjo xqueⁿ sondaro.

9 Ee nchii seijndaa'ñe Ty'o_ots'om na nnt'uiityeeⁿ jaa naquii' nawi' t'maⁿ. Saa_{aa} tqueeⁿ jaa na nndaaya na nlui'n'maaⁿndyo nc'e nquii Ta Jesucristo.

10 Jom tueeⁿeⁿ cwentaaya cha tjoom' na nntandoo'a ñ'eⁿñe quia na nndyonnaaⁿaⁿ, meiiⁿ na ndicwaⁿ tandoo'a ndo' meiiⁿ na aa jnda_{aa} tjaaya.

11 Jo' chii cwii ndo' cwiindyoy' quia'yo' na t'maⁿ n'om ntyjee'yo' na nc'oonajndana cha'xjeⁿ na cwil'a'yo'.

Ñ'oom na matseijndo' Pablo n'omna

12 'O nn'aⁿya, cwitaaⁿyâ na cala'tmaaⁿndyo' nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'o_ots'om quii'ntaaⁿyo' na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ndo' na cwila'jndo'na n'om'yo'.

13 Maty'iomna' na cala'tmaaⁿndyo' naⁿñeeⁿ ñequio na jnda nquiu'yo' joona, ee joona jeeⁿ cwila'jndana naquii' ts'iaaⁿwaa'. C'om'yo' na tjoom' ñ'oom ñequio nc'iaa'yo' na tjaa ndia' cachoyo' ñ'eⁿndyena.

14 Ndo' cwila'jndeiⁿ ndyuayâ ndaa'yo' 'o nn'aⁿya, na cala'tia'yo' nn'aⁿyo' na tiñe'cal'a ts'iaaⁿ. Quia'yo' na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na leic'om t'maaⁿndye n'om. Cateijndei'yo' nn'aⁿ na tijndana na tila'yu'ya n'omna. C'om' nioomcheⁿ n'om'yo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ.

15 Xeⁿ tis'a cwil'a nn'aⁿ 'o, cal'andyo' cwenta na tinl'a'yo' wi' joona. 'O xuii' cal'a'yo', 'o ñequii'cheⁿ cal'a'yo' yuu na ya ñ'eⁿ nn'aⁿ, meiiⁿ mancjo'ti'yo' oo meiiⁿ ñ'eⁿ meiⁿquia ts'aⁿ.

16 Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na neiⁿnco n'om'yo'.

17 Tintsawi'ntyje'yo' na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'o_ots'om.

18 Cha'tso na mach'eena' ñequiondyo' quia'yo' na quianl'uaa' Ty'oöts'om ee luaa' l'ue ts'oom ñ'e'ndyo' 'o na cwila'yu'yo' ñ'e' Cristo Jesús.

19 Tila'tsaa'ndyo' ts'iaa' na mach'ee Espíritu Santo quii'ntaa'yo'.

20 Joo ñ'oom na cwiñequia nn'a' na ma'mo' Ty'oöts'om ndaana, til'a'yo' na ticuee' n'om'yo' ñ'oom'ñee'.

21 Cha'tso ñ'oommei' catjei'yo' cwenta aa xcwe joona', ndo' ñ'oom na cwiwitquioo' na xcwe, caljoo'ndyo'tye'yo' ñequio joona'.

22 Cala'tquiöo'ndyo' ñequio cha'tso nnom natia.

23 Manquiiti Ty'oöts'om, nque' na mañequiaa' na tjaa ñomtiuu m'aa' ts'a' jo nnoom, jom que'ñöo' 'o na canda'ndyo'. Cwañom'm cha'waa espíritu 'na'yo', ñequio añmaa'yo' ndo' seii'yo' cha caljoo' joona' na meincwii jna' tilaxma'na' hasta xje' na nncwjee'nnda' Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

24 Nquii Ty'oöts'om na macwaa' 'o cwiluiñê na mayom'm, maxje' nntse-icanaa' cha'tso nmei' cantyja 'na'yo'.

Cwiñequiana na xma'ndye nn'a'

25 'O nn'aa'ya ñequii'che' calanei'yo' cantyja 'naa'yâ nnom Ty'oöts'om.

26 Quia'yo' na xma'ndye cha'tso nn'aa'ya na m'a' ñ'e'ndyo' na cwita'yo' lueena.

27 Ñequio na jndei' ts'iaa' na matseixma'ya na tquiaa Ta Jesucristo matioöya xuuwaañe nacjo'yo' na cala'na'yo' cartawaa na ndye cha'tsonde nn'aa'ya na cwila'yu'.

28 Nquii Ta Jesucristo cwentaaya quiaa' na nla'xma'yo' naya na matseix-maa'.

Carta na jnda we na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Tesalónica

Mañequiaa Pablo na xmaⁿndyena

1 Ñ'eⁿ Silvano ndo' ñ'eⁿ Timoteo, ja Pablo matseiljeiya cartawaañe na matseicwanomⁿya juuna' na m'aⁿl' o tmaaⁿl' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Tesalónica, na cwila'xmaⁿ'yo' cwentaa' Tsotyaaⁿya Ty'o^oots'om ndo' Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa.

2 Nquii Tsotyaaⁿya Ty'o^oots'om ñequio Jesucristo, quiana na candaaⁿ'ya nto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tinc'om'yo' jo ndaana.

Quia na ndyonda' Cristo nntu'xeⁿndye nn'aⁿ

3 'O nn'aⁿya, ñequii'cheⁿ macaⁿna' na ñnequiaayâ na quianl'uaa' Ty'o^oots'om cantyja 'naⁿ'yo', ndo' maty'iomyana' na cwila'aayâ na ljo' ee wjaawixcweti na cwila'yuya' n'om'yo' ñ'eⁿñê ndo' nc'e cwii ndo' cwiindyoy' wi'ti n'om'yo' ntyjee'yo'.

4 Hasta quii'ntaaⁿ ntmaaⁿl' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ cwilanaaⁿyaⁿ cantyja 'naⁿ'yo'. Cwitjei's'aayâ 'o na m'aⁿl' nioom'cheⁿ n'om'yo' meiiⁿ na jndye nnom nawi' na cwiwinom'yo' ndo' na cwintyjo nn'aⁿ 'o saa cwit'moⁿ'yo' na cwila'yuya' n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om.

5 Nc'e na luaa' cwil'a'yo', ma'moⁿna' na jeeⁿ xcwe macwji' Ty'o^oots'om cwentaa cantyja 'naⁿ'yo'. Ee matsaaⁿna' 'o na la'xmaⁿ'yo' na nntsaquiee'ndyoy' yuu na matsaⁿntjoom. Nc'e na ljo', je' cwiwinom'yo' nawi'.

6 Ty'o^oots'om mach'eeⁿ na maty'iomyana' na joo nn'aⁿ na cwita'wi' 'o je', nlco'weeⁿeⁿ joona.

7 Ndo' mati 'o na wi' na cwitjom'yo' ñnequiaaⁿ na nnta'jndyaayâ ñ'eⁿndyoy' majuu xuee quia na nleitquioo'ñennda' Ta Jesús. Ee mats'ia jo' na nnaaⁿ cañoom'luee ndyocueeⁿ. Nleitquioo'ñê naquii' ntsaachom ñequio ángeles cwentaaⁿaⁿ na jeeⁿ jnda.

8 Nñoom na nnt'ueeⁿ nn'aⁿ na ticala'xmaⁿna cwentaa' Ty'o^oots'om meiⁿ tical'añ'oomndyena ñ'oom na tseixmaⁿ Ta Jesús na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ.

9 Naⁿñeeⁿ tixocantycwii na nnt'uiityeⁿna' joona. Ndo' tquia nncwji'ndyona' joona ñequio yuu na nnc'oom Jesucristo na nluiit'maⁿñê ndo' ñequio najndei na matseixmaaⁿ.

10 Nluii na ljo' juu xuee quia na nñoom na nla't'maa'ndye nn'aⁿ 'naaⁿ'aⁿ jom, na cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuna' ñ'eⁿñê nncjaawee' n'omna, mati ñ'eⁿl' 'o na jnda macwila'yuya' ñ'oom na tyoñequiaayâ cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

11 Jo' chii ñequii'cheⁿ cwilanaaⁿyaⁿ nnom Ty'o^oots'om cantyja 'naⁿ'yo'. Cwitaayâ nnom nqueⁿ na jnda tqueeⁿ 'o na cala'xmaⁿ'yo' cwentaaⁿaⁿ na ñequii'cheⁿ nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿndyoy'. Mati cwitaayâ na ñnequiaaⁿ cantyja najneiⁿ naquii' n'om'yo' cha ndaaⁿ nla'canda'ndyoy' cha'tso ñ'oom na ya na cwiqueⁿ n'om'yo', ndo' na nntseicandaⁿñena' cha'tso ts'iaaⁿ na ya na cwil'a'yo' nc'e na cwila'yuya' n'om'yo' ñ'eⁿñê.

12 Nc'e na luaa', nntseit'maaⁿñena' xuee' Ta Jesús cantyja 'naⁿ'yo', ndo' mati nntseit'maaⁿñê 'o nc'e naya na matseixmaⁿ nquii Ty'o^oots'om na cwila't'maaⁿndyoy' ndo' cantyja 'naaⁿ' Ta Jesucristo.

2

Nleitquioo'ñe ts'aⁿ na wi'ñeti

¹ 'O nn'aa^{ny}a, cantyja 'naaⁿ na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo cwentaaya ndo' na nntjomndyo yuu na m'aaⁿ, cwitaa^{ny}â ndaa^{yo}'

² na tilachui'yo' chiuu m'aaⁿ n'om'yo' ñ'oomwaa' meiⁿ tiñequiandyo' cantyja cwii nnom na quia nluui nntseicaty'uena' 'o oo cwii ñ'oom na mañequiaa ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ jo' oo cwii carta na waa ñ'oom na jâ jla'cwanoo^{ny}â juuna' na matsona' na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncwjeeⁿeⁿ.

³ Meiⁿ cwii tiñe'quiandyo' na nnquiu'nn'aⁿ ñ'oomwaa' 'o ee cwitjoocheⁿ na nncue'ntyjo xuee'ñeeⁿ maxjeⁿ nla'wendye nn'aⁿ nacjoo' Ty'oots'om ndo' nleitquioo'ñe juu tsa^{ns}'a na jeeⁿ tiaa', majndaa' na nntsuuñê nnts'aa Ty'oots'om.

⁴ Jom nncjaⁿ nacjoo cha'tso na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om ñequio cha'tso nnom na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ. Jo' chii ncjaaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Nncwjeeⁿeⁿ ñ'oom na jom cwiluiiñê nquii Ty'oots'om ndo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

⁵ ¿Aa ticjaañjoom' n'om'yo' na jnda tsjoo^{ya} ñ'oommeiⁿ ndaa^{yo}' quia na ñet'oo^{ny}a ñ'eⁿndyo'?

⁶ Ndo' macwila'noⁿ'ya'yo' 'ñeeⁿ na matseitsaaⁿñeya tsaⁿ'ñeeⁿ cha na ticwitquioo'ñe cwitjoocheⁿ na nncue'ntyjo xjeⁿ na ntyjii Ty'oots'om.

⁷ Ee juu ts'iaaⁿ natia na wanty'iuu' m'aⁿna' je' mach'eena' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, na maje'ndyo macandâ macaⁿna' na nleindyoo nqueⁿ na matseitsaaⁿñê na nnc'oom tsaⁿ'ñeeⁿ.

⁸ Quia ljo'cheⁿ nleitquioo'ñe juu tsaⁿ'ñeeⁿ na waljoo'cheⁿ na tia ts'aⁿñe. Ndo' nquii Ta Jesús quia na nncwjeeⁿeⁿ ñequio najndei na neiⁿncoo' nacaxuee na cwiluiiñê, nntseicueeⁿeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ñequio jndye 'ñom.

⁹ Juu tsaⁿ'ñeeⁿ na wi'ñeti ññoom ñequio najndei na matseixmaⁿ Satanás. Nnquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ ñequio ts'iaaⁿ na nnts'aaⁿ ndo' ñequio jndye nnom 'naaⁿ na meiⁿjom tiquinty'iaa nn'aⁿ.

¹⁰ Nntseineiⁿ cha'tso nnom ñ'oom na wi' na ññequiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ na jnda teijndaa' na nntsuundy. Ee joona tñquiandyena na nnquioo na jnda nquiuna ñ'oom na mayuu' na nncwji'n'maaⁿñena' joona.

¹¹ Nc'e na luaa', 'ndii Ty'oots'om na cwe' ñ'oom cantu ññe'quiu'nn'aⁿna' joona ndo' nla'yu'na ñ'oom na tiyuu',

¹² s'aaⁿ na luaa' cha nnt'uiityeⁿna' cha'tsondye nn'aⁿ jnaaⁿ na ti'cato'ñoomna ñ'oom na mayuu' ee neiiⁿtina na nl'ana natia.

Tjeii'ñe Ty'oots'om 'o na nlui'n'maaⁿndyo'

¹³ 'O nn'aa^{ny}a na jeeⁿ candya' ts'om Ta Jesús, jeeⁿ maty'iomyana' na ñequii'cheⁿ ññequiaayâ na quial'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'yo' ee cwitjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue tjeii'ñê 'o na nlui'n'maaⁿndyo'. Ndo' tqueⁿñooⁿ 'o cantyja 'naaⁿ'aⁿ nc'e Espíritu, ndo' teil'uee'ñê ñ'oom na mayuu' na jnda macwila'yu'yo'.

¹⁴ Ee ñequio juu ñ'oom naya na tyoñequiaayâ ndaa^{yo}', jo' na tcwaaⁿ 'o cha nnda^{ny} nla'jomndyo' cantyja na cwiluii't'maⁿñe Jesucristo na cwiluiiñê na matsaⁿ'ntjoom jaa.

¹⁵ Jo' chii 'o nn'a^{ny}a, caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' ñequio ñ'oom na ñet'moo^{ny}â ndaa^{yo}' ñequio carta na jla'cwanoo^{ny}â na m'aⁿ'yo', tintsuu' n'om'yo' joona'.

¹⁶ Nquii Jesucristo na cwiluiiñê na matsaⁿ'ntjoom jaa ndo' nquii Tsotyaaya Ty'oots'om na jom nc'e naya na matseixmaaⁿ m'aaⁿ na jeeⁿ wi' ts'oom jaa mañequiaaⁿ na ticantycwii na m'aa^{ny}a na t'maⁿ n'oo^{ny}a ñequio na cwicanty-jaa'ya n'oo^{ny}a jom,

17 quiaaⁿ na nla'xmaⁿ'yo' na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na nnc'om' jnda'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha cha'tso na cwilaneiⁿ'yo' ñequio na cwil'a'yo' nla'xmaⁿ joona' na ya.

3

Cjaañjoom' n'om'yo' já jo nnom Ty'oots'om

1 'O nn'aⁿya, ñ'oom na macanda, calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿyâ na tyuaa' nt'om ñ'oom cantyja 'naaⁿ! Ta Jesús cha'tso joo, ndo' nnts'aana' na jnda nquiu nn'aⁿ juuna' cha'xjeⁿ na tuii ñ'eⁿndyo' 'o.

2 Ndo' mati cataⁿ'yo' na ndyaandyô ljo' na ñe'cal'a nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye ñ'eⁿndyô na quie' n'omna ee ticha'tso nn'aⁿ cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om.

3 Saa cwiluiiñê na mayom'm ndo' nñequiaaⁿ na nntsaanajnda'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndo' na nncwañoom'm 'o ljo' ñe'cats'aa nquii tsaⁿjndii 'o.

4 Já cwicantyjaa' n'o^oyâ Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'yo' ee 'o cwila'canda'yo' ñ'oom na ñet'mo^oyâ ndaa'yo'. Ndo' nquiuuyâ na ntsal'a'ti'yo' cha'xjeⁿ na cwitsa'ntjooⁿyâ 'o.

5 Nqueⁿ na cwiluiiñê na matsa'ntjoom, cateijneiⁿ 'o na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ cha'xjeⁿ m'aaⁿ na candya' ts'oom joona, ndo' na nnc'om nioomcheⁿ n'om'yo' nawi' na cwiwinom'yo' cha'xjeⁿ tyom'aaⁿ jom quia na teinoom nawi' t'maⁿ.

Queⁿndyo na cal'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿya

6 'O nn'aaⁿya, ñequio xuee' Ta Jesucristo cwitsa'ntjooⁿyâ na catjei'ndyo' ñequio ts'aⁿ na matseyu' na tiñe'cats'aa ts'iaaⁿ meiⁿ tiñe'tseijomñe ñequio ñ'oom na ñet'mo^oya ndaa'yo'.

7 Saa 'o manquiu'yo' na matsona' na cal'a'yo' cha'na ñel'aayâ. Ee quia na ñet'o^oyâ quii'ntaaⁿ'yo', meiⁿjom ndii' tîcanty'ia'yo' na tîcal'aayâ ts'iaaⁿ.

8 Ee já tîcato'ño^oyâ naya luee'yo' na cwe'yu. Ñetqueⁿndyô na ñel'aayâ ts'iaaⁿ, ñetantjooⁿyâ 'naⁿ na ñetcaⁿ'na' já. Naxuee natsjom ñejla'jndaayâ cha tîcatu^{aa}'â xuu nacjoo' meiⁿcwiindyô' 'o na nnteix'ee já.

9 Meiiⁿ na maty'iomna' na cataaⁿyâ ndaa'yo' ljo' na ñetcaⁿ'na' já saa tîcal'aayâ na ljo'. Ee ntyjaa' n'o^oyâ na cal'o^ondyo' cha'xjeⁿ na cwil'aayâ.

10 Ee quia ñet'o^oyâ quii'ntaaⁿ'yo' tquiaⁿtyaaⁿyâ ñ'oom ndaa'yo' juu ts'aⁿ na tiñe'cats'aa ts'iaaⁿ, meiⁿ tîcatsona' na nlcwaaⁿ'aⁿ.

11 Saa cwindyaayâ na ñ'eeⁿ nt'omndyo' 'o na tiquil'a'yo' ts'iaaⁿ, cwe' cwiqueⁿndyo' na cwitii'ndyo' ljo' mach'ena' nt'omcheⁿ ntyjee'yo'.

12 Ndaaⁿ nn'aⁿ na nmeiiⁿ m'aⁿ, nc'e najndei na matseixmaⁿ Ta Jesucristo, cwitsa'ntjooⁿyâ ndo' cwijñoom' ntyuaayâ 'o na cal'a'yo' ts'iaaⁿ na nntan-tjom'yo' 'naⁿ na macaⁿ'na' 'o.

13 Ndo' 'o, nn'aaⁿya, ticwintqueⁿ'yo' na cwil'a'yo' yuu na maty'iomana'.

14 Queⁿ'yo' cwenta 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na tiñe'catseicanda ñ'oom na cwil'uuyâ ndaa'yo' nacjoo' cartawaañe. Ticala'quii'ndyo' ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha nlcotiana' ntyjeeⁿ.

15 Saa tinc'om ndiaa'ndyo' ñ'eⁿñê, 'o cala'jndo'yo' ts'oom cha'xjeⁿ cwii ts'aⁿ na matseyu'.

Ñ'oom na macanda

16 Nqueⁿ na matsa'ntjoom na tseixmaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'oom ts'aⁿ jo nnoom quiaaⁿ na 'o tjaa ñomtiuu c'om'yo' na cha'waa xjeⁿ ñequio cha'tso na cwiwinom'yo'.

¹⁷ Ja Pablo, nncq matseiljeiya xueya nacjoo' cartawaañe cha'xjeⁿ quits'aa cha'tso carta 'naⁿya.

¹⁸ Juu naya na matseixmaⁿ Jesucristo, c'oomna' ñequio cha'tsondyo'. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Timoteo

Matseiljeii Pablo carta cwentaa' Timoteo

¹ Nnco Pablo cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo. Nquii Ty'oots'om na cwiluiiñê na macwji'n'maaⁿñê jaa sa'ntjoom na matseixmaⁿya na ljo' ñequio Ta Jesucristo na cantyja 'naaⁿ jom m'aaⁿya na cwicantyyaa' n'ooⁿya.

² Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanōⁿya na m'aaⁿ 'u Timoteo, na cwiluiindyū' jndaaya nc'e na matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Ntyjaa' ts'ooⁿ nquii Tsotyaaⁿya Ty'oots'om ñequio Cristo Jesús na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa na ñequiana na nncō'ñom' naya na la'xmaⁿna ñequio na m'aⁿna nawi' n'omna nn'aⁿ ndo' na meiⁿcwii ñomtiuu tinc'oom' jo ndaana.

Cats'aañe Timoteo cwentā ñ'oom na tiyuu'

³ Cha'xjeⁿ na tsjōya njom' quia na jluii'a Macedonia na caljoo'ndyu' Éfeso na catsa'ntjom' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na ticat'mōōⁿna ñ'oom na tiyuu',

⁴ tilqueⁿ cwentā ñ'oom na cwe' cuento laxmaⁿna' ñequio ñ'oom cantyja 'naaⁿ weloo nn'aⁿ na ñet'om teiyo ee ñ'oommeiⁿ cwil'ana' na cwe' cwila'ñ'eeⁿ ndyuee nn'aⁿ meiⁿ ticateijndeina' ts'aⁿ na nntseyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'oots'om.

⁵ Ts'iaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na sa'ntjōⁿya na c'ooⁿya na wi' n'ooⁿya cwii ndo' cwii nn'aⁿ ñequio na lju' n'ooⁿya na m'aaⁿya n'ooⁿya ñequio na xcwee' n'ooⁿya na cwila'yū'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'oots'om.

⁶ Ñ'eeⁿ nn'aⁿ jnaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na jnda tju'tya'na' joona cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu', ñ'oom na cwe' ts'iaaⁿndyo cwila'jomndyena.

⁷ Ñe'calaxmaⁿna nn'aⁿ na cwit'mōōⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsa'ntjomna' meiiⁿ ticala'noⁿna ljo' tseicandii ñ'oom na cwila'neiⁿna cantyja 'naaⁿna', meiⁿ ljo' na ma'mōⁿ ñ'oom na cwifñequiana ñequio na t'maⁿya n'omna.

⁸ Manquiuyūya na jeeⁿ l'ue ljeii na tqeⁿ Moisés xeⁿ mawil'uee'ñe ts'aⁿ juuna' cha'xjeⁿ na seijndaa'ñe Ty'oots'om.

⁹ Macaⁿna' na cjaanjoom' n'ooⁿya na nchii teijndaa' ljeii na qui cwentaa nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyaⁿna'. Teijndaa' juuna' cwentaa nn'aⁿ na quie' n'om, cwentaa nn'aⁿ na ticatuee'ndyecje, cwentaa nn'aⁿ na tia cwil'a, nn'aⁿ na laxmaⁿ jnaⁿ, cwentaa nn'aⁿ na ticala't'maaⁿndye Ty'oots'om oo cwiicheⁿ nnom na matseit'maaⁿñe ts'aⁿ, teijndaa' juuna' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'cwjee tye ndyeena ndo' mati cwentaa cha'tsondye nn'a na cwila'cwjee nn'aⁿ,

¹⁰ cwentaa nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñequio nn'aⁿ, cwentaa naⁿnom na m'aⁿ ñequio tyjenom, cwentaa nn'aⁿ na cwila'jnda ntyje nn'aⁿndyena, cwentaa nn'aⁿ na cwilaneiⁿ cantu, cwentaa nn'aⁿ na tyeⁿ cwiqueⁿ ñ'oom na nlacandā saā tiquil'a, ljeii'ñeeⁿ m'aⁿna' na mat'uiina' meiⁿquia na wjaana' nacjoo' ñ'oom na xcwe na cwit'mōōⁿ nn'aⁿ.

¹¹ Juu ñ'oom xcwewaa' ñecwii xjeⁿ matseicandiina' ñequio ñ'oom na jeeⁿ jnda'na' cantyja na cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Nquii Ty'oots'om na tjacantyya na t'maⁿ cwiluiiñê maty'ioom ts'iaaⁿ ja na mañequiaya ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

Quian'uaa' Ty'oots'om t'maⁿ wi' ts'oom Pablo

12 Mañequiaya na quianl'uaa' Ta Jesucristo cwentaaya na mañequiaaⁿ na-jndeiⁱ ts'ooⁿ na maqueeⁿ cwenta na cwiluiindy_o ts'aⁿ na matseicanda_u na macwjaa'ñê ja naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

13 Jaach'ee xuee tyotseinaⁿya ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm, ñetco'wi'a nn'aⁿ na cwila'y^u' ñ'eⁿñê, ndo' tyotseijnaaⁿ'a jom. Saa ty'oom Ty'o_ots'om na wi' ts'oom ñ'eⁿndyo, ee xjeⁿ'ñeeⁿ meiⁿ tyootseyu'a meiⁿ t'icaljeiⁿ na tixcwe tyots'aa.

14 Juu naya na matseixmaⁿ Jesucristo, tquiaaⁿ na canda_a'ya matseixmaⁿya juuna' ndo' t'mo_o na jeeⁿ wi' ts'oom ja ndo' jndaya na matseyu'ya ts'ooⁿ ñ'eⁿñê, joona' na cwila'xmaaⁿya nc'e na cwila'jomndyo ñ'eⁿñê.

15 Ñ'oomwaa ñ'oom na mayuu' juuna', ndo' matsona' na cha'tsondye nn'aⁿ cala'y^u'na juuna': jndyo Cristo Jesús tsjoomnancue cha nncwji'n'maaⁿ'ñê nn'aⁿ jnaⁿ, quii'ntaaⁿ joona ja cwiluiindy_o ts'aⁿ na t'maⁿti ñeseitjo_ondyo nnoom.

16 Luaa waa na ty'oom Ty'o_ots'om na wi' ts'oom ñ'eⁿndyo cha cantyja 'naⁿya m'moⁿ Jesucristo na m'aaⁿ na nioom'cheⁿ ts'oom. Ndo' cantyja 'naaⁿya waa na ma'moⁿ'na' chiuu nc'om nn'aⁿ na nla'y^u' ñ'eⁿñê cha nnto'ñoomna na ticantycwii na cwita'ndo' añmaaⁿna.

17 Nc'e na luaa', cha'waati xuee cala't'maaⁿ'ndyo nqueⁿ na ticantycwii na cwiluiñê na matsa'ntjoom, nqueⁿ na wanoom'm ndo' na wanoom'm, nqueⁿ na leicanda_a nty'iaa ts'aⁿ jom, na macanda_u nqueⁿ cwiluiñê Ty'o_ots'om ndo' na jndo' ts'oom.

18 'U jndaaya Timoteo, luaa ñ'oom na matsa'ntjoⁿya 'u. Ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'o_ots'om matseijomna' cha'cwijom tia'. C'oom' na ti'maaⁿ' ts'om' na matseijndu' naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Catsa' na ljo' na matseyu'ya' ts'om' ñ'eⁿñê ndo' ñequio na tico'tiana' ntyji' nc'e na matseicanda_u' cha'xjeⁿ ñ'oom na ñeⁿlue nn'aⁿ na cwila'y^u' cantyja 'naⁿ' quia na jla'neiⁿna ñ'oom na t'moⁿ Ty'o_ots'om naquii' n'omna.

19 Ñ'eeⁿ' nn'aⁿ na tila'ñ'oomndye na maco'tiana' nquiuna, ndo' nc'e na ljo', juu na cwila'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o_ots'om, jnda tyuii'na'.

20 Luaa' tseixmaⁿ Himeneo ñequio Alejandro. Jo' chii jnda ti_ooya joona l'o Satanás, cha cala'noⁿ'na na tantjeiⁿ'na ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo' Ty'o_ots'om.

2

Ma'moⁿ'na' chiuu calanaqⁿya nnom Ty'o_ots'om

1 Najndyee matseijndo'a ts'om' na maty'iomna' na cataaⁿya nnom Ty'o_ots'om 'naⁿ na macaⁿ'na' jaa, ndo' calanaqⁿ'ya nnoom cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ. Quiaaya na quianl'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'naaⁿ'na.

2 Laxmaaⁿya na cataaⁿya nnoom cantyja 'naaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindy_e gobiernom, ñequio joo nn'aⁿ na laxmaⁿ naⁿmaⁿ'naaⁿ cha nda_a nnc'o_o'ya na ya m'aaⁿya, tjaa'naⁿ ndia', na xcwee' n'o_o'ya ñ'eⁿ Ty'o_ots'om ndo' tjaa'naⁿ ñ'oom tia cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ'ya.

3 Maty'iomyaⁿ' na luaa' cal'aaya. Ndo' nquii Ty'o_ots'om na macwji'n'maaⁿ'ñê jaa cjaawee' ts'oom na ljo',

4 ee l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'aⁿ nlui'n'maaⁿ'ndye ndo' na nnta'jnaaⁿ'na ñ'oom na mayuu'.

5 Ñecwii Ty'o_ots'om m'aaⁿ ndo' ñe'cwii m'aaⁿ na matseiljoyaañê jom ñ'eⁿ nn'aⁿ, manquii Jesucristo na ts'aⁿ jom.

6 Ee tquiaañê na tueeⁿ'eⁿ cha ntioom na cho'jnaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ cha nda_a nlui'n'maaⁿ'ndyena, teitquioo' na jo' quia na tue'ntyjo xjeⁿ.

7 Nc'e na luaa', ty'ioom ts'iaaⁿ ja na cwiluiindy_o ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndo' ts'aⁿ na majñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ, na ca'mo_o'ya nda_a

nn'aⁿ na nchii judíos ñ'oom na xcweti na cala'yuy'a n'omna, ñ'oom na mayuu' matseinaⁿ, nchii cwe' cantu.

⁸ Meiⁿyuucheⁿ joo na cwitjomndye nn'aⁿ l'ue ts'ooⁿ cala'neiⁿ naⁿ nom nom Ty'oots'om na nlawena lueena ñequio na xcwee' n'omna. Tic'omna na wjeena nc'iaana, meiⁿ ticañjom n'omna ñ'oom na nquiuna ñequio nc'iaana.

⁹ Ndo' mati yolcu l'ue ts'ooⁿ na cwee'na liaa na cwe' na ya xjeⁿ na nchii jeeⁿcheⁿ tycwi' nchii liaa jnda. Cal'ana xjeⁿ cha'tso cantyja 'naaⁿna. Ticwinom'na' na nla'chjoomndyena soonqueⁿna, meiⁿ ticwinom'na' na nla'chjoomndyena ñ'eⁿ 'naⁿ na cwiluiina' ñequio s'om cajaan oo ñequio ta' perla na jeeⁿ jnda.

¹⁰ Saā yolcu na cwiñequiaandye na nntsa'ntjom Ty'oots'om jona, cal'ana cha'tso nom ts'iaaⁿ na ya, ee macanda cantyja 'naaⁿ joo jo' ntyjii Ty'oots'om cha'cwijom matseichjoomña' jona.

¹¹ Matsona' na candyecheⁿ yolcu ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ ndo' na catue'ndyecjena:

¹² ee tyooñequiaya na nnt'mooⁿ yolcu quia na cwitjomndye nn'aⁿ meiⁿ na nlqueⁿna xjeⁿ tsaⁿs'a. L'ue ts'ooⁿ na cwe' candyecheⁿna.

¹³ Ee najndyee s'aa Ty'oots'om Adán, jnda chii s'aaⁿ Eva,

¹⁴ ndo' nchii Adán tquiu'nn'aⁿna', tquiu'nn'aⁿna' yuscuñeeⁿ, ndo' jnda na tquiu'nn'aⁿna' juu, jo' seijndaa'ña' na waa jnaaⁿaⁿ.

¹⁵ Saā nlui'n'maaⁿndye yolcu xeⁿ cwila'candaⁿndye na mañequiaa Ty'oots'om na c'om ndana ndo' m'aⁿna na cwila'yuy'a n'omna ñ'eⁿñê, ñequio na m'aⁿna na jnda nquiuna nt'omcheⁿ ndo' na 'oom'aⁿna na lju' n'omna.

3

Nmeii' cal'a nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om

¹ Luua ñ'oom na mayuu': xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na macantyyaa' ts'oom na nluiitquieñê jo nom tmaaⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ xcwe na macantyyaa' ts'oom.

² Jo' chii ts'aⁿ na jnda ty'oomna' na cwiluiitquieñê quii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, matsa'ntjomna' na tjaa'naⁿ ñ'oom cjom'm. Ñecwii scoom'm m'aaⁿ. Ts'aⁿ na xcwe matseitiuu jom. Ts'aⁿ na maqueⁿñe cwenta ndo' na cwiluiñê ts'aⁿ na jnda nquiun nn'aⁿ. Matsona' na ñequii'cheⁿ m'aaⁿc'eeñê na nnteix'eeⁿ nn'aⁿ na cwe' cwiquieya waⁿaⁿ, ndo' 'naⁿaⁿ na m'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ,

³ ticatsona' na tsaⁿcandii jom, meiⁿ na nl'ueeⁿ ndia'. Macaⁿna' ts'aⁿ na yats'aⁿñe jom, ts'aⁿ na xiom'ñe ñequio nn'aⁿ, na tintseiqueeⁿ ts'oom s'om.

⁴ Maty'iomna' na ya maqueeⁿ xjeⁿ nn'aⁿ waⁿaⁿ, mati cwila'candaⁿndye ntseinaaⁿ nnoom, ndo' cwila't'maaⁿndyena jom,

⁵ ee xeⁿ ti'naⁿaⁿ na nlqueeⁿxjeⁿ nn'aⁿ waⁿaⁿ, tixocandaⁿ nnteix'eeⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Nc'e na ljo', ts'aⁿ na nluiitquieñê jo ndaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om ticatsona' na jom ts'aⁿ na nmeiiⁿndyo tioñe l'o Ty'oots'om, tints'aana' na nnc'oom' ts'oom na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiñê, ndo' na ljo' ntseijndaa'ña' cantyja 'naaⁿaⁿ na waa jnaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ jnaⁿ na t'uiina' tsaⁿjndii.

⁷ Mati macaⁿna' na waa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yuy', cha ticalui'jnaaⁿñê ndo' na ncjaañ'oom tsaⁿjndii jom xjeⁿ 'naaⁿ.

Nn'aⁿ na cwindye'ntjom, nmeii' matsona' calaxmaⁿna

⁸ Mati cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom quii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, matsona' na macanda ñ'oom ya nquiun nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna, ndo' cwila'candaⁿndyena ñ'om ndyueena. Tinc'omna na nn'aⁿ

candyee joona, meiⁿ tinc'omna na queeⁿ n'omna s'om na nchii jndyaa' 'naaⁿna.

⁹ Maty'iomna' cantyja 'naaⁿna na cwiljoo'ndyetyeⁿna ñequio ñ'oom na xcwe na cwila'yuu'a cantyja 'naaⁿ Cristo na meiⁿcwii ñomtiuu cantyja 'naaⁿna'.

¹⁰ Najndyee macaⁿna' na nlqueⁿ nn'aⁿ cwenta aa cwila'candaⁿndye naⁿñeeⁿ ndo' xeⁿ teitquioo' na ya cwil'ana, quia jo' ya nndye'ntjomna nnom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ.

¹¹ Mati matsona' lcuu naⁿñeeⁿ cuaa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna, nchii la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwila'tjom cantu, xcwe cantyja 'naaⁿna ndo' cwila'candaⁿndyena cantyja 'naaⁿ cha'tso.

¹² Matsona' na cwii tsaⁿs'a na mandi'ntjom, ñecwii scoom'm ndo' ya maqueeⁿ xjeⁿ ntseinaaⁿ ñequio cha'tsondye nn'aⁿ waⁿaⁿ.

¹³ Nn'aⁿ na cwindye'ntjom naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ, xeⁿ na ya cwil'ana ts'iaaⁿñeeⁿ quia jo' nnquioo na jnda nquiu naⁿñeeⁿ joona. Ndo' mati ññequiaana' na ti'maaⁿ n'omna na nnt-jei'yuu'ndyena na cwila'yuy'a n'omna ñequio Cristo Jesús.

Ñ'oom na mayuu' na ticala'no' nn'aⁿ na cwilayuu'a

¹⁴ Ntyjaa' ts'o^o na tyuaa' nncjocando^oa 'u, jo' chii matseiljeiya ñ'oommeiiⁿ

¹⁵ cha xeⁿ na nntseitsaaⁿñena' na nncjo, quia jo' mantyji'jndaa'ndyu' chiuu matsa'ntjomna' na nnc'oom' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuy' na la'xmaⁿna tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om na wando', na juu jo' cwiluiñena' tax'ee w'aa ñ'oom na mayuu'.

¹⁶ Ñ'oom na mayuu', juu ñ'oom wanty'iuu' m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿ na cwila't'maaⁿndyo, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna', matsona':

Teitquioo'ñe Cristo tsjoomnancue na ts'aⁿ jom,
cantyja 'naaⁿ Espíritu teijndaa' na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ,
nty'iaa ángeles jom.

Ndaⁿ nn'aⁿ jndye njoomnancue tyoñequia nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ,
nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue tyola'yuy'na ñ'eⁿñê,
cañoom'luee to'ñom Ty'o^ots'om jom.

4

Nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'yuu'a

¹ Ma'moⁿjndaa'ñe Espíritu Santo na ncuee na macanda nt'om nn'aⁿ nnt-jeii'ndye cantyja na matseyuy'a ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Cristo, na nla'jomndyena ñequio jndye espíritu na cwinquio'nn'aⁿ, ndo' ñ'eⁿ ñ'oom na cwila'cwanom naⁿjndii.

² Nn'aⁿ na tixcwe 'oom'aⁿ na cantundyena nl'ana na luaa'. Nc'e natia na cwil'ana, juu na m'aaⁿ n'omna leica'moⁿna' ndaⁿna na tixcwe 'oom'aⁿna.

³ Cwilue naⁿñeeⁿ na ticwanaaⁿ na ncoco ts'aⁿ, ndo' na niom nan-tquie na cwitsa'ntjomna na ticwanaaⁿ na nlcwa' ts'aⁿ, meiiⁿ na mañequiaa Ty'o^ots'om joona' na jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a cwiwil'uee'ndyo joona' ndo' cwiñe'quiaaya na quianl'uaaⁿaⁿ, ndo' mati nn'aⁿ na cwita'jnaaⁿ ñ'oom na mayuu'.

⁴ Ee cha'tso na tqueeⁿ, ya laxmaⁿ joona', meiⁿ ticatsona' na c'o^onya na ticuee' n'o^onya joona' na ññequiaaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿna',

⁵ ee cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm ñequio na cwilanaⁿnya nnoom, jo' na maqueⁿlju'na' joona'.

Ts'aⁿ na xcwe mandi'ntjom nnom Jesucristo

6 Xeⁿ na m'moⁿⁱ ñ'oommeiⁿⁱ ndaa nn'aⁿ na cwila'yu', nntseixmaⁿⁱ cwii mosoo' Jesucristo na candaa' wjaawijndu' cantyja 'naaⁿⁱ ñ'oom na cwila'yuu'a ñequio ñ'oom na xcweti m'aaⁿ na matseijomndyu'.

7 Tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom na tiyuu'na' na cwe' ts'iaaⁿndyo na ticjaawee' ts'om Ty'o^{ots}'om. Que^{nya} ts'om' na matseit'maaⁿndyu' jom.

8 Waa na mateijndeiina' ts'aⁿ quia na matseits'eiiñê na maleinoom. Saa t'manti mateijndeiina' jom quia na matseijneiⁿ na matseit'maaⁿñê Ty'o^{ots}'om. Ee quia na cwila't'maaⁿndyo jom jndye mateijndeiina' jaa cha'waa xuee na m'aa^{nya} tsjoomnancue ndo' mati na nnc'o^onya na ticanty-cwii na cwitandoo'a.

9 Ñ'oommeiⁿⁱ jeeⁿ xcwe cwit'moo^{na}', jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ maca^{na} na cato'ñoomna joona'.

10 Ee jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a cwila'jndaaya ts'iaaⁿ 'naaⁿⁱ Ty'o^{ots}'om ndo' cwiñe'quiandyo na wi' cwitjoo^{nya} ee na m'aa^{nya} na ntyjaa'tyeⁿ n'o^onya ñ'eⁿ nqueⁿ na wanoom'm. Cha'tsondye nn'aⁿ ndaa nluin'maaⁿndye cantyja 'naaⁿndo' majndeiticheⁿ cwilui'n'maaⁿndye joo nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê.

11 Ca'moⁿⁱ ñ'oommeiⁿⁱ ndaa nn'aⁿ. Catsa'ntjom' na cala'candaa'ndyena joona'.

12 Tiñequiaandyu' na ticuee' n'om nn'aⁿ 'u cwe' ee na titquiendyu'. Cantyja na matseineiⁿⁱ, catseixmaⁿⁱ cwii na m'mo^{na} ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' chiuu na nnc'oom'a^{na}, ndo' mati cantyja chiuu na wjaam'aaⁿndyu' ndaa nn'aⁿ, ndo' cantyja na m'aaⁿ na wi' ts'om' joona, ndo' cantyja na matsei'yu'ya' ts'om' ñ'eⁿ Ty'o^{ots}'om, ndo' cantyja na lju' nquiu nn'aⁿ cantyja 'naⁿ.

13 Cwitjoocheⁿ na nncua^{canoo}nya na m'aaⁿ, que^{ndyu}' na catsei'naⁿ ñ'oom' Ty'o^{ots}'om na jnda teiljeii ndaa nn'aⁿ. Cwil'uee'ndyu' juuna' cha ññequiaana' na t'maⁿ n'omna ndo' ca'moⁿⁱ juuna' ndaana.

14 Joo najndeiⁿ na tseixmaⁿ Ty'o^{ots}'om na tquiaaⁿ na matseixmaⁿ cha ndaa nndi'ntjom' nnoom ya ya cwil'uee'ndyu' joona'. Ee jnda' joona' quia tiao nn'aⁿ na cwiluiitquiendye lueena najo' ndo' jla'nei^{na} ñ'oom cantyja 'naⁿ na t'moⁿ Ty'o^{ots}'om naquii' n'omna.

15 Ñequio na xcwee' ts'om' que^{ndyu}' naquii' ñ'oommeiⁿⁱ, cha jo ndaa cha'tsondye nn'aⁿ nleitquioo' na xcweti wjaam'aaⁿ.

16 Cats'aandyu' cwenta cantyja 'naⁿ ndo' cantyja ñ'oom na ma'mooⁿⁱ. Ticwinchqueⁿ na mache' ts'iaaⁿ 'naaⁿⁱ Ty'o^{ots}'om. Ee xeⁿ luaa' nlque^{ndyu}' nchii macandá nncu' nluin'maaⁿndyu' mati nn'aⁿ na cwindye ñ'oom na mañequiaa'.

5

Nmeiⁿ cats'aa ts'aⁿ na mandi'ntjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'

1 Cwii ts'aⁿ na jnda tquieñe, tintseitia' jom. Catseijndo' ts'oom cha'cwijom na cwiluiiñe tsotye'. Ndo' nn'aⁿ na cje m'aⁿ, catsa' ñ'eⁿndyena cha'cwijom na cwiluiindyena nt'iu' nncu'.

2 Ndaa yolcu na jnda tquiendye, catseineiⁿⁱ ñ'eⁿndyena na cha'na tso'ndyo'. Ndo' ñ'eⁿ yolcu na cje m'aⁿ, catsa' na cha'na nt'iu' nncu' saa ñequio na meiⁿcwii tjaa'naⁿ na matseituu' ñ'eⁿndyena.

3 Cal'uee'ndyu' chiuu nntei'jndei'yo' yolcu na jnda ljondye na mayuu'cheⁿ tjaa' ñeeⁿ na ndaa nntei'x'ee joona.

4 Ee cwii yuscu na jnda ljoñe xeⁿ m'aⁿ ntseinaaⁿ oo ntseindacantyjoom maca^{na} najndyee cala'noⁿⁱ nañeeⁿ na jndei'na' na joona catei'x'leena jom ee cha'cwijom chojnaⁿ na nnoom na seiqueeⁿ joona. Jeeⁿ xcwe na nl'ana na ljo' ndo' cjaawee' ntyjii Ty'o^{ots}'om.

⁵ Juu yuscu na jnda ljoñe na tue' saa' ndo' na mayuu' tjaa'naⁿ nn'aa'naⁿ na nnteix'ee jom, m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na macanda nquii Ty'o^ots'om na macantyyaa' ts'oom. Jo' chii naxuee ndo' natsjom macaaⁿ nnom.

⁶ Saa yuscu na jnda ljoñe na mach'ee cantyya na neiⁿco tsjoomnancuee, meiiⁿ na ndi wanoom'm, saa jo nnom Ty'o^ots'om matseijomna' jom cha'cwijom ts'oo.

⁷ Ñ'oommeiⁿ catsaⁿntjom' nn'aⁿ na cwila'yu' na cala'candaⁿndyena joona' cha xocuaa ñ'oom na tis'a cwil'ana.

⁸ Ee ts'aⁿ na tic'oom' ts'om cantyya 'naaⁿ nn'aaⁿ na tjawitqui^oo', majndeiticheⁿ nn'aaⁿ nquii, tsaⁿñeeⁿ macwji'ñe na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ndo' na ljo' mach'eeⁿ wi'ñetyeeⁿ nchiiti ts'aⁿ na tyootseyu'.

⁹ Quia cwiwiljeii ncuee yolcu na jnda ljondye, macanda cala'ljei'yo' xuee' yuscu na jnda jndaⁿ ndyeeⁿaaⁿ chuu' ndo' na macanda ñ'eⁿ saa' ñet'oom.

¹⁰ Macaⁿna' na waa ñ'oomya cantyya 'naaⁿnaⁿ, na ya seiqueeⁿ ntseinaaⁿ, tyotseiljoom nn'aⁿ na cwe' tyoquieya waⁿnaⁿ, mati tyoju'ñe cjeeⁿ na tyondi'ntjoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om, ndo' tyoteijneiⁿ nn'aⁿ na wi' cwiwinom, ñequii'cheⁿ tyojoo'ya ts'oom na ñes'aaⁿ cha'tso nnom naya.

¹¹ Saa yolcu na jnda ljondye na titquiendye, tintseiljei' ncueena, ee quia na wjaachuuna' joona na neiⁿco nquiuna na ñec'omnda'na na we ca'na quia jo' ñe'c'unconnda'na. Ndo' jo' nntjeii'ndyena na macanda Cristo cwicantyyaa' n'omna.

¹² Ndo' na luaa', matseijndaa'ñena' na cwila'tjo^ondyena na tyoola'candana na macanda Cristo m'aⁿna na quit'maⁿ n'omna.

¹³ Ndo' mati cwe' w'aa ndo' w'aa nc'iaana cwi'oona, ndo' na ljo', cwila'nchqueeⁿndyena. Ndo' nchii macanda jo', mati cantundyena, cwitii'ndyena ljo' cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cwila'neiⁿna ñ'oom na ticatsona' na nluena.

¹⁴ Nc'e na luaa' waa, jo' na l'ue ts'o^o na yolcu na jnda ljondye na cje m'aⁿna, c'unconnda'na, c'om ndana, cateix'eena w'aana meiⁿ tinquiana na wanaaⁿ na nla'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom wi' nacjoo nn'aⁿ na cwila'yu'.

¹⁵ Ee ñ'eeⁿ yolcu na jnda ljondye na jnda tjeii'ndyena cantyya 'naaⁿ Cristo na cwilajomndyena cantyya ñaaⁿ Satanás.

¹⁶ Cwii tsaⁿscu na matseyu', xeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aa'naⁿ na jnda teitqui^oo' m'aⁿ yolcu na jnda ljondye, macaⁿna' na cateix'eeⁿ yolcu'ñeeⁿ cha ticaⁿna' na joo nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om cateix'eena yolcu'ñeeⁿ.

¹⁷ Nn'aⁿ na cwiluiitquiendye na ya cwilei'choondyena tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿnaⁿ, matsona' na candaⁿ cala't'maaⁿndye nn'aⁿ joona. Majndeiticheⁿ nquieena na laxmaⁿna na cwiñequiana ñ'oom' Ty'o^ots'om ndo' na cwit'mo^ona juuna'.

¹⁸ Ee waa ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona': "Tincwjaa'ndyu' bosa 'ndyoo quioo'jndyo na mach'ee ts'iaaⁿ." Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na matsona': "Naⁿntjom laxmaⁿna na nnto'ñoomna na cwitantjomna."

¹⁹ Quia na waa ñ'oom nacjoo' cwii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu', tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom'ñeeⁿ xeⁿ tjaa'naⁿ we oo ndyee ts'aⁿ na nncwji'yuu'ñe juuna'.

²⁰ Saa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om, xeⁿ cwila'tjo^ondyena meiⁿ tiñe'ca'ndyena na ljo' cwil'ana, catseitia' joona jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' cha' catseicaty'uena' joona.

²¹ Jo nnom Ty'o^ots'om ñequio Ta Jesucristo, ndo' jo ndaaⁿ ángeles na cwiluiindyey cwentaa' Ty'o^ots'om, catseicandaⁿndyu' ñ'oommeiⁿ, meiⁿ tintsa' na wja'ñ'oomndyu' ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ saa cwiicheⁿ tineiⁿ.

²² Tintseicjeendyu' na nndio'l'lo' cjoo' cwii ts'aⁿ na nluiitquieñe ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om, cha xeⁿ waa na matseitjooñê tixocats'aana' na nnt'uii jnaaⁿ'aⁿ 'u. 'U cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿ' cha'tso nnom natia.

²³ Quia na wi' tsia', nchii ñequi'cheⁿ ndaatioo ma'ua'. Mati c'ua' chjoowi' winom.

²⁴ Nt'om nn'aⁿ mañoom' cwiwitquioo' na cwila'tjooⁿndye cwii tjo^ocheⁿ na nnt'uiina' joona saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ ndanquia cwiwitquioo' naljo' laxmaⁿna.

²⁵ Ndo' maljo'yu waa cantyja 'naaⁿ' ts'aⁿ na mach'ee yuu naya, mañoom' cwiwitquioo' na ya mach'eeⁿ, ndo' ts'iaaⁿ ya na cwil'a nn'aⁿ meiiⁿ titquioo'na', saa ndanquia nleitquioo'na'.

6

¹ Cha'tsondye nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndaa patrom, matsona' na cala't'maaⁿndyena patrom 'naaⁿna ñequio na xcwee' n'omna cha tincju'naaⁿñena' na ñoomñoom ñ'oom nlaneiⁿ nn'aⁿ nacjoo' Ty'o^ots'om ndo' mati nacjoo' ñ'oom na cwit'mooⁿya.

² Ndo' quia la'xmaⁿ patrom 'naaⁿna nn'aⁿ na cwila'yu', jeeⁿ matsona' na cala't'maaⁿndyena naⁿñeeⁿ ee na nn'aaⁿndyena nc'e na cwila'yu'na. Maty'iomna' na yati candye'ntjomna ndaa naⁿñeeⁿ. Ee ts'iaaⁿ 'naaⁿ naⁿñeeⁿ cwil'ana ndo' cwiluiindyena na nn'aaⁿndyena na wi' n'om ntyjeendyena nc'e tjom na cwila'yu'na. Ca'moⁿ' ndo' quiaa' ñ'oommeiⁿ' ndaa nn'aⁿ.

Caljoya n'ooⁿya cantyjati na mañequiaa Ty'o^ots'om

³ Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na ñomquiati ñ'oom na ma'mooⁿ na juu ñ'oom'ñeeⁿ titseijomna' ñequio ñ'oom na xcweti cantyja 'naaⁿ' Ta Jesucristo na ticateijn-deiina' na wjaaqueieñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ,

⁴ jom matseis'aañê saa meiⁿchjoo ticatsei'nooⁿ'oⁿ, cwe' jndyeto matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ' ñ'oom na nquiu nn'aⁿ judíos ndo' matseintja'ñê ñ'eⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ' n'oom'ñeeⁿ. Jo' na cwinaⁿna' na cwila'taa' n'om nn'aⁿ nc'iaana, ndo' m'aⁿna na jndoondye ntyjeena, cwila'jnaaⁿndyena, ndo' tiya m'aaⁿ' n'omna cantyja 'naaⁿ' nc'iaana,

⁵ jo' chii tileicantycwii na cwila'ntja'ndye nn'aⁿ na tajo'ndyo cwicwila'tiuuna, na tatîcata'jnaaⁿna ñ'oom na mayuu'. Cwila'tiuuyoona na ñ'oom 'naaⁿ' Ty'o^ots'om na matseyu' ts'aⁿ cwiluiñena' cwii nnom na nleityañe ts'aⁿ.

⁶ Ñ'oom na mayuu' na ts'aⁿ na matseyu' ñequio Ty'o^ots'om, cantyja 'naaⁿ' jo' matseixmaⁿ cwii na jndati nchiiti na nleityañe ts'aⁿ tsjoomnancue. Saa macaⁿna' na caljoya ts'oom ñequio cha'tso na jnda jnaaⁿ'aⁿ nnom Ty'o^ots'om.

⁷ Ee tjaa'naⁿ ljo' tquiochooya tuiindy^o tsjoomnancue ndo' tjaa'naⁿ ljo' ya nntsaachoo,

⁸ xeⁿ niom na cwicwaa'a ndo' niom liaaya, maty'iomna' ñequio nmeiⁿ' caljoya n'ooⁿya.

⁹ Ee nn'aⁿ na ñe'cwityandye, mat'uiina' joona cha'cwijom cwii teinco', na jndye nnom na ntjeiⁿ na matsei'ndaa'na' joona na matiomna' joona na nnt'uiiwi'na' na nntsuundyena.

¹⁰ Ee juu na matseicandya' ts'om ts'aⁿ s'om, tseixmaⁿna' x'ee cha'tso nnom natia. Ndo' m'aⁿ nn'aⁿ nc'e na queeⁿ n'omna s'om jnda maju'taaⁿñena' joona cantyja na cwila'yu'ya cwii n'omna ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ndo' jndye nnom nawi' jnda mamanchjena' joona.

Ts'aⁿ na matseyu' luua macaⁿna' na queⁿya ts'om

¹¹ Saa 'u je' na cwiluiindyu' cwenta' Ty'o^ots'om, cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿ' nmeiⁿ'. Cja'ntyjo' cantyja 'naaⁿ' cha'tso na maty'iomyana'. Quiaandyu'ñ'eⁿ'

cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om, na nntseyu'ya' ts'om' ñ'eⁿñê, na c'oom' na wi' ts'om' nn'aⁿ, meiiⁿ wi' matjom' saa ti'ndiinc'uaa'ndyu', c'oom nioom'cheⁿ ts'om' ñequio nn'aⁿ.

¹² Catseijndu' cha nla'yu' nn'aⁿ. Tyeⁿcaljoo'ndyu' cantyja na mañequiaa Ty'o^ots'om na matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añaⁿ 'naⁿ ee macwe' jo' tqueeⁿñê 'u, ndo' na tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ na matseyu'ya' ts'om' ndaa jndyendye nn'aⁿ.

¹³ Jesucristo ya ñ'oom tjei'yuu'ñê jo nnom Poncio Pilato. Jo' chii jo nnoom ñequio jo nnom Ty'o^ots'om na mañequiaa na cwita'ndo' cha'tso, luaa ñ'oom na matsa'ntjoⁿya 'u Timoteo,

¹⁴ na catseicanda' ñ'oom na maquaⁿya njom', tintseichui' joona' cha ticaⁿna' na ndi'tia'. Catseicanda' joona' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo.

¹⁵ Quia na ntyjii Ty'o^ots'om na jnda tue'ntyjo xjeⁿ, nnts'aaⁿ na nntseicandaⁿñena' na luaa' ee macanda nqueⁿ cwiluiiñê na tjacantyja na matsa'ntjoom. Jom tseixmaaⁿ Rey ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na tjacantyja na cwitsa'ntjom, jom cwiluiiñê na matsa'ntjoom cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsa'ntjom.

¹⁶ Manda nqueⁿ m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ na tijoom cueeⁿeⁿ. M'aaⁿ yuu caxuee yuu na leicandaⁿ nntseindyoo'ñe ts'aⁿ. Tjaa 'ñeeⁿ juu na jnda nty'iaa' jom meiⁿ xondaⁿ nty'iaa' ts'aⁿ jom. Tseixmaaⁿ na ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' jom ndo' najndeii na matsa'ntjoom. Amén.

¹⁷ Nn'aⁿ na tyandye, catsa'ntjom' na ticatjeii's'andyena meiⁿ tilacantyjaa' n'omna juu na tyandyena, ee tijndaa' aa nljotyeⁿna' lueena. Cantyjaa' n'omna nquii Ty'o^ots'om na jeeⁿ candaⁿ mañequiaaⁿ cha'tso 'naⁿ na nntei-jndeiiina' jaa.

¹⁸ Catsa'ntjom' joona na cal'ana naya nn'aⁿ, jo' na nncuaa na tyandyena na majndye nnom na ya cwil'ana, na tic'omna na ntycwiina, 'naⁿ na niom lueena, catei'jndeiiina nn'aⁿ.

¹⁹ Ee na nl'ana na ljo', nla'wena cwii nnom na tyandyena, na juuna' matseijomna' x'ee ñ'oom na nnc'ona' ñ'eⁿndyena 'io cha, ndo' na nla'xmaⁿna na ticantycwii na cwita'ndo'na.

Ñ'oom na macanda na maco'ñom Timoteo

²⁰ 'U Timoteo, cateixe' ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om na jnda to'ñom'. Tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom na cwilue nn'aⁿ na cwe' cwila'ñ'eeⁿto ndyuee, na tileicwijndaa'. Meiⁿ tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom na wjaana' nacjoo' ñ'oom na mayuu' na cwilue nn'aⁿ na tjacantyja na yana' meiiⁿ na tiyuu' juuna'

²¹ ee ñ'eeⁿ nn'aⁿ na nmeiiⁿ laxmaⁿ ndo' na ljo', jnda tju'taaⁿñena' joona na cwilayu'ya n'omna.

Quiaa Ty'o^ots'om na nncoñom' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na jnda we na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Timoteo

Pablo matseicwanoom ñ'oom na m'aaⁿ Timoteo

¹ Ja Pablo cwiluiindyō apóstol 'naaⁿ Jesucristo, Ty'oots'om ty'ioom tsiaaⁿwaañe ja nc'e na l'ue ts'oom, cha'xjeⁿ ñ'oom na jnda tsoom na mañequiaaⁿ na cwita'ndo' añmaaⁿ nn'aⁿ na cwilajomndyena ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanōⁿya juuna' na m'aaⁿ 'u jndaaya Timoteo na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya. L'ue ts'ooⁿ na nquii Tsotyaaya Ty'oots'om ndo' Ta Jesucristo cwentaaya nntio'naaⁿndyena 'u ñequio naya na la'xmaⁿna, ñequio na wi' n'omna 'u tjaañomtiuu c'oom' jo ndaana.

Cwji'yuu'ñe Timoteo cantyja 'naaⁿ Cristo

³ Naxuee ndo' natsjom quia na matseinaⁿya nnom Ty'oots'om, ñequii'cheⁿ quijaañjoom' ts'ooⁿya 'u. Mandi'ntjōⁿya nnoom ñequio na meiⁿcwii titia ntyjii cha'xjeⁿ tyol'a nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiindyō.

⁴ Ñequii'cheⁿ macjaañjoom' ts'ooⁿya na tiomna' ndaa n'om njom' quia na toⁿndyō ndo' jeeⁿ ñe'canty'iannda'a 'u cha ñnequiaana' na neiⁿya.

⁵ Macjaañjoom' ts'ooⁿ na jeeⁿ xcwe matsei'yuya' ts'om' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Najndyee tyotseyu' tso'ndyō' tsaⁿtquiee Loida mati nquii tso'ndyō' Eunice ndo' mantyjiiⁿndaa'ndyō na mati 'u.

⁶ Quia na tiōō l'ooⁿya nacjo', jnda' juu najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om cha ndaa nndi'ntjom' nnoom. Cwil'uee'ndyū' juu naya'ñeeⁿ.

⁷ Nchii Ty'oots'om mañequiaaⁿ na m'aaⁿya na nquiaaya. Jom mañequiaaⁿ na laxmaaⁿya najndei na matseixmaaⁿ ñequio na c'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ ndo' mati na queⁿndyō cheⁿncjōō xjeⁿ cantyja 'naaⁿya.

⁸ Ja wa'njōōⁿ w'aancjo, saa tinc'oom' na jnaⁿ na nncwji'yuu'ndyū' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa, meiⁿ tinc'oom' na jnaⁿ cantyja 'naⁿya. Ñequio najndei na mañequiaa Ty'oots'om, catseijomndyū' nawi' na cwiwinōōⁿya nc'e juu ñ'oom na cwiñequiaaya na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

⁹ Jnda tjei'n'maaⁿñê jaa ndo' maqueeⁿñê jaa na calaxmaaⁿya nn'aⁿ na maqueⁿñōōⁿ cwentaⁿaⁿ nchii cwe' nc'e cwii nnom na jnda ñel'aaya, saa nc'e na luaa' jnda seijndaa'ñê ndo' na m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa nc'e cwilajomndyō ñ'eⁿ Cristo Jesús ee cwii tjōōcheⁿ na ncuaa tsjoomnancue, m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa.

¹⁰ Je' ma'mōōⁿ na candya' ts'oom jaa na jnda jndyō nquii na macwji'n'maaⁿñê jaa, Jesucristo. Jom seityueeⁿeⁿ na jndei na matseixmaⁿ juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ juu ñ'oom naya na cwiñequiaaya cwito'ñoom nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na.

¹¹ Ty'oots'om ty'ioom ts'iaaⁿ ja na ñnequiaaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndo' na cwiluiindyō ts'aⁿ na majñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na ca'mōōⁿya juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹² Nc'e na luaa' jo' chii mawinōōⁿya nawi'meiⁿ, saa tic'ooⁿ na jnaaⁿa na ljo' ee mawajnaⁿa nqueⁿ na ntyjaa' ts'ooⁿ ndo' ntyjiiⁿndaa'ndyō na waa najndei na matseixmaaⁿ na mach'eeⁿ cwenta juu na m'aaⁿya na quit'maⁿ ts'ooⁿya jom hasta xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ.

¹³ Ñ'oom na xcweti na jnda jndi' na tyoñequiaaya njom', queⁿ juuna' jo njom' cwii na ma'mōⁿna' chiuu na ncjaam'aaⁿ na matsei'yuya' ts'om' ndo' na c'oom' na wi' ts'om' nn'aⁿ nc'e na cwilajomndyō ñ'eⁿ Cristo Jesús.

¹⁴ M'aaⁿ Espíritu Santo quii' n'ooⁿya, ñequio na mateijñeiⁿ jaa catsa' cwenta ñ'loom na jeeⁿ xcwe na mañequiaa Ty'oots'om luaaya.

¹⁵ Cha'xjeⁿ na jnda jndi' cha'tsondye nn'aⁿ ndyuua Asia jnda 'ndyena ja. Quii'ntaaⁿ joona ñ'eⁿ Figelo ñequio Hermógenes.

¹⁶ C'oom Ty'oots'om nawi' ts'oom nn'aaⁿ Onesíforo ee jndye ndii' teijneiⁿ ja ndo' meiⁿ tíc'oom na jnaaⁿaⁿ na m'aaⁿya praso.

¹⁷ Ee quia na tyjeeⁿeⁿ ñjaaⁿ Roma tyoqueⁿñê na tyol'ueeⁿ ja hasta xjeⁿ na nljeiiⁿcheⁿ ja.

¹⁸ Xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ quiaaⁿ na nnc'oom na wi' ts'oom juu. 'U ntyji' na jeeⁿ t'maⁿ teijneiⁿ já tsjoom Éfeso.

2

Sondaro 'naaⁿ Jesucristo na ya mandi'ntjom nnoom

¹ Quia jo' 'u jndaaya, c'oom'jndei' ts'om' cantyja 'naaⁿ naya na laxmaaⁿya nc'e na cwilajomndyo ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² 'U jnda ñejndi' ñ'loom na tyoñequiaya ndaa jndyendye nn'aⁿ, ñ'loom'ñeeⁿ caty'iom' ts'iaaⁿ nn'aⁿ na cwicantyyaa' n'om Ty'oots'om na nnt'mooⁿna joona' ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

³ 'U cwiluiindyu' sondaro 'naaⁿ Jesucristo. Jo' chii catsei quii' ts'om' nawi' na mawi'noom' ee na mandi'ntjom nnoom.

⁴ Tixocatii'ñe cwii sondaro ts'iaaⁿ na tseixmaⁿ tsjoomnancue, ee l'ue ts'oom na nquii' ts'aⁿ na matsa'ntjom jom c'oom na ya ntyjii ñ'eñê.

⁵ Ndo' maljoyu cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ na maleinom na ñecwantjom, tixocwantjoom xeⁿ ticatseicañaaⁿ ñ'loom na cwiqueⁿna nnoom.

⁶ Ndo' mati ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jndaⁿ tseixmaaⁿ na jom nleil'uee'ñe jñeeⁿ na cwiwe' ntjoom'm.

⁷ Yaya c'oom' ts'om' cantyja 'naaⁿ ndyee nnom ñ'oommeiⁿ na matsjoo quia jo' nquii' Ty'oots'om ñnequiaaⁿ na nntsei'noⁿ joona'.

⁸ Cjaañjoom' ts'om' cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Tuiiñê tsjaaⁿ rey David na jndyowicantyyoo', tando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ. Luaa' ñ'loom na mañequia ndaa nn'aⁿ na cantyja 'naaⁿ juuna' macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ.

⁹ Nc'e na mañequiaya ñ'loom nayawaañe jo' na wi' matjoⁿ, ndo' jnaaⁿ jo' na chu'tyeⁿndyo ñ'eⁿ l'uaancjo cha'xjeⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ jnaaⁿ, saa ñ'loom naya 'naaⁿ Ty'oots'om xocandaⁿ nla'tyeⁿ nn'aⁿ juuna'.

¹⁰ Jo' chii matsei quii' ts'oⁿ cha'tso na matjoⁿ cha nntei jndeiina' nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ cha mati nnto'ñoomna na macwji'n'maaⁿñe joona nc'e Cristo Jesús, juu jo' na jeeⁿ jdana' ndo' na ticantycwii na matseixmaⁿ ts'aⁿ juuna'.

¹¹ Ñ'oomwaa jeeⁿ mayuu' juuna':

Xeⁿ la'xmaaⁿya l'oo cantyja 'naaⁿ Jesucristo mati nntandoo'a ñequioñê,

¹² xeⁿ cwila'jomndyo nawi' na tjoom, mati nla'jomndyo cantyja na matsa'ntjoom,

saa xeⁿ cwitjei'ndyo cantyja 'naaⁿaⁿ, mati nncwji'ñê cantyja 'naaⁿya.

¹³ Meiⁿ xeⁿ jaa tila'candaaya saa jom ñequii'cheⁿ na matseicañaaⁿ, ee tixocandaⁿ nncwji'ñe cheⁿnqueⁿ cantyja na matseixmaaⁿ.

Ts'aⁿ na cjaawee' ts'om Ty'oots'om juu

¹⁴ Catseilcwii'ndyu' ñ'oommeiiⁿ ndaa nn'aⁿ. Ñequio na ndo' Ty'oots'om catsa'ntjom' na tacala'ntja'ndyena na cwe' cantyja 'naaⁿ ñ'loom na niom naquii' ntaa'yo' ee tjaa 'ñeeⁿ mateijndeiina', ndo' yacheⁿ matseiñ'eeⁿñena' nn'aⁿ na cwindye.

15 Catseijndu' naquii' ts'iaaⁿ na mache' cha nncjaawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿndyu', quia jo' xocats'aana' na tia ntyji' ee cwiluiindy' mosoom'm na xcwe mandi'ntjom nnoom. Catsei'noⁿ chiuu ma'moⁿ ñ'oom na mayuu' ndo' xcwe ca'moⁿ juuna'.

16 Tintseijomndyu' ñ'oom na cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na cwe' cwila'ñ'eeⁿto ndyuee. Ee naⁿñ'eeⁿ yacheⁿ wjaachuuna' joona na 'ool'atina natia.

17 Ndo' mati ñ'oom na cwit'moⁿna wjaanty'eena' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'cwijom cwii tycu. Maluaa' mach'eena' ñequio ñ'oom na ma'moⁿ Himeneo ñequio Fileto,

18 joona jnda tōⁿndyena ñequio ñ'oom na mayuu', ee cwiluena na jnda teinom na nlcwinnda' nn'aⁿ na jnda tja, ndo' na laa'ti' ñ'oom na cwiñequiana, matseyuyii'na' na cwila'yu'ya n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

19 Saa jnda tqueⁿtyeⁿ Ty'oots'om ñ'oom na matseijomna' cha'na tsiaⁿtsjo', na teiljeiina': "Mawajnaaⁿya Ty'oots'om cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindy' cwentaaⁿa", ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na matsona': "Cha'tsondye nn'aⁿ na cwilcwii'na' xuee' Ty'oots'om, catjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ natia."

20 Waa' cwii tsaⁿtya, jndye nnom 'naⁿ niom na cwiwil'ue. Nt'om joona' tuii ñequio s'om cajaan' ndo' s'om xuee, saa nt'om tuiina' ñ'eⁿ n'oom oo ts'ocachu. Nt'om joona' cwiwil'uena' ts'iaaⁿ na ya saa nt'om joona' cwiwil'uena' ts'iaaⁿ na cwe' cwantindyo.

21 Cha na nndaā nleil'uee'ñe Ty'oots'om jaa cwii ts'iaaⁿ na jnda, macaⁿna' na cala'xmaaⁿya na lju' n'oⁿya, na cwitjei'ndyo cantyja 'naaⁿ natia, quia jo' nndaā nleil'uee'ñe jaa cwii ts'iaaⁿ na ya juuna'.

22 Tica'ndiindy' na wjaañ'oomna' 'u ñ'eⁿ natia na cwila'queen' n'om nn'aⁿ na cje m'aⁿ. Catseijomndyu' ñequio nn'aⁿ na 'oom'aⁿ cantyja na maty'iomyana', ñequio nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ na wi' n'om ntyjee, ñequio nn'aⁿ na ya m'aⁿ ñ'eⁿ nt'omcheⁿ tjaa'na' ndia' cachona.

23 Tintseijomndyu' ñequio ñ'oom na cwe' cwila'ñ'eeⁿto ndyuee nn'aⁿ na tjaa ljo' mateijndeina' ee ntyji'ya' na cwe' jnaaⁿ jo' na cwila'ntja'ndye nn'aⁿ.

24 Ee ts'aⁿ na mandi'ntjom nnom Ty'oots'om, ticatsona' na nntii'ñe ndia'. Jom matsona' na c'oom na ya ts'aⁿñe ñequio cha'tsondye nn'aⁿ, ndo' tseixmaaⁿ ts'aⁿ na 'naaⁿ m'moⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, tintseitoom na ndioomndye nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnoom.

25 Nn'aⁿ na cwila'wendye nacjoom'm macaⁿna' na m'moⁿ ndaana ñequio na nioom' ts'oom na ntyjaa' ts'oom na nnts'aa Ty'oots'om na nlcwe' n'omna ndo' na nla'noⁿna ñ'oom na mayuu',

26 cha nntseijndo'na' n'omna ndo' na nndyaandyena cantyja 'naaⁿ juu teinco' na seijndaa'ñe tsaⁿjndii na maleichom joona p̄aso na cwil'ana yuu na l'ue ts'oom.

3

Luaa nnc'om nn'aⁿ ncuee na macanda

1 Catsei'noⁿ na ncuee na macanda wi'ti nntjoom nn'aⁿ.

2 Ee quia ljo'cheⁿ nnc'om nn'aⁿ na cwila'neii'ndye cheⁿnquieena. Neii'na s'om. Cwila't'maaⁿndye cheⁿnquieena. Cwila's'andyena, cwila'lcundyena. Cwit'moⁿna na ticuee' n'omna nquii Ty'oots'om. Xola'candana ñ'oom na cwilue lotyena, londyena. L'ona cwe' na wi' n'om naⁿñ'eeⁿ joona. Xocala't'maaⁿndyena ñ'oom na cwila'yu' nn'aⁿ ñequio Ty'oots'om.

³ Tixoc'omna na wi' n'omna nc'iaana, l'ona meiiⁿ wi' cwitjoom naⁿñeeⁿ. Cwila'tjomna cantu, tixoqueⁿndye cheⁿnquieena xjeⁿ cantyja 'naaⁿna. Jeeⁿ wi'ndyena ñequio nn'aⁿ, macwi'oona nacjoo' cha'tso na la'xmaⁿ na ya.

⁴ Cwil'ueena yuu na nlco'wi'na' nc'iaana nc'e cwe' ljoljo na ya m'aⁿna ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ. M'aⁿna na ti'maaⁿ n'omna. Cwitjeii'yandye cheⁿnquieena. Cwil'ueena yuu na tomti na ññequiaana' na neiiⁿ nquieena nchii yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om.

⁵ Cwil'ana na ndoo' jeeⁿ cwila't'maaⁿndyena saa cantyja na cwil'ana macwji'na' na waa najndei ñ'oom na cwila'jomndyena.

Tintseiquii'ndyu' ñequio nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwil'a.

⁶ Naⁿñeeⁿ laxmaⁿna nn'aⁿ na cwiquie l'aa nn'aⁿ, ndo' cwinquioo'nn'aⁿna yolcu na jeeⁿ cwila'tjoondye, na joona m'aⁿna xjeⁿ 'naaⁿ na queeⁿ n'omna,

⁷ ñe'quii'cheⁿ ñe'candye yolcu'ñeeⁿ meiⁿnquia ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ saa tileicala'nqⁿna cwaaⁿ ñ'oom na mayuu'.

⁸ Ndo' cha'xjeⁿ naⁿcalua' Janes ñequio Jambres jla'wendyena nacjoo' Moisés, mati na^m'aⁿ cwilawendyena nacjoo' ñ'oom na mayuu', la'xmaⁿna nn'aⁿ na ntjeiⁿ nqueⁿ, ndo' joona cantyja na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om, macwji'ndyona' joona.

⁹ Saa nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwinquio'nn'aⁿ xocwiyo na luaa' cwil'ana ee cha'xjeⁿ jla'nqⁿ nn'aⁿ na joo we naⁿñeeⁿ na tyola'wendyena nacjoo' Moisés tyom'aⁿna na ntjeiⁿ nqueⁿna, mati cha'tso nn'aⁿ nnc'ooliu na majo'ti laxmaⁿ na^m'aⁿ.

Ñ'oom na macanda na maqueⁿtyeⁿ Pablo nnom Timoteo

¹⁰ Saa mawajnaⁿya' chiuu tseixmaⁿ ñ'oom na ma'mooⁿ, ntyji' chiuu waa ts'iaaⁿ na teijnoomya, ñequio na matseyu'ya cwii ts'oqⁿya, ndo' na m'aaⁿ niroomcheⁿ ts'oqⁿ, ntyji' chiuu waa na jnda ntyjiya Ty'oots'om, ndo' na wi'ts'oqⁿya nn'aⁿ, ndo' mati na tica'ndiinc'uaa'ndyo,

¹¹ mantyji' na tyontyjo nn'aⁿ ja ndo' nawi' na tyowinooⁿ. Mantyji' chiuu tjooⁿ tsjoom Antioquia, Iconio ndo' Listra, ta'wi' nn'aⁿ ja jo' jo'. Saa seicandyaañe Ty'oots'om ja cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ.

¹² Ee ñ'oom na mayuu' na cha'tsondye nn'aⁿ na ñe'c'omna na xcwee' n'omna cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, maxjeⁿ wi' ncwinomna.

¹³ Ee nn'aⁿ na wi'ndye ndo' nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ, yacheⁿ cwajndiiti ññequio'nn'aⁿndye ntyjeena.

¹⁴ Saa 'u je' c'om'tyeⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso na jnda sei'naⁿ ndo' na matsei'nqⁿ na mayuu'na', ee mawajnaⁿya' ñeeⁿ joona na t'mooⁿna juuna' njom'.

¹⁵ Ee xjeⁿ na cachjoondyu'cheⁿ tajnaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljei-ina' tandyo xuee. Juuna' matseijndo'na' ts'om' ndo' mañequiaana' na nlui'n'maaⁿndyu' nc'e na matsei'yuy'ya ts'om' ñequio Cristo Jesús.

¹⁶ Cha'tso ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om teiljeiina' jndye ñ'oom' nqueⁿ ndo' ts'iaaⁿna' na ma'moⁿna' nnom ts'aⁿ, ndo' na nntseitia'na' ts'aⁿ quia tixcwe wjaam'aaⁿ, ndo' na nlco'xcwena' ts'aⁿ, mati na m'moⁿna' nnom ts'aⁿ na c'oom cantyja na maty'iomyana',

¹⁷ cha ts'aⁿ na cwiluiñe cwentaa' Ty'oots'om candaⁿya m'aaⁿ c'eeñê na nnts'aaⁿ cwii cwii nnom ts'iaaⁿ na ya.

4

¹ Jo nnom nquii Ty'oots'om ñequio nnom Jesucristo na nncwjee'cañoom na cwiluiñê rey na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na nndita'ndo' ndo' nn'aⁿ na jnda tja, mat'ioⁿya ts'iaaⁿmeiiⁿ 'u,

² na catseineiⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om ndaa nn'aⁿ. C'omc'eendyu' na nntsa' ts'iaaⁿwaa' meiiⁿ naaⁿ ticanaaⁿndyu', cwil'uee'ndyu' juuna' cha ññe'quiandyen naaⁿ, cha nntseitia'na' ts'aⁿ na tixcwe m'aaⁿ, ndo' na ññequiaana' na t'maⁿ ts'om ts'aⁿ ndo' na m'moⁿ ndaa nn'aⁿ ñnequio na nioom'cheⁿ ts'om'.

³ Ee nncue'ntyjo xjeⁿ na taxola'ñ'oom'ndye nn'aⁿ ñ'oom na xcweti ma'moⁿna' saa ñ'oom na ñe'candyen nquieena nl'uee nquiana nn'aⁿ na nt'moⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ndaana.

⁴ Tañe'candyena ñ'oom na mayuu', cwe' ñ'oom na cwila'jndaa'ndye cheⁿnquieena jo' ñe'candyena.

⁵ Saa 'u je', tintseñ'eeⁿñena' 'u, caljoya ts'om' meiiⁿ wi' na matjom', cjoo' ts'om na mañequiaa' ñ'oom naya na cantyja 'naaⁿ jo' cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Catseicandaa'ndyu' ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ.

⁶ Mawjaawindyoo' xjeⁿ na nla'cuee' nn'aⁿ ja, cha'cwijom cwila'cuee'na quioo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om, mawaa mawaa xjeⁿ na nnc'io.

⁷ Ja jnda ñeseijndoyaya naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Jnda seicandaa'ndyo cantyja na macaⁿna' na cats'aaya. T'icatseitjooⁿya na matseyu'ya cwii ts'ooⁿya ñ'eⁿñê.

⁸ Je' macanda cwimeinⁿdo'a na nco'ñooⁿya juu na nntseit'maaⁿñena' ja n'e na matseijomndyo cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana' na nquii Ta Jesús ññequiaaⁿ juuna' nooⁿya, jom cwiluiñê jwe na xcwe macu'xeeⁿ, meiⁿ nchii macanda nennco ññequiaaⁿ na nndaya juu naya'ñeeⁿ saa mati ññequiaaⁿ jo' ndaa cha'tso nn'aⁿ na cwimeinⁿdoo'na na nncwjee' nnaaⁿaⁿ.

Matseicandii Pablo Timoteo cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwita'jnaaⁿna

⁹ Catseijndu' na cjee nncwje'cañoom' ja,

¹⁰ ee Demas jnda ñeeⁿ ja, tjaaⁿ Tesalónica, neiiⁿtyeⁿ 'naⁿ na tseixmaⁿ tsjoomnancue. Crescente tjaaⁿ ndaandyuaa Galacia ndo' Tito tjaaⁿ ndaandyuaa Dalmacia.

¹¹ Macanda Lucas ndicwaⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿndyo. Quia ndyo' candyo'ñ'oom' Marcos ee t'maⁿ ndaa nnteijneiⁿ ja ts'iaaⁿ na waa.

¹² Ndo' Tíquico jñooⁿya jom tsjoom Efeso.

¹³ Quia na ndyo' candyo'ñ'oom' liaatco 'naⁿya na 'ndiya waa' Carpo tsjoom Troas. Mati candyo'chu' libro 'naⁿya majndeiticheⁿ nom 'naⁿya na chu'lcwiina'.

¹⁴ Alejandro, tsaⁿ na macwja' ncjo jeeⁿ t'maⁿ nawi' s'aaⁿ ja. Saa nquii Ta Ty'oots'om nnts'aaⁿ na nnjoom na ljo' s'aaⁿ.

¹⁵ Mati 'u re, cats'aandyu' cwenta ñ'eⁿñê ee matseijneiⁿ na wjaⁿ nacjoo' ñ'oom naya na cwit'mooⁿya.

¹⁶ Najndyee na tjomeintyjaa'a jo ndaa naⁿman'iaaⁿ ñjaaⁿ na ntseinchu'a ñ'oom na waa nacjoya, tjaaⁿ ñeeⁿ na seijomñe ñ'eⁿndyo. Cha'tsondyena 'ndyena ja. Ntyjaa' ts'ooⁿ na ticwjaa'ñe Ty'oots'om jnaaⁿna na luaa' l'ana.

¹⁷ Saa teijndei Ta Jesús ja, tquiaaⁿ najndo cha na jo ndaa cha'tsondyen naaⁿ na tyoola'yu' jnda tquiaya ñ'oom cantyja 'naaⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om añmaaⁿ nn'aⁿ. Laa'ti' waa na seicandyaañe Ta Jesús ja nawi' na mawaa xjeⁿna nnt'uiityeⁿna' ja,

¹⁸ ndo' nntseicandyaañetyeeⁿ ja cha'tso nnom nawi' ndo' nnts'aaⁿ cwenta ja na nntseijomndyo cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjoom cañoom'luee. Ñecwii tco caluiit'maⁿñê. Amén.

Mañequiaaⁿ na xmaⁿndye nn'aⁿ

¹⁹ Xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Prisca ñequio saaⁿaⁿ Aquila, mati nn'aⁿ waa' Onesíforo.

²⁰ Ljoo'ñe Erasto Corinto, ndo' 'ndiya Tróximo tsjoom Mileto na weeⁿeⁿ.

²¹ Xeeⁿ nnda^a nntsa' candyo cwii tjo^ocheⁿ na nntsaquia^a'a ncueeteiⁿ. Juu Eubulo, Pudente, Lino, ñequio Claudia ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñjaaⁿ cwila'cwanomna na xmaⁿndyu'.

²² Ta Jesucristo c'oomñê ñ'eⁿndyu'. Ndo' Ty'o^ots'om catio'naaⁿñê cha'tsondyo' 'o. Mantyjati luaa'.

Carta na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Tito

Xmaⁿñe Tito

¹ Ja Pablo cwiluiindyō mosoo' Ty'ōots'om, ndo' mati apóstol 'naaⁿ Jesucristo cha joo nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê na cwila'yuy'ya n'om nnta'jnaaⁿna ñ'oom na mayuu' na wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntseijomñe ñ'eⁿ Ty'ōots'om,

² na cantyja 'naaⁿ jo' cwicantyyaa' n'ōōⁿya na nndaaya na ticantycwii na cwitandoo'a. Nquii Ty'ōots'om na tijoom ññequiu'nn'aaⁿ tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom'm na nlxmaaⁿya na ljo' cwtjōocheⁿ na nluii tsjoomnancue.

³ Ndo' quia tue'ntyjō xjeⁿ, t'mōōⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ, cwiluii naljo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mañequia nc'e nquii Ty'ōots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa sa'ntjoom na cats'aa ts'iaaⁿwaa'.

⁴ Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanōⁿya na m'aaⁿ 'u Tito, cwiluiindyu' jndaaya na mayuu'cheⁿ nc'e mañejuu na cwila'yuy'ya n'ōōⁿya, na ntyjaa' ts'ōōⁿya nquii Tsotyaaⁿya Ty'ōots'om ñequio Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa, candaāⁿya ññequiana na nncō'ñom' naya na la'xmaⁿna.

Ts'iaaⁿ na nnts'aa Tito ndyuaaxeⁿncwe Creta

⁵ Quia na 'ndiya 'u ndyuaaxencwe Creta, s'aa naljo' na nntseijndaa'ndyu' ts'iaaⁿ na ticwityuaa'a na nntseijndaa'ndyō na quia nncjacandaāⁿ jo', ndo' na nleijndaa' nn'aⁿ na nluiitquiendye ndaāⁿ nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Macaⁿna' na cwii ts'aⁿ na nluiitquieñe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuy' c'oom na tjaa'naⁿ ñ'oom cjoom'm, na ñe'cwii scoom'm, ndo' cwila'yuy' ntseinaaⁿ na tjaa'naⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿna na ti'ya 'oom'aⁿna oo na tiñe'la'ndana nnom tsotyena.

⁷ Ee ts'aⁿ na matseixmaⁿ na cando' ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ, ts'iaaⁿmeiⁿ chuu xqueeⁿ. Jo' chii matsona' na jeeⁿ xcwe c'oom jo ndaāⁿ nn'aⁿ. Ticatsona' na ts'aⁿ na jeeⁿ s'añe, jmeiⁿñe, nchii tsaⁿuu, nchii tsaⁿmal'ue tia', nchii queeⁿ ts'om s'om na nchii jndyaa' 'naaⁿ.

⁸ Matsona' na catseixmaⁿ ts'aⁿ na matseiñ'oom'ñe nn'aⁿ na cwiñequia ñ'oom' Ty'ōots'om na cwe' cwiquieya waa', ts'aⁿ na neiiⁿ cha'tso na ya laxmaⁿ, na tseixmaⁿ na jndō' ts'om, na wjaam'aaⁿ cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana', na xcwee' ts'om jo nnom Ty'ōots'om ndo' na maqueⁿñe cheⁿnquii xjeⁿ.

⁹ Macaⁿna na caljoo'ñetyeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' na jnda t'mōōⁿ nn'aⁿ nnoom, cha mati nndaāⁿ nntseijnōōⁿ n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñequio ñ'oom na jeeⁿ xcwe ndo' na ññequiandye nn'aⁿ na cwi'oo nacjoo' ñ'oom' Ty'ōots'om.

¹⁰ Ee jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tiñe'catuee'ndyecje, majndeiticheⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwilue najndeina' na caluii 'naaⁿ ntjaaⁿ naⁿnom, jndye ñ'oom na cwe' cwila'nei'tona' na cwinquo'nn'aⁿna' nn'aⁿ.

¹¹ Macaⁿna' na catseicheⁿ joona ee cwila'ndaa'na n'om nn'aⁿ hasta cha'waañ'eⁿ na cwii w'aa nn'aⁿ. Ee cwit'mōōⁿna ñ'oom na meiⁿchjoo ticaty'iomyana' cwe' ee na ñe'cata'ntjomna.

¹² Cwii nquiee nn'aⁿ ndyuaa xeⁿncwe Creta na tyoñequiaa ñ'oom tioñ'oom nn'aⁿ ndyuaaⁿaⁿ, tsoom: “Nn'aⁿ ndyuaa Creta, cwe' nn'aⁿ cantundye, tia nn'aⁿndye, cwe' ñecwa'to, ntqueeⁿna.”

¹³ Ndo' ñ'oom na tsoom cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ, mayuu' jo'. Jo' chii jndei' ñ'oom catsu' ndaāⁿna, cha xcwe nnc'omna cantyja na cwila'yuy'ya n'omna.

¹⁴ Ndo' mati cha tila'ñ'oom'ndye naⁿñeeⁿ cuento na cwe' cwila'jndaa'ndye cheⁿnquiee nn'aⁿ judíos, meiⁿ ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ na ticuee' n'om ñ'oom na mayuu'.

¹⁵ Nn'aⁿ na laxmaⁿ na lju' n'om, cha'tso na m'aaⁿ n'omna laxmaⁿna' na lju'. Saa joo na m'aaⁿ quii' nqueⁿ nn'aⁿ na tyoolayu' ñequio joo na m'aaⁿ n'omna, tilju' laxmaⁿ jo'.

¹⁶ Ee meiiⁿ na cwiluena na cwita'jnaaⁿna Ty'ooots'om, saa joo na cwil'ana cwit'mooⁿna' na tiyuu'. Laxmaⁿna nn'aⁿ na tiann'aⁿndye, nn'aⁿ na cwilawendye nacjoo' Ty'ooots'om, meiⁿcwii leicandaa nl'ana yuu na ya.

2

Ñ'oom na xcweya m'aaⁿna'

¹ Saa 'u je', ñ'oom na mañequiaa', ñequii'cheⁿ catseijomna' ñequio ñ'oom na jeeⁿ xcwe na cwit'mooⁿyaⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om.

² Naⁿnom na tquiendye, ca'moⁿ ndaana na c'omna na xcwe cwil'ana, c'omna na macandā ñ'oom ya nquiu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna, nn'aⁿ na xcwe m'aⁿ na cwila'yuy' n'om, m'aⁿna na jnda nquiuna nc'iaana na cwila'yuy', ndo' na cwila'quii n'omna nawil' na cwiwinomna.

³ Ndaa yolcu na tquiendye, catsu' na cal'ana yuu na matseit'maaⁿñena' Ty'ooots'om. Tala'neiⁿna cantu nacjoo ntyjelcuna, meiⁿ nchii na cwicandy-eena. Calaxmaⁿna cwii na ma'moⁿna' ndaa nt'omcheⁿ,

⁴ cat'mooⁿna ndaa ntyjelcuna na titquiendye na c'om na wi' n'om s'aa ñ'eⁿ nda,

⁵ ndo' cal'a cheⁿnquieena xjeⁿ cantyja 'naaⁿna, na lju' m'aⁿna jo nnom Ty'ooots'om, ya cwitei'x'eena l'aana, ya nn'aⁿndyena ñequio cha'tso, na cwila'candaⁿndyena jo ndaa s'aana, cha cantyja 'naaⁿna tala'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oomwi' nacjoo' ñ'oom' Ty'ooots'om.

⁶ Ndaa naⁿnom na titquiendye catsu' na cal'a cheⁿnquieena xjeⁿ cantyja 'naaⁿna,

⁷ ndo' 'u cha'tso cantyja 'naⁿ, catseixmaⁿ cwii na ma'moⁿna' ndaana chiuu na c'omna ee na xcwe na wja'm'aaⁿ. Catsa' naljo' ñequio na xcwee' ts'om',

⁸ xcwe catseineiⁿ cha xonquiaana' na nlue nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na matsei'neiⁿ. Ee naljo' nn'aⁿ na ñe'c'oo nacjooya nntseijnaaⁿna' joona, xocandaa nliuna ñ'oomwi' na nluena nacjooya.

⁹ Ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ, catsu' na catuee'ndyecjena ndaa patrom 'naaⁿna. Cala'candana na nncjaawee' nquiu patrom 'naaⁿna joona meiⁿ nchii nnc'oot'oona ljo' cwilue naⁿñeeⁿ.

¹⁰ Meiⁿ tinty'ueena, cat'mooⁿna na cwila'candaana ndaa naⁿñeeⁿ, cha cantyja 'naaⁿna nleitquioo' na jeeⁿ neiⁿncoo' tseixmaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ nquii Ty'ooots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa.

¹¹ Ee juu naya na matseixmaⁿ Ty'ooots'om na cantyja 'naaⁿ jo' cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ cwiwitquioo'na' ndaa cha'tso nn'aⁿ,

¹² juu naya'ñeeⁿ ma'moⁿna' ndaaya na catjei'ndyo cantyja 'naaⁿ cha'tso natia laxmaⁿ, ñequio cha'tso na queeⁿ n'om seii'a, na quaⁿ cheⁿncjoo xjeⁿ cha nnc'ooy' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cwii na nncjaawee' ntyjii Ty'ooots'om,

¹³ yocheⁿ na cwimeⁿndoo'a na nntseicandaa'ñena' ñ'oom na jnda toom na nnts'aaⁿ na nncwjee'nnda' Ty'ooots'om Jesucristo nquii na tjacantyja t'maⁿ cwiluiñe na macwji'n'maaⁿñê jaa.

¹⁴ Nqueⁿ tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya cha na nncwji'n'maaⁿñê jaa quii' cha'tso nnom natia, ndo' cha na candaⁿñ'eⁿ

nantseiljoom'm naquii' n'ooⁿya, na nlqueeⁿ jaa na cwilaxmaaⁿya cwentaaⁿaⁿ, na queeⁿ n'ooⁿya na nl'aaya yuu na ya.

¹⁵ Ñ'oommeiⁿl' ca'moⁿl' ndaa nn'aⁿ. Ñequio joona' catseijndo' n'omna, ndo' quia na macaⁿna' na catseitia' joona, catsa' na ljo' ñequio najndeii na matseixmaⁿl'. Tiñequiaa' na nnts'aa ts'aⁿ na ticuee' ts'oom 'u.

3

Nmeiiⁿ cal'aaya

¹ Catseilcwii'ndyu' ndaana na catuee'ndyecjena nnom gobiernom ñequio nt'omcheⁿ naⁿman'iaaⁿ, calacandaa'ndyena ndo' c'omc'eendyena na nl'ana yuu naya.

² Meiⁿcwiindyena tala'neiⁿna ñ'oomwi' nacjoo' x'iaana. Calaxmaⁿna nn'aⁿ na tjtatia' cachona ñequio nt'omcheⁿ, ya nn'aⁿndyena ñequio cha'tso. Cat'mooⁿna na nioom' n'omna ñequio cha'tsondye nn'aⁿ.

³ Ee xuee na ñejndyowana' mati' jaa ñet'ooⁿya na ntjeiⁿ ljo' ñel'aaya, na quie' n'ooⁿya jo nnom Ty'oots'om. Tyolaxmaaⁿya nn'aⁿ na jnda' tsuundye. Tyondya'ntjoⁿtyaaⁿ ndaa cha'tso nnom na queeⁿ n'om seii'a ñequio na jeeⁿ neinco nquiuyua. Tyolajomndyo ñequio natia. Tyolataa' n'ooⁿya, jndoo nn'aⁿ jaa ndo' jndooya joona.

⁴ Saa nquii Ty'oots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa, t'mooⁿ na jeeⁿ ya mach'eeⁿ ndo' na candya' ts'oom nn'aⁿ,

⁵ tjei'n'maaⁿñê jaa, nchii nc'e na ñel'aaya yuu na maty'iomyana', saa nc'e na wi' ts'oom jaa. Tjei'n'maaⁿñê jaa na seiljoom'm jaa na tuiindyoxcoo' cha cantyja 'naaⁿl' Espíritu n'laxmaaⁿya nn'aⁿ na cwita'ndo' xco.

⁶ Cantyja 'naaⁿl' Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa, candaa'ya jnda' tquiaa Ty'oots'om Espíritu Santo quii' n'ooⁿya,

⁷ cha na nndaⁿ nnto'ñooⁿya juu na ntyjaa'ya n'ooⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a nc'e na jnda' jndyaandyo' jnaaⁿya nc'e naya na matseixmaaⁿ.

⁸ Ñ'oomwaa' ñ'oom na mayuu' juuna', tintseitsaaⁿndyu' na matseineiⁿl' joona' ndaa nn'aⁿ na cwila'yu'. Cjoo' n'omna na nl'ana cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ee jeeⁿ ya na nluii naljo' ndo' cwitei'jndeiiina' cha'tsondye nn'aⁿ.

⁹ Saa cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'ñ'eeⁿl' ndyuee nn'aⁿ, ñ'oom na cwilaneiⁿna cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ñet'om teiyo, ñ'oom na cañ'eeⁿl' cantyja 'naaⁿl' ljeii na tqueⁿ Moisés na cantyja 'naaⁿl' jo' cwila'ntja'ndyena, ee nmeiⁿl' jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿl'ndyo, ticateijndeiiina' nn'aⁿ.

¹⁰ Xeⁿ na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu quii' ntaaⁿ'yo' na mach'ee na cwitoⁿndye nn'aⁿ tmaaⁿl' na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, cwaⁿl' tsaⁿñeeⁿ cwii oo we ndii', saa xeⁿ titseiñ'oom'ñê 'u, tañequiaa' na nntseijomñê quia cwitjomndyo',

¹¹ ee macaⁿna' na catsei'noⁿl' na tixcwe m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ jo nnom Ty'oots'om ndo' tseixmaaⁿ jnaⁿ, ndo' juuna' matseijndaa'ñena' na nnt'uiina' jom.

Nmeiiⁿ cats'aa Tito

¹² Quia na njñoⁿya Artemas oo Tíquico na m'aaⁿl', queⁿndyu' na nncja'ndo' ja tsjoom Nicópolis, ee jnda' seijndaa'ndyo na nnc'ooⁿya jo' jo' ncuee na teiⁿ.

¹³ Ndo' cateijndeii' Apolos ñ'eⁿ ti'Zenas, tsaⁿ na matsei'noⁿl' ljeii na tqueⁿ Moisés. Catsa' cwanti na nndaⁿ nntsa' na nnteiijndeii' joona na nnc'oonquiiana ñ'oom' Ty'oots'om, cha meiⁿcwii ticatseitjoona' joona.

¹⁴ Mati catsu' ndaa nn'aaⁿya na cwila'yu' na queⁿndyena na cal'ana cha'tso nnom na maty'iomyana' cha nndaⁿ nntei'jndeiiina nn'aⁿ na matseitjoona' joo. Cal'ana na ljo' cha nlaxmaⁿna nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye.

Xmaⁿndyo' Ty'oots'om catio'naaⁿñe 'o

15 Cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyō cwiluena na xmaⁿndyu'. Mati 'u catsu' na xmaⁿndye nn'aⁿ na wi' n'om jaa na tjoom' cwila'yu'ya n'o^onya. Ty'o^ots'om catio'naaⁿñê cha'tsondyo'. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Filemón

Pablo matseiljeiⁿ carta cwentaa' Filemón

¹ Ja Pablo na m'aaⁿya w'aancjo nc'e Cristo Jesús, ñequio ti'nn'aⁿya Timoteo matseiljeiya cartawaa na matseicwanom na m'aaⁿ Filemón, 'u na matseijomndyu' ts'iaaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ.

² Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwitjomndye wa', mati xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Apia ñequio Arquipo na mati matseijomñê na cwilajndaayâ naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om.

³ Nquii Tsotyaaya Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na candaa'ya nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ndo' mati na meiⁿ cwii ñomtiu tic'om'yo' jo ndaana.

Matseyu'ya ts'om Filemón ndo' wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ

⁴ Ñequii'cheⁿ mañequiaya na quial'uaa' Ty'oots'omya na mañjom ts'o^oya 'u na matseinaⁿya nnoom.

⁵ Ee jnda jndiia na jeeⁿ jnda ntyji' Ta Jesús ndo' matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿñê ndo' na wi' ts'om' cha'tsondye nn'aⁿ na jnda tqueⁿlju' Ty'oots'om n'om.

⁶ Macaⁿa nnom Ty'oots'om na cha'xjeⁿ matseijomndyu' na cwila'yuya cwii n'o^oya, na nncue'ntyjo xjeⁿ na candaa' nntseinoⁿ cha'tso na matio'naaⁿñe Ty'oots'om jaa nc'e Cristo Jesús.

⁷ 'U nn'aⁿya, juu na m'aaⁿ na jnda ntyji' nn'aⁿ mañequiaana' na neiⁿya ndo' quianl'ua' na cantyja 'naaⁿ juuna', nn'aⁿ na cwilayu', cwiñ'omt'maaⁿndye n'om.

Pablo macaaⁿ naya cantyja 'naaⁿ Onésimo

⁸ Nc'e na cwiluiindy^o apóstol 'naaⁿ Cristo ja, jo' chii wanaaⁿ na nntsjo^o yuu na ntyjii na maty'iomyana' na catsa',

⁹ saa xcweti ntyjii na nlcaaⁿa cwii ñ'omwi' ts'om nc'e na wi' n'o^o ntyjaa. Ee manncotquia Pablo je' m'aaⁿya praso nc'e na tseixmaⁿya cwentaa' Cristo Jesús,

¹⁰ macaⁿa cwii naya'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ juu ti'jndaaya Onésimo, na tuiiñexcoom ñjaaⁿñe yuu na m'aaⁿya w'aancjo.

¹¹ Ñet'oomna' ndoo' ntyji' na til'ueñê, saa je' jnda cwiluiñê cantyja 'naⁿ ndo' mati ja.

¹² Matseilcwa'a jom na m'aaⁿ. Je' coñom'nnda' jom cha'cwijom ntyji' na nnc'o'ñom' nnc^o.

¹³ Ja ya ntyjii xeⁿ na ljoo'ñê ñjaaⁿñe ñ'eⁿndyo cha nndi'ntjoom no^o yocheⁿ na m'aaⁿya praso nc'e na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

¹⁴ Saa tiñe'cats'aa na ljo' na nchii ñ'om'ndyo', ee juu naya na nntsa' ja nntsa' juuna' nc'e na l'ue ts'om', nchii cwe' na jndei' 'ndyo.

¹⁵ Nnda^a nnts'aana' na tquiaa Ty'oots'om na jleinoom 'u cwantindy^o xuee cha quia na nlo'ñom'nnda' jom, tajom cwii cat^ondyo' ñ'eⁿñê.

¹⁶ Ee je' tachii maco'ñom' cwe' cwii moso na ndi'ntjomtyeⁿ njom'. Jom cwiluiñê cwii nn'aaⁿya na wi' n'o^oya. Mayuu' ja jnda ntyjiia ñ'eⁿñê ndo' majndeiticheⁿ 'u je' nnc'oom' na wi' ts'om' jom, cwii ndii' nc'e na ts'aⁿ jom cha'na jaa ndo' jnda we nc'e na cwiluiñê cwii nn'aaⁿya na m'aaⁿñê cwentaa' Ta Jesucristo.

¹⁷ Jo' chii xeⁿ ntyji' na tjoom' cwilayuu'a, co'ñom' jom cha'xjeⁿ ntyji' maco'ñom' ja.

18 Ndo' xeⁿ waa cwii nata' na s'aaⁿ, oo xeⁿ chujnaaⁿ njom', cwjaa'ndyu' na nncō chojnaⁿ.

19 Maja Pablo, matseiljeiya xueeya, ja nndioōⁿ, meiⁿ na ticatsjooya njom' na chujnaⁿ nōōⁿ na cwiluiindyū' cwentaa' Ty'oōts'om.

20 Jo' chii 'u re nn'aⁿya na matseyū', tinsa' na tiñe'quiaa' naya na macaⁿa. Nc'e na cwiluiindyō tjom na cwilayu'a ñequio Cristo, quiaa' na t'maⁿ ts'oōⁿ.

21 Matseiljeiya cartawaa na matseicwanoⁿya na m'aaⁿ ee ntyjiyaya na nntseicanda' ñ'oom na macaⁿa, ndo' na t'maⁿticheⁿ nntsa' nchii cwe' tomti na macaⁿa.

22 Ndo' cwiicheⁿ na macaⁿa njom', catseijndaa'ndyu' cwii cuarto wa' yuu na nnc'oōⁿya, ee ntyjaa' ts'oōⁿya na nncuacañōōⁿnnda'a 'o nc'e na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oōts'om cantyja 'naⁿya.

Xma'ñe Filemón

23 Matseicwanom Epafra na xmaⁿndyu'. M'aaⁿ praso ñjaaⁿñe ñ'eⁿndyō nc'e na laxmaaⁿya cwentaa' Cristo Jesús.

24 Mati Marcos, Aristarco, Demas ñequio Lucas, nn'aaⁿya na cwila'jomndye ñ'eⁿndyō ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oōts'om.

25 Quiaa Ta Jesucristo na candaā' nnto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na to'ñoom nn'aⁿ hebreos

Tquiaa Ty'oots'om ñ'oom'm nnom Jnaaⁿ na quiaa juuna' ndaaya

¹ Ncuee na ñejndyowa jndye ndii' ndo' jndye nnom ñ'oom teil'uee'ñe Ty'oots'om na tyotseineiⁿ ndaa weloo welooya ñequio ñ'oom ndyuee profetas na tyola'neiⁿna chiuu na quia nluui.

² Saa je' ncuee na macanda, jnda mamatseineiⁿ ndaaya ñequio ñ'oom 'ndyoo Jnaaⁿ. Cha'tsoti na niom, ñ'eⁿ juu quia tqueeⁿ joona', ndo' seijndaa'ñê na cha'tso joo jo' calaxmaⁿna' cwentaa' juu.

³ Ty'oots'om t'maⁿ cwiluiñê, ndo' juu na neiⁿncoo' na caxuee na cwiluiñê, maljo' cwiluiñê Jnaaⁿ. Cha'xjeⁿ na matseixmaⁿ Ty'oots'om, maluaa' t'maⁿ matseixmaⁿ Jnaaⁿ. Manquiityeeⁿ t'maⁿ ñ'oom matseixmaaⁿ, jo' na waa waati tsjoomnancue ñequio cha'tso na niom cañoom'luee. Cantyja na tueeⁿen teijndaa' na matseilju' Ty'oots'om cha'tso jnaaⁿya. Jnda na teinom na tueeⁿen quia jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya cañoom'luee.

T'maⁿti cwiluiñê Jnda Ty'oots'om nchiiti ángeles

⁴ Nquii Jnda Ty'oots'om t'maⁿti ñ'oom tseixmaaⁿ nchiiti ángeles, ee jnda tqueeⁿna' jom na t'maⁿti ts'iaaⁿ tseixmaaⁿ, nchiiti joona.

⁵ Ee tijoom ñetso Ty'oots'om nnom cwii ángel:

'U cwiluiindy' Jndaaya;

je' majndaa' na cwiluiindy' tsotye'.

Meiⁿ cwii ndii' tiquitso Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ cwii ángel:

Ja nntseixmaⁿya tsotyeⁿ

ndo' juu nntseixmaⁿ jndaaya.

⁶ Ndo' quia na t'moⁿ Ty'oots'om Jnaaⁿ na ñequicheⁿ tuiñê ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue, tsoom:

Cha'tsondye ángeles 'naaⁿ Ty'oots'om cala't'maaⁿndyena juu.

⁷ Saa luaa ñ'oom tso Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ ángeles:

Mats'aa na cjeendyena cha'na jndye.

Joona cwindye'ntjomna nooⁿ ndo' matseijomna' joona cha'na ntsaachom.

⁸ Nmeiⁿ tsoom cantyja 'naaⁿ ángeles, saa nnom Jnaaⁿ tsoom:

'U Ty'oots'om, juu cantyja na matsa'ntjom',

m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'

juu jo' m'aaⁿna' cantyja na maty'iomyana'.

⁹ 'U neiⁿ na cwil'a nn'aⁿ yuu na ya, ndo' jeeⁿ jndo' natia na cwil'ana, Nc'e na ljo', nquii Ty'oots'om na matseit'maaⁿndyu', jnda tjeiⁿeⁿ 'U, ndo' mañequiaaⁿ na neiⁿ'ti'cheⁿ 'u, nchiiti nc'ia'.

¹⁰ Mati matso Ty'oots'om:

'U Ta, quia na jnaⁿjndyeecheⁿ cha'tso, 'U tqueeⁿ tsjoomanancue; manncu'ti' tqueeⁿ ljo'luee.

¹¹ Cha'tso nmeiⁿ nntsuuna',

saa 'u m'aaⁿ ndo' m'aaⁿndyu'.

Nleindy' joona' cha'na liaa.

¹² Nntseilcwiindy' joona' cha'xjeⁿ mach'ee ts'aⁿ ñ'eⁿ cwii liaa, nntseijndyoondyu' joona' cha'xjeⁿ ts'aⁿ nntseijndyooñê liaⁿaⁿ.

Saa 'u ñecwiixjeⁿ:

ticantycwii xuee chu'.

¹³ Saa meiⁿjom ndii' tyootso Ty'oots'om nnom cwii ángel:

Cajmaⁿ ñjaaⁿñe jo ntyjaa' ts'oq ntyjaya

hasta xjeⁿ na nntsa'a nn'aⁿ na jndoo 'u na la'xmaⁿ na ts'oom na ntyjo nc'e'.
 14 Ee cha'tso ángeles cwiluiindyena na cwindye'ntjomna nnom Ty'o^ots'om na majñoom joona na cateijndeina nn'aⁿ na cwicandaa na nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿna.

2

Na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna'

1 Nc'e na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiñe Cristo, jo' chii macaⁿna' na jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Ty'o^ots'om quãⁿtyaacheⁿ cwenta ñ'oom na cwindyaaya, tints'aana' na n'ndyaaya joona'.

2 Ljeii na matsa'ntjomna' na tquiaa Ty'o^ots'om tandyo xuee ñequio luee ángeles, tyeⁿ tyoqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ, ndo' cha'xjeⁿ na maty'iomyana' tyot'uiina' nn'aⁿ na waa jnaⁿ tyolaxmaⁿ ndo' tyola'tjoondyena nnom juuna'.

3 Nc'e na luaa' waa, ¿chiiu nl'aa na nndyaandyo xeⁿ tila'ñ'o^ondyo juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ juuna'? Juu jo' tyotseicandii jndyee nquii Ta Jesús cantyja 'naaⁿna', ndo' nn'aⁿ na tyondye na seineiiⁿ, tyot'mooⁿna juuna' ndaaya.

4 Ndo' mati tjei'yuu'ñe Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na s'aaⁿ 'naaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nnom na jeeⁿ tyojaawee' n'omna, ñequio ts'iaaⁿ na tixocaluiina' cantyja 'naaⁿ najndeii nquii ts'aⁿ, ñequio cwii nnom ts'iaaⁿ na cwicandaana na mach'ee Espíritu Santo cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

Tuiñe Jesucristo na matseixmaaⁿ cha'na jaa nmeii'

5 Juu tsjoomnancue na quia ncuaa na cwilanaaⁿya cantyja 'naaⁿna', nchii tju'cje Ty'o^ots'om juuna' nacje 'naaⁿ ángeles.

6 Ee waa ñ'oom naquii' libro Salmos na seineiⁿ David nnom Ty'o^ots'om. Tsoom:

¿Ljo'to cwiluiindyena nn'aⁿ tsjoomnancue na jeeⁿ m'aaⁿ ts'om' joona?

Ndo' ¿ljo' cwiluiindyena na mache' cwenta joona?

7 Cwe' cwantindyo xuee tqueⁿ joona na ticue'ntyjo na t'maⁿ cwiluiindyena ñequio ángeles.

Saa matseiw'e'ndye' joona na matsei't'maaⁿndyu' joona,

8 cha'tsoti na tqueⁿ, tju'cje' joona' nacje 'naaⁿ ts'aⁿ.

Ndo' na tju'cjeeⁿ cha'tsoti tjaa'naⁿ na ñeeⁿ na quia nnc'omna' nacje 'naaⁿ ts'aⁿ. Saa meiⁿ na luaa' tsoom, tyoonty'iaaya cha'tsoti na m'aⁿna' nacjee 'naaⁿ ts'aⁿ.

9 Saa cwinty'iaaya Jesús, na cwe' cwantindyo xuee na tqueⁿ Ty'o^ots'om na ticue'ntyjo na t'maⁿ cwiluiñe cha'na ángeles, je' candaaⁿya matseit'maaⁿñena' jom nc'e na teinoom nawi' na tueeⁿeⁿ, cha cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ.

10 Cha'tsoti na m'aⁿ, m'aⁿ nc'e na tqueⁿ Ty'o^ots'om ndo' laxmaⁿ cwen-taaⁿaⁿ. Jom l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyena ntseinaaⁿ, cala'jomndyena na matseit'maaⁿñena' jom. Nc'e na ljo', seijndaa'ñe na tquiina' Jesús cha nntseixmaⁿ na candaaⁿñe, nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

11 Ee jaa nn'aⁿ na la'xmaaⁿya na lju' n'o^oya ñecwii Tsotyaaⁿya ñequio nquii na maqueⁿ jaa na lju' n'o^oya. Nc'e na ljo' tijnaaⁿ Jnda Ty'o^ots'om na nntseicajñoom jaa ntyjee nqueⁿ.

12 Ee naquii' libro Salmos teiljeii ñ'oom na tsoom:

'U Tsotyaya, nntseinaⁿya cantyja 'naⁿ ndaa cha'tso ndyentyjo na cwila'yuu' ñ'eⁿndyo.

Ñequio luantsa nntseit'maaⁿndyo 'u ñ'eⁿndye joona yuu na cwitjomndyena.

13 Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na tsoom:

Ñequii'cheⁿ nntseicantyyaa'tyeⁿ ts'ooⁿya Ty'o^ots'om.

Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na tsoom:

Luaa ja ñequio ntseindaaya na jnda tquiaa Ty'o^ots'om l'oo.

¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ ntseinda we ts'aⁿ laxmaⁿna mañecwii sei' ñequio niom' mati tyotseixmaⁿ Jesús sei' ñequio niom' cha'xjeⁿ laxmaⁿ nn'aⁿ cha cantyya na nncueeⁿeⁿ nnda^a nntseyueeⁿeⁿ najndeii na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ, manquii tsaⁿjndii jo'.

¹⁵ Ndo' na luaa', jnda seicandyaañê cha'tsondye nn'aⁿ na cha'waa xuee chuuna na la'xmaⁿna cha'cwijom moso na mandi'ntjomtyeⁿ na m'aⁿna na nquiaana na nncwjena.

¹⁶ Ee ñ'oom na mayuu' tachii cwe' ángeles na jndyoteijneiⁿ, saa jndyoteijneiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Abraham na jndyoteincoo'.

¹⁷ Ndo' cha na nluii na ljo', tcaⁿna' na ñecwii xjeⁿ tseixmaaⁿ ñequio ntyjeeⁿ, cha jo nnom Ty'o^ots'om nntseixmaaⁿ cwii tyee na tjacantyya na t'maⁿ cwiluiiñê, na matseicana^ando' na m'aaⁿ na wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ cha nnda^a nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om nn'aⁿ jnaⁿ na laxmaⁿna nc'e na tueeⁿeⁿ cwentaana.

¹⁸ Ee cha'xjeⁿ na tjoom nawi' ndo' tyocantyyaa'ñena' na catseitjooñê, jo' chii je' nnda^a nnteijneiⁿ nn'aⁿ na maqueⁿna' xjeⁿ joona na nla'tjoondyena.

3

Jesús t'manti cwiluiiñê, nchiiti Moisés

¹ Jo' chii, 'o nn'aⁿya na jnda tjei'ndyo Ty'o^ots'om 'o, na jnda tqueeⁿñê 'o na la'xmaⁿyo' nn'aaⁿaⁿ, c'oom'ya n'om'yo' cantyya 'naaⁿ Cristo Jesús, na cwiluiiñê apóstol ndo' mati tyee na tjacantyya cantyya 'naaⁿyo' na cwila'yu'yo' ñ'eñê.

² Tyotseicana^annom Ty'o^ots'om na ty'iom ts'iaaⁿ jom cha'xjeⁿ tyotseicanda Moisés quii' waa' Ty'o^ots'om.

³ Saa Jesús t'manti tseixmaaⁿ na nluii'tmañê nchiiti Moisés cha'xjeⁿ ts'aⁿ na mach'ee w'aa cwiluii'tmañetyeⁿ nchiiti w'aa na s'aaⁿ.

⁴ Cwii cwii w'aa majndaa' ts'aⁿ na s'aa juuna', saa cha'tso na niom, Ty'o^ots'om s'aa joo jo'.

⁵ Tyotseixmaⁿ Moisés moso quii' waa' Ty'o^ots'om. Tyotseicana^a ts'iaaⁿ na ty'iom jom. Ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ tyocwji'yuu'ñê ndaa^a naⁿñeeⁿ ñ'oom na secandii jom.

⁶ Saa Cristo na cwiluiiñê jnda Ty'o^ots'om, matseicana^a quii' waa' Ty'o^ots'om. Jaa laxmaaⁿya w'aañeeⁿ xeⁿ tica'ndyaa^a nc'uaa'ndyoo^o na m'aaⁿya na jom quit'maⁿ n'ooⁿ ndo' na cwicantyyaa'tyeⁿ n'ooⁿya jom.

Waa na nnta'jndyee nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om

⁷ Jo' chii cha'xjeⁿ matso Espíritu Santo naquii' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii: Xuee je', xeⁿ cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Ty'o^ots'om,

⁸ tala'quie' n'om'yo' cha'xjeⁿ ñel'a nn'aⁿyo' nn'aⁿ Israel, na tyola'wendyena nacjoo' Ty'o^ots'om ndo' tyoqueⁿna xjeⁿ jom quia na tyom'aⁿna ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

⁹ Jo' jo' weloo welo'yo' tyoqueⁿna xjeⁿ 'naaⁿna ja meiiⁿ wenn'aaⁿ ndyu tyonty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿna,

¹⁰ macwe' jo' seiw'iiya naⁿñeeⁿ.

Ndo' tsjoo^a:

“Naⁿm'aⁿñenquii'cheⁿ cwila'tjoondyena nooⁿ.

Ticantyyaa' n'omna ja.

Meiⁿ tiñe'cala'noⁿna' chiuu waa na l'ue ts'ooⁿ na c'omna.”

¹¹ Ndo' tiqo ñ'oom wi' cjoona nc'e na jeeⁿ seiw'iiya joona

na tijoom nnc'ooquiee'ndyena yuu na seijndaa'ndyo na nnta'jndyeena.

¹² Jo' chii 'o nn'a^{ny}a, cal'andyo' cwenta na tjaa meiⁿ cwiindyo' 'o na nntseixmaⁿ jnaⁿ na ticatseyu' ñ'eⁿ nquii Ty'o^ots'om na wando'.

¹³ 'O je' 'io ndi 'io quia'yo' na t'maⁿ n'om nc'iaa'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ wanaaⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii cantyja 'naaⁿ'na', cha tjaa ñ'eeⁿ juu quii'ntaaⁿ'yo' na ñ'equiu'nn'aⁿ jnaⁿ juu na mati nntseiquie' ts'om.

¹⁴ Ee cha nnda^a nlaxmaa^{ny}a cwentaa' Cristo, macaⁿ'na' na caljoo'ndyotyaa^{ny}a cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ quia na to^o'a na cwicantyjaa' n'o^o'ny'a jom hasta na macanda.

¹⁵ Cha'xjeⁿ ñ'oom na matsona':

Xeⁿ xuee je' cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Ty'o^ots'om,

talaquie' n'om'yo' cha'xjeⁿ l'a nn'aⁿ Israel quia tyola'wendyena nacjoom'm.

¹⁶ ¿Cwaaⁿ nn'aⁿ na tyola'wendye jnda na jndyena jndyee' Ty'o^ots'om? Manquieeti nn'aⁿ na tjei' Moisés ndyuaa Egipto.

¹⁷ Mawax'atya, ¿ñ'ee naⁿ'ñ'eeⁿ na tyotseiw'eeⁿ joona wenn'aaⁿ ndyu? Ñ'equio joo na tyolaxmaⁿ jnaⁿ na tja ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

¹⁸ Ndo' ¿ñ'ee naⁿ'ñ'eeⁿ na tso Ty'o^ots'om ñ'oomtyeⁿ na w'iina' na tijoom xuee nnc'ooquiee'ndye yuu na ñ'equiaaⁿ na nnta'jndyeena? Tsoom na ljo' ndaa joo nn'aⁿ na ticalacanda^a'ndye.

¹⁹ Ndo' na luaa' waa, ma'moⁿ'tyeⁿ nquiona' nda^aya nc'e na ticala'yua' naⁿ'ñ'eeⁿ, jo' na seicu'na' na nnc'ooquie'na ndyuaa'ñ'eeⁿ.

4

Waa na nta'jndyee nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om

¹ Jo' chii ndicwaⁿ waa ñ'oom na tso Ty'o^ots'om na wanaaⁿ na nntsaquia^a'a na nnta'jndya^aya na m'aaⁿ. Jo' chii cal'aaya cwenta na tintseicu'na' na nt'omndyo' 'o taxocanda^a nlajomndyo' cantyja 'naaⁿ' jo'.

² Ee je' macwindya^aya ñ'oom naya 'naaⁿ' Ty'o^ots'om cha'na joo nn'aⁿ Israel. Saa tjaa'naⁿ na teijndeiⁿ ñ'oom'ñ'eeⁿ joona, ee ticala'yua'ya n'omna quia tyondyena juuna'.

³ Saa jaa na cwila'yuu'a nntsaquia^a'a yuu na nnta'jndya^aya cha'xjeⁿ jnda tso Ty'o^ots'om:

Xjeⁿ na w'iiaⁿ joona tsjoo

na tijoom ñ'equia na nnc'ooquiee'ndyena yuu na tsjoo na nnta'jndyeena.

Waa cwii taⁿ' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matseineiⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' xuee na jnda ntquiee':

Xjeⁿ na tqueeⁿ tsjoomnancue tjacanda^a' ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

⁴ Saa waa cwicheⁿ taⁿ' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii cantyja 'naaⁿ' xuee na jnda ntquiee'. Matsona':

Xuee jnda yom tjacanda^a' cha'tso ts'iaaⁿ na s'aa Ty'o^ots'om.

Xuee jnda ntquiee' tacaⁿ'na' na nnts'aatyeeⁿ ts'iaaⁿ, tajñ'eeⁿ.

⁵ Ndo' mati waa cwicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na ma'moⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' juu ñ'oom'ñ'eeⁿ. Matsona':

Tijoom xuee ñ'equia na nnc'ooquie'na ndyuaa yuu na mats'aa naya na nnta'jndyeena cantyja 'na^{ny}a.

⁶ Ndicwaⁿ wanaaⁿ na nt'om nn'aⁿ nnc'ooquiee'ndyena yuu na nnta'jndyeena ee nn'aⁿ na tyondye jndyee ñ'oom na macwji'n'maaⁿ'ñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ tîc'ooquiee'ndyena jo' jo' nc'e na tyola'tjoondyena.

⁷ Nc'e naljo' ma'moⁿ'xco Ty'o^ots'om cwicheⁿ xuee na matseicajndyuna' xuee je'. Tjacaⁿ jndye ndyu quia jo' ñ'equio 'ndyoo David seineiiⁿ ñ'oom'm na jnda teiljeii:

Xuee je' xeⁿ nndye'yo' jñeeⁿeⁿ,
tilaquei' n'om'yo'.

⁸ Ee xeⁿ jndaā tquiaa Josué yuu na nnta'jndyee nn'aⁿ Israel, tixocatseineiⁿ Ty'oōts'om cantyja 'naaⁿ cwiicheⁿ xuee.

⁹ Jo' chii nn'aⁿ cwentaa' Ty'oōts'om ndicwaⁿ waa na nnta'jndyena cantyja 'naaⁿaⁿ,

¹⁰ ee ts'aⁿ na nncjaquiee' yuu na mawajndye Ty'oōts'om, nncwajndye cantyja na mach'ee cha'xjeⁿ nqueⁿ tajñeeⁿ ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

¹¹ Jo' chii matsona' na calajndaaya na nntsaquiaa' a yuu na nnta'jndyaaya cha tjameiⁿcwii ts'aⁿ na nntseijomna' na tintseiyoom'm cha'na nn'aⁿ Israel.

¹² Ee juu ñ'oom' Ty'oōts'om wando'na' ndo' waa najndei na matseixmaⁿna'. Taāticheⁿ juuna' nchiiti cwii xjo na we ntyja taa. Mawindi' juuna' na matōōñ'na' añmaaⁿ ts'aⁿ ñequio espíritu 'naaⁿ ts'aⁿ. Matseicanōō'na' ñ'oom na ñ'joomticheⁿ na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ ndo' macu'xeⁿna' ñomtiuu na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ.

¹³ Na cha'tso na jnda tqueⁿ Ty'oōts'om, tjaa meiⁿcwii na nndaā nncwandy'iu jo nnoom, ee cha'tsoñ'eⁿ m'aⁿ xueena' jo nnom nqueⁿ na ñnequiandyō cwentaa.

Jesús cwiluiñê tyee na tjacantyja na cwiluiit'mañe

¹⁴ Nquii Jesús Jnda Ty'oōts'om cwiluiñê tyee na tjacantyja cwentaaya. Jnda tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee, jo' chii macaⁿna' na caljoo'ndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿ na cwila'yuy'ya n'ōōⁿya ñ'eⁿñê.

¹⁵ Ee m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa cha'tso na tijo'ndyo na la'xmaaⁿya. Ee teinoom cha'tso na mach'eena' xjeⁿ jaa na cwila'tjōōndyō nnom Ty'oōts'om, sãā meiⁿcwii tīcatseitjōōñê.

¹⁶ Jo' chii ñequio na t'maⁿya n'ōōⁿya calacandyoo'ndyō tio 'naaⁿ Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om cha nnto'ñōōⁿya na wi' ts'oom jaa ñequio naya na matseixmaaⁿ na nnteijndeina' jaa quia na macaⁿna'.

5

¹ Cwitjei'ndye nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na nluiñê tyee na tjacantyja cwiluiit'mañe quii'ntaaⁿna. Cwity'iomna ts'iaaⁿ jom na meiⁿntyjeeⁿeⁿ jo nnom Ty'oōts'om cwentaana, na ñnequiaa tsaⁿñeeⁿ 'naⁿ na cwiñequiana nnoom ñequio quioo' na cwila'cwjeena na cwila't'maaⁿndyena jom.

² Ndo' nc'e juu tyee'ñeeⁿ ñecwiixjeⁿ matseitjōōñê cha'xjeⁿ joona, jo' chii nndaā nc'oom na wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ na leicala'noⁿna chiuu waa na matsa'ntjom Ty'oōts'om nc'e mati jom cwiluiñê ts'aⁿ na matseitjōōñê,

³ ndo' nc'e na matseixmaaⁿ na ljo', jo' chii matseicueⁿeⁿ quioo' na mañequiaaⁿ nnom Ty'oōts'om cwentaa jnaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ mati cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ na matseixmaaⁿ.

⁴ Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu na cwe' l'ue cheⁿnquii ts'om na caluiit'mañe na nnc'oom ts'iaaⁿ tyee'ñeeⁿ. Maxjeⁿ nquii Ty'oōts'om nnty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ juu cha'xjeⁿ na ty'ioom juuna' Aarón.

⁵ Maluaa' waa cantyja 'naaⁿ Cristo, nchii ty'iomñe cheⁿnqueⁿ ts'iaaⁿ na cwiluiñê tyee na tjacantyja, nquii Ty'oōts'om seit'maaⁿñe jom na catseixmaaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ, ee manquiiⁿtyeeⁿ tsoom:

'U cwiluiindy' jndaaya.

Xuee je' majndaa' na cwiluiindyō tsotye'.

⁶ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljei na matsoom:

'U ñequii'cheⁿ na cwiluiindy' tyee

cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.

⁷ Xjeⁿ na tando' Cristo nnom tsjomnancue jndei tyotseineiⁿ nnom Ty'oōts'om, hasta tyoquiaa ndaannoom na tyoch'eeⁿ ty'oo nnom nquii

na waa najndeii na matseixmaⁿ na tintseicuee'na' jom na tyuaa', ndo' nc'e na tyotseicañaⁿ, jo' chii jndii Ty'o^oots'om ñ'oom 'ñom.

⁸ Ndo' nc'e na luaa', meiiⁿ na cwiluiiñe Cristo Jnda Ty'o^oots'om sa^a ljeiiⁿ na tcaⁿna' na catseicanda^a'ñê jo nnom,

⁹ ndo' cwii na jnda tqueⁿna' na cwiluiiñê na canda^a'ñê, seijndaa'ñena' na cha'tso nn'aⁿ na cwila'canda^a'ndye joo nnoom, mañequiaaⁿ na la'xmaⁿna na ticantycwii na cwicalui'n'maaⁿndyena

¹⁰ ee tqueⁿ Ty'o^oots'om jom tyee na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñe, cha'na ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ juu tyee Melquisedec.

Waa na teincuu' xeⁿ macwji'ñe ts'aⁿ na matseyoom'm

¹¹ Jndye ñ'oom niom na matsona' na catsjo^oya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ tyee'ñeeⁿ sa^a mach'eena' na jndei'na' na nntseit-einco^o'a juuna' ndaa'yo' ee 'o jeeⁿ nc'uaa' cwila'n^o'yo'.

¹² Jaach'ee xuee cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, jo' chii matsona' na je' cwiluiindy^o nn'aⁿ na cwit'mo^o' ñ'oom' Ty'o^oots'om ndaa' nt'omcheⁿ, sa^a 'o ndicwaⁿ macaⁿna' na catseineiⁿxco ts'aⁿ ndaa'yo' ñ'oom'm na tijndei'tina' na nntsei'n^o ts'aⁿ, 'o ndaatsuu macaⁿna' nchii nantquie na canda^a'.

¹³ Ndo' nn'aⁿ na cwe' ndaatsuu macaⁿna' joo, matseijomna' jona cha'cwijom yo'ndaa na ndicwaⁿ cwintei', ti'naaⁿ na'ñeeⁿ na ntjeii'na cwenta cantyja 'naaⁿ ñ'oom na jndei'tina'.

¹⁴ Sa^a nantquie na canda^a'', tseixmaⁿ juuna' cwentaa nn'aⁿ na canda^a' cwila'n^o' ñ'oom' Ty'o^oots'om. M'aaⁿna' cwentaa nn'aⁿ na ya cwitjeii' cwenta yuu na maty'iomyana' ndo' yuu na ticat'iomyana'.

6

¹ Jo' chii tsatsatya^aya naquii' ñ'oom' Ty'o^oots'om cha nla'xmaaⁿya nn'aⁿ na jnda tquiee n'om. Ca'ndya^aya cwii ntyja ñ'oom na cwe' we'yandyo na cwit'mo^o' nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo, nchii macanda' tomti nlanaaⁿya ñ'oom na calcwe' ts'om ts'aⁿ jnaaⁿaⁿ, ndo' mati ñ'oom na cwji'ñe ts'aⁿ cantyja na mach'eeⁿ na titseicantyjaa' ts'oom na cantyja 'naaⁿ jo' nlui'n'maaⁿñê, ndo' ñ'oom na macaⁿna' na catseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'o^oots'om,

² ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwiwits'oomndye nn'aⁿ, ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwitioo nn'aⁿ lueena nacjoo' x'iaana quia cwitaⁿ nn'aⁿ na cwil'uee'ñe Ty'o^oots'om juu, ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwitando'xco nn'aⁿ na jnda tja ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na ticantycwii na nnt'uiiwi'na' nn'aⁿ na nncu'xeⁿ Ty'o^oots'om.

³ Ndo' xeⁿ nñequiaa Ty'o^oots'om na nnt'mo^o'yâ ndaa'yo' ñ'oom na nnteijn-deiina' na nntseiquieeñena' n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ, maxjeⁿ nl'aayâ.

⁴ Ee nn'aⁿ na cwila'jomndye cantyja 'naaⁿ nquii na cwiluiiñe naxuee ndo' jnda jliuna na juu na mañequiaa Ty'o^oots'om na cwicandaana, jeeⁿ ya juu jo' ndo' cwito'ñoomna Espíritu Santo,

⁵ ndo' jnda jliuna na jeeⁿ ya ñ'oom' Ty'o^oots'om ndo' najndeii na cwiluiiñê cha'waa ndyu ndo' ndyu na cwindyona',

⁶ ndo' jnda na tajnaaⁿna cha'tso nmeiⁿ, xeⁿ cwitjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ Ty'o^oots'om, xonda^a nlcwe'nnda' n'omna, ee na luaa' l'ana cwity'ioomxcona Jnda Ty'o^oots'om ts'oom'naaⁿ na cwilui'jnaaⁿñê ndaa' cha'tso nn'aⁿ.

⁷ Nn'aⁿ na luaa' la'xmaⁿ, matseijomna' jona cha'na tyuaa na ya cwiwicandi' ndaaluaa' na cwiquioo cjoo'na', xeⁿ ya cwiwe' ntjom na nleil'uee'ñe ts'aⁿ na tyoch'ee ts'iaaⁿ, ma'mo^o'na' na matio'ñaaⁿñe Ty'o^oots'om tyuaa'ñeeⁿ,

⁸ saa xeⁿ cwe' n'oomnioom ñequio l'oonioom cwi'oom tyuaa'ñeeⁿ, cwi-witquioo' na maju'wi' Ty'ooots'om tyuaa'ñeeⁿ ndo' na macandā njñom ts'aⁿ chom juuna'.

Mateijndei ñ'oom' Ty'ooots'om na cwiljoo'ndyotyaa'ya

⁹ Saa 'o nn'a^{ya} na jeeⁿ wi' n'oo^{nyâ}, meiiⁿ na luaa' waa ñ'oom na cwil'uuyâ ndaa'yo', jndaa'ya nquiuuyâ na titseijomna' 'o cha'na tyuaa na til'uena'. Niom na cwit'moo^{na}' na m'a^{nyo}' nato na macwji'n'maa^{ñe} Ty'ooots'om nn'aⁿ.

¹⁰ Ee Ty'ooots'om cwiluiiñê na maty'iomyana', meiⁿ xocatsuu' ts'oom na jnda nquiu'yo' jom na ñeteijndei'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê ndo' ndicwaⁿ cwil'a'yo' na ljo'.

¹¹ L'ue n'oo^{nyâ} na cwii cwiindyo' 'o hasta xuee na macandā ñequii'cheⁿ nnt'mo^{nyo}' na m'a^{nyo}' na wi' n'om' ntyjee'yo' na cwila'yu' cha nnda'yo' juu na cwicantyyaa' n'om'yo' nnom Ty'ooots'om.

¹² Til'ue n'oo^{nyâ} na nnc'om'yo' na ntque^{nyo}' saa calajnda'yo' na nluii'ndyo'tye^{nyo}' cha'xjeⁿ tyol'a nn'aⁿ na tyoñ'omt'maa^{ndyena} n'omna na nnto'ñoomna cha'tso na jnda tso Ty'ooots'om na ñnequiaaⁿ ndaana.

¹³ Quia na tso Ty'ooots'om ñ'oom nnom Abraham waa na nnts'aaⁿ, tjaa 'ñeeⁿ cwiicheⁿ na t'ma^{nti} cwiluiiñê cha'na jom na cantyya 'naaⁿⁱ xuee' juu nndaⁿ nntseitye^{ntyee} ñ'oom'm. Jo' chii tque^{ntyee}ñe cheⁿnqueⁿ ñ'oom'm nnom tsaⁿⁱñeeⁿ.

¹⁴ Tsoom nnom: “Na mayuu'cheⁿ t'maⁿ nntio'naa^{ndyo} 'u ndo' nnts'aa na nlejindyendye nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naⁿⁱ na nncjawintyyoo'.”

¹⁵ Tyom'aaⁿ Abraham na jeeⁿ t'maⁿ ts'oom na ñeteinom'm na nluii na ljo', ndo' jnaaⁿⁱ cha'xjeⁿ na tso Ty'ooots'om nnoom.

¹⁶ Quia na ntyjaa' ts'om ts'aⁿ na cala'yu' nn'aⁿ na nntseicanda^{ñê} ñê ñ'oom na jnda tsoom nnom cwii x'iaaⁿⁱ na nnts'aaⁿ, malcwee^{ne} nquii Ty'ooots'om na que^{ny}ya cwenta na nchii cantu matseineiⁿ. Ndo' na ljo' mach'eeⁿ, meiⁿchjoo xonquiaana' na nntseinei^{ti} ts'aⁿ cantyya 'naaⁿⁱ ñ'oom'ñeeⁿ.

¹⁷ Jo' chii l'ue ts'om Ty'ooots'om na nleitquioo'ya ndaaⁿ nn'aⁿ na manto'ñoomna juu na nndaana na jnda tsoom na nnto'ñoomna, ee na nntseicanda^{ñê} ñê ñ'oom na jnda tque^{ntyee}, meiⁿ xocatseichuee^{ne} ñ'oom na jnda tsoom. Jo' chii cha na m'mo^{na}' na mayuu' juu ñ'oom'ñeeⁿ, seityeⁿñê cheⁿnqueⁿ ñ'oomtyeⁿ nacjoom'm.

¹⁸ Cantyya 'naaⁿ we nnom ñ'oommeiⁿñe na xocwijndyoona' meiⁿ xonquiu'nn'aⁿ Ty'ooots'om cantyya 'naaⁿ joona', jaa cwito'ñoo^{ny}ya cwii na mañequiaana' na t'maⁿ n'oo^{ny}ya na xotseichuii'na' nc'e cwila'quit'maⁿ n'oo^{ny}ya juu na cwicantyyaa' n'oo^{ny}ya jom.

¹⁹ Ndo' juu na m'aa^{ny}ya na cwicantyyaa' n'oo^{ny}ya jom, matseixma^{na}' cwii na tyeⁿ matseiljona' añmaa^{ny}ya cantyya 'naaⁿⁱna'. Juu jo' meiⁿ tixocatyuii'na', m'aaⁿ ndo' m'aa^{na}!. Macjaquiee'na' naxeⁿⁱ liaa na ntyja quii' wats'om cañoom'luee,

²⁰ yuu na jnda tjaquiee' Jesús cantyya 'naa^{ny}ya. Ndo' na luaa', maque^{na}' jom na cwiluiiñê tyeⁿ na tjacantyya cantyya 'naa^{ny}ya, na mañecwii ts'iaaⁿ matseixmaaⁿ cha'xjeⁿ ñeseixmaⁿ Melquisedec.

7

Jesús matseixmaaⁿ ts'iaaⁿ tyeⁿ cha'xjeⁿ Melquisedec

¹ Nquii Melquisedec tyom'aaⁿ rey ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Salem ndo' mati tyotseixmaaⁿ tyee cwentaa' Ty'oots'om na m'aaⁿ na ndyeticheⁿ. Quia na jndy-olcwe' Abraham jndaⁿ na tantjoom tia' ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom, tjacatjomñe Melquisedec jom, tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ na catio'naaⁿñe Ty'oots'om jom.

² Ndo' cha'tso 'naⁿ na tjei' Abraham luee nn'aⁿ ñ'eⁿ na s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo cantyja 'naaⁿ joo jo' nnom Melquisedec. Xuee' Melquisedec ma'moⁿna' na cwiluiñê ts'aⁿ na matsa'ntjom cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ndo' xuee' tsjoom Salem ma'moⁿna' na tjaa tia' nn'aⁿ tsjoom'ñee, jo' ma'moⁿna' na tyoluiñê ts'aⁿ na ya matsa'ntjoom naⁿñeeⁿ na tjaa tia' cachona.

³ Tijndaa' meiⁿ tsotypeⁿ, meiⁿ tsoñeeⁿ, meiⁿ cwaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñê. Tijndaa' cwaaⁿ na tuiiñê, meiⁿ cwaaⁿ na tueeⁿeⁿ. Ndo' na ljo' ñequii'cheⁿ matseijomna' jom cha'na nquii Jnda Ty'oots'om, ñequii'cheⁿ matseixmaaⁿ tyee.

⁴ C'oom' n'om'yo' na jeeⁿ t'maⁿ tyoluiñe Melquisedec na nquii weloo welooya Abraham, cha'tso na tjeiiⁿeⁿ luee nn'aⁿ na ñequio s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo nnom.

⁵ Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, nquiee ntyee na cwiluiindye tsjaaⁿ Leví na jndyowicantyjoo', matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ na quia nn'aⁿ judíos diezmo ndaana, meiiⁿ na nn'aaⁿndyena ndo' mati cwiluiindye ntyee'ñeeⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham.

⁶ Saaⁿ juu Melquisedec, meiⁿ nchii cwiluiñê tsjaaⁿ Leví jom, to'ñoom cwenta diezmo l'õ Abraham, tsaⁿ na jndaⁿ tso Ty'oots'om nnom chiuu nnts'aaⁿ. Ndo' tcaⁿ Melquisedec na catio'naaⁿñe Ty'oots'om Abraham.

⁷ Ee ñ'oom na mayuu' ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiñe matio'naaⁿñê ts'aⁿ na cjeti tseixmaⁿ.

⁸ Cantyja 'naaⁿ na waa quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ na cwito'ñoom diezmo, joona nn'aⁿ na cwiwje, saaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na jndaⁿ teiljeii matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ Melquisedec na cha'cwijom na ndicwaⁿ wanoom'm.

⁹ Jo' chii nndaⁿ nntso ts'aⁿ na joo ntyee na la'xmaⁿna tsjaaⁿ Leví na je' cwito'ñoomna diezmo, mati tquiana diezmo cantyja 'naaⁿna nnom Melquisedec nc'e nquii Abraham.

¹⁰ Ee quia na tquiaa Abraham diezmo nnom Melquisedec xjeⁿ na tjacatjomñe tsaⁿñeeⁿ jom, meiiⁿ na tyooluiñe Leví saaⁿ cantyja na macwji' Ty'oots'om cwenta, nc'e nquii Abraham, jo' maty'iomna' na tquiaa Leví diezmo.

¹¹ To'ñoom nn'aⁿ Israel ljeii na matsa'ntjomna' cantyja 'naaⁿ ntyee tsjaaⁿ Leví na joona tsjaaⁿ Aarón na jndyowicantyjoo'. Quia jo' ts'iaaⁿ na ñell'a ntyee'ñeeⁿ, xeⁿ nndaⁿ nlqueⁿna' ts'aⁿ na candaⁿñe jo nnom Ty'oots'om, maxjeⁿ taxocaⁿna' na nnc'oom cwiicheⁿ tyee na nchii cha'na ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Aarón saaⁿ nlcaⁿna' cwii tyee na nntseixmaⁿ ts'iaaⁿ cha'na juu na ñeseixmaⁿ Melquisedec.

¹² Ee quia na cwileijndyoo ts'iaaⁿ na la'xmaⁿ ntyee, mati macaⁿna' na nleijndyoo ljeii na matseijndaa'ñena' ts'iaaⁿ na cwil'ana.

¹³ Ndo' nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa na cantyja 'naaⁿ matseineiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, jom tuiiñê tsjaaⁿ cwiicheⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ Israel, ndo' cantyja 'naaⁿ tmaaⁿñeeⁿ, tjaa meiⁿ ncwii ts'aⁿ na jndaⁿ ñet'oom tyee.

¹⁴ Ee maxjeⁿ majndaa'ya na nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom jaa, tuiiñe tsjaaⁿ tmaaⁿ Judá, ndo' quia seineiⁿ Moisés cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ ntyee, ticwjaa'ñê ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿñeeⁿ.

¹⁵ Ndo' majndaa'ya na ljo' quia cwiwitquioo' na juu tyee cantyja 'naaⁿya matseijomna' jom cha'na Melquisedec,

¹⁶ na nchii ñeseixmaaⁿ tyee nc'e na mawaa ljeii na matseijndaa'ñena' cwaaⁿ tsjaaⁿ nn'aⁿ nla'xmaaⁿ na ntyee, saa nc'e na waa najndeii na wando' na tijoom catyuii'.

¹⁷ Ee matso Ty'ooots'om na ljo' cantyja 'naaⁿl' Cristo:

'U ñequii'cheⁿ matseixmaⁿl' tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.

¹⁸ Jo' chii ñ'oom na teijndaa'jndyee na tyotsa'ntjomna', 'ndiina', nc'e na tijndeii na nluin'maaⁿñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿl'na', ticwil'uena'.

¹⁹ Ee ljeii na tqueⁿ Moisés meiⁿcwii ts'aⁿ tiqueⁿna' na candaa'ñe jo nnom Ty'ooots'om. Saa waa cwiiicheⁿ na matseinoomⁿñe juuna' na la'xmaaⁿya cwii na candaa'ti na mañequiaana' na cwicantyyaa' n'ooⁿya na cantyja 'naaⁿl' juu jo' matseicandyoo'ñena' jaa na m'aaⁿ Ty'ooots'om.

²⁰ Ndo' t'mooⁿ na mayuu' na ljo' nc'e ñ'oomtyeⁿ na seineiiⁿ. Nt'omcheⁿ ntyee na ñet'om, quia na t'omna ts'iaaⁿ, tjaa'naⁿ ñ'oomtyeⁿ tuua cantyja 'naaⁿl'na.

²¹ Saa cantyja 'naaⁿl' Ta Jesús ty'iomna' ts'iaaⁿ tyee jom ñequio ñ'oomtyeⁿ ee matso ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii:

Nquii na matsa'ntjom seineiiⁿ ñ'oomtyeⁿ

meiⁿ xotseichueiiⁿeⁿ na seitioom:

“'U ñequii'cheⁿ nntseixmaⁿl' ts'iaaⁿ tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.”

²² Nc'e juu ñ'oomtyeⁿwaa', ma'moⁿndyeyuna' na Jesús waa ñ'oom na candaa'ti cantyja 'naaⁿl'aⁿ, nchiiti juu na tyowaajndyee.

²³ Jeeⁿ jndyendye ntyee na tyom'aⁿ najndyee, ee leicaljoo'ndye ts'iaaⁿñeeⁿ nc'e na tyowjena,

²⁴ saa nc'e na ticue' Jesús, jo' chii tjaa'naⁿ cwiiicheⁿ ts'aⁿ tjaquiee' ts'iaaⁿ tyee na matseixmaaⁿ.

²⁵ Jo' chii candaa'ya nndaⁿ nncwji'n'maaⁿñê cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'candyoo'ndyena na m'aaⁿ Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿl'aⁿ, ee ticantycwii na wanoom'm ndo' na macaaⁿ nnom cantyja 'naaⁿl'na.

²⁶ Jo' chii candaa'ya cwiluiiñe Jesús tyee na tjacantyya na macaⁿna' jaa. Jom lju' ts'oom, tyootseitjooñê, juu na cwajndii tjaa'naⁿ na t'aa'na' jom, tiquich'eeⁿ cha'na cwil'a nn'aⁿ jnaⁿ, je' matseit'maaⁿñena' jom nandyeti cañoom'luee.

²⁷ Meiⁿ ticaⁿna' na cats'aaⁿ cha'na tyol'a nt'omcheⁿ ntyee na tjacantyya tyoluiit'maⁿndye, na 'io ndii 'io tyola'cwjeena quioo' na tyoñequiana jooyo' nnom Ty'ooots'om, najndyee cwentaa jnaaⁿ nquieena ndo' nda jo' mati cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa xuii' na s'aa Jesús, ñejomndii' tquiaaⁿñe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ, cwii na macanda.

²⁸ Ljeii na tqueⁿ Moisés tqueⁿna' nn'aⁿ ts'iaaⁿ ntyee na ticandaa' la'xmaaⁿna. Saa ñ'oom na ndanquia tqueⁿtyeⁿ Ty'ooots'om maty'iomna' ts'iaaⁿ nquii Jnaaⁿ na tjaa yuu ntycwii na tseixmaaⁿ na candaa'ñê.

8

Jesús cwiluiiñê na matioom'ñê ñ'oom cwentaaya

¹ Cantyja 'naaⁿl' ñ'oomwaa na matseinaⁿ cantyja 'naaⁿ ntyee, luaa ñ'oom na t'maⁿti tseixmaⁿna' na cha'tso. Cristo matseixmaaⁿ tyee na tjacantyya na cwiluiit'maⁿñê cwentaaya. Jnda tjaaⁿ cañoom'lueecheⁿ. Je' mawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'ooots'om ntyjaya na macwiluiit'maⁿñê,

² na mamandi'ntjoom naquii' yuu na tjacantyya na lju' tseixmaⁿna', juu na s'aa nquii Ty'ooots'om, nchii nn'aⁿ l'a jo'.

³ Cwii cwii tyee na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñe cwity'ioomna ts'iaaⁿ jom na nntseicueⁿeⁿ quioo' ndo' na ñequiaaⁿ jooyo' nnom Ty'oots'om cwentaⁿ nn'aⁿ. Nc'e na luaa', mati tcaⁿna' na waa na ñequiaa Jesucristo.

⁴ Xeⁿ na ndi m'aaⁿ tsjoomnancue, meiⁿ xoc'oomna' jom na nntseixmaaⁿ tyee, ee m'aⁿ ntyee ljoone na cwinequia quioo' nnom Ty'oots'om cha'xjeⁿ matseijndaa'ñe ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁵ Wats'om yuu na cwindye'ntjom ntyee'ñeeⁿ, cwe' tseixmaⁿna' ncwaaⁿ na jlui'tsjaaⁿ juu na waa cañoom'luee. Nquiuyaya na cwe' ncwaaⁿ jo' ee quia to' Moisés na nnts'aaⁿ wats'omliaa, matso Ty'oots'om nnoom: “Queⁿ queⁿ cwenta na catsa' juuna' cha'xjeⁿ na t'mooⁿya njom' quia t'oom' sjo Sinaí.”

⁶ Saa nquii tyee na tjacantyja cwentaaya, mach'eeⁿ ts'iaaⁿ yuu na xcweti cwiwit'maaⁿ, matseitjoom nn'aⁿ ñequio Ty'oots'om nc'e cwii ñ'oomtyeⁿ na xcwetina', na cajndati ñ'oom chuuna' na tso Ty'oots'om na nntseicanaaⁿ.

⁷ Juu ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe jndyee Ty'oots'om, xeⁿ tqueⁿna' na candaa'ndye nn'aⁿ, quia jo' tícaⁿna' cwiicheⁿ ñ'oom.

⁸ Saa ljeii Ty'oots'om na juu ñ'oom'ñeeⁿ tíqueⁿna' nn'aⁿ na candaa'ndye jo nnoom, jo' chii tsoom:

Matso nquii Ta: Mancue'ntyjo xjeⁿ

na nlquaaⁿxco ñ'oomtyeⁿ ñequio nn'aⁿ Israel ndo' ñequio nn'aⁿ Judá.

⁹ Juu ñ'oom'ñeeⁿ tixotseijomna' ñequio ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ndyjo ñequio weloona,

quia na t'uiya lueena

na tjeii'a joona ndyuaa Egipto;

saa nc'e na tícala'candaa'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ,

jo' chii 'ndiya joona, luaa' matso nqueⁿ na matsa'ntjoom.

¹⁰ Juu ñ'oomtyeⁿ na nntseijndaa'ndyjo ñequio nn'aⁿ Israel quia na nncue'ntyjo xjeⁿ,

luaa nntseixmaⁿna' matso nquii na matsa'ntjom:

Ñ'oom 'naⁿya na matsa'ntjomna', nncwjaa'ndyjo joona' naquii' nqueⁿna, ndo' nntseiljeiya joona' naquii' n'omna.

Ja nntseixmaⁿya Ty'oots'om cwentaana

ndo' joona nla'xmaⁿna nn'aⁿya.

¹¹ Quia ljo'cheⁿ tixocaⁿna' na ca'moⁿ cwii cwii ts'aⁿ ndaaⁿ nc'iaa',

oo ndaaⁿ nn'aaⁿaⁿ oo ndaaⁿ nt'omcheⁿ,

cha nnta'jnaaⁿna nqueⁿ na cwiluiiñe na matsa'ntjoom,

ee xjeⁿñeeⁿ cha'tsondye nn'aⁿ nnta'jnaaⁿna ja,

meiⁿ ts'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiiñe, meiⁿ ts'aⁿ na tjacantyja na matsa'ntjom.

¹² Ndo' natia na cwil'ana nntseit'maⁿ ts'ooⁿ

ndo' xocañjomti ts'ooⁿya jnaaⁿna.

¹³ Quia na matseineiⁿ Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ cwii ñ'oomtyeⁿ xco, ma'moⁿna' na jndaⁿ tquieeñe ñ'oom na tyowaa jndyee ndo' juu na jndaⁿ tquiee tseixmaⁿna', mawaa xjeⁿ na nntsuuna'.

9

Wats'om tsjoomnancue ndo' wats'om cañoom'luee

¹ Juu ñ'oomtyeⁿ na tqueⁿjndyee Ty'oots'om ñequio nn'aⁿ Israel, jndaa' seijndaa'ñena' chiuu nla't'maaⁿndyena jom ndo' na nl'ana cwii w'aaliaa.

² Juu cuarto na cwe' we'yandyo cantyja 'naaⁿ w'aaliaa'ñeeⁿ tyomeintyjee' xjo na tyocantyyoo chom ndo' ñ'eⁿ cwii meiⁿsa yuu na tyocantyyo ntyoo'. Cuarto'ñeeⁿ jndyuna' Cuarto Lju'.

³ Naxeⁿ liaa na ntyja na jnda we, tyowaa cwiicheⁿ cuarto na jndyuna' na Lju'ticheⁿ Tseixmaⁿ.

⁴ Naquii' cuarto'ñeeⁿ tyowaa tio s'om cajaⁿ yuu tyola'co ntyee suu ndo' cwii castom na tcweeñ'eⁿna' s'om cajaⁿ. Ts'om castom'ñeeⁿ tyowaa cwii xuaa na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaⁿ na too'cheⁿ ñjom maná ndo' mati ñ'eⁿ ts'oom l'eii 'naaⁿ Aarón na jndei'na' ndo' ñjom lcaa' ljo' na chona' ljeii ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe Ty'oots'om ñ'eⁿndyena.

⁵ Nacjoo' castom'ñeeⁿ tyocantyjo we querubines na tuii ñequio s'om cajaⁿ. Joonaa' cwit'mooⁿna' na m'aaⁿ Ty'oots'om ñequio nn'aⁿ. Ndyeyu nacjoo' tscaa' na ta' 'ndyoo castom'ñeeⁿ, tjom lquii querubines'ñeeⁿ yuu cwiñequia ntyee nioom quioo' na jnda jla'cwjeena cha catseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jaa nn'aⁿ Israel. Jndye ñ'oom maniom na cwit'mooⁿ cwii cwii nmeiⁿ!, saa ticaⁿna' na nlanaaⁿyâ cantyja 'naaⁿ joona' na maje'ndyo.

⁶ Quia na jnda teijndaa' cha'tso nmeiⁿ!, nquiee ntyee 'io ndi 'io tyo'ooquie'na cuarto na we'yandyo na tyol'ana ts'iaaⁿ na la'xmaⁿna.

⁷ Saa cuarto na jnda we, macanda tyojaaqueie' nquii tye na tjacantyja cwiluiit'maⁿñe, ndo' ñejom ndii' na cwii cwii chu. Tyojaachom nioom quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Niom'ñeeⁿ tyoñequiaaⁿ cwentaa' jnaaⁿ nqueⁿ ndo' mati cwentaa' jnaaⁿ nn'aⁿ.

⁸ Ndo' na luaa' tuua, ma'moⁿ Espíritu Santo na yocheⁿ na tyowaa wats'om liaa'ñeeⁿ, ticwanaaⁿ na nncjaquiee' meiⁿquia ts'aⁿ cuarto na lju'ticheⁿ tseixmaⁿna'.

⁹ Cha'tso nmeiⁿ! la'xmaⁿna' cwii na ma'moⁿna' ndaaya ncuee meiiⁿñe, ee 'naⁿ na tyoñequia nn'aⁿ ñequio quioo' na tyola'cwjeena na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om, ts'iaaⁿñeeⁿ tícandaā nlqueⁿna' joona na la'xmaⁿna na candaā'ndyena jo nnom Ty'oots'om.

¹⁰ Ñ'oom'ñeeⁿ cwe' t'uiina' cantyja 'naⁿ na cwicwa'na ndo' na cwiwena ñequio nt'omcheⁿ nnom na maqueⁿlju'na' joona. Saa cwe' tomti la'xmaⁿna' cwii na matsa'ntjomna' chiuu na nc'omna, ndo' joo ñ'oommeiⁿ! ñequii'cheⁿ tyowaa najndana' hasta xjeⁿ na seichuii' Ty'oots'om chiuu nla't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

Nioom' Cristo

¹¹ Saa jnda jndyo Cristo na cwiluiiñe tye na tjacantyja cantyja 'naaⁿ cha'tso naya na maniom. Juu wats'om yuu na mandi'ntjoom, yati ndo' candaā'ti tseixmaⁿna', meiⁿ nchii nn'aⁿ l'a juuna' ee nchii tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

¹² Jnda tjaqueⁿeⁿ yuu na lju'ticheⁿ wats'om cañoom'luee, saa nchii cha na ñnequiaaⁿ nioom canch'ioo ñequio nioom quioo'ndyo nch'u, jom tquiaaⁿ nioom' nqueⁿ, meiⁿ ticaⁿna' na nnts'aannaaⁿaⁿ na ljo' ndo' nc'e jo', seijndaa'ñe na la'xmaaⁿya na ticatycwii na cwicalui'n'maaⁿndyo.

¹³ Ñ'oom na mayuu' quia tyolacandaā'ndye ntyee nioom quioo'ndyo ñequio nioom canch'ioo nacjoo nn'aⁿ ñequio tsjaa' na tcoñe casondyecu, tyowaa najndei na tyola'xmaⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ na tqueⁿ lju'na' nn'aⁿ cha nndaā nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

¹⁴ Ndo' nc'e na luaa' waa, juu nioom' Cristo mat'maⁿti waa najndei na matseixmaⁿna', ee cantyja 'naaⁿ najndei na matseixmaⁿ Espíritu Santo na ticantycwii na m'aaⁿ, Cristo tquiaañe cheⁿnqueⁿ nnom Ty'oots'om na seijomna' jom cha'na quioo' na candaā'ñe ndo' nioom' jom matseilju'na' na m'aaⁿtyeⁿ n'ooⁿya cantyja 'naaⁿ joo ts'iaaⁿ na wjaachuuna' jaa na nncwjaaya cha nndaā ndya'ntjooⁿya nnom Ty'oots'om na wando'.

15 Nc'e na luaa', tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cha cantyja 'naaⁿ cwii ñ'oom xco na matseijndaa'ñê ndaa nntseitjoom nn'aⁿ ñequio Ty'o^ots'om, ndo' na ljo' ndaa nntseit'maⁿ ts'oom nn'aⁿ jnaaⁿ na ñel'ana quia tyom'aⁿ na nacje 'naaⁿ ñ'oomtyeⁿ na tyowaajndyee ndo' cha joo nn'aⁿ na ma'maⁿ Ty'o^ots'om ndaa nnto'ñoomna juu naya na tijoom ntycwii na jnda tsoom na ñequiaaⁿ ndaa naⁿñeeⁿ.

16 Quia matseiljeii ts'aⁿ tsom na matseijndaa'ñena' cwii na l'ue ts'om, ñ'oom na chuu tsom'ñeeⁿ, tjaa'naⁿ najndeina' yocheⁿ na ndicwaⁿ wando' tsaⁿñeeⁿ.

17 Ee tsom na seiljeii ts'aⁿ na ma'moⁿna' chiuu waa na matseijndaa'ñe, tjaa'naⁿ najndeii tsom'ñeeⁿ yocheⁿ na wando' tsaⁿñeeⁿ, xeⁿ jnda tueeⁿeⁿ quia jo' waa najndeii na matseixmaⁿna'.

18 Nc'e na ljo', ñ'oom na teijndaa' najndyee mati tqueⁿtyeⁿna' cwe' ñ'eⁿ nioom quioo'.

19 Ee quia na jnda sei'naaⁿ Moisés cha'tso ljeii na matsa'ntjomna' ndaa nn'aⁿ Israel, quia jo' seityeeⁿ soo wee cwii ts'oom hisopo, seicanaⁿaⁿ soo'ñeeⁿ quii' nioom catsondyench'u ñequio nioom canch'ioo na tjoom'na' ñ'eⁿ ndaa-tioo, jnda jo' seicandaañê niom'ñeeⁿ tsom na chuu ljeii'ñeeⁿ ndo' mati nn'aⁿ Israel.

20 Ndo' tsoom ndaana: “Cantya 'naaⁿ niom'waa ma'moⁿna' na cwiljotyeⁿ ñ'oom na matsa'ntjomna' na matseijndaa'ñe Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyo'.”

21 Ndo' mati seicandaañê niom'ñeeⁿ wats'omliaa ñequio cha'tso 'naⁿ na cwiwil'ue jo' jo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om.

22 Cantya 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna', mandyo na cha'tsoti 'naⁿ maqueⁿlju'na' ñequio niom', ndo' xeⁿ ticwe' niom', ticatseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaaⁿ nn'aⁿ.

Tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ, jo' na matseiljoom'm jnaaⁿya

23 Ndo' na luaa', jo' chii tcaⁿna' na cwe' nioom quioo' cha queⁿlju'na' joo 'naⁿ na teil'ue quii' wats'omliaa na joona' jlui'tsjaaⁿna' joo 'naⁿ na niom cañoom'luee, saa joo 'naⁿñeeⁿ tcaⁿna' na cue' cwii na candaⁿti.

24 Ee Cristo, nchii tjaqueⁿeⁿ wats'om na ñel'a nn'aⁿ, cwii na cwe' jlui'tsjaaⁿna' wats'om na mayuu'cheⁿ na waa cañoom'luee. Jom tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee yuu na matioom'ñê ñ'oom 'naaⁿya jo nnom Ty'o^ots'om.

25 Nchii tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee na jndye ndii' na nncueeⁿeⁿ cwentaa nn'aⁿ, cha'xjeⁿ quich'ee tyee na cwiluiitquieñe jo ndaa nn'aⁿ judíos na chu ndo' chu mawjaaqueⁿeⁿ cuarto na macanda na lju' tseixmaⁿna' na ñequiaaⁿ nioom quioo'.

26 Ee xeⁿ na ljo' tcaⁿna', quia jo' jndye ndii' xjeⁿ na tqueⁿ Ty'o^ots'om tsjoomnancue, nlcaⁿna' na cue' Cristo. Saa ncueemeiiⁿ na mawjaantycwii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, ñejomndii' teitquioo'ñe Cristo, na tquiaañe na tueeⁿeⁿ na nntseicanoom'm jnaaⁿ nn'aⁿ.

27 Ndo' cha'xjeⁿ na majndaa' na ñejom ndii' nncwjaaya na cha'tsondyo, ndo' jnda jo' nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om jaa,

28 maluaa' ñejomndii' na tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cha nntseinoom'm jnaaⁿ jndyendye nn'aⁿ. Nda jo' nleitquioo'ñê na nda we, nchii cwe' na nntseijndaa'ñê cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ nn'aⁿ, saa na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwicantyyaa' n'om jom.

10

Ñejom tue' Cristo cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ

1 Juu ljeii na tqueⁿ Moisés matseijomna' juuna' cwe' cwii ncwaaⁿ joo naya na tseixmaⁿ Cristo na quia nnto'ñooⁿya, nchii tseixmaⁿna' cwii na

nlque^{na} ts'aⁿ na candaa'ñe jo nnom Ty'o^ots'om. Nc'e na luaa', juu ljeii'ñeeⁿ tijoom candaa' nlque^{na} na candaa' la'xmaⁿ nn'aⁿ na chu ndo' chu cwilacandyoo'ndyena na m'aaⁿ Ty'o^ots'om.

² Ee cantyja 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ, xeⁿ waa na nnda^a nlque^{na} ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, quia jo' jnda' ndye nn'aⁿ Israel na cwila'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om joona.

³ Saa nc'e na chu ndo' chu ñeja'cwjeena quioo' cha catseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaⁿ na laxmaⁿna, na luaa' ñel'ana yacheⁿ s'aana' na tjañjoom' n'omna na ndicwaⁿ laxmaⁿna jnaⁿ,

⁴ ee tijoom jndaa nlu'ñe ts'aⁿ jnaaⁿaⁿ cwe' ee na cwiquioo nioom quioondyo ñequio canch'ioo.

⁵ Macwe' jo' quia jndyo Cristo tsjoomnancue, tsoom nnom Ty'o^ots'om: Tileiquiaana' na nljoya ntyji' na cwe' quioo' cwila'cwjee nn'aⁿ, ñequio 'naⁿ na cwiñequiana na cwila't'maaⁿndyena 'u.

Jo' chii tquiaa' na ts'aⁿ ja cha nnc'io^o cwentaa nn'aⁿ cha nntseit'maⁿ ts'om' jnaⁿ na la'xmaⁿna.

⁶ Tineiⁿ na cwila'cona quioo' ñequio nt'omcheⁿ na cwil'ana naya 'U cha nnda^a nntseit'maⁿ ts'om' jnaaⁿna.

⁷ Jo' chii tsjoo:

“Luaa ja Ta, waa ñ'oom na teiljeii cantyja 'naⁿya na matsona':

'U Ty'o^ots'om, jnda' jndyo^o na nnts'aaya yuu na l'ue' ts'om',

cha'xjeⁿ ñ'oom na teiljeii cantyja 'naⁿya nacjoo' libro.”

⁸ Najndyee tso Cristo na tineiⁿ Ty'o^ots'om quioo' na cwila'cwjeena na cwila'cona nnom tio, ñequio nt'omcheⁿ nnom na cwil'ana naya jom meiiⁿ juu ljeii na matsa'ntjomna' ñequio najndei'na' matsona' na cal'ana naljo'.

⁹ Jnda' jo' tsoom: “Jnda' jndyo^o na nnts'aa yuu na l'ue' ts'om'.” Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' na matseityueeⁿeⁿ ñ'oom na cwila'cwjee nn'aⁿ quioo' cha nntseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna ndo' macwjaa'ñê ñ'oom xco na jnda' we na ñejom ndii' nncue' Cristo cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁰ Jnda' tqueⁿ Ty'o^ots'om jaa na lju' n'ooⁿya nc'e s'aa Jesucristo cantyja na l'ue' ts'oom, na tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya, ñejom tuii na ljo' cwentaa cha'tsondyoñ'aaⁿ.

¹¹ Ntyee cwentaa nn'aⁿ judíos na ñet'om nacje 'naaⁿ ñ'oom najndyee na tacatyeeⁿtyeⁿ, 'io ndi 'io mañe'joo mañe'joo ts'iaaⁿ tyol'ana na tyola'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om joona. Saa tijoom candaa' na nntseicanduu' Ty'o^ots'om jnaaⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ jo'.

¹² Saa Cristo ñejom ndii' tquiaañê nnom Ty'o^ots'om na cueeⁿeⁿ cha nnda^a nlu'ndyo cantyja 'naaⁿ jnaaⁿya. Jnda' jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'o^ots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' jom.

¹³ Je' meinom'm hasta xjeⁿ na nnts'a' Ty'o^ots'om nn'aⁿ na jndoo jom na nntseijomna' naⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'oom na ntyjo nc'eeⁿ,

¹⁴ ee ñejom ndii' na tquiaañê na tueeⁿeⁿ, ndo' nc'e na ljo', juu na candaa' na maqueⁿna' na lju' n'om nn'aⁿ na cwicantyjaa' n'omna jom, ticantycwiina'.

¹⁵ Ndo' mati nquii Espíritu Santo macwji'yuu'ñê na ljo' ndaaya, na tsoom:

¹⁶ Nqueⁿ na matsa'ntjoom tsoom:

“Luaa ñ'oom na nlquaaⁿxco ñ'eⁿ nn'aⁿ Israel jnda' na tjaca^a jndye ntyu.

Nlquaaⁿya ñ'oom na matsa'ntjomna' quii' n'omna,

ndo' nntseiljeiya joona' naquii' nqueⁿna.”

¹⁷ Jnda' jo' tsotyeeⁿcheⁿ:

Meiⁿ xocjaañjoom'ti ts'ooⁿya jnaaⁿna ñequio natia na cwil'ana.

18 Jo' chii quia jnda seit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaaⁿ nn'aⁿ, tacaⁿtina' na cwiicheⁿ nncue'nnda'.

Calacandyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'o^ots'om

19 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, cwiñ'o^ott'maaⁿndyo n'o^oya na ndyeyu macwitsaaquiaa' a yuu na tseixmaⁿ na lju'ticheⁿ na m'aaⁿ. Ee nioom' Jesucristo mañequiaana' na wanaaⁿ na cal'aaya na ljo'.

20 Cwitsquiaaya jo' jo' cantyja 'naaⁿ nato xco. Juuna' mañequiaana' na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Cristo seiⁿndaa'ñê natowaa' quia na tjaa'ñe ts'aⁿ lantsa tsei'ntsqeeⁿeⁿ. Na luaa' tjoom matseijomna' cha'cwijom quia na t'ioo' liaa tco na ñentyja yuu na tyowjaaquiee' tyee cuarto na macandā na lju'ticheⁿ.

21 Jesús cwiluiñê tyee cwentaaya na tjacantya na cwiluiit'maⁿñê na matsa'ntjoom nn'aⁿ na cwiluiindyewenta' Ty'o^ots'om.

22 Jo' chii jndei'na' na calacandyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'o^ots'om ñequio na xcwee'ya n'o^oya, ñequio na candaaya na cwila'yu'ya n'o^oya ñ'eⁿñê, ee jnda seiljoom'm jaa naquii' n'o^oya cha tinc'o^oya na maco'tiana' nquiuuya na nntsaantya' a jom, na jnda tmaaⁿ jaa na cha'waandyo ñequio cwii na matseijomna' ndaatioo lju'.

23 Caljoo'ndyotyaaⁿya ñequio ñ'oom na cwicantya' n'o^oya. Til'aaya na we waa cantyja 'naaⁿna'. Ee ñ'oom na jnda tso Ty'o^ots'om ndaaya na nnts'aaⁿ, maxjeⁿ nntseicanda'ñê.

24 Mati la'xmaaⁿya na cateijndeiya nn'aⁿya na cwila'yu' cha na cantyja 'naaⁿ jo' nntseiqueeⁿna' n'omna na mati nnc'omna na wi' n'omna nc'iaana, ndo' na cal'ana yuu na ya.

25 Tacal'aaya na ticala'jomndyo quia cwitjomndye nn'aⁿ na cwila'yu'. M'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a na ljo' saa jaa quiaaya na t'maⁿ n'om cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu'. Majndeiiticheⁿ je' na cwinty'iaaya na wjaawindyoo' na nncw-je'e'nnda' nquii Ta Jesús.

26 Ee xeⁿ cwil'aayaaya na nla'tjoondyo nnom Ty'o^ots'om ndo' macwita'jnaaⁿa ñ'oom na mayuu', tjaa'naⁿ cwiicheⁿ nnom na nnc'o juuna' ñequiondyo cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na cwil'aatyaya.

27 Xeⁿ cwil'aaya na ljo', macandā meiⁿndoo'na' na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om jaa, ee waa cwii na matseicaty'uenaa' ee ncuua chom na jeeⁿ w'ii na nnt'uiina' nn'aⁿ na cwi'oo nacjoom'm.

28 Tyowaa na teiyo na meiⁿquia ts'aⁿ na tiñe'catseicandā ñ'oom na tqueⁿ Moisés, cwe' ñequio ñ'oom 'ndyoo meiⁿ ñe'we ndyee ts'aⁿ na ntyjii na ljo' mach'ee tsaⁿñeeⁿ, seiⁿndaa'ñena' na cueeⁿeⁿ. Maxjeⁿ tjaa 'ñeeⁿ nnc'oom na wi' ts'om tsaⁿñeeⁿ.

29 Nc'e na luaa' waa, c'oom'ya n'om'yo' cwanti na wi'ti nntjom cwii ts'aⁿ na matseyu' na mach'eeya jnaaⁿ. Cha'cwijom macandyueeⁿ Jnda Ty'o^ots'om. Mach'eeⁿ na ticuee' ts'oom na juu nioom' Jesús na maqueⁿtyeⁿna' ñ'oom xco na matseiⁿndaa'ñê, s'aaⁿ na cwe' cwantindyo niom'ñeeⁿ ndo' juuna' maqueⁿna' jom na tseixmaaⁿ cwenta' Ty'o^ots'om. Matseijnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ nquii Espiritu na cwiluiñe Ty'o^ots'om na jom jeeⁿ wi' ts'oom juu.

30 Ee manquiuuya na tso Ty'o^ots'om: “Ja tseixmaⁿya na nntioom nn'aⁿ n'o^oya cantyja na cwila'tjoondyena. Cha'tso na nnjoom, nncō nnts'aa na nntioomna.” Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na tsoom: “Nquii Ta Ty'o^ots'om nncu'xeeⁿ nn'aⁿaⁿ cantyja na jnda jla'tjoondyena nnoom.”

31 Jeeⁿ cwajndii nlco'wi'na' ts'aⁿ na nncju'na' juu l'o Ty'o^ots'om na wando'.

³² Cjaañjoom'ya n'om'yo' ncuee na ñejndyocaana', quia na to'yo' na cwila'yu'yo' ñ'e'n Ty'ooots'om, tyola'quiiyaya n'om'yo' na jee'n wi' tyotjom'yo' na la'xma'nyo' cwentaa'n'a'n.

³³ Ñ'ee'ndyo 'o na tyocalui'jnaa'ndyo' l'a nn'a'n ndo' na tyota'wi'na 'o jo ndaa nt'omche'n, ndo' nt'omndyo' 'o tyoteijndei'yo' nn'a'nyo' na cwila'yu' na teinomna nawi'ñee'n.

³⁴ Mati t'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'a'nyo' na cwila'yu' na too'ndyena w'aancjo, teijndei'yo' joona 'na'n na ñetca'na'. Ndo' quia tjeii' nn'a'n 'na'nyo' nc'e na cwila'yu'yo', tyom'a'nyo' na nei'nyo' meii'n na tjom'yo' na ljo'. Ee cwila'nqo'nyo' na cañoom'luee waa cwii nnom na jndati tseixma'na', na tixontycwiina'.

³⁵ Jo' chii nc'e na nmei'n jnda teinom'yo', tica'ndyenc'uaa'ndyo' na cwicantyyaa' n'om'yo' Ty'ooots'om, ee juuna' matseijndaa'ñena' na nnto'ñoom'yo' cwii na jee'n jnda tseixma'n.

³⁶ Maca'na' na cala'quii n'om'yo' nawi' na cwiwinom'yo'. Ee na nl'a'yo' na ljo', nla'jomndyo' ñequio na l'ue ts'om Ty'ooots'om ndo' na nndaq ñequiaa'n na nnto'ñoom'yo' cha'tso na jnda tsoom na nnts'aa'n.

³⁷ Ee waa ñ'oom'm na teiljeii cantyya 'naa'n Cristo na matsona':

Nque'n na waa ñ'oom na nncwjee'n'e'n,
mawaa mawaa xje'n na nncwjee'cañoom.
Tayo mancwjee'n'e'n.

³⁸ Ts'a'n na maqa'n na tjaa jna'n tseixma'n,
nnc'oom cantyya 'na'ya nc'e na matseyiyu'ya ts'oom ñ'e'ndyo;
saa xe'n lcwe'ntyaa'n'a'n cantyya 'na'ya,
xoc'oq'nyo' na nei'nyo' jom.

³⁹ Saa jaa ticala'xmaa'ya cha'na nn'a'n na cwitjeii'lcwee'ndye na cantyya 'naa'n jo' cwitsuundye. Jaa la'xmaa'ya nn'a'n na cwila'yu'ya n'oq'nyo' ñ'e'n Ty'ooots'om, ndo' na ljo' maquee'n jaa na cwicalui'n'maa'ndyo.

11

Matsona' na catseyiyu'ya ts'om ts'a'n ñ'e'n Ty'ooots'om

¹ Ts'a'n na matseyiyu'ya ts'om ñ'e'n Ty'ooots'om, majndaa'ya ntyjii na nlo'ñom ljo' na macantyyaa' ts'om jo nnoom. Ndo' mati maniom 'na'n meii'n na tyoonty'iaa ndaaya.

² Nc'e na tyola'yu'ya n'om weloo nn'a'n Israel, jo' chii tjawee' ntyjii Ty'ooots'om ñ'e'ndyena.

³ Cantyya na cwila'yu'ya n'oq' ñ'e'n Ty'ooots'om, cwila'nqo'na na tquee'n tsjoomnancue ñequio tsjo'luee. Ndo' teil'uee'ñê 'na'n na xocandaq nty'iaa' ts'a'n joona' na tquee'n 'na'n na niom na cwinty'iaaya je'.

⁴ Abel tyotseyiyu'ya ts'oom. Nc'e na ljo' xcweti seit'maa'ñê juu, nchiiti Caín. Ndo' nc'e na ljo' tyotseixmaa'n, tso Ty'ooots'om na tjaa jnaa'n'a'n ndo' 'na'n na tyoñequiaa'n tjawee' ts'om. Ndo' na tyotseyiyu'ya ts'oom, meii'n na jnda tuee'n'e'n ndicwa'n matseijnqo'n'q'n n'oq'nyo'.

⁵ Mati Enoc tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'e'n Ty'ooots'om. Wanoom'm quia na tjañ'oom jom cañoom'luee, ticuee'n'e'n. Taticaliu nn'a'n jom, ndo' cwitjoqche'n na nncjaañ'oom jom, ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii matsona' na tjaawee' ntyjii ñ'e'nñê.

⁶ Xocjaawee' ntyjii Ty'ooots'om ñ'e'n ts'a'n xe'n ticatseyiyu'ya ts'om ñ'e'nñê, ee cha na nntseicandyoo'ñena' ts'a'n ñ'e'nñê, maca'na' na catseyiyu' na m'aa'n ndo' na t'ma'n naya nnts'aa'n juu na xcweti mal'ue jom.

⁷ Nquii Noé, nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, quia na seicandii jom na nluii cwii na tijoom ñenty'iaa nn'aⁿ na tuii, seicandaa'ñê ndo' s'aaⁿ w'aandaa cha nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ waⁿaⁿ. Ndo' nc'e na tyotseyiyoom'm, t'mooⁿ na nn'aⁿ tsjoomnancue la'xmaⁿ jnaⁿ saaⁿ nqueⁿ jlui'n'maaⁿñê nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿñe.

⁸ Mati Abraham tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om. Jo' chii quia na t'maⁿ jom, seicañaⁿ. Jluueⁿeⁿ tsjom'm na wjaⁿ ndyuaa na macanaaⁿaⁿ. Tjaaⁿ meiiⁿ ticaljeiiⁿ yuu wjaayom.

⁹ Ndo' nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom, ñeseijomna' jom na tyom'aaⁿ tyuaa'ñeeⁿ cha'na ts'aⁿ na cwe' tyjee'ya, ndo' juuna' tyuaa na macanaaⁿaⁿ na tquiaa Ty'oots'om. Cwe' la'aliaa tyom'aaⁿ jo' jo' ndo' majo'ti Isaac ñ'eⁿ Jacob na mañejuu ñ'oom tsoom na nndaana na nnts'aaⁿ.

¹⁰ Ee tyomeindoo'nty'iaañe Abraham na nncjaⁿ yuu waa tsjoom na jeeⁿ tyeⁿ tsiaⁿtsjo' ñ'eⁿ tuiina' na seijndaa'ñe nquii Ty'oots'om ndo' ñenqueⁿ s'aaⁿ juuna'.

¹¹ Mati nc'e na tyotseyiyu'ya ts'om Sara, meiiⁿ na jndaⁿ teinoom' xjeⁿ na nc'oom jnaaⁿ, ndo' mati nquii Abraham jndaⁿ tqwieñeñ'eeⁿ, ty'oom Sara najneiⁿ na nnc'oom jnaaⁿ nc'e na tyotseyiyoom'm na tixotseitjooⁿñe Ty'oots'om na nntseicandaa'ñe ñ'oom na tso nnoom na nnts'aa.

¹² Nc'e na jeeⁿ ndya' tqwieñe Abraham matseijomna' jom cha'cwijom cwii ts'oo. Saaⁿ meiiⁿ na ljo', tue'ntyjoⁿ na jndyendye nda ntseindacantjoom cha'na jndyendye cancjuu na m'aⁿ tsjo'luee, oo cha'na tei' 'ndyoo ndaaluee, cwii na xocandaaⁿ nncuncho ts'aⁿ.

¹³ Cha'tsondye naⁿm'aⁿ! tjana meiiⁿ tícato'ñoomna na jndaⁿ tso Ty'oots'om ndaana na nndaana, saaⁿ nc'e na tyola'yuy'ya n'omna, nty'iaatquiana joona' na jndaⁿ tso Ty'oots'om na nndaana ndo' tyom'aⁿna na neiiⁿna ee jla'noⁿyana na la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwe' m'aⁿyana ljooñe, cwe' cwiwinomyana tsjoomnancue.

¹⁴ Ndo' nn'aⁿ na cwilue na ljo', cwit'mooⁿndyeyuna na cwil'ueena cwii joo na tseixmaⁿna' tsjoomna.

¹⁵ Ee xeⁿ cwe' na tyeⁿ ñjom n'omna ndyuaa yuu na jnaⁿna, tijndei'na' na nnc'oolcwee'na jo' jo'.

¹⁶ Saaⁿ tyola'queeⁿ n'omna na lquiena cwii joo na yati yuu na m'aaⁿ Ty'oots'om. Jo' chii tijnaaⁿaⁿ na cwiluena na cwiluiiñê Ty'oots'om cwen-taana, ee jndaⁿ seijndaa'ñê cwii tsjoom yuu na nnc'omna.

¹⁷ Tue'ntyjoⁿ na ñe'caljeii Ty'oots'om chiuu ts'om Abraham ñ'eⁿñê. Jo' chii nc'e na matseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿñe, tjañ'oom jnaaⁿ na ñecwiiñe na nnts'aaⁿ ñ'eⁿñe cha'xjeⁿ cwila'cwjee nn'aⁿ quioo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Ljoya ts'oom na s'aaⁿ naljo' ee ntyjii jndaa'ñê na jndaⁿ tso Ty'oots'om nnoom chiuu nnts'aa.

¹⁸ Ñ'oom na jndaⁿ tso nnoom: “Cantya 'naaⁿ! Isaac jeeⁿ ndya' jndyendye nda ntseindacantjo' nnc'om.”

¹⁹ Ee sei'noⁿ! Abraham meiiⁿ na cue' Isaac, saaⁿ waa najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ty'oots'om na nncwando'xco juu. Ndo' cantya na seicandaa'ñê, maty'iomna' na to'ñomnaaⁿaⁿ jnaaⁿ, cha'cwijom na tue' tsaⁿñeeⁿ, jndaⁿ chii tando'nnda'.

²⁰ Mati tyotseyiyu'ya ts'om Isaac ñ'eⁿ Ty'oots'om. Ndo' tio'naaⁿñe ntseinaaⁿ Jacob ñ'eⁿ Esaú cantya 'naaⁿ! ndyu na wjaa wjaatina'.

²¹ Mati Jacob tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om ee quia na mawaa xjeⁿ na nncueeⁿeⁿ, seit'maaⁿñê Ty'oots'om xjeⁿ na tio'naaⁿñê we ntseinda José cwe' ts'ooml'eii cwintyjee'ñê.

22 Mati José tyotseyiyu'ya cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Quia na mancueeⁿeⁿ seineiiⁿ ndaa nn'aaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel na nncwji'l^cw'e' Ty'o^oots'om joona ndyuaa Egipto. Ndo' saⁿtjoom quia na nlui na ljo', c'oochona ndei' sei'ts'o 'naaⁿaⁿ.

23 Ndo' mati nn'aⁿ na ndana Moisés tyola'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Jo' chii jnda na tuiñê, tany'iuuna jom ndyee chi', ee tqueⁿna cwenta nchii cwe' meiⁿquia ts'aⁿ ndana, meiⁿ tîcatyuena na saⁿtjom rey na cwje cha'tsondye yo'ndaa na naⁿnom.

24 Ndo' mati nquii Moisés tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Ee quia na jnda tue'ntyj^o choom'm tatinquiaañê na nlue nn'aⁿ na jom tsoñeeⁿ yuscu jnda Faraón'ñeeⁿ.

25 Ee tjawee'ti ts'oom na matseijomñê ñequio nn'aⁿ na cwiluiindy^e cwentaa' Ty'o^oots'om meiiⁿ wi' tyotjoomna, nchiiti na nntseijomñê cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na cwila'neiiⁿndye nn'aⁿ.

26 Ee sei'n^oq^on^o na jndati tseixmaⁿna' quia cwicalui'jnaaⁿñe ts'aⁿ nc'e na matseixmaⁿ cwentaa' Cristo, nchiiti na jnda la'xmaⁿ s'om cajaⁿ ñequio nt'omcheⁿ na jeeⁿ cajnda na tyoniom Egipto quia jo'. Jom tyoqueⁿtyeeⁿ cwenta juu na jndati na nnc'o'ñoom na ñequiaa Ty'o^oots'om nnoom.

27 Ndo' nc'e na tyotseyiyu'ya ts'om Moisés, jlueeⁿeⁿ ndyuaa Egipto, meiⁿ tinquiaⁿaⁿ na matseiw'ii tyo na matsaⁿtjom ndyuaa'ñeeⁿ jom, tî'ndiinc'uaa'ñê ee nty'iaaⁿaⁿ nquii na ñequiaa naya na nnaaⁿaⁿ.

28 Nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, tqueeⁿ xuee Pascua ndo' santjoom na cala'candaandy^e nn'aⁿ Israel niom' we ntyja ndyueel'a laana cha tintseicuee' ángel meiⁿcwii tsaⁿs'a na tuiñejndyee w'aa'ñeeⁿ nda nn'aⁿ Israel.

29 Nc'e na tyola'y^u'ya n'om nn'aⁿ Israel ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, jo' chii teinomna Ndaalwee Wee na s'aana' cha'cwijom tyuaatcwii. Saⁿ nn'aⁿ Egipto quia na l'ana na ljo', seitjomnnda'na' ndaa, mana tjana.

30 Macantya 'naaⁿ na tyola'y^u'ya n'om nn'aⁿ Israel, jo' chii taniaⁿljo' tsjoom Jericó tquiaana' jo ndaⁿna jnda na tyowintcoomndyena ndiocheⁿ tsjoom'ñeeⁿ ntquiee' xuee.

31 Mati sculjaa' Rahab tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Nc'e na teijneiⁿ nn'aⁿ Israel na ty'equeⁿ cwenta chiuu waa tsjoom'ñeeⁿ, jo' chii ticueeⁿeⁿ quia tjā nn'aⁿ tsjoom'm na tyoola'y^u'.

32 Ndo' cwaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jotseinaⁿtya cantyja 'naaⁿ na cwila'y^u'ya n'om ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Ee tileicju'naaⁿñena' na nntseinaⁿya cantyja 'naaⁿ Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, ndo' ñequio joo profetas.

33 Ee na tyola'y^u'ya n'om naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, jo' chii tyola'tyuii'na n'iaaⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa, tju'cjena' naⁿñeeⁿ nacje 'naaⁿ nn'aⁿ Israel. Nt'omndye joona tyotsaⁿtjomna nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ cantyja na maty'iomyana'. Nt'omndye joona na tyola'y^u'na ñ'eⁿ Ty'o^oots'om jndaana na seicandaⁿñê ñ'oom'm na jnda tsoom na nnts'aaⁿ. Ndo' juu Daniel na tyotseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, jndyaañê na tîcatquii liom jom quia tuee' nn'aⁿ jom ts'om tsue'w'aa quioo'ñeeⁿ,

34 ndo' nt'omndye joona nc'e na tyola'y^u'ya n'omna, jo' chii tîcwjena quia tiom nn'aⁿ joona ntom' na waljoo'cheⁿ na jmeiⁿ chom, jlui'n'maaⁿndyena. Nt'omndye joona jndyaandyena quia teijndaa' na nla'cwjee nn'aⁿ joona ñequio xjo. Ndo' nt'omndye naⁿñeeⁿ na ñeteiwiina s'aana' na tco'yana' joona nc'e na tyola'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ jndaana na jeeⁿ jdana quia tyowaa ndia', hasta jleintyjona meiⁿcheⁿ sondaro nc'e na tyola'y^u'ya n'omna ñ'eⁿñê.

35 Nt'om yolcu nc'e na tyola'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, tando'nnda' nn'aaⁿna na jnda tjā.

Saa nt'om nn'aⁿ na tyola'yuya n'omna ñ'eⁿñê, l'a nn'aⁿ na tjanioomndyena ñequio na cwajndii tyoquiina' jooa. L'ona meiiⁿ tyolue naⁿñeeⁿ ndaana na nndyaandyena xeⁿ nntjeii'ndyena cantyja 'naaⁿaⁿ. Ee jla'noⁿna meiiⁿ na nncwjena, saa ntyjaa' n'omna na nlcwinnda'na na xcweti na nnta'ndo'na ñ'eⁿñê.

³⁶ Ndo' nt'om nn'aⁿ jeeⁿ tyolajnaaⁿ nn'aⁿ jooa na quit'maⁿ n'omna Ty'oots'om, nt'om tyola'sei'yaya nn'aⁿ jnaaⁿ na tyolayu'ya n'omna ñ'eⁿ jom, ñ'eeⁿndyena na tyochu'tyeⁿndye l'uaancjo ndo' ñ'eeⁿndyena na tyotioom nn'aⁿ jooa l'aancjo.

³⁷ Ndo' nt'om nn'aⁿ na tyola'yuya n'omna, tyola'cwjee nn'aⁿ jooa ñ'eⁿ ljo'. Nt'om jooa toⁿndyexcwena l'a nn'aⁿ ñ'eⁿ xjo sierra, oo ñ'eⁿ xjo espada. Nt'omndye jooa cwe' ntjaⁿ canmaⁿ ñequio ntjaⁿ canch'ioo tyocwee'na. Tyom'aⁿna na nty'iaandyeñ'eⁿna, wi' tyotjoomna ndo' cwajndii tyol'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyena.

³⁸ Nn'aⁿ tsjoomnancue meiⁿchjoo ticala'xmaⁿna na nnc'om naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna, cwe' jnaaⁿ jo' jooa meiⁿ cwe' tijndaa' yuu nnc'omna, aa quii' ntsjo, aa ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om, aa quii' lue'ljo' ñequio lue'ndyuaa.

³⁹ Cha'tsondye naⁿm'aⁿ na tyola'yuya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om jndaa' na tjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyena. Saa tícandaana ñ'oom na jndaⁿ tsoom ndaana na nnts'aaⁿ,

⁴⁰ ee waa cwii na yati na jndaⁿ seiⁿjndaa'ñe Ty'oots'om na nla'xmaaⁿya cha ñequii'cheⁿ nla'xmaⁿna na candaⁿndyena ñ'eⁿndyo.

12

Canty'iaatyaaⁿ nnom Jesús

¹ Jeeⁿ t'maⁿ tmaaⁿ naⁿñeeⁿ na jndaⁿ t'mooⁿndyena na cwila'yuya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om. Jo' chii catjei'ndyo cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom na matseitsaaⁿñena' na tsantyooya cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' mati cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na maju'tya'na' jaa. Ñequio na t'maⁿya n'ooⁿya cjoo' n'ooⁿya na nntsantyooya naxeⁿ Jesucristo.

² Ñequii'cheⁿ canty'iaatyaaⁿya nnom Jesús ee cantyja 'naaⁿ jom cwinaⁿ na cwila'yuya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'oots'om ndo' juu jo' nntseicandaⁿñena' cantyja 'naaⁿ jom. Cwajndii tjoom na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, saa ticwjaa'ñê cwenta na seiⁿjnaaⁿna' jom na tueeⁿeⁿ jo' ee ntyjiicheeⁿ xeⁿ jndaⁿ teinom nawi'ñeeⁿ, nnc'oom na neiiⁿeⁿ. Jndaⁿ jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' tio 'naaⁿ Ty'oots'om ntyjaya.

³ Jo' chii c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿ na s'aa Jesús na tyotseiⁿquii ts'oom ñequio nn'aⁿ jnaⁿ na tyo'oo nacjoom'm cha tila'nchqueeⁿndyo' meiⁿ ticantycwii na t'maⁿ n'om'yo' na wi' na cwiwinom'yo'.

⁴ Ee meiiⁿ na cwila'jndaⁿyo' nacjoo jnaⁿ, saa tyootjom'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o.

⁵ ¿Aa jndaⁿ tsuu' n'om'yo' ñ'oom na matseijndo' Ty'oots'om n'om'yo' na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ? Ee naquii' n'oom'm na teiljeii matsona':

'U jndaaya, tintiom ts'om' quia macwja' Ty'oots'om 'u, tintycwii na t'maⁿ ts'om' quia matseitaaⁿaⁿ 'u.

⁶ Ee matseijnooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ na wi' ts'oom, ndo' ts'aⁿ na macwjaa'ñê cwentaⁿaⁿ na cwiluiiñe jnaaⁿ, matseiseiiⁿeⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Luaa' ñ'oom tso Ty'oots'om.

⁷ Jo' chii cala'quii n'om'yo' quia matseiseiiⁿeⁿ 'o ee na nl'a'yo' naljo' m'moⁿna' na macwjaa'ñê na 'o cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ, ¿aa m'aaⁿ 'ñeeⁿ tiqui'maⁿ jnda?

⁸ Ee xeⁿ tiqui'maⁿ Ty'o^ots'om 'o cha'xjeⁿ quich'eeⁿ ñequio nt'omcheⁿ ntseinaaⁿ, ma'moⁿna' na nchii ntseinaaⁿ 'o, la'xmaⁿyo' nn'aⁿ na tijndaa' tsotyena.

⁹ Ee quia ñet'o^oya na nch'uu^ondyo, tyo'maⁿ lotya^aya jaa saa tyotue'ndyocjaa ndaana. Ndo' na luaa', chiuuti nntue'ndyocjaa jo nnom Tsotya^aya na m'aaⁿ cañoom'luee cha nntando^o'a cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹⁰ Nquiee lotya^aya cantyjati na jla'noⁿ'na tyo'maⁿna jaa quia na tcaⁿna', ndo' mati nquii Ty'o^ots'om ma'maaⁿ jaa cha nlco'yana' jaa ndo' na nlqueⁿna' na lju' n'o^ona cha'xjeⁿ nqueⁿ.

¹¹ Ñ'oom na mayuu' ticjaawee' n'o^oya quia matseiseiiⁿeⁿ jaa, wi' nquiuuya, saa xeⁿ cwila'no^o'a chiuu waa na ñeca'mo^o'na nda^aya, nntantyo^o'ya na ya m'aaⁿya jo nnoom.

Teincuu' na nts'o^o ts'aⁿ na macwaⁿ Ty'o^ots'om jom

¹² Jo' chii yuu na teijndyaa luee'yo' ñequio ndei'cantye'yo', c'om'yo' na jnda'yo'.

¹³ Cala'jnda'yo' na nnc'om'yo' nato yuu cha juu ts'aⁿ na jnda' t'uo^o x'ee ndaa nlco'xcwena' jom, meiⁿ ticwinioom'm.

¹⁴ Cjoo' n'om'yo' na tinc'om'ndiaa'ndyo' ñequio meiⁿcwii ts'aⁿ. Mati c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnom Ty'o^ots'om, ee ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ na lju' ts'om, tixocuee' na m'aaⁿ.

¹⁵ Queⁿ'ndyo'ya'yo' cwenta na tjaa 'ñeeⁿ 'o na titseijomñe cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, tints'aana' na nntseijomna' tsaⁿ'ñeeⁿ cwii ts'o^o na jana' na matsei'ndaa'na' nn'aⁿ xeⁿ nleil'uee'ndyena juuna', hasta nnda^a nncwjena.

¹⁶ Meiⁿcwiindyo' 'o tinc'oom'ñe ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa' meiⁿ ticats'aa ts'aⁿ na ticajnda ntyjeeⁿ joo naya na seijndaa'ñe Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ s'aa Esaú, ee na jom tuiñejñeeⁿ, jo' chii we ndii' 'naaⁿ tsotyeeⁿ nnaaⁿaⁿ saa cwe' cwii nantquie ñ'eⁿ seijndyooñê juu naya'ñeeⁿ.

¹⁷ Ndo' manquiu'yo' na ndanquia quia na tcaaⁿ na catio'naaⁿ'ñe tsotyeeⁿ jom, t'icatseyu' tsotyeeⁿ. Taticatseichui' tsotyeeⁿ ñ'oom na tso meiiⁿ na jeeⁿ tyot'ioom.

¹⁸ 'O tyootjom'yo' cha'na tjoom nn'aⁿ Israel. Jona ty'entyjaa'na sjo Sinaí quia tquiaa Ty'o^ots'om ljeii naqui ndaana. Juu sjo'ñeeⁿ tyowaa chom na tyo'oowandii'ndye. Quia waa cwe' na jooⁿ'ñe, quia waa jaaⁿ ntom ndo' jndei' tyom'aaⁿ jndye,

¹⁹ meiⁿ tyoondye'yo' jndyee' ntu na tyondye naⁿ'ñeeⁿ meiⁿ jndyee' nquii Ty'o^ots'om. Quia na jndye naⁿ'ñeeⁿ jñeeⁿeⁿ, l'ana ty'oo na tintseineiⁿtyeeⁿ ndaana.

²⁰ Ee tileicala'ñ'oom'ndyena ñ'oom na sa'ntjom Ty'o^ots'om, na tsoom: “Meiiⁿ ts'aⁿ ndo' meiiⁿ quioo', xeⁿ nnto' na nncjaawa sjowaañe, cala'cwje'yo' joo ñ'eⁿ ljo' oo ñ'eⁿ lantsa.”

²¹ Juu na teitquioo' ndaana, jeeⁿ cwajndii seicaty'uena' hasta tso nquii Moisés: “Cwiteindy^o na jeeⁿ macaty'ua.”

²² Saa 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Sjo Sión, tsjoom' nquii Ty'o^ots'om na wando', juu Jerusalén na m'aaⁿna' cañoom'luee, ndo' m'aⁿ meiⁿ meiⁿcheⁿ ángeles na cwila'jomndyena na cwila't'maaⁿ'ndyena jom,

²³ Cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaa' Ty'o^ots'om na jnda' teiljeii ncueena libro cañoom'luee. 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê na macu'xeeⁿ cha'tsondye nn'aⁿ, cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ espíritu na laxmaⁿ nn'aⁿ na jnda' tqueeⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna.

24 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Jesús na seijndaa'ñê ñ'oomtyeⁿ xco, 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ niom' na maqueⁿlju'na' jaa, na juuna' yati waa ñ'oom cantyja 'naaⁿna', nchiiti nioom' Abel na tcwe'.

25 Jo' chii cal'andyo' cwenta na nchii na ticala'ñ'oom'ndyo' nqueⁿ na matseineiⁿ ndaaya. Ee xeⁿ tîcandyaandye naⁿñeeⁿ na jndyena na seineiⁿ Ty'oots'om ndaana xjeⁿ ljoocheⁿ tsjoomnancue, majndeiiticheⁿ jaa na cwindyaa na matseineiⁿ nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'lueecheⁿ, tixocandyaandyo.

26 Xjeⁿñeeⁿcheⁿ jndyee' Ty'oots'om s'aana' na teincwii' tyuaa saa je' matsoom: “Cwiicheⁿ cwii ndii' nchii cwe' nntseiteincwii'a tyuaa, mati tsjo'luee.”

27 Ñ'oom'ñeeⁿ “cwiicheⁿ cwii ndii'” ma'moⁿna' na nquiñooⁿ tsjoomnancue ñequio tsjo'luee na tqueeⁿ cha nljoo'ndyetyeⁿ cha'tso na maqueeⁿ na tixocateincwii'na'.

28 Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om na cwila'jomndyo, tjaa'naⁿ cwii nnom na nntseiteincwii'na' juuna'. Cwa quiaaya na quian'l'uaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿjo' ndo' cala't'maaⁿndyo jom ñequio na xcwee' n'ooⁿya ndo' mati ñequio na jnda nquiuuya.

29 Ee nquii Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndyo, cwiluiñê chom na matseindyueñena' cha'tso.

13

Nmeiiⁿ nncjaawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿndyo

1 Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'yu' nc'e cwiluiindyo' na nn'aaⁿndyo'.

2 Tintsuu' n'om'yo' na nntei'xe'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' na cwe' cwiquieya na m'aⁿyo'. Ee nt'om nn'aⁿ na jnda ñel'a na ljo', maángeles jnda ñetei'x'eena, meiiⁿ ticaliuna na ljo'.

3 Cjaañjoom' n'om'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yu' na m'aⁿna w'aancjo. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿna na cha'cwijom ncjo'yo' m'aⁿyo' jo' jo' ñ'eⁿndyena, mati cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na wi' cwiwinomna na cha'cwijom nncjo'yo' wi' cwiwinom'yo'.

4 Calacanda'yo' cantyja na tma'co'yo'. Nquii tsaⁿs'a c'oom na macanda ñequio scoom'm. Nquii yuscu macanda c'oom ñequio saaⁿaⁿ. Quia jo' m'aⁿ lju'na jo nnom Ty'oots'om cantyja na m'aⁿna na we ca'na. Ee nncu'xeeⁿ joo nn'aⁿ na cwe' cwim'aⁿya ñequio nc'iaa.

5 Tila'queeⁿ n'om'yo' s'om. Caljoya n'om'yo' cwanti na cwileiñ'om'ti'yo'. Ee manquiti Ty'oots'om jnda tsoom: “Tijoom nntseitjoo na ñnequiaya na macaⁿna' 'u. Tijoom 'ndiya 'u.”

6 Manc'e na luaa' cwiñ'ooⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya na cwila'jomndyo na cwil'uuya ñ'oom na tso juu ts'aⁿ na seiljeii Salmos. Tsoom: Nquii Ta Ty'oots'om mateijneiⁿ ja.

Jo' chii tixocaty'ua ljo' cwii nnom na ndaa nnts'aa ts'aⁿ ñ'eⁿndyo.

7 Cjaañjoom' n'om'yo' nquiee nn'aⁿ na ñetuiitquiendye na tyot'mooⁿna ñ'oom' Ty'oots'om ndaa'yo'. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ na tyola'candaⁿndyena ndo' cala'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ tyol'a joona.

8 Jesucristo ñecwii xjeⁿ cwiluiñê xuee wja, je' ndo' cha'tsoti ndyu.

9 Tiñequiandyo' na nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na ñomquiiana' na cwiñequia nn'aⁿ na nnc'oochoondyena' 'o xjeⁿ 'naaⁿna'. Ee xcweti na nntsanajndaaya cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, nchii cwe' aa cwicwaa'a oo aa ticwaa'a cwii nnom nantquie, ee joo jo' meiⁿ ticateijndeina' nn'aⁿ jo nnoom.

10 'O manqui'u'yo' naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos waa tio yuu na cwindyentjom ntyee. Cwicwa'na cantyja 'naaⁿ jo', saa jaa xuii',

cwila't'maaⁿndyo cantyja na jñoom Cristo ts'oom'naaⁿ, juuna' tseixmaⁿna' tio cwentaaya, ndo' nquiee ntyee'ñeeⁿ, tila'xmaⁿna na nlcwa'na cantyja 'naaⁿna'.

¹¹ Juu tyee na tyoluiitquieñe na tyoch'ee ts'iaaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tyojaachom nioom quioo' na jnda seicwjeⁿ. Tyojaaqueⁿeⁿ ñ'eⁿ juuna' naquii' cuarto na tjacantyja na lju' tseixmaⁿ, cha ndaa nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^oots'om jnaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ judíos. Saa jo ndo' nnom tsjoom tyola'coñ'eⁿna joo quioo'ñeeⁿ.

¹² Jo' chii mati Jesús tquiaañê na jla'cuee' nn'aⁿ jom jo ndo' nnom tsjoom Jerusalén. Tioo nioom'm jo' jo' cha queⁿlju'na' jaa jo nnom Ty'o^oots'om.

¹³ Manc'e jo' catsaaya na m'aaⁿ Jesús nnom tsjoom na cwila'jomndyo juu na jlui'jnaaⁿñê.

¹⁴ Saa jaa na m'aaⁿya tsjoomnancuewaañe, tjaa'naⁿ cwii tsjoom na m'aaⁿtyeⁿna' yuu ya nnc'o^ontyaaⁿya. Jaa cwil'uaatcuundy^o juu tsjoom na quia nncwjee'.

¹⁵ Jo' chii ñequii'cheⁿ la'xmaaⁿya na cala't'maaⁿndyo Ty'o^oots'om cantyja 'naaⁿ Jesucristo, cwii na jeeⁿ cjaawee' ntyjeeⁿ na nl'uuya: Caluii't'maⁿndyu'.

¹⁶ Tintsuu' n'om'yo' na nl'a'yo' naya nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Cateijndei'yo' nt'om nc'iaa'yo' 'naⁿ na matsei'tjoona' joona. Ee na mach'ee ts'aⁿ nmei' jndati ntyjii Ty'o^oots'om, nchiiti quia matseicuee' ts'aⁿ quioo' na matseit'maaⁿñe jom.

¹⁷ Cala'candaa'ndyo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye jo ndaa'yo'. Cala'ñ'oom'ndyo' na cwitsa'ntjomna ee cwiqueⁿna cwenta cantyja 'naaⁿyo' ndo' ñequiana cwenta nnom Ty'o^oots'om cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'ana. Na nla'candaa'ndyo' jo ndaana nquioo na neiⁿna ts'iaaⁿ na cwil'ana, nchii na nnc'omna na chjoo' n'omna.

¹⁸ Calanei'yo' nnom Ty'o^oots'om cantyja 'naaⁿyâ. M'aaⁿyâ na titia nquiuuyâ jo nnoom ndo' l'ue n'o^oyâ na ñequii'cheⁿ cal'aayâ cha'tso cha'xjeⁿ na maty'iomzana'.

¹⁹ Cataⁿyo' nnom Ty'o^oots'om na ñequiaaⁿ na tyuaa' ndaa nncjocando^onnda'a 'o.

Naya na macaⁿ ts'aⁿ na seiljeii cartawaañe

²⁰ Nquii Ty'o^oots'om na mañequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'o^oya jo nnoom, na tquiaaⁿ na tando'xco Ta Jesucristo, nqueⁿ na cwiluiinê na mateix'eeⁿ canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ na tquentyeⁿ ñ'oomxco ñ'eⁿ nioom'm,

²¹ quiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'o cha nla'xmaⁿyo' na candaa'ndyo' jo nnoom na nl'a'yo' yuu na l'ue ts'oom. Cats'aaⁿ ñequiondyô yuu na l'ue ts'oom nc'e Jesucristo. Ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' jom. Caluii na ljo'.

²² 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo', macaⁿa na candye'yo' ñ'oommeiⁿ na mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo'. Ee chjoowi' ñ'oomwaañe na matseicwan^oya na m'aⁿyo', titco juuna'.

²³ Caliu'yo' na m'aaⁿcandyaañe juu nn'aaⁿya Timoteo. Xeⁿ nleityuaaⁿaⁿ na nncwjee'cañoom ja, nntsaaya ñe'cwi ñ'eⁿñê quia na jocando^oa 'o.

²⁴ Candu'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye tmaaⁿ na cwitjomndyo'. Mati xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiindy^e cwentaa' Ty'o^oots'om jo' jo'. Joo nn'aⁿ ndyuaa Italia na cwila'yu' cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

²⁵ Quiaa Ty'o^oots'om na candaa' na nto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na seiljei Santiago

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'y^u na jleinom

¹ Ja Santiago na cwiluiindyō mosoo' Ty'oots'om ndo' Ta Jesucristo. Matse-icwanōⁿya na xmaⁿndyo' 'o nn'aⁿ na canchoo'we ntmaaⁿ jaa nn'aⁿ Israel na jnda' t'oom'ndyo' cha'waa tsjoomnancue.

M'aaⁿc'eeñe Ty'oots'om na nntseijnooⁿoⁿ ts'om ts'aⁿ

² 'O nn'aⁿya na cwila'y^u'yo', matsona' na c'om'yo' na neiⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom nawi' na cwiwinom'yo'.

³ Ee manquiu'yo' quia maqueⁿna' xjeⁿ juu na cwila'y^u'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, matseijndaa'ñena' na nnc'om' niom'cheⁿ n'om'yo'.

⁴ Ndo' quiandyo' na juu na m'aaⁿ niomcheⁿ n'om'yo', cats'aana' na candaa'ndyo' jo nnom Ty'oots'om cha nla'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na wjaaqueendye cantyja na cwila'y^u na meiⁿncwii titseitjōona' 'o.

⁵ Xeⁿ m'aaⁿ cwiindyō' 'o na matseitjōona' na jndo' ts'om, caⁿ juuna' nnom Ty'oots'om, ee jom nchii cwe' xjeⁿ ñequeiaaⁿ ndaa'yo' meiⁿ tiquitseitiaaⁿ'aⁿ ts'aⁿ na macaⁿ.

⁶ Ndo' quia cwitaⁿ'yo' nnoom, cal'a'yo' naljo' na cwila'y^u'ya cwii n'om'yo' ñ'eⁿñê tinc'om'yo' na we waa m'aaⁿ n'om'yo', ee ts'aⁿ na luaa' m'aaⁿ ts'om, matseijomna' juu cha'cwijom nmoⁿ ndaaluee, na lomañjaaⁿ maleiñ'oomñe jndye juuna'.

⁷ Ts'aⁿ na laa'ti' m'aaⁿ ts'om tintseituu na ñequeiaa Ty'oots'om ñ'oom na macaⁿ.

⁸ Ee jom xuee je' matseitioom cwii nnom, saā 'io jnda' xuii' na m'aaⁿ ts'oom, jo' chii tiñe'cwii nnom na wjaam'aaⁿ.

Cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na nty'iaa'ñe ndo' ts'aⁿ na tyañe

⁹ Nn'aaⁿya na nty'iaa'ñe macaⁿna' na c'oom na neiiⁿ'eⁿ na matseiwendye Ty'oots'om jom.

¹⁰ Ndo' tsaⁿtya na matseiyu' macaⁿna' na c'oom na neiiⁿ'eⁿ xeⁿ na maju'cje Ty'oots'om jom. Ee tsaⁿtya matseijomna' jom cha'na ljaa' 'naaⁿ tscojndaa' na tiyo ntyjana'.

¹¹ Ee quia na nlui' ñe'quiom' ndo' xeⁿ jnda' teijmeiⁿ'ya, nlcaaⁿ tscojndaa' ndo' mati ljaa' 'naaⁿna' cwiquiaa, mana cwintycwii na jeeⁿ neiⁿncoo'na'. Maluaa' matseijomna' cwii tsaⁿtya, cwintycwiiñê naquii' cha'tso ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

Canaⁿñe ts'aⁿ quia na ñe'cats'aana' xjeⁿ jom

¹² Mañequiaana' na neiiⁿ ts'aⁿ quia na cwinaⁿñe na maqueⁿna' xjeⁿ juu ndo' ticats'aa jnaⁿ. Ee quia na jnda' jnaⁿñe nncō'ñom na ticantycwii na nncwando' ee jnda' tso Ty'oots'om na ñequeiaaⁿ jo'. Matseijomna' juuna' cha'cwijom corona na nnto'ñoom nn'aⁿ na wi' n'om jom.

¹³ Quia na mach'eena' ts'om ts'aⁿ na ñe'cats'aaⁿ cwii nnom natia, tintseitioom na Ty'oots'om mach'ee na ljo' ee jom tyooch'eena' ntyjeeⁿ na ñe'cats'aaⁿ natia, meiⁿ titseijndaa'ñê na cats'aa ts'aⁿ naljo'.

¹⁴ Saā mach'eena' xjeⁿ ts'aⁿ quia na mañequiaañê nnom juu natia na matseiqueeⁿ ts'oom, ndo' juu na matseiqueeⁿ ts'oom mawjaañ'oomna' jom xjeⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

¹⁵ Ndo' quia na jnda' jndaa' s'aa ñ'omtiuu 'ñaaⁿ ts'aⁿ na cats'aaⁿ yuu na l'ue ts'omna', quia jo' mana wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuuñê.

16 'O nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo' na jeeⁿ wi' ts'oo^{ny}a 'o, tañequiandyo' na ñeiquiu'nn'a^{na}' 'o na nla'tiuu'yo' na nquii Ty'o^{ots}'om mach'eeⁿ na cwila'tjo^{ondyo} nnoom.

17 Nquii Tsotyaaya Ty'o^{ots}'om na m'aaⁿ nandye mañequiaaⁿ cha'tso nnom na cwito'ñoo^{ny}a na jeeⁿ ya laxma^{na}' ndo' canda^{na}'. Jom ñecwii xjeⁿ cwiluiiñê, meiⁿ tyootseichuii'ñê cha'xjeⁿ cwichuii' ncwaⁿ'.

18 Nqueⁿ nc'e na l'ue ts'oom, tq^{uee} jaa na tuiindyoxcoo quia jla'yuu'a ñ'oom'm na cwiluiiñena' na mayuu'. S'aaⁿ na ljo' cha nlque^{na}' jaa cha'cwijom ntjom na cwiwe'jndyee quii'ntaaⁿ cha'tso na jnda tq^{uee}.

Calacandaq'ndyo cha'tso na matsa'ntjom ñ'oom' Ty'o^{ots}'om

19 'O nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo' na wi' ts'oo^{ny}a, ticwiindyo' 'o catseiquee^{na}' ts'om na candiia ñ'oom' Ty'o^{ots}'om. Tinc'oom na jeeⁿ cjee 'ndyoo na ndoo' mantyjii ljo' ma'mo^{na}'. Meiⁿ nchii na nntseiteincuu'ñe na nntseiw'ii x'iaa'.

20 Ee quia na matseiw'ii ts'aⁿ x'iaa^{na}', tyooch'eeⁿ yuu na maty'iomyana' na l'ue ts'om Ty'o^{ots}'om na cal'aaya.

21 Cwe' nc'e jo', cha'tso na cwajndii na la'xmaⁿ nn'aⁿ ñequio cha'tso na waljoo'cheⁿ na tia na cwil'ana, catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ'. Ndo' ñequio na cwitue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ty'o^{ots}'om, cala'ljo'yo' ñ'oom'm na jnda jnoom'm naquii' n'om'yo', na cantyja 'naaⁿ juuna' nnda^{na} nluin'maa^{ndyo}'.

22 Saa tjaa yuu mateijndeiina' na cwe' mandii ts'aⁿ ñ'oom naya, xeⁿ nchii maca^{na}' na nnts'aaⁿ ljo' na matsona', ee xeⁿ tical'a'yo' naljo' cwinquio'nn'a^{ndyo}' che^{ncjo}'yo'.

23 Ee ts'aⁿ na cwe' tomti mandii ñ'oom'ñeeⁿ ndo' ticats'aa ljo' na matsona' matseijomna' tsaⁿ'ñeeⁿ cha'na ts'aⁿ na manty'iaa' nnom ñ'eⁿ tsjo'jnom.

24 Tsaⁿ'ñeeⁿ ntyjeeⁿ chiuu waaⁿ xjeⁿ na manty'iaa^{na}' tsjo'jnom, saa quia na n'ñeeⁿ na manty'iaa^{na}' juuna' mana cwitsuu' ts'oom chiuu waaⁿ.

25 Saa tsaⁿ na tyeⁿ ñjom ts'om ñ'oom na mandii, ndo' maque^{ny}a cwenta chiuu xcwe matsa'ntjom ljeii na matseicandyaañena' jaa ndo' tyeⁿ meiⁿntyjee' na matseicanda chiuu matsa'ntjomna', tsaⁿ'ñeeⁿ nnc'oom na neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso na mach'eeⁿ.

26 Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ quii'ntaa^{ny}'yo' na matseitiuu na macanda juu jeeⁿ xcwe mach'ee saa ticats'aa xjeⁿ tsaa, quia jo' manquiu'nn'aⁿñe cheⁿnquii, ndo' ñ'oom na matseitiuu jo' tjaa yuu l'uena'.

27 Jo nnom Ty'o^{ots}'om, ñ'oom na xcweti ndo' lju' tseixmaⁿ na cwila'yuu'a, luaa matsona': Cateijndei ts'aⁿ ndyeñeeⁿ na jnda tja tyendyee, ndo' yolcu na jnda ljondye na tja s'aa, cateijndei ts'aⁿ joona nawi' na cwitjoomna ndo' tintseiquii'ñe ñequio natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

2

Tical'a'yo' na cwe' jndaa' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyo'

1 'O nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo' ñequio Ta Jesucristo, jom tjacantyja na cwiluii'tmaⁿñê. L'ue ts'oom na til'a'yo' na cwe' jndaa' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyo'.

2 Nnts'aana' na wjaaqueie' cwii ts'aⁿ yuu na cwitjomndyo' na ndii' tseix'ii s'om cajaan ts'o ndo' cwee liaa na ya. Ndo' mati wjaaqueie' cwii ts'aⁿ na cwee liaa na cwantindyo,

3 saa 'o nla'ñ'oom'ndyo'ti'yo' ts'aⁿ na cwee liaa na ya, ndo' nndu'yo' nnoom: "Cajmaⁿ ljo yuu na yati", saa nnom ts'aⁿ na jñeeⁿñe nndu'yo': "Luaa' cwintyje'", oo "Luaa' cajmaⁿ nomtyuaa",

⁴ ndo' na luaa' cwil'a'yo' cwit'moⁿ cheⁿncjo'yo' na cwe' jndaa' ñeeⁿ na cwiluiit'maⁿñeti quii'ntaaⁿyo', ndo' naljo' ma'moⁿna' na tis'a cwila'tiuu'yo', tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

⁵ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'o^oya, candye'yo' ñ'oomwaa: Nn'aⁿ tsjoomnancue na nty'iaandy, jnda tjei' Ty'o^ots'om joona na laxmaⁿna na tyandyena nc'e na cwila'yu'ya n'omna ñ'eⁿñê, nc'e na candya' n'omna jom, nnto'ñoomna cantyja na matsa'ntjoom cha'xjeⁿ na jnda tqueeⁿ na nnts'aaⁿ.

⁶ Saa 'o je', yacheⁿ cwil'a'yo' na catseijnaaⁿna' ndyeñeeⁿ ndo' ¿aa nchii manaⁿtya cwinchjeena 'o? Ndo' joona cwilei'cho xjeⁿnaaⁿna 'o jo ndaa naⁿmaⁿñiaaⁿ.

⁷ Ndo' aa chii majoo naⁿtya cwila'neiⁿna ñ'oomntjeiⁿ nacjoo' xuee nqueⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿna' na cantyja 'naaⁿ juu jo' matseicajndyuna' 'o.

⁸ Waa ljeii na tjacantyja na matsa'ntjomna'. Luaa matsona': "C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'." Xeⁿ na mayuu'cheⁿ cwila'canda'yo' ljeii'ñeeⁿ, quia jo' ya cwil'a'yo'.

⁹ Saa xeⁿ cwe' jndaa' ñeeⁿ na cwila't'maaⁿndyo'ti'yo', mach'eeⁿna' na waa jnaⁿyo' ee cwila'tjo^ondyo' jo nnom ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om na matsa'ntjomna'.

¹⁰ Ee xeⁿ matseicandaⁿñe ts'aⁿ cha'tso ljeii'ñeeⁿ, saa matseitjooⁿe cantyja 'naaⁿ cwii joona', matseijndaa'ñena' na waa jnaaⁿaⁿ jo ndaa cha'tso ljeii'ñeeⁿ.

¹¹ Ee nquii Ty'o^ots'om na tso: "Tinc'oom'ya' ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ", majom matsoom: "Tintseicue' ts'aⁿ." Jo' chii xeⁿ na tyooche' na cwe' m'aaⁿya' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, saa nntseicue' ts'aⁿ, maxjeⁿ jnda seitjo^ondyu' nnom cha'waa ljeii'ñeeⁿ.

¹² Jo' chii macaⁿna' na cal'andyo' cwenta ñ'oom na cwila'neiⁿyo', ndo' ljo' na cwil'a'yo', cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na maxjeⁿ nquiu na mei'chiuucheⁿ nlejndaa' ñ'oom 'naaⁿ nnts'aa ljeii na matseicandyaañena' jaa.

¹³ Ndo' nn'aⁿ na tic'om na jnda nquiu nc'iaa, quia na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ, tjaa'naⁿ ñeeⁿ nnc'oom na wi' ts'om joona. Saa nn'aⁿ na t'om na wi' n'om nc'iaa, naⁿñeeⁿ nlui'yana quia na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ.

Cal'aaya yuu na maty'iommyana' nc'e na cwilayuu'a

¹⁴ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'o^oya, ¿yuu l'ue na nntso ts'aⁿ na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, saa tjaa na mach'eeⁿ na ma'moⁿna' na ljo'? Na luaa' ts'oom, ¿aa nndaⁿ nlui'n'maaⁿñê?

¹⁵ Cal'uu, xeⁿ m'aaⁿ cwii nn'aaⁿya na tsaⁿs'a oo tsaⁿscu na matseitjo^ona' liaana ndo' nantquie na nlcwa'na na ticwii xuee,

¹⁶ ndo' cwiindyoy' 'o nntso ndaⁿna: "Catsa'to'yo'." Ty'o^ots'om catio'naaⁿñê 'o na nlcwee'yo' liaa ndo' na nlcwa'cjaaco'yo', saa xeⁿ tinquiaa' ljo' na macaⁿna' joona, ¿yuu nnteijndeiⁿ ñ'oom na luaa' tsu' ndaⁿna?

¹⁷ Maluaa' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿñê xeⁿ tjaa'naⁿ ts'iaaⁿ coch'eeⁿna' ñ'eⁿndyu' quia jo' ma'moⁿna' na ticwando'na' naquii' ts'om'.

¹⁸ Nnts'aacheⁿna' na cwiindyoy' 'o nntso: "U matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ndo' ja mats'aa yuu na maty'iommyana'." Xeⁿ na ljo', ca'moⁿna' na matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿñê meiⁿ tyoowitquioo' ñequio na mache', ndo' ja ñequio ljo' na mats'aaya m'mo^oya na matseyu'ya ts'o^oya ñ'eⁿñê.

¹⁹ 'U matseyu' na ñecwii Ty'o^ots'om m'aaⁿ, ya na ljo' mache', mati naⁿjndii maluaa' cwila'yu'na ndo' cwiteindyena na nquiaana.

²⁰ Tintsa' na cwe' ntjeiⁿndyu'to', queⁿya' cwenta. Na cwe' na nntso ts'aⁿ na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, saa cantyja na mach'eeⁿ tyoowitquioo' na mayuu' na ljo', quia jo' juu na matseyu'ya ts'om', matseixmaⁿna' ts'oo.

21 Cjaañjoom' n'om'yo' ljo' na s'aa welooya Abraham, jo' na tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na tacatseixmaaⁿ jnaⁿ ee na tquiaaⁿ ti'jnaaⁿ Isaac na cue' cwentaa' Ty'o^ots'om.

22 Queⁿ cwenta ñ'oomwaa' cantyja 'naaⁿ Abraham, cantyja na s'aaⁿ ma'moⁿna' na tyotseyu'ya ts'oom ndo' juu jo' matseicandaa'ñena' cantyja na luaa' s'aaⁿ.

23 Ndo' na luaa' s'aaⁿ seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona': "Tyotseyu'ya ts'om Abraham ñequio Ty'o^ots'om, jo' na tqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaaⁿ, ndo' seicajndyuna' jom ts'aⁿ na jeeⁿ ya ñ'oom juu ñequio Ty'o^ots'om."

24 Ndo' na ljo', ¿aa cwiqueⁿyo' cwenta? Nchii tomti maco'ñom Ty'o^ots'om ts'aⁿ cwe' cantyja na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿñê saa mati cantyja na mach'ee.

25 Majo'ti tuii ñequio sculjaa' na jndyu Rahab, tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na tacatseixmaaⁿ jnaⁿ nc'e ljo' na s'aaⁿ, na tquiaaⁿ waⁿaⁿ na ljoo'ndye nn'aⁿ na ty'equeⁿ cwenta chiuu m'aⁿ nn'aⁿ tsjom'm, ndo' jñoom joona cwiicheⁿ nato.

26 Ee cha'xjeⁿ cha'waa seii' ts'aⁿ xeⁿ ticuaa espíritu 'naaⁿna', maxjeⁿ ts'oo juuna', majo'ti matseijomna' na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ, ts'oo juuna' xeⁿ ticañ'eⁿ na mach'ee ts'aⁿ.

3

Cantyja 'naaⁿ tsaa ts'aⁿ

1 Tinc'om'yo' na jeeⁿ jndyendyo' na ñe'cat'moⁿyo' ndaa nn'aⁿ, ee manquiu'yo' na jaa na cwit'moⁿya majaa'ti m'aaⁿna' nacjooya quia na nleijndaa' jnaaⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ.

2 Cha'tsondyo jndye nnom niom na ticjaacanjoom' na cwil'aaya, saa xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na maqueⁿñe xjeⁿ cha'tso na matseineiⁿ, tsaⁿñeeⁿ matseixmaaⁿ ts'aⁿ na yañe jom, ee maqueⁿñe cheⁿñqueⁿ xjeⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

3 Cwitjaa'ndyo xjo frenom naquii' 'ndyoo caso cha ñnequiaañeyo' cantyja na cwitsa'ntjooⁿya. Ndo' na luaa' cwil'aaya nndaⁿ nlquaaⁿya xjeⁿ cha'waañeyo'.

4 Mati queⁿyo' cwenta cantyja 'naaⁿ w'aandaa, meiiⁿ na jeeⁿ t'maⁿna' ndo' jeeⁿ jndeii jndye na mantquie juuna', ndo' ts'oom pala' na ñequio wjaañ'oom ts'aⁿ juuna' jeeⁿ cachjoona', saa nndaⁿ nncjaañ'oom ts'aⁿ w'aandaa'ñeeⁿ meiyuucheⁿ na l'ue ts'om ts'aⁿ.

5 Maluaa' mach'eena' ñequio tsaa ts'aⁿ na matseixmaⁿna' cwii na tja-cañjoom'ñe ts'aⁿ, meiiⁿ na jeeⁿ cachjoona' saa teinom'na' na jndye ljo' nndaⁿ nnts'aana'. Cwii chom cachjoo saa nndaⁿ nntseicono' cwii jndaⁿ t'maⁿ.

6 Ndo' tsaa ts'aⁿ tseixmaⁿna' ntsaachom. Juuna' too'cheⁿna' ñequio cha'tso nnom natia ndo' waa najndeii na matseixmaⁿna' na matsei'ndaa'na' cha'waa cantyja na wjaam'aaⁿ ts'aⁿ. Juuna' nndaⁿ nncju'na' na nlei'ndaa'ñ'eⁿ chiuu ya na m'aaⁿ ts'aⁿ, ee chom b'io matseic'uaa juuna'.

7 Ts'aⁿ nndaⁿ nntseixioom'm cha'tso quioo', cha'na: quioo' quii'jndaⁿ na wjee, cantsaa, canduu, ndo' quioo' na m'aⁿ ts'om ndaaluee, ndo' maxjeⁿ macwila'xiom' nn'aⁿ quioo'm'aⁿ.

8 Saa tsaa ts'aⁿ meiiⁿ cwii ts'aⁿ xocandaa nntseixiom' juuna', ee juuna' matseixmaⁿna' cwii natia na xondaⁿ nts'aa ts'aⁿ xjeⁿ.

9 Ñequio juuna' cwila't'maaⁿndyo Tsotyaaaya Ty'o^ots'om ndo' mañ'eⁿ juuna' cwituaa'a ñ'oomwi' nacjoo nn'aⁿ na s'aaⁿ na tuiindye cha'xjeⁿ na waa nqueⁿ.

10 Ñequio 'ndyoo ts'aⁿ matseit'maaⁿñê Ty'o^ots'om ndo' mañequio juuna' majoom'm n'oomwi' nacjoo' ts'aⁿ. 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, meiiⁿchjoo ticy'iomyana' na luaa' cwiluii.

11 ¿Aa nndaā nnts'aana' cwii xo' na cwinaaⁿ ndaatiooya majo' jo' cwinaaⁿ ndaatioo na ja?

12 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, cwii ts'oom higuera xocandaā nnaⁿ ta' aceitunas juuna', meiⁿ ts'oo' tauva xonnaⁿ ta' higos juuna'.

Na m'aaⁿ Ty'oots'om cwinaⁿ na jndo' ts'om ts'aⁿ

13 Xeⁿ na m'aaⁿ cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na jndo' ts'om, ndo' t'maⁿ matsei'noⁿ, ca'mooⁿ na ljo' ñequio na c'oom na yats'aⁿñê, c'oom na nioom' ts'oom ee jo' na m'mooⁿna' na jndo' ts'oom.

14 Saa xeⁿ quii' n'om'yo' laxmaⁿyo' cwii na matsei'ndaa'na' 'o cha'cwijom cwii na ja jnaaⁿ na jeeⁿ xuee'yo' ndo' jeeⁿ cwila'jnda'yo' na nluii t'maⁿndyo', quia jo' tintjei'yo' cwenta na jndo' n'om'yo', ee na cwilaxmaⁿyo' na ljo' maty'iomna' na cantundyo' ndo' cwitjei'ndyo' ñequio ñ'oom na mayuu'.

15 Ee ts'aⁿ na luaa' waa na jndo' ts'om nchii na m'aaⁿ Ty'oots'om cwinaⁿna', m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, tseixmaⁿna' na jndo' n'om nn'aⁿ, laxmaⁿna' cwentaa' tsaⁿjndii.

16 Ee yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na taa' n'om nc'iaa, ndo' jeeⁿ xueena, jo' jo' cwe' cañ'eeⁿto m'aⁿna, ndo' niom cha'tso nnom natia.

17 Saa juu na jndo' n'om nn'aⁿ na mañequiaa Ty'oots'om, m'aⁿ nn'aⁿ na lju' n'omna jo nnoom ndo' ndaa nn'aⁿ, m'aⁿna na tjaa'naⁿ tia' cachona, m'aⁿna na yann'aⁿndye ñequio nc'iaana, ndyaandyena, wi' n'omna nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cwil'ana yuu na ya, jndaa' m'aaⁿ n'omna chiuu cwi'oom'aⁿna, ndo' xcwee' n'omna ljo' cwil'ana.

18 Ndo' nn'aⁿ na cwita'ya nc'iaa na cho tia', na luaa' cwil'ana cwinomna cwii na nnts'aana' cha'cwijom cwiwe' ntjom ndo' cantyja 'naaⁿ naljo', jndye ncue' nnts'aana' na maty'iomyana'.

4

Tacatseix'iaa'ñe ts'aⁿ na matseyiu' ñequio tsjoomnancue

1 ¿Yuu cwinaⁿ ndia', ndo' yuu cwinaⁿ na cwila'ntja'ndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'? Cwinaⁿ joona' naquii' n'om'yo' nc'e natia na queeⁿ n'om seii'yo'.

2 'O tjoondyo' cwii nnom, saa tileicuaana' luee'yo', jo' na nla'cue'yo' ts'aⁿ, ndo' queeⁿ n'om'yo' na nncuaa cwii nnom 'naⁿ luee'yo', saa tileicuaana', jo' na cwinoⁿyo' mana matseiwena' tia'. Tileicuaa ljo' na l'ue n'om'yo' ee na tyootaⁿyo' nnom Ty'oots'om.

3 Ndo' xeⁿ na cwitaⁿyo' saa tileicato'ñoom'yo', mach'eena' na ljo' ee tixcwe cwitaⁿyo', ee 'o ñe'quiom 'naⁿ luee'yo' cha na nla'catsuu'yo' joona' yuu na queeⁿ n'om seii'yo'.

4 Nty'iaandyo' 'o nn'aⁿ na tixcwe cwil'a'yo'. ¿Aa ticaliu'yo' na ts'aⁿ na m'aaⁿ na ya ñ'oom juu ñequio tsjoomnancue mach'eena' na jnoom'm Ty'oots'om?

5 Manc'e jo' chii luaa tso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii: “Nquii Espíritu na jnda tquiaa Ty'oots'om na c'oomñê quii' n'ooⁿya na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, candaā'ya waa na xueeⁿ jaa.”

6 Saa Ty'oots'om mateijndeiiⁿ yeeⁿ jaa ñequio naya na matseixmaaⁿ. Ee cha'na matso ñ'oom'm na teiljeii: “Ty'oots'om m'aaⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwilas'andye, cwila'lcundye, saa mateijneiⁿ nn'aⁿ na cwituee'ndyecje.”

7 Jo' chii catue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ty'oots'om cha nnaⁿndyo' ñequio tsaⁿjndii ndo' nleinoom 'o.

8 Cala'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Ty'oots'om quia jo' nntseicandyoo'ñê na m'aⁿyo'. 'O na laxmaⁿyo' jnaⁿ, calalju'yo' luee'yo' ndo' 'o na ñe'c'om'yo' na wi' n'om'yo' Ty'oots'om ndo' mañejuu xjeⁿ mati cwila'candya' n'om'yo' tsjoomnancue, na luaa' laxmaⁿyo', calalju'yo' n'om'yo'.

⁹ Co'tiana' nquiu'yo', catyuee'yo' ndo' cata'tio'yo' na cwila'tjoondyo'. Na cwinco'yo' na nei'nco n'om'yo', catseicwaque'na' jo' na chjoo' n'om'yo' na cwila'tjoondyo'.

¹⁰ Catue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ta Ty'oōts'om cha na jom nnts'aa' na nntseiwendyena' 'o.

Tantu'xaq'ya nn'aa'ya na cwila'yu'

¹¹ 'O nn'a'ya, tintio'ñ'oom'yo' ntyjee'yo'. Ee ts'a'na nntio'ñ'oom oo matseijndaa'ñe jnaa' x'iaa', wja' nacjoo' ljo' na ma'mo' ljeii, ndo' matseijndaa'ñe ljo' tis'a matseixma' ljeii. Ee xe'na 'u matseijndaa'ndyu' na tijo'ndyo ljo' matso ljeii quia jo' mach'ena' na 'u cwiluiindyu' ts'a'na matseijndaa'ñe ljo' tijo'ndyo matseinei' ljeii, nchii cwiluiindyu' ts'a'na matseicanda'ñe ljo' na matsona'.

¹² Ee ñecwii m'aa'na tquiaa ljeii na matsa'ntjomna' ndo' manquiiyee' tseixmaa'na nncu'xee'na aa cwila'tjoondye nn'a'na cantyja 'naa'na' ndo' manquiiyee'na ndaa' nncwji'n'maa'ñe oo nncu'xee'na 'u. Saa' 'u je', ¿ljo' cwiluiindyu' na jee' ñe'cu'xe' x'ia'?

Ticatseit'maa'ñe che'nquii ts'a'na cantyja chiuu nnts'aa'

¹³ Candye'yo' ñ'oom na matsjoo' luaa, 'o nn'a'na quindu'yo': “Iocha luaa', nntsaaya tsjoomwaa oo tsjoomwaa', jo' jo' nnc'oō'ya cwii chu na nla'jndaa' ndo' nndaa' na nntantjoo' s'om.”

¹⁴ Ndo' mei'na cwe' ticaliu'to'yo' aa cwintando'yo' 'iochati. 'O matseijomna' cha'na nchquiuts'o na chjoowi'ta'ndyo na cwiwitquioo'na' xe'na jnda' mana cwitsuna'.

¹⁵ 'O luaa maca'na' ndu'yo': “Xe'na Ty'oōts'om l'ue ts'oom na ndicwa' tandoo'tyaaya, quia jo' nl'aaya nmei'na oo nt'omche'na.”

¹⁶ Saa' 'o nchaa l'uu ljo' cwindu'yo', 'o ndicwa'na cwilanei'yo' ñ'ooms'a, ñ'oomscu, ndo' cha'tso ñ'oom na macwji'sañe oo na macwji'scuñe ts'a'na tia laxma'na'.

¹⁷ Jo' chii mei'na quia ts'a'na mantyjii na cats'aa yuu na maty'iomyana', ndo' ticats'aa, maxje'na jna'na tseixma'na tsa'ñee'na.

5

Waa na nnt'uiina' na'tya

¹ ¡Candye'yo' ñ'oommei'na 'o na'tya! ¡Catyuee'yo' ndo' cala'xua'yo' cantyja na cwajndii nntjom'yo' na nlco'wi'na' 'o!

² Ee 'na'na tyandyo', jnda' tei'ndaa'na', ndo' lia'yo' na jndati jnda' tcwa' canty'ua.

³ S'om cajan' ndo' s'om xuee'na'yo' jnda' t'oom ntsaana', ndo' joo tsaa'ñee'na nntjei'yuu'ndyena' na tia na cwil'a'yo', ndo' nla'tyuii'ñ'e'na' 'o cha'xje'na mach'ee' chom. Ñejla't'ue'yo' 'na'yo' na ñ'e'na cwileityandyo' cwentaa'ndyumei'na'.

⁴ S'om na t'at'iom'l'ua'yo' nn'a'na ñel'a ts'iaa'na'yo' cwiñequiana' jna'yo' na tis'a cwil'a'yo'. Ndo' Ta Ty'oōts'om jnda' jñee'na ñ'omndyuee'na'ntjoom'yo' na ñel'a ts'iaa'na'yo'.

⁵ Nnom tyuaawaa jee'na nei'ncoo' m'a'yo' ndo' cwil'a'yo' cha'xje'na 'o l'ue n'om'yo', cwila'ca'mei'ndyo' cha'cwijom quioo' na nntseicuee' ts'a'na. Ndo' jnda' tue'ntyjo' xuee'na nncwje'yo'.

⁶ Cwil'a'yo' na cat'uiitye'na w'aancjo nn'a'na na tjaa' jnaa' hasta cwil'a'yo' na cwjena, ee na tjaa'na' ljo' ya nndaa' nl'ana ñ'e'ndyo'.

C'om't'maa'ndyo' n'om'yo' ndo' calanei'yo' nnom Ty'oōts'om.

⁷ Jo' chii 'o nn'a^{nya} na cwila'y^u'yo' c'om't'maa^{ndyo}' n'om'y^o' hasta na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo. Cha'xjeⁿ na t'maⁿ ts'om cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jnda^a, na xjeⁿ na tyjee'cheⁿ ndaalua' hasta xjeⁿ na nnmaⁿcheⁿ na meiⁿnom'm na nlquie ntjoom'm.

⁸ Mati 'o c'om't'maa^{ndyo}' n'om'y^o' ndo' cwintyje'tyeⁿ'yo', ee mandyoo' nncwjee'nnda' Ta Jesucristo.

⁹ 'O nn'a^{nya}, tila'ncjoo'ndyo' che^{ncjo}'yo' nacjoo nc'iaa'yo' cha tica^{na}' na nncu'xeⁿ Ty'o^{ots}'om 'o ee nqueⁿ cwiluiiñê na macu'xeeⁿ nn'aⁿ, ndo' mam'aa^{nc}'eeñê na nnts'aaⁿ naljo'.

¹⁰ 'O nn'a^{nya} na cwila'y^u'yo', c'om't'maa^{ndyo}' n'om'y^o' cha'xjeⁿ nquiee profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'o^{ots}'om na jeeⁿ wi' tyotjoom.

¹¹ Jaa manquiuyu na neiⁿnco n'om nn'aⁿ na cwina^{ndye} nawi' na cwitjoom. 'O manquiuy^o' chiuu jna^{nñe} Job nawi' na tyotjoom ndo' manquiuy^o' chiuu s'aa Ty'o^{ots}'om ñ'e^{nñe} na cwimacanda, ee Ty'o^{ots}'om matseiⁿooⁿ'ljo' cwitjoo^{nya} ndo' m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa.

¹² Ñ'oom na maca^{ntyaya} ndaa'yo' 'o nn'a^{nya}, na tilcwi'yo' meiⁿ cañoom'luee, meiⁿ tyuaa ndo' meiⁿcwii nnom 'naⁿ, macanda candu'yo' na mayuu' ñ'oom na nquiuy^o' na mayuu' ndo' ñ'oom na nquiuy^o' na tiyuu', candu'yo' na tiyuu' jo' cha na tint'uii Ty'o^{ots}'om 'o cantyja 'naaⁿ jnaⁿ'yo'.

¹³ Xeⁿ m'aaⁿ cwiindyoy^o' 'o na manchje nawi' juu, catseineiⁿ nnom Ty'o^{ots}'om. Ndo' xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na neiⁿnco ts'om cata luantsa.

¹⁴ Xeⁿ m'aaⁿ cwiindyoy^o' 'o na wii', quee^{nñe} nn'aⁿ na cwiluiitquiendye nnom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿ'aⁿ cha na cala'neiⁿ na^{nñee} nnom Ty'o^{ots}'om cwentaaⁿ'aⁿ, ndo' caty'oomndyena seitye nacjoom'm ñequio xuee' Ta Ty'o^{ots}'om.

¹⁵ Quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'o^{ots}'om ñequio na cwilayu'ya n'om'y^o' ñ'e^{nñe}, nntsein'maaⁿ ts'aⁿ na wii', ndo' xeⁿ na seitjooñe tsa^{nñee} nnom nntseit'maⁿ ts'oom juu.

¹⁶ Jo' chii ticwiindyoy^o' 'o catjei'yuu'ndyo' jnaⁿ'yo' ndaa nc'iaa'yo', cha na nn'maaⁿ'yo'. Ee ts'aⁿ na cwiluiiñe cantyja na maty'iomyana', quia matseineiⁿ nnom Ty'o^{ots}'om ñequio na jndaya ntyjii, jndye waa na nnts'aana'.

¹⁷ Profeta Elías tyotseixmaaⁿ cha'xjeⁿ jaa nmeiⁿ, sa^a quia na seineiⁿ nnom Ty'o^{ots}'om ñequio na seicantyyaa'ya ts'oom na tcaaⁿ na ticua', ndyee chu waljoo' xcwe taticua'.

¹⁸ Jnda jo' tcaⁿnnaaⁿ'aⁿ na cua', quia jo' s'aa Ty'o^{ots}'om na jnaⁿnnda'na' na tyowa' ndo' tue' ntjom.

¹⁹ 'O nn'a^{nya}, xeⁿ ma'ndii cwiindyoy^o' 'o ñ'oom na mayuu', ndo' cwii x'iaaⁿ'aⁿ mach'ee na calcwe'nnaaⁿ'aⁿ,

²⁰ caliu'yo', ts'aⁿ na nnts'aa na calcwe' ts'aⁿjnaⁿ nato na tijo'ndyo', macwji'n'maa^{nñe} tsa^{nñee} na nntsuuñe añmaaⁿ, ndo' mach'eeⁿ na jndye jnaaⁿ tsa^{nñee} matseit'maⁿ ts'om Ty'o^{ots}'om.

Carta najndyee na seiljeii Pedro

Pedro seicwanoom carta na m'aⁿ nn'aⁿ na t'oom'ndye

¹ Maja Pedro na cwiluiindyō apóstol, ts'aⁿ na majñom Jesucristo ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ matseiljeiya ñ'oomwaa na matseicwanōⁿya juuna' ndaa' 'o na jnda t'oom'ndyo', na m'aⁿ'yo' l'ōndaa Ponto, Galacia, Capadocia, Asia ñ'eⁿ Bitinia,

² ndaa' 'o na jaach'ee xuee tjeii'ñe Tsotyaaⁿ Ty'oōts'om 'o na laxmaⁿ'yo' cwentaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ na seijndaa'ñê. Cantyja 'naaⁿ' Espíritu Santo tqueⁿñōōⁿ 'o na n'laxmaⁿ'yo' na calacanda'yo' jo noom ndo' na n'laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo' ñequio nioom' Jesucristo. Quiaa Ty'oōts'om na candaⁿ'ya nnto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ ñequio na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo nnoom.

Cwicantyyaa' n'ōōⁿya na nntandōō'nnda'a

³ Catseit'maaⁿ'ñena' nquii Ty'oōts'om na cwiluiñê Tsotype Ta Jesucristo cwentaaya. Jom nc'e na jeeⁿ wi' ts'oom jaa jnda s'aaⁿ na cwiluiindyōxcoō nc'e na tando'xco Jesucristo. Cantyja 'naaⁿ' jo' m'aaⁿya na cwicantyyaa' n'ōōⁿya na nndaaya na nntandōō'a.

⁴ Cantyja 'naaⁿ' Jesucristo nnts'aa Ty'oōts'om na nnto'ñoom'yo' juu na nnda'yo' na cwileiwe cañoom'luee na lju' tseixmaⁿ'na' na tijoom cwi'ndaa' meiⁿ xoc'uaana' cha'na ljaa'.

⁵ Nc'e na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oōts'om mawañoom'm 'o ñequio najndei na matseixmaaⁿ. Nnts'aaⁿ na ljo' hasta ncuee na macanda quia na nleitquioo' na nncwji'n'maaⁿñê 'o.

⁶ Nc'e na manquiu'yo' na macwji'n'maaⁿñê 'o, t'maⁿ cwiquioo na neiⁿ'yo', meiiⁿ mach'eena' maniom jndye nnom nawi' na cwiwinom'yo' je'. Saa tiyo macaⁿ'na' na nntjom'yo' nmeiⁿ, ntyja nncwinomna'.

⁷ Juu na cwila'yuy'ya n'om'yo' matseijomna' juuna' cha'cwijom s'om cajan, juuna' macaⁿ'na' na nncwinom'yo' nawi' cha nleitquioo' cwanti na jdana'. Juu na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ na ya nncwinomna' nawi', jndati tseixmaⁿ jo' nchiiti s'om cajan na cwintycwiina'. Ndo' naljo', juu na cwila'yuy'ya n'om'yo', jnda teitquioo' na ya jlui'yo', quia na nncwjee'nnda' Jesucristo, nluii't'maⁿndyo' cantyja 'naaⁿ' juu jo'.

⁸ 'O meiiⁿ tyoonty'ia'yo' jom, saa candya' n'om'yo' ñ'eⁿñê. Meiiⁿ na nchii cwinty'ia'ndaⁿ'yo' jom, saa nc'e na jom quit'maⁿ n'om'yo', mañequiaana' na t'maⁿ waa na neiⁿ'yo'. Meiⁿ tileicaliu'yo' cwaaⁿ ñ'oom na nndu'yo' na neiⁿ'yo'. Ndo' juu na neiⁿ'yo' matseit'maaⁿ'ñena' Ty'oōts'om.

⁹ Ee nc'e na cwila'yuy'yo' ñ'eⁿ Jesucristo, cwito'ñoom'yo' na macwji'n'maaⁿñe Ty'oōts'om añmaⁿ 'naⁿ'yo'.

¹⁰ Ncuee na teinom nquiee profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oōts'om cantyja 'naaⁿ' na quia nluii, tyola'naaⁿna ñ'oom'm ndo' tcuu tcuu ñe'cala'noⁿ'na cantyja 'naaⁿ' na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, ndo' nc'e naya na matseixmaaⁿ ñejlaneiⁿ'na cantyja 'naaⁿ'na'.

¹¹ Nquii Espíritu na matseixmaⁿ Cristo na tyom'aaⁿ quii' n'omna, tyuaa' t'mōōⁿ ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ nawi' na ntjom Cristo ndo' na ndaquia nntseit'maaⁿ'ñena' juu. Tcuu tcuu tyol'ueena 'ñeeⁿ ts'aⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ na t'mōōⁿ Espíritu ndaana ndo' cwaaⁿ xjeⁿ nncwjee'.

¹² Naⁿ'ñeeⁿ t'mōōⁿ Ty'oōts'om ndaana na tixocaluiiñe Cristo xjeⁿ na cwita'ndo' nquieena. T'mōōⁿ ndaana na nnc'oom juu xjeⁿ na m'aaⁿ jaa. Jo' chii ndyumeiiⁿñe, ñequio na mateijndei Espíritu Santo na jñom Ty'oōts'om, cwiñe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya ndaaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' Jesucristo. Jeeⁿ cajnda

ñ'oom nayawaañe hasta matseiquee^{na} n'om ángeles na ñecala'nq^{na} na ju-una'.

Ty'ooots'om maquee^{ñê} na c'ooⁿ na lju' n'ooⁿ

¹³ Queⁿtyeⁿyo' cantyja na cwila'tiuu'yo'. Cal'a' cheⁿncjo'yo' xjeⁿ na ñe'cwii n'om'yo'. C'om'yo' na ñe'cwii waa na quit'maⁿ n'om'yo' cantyja naya na nnts'aa Ty'ooots'om 'o quia na nndyonnda' Ta Jesucristo.

¹⁴ Nc'e na cwiluiindyoy' ntseinda Ty'ooots'om na cwila'canda^andyoy', catjei'ndyoy' cantyja 'naaⁿ joo ts'iaaⁿ na ñejla'jomndyoy' cwiitjoocheⁿ na ta'jna'nyoy' jom.

¹⁵ Nquii Ty'ooots'om na t'maaⁿ 'o cwiluiñê na lju' ts'oom. Jo' chii mati 'o c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnoom cantyja cha'tsoti na cwitsam'aⁿyo'.

¹⁶ Ee teiyo teiljeii ñ'oom' Ty'ooots'om na matsona': "Nc'e na ja cwiluiindyoy' na lju' ts'ooⁿya, mati 'o c'om'yo' na lju' n'om'yo'."

¹⁷ Nc'e na cwilcwiyoy' Tsotyeyoy' na nqueⁿ xocats'aaⁿ na neiiⁿeⁿ cwii ts'aⁿ saa cwiicheⁿ tineiiⁿeⁿ, jo' chii c'om'yo' na nquia'yo' jom yocheⁿ na m'aⁿyo' ljooñe cha'cwijom nn'aⁿ na cwe' cwiqueya.

¹⁸ Juu na ñet'om'yo' cwiitjoocheⁿ na jla'yuyoy' ñ'eⁿ Ty'ooots'om na jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyoy' jo', tjei'ñ'maaⁿñê 'o cantyja 'naaⁿna', joo jo' t'mooⁿ weloyoy' ndaa'yo'. Manquiu'jndaa'ndyoy' na juu na tjei'n'maaⁿñê 'o, nchii ñjoml'ua juuna' ñequio 'naⁿ na cwindyue, cha'na s'om cajaan oo s'om xuee,

¹⁹ 'o ñjoml'uandyoy' ñequio nioom' Cristo na jeeⁿ ndya' jnda, na tquiaañe cheⁿnqueⁿ na jla'cuee'na jom cha'cwijom cwii catsmaⁿ na cwiñe'quia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'ooots'om, na meiⁿcwii ticatseixmaaⁿ na ticanda^añê, cha'cwijom catsmaⁿ na canchii'ñeñ'eⁿ.

²⁰ Cwiitjoocheⁿ na nlqueⁿ Ty'ooots'om tsjoomnancue, saa jnda tqueeⁿ na nntjom Cristo na ljo'. Saa hasta ndyumeiiⁿ tquiaa Ty'ooots'om na teitquioo'ñê cha nnteijndeiiina' 'o.

²¹ Je' cantyja 'naaⁿ Jesucristo m'aⁿyo' na cwila'yuyoy' ñ'eⁿ Ty'ooots'om. Manquiiyeeⁿ tquiaaⁿ na tando'xco juu jnda na tue', ndo' seit'maaⁿñê juu. Ndo' nc'e na ljo' cwila'yuyoy' n'om'yo' ñ'eⁿñê, ndo' cwiicantyjaa' n'om'yo' jom.

²² Ndo' je', nc'e na cwito'ñoom'yo' ñ'oom na mayuu', jo' na lju' añmaaⁿyo' cha xcwee' n'om'yo' cwil'a'yo' na cwilawi' n'om'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yuyoy'. Ndo' matsona' na c'om'yo' na wi' n'om'yo' cwii ndo' cwiindyoy' ñequio na lju' n'om'yo' ndo' ñequio cha'waa na jnda'yo'.

²³ Ee jnda tuiixcondyoy' cwe' nchii cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwiwje. 'O jnda tuiixcondyoy' cantyja 'naaⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om na wando', cwii na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ.

²⁴ Ee ñ'oom' Ty'ooots'om na seiljeii Isaías, matsona':

Cha'tsondye nn'aⁿ matseijomna' joona cha'cwijom tscjnda^a.

Ndo' juu na t'maⁿ na cwiluiindyena matseijomna' juuna' cha'cwijom ljaa' tscjnda^a.

Saa quia na cwicaaⁿ tscjnda^a, cwiquiaa ljaa'na',

²⁵ saa ñ'oom' Ty'ooots'om ticantycwii na m'aaⁿna'.

Ndo' juu ñ'oom'ñeeⁿ na tyoñequia nn'aⁿ ndaa'yo' tseixmaⁿna' ñ'oom na nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿ nn'aⁿ.

2

¹ Nc'e na luaa', catjei'ndyoy' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom natia, cha'tso na maquiu'nn'aⁿna', cha'tso na we waa na mach'ee ts'aⁿ, cha'tso na cwila'taa' n'om nn'aⁿ nc'iaana, cha'tso na cwitio'ñ'oom nn'aⁿ nt'omcheⁿ.

² Cha'xjeⁿ yo'ndaa na 'ndaandye cwil'ueena ndaatsuu' tsondyena, cjoo' n'om'yo' na cal'ue'yo' ndaatsuu ñequii' cantyja 'naaⁿ Espíritu, cha

cantyja 'naaⁿ jo' nntsanajnda'yo' na laxmaⁿyo' nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om,

³ xeⁿ na aa mayuu'cheⁿ jnda cwiqueⁿyo' cwenta na jeeⁿ ya cwiluiiñe nqueⁿ na matsa'ntjoom 'o.

Cristo cwiluiiñe tsjo' na wando'

⁴ Jo' chii cala'candyoo'ndyo' jo nnom nqueⁿ na cwiluiiñe tsjo' na wando', nqueⁿ na tjeii' nn'aⁿ cwenta na xocwil'ueñê, saa tjei' Ty'o^ots'om jom na l'ueñê ndo' jnda ntyjii jom.

⁵ Ndo' mati 'o, na cwiluiindyoy' ljo' na cwita'ndo', quiandyoy' na mawil'uee'ñe Ty'o^ots'om 'o na cwiluiindyoy' wats'om yuu na m'aaⁿ Espíritu, cwiluiindyoy' cwii tmaaⁿ ntyee na lju' n'om, na cantyja 'naaⁿ Jesucristo cwila't'maaⁿndyo' Ty'o^ots'om, ts'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu na jeeⁿ cwijaawe' ts'oom.

⁶ Ee naquii' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii matsona':

Quii' tsjoom Sión maquaⁿya cwii tsjo' na tseixmaⁿna' tsjo' nquii tsiaⁿtsjo' w'aa. Matso Ty'o^ots'om:

Ja tjeii'a jom cwentaya ndo' jeeⁿ ndya' jnda cwiluiiñe;

Meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿñê,

tijoom xuee nnts'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyo na ñentyjaa' ts'om jom.

⁷ Cantyja 'naⁿ 'o na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ nqueⁿ na cwiluiiñe tsjo'waa, jeeⁿ jnda cwiluiiñe saa cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na ticalayu' ñ'eⁿñê, matseicandaⁿñena' na matso ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii:

Juu tsjo' na tq IEEE' luañê na cwil'a w'aa,

tseixmaⁿna' tsjo' nqui tsiaⁿtsjo'.

⁸ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿaⁿ:

Jom matseijomna' cha'cwijom cwii tsjo' ty'a, cwii tsjo' na matseiquiaana' nn'aⁿ.

Tquiaandyena ee tilañ'oom'ndyena ñ'oom cantyja naaⁿaⁿ ee luaa' teijoomna.

Nn'aⁿ na cwiluiindyey cwentaa' Ty'o^ots'om

⁹ Saa 'o cwiluiindyoy' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ, cwii tmaaⁿ ntyee na cwindye'ntjom'yo' nnom nqueⁿ na tjacantyja cwiluiiñe na matsa'ntjoom, cwiluiindyoy' nn'aⁿ cwii tsjoomnancue na lju' ts'om, cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿyo' cwentaaⁿaⁿ, nmeiiⁿ laxmaⁿyo' cha nntjei'yuu'ndyo' na jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ mach'eeⁿ ñ'eⁿndyo', nqueⁿ na t'maaⁿ 'o na calui'yo' naquii' najaaⁿ ndo' na nlajomndyo' ñequio na neiⁿncoo' naxuee na cwiluiiñe.

¹⁰ Ñet'om'yo' na tilaxmaⁿyo' tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om, saa je' je' cwila'xmaⁿyo' juuna'. Jaach'eeti xuee ticaliu'yo' na candyay' ts'oom 'o, saa je' je' cwiliu'yo' na ljo' jom ñ'eⁿndyo'.

Xcwe c'om'yo' cha ndaa ndye'ntjom'yo' nnom Ty'o^ots'om.

¹¹ 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'o^onyaa, nc'e na cwiluiindyoy' cha'cwijom nn'aⁿ na cwe' cwiquieya, ndo' cwe' cwiwinom'yo' tsjoomnancue, macaⁿ'a ndaa'yo' na tañequiandyoy' na joo na l'ue n'om seii'yo' na nnc'oochona' 'o xjeⁿ 'naaⁿna'.

¹² Xcwe c'om'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'o^ots'om, ee na nl'a'yo' na ljo' meiiⁿ na tia ñ'oom cwilaneiⁿna nacjo'yo' na cha'cwijom tiann'aⁿndyo', nlqueⁿna cwenta naya na cwil'a'yo' ndo' xuee quia na ññequiana cwenta nnom Ty'o^ots'om, nla't'maaⁿndyena jom cantyja 'na'yo'.

¹³ Ndo' cwe' nc'e na cwiluiindyoy' cwentaa' nquii Ta Jesús, jo' chii catue'ndyo'cje'yo' ndaa cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ. Najndyee nnom nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿt'maⁿ,

¹⁴ ndo' mati ndaa nn'aⁿ na matsaaⁿaⁿ nacje 'naaⁿaⁿ na cwic'eeⁿ n'iaaⁿ. Ee joona cwito'ñoomna ñ'oom na catu'xeⁿna nn'aⁿ na cwil'a natia. Ndo' mati cwila't'maaⁿndyena nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyana'.

¹⁵ Ee l'ue ts'om Ty'o^ots'om na cal'a'yo' yuu na maty'iomyana' cha cantyja 'naaⁿ jo' nntseicheⁿna' nn'aⁿ na tijndo' n'om na ntjeiⁿ ljo' cwil'a.

¹⁶ 'O cwiluiindyoy' nn'aⁿ na jnda seicandyaañe Ty'o^ots'om naquii' natia. Saa ticala'tiuu'yo' na ljo' s'aaⁿ ñ'eⁿndyoy' cha nncju'naaⁿñena' na nl'a'ti'yo' na ticaty'iomyana'. Cal'a'yo' cha'xjeⁿ na macaⁿna' na cal'a nn'aⁿ na cwiluiindyey moso jo nnoom.

¹⁷ C'om'yo' na cwila't'maaⁿndyoy' cwii cwii ts'aⁿ cantyjati na matsona'. Mati c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'aⁿ na cwila'yu'. Calat't'maaⁿndyoy' Ty'o^ots'om ñequio na jnda nquiu'yo' jom. Mati tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ, calat't'maaⁿndyoy' jom.

Juu na tjom Cristo na wi' t'maⁿ, luaa ma'moⁿna'.

¹⁸ 'O na tyeⁿ m'aⁿyo' moso ndaa patrom 'naⁿyo', catue'ndyoy'cje'yo' ndaa joona meiiⁿ aa ya nn'aⁿndyena oo aa tiann'aⁿndyena.

¹⁹ Ee jeeⁿ ya cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ quia mañequiaañe na ñecuaa na ticaty'iomyana' ljo' matjoom ee ntyjeeⁿ xcwe m'aaⁿ jo nnom Ty'o^ots'om.

²⁰ Ee xeⁿ cwila'sei'na 'o nc'e cwii nnom na tia na jnda l'a'yo', ¿yuu waa naya 'naⁿyo' meiiⁿ na m'aⁿyo' na cwiljoya n'om'yo' na cwicacho'yo'? Saa xeⁿ cwila'quii n'om'yo' quia na cwicacho'yo' jnaaⁿ na l'a'yo' yuu na ya, luaa' jeeⁿ xcwe jo nnom Ty'o^ots'om.

²¹ T'maⁿ Ty'o^ots'om 'o na caljoya n'om'yo' meiiⁿ na nntjom'yo' nmeiⁿ, ee teinom Cristo na wi't'maⁿ, cwii na nluii'ndyoy' jom na ntsantjyo'yo' 'naaⁿ nc'leeⁿ.

²² Ee meiⁿ cwii tîcatseitjooñê meiⁿ tîquinquiu'nn'aaⁿ.

²³ Quia na jla'jnaaⁿ nn'aⁿ jom, tîtseilcweeⁿeⁿ ñ'oom jnaaⁿ ndaana. Quia na ta'wi'na jom, saa tîco'weeⁿeⁿ joona, cwe' 'ndiiñetoom ñequio l'o Ty'o^ots'om na xcwe macu'xeⁿ.

²⁴ Ñequio seiiⁿeⁿ tjachom jnaaⁿya nacjoo' ts'oom'naaⁿ cha nla'xmaaⁿya l'oo jo nnom jnaⁿ ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ nc'o^onyaya cha'xjeⁿ na maty'iomyana'.

²⁵ Ee cwitjoocheⁿ na tajnaⁿyo' Cristo, ñeseijomna' 'o cha'na canmaⁿ na jnda tsuundyeyoo', saa je' na jnda lcwe'yo' cantyja 'naaⁿ Cristo, mach'eeⁿ cwenta añmaaⁿyo' cha'xjeⁿ mateix'ee sto quioo'ñeeⁿ ndo' na mawañoom'm 'o.

3

Luaa matsona' na c'om nn'aⁿ na jnda tunco

¹ 'O yolcu na m'aⁿ s'aa'yo', mala'ti' catue'ndyoy'cje'yo' ndaana cha 'ñeeⁿ joona na tyoola'yu' ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om, nc'oola'noⁿna na mayuu' juuna' nc'e na cwiqueⁿna' cwenta chiuu m'aⁿyo' joo ndaana meiiⁿ ty-oondu'yo' ndaana,

² ee na cwiqueⁿna cwenta na xcwe tsam'aⁿyo' jo ndaana ñequio na cwila't'maaⁿndyoy'.

³ Juu na cwilatycwi'ndyoy' cantyja 'naⁿyo' til'a'yo' cwe' ñequio 'naⁿ na cwiwitquioo' cha'na cwila'tycwi'yo' soonqueⁿyo', 'naⁿ na tuiina' ñequio s'om cajan oo liaa na jeeⁿ chjoom.

⁴ 'O calaxmaⁿyo' na tycwi'ndyoy' naquii' n'om'yo', na juu na neiⁿncoo'ndyoy' xocantycwiina', na nleitquioo' jo' laxmaⁿyo' quia na ya nn'aⁿndyoy' meiiⁿ titsei'ndaa'na' 'o ljo' na cwitjom'yo'.

⁵ Ee yolcu na tyom'aⁿ na tandyo xuee na tyoluiindy na lju' n'om, maluaa' tyola'xmaⁿna, tyocantyyaa' n'omna Ty'o^ots'om ndo' tyotuee'ndyecjena ndaa s'aana.

⁶ Maluaa' tyotseixmaⁿ Sara. Tyotseicandaa'ñê nnom Abraham, ndo' tsoom nnom saaⁿaⁿ Ta.

⁷ Ndo' mati 'o naⁿnom na m'aⁿ lcuu'yo', c'oom'ya n'om'yo' cantyya 'naaⁿna, cala't'maaⁿndyo' jooa na ticwe'ntyjō na jndaⁿna cha'na 'o, saa mati nc'e juu naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na ñecwii xjeⁿ mañequiaaⁿ na laxmaⁿna na ticantycwii na cwita'ndo'na cha'xjeⁿ 'o. Luaa' cal'a'yo' cha tintseicu'na' na ñeeⁿ ñ'oom na cwitaⁿyo' nnoom.

Cwitjoom nn'aⁿ nawi' na cwil'ana na maty'iomyana'

⁸ Ndo' cha'tsondyo' c'om'yo' ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' na ñecwii cwila'tiuu'yo' na jnda nquiu'yo' jooa. C'om'yo' na wi' n'om'yo' cha'cwijom ñenquii ts'aⁿ ntseinda 'o. Cal'a'yo' na jndati nquiu'yo' nt'omcheⁿ ñequio na nty'iaandyo' ñ'eⁿndyena.

⁹ Ts'aⁿ natia mach'ee 'o, tilalcwe'yo' nawi' nacjoo' tsaⁿñeeⁿ. Xeⁿ na matseijnaaⁿaⁿ 'o, 'o tila'jna'yo' jom. 'O cwiicheⁿ ljo cal'a'yo', cataⁿyo' na catio'naaⁿñe Ty'o^ots'om ts'aⁿ na nmeiiⁿ mach'ee, ee jnda seijndaa'ñê na 'o nnto'ñoom'yo' na nntio'ñaaⁿñê 'o.

¹⁰ Ee waa ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona':
Meiⁿquia ts'aⁿ na ñe'c'oom na ya quii'ntaaⁿ nc'iaa',
xeⁿ ntyjaa' ts'om na cha'tso xuee na wando' nnc'oom na neiiⁿ,
quia jo' cats'aañe cheⁿnquii xjeⁿ tsa.
Tantseineiⁿ ñ'oom na tia, meiⁿ tañe'quiaañe na nntseineiⁿ cantu.

¹¹ Cwji'ñê cantyya 'naaⁿ natia, cats'aaⁿ yuu na ya,
cal'ueeⁿ na caljoyaandy na n'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana.
Queⁿñê na cats'aaⁿ naljo'.

¹² Ee maqueⁿ Ty'o^ots'om cwenta nn'aⁿ na cwiluiindy cwentaaⁿaⁿ,
ndo' mañeeⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿna nnoom,
saa nn'aⁿ na cwil'a natia, m'aaⁿ nacjoo naⁿñeeⁿ.

¹³ Ee xeⁿ ñequii'cheⁿ cwil'a'yo' na ya, ¿ñeeⁿ ndaa nnts'aa nawi'ñe ñ'eⁿndyo'?

¹⁴ Saa meiiⁿ xeⁿ cwiwinom'yo' nawi' na jnda l'a'yo' naya, matio'naaⁿñe Ty'o^ots'om 'o. Meiⁿ ncwii ts'aⁿ tinc'om'yo' na nquia'yo' juu, tila'catyuendyo'.

¹⁵ 'O naquii' n'om'yo' cala't'maaⁿndyo Cristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom 'o. Ñequii'cheⁿ c'omc'eendyo' na nt'o'yo' nnom ts'aⁿ na mawax'ee chiuu waa na cwicantyyaa' n'om'yo' jom,

¹⁶ c'om'yo' cha'xjeⁿ na macaⁿna' cha meiⁿcwii ñomtiuu tacandii' nquiu'yo' cha joo nn'aⁿ na tia cwilaneiⁿna cantyya chiuu cwitsaam'aⁿyo' na cwilayu'yo' ñ'eⁿ Cristo, nc'omna na jnaaⁿna cantyya 'naaⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿna.

¹⁷ Ee xeⁿ na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, yati na co'wi'na' ts'aⁿ nc'e mach'ee yuu naya, nchiiti na co'wi'na' juu na mach'ee natia.

¹⁸ Cristo ñejom tjoom nawi' nc'e jnaaⁿ jaa, tacaⁿna' na cue'nnaaⁿaⁿ. Jom na ticatseixmaaⁿ jnaⁿ tueeⁿeⁿ cwentaa jaa nn'aⁿ jnaⁿ, cha ndaa nncwjaa'ñê jaa cwentaa' Ty'o^ots'om. Cantyya 'naaⁿ seiiⁿeⁿ tueeⁿeⁿ, saa nc'e espíritu 'naaⁿaⁿ tando'xcoom.

¹⁹ Ndo' cantyya 'naaⁿ espíritu na tseixmaaⁿ, tjanquiaaⁿ ñ'oom ndaa espíritu 'naaⁿ l'oo na m'aⁿ jnaⁿ,

²⁰ na jooa xuee'ñeeⁿcheⁿ ñejla'tjoondyena yocheⁿ na tyom'aaⁿ Noé. Xjeⁿñeeⁿ tyomeiⁿndoo'nty'iaañe Ty'o^ots'om na calcwe' n'omna' yocheⁿ na

tjaluii w'aandaa, na cantyja 'naaⁿ juuna' ñe'ñeeⁿ ts'aⁿ jlui'n'maaⁿñe naquii' ndaatioo'ñeeⁿ.

²¹ Ndaatoo'ñeeⁿ matseijomna' juu ndaa na cwiwits'oomndyo, na cantyja 'naaⁿ jo' laxmaaⁿya nn'aⁿ na cwilui'n'maaⁿndyo je'. Na cwiwits'oomñe ts'aⁿ tica'moⁿna' cantyja 'naaⁿ na nlju'ñê, cantyja 'naaⁿ juuna' ma'moⁿna' na macaⁿ ts'aⁿ na tic'oom na m'aaⁿ m'aaⁿ ts'oom jo nnom Ty'oots'om ndo' na tseixmaⁿ ts'aⁿ na cwilui'n'maaⁿñe nc'e na tando'xco Jesucristo.

²² Tjalcweeⁿeⁿ cañoom'luee ndo' wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya yuu cwituee'ndyecje cha'tso ángeles ñequio nt'omcheⁿ nnom na cwilui-itquiendye ndo' m'aⁿ nt'omcheⁿ na waa na jnda la'xmaⁿ.

4

Candya'ntjoⁿya cantyjati naya na cwicandaaya nnom Ty'oots'om

¹ Jo' chii, cha'xjeⁿ na tco'wi'na' Cristo ñequio seiiⁿeⁿ, mati 'o la'xmaⁿ'yo' na ñnequiandyo' na co'wi'na' 'o, ee ts'aⁿ na maco'wi'na' juu ñequio seii', jnda ty'ioo'ñê na ñe'queⁿ jnaⁿ xjeⁿ jom,

² cha cantyjati xuee na wañoom'm nnc'oom cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'oots'om, nchii cha'xjeⁿ na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ.

³ Tco xuee na ñel'a'yo' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'oots'om, ñel'a'yo' natia na cwil'a naⁿñeeⁿ, tyom'a'yo' na queeⁿ n'om'yo' nt'omcheⁿ, ñejla'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ candyee, tyocwa'jndoo'ndyo' ndo' tyowe'yo', ndo' tyola't'maaⁿndyo' joo na cwe' nn'aⁿ l'a.

⁴ Saa je' nc'e na ticalajomndyo'ti'yo' ñequio na mawinom'na' natia na cwil'a naⁿñeeⁿ, jo' matseiñ'eeⁿñena' joona ndo' tia ñ'oom cwilaneiⁿna cantyja 'naⁿ'yo'.

⁵ Saa ncue'ntyjo xjeⁿ na nlcaⁿna' na ñnequiana cwenta nnom Nqueⁿ na m'aaⁿc'eeñê na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na cwita'ndo' ndo' nn'aⁿ na jnda tja.

⁶ Jo' chii ndaa l'oo jnda teineiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om cha cha'xjeⁿ jom wanoom'm, mati ndaa nnta'ndo'na meiiⁿ jnda tu'xeⁿndyena cha'xjeⁿ cwitu'xeⁿndye cha'tso nn'aⁿ.

⁷ Jnda wjaawindyoo' na nntycwii cha'tso. Nc'e na ljo' catjei'ya'yo' cwenta chiuu cwitsam'a'yo', ndo' calanei'yo' nnom Ty'oots'om ñequio na xcwee' n'om'yo'.

⁸ Ndo' na t'maⁿti c'om'yo' na xcwe na m'a'yo' na jnda nqui'yo' nc'iaa'yo' na cwilayu' ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na jnda ntyjeeⁿ x'iaaⁿaⁿ, matseit'maⁿya ts'oom ts'aⁿ na matseitjoⁿñe nnoom.

⁹ Cateix'ee'yo' nn'aⁿ na cwe' cwiquieya l'a'yo', meiⁿ tila'ncjoo'ndyo' ñ'eⁿndyena.

¹⁰ Cwii cwiindyoy' cwicanda'yo' cwii nnom na ndaa nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Cha'xjeⁿ mach'ee cwii ts'aⁿ na matoⁿ ts'iaaⁿ, jo' cwil'uee'ndyo'ya'yo' jndye nnom naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om.

¹¹ Xeⁿ macandaa' ts'aⁿ na catseineiⁿ, ñ'oom na mañequiaaⁿ cats'aana' cha'cwijom nquii Ty'oots'om matseineiⁿ. Xeⁿ macandaa' ts'aⁿ na mateijneiⁿ nn'aⁿ, cats'aaⁿ naljo' ñequio najndeiⁿ na matseixmaaⁿ na mañequiaa Ty'oots'om. Cha'tso na cwil'a'yo' cal'a'yo' juuna' cha caluiit'maⁿñe Ty'oots'om nc'e Jesucristo, ee jom tseixmaaⁿ na caluiit'maⁿñê, ticantycwii najndeiⁿ na matseixmaaⁿ. Amén.

Xeⁿ cwita'wi' nn'aⁿ 'o, nmeiiⁿ cal'a'yo'

¹² 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', tints'aana' na tileicala'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ juu na wi' na cwiwinom'yo' na juuna' matseijomna' cha'cwijom mawinom

ts'aⁿ quii' chom, tinc'oom' n'om'yo' na juu jo' t'maⁿ waa na cwichuii'na' ñequio na cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

¹³ Nchii jo' na nl'a'yo'. 'O c'om'yo' na neiⁿ'yo' na cwitjom'yo' na ljo' ee cantyja 'naaⁿ jo' cwilajomndyo' na tco'wi'na' Cristo cha mati candaa' na neiⁿ'yo' quia na nleitquioo'ñê na nluiit'maⁿñê.

¹⁴ Xeⁿ na cwitio'ñ'oom nn'aⁿ 'o ee na cwiluiindy'o' cwentaa' Cristo matio'naaⁿñê Ty'o^ots'om 'o. Mach'eeⁿ na ljo' ee nquii Espíritu na cwiluiiñê m'aaⁿ naquii' n'om'yo'. Mayuu' na cwilaneiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo' Cristo saa cwiluiit'maⁿñê cantyja 'naⁿ'yo'.

¹⁵ Xeⁿ na m'aaⁿ cwiindy'o' 'o na wi' matjom, nchii cats'aana' na ljo' nc'e na seicuee' ts'aⁿ, oo na mach'uee, oo cwiicheⁿ nnom natia, meiⁿ nchii nc'e na matii'ñê cwii nnom ñ'oom 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ.

¹⁶ Saa xeⁿ maco'wi'na' 'u nc'e na matseijomndyu' ñequio Cristo, ticatsona' na c'oom' na jnaⁿ, 'u catseit'maaⁿndyu' Ty'o^ots'om na matjom' naljo'.

¹⁷ Ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na juu na macu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ nnaⁿna quii'ntaaⁿ jaa na laxmaaⁿya nn'aⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Ndo' xeⁿ manaⁿna' ñequiondyo' jaa majndeiticheⁿ nn'aⁿ na tilacandaa'ndye ñ'oom'm.

¹⁸ Ndo' xeⁿ nc'uaa' nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na maqueⁿna' joo na tjaa jnaⁿ laxmaⁿ, ¿chiiu nluiiyuu na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye ñequio nn'aⁿ jnaⁿ?

¹⁹ Jo' chii nn'aⁿ na wi' cwitjoomna nc'e na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, ñecwitco cal'ana na maty'iomyana', ndo' catioona añmaaⁿna l'o Ty'o^ots'om na s'aa joona, ee cwiluiiñê na mayom'm.

5

Ñ'oom na matseijndo'na' n'om nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om

¹ Nncō na cwiluiitquiendyo, waa na ñ'ecatseijndo'a n'om' 'o na cwiluiitquiendyo' quii' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ, ja na ndo^ono^o na wi't'maⁿ na teinom Cristo, ndo' na mati nntseijomndyo na nluiit'maⁿñê quia na ndyonnaaⁿ'aⁿ ndo' mati 'o.

² Nn'aⁿ na cwiluiindy'e canmaⁿ ntsmeiⁿ Ty'o^ots'om cal'a'yo' cwenta joona, nchii ñequio najndeina' na nl'a'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ, meiⁿ nchii na queeⁿ n'om'yo' s'om, saa ñequio na xcwee'ya n'om'yo' cha'xjeⁿ nquii Ty'o^ots'om l'ue ts'oom,

³ Ty'o^ots'om ty'ioom ts'iaaⁿ 'o, meiⁿ nchii nlqueⁿndyo' na nluiit'maⁿndyo' ndaa joo nn'aⁿ na cwilayu'. 'O xcweya c'om'yo' jo ndaana cha ndaa nluii'ndyena 'o.

⁴ Ndo' na luaa', nqueⁿ na cwiluiitquieñê na mateix'eeⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ, quia na ndyonnaaⁿ'aⁿ, nnts'aaⁿ na nnto'ñoom'yo' cwii corona na tijoom nc'uaana' na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' 'o.

⁵ Ndo' mati 'o nn'aⁿ na cjeti m'aⁿ'yo', catue'ndyo'cje'yo' ndaa nn'aⁿ na cwiluiitquieñê naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Matsona' na cha'tsondyo'ñ'eⁿ'yo' catue'ndyo'cje'yo' ndaa nc'iaa'yo' na cwila'yu' ñequio na nioom' n'om'yo', ee waa ljeii na matsona':

M'aaⁿ Ty'o^ots'om nacjoo nn'aⁿ na cwitjeii's'andye,
cwitjeii'lcundye,

saa ndaa nn'aⁿ na cwituee'ndyecje mañequiaaⁿ naya na matseixmaaⁿ.

⁶ Jo' chii catue'ndyo'cje'yo' nacje 'naaⁿ ts'o Ty'o^ots'om na tjacantyja najndeii cwiluiiñê cha quia nncue'ntyjo xjeⁿ ntyjeeⁿ nntseit'maaⁿñê 'o.

⁷ Catue'yo' nacjoo' nqueⁿ cha'tsoñ'eⁿ na matseiñ'eeⁿñena' 'o ee m'aaⁿ m'aaⁿ ts'oom 'o.

⁸ C'om'yo' na jndo' n'om'yo' ndo' cal'a'yo' cwenta, ee m'aaⁿ tsa'jndii na jnoom'm 'o. Matseijomna' jom cha'cwijom catsiaⁿ liom na manom manomyo' na mal'ueyo' quioo' na nlquiiyo'.

⁹ Calajnda'yo' na cwitsa'yo' nacjoom'm ñequio na cwila'yu'ya ñ'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ee manquiu'yo' na cha'waa tsjoomnancue nquiee nn'a'yo' na cwila'yu', maljoyu na wi' cwiwinomna cha'xjeⁿ na cwitjom'yo'.

¹⁰ Ndo' ndanquia cwantindyo xuee na cwiwinom'yo' nawi'meiⁿ, manquiti Ty'o^ots'om nnts'aaⁿ na laxma'yo' na candaa'ndyo', na nncwintyje'tye'yo' cantyja 'naa'ⁿaⁿ, na nc'om'yo' na jnda'yo' jo nnoom, na tjaa'naⁿ na cwii nntseits'eiina' 'o. Nnts'aaⁿ na nmeiⁿ nc'e naya na matseixmaaⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o. Jnda' maqueeⁿñê 'o na nla'jomndyo' yuu na caxuee na ticantycwii na cwiluiñê nc'e Jesucristo.

¹¹ Ñenqueⁿ tintycwii na tseixmaaⁿ najneiⁿ na catsa'ntjoom. Amén.

Matseicwanom Pedro na xma'ndye nn'a' na cwila'yu'

¹² Mateijndeiⁿ Silvano ja na teiljeiⁿ carta chjoowaañe. Macwjii'a cwenta na cwiluiñê ts'aⁿ na matseyu' na xcwee' ts'oom. Cantyja 'naa'ⁿ juuna' mañequiaya na t'maⁿ n'om'yo' ndo' macwji'yuu'ndyo na juu naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, cwiluiñena' na mayuu'.

¹³ Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaa'ⁿaⁿ na m'aⁿna Babilonia, na ljo'yu macwjeeⁿeⁿ jona cwentaa'ⁿaⁿ cha'xjeⁿ macwjeeⁿeⁿ 'o, cwila'cwanomna na xma'ndyo'. Ndo' mati maljo' mach'ee jndaaya ti'Marcos.

¹⁴ Cwii cwiindyo' ñequio luee'yo' quia'yo' na xma'ndye ntyjee'yo'.

Ndaa' cha'tsondyo' na laxma'yo' cwentaa' Cristo, quiaa Ty'o^ots'om na nnto'ñoom'yo' na meiⁿcwii ñomtium tinc'om'yo' jo ndaana.

Carta na jnda we na seiljeii Pedro

Carta na seicwanom Pedro ndaa nn'a na cwilayu'

¹ Ja Simón Pedro cwiluiindyō moso 'naaⁿ Jesucristo ndo' apóstol na majñoom na mañequiaya ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ. Matseiljeiya ndo' matseicwanōⁿya cartawaañe ndaa 'o na mati laxmaⁿ'yo' juu na cwila'yu'ya n'om'yo' cha'xjeⁿ jâ, na juu jo' jeeⁿ ndya' jnda tseixmaⁿ'na'. Laxmaⁿ'yo' juuna' nc'e nquii Ty'oōts'om na cwila't'maaⁿndyō ñequio Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa cwiluiñê na maty'iomyana'.

² Nc'e na cwita'jnaⁿ'yo' Ty'oōts'om ñequio Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, cwijndye naya na cato'ñoom'yo' na la'xmaⁿ'na ñequio na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Jndaa' chiuu l'ue ts'om Ty'oōts'om na calaxmaa' jaa

³ Nquii Ty'oōts'om, cantyja 'naaⁿ najndeii na cwiluiñê, mañequiaaⁿ na cwicandaaya cha'tso na macaⁿ'na' jaa cha ndaa nnc'oōⁿya jo nnoom ndo' cha ndaa n'ajomndyō cantyja na cwiluiñê. Mach'eeⁿ na ljo' nc'e nqueⁿ na maqueeⁿ'ñê 'o na jeeⁿ ndya' t'maⁿ cwiluiñê ndo' mati ñequio cha'tso naya na t'maⁿ na mach'eeⁿ.

⁴ Cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ', jnda tquiaaⁿ ñ'oom ndaaya chiuu na nnts'aaⁿ, na joo ñ'oom'ñeeⁿ jeeⁿ jnda laxmaⁿ'na', cha cantyja 'naaⁿ joona' 'o ndaa ntsalajomndyō' na jom Ty'oōts'om teincooñe ndo' cha ndaa ndyaandyō' natia na cwajndii na chuu tsjoomnancue na matseiqueeⁿ'na' ts'om ts'aⁿ.

⁵ Nc'e na luaa', juu na cwilayu'ya n'om'yo', macaⁿ'na' na c'om'yo' na xcwe cantyja 'naⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ, ndo' ñequio juu jo' c'om'yo' na xcwe cala'noⁿ'yo',

⁶ ndo' quia cwilaxmaⁿ'yo' jo' c'om'yo' na queⁿndyō' cheⁿncjo'yo' xjeⁿ, ndo' ñequio juu jo', c'om'yo' na nioom'cheⁿ n'om'yo', ndo' ñequio juu jo', quiandyō' na nleitquioo' na m'aⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oōts'om,

⁷ ndo' quia laxmaⁿ'yo' jo', c'om'yo' cha'xjeⁿ ñequii ts'aⁿ ntseinda, ndo' na ljo', c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'aⁿ.

⁸ Ee xeⁿ cwila'xmaⁿ'yo' cha'tso nmeiⁿ' ndo' cwileijndye joona' cantyja 'naⁿ'yo', xocats'aana' na ticwil'uendyō' meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyō na cwilaxmaⁿ'yo' cwentaa' Ta Jesucristo.

⁹ Saa ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ nmeiⁿ', cwiluiñe ts'aⁿ na tsā manty'iaa' oo nchjaaⁿ. Jnda tsuu' ts'oom na seilju' Ty'oōts'om jom jnaaⁿ'na' na ñeseixmaaⁿ.

¹⁰ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oōts'om nc'e na tqueeⁿ'ñê 'o ndo' tjeii'ñê 'o cwentaaⁿ'na', cjoo' n'om'yo' na calaxmaⁿ'yo' nmeiⁿ', ee xeⁿ na nmeiⁿ' cwil'a'yo' quia jo' tijoom nntseilcwe'tya'na' 'o cantyja 'naaⁿ'na'.

¹¹ Ndo' xeⁿ nmeiⁿ' n'l'a'yo', jeeⁿ tinc'uaa' nñequiaaⁿ na nntsaquiee'ndyō' yuu na ticantycwii na matsa'ntjom nquii na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiñê ndo' na macwji'n'maaⁿñê jaa, juu Ta Jesucristo.

¹² Jo' chii ñequii'cheⁿ na matseilcwii'ndyō ñ'oommeiⁿ' ndaa'yo' meiiⁿ na manquiu'ya'yo' joona' ndo' mantyjiia na 'o m'aaⁿ'tyeⁿ n'om'yo' ñ'oom na mayuu' na jnda to'ñoom'yo'.

¹³ Ee maxjeⁿ ntyjii na maty'iomyana' na matseilcwii'ndyō ñ'oommeiⁿ' ndaa'yo' yocheⁿ na wa'ndō'a.

¹⁴ Ee ntyjiia na mawaxjeⁿ na nnc'io, cha'xjeⁿ t'mōⁿ Ta Jesucristo noōⁿ.

¹⁵ Saa nnts'aa cha'tso na ndaa nnts'aa cha meiiⁿ na jnda ty'io nncjaañjoom' n'om'yo' ñ'oommeiⁿ'.

Ñ'eⁿ Pedro quia seit'maaⁿñe Ty'o^ots'om Jesucristo

¹⁶ Quia na t'mo^onyâ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ najndeii na matseixmaⁿ Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, ndo' cantyja 'naaⁿ na nntseixmaaⁿ quia na ndyonnaaⁿaⁿ, nchii cwe' cuento ñ'oom'ñeeⁿ, ee jndoo'ndaayâ na tjacantyja na t'maⁿ seit'maaⁿñe Ty'o^ots'om jom.

¹⁷ Ee nty'iaandaayâ xjeⁿ na nquii Tsotyaa^y Ty'o^ots'om t'maⁿ seit'maaⁿñe jom, tso: "Luaa nquii ti'Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^onya jom, ñ'eⁿ jom jeeⁿ neiⁿya."

¹⁸ Mancjo^otyaa^y jndyaayâ ñ'oom'ñeeⁿ na tso na jnaⁿna' nandye cañoom'luee, xjeⁿ na t'o^onyâ ñ'eⁿñê sjo'ñeeⁿ na lju' tseixmaⁿna'.

¹⁹ Ndo' mati waa na cwileiñ'o^onya na majndaa'ya, juu ñ'oom na tyolaneiⁿ profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'o^ots'om tandyo xuee, 'o jeeⁿ xcwe nl'a'yo' xeⁿ cwilañ'oom'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ na laxmaⁿna' cha'cwijom lámpara na matseixueeña' yuu na jaaⁿñe, hasta nquii na cwiluiñê caxjuuncoo matseixueeña nquii' n'om'yo'.

²⁰ Saa najndyee macaⁿna' na catsei'noⁿ ts'aⁿ na tjaa'naⁿ cwii ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii nc'e na seijndaa'ñe nquii na seiljeii juuna',

²¹ ee profetas na tyoñequia ñ'oom cantyja 'naaⁿ 'naaⁿ na quia nluui, tîcalaneiⁿna chiuu tyom'aaⁿ n'om nquieena. Joonaa tyolaxmaⁿna nn'aⁿ na tyolaneiⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om chiuu t'moⁿ Espíritu Santo ndaana.

2

M'aⁿ nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom cwit'mo^o
(Jud. 4-13)

¹ Mati tiempo'ñeeⁿ tyom'aⁿ profetas na tiyuu' ñ'oom tyoñequia ndaa nn'aⁿ Israel, ndo' majo'ti nnts'aana' quii'ntaa'yo'. Joonaa cwe' nty'iu nt'mo^ona ñ'oom na nntsei'ndaa'na' 'o, hasta nluena na tiyuu' ñ'oom cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na macwji'n'maaⁿñê joona, ndo' na luaa' n'omna tyuaa' nnt'uiiwi'na' joona.

² Jndye nn'aⁿ nla'jomndye natia na jeeⁿ wi' laxmaⁿna, ndo' jnaaⁿ na luaa' laxmaⁿ naⁿñeeⁿ, tis'a ñ'oom ncwineiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

³ Nc'e na jeeⁿ queeⁿ n'omna s'om, jo' na nl'ana nawi' 'o ñequio ñ'oom na cwit'mo^ona ndaa'yo' na tiyuu' saa Ty'o^ots'om teiyo seijndaa'ñê na nnt'uiiⁿtyeⁿna' joona, ndo' maxjeⁿ nluui cha'xjeⁿ na jndâ seijndaa'ñê.

⁴ Ee ángeles na l'a jnaⁿ tîcatseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om. Tiom joona naquii' b'io yuu na jaaⁿñe, na chu'tyeⁿndyena l'uaancjo na caljoo'ndyetyeⁿna jo' jo' na nncwindoo'na hasta quia na nncu'xeeⁿ cha'tso.

⁵ Meiⁿ nn'aⁿ na tyom'aⁿ tsjoomnancue teiyo, tîcatseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om joona quia seiquiom ndaalua'nty'a nacjoona na tia nn'aⁿndyena. Mandâ tjei'n'maaⁿñê Noé, ndi ñ'eeⁿ ntquiee' nn'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Jom tsaⁿ na tyoñequiaa ñ'oom ndaa nn'aⁿ na c'omna cantyja na maty'iomyana'.

⁶ Ndo' mati seijndaa'ñe Ty'o^ots'om na tyuii' tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra na tco ñ'eⁿna' cwe' tsjaa' 'ndiina'. S'aaⁿ na ljo' cha na m'moⁿna' ndaa nn'aⁿ na quia nnc'om na tal'ana cha'xjeⁿ tyol'a naⁿñeeⁿ.

⁷ Saa seicandyaañê Lot na tyom'aaⁿ tsjoom'ñeeⁿ ee tyotseixmaⁿ cantyja na maty'iomyana'. Tyotsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na tyonty'iaaⁿaⁿ na cwajndii natia na tyol'a naⁿñeeⁿ.

⁸ Juu Lot'ñeeⁿ tyoluiñê cantyja na maty'iomyana'. Jo' chii 'io ndi 'io tyotsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na tyonty'iaaⁿaⁿ ndo' tyoñeeⁿ cha'tso nnom natia na tyol'a naⁿñeeⁿ.

9 Jo' chii nn'aⁿ na cwiñequiandyen^e cantyja na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, mantyjiiindaa'ñê chiuu nntseicandyaañê ts'aⁿ quia na maqueⁿna' xjeⁿ juu. Ndo' mati nn'aⁿ na cwiñequiandyen cantyja 'naaⁿ natia, nljoo'ndyena nacje 'naaⁿ nawi' na nt'uiityeⁿna' jooa xuee na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ.

10 Maluaa' nnts'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwe' cwiñe'quiandyeto cantyja na neiⁿnco nquiu nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' na ticuee' n'omna na nnts'aⁿntjom Ta Jesús jooa. Tjaa na matseicy'uaena' jooa na cwiñe'quiandyetona cantyja na l'ue n'om nquieena. Meiⁿ tinguiaana na nluena cwii ñ'oomntjeiⁿ nacjoo joo na jndaⁿti na t'maⁿ cwiluiindyen na m'aⁿ yuu na jeeⁿ neiⁿncoo',

11 sa^a wandyo' waa cantyja 'naaⁿ ángeles ee meiiⁿ na jndaⁿtina ndo' t'maⁿti laxmaⁿna, sa^a tiquila'jnaaⁿna joo na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiindyen jo nnom nquii na matsaⁿntjom.

12 Sa^a joo nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na cwiñequia matseijomna' jooa cha'cwijom quioo' na tijndo' n'om. Ee quioo' cwe' cwil'atoyo'. Tuiindyeyo' na ndaaⁿ nnt'ue nn'aⁿ na nla'cwjeena jooyo'. Naⁿñeeⁿ meiiⁿ ñ'oom na ticala'noⁿna sa^a cwilaneiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ cantyja 'naaⁿna', ndo' nncwjena cha'xjeⁿ cwijwe quioo',

13 nnt'uiiwi'na' jooa nc'e na jndaⁿ ta'wi'na nt'omcheⁿ. Jooa m'aⁿna na neiⁿna na cwiñequiandyena cantyja 'naaⁿ joo na neiⁿnco nquiu nn'aⁿ tsjoomnancue. Matseijnaaⁿna' 'o na cwilajomndyena ñ'eⁿndyo' quia cwicwa'yo' na cwila't'maaⁿndyo' xjeⁿ na cwila'neiⁿndyena na cwiñequiandyena ñequio na neiⁿnco n'omna na manquiu'nn'aⁿna' jooa.

14 Na nty'iaana cwii yuscu, queeⁿ n'omna jom, tyoojaacjooa na cwila'tjooⁿndyena. Nn'aⁿ na tityeⁿ cwila'yuu', cwi'oochooⁿndyena naⁿñeeⁿ na n'ndye ñ'oom' Ty'o^ots'om. Laxmaⁿna nn'aⁿ na queeⁿ n'om 'naaⁿ cwiiⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cuaana' lueena. Laxmaⁿna nn'aⁿ na nlco'wi' Ty'o^ots'om.

15 La'xmaⁿ naⁿm'aⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ tsuundyen ee jndaⁿ 'ndyena nato na yuu. Jooa cwila'jomndyena ñ'oom na tyoñequiaa profeta Balaam jnda Beor na tyoqueⁿ ts'oom na nncwantjoom s'om cantyja 'naaⁿ natia na nnts'aaⁿ.

16 Sa^a na tia na s'aaⁿ, jndi'tiaaⁿna' ñ'oom 'ndyoo ts'aⁿ na seineiⁿ snom tsmeiiⁿeⁿ, ndo' na ljo' seitsaaⁿñena' na ntjeiⁿ ljo' wjacats'aaⁿ.

17 Naⁿm'aⁿ na cwi't'mooⁿ ndaaⁿyo', la'xmaⁿna cha'cwijom lui' na jndaⁿ tcaaⁿ, cha'cwijom nchquiu na lomañjaaⁿ mantquie jndye. Ndo' jndaⁿ teijndaa' cantyja 'naaⁿna na ticantycwii na ljoo'ndyetyeⁿna yuu na jaaⁿ ntom.

18 Naⁿm'aⁿ s'a ñ'oom cwilaneiⁿna na tixocateijndeina' ts'aⁿ na c'oom cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'o^ots'om, cantyja 'naaⁿ natia na cwiluii ndo' na queeⁿ n'om nn'aⁿ, cwil'a naⁿm'aⁿ na joo nn'aⁿ na quia jnaⁿcheⁿna' na cwindyaandyen natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue, quiandyen naⁿñeeⁿ cantyja na l'ue n'omna.

19 Cwiluena xeⁿ nntseijomñe ts'aⁿ ñequio ñ'oom na cwiñequiana, nnc'oom candyaañe ts'aⁿ sa^a nquiee tquiena laxmaⁿna na cwindye'ntjomtyeⁿna ndaaⁿ natia, ee meiⁿquia na maqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' ts'aⁿ, tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnom juuna'.

20 Ee quia matseyu' ts'aⁿ ñequio nquii na cwiluiiñe na matsaⁿntjom, nquii Jesucristo na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ, ee na matseyu' ts'aⁿ jo' jndaⁿ jndyaañe natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue ndo' ndaⁿquia xeⁿ nntseijomñennaⁿa' ñequio natiameiⁿ, cwajndiiti nntjoom, nchiiti na tjom jñeeⁿ.

21 Tit'maⁿti nnt'uiina' naⁿm'aⁿ xeⁿ tyootajnaaⁿna ñ'oom na mayuu', sa^a nc'e na ta'jnaaⁿna juuna' ndo' ndaⁿquia tjeii'lcwe'ndyena, tyeⁿti nt'uiina' jooa nc'e ta'jnaaⁿna ñ'oom na lju' na matsaⁿntjomna'.

22 Ndo' na luaa' waa ma'mo'na' na mayuu' ñ'oom na tjañoom'. Matso ñ'oom'ñee'n: "Juu catsue' wjaacwa'nnaa'n'a' na'na' na jnda' tōō'n. Ndo' catscu na jnda' seicandaa' ts'a'n, wjaalcwe'yo', nntseicantyeen'ñennda'yo' quii' tsoo'."

3

Nndyonnda' Jesucristo

1 'O nn'a'ya na jee' jnda ntyjiiya, cartawaañe carta jnda we matseicwano'ya na m'a'yo'. Ntyjaa' ts'oo'n na nnc'oom'ya n'om'yo' ñequio we joona'.

2 L'ue ts'oo'n na cjañjoom' n'om'yo' ñ'oom na tandyo xuee tyoñequia profetas na lju' n'om. Ndo' mati cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na t'mo' nque' na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa ndo' macwji'n'maa'ñê jaa, ñ'oom na tyoñequia apóstoles 'naa'n'a' ndaa'yo'.

3 Najndyee c'oom' n'om'yo' ncuee na macanda' nnc'om nn'a' na nnei'n'cona nn'a' na cwila't'maa'ndye Ty'oōts'om. Macanda' nnc'om na'ñee' cantyja 'naa' natia na cwila'quee' n'omna.

4 Nluena: "¿Yuu waa na ma'mo'na' na matseicandaa'ñena' ñ'oom na seinei' Ta Jesús na nncwjee'nnaa'n'a'? Ee cantyjati xje' na tja' nn'aa'ya na tyolayu'jndyee, ñecwiixje' m'a' cha'tsoñ'e' cha'xje' quia na tque' Ty'oōts'om joo jo'."

5 Na'm'a' cwil'ayana na cwitsuu' n'omna quia tō' Ty'oōts'om na maquee' cha'tso, nc'e ñ'oom ñ'om, teitquioo' cha'tso na ñ'om jo' nandyee mati jlui' tsjoomnancue quii' ndaa' ndo' cantyja 'naa' ndaa'ñee'.

6 Ndo' mati cantyja 'naa' ndaa', juu tsjoomnancue na tyowaa, tyuii' juuna' ñ'e' ndaalua'nty'a.

7 Ndo' mati nc'e ñ'oom 'ndyoo Ty'oōts'om, joo ljo'luee ñequio tyuaa na waa je', cwileiwena' na l'cona' juu xuee quia na nncu'xee' nn'a'. Xje'ñee' nn'a' natia nn'a'ndye nntsuundye.

8 Saa' 'o nn'a'ya na cwila'yu'yo' na jee' wi' ts'oo'ya 'o, tintsuu' n'om'yo' na ntyjii Ty'oōts'om cwii xuee matseijomna' cha'na cwii mei' ndyu ndo' cwii mei' ndyu laxma'na' ntyjee' cha'cwijom cwii xuee.

9 Saa' nchii cwe' na jee' nioomñe Ty'oōts'om na nntseicañaa' ñ'oom na jnda' tsoom na nnts'aa' cha'xje' cwila'tiuu nt'omche' nn'a', saa' m'aa' nioomche' ts'oom, ee tical'ue ts'oom na nntsuuñe mei'cwii ts'a'. Jom l'ue ts'oom na cha'tsondyee nn'a' calcwe' n'omna jnaa'na.

10 Saa' nncue'cañoom xuee quia na nndyonnda' Nquii na matsa'ntjom quia na tic'omc'ee nn'a'. Nntseijomna' cha'cwijom quia na nncwjee'cañoom tsa'nch'ue natsjom. Jee' nntseicaty'uena' nn'a' na jndei' nleic'uaa ljo'luee na nntsuuna', ndo' cha'tso na teil'uee'ñe Ty'oōts'om na tquee' tsjoomnancue nlcoñ'e'na' ñequio chom.

11 Nc'e na luaa' waa na jnda' teijndaa' na nntyuii' cha'tso nmei', maty'iomna' na c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo' nnoom ndo' na xcwee' n'om'yo' na cwila't'maa'ndyo' jom.

12 Cwinda'nty'iaandyo' na nncue'ntyjo' xuee quia na nncwjee' Ty'oōts'om. Cal'a'yo' cha'tso na ndaa' n'l'a'yo' cha' nntseityuaa'na' na nncuee' xuee'ñee'. Quia jo' nntyuii' ljo'luee ñequio chom ndo' 'na' na ñequio tuii' tsjoomnancue nndi' joona' ñequio ntsaachom.

13 Saa' jaa mei'ndoo'a na nnc'om ljo'luee xco ñequio tsjoomnancue xco na jnda' tsoom na nncuaa na cantyja 'naa' joona' ñequii'che' nncuaa na maty'iomyana', ndo' cha'tso ya.

¹⁴ Nc'e na luaa', 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, yocheⁿ na cwimeⁿndoo'a nmeiⁿl, cal'a'yo' cha'tso na nnda^a nl'a'yo' cha na nljei Ty'o^ots'om na ya m'aⁿyo' jo nnoom, na tjaa'naⁿ na cwajndiindyo' meiⁿ tacolatjo^ondyo' jo nnoom.

¹⁵ Tintsuu' n'om'yo' na juu na meiⁿdoo'nty'iaañe Ta Jesús, luaa' tseixmaaⁿ cha wanaaⁿ na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Mati ti'nn'aaⁿya Pablo na jeeⁿ jnda nquiuuya, luaa' waa ñ'oom na seiljeiⁿ na seicwanoom ndaa'yo' cha'xjeⁿ na matseijndo' Ty'o^ots'om ts'oom.

¹⁶ Ñequio cha'tso carta na matseiljeiⁿ, matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿl. Nacjoo' carta'ñeeⁿ ñ'eeⁿ ñ'oom na jndeⁿna' na nntsei'noⁿl ts'aⁿ, na joo nn'aⁿ na tyoola'yu'ya n'om ndo' na tijndo' n'om, tixcwe cwila'teincoo'na joona' cha'xjeⁿ mati cwil'ana ñequio nt'omcheⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na jnda teiljeiⁿ, ndo' wi' ntjoomna na cwil'ana na ljo'.

¹⁷ Jo' chii 'o nn'aⁿya na wi' ts'ooⁿya, nc'e na manquiu'ti'yo' ñ'oommeiⁿl, cal'andyo' cwenta, tints'aana' na joo ñ'oom na cwinquio'nn'aⁿ naⁿñeeⁿ na tia nn'aⁿndye, nnc'oochona' 'o na nncju'tya'na' 'o na xcwe m'aⁿyo' jo nnom Ty'o^ots'om.

¹⁸ Jo' chii catsata'jnaⁿti'yo' Ta Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa ndo' na macwji'n'maaⁿñê jaa. Jom candya' ts'oom 'o, catsana'jnda'yo' cantyja 'naaⁿl juu jo'. Ticantycwii na cwiluiit'maⁿñê. Amén.

Carta najndyee na seiljeii Juan

Nquii na cwiluiiñe ñ'oom na mañequiaa na wando' ts'aⁿ

¹ Cwilaljeiiyâ ñ'oom na cwilacwanooⁿyâ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na maxjeⁿ m'aaⁿ cwitjoocheⁿ na jnaⁿ cha'tso. Jnda jndyaayâ na seineiiⁿ ndo' jnda nty'iaa ndaayâ jom. Nty'iaayaayâ jom ndo' jnda t'uaa ntyjaayâ luaayâ ñ'eⁿñê, nqueⁿ na cwiluiiñê Ñ'oom na mañequiaa na cwitandoo'a.

² Ndo' jom na mañequiaaⁿ na wando' añmaaⁿ ts'aⁿ, teitquioo'ñê ndo' jnda nty'iaa ndaayâ jom ndo' cwitjei'yuu'ndyô ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na matseixmaaⁿ. Cwiñequiaayâ ñ'oom ndaa'yo' na mañequiaaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ ts'aⁿ. Tyom'aaⁿ ñequio Tsotyaaaya Ty'ooots'om ndo' tyjee'cañoom jaa.

³ Ndo' cwit'mooⁿyâ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na tyonty'iaa ndaayâ na tyoch'eeⁿ, ñequio ñ'oom na tyoñequiaaⁿ na tyondyaayâ, cha nndaⁿ nla'jomndyo' ñ'eⁿndyô ee juu na cwilajomndyô m'aaⁿna' ñequio Tsotyaaaya Ty'ooots'om ndo' ñequio Jnaaⁿ Jesucristo.

⁴ Nc'e na luaa', cwila'ljeiiyâ ñ'oommeiiⁿ cha candaⁿ nnc'om'yo' na neiⁿ'yo'.

Ty'ooots'om cwiluiiñê naxuee

⁵ Luaa waa ñ'oom na tyondaayâ na tyoñequiaa Jesucristo na cwit'mooⁿyâ ndaa'yo', cwiluiiñe Ty'ooots'om na xueeñe meiⁿ tjaa'naⁿ na matseixmaaⁿ na jaaⁿ.

⁶ Xeⁿ cwil'uuya na cwilajomndyo ñ'eⁿ Ty'ooots'om, ndo' mati cwit-saam'aaⁿya cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe, cantu cwilanaⁿya meiⁿ tic'oⁿya nacje 'naaⁿ ñ'oom na mayuu'.

⁷ Saa xeⁿ cwiljoo'ndyo nacje 'naaⁿ na cwiluiiñe naxuee cha'xjeⁿ nqueⁿ cwiluiiñê naxuee, jeeⁿ xcwe cwilajomndyo ñequio nn'aaⁿya na cwila'yu', ndo' juu nioom' Jnaaⁿ Jesucristo matseilju'na' jaa cha'tso jnaⁿ na laxmaaⁿya.

⁸ Saa xeⁿ cwil'uuya na tjaa jnaⁿ laxmaaⁿya, cwinquio'nn'aⁿndyo cheⁿncjooya, meiⁿ tilaxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ na mayuu'.

⁹ Xeⁿ cwitjei'yuu'ndyo na laxmaaⁿya jnaⁿ, jom cwiluiiñê na mayoom'm. Mach'eeⁿ na maty'iomyana' na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿya ndo' na matseiljoom'm jaa cha'tso na laxmaaⁿya na ticaty'iomyana'.

¹⁰ Saa xeⁿ cwil'uuya na tyool'aaya jnaⁿ, cwil'aaya na ndoo' nquiuya cantuñe Ty'ooots'om, meiⁿ tyoñequiaaya na nntsaⁿntjom ñ'oom'm jaa.

2

Matioom'ñe Cristo ñ'oom 'naaⁿ ts'aⁿ jo nnom Ty'ooots'om

¹ O na laxmaⁿ'yo' ntseindaaya, matseiljeiia ñ'oommeiiⁿ cha' tal'a'yo' jnaⁿ, saa xeⁿ m'aaⁿ 'neeⁿ juu na mach'ee jnaⁿ, m'aaⁿ cwii na matioom'ñe ñ'oom 'naaⁿya jo nnom Tsotye, nquii Jesucristo na cwiluiiñe na maty'iomyana'.

² Cantyja na tueeⁿ'eⁿ jo' chii cwiljoya ts'om Ty'ooots'om ñ'eⁿndyô ndo' nchii macandaⁿ cwentaa jnaaⁿ jaa, mati cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue.

³ Cwila'nooⁿ'a na cwila'xmaaⁿya cwentaaⁿ'aⁿ quia cwila'candaⁿ'ndyo ñ'oom na matsaⁿntjoom jaa.

⁴ Saa xeⁿ nntso ts'aⁿ: “Ja mam'aaⁿya cwentaaⁿ'aⁿ”, saa titseinda ñ'oom na matsaⁿntjoom, tseixmaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ tsaⁿ'cantu meiⁿ tic'oomñe cantyja 'naaⁿ na mayuu'.

⁵ Saa xeⁿ matseicandā ts'aⁿ ñ'oom'm ma'moⁿna' na juu na candya' ts'om Ty'oots'om juu, candaa' m'aaⁿna' naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ maluaa' waa na cwila'nooⁿa na cwiluiindyō cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Juu ts'aⁿ na matso na cwiluiñe cwentaa' Ty'oots'om, matsona' na c'oom cha'xjeⁿ ñet'oom Jesucristo.

Ñ'oom xco na matsa'ntjomna'

⁷ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', nchii ñ'oom xco na matsa'ntjomna' na matseiljeiya ndaa'yo', ñ'oomwaañe ñ'oom teiyo, juuna' waana' jo ndaa'yo' xjeⁿ na jnaⁿ jndyeecheⁿ na cwila'yu'yo'. Juuna' mañejuutina' na jndā ñejndye'yo'.

⁸ Saa ñ'oom na matseiljeiya cwenta'yo' tseixmaⁿna' ñ'oom xco ndo' cantyja 'naaⁿl' Cristo cwiwitquioo' na mayuu' juuna' ndo' mati cantyja 'naⁿyo' ee jndā wjaawinom na juu najaaⁿ maqueⁿna' xjeⁿ ndo' juu naxuee mamatseixueeñena'.

⁹ Xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na tso na matseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿl' naxuee, saa jnoom'm cwii nn'aaⁿaⁿ na matseyu', tsaⁿñeeⁿ ndicwaⁿ matseijomñe ñequio najaaⁿ.

¹⁰ Juu ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa' na matseyu', matseijomñe cantyja 'naaⁿl' naxuee ndo' tjaa'naⁿ na matseixmaaⁿ na nncju'cje jnaⁿ jom.

¹¹ Saa ts'aⁿ na jndoo' cwii nn'aaⁿ na matseyu' ndicwaⁿ m'aaⁿ cantyja 'naaⁿl' najaaⁿñe, matseijomñe ñ'eⁿ juuna', meiⁿ ticaljeiiⁿ yuu wjaⁿ, ee juu najaaⁿ matseinchjaaⁿna' jom.

¹² 'O ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oomwaañe ndaa'yo' nc'e jndā seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaⁿyo' cwe' ee Jesucristo.

¹³ Matseiljeiya ñ'oomwaa cwentaa' 'o ta na ncjo'tquie'yo' nc'e jndā macwila'jomndyo' ñequio Cristo na m'aaⁿ xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿ cha'tso. 'O na titquiendyo' matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e jndā macwinaⁿndyo' nacjoo' tsaⁿjndii.

'O ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e macwita'jnaⁿyo' nqueⁿ na cwiluiñe Tsotyaaaya.

¹⁴ Matseiljeiya ñ'oomwaa cwenta' 'o ta na ncjo'tquie'yo' nc'e jndā macwita'jnaⁿyo' nqueⁿ na mam'aaⁿ xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' cha'tso. Mati matseiljeiya ñ'oom cwenta' 'o na titquiendyo' nc'e laxmaⁿyo' na jndā'yo' ndo' jndā mam'aaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om quii' n'om'yo' ndo' jndā macwinaⁿndyo' nacjoo' tsaⁿjndii.

¹⁵ Tilacandya' n'om'yo' na matseixmaⁿ tsjoomnancue meiⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿna'. Cwii ts'aⁿ na candya' ntyjii na matseixmaⁿ tsjoomnancue, titseixmaaⁿ juu na candya' ts'om Ty'oots'om nn'aⁿ.

¹⁶ Ee tjaameiⁿcwii na matseixmaⁿ tsjoomnancue na jnaⁿna' na m'aaⁿ nquii Tsotyaaaya Ty'oots'om, ñequi'cheⁿ cwinaⁿ joona' cantyja 'naaⁿl' tsjoomnancue, cha'na natia na queeⁿ ts'om ts'aⁿ na macandā laxmaⁿ joona' na teincooñe na ts'aⁿ jnaⁿ jom, na queeⁿ ts'oom na jndyeti 'naⁿ na nty'iaaⁿaⁿ cuaana' l'ooⁿ, ndo' na macwji'sañe macwji'scuñe nc'e 'naⁿ na maleichom. Cha'tso nmeiiⁿ laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿl' tsjoomnancue.

¹⁷ Ndo' joo na matseixmaⁿ tsjoomnancue na cwilaqueeⁿ n'om nn'aⁿ, mawjaatseicjena', ñequio cha'tso natia na queeⁿ n'om nn'aⁿ na matseixmaⁿna'. Saa ts'aⁿ na mach'ee yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om, ticantycwii na wando'.

Ñ'oom na mayuu' ndo' ñ'oom cwe' cantu

¹⁸ 'O ntseindaaya, je' m'aaⁿya ncuee na macandā. Jndā jndye'yo' na nleitquioo'ñe cwii na m'aaⁿ nacjoo' Cristo, ndo' nc'e na cwiwitquioo' jndye nn'aⁿ na cwi'oona nacjoom'm jo' chii cwila'nooⁿa na je' m'aaⁿya ncuee na macandā.

19 Naⁿñeeⁿ tjeii'ndyena quii' ntmaaⁿ na cwila'xmaaⁿya cwe' ee tiyuu' na ñeja'xmaⁿna cwentaa' Ty'o^ots'om. Ee xeⁿ na mayuu' na ñeja'xmaⁿna cwentaaⁿaⁿ, maxjeⁿ xocatjeii'ndyena. Saa jnda l'ana na ljo' cha nleitquioo'ya na tiyuu' na la'xmaⁿna cwentaa' Ty'o^ots'om.

20 Saa jnda tquiaa Cristo Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Jo' chii cwila'n^oyo' cha'tso ñ'oom na cwiluiiñena' na mayuu'.

21 Jo' chii matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e cwila'n^oyo' ñ'oom na mayuu', nchii nc'e na ticala'n^oyo' juuna', ndo' manquiu'ya'yo' na cwii ñ'oom cantu tijoom nnaⁿna' naquii' ñ'oom na mayuu'.

22 ¿Ñeeⁿ juu cwiluiiñe na cantuñe? Nquii ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom na nquii Jesús nchii cwiluiiñe Cristo. Tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñe ts'aⁿ na m'aaⁿ nacjoo' Cristo ee maljo'yu macwji'ñe cantyja 'naaⁿ Tsotyaaⁿya Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ Jesucristo.

23 Cha'tsondye nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naaⁿ Jnda Ty'o^ots'om, tilaxmaⁿna cwentaa' Tsotyaaⁿya Ty'o^ots'om, saa ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ Jnaaⁿ, mati matseijomñe cwentaa' Tsotyaaⁿya Ty'o^ots'om.

24 Jo' chii ñ'oom na tyondye'jndyee'yo' caljoo'na' quii' n'om'yo' ee xeⁿ cwiljoo'na' naquii' n'om'yo', mati cwiljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja 'naaⁿ Jnda Ty'o^ots'om ñequio Tsotyeeⁿ.

25 Ndo' luaa waa ñ'oom na matseineiiⁿ ndaaⁿya na nntseicañaⁿ na laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a.

26 Matseiljeiya ñ'oommeiⁿ ndaaⁿyo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ñe'quio'nn'aⁿna 'o.

27 Saa 'o laxmaⁿyo' Espíritu Santo na jnda tquiaa Jesucristo naquii' n'om'yo', jo' chii meiⁿ tacaⁿna' ts'aⁿ na m'm^o ndaaⁿyo', ee nquii Espíritu ma'm^o cha'tso ñ'oommeiⁿ ndaaⁿyo', ndo' joona' laxmaⁿna' ñ'oom na mayuu' nchii cwe' cantu. Jo' chii ñequii'cheⁿ calajomndyo'tyeⁿyo' ñequio Cristo cha'xjeⁿ na ma'm^o Espíritu ndaaⁿyo'.

28 Jo' chii 'o ntseindaaya, ñequii'cheⁿ calajomndyo' ñ'eⁿñê cha quia na nleitquioo'ñê na nndyonnaaⁿaⁿ, ñequii'cheⁿ m'aⁿyo' na cwila'qui t'maⁿ n'om'yo' jom.

29 Nc'e na manquiuuya na Cristo cwiluiiñe na maty'iomyaⁿa', jo' chii cwila'n^oyo' na cha'tso nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyaⁿa' cwiluiindyena ntseinda Ty'o^ots'om.

3

Cwiluiindy^o ntseinda Ty'o^ots'om

1 Queⁿyo' cwenta na jeeⁿ ndya' t'maⁿ waa na candya' ts'om Tsotyaaⁿya Ty'o^ots'om jaa. Manc'e jo' maqueeⁿ jaa na cwiluiindy^o ntseinaaⁿ, ndo' je' majo' jaa. Ndo' nc'e na luaa' waa joo nn'aⁿ na tic'om cantyja 'naaⁿaⁿ tileicala'n^ona cantyja 'naaⁿya, jnaaⁿ na ticata'jnaaⁿna nqueⁿ.

2 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'o^onya, je' cwiluiindy^o ntseinda Ty'o^ots'om. Ndo' meiiⁿ na ticala'n^oyo' je' chiuu mmaaⁿa nndanquia saa cwila'n^oyo' quia na nleitquioo'ñennda' Jesucristo, nlaxmaaⁿya cha'xjeⁿ nqueⁿ, ee nnty'iaa ndaaⁿya jom cha'xjeⁿ waaⁿ.

3 Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na luaa' macantyyaa' ts'om jom, maqueⁿlju'ñe cheⁿnquii jo nnoom cha'xjeⁿ nqueⁿ cwiluiiñe na lju'ñê.

4 Ticwii cwii ts'aⁿ na mach'ee jnaⁿ, matseijndaa'ñena' na chujnaⁿ tsaⁿñeeⁿ nnom ljeii na matsa'ntjom Ty'o^ots'om, ee cha'tso jnaⁿ ma'm^ona' na matseitjo^oñe ts'aⁿ nacjoo' ljeii na matsa'ntjoom.

⁵ Saa manquiu'ya'yo' na tyjee'cañoom Cristo na nntseicanoom'm jnaⁿ na laxmaaⁿya. Ndo' jom meiⁿcwii nnom jnaⁿ tîcatseixmaaⁿ.

⁶ Jo' chii cwii cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿñê, tiquich'eeya jnaⁿ, saa ts'aⁿ na mach'eeya jnaⁿ, meiⁿ tyoonty'iaa' jom, meiⁿ ticwajnaaⁿ jom.

⁷ 'O na cwiluiindyo' ntseindaaya, meiⁿcwii ts'aⁿ tiñenquiandyo' na ñeiquiu'nn'aⁿ 'o, ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana', ya ts'aⁿñe cha'xjeⁿ nquii Cristo cwiluiñê na ya ts'aⁿñê.

⁸ Saa juu ts'aⁿ na ñeiquii'cheⁿ matseitjo^oñe, matseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii. Ee cantyjati xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' cha'tso, tsaⁿjndii jnaⁿ matseixmaaⁿ. Ndo' jnda jndyo Jnda Ty'o^ots'om na nntseyueeⁿeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ tsaⁿjndii.

⁹ Tjaa ñeeⁿ c'oom na cwiluiñe jnda Ty'o^ots'om na mach'eeya jnaⁿ ee jnda tquiaaⁿ na catseixmaⁿ na wando' ndo' nc'e jo' tiñecats'aa jnaⁿ nc'e cwiluiñe jnaaⁿ.

¹⁰ Luaa waa na cwila'no^oa ñeeⁿ cwiluiindye ntseinda Ty'o^ots'om ndo' ñeeⁿ cwiluiindye ntseinda tsaⁿjndii, meiⁿ quia ts'aⁿ na tiquich'ee na maty'iomyana' ticaluiñe jnda Ty'o^ots'om ndo' mati ts'aⁿ na tiwi' ts'om x'iaa' na matseyu'.

C'o^oya na wi' n'o^oya nc'iaaya na cwila'yu'

¹¹ Ñ'oom na macwindye'yo' xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' na cwila'yu'yo' matsona' na c'o^oya na wi' n'o^oya nn'aaⁿya na cwila'yu'.

¹² Caín tyotseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii. Ticaty'iomna' na nl'aaya cha'na s'aaⁿ na seicueⁿeⁿ tyjeeⁿ. Ndo' ¿chiiu na s'aaⁿ na luaa'? S'aaⁿ na ljo' ee tyotseijomñê cantyja na ticaty'iomyana', saa juu tyjeeⁿ tyoch'ee na maty'iomyana'.

¹³ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', nc'e na luaa' waa tintseiñ'eeⁿñena' 'o na joo nn'aⁿ na tyoola'yu' m'aⁿna na jndona 'o.

¹⁴ Jaa na cwilayuu'a ñet'o^oya nacje 'naaⁿ na cwitsuundye nn'aⁿ saa je' laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a. Cwila'no^oa na ljo' nc'e na jnda nquiuuya nn'aaⁿya na cwilayu'. Ts'aⁿ na ticajnda ntyjii x'iaa' na matseyu', ndicwaⁿ m'aaⁿ nacje 'naaⁿ na cwitsuundye añmaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁵ Meiⁿquia ts'aⁿ na jndoo' x'iaa' na matseyu' cwiluiñe ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ ndo' manquiu'yo' ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ ticatseixmaⁿ na tintycwii na wando'.

¹⁶ Luaa waa na ma'moⁿna' ndaaya chiiu tseixmaⁿna' na m'aaⁿ ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa'. Nquii Jesús tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya. Ndo' na ljo', juu na cwitandoo'a laxmaaⁿya na nndya'ntjo^oya ndaaⁿ nn'aaⁿya na cwilayu'.

¹⁷ Ndo' mati quia m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseyu' ndo' maya 'naⁿ na maljeii, ndo' meiiⁿ na maqueⁿ tsaⁿñeeⁿ cwenta na matseitjo^ona' cwii x'iaaⁿaⁿ na matseyu', saa tiquioo na wi' ts'oom juu, ¿yuu waa na ma'moⁿna' na jnda ntyjeeⁿ Ty'o^ots'om?

¹⁸ 'O ntseindaaya, juu na m'aaⁿya na jnda nquiuuya nn'aⁿ, xocwitquioo' na ljo' cwe' ñ'oom na cwilanaaⁿya, ma'moⁿna' na ljo' nc'e chiiu na cwil'aaya.

C'o^ot'maaⁿndyo n'o^oya jo nnom Ty'o^ots'om

¹⁹ Quia jo' luaa waa na nndaa nla'no^oa na laxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ na mayuu' ndo' na tjaa'naⁿ na cañ'eeⁿ jo nnom Ty'o^ots'om,

²⁰ ee xeⁿ maco'tiana' nquiuuya naquii' n'o^oya, jom cwiluiit'mañetyeeⁿ, nchiiti juu na luaa' mach'eena' naquii' n'o^oya ndo' tcuu mantyjeeⁿ cantyja 'naaⁿya.

21 Jo' chii 'o nn'a^{ny}a na cwila'yu'yo' na jeeⁿ jnda ntyjiiya, xeⁿ tjaa'naⁿ na maco'tiana' nquiuuya jo nnoom, quia jo' cwiñ'o^{nt}'maaⁿndyo n'o^ony^a,

22 ndo' cha'tso na cwitaa^{ny}a nnoom, nñequiaaⁿ na nnto'ñ'o^ony^a jo' nc'e na cwila'canda^a'ndyo ñ'oom na matsa'ntjoom jaa ndo' na cwil'aaya yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ.

23 Ndo' ñ'oom na matsa'ntjoom jaa matsona' na calayuu'a ñequio Jnaaⁿ Jesucristo ndo' na c'o^ony^a na wi' n'o^ony^a nc'iaaya na cwilayu' cha'xjeⁿ na matsa'ntjoom.

24 Nn'aⁿ na cwila'canda^a'ndye ñ'oom na matsa'ntjoom, m'aⁿna quii' ts'oom ndo' jom m'aaⁿ naquii' n'omna.

4

Cal'aaya xjeⁿ ñ'oom na cwindyaa

1 'O nn'a^{ny}a na cwilayu'yo' na jeeⁿ jnda ntyjiiya, m'aⁿ nn'aⁿ na cwilueⁿ na ma'moⁿ Espíritu Santo ñ'oom na cwiñequiana, saa tilayu'yo' cha'tso ñ'oom'ñeeⁿ. 'O queⁿyaya'yo' cwenta ñ'oommeiⁿ cha nliu'yo' aa laxmaⁿ naⁿñeeⁿ Espíritu na cwiluiñe Ty'o^ots'om ndo' aa nchii cwiicheⁿ espíritu laxmaⁿna. Ee tsjoomnancue jndyendye nn'aⁿ m'aⁿ na cwe' cwilueya na ñ'oom' Ty'o^ots'om cwiñequia saa cwe' cantu.

2 Luaa waa na nnda^a nla'noⁿ'yo' aa ndya' mayuu' na nquii Espíritu Santo ma'mo^on ñ'oom na mañequiaa ts'aⁿ. Ticwii cwii ts'aⁿ na macwji'yuu'ñe na nquii Jesús na cwiluiñe Cristo tuiñe na ts'aⁿ jom, tsaⁿñeeⁿ matseixmaⁿ Espíritu na mañequiaa Ty'o^ots'om na c'oomñe quii' n'o^ony^a.

3 Ee ts'aⁿ na ticwji'yuu'ñe na ljo', titseixmaⁿ nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'o^ots'om, tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ espíritu na m'aaⁿ nacjoo' Cristo. Ndo' 'o jnda jndye'yo' na nncwje'cañoom espíritu'ñeeⁿ ndo' je' maxjeⁿ mam'aaⁿ tsjoomnancue.

4 'O ntseindaaya, 'o laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om ndo' jnda tantjom'yo' naⁿñeeⁿ na cwe' cantu ñ'oom cwiñequia, ee nqueⁿ na m'aaⁿ naquii' n'om'yo' jndeityeeⁿcheⁿ nchiiti juu na m'aaⁿ naquii' n'om nn'aⁿ na laxmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

5 Naⁿñeeⁿ cwilaxmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, nc'e na ljo' ñ'oom na cwilaneiⁿna laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿna'. Ndo' nn'aⁿ na cwilajomndye cantyja 'naaⁿna' cwindyena ñ'oom na cwiñequia naⁿñeeⁿ.

6 Saa já laxmaa^{ny}â cwentaa' Ty'o^ots'om. Ts'aⁿ na matseixmaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ matseixe ñ'oom na cwiñequiaayâ, saa ts'aⁿ na titseixmaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ ticatseiñ'oom'ñe ñ'oom na cwiñequiaayâ.

Ty'o^ots'om cwiluiñe na candya' ts'oom

7 'O nn'a^{ny}a na cwila'yu'yo' na jnda ntyjiiya, matsona' na c'o^ony^a na jnda nquiuuya nc'iaaya na cwila'yu'. Juu jo' cwinaⁿna' na m'aaⁿ nquii Ty'o^ots'om. Jo' chii cwii cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ na jnda ntyjii nc'iaa' na cwilayu', cwiluiñe jnaaⁿ ndo' mawajnaaⁿ jom.

8 Ts'aⁿ na tic'oom na jnda ntyjii x'iaa' na matseyu' tic'oom tsaⁿñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om ee jom cwiluiñe na candya' ts'oom nn'aⁿ.

9 T'moⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom jaa ee Jnaaⁿ na ñecwiiñe jñoom juu tsjoomnancue cha nnda^a nntandoo'a cantyja 'naaⁿ.

10 Juu na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ, luaa waa cantyja 'naaⁿna'. Nchii jaa ty'o^on na jnda nquiuuya jom, jom ty'oom na candya' ts'oom jaa ndo' jñoom Jnaaⁿ cha cantyja 'naaⁿ juu nnda^a nntseit'maⁿ ts'oom jnaa^{ny}a.

11 'O nn'a^{ny}a na cwila'yu'yo' na jeeⁿ jnda ntyjiiya, nc'e na luaa' waa na candya' ts'om Ty'o^ots'om jaa, mati matsona' na c'o^ony^a na jnda nquiuuya nn'aa^{ny}a na cwilayu'.

12 Meiⁿjom ndii' tyoonty'iaa' nnom ts'aⁿ Ty'o^ots'om saa quia cwit'mo^ony^a na wi' n'o^ony^a nn'aa^{ny}a, jom m'aaⁿ quii' n'o^ony^a ndo' juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, mamatseicanda^añeñ'eⁿa' cantyja 'naa^{ny}a.

13 Luaa waa na ma'moⁿna' na m'aa^{ny}a cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' na m'aaⁿ quii' n'o^ony^a, na jnda tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'o^ony^a.

14 Já jnda nty'ianda^ayâ jom ndo' cwitjei'yuu'ndyô ndaa'yo' na nquii Tsotyaa^a Ty'o^ots'om jnda jñoom Jnaaⁿ tsjoomnancue na nncwji'n'maaⁿñe añmaaⁿ nn'aⁿ.

15 Ee meiⁿquia ts'aⁿ na macwji'yuu'ñe na Jesús cwiluiñê Jnda Ty'o^ots'om, m'aaⁿ Ty'o^ots'om quii' ts'om ndo' tseixmaⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

16 Luaa waa na cwita'jnaaⁿa Ty'o^ots'om ndo' cwilayuu'a na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa. Cwiluiñê Ty'o^ots'om na candya' ts'om nn'aⁿ. Juu na cwiluiñê na candya' ts'oom, ts'aⁿ na matseixmaⁿ jo', wando' cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' m'aaⁿ quii' ts'om tsaⁿñeeⁿ.

17 Luaa waa na ma'moⁿna' na juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa matseicanda^añena' na tixola'catyuendyô juu xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ, nc'e na m'aa^{ny}a tsjoomnancue cha'na Jesucristo.

18 Quia na matseixmaⁿ ts'aⁿ juu na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ ticaty'ue na nncu'xeeⁿ juu ee juu macanda^a na matseixmaⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom, macwji'na' na nquiaa'. Xeⁿ na m'aa^{ny}a na nquiaa^a, luaa' waa nc'e na m'aaⁿ n'o^ony^a na nncu'xeeⁿ jaa. Ndo' na ljo' ma'moⁿna' na juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, ticanda^a laxmaa^{ny}a juu jo'.

19 Jaa m'aa^{ny}a na candya' n'o^ony^a Ty'o^ots'om nc'e jom ty'oomjñeeⁿ na candya' ts'oom jaa.

20 Xeⁿ na nntso ts'aⁿ: “Ja candya' ts'o^ony^a Ty'o^ots'om”, saa m'aaⁿ na jnoom'm cwii x'iaaⁿaⁿ na matseyu', cwe' tsaⁿcantu jom. Ee xeⁿ tic'oom na jnda ntyjeeⁿ x'iaaⁿaⁿ na manty'iaaⁿaⁿ xonda^a nnc'oom na candya' ts'oom Ty'o^ots'om na tyoonty'iaaⁿaⁿ.

21 Luaa waa ñ'oom na matsa'ntjomna' na mañequiaaⁿ ndaa^aya na c'o^ony^a na wi' n'o^ony^a nn'aa^{ny}a na cwila'yu'.

5

Luaa cal'aaya cha nnaⁿndyô ñequio tsjoomnancue

1 Ticwii cwii ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om na Jesús cwiluiñê Cristo, macwiluiñê cwii jnda Ty'o^ots'om. Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na candya' ts'om nqueⁿ na cwiluiñê Tsotyaa^a, mati matsona' na c'oom tsaⁿñeeⁿ na jnda ntyjii nn'aⁿ na cwiluiindy^e ntseinaaⁿ.

2 Quia laxmaa^{ny}a na candya' n'o^ony^a Ty'o^ots'om ndo' cwila'canda^andyô yuu na matsa'ntjoom jaa, quia jo' mati cwila'n'o^oaⁿ na m'aa^{ny}a na wi' n'o^ony^a ntseinaaⁿ.

3 Luaa waa na ma'moⁿna' na candya' n'o^ony^a Ty'o^ots'om na cwila'canda^aya ñ'oom na tqueeⁿ na matsa'ntjoom, ndo' joona' nchii cwii na xocanda^a nla'canda^andyô,

4 ee cwii cwii ts'aⁿ na cwiluiñê jnda Ty'o^ots'om cwii canda^a manaⁿñe ñequio na tixcwe na matseixmaⁿ tsjoomnancue. Cwinaⁿndyô nc'e na cwila'yu'ya n'o^ony^a ñ'eⁿ Cristo.

5 Macanda ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om na nquii Jesús cwiluiñê Jnda Ty'o^ots'om ndaa^a nnaⁿñê ñequio na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

Ñ'oom na macwji'yuu'ñena' cantyja 'naa' Jnda Ty'oots'om

⁶ Cantyja na jndyo Jesucristo tsjoomnancue, niom we nnom na ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ jo', ndaatoo ndo' niom', nchii ñequiicheⁿ cantyja 'naaⁿ ndaatoo sa^a ñ'eⁿ ndaatoo ndo' niom'. Nquii Espíritu macwji'yuu'ñe cantyja 'naaⁿ na ljo' ndo' jom cwiluiiñê ñ'oom na mayuu'.

⁷ Cañoom'luee m'aⁿ ndyee na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa': Nquii Tsotyaa^a, ndo' Nquii na cwiluiiñê ñ'oom' Ty'oots'om ndo' Espíritu Santo. Ndo' ndyeendye jooña ñecwii cwiluiindyena.

⁸ Ndo' nnom tsjoomnancue m'aⁿ ndyee na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa': Nquii Espíritu, ndaa ndo' niom', ndo' ndyeendye joo ñecwii ñ'oom cwilajomndye.

⁹ Ndo' nc'e na cwito'ñooⁿya ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ, majndeiti nnda^a nnto'ñooⁿya ñ'oom na macwji'yuu'ñe Ty'oots'om na juuna' jndati tseixmaⁿna', ee tseixmaⁿna' ñ'oom na jnda tjei'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ.

¹⁰ Ee ts'aⁿ na matseyu' ñequio Jnaaⁿ, mawaa ñ'oom na macwji'yuu'ñena' quii' ts'om, sa^a ts'aⁿ na ticatseyu' ñequio Ty'oots'om mach'ee na cantuñê ee ticatseyu' ñ'oom na jnda tjei'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ.

¹¹ Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ, luaa waa na macwji'yuu'ñena', jnda tquiaa Ty'oots'om na laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo^a, ndo' na laxmaaⁿya juuna' nc'e Jnaaⁿ.

¹² Jo' chii ts'aⁿ na matseixmaⁿ cwentaa' nquii na cwiluiiñê Jnda Ty'oots'om matseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ, sa^a ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ cwentaa' Jnaaⁿ, ticatseixmaⁿ na wando' añmaaⁿ.

Ñ'oom na macandā na chuu tsomwaañe

¹³ Matseiljeiya cartawaañe cwenta' 'o na cwilayu'yo' ñ'eⁿ Jnda Ty'oots'om cha cala'nōⁿyo' na laxmaⁿyo' na ticantycwii na cwitandoo^{yo}'.

¹⁴ Cwiñ'oo^{nt}'maaⁿndyo n'ooⁿya Ty'oots'om ee cwila'nōoⁿa quia cwitaaⁿya cwii naya nnoom cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom, mañeeⁿ ñ'oom na cwitaaⁿya.

¹⁵ Ndo' cha'xjeⁿ cwila'nōoⁿa na mañeeⁿ ñ'oom na cwitaaⁿya nnoom, mati nquiuuya na cwito'ñooⁿya ñ'oom na jnda taaⁿya nnoom.

¹⁶ Cwii ts'aⁿ na matseyu', quia nljeii cwii x'iaa' na matseyu' na matseitjooñe tsaⁿñeeⁿ cwii nnom jnaⁿ na nchii wjaañ'oomna' juu na nntsuuñe, macaⁿna' na caⁿ tsaⁿñeeⁿ cwii naya nnom Ty'oots'om ndo' jom ññequiaaⁿ na nncwando' añmaaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Waa jnaⁿ na wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuuñe, tjaa'naⁿ nasei meiⁿ cwii caⁿ ts'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

¹⁷ Cha'tso nnom natia, laxmaⁿna' jnaⁿ ndo' waa jnaⁿ na ticjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuuñe.

¹⁸ Manquiuuya na ts'aⁿ na matseixmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om tiquich'eeya jnaⁿ ee Jnda Ty'oots'om mach'ee cwenta, meiⁿ ticwanaaⁿ na ntsei'ndaa' tsaⁿjndii juu.

¹⁹ Manquiuuya na cwiluiindyō cwentaa' Ty'oots'om ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na laxmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue m'aⁿna nacje 'naaⁿ tsaⁿjndii.

²⁰ Ndo' mati manquiuuya na jnda jndyo Jnda Ty'oots'om ndo' jnda teijndo' n'ooⁿya na cwila'nōoⁿa na cwitajnaaⁿa nquii Ty'oots'om na cwiluiiñê na mayom'm. Tjoom' cwitsaam'aaⁿya cantyja 'naaⁿ nquii na cwiluiiñê na mayuu', juu Jnaaⁿ Jesucristo. Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om na cwiluiiñê na mayom'm ndo' mati mañequiaa ñ'oom'ñeeⁿ na tseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando'.

²¹ 'O ntseindaaya, macandā Ty'oots'om cala't'maaⁿndyo', nchii cwe' cwii na l'a nn'aⁿ na cwiluena na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom. Mantyjati luaa'ndyo matsjoo.

Carta na jnda we na seiljeii Juan

Cantyja 'naa' ñ'oom na mayuu' ñequio na wi' ts'om ts'a' x'iaa'

¹ Maja na cwiluiitquiendyo, matseiljeiya cartawaañe na matseicwano^{ya} na m'aa' 'u nomnn'a^{ya} na macwji' Ty'oots'om cwentaa'^a ñequio ntseinda'. Ñ'oom na mayuu' na jee' wi' ts'oo^{ya} 'o na cwila'jomndyo' ñequio ñ'oom na mayuu'. Ndo' nchii macanda ja wi' ts'oo^{ya} 'o mati cha'tsonde nn'a' na cwita'jnaa'na ñ'oom na mayuu'.

² Wi' ts'oo^{ya} 'o nc'e ñ'oom na mayuu' na waana' quii' n'oo^{ya} na ñequi'che' nnc'oomna' ñ'e'ndyo.

³ Nquii Ty'oots'om na cwiluiiñe Tsotyaaya ñequio Jnaa' Jesucristo quiana naya na la'xma'na naquii' n'om'yo' ñequio juu na m'aa' na wi' n'omna' 'o ñequio juu na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana nc'e ñ'oom na mayuu' ndo' na candya' n'omna' 'o.

⁴ Jee' nei^{ya} na ljeiya nt'om ntseinda' cwilajomndyena ñequio ñ'oom na mayuu' cha'xje' nquii Tsotyaaya Ty'oots'om jnda sa'ntjoom.

⁵ Ndo' je' 'u nomnn'a^{ya} na matseyu', maca'a njom' na c'oo^{ya} na jnda nquiuuya nn'aa^{ya} na cwilayu'. Ñ'oomwaa' na matseiljeiya nchii ñ'oom xco na matsa'ntjomna', ñecwii xje' juuna' cha'xje' ñ'oom na ñejndyaa najndyee.

⁶ Luaa waa na ma'mo'na' na jnda nquiuuya nt'omche', na c'oo^{ya} na cwila'canda'ndyo ñ'oom'm na cwitsa'ntjomna' cha'xje' ñ'oom na tyondye'jndyee'yo' na c'oo^{ya} na wi'n'oo^{ya} nn'a' na cwila'yu'.

M'a' nn'a' na cwinquio'nn'a'

⁷ Jndye nn'a' m'a' tsjoomnancue na cwinquio'nn'a' na cwiluena na tiyuu' na jndyo Jesucristo na ts'a' jom. Ts'a' na luaa' mach'ee cwiluiiñe ts'a' na manquiu'nn'a', ndo' ts'a' na wjaa nacjoo' Cristo.

⁸ Jo' chii cal'a'yo' cwenta na juu ts'iaa' na jnda ñel'a'yo' titseicwaque'na' na cwe' ts'iaa'ndyo cha canda' nnto'ñoom'yo' na nntantjom'yo'.

⁹ Mei'quia ts'a' na nncwinom' ñ'oom na waa cantyja 'naa' Cristo, ticaljoo'ñe ñequio ñ'oom na t'moo', tic'oom tsa'ñee' ñ'e' Ty'oots'om. Saa ts'a' na cwiljoo'ñe ñequio ñ'oom na ma'mo'na' cantyja 'naa' Cristo, tseixma' tsa'ñee' cwentaa' Ty'oots'om ndo' ñequio Cristo.

¹⁰ Xe' nncwjee'cañoom ts'a' 'o ndo' nchii mañequiaa' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naa' Cristo, mei' tilaljo'yo' jom l'a'yo' mei' na ñnequia'yo' na xma'ñê.

¹¹ Ee ts'a' na mañequiaa' na xma'ñê, matseijomñe ñequio natia na matseix-maa'.

Ñ'oom na macanda na matseinei' Juan nacjoo' cartawaañe

¹² Jndye ñ'oom maniom na mañe'catseina'tyaya ñ'e'ndyo'. Saa ticatseitiu-uya na nncwil'uee'ndyo' tsom canchii' ñequio ndaantom. Ee ntyjaa'ya cwii ts'oo' na nncjocando'a 'o na nlanaa' ntyjaa' ndaaya. Ndo' ntyjiiya na t'ma' nquioo na neii^{ya} xje' na nl'aaya na ljo'.

¹³ Joo ntseinda nomnn'a' na m'a' ñjaa' na macwji' Ty'oots'om cwentaa'^a cwila'cwanomna' na xma'ndyu'. Mantyja luaa' ñ'oom na matseiljeiya.

Carta na jnda ndyee na seiljeii Juan

Ñ'oom na seicwanom Juan na m'aaⁿ Gayo

¹ Ja na cwiluiitquiendyo, matseiljeiia cartawaa na wjaana' na m'aaⁿ Gayo na mayuu'cheⁿ jeeⁿ wi' ts'ooⁿya 'u.

² 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya macaⁿ'a nnom Ty'o^ots'om na cha'tso cantyja 'naⁿ ya wja'm'aaⁿ, ndo' ya nc'oom' na tiwi' cha'xjeⁿ ya wjaaquiendyu' na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ Espíritu.

³ Ee tquiecañom nt'om nn'aaⁿya na cwila'yu' na m'aaⁿya, ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiⁿya na jluena nooⁿ na jeeⁿ xcwee' ts'om' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' ndo' cantyja na wjaam'aaⁿ, mache' na juu ñ'oom naya maqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' 'u.

⁴ Ee tjaa'naⁿ cwiicheⁿ nnom ñ'oom na mañequiaatina' na neiⁿya cha'xjeⁿ quia na mandiiya na joo nn'aⁿ na cwiluiindyete nseindaaya tyeⁿ cwiljoo'ndyena naquii' ñ'oom na mayuu'.

Juan matseit'maaⁿñê Gayo

⁵ 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, jeeⁿ xcwee' mache' na mateixe' nn'aaⁿya na cwe' cwiiqueya na m'aaⁿ, meiiⁿ jooⁿ na nn'aⁿ na ticwajnaⁿ.

⁶ Jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ljoone, jluena na jeeⁿ wi' ts'om' jooⁿ. Cwii naya'ñeeⁿ cateijndei' jooⁿ 'naⁿ na macaⁿ'na' cha nndaⁿ nc'ootina ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om, ee jeeⁿ cjawee' ntyjeeⁿ na mache' naljo'.

⁷ Ee jooⁿ macwi'oonomna ñ'oom naya 'naaⁿ Jesucristo jo ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' tícato'ñoomna s'om ndaaⁿ nn'aⁿ na tyoolayu'.

⁸ Nc'e na ljo', jaa nn'aⁿ na cwilayuu'a la'xmaaⁿya na cateix'aⁿya jooⁿ na nteijndeiya na cwi'oonquiana ñ'oom na mayuu'.

Tixcwe s'aa Diótréfes

⁹ Seiljeiia cwii carta cwentaa' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ yuu na m'aⁿ'yo' saa juu Diótréfes ticwancueⁿeⁿ na ja nntsaⁿntjoⁿ ee ñecuaa xjeⁿ 'naaⁿaⁿ.

¹⁰ Nc'e na luaa', quia na nncuacañooⁿya 'o, quia jo' ncwaⁿya jom na mach'eeⁿ na luaa' na matseineiiⁿ ñ'oom cantu nacjooyâ. Ndo' nchii macanda nmeiⁿ mach'eeⁿ, mati nn'aⁿ na cwi'oonquia ñ'oom' Ty'o^ots'om, tiñe'coñoom jooⁿ, ndo' nn'aⁿ na ñe'cala'ljo naⁿñeeⁿ, macwjeeⁿeⁿ jooⁿ quii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ.

¹¹ 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, tintseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ natia, 'u catseijomndyu' ts'iaaⁿ na ya. Ee ts'aⁿ na matseijomñe ts'iaaⁿ na ya tseixmaaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om, saa ts'aⁿ na wjaantyo ñequio natia, tic'oomñe cwentaaⁿaⁿ.

Ya mach'ee Demetrio

¹² Cha'tsondye nn'aⁿ ya ñ'oom nquiuna cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿya Demetrio, ndo' manquiiti ñ'oom na mayuu' macwji'yuu'ñena' cantyja 'naaⁿaⁿ. Mati jâ cwitjei'yuu'ndyô na ljo' ndo' 'o manquiuyô' na cwilanaⁿya ñ'oom na mayuu'.

Ñ'oom na macanda na seiljeii Juan

¹³ Jndye ñ'oom niom na ñe'catseiljeiia cwenta' saa tiñe'cats'aa naljo' ñequio tsom ñequio ndaantom,

¹⁴ ee ntyjaa'ya ts'ooⁿ na tyuaa' nnty'iaya 'u quialjo'cheⁿ nlanaaⁿ ntyjaa ndaaya.

¹⁵ Quiaa Ty'oqts'om na tjaañomtiuu c'oom'. Nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na ya ñ'oom ñequiondyu' cwila'cwanomna na xmaⁿndyu', ndo' 'u je', quiaa' na xmaⁿñe cwii cwii ts'aⁿ na matseyu' yuu na m'aaⁿ'.

Carta na seiljeii Judas

Xma'ndye nn'a'n na m'a'n cwentaa' Ty'oots'om

¹ Ja Judas matseiljeiya cartawaañe. Cwiluiindyō ts'a'n na mandiantjomtye'n nnom Jesucristo. Ti'xiōōya jndyu Jacobo. Cartawaañe matseicwanō'ya juuna' ndaa nn'a'n na ma'ma'n Tsotyāaya Ty'oots'om na macwji'ñōō'n joona na macwjaa'ñê cwentaa'n'a'n, nc'e na matseitjoom'na' joona ñequio Jesucristo.

² Quiaa Ty'oots'om na nleijndyetei na nnto'ñoom'yo' na wi' ts'oom 'o, ñequio na mei'cwii ñomtiuu tic'om'yo' ñequio na candya' ts'oom 'o.

M'a'n nn'a'n na cwinquio'nn'a'n

(2 P. 2:1-17)

³ 'O nn'a'ya na wi' ts'ōō'ya, jnda seiquee'n'a' ts'ōō'n na nntseiljeiya cwii ñ'oom cwenta'yo' cantyja 'naa'n' juu na tjoom' na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om jaa, saa je' maqua'ya cwenta na maca'na' na catseijndo'a n'om'yo' na cjoo' n'om'yo' cantyja 'naa'n' juu na cwilayu'ya n'ōō'ya na juuna' ñejom tquiaa'n na laxma'n nn'a'n cwentaa'n'a'n.

⁴ Ee m'a'n nn'a'n quii'ntaa'yo' na cwilajomndyena ñ'e'ndyo' saa cwinquio'nn'a'n'a' 'o. Ñ'oom' Ty'oots'om na jach'ee xuee teiljeii ma'mō'n'a' cantyja 'naa'n'a' na nnt'uiiwi'na' joona cha'xje'n laxma'n'a' na nntjoomna. Joona tic'omna cantyja 'naa'n'a'n, ee cwiwil'uee'ndyena juu naya na matseixmaa'n na wanaa'n na nnc'omyana ñequio nn'a'n ndo' naljo' cwil'ana cwitjeii'ndyena cantyja 'naa'n' Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa ndo' macanda nque'n tjacantyja na t'ma'n cwiluiiñê jo ndaaya.

⁵ Meii'n na ntyjii na manqui'yo' ñ'oomwaa saa l'ue ts'ōō'n na cjaañjoom' n'om'yo' na ya tjei' Ty'oots'om nn'a'n Israel ndyuaa Egipto saa jndanquiache'n s'aa'n na tja nt'omndye joona na ticala'yu'na ñ'e'ñê.

⁶ Ndo' mati cjaañjoom' n'om'yo' nquiee ángeles na ticaljoo'ndyena ts'iaa'n na laxma'n'a, hasta 'ndyena yuu na seijndaa'ñe Ty'oots'om cwentaana, maleichom joona na praso mei'n xocantycwii na chu'tye'ndyena l'uaancjo yuu na jaa'ñeñ'e'n hasta juu xuee quia na nncu'xee'n cha'tso.

⁷ Mati nn'a'n tsjoom Sodoma ñequio Gomorra ñequio nn'a'n nt'omche'n njoom ndioche'n, tquiandyen'e'n'a' na l'ana mei'nquia nnom na quee'n n'om seina nchii cha'xje'n na seijndaa'ñe Ty'oots'om na nnc'om nn'a'n, ndo' na luaa' tyol'a nn'a'n njoom'ñee'n tseixma'n'a' cwii na ma'mō'n'a' na nnt'uiiwi' chom na tijoom canduu' nn'a'n na nmeii'n' cwil'a.

⁸ Na'ñee'n na m'a'n'a' quii'ntaa'yo' meii'n na manquiuna na tuii na ljo', saa laxma'n'a nn'a'n na cwicatsoona ndaa, cwila'ndaa'ndyena seina, l'ona na nlque'n Ta Jesús xje'n joona, cwila'jnaa'n'a' ángeles na t'ma'n cwiluiindyē cañoom'luee.

⁹ Saa ángel na cwiluiitquieñe na jndyu Miguel quia na seijmei'ñê nnom tsa'njndii cantyja 'naa'n' sei'ts'o 'naa'n' Moisés, t'icatseijnaa'n'a' cwe' tsoom nnom juu: "Nquii Ta Ty'oots'om catseitaa'n'a' 'u."

¹⁰ Saa na'm'a'n' wi' ñ'oom cwila'nei'n'a' nacjoo' mei'nquia na ticala'nō'n'a, ndo' chjoowi' na ndya' cwila'nō'n'tina, cwila'nō'n'a' jo' cwe' na c'ee' n'omna, cha'cwijom quioo' na cwe' mach'eetoyo'. Ndo' cantyja 'naa'n' jo' cwila'ndaa'ndye che'nquieena.

¹¹ Nlco'wi'na' na'm'a'n' ee cwi'oontyjona cha'xje'n na s'aa Caín. Cha na nnta'ntjomna s'om cwila'jomndyena na tis'a s'aa Balaam ndo'

cwilawendyena nacjoo' Ty'oqots'om cha'xjeⁿ seiweñe Coré ndo' nc'e na ljo' s'aaⁿ seicuee' Ty'oqots'om jom.

12 Matseijnaaⁿ'na' 'o na ñ'eeⁿ na^m'aⁿ' quia na cwilajomndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na cwilayu' na tjoom' cwicwa'yo' na cwicañjom n'om'yo' Ta Jesús ndo' na^m'aⁿ' ñequio na neiiⁿna cwicwa'na ndo' cwiwena ñ'eⁿndyo' meiⁿ tico'tiana' nquiuna. Matseijomna' jooⁿa cha'cwijom ts'aⁿ cwe' m'aaⁿ' ts'om cantyja 'naaⁿ' nquii meiⁿ ticateix'ee canmaⁿ. Jooⁿa laxmaⁿ'na cha'cwijom nchquiu na wjaachuu jndye na tjaa ndaluaa' cachona'. Matseijomna' jooⁿa cha'na n'oom na meiiⁿ na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nl'ana' ta, saã tjaa ta col'ana', na we ndii' tjana' ee na jnda tyena' xeⁿ quii' nch'ioona'.

13 Cantyja na cwil'a na^m'aⁿ' la'xmaⁿ'na cha'na nmoⁿ t'maⁿ ndaaluee na mandyontquiena' chom' na tjoom' na cwajndii nt'a, la'xmaⁿ'na cha'na cancjuu na tijndaa' cwaaⁿ ntyja cwi'oona'. Majndaa' na ticantycwii na nljoo'ndyetyeⁿ na^m'aⁿ' yuu na ntomñ'eⁿ najaaⁿ.

14 Mati Enoc, tsaⁿ na jnda ntquiee' ndii' na tei'cantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿ' Adán, tyotseineiⁿ ñ'oom na t'moⁿ Ty'oqots'om naquii' ts'oom cantyja 'naaⁿ' na^m'aⁿ'. Tsoom: "Nt'iaya nquii na cwiluiñe na matsa'ntjom cha'tso na macwjee'cañoom ñequio meiⁿ meiⁿ'cheⁿ nn'aⁿ na lju' n'om,

15 na nncu'xeeⁿ cha'tso nn'aⁿ ndo' na nnt'uiiweeⁿeⁿ cha'tsondye jooⁿa cantyja natia na jnda ñel'ana ndo' na nnts'aaⁿ na nnt'uiityeⁿ'na' nn'aⁿ na jeeⁿ tia ñejla'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso nnom natia na jnda ñel'a, ndo' cantyja 'naaⁿ' cha'tso ñ'oom wi' na jnda ñejla'neiⁿ'na nacjoom'm."

16 Na^m'aⁿ' ñequii'cheⁿ cwilancjoo'ndyena ljo' cwilui na ticjaawee' nquiuna na cwil'a nt'omcheⁿ, ljo' na cwil'a nc'iaana cwiluena xocwil'ue jo'. Ñequii'cheⁿ l'ue n'omna na calui natia na queeⁿ n'om seiina. S'a ñ'oom cwilaneiⁿ'na ndo' ca'naaⁿ'ndyena cha nquioo s'om lueena.

Matseijndo' Judas n'om nn'aⁿ na cwilayu'

17 Saã 'o nn'aⁿya na cwila'yu' na jnda ntyjiiya 'o, cjaanjoom' n'om'yo' ñ'oom na jaach'ee xuee tyoñequia apóstoles cwentaa' Ta Jesucristo,

18 na tyoluena ndaa'yo': "Joo ncuee na macanda nnc'om nn'aⁿ na nla'neiⁿ ñ'oom ticuee' ts'om nacjoo' ñ'oom naya 'naaⁿ' Ty'oqots'om. Ndo' nl'ana cha'tso nnom na tilju' na cwila'queeⁿ n'omna."

19 Jnaaⁿ jooⁿa na cwitoⁿ'ndye nn'aⁿ na cwila'yu'. Cwila'ñ'oom'ndyena cantyja 'naaⁿ joo na queeⁿ n'om seiina, meiⁿ ticalaxmaⁿ'na Espíritu na cwiluiñe Ty'oqots'om.

20 Saã 'o je' nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' naquii' juu na cwila'yu'ya n'om'yo' na lju' tseixmaⁿ'na'. Calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oqots'om ñequio juu najndei na matseixmaⁿ Espíritu Santo.

21 'O caljoo'ndyo' cantyja na m'aaⁿ Ty'oqots'om na candya' ts'oom 'o ndo' cwindo'yo' juu xuee quia nquii Jesucristo na cwiluiñe na matsa'ntjoom jaa nncwjee'nnaaⁿ'aⁿ, xjeⁿ'ñeeⁿ nc'e na wi' ts'oom jaa ññequiaaⁿ na nnto'ñooⁿ'ya na ticantycwii na nntandoq'a.

22 Nn'aⁿ na we waa na m'aaⁿ' n'om cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, cat'moⁿ'yo' ndaana cha ñecwii nla'tiuuna.

23 Ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tjachuuna' jooⁿa cantyja 'naaⁿ' ñ'oom na cwit'mooⁿ na^m'aⁿ', catjei'n'maaⁿ'ndyo' jooⁿa' cha'cwijom na macwji' ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ quii' chom. Ndo' ñequio nt'omcheⁿ c'om'yo' na wi' n'om'yo' jooⁿa saã c'om'yo' na nquia'yo' na juu natia na laxmaⁿ'na tincw'uaa'ndyo' jooⁿa'.

Ñ'oom na macanda na matseit'maaⁿ'ñena' Ty'oqots'om

²⁴ Nnom Nqueⁿ na waa najndei na cwiluiñê na nncwañom'm 'o na tincju'cjena' 'o na ñequio na neii^{nle} nnts'aaⁿ na nncwintye'yo' jo nnoom yuu na jeeⁿ caxuee na m'aaⁿ na meiⁿ cwii tila'tjoondyo' jo nnoom,

²⁵ nnom Nqueⁿ na ñequi'cheⁿ cwiluiñê Ty'o^oots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa cantyja 'naaⁿ Jesucristo na jom cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa cala't'maaⁿndyo jom, jom cwitaa'jndyaaya jo ndaaya, jom cha'tso najndei matseixmaaⁿ, ndo' na maqueeⁿ xjeⁿ cha'tso, cha'xjeⁿ tyoontycwii na ñejndyowana', na waa na je', ndo' na ticantycwii na cwiwjaatina'. Amén.

Ñ'oom cantyja na tco'na' nty'iaa' Juan

'Naa' na t'mo' Jesucristo na quia nluui

¹ Ñ'oommeiiⁿ tquiaa Ty'ooots'om nnom nquii Jesucristo na jom ca'mooⁿ jooⁿ na ndaa nquiee nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnoom. Ñequio 'ndyoo ángel cwentaaⁿ seica'mooⁿ ñ'oom'ñeeⁿ nooⁿ ja Juan na mandí'ntjoⁿya nnoom. Ee joo ñ'oommeiiⁿ cwila'neiⁿna' cantyja na jnda teicandyoo' na nluui.

² Jo' chii macwji'yuu'ndyo ñ'oommeiiⁿ na t'moⁿ Ty'ooots'om nooⁿ ñequio Jesucristo. Macwji'yuu'ndyo cha'tsoti na tco'na' na nty'iaa' ndo' na jndiia.

³ Matio'naaⁿñe Ty'ooots'om juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ cantyja chiuu cwii ndyona', ndo' mati joo nn'aⁿ na cwindye ndo' cwila'we jooⁿ na quii' n'om. Ee jnda mawaa xjeⁿ na nluui cha'xjeⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oommeiiⁿ.

Ñ'oom na to'ñoom ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ

⁴ Ja Juan matseicwanoⁿ ñ'oommeiiⁿ ndaa' 'o na cwiluiindyó' ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿyo' ndyuaa Asia. Cato'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ ñequio juu na tjañomtiuu na mañequiaaⁿ quii' ts'om ts'aⁿ. Nqueⁿ na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿñê ndo' tyom'aaⁿ cwitjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' nncwjee'nnaaⁿaⁿ ndo' mati cantyja 'naaⁿ ntquiee' Espíritu na m'aⁿna jo nnom tio na wacatyeeⁿ.

⁵ Ndo' mati quiaa Jesucristo na nla'xmaⁿyo' joo naya'ñeeⁿ. Jom cwiluiñê na macwji'yuu'ñê ñ'oom na mayuu' ndaaya, ndo' jom ts'aⁿ najndyee na tando'xco na tue'. Cwiluiñê na matsa'ntjoom cha'tsondye nn'aⁿ na cwilui-itiendiye ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue. Nqueⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom jaa ndo' ñequio niom'm na tcwe' tmaaⁿ jaa jnaaⁿya na waa.

⁶ Jnda tqueeⁿ jaa na t'maⁿ cwiluiindyó na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Ty'ooots'om. Ndo' tqueeⁿ na cwiluiindyó ntyee na cwindya'ntjooⁿya nnom Ty'ooots'om na juu cwiluiñê Tsotyeeⁿ. Catseit'maaⁿñena' jom ndo' caluiit'maⁿñê cantyjati najndei na matseixmaaⁿ cha'waati na yo. Amén.

⁷ Queⁿyo' cwentá, manncwjee'cañoom Cristo ñequio nchquiu. Ndo' cha'tsoti nn'aⁿ nnty'iaa jom, ndiñ'eeⁿ nn'aⁿ na jla'jomndye na tueeⁿeⁿ. Ndo' cha'tso ntmaaⁿ na cwii cwii nnom nn'aⁿ, jndei nla'xuaana na chjoo' n'omna quia na nnty'iaana jom. Maxjeⁿ nntseicandaa'ñena' na ljo'. Amén.

⁸ “Ja cwiluiindyó Alfa ñequio Omega. Ja maxjeⁿ m'aaⁿya najndyee ndo' na macanda.” Luaa' matso nqueⁿ na matsa'ntjoom cha'tso. Nqueⁿ na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ ndo' maxjeⁿ ñet'oom ndo' nncue'ntyjo na nncwjee'cañoom. Nqueⁿ na cwiluiñê na cha'tso najndei matseixmaaⁿ.

Tco'na' nnom Juan na nty'iaaⁿaⁿ Cristo

⁹ Ja Juan na cwiluiindyó nn'aⁿyo' tjom na cwiwinooⁿya nawi' ñ'eⁿndyo', ndo' tjom na cwitue'ndyocjaaya nnom Ty'ooots'om. Ee nquii Jesucristo mañequiaaⁿ na tjom m'aaⁿya na ticatiom n'ooⁿya. Ja tyom'aaⁿjnaⁿya ndyuaaxeⁿncwe na jndyuna' Patmos nc'e na tyoñequia ñ'oom' Ty'ooots'om ndo' na tyocwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ Jesús.

¹⁰ Juu xuee na cwila't'maaⁿndyo nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Espíritu Santo ndo' t'mooⁿ cwii na tco'na' nooⁿya. Jndiia na jndei teic'uaa na seineiⁿ ts'aⁿ jo naxaⁿa cha'cwijom jndyee' ntu.

¹¹ Tso nooⁿ:

—Ja maxjeⁿ m'aaⁿya najndyee cwii tjocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' jom'aaⁿtyaya meiiⁿ na tacuaana'. Cwa, catseiljei'tcuundyu' cantyja

na manty'ia' njom'. Catsa' libro, ndo' catseicwanom' juuna' ndyuaa Asia ntquiee' tsjoom na m'aⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ. Cjaana' tsjoom Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, ñequio Laodicea.

¹² Quia jo' taquaⁿxaⁿa cha ya nnty'iaya 'ñeeⁿ juu matseineiⁿ ñ'eⁿndyo. Ndo' quia na jnda taquaⁿ, nty'iaya ntquiee' xjo s'om cajan na cwicañjoom' nlca.

¹³ Xcwe quii'ntaaⁿ ncjo'ñeeⁿ nty'iaya meintyjee' nqueⁿ na matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ jom. Cweⁿ cwii liaatco xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Ndo' tsei'jñaⁿ chu'tyeⁿ cwii 'naⁿ na tuii ñ'eⁿ s'om cajan.

¹⁴ Sooxqueeⁿ canchii'na' cha'cwijom soo' catsmaⁿ canchii', ndo' cha'na canchii' tsaaⁿ. N'omnnoom xueena' cha'cwijom chom.

¹⁵ Nc'eeⁿ caxueena' cha'na colo na matseixmaⁿ s'om wee quia na je'ndyo jlui'na' naquii' chom, ndo' seilju'ya ts'aⁿ juuna'. Ndo' c'uaa na matseineiⁿ cha'cwijom c'uaa quia na cwicwjee' jndaa.

¹⁶ Ts'o^on ntyjaya too'ndye ntquiee' cancjuu ndo' quii' 'ñom macalui'nom cwii xjo na we ntyja ta^a. Ndo' jeeⁿ caxuee nnoom cha'na xueeñe ñe'quiom' na quiajmeiⁿ.

¹⁷ Quia na nty'iaya jom, tioondyo jo nc'eeⁿ cha'cwijom ts'oo ja. Ndo' teicaljoom ts'o^on ntyjaya nacjoya, tsoom no^on:

—Tinty'ue'. Ee maja na m'aaⁿya najndyee cwii tjo^ocheⁿ na nncuaa tsjoom-nancue ndo' jom'aaⁿtyaya meiiⁿ na tacuaana'.

¹⁸ Ja cwiluiindy^o na wando'a. Ndo' meiiⁿ na jnda t'io sa^a je' m'aaⁿya na ticantycwii na wando'a. Cha'tso nn'aⁿ na cwiwje m'aⁿna nacje 'naⁿya ndo' mati Hades yuu meindoo' l'oo.

¹⁹ Cwa catseiljei' cha'tso na maco'na' njom' na manty'ia', ñequio cha'tso na nlco'na' nnty'ia' na cwiluii je' ndo' na cwii nncjaaluii.

²⁰ Je' nntsjoo ljo' ma'moⁿ ñ'oom wanty'iuu'waa cantyja 'naaⁿ ntquiee' cancjuu na nty'ia' na too'ndye ts'o^o ntyjaya, ndo' ntquiee' xjo s'om cajan na cwicañjoom' nlca. Joo ntquiee' cancjuu'ñeeⁿ, jo' jo' ntquiee' ángeles na cwil'a cwenta ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ. Ndo' joo ntquiee' xjo s'om cajan na cwicañjoom' nlca, jo' jo' ntquiee' ntmaaⁿ na'ñeeⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om.

2

Ñ'oom cwentaa ntquiee' ntmaaⁿnn'aⁿ: Ñ'oom na tja tsjoom Éfeso

¹ Tsoti Jesús no^on:

—U Juan, catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Éfeso. Catsu': "Nmeiiⁿ ñ'oom na matseinaⁿ nnc^o na too'ndye ntquiee' cancjuu ts'o^o ntyjaya. Ja m'aaⁿya quii'ntaaⁿ ntquiee' xjo s'om cajan na cwicañjoom' nlca:

² Mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo', ndo' cantyja na cwila'jnda'yo' na tica'ndyenc'uaa'ndyo'. Mantyjiiya na ticuaaya nquiu'yo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye. Ndo' jnda jliu'yo' chiuu laxmaⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na cwiluiindy^e apóstoles, jnda jliu'yo' na cantundy^e na'ñeeⁿ.

³ Ntyjiiya na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na cwila'quii' n'om'yo' meiiⁿ t'maⁿ nawii' cwiwi'nom'yo'. Meiⁿ t'cwintqueⁿyo' na cwila'jnda'yo' na cwindye'ntjom'yo' no^on.

⁴ Sa^a waa na ntyjiiya ñ'eⁿndyo': tacantyyaa' n'om'yo' ja cha'xjeⁿ quia to'jndyee'yo' na jeeⁿ jnda nquiu'yo' ñ'eⁿndyo.

⁵ Cjaañjoom' n'om'yo' cha'tso na ñel'ajndyee'yo' ndo' je' tacol'a'yo', calcwe' n'om'yo'. Cal'a'nnda'yo' yuu na ya cha'xjeⁿ na ñel'a'jndyee'yo', Ee xentical'a'yo' na ljo', quia jo' nncuacaño^onya 'o ndo' nncwji'a xjo na ñjoom' sca quii'ntaaⁿyo'.

⁶ Saa waa cwii na jeeⁿ majo'ndyo cantyja 'na'yo'. M'aⁿyo' na jndoo'yo' ts'iaaⁿ na la'xmaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na jndyu nicolaítas, ndo' mati nncō jndoya ljo' na cwil'ana.

⁷ 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaa' Ty'oōts'om quia tso: 'Ñeeⁿ juu na jndaā jnaⁿñe ñequio natia, ñnequiaya na nlquii taa' ts'oom na mañequiaana' na wando' ts'aⁿ. Juu ts'oom'ñeeⁿ meintyjee'na' xcweya paraíso cwentaa' Ty'oōts'om.”

Ñ'oom na tja tsjoom Esmirna

⁸ Tsoti Jesús nooⁿ:

—Catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿna tsjoom Esmirna. Catsu': “Ñ'oommeiiⁿ matseinaⁿ ja, na m'aaⁿya najndyee ndo' m'aaⁿya na macanda. Ja meiiⁿ na jnda t'io saa je' jnda mawando'xcō.

⁹ Mantyjiiya chiuu waa na m'aⁿyo' ndo' nawil' t'maⁿ na cwiwinom'yo'. Ndo' ntyjiiya cantyja na wanty'iaandyo m'aⁿyo' saa jo nnom Ty'oōts'om laxmaⁿyo' na tyandyo'. Ntyjiiya ñ'oom wi' na cwilue nn'aⁿ nacjo'yo'. Naⁿñeeⁿ tuiindyena na judíos saa cantyja na cwil'ana mach'eena' na meiⁿchjoo nchii jo' joona. Joona la'xmaⁿna tmaaⁿ nn'aⁿ na matseitjom Satanás cwentaaⁿaⁿ.

¹⁰ Tintyue'yo' cwii nawil' na manntjom'yo'. Ee queⁿyo' cwenta, mawaa xjeⁿ na cwantindyo' 'o nntsa'yo' w'aancjo nc'e na taa' ts'om tsaⁿjndii. Ee ñe'caljeiiⁿ chiuu n'om'yo'. Nntjom'yo' nawil'ñeeⁿ cwii qui xuee saa caljoo'ndyo'tyeⁿyo' na ñe'cwii cala'tiuu'yo' meiiⁿ ñequio jo' cwje'yo', quia jo' ja ñnequiaya na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

¹¹ 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ: 'Ñeeⁿ juu na jndaā jnaⁿñe ñequio natia, juu na jnda we ndii' na nncue' ts'aⁿ, xocat'uiina' jom.”

Ñ'oom na tja tsjoom Pérgamo

¹² Tsoticheⁿ Jesús nooⁿ:

—Catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'oōts'om na m'aⁿ tsjoom Pérgamo. Catsu': “Luu ñ'oom na matsjoō nncō na maleiñ'oⁿya xjo na taa we ntyja:

¹³ Mantyjiiya chiuu waa na m'aⁿyo' ndo' na majo'to cwic'eⁿyo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na matsaⁿntjom tsaⁿjndii. Ntyjiiya na tyeⁿ cwilei'ñ'om'yo' xueya ndo' tyootjei'ndyo' cantyja na cwila'yuu'yo' ñ'eⁿndyo meiiⁿ na xcwe quii' tsjom'yo' jla'cuae' nn'aⁿ ti'x'iaa'yo' Antipas. Jom ñequio na xcwee' ts'oom tyocwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom tsaⁿjndii na maxjeⁿ mac'eⁿ jo' jo'.

¹⁴ Saa niom nt'om na ntyjiiya ñ'eⁿndyo', ee m'aⁿ cwantindyo' 'o na cwilei'ñ'om'tyeⁿyo' ñ'oom na t'moⁿ Balaam. Jom t'moōⁿ nnom Balac ñ'oom na s'aana' na jla'tjoondye nn'aⁿ Israel nnom Ty'oōts'om. Ee tsoom na ya na cala't'maaⁿndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a. Ndo' ya na nnc'oocatsaⁿna seii quioo' jo ndaana', jnda jo' nntquiina sei'ñeeⁿ. Ndo' tsoom na maxjeⁿ ya na cwe' nc'omyana ñequio nc'iaana.

15 Mati waa cwiicheⁿ na ntyjiiya ñ'eⁿndyo' na m'aⁿ nt'omndyo' 'o na cwilei'ñ'om'tyeⁿ'yo' ñ'oom na cwit'mooⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyu nicolaítas, ndo' ñ'oom'ñeeⁿ jeeⁿ jndoya.

16 Jo' chii calcwe' n'om'yo'. Ee xeⁿ tical'a'yo' na ljo', tyuaa' nncuacañoⁿya 'o ndo' ñequio xjo na macalui' quii' 'ndyo nnts'aaya tia' ñ'eⁿ cwantindyo' 'o na cwito'ñoom'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

17 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ. 'Ñeeⁿ juu na jndaa jnaⁿñe ñequio natia, ññequiaya maná na nlcwa' na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ. Ndo' ññequiaya cwii tsjo' canchii' nnom. Nacjoo' juuna' nntseiljeixco xueya ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ ticaljeii ljo' matso ljeii'ñeeⁿ, macanda nquii ts'aⁿ na nnco'ñom juuna' ntyjii."

Ñ'oom na tja tsjoom Tiatira

18 Tsoticheⁿ Jesús nooⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿa' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'ooots'om na m'aⁿ tsjoom Tiatira. Catsu': "Luaa ñ'oom na matseinaⁿ nnco na cwiluiindyo Jnda Ty'ooots'om. N'omnooⁿ jeeⁿ xueena' cha'cwijom chom, ndo' nc'a caxueena' cha'cwijom s'om wee na jnda seilju'ya ts'aⁿ.

19 Tcuu mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo' ndo' na wi' n'om' nc'iaa'yo' na la'xmaⁿ'yo' na cwila'yuy'ya n'om'yo'. Ndo' ntyjiiya na ya cwindye'ntjom'yo' nooⁿ ndo' na tica'ndyenc'uaa'ndyo'. Ndo' je' candaⁿ'ti waa na cwil'a'yo' naquii' ts'iaaⁿ 'naⁿya nchiiti quia to'jndyee'yo'.

20 Saa waa na ntyjiiya ñ'eⁿndyo' ee cwiñe'quiandyo' na ma'moⁿ cwii yuscu ñ'oom na tis'a quii'ntaa'yo'. Jom cwe' matsoyaaⁿ na cwiluiñê ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om, saa mach'eeⁿ cha'na tyoch'ee yuscu na jndyu Jezabel. Manquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom nooⁿ. Ee ma'mooⁿ na wanaaⁿ na cwe' c'omyana ñ'eⁿ nc'iaana, ndo' na cala't'maaⁿndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' ya na catquiina sei' na ty'equeⁿ nn'aⁿ jo ndaa jooⁿa'.

21 Ndo' jnda tquiaya na wanaaⁿ na calcwe' ts'oom jnaaⁿaⁿ, saa tiñe'calcwe' ts'oom na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñequio nn'aⁿ.

22 Queⁿ'yo' cwenta, ja nntseiquioo cwii tycu w'ii nacjoom'm. Ndo' mati nquiee nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿñê, nnts'aa na nntjoomna cwii nawi' t'maⁿ xeⁿ na ticalcwe' n'omna na cwila'jomndyena natia na mach'eeⁿ.

23 Ja nntseicwjaya cha'tso nn'aⁿ na cwi'oontyjo naxeeⁿeⁿ na cwiluiindy e cha'cwijom ntseinaaⁿ. Ndo' na ljo' cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji'a cwentaya nliuna na ja ntyjiitcuundy chiuu waa na matseituu ts'aⁿ ñequio chiuu waa na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ. Ndo' cantyjati na jnda ñel'a'yo', malaa'ti' ññequiaya na nlo'ñom ticwiindyo' 'o.

24 Saa nt'omndyo' 'o na m'aⁿ'yo' Tiatira na tyoolajomndyo' ñ'oom na cwindye naⁿñeeⁿ, meiⁿ tyoowijndo' n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ na cwiluena la'xmaⁿna' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿ Satanás. Ndo' na luaa' waa ticatiootyⁿ xuu nacjo'yo'.

25 Saa macanda matsjoo na caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' na cwilei'ñ'om'yo', hasta xjeⁿ na nncuaya.

26 Ndaa joo nn'aⁿ na cwita'ntjom na ñe'cats'aa Satanás xjeⁿ jooⁿa ndo' cwiljoo'ndyetyeⁿna cantyja 'naⁿya hasta na macanda, ññequia najndeiⁿ na matseixmaⁿ na nntsa'ntjomna nn'aⁿ na cwii cwii ndyuaa.

27 Jnda tquiaa Tsotyaya na nntseixmaⁿya na nntsa'ntjoⁿya. Cha'xjeⁿ na nntiuujndaⁿ xuaa na mmeiⁿ ts'aⁿ ts'oom'leii'xjo, maluaa' nncu'xeeⁿ nn'aⁿ.

28 Ndo' ññequiaya caxjuuncoo nnom tsaⁿñeeⁿ.

29 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ."

3

Ñ'oom na tja tsjoom Sardis

1 Tsoticheⁿ Jesús no^o:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿa' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Sardis. Catsu': "Lu^aa matsjo^o nnc^o na matseixmaⁿya ntquiee' Espíritu cwentaa' Ty'o^ots'om ndo' ntquiee' cancjuu: Tcuu mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo' na m'aⁿyo' ndo' na waa ñ'oom cantyja 'naⁿyo' na jeeⁿ tando' n'om'yo', saa tiyuu'. 'O cwilaxmaⁿyo' cha'cwijom l'oo.

2 'O na m'aⁿyo' cha'cwijom na cwinda'yo', calcwiiya n'om'yo'. Juu chjoowi' na ndi cwileiñ'om'yo', calajnda'yo' na nncjaanajndeina'. Ee mawaa xjeⁿ na ñe'cantycwii naya'ñeeⁿ naquii' n'om'yo'. Ee maljeiya na tixcwe cwil'a'yo' jo nnom Tsotyaya Ty'o^ots'om.

3 Quia jo' tyeⁿ cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom naya na jnda to'ñoom'yo'. Calawe'yo' jooⁿa' ndo' calcwe' n'om'yo'. Ee xeⁿ ticalajndaa'ndyo' na nnc'om'c'eendyo', mats'ia jo' nncuacaño^onya 'o cha'cwijom macwjee'caño^o tsaⁿcanch'ue quia tic'omc'eeñe ts'aⁿ. Meiⁿ xocala'noⁿyo' ljo' xjeⁿ nncuacaño^onya 'o.

4 Saa m'aⁿ cwantindyo' 'o tsjoom Sardis na tyoolacwajndiindyo' lia'yo' ñequio natia. Jo' chii ññequiaya liaa canchii' na nlcwee'yo' ndo' nnc'om'yo' ñ'eⁿndyo ee la'xmaⁿyo' na nnda'yo' jooⁿa'.

5 'Ñeeⁿ joo na jnda^a jnaⁿndye ñequio natia, nntseicwaya liaa canchii' naⁿñeeⁿ. Meiⁿ tijoom catseicanduu'a ncueena nacjoo' libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'. Ndo' nncwji'yuu'ndyo na cwiluiindyena cwentaya jo nnom Tsotyaya ndo' mati jo ndaa ángeles cwentaaⁿaⁿ.

6 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ."

Ñ'oom na tja tsjoom Filadelfia

7 Tsoticheⁿ Jesús no^o:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿa' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Filadelfia. Catsu': "Ja cwiluiindy^o na lju' ts'o^o ndo' cwiluiindy^o ñ'oom na mayuu'. Cha'xjeⁿ David tyowaa najneiⁿ na tyotsa'ntjoom cha'waa ndyuaaⁿaⁿ, mati ja matseixmaⁿya juu najndeii na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. Ee ja tseixmaⁿya na ññequiaya na wanaaⁿ na nncjaaquiee' ts'aⁿ caño^omluee oo na ticwanaaⁿ. Nnc^o matseicanaaⁿndyo ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu nnda^a nntseicu'tyeⁿ. Oo matseicu'tyaⁿya ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu nnda^a nntseicanaaⁿñe. Lu^aa waa na matsjo^o nnc^o:

8 Mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo'. Canty'ia'yo', jnda seicanaaⁿndyo cwii cha'cwijom 'ndyoots'a jo ndaa'yo' cha nnda^a nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya, ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu nnda^a nntseicu'. Ee meiiⁿ tit'maⁿ waa na jnda'yo', saa cwilacanda'yo' ñ'oomya meiⁿ tyootjei'ndyo' cantyja 'naⁿya.

9 Lu^aa waa na nnts'aaya. M'aⁿ nn'aⁿ tsjom'yo' na cwiluena na jooⁿa na mayuu'cheⁿ judíos na wi' ts'om Ty'o^ots'om. Saa cantyja na cwil'ana mach'eena' na tiyuu' na ljo'. Ñenquii'cheⁿ cantu cwila'neiⁿna, ee la'xmaⁿna tmaaⁿ cwentaa' Satanás. Jo' chii queⁿyo' cwenta, nnts'aaya na

nnc'oontyjaa'na 'o na nnta'na cantyena jo ndaa'yo'. Ndo' na nnc'oola'no'na na ja m'aa'ya na candya' ts'o'o'ya 'o.

¹⁰ Nc'e na cwique'yo' cwenta ñ'oom na tsjoo na tica'ndyenc'uaa'ndyo' mei'chiuuche'na na cwitjom'yo', jo' chii mati ja nnts'aa cwenta 'o juu xje' quia na nlco'wi'na' cha'tsonde nn'a'na na m'a'na tsjoomnancue.

¹¹ Que'yo' cwenta, matyuaa' nncuacaño'o'ya 'o. Cha'tso naya na tseixma'ya na jnda to'ñoom'yo', tila'candyaandyo' joona', cha' tints'aana' na ticanda'yo' cwii corona.

¹² Ñ'ee' juu na cwina'ñe ñequio natia, ja nnts'aa na nljoo'ñetye'na nacañoom' Ty'o'ots'om. Nntseijomna' tsa'ñee'na cha'cwijom cwii ta ts'oomx'ee wats'om cañoom'luee. Ndo' tijoom cwinncwji'na' juu jo' ee nquii Ty'o'ots'om cwentaya cwiluiñê wats'om'ñee'. Ndo' nntseiljeiya xue'e'na nacjoo' tsa'ñee'na ñequio xuee' tsjoom 'naa'na', majuu tsjoom Jerusalén xco. Tsjoom'ñee'na ndyocuená na nna'na' cañoom'luee yuu na m'a'na nque'na na cwiluiñê cwentaya. Ndo' mati nntseiljeiya cwii'che'na xueya na xcona' nacjoo' tsa'ñee'na.

¹³ Ñ'ee' 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseinei' Espíritu Santo ndaa'ntmaa'na'na na macwji' Ty'o'ots'om cwentaa'na'."

Ñ'oom na tja tsjoom Laodicea

¹⁴ Tsotiche'na Jesús no'o'na:

—Catseiljei'ti' ñ'oommei'na, catseicwanom' joona' nam'aa'na ángel na mach'ee cwenta tmaa'na'na cwentaa' Ty'o'ots'om na m'a'na tsjoom Laodicea. Catsu': "Luua matsjoo nnc'o na cwiluiindy'o ñ'oom na mayuu' ndo' ñequii'che'na macwji'yuu'ndyo' ñ'oom na canda'a'. Ñ'e'ndyo' ja s'aa Ty'o'ots'om cha'tso na tuii.

¹⁵ Ja mantyjiiya chiuu waa na la'xma'yo'. Ticatseijomna' 'o mei'na cha'na ndaatioo tei'na, oo mei'na cha'na ndaatioo jmei'na. Toom cwe' m'a'yo'na quee'ya n'om'yo' cantyja 'na'ya quia jo' nntseijomna' 'o cha'na ndaatioo jmei'na. Oo toom cwe' canda'ñ'e'na na l'o'yo' ja quia jo' nntseijomna' 'o cha'na ndaatioo tei'na.

¹⁶ Saa nc'e na cwe' cwiljoyato n'om'yo' chiuu waa na m'a'yo', jo' chii matseijomna' 'o cha'cwijom ndaa na cwe' tue'ncue, mei'na tijmei'na' ndo' mei'na titei'na. Na luua' waa na cwila'xma'yo', maxje'na nncwji'ia 'o cantyja 'na'ya cha'xje'na na macwji' ts'a'na ndaajna'na' quii' 'ndyoo.

¹⁷ Ee cwindu'yo': Já tyandyô, jnda teit'aa' 'naa'nyâ. Mei'na cwii tjaa na cwimatseitjoona' já. Saa ticaliu'yo' na 'o la'xma'yo' na'na'na nty'iaa'ndye. La'xma'yo' na'na'na na wi' cwitjoom, ndo' na'na'na na jñee'ndye. La'xma'yo' na nchjaa'yo' ndo' na ñecantsei'ndyo'.

¹⁸ Jo' chii matseijndo'a n'om'yo' na cal'uee'ndyo' naya na m'aa'ya na matseijomna' juuna' cha'na s'om cajan na cajndati, quia jo' nnc'om'yo' na mayuu'che'na na tyandyo' jo nnom Ty'o'ots'om. Ndo' cal'uee'ndyo' liaa canchii' na m'aa'ya na nlcwee'yo', quia jo' nntseicu'na' na jnaa'yo' na m'a'yo'na na ñecantsei'ndyo'. Ndo' cal'uee'ndyo' nche'na nasei na nnc'oocue n'omnda'a'yo' quia jo' nleitquioo'yo' na nla'no'yo' chiuu waa cantyja na m'a'yo'.

¹⁹ Cha'tso na'na'na na candya' ts'o'o'ya, quia cwila'tjoondyena macwa'ya joona, ndo' matseisei'a joona quia na maca'na'. Jo' chii ñequii'che'na c'om'yo' na cjoo' n'om'yo' cantyja 'na'ya, ndo' calcwe' n'om'yo'.

²⁰ Que'yo' cwenta, meintyjaa'a'ndyoots'a'na'na'na macjoo'a'na'na'. Xe'na m'aa'na'ñee'na juu na nndii na macwa'ya, ndo' nntseicanaa'ñe'ndyoots'a', nncjoquia'a'na'na'na nntseijomndyo' ñ'e'ñê. Nlcwaa'a'na'ñe'ñê ndo' mati nlcwaa'na'na'ñe'ndyo'.

21 'Ñeeⁿ juu na jnda jnaⁿñe ñequio natia, quia mawa'catyaⁿ tio 'naⁿya, ññequiaya na nncwa'catyeeⁿ na cañomya, cha'xjeⁿ ja jnda jnaⁿndyo ñequio natia ndo' jnda jndyocajmaⁿya nacañoom' Tsotyaya tio 'naaⁿaⁿ.

22 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candyeyo', candyeyayo' ñoom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa nmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqts'om cwentaaⁿaⁿ."

4

Cwiwit'maaⁿñe Ty'oqts'om cañoom'luee

1 Jnda jndii ñ'oommeiⁿ, quia jo' tco'nnda'na' nooⁿ na nty'iaya cwii 'ndyoots'a na wanaaⁿ cañoom'luee. Ndo' jndiinnda'a na seineiⁿ juu na jndiijndyaa na teic'uaa jndyee' cha'cwijom ntu, tso nooⁿ:

—Candyowaa' ñjaaⁿ, ndo' m'mooⁿya njom' chiuu waa na quia wjaaluiti.

2 Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Espíritu Santo. Quia jo' nty'iaya na meintyjee' cwii tio cañoom'luee, wacatyeeⁿ cwii ts'aⁿ nacjoo' juuna'.

3 Jeeⁿ neiⁿncoo' caxueeñê. Juu jo' matseijomna' cha'cwijom tsjo' jaspe ñequio cornalina na jeeⁿ wando' colo 'naaⁿna'. Tio'ñeeⁿ ndii'na' catsuut-soom'naⁿ na tseijomna' cha'na tsjo' esmeralda na jeeⁿ neiⁿncoo'na'.

4 Ndo' ndiocheⁿ tio'ñeeⁿ meintyjee' nt'omcheⁿ ntquiuu nchoo' ñequiee ntio. Jo' jo' meindyuaandye ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Cwee'na liaa canchii' ndo' ñjom corona s'om cajaan nqueⁿna.

5 Juu tio'ñeeⁿ na meintyjee' xcwe cwicalui' chom ntsuee ndo' c'uaa cwila'naⁿna'. Ndo' jo' nnom tio'ñeeⁿ meintyjee' ntquiee' sca catsuu na cwiwixuee chom. Joo chom'ñeeⁿ cwiluiindyentquiee' Espíritu na cwiluiiñe Ty'oqts'om.

6 Ndo' jo' nnom tio'ñeeⁿ waa cwii ndaaluee na jeeⁿ caxuee cha'na tsioo.

Ndo' ndiocheⁿ tio'ñeeⁿ m'aⁿ ñequiee naⁿ na ta'ndo' na niom n'om ndaana jo nanqueⁿna ndo' jo ndaana.

7 Juu tsaⁿ na wando' na nty'iajndyaa, matseijomna' jom cha'cwijom liom. Ndo' tsaⁿ na jnda we, matseijomna' jom cha'cwijom quioo'jndyo. Tsaⁿ na jnda ndyee, matseijomna' nnoom cha'na nnom ts'aⁿ. Ndo' tsaⁿ na jnda ñequiee, matseijomna' jom cha'cwijom cachi na mantya.

8 Ndo' cha'tsondye joo naⁿñeeⁿ na ta'ndo', niom yom yom lquiina. Cha'waandyena ñ'eⁿ lquiina chuu' n'om ndaana. Naxuee natsjom tic'oomeintyjee'na na cwiluena:

Nquii Ta Ty'oqts'om matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda.

Lju'. Lju'. Lju' cwiluiiñê.

Nqueⁿ m'aaⁿ nacjee' na jnaⁿjndyena'.

Maxjeⁿ m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ ndo' nncue'ntyjo na nncwjee'cañoom.

9 Joo ñequiee naⁿñeeⁿ na ta'ndo', cwilcwii'na nquii Ty'oqts'om na wacatyeeⁿ tio, jom na tjaa yuu cantycwii na wanoom'm. Cwila't'maaⁿndyena jom ndo' cwiñe'quiana na quianl'uaaⁿaⁿ.

10 Quia na cwil'ana na ljo', quia jo' cha'tso ntquiuu nchoo' ñequiee naⁿ na cwiluiitquiendye cwita'na cantyena jo' nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio. Cwila't'maaⁿndyena jom na tjaa yuu cantycwii na wanoom'm. Cwitsa'na corona 'naaⁿna jo' nnom tio. Cwiluena:

11 'U Ta Ty'oqts'oomyâ na t'maⁿ cwiluiindyu',

jeeⁿ matsona' na cwit'maaⁿndyu'.

'U tijoom cantycwii cantyja najndu'.

'U sa' cha'tso na niom.

Tuiina' nc'e na l'ue ts'om' ndo' ndim'aⁿna' nc'e 'u.

5

Tsom na to'ñom Catsmaⁿ

¹ Ndo' nty'iaya cwii tsom na chu'lcwiina' na maleiñ'oom nqueⁿ na wacatyeeⁿ nacjoo' tio. Ndiina' ts'oqⁿ ntyjaya ndo' we ntyja teiljeiina'. Ndo' ntquiee' joo na tjata'tyeⁿna'.

² Ndo' nty'iaya cwii ángel na jeeⁿ jndei ndo' jeeⁿ c'uaa 'ndyoo na matseineiⁿ. Mawax'ee:

—¿Ñeeⁿ juu tseixmaⁿ na nntseicanaaⁿñe yuu na tã'tyeⁿ tsomwaa ndo' na nntseicanoⁿ juuna'?

³ Saã meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ c'oom na matseixmaⁿ na nntseicanaaⁿñe tsom'ñeeⁿ, meiⁿ ángeles cañoom'luee, meiⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, meiⁿ añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tjã na m'aⁿ tsjoom l'oo. Meiⁿ cwii na ndyee ndii'ndye joona tãcandaã nty'iaa' naquii' tsom'ñeeⁿ.

⁴ Jo' chii jeeⁿ tyot'ioq cwe' nc'e na meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ tseixmaⁿ na nntseicanaaⁿñe tsom'ñeeⁿ, meiⁿ na nnty'iaa' naquii'na'.

⁵ Ndo' cwii nquiee naⁿñeeⁿ na cwiluiitquiendye tso noqⁿ:

—Tant'ioo' ee m'aaⁿ nqueⁿ na jnda seityueeⁿeⁿ juu natia. Jom tseixmaaⁿ na nntseicanaaⁿñe cwii ndo' cwii ntquiee' joo na tjata'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ ndo' nntseicanoqⁿ juuna'. Jom matseicajndyuna' Liom cwentaa' tmaaⁿ nn'aⁿ Judá na cwiluiiñe tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo'.

⁶ Quia jo' nty'iaya cwii ts'aⁿ cha'cwijom catsmaⁿ na jnda jla'cuee' nn'aⁿ. Meintyjeeⁿeⁿ nacañoom' tio quii'ntaaⁿ ñequiee na'ta'ndo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Jom niom ntquiee' ndei'jñeeⁿeⁿ ndo' niom ntquiee' n'omnnoom. Joo n'omnnoom cwiluiindyena' ntquiee' Espiritu na cwiluiiñe Ty'oqts'om na jñoom cha'waa tsjoomnancue.

⁷ Ndo' tjantjyaaⁿaⁿ nquii na wacatyeeⁿ tio. To'ñoom tsom na ndii' ts'o ntyjaya.

⁸ Ndo' jom na matseicajndyuna' Catsmaⁿ quia jnda to'ñoom tsom'ñeeⁿ, quia jo' ñequiee naⁿ na ta'ndo' ta'na cantyena jo nnoom ndo' majo'ti l'a ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Ticwiindyena' na'tquie'ñeeⁿ maleiñ'oom arpa ñequio waso s'om cajaan' na too'cheⁿna' ñjom suu. Suu'ñeeⁿ tseixmaⁿna' ñ'oom ndyuee nn'aⁿ na cwiluiindyena' cwentaa' Ty'oqts'om quia na cwila'neiⁿna nnoom.

⁹ Ndo' cwitana cwii luantsa xco. Cwiluena:

'U tseixmaⁿ na nnc'o'ñom' tsomwaa' ndo' nntseicanaaⁿndyu' yuu na tjata'tyeⁿ juuna'.

Ee jla'cuee' nn'aⁿ 'u ndo' ñequio niom' tioml'ua' jnaaⁿ nn'aⁿ cha nla'xmaⁿna cwentaa' Ty'oqts'om.

Joona cwiluiindyena' nn'aⁿ na ticwii cwii ntmaaⁿ, ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ,

ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa.

¹⁰ Jnda tqueⁿ na cwiluiindyena' tmaaⁿ nn'aⁿ na matsã'ntjom Ty'oqts'oomya. Ndo' jnda tqueⁿ joona na cwiluiindyena' ntyee na cwindye'ntjomna nnoom. Ndo' nntsã'ntjomna nn'aⁿ tsjoomnancue.

¹¹ Quia jo' cwicheⁿ cwii ndii' nty'iaya ndo' jndiia na c'uaa ndyuee jndye ángeles na m'aⁿ ndiocheⁿ yuu na wacatyeeⁿ tio ñequio ñequiee naⁿ na ta'ndo', ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Ndo' tue'ntyjo na jndyendye ángeles'ñeeⁿ cha'na nqui meiⁿ ndii' na nqui nqui meiⁿ.

¹² C'uaa cwiluena:

Juu Catsmaⁿ na jla'cuee' nn'aⁿ,
t'maⁿ cwiluiiñe cantyja najneiⁿ,

ndo' tseixmaaⁿ na tyañê.

Macanda jom cwiluiñê na jndo' ts'oom ndo' cha'tso nndāa nnts'aaⁿ.

Jeeⁿ maty'iomna' na cal'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿaⁿ, ndo' calawaandyaya jom ndo' cala't'maaⁿndyō jom.

¹³ Ndo' mati jndiia na teic'uaa ndyuee ticwii cwii nnom na s'aa Ty'oots'om jo cañoom'luee, ñequio nnom tsjoomnancue, ñequio tsjoom l'oo, ñequio naquii' ndaaluee. Cha'tso na m'aⁿ jo' jo' luaa tyolue:

Cantyjati na tjaa yuu cwintycwii xuee,

cala't'maaⁿndyō nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio ñequio juu Catsmaⁿ.

Maty'iomyana' na cal'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna, ndo' calawaandyaya jona,

ee t'maⁿ waa najndeii na la'xmaⁿna.

¹⁴ Ndo' ñequieendye naⁿ na ta'ndo', tyolue:

—Amén.

Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ta'na cantyena, tyola't'maaⁿndyena nqueⁿ na tjaa yuu nntycwii na wanoom'm.

6

Ntquiee' joo na tjata'tyeⁿ tsom

¹ Quia jo' nty'iaya nquii Catsmaⁿ seicanaaⁿñê yuu najndyee na ntquiee' joo na ta' tsom'ñeeⁿ. Ndo' jndiia na matseineiⁿ cwii tsaⁿ najndyee na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. C'uaa seineiⁿ cha'cwijom c'uaa 'ndyoo tsuee. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

² Quia jo' jleity'iom nooⁿ ndo' queⁿ! cwenta, nty'iaya cwii caso canchii'. Ndo' wa'ljoo ts'aⁿ naxeⁿyo'. Maleiñ'oom casa' ndo' jnda to'ñoom corona na ñjom xqueeⁿ. Tyomanoom na jnda jnaⁿñê ñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacjoom'm ndo' mal'uee'ñê yuu na nnaⁿjndeiiⁿtyeeⁿ.

³ Jnda na seicanaaⁿñê yuu na jnda we na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' jndiia na matseineiⁿ tsaⁿ na jnda we na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

⁴ Ndo' jlui'nom cwicheⁿ caso wee. Ndo' juu ts'aⁿ na wa'ljoo, to'ñoom najneiⁿ na nncwjaa'ñê tia' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha cantycwii na ya m'aⁿna ñ'eⁿ nc'iaana tsjoomnancue, cha yacheⁿ cala'cwjeendyena. Ndo' to'ñoom cwii xjo espada na jeeⁿ t'maⁿ.

⁵ Jnda na seicanaaⁿñê yuu na jnda ndyee na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' jndiia na matseineiⁿ tsaⁿ na jnda ndyee na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

Ndo' nty'iaya cwii caso ntoom ndo' ts'aⁿ na wa'ljoo maleichom lua'ncjeⁿ.

⁶ Ndo' jndiia teic'uaa quii'ntaaⁿ ñequiee naⁿ na ta'ndo' na catseineiⁿ ts'aⁿ, tso:

—We tsua'xjo lqueeⁿ trigo, na jdana' cwii denario, cha'xjeⁿ na mawantjom ts'aⁿ na cwii xuee. Ndo' yom tsua'xjo lqueeⁿ cebada na jdana' cwii denario, sāa tintsa' na nntseitjoona' seitye ñequio winom.

⁷ Quia na seicanaaⁿñê yuu na jnda ñequiee na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ, jndiia na matseineiⁿ tsaⁿ na jnda ñequiee na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

⁸ Quia jo' jleity'iomnnda' nooⁿ ndo' queⁿ! cwenta nty'iaya cwii caso tsjaa'. Ndo' ts'aⁿ na wa'ljoo, matseicajndyuna' jom nquii na waa najndeii na cwiwje nn'aⁿ. Ndo' jo naxeeⁿeⁿ jndyontyjo tsaⁿ na cwentaa' yuu na meindoo' l'oo. To'ñoomna najndana na nla'cwjeena xcwee' na xcwe nn'aⁿ na m'aⁿ

tsjoomnancue. Nl'ana na nla'cwjeendye nn'aⁿ ñ'eⁿ ncjo, ndo' ñequio jndo' t'maⁿ, ndo' ñequio ntycu, ndo' ñequio quioo' wjee.

⁹ Quia na seicanaaⁿñê yuu na jnda 'om na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' teitquioo' nty'iaya tio t'maⁿ. Ndo' jo ndo' x'eena' m'aⁿ añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja na jla'cwjee nn'aⁿ joona nc'e na tîca'ndyena ñ'oom' Ty'oöts'om, meiⁿ tîca'ndyena na tyotjeii'yuu'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ.

¹⁰ Joo naⁿñeeⁿ jndei jla'xuaana, jluena:

—'U Ta na macanda nncu' matsa'ntjom' cha'tso, 'U tseixmaⁿ na lju' ts'om' ndo' na matsei'canda' ñ'oom' 'ndyo'. ¿Cwanti cwiyo m'aaⁿna' ndo' nncue'ntyjo na nncu'xeⁿ naⁿñeeⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na waa jnaaⁿna jnaaⁿ na tjaä jâ? ¿Cwaaⁿ nntsa' na nntioomndyena nioomyâ na tcwe'?

¹¹ Ndo' cwii cwiindye joona to'ñoomna liaa canchii' na tei'ncoona'. Ndo' matsoom ndaana na cwindo'yana chjootindyo hasta quia nntse-icandaä'ñena' na nncwje nt'om nn'aaⁿna na cwindye'ntjom nnoom, ee ma-jndaa' na nla'cwjee nn'aⁿ naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na tja joona.

¹² Seicanaaⁿñê yuu na jnda yom na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ. Ndo' queⁿ'yo' cwenta jeeⁿ jndei s'eii. S'aana' na teintomñe ñe'quioom' cha'na cwii liaa na ntom ndo' s'aana' na teiweeñe chi' cha'cwijom niom'.

¹³ Ndo' cancjuu jnaaⁿndyena tsjo'luee, tquiaandyena tsjoomnancue. Cha'xjeⁿ na cwiquiaa ta'ndaa xqueⁿ ts'oom higuera quia na jndei m'aaⁿ jndye, maluaa' matseijomna' tquiaandye cancjuu.

¹⁴ Ndo' tjatseilcwiiñena' tsjo'luee cha'na matseilcwiiñe cheⁿnquii tsuee mana teindyöona'. Ndo' cha'tso ntsjo ñequio ndyuaaxeⁿncwe, tei'ndyöona'.

¹⁵ Quia jo' nty'iaya nquiee nn'aⁿ na cwitsa'ntjom ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue, ty'elei'nomna ñequio nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindye tsjoomnancue, ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro. Ndo' ñequio nn'aⁿ na tyandye, ñequio nn'aⁿ na waa najndei na cwila'xmaⁿ, ñequio nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ xjeⁿ 'naaⁿ. Cha'tso naⁿñeeⁿ ty'eta'nty'iuuna naquii' ntsjo, quii'ntaaⁿ ljo'nty'a ndo' naquii' lue'ljo'.

¹⁶ Tyola'xuaana ndaa ntsjo ñequio ljo'nty'a, jluena:

—Cwa, quiaandyo' nacjooyâ cha ndaa nnta'nty'iuuyâ nnom nqueⁿ na mawacatyeeⁿ tio ñequio nnom nquii Catsmaⁿ na t'maⁿ nlco'weeⁿeⁿ jâ. Ee nnts'aaⁿ na catioöⁿndyô.

¹⁷ Ee jnda tue'ntyjo juu xuee na t'maⁿti na matseiw'iityeeⁿ jâ cantyja 'naaⁿ jnaaⁿya. Ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu na ndaa nluii'ñe na ticat'uiina' juu jo'.

7

Tioo ángeles sayo cantaa nn'aⁿ Israel

¹ Nquii Catsmaⁿ, jnda teinom na seicanaaⁿñê yom joo na tjata'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' nty'iaya ñequiee ángeles na meiⁿntyjee' ñequiee nqui tsjoomnancue. Cwila'cu'na jndye cha tancjaana' nnom tsjoomnancue, meiⁿ nnom ndaaluee, meiⁿ nacjoo n'oom.

² Joona jnda tquiaa Ty'oöts'om na waa najndana na nl'ana nata' tsjoomnancue ñequio ndaaluee. Mati nty'iaya cwicheⁿ ángel na jnaⁿ jo yuu na macalui' ñe'quioom', juu maleiñ'oom sayo 'naaⁿ Ty'oöts'om na wando'. Jndei seixuaa ndaa ñequiee ángeles'ñeeⁿ.

³ Tso ndaana:

—Nntioöjndyaa sayo cantaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom Ty'oöts'oomya, nda jo' wanaaⁿ na nla'nda'yo' tsjoomnancue ñequio ndaaluee ndo' n'oom.

⁴ Ndo' jndiiya cwanti nn'aⁿ na tío ángeles'ñeeⁿ saayo cantaa. Na'ñeeⁿ tue'ntyjo cwii siaⁿnto meiⁿ waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequiee meiⁿndyena na cwiluiindyena canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ Israel.

⁵ Na cwii cwii tmaaⁿñeeⁿ jndaⁿti canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ na tío ángeles saayo cantaa. Tioona saayo canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Judá, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Rubén, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Gad,

⁶ canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Aser, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Neftalí, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Manasés,

⁷ canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Simeón, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Leví, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Isacar,

⁸ canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Zabulón, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ José, ndo' canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Benjamín.

Tmaaⁿ nn'aⁿ na cwee' liaa canchii'

⁹ Ndo' quia na jnda teinom cha'tso nmeiⁿ, nty'iaya cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye na meiⁿcwii ts'aⁿ xocandaⁿ nncuncho. Jnaⁿ na'ñeeⁿ ticwii cwii ndyuaa, ndo' la'xmaⁿna ticwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ, ñequio ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio ticwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿna. Meiⁿntyjee'na jo nnom tio yuu na m'aaⁿ Ty'o^oots'om ndo' na m'aaⁿ Catsmaⁿ. Cwee'na liaa canchii' teincoo ndo' too' njom n'oom tanc'a lueena.

¹⁰ C'uaa cwila'neiⁿna, cwiluena:

Nquii Ty'o^oots'om cwentaaya na wacatyeeⁿ tio, ñ'eⁿ nquii Catsmaⁿ,

macanda joona nquiuna cantyja na cwicalui'n'maaⁿndyo.

¹¹ Ndo' meiⁿntyjee' cha'tso ángeles ndiocheⁿ nacañoom' tio yuu na meindyuaandye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio ñequiee na'ñeeⁿ na ta'ndo'. Ty'etanquio ángeles nnomtyuaa jo nnom tio na wacatyeeⁿ nquii Ty'o^oots'om na tyola't'maaⁿndyena jom.

¹² Tyoluena:

Amén. Maty'iomna' na ticantycwii na cwila't'maaⁿndyo Ty'o^oots'oomya ndo' na cwilawaⁿandyaaya jom.

Macanda jom tseixmaaⁿ cha'tso na jndo' ts'oom.

Cwil'uuya na quianl'uaaⁿaⁿ ndo' cwil'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿaⁿ, ee jom t'maⁿ cwiluiiñê cantyja najneiⁿ ndo' cha'tso nndaⁿ nnts'aaⁿ.

Tijoom cwintycwii cantyja 'naaⁿaⁿ. Amén.

¹³ Quia jo' cwii na'ñeeⁿ na cwiluiitquiendye, tso no^o:

—Joo na'm'aⁿ na cwee' liaa canchii' teincoo, ¿aa matsei'noⁿ ljo' cwiluiindyena, ndo' yuu jnaⁿna?

¹⁴ Ndo' tsjooya nnom tsaⁿñeeⁿ:

—'U ta, mantyji'.

Ndo' jom tsoom no^o:

—Nmeiiⁿ joo nn'aⁿ na jnda jnaⁿndye nawi' t'maⁿ na tei'nom. Jnda jla'yutyeⁿna ñ'eⁿ nqueⁿ na jñoom Catsmaⁿ na seiljoom'm n'omna ñequio nioom'm. Jo' na cwee'na liaa canchii'.

¹⁵ Manc'e jo' m'aⁿna jo nnom tio yuu na wacatyeeⁿ Ty'o^oots'om. Naxuee nat-sjom cwindye'ntjomna wats'om cañoom'luee. Ndo' nqueⁿ mach'eeⁿ cwenta joona.

¹⁶ Taxoc'omna na ñe'jndo'tina, meiⁿ na ñe'cwetina ndaa. Taxocanty'iaa'ti ñe'quioom' nacjoona, meiⁿ na nntseicooñetina' joona.

¹⁷ Ee nquii Catsmaⁿ na meintyjee' ndyeyu jo nnom tio, jom nnteix'eeⁿ joona. Cha'na ts'aⁿ na maleichuu canmaⁿ, nncjaachom joona yuu waa xo'tyeⁿ

na xocantquiee' ndaatoo na mañequiaana' na ticantycwii na wando' ts'a'n. Ndo' nquii Ty'ooots'om nncuee'ñê ndaandaana.

8

Sayo na jnda ntquiee'

¹ Nquii Catsma'n, quia na seicanaa'ñê cwiiche'n joo na jnda ntquiee' na ta'tye'n tsom'ñee'n, quia jo' teiche'n cañoom'luee cha'na xcwe hora.

² Jnda jo' nty'ia ntquiee' ángeles na mei'nntyjee' jo nnom Ty'ooots'om. To'ñoomna ntquiee' ntu.

³ Ndo' tue'cañoom cwiiche'n ángel. Tjameintyjee'n'e'n ndyeyu nomts'om na tuiina' ñ'e'n s'om cajan'. Maleiñ'oom xo' cwentaa' tsioomsuu na tuiina' ñ'e'n s'om cajan'. Ndo' to'ñoom cwenta jndye suu na nntseicoom nacjoo' nomts'om na meintyjee' jo nnom tio yuu na wacatyee'n Ty'ooots'om. Seitjoom suu'ñee'n ñequio ñ'oom na cwila'nei'n cha'tso nn'a'n nnom Ty'ooots'om, majoo nn'a'n na cwiluiindyena cwentaa'n'a'n.

⁴ Jnda jo' seicoom joona'. Tjawa tsioomsuu'ñee'n jo nnom Ty'ooots'om na tjoom'na' ñequio ñ'oom na cwila'nei'n nn'a'n nnoom na la'xma'n cwentaa'n'a'n.

⁵ Ndo' juu ángel'ñee'n seicatom'm xo' 'naa'n'a'n ñequio ñ'oom na ntyjo nomts'om. Jnda chii tjoom'm juuna' xje'n tsjoomnancueche'n. Mañoom' teic'uaa na jndei cwila'xuaa ntsuee. Jndye nnom na tyowic'uaa. Tco'na' chom tsuee, ndo' s'eii.

Ntquiee' ntu na cwilei'cho ntquiee' ángeles

⁶ Quia jo' joo ntquiee' ángeles na cwilei'cho ntquiee' ntu, jla'jndaa'ndyena na nntjoo'na.

⁷ Juu ángel najndyee tjoo'n'o'n ntu 'naa'n'a'n. Ndo' jna'na' na tua' tsaa'n, tua' chom, na tjoom'na' niom'. Tquiaana' tsjoomnancue. Ndo' tco manndyoo' xcwe tsjoomnancue mati tco manndyoo' xcwe n'oom na mei'nntyjee', ndo' tco cha'tso jnda ndeii.

⁸ Ángel na jnda we tjoo'n'o'n ntu 'naa'n'a'n, quia jo' ty'oom chom cwii cha'cwijom sjo t'ma'n, jnda chii tju'na' jo' ts'om ndaaluee. Ndo' manndyoo' xcwe na cha'tso ndaaluee seicwaque'na' niom'.

⁹ Jo' chii s'aana' na manndyoo' xcwe na cha'tso quioo' na m'a'n ndaaluee, tjayo'. Ndo' manndyoo' xcwe l'aandaa seityuui'na'.

¹⁰ Ángel na jnda ndyee tjoo'n'o'n ntu 'naa'n'a'n, quia jo' jna'n cwii caxjuu t'maa'n tsjo'luee. Cwicoñê cha'cwijom chom scacatsuu ndo' tiooñê nacjoo manndyoo' xcwe candaa ñ'e'n lui'xo'.

¹¹ Ndo' s'aana' jee'n ja ndaatoo'ñee'n cha'cwijom tscó tjacanoom. Jo' chii caxjuu'ñee'n seicajndyuna' tscó tjacanoom. Ndo' jndye nn'a'n na teil'uee'ndye ndaa'ñee'n, tjana ee jee'n jana'.

¹² Ángel na jnda ñequiee tjoo'n'o'n ntu 'naa'n'a'n, quia jo' manndyoo' cha'na xcwe ñe'quioom' ñ'e'n chi' sei'ndaa'na'. Teintomna'. Ndo' majo'ti cancjoo tei'ndaa'. Taticwixueena'. Mati ñe'quioom' seitjoona' cha'na ñequiee hora na taticwixueeñê. Ndo' mati natsjom, seitjoona' cha'na ñequiee hora na taticwixueeñê chi' ñequio cancjoo.

¹³ Quia jo' nty'iaya, mantya cwiiche'n ángel nandyee. Ndo' jndiia na jndei matseixuaa, tso:

—Jee'n wi' nntjoom nn'a'n na m'a'n tsjoomnancue, quia na nleic'uaa ntu na cwinntjoo' ndyee ángeles'ñee'n.

9

¹ Ángel na jnda 'om tjo'o'ntu 'naa'a'. Quia jo' nty'iaya cwii caxjuu na jna' tsjo'luee, tioñê tsjoomnancue. Ndo' caxjuu'ñee' tquiaa Ty'o'ots'om ts'ow'aa nnoom cwentaa' cwii tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom.

² Seicanaa'ñê 'ndyoo tsue'ñee'. Quia jo' jlui' ndioom jo' jo' cha'cwijom ndioom na cwicalui' ntom' t'ma'. Ndo' nc'e na jee' 'aa ndioom'ñee', seijaa'ñena' tsjoomnancue hasta tatquioo' na manty'iaa' ñe'quioom'.

³ Naquii' ndioom'ñee' jna'ndye jndye calca. Ty'entyjajo' nnom tsjoomnancue. To'ñoomyo' na wjeeyo' cha'na w'ii catsjo.

⁴ Ndo' Ty'o'ots'om tñquiaa' na wanaa' na nlcwa'yo' jnda na niom nnom tsjoomnancue, mei' tscó jnda, mei' tscó n'oom. Macanda wanaa' na nnta'wi'yo' joo nn'a' na ticañoom sayo 'naa'a' cantaana.

⁵ To'ñoomyo' ñ'oom na cha'waa 'om chi' wanaa' na nl'ayo' na nlquiina' na'ñee' cha'na maquiina' ts'a' quia na tco' catsjo. Saá ticwanaa' na nla'cwjeeyo' na'ñee'.

⁶ Ncuae'ñee' yoche' na wi' cwitjoomna nl'uee'ndye che'nquieena na cwjetona, saá xocaliuna chiuu ya nl'ana. Nnc'omna na quee' n'omna na ñe'cwjena, saá xocaliuna chiuu ya na nncwjena.

⁷ Calcaa'ñee' matseijomna' jooyo' cha'cwijom catso na m'a'nc'eeyo' na nnc'ooyo' ntia'. Nque'yo' ñjom cha'cwijom corona na tuina' s'om cajaan' ndo' ndaayo' matseijomna' cha'cwijom nnom ts'a'.

⁸ Ndo' soonque'yo' cha'cwijom soonque' yolcu, ndo' ndei'n'omyo' cha'cwijom ndei'n'om liom.

⁹ Tsuaayo' cha'cwijom ñ'e' xjo tuina'. Jee' c'uaa lquiyo' cha'cwijom c'uaa ndyuee tornom quia na jndei' oontyjaandye catso na cwi'ooyo' tia'.

¹⁰ Ndo' n'aa' calcaa'ñee' matseijomna' cha'na n'aa' caljo, ee mati jee' wjee ndaa xioomyo'. Ndo' cha'waa na 'om chi' wanaa' na nnta'yo' xioomyo' nn'a'.

¹¹ M'aa' cwii ángel na matsa'ntjoom calcaa'ñee'. Jom tseixmaa' na mach'ee' cwenta tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom. Jom jñoom Abadón ñequio ñ'oom hebreo ndo' ñ'oom griego Apolión. Ma'mo' xue'e' tsa' na matseicwjee nn'a'.

¹² Jnda teinom na tco'na' nty'iaya cwii nawi' na quia nntjoom nn'a'. Saá canty'ia', ndicwa' waa we nawi' na quia nncue'ntyjo.

¹³ Ángel na jnda yom tjo'o'ntu 'naa'a', quia jo' quii'ntaa' ñequiee nqui nomts'om na tuina' ñ'e' s'om cajaan' na mei'ntyjee'na' jo nnom Ty'o'ots'om, jndiia na teic'uaa seinei'.

¹⁴ Tso nnom ángel na jnda yom na malei'ñ'oom ntu:

—Cja'tseicana' joo ñequiee ángeles na chu'tye'ndye na m'a' joo jndaa t'ma' Eufrates.

¹⁵ Quia jo' tjatseicanaa'a' ángeles'ñee' na c'oola'cwjeena nn'a' cha'waa tsjoomnancue. Manndyoo' cha'na xcwe nn'a' tsjoomnancue nla'cwjeena. Ee ángeles'ñee' majndaa' na m'a'nc'eendyena na nl'ana ts'iaa'ñee' chuwa, ndo' chi'waa, ndo' xueewaa, ndo' horawaa.

¹⁶ Ndo' jndiia cantyja 'naa' sondaro 'naa'na, na ntyjondye catso, tue'ntyjo cha'na ntquiuu mei' ndii' na nqui nqui mei'ndyena.

¹⁷ Luaa' waa na tco'na' ngo' na nty'iaya catso'ñee' ñequio sondaro na ntyjondye jooyo'. Na'ñee' cwee'na ncjo candyana na mawañoom'na' joona na tilquiee'ndyena. Ndo' ncjo'ñee' chona' colo wee ñequio colo tsá, ñequio colo cajaan'. Ndo' matseijomna' nque' catso'ñee' cha'na nque' liom. Ndo' naquii' ndyueeyo' cwicalui' chom ñequio ndioom ñequio sufrá.

18 Ñequio ndyee nnom nawi'ñeeⁿ na jlui' quii' ndyueeyo', chom ñequio ndioom ñequio sufrā, jo' na tja manndyoo' xcwe nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue.

19 Catso'ñeeⁿ we ndii' waa na jndayo' na cwita'wi'yo' nn'aⁿ, naquii' ndyueeyo' ndo' n'aa'yo'. Ee yuu na tjacantycwii n'aa'yo' jo' ntyjoo nqueⁿ canduu. Ndo' canduu'ñeeⁿ nioom tyotquiiyo' nn'aⁿ.

20 Saa nn'aⁿ na 'ndiina' na tîcwje ñequio nawi'meiⁿ, tîcalcwe' n'omna. Tîca'ndyena natia na cwil'ana, meiⁿ tîc'oomeintyjee'na na cwila't'maaⁿndyena naⁿjndii ñequio 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a na tuii ñ'eⁿ s'om cajan, ñ'eⁿ s'om xuee, ñ'eⁿ s'om wee, ñ'eⁿ ljo', ndo' ñ'eⁿ n'oom. 'Naⁿmeiⁿ tilei'canty'iaana', meiⁿ na ndyena', nmeiⁿ na nnc'ooca'na'.

21 Ndo' tîcalcwe' n'omna na cwila'cwjeena nc'iaana. Meiⁿ tîca'ndyena cantyja na cwila'calua'ndyena, meiⁿ cantyja na cwe' cwim'a'yana ñ'eⁿ nc'iaana, meiⁿ cantyja na cwinty'ueena 'naⁿ.

10

Ángel na maleiñ'oom cwii libro chjoo

1 Quia jo' nty'iaya cwiicheⁿ ángel na waa najndei na tseixmaⁿ. Jndyocueeⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee. Cha'waañê wandi' nchquiu ndo' ntyjaty'io catsuu tsoom'naⁿ jo' ts'om xqueeⁿ. Caxuee nnoom cha'cwijom ñe'quoom', ndo' nc'eeⁿ cha'cwijom ntsaachom na teincoo.

2 Cwii ts'ooⁿ ndii' libro chjoo na jnda n'meiⁿ. Tcoom'm x'eeⁿ ntyjaya nnom ndaaluee, ndo' x'eeⁿ ntyjatymaaⁿ nnom tyuaatcwii.

3 Jndei seixuaⁿ cha'na matseixuaa liom. Quia na jnda seixuaⁿ, quia jo' teic'uaa ndyuee ntquiee' ntsuee.

4 Quia na jnda teicheⁿ ndyuee ntquiee' ntsuee'ñeeⁿ, quia jo' seijndaa'ndyo na nntseiljeiya ñ'oom na jluena, saa jndiia cwii jndyee na teic'uaa cañoom'luee. Matso:

—Ñ'oom na jndi' na jlue ntquiee' ntsuee'ñeeⁿ cwanty'iuu'ndyu' joona', tintseiljei'.

5 Ndo' juu ángel na nty'iaya na meintyjee' nnom ndaaluee ndo' nnom tyuaatcwii, seiweeⁿ ts'ooⁿ ntyjaya jo' cañoom'luee.

6 Tyeⁿ ñ'oom tjoom'm na cjoom'm na malcweeⁿeⁿ xuee' Ty'oots'om na tjaa yuu ntycwii na wando', nqueⁿ na s'aaⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue ñequio ndaaluee ñequio cha'tso nnom na niom jo' jo'. Luaa ñ'oomtyeⁿ na seineiⁿ, tsoom:

—Taxocwindoo'ti Ty'oots'om.

7 Ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na juu ángel na jnda ntquiee' nncjooⁿntu 'naaⁿaⁿ. Xjeⁿñeeⁿ matseicandaa'ñena' ñ'oom na ntyjii nquii Ty'oots'om. Majuu ñ'oom'ñeeⁿ na jnda tqueⁿtyeeⁿ ndaaⁿ nquiee profetas na cwindye'ntjomtyeⁿ nnoom.

8 Quia jo' juu na jndiia na seineiⁿ cañoom'luee, seineiⁿnda' nooⁿ. Matso:

—Cja'co'ñom' libro chjoo na mein'meiⁿ na ndii'na' ts'o ángel na meintyjee' nnom ndaaluee ñequio nnom tyuaa.

9 Jo' chii tjontyjaa'a ángel'ñeeⁿ, tsjoo nnoom na ññequiaaⁿ libro chjoo'ñeeⁿ nooⁿ. Tsoom nooⁿ:

—Luaa libro. Qui'ñom', cwa' juuna'. Nnts'aana' na jeeⁿ chi quii' 'ndyo' cha'cwijom tsiom' canty'i saa ts'om tsia' nnts'aana' na jeeⁿ ja.

10 Quia jo' to'ñooⁿ libro chjoo'ñeeⁿ na ndii' ts'o ángel, ndo' tcwaa'a juuna'. Ndo' quii' 'ndyo' s'aana' na chi ntyjii cha'cwijom tsiom' canty'i saa ts'om tsia jeeⁿ ja s'aana'.

11 Quia jo' tso ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—Maxjeⁿ maca^{na} na cwicheⁿ cwii ndii' nntseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om njom'. Nñequiaa' ñ'oom chiuu nntjoom nn'aⁿ jndye ndyuaa, ndo' ñequio jndye nnom ñ'oom na cwila'nei^{na} na ndo' ndaa nn'aⁿ na cwiluitquiendye ndaana.

11

We nn'aⁿ na cwitjei'yuu'ndye

¹ Quia jo' to'ñoⁿ cwii tmaaⁿ, cha'cwijom ts'oomxjeⁿ juuna'. Ndo' tso ángel nooⁿ:

—Quicantyja', cwji' xjeⁿ wats'om cwentaa' Ty'oots'om ñequio nomts'om. Ndo' quicho' cha'tsondye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye jom jo' jo'.

² Quia macwji' xjeⁿ wats'om, tincwji' xjeⁿ tach'eeⁿna'. Ee jnda tquiaya na cha'waa wen'aaⁿ nchoo' we chi' na joo nn'aⁿ na nchii judíos wanaaⁿ na ñequioque'na jo' jo'. Ndo' nlque^{na} xjeⁿ 'naa^{na} tsjoom cwentaya na lju' cwiluiñena' yuu na meintyjee' wats'om'ñeeⁿ.

³ M'aⁿ we nn'aⁿ 'na^{ya} na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'na^{ya}. Jona nlquaa^{ya} na nñequiana ñ'oom ndaa nn'aⁿ cwii meiⁿ xuee waljoo' we sia^{nto} waljoo' ndyeen'aaⁿ xuee. Ndo' nlcwee'na liaa ntom na cwantindyo.

⁴ Wendye jona meintyjee'tye^{na} jo nnom nquii Ta Ty'oots'om na matsa'ntjom cha'waa tsjoomnancue. Cwiluiindyena we n'oom olivos ñequio we 'naⁿ na cwicañjoom' nlca.

⁵ Ndo' xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na ñecats'aa nata' wendye naⁿñeeⁿ, quia jo' nlui' chom ndyueena na nlcoñe tsaⁿñeeⁿ. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cats'aa nata' jona, majndaa' na laa'ti' nncue'.

⁶ Wendye jona nñequiaa Ty'oots'om na nla'xma^{na} najndana na nla'cata'na tsjo'luee cha tincua' cha'tsoti xuee na cwiñequiana ñ'oom 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati nñequiaaⁿ najndei na nla'xma^{na} na nla'cwaque^{na} na ndaatoo na nnts'aana' niom'. Ndo' cwanti ndii' na l'ue n'omna nnda^a nla'quioona meiⁿnquia nnom nawi' nacjoo nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁷ Quia na jnda jndaa' na cwitjei'yuu'ndyena, quia jo' juu quioo' jndii na m'aa^{yo}' ts'om tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom, nlui'yo' nnts'aayo' tia' nacjoo wendye naⁿñeeⁿ. Nnaⁿñeyo' ñ'eⁿndyena ndo' nntseicwjeeyo' jona.

⁸ Ndo' sei'ts'o 'naa^{na} nncwindyuaana' ts'om nataa naquii' tsjoom t'maⁿ yuu na ty'ioom nn'aⁿ nquii Ta Jesucristo cwentaa^{ya} nacjoo' ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñequio ñ'oom na cwe' tjañoom' matseicajndyuyana' tsjoom t'maⁿñeeⁿ Sodom ñequio Egipto.

⁹ Ndyee xuee waljoo' xcwe nncwindyuaa sei'ts'o 'naa^{na} jo' jo'. Ndo' nn'aⁿ na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwii cwii tmaaⁿndye, ñequio nn'aⁿ na cwichuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ na nnaⁿ ticwii cwii tsjoomnancue, nnty'iaana sei'ts'o 'naaⁿ naⁿñeeⁿ, saa tixonquiana na nncjaacant'iuu'ndye naⁿñeeⁿ.

¹⁰ Nn'aⁿ tsjoomnancue nla'neiⁿndyena quia na jnda tja wendye naⁿñeeⁿ. Nnts'aana' na jeeⁿ ya nquiuna hasta nl'ana naya nc'iaana. Ee jeeⁿ ty-oco'wi'na' jona nquiuna cantyja 'naaⁿ ñ'oom na ñetjei'yuu'ndye wendye naⁿñeeⁿ na jnda tja.

¹¹ Saa quia jnda jndaa' ndyee xuee waljoo' xcwe na nncwindyuaa sei'ts'o 'naaⁿ naⁿñeeⁿ, quia jo' nñequiaa Ty'oots'om na nquioonnda' jndyena, nnta'ndo'nnda'na. Mantyja nncwintyjee'yuna ndo' jeeⁿ ndya' nntyue nn'aⁿ na nnty'iaa na ljo' nluii.

¹² Quia jo' wendyena ndyena na nleic'uaa jndei cañoom'luee. Nntsoom:
—Quio'wa'yo' ñjaaⁿ.

Quia jo' nnc'oowana cañoom'luee ñ'eⁿ cwii nchquiu ñequio na jndoo' joo nn'aⁿ na ñel'awi' ñ'eⁿndye joona.

¹³ Ndo' majo'to xjeⁿñeeⁿ jndeei nnts'eii. Quii'ntaaⁿ qui wario na tseixmaⁿ tsjoom t'maⁿñeeⁿ, nntseityuii'na' cwiina'. Ndo' ntquiee' meiⁿ nn'aⁿ nncwje cantyja na nnts'eii. Ndo' nn'aⁿ na cwin'ndiina', nla'catyuendyena, nnto'na na nlcwii'na Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹⁴ Juu nawi' na jnda we, jnda teinomna'. Canty'ia', manncue'ntyjo nawi' na jnda ndyee.

Ntu na jnda ntquiee'

¹⁵ Quia jo' ángel na jnda ntquiee' tjoⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Ndo' teic'uaa na jndeei cwila'neiⁿ nn'aⁿ cañoom'luee. Cwilue:

Ticwii cwii ndyuaa na ñesaⁿ'ntjomndye cheⁿnquieena',

je' m'aⁿna' nacje 'naaⁿ! Ta Ty'oots'om cwentaaya ñequio Jnaaⁿ Cristo.

Jom ticantycwii cantyja na matsaⁿ'ntjoom.

¹⁶ Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye na meindyuaandye ntio ndiocheⁿ nacañoom' Ty'oots'om, ty'eta'nquiona, tyeⁿnquiuuna nomtyuaa na tyola't'maaⁿ'ndyena jom.

¹⁷ Tyoluena:

Cwiñe'quiaayâ na quianl'ua' 'u Ta Ty'oots'om na matsei'xmaⁿ'ñ'eⁿ! cha'tso nnom najnda.

'U m'aaⁿ ndo' m'aaⁿndyu',

nacjee' na jnaⁿjndyeena' mam'aaⁿndyu' ndo' ticantycwii cantyja 'naⁿ!

Mama'mooⁿ! chiuu waa najndu' na matsei'xmaⁿ,

ndo' je' jnda t'moⁿna' na matsaⁿ'ntjom'.

¹⁸ Nn'aⁿ tsjoomnancue cwila'jndoona 'u,

saa je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ na matsei'w'ii' joona.

Jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeⁿ nn'aⁿ na jnda tja,

ndo' na ññequiaa' juu na cwita'ntjom nn'aⁿ na tyondye'ntjom njom' na tyoñequia ñ'om'.

Ndo' mati ññequiaa' na cwita'ntjom cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwenta' na cwila't'maaⁿ'ndye xue',

meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ la'xmaⁿ, ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na tit'maⁿ la'xmaⁿ.

Ndo' na nntseicandu' nquiee nn'aⁿ na cwila'ndaa' n'om nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue.

¹⁹ Jnda jo' juu wats'om cwentaa' Ty'oots'om na waana' cañoom'luee, jnaaⁿna'. Ndo' jo' jo' nty'iaya juu castom na ñjom ñ'oom na seityeⁿtyeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ Israel. Quia jo' jnaaⁿ chomntsuee ndo' teic'uaa na tyola'xuaana', tyots'eii, ndo' jndeei tua'tsaaⁿ.

12

Yuscu ñequio catsoomjndii wee

¹ Quia jo' teitquioo' cwii 'naaⁿ t'maⁿ tsjo'luee na ma'moⁿna' chiuu cwin-luii. Nty'iaya cwii yuscu cweⁿ ñe'quioom' cha'cwijom liaⁿaⁿ. Meintyjeeⁿeⁿ nacjoo' chi' ndo' ñjom cwii corona xqueeⁿ na chuu' canchoo'we cancjuu.

² Ndo' jndeeiñê. Tyotseixuaⁿ na maquiina' jom, ee manntseincueⁿ.

³ Jnda chii teitquioo'ti cwiicheⁿ 'naaⁿ tsjo'luee. Nty'iaya cwii catsoomjndii na t'maaⁿñe ndo' weñe cha'na chom. Juuyo' niom ntquiee' xqueⁿyo', ndo' ngui ndei'jndyee'yo'. Ndo' cha'tso na ntquiee' xqueⁿyo', jo' ñjom cwii cwii corona.

⁴ Quia tmeiiⁿñeyo' ts'aaⁿyo' manndyoo' cha'na xcwe cancjuu na ntyja tsjo'luee tei'caljoona', tquiaandye cancjuu'ñeeⁿ nomtyuaa. Ndo' juu catsoomjndii'ñeeⁿ tjameintyjee'yo' jo nnom yuscu'ñeeⁿ na mawaa xjeⁿ na nntseincuii cha mantyjacheⁿ nlquiiyo' jnda xeⁿ jnda tuiiñe.

⁵ Quia jo' seincuii yuscu'ñeeⁿ yu'ndaa na tsaⁿs'a. Jnda tqueⁿ Ty'ooots'om yu'ndaa'ñeeⁿ na nluiit'maⁿñe, ndo' jndeiñ ñ'oom na nntsa'ntjom cha'tso nn'aⁿ njoomnancue. Ndo' tjei'na' juu quii'l'o yuscu'ñeeⁿ. Tjañ'oom Ty'ooots'om juu yuu waa tio 'naaⁿaⁿ.

⁶ Ndo' juu yuscu'ñeeⁿ tjaleinoom cwii joo yuu na nncwañoom'na' juu yuu na jnda seijndaa'ñe Ty'ooots'om na nljoo'ñê. Jo' jo' m'aⁿ nn'aⁿ na nnteix'eena jom cwii meiⁿ waljoo' we siaⁿnto waljoo' ndyeen'aaⁿ xuee.

⁷ Quia jo' jnaⁿ tia' cañoom'luee. Juu Miguel ñequio ángeles 'naaⁿaⁿ tyol'ana tia' nacjoo' catsoomjndii. Ndo' catsoomjndii'ñeeⁿ ñequio na'jndii 'naaⁿaⁿ tyola'jndana, tyol'ana tia' ñ'eⁿ joo ángeles'ñeeⁿ.

⁸ Saa ticanajndana ndo' tacwanaaⁿ na nljoo'ndyena cañoom'luee.

⁹ Jo' chii tjeii'na jom. Jla'cwatyu'na jom cañoom'luee, tioenê tsjoomnancuecheⁿ. Mati jla'quiaana ángeles tia' ñ'eⁿñê. Ee cantyjati na jna'jndyena' matseicajndyuna' jom catsuu tquiee, tsa'jndii ndo' Satanás. Majom na manquiu'nn'aaⁿ cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue.

¹⁰ Quia jo' jndiia na teic'uaa cwii jndyee jndeiñ cañoom'luee. Matsona':

—Je' je' yuu', juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'ooots'om nn'aⁿ, jnda mamatseicandañ'ena', ndo' ma'mooⁿ juu najndeiñ na matseixmaaⁿ. Jnda tue'ntyjo na macanda jom matsa'ntjoom ndo' mati cwiluiitquieñe Jnaaⁿ Cristo. Ee juu naxuee ndo' natsjom mañequiaa jnaaⁿ nn'aaⁿya jo nnom Ty'ooots'oomya, jnda jla'cwatyu'na juu. Manquiiiti na tyoñequiaa jnaaⁿ nn'aaⁿya.

¹¹ Saa joona jnda jna'ndyena ñ'eⁿ tsa'jndii'ñeeⁿ nc'e nioom' Catsmaⁿ ndo' nc'e ñ'oom na tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Ee joona tyom'aⁿna na ticajnda nquiuna meiiⁿ cwjena cantyja na cwitjei'yuu'ndyena.

¹² Nc'e na luaa' waa, c'om'yo' na nei'yo' cha'tsondyo' na m'aⁿ'yo' cañoom'luee. Saa jeeⁿ nty'iaa'ndyo' 'o nn'aⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoomnancue ñequio 'o na m'aⁿ'yo' ndaaluee, ee juu tsa'jndii jnda tioenê na m'aⁿ'yo' na jeeⁿcheⁿ ndya' w'eeⁿ. Ee ntyjeeⁿ na jnda teitsioo' m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹³ Ndo' quia na ljeii catsoomjndii'ñeeⁿ na jnda tuee'na jom nnom tsjoomnancue quia jo' tyontyjoⁿ yuscu na seincuii tyochjoo na tsaⁿs'a.

¹⁴ Saa tquiaa Ty'ooots'om we ntsquii cachi t'maaⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ cha ndaaⁿ nncuaaⁿ na nleinoom catsuujndii'ñeeⁿ. Jo' chii tjaaⁿ yuu na nncwañoom'na' jom yuu na taxondaⁿ nnts'aa catsuu tquiee'ñeeⁿ nata' jom. Jo' jo' nntei'x'ee Ty'ooots'om jom ndyee chu waljoo' xcwe.

¹⁵ Ndo' juu catsuu tquiee'ñeeⁿ ñequio 'ñom tyojoom'm ndaa jo naxeⁿ yuscu'ñeeⁿ. S'aana' cha'jom cwii jndaa, cha nncjaawjaañe yuscu'ñeeⁿ.

¹⁶ Saa teijndeiñ tyuaa yuscu'ñeeⁿ ee seintquioñena' 'ndyoona' ndo' t'uuna' jndaa'ñeeⁿ na tju' catsoomjndii ñequio 'ñom.

¹⁷ Jo' chii jeeⁿ t'maⁿ seiw'ii catsoomjndii yuscu'ñeeⁿ. Tjaaⁿ, tjacats'aaⁿ tia' nacjoo cha'tso nn'aⁿ tsjaaⁿ yuscu'ñeeⁿ na cwila'canda ñ'oom na matsa'ntjom Ty'ooots'om ndo' na tica'ndye na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

13

¹ Quia jo' tjomeintyjaa'a nacjoo' tei' ndaaluee ndo' nty'iaaya cwii quioo' na cwajndii waa na macalui' quii' ndaaluee. Niom nqui ndei'jndyee'yo' ñequio ntquiee' xqueⁿyo'. Ndo' ticwii cwii tsei'jndyee'yo' ñjom cwii cwii corona. Ndo' cjoo' cwii cwii xqueⁿyo' teiljeii ñ'oom ntjeiⁿ na matseijnaaⁿ'na' Ty'ooots'om.

2 Ndo' juu quioo'jndii'ñeeⁿ na nty'iaya, matseijomna' juuyo' cha'cwijom cwii catsiaⁿ ljeiyya, ndo' nc'eeyo' cha'cwijom nc'ee oso ndo' 'ndyooyo' cha'cwijom 'ndyoo liom. Ndo' juu catsoomjndii tquiaaⁿ cantyja najneiⁿ nnom quioo'jndii'ñeeⁿ. Ndo' tquiaaⁿ na nncwacatyeeⁿyo' ndio 'naaⁿaⁿ ndo' nntsa'ntjomyo' cha'xjeⁿ na matsa'ntjoom.

3 Mati nty'iaya na cwii xqueⁿyo' jeeⁿ nioom jnda tquiee', mach'eena' tjaa chiuu cwii ya saa jnda chii n'maⁿyo'. Ndo' cha'tsoti nn'aⁿ tsjoomnancue ty'entyjona naxeⁿl quioo'jndii'ñeeⁿ. Jeeⁿ tjawee' n'omna na n'maⁿyo'.

4 Tyola't'maaⁿndye nn'aⁿ juu catsoomjndii nc'e na jnda tquiaaⁿ cantyja najneiⁿ nnom quioo'jndii. Mati quioo'jndii'ñeeⁿ tyola't'maaⁿndyena juuyo'. Tyoluena:

—¿Ñeeⁿ juu cwiluiit'mañe cha'na quioo'jndiiim'aaⁿ? Ndo' ¿ñeeⁿ juu nndañ nnañe na nnts'aa tia' ñ'eñeyo'?

5 Ndo' tquiaa Ty'oots'om na wanaaⁿ na catseineiⁿyo' ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm ñequio ñ'oom na matseit'maaⁿñe cheⁿnquiiyo'. Mati tquiaaⁿ na wanaaⁿ na caluiit'mañeyo' wen'aaⁿ nchoo' we chi'.

6 Quia jo' jnaⁿna' na matseineiⁿyo' ñ'oom cwajndii na ntjeiⁿna' nacjoo' Ty'oots'om, ndo' seijnaaⁿyo' xueⁿeⁿ, ñequio cañoom'luee yuu na mac'eeⁿ, ndo' ñequio cha'tsondye joo na m'aⁿ jo' jo'.

7 Mati tquiaaⁿ na wanaaⁿ na cats'aayo' tia' nacjoo nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ, ndo' nnañeyo' ñ'eñdyena. Ndo' tquiaaⁿ na wanaaⁿ na catsa'ntjomyo' cwii cwii ndyuaa, ñequio cwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii'ndye, ñequio cwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ ticwii cwii tsjoomnancue.

8 Cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na ticala'xmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om jla't'maaⁿndyena juuyo'. Naññeeⁿ ticwiljeii ncueena naquii' libro cwentaa' Catsmaⁿ na jla'cuae' nn'aⁿ. Ee cantyjati na tqueⁿ Ty'oots'om tsjoomnancue, waa libro 'naaⁿaⁿ na chuu ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'.

9 Ñeeⁿ juu na ñe'candii, cwa candii.

10 Ts'aⁿ na matseijndaa'ñe na nt'ueeⁿ nn'aⁿ na ncjaachom joona ndyuaaⁿaⁿ, majo'ti nntjoom. Ndo' xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntseicuee' x'iaa' ñ'eⁿ xjo, mañ'eⁿ xjo nncue'. Nc'e na luaa' waa macaⁿna' na nquiee nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, cwintyjee'tyena cantyja na cwila'yuyua n'omna meiⁿ tica'ndyenc'uaa'ndyena meiiⁿ wi' cwitjoomna.

11 Jnda jo' nty'iaya cwicheⁿ quioo'jndii na jlui'yo' quii' tyuaa. Ntyjoo we ndei'jndyee'yo' cha'na ndei'jndyee' cwii catsmaⁿ chjoo, saa seineiⁿyo' cha'na matseineiⁿ catsoomjndii.

12 Ndo' cha'tsoti najndeiⁿ na tyotseixmaⁿ juu quioo'jndii najndyee, majo'ti matseixmaⁿ quioo'jndii na jnda we nc'e ñ'oom 'ndyoo quioo'jndii tquiee'ñeeⁿ. Ndo' ñequio na jndei'na' mach'eeyo' na cala't'maaⁿndye cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue juu quioo'jndii tquiee, tsaⁿ na jnda n'maⁿ na jeeⁿ nioom tquiee' xqueⁿ.

13 Ndo' jndye ts'iaaⁿ tyoch'eeyo' na xocandañ nnts'aa na cwe' najndeiⁿ nquii ts'aⁿ. Ñequio na jndoo' nn'aⁿ tyoch'eeyo' na cwiquiaa chom nomtyuaa na cwinaⁿna' tsjo'luee.

14 Wanaaⁿ na cats'aayo' na nmeiiⁿ nc'e ñ'oom 'ndyoo quioo'jndii tquiee. Jo' chii tquiu'nn'aⁿna' nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Sa'ntjomyo' na cal'ana cwii na nlui'tsjaaⁿñe quioo'jndii tquiee, juu tsaⁿ na jeeⁿ nioom tquiee' xqueⁿ ñ'eⁿ xjo, saa ndicwaⁿ wando'.

¹⁵ Ndo' to'ñomyo' na nndaā nnts'aayo' na juuna' na jlui'tsjaa'ñe quioo'jndii tquiee nndaā nncwja jndye ndo' nndaā nntseineiⁿ. Ndo' hasta na nndaā nntsa'ntjomna' na cwje nn'aⁿ na ticala't'maa'ndye juuna'.

¹⁶ Ndo' juu quioo'jndii na ndā we s'aayo' na jndei'na' na cha'tso nn'aⁿ ññom ljeii lueena ntyjaya oo cantaana. Luaa' s'aayo' ñequio mei'nquia nn'aⁿ, meiiⁿ nn'aⁿ na cwiluiit'ma'ndye ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na cwe' cwi'oontyjo, oo meiiⁿ nn'aⁿ na tyandy ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na nty'iaandy, oo meiiⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ xjeⁿ 'naaⁿ.

¹⁷ Quia jo' s'aayo' na mei'cwii ts'aⁿ xocandaā na nntseijnda 'naⁿ oo na njndaā 'naⁿ xeⁿ ticañoom ljeii'ñeeⁿ nacjoo'. Ee ljeii'ñeeⁿ ma'moⁿ'na' xuee' quioo'jndii tquiee oo juu número na tseixmaⁿ xuee'yo'.

¹⁸ Luaa maca'na' na c'oom ts'aⁿ na jndo' ts'om. Cwii cwii ts'aⁿ na mat-sei'noⁿ cwji' cwenta cantyja 'naaⁿ número' na tseixmaⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ ee ma'moⁿ'na' xuee' ts'aⁿ. Ndo' juu número'ñeeⁿ yom siaⁿnto waljoo' ndyeen'aaⁿ nchoo' yom.

14

Na cwita nn'aⁿ na jnda jlui'n'maa'ndye

¹ Jnda jo' nty'iaya na meintyjee' Catsmaⁿ xqueⁿ ta Sión. Ndo' ñeⁿ'naaⁿ nacañom'm m'aⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Tuee' cwii siaⁿnto meiⁿ waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequiee meiⁿ joona. Ndo' cantaana jnda teiljeii xuee' nquii Catsmaⁿ ñequio xuee' Tsotyeⁿ.

² Ndo' jndiia na c'uaa nandy cañoom'luee cha'cwijom c'uaa na maco'na' ndaa, oo cha'cwijom najndei matseixuaa tsuee. Jo' jo' jndiia na jndye arpa cwitjoo' nn'aⁿ.

³ Cwitana cwii luantsa xco jo nnom tio na wacatyeeⁿ Ty'ooots'om, ndo' jo ndaa ñequiee naⁿ na tando', ndo' jo ndaa ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu na nndaā nntsei'naaⁿ luantsa'ñeeⁿ, macandaⁿ nquiee nn'aⁿ na cwii siaⁿnto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequiee mei'ndye. Ee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, macandaⁿ joona na jnda tjei'n'maa'ñe Ty'ooots'om.

⁴ Joo naⁿm'aⁿ tyoo'ndyena Ty'ooots'om. Macandaⁿ jom cwila't'maa'ndyena. Cwi'oontyjona naxeⁿ Catsmaⁿ mei'yuucheⁿ na wjaⁿ. Tioml'ua Ty'ooots'om jnaaⁿna na tjeii'ñe joona quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha macandaⁿ nla'xmaⁿna cwen-taaⁿ'aⁿ ndo' cwentaa' juu na matseicajndyuna' Catsmaⁿ.

⁵ Mei'cwii ñ'oom na cwe' cantu ticaljeii' ndyueena. Ndo' mei'cwii ty-oola'tjoondyena nnom Ty'ooots'om.

Ñ'oom na cwilue ndyee ángeles

⁶ Quia jo' nty'iaya cwiiicheⁿ ángel na mantya nandy cañoom'luee. Mañequiaaⁿ ñ'oom naya na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ'na' ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue. Matseicañeeⁿ nn'aⁿ ticwii cwii tsjoomnancue, ñequio ticwii cwii ndyuaa nn'aⁿ, ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii ñ'oom na cwichuii' na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye.

⁷ C'uaa 'ñom matseineiⁿ, tsoom:

—Calcwi'yo' Ty'ooots'om ñequio na nquia'yo' jom ee na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ. Cala't'maa'ndyo' nqueⁿ na s'aaⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, ñequio ndaaluee, ndo' ñequio cha'tso nqueⁿljo' yuu na cwinaaⁿ ndaa.

⁸ Ndo' tjantyo cwiiicheⁿ ángel na jnda we naxeⁿ ángel'ñeeⁿ. Matso:

—Jnda tyuii' tsjoom Babilonia. Jnda tyuii' tsjoom t'maⁿ'ñeeⁿ. Ee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jnda jla'ndaa'na n'om nn'aⁿ ticwii cwii ndyuaa ñequio natia na

cwil'ana na juu jo' matseijomna' cha'cwijom cwila'cwena nn'aⁿ winom cha candyee naⁿñeeⁿ.

⁹ Ndo' tjantyjo cwiicheⁿ ángel na jnda ndyee. Jndei matseineiⁿ, matso:

–Nty'iaa'ndye joo nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye quioo'jndii tquiee ñequio juu na jlui'tsjaaⁿñeyo'. Ndo' nty'iaa'ndye joo nn'aⁿ na tquiandyee na tjacañoom ljeii cwentaa' quioo'jndii'ñeeⁿ cantaa oo luee.

¹⁰ Naⁿñeeⁿ maxjeⁿ jndei'na' na nncwena winom 'naaⁿ Ty'ooots'om na juu jo' ma'moⁿna' na matseiw'iyyayaaⁿ joona. Nntseicatom'm waso ñ'eⁿ winom'ñeeⁿ na meiⁿchjoo tjaa ljo' tjoom' n'e na tyeⁿ waa na matseiw'eeⁿ. Ndo' t'maⁿ nlco'wi'na' joona naquii' chom ñequio sufrā na cwico. Joo ángeles na lju' n'om ñequio Catsmaⁿ nnty'iaana na wi' nntjoom naⁿñeeⁿ.

¹¹ Tixocjaameintyjee' na cwi'oowa ndioom na maco'wi'na' naⁿñeeⁿ. Meiⁿchjoo tixocata'jndyeena naxuee natsjom ee joona tyola't'maaⁿndyena quioo'jndii tquiee ñequio juu na jlui'tsjaaⁿñeyo' ndo' joona jñoom 'naaⁿ cantana na ma'moⁿna' xuee'yo'.

¹² Jo' chii joo nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'ooots'om na lju' n'om macaⁿna' na tyeⁿ cwintyjee'na cantyja 'naaⁿaⁿ. Cala'candana ñ'oom na matsaⁿntjoom, ndo' tyeⁿ cala'yuya n'omna ñ'eⁿ Jesús.

¹³ Quia jo' jndiia na teic'uaa jndye na jnaⁿna' cañoom'luee. Tso nooⁿ:

–Luaa catseiljei': “Juu xuee na cwiwjaana', matio'naaⁿñena' joo nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ta Jesucristo na quia nncwje.” Majo'ti matso Espírtu Santo, ee cañoom'luee nta'jndyeena cantyja na ñejla'jndana naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooots'om. Ndo' wjaañ'eⁿ ñ'oom ñ'eⁿndyena na ma'moⁿna' cantyjati na ya na jnda ñel'ana.

Na maco'wi'na' nn'aⁿ tsjoomnancue

¹⁴ Quia jo' nty'iannda'a ndo' ljei cwii nchquiu canchii'. Nacjoo' nchquiu'ñeeⁿ wacatyeeⁿ cwii na matseijomna' ts'aⁿ. Xqueeⁿ ñjom cwii corona na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajan, ndo' t'ueeⁿ xjo carwato na taaⁿ 'ndyoo.

¹⁵ Jnda jo' jnaⁿ cwiicheⁿ ángel wats'om cañoom'luee. Jndei seineiⁿ nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ nacjoo' nchquiu'ñeeⁿ. Tso:

–Cwa, c'oom' xjo carwato 'naⁿ, catyjee' ntjommeiⁿ ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' joona matseijomna' cha'cwijom ntjom na jnda tmaⁿ.

¹⁶ Quia jo' jom na wacatyeeⁿ nacjoo' nchquiu'ñeeⁿ, tjoom'm xjo 'naaⁿaⁿ nnom tsjoomnancue chii tyjeeⁿ ntjom na niom nnom tsjoomnancue, jo' jo' nn'aⁿ jo'.

¹⁷ Ndo' jnaⁿ cwiicheⁿ ángel wats'om cañoom'luee. Mati juu ñ'oom xjo carwato na taaⁿ 'ndyoo.

¹⁸ Ndo' cwiicheⁿ ángel na tseixmaⁿ na mando' chom na ntyjo nomts'om jo' jo', juu jlui'nom ndo' jndei seineiⁿ nnom juu ángel na maleiñ'oom xjo carwato. Tso nnom ángel'ñeeⁿ:

–Cwa, c'oom' xjo taaⁿ 'naⁿ, catyjee' n'eiiⁿ uva l'oo na meintyjee' tsjoomnancue, ee jnda jndaⁿ ta.

¹⁹ Quia jo' to' ángel'ñeeⁿ tjoom'm xjo carwato 'naaⁿaⁿ nnom tsjoomnancue. Seitjoom n'eiiⁿ uva l'oo na meintyjee' jo' jo'. Tioom taⁿñeeⁿ ts'om cwii catsiuu' tsjo' yuu na nluii' ndaa'na'. Ts'iaaⁿñeeⁿ ma'moⁿna' cantyja na cwajndii nntjoom nn'aⁿ na matseiw'ii Ty'ooots'om joona.

²⁰ Jo nnom tsjoom tuii ts'iaaⁿñeeⁿ na tyonchjeena uva'ñeeⁿ. Jo' jo' jluii' niom nn'aⁿ hasta seijomna' cha'cwijom cwii jndaa niom'. Njoom m'aaⁿ niom' hasta tue'cañoomna' frenom ndyuee catso. Ndo' tquia tjanoomna', tuee'na' cha'na ndyee siaⁿnto kilómetros.

15

Ntquiee' ntycu na cwila'quiaa ángeles

¹ Quia jo' nty'iaya cwiiicheⁿ 'naaⁿ t'maⁿ cañoom'luee na seicaty'uena' ja. Nty'iaya ntquiee' ángeles na cwilei'cho ntquiee' nnom nawi' na nntjoom nn'aⁿ. Jooná' la'xmaⁿna' nawi' na macandá ee quia na jnda teinom cantyja 'naaⁿ joona', mana cwintycwii na matseiw'ii Ty'oöts'om nn'aⁿ.

² Ndo' mati nty'iaya cwii na matseijomna' ndaaluee na jeeⁿ caxuee cha'na tsioo jnda'jom cha'cwijom too' chom. Jndye nn'aⁿ meintyjee' 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ, jo' jo' nquiee nn'aⁿ na jnda jna'ndye ñequio quioo'jndii, ñequio juu na jlui'tsjaaⁿñeyo', ñequio número' na ma'moⁿna' xuee'yo'. Too' arpa lueena na jnda tquiaa Ty'oöts'om.

³ Cwitana luantsa cantyja na tjei'n'maaⁿñe Ty'oöts'om joona ñequio l'ö Moisés, tsaⁿ na ñejndi'ntjom nnoom, ndo' mati tana luantsa na cwila't'maaⁿndyena Catsmaⁿ na tjei'n'maaⁿñê joona. Matsona':

'U Ta Ty'oöts'om matsei'xmaⁿñ'eⁿ cha'tso nnom najnda.

Jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ mache', tjacantyja na ya joona'.

'U cwiluiindyuu' na matsa'ntjom' cha'waa tsjoomnancue.

Cha'tso cantyja 'naⁿ matsei'xmaⁿ na maty'iomyana' ñequio na mayuu'.

⁴ 'U Ta, tjaa'naⁿ ts'aⁿ c'oom na tinquiaa' 'u,

ndo' tjaa'naⁿ ts'aⁿ c'oom na xocatseit'maaⁿñe xue'.

Ee mañenncu'cheⁿ tseixmaⁿ na lju' ts'om'.

Cha'tso nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa ñequiona na nla't'maaⁿndyena 'u,

nc'e na jnda tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naⁿ na cha'tso na mache' maxjeⁿ maty'iomyana'.

⁵ Jnda teinom na nmeiiⁿ, quia jo' nty'iaya wats'om cañoom'luee, na jnda jnaⁿ nacañoomticheⁿ yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oöts'om. Juu jo' yuu na tyola'we nn'aⁿ Israel ljo' na teiljeii ljeii naqui quia na tyolei'ñ'omna wats'omliaa.

⁶ Ndo' jo' jo' jlui' ntquiee' ángeles. Cwilei'chona ntquiee' nnom nawi' na nntjoom nn'aⁿ. Cwee'na liaa lino na canchii', na jeeⁿ caxueena'. Ndo' cwii cwiiindyena chu'tyeⁿ tsei'jndya cwii 'naⁿ na tuii ñ'eⁿ s'omcajaⁿ.

⁷ Quia jo' cwii tsaⁿñeeⁿ na ñequiee na cwita'ndo' tquiaa ntquiee' watso na tuiina' s'omcajaⁿ ndaa ángeles'ñeeⁿ. Jooná' too'cheⁿ ñjom nawi' na jeeⁿ cwajndii na nntjoom nn'aⁿ ee juu Ty'oöts'om na ñequii'cheⁿ na wando', matseiw'eeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁸ Ndo' ndiocheⁿ yuu na m'aaⁿ Ty'oöts'om seintyjana' ndioom nc'e na jeeⁿ nei'ncoo' caxueeñê ndo' tjacantyja najneiⁿ. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nndaⁿ nncjaaquiee' jo' jo' hasta na jnda teinom ntquiee' nawi' na nntjoom nn'aⁿ na cwilei'cho ntquiee' ángeles'ñeeⁿ.

16

Ntquiee' watso na ñjom nawi' na nntjoom nn'aⁿ

¹ Quia jo' jndiia najndeii teic'uaa naquii'cheⁿ cañoom'luee, tso juu ndaa ntquiee' ángeles'ñeeⁿ:

–Nmeiiⁿ ntquiee' watso na ñjom na cwajndii na matseiw'ii Ty'oöts'om nn'aⁿ. Catsa'yo', catsatu'nquio'yo' joona' nnom tsjoomnancue.

² Quia jo' juu ángel najndyee tjaaⁿ, tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ nnom tsjoomnancue. Ndo' jnaⁿ ntyje' nn'aⁿ na cho ljeii cwentaa' quioo'jndii tqúiee, ñequio nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye na jlui'tsjaaⁿñeyo'. Cwajndii ntyje'ñeeⁿ ndo' tileicatsuuna'.

³ Quia jo' juu ángel najnda we tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ nnom ndaaluee. Ndo' seicwaqueⁿ'na' ndaaluee cha'cwijom ntycwe niom'. Ndo' tja cha'tsoti na tando' naquii' ndaaluee'ñeeⁿ.

⁴ Jnda jo' juu ángel na jnda ndyee tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ n'om candaa ñequio cha'tso joo yuu na cwinaaⁿ ndaa. Ndo' seicwaqueⁿ'na' joona' niom'.

⁵ Quia jo' jndiia na matseineiⁿ ángel'ñeeⁿ na mach'ee cwenta ndaa. Matsoom nnom Ty'oots'om:

—'U Ta cwiluiindyú' na lju' ts'om', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ, ndo' nacjee' na jnaⁿjndyena' maxjeⁿ m'aaⁿ. Mache' cantyja na maty'iomyana' na laa'ti' macu'xeⁿ nn'aⁿ na tîcatuee'ndyecje njom'.

⁶ Ee naⁿ'ñeeⁿ jnda jla'cwjeena nn'aⁿ na tqueⁿ'lju' n'om, mati profetas. Ndo' je' je' mache' na joona cwiwena niom', ee maty'iomyana' na catjoomna na ljo'.

⁷ Ndo' jndiia na matseineiⁿ ángel na mach'ee cwenta chom na ntyjo nomts'om, matso:

—Mayuu' na ljo', 'U Ta Ty'oots'om na matsei'xmaⁿ'ñ'eⁿ cha'tso nnom najnda, mache' cantyja na maty'iomyana' ndo' majo'ndyo' na macu'xeⁿ nn'aⁿ.

⁸ Jnda jo' juu ángel na jnda ñequiee tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ nacjoo' ñe'quoom'. Ndo' tquiaana' najndeii ñe'quoom' na nntse- icona' nn'aⁿ.

⁹ Nioom tcondye nn'aⁿ nc'e na jeeⁿ jmeiⁿ ñe'quoom'. Saa tîcalcwe' n'omna, meiⁿ tîcala't'maaⁿ'ndyena Ty'oots'om. Yacheⁿ tyotjeii'na ñ'oom ntjeiⁿ na wi'na' nacjoo' xuee' nqueⁿ na waa najneiⁿ na tjoom'm cha'tso nawí'ñeeⁿ nacjoona.

¹⁰ Jnda jo' juu ángel na jnda 'om tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ nacjoo' tio yuu na wacatyeeⁿ quioo'jndii tquiee. Ndo' seijaaⁿ'ñena' cha'tso ndyuaa na m'aⁿ nn'aⁿ na matsa'ntjoom. Ndo' joo nn'aⁿ'ñeeⁿ tyonda'na tsaana na jeeⁿ cwajndii tyoquiina' joona.

¹¹ Saa meiⁿ na luaa', tîcalcwe' n'omna natia na cwil'ana. Yacheⁿ tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ na wi'na' nacjoo' Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee nc'e na chona ntyje'ñeeⁿ ndo' jeeⁿ maquiina' joona.

¹² Jnda jo' juu ángel na jnda yom tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ ts'om jndaa t'maⁿ Eufrates. Mana seicaaⁿ'na' jndaa'ñeeⁿ, cha nntseicanaaⁿ'ñena' cwii nato ndyuaa'ñeeⁿ na nncwinom nt'om nn'aⁿ. Naⁿ'ñeeⁿ cwiluiindyé nn'aⁿ na cwitsa'ntjom ndyuaa jo ndo' na mandyowa ñe'quoom'.

¹³ Quia jo' nty'iaya ndyee espíritu na cwajndiindyé. Cwii jlui'nom naquii' 'ndyoo juu catsoomjndii, cwíicheⁿ jlui'nom 'ndyoo quioo'jndii tquiee, ndo' cwíicheⁿ jlui'nom 'ndyoo tsaⁿ na mañequiaa ñ'oom cantu. Matseijomna' espíritu'ñeeⁿ cha'cwijom quioo' candaa.

¹⁴ Joo espíritu'ñeeⁿ cwiluiindyena naⁿjndii. Jndye nnom 'naaⁿ cwil'ana na xocandaⁿ nnts'aa na cwe' ts'aⁿ. Cwi'oontyjaa'na nn'aⁿ na cwitsa'ntjom cha'waati tsjoomnancue, na nla'tjomna naⁿ'ñeeⁿ na nl'ana tia' nacjoo' Ty'oots'om, nqueⁿ na matseixmaⁿ'ñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda, jnda tqueⁿ xuee na nncuaa tia'.

¹⁵ Matso nguii Jesucristo: “Queⁿ'yo' cwenta, majndeiiito manncuaⁿcañooⁿ'ya 'o cha'na quich'ee tsaⁿcanch'ue. Jeeⁿ neiiⁿ juu ts'aⁿ na m'aaⁿc'eeñe xjeⁿ'ñeeⁿ na cwee liaa', ee xocalui'jnaaⁿ'ñê na ñecasei'ñê.”

¹⁶ Quia jo' ndyee naⁿjndii'ñeeⁿ jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na cwitsa'ntjom cwii joo yuu na jndyu Armagedón ñequio ñ'oom hebreo. Jo' jo' nl'ana tia' nacjoo' Ty'oots'om.

17 Jnda jo' juu ángel na jnda ntquiee' tjacu'nquoom nawí' na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ nacjoo' jndye. Ndo' naquii'cheⁿ wats'om cañoom'luee teic'uaa jndyee' nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio 'naaⁿ'aⁿ. Tsoom:

—Cha'tso jnda tuii.

18 Quia jo' teitquioo' chom ntsuee, jndeií teic'uaa, ndo' jeeⁿ tyola'xuaa ntsuee. Jndeií tyots'eii. Cantyjati na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, tijoom ñes'eii cha'na s'eii luaa'.

19 Seityuui'ñ'eⁿna' tsjoom t'maⁿ Babilonia, ndo' sei'ndaa'na' jndye njoom cha'waa tsjoomnancue. Ee Ty'o^ots'om ticatsuu' ts'oom nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' tsjoom t'maⁿ Babilonia na nnjoom cantyja na ñel'ana. S'aaⁿ na jndei'na' cweñ'eⁿna na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ na jeeⁿ matseiw'eeⁿ joona.

20 Quia jo' macandā tsuu cha'tso ndyuaaxeⁿncwe, ndo' meiⁿ cwii sjo tatquioo'.

21 Tquiaa tsaaⁿ t'maⁿ cjoo nn'aⁿ na jnaⁿna' tsjo'luee. Jaa'na' cha'na wen'aaⁿ kilos na cwiina'. Ndo' jnaaⁿ jo' tyolue nn'aⁿ ñ'oom wi' na ntjeiⁿ nacjoo' Ty'o^ots'om.

17

Na maco'wi'na' sculjaa'

1 Quia jo' cwii na ntquiee' ángeles'ñeeⁿ na tyolei'cho ntquiee' watso, tyje'cañoom ja. Tsoom nqoⁿ:

—Candyo' luaa ndo' m'mooⁿya njom' na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ tsjoom t'maⁿ'ñeeⁿ na wacatyeeⁿna' cjoo' jndye ndaa. Juu tsjoom'ñeeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwii sculjaa'.

2 Cha'na cwila'ntjeiⁿndye nn'aⁿ na cwe' luaa' m'aⁿ ñ'eⁿ sculjaa', maluaa' cwil'a nn'aⁿ na cwitsa'ntjom tsjoomnancue, na cwilajomndye cantyja 'naaⁿ' tsjoom t'maⁿ'ñeeⁿ. Ee cwi'oontyjona cha'tso nnom jnaⁿ na cwinty'iaana na cwiluii tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' jndye nn'aⁿ na cwinaⁿ cha'waa tsjoomnancue, cha'cwijom cwindyeena cantyja 'naaⁿ' winom na matseixmaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Juu na cwila'jomndyeñ'eⁿna na matseixmaⁿna', matseijomna' cha'cwijom na matseitjomñe ts'aⁿ ñequio sculjaa'.

3 Quia jo' tco'na' nqoⁿ cwii na t'moⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom ángel'ñeeⁿ ja cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ c'oom. Jo' jo' nty'iaya cwii yuscu na wa'ljoonacjoo' quioo'jndii na weeñe. Cha'waañeyo' teiljeií ñ'oom ntjeiⁿ na matseijnaaⁿna' Ty'o^ots'om. Ndo' niom ntquiee' xqueⁿyo' ndo' nqui ndei'jndyee'yo'.

4 Cwee yuscu'ñeeⁿ liaa colo catsioo' ñ'eⁿ colo wee, ndo' tycwi'ñe ñequio s'omcajaⁿ, ñequio jndye nnom ljo' ñ'eⁿ ta' na jeeⁿ jnda. Ndií waso na tuii ñ'eⁿ s'omcajaⁿ ts'o^on. Waso'ñeeⁿ too'cheⁿ ñjom na cwajndii na matseijomna' natia na mach'eeⁿ na matseintjeií nn'aⁿ.

5 Ndo' staaⁿ teiljeií ñ'oom na cwe' tjañoom' na matseicajndyuna' jom. Matsona': “Luaañe tseixmaⁿ tsjoom t'maⁿ Babilonia. Cwiluiiñe tsondyee lculjaa', ndo' x'ee cha'tso na cwajndii na cwiluii tsjoomnancue.”

6 Ndo' nty'iaya yuscu'ñeeⁿ, cha'cwijom na cañeⁿ na jeeⁿ neii'eⁿ matseicwjeⁿ nn'aⁿ na cwiluiindye cwentaa' Ty'o^ots'om, na tyotjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ' Jesús. Quia na nty'iaya jom jeeⁿ seitsaⁿ'na' ja.

7 Saā matso ángel'ñeeⁿ nqoⁿ:

—¿Chiuu na jeeⁿ m'aaⁿ' ts'om'? Ja m'mooⁿya njom' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿ' yuscum'aaⁿ, ndo' cantyja 'naaⁿ' quioo'jndii tquiee na chuu jom luaa', na niom ntquiee' xqueⁿ ndo' nqui ndei'jndyee'.

8 Juu quioo'jndii'ñeeⁿ na jnda tco'na' na nty'ia' ñetando'yo' ndo' je' tacwando'yo' saā quia nluí'nda'yo' yuu na ticantycwii na njoom. Jnda chíi

nncju' Ty'oots'om juuyo' yuu na nntsuuñeyo'. Cautyjati na tuii tsjoomnancue maxjeⁿ waa cwii libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'. Saa nquiee nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na tyoowiljeii ncueena nacjoo' libro'ñeeⁿ, jeeⁿ nntseitsaⁿ'na' joona quia na nnty'iaannda'na quioo'jndii'ñeeⁿ. Ee teiyo ñet'oomyo' ndo' je' tac'oomñeyo' saa quia nncwje'nda'yo'.

⁹ 'Ts'aⁿ na jndo' ts'om macaⁿ'na' na catsei'nqooⁿ'oⁿ ñ'oomwaa: Ntquiee' xqueⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ cwit'mooⁿ'na' ntquiee' ta yuu na wacatyeeⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹⁰ Ndo' mati joo ntquiee' xqueⁿ'yo' cwit'mooⁿ'na' ntquiee' nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. 'Omndye joona jnda tja, ndo' cwii joona mam'aaⁿ ts'iaaⁿ je', ndo' cwii quia nnc'oom. Saa quia na nncwjeeⁿ'eⁿ matsona' na tijndye xuee nnc'oom.

¹¹ Ndo' quioo'jndii'ñeeⁿ na ñetando' ndo' je' tacwando', juuyo' cwiluiiñeyo' cwiicheⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom na jnda ñeeⁿ ndo' matseix'iaa'ñe ñequio ntquiee' naⁿ'ñeeⁿ. Saa xeⁿ jnda nncju' Ty'oots'om jom yuu na cwitsuundye nn'aⁿ.

¹² 'Ndo' nqui ndei'jndye na tco'na' na nty'ia' na ntyjoo xqueⁿ'yo' cwit'mooⁿ'na' nqui nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿ'ndye saa tyoonaⁿ'na' na nnts'a'ntjomna. Quia nnto'ñoomna na nnts'a'ntjomna cwe' cwii taⁿ'ndyo ñequio juu quioo'jndii.

¹³ Naⁿ'm'aⁿ' ñe'cwii ñ'oom joona, ndo' cautyjati najnda na la'xmaⁿ'na ñequio na cwitsa'ntjomna ñe'quiiana jo' nnom quioo'jndii'ñeeⁿ.

¹⁴ Nqui naⁿ'ñeeⁿ nl'ana tia' nacjoo' Catsmaⁿ, saa jom nnaⁿ'ñê ñ'eⁿ'ndye joona ee cwiluiiñê Ta jo ndaa cha'tso nn'a na cwiluiitquiendye ndo' na cwiluiiñê na matsa'ntjoom cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ndo' mati nquiee nn'aⁿ na t'maⁿ Ty'oots'om, joona nla'jomndyena ñ'eⁿ nquii Catsmaⁿ, ee cwiluiindyena nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaaⁿ'aⁿ ndo' cwila'candaⁿ'ndyena jo nnoom.

¹⁵ Quia jo' tsoti ángel'ñeeⁿ nqooⁿ:

–Ndaa na tco'na' na nty'ia' na cwitjom yuu na wacatyeeⁿ sculjaa'ñeeⁿ, jo' jo' ma'moⁿ'na' nn'aⁿ na jndyendye na jnaⁿ ticwii cwii ndyuaa, ndo' ticwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii'ndye, ñequio ticwii cwii nnom na tjachuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ'na.

¹⁶ Ndo' joo nqui ndei'jndye na nty'ia' na ntyjoo xqueⁿ quioo'jndii na cwit'mooⁿ'na' nqui nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿ'ndye, nncue'ntyjo na joona nnc'omna na jndoona sculjaa'ñeeⁿ. Nla'tyuii'na jom ndo' cha'cwijom nl'ana na nljoo'ñê na ñecasei'ñê. Nntquiina seiiⁿ'eⁿ ndo' nla'cona jom ñ'eⁿ chom.

¹⁷ Ee s'aa Ty'oots'om naquii' n'omna na cal'ana cautyja na seijndaa'ñê hasta nntseicandaⁿ'ñeeⁿ'na' ñ'oom na tqueⁿ'tyeeⁿ. Jo' chii nnc'omna na ñecwii ñ'oom joona ndo' ñe'quiiana najndeii na la'xmaⁿ'na nnom quioo'jndii.

¹⁸ Ndo' juu sculjaa'ñeeⁿ na tco'na' na nty'ia' ma'moⁿ'na' tsjoom t'maⁿ'ñeeⁿ na maqueⁿ'na' xjeⁿ cha'tso nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyende tsjoomnancue.

18

Na tyuii' tsjoom Babilonia

¹ Quia jnda teinom na tuii na luaa', nty'iaya cwiicheⁿ ángel na jnaⁿ cañoom'luee na jndyocue. Jeeⁿ t'maⁿ najndeii tseixmaaⁿ ndo' juu na caxueeñê seixueeña' cha'waa tsjoomnancue.

² Ndo' teic'uaa jndeii seixuaⁿ, tsoom:

–Jnda tyuii', jnda tyuii' tsjoom t'maⁿ Babilonia. Tsjoom'ñeeⁿ tseixmaⁿ'na' w'aa naⁿ'jndii ñequio yuu cwic'eeⁿ cha'tso espíritu na cwajndiindyende. Ndo' tseixmaⁿ'na' yuu cwentaa' ticwii cwii nnom cantsaa na cwajndiindyende ndo' ts'iaaⁿ'ndye.

3 Ee cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue jnda jla'ntjeiⁿndyena cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, cha'cwijom cwicandyena mach'ee sculjaa' na matseijnooⁿoⁿ n'omna. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye na cwitsa'ntjom tsjoomnancue jnda jla'ndaa'ndye cheⁿnquiee cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, cha'cwijom cwe' m'aⁿyana ñ'eⁿ sculjaa'. Ndo' nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoomnancue na cwila'jnda ndo' cwindaa teityandyena nc'e nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha'tso na queeⁿ n'omna, tical'ana xjeⁿ na jla'catsuuna s'om 'naaⁿna.

4 Jnda jo' jndiia cwiicheⁿ jndyee na teic'uaa cañoom'luee. Matso:

—'O nn'aⁿya na la'xmaⁿ'yo' cwentaya, calui'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha tints'aana' na mati 'o nla'jomndyo' jnaaⁿna, ndo' jo' jo' nntjom'yo' nawi' t'maⁿ na nntjoomna.

5 Ee jnda teicanto' jnaaⁿna hasta cañoom'lueecheⁿ ndo' Ty'o^ots'om ñjom ts'oom natia na la'xmaⁿna.

6 Jo' chii cal'a'yo' nawi' ñ'eⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ ñel'a joona ñequio nt'omcheⁿ. We ndii' nnjoom nl'a'yo' cha'cwijom cwila'c'u'yo' joona 'naⁿ na ñjom waso, jo' jo' nawi' na nntjoomna, cha'xjeⁿ na l'a joona ñ'eⁿ nt'omcheⁿ. We ndii' najnda nawi'ñeeⁿ ñe'quia'yo' ndaana.

7 Cantyjati na tyola't'maaⁿndye cheⁿnquiee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ndo' tical'ana xjeⁿ cantyja na ya tyom'aⁿna, malaa'ti' cal'a'yo' na nlquiina' joona ndo' na cwajndii nntjoomna. Ee na jla'tiuuna naquii' n'omna: “Jaa m'aaⁿtyaaⁿya na cwitsa'ntjooⁿya. Tyoo'ndiina' jaa na nnc'o^oya cha'na cwii yuscu na jnda ljoñe. Jaa xocatjooⁿya na nnc'o^oya na cwityuaaya.”

8 Manc'e na luaa' waa, jo' chii majndeito t'maⁿ nlco'wi'na' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Nncwje nn'aⁿ ndo' nnquioo jndo' t'maⁿ ndo' t'maⁿ nntseichjoo'na' n'om nn'aⁿ. Ndo' nlco tsjoom'ñeeⁿ ñ'eⁿ chom. Ee nquii Ty'o^ots'om na macu'xeeⁿ nn'aⁿ, t'maⁿ waa najndei na cwiluiñê.

9 Ndo' nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyena na cwitsa'ntjom njoomnancue, t'aa'ndyena ñequio natia na tseixmaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, na tical'ana xjeⁿ, jla'cona 'naaⁿna ñ'eⁿ natia na tyol'ana. Naⁿñeeⁿ nntyueena ndo' nla'xuaana quia na nnty'iaana na cwi'oowa ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ.

10 Tquia nncwintyjee'na na nquiaana nawi' t'maⁿ na cwitjoom nn'aⁿ. Nluena:

—Wi', wi' matjom tsjoom t'maⁿ, juu tsjoom Babilonia na t'maⁿ cwiluiñena'. Ee ñejomto tyjee'cañoom na macowi'na' juuna'.

11 Mati nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa na cwila'jnda ndo' cwindaa nntyueena ndo' nntseichjoo'na' n'omna cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ee tjaa 'ñeeⁿ cwii 'ndiina' na ñe'catseijndati 'naⁿ na cwindana.

12 Joona cwilei'chona canchuu s'omcajaⁿ, s'omxuee, ljo' na jeeⁿ jnda, ta' perlas, liaa lino na jeeⁿ ya, liaa seda, liaa colo catsioo' ñequio colo wee. Ndo' cwindana cha'tso nnom n'oom na jeeⁿ cachina', ñ'eⁿ cha'tso 'naⁿ na tuiina' ñ'eⁿ tsei'jndyee' elefante, ñ'eⁿ jndye 'naⁿ na tuiina' ñ'eⁿ n'oom na jndati, ñ'eⁿ 'naⁿ na tuiina' s'omwee, ñ'eⁿ xjo hierro, ndo' ñ'eⁿ tsjo' mármol.

13 Mati cwilei'chona canchuu tscwaa canela, ñ'eⁿ jndye nnom 'naⁿ na cachi, ñ'eⁿ suu, ñ'eⁿ ntsuee' ts'oom mirra na cwilui ndaaljaa', ñ'eⁿ cwiicheⁿ ntsuee' ts'oom na cwilui nasei. Ndo' ñ'eⁿ canchuu winom, seitye, jnda tyoo' ya, ñ'eⁿ lqueeⁿ jnda tyoo'. Mati ntmaaⁿ catsondye, ñ'eⁿ canmaⁿ, ntmaaⁿ catso, ñ'eⁿ tornom na cwicantjandyeyo', ndo' ñ'eⁿ jndye nn'aⁿ na cwiwil'uandye na candye'ntjomtyeⁿ, na juu ts'iaaⁿñeeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwiwil'ua añmaaⁿ nn'aⁿ.

14 Ndo' nlue nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ:

—Cha'tso 'naⁿ na tyolaqueeⁿ n'om'yo', jnda ntycwii cantyja 'naaⁿna'. Ndo' cha'tsoti 'naⁿ na yati na quit'maⁿ n'om'yo' ñequio cha'tso na neiⁿncó

nquiu'yo', jndā tsuundyoy' cantyja 'naaⁿna'. Tajom nnts'laannda'na' cha'xjeⁿ na ñet'om'yo'.

¹⁵ Ndo' joo nn'aⁿ na cwila'jnda ndo' cwindaa, cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ jnda teityandyena. Tquia nncwi'ntyjee'na na mati joona nquiaana nawi' t'maⁿ na nntjoom nn'aⁿ. Nntyueena ndo' nla'xuaana na matseichjoo'na' n'omna.

¹⁶ Nluena:

–Wi', wi' matjom tsjoom t'maⁿ. Ee tsjoom'ñeeⁿ tyocwee' nn'aⁿ liaa lino na yati, ñequio liaa colo catsioo', liaa colo wee. Tyola'tycwi'ndyena s'om cajan', ta' ljo' na jeeⁿ jnda, ndo' ta' perlas.

¹⁷ Saā ñejomto mana ntycwii cantyja na tyandyena naⁿñeeⁿ.

Ndo' cha'tso nn'aⁿ na cwilei'cho l'aandaa, ñequio nn'aⁿ na cwi'ooñjomndye joona', ñequio naⁿntjom na cwil'a ts'iaaⁿ naquii' l'aandaa, ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿ joona', tquia tyomei'ntyjee' naⁿñeeⁿ.

¹⁸ Yocheⁿ na nty'iaana ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ, tyola'xuaana, tyoluenena:

–Tijoom ñetuaa cwii tsjoom na jeeⁿ tyañe cha'na tsjoomwaa'.

¹⁹ Tyotioona ts'ojndaā nqueⁿna, tyotyueena na chjoo' n'omna. Tyola'xuaana, tyoluenena:

–Wi', wi' matjom juu tsjoom t'maⁿ. Cha'tsondyo jaa na cwita'ntjooⁿya ñequio l'aandaa, juu na tyañe tsjoom'ñeeⁿ seityana' jaa. Saā ñejomto tyuii'ñ'eⁿna'.

²⁰ 'O na m'aⁿyo' cañoom'luee, c'om'yo' na neiⁿyo' cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' mati 'o nn'aⁿ na tque'ljju' Ty'o^ots'om n'om'yo', ñequio 'o apóstoles ñequio 'o profetas, je' je' c'om'yo' na neiⁿyo'. Ee na jndā tiomndyena s'aa Ty'o^ots'om na tyota'wi'na 'o.

²¹ Jndā jo' nty'iaya cwii ángel na jeeⁿ jndei, seiweeⁿ cwii tsjo' t'maⁿ cha'cwijom tsjo'suu na cwitua. Tjoom'm juuna' ts'om ndaaluee. Tsoom:

–Maluaa' matseijomna' na cwityuii' tsjoom t'maⁿ Babilonia. Tajom nleitquioo'nnda'na'.

²² Ndo' naquii' tsjoom'ñeeⁿ tajom nndiinnda' ts'aⁿ na c'uaa cwitjoo' música, cha'na arpa, tmaaⁿ, ntu. Mati tajom nleitquioo'ñennda' cwii ts'aⁿ na sei'naaⁿya cwii nnom ts'iaaⁿ, meiⁿ tajom nleic'uaannda' na nntua ñ'eⁿ tsjo'molinom.

²³ Naquii' tsjoom'ñeeⁿ tajom nleixueennda' chom lámpara. Ndo' tajom nleic'uaannda' na cwiwit'maaⁿ na macoco ts'aⁿ. Nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na tyola'jnda ndo' tyondā ñet'oomna' na tyoluiit'maⁿndyetina quii'ntaaⁿ cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' ts'iaaⁿ calua' na l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, tqui'nn'aⁿna' nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue.

²⁴ Ndo' seicanooⁿna' na nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jla'cwjeena profetas ñequio nn'aⁿ na jndā tque'ljoom'm n'om. Mati waa jnaaⁿna na tcwe' nioom cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na jndā tjā nc'e na cwila'yu'.

19

¹ Jndā teinom na nmeiiⁿ, jndiia na teic'uaa jndyee cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye na m'aⁿ cañoom'luee. Cwiluena:

Aleluya. Nquii Ty'o^ots'om cwentaaya tseixmaaⁿ na cwilui'n'maaⁿndyo.

Maty'iomna' na calawāandyāaya jom, ee nqueⁿ tseixmaaⁿ najneiⁿ.

² Macu'xeeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ndo' ñequio ñ'oom na mayuu'.

Ee jndā tu'xeeⁿ juu sculjaa' na jndye ñ'oom niom cantyja 'naaⁿ,

tsaⁿ na sei'ndaa' nn'aⁿ tsjoomnancue na cwe' tyom'aⁿyana ñ'eⁿñe.

Ee jnaaⁿ juu na tjā nn'aⁿ cwenta' Ty'o^ots'om na tyondye'ntjom nnoom, jo' chii s'aaⁿ na tiomñe tsaⁿñeeⁿ.

³ Ndo' cwicheⁿ cwii ndii' jluena:

—Aleluya. Ticantycwii na cwi'oowa ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ.

⁴ Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluitquiendye ñequio joo ñequiee naⁿ na ta'ndo', ty'eta'nquiona nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio. Ty-ola't'maaⁿndyena jom, tyoluena:

—Aleluya. Amén.

⁵ Quia jo' teic'uaa cwii jndye nacañoom' tio, tso:

Cha'tsondyo' 'o na cwindye'ntjom'yo' nnom Ty'o_ots'oomya, cala't'maaⁿndyo' jom.

'O nn'aⁿ na cwicatyue'yo' jom, meiiⁿ na cje cwil'a'yo', meiiⁿ na t'maⁿ cwilui-indyo',

cala't'maaⁿndyo' jom.

Na nncoco juu na cwiluiñe Catsmaⁿ

⁶ Quia jo' jndiia na teic'uaa cha'cwijom na cwila'neiⁿ jndyendye nn'aⁿ, cha'cwijom na c'uaa 'ndyoo jndaa, ndo' cha'cwijom na jndeiⁿ cwila'xuaa ntsuee. Tyoluena:

Aleluya. Nquii Ta Ty'o_ots'om cwentaaya, cha'tso nnom najndeiⁿ matseix-maaⁿ, m'aaⁿ na matsa'ntjoom.

⁷ C'o_onya na neiiⁿya. Cats'aana' na t'maⁿ na neiiⁿ n'o_onya, ndo' calawaⁿandyaaya jom.

Ee jnda tue'ntyjo na manncoco nquii Catsmaⁿ.

Ndo' tsaⁿ na nluiñe scoom'm mam'aaⁿc'eeñe.

⁸ Macwee liaa lino na jeeⁿ ya na jnda jndaa', caxueena' ndo' lju'na'.

Juuna' tseixmaⁿna' cha'tso nnom ts'iaaⁿ na maty'iomyana' na ñel'a nn'aⁿ na tqueⁿ Ty'o_ots'om na lju' n'om.

⁹ Quia jo' tso ángel n_ooⁿ:

—Luaa catseiljei': “Jeeⁿ neiiⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ Ty'o_ots'om na cala'jomndye nantquie na macoco juu Catsmaⁿ.”

Jnda chii tsoom n_ooⁿ:

—Ñ'oommeiⁿ la'xmaⁿna' ñ'oom na mayuu' na matseineiⁿ nquii Ty'o_ots'om.

¹⁰ Quia jo' tco_o'a xtya jo nc'ee ángel'ñeeⁿ na nntseit'maaⁿndyo jom. Saa tsoom n_ooⁿ:

—Tintsa' na luaa' ee tjom na cwindya'ntjooⁿya nnom Ty'o_ots'om ñ'eⁿndyu' ñequio nquiee nc'ia' na cwiljoo'ndyetyeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya na t'moⁿ Jesús. Macanda nquii Ty'o_ots'om catseit'maaⁿndyu'.

Ee ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús, ljo'yu la'xmaⁿna' ñequio ñ'oom' Ty'o_ots'om na tyoñequia profetas.

Ts'aⁿ na ljo caso canchii'

¹¹ Quia jo' nty'iaya na wanaaⁿ cañoom'luee. Teitquioo'ñe cwii caso canchii' ndo' nqueⁿ na ljoom juuyo' matseicajndyuna' jom tsaⁿ na ñe'cwii na mach'eeⁿ ndo' na mayom'm. Macu'xeeⁿ nn'aⁿ cha'xeⁿ na maty'iomyana' ndo' mach'eeⁿ tia' nacjoo nn'aⁿ na cwi'oo nacjoom'm.

¹² N'omnnoom matseijomna' cha'cwijom ntsaachom ndo' jndye corona ñjom xqueeⁿ. Waa xueⁿeⁿ na teiljeiina' nacjoom'm na macanda nqueⁿ ntyjeeⁿ, tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ caljeii.

¹³ Cweⁿ cwii liaatco na teicoo'ñ'eⁿna' niom'. Ndo' xueⁿeⁿ na nquiu nn'aⁿ, jo' jo' Ñ'oom' Ty'o_ots'om.

¹⁴ Ndo' joo na cwiluiindye sondaro cañoom'luee, ty'entyjona naxeeⁿeⁿ na ntyjondyena catso canchii'. Cwee'na liaa canchii' na lju'na' na tuina' ñ'eⁿ lino na jeeⁿ ya.

15 Quui' ñom ndii' cwii xjo na jeeⁿ taa. Juuna' ma'moⁿna' na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ njoomnancue. Ndo' juu na nntsa'ntjoom t'maⁿ nlco'wi'na' joona. Cha'xjeⁿ cwinchjee nn'aⁿ tauva na nluii' ndaa'na', maluaa' matseijomna' na nnts'aaⁿ joo nn'aⁿ na tiñe'quiandy cantyja 'naaⁿaⁿ. Ee nquii Ty'o^ots'om na matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda, cantyjati na matseiw'eeⁿ, maluaa' nnts'aaⁿ na nlco'wi'na' naⁿñeeⁿ.

16 Cjoo' liaⁿaⁿ ndo' cjoo' tcweeⁿeⁿ jnda teiljeii xueⁿeⁿ na matsona': "Ja cwiluiindy^o na matsa'ntjoⁿya cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ja t'maⁿ cwiluiindy^o jo ndaa cha'tso nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye."

17 Jnda chii nty'iaya cwii ángel na meintyjee' naquii' ñe'quoom'. Jndei matseixuaⁿ na maqueⁿeⁿ cha'tso cantsaa na ma'ntyja tsjo'luee. Matsoom:

—Quio'yo' cala'jomndyo' nantquie t'maⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

18 Quio'yo' na nntquie'yo' sei'ts'o 'naaⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ n'iaaⁿ cwila'xmaⁿ, nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro, nn'aⁿ na cwiluiindy sondaro, sei'ts'o 'naaⁿ catso, mandiñ'eeⁿ nn'aⁿ na ñentyjondye jooyo'. Jndyendye nn'aⁿ nntquie'yo' sei'ts'o 'naaⁿna, mati ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndo' nn'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cje m'aⁿ, ndo' nn'aⁿ na jnda tquiendye.

19 Ndo' nty'iaya juu quioo'jndii tquiee ñequio cha'tso nn'aⁿna cwiluiitquiendye na cwitsa'ntjom tsjoomnancue ñequio sondaro 'naaⁿna. Tjomndyena na nl'ana tia' nacjoo' nqueⁿ na ljoom caso canchii' ndo' nacjoo sondaro 'naaⁿaⁿ.

20 Ndo' nqueⁿ na ljoom caso canchii' ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ jnaⁿndyena tia'ñeeⁿ. T'uena quioo'jndii tquiee ñequio quioo'jndii na jnda we. Juu tsaⁿ na jnda we jo', tyoñequiaa ñ'oom cantu, tyoch'ee 'naaⁿ t'maⁿ cantyja najndei quioo'jndii tquiee. Tyonquiu'nn'aⁿ tsaⁿñ'eeⁿ cha'tso nn'aⁿ na tquiandy na tyocañoom ljeii 'naaⁿ quioo'ñeeⁿ lueena oo cantaana, ndo' tyola't'maaⁿndyena na jlui'tsjaaⁿñe juuyo'. Quia jo' nqueⁿ na ljoom caso canchii' tjoom'm wendye naⁿñeeⁿ na tando' naquii' ndaaluee chom yuu na cwico ljo' sufra.

21 Ndo' cha'tsondye sondaro 'naaⁿ naⁿñeeⁿ na cwi'ndiina' tjana. Ee nqueⁿ na ljoom caso canchii', seicwjeⁿ joona ñ'eⁿ xjo na macalui'nom quii' ñom. Ndo' cha'tso cantsaa tcwa'caxii'ndyeyo' sei'ts'o 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

20

Cwii meiⁿ ndyu

1 Jnda chii nty'iaya cwii ángel na jnaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ. Ñ'oom ts'ow'aa na nnaaⁿ yuu na ticantycwii na njoom ndo' ñ'oom ts'uaaxjo ta.

2 T'ueeⁿ catsoomjndii, juu catsuu tquiee na maxjeⁿ teiyo m'aaⁿ, juu na cwiluiiñe tsaⁿjndii ndo' Satanás. Seityeeⁿ juu na cwiljoo'ñetyeⁿ cwii meiⁿ ndyu.

3 Ndo' tjoom'm tsaⁿñeeⁿ naquii' yuu na ticantycwii na njoom. Jnda jo' seicoom'm ndo' tuua teincuu' na nnaaⁿ jo' jo', cha tacalui' tsaⁿñeeⁿ na ñequiu'nn'aⁿtyeeⁿ nn'aⁿ njoomnancue. Quia jnda jnda^a cwii meiⁿ ndyu'ñeeⁿ maxjeⁿ matsona' na nnaⁿñeyaaⁿ cwe' tiyo.

4 Jnda chii nty'iaya jndye ndio na meindyuaandye nn'aⁿ na jnda to'ñoom ts'iaaⁿ na nntu'xeⁿna nn'aⁿ. Ndo' mati nty'iaya añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda jnoⁿ cantyo' cwe' nc'e na tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿ Jesús, ndo' na tyoñe'quiiana ñ'oom' Ty'o^ots'om. Naⁿñeeⁿ t'icala't'maaⁿndyena quioo'jndii, meiⁿ juu na jlui'tsjaaⁿñeyo'. T'inquiandyena na nluii ljeii 'naaⁿyo' cantaana meiⁿ lueena. Naⁿñeeⁿ nty'iaya na tando'nnda'na na jnda tjana ndo' sa'ntjomna ñequio Cristo cwii meiⁿ ndyu.

5 Jo' luua' najndyee na cwitando'xco nn'aⁿ. Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tja, ticitando'nnda'na hasta quia jnda jnda^a cwii meiⁿ ndyu'ñeeⁿ.

⁶ Matio'naa'ñe Ty'oots'om joo nn'a'n na cwila'jomndye na cwitando'nnda' najndyee, ee cwiluiindyena na lju' n'omna. Juu na nncwje nn'a'n na jnda we, xocat'uiina' joona ee tjaa najndeii na matseixma'na' ñ'e'ndyena. Nla'xma'na ntyee cwentaa' Ty'oots'om ndo' Cristo. Ndo' nntsa'ntjomna ñ'e'ñê cwii mei'n ndyu.

⁷ Quia na jnda jnda' cwii mei'n ndyu'ñee'n, nndyaañe Satanás yuu na chu'tye'ñê

⁸ cha nluee'n na nncjaanquiun'naa' Gog ñ'e'n Magog, jo' jo' nn'a'n na m'a'n cha'waa tsjoomnancue. Ndo' nntseitjoom sondaro 'naa' na'ñee'n na nl'ana tia'. Jndyendyena hasta matseijomna' cha'na jndye tei' 'ndyoo ndaaluee.

⁹ Ndo' nty'iaya na jna'na cha'waa tsjoomnancue. Ty'etcuundyena cha'waa ndyuaa ndo' tjaa'ndyena tsei juu tsjoom na jee'n candya' ts'om Ty'oots'om, yuu na cwic'ee'n nn'a'n na maquee'n na lju' n'om. Saa seiquoom chom nacjoo sondaro'ñee'n, seicoñ'e'na' joona.

¹⁰ Ndo' juu tsa'jndii na tquiun'na' joona, tju'na' jom naquii' ndaaluee-chom yuu na cwico ljo' sufrā. Jo' jo' m'aa'n quioo'jndii tquiee ñequio ts'a'n na tyoñequiaa ñ'oom cantu. Naxuee natsjom ticantycwii na maco'wi'na' joona jo' jo'.

Cwitu'xe'ndye nn'a'n mach'ee Ty'oots'om

¹¹ Jnda jo' nty'iaya cwii tio canchii' na jee'n t'ma'na' ndo' nty'iaya nquii Ty'oots'om na wacatyee'n nacjoo' juuna'. Tsjoomnancue ñ'e'n tsjo'luee jnda tsuun'ñ'e'na' jo nnoom.

¹² Mati tco'na' noo'n na nty'iaya l'oo, joo nn'a'n na tyoluiit'ma'ndye ñequio nn'a'n na tjaa ljo' tyola'xma'n. Meintyjee' na'ñee'n jo nnom tio canchii'ñee'n. Jnda chii sein'meii'n Ty'oots'om cha'tso libro na chona' ljeii na matseicanoo'na' cantyjati na ñel'a l'oo'ñee'n. Cantyja 'naa' joo ñ'oom'ñee'n tu'xe'ndyena. Ndo' mati waa cwii'che'n libro na chuuna' ncuee nn'a'n na la'xma'n na cwita'ndo', jnda sein'meii'n'e'n.

¹³ Ndo' sei'ts'o 'naa' nn'a'n na tja naquii' ndaaluee, jndyaandyena jo' jo'. Ndo' añmaa' nn'a'n na jnda tja na m'a'n yuu na meindoo' l'oo, jndyaandyena jo' jo'. Quia jo' cha'tsondye na'ñee'n tu'xee'n joona cantyjati na jnda ñel'ana.

¹⁴ Xje'ñee'n juu na mach'ee na cwiwje nn'a'n ndo' ñequio tsjoom l'oo, tjoom'm joona' ndaaluee chom. Juu ndaaluee chom tseixma'na' na jnda we na cwiwje nn'a'n.

¹⁵ Ndo' 'ñee'n juu na tîcwiljeii xuee' nacjoo' libro na chuuna' ncuee nn'a'n na la'xma'n na cwita'ndo', tsa'ñee'n tjoom'm juu naquii' ndaaluee chom. Luaa' waa na tco'na' noo'ya.

21

Tsjo'luee xco ñequio tsjoomnancue xco

¹ Quia jo' nty'ianoo' tsjo'luee xco ñequio tsjoomnancue xco. Ee jnda ntycwii cantyja 'naa' tsjo'luee najndyee ñequio tsjoomnancue najndyee. Ndo' tatjaa'na' ndaaluee cwii cuaa.

² Ndo' nty'iaya tsjoom Jerusalén xco, tsjoom na lju' cwiluiiñe. Jna'na' cañoom'luee na m'aa' Ty'oots'om, tycwi'na' cha'cwijom cwii yuscundyua na manncoco ñ'e'n saa'.

³ Quia jo' jndiia na jndei teic'uaa matseinei'n ángel cañoom'luee na m'aa' Ty'oots'om, matso:

—Je' mam'aa' Ty'oots'om ñ'e'n nn'a'n. Jnda ljoo'ñetyee'n ñ'e'ndyena ee maquee'n joona na nn'aa'na'. Nque'n nnc'oomñê ñ'e'ndyena ndo' nntseixmaa' Ty'oots'om cwentaana.

⁴ Ticwii cwii ndaandaana nncuee'ñê. Taxocwjena jo' jo'. Taxoc'omna na chjoo' n'omna, meiⁿ taxocatyueena, meiⁿ na taxoquiitina' joona. Ee jnda teinom cantyja na ñetjoomna najndyee.

⁵ Quia jo' nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio, tsoom:

—Queⁿ! cwenta, mats'aa na caluiixco cha'tso.

Mati tsoom nooⁿ:

—Luaa catseiljei' ee ñ'oommeiiⁿ, ñ'oom na mayuu' joona'. Nndaã nty-jaa'tyeⁿ ts'om ts'aⁿ joona'.

⁶ Ndo' tsoticheⁿ nooⁿ:

—Jnda jndaã' cha'tso. Ja m'aaⁿya cwii tjoocheⁿ na nluii cha'tso, ndo' maxjeⁿ nnc'ooⁿya quia na jnda ntyue cha'tso. Cwiluiindyō x'e cha'tso ndo' mati ntyjii chiuu cwintycwiina'. Juu ts'aⁿ na ñe'c'uu ndaa, ja cwe' yuu ñequia ndaa xo' nc'uu, ndaa na mañequiaana' na wando' ts'aⁿ.

⁷ Ñeeⁿ juu na jnda jnaⁿñe nacjoo' natia, cha'tso nayameiⁿ! nndaã'. Ndo' ja nluiindyō Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ ndo' jom nluiiñê jndaaya.

⁸ Saa nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naⁿya ee na cwicatyueena, ndo' nn'aⁿ na ticala'yu', ñequio nn'aⁿ na jnda jlui' cha'tso nnom natia l'a, nntiomna' joona naquii' ndaalueechom. Ndo' mati nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa, nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nc'iaa, nn'aⁿ na calua'ndye, nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ñequio naⁿcantu, maxjeⁿ cha'tsondyena jnda teijndaa' na nntiomna' joona naquii' ndaalueechom na cwico ljo' sufrã. Jo' jo' yuu na jnda we na cwiwje nn'aⁿ.

Tsjoom Jerusalén xco

⁹ Quia jo' tyjee'cañoom cwii na ntquiee'ndye ángeles na ñejleicho ntquiee' waso na too' ntquiee' nnom nawil' na macanda. Tqueeⁿ! tsaⁿñeeⁿ ja, tsoom:

—Candyo' ndo' m'mooⁿya njom' yuscu na waa ñomcaa', juu nluiiñe scuu' nquii Catsmaⁿ.

¹⁰ Quia jo' tco'na' nooⁿ na nty'iaya cantyja na t'moⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom ángel'ñeeⁿ ja yuu waa cwii sjo' t'maⁿ na ndye. Jo' jo' t'moⁿ nooⁿ tsjoom t'maⁿ Jerusalén, tsjoom na lju' cwiluiiñena'. Jnaⁿna' cañoom'luee na m'aaⁿ Ty'ooots'om, jndyocuena'.

¹¹ Ñ'oomna' nacaxuee na tseixmaⁿ nquii Ty'ooots'om. Maco'na' lui' cha'cwijom cwii tsjo' na jeeⁿ ndya' jnda, cha'na tsjo' jaspe, ndo' xueena' cha'cwijom tsioo.

¹² Ndiocheⁿ tsjoom'ñeeⁿ meintyjee' tatiom t'maⁿ na jeeⁿ ndye. Niom canchoo'we ndyueel'a tatiom'ñeeⁿ, ndo' meintyjee' cwii cwii ángel na cwii cwii 'ndyoots'a. Mati ncuee canchoo'we ntmaaⁿ ntseinda Israel teiljeii cwii cwiina' nacjoo' cwii cwii 'ndyoots'a.

¹³ Ndyee ndyueel'a niom jo' ndo' na macalui' ñe'quioom', ndyee ndyuel'a niom jo' ndo' na m'aⁿ cancjuu ntquiee', ndo' jo' ndo' na m'aaⁿ caxjuu tsoom'naaⁿ, ndo' cantyja na majaacue ñe'quioom'.

¹⁴ Tuii tsiaⁿtsjo' tatiom tsjoom'ñeeⁿ ñ'eⁿ canchoo'we ljo' na jeeⁿ nt'maⁿ. Ndo' canchoo'we apóstoles, teiljeii xuee' cwii cwii joona nacjoo' cwii cwii tsjo'ñeeⁿ.

¹⁵ Nquii ángel na seineiⁿ ñ'eⁿndyō maleiñ'oom cwii ts'oomxjeⁿ na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaⁿ. Ñ'eⁿ juuna' nncwjeeⁿeⁿ xjeⁿ tsjoom'ñeeⁿ, ñequio tatiom na meintyjee' ndiocheⁿ ndo' ñequio ndyueel'a tatiom'ñeeⁿ.

¹⁶ Juu tsjoom'ñeeⁿ ljo'yu xjeⁿ nquina', ñe'cwii xjeⁿ cantyja na tmeiⁿna' ndo' cantyja na tcona'. Quia jo' tjeiiⁿeⁿ xjeⁿ cwii ntyjaa' tsjoom'ñeeⁿ ñequio ts'oomxjeⁿ 'naaⁿaⁿ. Tue'ntyjo cha'na we meiⁿ waljoo' we siaⁿto kilómetros na tco juuna'. Ñe'cwii xjeⁿ cantyja na tcona' ñequio na tmeiⁿna' ñequio na ndyena'.

17 Mati tjeiiⁿen xjeⁿ tatiom cwanti na ndyena'. Tue'ntyjo cha'na ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñequiee metros na ndyena'. Ndo' ts'oomxjeⁿ na teil'uee'ñe ángel matseijomna' cha'xjeⁿ na tco ts'oomxjeⁿ na cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ.

18 Tatiom'ñeeⁿ tuiina' ñ'eⁿ ljo' jaspe, ndo' juu tsjoom tuiina' ñ'eⁿ s'omcajaⁿ ya. Maco'na' lui' cha'na mach'ee cwii tsioo na caxuee.

19 Teichjoom tsiaⁿtsjo' tatiom tsjoom'ñeeⁿ ñequio cha'tso nnom ljo' na jnda. Tsjo' t'maⁿ najndyee, tsjo' cachuii' na jndyu jaspe, tsjo' na jnda we, na jndyu zafiro. Tsjo' na jnda ndyee, cachuii' na jndyu ágata. Tsjo' na jnda ñequiee, mati cachuii' na jndyu esmeralda.

20 Tsjo' t'maⁿ na jnda 'om, colo wee na caljeii na jndyu ónice. Tsjo' na jnda yom, tsjo' wee na jndyu cornalina. Tsjo' na jnda ntquiee', cajaan'na' na jndyu crisólito. Tsjo' na jnda ñeeⁿ, cachuii'na' cha'na ndaaluee na jndyu berilo. Tsjo' na jnda ñjeeⁿ, colo tscó'ndaa na jndyu topacio. Tsjo' na jnda nqui, colo wii na jndyu crisoprása. Tsjo' na jnda canchoo'cwii, colo tsá na jndyu jacinto. Ndo' tsjo' na jnda canchoo'we, colo catsioo' na jndyu amatista.

21 Canchoo'we ndyueel'a na niom tatiom, tuiina' ñ'eⁿ ta' perlas. Cwii cwii 'ndyoots'a tuiina' ñ'eⁿ cwii ta' perla t'maⁿ. Ndo' nataa t'maⁿ tsjoom'ñeeⁿ tuiina' ñ'eⁿ s'omcajaⁿ ya. Maco'na' lui' cha'na mach'ee cwii tsioo na caxuee.

22 Ndo' tjaa'naⁿ wats'om nty'iaya tsjoom'ñeeⁿ, ee nquii Ta Ty'oots'om na tseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda, ñequio nquii Catsmaⁿ, joona cwilui-indyena wats'om cwentaa' tsjoom'ñeeⁿ.

23 Ndo' jo' jo' ticaⁿna' ñe'quioom', meiⁿ chi' na nla'xuee. Ee cantyja na caxueeñe Ty'oots'om ñequio juu Catsmaⁿ, jo' naxuee jo' jo'.

24 Nn'aⁿ njoomnancue na jnda jlui'n'maaⁿndye nnc'omna cantyja naxuee tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndyeti tsjoomnancue, juu na matseit'maaⁿñena' joona, nnc'oon'omna juuna' tsjoom'ñeeⁿ ndo' nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

25 Tsjoom'ñeeⁿ tjaa'naⁿ natsjom. Jo' chii ticatá' ndyueel'a tatiom ndiocheⁿ ee ñeⁿnquii'cheⁿ naxuee.

26 Nn'aⁿ njoomnancue nnc'oochona cha'tsoti na ya na la'xmaⁿna ndo' nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

27 Tsjoom'ñeeⁿ tijoom nncjaaquiee' meiⁿnquia na tilju', meiⁿ nn'aⁿ na cwajndii cwil'a, meiⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ cantu. Macandá nnc'ooquie' nn'aⁿ na teiljeii ncuee nacjoo' libro cwentaa' juu Catsmaⁿ. Naⁿñeeⁿ ticantycwii na cwita'ndo'na.

22

1-2 Jnda jo' t'moⁿ ángel'ñeeⁿ cwii jndaa na cwinaⁿna' x'ee tio na wacatyeeⁿ Ty'oots'om ñequio Catsmaⁿ. Macaana' xcwe ts'om nataa t'maⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ndaa na cwinaaⁿ jo' jo' jeeⁿ xueena' cha'cwijom tsioo ndo' juuna' mañequiaana' na ticantycwii na cwita'ndo' nn'aⁿ. Mati we ntyja 'ndyoo jndaa meintyjee' n'oom na cwiñe'quia na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ntyja canchoo'we nnom tá n'oom'ñeeⁿ, ndo' cwii cwii nnom tá cwiquiena' tincwii chi'. Mati tscóo n'oom'ñeeⁿ la'xmaⁿna' nasei na matsein'maⁿna' nn'aⁿ njoomnancue.

3 Meiⁿcwii nnom nawi' na cwitjoom nn'aⁿ taxocanty'iaana jo' jo'. Macandá nquii Ty'oots'om nncwacatyeeⁿ tio 'naaⁿaⁿ jo' jo' ñequio Catsmaⁿ ndo' nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom nla't'maaⁿndyena jom.

4 Nnty'iaandaana jom ndo' nñoom xueⁿeⁿ cantaana.

5 Taxocuaa natsjom ndo' taxocana' chom lámpara, meiⁿ ñe'quioom' ee nquii Ta Ty'oots'om cwiluiñê naxuee ndaana. Ndo' ticantycwii na cwitsá'ntjomna.

Mandyoo' na ndyonnda' Jesucristo

⁶ Jnda jo' tso ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—Cha'tso ñ'oommeiiⁿ tjacantyja na mayuu'na', jo chii ndaa ntyjaa'tyeⁿ ts'om ts'aⁿ joona'. Nquii Ta Ty'ooots'om cwiluiñé na matseijnooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom'm. Jo' chii jnda jñoom ángel cwentaaⁿaⁿ na ca'moⁿ ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjomna nnoom ljo' na mawaaxjeⁿ na nluii.

⁷ Matso Jesucristo:

—Queⁿyo' cwentá, matyuaa' nncua'cañoⁿya na m'aⁿyo'.

Neiiⁿ ts'aⁿ na matseicanda ñ'oom na chuu librowaa cantyja chiuu cwindyona'.

⁸ Ja Juan nty'iaya cha'tso nmeiⁿ ndo' jndiia cantyja 'naaⁿna'. Ndo' quia na jnda nty'iaya ndo' jnda jndiia ñ'oommeiⁿ, quia jo' tcoo'a xtya jo nnom ángel'ñeeⁿ na nntseit'maaⁿndyo jom na t'mooⁿ nmeiⁿ nooⁿ.

⁹ Saa tsoom:

—Tintsa' na luaa', ee tjom na cwindya'ntjooⁿya nnom Ty'ooots'om ñ'eⁿndyu', ñequio nc'ia' na cwiñe'quia ñ'oom'm, ndo' ñequio joo nn'aⁿ na cwila'canda ñ'oom na chuu librowaañe. Macanda nquii Ty'ooots'om catseit'maaⁿndyu'.

¹⁰ Mati tsoom nooⁿ:

—Joo ñ'oom na chuu librowaa cantyja chiuu cwindyona', tintseicu' joona' na ticandy nn'aⁿ ee nc'e na jnda teinndyoo' xjeⁿ na nntseicandañena' joona'.

¹¹ Juu ts'aⁿ na mach'ee yuu na ticaty'iomyana' cats'aato na ljo'. Ndo' juu ts'aⁿ na tilju' matseitiuu, caljoo'ñeto na ljo'. Saa juu ts'aⁿ na matseijomñe ñequio na maty'iomyana', c'oomticheⁿ na ljo'. Ndo' juu ts'aⁿ na jnda tqueⁿlju' Ty'ooots'om ts'om, caljoo'ñetyeⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹² Matso Jesucristo:

—Mayuu'cheⁿ matyuaa' nncua'cañoⁿya. Nndyoñ'oⁿya naya na maty'iomna' na nnto'ñoom nn'aⁿ, ndo' ñnequiaya jo' nnom cwii cwii ts'aⁿ cantyjati na s'aa.

¹³ Ja m'aaⁿya cwitjoocheⁿ na nluii cha'tso, ndo' maxjeⁿ nnc'ooⁿya quia na jnda ntycwii cha'tso. Ja m'aaⁿya najndyee ndo' m'aaⁿya na macanda. Cwiluiindyⁿ x'ee cha'tso ndo' mati ntyjii chiuu cwintycwiina'.

¹⁴ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwitma'lju' naquii' n'omna ñequio nioom' Jesucristo. Ee joona wanaaⁿ na nncwinomna ndyueel'a na nnc'ooquie'na quii' tsjoom Jerusalén xco. Ndo' ndaa nlquie'cañomna ts'oom na nntquiina ta na mañequiaana' na cwita'ndo' nn'aⁿ.

¹⁵ Saa naxeⁿ tatiom nnom tsjoom'ñeeⁿ cwiljoo'ndye nn'aⁿ na tilju' laxmaⁿ ñequio naⁿcalua', nn'aⁿ na cwe' cwim'aⁿya ñequio nc'iaa, nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa, nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na neiiⁿ cantu ndo' majo'to mach'ee.

¹⁶ —Nncⁿ Jesús jnda jñoⁿya ángel cwentaya na m'aⁿyo' na macwji'yuu'ñe cha'tso ñ'oommeiiⁿ ndaa' 'o, ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ. Ja cwiluiindyⁿ x'ee ñ'oom cantyja 'naaⁿ David, ndo' tsjaaⁿ 'naaⁿ jom na jndyowicantyyoo'. Ja cwiluiindyⁿ caxjuuncoo.

¹⁷ Nquii Espíritu Santo ñequio joo nn'aⁿ na cwiluiindyⁿ scuu' Catsmaⁿ cwiluena:

—Ta Jesús, candyo'.

Ndo' 'ñeeⁿ juu na mandii na matsei'naaⁿ ts'aⁿ ñ'oommeiiⁿ, catso:

—Candyo', Ta Jesús.

Ndo' 'ñeeⁿ juu na ñe'c'uu ndaa, candyontyjaa' jom. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿchen ts'aⁿ na ntyjaa' ts'om na nlui'n'maaⁿñe, candyoc'uu ndaa na cwe'yu na mañequiaa na cwita'ndo' nn'aⁿ.

¹⁸ Ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oommeiⁿ cantyja chiuu cwindyona' na teiljeii tsomwaañe, ja Juan mañequiaya na caljeii tsaⁿñeeⁿ na waa na teincuu'. Ee xeⁿ nntseicwaljoo' ts'aⁿ ñ'oom nacjoo' ñ'oommeiⁿ, quia jo' nacjoom'm nntseicwaljoo' Ty'o^ots'om cha'tso nawi' t'maⁿ na teiljeii naquii' librowaa.

¹⁹ Ndo' mati 'ñeeⁿ juu na nncwji' nt'om ñ'oom na teiljeii librowaa cantyja chiuu cwindyona', Ty'o^ots'om nncwji' na wanaaⁿ na nlquii tsaⁿñeeⁿ taa' ts'oom na mañequiaa na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ndo' nnts'aaⁿ na ticwanaaⁿ na nncjaaquiee' tsaⁿñeeⁿ naquii' tsjoom na lju' cwiluiiñena'. We ñ'oommei' matseineiⁿ librowaa chiuu la'xmaⁿna'.

²⁰ Manquiiiti Jesús na macwji'yuu'ñe ñ'oommeiⁿ, matsoom:

—Mayuu'cheⁿ tyuaa' nncua'cañooⁿya na m'aⁿ'yo'.

Ndo' jaa cwit'o^oya nnoom, cwil'uuya:

—Mayuu'. Candyo' 'u Ta Jesús.

²¹ Catio'naaⁿñe Ta Jesús cha'tsondyo' 'o na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ. Amén.